

තිපිච්ඡපරිසතතිසාගරපාරතතෙන
 විපුලවිපුබ්බුඛිනා
 බුබුකාසාහිබානෙන ආවර්ෂමහාපථරාසතෙන
 චරතිකා
 ප ප ච සු ද නී
මජ්ඣිමනිකාය සූතං .

.....

(දෙරණියොඩි)
 පුරුෂාච්ඡාරමජ්ඣාචසනොතන
 ගිජ්වාරගාමපෙන
 සද්දනානුපරිපෙණවර්ෂයන
සිරිබුබුරසානිතරනනජොතනහිබානෙන
 සිනාදිකෙ පදෙස (කොරළ) චතුසෙක
 උපපබාසෙන නිසිනාසකපොරපාදෙන
 ප්‍රතිසමාරොපි
 සංසොධිතාවාහිසබ්බිතා.

පපච්ඡදනීචුද්දබ්බණ්ණසමිතිසා නිසොජ්ජෙන
 (දෙවලපළ)
 නොවරිද්ධරං බරනොතන
ඩී. ඩබ්ලිව්. ඇෆ්. සමරතුංඝනනිකබනුසමසෙද්දන
 මහාසයෙන
 සෙවසස්සිරිසනාලයෙ මුද්දාපෙත්වා
 පාකරිකතා.

සමමාසමබ්බපරිනිබ්බානතො.

2459.

1915.

ප්‍රකාශිතය.

විජයා විජයාසානි නිදේශය.

- 1- 22-වෘක්ක-වෘක්ක-,, -24-විරහිතත්-විරහිතත්,
 2- 2-සබ්බව-සබ්බව-,, -15-තෙජ්ඣතාර-තෙජ්ඣතාර-
 ,, -34-ආදිතා-ආදිතා
 3- 13-ඵචං වක්කො-ඵචච වො
 4- 12-මමාන-මමානි,
 7-35-සමයන්ත අන-සමය අනි ආන
 9-13-සාවෙති-සාරෙති-,, -19-ඵහරිති-ඵහරිති-,, -27-ඵහරිති
 ඵහරිතිච්ච-,, -28-ගුරිසාපංථන-ගුරිසාපංථන
 10- 3-ඵරුතෙති-ඵරුතෙති-,, -4-සාවති-සාවති-,, -5-චතච-චත
 චාති-,, -10-ඵලගමන-ඵලගමන-,, -24-ඵණ්ණාති-
 පණ්ණාති-,, -25-ගු පන-ගුපන
 11 8-සුඛපරිච්චාග-සුඛපරිච්චාග-,, -37-ඵප්පාර-ඵප්පාර
 12- 9-භික්ඛු-භික්ඛු-,, -27-භික්ඛු-භික්ඛු-,, -29-ආසාසං-
 අසාසං-,, -32-ච සං-චාසං-,, -34-චාලිකාති චාලිකා * චාලි
 කාච්ඡාති
 13-31-නට්ඨානි-නට්ඨානි
 14- 3-නිසෙසාපො-නිසෙසාපො-,, -ආදිතං-ආදිතං-,, -10-මුච්ච
 නා-මුච්චනා
 15- 2-අත්ත-අත්ත වෙවසං-,, -5-පරිසයො-පරිසයො-,, -14-පණ්ණ
 මෙත්ත-පණ්ණමාත්තං-,, -15-ආදිසු-ආදිසු-,, -30-ධම්මරුචි-ධම්ම
 රුචි-,, -33-දළකිනමෙම-දළකිනමෙම
 16- 7-පුරිමෙවත්-පුරිමෙවත්-,, -12-තස්මා-සස්මා,
 17- 2-පඤ්ඤාපට්ඨෙසාධෙතා * මඤ්ඤාතාපට්ඨෙසාධෙතා-,, -8-කීලසා
 නං--කීලසාදිතං-,, -14-පරිලාභෙති-පරිලාභෙති-
 ,, -16-පඤ්ඤාති පඤ්ඤාති-,, -18-අරියධම්ම-අරියධම්ම-
 ,, -34-පච්චිකමුඛා-පච්චිකමුඛා
 18- 2-තතඤ්ඤා-තතඤ්ඤා-,, -4-දුක්ඛිතස්ස-දුක්ඛිතස්ස-
 ,, -17-මුඛාති-මුඛාතිපි
 19-38-කත්ථි-කෙසුපි
 20-37-ඵවරුපි-ඵවරුපි,
 21-20-සා කිත්ථි-සා කිත්ථි-,, -28-ඵචං චුත්තං-චුත්තං.

සං
ග්‍රහණ
ය

මජ්ඣිමනිකායාසංකප්පාය-පට්මකප්‍රාසේ

- 22-38-පන අසලොකාදි උපකරණ-සමපන්නඅසලොකාදිඋපකරණ-
-38-ලොකාදිනං-ලොකාදිනං.
- 23-16-වෙදනා-වෙදනං-, -35-මමමානො-මකුඤ්ඤාමානො.
- 24- 7-ඵකෙනෙව * ඵතෙනෙව-, -11-භගවතො-භගවතා
- 25- 7-ඵජාති-ඵජාපි-, -9-සිතෙනො සිතෙනතො-සෙනෙනො සෙන
තෙනං-, -13-සද්ධිසමමාති-සද්ධිසමම-, -18-මධුපඵ-
-කේතං-මධුපඵාතිනං-, -21-තෙතෙමාරෙපි * තෙපමාරෙපි.
- 26- 5-පකාසා වානා-සුපඤ්ඤා වානා * පකාසා වානා සුපඤ්ඤා වානා-
-, -10-උපාදායුපමපි*උපාදායුපමපි-, -11-භුතොපාදායුපම-
භුතොපාදායුපම-, -21-වෙදිතබ්බො-වෙදිතබ්බො-, -
-, -22 වජ්ජිත-වජ්ජිතං-, -30-සංඝො ව-සංඝො ව
- 27 12-සෙසං-සෙසං-, -27-අකුඤ්ඤාතරහිනා-අකුඤ්ඤාතරහිනා-
-, -31-මකුඤ්ඤාතර-මකුඤ්ඤාතර
- 28-10-භුතසමා-භුතසමා-, -22-විමොක්ඛනා * විමොක්ඛනා.
- 29- 6-සෙනෙනං-සෙනෙනං-, -8-සාමායං-සො වායං-, -24-අභිසාර-
අභිසාරං-, -26-ඵලමමනෙ * ඵල ඵලං-, -29-මුද්දාය-
මුද්දායං-, -35-අභිභවාතර-අභිභවාතර.
- 30-15-අභිභවා-අභිභවා-, -24-අකාසා-අකාසා
- 31- 7-ඉතිකානං-ඉතිකානං-, -21-අකුඤ්ඤාමකුඤ්ඤාසංකිලෙසං-අකුඤ්ඤා
කුඤ්ඤාසංකිලෙසං-, -35-පට්ඨමාරාදිසු-පට්ඨමාරාදිසු-
-, -37-කොතිති කොතිති
- 32-12 ග-මන-කාමෙන.
- 33-20 අධිග්‍රහණානං-අධිග්‍රහණානං-, -35-සංඝො-සංඝො
- 35- 4 යාය-සංයායං-, -15-අප්පනනානා-අප්පනනානා-(ඵලමම-
ඵලමමපසු සෙසෙසසුප පාඨසු.)
- 36 21-මානදි-මානදි-, -22-අභිජා-අභිජා-, -24-ඉමානි-ඉමානි
- 37- 6 වජ්ජාතො වජ්ජාතො.
- 38-31-අප්පනනං-අප්පනනං.
- 40-10-සමාපන්නා-සමාපන්නා.
- 42-35 සමකසලානං-සමකසලානං-, -36-මජ්ඣානං-මජ්ඣානං
-37-ඵකුඤ්ඤාම-මකුඤ්ඤාම-, -38-අනුකමනතිනං-අනුකමනතිනං
- 43- 2 අවකාලික-අවකාලික
- 44-16-ඉමෙත-ඉමෙතං-, -29-අදිසු-අදිසු.

මජ්ඣිම නිකාය ධාතුකාය—පටිමකලාපෙ

- 45-18-දුක්ඛව-දුක්ඛම-, 28-ඛිංඛාරො-සඛිංඛාරො.
- 48- 4-ජානාම-ජානාම-, 5-ජානාම-ජානාම-, 88-පච්ඡි-පච්ඡිති
- 51-18-ආනෙකා-ආනෙකා-, 20-රුජ-රුජ
- 52-10-පරිවාසිකා-පරිවාසිකා-, 18-මරුකා-මරුකා
- 58-18-කාධිවාසෙති-කාධිවාසෙති.
- 55-31-පඤ්ඤා-පඤ්ඤා.
- 58-18-දසසකා-දසසකා.
- 59-29-විකල්පකා-විකල්පකා.
- 60- 8-කමඛිකා-කමඛිකා-, 10-කුමා-කුමා-කුමා-කුමා
- 61-12-ධම්මනි-ධම්මනි-, 16-පාසකා-පාසකා-, 18-කා-කා
- 62- 8-අභිජන-අභිජන-, 10-පන අසා-පන අසා-, 18-මග්ග
- 63- 4-සමුත්ත-සමුත්ත-, 18-කත-කත-, 20-පරාමාසා-පරාමාසා-, 26-සත්තාසද්ධි-සත්තාසද්ධි-, 34-සත්තාසද්ධි-සත්තාසද්ධි-
- 64-10-සමුත්ත-සමුත්ත-, 14-පඤ්ඤා-පඤ්ඤා-, 16-කප්පකා-කප්පකා-, 18-කාචකා-කාචකා-, 22-කප්පකා-කප්පකා-, 27-සාතිකා-සාතිකා-, 30-ආරාම-ආරාම-ආරාම-ආරාම-
- 65-26-අභිජන-අභිජන-
- 66-33-පරිලාභා-පරිලාභා
- 67- 4-කමුඛකා-කමුඛකා-, 5-පිසකා-පිසකා-, 80-තිවත්තකා-තිවත්තකා-
- 68- 8-ආදිති-ආදිති-, 23-උත්ත-උත්ත-
- 69- 2-වජ්ජනි-වජ්ජනි.
- 70-29-පච්චෙවකක-පච්චෙවකක-, 30-වුච්චනි-වුච්චනි-
- 72-28-බමුච්චක-බමුච්චක-, 26-පසාද-පසාද
- 73- 2-අභිජන-අභිජන-, 12-පඤ්ඤා-පඤ්ඤා-

පපච්ඡදනී

ම ජ්ඣානි ම නි කා ය ටඨ ක ටා.

නමොහංග්ග භගවතො අරහතො
ස මමාසි බුද්ධස්ස.

කරුණාසීතලනදයං පඤ්ඤාපඤ්ජාතචිතතමොහතමං,
සන ජාමරලොකගරං වජ්ඣෙ සුගතං ගතිවිමුක්තං.

බුද්ධො'පි උද්ධමාධං භාවෙතා ධෙව සච්ඡිකතා ව,
යං උපගතො ගතමලං වජ්ඣෙ තම ජාතකරං ධම්මං.

සුගතස්ස භරණානං පුහතානං මාරණෙනමිථිභානං,
අභිනතමිදි සපුහං සිරසා වජ්ඣෙ අරියසංඝං.

ඉති මෙ පසාදනමනීතො රතනතත්ත්වජ්ඣාමයං පුඤ්ඤං,
යං සුවිහතනකරායො සුභා තස්සානුභාවෙන.

මජ්ඣිමපපමාණසුත්තඛණිතස්ස ඉධ මජ්ඣිමාගමිවරස්ස,
බුද්ධානුබුද්ධයං ච ඡන්දනස්ස පරවාදමථිතස්ස.

අභිප්පතාසතඨං අව්ඤ්ඤා ආදීතො චසීසතෙති,
පඤ්ඤා යා සම්මතා අනුසම්මතා ච පච්ජා'පි.

සීහලදිපං පන ආහතා'ථ චසීතා මහාමිහිඤ්ඤා,
ඤ්ජා සීහලභාසාය දීපවාසීනමත්ථාය.

අපනෙතාන කතො'ගං සීහලභාසං මනෙරාමං භාසං,
තනනිතයානුව්ච්ඡිකං ආරොපෙනො විගතඤ්ජං.

සද්ධං අවිලෝමෙනො ථෙරානං ථෙරවංසපදීපානං,
සුචිපුණ්ණිච්ඡිකං මහාවිහාරාධිවාසිතං.

තිත්වා සුනප්පතාගත මත්ථං අත්ථං පනාසයිස්සාමි,
සුඡිතස්ස ච භුත්තඨං මිරට්ඨිතස්සං ධම්මස්ස.

සීලකථාබුතධම්මං කමමානානාවෙව සබ්බානි,
චරියාවිධාතසතිතො ක්කානසමාපනතිවිත්ථාරො.

සබ්බාව අභිඤ්ඤායො පඤ්ඤාසංකලනනිවර්තයො චෙව,
ඛයා ධාරායනාතිත්ථුයානි අරියානි චෙව චිත්තාරි.

සල්ලානි පල්ලයාඤාරදසනා සුපරිසුඛිනිසුඤ්ඤායා,
අවිජ්ඣතතනානිමග්ගා විපස්සනානාවනා චෙව.

ඉති පන සබ්බං යසමා විදුලිමග්ගෙ මයා සුපරිසුඛං,
ද්විතං තසමා ගියොතා න නං ඉධිවිචාරසිත්තාමි.

මජ්ඣිම විසුඨිමග්ගො එසවතුගතමපි ආගමානං ගි,
ඛයා පකාසයිස්සන් නත්ථ යථාභාසිතං අත්ථං.

ඉතෙව්ව කතො තසමා තමපි ගතෙතිත සසීමෙතාය,
අභිකථාය විජානාමි මජ්ඣිමසංඝභිතියා අත්තනා.

නත්ථ මජ්ඣිමසංඝභිතියාම පණණාසතො පුලපණණාසා මජ්ඣිම
පණණාසා උපරිපණණාසානි පණණාසග්ගයසංඛතා වග්ගතො
කෙකපණණාසාය පඤ්ඤාපඤ්ඤානෙ කතො පණණාසවග්ගසංඛතා
ගා සුදානතො දියං භුක්ඛග්ගසංඛතං පටව සුග්ගතො, පදතො, භො
සුග්ගතපඤ්ඤාසංඛතානි අසීතිපදසංඝසංඝානි, භොනානු මහාපණ්ණාසං.

“අසීති පදසංඝසංඝානි ගියොතා පඤ්ඤාසංඝානි ව,

පුන භෙවිසති ද්විතං පදමෙවං චමජ්ඣිත”ති.

අනඛරතො පන සත්තඅනඛරසංඝසංඝානි චන්දාසංඝ
සංඝානි තෙපඤ්ඤාසංඝානි අනඛරානි

භාණ්ඩාරතො අසීතිභාණ්ඩාරානි තෙවිසතිපදානිතො ව උපසංඝ
භාණ්ඩාරො-

අනුසංඝතො පුළුන්දාසංඝානි අසීතිසංඝානානායං යථානුසංඝ
සෙත සංඛෙපතො තිව්වාගසංඝානි, විජාරතො පටනත්ථ නිඤ්ඤා
සංඝානානි නත්ථ සත්තානි භොතති, තෙවංනු මහාපණ්ණාසං.

“භික්ඛි සංඝසංඝානානි නත්ථ චන්දාසංඝානි ව,

අනුසංඝතො පණ්ණාසංඝානි මජ්ඣිමසංඝානි”ති.

නත්ථ පණ්ණාසාසු පුලපණ්ණාසා ආදි, පණ්ණාසු උපරිසංඝ
මග්ගා, සුග්ගතසු උපරිසංඝසංඝානා, තසංඝානි එවමෙම සුග්ගතානි අ
සංඝානානි ආනෙදන පටිමසංඝානිකාලෙ දිත්තං නිදාන
කමාදි--

සාපදනො පටිමසංඝානිකානි සුමග්ගලට්ඨාසිනියා දිස්තිතාය
නම්. ආදිපඨ විජාරිතා, තසමා සා තත්ථ විජාරිතතංගමෙ ව ම
දිතබ්බං යංගතො එවමෙම සුග්ගතානි ආදිකා නිදානං තත්ථ

එවනති නිපාතපදං මෙති ආදිති නාමපදාති. උකකඝාසං චිහරති
 ති එනි මිති උපසන්නපදං හරතිති ආබ්‍යාතපදනති ඉමිතා තාව
 නයෙන පදවිහානො වෙදිතබ්බො අනිතො පන එවං සද්දෙ තාව
 උපමුපදෙසසමපහංසනාගරහනාවචන සමුපටික්ඛාකාරනිදස්සනාව
 ධාරණාදි අනෙකනිපප්පෙතො, තථාය “එවං ජනෙන මවෙවන
 කතතබ්බං ඩුසලං බහු”නති එවමාදිසු උපමාසං ආගතො, “එව
 නෙන අභිකකමතබ්බං එවං පටික්ඛමතබ්බං”නති ආදිසු උපදෙසෙ.
 “එවමෙනං හගවා එවමෙනං සුගතා”ති ආදිසු සමුපහංසනො, “එවමෙ
 වංපනාසං වසලී යයතිං වා තසමංවා තස්සමුණ්ඤාකස්ස සමණකස්ස ව
 ණණංභාසති”ති ආදිසු ගරහනො, “එවමනෙනති ඛො තෙතිකු
 හතවතො පටිවස්සොසු”නති ආදිසු වචනාසමුපටික්ඛනො, “එවං
 ව්‍යාභො අහං හනෙන හතවත ධම්මං දෙසිතං ආජනාමි”ති ආදිසු
 ආකාරො, “එති වං මාණව යෙන සමණො ආරාදෙයු තෙනුපසංක
 ම උපසංකමිත්වා මමවචනොපා සමණං ආනන්දං අප්පාඛාධං අප්පාත
 ඝිකං ලුග්ගානං බලං එසුචිතාරං පුච්ඡි සුඛො මාණවො තොදෙය්‍ය
 පුතොහා හවින්නා ආනන්දං අප්පාඛාථං—ප—එසුටිතාරං පුච්ඡිති
 එවම ටදෙති සාධු කිර හවං ආනන්දෙ යෙන පුහස්ස මාණවස්සා තො
 දෙය්‍යපුතස්ස ආවෙසනං තෙනුපසංකමතු අනුකමිපං උපාදායා”
 ති ආදිසු නිදස්සනො, “තං භිං මඤ්ඤප්ඵි කාලාමා ඉමෙ ධම්මා ඩු
 සලාවා අකුසලාවාති අකුසලා හනෙන සාවජ්ජාවා අනවජ්ජාවාති
 ‘සාවජ්ජා පනතා විඤ්ඤාගරජිතාවා විඤ්ඤාපසසන්ධාවාති විඤ්ඤාගර
 භිතා හනෙන සමකතා සමාදිණ්ණාඅභිතාය දකකාය සංවත්තනාති
 නොවා කප්ථංවා එනි හොජිති සමත්තාහනෙනසමාදිණ්ණා අභිකාය
 පුකකාය සංවත්තනාති එවං නො එනි හොජි”ති ආදිසු අවධාරණෙ,
 ස්වායමිධ ආකාරනිදස්සනාවධාරණෙසු දර්ශිබ්බො—

තථ ආකාරණෙන එවං සද්දෙන එතමනි. දීපෙති නානාන
 ය නිපුණං අනෙකජකාසයසමුච්ඡානං අනිඛ්‍යාසජනසමපනතං ටිට්ඨ
 ධපාටිතාරයං ධම්මසදෙසසනාපටිවෙධනමිතිර. සබ්බසත්තානං සක
 සකභාසානුරූපතො සොතපථමාගවජ්ජනං තස්ස හගවතො වච
 නං සබ්බපාකාරෙන කො සමන්තො විඤ්ඤාතුං සබ්බස්වාමෙන පන
 සොතුකාමනං ජනෙත්වා ‘පි එවං මෙසුතං මයා ‘පි එපකතාකාරෙන
 සුතනති—

නිදස්සනාපෙත නාහං සයමගු ත මයා ඉදං සවුචිකතනති අ
 තතානං පරිමොවෙනො එවං මෙ සුතං මයා ‘පි එවං සුතනති ඉදං
 නිව්වතබ්බං සකලං සුතනං නිදස්සෙති—

අවධාරණයෙන “එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවකානං භික්ඛුනං

බ්‍රහ්මකානං යදිදං ආනන්දෙ සතිමන්තානං, ගතිමන්තානං, ධීනි මන්තානං, උපධානානං යදිදං ආනන්දෙ”නි එමං පගවතා ආයසමා ආනන්දෙ අත්ථාසංඝා ධම්මසුඤ්ඤා ධර්මසුඤ්ඤා භර්තෘනිකා සලො පුබ්බාපරසුඤ්ඤා”නි එමං ධම්මසෙසංපටිනා ටි පසස්සමා වාහුරුපං අත්තනො ධාමණ්දලං දසෙස්සන්තො සත්තානං සොතුක මහතා උතොන ඵලං මෙසුතං නස්ස මො අත්තොවා බුජන්තො වා අනුකමනංසිකං එවමෙව න අසුඤ්ඤා දඬුබන්ති—

මෙසලො ධර්මසු අත්තෙසු දිස්සති තථාතිස්ස “ගාථාතිනිතං මෙ අමොජනෙය්”නති ආදිසු මොති අපරා, “සාධු මෙ හතෙන හත වා සංසංඝෙනා ධම්මං දෙසෙතු”නි ආදිසු මහතෙති අත්තො, “ධම්ම දුයාදු මෙ භික්ඛවෙ හවථා”නි ආදිසු පමාති අත්තො, ඉධ පන මයා සුතනති එ මම සුතනති ව අත්තෙ යෙ යෙ—

සුතනති අයං සුතසලො, සලපසලො, අනුපසලො ව ගමන විස්සුත කිලිනානුපට්ඨානුපයාග මහානිවෙසෙස්සෙය් සොතවාරාදුසාර උපසුඤ්ඤාදි අපනකත්වපසලො, තථාතිස්ස “සෙ යාය පසුතො”නි ආදිසු භව්තොති අත්තො “සුතධම්මස්ස පසුතො”නි ආදිසු විස්සුත ධම්මස්සාති අත්තො, “අවිස්සුතාපසුතස්ස”නි ආදිසු ධර්මානාධිපතන ස්සාති අත්තො, “භූමොති පුස්සෙය් පසුතං අනපක”නති ආදිසු උ පච්චනති අත්තො, “සෙ යානපසුතාධරා”නි ආදිසු යානා නුසුභතාති අත්තො, “දිඝං සුතං සුත”නති ආදිසු සොතවිසුඤ්ඤා යසත්ති අත්තො, “සුතධරො සුතසනතිමයා”නි ආදිසු සොතොවා රාදුසාරථස්සුතධරොති අත්තො, උපපාසස්ස සොතවාරාදුසාරෙන, උපධාරිත තතිවා උපධාරණතතිවාති අත්තො, මම සදුස්සාති මයාති අ මයී සති එමං මයා සුතං සොතවාරාදුසාරෙන උපධාරිතනති සු ජන්ති මමාති අත්තො සති එම මම සුතං සොතවාරාදුසාරෙන උප ධාරණතති සුජන්ති—

එවමෙව සු ධර්ම පදෙසු එවනති සොතති සුඤ්ඤාදි විඤ්ඤාණ කිවචති දස්සනං, මෙති වුත්තවිඤ්ඤාණසමබ්බිපුග්ගෙති දස්සනං, සුත නති අස්සවනාචපච්චෙනෙය්මො අනුභාවාධිකාවිපරිතගණ නිද ස්සනං, තථා එවනති තස්ස සොතවාරාදුසාරෙන පවත්තාය වි ඤ්ඤාණවිපයා නානපපතොරෙන ආරම්භෙය් පවත්තිභාවපකාසනං, මෙත් අත්තපකාසනං, සුතනති ධම්මපකාසනං, අයං හෙත්ති සං බෙදො නානපකාසෙන ආරම්භෙය් පවත්තාය විඤ්ඤාණවිපයා ම යාන අඤ්ඤං ඝනං ඉදං පටි ඝනං අයං ධම්මො සුතෙති තථා එවනති නිද්දිසිතඝනපකාසනං මෙති පුග්ගෙය් පකාසනං, සුතනති පුග්ගෙය් විපකාසනං, ඉදං පුග්ගං හෙති යං සුතනං නිද්දිසිසාමි තං මයා දිට්ඨං සුතනති, තථා එවනති යස්ස විතසනතොසස්ස නාන

පාකාරපවතියා නානසාධකයන් නගනුයේ. හෙයින් තසා නානා කාරකිදෙසො, එවනති ටි අයං ආකාරපසුකාරී, මෙති කතනා රතිදෙසො, සුභනති විසයනිදෙසො, එතතාවතා නානපාකාර පවතෙතන විතසනතාතෙතනං සමබ්බිතො කතනුපිසයෙ ග හණසනතිසානං කතං හොගී, අථවා එවනති පුග්ගලකිව්වතිදෙසො සුභනති පසුකාරීකිව්ව තිදෙසො මෙති උභයකිව්වසුභපු ග්ගලතිදෙසො—

අයං පතොසා සංඛෙවො මයා සවනතිව්විසුකුණං මබ්බි නා පුග්ගලෙන විසුකුණපසෙක ලබ්භවනතිව්වෙවාහාරෙන සුභ නති. තසා එවනති ච මෙති ච සමබ්බිකපරමත්තවිසයන අවි ර්මානපසුකාරීකි කිං හෙත්තා පරමන්තො අප්පි යං එවනති වා මෙති වා තිදෙසං ලභෙථ සුභනති විර්මානපසුකාරීකි යං ති තං එත්තං සොගතන උපල්භං තං පරමන්තො විර්මානනති. තථා එව නති ච මෙති ච තං තං උපාදය වතතබ්බතො උපාදයපසුකාරී, සුභනතිදිසාදීති උපතිමය වතතබ්බතො උපතිමයපසුකාරී එත්ත ච එවනති වචනෙන අසංමානං දිවොති තිසි සංමුද්දො නානසා කාරපවිවෙධසමයො හොති සුභනති පවතෙන පුතසා අසමමා හං දිවෙය් යසා ගි සුභං පඤ්චාසිං හොති නංගා පාපතනෙර මයා සුභනති පඤ්චාසාති ඉතිසය අසමමානෙන පසුකාරීකි අසමමා සෙන සතිසිටි. තථා පසුකාරීකිව්වමාය සතිසා බ්බසුර නාවධාරණසංස්තා සතිපුබ්බසමාය පසුකාරී අත්පවිවෙධසමත්තා නපුග්ගසමත්තතායොගෙන අත්බ්බසුරනසමත්තතායා ධම්මකො සසා අනුපාලනසමත්තො ධම්මනුමානාතිගතනං—

අපරො නයො, පඤ්චනතිව්වතෙන යොගි සොම ධම්මාරා දිවෙති අයොතිසො පනසිසමරාතො නානපාකාරපවිවෙධාහාරිතො, සුභ නතිව්වතෙන අවිකෙතිපාදිපෙති විකතිකතවිතසා සවනාහාරිතො, තථා හි විකතිතතවිතතොපුග්ගලො සබ්බසමත්තතියා චුළුමානො‘පි නමයා සුභංපුත භණ්ටාතිහණති යොතිසො මනසිකාරෙන වෙත්ත අත්තසමාපණ්ඩිං පුබ්බච කතපුකුණං සාධෙති සමමා අපාණ්ඩිතතතසා පුබ්බච අත්තපුකුණසා වා තදහාරිතො, අවි කෙතිපෙන සමමමසවනං සපුරිසුපසායසුර සාධෙති තති විකති තතො සොතුං සකෙතාති නච සපුරිසෙ අනුපසායමානසා සවනං අත්ති—

අපරො නයො, යමො එවනති යසා විතසනතාතසා නාන පාකාරපවතියා නානසාධකයන් නගනුයේ. හෙයින් තසා නානා කාරකිදෙසොති චුතතං, සොච එමා හදුනො ආසාරො න ස මමා අපාණ්ඩිතතතො පුබ්බච අත්තපුකුණසා වා හොති තසා

එවනති ඉමිනා හදදකෙන ආකාරෙන පච්ඡිමචකකචයසමප
නතිමතනංකා දීපෙනි, සුභානති සචනගොගෙන පුරිමචකකචය
සමපතතිං, නති අපචිරුපෙ දෙසෙ වසතො සපුරිසුපසංගචිරතින
සං වා සචනං අපචි ඉච්චසං පච්ඡිමචකකචයසිචියා ආසයසුචි සිඬා
කොති පුරිමචකකචයසිචියා පයොගසුචි නායව ආසයසුචියා අභි
ගමව්‍යතනියච්චයොගසුචියා ආගමව්‍යතනියච්ච ඉති පයොගසයසුචි
සං ආගමාධිපමසමපනතං වචනං අරුණංගං විය පුරියංගං උදය
නො යොනිසොමනසිකාරො වියච කුසලකමසං අරහති භගව
නො චචනසං පුබ්බකමං හවතුනති යානෙ නිදානං යපෙනොතො
පච්ඡිමසුභානති ආදිමාන —

අපරො නයො එවනති ඉමිනා තානපසකාරපච්චෙධදීපකෙන
වචනෙන අතතකො අසපච්චාන පටිසම්භිද්‍යමසතනියච්චානං දීපෙ
ති සුභානතිඉමිනා සොතබ්බහෙදපට්චෙධදීපකෙන ධම්මතිරුතනිප
ටිසමභිද්‍යමසතනියච්චානං, එවනතිව ඉදං යොනිසොමනසිකාරදීප
කංචපනං භාසවානො එනෙමයා ධම්මාමනසා'නුපෙකතිකා දීඨියා සු
පට්චිඬාතිදීපෙනි, සුභානති ඉදං සමානං තාද්‍යං වචනං භාසමා
නො බදා මයාධිපමා සුතා ධතා වචයා පරිචිතාති දීපෙනි, තදහසෙ
නාපි අච්චාසඤ්ඤාපරිච්චානං දීපෙනොසමනෙ ආදරං ජනෙති, අනු
බ්‍යසඤ්ඤාපරිපුණ්ණංති ධම්මං ආදරෙන අසුණ්ටනො හෙතො හිතා
පරිබාසිතො හොතිති ආදරං ජනෙති සංකාපං ධම්මො සොන
බෙබො —

එදමමසුභානති ඉමිනා පන සකංලන වටනෙන ආයධො
ආනෙඤ්ඤාතපානපට්චෙදිතං ධම්මං අතතංතො අදනනො අසපු
රිසුමං අතිසකමති සාවිසානං පටිච්චානො සපුරිසුමං
යකකමති තපා අසඬිමො විතතං ටුඨාපෙනි සඬ්චෙව ටු
තතං පට්චාපෙනි සෙවලං සුතච්චෙවං මයා තසංගෙව පන භගව
නො වචනනති දීපෙනො අතතානං පරිමොචෙති සතාරං අප
දිසති ජනවචනං අපයති ධම්මනෙතනි පට්චාපෙනි, අපිච එම
මමසුභානති අතතනාඋපාදිතභාවං අපට්චානනොපුරිමං සචනං
විචරෙනො සදමුඛා පටිගාගිතමිදං මයා තසංගෙවතො වතුචෙසා
රජ්ජසාරදසං දසබලධරසං ආසනණ්ණානධාරිතො සිහනාදනා
දිනො සබ්බසානුගතමසං ධම්මසරසං ධම්මාරාජසං ධම්මාධිපති
නො ධම්මදීපසං ධම්මසරණසං සඬ්චෙවරචකකචනතිනො සමමාස
භුට්ඨසං න එභි අද්ධමා ධම්මෙවා පදෙවා බ්‍යසඤ්ඤෙවා තඤ්ඤා
විමතිවා තතතාභොග් සබ්බදෙවමනුසානං ඉමසමි ධම්මෙ අසංගි
යං විතාසෙති සඬාසමපදං උපපාදෙති තෙනෙනං වුවෙති —

විනාසයෙහි අසංඝර්ම සංඝර්ම වශෙනි සාසනෙ,
එවමෙසුනම්බෙවං විදං ගොතමසාවනොති.

එකතනි ගණනපරිච්ඡේදනිදෙදසො, සමයෙනති පරිච්ඡින්නති
දෙදසො, එකසමයතනි අනියාමිතපරිදිපනං, තත්ථ සමසසදො.

සමවායෙ බණ්ණ කාලෙ සමුභය හෙතුදිසිසු,
පටිලාභෙ පභාෂණෙව පටිවෙධෙව දිග්ගති.

තථාතිසා “අපසවනාම ථෙපි උපසංඝර්මෙය්‍යාම කාලංඥා ස
මයෙව උපදායා”ති එවමාදිසු සමවායො අත්ථො. “එකොව බො
හික්කවෙ බණ්ණෙව සමයොව බුහුමවරියවායායා”ති ආදිසු බණ්ණ
උණ්ණසමයො පරිපාතසමයො”ති ආදිසු කාලො. “මහාසමයො
පව්‍යායමි”ති ආදිසු සමුභො. “සමයො”පි බො තෙ හද්දාලි අප්පටි
විමො අහොසි හඟවා හො සාවතියා ට්ඨන්ති හතවාපි මං ජාති
සහති හද්දාලි නාම හික්කු සමුභසමන සිකඛාය පරිපුරකාරිති අ
යමපිබො තෙ හද්දාලි සමයො අප්පටිවිමො අහොසි”ති ආදිසු
හෙතු. “තෙන හො පට සමයෙන උග්ගානමනො පරිබ්බාජකො
සමණමණිකාසුතෙනා සමයප්පවාදකෙ භික්ඛාට්ඨෙර එකසාල
කෙ මල්ලිකාය ආරාමෙ පටිවසති”ති ආදිසු දිට්ඨි—

“දිට්ඨෙව ධම්මෙ යො අත්ථො යො චත්ථො සල්පරායිකො

අත්ථාහිසමයා යිත්තං පණ්ණිතොති පට්ඨවට්ඨි”ති-ආදිසු පටිලාභො.

“සමමා මානාහිසමයා අත්තමකාසි දකාය්‍යා”ති ආදිසු පභා
ෂණං “දකාය්‍ය උළකට්ඨා සංඝිතවෙසා සන්තාපට්ඨො චපරිණා
මවෙසා අහිසමයට්ඨා”ති ආදිසු පටිවෙධො—

ඉධ පනස්ස භාලො අත්ථො, තෙන සංචච්ඡර උතු මාසධමාය
රතනිදිව පුබ්බණ්ණ මණ්ඩනනික පසණ්ණ පසම මණ්ඩම පච්ඡිම
යාම මුද්දාතනාදිසු කාලපපහෙදගුනෙසු සමයෙසු එකං සමයං
දිට්ඨෙති—

තත්ථ කිංඤ්ච එතෙසු සංචච්ඡරාදිසු සමයෙසු යං යං සුභතං
යමති යමති සංචච්ඡරෙ උතුමති මාසෙ පකෙති රතනිතාගෙ දිව
සභාගෙඨා චුන්නං සබ්බන්තං චේරස්ස සුචිදිතං සුච්චත්ථාපිතං
පඤ්ඤාය යමා පන එවමෙසුතං අසුකසංචය්‍යරෙ අසුකඋතු
මති අසුකමාසෙ අසුකපකෙති අසුකරතනිභාසෙ දිවසභාගෙඨා
ති එවං චුළුතන නසකකා සුඛෙතා ධාරෙතං වා උද්දිසිතං වා උ
ද්දිසාපෙතං වා බහුඤ්ඤෙව වත්තබ්බං හොති තමා එකෙනෙව
පදෙන සබ්බමෙථි සමොධානෙනවා එකං සමයන්ති අහ—

යෙ වා ඉමෙ ගබ්භාකානති සමයො ජාතිසමයො සංවේග
සමයො අභිනික්කමනසමයො දුකකරකාරකසමයො මාරවිජය
සමයො අභිසමෙධායිසමයො දිට්ඨධම්මසුඛිකාරසමයො දෙ

සනාසමයො පරිනිබ්බාන සමයොති එවමාදයො භගවතො දෙවමනුෂ්සෙසු අතිවිශ පකාසා අනෙකාශාලපපභෙද ඵල සම යා ථෙසු සමයෙසු දෙසනාසමයසංකිතං එකං සමයන්ති දීපෙ ති, යො චා යං ඤාණකරුණානිවිච්ඡමයෙසු කරුණානිවිච්ඡමයො අනතතින පරිනිත පටිපතති සමයෙසු පරිනිතපටිපතතිසමයො ස න්තිපතිනානං කරුණිකමයසමයෙසු ධම්මකම්පමයො දෙසනා පටිපතතිසමයෙසු දෙසනාසමයො තෙසුපි සමයෙසු අඤ්ඤාන රං සංඛාය එකං සමයන්ති ආහ—

කසො පගොථ යථා අභිධම්මෙ “යස්මිං සමයෙ කාමාවච්ඡ”න්ති ඵලුතො අඤ්ඤාසු සුත්තපදෙසු “යස්මිං සමයෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු විවිච්චෙව කාමෙති”න්ති ඵලුමච්චතෙන නිදදුසො කතො— විනායෙව “යෙන සමයො ඛුම්බො භගවා”ති කරුණවචනෙන තථා අනචා, එකං සමයන්ති උපයොගවචනනිදදුසො කතො ති, තත් තථා ඉධව අඤ්ඤාථා අභිසම්භවතො. තත් භි අභිධම්මෙ ඉතො අඤ්ඤාසු සුත්තපදෙසු ආධිකරණත්ථො භාවෙන භාව ලාභණිකත්ථා ච සංභවති අධිකරණං යි කාලත්ථො සමුගතො ච සමයො තත් ථුතතානං එසාධිධම්මානං බණ්ණමවායභෙදු සංකිතසස ච සමයෙස භාවො භාවෙසං භාවො ලාභිකත් තසා නදත්තජොතනත්ථා තත් ඛුමච්චන නිදදුසො කතො, විනායෙ පන භෙදුඅත්ථො කරුණත්ථො ච සංභවති යො ගිහිකා සිකිංසද පඤ්ඤාතිසමයො සාපිසුත්තාදීනිපි දම්මාඤ්ඤායො තෙනසම යෙන භෙදුඛුමන කරුණභුතොති සිකිංසදති පඤ්ඤාපය භොතා සිකිංසදපඤ්ඤාතිභෙදුඤ්ඤව අවකම්මානො භගවා තත් තත් විහාසි තස්මා නදත්තජොතනත්ථො තත් කරුණවචනෙ න නිදදුසොකතො, ඉධ පන අඤ්ඤායට්ඨ ඵලං ජාතිකෙ අවච නතසංයොගත්ථො සමභවති යං භි සමයං භගවා ඉමං අඤ්ඤං චා සුත්තානං දෙසෙසි අවචනතමච්ච නං සමයං කරුණාපිභාරෙන විහාසි තස්මා තදත්තජොතනත්ථො ඉධ උපයොග වචන නිදදුසො කතොති තෙනෙනං ථුමිති—

තං තං අභ්භිච්චෙත්ථා ඛුමෙත්ත කරුණෙත්ථ,
අඤ්ඤාත්තසමයො වුත්තො උපයොගෙන යො ඉධාති.

පොරාණො පන වණ්ණයන්ති තස්මා සමයෙතිවා තෙනසමයෙ නාති චා යං සමයොතිවා අභිලාභමනභෙදෙ එස සංඛ්ඛත් ඛු මමමච්ච අත්ථො නාත්ථා එකං සමයන්ති වුත්තෙති එකස්මිං සමයෙති අත්ථොවෙදි තබ්බො—

භගවාති ගරු ගරුං හි ලොභන භගවාති වදන්ති අයච සබ්බ භුණ්ඩිට්ඨකාය සබ්බානුත්තානං ගරු තස්මා භගවාති වෙදිතබ්බො, පොරාණෙහිපි වුත්තං—

“භගවාති වචනං සෙසං භගවාති වචනමුත්තමං,
ගරු ගාරවිසුත්තකාසො භගවා තෙන වුච්චති”-අපිව-
භාග්‍යවා භගවා යුත්තො භගෙති ව විභත්තවා,
භත්තවා චත්තගමනො භවෙසු භගවා තතො”ති.

ඉමිංසා පි ගාථාය වසෙනස්සපදස්ස විජාරතො අනේවා වෙදි
තබ්බො. සො විසුඛිමසෙන බුධානුස්සතිනිද්දෙසෙ වුත්තො යෙව.
එත්තාවතා වෙස් එවං මෙසුනන්ති වචනෙන යථාසුතං ධම්මං
දෙසෙනො භගවතො ධම්මසරීරං පව්චන්ධං කුරොති. තෙන තසි
දං අනිකක්කන්තසත්තුකං පාවචනං අයං වො සත්ථාති සත්තු අදස්සනෙ
න උක්කණ්ණිකං ජනං සමස්සාසෙති එකං සමස්සං භගවාති වච
නෙන තස්මිං සමයෙ භගවතො අවිජ්ජමානභාවං දස්සෙනො
රුපකායපරිතිබ්බානං සාවෙති. තෙන එවං විධස්සතාම අරියධම්ම
ස්ස දෙසෙනා දසබලධරො චජ්ජසංකාතසමානකායො සො’පි භග
වා පරිතිබ්බතො කෙනෙකෙකුත ජිවිතෙ ආසා ජනෙනබ්බාති ජිවි
තමදමන්තං ජනං සංවෙජ්ජති සද්ධිවෙච්චස්ස උත්තාහං ජනෙති. එ
වනන්ති භණ්ණො දෙසනාසමපාතං නිද්දිසති, මෙසුනන්ති සාව
කසම්පත්තිං. එකංසමස්සනා කාලසම්පත්තිං. භගවාති දෙසකසම්ප
ත්තිං. උක්කණ්ණිකං විභජ්ජති එසං උක්කාති දීපිකා තස්ස භගරං
මඛලදිව්වසෙසුතස්ස සුතස්ස භගවතො මා අනිකමති රත්තිමපි උක්කා
සු සිංහාසු මාපිත්තො උක්කාති වුච්චති. දණ්ඩදීපිකාසු ජලෙනා
ඛාරියමානාසු මාපි තානාභිවුත්තං හොති. තස්ස උක්කාතිස්ස, සම්
පච්චි වෙතං යුමමච්චනං. විහරන්ති අවිසෙසෙන ඉරියාපච්චිබ්බි
භවඅරිය විහාරෙසු අස්සෙතරවිහාරසමඛිපරිදීපනමෙතං. ඉධපන
යාගමනාසනසයනාපභවෙදෙසු ඉරියාපච්චිසු අස්සෙතරඉරියාපච්ච
මායොගපරිදීපනං. තෙන ධිතොපි ගච්ඡතොපි නිසිතොපි සයා
තොපි භගවා විහරන්ති චෙදිතබ්බො, සොති එකං ඉරියාපච්චාධනං
අස්සෙතර ඉරියාපච්චන විච්ඡිද්ධං අපරිපට්ඨනමත්තභාවං. හරති
පච්චෙනති තස්මා විහරන්ති වුච්චති—

සුභගමිකන්ති එසං සුභගතො සුභගං සුඤ්ජරසරීරකත්තො සුඤ්ජ
රකාමත්තොවාති වුත්තංහොති. තස්ස හි ව්‍යාසසරීරසම්පත්තියා මහ
ස්සා අත්තපානාදීති ආදිය රත්තිං දිවං තත්ථෙව ඡණ්ණසමජ්ජස්ස
වෙ කරොත්තො භොගසුතං අනුභොතති සුඤ්ජරසුඤ්ජරෙවෙස්ස කා
මෙ පඤ්චනති සුත්තං ලභාමි ධිතරං ලභාමාති තෙ සත්තං තථෙව
හොති. එවන්තං සුඤ්ජරසරීරකත්තො සුඤ්ජරකාමත්තො ව සුභගං. අපි
ව බහුජනකත්තාය’පි සුභගං. චන්දනිති වනං අත්තසම්පදය ස
ත්තානං හත්තිං කුරොති අත්තති සිත්තං උපපාදෙතිති අනේවා.

වනුයේ ඉති වා වනා නානා විධිකුසුමානකිසෙවිමාදමන්තකොතිලාදි විහිසිනවිරුනෙති මඤ්ඤමාරුතවලිතරුක්කසාධාවිට්ඨපපලවස ලාංසනි ව ඵළ මං පරිඥාපුරුෂාති සංකපාණිනො යාවති විශාහි අනේ. සුභගඤ්ඤිතං වනඤ්ඤි සුභගවනං තසමිං සුභගවනො. වන ඤ්ඤි නාම රොපිමං සංයුතනති දුට්ඨං, තස්මිං වෙච්චන ඡේතනාදීනි රොපිතානි, අනිවන මහාවන අඤ්ඤනවනාදීනි සංඤ්ජානාති. ඉදමපි සංයුතනති චෙදිතබ්බං සාලරාජපුලෙහි එතං සාලරා කොට්ඨි සාලොති වුට්ඨති යදාහ. “සෙය්‍යාථාපි නික්කම්බෙ ගාමස්ස වා නිගමස්ස වා අවිදුරෙ මහත්තං සාලවනං තඤ්ඤානං ඵලගණ්ඨකිං ස ඤ්ජානං” “අනතරෙත යමකසාලාන” නති වනපාති ඡේතනිකරා කොට්ඨි යදාහ.

“තමෙව දෙව ඊරුතෙ තමෙවුය්‍යානානුමියා,

උජ්ඣංසා මහාසාලා නිලොගාසා මනොරමා”ති

යොකොට් රුකෙකොට් යදාහ. “අභිනො නං නික්කම්බෙ ලොඤ්ඤාති ජං අඤ්ඤාතරුමං සාලෙ නිගමෙය්‍යං”ති. ඉධිපන වනපාති ඡේතනිකරා කොට්ඨි අධිපෙපනො ඤ්ජානං අනික්කම්බෙ ඡේතනිකාමං සාධෙති යදා අඤ්ඤානාපි “සුපසනිගිතස්ස චො භ්‍රාහ්මණධම්මකා නි ග්‍රොධිරාජස්සා”ති. තස්මිං චෙධාසමානො සාලානං රාජානිපි සාලරාජි සාලො ව සො සෙවිකෙය්‍යං රාජානිපි සාලරාජි—

මුලනති සමපං අසංගි පුලසංඤ්ඤා ‘පුලාති උධරයා අනාම සො උසිරනාලමහනාති’ති ආදිසු පළපුල දිස්සං ‘‘පුලානො අ ඤ්ඤාසුලු”නති ආදිසු අසාධාරණයොදාහති. “යා ව මංකුනතිකොකා මලායා ඵරති නිලාසෙ ඵරණාති පරණාති එතංකොකා රාක්කාල’ නති ආදිසු සමපෙ ඉතං පන යට්ඨං අධිපෙපනං. නයමා සාල රාජස්ස සමපෙති ඵලමෙති අනේ අධිකෙය්‍යං තස්මිං සිංහා සදි නාම හගවා උක්කසායං විහරති සුභගවනෙ සාලරාජපුලෙහි න වයන බ්බං, අළු නස්මිං විහරති උක්කසායනති න වනතබ්බං, නති සංයුතා උග්ගෙති එතං සමයං විහරති. නිලොපනෙ නං එතං දම්බකං. නහු අමොච්ඡෙත සංපච්ඡෙති භුමිමට්ඨානති. නයමා යදා ගම්මායමු නාදීනං සමපෙ ගොඤ්ඤාති ඵරණානි ගම්මාය ඵරණති යදිතාය ව රහතිති වුට්ඨනති එවමධාපි යදිදං උක්කසාය සමපෙ පුනතවනං සාලරාජස්සාපලං තස්මිං විහරතො වුට්ඨති උක්කසායං විහරති සුභ ගවනෙ සාලරාජ පුලෙහි—

නොවරුමානිදස්සනත්තං ගිස්ස උක්කසායවනං, පබ්බජිතානුරු පනිවාසස්සානතිදස්සනත්තං සෙසව්වනං. තස්මිං උක්කසායනික්කතො න ආයස්මා ආනංඤ්ඤා හගවතො ගහවිකානුගහකරණං සෙස්සති

සුභවනාදියිකතනෙන් පබ්බතොත්තකතරණං. තථා පුරිමෙන පච්චයගගණතො අතකතිලමථානුයොගවිච්ඡානං, පච්ඡමෙන චන්ද්‍රිකාමපපහානතො කාමසුඛලිකානුයොගවිච්ඡානුපායපදස්සනං, පුරිමෙනව ධම්මදෙසනාභියොගං, පච්ඡමෙන විවෙකාබිමුක්තිං, පුරිමෙන කරුණාය උපගමනං, පච්ඡමෙන පක්කස්ස අපගමනං, පුරිමෙන සත්තානං භික්‍ෂුඛණ්ඩපථාදනාබ්‍යුත්තනිකං, පච්ඡමෙන පරතික්‍ෂුඛකරණේ නිරුපලෙපනං, පුරිමෙන ධාමකසුඛාපරිව්වාගති මිත්තං එසුචිහාරං, පච්ඡමෙන උත්තරිමසුසංඛමානුයොගනිමිත්තං, පුරිමෙන මනුස්සානං උපකාරබහුලතං, පච්ඡමෙන දෙව්‍යානං, පුරිමෙන ලොකෙ යුත්තස්ස ලොකෙසංවකුභාවං, පච්ඡමෙන ලොකෙක අනුපලික්ඛනං, පුරිමෙන “එකපුග්ගලො භික්ඛවෙ ලොකෙ උපපජ්ජමානො උපපජ්ජති බහුජනගිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුක්‍රමපකාය අත්ථාය භික්ඛාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං කතමො එකපුග්ගලො තථාගතො අරහං සම්මාසලිඛ්ඛො”ති වචනතො යදන්තො උපපන්නො තදයුපරිනිපථාදනං, පච්ඡමෙන යත්ත උපපන්නො තදහුරුපවිහාරං, භගවා ගි පඨංග පුලබ්භිතිවනෙ දුතියං බොධිමණ්ඩනි ලොකියලොකානුකරාය උපපත්තියා චතෙසෙව උපපන්නො තෙජස්ස චතෙසෙව විහාරං දස්සෙතිති අමමාදිනා නයෙනෙත්ථ අත්තයොජනා වෙදිතබ්බා. නත්‍රාති දෙසකාලපරිදිපනං, යං ගි සමයං විහරති තත්‍ර සමයෙ යධිත්ථ සාලරාජපුලෙ විහරති තත්‍ර සාලරාජමූලෙහි දීපෙති. භාසිතබ්බසුත්තෙ වා දෙයකාලෙ දීපෙති, නගි භගවා අයුග්ගෙ දෙසෙ කාලෙවා ධම්මං භාසති, “අනාලො බො තාව බාසියා”ති ආදි වෙත්ථ සාධකං. ඔවාති පදපුරණමත්තෙ අවධාරණේ ආදිකාලත්ථො නිපාතො භගවාති ලොකාගරුදීපකං භික්ඛුහි කථාසවනානුත්තකපුග්ගලවත්තං, අපි වෙත්ථ භික්ඛකොති ගිතත්‍ර භික්ඛාචරියං අරුක්ඛුපගතොති භික්ඛුහි ආදිනා නයෙන වචනත්ථො වෙදිතබ්බො. ආමන්තනාමිති ආලපි අභාසි සමෙධාබෙසි, අයමෙත්ථ අත්තො. අක්කස්සු පන ඤපපොපි භොති යථාහ- “ආමන්තයාමි ලො භික්ඛවෙ පටිවෙදයාමි ථො භික්ඛවෙ”ති. පනෙකාසනෙපි, යථාහ- “එති නිං භික්ඛු මම වචනෙන සාරිපුත්තං ආමන්තෙති”ති. භික්ඛමොති ආමන්තනාකාරදීපනං, තඤ්ච භික්ඛනසීලතාදිගුණයොගසිධිත්තා චූත්තං. භික්ඛනසීලතාගුණසුත්තොපිති භික්ඛු භික්ඛනධම්මතාගුණසුත්තොපි භික්ඛු භික්ඛනෙ සාධුකාරිතාගුණසුත්තොපිති සදුච්ඡිද මඤ්ඤනති. තෙන ව තෙසං භික්ඛනසීලතාදිගුණයොගසිධිතෙ වචනෙන ගිතාබිකජනසෙවිකං චූත්තං පකාසෙන්නො උභයදීනභාවතිග්ගහං කිරොති. භික්ඛමොති ඉමිනා ව කරුණාවිපාරසොමමහද

යකයනනිපානපුබ්බිකාවෙහි උච්ඡේදනා නෙ අත්තනො මුඛානිමුඛෙ කුරොනෙනා තෙනෙව කපේතුකම්මතාදීපකෙන තෙසා චචනෙන සොතුකම්මතං ජනෙති, තෙනෙව ච සමමුඛාධිනථොත සාධුකං සව නමනසිකාරොපි තෙ ත්‍යොජෙති, සාධුකං සවනමනසිකාරායතනා හි සාසනසම්පන්නි. අපරෙසුපි දෙවමනුජෙසසු විජ්ජමානෙසු කසො භික්ඛුසෙව ආමනෙතසීති? ජෙතසෙවං සනාසදසනනිතිත ආවතො, සබ්බපරිසසාධාරණං හි භගවතො ධම්මදෙසනා, පරිසාන ඤාති රෙවං භික්ඛු පටමුපනනතා, සෙවං අභගාරියභාවං ආදිං කසො සත්ථවරියානුච්චායකතා සකලසාසනාදිඤ්ඤාතකතාවං, ආ යනතා තෙ තත් නිසිනෙනසු සද්දසනනිකතා, සදසනනිතිතා ස සුද්දසනනිකාවචරතාහි. අපිච තෙ ධම්මදෙසනාය භාජනං යථානු සිව්හං පටිපත්තිසම්භවතො. විසෙසතොච ඵකලෙව භික්ඛුසෙව ස කියං අයං දෙසනාතිථි තෙථව ආමනෙතසි, තත් සියාතිමථං පන භගවා ධම්මදෙසකෙනා පඨමං භික්ඛු ආමනෙතසි උධම්මමෙව දෙ සෙසිති? සතිජනනසං, භික්ඛු හි අඤ්ඤං විනෙතනනාපි විකිත්තන විකතාපි ධම්මං පටිච්චෙකිනනාපි නුච්චායං මනසිකරොනනා පි නිසිතනාභොනති, තෙ අනාමනෙතනා ධම්මම දෙසියමානෙ අ යං දෙසනා කිංනිදනා කිංපට්ඨා තතමාය අප්පසන්නියා දෙසිතා හි සලලෙකිදුං අසමකානෙනා දුග්ගතිතං වා ගණන්තං නවාග ණ්ණංදං තෙත තෙසං සතිජනනසං භගවා පඨමං භික්ඛු ආම නෙනතා පට්ඨා ධම්මං දෙසෙති.

භද්දෙනාහි ගාරවච්චිනමෙනා. සද්දතො පටිච්චනදුතං වා, අපිචෙත්ථ භික්ඛුවොති වදමානො භගවා තෙ භික්ඛු ආලපති, භද් දෙනාහි වදමානා තෙ භගවතං පට්ඨාලපනති නථා භික්ඛුවොති භගවා ආභාසති, භද්දෙනාහි තෙ පටිච්චායනති, භික්ඛුවොති පටිච් චනං දුපෙති, භද්දෙනාහි පටිච්චනං දෙනති, භෙතිභික්ඛුහි යෙ භග වා ආමනෙතසි.

භගමනොපට්ච්චෙසසාසුනති භගවතොආදිනතනං පතිආසෙසා සුං අභිජ්ඣානුච්චායුණ්ණං සමුච්චිංසු පටිග්ගභෙසුනති අත්ථො, භග වාචිභද්දෙවොමාහි භගවා එතං ඉද්දතිවහනබ්බං සකලං සුතං අවො ව, එතනාවතා එ යං ආයසමනා ආනඤ්ඤා කළලකුචලසුඤ්ඤාම ලසාදරසසලිලායපොකබරණියා සුඛාවහරණත්ථං නිමලසිලාතලර වනාචලාසිඤ්ඤාපානං විපසනිතං දුග්ගාතිලසදිසවාලිකාකිණ්ණප ණ්ඩරහුමිභාගං තිත්ථං වා සුඛතතභිතතිවිවිතතවෙදිකාපරිකිත්ත සං නකිත්තපඨං පුබ්බකාමතාය විය පටිජ්ජමනසමුස්සයඤ්ඤා පාසා දවරසා සුඛාරොහතත්ථං දහතමයසණ්ඨමුද්දලකකචතලතාවිතථ මණ්ණිකපභාසමුද්දසුඤ්ඤාසං සොපානං විය සුචණ්ණවලයනු

පුරාදිසංඝවටනසද්දසමේසසකම්බනසිත මධුරස්සරනෙහජනවිචරිත
 සං උදාරඉසාරියවිභවසොභිතසං මහාසරං සුඛපථවෙගනතං සු
 වණ්ණරජනමයේ මුහුතාපමාලාදිජුහටිජෙය්‍යාධිත සුප්පඛිනවිසාල
 වාරඛාතං මහාවාරං වස අත්ඛ්‍යාත්තසං මහතං බුද්ධානා දෙස
 නාසද්දන්තචරිතාවසංසුචකස්ස ඉමස්ස සුත්තස්ස සුඛාවගාහනතං
 කාලදෙසදෙසකපරිසාරදෙසපටිමණ්ණිතං නිදානං භාසිතං. තස්ස
 අත්චණ්ණනා සමත්තා.

ඉදාහි සබ්බමමමුලපජිකාසනාහි ආදිනා නයෙන භගවතා
 නිකඛිතතස්ස සුත්තස්ස වණ්ණනාය ඵලසාසො අනුප්පාදනා. සා ප
 නෙසා සුත්තවණ්ණනා යයමා සුත්තනිකේපං විචාරෙතා වුවමා
 නා පාකාං භොගං, තයමා සුත්තනිකේපං නාව විචාරසිසාම. ච
 තතාරො ගි සුත්තනිකේපා අග්ගඤ්ඤාසයො පරඤ්ඤාසයො පුච්ඡා
 වසිකො අට්ඨප්පත්තිං යාති. තත්ථ යාති සුත්තානි භගවා පරෙහි අ
 නඤ්ඤිතො කෙවලං අතතනො අඤ්ඤාසයො තව තථෙසි, තෙසං විදං?
 ආකඤ්ඤාසුත්තං වජ්ජසුත්තං මහාසනිපසානසුත්තං. මහාසද්දායන
 නවිභඛනසුත්තං අරියවංසසුත්තං සංඛ්‍යාසංඛ්‍යාසුත්තං තභාරකොඉති
 පාදඉන්ද්‍රියබලබොඤ්ඤාසුත්තං භග්ගසුත්තං තතාරකොති ඵලමාදීති,
 තෙසං අග්ගඤ්ඤාසයො නිකේපො, යාති පන “පරිපකායොබොරාහුල
 සං විමුක්ති පරිපච්ඡායාධිමො යහානුභාසං රාහුලං උගතරිං ආසවා
 නං බලය විනෙය්‍ය” නති ඵලං පරෙසං අඤ්ඤාසයං බන්තීං මනං අහි
 නිහාරං බුද්ධිනභාවඤ්ඤාප්පෙකඛිතා පරඤ්ඤාසයවසෙන කප්පනාති.
 තෙසං විදං? වුලුරාහුලාචාරාදසුත්තං මහාරාහුලොචාරාදසුත්තං. ධම්මව
 කකාපවත්තනං ධාතුවිභඛනසුත්තනාති ඵලමාදීති, තෙසං පරඤ්ඤාස
 යො නිකේපො, භගවත්තං පන උපසඛිකමතා වතස්සො පරිසා
 වතතාරොවණ්ණා නාගා සුපණ්ණා ගතිබ්බා අසුරා යකකා මහාරා
 ජනො තාවතිංසාදයො දෙවා මහාබ්‍රහ්මාති ඵලමාදයො “බොඤ්ඤ
 ඛනා බොඤ්ඤාසනාති භනෙන වුවවනති නිවරණා නිවරණාති භනෙන
 වුවවනති ඉමෙ නුතො භගන්ත පද්ධාදානකකිකා සිංසුධවිත්තං පුරි
 සස්ස සෙව්ඨ” නති ආදිනා නයෙන පඤ්ඤා පුච්ඡනති, ඵලං පුච්ඡෙන
 භගවතා යාති කම්මාති බොඤ්ඤාසසංසුත්තාදීති යාති වා පන
 ඤ්ඤාදීති දෙවධාස, සුත්තවුභමසංසුත්ත මාරසංසුත්ත සකකපඤ්ඤ වු
 ලලවෙදලල මහාවෙදලල සාම, ඤ්ඤාචල ආලවකසුචිකොමසුත්තාදීති
 තෙසං පුච්ඡාවසිකො නිකේපො, යාති පන තාති උප්පනං කාර
 ණං පටිච්ච කම්මාති, තෙසං විදං? ධම්මදයාදං වුලුඤ්ඤාදං වාසු
 පමංපුත්තමංසුපමං දුරුකකිකුපමං අග්ගකකිකුපමං ඵෙණ්ඩිකුපමං
 පාරිච්ඡිකකුපමනාති ඵලමාදීති, තෙසං අනුප්පාදනකො නිකේපො,

එවමමෙසු වතුසු නිකෙබෙසෙසු ඉදෙස සුත්තයා අට්ඨාසනනිකො කි
කෙබොපො. අට්ඨාසනනිකො හි ඉදං භගවතා නිකබ්බතං, කතරාය අට්ඨ
සනනිකො? පරිසන්තං නිකොය උපානෙන මානෙ, පඤ්ඤා කිර
ත්වානමනාතිණිණිමෙද්දං පාරා අපරභාගෙ භගවතො ධම්මදෙස
නං සුත්වා කාමෙසු ආදිතමං නෙකකම්මෙව ආනිසංසං සමපසාමානා
භගවතො භන්තිංක පබ්බතො නට්ටසෙව සබ්බං බුඩ්ධවතං උග්ග
ණ්ණිත්වා පරිසන්තං නිකොය මානං උපාදෙසුං. යං යං භගවා කපේ
සි තං තං මයං බ්වසමෙව ජානාම භගවා හි තිණ්ණිව ලිඛිතාති වතතා
රිපද්දති සත්ත වභගනිකො මුචෙත්වා න නිවිකපෙති. එවං කම්මෙ
ව අමනාකං ගණ්ණිපදං නාම භග්ගී තෙන භගවති අනාරවා සුත්වා
තතො පටිසාය භගවතො උපට්ඨානමපි ධම්මසවනමපි අභිණ්ණංග ග
ච්ඡිත්ති. භගවා කෙසං තං ධ්වනාවා මං ඤාත්වා අභබ්බා ඉමෙ ඉමං මා
නබ්බං අනුපාතම මග්ගං වා ඵලං වා සවර්තකාතුකාති පනසං සුතපරි
සන්තං නිකොය උපානනමානං අට්ඨාසනනිකො කතො දෙසනායුගලො
භගවා මානසඤ්ඤාතං සබ්බධම්මප්‍රලපරියායනති දෙසනං ආරම්භි.

තනු සබ්බසම්මමුලසප්පිසායනාදී සමබ්බසං ධර්මානං පුලපරියා
යං, සමබ්බසනාදී අං වසසසානං, අභාවසසසථාවනකා ධි අයං සබ්බ
සඤ්ඤා, සසා පෙතන පෙතන සංඝකං, භවිජ්ජනි තස්ස තස්ස අභාවසසස
තං දිවෙතී යථා සබ්බං රූපං අභිච්ඡාදා සබ්බං චෙද්දතා අභිච්ඡාදා සබ්බ
සකතායපරියාපනෙනාසු ධම්මසංඝාතී, ධම්මසංඝාතී, පනායං පරියත්තා
සච්ඡෙදායං පසංඝාතී, පසංඝාතී, පසංඝාතී, පසංඝාතී, පසංඝාතී, පසංඝාතී, පසංඝාතී, පසංඝාතී,
සසා. “ඉධ භික්ඛු ධර්මං පරියාප්පි රාහි සුචරං පනායං” නති ආදිසු
ධර්මසඤ්ඤා පරියත්තං වරායන්. “දිව්ඨධර්මං, විදිතධර්මං” නති ආදි
සු සමච්ඡෙදා “භවංධර්මං, භවංධර්මං” ය ආදියු සමාධිනි.

“සමසමන වතුරය බවම මානවයා සිටින බව,
සමම බවම මානවයා සිටින බව” යනුවෙන්.

ආදිපු සඤ්ඤා, ජාතිබලවා ජරාධම්මානි ආදිපු පකතියං, කුසලා ධම්මානි ආදිපු සභාමනි, තස්මිං ඥාපන සමයෙ ධම්මා, භොනතීති ආදිපු සුඤ්ඤාතායං, යමෙළා සුපිල භණ්ණා සුබ්බාවහාතීති ආදිපු සුඤ්ඤා, ටෙ අජිග්ගතා ධම්මානි ආදිපු ආපකතියං, සමබ්බ ධම්මා සබ්බා කාමරතා ලිඛධස්ස භාවතො ඤ්ඤානුමුඛෙ ආපාරං ආනවජ්ඣනීති ආදිපු ඤෙය්ස, ඉධපනායං සභාටෙ චතතති. තත්තායං චචතතො, අත්තතො ලභනණං ධාමරතතීති ධම්මා, මුලසද්දෙ භික්ඛුරිතොථව.

ඉඩප්‍රායං අසාධාරණයෙකුගේ දඩවලට. පරිසාර සතු, මඩ

පිණ්ඩිකපරියායොති නං ධාරෙතිති ආදිසු දෙසනාය වතනති. අනි-
 මෙ බ්‍රාහ්මණ පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමාචදමානොවදෙ-
 ය්‍ය අකිරියවාදෙ සමණො යොනමොති ආදිසුකාරණේ, කසසුනුබො
 ආනන්ද අරුපරියො භික්ඛුතියො ඔට්ඨිකුනති ආදිසු මාරෙ, ඉධ ප-
 න කාරණේප දෙසනායපි වට්ටති. තස්මා සබ්බධමමුලපරියායනති
 එත්ථ සබ්බසං ධමමානං අසාධාරණතෙතුසස්සදිතං කාරණනති වා
 සබ්බසං ධමමානං කාරණදෙසනනති වා එවමනේ දට්ඨබ්බො,
 නෙය්‍යසාතතාව කසස සුත්තස්ස න වතු දුමකාපි සභාවටිමො සබ්බ
 ධමමාති වෙදිතබ්බො. සකකායපරියාපනතා පන තෙදුමකධමමාච අ-
 නවසෙසතො වෙදිතබ්බො. අයමෙත්ථ අධිප්‍රායොති

මොති අයං මොසද්දෙ පච්චත්ත උපයොග කරණසමපදන සාමි
 වචන පදපුරුණේසු දිස්සති. නැවැත්ත මො අනුරාධා සමග්ගා සමමො
 දමානාති ආදිසු හි පච්චගොන දිස්සති, ගවේෂිත භික්ඛුවෙ පණ්ණමම්මි
 මොති ආදිසුහි උපයොගෙ, න මො මම් සාතියෙක වන්තබ්බනති ආදි-
 සු කරණේ, වනපත්ථපරියායං මො භික්ඛුවෙ දෙසියාමති ආදිසු ස-
 මපදනෙ, සබ්බසං මො සාරපුත්තා සුභාසිතනති ආදිසු සාමවචනෙ,
 යෙ හි මො අරියා පරිසුඛකායකමනනාති ආදිසු පදපුරුණමනෙන;
 ඉධ පනායං සමපදනෙ දඨබ්බො භික්ඛමොති පටිස්සවෙන අභිමු-
 ච්ඡානානං පුත්ත ආලපනං, දෙසියාමති දෙසනාපටිපානනං, ඉදං
 පුත්තං හොති භික්ඛුවෙ සබ්බධමමානං මුලකාරණං භූමනානං දෙසි-
 යාමති. පුත්තියෙන නෙයනකාරණදෙසනං භූමනානං දෙසියාමති. නං
 සුත්තාදාති, තදායං නං කාරණං නං දෙසනාමොච්චිවමානං සුත්තං,
 සාධුකා මනසිකමොදාති, එත්ථ පන සාධුකං සාධුති එකත්ථමෙන,
 අයස්ස සාධු සංදෙස ආයාපන සමපට්ඨන සමපනංසන සුදුර දළහි
 කමමාදිසු දිස්සති සාධු මෙ භතෙන භගවා සංඛින්නතන ධමමං දෙ-
 තෙතුති ආදිසු හි ආයාපනෙ දිස්සති. සාධු භතෙනති මො තෙ හි
 කඬු භගවතො භාසිතං අභිකන්දිතා අනුමොදිතාති ආදිසු සමපටි-
 වන්නෙ, සාධු සාධු සාරිපුත්තාති ආදිසු සමපනංසනෙ.

සාධු ධම්මරුචි රාජ සාධු පඤ්ඤාණවානරො
 සාධු මහත්තනවද්දබ්බො පාපස්සාකරණං සුඛනති.

ආදිසු සුදුරෙ, තෙන හි බ්‍රාහ්මණ සාධු අං සුණොතිති ආදිසු
 සාධුකසද්දෙසෙව දළහිකමම, ආණ්ඩුතියනති පි වුවති. ඉධාපි
 අයං එතෙත්ථ දළහිතමෙත්ථ ආණ්ඩුතියනති අනො වෙදිතබ්බො. සු-
 දුරතෙත්ථ වට්ටති දළහිකරණතෙන හි දළහමිමං ධමමං සුණංථ සු-
 භග්ගිතං ගණ්හනතො, ආණ්ඩුතියන මම ආණ්ඩුතිය සුණංථ, සු

ඥරණෙන සුඤ්ජමං හඤ්ඤං ධම්මං සුඤ්ඤාථානි එවං දීපිතං ගොති.
මහසීකණ්ඨානි ආවජ්ජාසමනනාහරථානි අනේවා. අවිකම්පනවි
තතා තුල්ලානිසාමෙථ විතෙන කරොථානි අධිප්පායො.

ඉදුනෙත්ති තං සුඤ්ඤාථානි සොනිනිසුට්ඨියවිකෙඛපවාරණමෙතං, සා
ධුකං මහසීකරොථානි මහසීකාරෙ දළ්ඨිකමමනියොජ්ජෙන මනි
නිස විකෙඛපවාරණං. පුරිමවෙස්ස ඛණ්ණජනවිපල්ලාසගාහවාරණං, ප
ච්ඡිමං අනිවිපල්ලාසගාහවාරණං, පුරිමෙනව ධම්මසවිතෙනියොජ්ජෙ
ති, පච්ඡිමෙන සුතානං ධම්මානං ධාරණ්‍යපපරික්කාදීසු, පුරිමෙනව
සවාසඤ්ජනො අයං ධම්මො තස්මා සවතීයොති දීපෙති, පච්ඡිමෙනසා
නේවා තස්මා මනසිකාතබ්බොති, සාධුකපදංවා උභයපදෙති යොජ්ජෙ
තීතස්මා අයං ධම්මො ධම්මානමනියො දෙසනාගමනිරොව තස්මා සුඤ්ඤ
ථ සාධුකං, යස්මා අනිවිතරො උච්චෙධගමනිරොව තස්මා සාධුකං
මහසීකරොථානි එවං යොජ්ජා වෙදිතබ්බා. හාසිසාමෙති, දෙසිසා
ම නං සුඤ්ඤාථානි එත්ති පටිසංඤ්ඤානං දෙසනං න සංඛ්‍යානතොව දෙ
සිසාමි අප්පතො වජ්ජාරතොපි තං හාසිසාමෙති වුතතා ගොති. සං
ඛ්‍යාතවිජ්ජාරපාලකානි හි ථානානි පදානි. යථාන වධිතිසනේරො.

“සංඛ්‍යාතො පි දෙසෙති විජ්ජාරෙන පි හාසති,
සාධුකායම නිපොඤ්ඤා පටිභානං උදිරං”නති.

එවං වුතෙන උසාහග්ගතා හුතා එවං නනෙතනී ඛො තෙ හිකුඤ්ඤ
හග්ගතො පච්චෙසසාසුං සංචිතං සු පටිග්ගතෙසුකතිවුතතං ගොති.
අථ නෙසං හග්ගතදායා එතං ඉදං විතතබ්බං ඉධ භික්ඛවෙති
ආදි සතලං සුතං අනෙව. තත්ථ ඉධෙති දෙසාපදෙසෙති පාතො,
යායං තත්ථි ඛොධා උපාදාය වුට්ඨති. යථානං—ඉධ තථාගතො
ලොකෙ උපජ්ජතිහි, තත්ථි සාසනං. යථානං—ඉධෙව භික්ඛවෙ ස
මණො ඉධ හුතො සමභොති, තත්ථි භික්ඛං යථාන.

ඉධෙව භික්ඛානස්ස දෙවදානස්ස මෙ සත්තා,
පුනරායුප මෙ උභො එවං ඡානානි මාරිසානි

තත්ථි පද්ධරණමනනෙත්ති යථානං—ඉධානං භික්ඛවෙ හුතතා
පි අස්සං පවාරිතොති, ඉධ පනි මලාකං උපාදාය වුතතානි වෙදිත
බ්බො.

හිකුඤ්ඤෙති යථානං පටිසංඤ්ඤානං දෙසනං දෙසිතං පුන හිකුඤ්ඤ ආල
පනි උභයොනං හිකුඤ්ඤෙ ඉමසුමි ලොකෙති වුතතා ගොති අස්ස
තවා පුපුර්වකොති එත්ති පන ආර්ථානිමානාවා ඤෙයො අස්සත
වා ඉති, යස්ස හි බික්ඛි බාහු ආයතන පච්චයාකාර සතිපට්ඨානාදීසු

ලංකාපරිපුච්ඡා විනිවිජ්ඣාපිටකයානා පඤ්ඤාචර්සාධනො නොව
ආනාමා පටිපත්තියා අධ්‍යානාබ්බාසා අනාමගතානා නොව
අධිගමනා අස්සි. සො ආනාමාධිගමානාමා ඤෙය්‍යො අසසුතවා ඉති.
සායං.

පුට්ඨං ජනනාදිති කාරණෙති පුට්ඨංහො
පුට්ඨාභ්‍යන්තරානාමා පුට්ඨාසංජනො ඉති.

සො හි පුඤ්ඤො නානප්පකාරානං නිද්දේශානං ජනනාදිති පි
කාරණෙති පුට්ඨංහො. යථාහ, පුට්ඨං කිංලොපං ජනෙනාති
පුට්ඨංහො පුට්ඨ අවිභවසකකායදිවසිකාති පුට්ඨංහො පුට්ඨ සභාරා
නං මුඛලොකකාති පුට්ඨංහො පුට්ඨ සංඝගතිති අවුච්ඡිකාති
පුට්ඨංහො පුට්ඨ නානාග්ගිකායාසංගතො අභිසංඛාරොපාතිති පුට්ඨංහො
පුට්ඨානාසංගතො විද්‍යානති සංගතාසංගතො සංගතාසංගතො පුට්ඨංහො.
පුට්ඨ නානාපටිලාභෙති පටිලාභානාතිති පුට්ඨංහො පුට්ඨ පඤ්ඤා
කාමාදිකේශු රත්තා. තිද්ධාග්ගිකා පුට්ඨංහො අභිසංඛාරානා ලංකා
ලානා පටිලාභාති පුට්ඨංහො පුට්ඨ පඤ්ඤාති නිවරණෙති ආවරා නිවු
තා යටිතා පිනිතා පටිවිජ්ඣනා පටිකුඤ්ඤාති පුට්ඨංහො. පුට්ඨං
නානාපටිලාභානං අරියධර්මපරාක්‍රමානං. තිද්ධාග්ගිකානා
ජනනං අනාගතධර්මාති පුට්ඨංහො. පුට්ඨං අයං චස්සංසෙව
උච්චං නොයො විසංසෙය්‍යා සිලසුඤ්ඤාදිදුෂ්ණසෙනති අරියෙති ජ
නොතිති පුට්ඨංහො එවමෙතෙති අසසුතවා* පුට්ඨංහොති විති
පදෙති. සෙ මහ.

දං පුට්ඨංහො වුත්තා ඉමෙනාදිවච්ඡිකා.

අසො පුට්ඨංහො එකො කලාපණකො පුට්ඨංහොති.

එව පුට්ඨංහො වුත්තා. තෙසු අකිපුට්ඨංහො වුත්තො
හොතිති වෙදිතබ්බො. අසංසං අදස්සාතිති, ආදිසු අරියාති ආර
කතො කිලෙසෙති අතයෙ න ඉරියනතො අයෙ ඉරියනතො සදෙ
වකෙන ව ලොකෙන අරණියකො බ්බාච පච්චෙකබ්බාච ව
බ්බසාවකා ව වුච්ඡන්ති. බ්බාච ව වා ඉං අරියා යථාහ, සදෙව
කෙ හිකබ්බෙව ප්‍රානෙ—ප්‍රා—නථානතො අරියොති වුච්ඡතිති
සප්පජ්ඣාති, එත්ත පන පච්චෙකබ්බා නථාගතසාවකා ව සප්පජ්
සාති වෙදිතබ්බො. හෙ හි ලොකුතකරගුණයොගෙන සොගත
පුරිසාති සප්පජ්ඣා, සබ්බෙව වා එතෙ වෙධාපි වුත්තා බ්බා පිති
අරියාවකා ව සප්පජ්ඣා ව, පච්චෙකබ්බා බ්බසාවකා ව. යථාහ.

යො වෙ කතස්සු කතවෙදි යිරො
කලාණමිතො දළහනනි ව හොති
දුක්ඛතස්ස සංකප්පි කරොති කිව්වං
කප්පිධං සප්පරිසං වදන්ති.

කලාණමිතො දළහනනි ව හොති'හි එතතාවතා හි බුඩ්ධි
විකො වුත්තො කතස්සුතාදිති පච්චිකදිව්ඛි'හි ඉද්දා යො
තෙසං අරියානං අදස්සනාසිලො'හි ව දස්සනෙ සාධුකාරී සො අ
රියානං අදස්සාපි'හි වෙදිතබ්බො. ඥාන වකුක්කා අදස්සාපි සද්ද
ණෙන අදස්සාපි'හි උච්ඛො වෙසු සද්දණෙන අදස්සාපි ඉධ අධි
පෙසනො. මංසද්දකුක්කා හි දික්ඛවකුක්කා වා අරියා දිඝා'පි අදි
ඝාවගොභානි. තෙසං වකුක්කං ඛණ්ණමත්තගගණතො න අරිය
භාවගොභරතො. සොණ්ටියාලාදායා'පි ව වකුක්කා අරියෙ පස්ස
නති නව තෙ අරියානං දස්සාපි'හි. නත්තං වත්තු, විනාලප
ඛකවොසිතො සිරි සිංහසවණපරා උපවිසාමො බුඩ්ධිපඤ්ඤි
නො එකදිවසං ඵෙරෙන සද්ධං පිණ්ඩය වර්තා භවරසා පසනති
භරං ගහෙතො පිට්ඨි'හි ආගළ්ඨකො භවරං පුච්ඡි අරියා නාම
භතෙන කිදිසා'හි. භෙරො ආග ලංකාදො මහලලනො අරියා
නං පසනති'හි. වත්තපට්ටකං කතො සග වරපොතො
පි නොව අරියෙ භික්ඛානි එවං දුට්ඨො ආවුමො අරියාන. එවං වු
ත්තෙ'පි සො ඥාන අඤ්ඤාසි. නාමා න වකුක්කා දස්සනං දස්ස
නං. සද්දණෙන දස්සනාදො දස්සනං. යථාහ, භික්ඛො දක්කල
ඉමිනා සතිසායොන දිවෙසා යො ඥාන වකුක්කල ධමං පස්සන
යො මං පස්සති'හි. තස්ස වකුක්කා පස්සතො'පි සද්දණෙන අරි
යෙති දිඝං අනිව්වාදිලකාණං අපාසකො. අරියාධිගතඤ්ඤාධි
මමං අනාධිගතඤ්ඤා අරියකර්මමානං අරියභාවස්ස ව අදිඝ
තො අරියානං අදස්සාපි'හි වෙදිතබ්බො අනිසංඛල්ලාදො
දො'හි, සතිපට්ඨානදිගෙදො අරියධර්මෙ අඤ්ඤාලො. දික්ඛධර්ම
අවිනිකො'හි, එනි පරා,

දුට්ඨො විනායො'හි එකමෙකෙත්තපට්ඨො

අභාවතො තස්ස අගං අවිනිකො'හි වුට්ඨති.

අයං භික්ඛවර්ජිතො පහානවිතයො'හි දුට්ඨො එනි ව දුට්
ඨෙ'පි විනායෙදායොදො වනාදො පස්සාධා යිජ්ජා, සංවරවි
තයොපි කිසිලසංදො සතිසංදො සද්දණසංවරො ඛන්ධිසංවරො
විරියසංවරොත්ත පස්සාපි'හි. පහානවිතයොපි නදස්සාපහානං ව
කනිගනපහානං සමුච්ඡිදපහානං පටිපස්සාසිපහානං. නිස්ස
රණපහානනති පස්සාපි'හි. තනි ඉමිනා පාතිමොක්ඛසංවර

න උපෙතො හොති යමුපෙතො'ති අයං සීලසංවරො. රක්ඛති චක්ඛුඤ්ඤාං චක්ඛුඤ්ඤාය සංවරං ආපජ්ජති'ති අයං සතිසංවරො.

යාතිසොකාති ලොකගමිං (දුර්ගාති භගවා) සති තෙසං නිවාරණං සොකානං සංවරං බ්‍රුමි පඤ්ඤායෙන පිථියරෙ'ති.

අයං ඤාණසංවරො. බලො හොති සීනස්ස උණ්හස්සා'ති අයං ඛනාතිසංවරො උපපතනං කාමචිතතනං නාධිවාසෙති පජ්ජති'ති අයං විරියසංවරො.

සබ්බො'පිචායං සංවරො යථාසකං සංවරිතබ්බානං විතෙන බ්බාන ච කායදුඛරිතාදීනං සංවරණතො සංවරො විනයනතො විනයො'යි චුළුවති.

එවං තාව සංවරචිතයො පට්ඨා භිජ්ජති'ති වෙදිතබ්බො. තථායං කාමරූපපරිවේෂදිජු විපස්සනාඤ්ඤාසු පටිපක්ඛිභා වතො දීපාලොකෙතෙව නමස්ස තෙතා තෙන විපස්සනාඤ්ඤාන තස්ස තස්ස අබ්බස්ස පභාණං සෙය්‍යවිදං? නාමරූපචචන්දා තෙන සක්කායදිභියා පච්චයපරිග්ගහෙන අගෙතුච්ඡමගෙතු දිභිනං තස්සෙව අපරභාගෙන කංඛාවිතරණෙන කථංකථිභා වස්ස කල්‍යාණමමසතෙන අභං මමාති ගාහස්ස මග්ගාමග්ගච චානෙන අමග්ගෙ මග්ගසඤ්ඤාය උදයදස්සතෙන උචේෂදදි ට්ඨියා වයදස්සතෙන සස්සතදිට්ඨියා භයදස්සතෙන භයෙ අභය සඤ්ඤාය ආදීනවදස්සතෙන අස්සාදසඤ්ඤාය නිබ්බිදුප්පස්සතෙන අභිරුත්තසඤ්ඤාය මුක්ඛිදුකමන්තා ඤ්ඤෙන අමුච්ඡායකාය උපෙඛාඤ්ඤාන අනුපෙඛාය අනුලොමෙන ධම්මපීඨියං නිබ්බා නෙ ව පටිලොමභාවස්ස ගොචුතුතා සංඛාරනිමිත්තග්ගාහ ස්ස පභානමෙනං නදභිගප්පභානා නාම. යං පන උපමාරපනා ගෙදෙන සමාධිනා පට්තනිභාවනිවාරණතො සංවපභාරෙතෙව උදකපිඨේ සෙවලස්ස තෙසං තෙසං නිවරණාදිබ්‍යොනං පභා නං එතං වික්ඛිලිතප්පභානං නාම.

යං චතුනනං ආරියමග්ගානං භාවිතතනා තං තං මග්ගභගතො අතතතො සත්තානෙ දිට්ඨිගතානං පභානායාති ආදිනා නයෙ න චුත්තස්ස සමුදයපක්ඛියස්ස කිලෙසගණස්ස අවචනනං අප්පච තතිභාවෙන පභානං දදං සමුචේෂදප්පභානං නාම.

යං පන ඵලක්ඛණේ පටිපපස්සධිතනං කිලෙසානං එතං පටි පපස්සාදිප්පභානං නාම.

යං සබ්බකංඛනනිය්‍යවතනා පටිනසබ්බසංඛනං නිබ්බානමෙතුං නිස්සරප්පභානං නාම.

සංඛමපි වෙතං පභානං යසමා පභානවෙඨින * පභානං වින

* වාගවෙඨිනාතිපි— කසචි.

යසේන විනයො තසමා පභානවිනයො'ති වුච්චති. තං තං පභානතො ථා තාසා තසසා විනයසා සංගවතොපෙනං පභාන විනයො'ති වුච්චති.

එවං පභානප්පායොපි පසඤ්චා භිජ්ජති භි වෙදිතබ්බො.

එවමයං සංගප්පායා දුච්චො හෙදතො ව දසවිධො විනයො භික්ඛාසංවරයා පභානබ්බසාව අප්පට්ඨානකා යසමා එතසා අස්සුතවතො පුජ්ජිතසා නජී තසමා අභාවතො තසා අයං ධර්මිකො'ති වුච්චති එයනතො සප්පජ්ජොනා අදක්ඛාටී සප්පජ්ජ ධම්මසා අකොට්ඨෙද සප්පජ්ජධම්මෙව ධර්මිකො'ති එතො'පි භික්ඛානානාකරණං එකං අත්තො යථාත- යෙ ව තෙ අරියා තෙ ව තෙ සප්පජ්ජා යෙ ව තෙ සප්පජ්ජා තෙ ව තෙ අරියා යො එව සො අරියානං ධම්මො සො එව සො සප්පජ්ජානං ධම්මො යො එව සො සප්පජ්ජානං ධම්මො සො එව පසා අරියානං ධම්මො යෙ ව තෙ අරියනා තෙ ව තෙ සප්පජ්ජවිනයා යෙ ව තෙ සප්පජ්ජවින යානො ව තෙ අරියවිනයා අරියෙති වා සප්පජ්ජෙති වා අරියධම්මෙති වා සප්පජ්ජධම්මෙති වා අරියවිනයාති වා සප්පජ්ජවින යොති වා එසෙ එසෙ එකවෙසි යෙව සන්තො තජ්ජාතෙ ත ඡෙද්ධොති. නයමා පන තාපං සංගමිකප්පජ්ජයාසං වො භික්ඛා වෙදෙධස්සාවති වනා තං අද්දසෙති ව ඉධ භික්ඛවෙ අස්සු තමා පුජ්ජිතො අරියානං අදක්ඛාටීති එවං පුජ්ජිතං තිද්දිසිති' පුජ්ජාධම්මානාය ධම්මදෙසනාය ථා අත්තං ආවිකාතුං. හන වතො ථා ධම්මාතිවිසානා ධම්මදෙසනා ධම්මාතිවිසානා පුග්ගලදෙසනා පුග්ගලාතිවිසානා පුග්ගලදෙසනා පුග්ගලාතිවිසානා ධම්ම දෙසනාති ධම්මපුග්ගලවයානො'ප තාව චිත්තවිධා දෙසනා. ත ථා "උපොසා ඉමා භික්ඛිනො වෙදනා ආරාමා භික්ඛො සුඛා වෙදනා දුක්ඛා වෙදනා අදුක්ඛාමස්සවා වෙදනා ඉමා මො භික්ඛවෙ ති සො වෙදනා'ති එවරුපි ධම්මාතිවිසානා ධම්මදෙසනා වෙදිතබ්බො. "ඡුච්චානා අයං භික්ඛු පුජ්ජා ඡුච්චස්සායනතො අභාදසමනොපවි වාගො භාගාතිවිසානො'ති එවරුපි ධම්මාතිවිසානා පුග්ගලදෙසනා. "නායො'මෙ භික්ඛවෙ පුග්ගලාසන්නා සංවිජ්ජමානා ලොක යමං භාගවෙ තයො අභාගා එතෙකුලු ජිකුලු කතමො ව භික්ඛවෙ පුග්ගලො අකො'ති එවරුපි පුග්ගලාතිවිසානා පුග්ගලදෙසනා. "ක තමඤ්ච භික්ඛවෙ දුග්ගතිහං ඉධ භික්ඛවෙ එකවෙවා ඉති පටිසං විකම්භි කාසද්ධවර්තසා උඛා පාපසො චාපකො අභිසම්පරායං -පො- පුච්ඡමානං. පටිසරුති ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ දුග්ගතිහං'නති එවරුපි පුග්ගලාතිවිසානා ධම්මදෙසනා. සායං ඉධ යො පුජ්ජිතො අප්පජ්ජක වජ්ජතො අපරිඤ්ඤා

මූලිකා ව ඉධාබ්පෙපනා සබ්බධම්මානං මූලභූතා මඤ්ඤනාහොති නසමා පුට්ඨන්තං දසෙසනා පුඤ්ඤාබ්විකානාස දෙසනාස නං අස්මිං ආචිකාතුං “ඉධ භික්ඛා ආසුසුභවා පුට්ඨන්තො අරියානං අදසසාවි”ති එවං පුට්ඨන්තං නිද්දිසිති වෙදිතබ්බො.

එවං පුට්ඨන්තං නිද්දිසිති ඉදති තස්ස පඨවි ආදිය ව්‍යුත්පන්න සබ්බසංකාරාසබ්බමජනිකං මඤ්ඤනං දසෙසතො පඨවිං පඨවිත්තොති ආදිමාහ.

තත්ථ ලක්ඛණපඨවි සසමාරපඨවි ආරම්භණපඨවි සමමුතිපඨවිති වතුබ්බිධා පඨවි.

තාසු “කතමා ව ආවුසො අඤ්ඤානිකා පඨවිධාතු යං අඤ්ඤානං පඨවිතං කකබ්බං බරිගත”නති ආදිය වුත්තා ලක්ඛණපඨවි. “පඨවිං බණ්ණංස වා බණ්ණාපෙසං වා”ති ආදිය වුත්තා යසමහාරපඨවි. යෙ ව ජනසාදයො විසතිකොසාසා අයොප්පාභාදයො ව ආගිරා සා ටි වණ්ණාදිති සමහාරෙති සම්මං පඨවිති සසමාරපඨවි. “පඨවිකසිණ්ණමෙකො සඤ්ජානාති”ති ආදිය ආගතා පන ආරම්භණපඨවි, නිමිත්තපඨවිති පි වුත්තති. පඨවිකසිණ්ණකාලාභී දෙවලොකෙ නිබ්බතො ආගමනවසෙක පඨවිදෙවතාති නාමං ලහති අයං සමුත්තපඨවිති වෙදිතබ්බො. සා සබ්බා පි ඉධ ලබ්භති. තාසු යං නිව් පඨවිං අයං පුට්ඨන්තො පඨවිතො සඤ්ජානාති පඨවිති සඤ්ජානාති පඨවිභාවෙන සඤ්ජානාති ලොකවොහාරං ගහෙට්ඨා සඤ්ජානවිපල්ලාසෙන සඤ්ජානාති පඨවිති එතං පඨවිභාවං අමුඤ්ඤානො එව වා එවං සහොති වා සතකසසාති වා ආදිනා නාමං න සඤ්ජානාති කාමාදිවං සඤ්ජානාති”ති න වත්තබ්බං. උමමහකො විය පි පුට්ඨන්තො සො යං නිව් යෙ න කෙනවි ආකාමෙන ගණනාති, අරියානං අදසසාවිතාදිහෙදමෙ ව වා එත්ථ කාරණං. යං වා පරතො අපරිඤ්ඤානං තස්සාති වදනෙන න ගතවතා එවං වුත්තං.

පඨවිං පඨවිත්තො සඤ්ඤානාති, සොතං පඨවිං එවං විපරිතසඤ්ඤාස සඤ්ජානිතො “සඤ්ඤානිදානා හි පපඤ්ඤාසබ්බා”ති වචනතො අපරිභාගෙ එමපපතෙනති තණ්හාමානදිට්ඨපපථෙති ඉධ මඤ්ඤනා නාමෙන වුත්තාති මඤ්ඤති කමංසති විකපෙති නානපකාරො ආඤ්ඤාපා ඤ්ණාති තෙන වුත්තං. “පඨවිං මඤ්ඤති”ති.

එවං මඤ්ඤනො වස්ස නා මඤ්ඤනා ඔලාරිකෙන නයෙන දසෙසතුං “යා අයං තෙසාලොමා”ති ආදිනා නයෙන විසතිහෙද අඤ්ඤානිකා පඨවි වුත්තා, යා වායං විහබ්බ “තත්ථ කතමා බාහිරා පඨවිධාතු යං වා බාහිරං කකබ්බං බරිගතං කකබ්බතං කකබ්බලාභො බිහිධා අනුපාදිණ්ණං සෙසංසිදා අයො ලොකං නිපු සිසං සජ්ඣ මුත්තා මංසි වෙච්චියං. ඤානිප්පාපවාරජතර්ක

රූපං ලොභිතභික්ඛා මසාරගලලං නිණ්‍හකථ සකඛර කඨල්‍යා භූමි පාසාණො පබ්බතො' එවං බාහිරා පඨවී වුත්තාං යා ව අජ්ඣිකතාර මචණ්ඩානෙ නිමිසකපඨවී තං ගතෙතවා අයමෙතො යොජනා වුවවති. පඨවී මඤ්ඤාතිති, නිති මඤ්ඤාතාති අහං පඨවීති මඤ්ඤාති මම පඨවීති මඤ්ඤාති පරං පඨවීති මඤ්ඤාති පරස්ස පඨවීති මඤ්ඤාති.

අප්ථ වා අජ්ඣිකතනිකං පඨවිං තණ්හාමඤ්ඤානාය මඤ්ඤාති මානා මඤ්ඤානාය මඤ්ඤාති දිට්ඨිමඤ්ඤානාය මඤ්ඤාති. කථං? අයං හි කෙ සාදිසු ඡන්දරාගං ජනෙනි තෙනෙස අය්‍යාදෙනි අභිනන්දනි අභිවදනි අජ්ඣාසාය භික්ඛානි ලොමෙ තඨෙ දතෙන තථං. අඤ්ඤාතරං වා පතරජනීයං වජ්ජං, එවං අජ්ඣිකතනිකං පඨවිං තණ්හාමඤ්ඤානාය මඤ්ඤාති. ඉති මෙ කෙසා සිද්ධං අනාගතමධානං ඉති ලොමා'ති ආදිනා වා පතා තණ්හා තන්හි නන්දිං සමනනාතෙනි ඉමිනා හං සිලෙන වා—පෙ—බුහමවර්ජයෙන වා එවං සීතිඤ්චුළුඛමනීල කෙසො භවිස්සාමි'ති ආදිනා වා පතා තණ්හා අප්පටිලඛානං පටිලාභාය විහංගං පණ්ණිදහති එවමපි අජ්ඣිකතනිකං පඨවිං. තණ්හාමඤ්ඤානාය මඤ්ඤාති. තථා අතතනො කෙසාදිනං සමපතනීං වා විපතනීං වා නිස්සාය මානං ජනෙනි තෙසෙතාහමයමි'ති වා සදි සොහමයමි'ති වා ගිතොහමයමි'ති වා එවං අජ්ඣිකතනිකං පඨවිං. මානමඤ්ඤානාය මඤ්ඤාති. “තං ජිවං තං සරිත”නති ආගතනායෙන පත කෙසා ජිවො'ති අභිනිවිසති. එස නයො ලොමාදිසු. එව මප් අජ්ඣිකතනිකං පඨවිං. දිට්ඨිමඤ්ඤානාය මඤ්ඤාති. අප්ථ වා “යා වෙව බො පත අජ්ඣිකතනිකා පඨවීධාතු යාච බාහිරා පඨවීධාතු පඨවීධාතුරෙවෙසා නං තෙනං මව්”ති ඉමිස්සා පටචන්දා පව්වති කතයෙන කෙසාදිහෙදං පඨවිං. එතං මම එසොහමයමි එසො මෙ අතතා'ති අභිනිවිසති එවමප් අජ්ඣිකතනිකං පඨවිං. දිට්ඨිමඤ්ඤානාය මඤ්ඤාති. එවං තාච අජ්ඣිකතනිකං පඨවිං නිති මඤ්ඤානාති මඤ්ඤාති. යථා ව අජ්ඣිකතනිකං එවං බාහිරමපි. කථං? අයං හි අය ලොමාදිසු ඡන්දරාගං ජනෙනි අයලොමාදිති අය්‍යාදෙනි අභිනන්දනි අභිවදනි අජ්ඣාසාය භික්ඛානි. මම අයො මම ලොමනති ආදිනා තණ්හා අප්පටිලි මමයති රකති ගොපයති එවං බාහිරං පඨවිං තණ්හාමඤ්ඤානාය මඤ්ඤාති ඉති මෙ අයලොමාදයො සිද්ධං අනාගතමධානනති වා පතෙතති නන්දිං සමනනාතෙනි. ඉමි නාහං සිලෙන වා මතෙන වා තපෙන වා බුහමවර්ජයෙන වා එවං පත අයලොමාදිට්ඨිපකරණෙ භවිස්සාමි'ති වා අප්පටිලඛානං පටිලාභාය විහංගං පණ්ණිදහති එවමපි බාහිරං පඨවිං. තණ්හාමඤ්ඤානාය මඤ්ඤාති. තථා අතතනො අයලොමාදිනං සමපතනීං වා විපතනීං වා නිස්සාය මානං ජනෙනි ඉමිනා තෙසෙතාහම

සමිති වා සද්දොහමසමිති වා හිනොහමසමිති වා එවං බාහිරං පඨවිං මාතමඤ්ඤානාය මඤ්ඤති. අයෙ ජීවසඤ්ඤාදී හුතා, පත අයං ජීවොති අභිවිතිසති. එස නයො ලොභාදිසු. එවං බාහිරං පඨවිං දිඨිමඤ්ඤානාය මඤ්ඤති. අඑවා “ඉධෙකමෙවා පඨවිකසිණං අත්තතො සමනු පසසති යං පඨවිකසිණං සො අහං යො අහං තා පඨවිකසිණනති පඨවිකසිණං ච අත්තත අවයං සමනුපසසති”ති පටිසම්භිදයං චුත්තනසෙතෙව නිමිත්තපඨවි අත්තා ති අභිතිවිසති එවමපි බාහිරං පඨවිං දිඨිමඤ්ඤානාය මඤ්ඤති. එවං බාහිරං පඨවිං ති මඤ්ඤානාති මඤ්ඤති එවං තාව පඨවං මඤ්ඤතීති එත් තිසසො පි මඤ්ඤනා වෙදිතබ්බා. ඉතො පරං සමිධපෙතො කප්පසාම,

පඨවියා මඤ්ඤතීති, එත් පඨවියාති භූමමවචනමෙන, තත්තා අහං පඨවියාති මඤ්ඤති, මග්ගං කිසුචනපලිබොධො පඨවියාති මඤ්ඤති, පරො පඨවියාති මඤ්ඤති පරසස කිට්ඨපලිබොධො පඨවියාති මඤ්ඤතීති අයමෙත් අත්තා. අඑවා යවායා කථං රුපසමිං අත්තානං සමනුසසති ති? ඉධෙකමෙවා වෙදනා සඤ්ඤා සම්බාරෙ විඤ්ඤාණං අත්තතො සමනුපසසති අයං බො මෙ අත්තා සො බො පතා මෙ අත්තා ඉමසමිං රුපෙති එවං රුපසමිං එ අත්තානං සමනු පසසති ති එත්තා අත්තතො දුඛතො, එතෙනෙව නයෙන වෙදනා දිධිමෙව අත්තතො ගහෙත්වා තතො අත්තතාති බාහිරෙසු පඨවිසු යං කිවි පඨවිං තසොනාසහාවන පරිකපපත්වා සො බො පත මෙ අයං අත්තා ඉමසසා පඨවියාති මඤ්ඤතො පඨවියා මඤ්ඤති. අයමෙස දිඨිමඤ්ඤානා, තත්තං යෙව පතසස අත්තති සිතෙනං තං පඤ්ඤානා මාතං උපපාදයතො තණ්හාමාතමඤ්ඤනාපි වෙදිතබ්බා. යදුපතනෙතොව නයෙනසොමොපත ත්තානා පඨවියාති මඤ්ඤති තදදිඨිමඤ්ඤානා එව යුජ්ජ්ජ, ඉතරායොපි පත ඉච්ඡති. පඨවිතො මඤ්ඤතීති එත් පත පඨවිතොති නිසායනවචනා, අයමා සලපකරණසස අත්තතො වා පරසසවා ය වා චුත්තපපතදොතා පඨවිතො උපපතති වා නිග්ගෙනං වා පඨවිතො වා අඤ්ඤා අත්තාති මඤ්ඤ මාතො පඨවිතො මඤ්ඤතීති වෙදිතබ්බා. අයමෙස දිඨිමඤ්ඤානා.

තසමිං යෙව පතසස දිඨිමඤ්ඤානාය මඤ්ඤාදිතෙ වජ්ජසමිං සිතෙනං මාතකා උපපාදයතො තණ්හාමාතමඤ්ඤනාපි වෙදිතබ්බා අතර ආනු පඨවිකසිණං පරිත්තං භාවෙත්වා තතො ව අඤ්ඤං අපමාණං අත්තානං ගහෙත්වා පඨවිතො බහිවාපි මෙ අත්තාති මඤ්ඤ මාතො පඨවිතො මඤ්ඤති පඨවිං මෙති මඤ්ඤතීති, එත් පත කෙවලමපි මහාපඨවිං තණ්හාවසෙන මමායතීති

ඉමිතං නයෙන පටිත්තං එකං තණ්හාමඤ්ඤානං එව ලබ්භතීති චෙදිතංබා. සා වායං මම කෙසං මම ලොමා මම අයො මම ලොහනතී එවං යථා වුත්තප්පභෙදාය සබ්බාය අඤ්ඤාතිකම්මානි රාය පට්ඨායො භොජ්‍යබ්බාති පට්ඨිං අභිනන්දනීති, වුත්තප්පකාරමෙව පට්ඨිං තණ්හාදිගිති අභිනන්දනී අසාදෙනි පරාමසතිවාති වුත්තං භොති.

පට්ඨිං මඤ්ඤාතිති, එකෙනෙව එකස්මිං අතේ සිද්ධා කසමාපිතං වුත්තනනී චෙ? අභිවාරිතමෙතං පෙරාණෙනි. අයං පන මෙ අතත තොමනි, පදානා විලාසතො වා ආදීනවිදසානතො වා යසාපි යි ධම්මබාතුයා සුප්පිට්ඨත්තං තානානස්මිතිතදෙසනාවිලාසසම්පන්නො අසා සා කාවතො සුප්පිට්ඨා තසා පුබ්බ මඤ්ඤ නාවසෙන කිලෙසුප්පනතිං දසෙසනා ඉද්දා අභිනන්දනාවසෙන දසෙසනො දෙසනාවිලාසතො වා ඉදමාහ. යො වා පට්ඨිං මඤ්ඤාති පට්ඨායා මඤ්ඤාති පට්ඨිතො මඤ්ඤාති පට්ඨිං මෙති මඤ්ඤාති සො ය යමා න සකොනාති පට්ඨිතිස්සිතං තණ්හං වා දිගිං වා පභාතුං තසමා පට්ඨිං අභිනන්දනී යෙව, යො පට්ඨිං අභිනන්දනී දුක්ඛං සො අභි නන්දනී දුක්ඛස්ස ආදීනවොති ආදීනවිදසානතොපි ඉදමාහ, වුත්තං චෙතං භාවයා, “යො භික්ඛවෙ පට්ඨිබාතුං අභිනන්දනී දුක්ඛං සො අභිනන්දනී සො දුක්ඛං අභිනන්දනී අපරිවුත්තො සො දුක්ඛායමා නි වදාමි”ති. එවං පට්ඨිවිත්ථිකං මඤ්ඤාතං අභිනන්දනස්ස චෙව ඉද නි යෙන කාරණෙන සො මඤ්ඤාති අභිනන්දනීව තං කාරණං ආවිකරොතො ආහ නා. කිසං ගෙතු අපරිඤ්ඤාතං තසානි වදාමිති තසසෙතො, සො පුප්පිත්තො තං පට්ඨිං ය සො ගෙතු මඤ්ඤාති තෙන කාරණෙන මඤ්ඤාති අභිනන්දනීති චෙ? අපරිඤ්ඤාතං තසානි වදාමි යෙමා තං චතු තසා අපරිඤ්ඤාතං තසානි වුත්තං භොති යො ගි පට්ඨිං පරිජානාති සො තිති පරිඤ්ඤාති පරිජානාති ඤ්ඤාතපරිඤ්ඤා ය තීරණපරිඤ්ඤාය පභාතපරිඤ්ඤායාති. තත් තත්මා ඤ්ඤාතපරිඤ්ඤා? පට්ඨිබාතුං පරිජානාති අයං පට්ඨිබාතු අඤ්ඤාතිතා අයං බාතිරා ඉද්දායලකංගං දුදාති රසපච්චුදානපදානානීති අයං ඤ්ඤාතපරි ඤ්ඤා එවං ඤ්ඤාතානාපට්ඨිබාතුං තීරෙනි අනිච්චතො දුක්ඛතොරොග තොති වා එතොලියාය ආකාරෙන අයං තීරණපරිඤ්ඤා තත්මා පභාතපරිඤ්ඤා? එවං තීරෙනා අග්ගමාග්ගත පට්ඨිබාතුයා ඡන්ද රාගං පජ්ජති අයං පභාතපරිඤ්ඤා. තාමරුපවච්චානං වා ඤ්ඤාතපරිඤ්ඤා. කලාපස්මමසනාදි අනුලොමපරිගොසානා තීරණපරිඤ්ඤා. අගිමමග්ග ඤ්ඤාතං පභාතපරිඤ්ඤා යි යො පට්ඨිං පරිජානාති සො ඉමාති තිති පරිඤ්ඤාති පරිජානාති අයං පුප්පිත්තසං තං පරි ඤ්ඤායො තත්මා තත්මා අපරිඤ්ඤාතත්තං පට්ඨිං මඤ්ඤාතිව අභි

නැදැති වාහි. තෙනාහ භගවා, ඉධ භික්ඛවෙ අස්සුතවා සුථුල්ලොනො
—පෙ— පස්විං මඤ්ඤති පස්වියා මඤ්ඤති පස්විතො මඤ්ඤති පස්
විං මෙති මඤ්ඤති පස්විං අභිසංදැති තං යිස්සා හෙතු අපරිඤ්ඤාතං
තස්සාති වදාමිති.

පස්විවාටො නිගිතො.

ආසං ආසනොති, එළු'ති ලක්ඛණසසම්භාරාරම්භොධිප්පුති
වසෙන වතුබ්බිධො ආපො. තෙසු “තථ කතමා අජ්ඣතනිකා ආ
පොධාතු යං අජ්ඣතනං පච්චිත්තං ආපො ආපොගතං සිනෙහො සි
නෙහගතං ඛනිගතං රූපස්ස අජ්ඣතනං උපාදිණණ”නති ආදිසු
වුතො ලක්ඛණආපො. “ආපොධසිණං උක්ඛණතෙනා ආපධමං
නිමිත්තං ගණ්හාති”ති ආදිසු පුතො සසම්භාරාපො. සෙසං සබ්බං
පස්වියං පුත්තාසදිසමෙවාවාසී, යොවලං යොජනානසෙනපනං “පිත්තං
සෙමං”නති ආදිතා නාසො වුත්තා වාදසංගද අජ්ඣතනිකා ආ
පොධාතු. “තථ කතමා බාහිරා ආපොධාතු යං බාහිරා ආපො ආ
පොගතං සිනෙහො සිනෙහගතං ඛනිගතං රූපස්ස බබ්බා අනු
පාදිණණං සෙසං පදං පුලරප්පා බකිරසො නවරසො පතතරසො
සුපචරසො පුලරප්පා බිරං දධි සප්පි නවතිතං තෙලං මධුපායනිතං
තුට්ඨානි වා උදකානි අනුලක්ඛානි වා”ති එවං වුත්තා ව බාහිරා
ආපොධාතු වෙදිතබ්බා. යො ව අජ්ඣතනා රම්භණතනික නිමිත්තං
ආපො. තෙජං තෙජනොති, ඉමං මං තෙජොවාටෙපි වුත්තතයෙ
තෙව විජාටො වෙදිතබ්බො. යොජනානසෙන පතෙජං “යෙන ව
සනපපාති යෙන ව ජට්ඨසති යෙන ව පට්ඨයති යෙන ව අසිතපිත
බාධිතයාසිතං සමමා පරිණාමං ගච්ඡති”ති එවං වුත්තා වතුපපහෙ
ද අජ්ඣතනිකා තෙජොධාතු. “තථ කතමා බාහිරා තෙජොධාතු යං
බාහිරං තෙජො තෙජගතං උසමා උසමගතං උසුමං උසුමගතං බ
බ්බා අනුපාදිණණං සෙසං පදං කසිකති සකලිකති නිණ්ඨා තොව
යගති පුසගති සංකාරගති ඉද්දගති අගනිසනනාපො සුරියසනනාපො
කසිසනනිවයසනනාපොතිණිසනනිවයසනනාපොබඤ්ඤසනනිවය ස
නනාපො ගනිසනනිවයසනනාපො”ති එවං වුත්තා ව බාහිරා තෙ
ජොධාතු වෙදිතබ්බා.

වාසං වාසනොති, ඉමස්ස වාසවාරස්සාපි යොජනානසෙන ප
න “උඩබිත්තං වාතා අධොගමො උතා කුච්ඡිසයා වාතා කොසිස
යාවාතා අභිගමබ්බාසුසාරිතො වාතා සඤ්ඤා වාතා බුරකා වාතා
උපපලකා වාතා අස්සාසො පස්සාසොති” එවං පුත්තා අජ්ඣතනිකා
වායොධාතු. “තථ කතමා බාහිරා වායොධාතු යං බාහිරං වායො

[illegible][illegible]

භූතෙ සුභා සුඛිතා'ති ගහෙතො රජ්ජති දිඨ්ථා'පි රජ්ජති සුඛා'පි සා
 සිතා'පි සාසිතා'පි පුසිතා'පි සුසිතා'පි, එවං ගතෙ තණ්හා ම
 සුද්දනාය මසුද්දති. අහො වතානං ඛන්තිගමනාසාලානං වාසගව්‍ය
 නං උපපජ්ජෙය්‍යනති ආදිනා ඒ පන නයෙන අප්පට්ඨබ්බස්ස පටිලා
 භාය විසතං පණ්ණිදහති එවමපි භූතෙ තණ්හා මසුද්දනාය මසුද්දති.
 අතතනො පන භූතානසුච සප්පතතිට්ඨතතිං නිසසාය අත්තානංවා
 සෙය්‍යං දහති භූතෙසු යං කිම්භූතං යිතං අත්තානං වා ගිනා-පෙ-
 යං කිම් භූතං යෙය්‍යං. අත්තානා වා භූතො භූතසුච අත්තානා සදි
 සං දහති. යථාන, ඉධෙකච්චො සාහිසෙජ්ජාතිනා වා-අසුද්දතරසුද්ද
 තරෙන වස්සුතා සුඛකාලං පරෙති සදිසං අත්තානං දහති අ
 පරකාලං අත්තානං යෙය්‍යං දහති පරෙ ගිතො දහති
 යො එවරුපො මානො. අයා වුට්ඨති මානානිමානොති, එවං ගතෙ
 මානමසුද්දනාය මසුද්දති. භූතාපන භව්වා ධූවා සසානා අවිපරිණා
 මධවමාතිවා සබ්බෙ සත්තා සතෙක පාණා සබ්බෙ භූතා සබ්බෙ'වා
 අවසා අබලා අවිරියා නියතිසම්බන්ධාවපරිණතා ඡසෙසවාහිජාතිසු
 සුඛදුකඛං පටිසංවෙදෙනති'ති වා මසුද්දමානො දිට්ඨිමසුද්දනාය
 මසුද්දති. එවං භූතෙ නිගි මසුද්දනාති මසුද්දති. කථං **භූතෙසු ම**
සුද්දති? තෙසු තෙසු භූතෙසු අතතනො උපපතතිං වා සුඛපතතිං
 වා ආකම්බති එවං තාව තණ්හා මසුද්දනාය භූතෙසු මසුද්දති භූතෙ
 සු වා උපපතතිං ආකම්බමානො දුනං දෙති සීලං සමාදියති උපො
 සපකමමං කරොති එවමපි භූතෙසු තණ්හා මසුද්දනාය මසුද්දති.
 භූතෙ පන සළුගගාගෙන ගහෙතො තත්ථ එධෙව භූතෙ සෙය්‍ය
 තො දහති එකච්චෙ සදිසතො වා ගිතතො ඒති එවං භූතෙසු
 මානමසුද්දනාය මසුද්දති.

තථා එකච්චෙ භූතෙ නිව්වා ධූවාති මසුද්දති එකච්චෙ අතිව්වා
 අඤ්චවායී අහමපි භූතෙසු අසුද්දතරසමනති වා මසුද්දති එවං භූ
 තෙසු දිට්ඨිමසුද්දනාය මසුද්දති. **භූතො මසුද්දතිති,** එසං පන
 සඋපකරණස්ස අත්තනො වා පරස්ස වා යතො භූතොව භූත
 තො උපපතතිං මසුද්දමානො භූතතො මසුද්දතිතිවේදිතබ්බො.
 අයමස්ස දිට්ඨිමසුද්දනා තසමිංයෙව පතස්ස දිට්ඨිමසුද්දනාය
 මසුද්දතෙ වස්සුමං සිතෙනං මානව උපපාදයතො තණ්හාමාන
 මසුද්දනා'පි වේදිතබ්බො **භූතං ඡෙති මසුද්දතිති,** එසං පන එයා
 තණ්හා මසුද්දනාව ලබති සාවායං මථ පුත්තා මථ යිතා මම
 අපේළකා භූතභූතසුකරා හත්ථිගවාස්සවළවා'ති එවමාදිනා නයෙ
 න මමායතො පවත්තනීතිවේදිතබ්බො. **භූතෙ අහිනසුද්දති,** එතං
 චුත්තනායමෙව. අපඤ්ඤානං නිසසාති, එසං පන යෙ සම්බාරෙ
 උපාදාය භූතානං පසුද්දති තෙසං අපරිසුද්දතතො භූතා අපරි

සුදුසුකා හොනැති වේදිකබ්බා, යොජනා පන වුහනසෙතෙව
වේදිකබ්බා, එබෙ සැබවතො සබ්බාරවසෙන ව සනතවසෙන ව
මසුසුනාච්ඡාං දසසුනාදුද්ධි හුමිවසෙසාදිනා මෙතෙන විජා
රතොපි තං දසසුනා මෙවම මෙවමනාහි, ආදිමාන නසා දබ්බ
නහි පසුබි කාමසුඤ්ඤා අනන්තා වා ඉතියාහි මෙවා කිසුනහි
පෙනෙනහි වාන අපේ, තෙ හිවිධා සමුමුතිමෙවා උපපතියෙවා
විසුද්ධියෙවාහි, සමුමුතියෙවා කාම රාජානො මෙවියො කුමාරා,
උපපතියෙවානාම වාතුමනාරාජක මෙවෙ උපාදාය නතුත්තරි,
මෙවා, විසුද්ධියෙවා නාම අරහතො සංඝසවා, ඉධ පන උපපතිය
මෙවා දවසිබ්බා, නො එබො තෙ දවසෙසෙන පරිනිමිතවසව
තියෙවමලොකෙ මාරපරිසං යමෙසො යෙසා ඡ කාමාවචරා ඉධ
මෙවාහි අධිපොතා නහි සබ්බා දත්තමානා හුතවාපෙ වුහන
නොනව වේදිකබ්බා,

පජාපතිනි, වැඩි පන මාරු පජාපතිනි අධිපෙයනෝ, සොං ඩු
 ගිං මෙදිතලෙබෝ? කෙව පන තෙසං තෙසං දෙව්වැසං අධිපතිනං
 මහාරාජාදිපාං ඒ තං අධිවචනනානි වදනානි තං දෙවතගණෙතෙව
 තෙසං ගතිනසානා අසුතනනානි මහා දුඝඨාසං පටිකකිත්තං.

මාරොණෙව් පව සනසසසිකානාය පජාය අබිපතිභාවෙන ඉධි පජාපතිභි අබිපෙතො. සො ඤාමි. වසතිති? පරජාපතිභවතො දෙවලොකෙ, නපු ගි වසවතතිරාජා රජ්ජානෙරති මාරො එකසමි පජාපස අනතො. පරිසායඉසාරියංවනෙනනො රජ්ජපවතෙන දුම්රිය රාජපුතො. ටිය පසතිභි වදනති. මාරගහණෙරො ව වෙණි මාරපරිසායංවි ගහණං වෙදිනානං. යොජනානසෙන වෙණි පතිප භි. වණණවතො දිසාපුකං සුබබ්බලං දිසා වා සුඛා වා රජ්ජනො නණ්ණාමඤ්ඤානාය මඤ්ඤාති අපායා නොහං පජාපතිනො සහ වතං උපපජ්ජෙයති ආදිනා වා පන නසෙන අපප්පිලබ්බං පටි ලාභාය ටායා පතිදහගනා, පි පතිපති. නණ්ණාමඤ්ඤානාය මඤ්ඤාති පජාපතිභාවං පභ පතො සමානො අහමයම පජානං ඉසාරො අබිපතිභි මාගං වනොනො පජාපති. මාගමඤ්ඤානාය මඤ්ඤාති පජාපති භිපජා පුටොති වා උච්ඡජ්ජාසති විතසසිසාතිති වා අව සො අබෙලා අවරිසො තිසතිසබ්බතිභාවපරිණතො ඡසෙසවාතිජා නිසු සුබසුකං පටියංවෙදෙත්ති වා මඤ්ඤාමානො පන පජාපති. දිට්ඨිමඤ්ඤානාය මඤ්ඤාතිති වෙදිනබ්බො.

[illegible]

බලමානී උපලිප්පනතීති මඤ්ඤාති. පජාපනිතනාති, එසා නිසො පි මඤ්ඤානා ලබනති කථං? ඉධෙතච්චො සඋපකරණස්ස . අතත තො වා පරස්ස වා පජාපනිතො උප්පනතිං වා නිග්ගමනං වා මඤ්ඤ තී. අයමස්ස දිට්ඨමඤ්ඤානා.තස්මිං යෙව පනස්ස දිට්ඨමඤ්ඤානාමඤ්ඤාදි තෙ වජ්ජස්මිං සිනෙහං මානව උප්පාදයතො තණ්හා මානමඤ්ඤානා පි චෙදිතබ්බා. පජාපනිං මෙත්ති, එසා පන එකා තණ්හා මඤ්ඤානාව ලබනති සාවායං පජාපනී මම සත්ථා මම සාමිහි ආදිනා නයෙන ම මායතො පවත්තනතීති චෙදිතබ්බා පෙසං චුත්තතයමෙව, බ්‍රහ්මං බ්‍ර හමිනොති, එසා බ්‍රෑහ්මිනො තෙති තෙති අණ්ටසසෙහිති බ්‍රහ්මා. අපිච බ්‍රහ්මාති මහාබ්‍රහ්මා'පි චුච්චති තථාගතො'පි බ්‍රාහ්මණො'පි මා තාපිකරො'පි සෙවිතමිදි, "සතස්සො බ්‍රහ්මා ටසතස්සො බ්‍රහ්මා"ති ආ දීසු හි මහාබ්‍රහ්මා බ්‍රහ්මාති චුච්චති. "බ්‍රහ්මාති හික්ඛමෙ තථාගතස්ස තං අධිච්ච"නති එසා තථාගතො.

“තමොද්‍රුදො බ්‍රහ්මා සමන්තවස්සා
 ශ්‍රොතනතදා සබ්බතවා'නිවතොයා
 අනාසවො සබ්බද්ධිකප්පටිප්පො
 සම්චයායො බ්‍රහ්මාඋපාසිතොමෙති”.

එනි බ්‍රාහ්මණො“බ්‍රහ්මාති මාතාපිතරොපු බ්‍රාහ්මරියාතිචුච්ච රො”
 නි එනි මාතාපිතරො. “බ්‍රහ්මවිකකා පරිතෙතනි”ති එනි සෙසං. ඉ
 ඛ පන පඨමානිතිබ්බතො කප්පායුතො බ්‍රහ්මා අධිපෙසතො. තහ
 ගණෙනෙව බ්‍රහ්මපුරොක්තබ්‍රහ්මපාරිසර්ජ්ජා'පි ගතිතාහි චෙදිතබ්බා.
 අනච්චණ්ණනා පනෙතී පජාපනිවාගරචුත්තතයෙනෙව චෙදිතබ්බා.
 අහස්සරවාගර දණ්ඩදිපිතාය අච්චිවිය එතෙසං සරිරතො ආහා ටිප්ප
 නා ටිප්පිනාපනතනිවිසසරතිවිසරතිති ආධාස්සරො. තෙසංගහණෙනස
 බ්බාපි දුතියස්සානභුමිගතිතා. එකතලවාසිතො එවමෙතෙසබ්බො'පි
 පරිතතාහා අපමාණහා ආහස්සරාති චෙදිතබ්බා. සුභකිණ්ණවාගර
 සුභෙතා මකිණ්ණා විකිණ්ණා සුභෙන සරිරපමානවණ්ණෙන එකස
 නසුචණ්ණමල්ලසාය ධම්මසමපජ්ජ ලිතකකච්චාපිණ්ඩසයිරිකාති
 සුභකිණ්ණා. තෙසං ගහණෙන සබ්බො'පි තතියස්සානභුමි ග
 තිතා. එකතලවාසිතො එවතෙතො'පි සබ්බො පරිතතසුභඅප
 මාණසුභසුභකිණ්ණාති චෙදිතබ්බා. චෙතප්ථලවාගර විජුලා එලා
 ති චෙතප්ථලා එතුනිස්සානභුමිබ්‍රහ්මාතො චුච්චනති. අනිත
 යයොජනා පන ඉමෙසු තීසු'පි වාගරසු භූතවාගර චුත්තතයෙ
 නෙව චෙදිතබ්බා. අභිභූවාගර අභිභවිති අභිභු කිං අභිභ
 වති? වතතාරො ඛකිං අරුපිතො අසඤ්ඤභවස්සෙතං අධිච්ච

නං, අසඤ්ඤාසත්තා දෙවා වෙහෙළිලෙහි සිටි එකතලා එව, එකසමිං
 ධක සෙ යෙන ඉට්ඨොපථෙන නිබ්බතතා තෙනෙව යාවතායුකං නිසී
 නති ට්ඨතකච්චරුපසදිසා හුළා, තෙ ඉධ සබ්බෙ'පි අභිභුවචනෙන
 ගමිතා. කෙච්ඡි අභිභුතාම සහසෙසා බ්‍රහ්මානිච්චමාදිනා නයෙන ත
 ඤ්ඤාසත්තා අභිපජ්ඣමානං වණ්ණස්සති බ්‍රහ්ම ගහණෙනෙව පන
 තස්ස රහිතතා අයුතනමෙනති වෙදිතබ්බං. යොජනානගො වෙ
 ඤ්ඤාසත්තා අභිභු වණ්ණවා දිසායුකොතිසුළා තඤ්ඤාසත්තා ඡන්දරාගං උපාපද
 නොති අභිභුං තණ්හාමඤ්ඤානාය මඤ්ඤාති. අනොචතාගං අභිභුතො
 සහවතං උපාපෙජ්ජයන්ති ආදිනා වා පන නයෙන අප්පට්ඨබ්බස්ස
 පටිලාභාය ට්ඨතං පණ්ණිදහනොති අභිභුං තණ්හාමඤ්ඤානාය මඤ්ඤ
 ති අත්තානං ගිතතො වා අභිභුං සෙය්‍යතො දහනොති. පන අභිභුං
 මානමඤ්ඤාසත්තා මඤ්ඤාති. අභිභු නිවේවා ධ්‍රැවොති ආදිනා නයෙන
 පරාමසනොති අභිභුං දිට්ඨමඤ්ඤානාය මඤ්ඤාති වෙදිතබ්බං. සෙසං
 පරාමසත්තො වෙදිතබ්බං වෙදිතබ්බං එවං භගවා පටිපාටියා
 දෙවලොකෙ දසෙසනොති. අභිභුවචනෙන අසඤ්ඤාහවං දසෙසනො
 ඉදති යයමා අයං උට්ඨකපි සුඛවාසා ව ච්චිට්ඨපකෙහි සිතා අනාගා
 මිබ්බසවා එව ගිතෙ දෙවා යයමා වා නතිපසකපසසහස්සායුකා තෙ
 දෙවා බ්‍රිද්ධපාදකාලෙසෙව හොනති ධ්‍රැවො පන අසඤ්ඤාසත්තා'පි ක
 ප්පෙන උපපජ්ජන්ති තද, සුඤ්ඤාසත්තා භුමි හොති රඤ්ඤාසත්තා බ්‍රහ්මා
 චරිතානං විය ගි බ්‍රහ්මානං සුඛවාසනවො තෙනෙව ව කාරණෙන වි
 ඤ්ඤාසත්තා'පි සත්තාවාසවසෙ'පි න ගමිතා. සබ්බකාලි
 කා පන ඉමා මඤ්ඤානා තස්මා නායං සද්ධි විජ්ජමානාහුමිං දසෙස
 නොති සුඛවාසෙ අතිකකමිත්වා අනාසානපාසනානන්ති ආදිමාන, ත
 ඤ්ඤාසත්තා අනාසානපාසනානන්ති තමහුමි'නා වතනාරො කුසලවිපාකසි
 රියබ්බා තෙ ව තහුපපනතස්සෙව දවස්බ්බං. භවපරිවේෂදකපා
 අයන්ති කත්වා, එයතෙයො මිඤ්ඤානාසත්තාදිසු. අනුයොජනාපන
 වගුසු'පි එතෙසු වාරෙසු අභිභුවාමර වුත්තනගෙනෙව වෙදිතබ්බං.
 මානමඤ්ඤානා වෙහෙ පරාමසත්තො වුත්තනගෙනෙ'පි යුජ්ජති එවංහු
 මිවිසෙසාදිනා පහොදන ට්ඨාරතො'පි මඤ්ඤානාවජ්ජං දසෙසනො ඉ
 දති සබ්බමඤ්ඤානාදිදායකං යකකායපරියාපනං. තෙනෙව කඩවම්
 තෙදා දිසාදිති උතුරි යකකායානා දසෙසනොති දිවස් දිව්ගොති,
 ආදිමාන තඤ්ඤාසත්තා දිවස්සති මංසවකුක්කා'පි දිවස්. දිව්ගොති,
 රුපායතනෙයං අට්ඨමානං තඤ්ඤාසත්තා දිවස් මඤ්ඤාති, දිවස් මඤ්ඤ
 ති තිති මඤ්ඤානාදි, කපිං? රුපායතනං සුභසඤ්ඤාසත්තා සුඛසඤ්ඤාස
 ව පසානොති තඤ්ඤාසත්තා ඡන්දරාගං ඡන්දෙන නං අසාදෙති අභිනාද
 ති, වුත්තමපි හෙතං භගවතා, "ඉඤ්ඤාසත්තා භික්ඛවෙ සත්තා

රතනා ගිඩා ගව්නා මුව්ඡිතා අපේක්ඛාපතනා නෙ දීඝරතනං සොච
නති ඉභ්බිදාපච්ඡානුයා”ති එවං දිව්ඨං සුඤ්ඤාමඤ්ඤානාය මඤ්ඤති
ඉති මෙ රූපං සියා අනානාමධානනති වා පනෙත් නද්දි. සමම
නනානෙති රූපසමපදං වා ආකඝ්ඛිමානො දානං දෙව්භි විත්තා
රො— එවමපි දිව්ඨං සුඤ්ඤාමඤ්ඤානාය මඤ්ඤති අත්තනො පත
පරස්ස ව රූපසමපගතිවිපතතිං තිස්සාය මානං ජනෙති ඉමිනාහං
සෙය්‍යොතනමිධං වා සද්ධිසොහමති වා නින්නාහමිධං වාහි එවං
දිව්ඨං මානමඤ්ඤානාය මඤ්ඤති. රූපායතනං පචා නිව්චං ධූවං
සසාතනති මඤ්ඤති අත්තා අත්තගියනති මඤ්ඤති මච්ඡග්‍රං අමච්ඡ
ලනති මඤ්ඤති එවං දිව්ඨං ද්විමඤ්ඤානාය මඤ්ඤති. එවං දිව්ඨං ති
භි මඤ්ඤානාති මඤ්ඤති. කථං දිව්ඨමි මඤ්ඤාති රූපයමි අත්තා
නං සමනුපස්සනානායෙන මඤ්ඤානො දිව්ඨමි මඤ්ඤති යථා
වා එනෙ ඵඤ්ඤං එවං රූපයමි රාගාදයොති මඤ්ඤානොපි දිව්ඨ
මි මඤ්ඤති. අයමස්ස දිව්ඨමඤ්ඤානා. තස්මිංයෙව වා පනස්ස දිව්ඨම
ඤ්ඤානාය මඤ්ඤාතිනෙවද්දිහමිං සින්නො මානාඤ්ච උපපාදයතො ත
ත්තාමානමඤ්ඤානා වෙදිතබ්බං එවං දිව්ඨමි මඤ්ඤාති. සෙතං පඨ
විවාසෙ වුත්තනායෙනෙව වෙදිතබ්බං. සුභාගති මංසසොතෙනපි සු
තං දිබ්බසොතෙනපි සුතං සද්දියතනස්සතං අධිවච්චං. මුත්තන්
මුත්තං ව මුතිත්තං ව ගතිතං ආගච්ච උපගන්තාති අපෙඨා. ඉද්දියංතං
ආරමමණානඤ්ච අඤ්ඤමඤ්ඤ සංකිලෙසෙ ඵඤ්ඤානනති වුත්තං
හොති. ගඤ්ඤරසපොච්චබ්බායතනානං එතං අධිවච්චං. ඵඤ්ඤාන
නති, මනසා ඵඤ්ඤානං සෙසානං සච්ඡානනං ආයතනානමෙතං අ
ධිවච්චං. යථමාමමණස්සවා. ඉධ පත සකකාය පරියාපනනමෙව
උපලබ්භති. විධාරො පනෙත් දිව්ඨමෙ වුත්තනායෙනෙව වෙදිත
බ්බං එවං සබ්බං සත්තායතෙද, දිවාදිනි උතුරි දසෙස්සවා. ඉද්දති
තමෙව සමාපග්ගකථාපරන අත්තානනකචාරෙන ව චිධා දසෙස්
සතො එකතනං ගා තතනගති ආත. තතනනති ඉමිතා ති සමා
පග්ගකචාරං දසෙස්සති නානතනගති ඉමිතා අසමාපග්ගකචාරං
තෙසං වචනපෙඨා එකතාවො එකතනං, නානාතාවො නානතන
නති. යොජනා පනෙත් සමාපග්ගකචාරං වතුති බකෙති අසමාප
ග්ගකචාරඤ්චපඤ්චති බකෙති නිද්දිත්වා රූපං අත්තතො සමනුපස්ස
නති අදිතා සාසානායෙන පඨවිවාරාදිසු වුත්තනව අච්චකථාන
යෙන යථානුරූපං විමංසිත්වා වෙදිතබ්බං. කෙමි පත එකතනනති
එකතනනං වදන්ති නානතනනති නානතනනං. අපරෙ එකතන
සඤ්ඤා අත්තා හොති අපරාඡං පරමරණං නානතනසඤ්ඤා අත්තා
හොති ති එවං දිව්ඨාතිනිවෙසං තෙසංබ්බං ඉධායධිපොතතනා අසුත්ත

මෙව් හොති. එවං සබ්බං සකකායං විධා දසෙසනා ඉද්දති තමෙව එකං. සමපිණ්ණෙකා දසෙසනො සබ්බං සබ්බතොති ආදිමාග. යො ජනානායො පනෙත් සබ්බං අසාදෙනො සබ්බං තණ්හාමසුඤ්ජනාය මසුඤ්ජනී මයා ව එතෙ සත්තා නිමමිතාති ආදිතා නායෙත අතතතා නිමමිතං මසුඤ්ජෙනො සබ්බං මානමසුඤ්ජනාය මසුඤ්ජනී. සබ්බං පුඤ්ඤිකතතමමහෙත්ථ සබ්බං ඉස්සරනිමමාණහෙත්ථ සබ්බං අහෙත්ථ අපචච්ඡයා සබ්බං අභි සබ්බං නථීති ආදිතා නායෙත මසුඤ්ජනො සබ්බං දිට්ඨමසුඤ්ජනාය මසුඤ්ජනීති චෙදිතබ්බො. කපං සබ්බං මසුඤ්ජනි ඉධෙකචෙවා එවං දිට්ඨිකො හොති මහා මෙ අතතාති සො සබ්බං ප්‍රායසානිවාසං තසෙසාකාස හවෙත පරිකපෙසනා සො ඛො පන මෙ අයං අතතා සබ්බසමිතති මසුඤ්ජනී අයමස්ස දිට්ඨමසුඤ්ජනා තසමිං යෙව පනස්ස අතතති සි පනහං තං චක්ඛුකඤ්ච මාතං උපපාදයතො තණ්හාමානමසුඤ්ජනාපි චෙදිතබ්බො. සෙසං පච්චිවාප්ප ධ්වනනායෙතෙව චෙදිතබ්බං. එවං සබ්බං සකකායං එකධා දසෙසනා ඉද්දති අපරෙනාපි නායෙත තං උතධා දසෙසනො නිබ්බානං නිබ්බානං හොති ආදිමාග. තප්පති බ්බො නති යෙනා මා හො අයං අතතා පඤ්චිති නාමාදෙසති සම පටිපත්තා සමුග්ගිකා පටිච්චාරෙති. එතතාවතාබොහො අයං අතතා පරමදිට්ඨධම්මනිබ්බානං පනතො හොතිති ආදිතානායෙත පඤ්චධා ආගතං පරමදිට්ඨධම්මනිබ්බානං චෙදිතබ්බං. තප්පති නිබ්බානං අසාදෙනො තණ්හාමසුඤ්ජනාය මසුඤ්ජනී තෙන නිබ්බානෙන දාමං නිබ්බානපාඨෙනාති පාතං තෙනො මානමසුඤ්ජනාය මසුඤ්ජනී, අනිබ්බානං යෙව සමාදානං නිබ්බානතො නිව්වාදිතො පාගණනො දිට්ඨමසුඤ්ජනාය මසුඤ්ජනීති චෙදිතබ්බො. නිබ්බානං පන අසුඤ්ඤා අතතානං ගෙහනා ඉදං නිබ්බානං අයං අතතා සො ඛො පන මෙ අයං අතතා ඉදං නිබ්බානොති මසුඤ්ජෙනො නිබ්බානං මසුඤ්ජනී අයමස්ස දිට්ඨමසුඤ්ජනා තසමිං යෙව පනස්ස අතතති සිතො තං චක්ඛුකඤ්ච මාතං උපපාදයතො තණ්හාමානමසුඤ්ජනාපි චෙදිතබ්බො. එසනායො නිබ්බානතො මසුඤ්ජනාපි. අනාපති නිබ්බානතො අසුඤ්ඤා අතතානං ගෙහනා ඉදං නිබ්බානං අයං අතතා සො ඛො පන මෙ අයං අතතා ඉදං නිබ්බානතො අසුඤ්ජනී මසුඤ්ජෙනො නිබ්බානතො මසුඤ්ජනී. අයමස්ස දිට්ඨමසුඤ්ජනා. තසමිං යෙව පනස්ස අතතති සිතො තං චක්ඛුකඤ්ච මාතං උපපාදයතො තණ්හාමානමසුඤ්ජනාපි චෙදිතබ්බො. අහො සුඛං මම නිබ්බානනති

මඤ්ඤානාං පන තිබ්බානං මෙති මඤ්ඤානිති වෙදිතබ්බං සෙසං
වුත්තතයමෙව. අයං පනෙත්ථ අනුගිති.

සාදිසො එසසකකායො නථා නං අවිජ්ජනතො
පුට්ඨජ්ජනස්ස සකකායෙ ජයනති සබ්බමඤ්ඤානාං
ජේගුවෙත්ථ, හිදුරො වායං දුක්ඛා අපරිණිසංයො
නං පච්චතිකතො බාලො ගණ්ඨාති මඤ්ඤානාං හි සො,

සුභතො සුඛතො වෙව සකකායං අනුපස්සතො
සලහස්සෙව අග්ගමති හොති තණ්හාය මඤ්ඤානාං.

නිච්චසඤ්ඤාං අධිට්ඨාය සමීපතතිං තණ්හි පස්සපො
ගුරාදි සාව ගුරුසමී හොති මානෙත මඤ්ඤානාං.

අතතා අතතනීයං වෙති පස්සතො නං අමුඛිතො
ආදුසෙ විය බොහුස්ස දිට්ඨියා හොති මඤ්ඤානාං.

මඤ්ඤානාති ව නාමතො සුමුම, මාරබන්ධනං
සිඵිලං දුප්පවුමඤ්ඤානෙත බමො පුට්ඨජ්ජනො.

බහුං ඵිපථඤ්ඤානො පි සකකායං නාතිවත්තති
සමුග්ගිතා දලහථමං සාව ගද්දලබන්ධනො.

සො සො සකකායලොජ්ජිතො ජනිතො ව ජර්ග්ග ව
ගෙගාදිති ව දුක්ඛාති නිච්චං භඤ්ඤාති බාලිසො.

නං වො වදුමි හද්දං වො සකකායං අනුපස්සථ
අසාතතො අසුභතො හෙදුතොථ අතතතතො.

එසො සභාවො හෙතස්ස පස්සං එවමිමං බුධො
පභාය මඤ්ඤානාං සබ්බා සබ්බදුක්ඛා පමුච්චතිති.

පුට්ඨජ්ජනවගෙන වතුච්ඡති.
සබ්බා පරිමතයක්ථා නිසිතා.

එවං භගවා පරිච්ඡාදිසු වජ්ජිසු සබ්බාකකායධම්මමූලභූතං පුට්ඨ
ජ්ජනස්ස පවත්තිං දසෙස්සානාං ඉද්දති තෙතොව වජ්ජිසු තෙබස්ස
පවත්තිං දසෙස්සානාං සො පි සො භික්ඛුවෙ භික්ඛු සෙසොති ආදි
මාග. තත්ථ සොති උදෙසාවචනං, සොති නිදෙසාවචනං පි
කාශේ සමපිණ්ඩනෙත්ථ, අගමපි ධම්මො අතීතතොති ආදිසු විය.
සො ව ආරම්භකතොතො පුග්ගලං සමපිණ්ඩකති න පුග්ගල
සභාතොතො හෙට්ඨතො හි පුග්ගලා දිසිවිපන්නා ඉධ දිසිමසි

නතාන තෙසං සභාගතා අපි ආරම්භං පන හෙට්ඨා පුග්ගලා නමි නදෙව ඉමෙසමි නදෙවති—තෙන චුත්තං. “ආරම්භං සභාගත පුග්ගලං සමපිණ්ණති න පුග්ගලසභාගතො”ති. ඡො නි ඡොති ඉමිනා පන සකලෙන වචනෙන ඉද්දති චත්තඛං සෙ බං දසෙය්‍යතීති වෙදිතං ඛො.

හික්ඛං ම හික්ඛුති ඉදං චත්තනසමෙව. සෙබොති කෙනවෙතින සෙබො? සෙබබමෙපටිලාභනා සෙබො චුත්තං ගෙන. “කිත්තා චතා නු බො භනන්ත සෙබො හොති ඉධ හික්ඛවෙ හික්ඛු සෙ බාය සමාදිභියා සමනනාගනා හොති—පෙ—සෙබෙන ස මාසමාධිනා සමනනාගතො හොති එත්ත චතා බො හික්ඛු සෙබො හොතිති. අපි. ව—සික්ඛනීතිපි සෙබො—චුත්තං ගෙන. “සික්ඛනීති බො හික්ඛු තසමා ආනාති චුච්චති කිඤ්ච සික්ඛති අබිසිලමි සික්ඛති අබිචිත්තමපි සික්ඛති අබි—ඤ්ඤමපි සික්ඛති සි ක්ඛනීති බො හික්ඛු තසමා සෙබොති චුච්චති”ති යොපි කල්‍යාණ පුඵ්ඤ්ජනො අනුලොපට්ඨාය පරිපූරකාරී සිලසමපනනා ඉඤ්ඤ සෙසු ගුත්තමාගේ හොජන මත්තඤ්ඤ ජාගරියානුසොගමනු සුත්තො පුබ්බරත්ත පරරත්තං බෙධපක්ඛියානං ධම්මානං භව නානුසොගමනුසුත්තො විහරති අජජ වා සො වා අඤ්ඤාතරං සා ලෙඤ්ඤාඵලං අබිගමිස්සාමිති යොපි චුච්චති සික්ඛනීති සෙබො. ඉ මඤ්ඤං පනත්ථ පටිපෙට්ඨපනනොව සෙබො අබිපෙට්ඨනො නො පුඵ්ඤ්ජනො.

අප්පකතං මාසං ආනෙතොති අප්පකතමානිඤ්ඤො මාසස්සති රුගොපි විත්තමපි අරහත්තමපි. “අනනලික්ඛමගේ පාසො සවා යං වරති මාසසො”ති එත්ථ හි රුගො. “මාසං විත්තං මනො මාසං”නති එත්ථ විත්තං. “අප්පකතමානසො සෙබො කාලං ක යිත් ජනෙ සුතා”ති එත්ථ අරහත්තං. ඉධාපි අරහත්තමෙව අබිපෙට්ඨනං. තෙන අප්පකතාරහත්තොති චුත්තං හොති අනුත්තරහරී සෙට්ඨං අසදිසනති අත්ථො. චතුභි යොගෙහි බෙමං අනුපද්දත නති ඤාණකෙම්මං, අරහත්තමෙව අබිපෙට්ඨනං. සන්ඨසමාඤ්ඤාති මෙ පඤ්ඤා තණ්හාපඤ්ඤා ච ඡන්දපඤ්ඤා ච. “පඤ්ඤමානස්ස හි ජපිතාති පඤ්ඤිතං පාපි පකාපිනසු”ති එත්ථ තණ්හාපඤ්ඤා.

“ඡිත්තං පාපිමනො සොතං විබ්ඤ්ඤං විතලික්ඛනං,
පාළුඤ්ඤාලං හොථ බෙමං පඤ්ඤා භික්ඛිවො”ති.

එත්ථ කතතුකමසතාකුසලවිජ්ජපඤ්ඤා. අයමෙව ඉධාබිපෙට්ඨනො, තෙන පඤ්ඤමානොති තං යොගකෙම්මං කතතුකාමො අබිගතතුකාමො තනතිනනා තප්පානො තප්පකාගේති වෙදි තඤ්ඤො.

විහරන්ති අඤ්ඤාං ඉරියාපථදුක්ඛං අඤ්ඤාන ඉරියාපථෙන විච්ඡද්ධිං, අපරිපට්ඨතං කායං හරති අථවා සබ්බෙ ඤාණාදි අනිවාරි අධිමුච්චෙනා, බාය විහරන්ති ආදිතාපි නිද්දානං තෙසු අනෙකං දධිං බො.

අසම්මං අසම්මනො අභිජානාති පඨවිං පඨවිභාවෙන* අභිජානාති න පුච්ඡස්සනා, විය සබ්බාකාරවිපරිතාය සඤ්ඤාය ඤාණාදි අපි ච බො අභිවිසිට්ඨෙන ඤාණෙන ජානාති. අසම්මනාති එතං පඨවිභාවං අමුඤ්ඤානොපෙව නං අනිවාරිති දුක්ඛාතිථි අනතතාති'පි එවං අභිජානාතිති වුත්තං ගොති එවම භං අභිඤ්ඤා, අසම්මං මා මඤ්ඤාතිති කිං වුත්තං ගොති මඤ්ඤාතිති මඤ්ඤා අයං පන මඤ්ඤා ව න මඤ්ඤා ව න වත්තං බොති එතස්මිං හි අනෙකං ඉදං පදං නිදානෙන, වුත්තනති වෙදිතං බො කෙ පනෙති අධිපපායොති වුච්චෙන.

පුච්ඡස්සනො නාම සබ්බමඤ්ඤා නාතං අපපතීතතතා මඤ්ඤාතිති වුත්තො, බිණ්ණපො, පතීතතතා න මඤ්ඤාති. සෙබ්බස්ස පන දිට්ඨිමඤ්ඤා නා පතීතා ඉතරපි තනුභාවා භවා, තෙන භො මඤ්ඤාතිති'පි න ච වත්තං බො, පුච්ඡස්සනො විය න මඤ්ඤාතිතිති න වත්තං බො බිණ්ණපො, වියාති.

අසීමඤ්ඤායා, භාග්ගාති සෙබ්බස්ස නං මඤ්ඤානාවච්ඡා ඔක්කානාතිසාමතතා, සංමොඛිපරායණතතා ච තිඨි පරිඤ්ඤාති පරිමඤ්ඤායාං අපරිමඤ්ඤායාසඤ්ඤා තච න ගොති පුච්ඡස්සනස්ස විය නොපි පරිඤ්ඤාතං බිණ්ණපස්ස විය. ථෙසං සබ්බන්ති වුත්තතයමෙව.

සෙබ්බපෙත දුරියතයකථා නිසිතා

එවං පඨවිආදිසු චච්ඡායු සෙබ්බස්ස පටන්ති, දසෙස්සනා, ඉදන්ති බිණ්ණපස්ස පටන්ති, දසෙස්සනෙනා, සොපි සො භික්ඛුමෙ භික්ඛු අරණනති ආදිමාග

තත්ථ යොජිති අමපි ණානනෙත්ථ, ඉධ උභයං භ ගතාපි උඤ්ඤාති. සෙබ්බො හි බිණ්ණපෙත අරියපුග්ගලකතා සභාගො, තෙන පුග්ගලසභාගතා උඤ්ඤාති. ආරමමණං භාගතා පන වුත්තනතයා එව. අරණනාති ආරකකිලෙසො දුරකිලෙසො පතීතකිලෙසොති අනෙකං, වුත්තං ගොතං භගවතා, “කථාඤ්ඤා භික්ඛුවෙ භික්ඛු අරහං ගොති ආරකාස්ස ගොනති පාපකා අකුසලා ධම්මා සංකිලලසිකා පොතනාභවිකා සදරු දුක්ඛවිපාකා ආයති ජාතිජර්මරණියා එවං බො භික්ඛුවෙ භික්ඛු අරහං ගොති”ති බිණ්ණපොති.

* පඨවිභාවෙන.

වතනායො ආසවා කාමාසවො—පෙ—අවිජ්ජාසවො ඉමෙ වතනා
 රො ආසවා අරහතො බිණ්ණ පඨිතා අමුච්ඡන්තා පටිපසංගාධා,
 අහබ්බුප්පත්තිකා ඤාණග්ගිතා දඩ්ඨා තෙන වුච්චති බිණ්ණාවොති.
 වුඤ්ඤාමාති ගරුභංගාසොපි අරියමග්ගොපි දඬුසු අරියවාසොසුපි
 වසි පරිවසි වුජෙථ, පරිවුජෙථ, සො වුජථවාසො විණ්ණවරණෙ
 වුසිතවා. කකකාරණීයොති පුච්ඡස්සකකලාණකං උපාදාය සත්ත
 සෙධා වතුති මග්ගෙති කරණීයං කරොන්තිනාම බිණ්ණවස්ස ස
 බ්බකරණීයාති කතාති පරියොසිතාති නත්ති තස්ස උත්තරිං කර
 ණීයං දුක්ඛකුසංගිතමායාති කතකරණීයො වුත්තමපි ගෙනං.

තස්ස සමමා විමුක්තස්ස සත්තවිත්තස්ස භික්ඛුනො
 කතස්ස පඨිවසො නත්ති කරණීයං න විජ්ජතිති.

ඔඤ්ඤාණෙති භාරාති තයො භාරා ඛනිභායො කිලෙභායෙ
 අභිඤ්ඤාණෙති තස්සිමෙ තයො භාණ ඔභිතා ඔරෙපිතා නි
 ක්ඛිතතා පාතිතා තෙන වුච්චති ඔභිතභායෙති අනුප්පන්නසද
 ඤාති අනුප්පන්නො සද්ද්ධං සකස්සති වුත්තං ගොති. කකා
 රස්සායං දකාණේ කතො සද්ද්ධොති ව අරහත්තං වෙදිතබ්බො
 තං භිඅත්තුපතිඛනිකවෙධිත අත්තානං අවිජ්ජාසවොති අත්ත
 නො පරමස්සවෙධිත ව අත්තනො අස්සත්තා සකස්සොති වුච්චති.
 ඤාණිබිණ්ණභිණ්ණොප්පොති භවසංයොජනාතීති දසසංයොජ
 නාති කාමරූපසංයොජනං පටිඝමානදිභි විවික්ච්ඡාසිලබ්බතපණ
 මාසභවණ්ණසාමිච්ඡරියසංයොජනං අවිජ්ජාසංයොජනං ඉමානි
 භි සත්තෙ භවෙසු සංයොජනෙති උපනිඛනිතාති භවං වා භවෙ
 න සංයොජනෙති තස්මා භවසංයොජනාතීති වුච්චන්ති ඉමානි
 භවසංයොජනාති අරහතො පරිකම්භන් පඨිතාති ඤාණග්ගි
 තා දඩ්ඨාති තෙන වුච්චති පරිකම්භණ්ණසංයොජනොති.

සමමද්දසාදා විමුක්තොති උච්ච සමමද්දසාදාති සමමා අසාදාය
 කිං වුත්තං ගොති? ඛනිතං ඛනිට්ඨං ආසත්තානං ආසත්තං ධං
 ධාතුතං ධාතව්ඨං දුක්ඛස්ස පිලිතව්ඨං සමුදයස්ස පභව්ඨං නි
 ඤේධස්ස සාතව්ඨං * මග්ගස්ස දස්සතව්ඨං සබ්බො සංඛාරො අනිච්චා
 ති ඵවමාදිං වා හෙදං සමමා සථාතුතං අසාදාය ජාතිනා තීරසි
 නා තුලසිනා ජීතුතං කතා.

විමුක්තොති වෙ විමුක්තියො විත්තස්ස ව අභිමුක්ති නිබ්බාන
 ව අරහා සබ්බකිලෙසෙති විමුක්තවිත්තත්තා විත්තවිමුක්තියාපි
 විමුක්තො. නිබ්බානං අභිමුක්තත්තා නිබ්බානෙපි විමුක්තො.
 තෙන වුච්චති සමමද්දසාදා විමුක්තොති. සෙසාදායං සාස්සාති අ

* සත්තව්ඨං.

රහතො. නං මඤ්ඤානං වජ්ඣං නිසී පරිඤ්ඤාති පරිඤ්ඤානං තස්මා
 සො නං වජ්ඣං න මඤ්ඤාති නං මඤ්ඤානං න චිඤ්ඤාතිති වුත්තං
 භොති සොසං වුත්තනසමෙව. නිඤ්ඤානවාසෙර පන ඛණ්ඩා භික්ෂු
 ති ආදයො තයො වාග් වුත්තො. අයං පරිඤ්ඤාතවාසෙ නිඤ්ඤා
 නවාසෙපි චිත්තං තෙන ව පරිඤ්ඤානං තස්මාති සබ්බාදෙති
 යොජෙත්වා. පුන ඛණ්ඩා භික්ෂු විතර්කතනාති යොජෙත්වා. එ
 සතයො ඉතරෙසු. දෙසනා පන එකත් වුත්තං. සබ්බත් වුත්තමෙව
 භොතිති සංඛිතො.

ඛණ්ඩා භික්ෂු විතර්කතො. එත් ව යස්මා බාහිරතො කාමෙ
 සු විතර්කො න ඛණ්ඩා භික්ෂු විතර්කො. අරහං පන ඛණ්ඩා එව, ත
 ස්මා වුත්තං. ඛණ්ඩා භික්ෂු විතර්කතනාති එසතයො දෙසමො
 ගෙසුපි යථා ව පරිඤ්ඤානං තස්මාති වදමිති වුත්තො'පි පරිඤ්ඤා
 තනො. සො නං වජ්ඣං නං වා මඤ්ඤානං න මඤ්ඤාතිති අත්තො
 භොති එවච්චාපි විතර්කතො. සො නං වජ්ඣං නං මඤ්ඤානං
 න මඤ්ඤාතිති දධිමො.

එත් පරිඤ්ඤානං තස්මාති අයං වාසෙ මග්ගහාවනාපාරිපුරිද
 සානත්. වුත්තො. ඉතරෙ එලසච්ඡිකිරියාපාරිපුරිදසානත්තති
 වෙදිතො. මිති වා කාරණෙති අරහං න මඤ්ඤාති වජ්ඣං ව
 පරිඤ්ඤාතනො. අකුසලමූලානං සමුච්ඡිතතො. තෙනස්ස පරි
 ඤ්ඤාතවාසෙර න වජ්ඣපරිඤ්ඤා දිපෙති. ඉතරෙති අකුසලමූල
 සමුච්ඡිදනති. තත් පච්ඡිමෙසු නිසු වාසෙසු අයං විතෙසො
 වෙදිතො.

නිසු හි දෙසෙසු තෙහ ආදිනවං දිසවා දුක්ඛානුපය්සි විතරතො.
 අපචණ්ඩිතවිමොඛෙන විමුත්තො. බසං භික්ෂු විතර්කො භො
 ති. දෙසෙ ආදිනවං දිසවා අනිවවානුපය්සි විතරතො. අනිමි
 තතවිමොඛෙන විමුත්තො. බසං දෙසස්ස විතර්කො. භොති.
 මොගෙ ආදිනවං දිසවා අනතොනුපය්සි විතරතො. සුඤ්ඤාතවි
 මොඛෙන විමුත්තො. බසං මොගස්ස විතර්කො. භොති. එවං ස
 නොන න එකො නිසී විමොඛෙති විමුච්චතිති වෙ වාග් න වත්තො.
 සිසුනති වෙ? න. කත්වා අනිසාමිතතො. අනිසමෙන හි වුත්තං. සො
 පි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු අරහනති න පන වුත්තං. අපචණ්ඩිතවි
 මොඛෙන වා. විමුත්තො. ඉතරෙන වාති තස්මා නං අරහතො. සු
 ජ්ඣති. නං සබ්බං වත්තො. මෙවං අවිසෙසෙන වා. යො කොපි අ
 රහං සමානොපි භික්ඛාදිසෙ විපරිණිමදුක්ඛස්ස පරිඤ්ඤාතතො.
 ඛණ්ඩා රාහස්ස විතර්කොති වුච්චති දුක්ඛදුක්ඛස්ස පරිඤ්ඤාතතො.
 ඛණ්ඩා දෙසස්ස විතර්කො. සංඛාරදුක්ඛස්ස පරිඤ්ඤාතතො. ඛණ්ඩා
 මොගස්ස විතර්කො. ඉට්ඨාරමමස්ස වා. පරිඤ්ඤාතතො. බසං
 භික්ෂු විතර්කො. අනිට්ඨාරමමස්ස පරිඤ්ඤාතතො. බසං දෙ

අස්ස විතද්දෙසො. මජ්ඣන්තාරමණස්ස පරික්ඛන්දනතො ඛයා මොහස්ස විතමොහො, සුඛාය වා චෙදිතාය හි ත්ඨානුසංස්ස ස ඉච්ඡිතතතො ඛයා ත්ඨස්ස විතරගො. ඉතරස්ස පටික්ඛමානානුස යානං ඝමුච්ඡන්තතො විතද්දෙසො විතමොහො වාහි. තස්මා තං විමෙයං දස්සෙ ඉතො ආග ඛයාත්තස්ස විතරගතො විතද්දෙස තො විතමොහතොහි.

බිණ්ණවට්ඨසෙන තනියවතුන්
පඤ්චමජ්ඣිකයකපා නිවර්තො

එවං පථවිආදියු වජ්ඣුත්ථ බිණ්ණවට්ඨස්ස පටිත්තං දස්සෙත්වා ඉදු හි අතතොනං පටිත්තං දස්සෙත්තො නාමාගන්තොපි හික්ඛමෙති ආදිමාග. තන්තං තථාගන්තොති, අට්ඨති කාරණෙහි භගවා තථාග තො තථා ආගන්තොති තථාගතො. තථා ගතොති තථාගතො. තථාලක්ඛණං ආගන්තොති තථාගතො, තථාධර්ම ම යථාචතො අභිසම්බුද්ධොති තථාගතො. පථදස්සිතාය තථාගතො තථා වාදිතාය තථාගතො තථාකාරිතාය තථාගතො අභිභවනට්ඨන තථාගතොහි කපං භගවා තථා ආගන්තොති තථාගතො?

යථා සංඛ්‍යාලාකෘතිතාය උපස්සකකමාපනතො පුරිමකා සමොස මුලධා ආගතො යථා හි විපස්සී භගවා ආගන්තො යථා සිඛිභගවා යථා චෙස්සභුභගවා යථා කක්ඛාසෙකා භගවා යථා කොතාමගමතො භගවා යථා කස්සපො භගවා ආගන්තොහි. යං චුත්තං හොති. සෙ ත අභිනිසාරෙන එසං භගවන්තො ආගතො තෙනෙව අමනාක මපි භගවා ආගතො. අථවා යථා විපස්සී භගවා—පෙ—යථා කස්ස පො භගවා දුතපාරමිං පුරන්තො සීලපණ්ණාසකමමපඤ්ඤවිරිය බන්ධිසම්මතවිධිතානමෙතනාලපෙක්ඛාපාරමිං. පුරන්තො ඉමා දහ පාරමිමයා දසරූපපාරමිමයා දසපරමෙත්ථාපාරමිමයාහි සමතිං. යපාරමිමයා පුරන්තො අඛගපරිච්චාගං නයනබන්ධරජ්ජතනදුර පරිච්චාගතති ඉමෙ පමමනාපරිච්චාගෙ පටිච්චජිත්වා, සංඛ්‍යා ගපුබ්බිජිඅධිමමක්ඛාප ඤානන්තරය දමො, පුරන්තො බුච්චිරියාය කොටිං පත්වා ආගතො. යථා අමනාකාපි භගවා ආගතො ය ථා ව විපස්සී භගවා—පෙ—කස්සපො භගවා වතනාගේ සතිපට්ඨා තෙ සමමපට්ඨාගෙ ඉභිපාදෙ පඤ්චේත්ථාහි පඤ්චබලාහි සත්ත මොජ්ඣංගිග අරියං අට්ඨබ්බිකං මග්ගං භාගේත්වා බුද්ධොති ආ ගතො. තථා අමනාකමපි භගවා ආගතො එවං තථා ආගන්තො ති තථාගතො.

ගමට ලොකමහි විපසිඳුදො
 ගබ්බෙකැටුම් මුනගො ඉබ්බතො
 තථා අයං සත්‍යමුනී පි අගතො
 තථාගතො පුට්ඨති තෙන චක්‍රමොති.

එවිං තථා අගතොති තථාගතො කථං තථා ගතොති තථාගතො? යථා සමපතිත්තො විපසිඳු ගතො ගතො—ඉ—කසොපො ගතො ගතො කථංකො යො ගතො? යො හි සමපතිත්තොව සමෙති පාදෙති පඨවියං පතිට්ඨාය උත්තරතිමුඛො සත්‍යපදවිතිතා රත ගතො යථාග, අපෙතිත්තො ආදාදු මොඩිතෙන. සමෙති පාදෙති පතිට්ඨතිතා උත්තරතිමුඛො සත්‍යපදවිතිතා රත ගත වන්නේ සෙතමහි ජනෙන අනුභවිතො යො ව දිගා අනුභවිතො ලොකෙති ආසතිච වාචං හාගති “අගෙතොගමො ලොකෙති රෙ වෙතිගමෙති ලොකෙති ගෙවෙතිගමෙති ලොකෙති අගමනතිමා තිති නත්තිදුති පුනාගතො”ති හවසා ගතො තථා අගොති අවිතථං අගෙතො විපසිඳුගතො පුබ්බතිමිතො ගතො යො හි සො සමපතිත්තොව සමෙති පාදෙති පතිට්ඨති ඉදමෙති වතුරිදුපිපාදපට්ටොගසා පුබ්බතිමිතො උත්තරතිමුඛො පන සබ්බොලොකානුකරොගමො පුබ්බතිමිතො සත්‍යපදවිතිතාගෙ සත්‍යමොක්ඛානුකරොගමො පට්ටොගසා, “සුට්ඨොතිමො විපතනති වාමර”ති එය වුත්තමොරොගතො පන සබ්බතිමිතොමො ගසා. සෙතමහිතොරො. අරහතොවිමුනිවරවිමුලසෙතමහි තතපට්ටොගසා සබ්බොලොකො පට්ටොගසා සබ්බොලොකොවරො කුමාරපට්ටොගසා ආසතිවාචාගතො අපතිට්ඨතිවරධමො වකාපට්ටොගසා පුබ්බතිමිතො තථා අයං ගතොපි ගතො ගතො ගතො තථා අගොති අවිතථං තෙසෙකොව විපසිඳු වෙති පුබ්බතිමිතොගතො. තෙනාහු පොරො.

“මුත්තනත්තොව ගවමනී යථා
 සමෙති පාදෙති පුබ්බ වසුකරො
 යො විකාමි සත්‍ය පදා ගොතමො
 සෙතමහි ජනෙන අනුබාරහු මරො
 ගතොගතො යො සත්‍යපදා ගොතමො
 දිගා විලොකෙති සමා සමතනතො
 අවධිබ්බොපතො හිරමබ්බොරො
 සිසො යථා පබ්බොගමුඛතිට්ඨො”ති.

එවිං තථා ගතොති තථාගතො අථං යථා විපසිඳු ගතො—පෙ—
 තථා කසොපො ගතො අගමති ගතො තමට්ටො තෙකමෙතො කාම

විජ්ජං පහාය ගතො. අවතපාදෙන වතපාදං ආලාභසංකල්පය චිත්තේ. අවිකල්පෙන උදාවිකල්පයං. ධම්මවිචාරානෙතන විචිතිවිජං පහාය ගතො.

සුභේදන අවිජ්ජං පද්ධතියා ගතො. පාමුජ්ජෙන අරතිං වි නොදෙනාං—පඨමජ්ඣානෙන නිවරණකවං. උග්ගාචෙනා, දු භික්ඛානෙන විතක්කවිචාරධුමං. උපසමෙනා, තතිමජ්ඣා නෙන පිතිං විශ්ජෙනා—චතුස්සංකානෙන සුඛදුක්ඛං පහාය— ආකාශාන සඤ්ඤායනසමපනතියං. රූපසංකල්පපිණසංකල්පනාන නතසංකල්පයං. සමතික්කමිතියං—විසංකල්පනායනසමපනතියං. ආකාශාන සඤ්ඤායනසංකල්පයං—ආකි සඤ්ඤායනසමපනතියං. විසංකල් පනායනසංකල්පයං—නෙවසංකල්පනායනසංකල්පයනසමපනතියං. ආකි සඤ්ඤායනසංකල්පයං. සමතික්කමිතියං ගතො.

අතිවංචානුපස්සනාය නිවේශසංකල්පයං පහාය දුක්ඛානුපස්සනාය සුඛසංකල්පයං. අනන්තානුපස්සනාය අනන්තසංකල්පයං. නිබ්බදනුපස්ස නාය නන්ධිං විතංගානුපස්සනාය රුකං නිශේධානුපස්සනාය ස මුදයං. පටිතිස්සගානුපස්සනාය ආදානං. බයානුපස්සනාය ඝන සංකල්පයං. වයානුපස්සනාය ආග්ගහනං. විපරිණමානුපස්සනාය ධුව රැසැසැසැ. අතිමිත්තානුපස්සනාය නිමිත්තසංකල්පයං. අප්පණිහිතා නුපස්සනාය පණ්ඩිතං. සුභසංකල්පනානුපස්සනාය අතිනිවේශං. අධිප සංකල්පධම්මවිපස්සනාය සාරාද්දනාභිනිවේශං. සථාභූතසංකල්පයන නෙන සමමාහංගිනිවේශං. ආදීනවානුපස්සනාය ආලයාභිනි වේශං. පටිගඛ්ඛානුපස්සනාය අප්පට්ඨං. විචට්ඨානුපස්සනාය සං යොගාභිනිවේශං. සොභාපනතිමග්ගෙන දිවෙතික්කවෙති කිලෙ සෙ සංකල්පනා, සකදගාමිමග්ගෙන ඔලාරිකෙ කිලෙසෙ පහා ය අනාගාමිමග්ගෙන අනුගතගෙන කිලෙසෙ සමුත්තංගෙනා, අරහත්තමග්ගෙන සබ්බකිලෙසෙ සමුච්ඡිද්දෙනා ගතො. එවමි තථා ගතොති තථාගතො.

කථං තථලකඛණං. ආගතොති තථාගතො? පඨවිධාතුයා ක කඛලතතලකඛණං. තථං අවිතථං. ආපොධාතුයා පත්ඝරණල කඛණං—පෙ—නෙතෙධාතුයා උණ්ණතතලකඛණං. වායොධාතුයා විජ්විකතලකඛණං. ආකාශධාතුයා අසමප්ප්ච්චලකඛණං. විසංකල්ප ධාතුයා විජනනලකඛණං. රූපස්ස රූපනලකඛණං. වේද නාය මේදරිතලකඛණං. සංකල්පය සංකල්පනනලකඛණං. ස ඛ්ඛාරානං අභිනිවරණලකඛණං. විසංකල්පස්ස විජනනලකඛ ණං. විතක්කස්ස අභිනිවේශනලකඛණං. විචාරස්ස අනුමජ්ජන ලකඛණං. පිතියං ඵරණලකඛණං. සුඛස්ස සාතලකඛණං. වි නෙතකග්ගතාය අවිකල්පලකඛණං. එස්සස්ස ප්‍රානලකඛණං. සභිඤ්ඤාස්ස අධිමොක්ඛලකඛණං. විරිදිඤ්ඤාස්ස පග්ගලකඛ

කථාං කථාමිති යථාභවතා අනිසංක්‍රමාදි වථාමතො? තථ
 ඛමමා කාම මහතාරි අරියසද්ධානි යථාම= “මහතාරි මානි හසකිමච
 තථානි අමිතථානි අනසද්ධථානා කතමානි වහතාරි ඉදං දුක්ඛනානි
 භික්ඛමච තථමහං අමිතථමහං අනසද්ධථමහං” නානි වික්ඛාමො=
 කානි ච හසවා අනිසංක්‍රමානි, නසද්ධා තථ නං අනිසංක්‍රමාදියතා තථා
 ගොතානි චුට්ඨනි අනිසංක්‍රමාධමනි, හි එත්ත භතසද්දං—අපි ච ජරා
 මරණස්ස ජාතීට්ඨසසම්භවාසප්පදගතංවේ, නමො අමිතමො අන
 සද්ධමො—මප—සක්ඛාරානං අප්පජ්ජාපච්ඡාසසම්භවාසප්පදගතංවේ
 තමො අමතමො අනසද්ධමො, වථා අමිතමාස සක්ඛාරානං පච්චි
 යමො සක්ඛාරානං විසද්ධස්ස පච්චසමො—මප—ජාතියා ජරා
 මරණස්ස පච්චසමො, තමො අමිතමො අනසද්ධමො, තං යඛං
 හසවා අනිසංක්‍රමානි නසද්ධා තථානං අනිසංක්‍රමානි තථාන
 මනානි චුට්ඨනි, එවං තථමමො යථාභවතා අනිසංක්‍රමානි වථා
 ගතො.

කථාං වථදස්සිත ය භවතො? භගවා යං සදෙවසො මොක්ඛ
 —මප—සදෙවසොස්සාය අප්පජ්ජාපච්ඡාස මොක්ඛානස්ස අප්පජ්ජාපච්ඡාස
 සත්තානං චුට්ඨාපච්ඡාස ආරාධං ආනාපජ්ජාපච්ඡාස රූපාරාධං නාම
 අනිසංක්‍රමානං සක්ඛාරානං, ජාතියා ජරා මරණස්ස එවං ජාතො පසස්සා ච
 මතතතං ඉට්ඨානිවථාදිවසන චා චුට්ඨසුභවාසප්පදගතං ලොක
 මානකපදවසන චා—කතො නං රූපං රූපාසතතං සං රූපං
 චකුන්තං මහානානං උපායං පජ්ජාපච්ඡාස අනිසංක්‍රමානං සප්පජ්ජං
 නිලං ජිවකතනි අදිනා නාමන අමතමාසි නාමනි මොරසති
 වාමනි ව්‍යසද්ධාසතමනි භගවතො තථමම මහති විතථං
 නාමි, එස නමො මහාතොරාසි ආරාධ මානපජ්ජාපච්ඡාස සද්දාදිසු,
 චුට්ඨා මමහං භගවතා “යං නිකංග්ග සදෙවසොස්ස මොක්ඛාය—මප—
 සදෙවසොස්සාය විථා සුභං වතං විසද්ධානං පවතං පරිමෙසිතං
 අනුරිද්ධං මනසා තමනං ජිනාම තං තං අනිසද්ධාසි, තං තථාන
 කස්ස “දිතං යං තථාමතො තා උපථාසි” නි එවං තථදස්සිතාය තථා
 ගතො, එත්ත තථාසි අමතං තථාමතොනි පදසම්මතො මවදි
 තමනො.

කථාං තථාමතො තථාමතො? යං රහස්සි භගවා මොක්ඛ
 මමණ්ඩ අප්පජ්ජාපච්ඡාසකො නිසංක්‍රමානා භික්ඛණං මාතානං මහ
 සං මද්දායා අනානානං සප්පජ්ජාපච්ඡාස අනිසංක්‍රමානං යම රහස්සි යම
 කසලානං අනතම අනුපාදිතස්සාය නිකංග්ගායා පරිනිබ්බාසි
 මහාතොර පසද්ධිතො උප්පජ්ජාපච්ඡාස මාතානං මාතා පච්චමොක්ඛායාපි
 පජ්ජාපච්ඡාසාය පච්චිමොක්ඛායාය යං ගහවතා භාසිතං සුභකං
 මගසං—මප—වෙදඥං හං යඛං අනිසද්ධා ච පසද්ධිතො ච
 අනුරිද්ධං අනුතම නිසංක්‍රමානාපජ්ජාපච්ඡාස, තාමද්ධමමතො,

සෙසමො:කමදකිමමදකං. න ඤ්ථි න යථි වාලකානවනනමුපි අවිකාලිකං
සබ්බකොං එකමුද්දකාය ලංගිතං. එය එකනාමිකා මිනිතං එය එක
තුලාය තුලිතං. එය ව තථමෙව හොති හො අවිනථං—හෙතනාහ—
‘යෙ ව චූඤ්ඤං තථං තථාගො ආනුත්තරං. පමමොසෙවොධං. ආභිසංඝි
ජායමානං යෙව රාගාදි අනුපාදාදිසංසාරානං නිබ්බානං තුයා පරිනිබ්බායති.
යං එකංගං අනුත්තරං ගායති ලපති න ද්දිසති සබ්බතො තමෙව
හොති හොඤ්ඤාදිදා තස්මා තථාගොති චූචිති” ති. ගද අභිනාමි
උයම ගතපමො. එවං කථාදිතොය තථාගො, අපි ව ආගදනමං
මද, පවනනාති අභිනා, නමො අපි පරිච්ඡාදා ආගමො අසානි දකාරසා
කකාරං කතා කථාගොති චූචිති. එවමෙවනංගං අමෙව පදසම්මි
මෙවිතානි.

කපිං තථාකාරිතාය තථාගමනා ? තභවමනා හි වාචාය කාමො අනුලොමචි කායසංසාරි වාචා යසො යථා වාදි තථාකාරී යථාකාරී තථා වාදි ව භෞති. එවම්භූතාසං චස්ස යථා වාචා කාමොපි තථා ගමනා පවණ්ණානාහි අමනාසො ව කාමො වාචාපි තථා ගතාති තථා ගමනා. මහාපෙවංග—“යථා වාදි භික්කුවෙ තථාගමනා තථාකාරී යථාකාරී තථා වාදි ඉති යථා වාදි තථාකාරී යථාකාරී තථා වාදි තසො තථාගමනාහි චුළුචති” හි, එවං තථාකාරිතාය තථාගමනා, කපිං අභිගහවනං සිත්ත තථාගමනා? අපරිච්ඡාදානං මහණ අවිජ්ජා පරිසන්තො කන්හි තිරියං අපරිමාණාසු ලොකධාතුසු සංඛික්ඛමනා අභිගහති සීලෙනපි සමාධිතාපි පඤ්ඤායපි විමුක්තියාපි න තස්ස භූලා වා පමාසං වා අතච අභූලො අපරමමයො අනුත්තමො රාජරාජි දෙව දෙවො සසානානං අභිසංඝකා චුචාචානං අභිබුභවා, මහතානං—“සමද වසන භික්කුවෙ ලොමක—මප—සමදවමනුස්සාය තථාගමනා අභිගු අනභිගුමනා අපඤ්ඤාසු දමො වසවන්ති කසො තථාගමනාහි චුළු චති” හි, තණ්හාවං පදසිධි වෙදිතබ්බො, අගමදවං අනමද මකාපංතස දෙසනාටිලාසො වෙව පුඤ්ඤාසමො ව, මහතණෙස මහානුභාවො භිසංඝකාදිබ්බාගදෙන සමපා විය සංඛිතපරපමාදිමනා සමදවකච ලොකං අභිගහති, ඉති සංඛිලොකාභිගවනෙ කපො අවිජ්ජිමනා දෙසනාටිලාසමයො වෙව පුඤ්ඤාමො ව අනමද අස්සාහි දකාරස්ස කකාරං කන්හි තථාගමනාහි වෙදිතබ්බො එවං අභිගවනමෙතන තථා ගමනා, අපි ව තථාය ගමනාහිපි තථාගමනා තථා ගමනාහිපි තථා ගමනා ගමනාහි අවගමනා අතීමනා පමනනා පටිපාටනාහි අමනා කන්හි සංකලලොකං තීරණපරිඤ්ඤාය තථාය ගමනා අවගමනාහි ත ථා ගමනා ලොකසම්මුදයං පහානපටිඤ්ඤාය තථාය ගමනා අතීමනාහි තථාගමනා, ලොකනිරෝධීං සම්මිකරිතාය තථාය ගමනා පමනනා

තිකථාගතො. ලොකනිජරාධිකාමිනිං පටිපදං තථා භනො පටිපොනා'ති තථාභවො. තෙනායං වුත්තො භවතිනා "ලොකො භික්ඛවෙ තථාගතො අභිසංඝිකො ලොකසමා තථාගතො අවතො චිත්තසුත්තො ලොකසමුදයො භික්ඛවෙ තථාගතො අභිසංඝිකො ලොකසමුදයො තථාගතො පභිසො. ලොකනිජරාධිකා භික්ඛවෙ තථාගතො අභිසංඝිකො ලොකනිජරාධිකා තථාගතො සමුදයො ලොකනිජරාධිකාමිනි පටිපදා භික්ඛවෙ තථාගතො අභිසංඝිකො ලොකනිජරාධිකාමිනි පටිපදා තථාගතො භාවිතො යං භික්ඛවෙ සමුදයො ලොකො—පටි—සමුත්තං. තථාගතො අභිසංඝිකො තසමා තථාගතොති වුත්තති" ති තසම ඵලමි අපො ඵලිතමො. ඉමෙ පි ඵ තථාගතො තථාගතො පටිපදානං මුඛ මහතමො. සබ්බාකාරො පන තථාගතො තථාගතො තථාගතො භාවං වණ්ණො. අරහං සමමාසමුදයොති පදවංගො පන ආරක්ඛනා අරිතං අරාතම භවතො පඵලධාරිතං අරතතො පාප කරොන රහාභාවාති ඉමෙති තාච කාරොකති අරතනති ඵලි තමො.

සමමා සමම සබ්බධමානං මුඛතො පන සමමාසමුදයොති අයමෙත්ථ සංඛෙපො. චිත්තාරතො පනතං පදවං. චිත්තමහතො මුඛානුසාරි චිත්තොතො. පනාසිතං. පටිසංඝානං. තථාගතොති ඵල පන ඵලං මසුදුතොවුත්තං. පටිසංඝානං. තථාගතොති'පි පටිසංඝානං. තථාගතොති'පි අපො ඵලිතමො. පටිසංඝානං. තොම පටිසංඝානපාරං. පටිසංඝානාවසානං, අතවසෙසො. පටිසංඝානනති වුත්තං. හොති. මුඛතං හි සාමකො හි. කියො'පි තෙන තෙන මහතො කිලෙසපසානො ඵලසො. තෙති. පටිසංඝානං පන අති. සාවකා හි චතුරං. ධාතුරං. ඵලං. පදසමම සමමසිතො. තිබ්බො. හං. පාපණනති මුඛතං. පන අනුප්පාමොමි සබ්බාරතං. සුමොන අදිට්ඨමොලිතං. අතිරිතමසමිතං. නෙති.

නෙති දුක්ඛස්ස මූලභනි, අරිසු නෙති, පුරිමා තණ්හා. දුක්ඛ නති, පඤ්ඤානි. මූලභනි ඉති විදිතොති, තං පුරිමභවනෙති. ඉමස්ස දුක්ඛස්ස මූලනති ඵලං. ජනිතො. භවති, නමමභවතො. ජනිතො, විපාකකමො. තෙ හි සමමා ජනනති තසමා ජනිති වුත්තො. ජනිතො වා අයං දෙසො. ඵලමි ඉති විදිතොති ඉමිනා යො ජෙතමො. අයං හි ඵලං අපො. තමමභවතො උප්පනතිතමො. හොති ඵලසම ජනිතො. භුක්තොති, සත්තො. ජනමරණනති, ජරා ව මරණසම වුත්තං. හොති. තෙන උප්පනතිතමො භුක්තො සත්තො. ජරාමරණසම හොතිති ඵලසම ජනිතො. ඵලතොති. යං මොග්ගකමුලෙ අපරාජිතපලොකක

නිසිතෙනා, සමනිසිනා, සබ්බසාදානං පතෙනා නසා පටිච්ඡත්තදා,
දසා පටිච්චධා, ඔක්කදානානං අනාභරණං දුෂ්සංකාරා චතුස්සංකි
පං නිසසිං නිසසිං විසතාකාලං නතමච පටිච්ඡත්තදාදං දසසංසි.

කළු පත උඩතැනිතැන උඩසිතෙහි දැක්වෙන කොට්ඨාස් එළු ගිනිකන්දිගි, අසළුකොටු සංඛ්‍යාව, දුකඩයාගේ වචනාතා දුකඩ දැනගියා, හමු වූයේ වචනාතා හමු වූයේ, ජාතික මාර්ගය වඩා වැඩි, එම නිසා වචනාතා සංඛ්‍යාව වැඩිවූයේ, කොට්ඨාසයේ අසළු, කොට්ඨාසයක පත අනෙකුත් එකක සිටි, දුකඩයා ව ගවයා ව අනෙකුත් දුකඩයා, හමු වූයේ ව ජාතිය ව අනෙකුත් තැනියා, එම වඩානක අඩුමුණ, අනෙකුත් සිටි වඩානෙහි තැනියා කොට්ඨාසයේ වැඩි වූයේ.

තැන් නැති අර්ථය අඩා. ජාතිජරාමරණං අනාගතයා, දුක්ඛව
හමයා ව උවුඩුපනතාති, එමං තයො අඩා මවදිකබ්බා.

අතීතෙ පත පසුබිසු ආකාරෙසු-නැදිවටිනෙක නණකා එකා ආගතා අනාභතා අච්ඡිද්දාසකොරගපාදාහං පව්වලකකිණින භනිතාච්ච භතානගි. ජාතිජරාමරණවටිනෙක පත සෙසකමානං ජාතිජරාමරණං නෙත ධුතතංගෙවාහි කන්ති ආයති. වීඤ්ඤාණ නාමරූපපළායනපච්ඤාවෙදනා ගතිතාච භතානගි. එවමෙතෙ පුරිමකමිහවසනී. මොහො අච්ඡිද්දා ආයුගතා සකිංරා නිකන්ති නණකා උපගම්නමුපාදනං වෙතනා හමො ඉති ඉමෙ පසුඬු ධම්මා පුරිමකමිහවසනී. ඉධ පටිසන්ධිය පච්චයා ඉධ පටිසන්ධිඤ්ඤාණං ඕක්කකන්ති නාමරූපං පසාදෙ ආයතනං පුට්ඨං එසංඝා වෙදසිතං වෙදනා ඉති ඉමෙ පසුඬු ධම්මා ඉධුපපන්නිතවසනී. පුරෙතකස්ස ක මමස්ස පච්චයා ඉධපටිපක්ඛන්තා ආයතනාහං මොහො අච්ඡිද්දා ආ යුගතා සකිංරානිකන්ති නණකා උපගම්නමුපාදනං මොහො හමො ඉති ඉමෙ පසුඬු ධම්මා ඉධ කමහිතවසනී. ආයතිපටිසන්ධිය පච්චයා. ආයති පටිසන්ධිඤ්ඤාණං ඕක්කකන්ති නාමරූපං පසාදෙ ආයතනං පුරෙසා එසංඝා වෙදසිතං වෙදනා ඉති ඉමෙ පසුඬු ධම්මා ආයති උපප තතිතවසනී. ඉධ කතස්ස කමමස්ස පච්චයාහි එවං නිද්දිසලකකිණි වසුති ආකාරං වෙදිතබ්බා.

එවං “භාද්දි දුක්ඛස්ස මුලකථී ඉති විදිතා හවා ජාති භූතස්ස ජරාමරණං” නැති එකතාවතා එසසතෙමිථි ඵ්චතුසකෙවපා තිසකී තිසමො වීසනානාමො පටිච්චසමුප්පායො දසකිංතො හොතිති චෙදි තමෙකො. ඉදුති නාමානිහ භික්ඛපෙ—පෙ—අභිසමුද්ධොති වද මිති එහි අපුඤ්චපදවර්ණනං කතා පදසොජනාය දැව්තික මහං කරිස්සාමි. නාම නිහාති, තසමො ඉමෙවම දිත්තං හො

[illegible][illegible]

එබැවින් ඉතිහාසයේදී සිංහලයාගේ ප්‍රධානතම ප්‍රතිපත්තිය වන්නේ සිංහලයාගේ ආගමික, සාහිත්‍ය, සංස්කෘතික, සහ සමාජික අංගයන්ගේ සංරක්ෂණය සහ ආරක්ෂාවය. සිංහලයාගේ ආගමික, සාහිත්‍ය, සංස්කෘතික, සහ සමාජික අංගයන්ගේ සංරක්ෂණය සහ ආරක්ෂාවය.

[illegible]

නවු එ හිමිව ඇතැතැ දෙසිනං ධිමං පරං ඤාපෙත්තුං කප්පස
තසසසාධිකානි චිත්තා රි අසංඛිතානි පාරමිසො සුමරමා ගබ්බ
සුද්දුතං පායන්තා මසා කායා යථා ත්වා න ජානන්ති තථා දෙසස
සීරි? චිත්තා දං ලෙසස දුක්ඛස්ස නිංකොප්පට්ඨාණං එචං මාන
සස්සන්තස්සං ධර්මධමා? මුලපරි ආයන්ති දෙසනං ආරච්ඡිති. තස්ස
න ඉධ සුභ චිත්තබ්බිමස්සි එචං මානසජ්ජන්තං දෙසිතං පන
ඉදං සුභතා සුත්ථිං වෙ පිකානි තංමෙව කීර් පදාමිං දිසිමහිමකා

සංස්කාරානාහි සෙබො'පි අරහං'පි තථාගතො'පි අනිජානාහි කීං නා මිං කථං. නාමිදංගාහි විනොදනානා පුබ්බෙ උයං හගවතා කථිතං ය. කිම් ඛිත්තං ජානාම ඉදංහි පත්තිමස්ස මූලපරිසංයයං අනතං වා සංකාපිං වා න ජානාම න පස්සාම අහො බුද්ධා. නාම අපරමෙ යනා අතුලාහි උච්චාදයා විය සපා නිබ්බදා හුනා බුද්ධපටිඨානඤ්ච ධම්මසම්මතං සන්ධාදිං අගමංසු.

තෙන බො පන සමසෙන භික්ඛු ධම්මසභායං නිසින්නා ඉමං කථං සමුට්ඨං පෙසුං. අහො බුද්ධාං ආනුභාවො තෙ නාම බ්‍රාහ්මණ පබ්බරිතා කථා මානමදමන්තා හගවතා මූලපරිසංයයදෙසනාය නිහ තමානා කතාහි අයවරහි තෙසං භික්ඛුනා අනන්තරාකථා වීරපකතා. අථ හගමා ගඤ්ඤාපීයා නිකම්මිත්වා තං බණ්ඩුරුපෙන පාවිහාරි යෙන ධම්මසභායං පඤ්ඤානන්තරබුධාසනෙ නිසිදිත්වා තෙ භික්ඛු ආග.

කාය නුඤ්ඤා භික්ඛුනං චතරහි අනන්තරාකථාය සංචාරි ජිනනාහි තෙ තම්භිං හගවතො ආරොපෙසුං. හගව. චතදෙවොති, න භික්ඛුනං ඉදංගො වූ පුබ්බෙ'පි අග. ඉමෙ ච වං මාතපග්ගභිතසිරි චිවර පොත නිකත්වාතෙ අකාසිත්ති. තතො ඉමිස්සා අටුප්පකතියා ඉදං අනිතං ආගෙයි.

භුතපුබ්බං භික්ඛුනං අඤ්ඤානරො දිසාපාමොනෙති බ්‍රාහ්මණො බාරාතස්සං පටිපසති නිශ්ණා වේදනං. පාරගු - පෙ - අනවුසො යො පටුප්පකතියා මාණ්ඩකසයාහි මනෙත පාවිති පඤ්ඤිතමාණ පකා බහුව ගණිතනාහි ලහුංසු සුච්ඡි ව උපධාපෙත්ති ගඤ්ඤාදො පසංගා න චිත්තසාහි සං'පි බ්‍රාහ්මණො ආචරියමුට්ඨො අකත්වා සපෙ උදකං ආසිඤ්ඤානො වංසකං සපා උග්ගණිතාපෙත්වා තෙ මාණ්ඩකෙ චතදෙවො වර්තනං දංසං දිට්ඨිමංසමපරාය භික්ඛනා. තෙ මාණ්ඩකා යං අප්පකං ආචරියො ජානාහි මසම්මි තං ජානාම මසම්මිදාහි ආචරියො චවාහි මානමුප්පාදෙත්වා තතොප්පකුති ආචරියෙ අගාරවා නික්ඛින්නත්තො වීරහිංසු.

ආචරියො ඤායා කරියොමි තෙසං මාතනිග්ගහනාහි විනොදයි. සො චකදිවසං උපට්ඨානමානනානා වර්දත්වා නිසින්නො තෙ මාණ්ඩකෙ ආග තාතා පඤ්ඤං පුට්ඨිස්සාමි කථිත්වා සමත්වා කපෙත්තුනති, තෙ පුච්ඡති ආචරිය පුච්ඡති ආචරියාහි සගසාල ආනංසු යථාතං සුතමදමන්තා. ආචරියො යන.

“ කාලො සසති භුතාහි සංඛාපෙත්වා සගත්තො
සො ච කාලසංසා භුතො සංඛාපෙත්වා ” යි.

විසංසෙජ්ජ තාතා ඉමං පඤ්ඤානති. තෙ විනොදනාං අජාන මාතා තුණ්හි අහෙසුං ආචරිතො අලං තාතා ගච්ඡට්ඨස්ස සො කපේයසාථාති උයොනාජෙසි.

තෙ දස'පි විසතිමපි සමපිණ්ණිකා සුත්තා න තස්ස පඤ්ඤාසා ආදිං න අනාමඤ්ඤාසංසු. ගතොච ආචරියස්ස ආරොවෙසුං නගි මස්ස පඤ්ඤාසා අනම්පජානාමාති. ආචරියො තෙසං තික්ඛගජොය ඉමං ගාථමඤාසි.

බහුති නරසීසාති ලොමසාති ද්වභාති ච

ගිවාසු පටිමුක්කාති නොවීදෙටෙත්ත කණ්ණවාති.

ගාථායජො-බහුති නරානං සියාති දිස්සාති සබ්බාති ච තාති ලොමසාති දිස්සාති සබ්බාති ච තාති මහාසාති ග්වායජෙව යටිතාති න කාලථලං මිය ගතොති ගතිතාති නත්තී තෙසං ඉමෙහි ධිමෙමති නානාකරණං එත්ත පභා කොවිදෙව කණ්ණවාති අත්තානං සකායාග කණ්ණවාති පඤ්ඤාසා කරණවිදිඤාපනන කස්සාපි නත්තී.

තා සුත්තා තෙ මාණවතා මඩ්ඛුගුතා පභාගකකිකා අධොමුඛා අඛගුලියා භුතං ලිඛනතා තුණ්හි අහෙසුං. අථ තෙසං සතිරික්ඛනා වං පස්සන්තා ආචරිතො උග්ගණන්ති තාතා පඤ්ඤානති පඤ්ඤාං විස්ස ජෙජ්ජයි.

. තාලොත් පුරෙහත්තකාලොපි පච්ඡාගත්තකාලොපිති ඵ වමාදි. භූතානීති සත්තාතිවචනාමෙතං. කාලො භූතානං න වමමං සාදීති බාදනී අපි ඵ බො තෙසං ආයුචණ්ණබලාති බෙපෙතො යොබ්බඤ්ඤං මඤ්ඤොනො ආරොග්ගං විතාසෙතොනො සසති බාදනීති වුවවති සබ්බාතොව සත්තානාත් එවං සසතො ව න කීඤ්චි ඵ ජෙජ්ජයි සබ්බාතොව සසති ආ තෙවලව භූතාතිසෙව අපි ඵ බො සහ ආත්තා අත්තාතමපි සසති පුරෙහත්තකාලො පච්ඡාගත්තකාලං න පාපුණාති. එසතයො පච්ඡාගත්තකාලාදිසු. යො ව කාලසසො භූතො හි බිණ්ණවෙස්සනං අධිච්චනං. යො හි ආයතීං පටිසන්තිකාලං බෙපෙ නො බාදිතා සිත්තතා කාලසසාති වුවවත්. සභුතපච්ඡි. පච්ඡි සො යා'යං තණ්හා අපායෙසු භූතෙ පච්ඡි තං ඤාණගතිනා පරිබ්බි ගසව මකාසි තෙන භූතපච්ඡිං පච්ඡි වුවවති - පජනිනති'පි පාඨො, ජ නිකං නිබ්බතතිකන්ති අපො.

අථ තෙ මාණවතා දීපසතස්සාලොකෙන විස රතතීං සමථිස මං. ආචරියස්ස විස්සජ්ජෙන පඤ්ඤාසා අත්තං පාකවං දිස්වා ඉ දාති මයං යාවථිවං ගුරුවාසං වසිස්සාම මහත්තා එතෙ ආචරියා කාම මයං හි බහුස්සුතමානං උපාදෙත්වා වගුපදිකතො

විරජ්ජිකාසනාති, සමෙකසං ආසවානං සංවරකාරණං සංවරගුණං කාරණං යෙන කාරණෙන තෙන සංවරතා පිදතිතා සුඛා අනුපපාදති රොධස්සිධාතං බසංගල්හති පභිසන්ති තපපටිත්තනාති තං කාරණනාති අපොථා.

එනි ආසවනාති ආසවා පකුක්ඛනෝපි—පෙ—මනතොපි සවනති පටිත්තනාති චූතං භොති, ධම්මතො යාවගොත්ථු ඔකාසතො යාවභවිතං සවනන්ති වා ආසවා. එතෙ ධම්මෙ එතච ඔකාසං අනෙතා කරිතො පටිත්තනාතිති අපොථා.

අනෙතා කරණපොථො හි අයමාකාමො. විරපරිවාසියධින මදිරාදයො ආසවා විසාතිපි ආසවා ලොකසම්මි හි විරපරිවාසිතා මදිරාදයො ආසවාති චූච්චනති. යද් වාප් විරපරිවාසිකවෙතින ආසවා එතෙයෙව හවිතුමරතනාති චූතං භෙතං. “පුරිමා භික්ඛවෙ කොටින පඤ්ඤාසති අවිජ්ජාස ඉතො පුරිම අවිජ්ජා නානොසි”ති. ආදි. ආයතං වා සංසාරදුක්ඛං සවනති පසචනාතිත්ථ ආසවා. පුරිමානි චෙත්ති නිබ්බවතාති යති කිලෙසා ආසවාති ආගල්හති තත් සුජ්ජනති. පච්ඡිමං කමෙත්ථි. ත කෙවලඤ්ඤා හමමනිලෙසාසෙව ආසවා අපි ව භවා නාතප්පකාරකා උපද්දවාපි. සුත්තෙසු හි “නාහං පුද්දදිට්ඨාමිමිකාතංයෙව ආසවානං සංවරාය ධම්මං දෙසෙමි”ති එනම් විවාදවලදානා කිලෙසා ආසවාත් ආගතා.

“යෙන දෙවුපපත්තාසස ගතිබෙබ්බො වා විහිතමෙව

යක්කන්තං යෙන ගෙවස්සං මනුස්සත්තච අණ්ඩපේ

තෙ මරතං ආසවා භිණ්ණො පටිත්තා විනල්කතා”ති

එනම් ගෙගුමකප කාමං අපරෙසසා ව අභුක්ඛා ධම්මා “දිට්ඨාමිමිකානං ආසවානං සංවරාය සමපරාධිකානං ආසවානං පටිසානායා”ති එනම් පරිපච්ඡාදවිපරිසාරවධිබ්බාදයො චෙව අපායදුක්ඛ භූතා ව නාතප්පකාරා උපද්දවා. තෙ පනෙතෙ ආසවා යති යථා ආගතා තත්ථා චෙදිතබ්බා.

එතෙ හි විනයෙ තාව “දිට්ඨිධම්මකානං ආසවානං සංවරාය සමපරාධිකානං ආසවානං පටිසානායා”ති මිධා ආගතා. සලායතනෙ “තප්පායෙ ආපුරෙසා ආසවා කාමාසරවා හවාසරවා අවිජ්ජා සරවා”ති නිධා ආගතා. අකෙඤ්ඤාසු ව සුත්තෙතනාසු අභිධම්මෙ ව තෙ එව දිට්ඨාසරවත සහ එතුධා ආගතා. නිබ්බවිකපරියායෙ “අනුභවිකවෙ ආසවා නිරයනාමිති යා අනු ආසවා නිරවර්තනගොති ගාමිති යා අනු ආසවා පෙතති විසයාමිති යා අනු ආසවා මනුස්ස ලොකනාමිති යා අනු ආසවා දෙවලොකනාමිති යා”ති පඤ්ඤාධි ආ

හතා. ඡකකතිපානෙ “අපී භික්ඛවෙ ආසවා සංවරා පභානබ්බා”ති ආදීනා නයෙත ඡබා අගතා. ඉමංමං පන සුතෙන තෙයෙව දස්සනාපභානබ්බකි සපිං සත්තධා ආනතාති.

අයං තාව ආසවපදෙ වචනණො වෙව පභෙදො ව. සංවරපදෙ පන සංවරයනීති සංවරො. ටිදහති නිවාරෙති පවනනීත්තං තදෙ නීති අණො.

තථා හි “අනුජානාමි භික්ඛවෙ දිවා පඤ්ඤාලියමනන වාරං සංවරිණා පඤ්ඤාලියිත්තු”නති “සොනානං සංවරං බ්ලමි පඤ්ඤායෙතෙ පිට්ඨෙයෙ”ති ආදීසු පිට්ඨනණේන සංවරවාහ. ධායං සංවරො පඤ්චවේධො හොති සිලසංවරො සති ඤාණ බන්ධි වීරිය සංවරොති. තත්ථ “ඉමිනා පාතිමොක්ඛසංවරෙන උපෙතො”ති අයං සිලස වරො. පාතිමොක්ඛසිලං හි එතං සංවරොති වුත්තං.

“වකුක්ඛුස්ස සංවරමාපජ්ජති”ති ආදීසු සතිසංවරො. සතිහෙතං සංවරොති වුත්තං. “සොනානං සංවරං බ්ලමි පඤ්ඤායෙතෙ පිට්ඨෙයෙ”ති අයං ඤාණසංවරො. ඤාණංතෙති පිට්ඨෙයෙ”ති ඉමිනා පිට්ඨනණෙන සංවරොති වුත්තං. “බ්ලමා හොති සිතස්ස” “උපනතො කාමචිතස්සං තාපිට්ඨෙයෙති”ති ආදීනා පන නයෙත ඉධෙව බන්ධි වීරියසංවරා අගතා. තත්ථ සබ්බාසවසංවරපරියායනති ඉමිනා උපදෙසෙන සංගතිභයතා සංවරභාවො වෙදිතබ්බං.

අප ව පච්චිධොපි අයං සංවරො ඉධ ආනතොයෙව. තත්ථ බන්ධිවීරියසංවරා තාව වුත්තොයෙව. “සො තව අනාසනං තව අගොචර”නති අයං පනෙති සිලසංවරො. “පටිසංඛායොනිසො වකුක්ඛුස්සියසංවරසංවුත්තො”ති අයං සතිසංවරො. සබ්බං පටිසංඛා ඤාණසංවරොති. අගතිභයණෙන පන දස්සනා පටිසෙවනා භාවනා ව ඤාණසංවරො. පරියනති එතෙන බ්ලමාති පරියායො. උපනතීං නිරෝධංවා ගච්ඡන්ති වුත්තං හොති.

එතතාවතා සබ්බාසවසංවරපරියායනති එතං යං වත්තබ්බං තං වුත්තං හොති. ඉද්දති ඡාන්දනා අහනති ආදීසු ජාතතොති ජාතනසංසංසංසනාති පස්සනාස්ස. වෙපි පද්ධති එකථාති වාඤ්ඤාතමෙව නාතං. එවං සමනංපි ජාතතොති ඤාණලක්ඛණං උපාදය පුග්ගලං තිද්දසිති. ජාතනලක්ඛණං හි ඤාණං. පස්සනොති ඤාණපභාවං උපාදය. පස්සනපභාවං හි ඤාණං. ඤාණසම්බ්ධි පුග්ගලො වකුක්ඛුනා රූපාති ඤාණෙන විවචෙ බ්ලමං පස්සති. අපි ව යොතිස්ස මනසි කාරං උපපාදෙත්තුං ජාතතො අයොතිස්ස මනසිකාරො යථා න උපපජ්ජති එවං පස්සනොති අයමෙති කාරො. තෙව් පනාපරියා බහු පපචෙ භණ්ණති තෙ ඉමංමං අණො න සුජ්ජති. ආසවානං බ්ල

නැති ආසාවක්වත් ආසාවක් අවිනිශ්චයවීමත් සමඟම බිණිකාර, නළුසාවකට අයත්ව ගිලිහීමට සුදානම් ආසාවක් බිණිකාර, සම මනසාමිතිකයන්ගේ ආදිප්තව ආසාවකිනි. අනෙකුත් පස මනසාමිතිකයන්ගේ ආසාවකිනි. ආසාවකිනි.

“සංඝයා සිහිවීම, නැගී උප්වැන්නාවසාරිතනා
බයවීමට පටන් ගත්තේ නොවේ”යි.

ආදිසු මනනා ආසවනකයෝ දිවනො. “ආසවානං ඛයා සම මණා මහාරි” ත් ආදිසු ඵලං.

“පරව ප්‍රාතුපසියෙහි නිවමට උකඩා නසකැස්සී නො

ආසා නිකුත් වනිනි. ආරා සො ආසවනවාය"හි

ආදිපු නිබන්ධනං ආසවසනිකොති වුද්ධනං. නො අජාතිකො නො අසෙසකොති මො පාන ජානාති න පසාති තස්ස නො වදුමිති අනෙක. එතෙන සෙ අජාතකො අපසාසනො සංසාරාදීතියෙව සුඛං චදනති නො පටිසංඛින්නා මොනති, පුරිමෙන පදවයෙන උපායො වුද්ධනො, ඉමිතා අනුසායපටිසංඛාරා සමඛිට්ඨෙන වෙසා සුභං ආසවසංචරපටිසංඛාරා දසුතිනං මොති.

ඉදහි යා පාලනො ආසාදනා බලයා හොති තං දණ්ණතුකා
 මමා භිච භික්ඛිට්ඨ ජානකොති පුච්ඡං ආරභ්. තස් ජානනා ඛත්ත
 ට්ඨා දඤ්ජානිකා එව භි තො භික්ඛු ඡතනං කාභුං ජානාති.
 තො ට්ඨෙව ජානං අඤ්ඤාපරා නක්ඛ රජ්ඣාති කම්මාති වතතසීසෙ
 යාමා කප්පානක්ඛ සා ජානනා මක්ඛ උද්ඛානා පදම්මානං න තො
 ථෙති න වතතබ්බා. මයා පටා සාසනෙ පබ්බජ්ඣා පෙජ්ඣකම්මාදී
 නි කාභුං ජානාති තෙසෙවං ජානකා ආසවා වසීනතිමෙව.

නිසලා යා ඒ බලනා සිසිලනා ම , සසලානා බිණො හොති න
 දෙව දණ්ණෙනනා ආය ගොතිණො ඔ මනසිකාරං අතොතිණො ම
 මනසිකාරනා නච් යොතිණො ජනපිකාරො නාම උපායමනසි
 කාරො පථමපාසිකාරො අනිවාරිද්දු අනලගති ආදිනා ඵල නගෙ
 යා සල්ලාභුද්ලොමිපකනා මා විකකකා ආවටනා අනිවට්ටිනා ආ
 හොනො සසනානාහාරො පනාපිකාරො අයො වුට්ටති ගොතිණො
 මනසිකාරො

අයෝග්‍යතමයා මනසිකාරාදී අනුපායමනසිකාරො උපපම්මන
සිකාරො අතිවේච නිවචනන් දුක්ඛසුඛානි අනතතනි අනතාති
අසුභෙ සුභනාති අයෝග්‍යතමයා මනසිකාරො උපපම්මනසිකාරො ස
විමර්ශිකාදින පා විතකසස ආචරිට්ඨා අකාමරිට්ඨා ආභොගො
සමන්තානාරො අසංසිකාරො අසං ච්චිති අයෝග්‍යතමයා මනසිකා
රොගී, එවං යොග්‍යතමයා මනසිකාරො උපාදෙද්ධං ජානතො අයෝ

නිසො මනසිකාරකුට්ඨි යථා න උපපජ්ජති එවං පසංගො ආසවා
නං බයො හොති. ඉදං ති ඉවසෙවනේසං සුතං දොසොපනතො ආස
අයොනිසො ගිහිකවෙ—පෙ—සගිකතීති, තෙන යං වුතො හො
ති? යසමා අයොනිසො මනසිකරොතො ආසවා උපපජ්ජති යොති
සො මනසිකරොතො පටියනති තසා ජාතිතංබො යොතිසො
මනසිකාරං උපපාදෙතං ජානතො අයොනිසො මනසිකාරකුට්ඨි යථා
නා උපපජ්ජති එවං පසංගො ආසවානං බයො හොති.

අයං තාවෙව් සංඛෙපවණ්ණනා. අයං පඨා විද්වතො. තස
යොනිසො අයොනිසොති, ඉමෙති තාව චිති පදෙති ආබ්බො හොති
උපරි සකලං සුතං. චිට්ඨිච්චිච්චිච්චි සකලං සුතං වුතං.

අයොනිසො මනසිකාරපුලකකුට්ඨි වට්ටං පො—සො මනසිකාර
පුලකං විවට්ටං. කථං අයොනිසො මනසිකාරො යි විසිමානො වෙ
බමෙම පරිපුරෙති අච්ඡාදි හවනණ්ණව අච්ඡාදි සහි අච්ඡාදි,
පච්චයා සකිකාරා—පෙ—උකතකිකි ස සංගො. තණ්හාය
සහි තණ්හාපට්ඨියා උපාදායං—පෙ—සමුදයො හොති එවමයං
අයොනිසොමනසිකාරබ්බුලො පුග්ගොලො පානවෙගාතිසානො විස
නවයා නාවා විස ගමාදිතො පතිතොදුලං වය වකකොතො
තිසුතකලිච්ඡො, එය පුනපුන හපයොනිතවිඤ්ඤාණධර්මිතිස
තොවාසෙසු ආච්චිපරිච්චි, තොති එවං තාව අයොනිසොමන
සිකාරපුලකං වට්ටං. යොනිසොමනසිකාරො පඨා විසිමානො “යො
නිසොමනසිකාරසංපාදොසංගො හිකං වෙ තිකුලො පාටිසංඛිං
අරියං අරියානිකං මගං භාවෙසන් අරියං අරියානිකං. මහං බ්බු
ලිකරියානි”ති වචනතො සම්මාදිට්ඨිපාදං, අරියානිකං ගුණං පරි
පුරෙති යා ව සමමාදිති සා වජ්ජාති තසා වජ්ජපාද අවජ්ජාතිරො
ධා සංඛාරතිරොධො —පෙ—ච්චිච්චිච්චි සොවලසං උකතකිකිසං
තිරොධො හොති එවං යොනිසොමනසිකාරපුලකං විවට්ටං. ආදි
තබ්බං

එවං ඉමෙති චිති පදෙති අබ්බො හොති උපරි සකලං සුතං එ
වං ආබ්බො වෙව් යතො පුබ්බො ආසවාපනතො තණ්හා පටිසං
උපපති වුට්ඨිමානො නා සුපජ්ජති හිති පටිසං සුපා උපපජ්ජති උ
පපනතො පඨා පනතං සුපජ්ජති තසා උදෙසංවිලොමතොපි
අයොනිසො ගිහිකවෙ මනසිකරොතොති ආදිමානාය අයොනි
සො මනසිකරොතොති පුකතපකාරං අයොනිසො මනසිකාරං
උපාදයතො. අනුසංගො වෙව් ආසවා උපපජ්ජති එවං යො
පුබ්බො අපට්ඨිච්චිච්චි චිට්ඨිං ච්චිච්චි ච උපපති සකිච්චි
තිඅනෙකවාසිනං වා අසුසුතරං මනුසුසුතරං පටිඋච්චිති

තං සුතං සුඛනාහි අයොතිසො මනසිකරොතො අඤ්ඤාතරං වා පන අනුත්තරපුබ්බං ආරම්භං යථා තථා වා අයොතිසො මනසික රොතො ආසවා උපපජ්ඣති තෙ අනුප්පන්නා උපපජ්ඣතිති වෙදි තබ්බො. අඤ්ඤාථා වා හි අනමග්ගෙහ සංඝාතෙ අනුප්පන්නා තාම ආසවා තසංගාහි අනුප්පන්නෙවි වස්මති ආරම්භෙ වා යස්ස පකතිසුඛියා වා උද්දසපරිපුච්ඡාපරිගන්තිනවකමග්ගොති යොමන සිසාරානං වා අඤ්ඤාතරවසෙන පුනඛි අනුප්පජ්ඣති පච්ඡා කාදි සෙන පච්චසෙන සහසං උපපජ්ඣති ඉමෙපි අනුප්පන්නා උප පජ්ඣතිති වෙදිතබ්බො.

තෙසුසෙව පන වජ්ඣාරම්භෙසු පුනපුන උපජ්ඣානා උප පන්නා පට්ඨානානිති වූවනති ඉතං අඤ්ඤාථා හි පට්ඨුපන්නානං පට්ඨිතාම නති

යොතිසො ව ඛො හික්ඛෙවති එථ පන යස්ස පකතිසුඛියා වා සෙසසථාපි ආයසමතො මනාකස්සපස්ස හඤ්ඤා ව කාපිලානියා උ ද්දසපරිපුච්ඡාදිති වා කාසරෙහි ආසවා අනුප්පජ්ඣති සො ව ජානා හි න ඛො මෙ ආසවා මග්ගෙහ සමුදයානං ගතා හද්ද තෙසං සමු ඤ්ඤානාය පටිපජ්ඣස්සාමිති තෙනා මග්ගතාවධාය සමෙබ්බ සමුදයා නෙත තස්ස තෙ ආසවා අනුප්පන්නා න උපජ්ඣතිති වූවනති.

යස්ස පන කාරකස්සෙව සත්වා සන්ධිමෙමාසෙන සහසං ආසවා උපපජ්ඣති තෙනා සංචලමාපජ්ඣා යොතිසො පජ්ඣනෙතො* තෙ ආසවෙ සමුපජ්ඣති සස්ස උප්පන්නා පජ්ඣනාතිති වූවනති.

මණ්ඩලාරාමවාසීමහානිකායාදිනිකේරස්ස විය. සො කීර තසමිං ගෙව විහාරෙ උද්දසං ගණනාති අපිසස ගාමෙ පිණ්ඩාය වරතො විසභාගාරමමග්ගෙහ සිලෙසො උපපජ්ඣි සො තං විපස්සනාය විකම්මෙතො. විහාරං අගමාසි. තස්ස සුපිනකෙතෙපි නං ආරම්භං උ පට්ඨාසි. සො අයං සිලෙසො වසිති, අපායසංවත්තනිකො තො නීති සංවෙගං ජනෙතො ආචරියං ආපුච්ඡිතො විහාරා නික්ඛමම ම භාසමිසරායත්තකේරස්ස සතතිකෙ රාගපටිපක්ඛං අසුභකම්මට්ඨා තං ගතොති. ගුම්භනතරං පටිසිති, පංසුකුලවිවරං පෘථිතො නිස ජ්ඣ අනාගාමිමග්ගෙන පච්ඤාමාණරාගං ජිඤ්ඤා උට්ඨාය ආචරි යං වෙදිති, පු ඤ්ඤාසමග්ගං පාසුණි. ගෙ පන වත්තමා නානුපන්නා තෙසං පටිපත්තියා පභානං නාම නජි. ඉදං උ පන්නා ව ආසවා පජ්ඣනාතිති ඉදමෙව පදං ගතොති, ගෙ තෙ ආසවා පජ්ඣනාති තෙසං නානාපකාරතො අඤ්ඤාපි පභානකා

* පජ්ඣනෙතො.

රණං ආවිකාතුං දෙසනං විජාරෙතොනා අජථ හික්කවෙ ආසවා දසනා සහානබ්බාති ආදිමාග. යථාතං දෙසනාපහෙදකුසලො බම්බරාජා.

තත දසනා පහානබ්බාති දසනෙන පහානබ්බා. එස නයො සබ්බස්. ඉද්දති තාති පද්දති අනුපුබ්බතො ව්‍යාකාතුකාමො කත මෙ ව හික්කවෙ ආසවා දසනා සහානබ්බාති පුච්ඡං තතා මුල පරියායවණණනායං වුත්තනසෙතෙව ඉධ හික්කවෙ අයුසවා පුපුජ්ජතොති පුග්ගලාධිධානදෙසනං ආරථි.

තත මහසිකරණ්ණෙ ධම්මෙ නිසසජානාති ආවජ්ජන බෙබ්බ සමන්තාහරිතබෙබ්බ ධම්මෙ නපපජානාති; අමහසිකරණ්ණ ණෙති තබ්බිපරිතෙ; එස නයො සෙසද්දෙසු. යසො පන ඉමෙ ධම්මා මනසිකුරණ්ණියා ඉමෙ අමනසිකුරණ්ණියාති ධම්මතො නියමො තත්ථ ආකාරතො'පි තත්ථ යෙහාකාරෙත මනසිකුරමානා අකු සලුපපතිපදවිධානා හොනති තෙනාකාරෙන න මනසිකානබ්බා යෙන කුසලුපපතිපදවිධානා හොනති තෙනාකාරෙන මනසිකා නබ්බා. තසමා සංඝ හික්කවෙ ධම්මෙ මහිනාසරොතො අනුසස තෙනා වා කාමාසමොති ආදිමාග. තත්ථ යසොති යෙ අසස අසසු තවතො පුපුජ්ජනස්ස. මනසිකරොතොති ආවජ්ජයතො සමන්තා හරන්තස්ස. අනුපපතො වා කාමසමොති එත්ථ සමුවවයත්ථො වාසද්දො න විකප්පත්ථො. තසමා යථා “සාවතා භික්කවෙ සත්තා අපද වා දිපද වා—පෙ—නථානතො තෙසං අග්ගචක්ඛායති”ති වුතෙන අපද ව දිපද වාති අත්ථො. යථා ව “කුතානං වා සත්තානං සීනියා සමනවෙසිනං වා අනුක්ඛායා”ති වුතෙන භුතාතව සමග වෙසිනවාති අත්ථො. යථා ව “අග්ගිතො වා උදකතො වා මිදු හෙදතො වා”ති වුතෙන අග්ගිතො ව උදකතො ව මිදුහෙද තො වාති අත්ථො. එවමිධා'පි අනුපපතො ව කාමාසමො උප ජ්ජති උපපතො ව කාමාසමො පවසිතිති අත්ථො දසබ්බො. එවා සෙසෙසු. එත්ථ ව කාමාසමොති පඤ්චකාමගුණ්ණො රාතො භවාසමොති රුපාරුපහවෙ ඡන්දරාගො ක්කානතිකන්ති ව සංඝ තුච්ඡදදිවසිසගගතා. එවා දිට්ඨාසමො'පි භවාසමෙ එව සමො ධානං ගවජති. අවිජ්ජාසමොති වතුසු සමෙවසු අසසද්දණං; තත්ථ කාමගුණෙ අසසදතො මනසිකරොතො අනුපපතො ව කාමාසමො උපජ්ජති උපපතො ව පවසිති මහග්ගතධම්මෙ අසසදතො මනසිකරොතො අනුපපතො ව භවාසමො උප ජ්ජති උපපතො ව පවසිති.

තීසු භුමිසු ධම්මෙ වතුබ්බිපලාසපදවිධානභාවෙන මනසි කරොතො අනුපපතො ව අවජ්ජාසමො උපජ්ජති උපපතො

එ පව්ඤ්ඤානි වෙදිතබ්බා, වුත්තනායාපව්දිතනො සුක්ක පකෙඛා විජායෙතබ්බා.

කසලා පන පටයා එව ආසවා ඉධ වුත්තාති. විමොක්ඛපථ පනිතො, අපසන්නිතප්පොක්ඛපටිපක්ඛා ගි කාමාසවා අතිමි ත්ඨසුද්ධිතපටිපත්තා ඉතරෙ. තසමා ඉත්ථ තසො ආසවෙ උප්පා භද්දන්තා භිණ්ණං විමොක්ඛාහං අභාගිට්ඨා හොනති අනුප්පා දෙනතා හානිතොති එතද්දන්තං දසෙසන්නෙත තසො එව වුත්තාති වෙදිතබ්බා, අවසාසවොපි වා එත වුත්තොයෙපාති මණ්ණි තමෙතං.

නිසස අමනසිකාරණාස්සානං ඛණ්ඩානං මහසිකාරාති මනසි කාරකෙන, පටයා තෙ ධම්මෙ මනසි තරොති තසමාති වුත්තං හො ති. එසතයො දුතිසප්පෙදි අනුසන්තා වෙව ආසවා උපසප්ප් හති උප්පන්නා ව ආසවා පව්ඤ්ඤානි යෙසා වුත්තආසවානං යෙව අහෙදතො නිමිත්තමෙතං.

එතතාවතා යො අයං පුත්තප්පානිච්ඡානාය දෙනනාය දසසනං පභාතබ්බ ආසවෙ නිද්දිසිධං අසුඤ්ඤා පුද්දස්සනො වුත්තො සො යසා අසොන්තිසා හික්ඛමෙ මනසිකාරොගො අනුසන්තා වෙව ආසවා උපසප්ප්නාති එවං සාම සුද්දතො වුත්තානං අසො නිසො මනසිකාරපව්දයානං කාමාසවාදි පටි අබ්බිච්ඡානං, තාමා හෙපි පටයාවෙ තෙතොව පුත්තලොක දසසනා උද්ගි දසසනා පභාතබ්බ ආසවෙ දසෙසන්නො සො එවං අසොන්තිසා මනසි කාරාති අහොසිං නු ඛො අහනති ආදිමාය. උපිතිවිච්ඡාසිතෙන පව්දිත අවසාසවමපි දසසනා ඉමං දෙසං ආරති.

නිසසෙතො යසෙසනෙ ඉමිතා වුත්තනොන ආසවා උප්ප පටයා සො පුද්දස්සනො යො වයං අසුඤ්ඤාති ආදිතා නසෙ ය පුත්තො සො පුද්දස්සනො එවං අයාතිසො අනුපායෙන උප්පෙතා මනසිකාරොති. කප්පි අහොසිං නු ඛො—සෙ—සො කුඛිං හාමි හවිසන්තා. කිං වුත්තං හොති? සො එවං අසොන්තිසො මනසිකාරොති යසාස අහං අහොසිං නු ඛොති ආදිතා නසෙ න වුත්තා සොසවිතානා විච්ඡිච්ඡි. උපසප්ප්ති තත්ථ අහොසිං නු ඛො න නු ඛොති සසසනාකාරව අබ්බිසමුප්පත්තාකාරව* පාසසාය අතිතෙ අතතොති ප්ලාපානානං අවිච්ඡාදනං කංඛි තා. කිං කාරණෙනති න වත්තබ්බං. උපවත්තයො විස බාලපුද්දස්ස නො යථා වා යථා වා පවත්තති. අද්ව අසොන්තිසො තෙසිකා රොගෙවෙදි කාරණං එවං අයාතිසො මනසිකාරොස පන කිං කාරණෙනති සොව පුද්දස්සනාමො අවිසානං අදසසනාදිති වා. නනු එ පුද්දස්සනො යොතිසොපි මනසිකාරොතිති; සො ව

* අබ්බිසමුප්පන්නං † අතතනාමෙ.

එවමාන න මනසිකරොගීති, න පන තත් පුට්ඨජ්ඣානාදො කාරණං සඛමසමණකල්‍යාණමිත්‍යානාදාදි තත් කාරණානි. තති ම ච්ඡමංසාදිති අතතනො පනත්තා සුඛකාන් අභිසංඛාරපට්ඨානං පන සුඛකාන්ති හොනති.

කීනනුමො අහොසිනාති ජාතිලිඛිතපාත්‍රයෙහි නිසාය බතති යො නුමො අංගාසිං බ්‍රාහ්මණවෙසසුද්දානභවිට්ඨපබ්බජිතදෙවමනුස්සානං අඤ්ඤාතරොගී කඛ්ඛිති.

කම්පනුමොති සණ්ඨානාකාරං නිසාය දීඝො නුමො අහොසිං රසාමදනකණ්ඨපමාණිකඅපමාණිකාදීනං අඤ්ඤාතරොගී කඛ්ඛිති. කෙච් පන ඉස්සරනිමානාදිං නිසාය හොති නුමො කාරණෙන අහොසිනාති හෙදායො කඛ්ඛිතිති වදනති. කිං නුමො කිං අහොසිනාති ජාතිආදිති නිසාය බතතිහො නුමො නුමො බ්‍රාහ්මණො අහොසිං. ථෙවො—දෙවො නුමො මනුස්සොති අතතනො පරමපරං කඛ්ඛිති. සබ්බජෙව පන අබානනාති කාලා ධිවචනමෙතං. ගමිස්සාමි නුමො නනුමොති සංඝානාකාරං උච්ඡිදකාරව නිසාය අනාගතෙ අතතනො විජ්ජමානහප අවිජ්ජමානකප කඛ්ඛිති. සොපෙත්ථ වුත්තංගසමෙව.

එතරති වා පටච්ඡාසනං අබානනාති ඉදාති එං පටිසංඝිමාදිං කත්වා පුතිපරිසන්තං සබ්බමි වතතමානකාලං ගමෙත්වා අණ්ඨතං කම්පකම් හොගිති අනාගතො උපෙක්ඛයෙව පටිඝිපටි හොති. අහං නුමොධාති අතතනො අත්ථිගාමං කඛ්ඛිති. යුත්තං පනෙතනති, යුත්තං අනුත්තං තා එත්ථ පිත්තං. අපිචෙත්ථ ඉදං චක්ඛමි උදගරනති—චුලලමානාය කිර පුත්තො මුණ්ඨො මොමානාය පුත්තො අනුණ්ඨො තං යුත්තං ගණ්ඨපුංගො වුට්ඨාය අහං නුමො චුලලමානාය පුත්තොගී විනෙතසි එවං අහං නුමොධාති කඛ්ඛි හොති. මහා නුමොධාති අනාගතො තත්ථිගාමං කඛ්ඛිති; නත්‍රාපි ඉදං චක්ඛි එතො නිප් ථෙවෙඤ් ගණ්ඨතනො උදතෙ විරට්ඨානෙන සිතීගුතං අතතතො උරුම ථෙවෙත්ථ විනෙතනො පහරි. අපරො පුසානපසො බොහං රත්තතො හිමො සඬකුටිහො සසි. සො පටිවුලකිත්වා අනුත්තො ජණ්ණුකාති චෙයංකාති විනෙතනො පහරි, එවං හො නුමොධාති කඛ්ඛිති **කීනනුමොති** බතතිහොප සමානො අනාගතො බතතිසමාමං කඛ්ඛිති. එසංගො සසංසුඤ්ඤා දෙවො පන සමානො දෙවහාමං අජානෙතො තාම නාහි. සොපි පන අහං රුපි ආරො අරුපි නුමොති ආදිතා තමො කඛ්ඛිති. බිඝ්ඨාදසො කසමාන ජානනති චෙ? අපච්චක්ඛා තෙසං තත්ථ තත්ථ භූතෙ උපාතති. ගහංසා පි ච පොතලිකාදසො පබ්බජිතසඤ්ඤාහො. පබ්බ

ජිකාපි කුප්පනනුබො මෙ කමමනති ආදිනා නයෙන ගහංඝි සඤ්ඤිතො. මනුස්සාපිව රාජානො විස අතනති දෙවසඤ්ඤිතො භොනති.

කථනනුබොධිති වුත්තනතමෙව, කෙවලං භෙත්ථ අබ්බතතරෙ ජිවො නාම අපිති ගහෙනා නස්ස සණ්ඨානාකාරං නිස්සාය දිසො නුබොධම රස්සවතුරස්සජලංසඅවංසසොළසංඛාදිනං අඤ්ඤතරප්පකාරොති කඤ්ඤිතො කථනනුබොධිති කඤ්ඤිති වෙදිතබ්බො. සරීරසණ්ඨානං පන පච්චුප්පනාං අජාතනො නාම තජ්ඣි. කුණො ආගතො භො කුභිං ශාමි භවිස්සතිති අතත භාවස්ස ආගතිගතිවිචානං කඤ්ඤති. එවං සොළසප්පතෙදං විචි කිච්ඡං දසොනා ඉදති ඤ්ඤිතා විචිකිච්ඡාපීයසන දිට්ඨාසවං දසොභුං අයං දෙසනා ආරඞ්ඞා. තං දසොනො- ක්කං එවං අසොනිසො මහසිකරොහො ජනනං දිට්ඨනති ආදිමාග. තස්ස පුග්ගලස්ස යථා අයං විචිකිච්ඡා උපපජ්ජති එවං අයොනිසො මහසිකරොහො තස්සෙවං සචිචිකිච්ඡස්ස අයොනිසො මහසි කාරස්ස ථාමගතතො ජනනං දිට්ඨං අඤ්ඤතරා දිට්ඨි උපපජ්ජ තිති වුත්තං භොති. තත්ථ සබ්බදෙසු වාතඥො විකප්පෙතො. එවං වා දිට්ඨි උපපජ්ජතිති. වුත්තං භොති.

අපි මෙ අතතාති වෙත්ථ සස්සතදිට්ඨි සබ්බකාලෙසු අතතො අපිතං ගණනාති සච්චනො ජෙතනොති තුතතො ව චිරනො ව; ඉදං ධම්මනති සුච්ඡිදල්ලහාවෙගාති වුත්තං භොති.

අපි මෙ අතතාති අයං පන උච්ඡිදදිට්ඨි සතො සත්තස්ස තත්ථ තත්ථ විභවගණනො. අවං පා පුරිමාපි තිසු කාලෙසු අපි ති ගහණතො සස්සතදිට්ඨි පච්චුප්පනාවෙව අපිති ගණනාති උච්ඡිදදිට්ඨි පච්ඡමාපි අත්තානාගතෙසු නාපිති ගණනො ගණනා* ආහුත්ථොති ගතිතදිට්ඨිකානා විස උච්ඡිදදිට්ඨි. අති තෙ එව අපිති ගණනාති අධිවසමුප්පනතිකස්සෙව සස්ස තදිට්ඨි.

අතතනාව අතතානං සඤ්ජානාමිති සඤ්ඤකකිකිසිසෙන ඛණ්ඩ අතතාති ගහෙනා සඤ්ඤාය අවසෙසකකිකි සජානතො ඉමි නා අතතො ඉමං අතතානං සංජානාමිති භොති.

අතතානාව අතතානාති සඤ්ඤකකිකිසෙව අතතාති ගහ නා ඉතරෙ වත්තාරොපි අතතාති ගහෙනා සඤ්ඤාය තෙ ස ජානතො එවං භොති. අතතානාව අතතානාති සඤ්ඤකකිකි අතතාති ඉතරෙ ව වත්තාරො අතතාති ගහෙනා සඤ්ඤාය තෙසං ජානතො එවං භොති සබ්බාපි සස්සතච්ඡිදදිට්ඨිභොව.

විශ්ව චෙත්සෙසාති ආදයො පන සස්සතදිට්ඨියා එව අතිති

මේසානාරා. තනි වදනින් වදෙ වඩිනමණිසා කාරකොත් ප්‍රියං
 ගොති. මේදියනිති වෙදෙයොසා ජානාති අනුගවති වාසී ප්‍රිතං
 ගොති. කිං වෙදෙති? තනු තනු කලාසාණපාපකානං නාමා
 නං විපාකං පටිසංවෙදෙති. තනු තනුති තෙසු තෙසු යොතිග
 නිසිතිතිවාසතිකායෙසු ආරවමණෙසු වා. නිංවමාති උපාදාය
 රතීනො; බ්‍රහ්මාති විරොසාරහුතො; සංසාරොති සංඛ්‍යාලිතො;
 අවිසතිණාමධමමොති අතතො; පක්කොදං අවිජ්ජනධමමො.
 කකණ්ටකො විය නාතපපකාරං න ආපජ්ජති. සංසාරිකමනති
 චන්දසුරියසමුද්දමහාපතිවිපබ්බතො ලොකපොහාසරන සංසාරියො
 ති වුවනති, සංසාරිති සථං සංසාරිකමං. යාව සංසාරියො භිඤ්ඤා
 නති තාව තමෙව සංසාරිති ගණනො එවං දිට්ඨි පොති. ඉදං මු
 චමිති ශ්‍රිතං ම දිට්ඨිකකනති ආදිසු ඉදනති ඉදති වතතබ්බසා
 පච්චකතිදසොනං. දිට්ඨිතතසමබ්බකන ම ඉදං වුතතං න දි
 ඨිසමබ්බකන එත්ති දිට්ඨියෙති දිට්ඨිගතං ගුරුගතං විය දිට්ඨි
 සු වා ගතං ඉදං දසොනං වාසට්ඨිදිට්ඨි අනොගගිතතාතිපි
 දිඨියා වා ගතං දිට්ඨිගතං ඉදං හි අපි මෙ අතතාති ආදි දිඨි
 යා ගමනමතතමෙව නාමෙසා අතතවා නිවොවා වා කොවිති
 වුතතං ගොති.

ආයං දිඨි දුනතිගතමනවෙතින ගහණං. දුරුතිකමනවෙති
 න සප්පටිහසයෙන ව නාගතොරො. දුරුතිකමනවෙතිනාලික
 නාගාරාදයො විය සමාදිගියා විතිවිජ්ජිකයෙන විලොමයෙන
 වා විසුකං කදම් සංසාරයා කදම් උච්චදසා ගහණො
 විරුපං එන්දනනති විපජ්ජිතං. බ්‍රහ්මවෙතින සංඛ්‍යාජනා.
 තෙනාග දිඨිගහණං දිඨිසංයොජනනති. ඉදනසා තමෙව
 බ්‍රහ්මවෙතින දසොනො දිඨිසංයොජනන සංයුතොති ආදිගත.
 තසායං සමබ්බපජ්ජො ඉමනා දිඨිසංයොජනන සංයුතො
 පුට්ඨ්ජනො එතෙති ජාතිආදිති න පරිමුච්චති කිං වා බ්‍රහ්මා සක
 ලවිට්ඨිකමනොපි න මුච්චති.

එවං ජප්පනෙදං දිට්ඨාසවං දසොනො යමා සීලබ්බතපරා
 ථාසො කාමාසවාදිවමනෙති දසොනො ගොති. කාමසුඛ
 තං හි ගවසුඛං ගවසුඛිද්ධස්ස අවිජ්ජාය අතිගුතො ඉතො
 බ්‍රහ්මා සමබ්බාගමණා සීලබ්බතාති පරාමසනති තසා නං අද
 සොනො දිඨිගහණෙන වා තසා ගතිතතාති තං අදසොනො
 වි ඉදති යො පුක්කලො දසොනාය පහාතබ්බ ආසවෙ පජ්ජති
 තං දසොනො තෙසං ආසවාතං පහාණං දසොනො පුබ්බ වා
 අයොනිසො මනසිකරොතො පුට්ඨ්ජනසා තෙසං උපපතියං
 දසොනො ඉදති තබ්බිපරිතසා පහාණං දසොනො සුඛමි

සචත්තනතො අතග්ගාති අතග්ගකම්මං ආරොපෙ එවං තිති ලක්ඛණානි ආරොපෙති පටිපාටියා වසංසානං පවත්නා නොයෙකාං සොවාපකම්මග්ගං පාපුණාත්. සම්මං බණ්ණ ඵලකාරී සච්චානි ඵකපටිවෛදධන්තව පටිච්ඡෙදිති එකාභිසංසයයා අභි සමෙති දුක්ඛං පරිඤ්ඤාපටිවේධෙන පටිච්ඡෙදිති සද්දසං පභා ණ්පටිවෛදධන නිරෝධං සච්චිතිරියාපටිවෛදධන මග්ගං භාව නාපටිවේධෙන දුක්ඛඤ්ඤා පරිඤ්ඤාතිසංයොගාභිසමෙත—පා— මග්ගං භාවනාභිසංයොග අභිසමෙත නො වෙයි අඤ්ඤාමඤ්ඤා න ඤ්ඤාණෙන පකඤ්ඤාංකං ව ති එස යි රො . ආරම්භණො සසසානි තිච්චතො පටිච්ඡෙදිති වෙව අභිසමෙති . තනිග්ගං යසම්ම සමමය එවං ගොභා අහං දුක්ඛා පටිජානාමිති වා—පා—මග්ගා භානො මිති වානි. අපිච්ච බ්වංගා ආරම්භණං යනි පටිවේධනවසෙන නිරෝධං සච්ඡිකරොත්තොගෙව තං ඤ්ණ දුක්ඛපරිඤ්ඤාතිච්චපි සමුදයපභාණාතිච්චපි මග්ගභාපනාතිච්චපි කුරොතිගෙව තග්ගෙ වං උපායෙන යොජ්ඣො මනසිකරොත්තො තිණි සංයොජනානි පභිසන්ති විසත්චක්ඛා සක්කායදිභි අධිච්චක්ඛා විචිකිච්ඡා සිද්ධත සුචි වතෙන සුද්ධි සිලවතාගං පරාමසූතකා සීලවතපරා මාසොති.

තත්ථ චතුසු ආසවෙසු සක්කායදිභිසීලබ්බතපරාමානං දිව්‍යාස වෙන සබ්බගිතතතා ආසවා වෙව සංයොජනා ව. විචිකිච්ඡා සං යොජනමෙව න ආසවො. දසුනා පභාතබ්බා ආසවානි එත්ථ ව පරියාපනනතතා පන ආසවානි. ඉමෙ චුච්චනති දසුනා පභා තබ්බාති ඉමෙ සක්කායදිභිආදයො දසුනා පභාතබ්බා නාම ආසවානි දසොත්තො ආහ. අථ වා පා අසං ඡන්තං දිට්ඨිතං අඤ්ඤාතරා දිට්ඨි උපපජ්ජති එවං සරුපෙනෙව සක්කායදිභි විහ තතා තං සක්කායස ඉමෙ චුච්චනති භික්ඛුවෙති සා ම සසවා සහජාතපභාණකසෙත්ථ සංගං පටිපදානි දිව්‍යාසවෙ පභිසමානෙ තංසහජාතො වා චතුසු දිට්ඨිසමසුත්තවිසත්තසු කාමාසවොපි අවිජ්ජාසවොපි පභිසන්ත පභාණකවෙසු පන චතුසු දිට්ඨිසස සුත්තසු නාගසුපණ්ණාසමිද්ධිපත්තනාවසෙත උපපජ්ජමානො හවාසවො තෙනෙව සමසසුතො අවිජ්ජාසවොපි මිසු දෙමන ඝට්ඨිතෙතසු පාණාතිපාතදිට්ඨිබ්බතතො අවිජ්ජාසවොපි තථා විචිකිච්ඡා විතතසමසුත්තඅවිජ්ජාසවොපිති එවං සබ්බවාපි අවසෙසා තයොපි ආසවා පභිසන්ති තයවා බහුච්චනතිද්දොසො කතොති එවමෙවත් අපේ, වෙදිකාබ්බා, එයපෙරාණානං අධිප්පායො.

දසුනා පභාතබ්බාති දසුනා නාම ගොවාපකම්මග්ගො තෙන පභාතබ්බාති අපේ, තයො ආරොපකම්මග්ගො දසුනා?

පශ්චාත් ධර්මානාං දක්‍ෂිණානාං නනු කොහුහු පශ්චාත්තරං පක්‍ෂානීති තො න පක්‍ෂානී දික්‍ෂා කතාබ්බං කීට්ඨං පං. න කරොති සංඝො ජනාභං අපභාණතො. තත්ථා පක්‍ෂානීති ය පතතබ්බො. යත්ත කතීති රාජානං දික්‍ෂාපි පක්‍ෂාණාකාරං දක්‍ෂා කීට්ඨති පථතතීයා අදිට්ඨතා. අජාපි රාජානං න පක්‍ෂානීති වදනො නාමවාසී පුරිඝො වෙත්ති දක්‍ෂිණං. එවං දික්‍ෂානොන පභාතබ්බො ආයවෙ ද කොණ්ඨා ඉද්දති තදනත්තරං දිට්ඨං සංවරා පභාතබ්බො දෙස්සන්තො කතමෙ ච ගීතමෙ ආසවා සංචාරා පභාතබ්බාති ආය. එවං සබ්බ ථි සමුදානං වෙදිතබ්බො.

ඉතො පරං හි අනුමතමෙව වජ්‍රසූත්‍රසාය. නනු ච දක්‍ෂිණො න භාවනායාති ඉමෙති මිති අපභාතබ්බො ආයවොනාම නත්ති අථ කත්ථා මිත්‍රං සංවරාදිති පභාතබ්බො දෙස්සන්ති? සංවරාදිති පුබ්බභාගෙ ඵකම්මත්තා ආසවා වතුටි මග්ගෙති සමුදානං ගච්ඡන්ති තත්ථා තෙසං මග්ගානං පුබ්බභාගෙ ඉමෙති පභාතබ්බොති ඵකම්මතපභාණං. දෙස්සන්තො උච්චාහ. තත්ථා යො වායං වුත්තො පශ්චාතො දක්‍ෂිණමෙස්සායෙව ඉද්දති භාවනානාමෙන වුච්චිස්සන්ති තයො මග්ගා තෙසං සබ්බස්මි අයං පුබ්බභාගපටිපද්ධං වෙදිතබ්බො. තත්ති ඉධාති ඉමස්මි සාසනෙ; පටිසම්බ්බාති පටිසම්බ්බාය තත්ථායං සම්බ්බසද්දො ඤාණනො විශාසපඤ්ඤානීති ගණනාදස්ස දිස්සති. “සම්බ්බසෙයං පටිසෙවති” ති ආදීප්ප ඤාණෙ දිස්සති “පාඨසද්දසම්බ්බා සමුදාවරන්ති” ති ආදීප්ප නොවිශාසෙ. “තෙසං තෙසං ධම්මානං සම්බ්බා සමඤ්ඤ” ති ආදීප්ප පඤ්ඤානීයං. “න සුසාරං උඤ්ඤා” ති ආදීප්ප ඤාණායං. ඉධ පත ඤාණෙ දට්ඨතො. පටිසම්බ්බා නොති ඤාති හි උපායෙන පථෙන පටිසම්බ්බාය ඤාතො පච්චෙක්ඛන්තිති අපේ. එත්ති ච අසංවරෙ ආදිකපටිසම්බ්බා යොනිසොපටිසම්බ්බාති වෙදිතබ්බො. සායං “වරං හීතමෙ තත්තාය අයොසලාකාය ආදිකාය සමපජ්ජිතාය සප්පොතිහුතාය වක්ඛන්ති සමපජ්ජිතං නත්තිව වක්ඛමිඤ්ඤෙයස්ස රුපෙස්ස අනුප්පජ්ජෙයො නිමිත්තතාගොති” ආදිතා ආදිතපට්ඨායෙන වෙදිතබ්බො.

වක්ඛන්ති සංවරං වුත්තො විගරන්ති එත්ති වක්ඛමෙව ඉද්දිං වක්ඛන්ති සංවරණො සංවරො පිදහනො. එකනානොති වුත්තං ගොති සත්තා එතං අබ්බවං. වක්ඛන්ති සංවරො වක්ඛන්ති සංවරො. නිත්තාකො. ආවාටකව්ඡපො. පතමිති යොති ආදියො වු. තත්ති කීට්ඨ වක්ඛන්ති සංවරො වා අසංවරො වා නත්ති නති වක්ඛපසාදං නිත්තාය සති වා මුඛසම්මං වා උපායෙ අපි ව යද්. පාරමණං වක්ඛන්ති ආපාරිං ආගව්ඡති තද්ධ සමබ්බො වික්ඛන්ති උපායෙති. තීරුමෙ කීර්සාමනොමානා

ආවජ්ජනති චං සංඛයානා උපපජ්ජන්ති උක්ඛති නනො ච කුඛ
 විඤ්ඤාණං දක්ඛනති චං තතො විපාකමනොධාතු සමපට්ඨන්ත
 කිළං නතො විපාකානෙදුකමනො විඤ්ඤාණධාතු සන්තීරණ
 කිළං තතො නිරිශානෙදුකමනො විඤ්ඤාණධාතු මොක්ඛපභා කි
 චං සංඛයානා උපපජ්ජන්ති උක්ඛති තදන නතරං ජවනං ජ
 වති තත්ථං තෙව ගට්ඨගසමයෙ න ආවජ්ජනාදීනං අඤ්ඤාතර
 සමයෙ සංවරෙ චා අසංවරං චා අත්ථි ජට්ඨාක්ඛණේ පන සමෙ
 දුස්සීලානං ච මුට්ඨසම්මං චා අඤ්ඤාණං චා අක්කන්තං චා කොසජ්ජං
 චා උපපජ්ජති අසංවරං ගොති එවං ගොතොති සො ච කුඛ්ඤි
 යෙ අසංවරංති වුට්ඨං නන්තං යසමා නස්මිං සති මාරම්භි අගු
 නතං ගොති ගට්ඨගං ආවජ්ජනාදීනි විපිච්ඡන්තාතිති යථාකිං ය
 ථා නගරං වතුසු රාජ්‍යසු අසංවුත්තසු කිවාටි අනෙතාසරමාර
 කොට්ඨකගභාදයො සුසංවුත්තා පථාටි අනෙතානගරෙ සබ්බං
 ගණ්ඨං අරක්ඛිතං අගොපිතමෙව ගොති නගරමාරෙත ගි පටි
 ඨිතො මොදා යං ඉද්දන්ති තං කපරයස්සං එවමෙවං ජවනෙ
 දුස්සීලාදිසු උපපන්නාසු නස්මිං අසංවරෙ සති මාරම්භි අගු
 නතං ගොති භවසි. ටි ආවජ්ජනාදීනි විපිච්ඡන්තාතිති.

තස්මිං පන සීලාදිසු උපපන්නාසු මාරම්භි ගුත්තං ගොති භව
 භවමි ආවජ්ජනාදීනි විපිච්ඡන්තාතිති යථාකිං යථා නගරමාරෙසු
 සුසංවුත්තසු කිවාටි අනෙතාසරමාරෙසු අසංවුත්තා පථාටි අනෙතා
 නගරෙ සබ්බං ගණ්ඨං අරක්ඛිතං සුගොපිතමෙව ගොති නගරමා
 රෙසු උගි තෙසු මොදානා පට්ටසං නත්ති එවමෙවං ජවනෙ සීලා
 දිසු උපපන්නාසු මාරම්භි ගුත්තං ගොති භවසගම්භි ආවජ්ජනාදී
 නි විපිච්ඡන්තාතිති නස්මිං පවනක්ඛණේ උපපජ්ජමානොටි ච කුඛ
 ඤ්ඤාණං සංවරෙති වුත්තො ඉධ මායං සතිසංවරෙ අධිපසන්නොති
 මෙදිතමෙව ච කුඛ්ඤ්ඤාණං සංවරෙත සංවුත්තො ච කුඛ්ඤ්ඤාණං
 වුත්තො උපපන්නොති වුත්තං ගොති නථාගි පාතිමානකි සංවරසං
 වුත්තොති ඉද්දස්ස පිභංසො ඉමිනා පාතිමානකි සංවරෙත උපප
 නො ගොති—පෙ—සමන්තාගතොති වුත්තං තං එකජ්ඣං කත්වා
 ච කුඛ්ඤ්ඤාණං සංවරෙත සංවුත්තො ච කුඛ්ඤ්ඤාණං සංවර සංවුත්තොති එව
 මත්තො මෙදිතමෙව.

අථ චා සංවරීනි සංවුත්තො එකෙහි ඔද්ගිති වුත්තං ගොති.
 ච කුඛ්ඤ්ඤාණං සංවරසං වුත්තොති ච කුඛ්ඤ්ඤාණං සංවර සංවුත්තො ච කුඛ්ඤ්ඤාණං
 සංවර සංවුත්තො සංවර සංවුත්තො ච කුඛ්ඤ්ඤාණං සංවර සංවුත්තො ච කුඛ්ඤ්ඤාණං
 සංවර එකෙහි ඔද්ගිති වුත්තං ගොති. අංගමෙව මෙත්ථ අත්තො
 සුඤ්ඤාතරං

නථාගි ච කුඛ්ඤ්ඤාණං සංවරං අසංවුත්තං විගරතො, සංවුත්තං
 විගරතොති එතෙසු මෙදිසු අයමෙව අත්තො දිස්සතිති.

විහරනීති එවං චක්ඛන්ති සංවරසංවුත්තො යෙන කෙනච්ඡී ඉ
 රියා පථවිතාතරන විහරති. **ඝංභික්ඛාති** ආදිමහි යං චක්ඛන්ති සං
 වටං අස්ස භික්ඛන්තො අසංවුත්තස්ස අථකෙනා අපිදතිතා විහර
 ත්තස්සාති එවමනේවා වෙදිතබ්බො. අථවා යෙකාරස්ස යනති
 ආදෙසො හිතාරො ව පදපරණො යෙ අස්සාති අත්තො. **උප්ප**
මජ්ඣසුනාති නිබ්බන්ධනායස්ස. **ආසවා විසානපරිලාහා** වතතා
 රො ආසවා අපඤ්ඤා ව විසානකර කිලෙසපරිලාහා විපාකපරිලා
 හා වා චක්ඛුමාතර යි ඉතාරමමනං ආපාඨගතං කාමස්සාදවසෙ
 න අස්සාදයතො අභිනාදයතො කාමාසවො උපපජ්ජති ඊදිසං
 අඤ්ඤාසමමථී සුගතිහවෙ ලභිස්සාමීති හවපජ්ජනාය අස්සාදයතො
 හවාසවො උපපජ්ජති සන්තොති උා සන්තස්සාති වා ගණනන්ත
 ස්ස දිඨ්ඨසවො උපපජ්ජති යෙබ්බං උපපජ්ජනං අඤ්ඤාණං අවි
 ජ්ජාසවොති වතතාරො ආසවා උපපජ්ජනාති තෙහි සමපසුත්තො
 අපරෙ කිලෙසා විසානපරිලාහා ආයතීං වා තෙසං විපාකා තෙපි
 හි අසංවුත්තස්ස ව විහරතො උපපජ්ජයස්සනති චුට්ඨනාති. **එවංස**
තෙනි එවං අස්ස තෙ එවං එතන උපායෙන න තොනති තො
 අඤ්ඤාථාති වුත්තං තොති

එසනංයා **පටිසංඛාමොගිකො මොගිඤ්ඤසංවරසංවුත්තො**
 හි ආදිසු ඉමෙ වුච්චන්ති ආයවා සංවර පගානබ්බාති ඉමෙසු
 ඡස්ස මාරොජ්ජ චත්තාරො චත්තාරො කතො උදුට්ඨෙහි ආසවා සංවරෙ
 න පනාතබ්බාති වුච්චන්ති සබ්බෙත්ථ වෙත්ථ සතිසංවරෙ එව සං
 වරොති වෙදිතබ්බො. **පටිසංඛාමොගිකො ට්ටර්නාති** ආදිසු යං ව
 ත්තබ්බං වං සබ්බං විසුඛිමයො සීලකපායං වුත්තමෙව **ඝංභික්ඛා**
 ති යංචිවරං විණ්ඤානාදිසු උා අඤ්ඤාදාරො අස්ස **අපටිසෙවතො**
 ති එවං යොගිකො අපටිසෙවත්තස්ස මං සංවුත්තනායමෙව කෙව
 ලං පතෙත්ථ අලභිවිට්ඨාදිං පජ්ජයතො ලබං වා අස්සාදයතො කා
 මාසවස්ස උපපන්ති වෙදිතබ්බො ඊදිසං අඤ්ඤාසමමථී සුගතිහවෙ
 ලභිස්සාමීති හවපජ්ජනාය අස්සාදයතො හවාසවස්ස
 අහං ලභාමි න ලභාමි වා මය්හං වා ඉදන්ති අත්තසඤ්ඤා අවිජ්
 ඣතො දිඨ්ඨසවස්ස උපපන්ති වෙදිතබ්බො සබ්බෙතෙව පන සහජ
 තො අවිජ්ජාසවොති එවා චතුත්තං ආසවානං උපපන්ති විපාක
 පරිලාහා ව නවමෙදනුපපාදනතො වෙදිතබ්බො. **ඉමෙ වුච්ච**
නාති ගික්ඛංව ආසවා පටිසෙවනා පගානබ්බාති ඉමෙ එකමෙ
 සස්මිං පටිච්චය වතතාරො චත්තාරො කතො මසාලස ආසවා ඉමි
 තා ඤ්ඤාණංවරසන්තාතෙන පටිච්චෙවනායා පටිසෙවතෙන පහා
 තබ්බාති වුච්චන්ති. **පටිසංඛාමොගිකො වමො මොගි** සිත්තස්සාති
 උපායෙන පටෙත පටිච්චෙවනිතා වතතා තොති සිත්තස්ස සිතං
 බමති සංගති න අවිජ්ජරිසො විය අපමන්තකෙනපි සිතෙන ව

ලති ක කම්මසි කම්මසානං න විජ්ඣති. අපි ව බො ලොමසනා
ගණේරෙ විය අන පපකෙනා 'පි සිතෙන ජුසො' න වලති නක්ම
ති කම්මසානමෙව මනසිකරෙති. ථෙරෙ කිර වෙනියපබ්බතෙ
පියඛිදුගුණාය පධානතරෙ විගරනොනා අනතරයකෙ ගිම්පානස
මයෙ ලොකනා රිකතිරයෙ පව්වෙකසිධා කම්මසානං අවිජ
ගනොනා අබොකාසෙ විනිනාමෙසි එවං උණ්හාදිසු 'පි අත්
යොජනා වෙදිනබ්බා. කෙවලං හි යො හිකඛ් අධිමතනමපි
උණ්හං සහති සෙව්ව ථෙරෙ විය අයං බමො. 'උණ්හාසාති' වෙදි
නබ්බා. ථෙරෙ කිර ගිම්පමයෙ පව්වහනනං බතිබ්බකමෙ නිසි
දි කම්මසානං මනසිකරෙයොනා පෙද්ධසා කමෙත්ති මුළුතනි
අථ නං අනොවාසිකො ආග ඉධ හනො' නිසදථ සිතලො ඔ
හාසොති ථෙරෙ උණ්හගයෙ නෙවමති ආවුසො ඉධ නිසිතො
ති අවිට්මහාතිරයං පව්වං වසානා නිසිදියෙව උණ්හනති වෙත්
අග්ගිසනාපොව වෙදිනබ්බා. සුරියසනාපවසෙන පතනං
වජ්ඣ වෙදිනබ්බං.

[illegible]

යොපත අනෙකාසවසෙන දුරුතෙත දුරුතතතායෙව දුරුතතෙ අපි අනවමවනුසගිතෙ වවනාපථෙ සුඛාං බනනිගුණං යෙව පච්චවෙකක්ඛාං න වෙබ්බති දීඝභාණ්ඩාඅභයජේරෙ වෑ අයං ඔමො දුරුතතානං දුරුතතානං චවනසඨානනනි වෙදිනබ්බො.

ථේරෙ කිර පව්වසසනොනාසනාවනාරාමනාය මනාඥයව.
සපවිපදං කථෙසි සබ්බො මහාගාමො ආගච්ඡති පෙරසස මනා
සකකාමෙ උපපජ්ජිතා අසාසාදරා මහාමෙරො අධිපාසකා

අසභ්‍යකාපොතා දීඝභාණ්ඩකො අරියවංසං කපෙමිති සබ්බරතීං.
 කොලාහලං කරොතිති ආදිති අනෙකාසි උගොථ ව අත්තනො
 අත්තනො විහාරං ගච්ඡන්තා ගාමිනිමත්තං එකපටෙනෙව අගමං
 සු සකලගාමිනමපි සො නං අකෙකාසියෙව නාපනා යත්ථ විහතං
 විහාරනං මග්ගො භිජුරුති යත්ථ සචා දීඝභාණ්ඩකොත්ථෙ තං
 චන්දිනා එසභනො භුමනාකං මග්ගොති ආග සො අසුණ්ණොතො
 විං අගමාසි ථෙරොථි විහාරං ගන්තො පාදෙ පක්ඛාලොභා නිසී
 දි නමෙනං අනෙතවාසිකො කිං භනන්ත සකලගාමිනං පරිභාස
 නතං න කිචි අවුච්ඡන්ති ආග ථෙරො බන්ධනියෙව ආවුසො ම
 යනං ගාරො න අංගනති එක පද්ධාරොථි කමමභානටියොගං න
 පසාසමිති ආග, එත්ථ ව චට්ඨාලමව උචන්තප්පොති චෙදිනබ්බො.

යො පන උප්පන්නා සාරිථිකා වෙදනා දුක්ඛමනසෙන දුක්ඛා
 බහලසෙන තිප්පා ඵරුසසෙන බුදු නිබ්බන්ධෙන කටුකා අසාද
 වීරතිහතො අසානා මිත්තං අවස්ථනො අමිත්තාපා පාණංගර
 ඝණසමත්තාය පාණගර අධිවාසෙති යෙව න වෙධති එවං සභා
 වො හොති. විහතලපබ්බතො පටානියතොත්ථෙ විස අයං උප්ප
 න්නානං—පෙ—අධිවාසිකාත්තකොති චෙදිනබ්බො ථෙරස්ස නි
 ර රතීං පටානෙන විනිතාමෙධා සිංහස්ස උදරවාතො උප්ප
 ඡ්ඡි සො නං අධිවාසෙද්වං අසභ්‍යකාපොතා ආවත්තති පරිවත්ත
 ති නමෙනං චක්ඛමනපසෙස සිතො උණ්ඨානියතොත්ථෙ ආග
 ආවුසො පබ්බජ්ජනා නාම අධිවාසනාධිලා හොතිති සො සාධු
 භනෙතති අධිවාසෙත්වා නිවුලො සසි වාතො නාහිතො යාවනද
 යං ථාලෙසි ථෙරො වෙදනං විකම්පිතො විපස්සන්තො මුහු
 තෙන්ත අනාගාමි හුච්ඡා පරිනිබ්බාසීති.

යං කිසසාති සීනාදිසු යං කිචි එකධම්මෙදි අස්ස, අනධිවාසස
 නොති අනධිවාසෙන්නස්ස අකම්මන්තස්ස, සෙසං වුත්තනායමෙව.
 ආසවුප්පත්ති පනෙත්ථ එවං චෙදිනබ්බො සිතෙන සුඛස්ස උණ්ඨා
 පත්ථයෙනො කාමාසවො උප්පජ්ජති එවං සබ්බත්ථ. නත්ථි නො
 සම්පත්තිහවෙ සුගතිහවෙ සීතං වා උණ්ඨං වාති හවං පනෙන්නා
 ස්ස භවාසවො. මයං සීතං උණ්ඨන්තං ගාගො දිවාසවො සබ්බෙ
 ගෙව සම්පසුත්තො අවිජ්ජාසවොති ඉමෙවුච්චන්ති—පෙ—අධිවාස
 නා පහානිබ්බාති ඉමෙ සීනාදිසු එකමෙකස්ස වසෙන වත්තාරො
 කත්වා අනෙතෙ ආසද්ධං ඉමාය බන්ධනං වරසංඛතාය අධිවාසනා
 ය පහානබ්බාති වුච්චන්තිති අපත්ථ එත්ථ ව යස්මා අයං බන්ධනී සී
 නාදියො බලෙම අධිවාසෙති අත්තනො උපරි ආරොපෙත්වා වාසෙ
 තියෙව න අසභ්‍යකාපොතො හුච්ඡා තීරස්සති තස්මා අධිවාසනාති වුච්ච
 තීති චෙදිනබ්බො.

පටිසංඛායොගිකො චර්ණඛං හන්ති. පරිවර්ජනීති අහං සමු-
 ඤෝති චර්ණස්ස හන්තිස්ස ආසන්නො න සාභාවං වතො තිදුතං
 හි මරණමපි සියා මරණමත්තමපි දුකංගාහි එවං උපායෙන පථෙ
 හා පච්චාරමඛබ්බියා චර්ණසන්ධිං පරිවර්ජනීති පටිකකමෙති එස-
 නයො සංඝස්ථ චර්ණඛාහි දුඨං වාදනාහි වුත්තං ගොති ආර්ථ-
 නාහි බද්ධරාශ්‍යආදිං; කත්තංගානාහි යත් භාග්‍යවසා විජ්ඣ-
 නාහි වං භාග්‍යන් වුත්තං ගොති. පසාදානාහි සබ්බසො ඡිත්තං
 වටං; පපානාහි පසාදා ඡිත්තං වටං, චර්ණඛාහි උච්චිකොද-
 කතමොද්දාදිතං ඡස්සන්ධානං. බලිගලලනාහි තොසංගො ව කද-
 ඡාදිතං සන්ධනොසංගං, වං ඡර්ණඛමත්තමපි අප්පච්චාරිතං ගොති
 පච්චි පොනාහි සාහාහි අමග්‍රස්සදුඨාහි ගොනාහි නසමා තාහි
 වර්ජනස්සාහි. අනාසනෙහි එත් පන අසුත්තං ආසනං අනා-
 සනං වං අත්තනං අනිසන්ධිච්ඡිං රහො පටිච්ඡන්තාසනනාහි
 වෙදිවබ්බං.

අගොචරෙති එත්ථ'පි අසන්නො ගොචරෙ අගොචරෙ සො
 චෙසියාදිත්තදොතො පච්චිධො. පාපමක මිත්තෙති ලාමකො දුස්සී
 ලො මිත්තානිතිරූපෙන අමිත්තෙ හත්තනාහි සෙවමානං; පිසංකු-
 සංගුහමාදිති පණ්ණාහි බුබ්බසංගාහි සබ්බමාරයො; හිකුක්ක-
 දමනා අබ්චමනං ගොති එතං කාමං එකදොසො සමසිත්තානාහි
 ඉමං සමානං බ්‍රහ්මං වර්ණාහි වස්සා සබ්බමාරීති පුළුචනාහි. පාප-
 මකස්ස ධාමනාහි ලාමකාදි සාමනස්ස; ධාමනස්සනාහි සද්දසගස්සං
 අසා අසමාසසමා අසාසි කප්පස්සාහි වං සං භික්ඛාහි හන්තිආදිසු
 යං කිම් එකමපි අස්ස සොං වුත්තනාසමෙම ආසවස්සනාහි
 පෙනස් එමං වෙදිවබ්බං ගොතිආදිතිදුතොන දුකංගන පුළුස්ස
 සුඛං පට්ඨගො කාමාසරො උපපජ්ජති නන්ධි ගො සමස්සනාහි
 පච්චිකුන්තිනෙව ඊදිසං දුකංගනාහි හවං පඤ්ඤාස්ස හවාසපො-
 මං හන්ති ඉද්දාහි අසස්සාහි ගාගො දිශාසපො සංඛෙගො සමස්-
 සුත්තො අච්ඡන්ධිවොති.

ඉමම වුච්චනාහි-පප-පරිවර්ජනා පපානාහි ඉමම (හන්ති)
 ආදිය එකෙනෙස චර්ණ පට්ඨාගෙ කන්ධා අනෙකෙ ආසපා
 ඉමනා සීලසංචාරසංකානෙහි පරිවර්ජනෙහි පපානබ්බාහි වුච්ච-
 නාහි පටිච්චබ්බං.

**පටිසංඛායොගිකො උප්පන්නා කාමමිත්තනං නාධිවසෙ-
 නීති** ඉති වායං විතකෙකා අකුසලො ඉති'පි සාවර්ජො ඉති'පි
 දුකමිත්තකො සො ච බ්‍රහ්ම අත්තංගාබ්බායං'පි සංවත්තනාහි ආදි-
 නා තයෙන යොතිසො කාමමිත්තකො ආදිතං පච්චිකොද-
 නසමා වස්සිං ආරමමණෙ උප්පන්නං ජාමමිති'බ්බන්තං කාමමි-
 තං නාධිවසෙති විත්තං ආරමමණො න වාසෙති අබ්බන්තං

රෙන වාසෙතිති අනෙං. අනඛිවාසෙනො කිං කරෙති පජ්ඣති ඡබ්බති කිං කච්චරං විය පිටකෙනාති? නති අපි ව ඛොතං විනොදෙති නදති විජ්ඣති නිගරති කිං බලිවද්දං විය පතොදෙනාති? නති අප්ඛො වෘත්තනිකරෙති විගහනතං කරෙති යථා සං අනෙතාපි තාවසීසංගි අත්තමසො භවබ්ගමනමපි නථා නං කරෙති කථං පන නං තථා කරෙතිති? අනාචං ගමෙති අනු අභාවං ගමෙති විකම්මනප්පහානෙන යථා සුචිකම්මිතොගොති තථා කරෙතිති චුතතං ගොති එස නයො වෘත්තදවිතිං සංවිභවෙකං. එත්ථ ව භාමවිභවෙකොති යො කාමපට්ඨංසුතො විභවෙකො මිච්ඡාසංකප්පොති විභවෙක චුතො. එස නයො ඉතරෙසු.

උප්පනනුප්පනෙන උප්පනෙන උප්පනෙන උප්පනාමතෙන යෙවංති චුතතං ගොති සකිං. ටා උප්පනෙන විනොදෙතා දුතිය වාරෙ අජ්ඣුපෙක්ඛිතා න ගොති සහකාරකුමපි උප්පනනුප්පනෙන විනොදෙතියෙව සාපකෙ අකුසලෙති ලංඛිතයෙන පාපකෙ අනාසලතාය අකුසලෙ, බලෙති වෙයෙව කාමවිභවකොදයො සබ්බෙ'පි ටා නව මහාවිභවෙකෙන තත්ථ හයො චුතතා එව. අවසෙසා ඤාතිවිභවෙකො ජනපදවිභවෙකො අමරවිභවෙකො පරානුද්දයනා-විසංසුතො විභවෙකො ලාභසක්කාරසිලොකපට්ඨංසුතො විභවෙකො අනවඤ්ඤානිපට්ඨංසුතො විභවෙකොති ඉමෙ ඡ. සං කිසිකාති එවෙසු විභවෙකස්ස යං කිච් අස්ස. ඡෙසං චුතතනයමෙව.

කාමවිභවෙකො පනෙත්ථ භාමාසලො එව නං විසෙසො භවාසලො නං සමප්පුට්ඨතා දිශාසලො සංවිභවෙකස්ස අවිජ්ජා අවිජ්ජාසලොති එවං ආසවුප්පනති වෙදිතබ්බා. ඉමෙ චුච්චනති-පෙ-විනොදනා පභානබ්බාති ඉමෙ භාමවිභවකොදිවසෙන චුතතාපකාරා ආසවා ඉමිනා වස්මං වස්මං චිතකෙන ආදීනව පච්චවෙකෙකතස්මිනෙන විරියසංවරසබ්බානෙන විනොදනෙන පභානබ්බාති චුච්චනතිති වෙදිතබ්බා පටිසම්බාධොතිසො සති සලොච්ඡායං. භාමෙතිති අභාවනාය ආදීනවං භාවනාය ව ආතිසංසං උපායෙන පථෙන පච්චවෙකස්සා සතිසලොච්ඡායං. භාවෙති එසනයො සබ්බත්ථ. එත්ථ ව කිවාපි ඉමෙ උපරිමයකතයසමයසමතුනා ලොකුතතරබොඤ්ඤාය එව අධිප්පනා තථා'පි ආදීනමිකානං බොඤ්ඤාය අසමමාගත්ථං ලොකීය ලොකුතතරමිසසකෙන නෙසං නයෙන අත්ථවණ්ණනං කරිසසාමි ඉධ පන ලොකීයනසං පභාය ලොකුතතරනයො එව ගහෙන බ්බො. එත්ථ සතිසලොච්ඡායෙන ආදීනා නයෙන චුතතානං සත්තනනං ආදිපදානයෙව නාව-

අත්තො ලක්ඛණාදීහි කමතො ව විනිව්ජයො
අනුනාධිකතො චෙව විඤ්ඤාතබ්බො විභාවිනා.

තත්ථ සතිබ්බොඡ්ඤ්ඤායො භාව සරණයෙන සති සා පනෙසා
උපසානලක්ඛණා අපිලාපනලක්ඛණා වා චුත්තවිජ්ජෙනං යථා
මහාරජ රඤ්ඤා භණ්ඩාගාරිකො රඤ්ඤා සාපනෙය්‍යං අපිලා
පෙනි එතනකං මහාරජ තීරඤ්ඤං එතනනං සුවණණං එතනකං
සාපනෙය්‍යනති. එවමෙව බො මහාරජ සති උපපජ්ජමානා කුස
ලාකුසලසාවජ්ජානවජ්ජනිතපණ්ණිතකණ්ණසුක්කසප්පිභාගෙ ය
මෙව අපිලාපෙනි ඉමෙ වතතාගේ සතිපසානාති විජ්ජාගේ. අපි
ලාපනරසා කිව්වවසෙනෙව හිංසා එතං ලක්ඛණං ථෙරෙන
චුත්තං අසමමාහරසා වා ගොවරුහිමුඛභාවපච්චුපසානා සති
එව බ්‍රහ්මෙයො සතිසමබ්බොඡ්ඤ්ඤා තත්ථ බ්‍රහ්මයා බ්‍රහ්මයා
වා අබ්බොති බ්‍රහ්මෙයො කිං චුත්තං හොති යා හි අයං ධම්ම
සාමග්ගි යාය ලොකීයලොකුත්තරමග්ගකකණේ උපපජ්ජමානාය
ලිඛුඛුච්චපතිසානායුගනකාම සුඛතනකිලමථානුයොගඋච්චේද
සංසාරාහිනිවෙසාදීනං අනෙකෙසං උපද්දවානං පටිපක්ඛභූතාය
සතිධම්මවිවයවිරියමිත්තසංඝිසමාධිඋපෙක්ඛාසඛිතාය ධම්ම
සාමග්ගියා අරියසාවජ්ජා බුඡ්ඤ්ඤාති කත්වා බොධිති චුච්චති.
බුඡ්ඤ්ඤාති කිලෙසසන්නානතිද්දාය උභයති වාතාරි වා අරිය
සච්චාති පටිච්ඡෙදාති තිබ්බානමෙව වා සච්ඡිකරුහිති චුත්තං
හොති. යථාහ සත්තබ්බොඡ්ඤ්ඤා භාවෙත්වා අනුත්තරං සමමා
සමබ්බොධිං අතිසම්බුද්ධොති තස්සා ධම්මසාමග්ගිසම්ඛාතාය බොධි
යා අබ්බොති'පි බ්‍රහ්මෙයො කුසලානමග්ගකාදයො වීර්යො
පෙසයථා චුත්තපපකාරය එතාය ධම්මසාමග්ගියා බුඡ්ඤ්ඤාති කත්වා
අරියසාවජ්ජා බොධිති චුච්චති තස්ස බොධියා අබ්බොති'පි බ්‍රහ්ම
ෙයො සත්තබ්බොඡ්ඤ්ඤා දයො වීර්යො තෙනානු අභිකථාවරියං.
බුඡ්ඤ්ඤානකස්ස පුග්ගලස්ස අබ්බොති වා බ්‍රහ්මෙයොති. තෙනයෙන
බ්‍රහ්මෙයො බොධියා සංවත්තනනීති බ්‍රහ්මෙයො බුඡ්ඤ්ඤාතිති
බ්‍රහ්මෙයො අනුබුඡ්ඤ්ඤාතිති බ්‍රහ්මෙයො පටිබුඡ්ඤ්ඤාතිති බ්‍රහ්ම
ෙයො සම්බුඡ්ඤ්ඤාතිති බ්‍රහ්මෙයො ඉච්චාදීනා පටිසම්චේදන
යෙනා'පි බ්‍රහ්මෙයොත්වා චෙදිතබ්බො.

පසත්තො සුඤ්ඤා වී බ්‍රහ්මෙයො සමබ්බොඡ්ඤ්ඤා. එවං
සති එව සමබ්බොඡ්ඤ්ඤා සතිසමබ්බොඡ්ඤ්ඤා තං සතිසමබ්බො
ඡ්ඤ්ඤානති එවං තාව එතස්ස ආදිපදස්ස අත්තො ලක්ඛණාදීහි
විනිව්ජයො විඤ්ඤාතබ්බො. දුතියාදිසු පන වදාසච්චධම්මෙ විචිනා
තිති ධම්මවිවයො සො පටිවයලක්ඛණො මහාසන්තරසො අසමමා
හපච්චුපසානො. චීරභාවතො විධිනා ජරසිතබ්බො ව විරියං
තං පග්ගහලක්ඛණං උපත්තනරසං අනොසිද්ධපච්චුපසානං.

පිනයනිති පිති සා පරණලකකණා තුලිලකකණා වා කායචිත්තා නං පිනතරසා තෙසංගෙව ඔදග්ගප්වුපයානා. කායචිත්තදරථ පසංගනතො පසංගි සා උපසමලකකණා කායචිත්තදරථනිමව දදුතරසා කායචිත්තානං අපරිපථඤ්ඤාහසිතිභාවප්වුපයානා. සමාධානතො සමාධි සො අවිජ්ජකප්පලකකණො අවිසාරලකකණො වා චිත්තවෙහසිකානං ප්‍රණිකතරසො චිත්තහිතිප්වුපයානො. අජ්ඣුපෙකනිනං උපෙකනා සා පටිසම්භානලකකණා සම වාතිහලකකණා වා උභ්‍යාධිකානිවාරණරසා පකංඝානුපවේදන රසා වා මඤ්ඤානනාප්වුපයානා සෙසං චූත්තකයමෙව එවං සෙසපදනං අනුපානා ලකකණාදීති ව විනිච්ඡයො විඤ්ඤානලෙඛා.

කමහොති එත්ථ ව සතිවබ්බාගං භික්කවෙ සබ්බජ්ඣිකං වදා පිති වචනතො සබ්බසං සෙසබ්බොජ්ඣසිකානං උපකාරකතානා සතිසලෙඛොජ්ඣසිකා පසමං චූත්තො තදො පරං සො සංභා විහ රහොතා වං ධම්මං පඤ්ඤාය විවේනිති ආදිනා නගෙහි සෙස සලෙඛොජ්ඣසිකානං පුබ්බාපරියවතෙ පයොජනං සුභතයෙව චූත්තං එවමෙත්ථ කමතොපි විනිච්ඡයො විඤ්ඤානලෙඛා.

අනුනාධිකතොති කසමා පන භගවතා සතෙතව බොජ්ඣ ඛා චූත්තා අනුනා අනධිකාති ලීනුඤ්චපට්ටකකිභො සබ්බජ්ඣි කතො ව එත්ථ ති තයොව බොජ්ඣසිකා ලීනසං පටිපාඨා යථා යසම්මබො භික්කවෙ සමයෙ ලීනං චිත්තං ගොති කාලො තස්ස සමයෙ ධම්මවිවයසමබ්බොජ්ඣසිකානං භාවනාය කාලො විරියස මෙබ්බොජ්ඣසිකානං කාලො පිතිසලෙඛොජ්ඣසිකානං භාවනායාති. තයො උච්චවසං යථාග යසම්මබො භික්කවෙ සමයෙ උච්චතං චිත්තං ගොති කාලො තස්මිං සමයෙ පසංගි සලෙඛොජ්ඣසිකානං භාවනාය කාලො සමාධිසලෙඛොජ්ඣසිකානං භාවනායකාලො උපෙ කකාසලෙඛොජ්ඣසිකානං භාවනායාති එකො පනෙත්ථ සබ්බජ්ඣි කො යථාග සතිවබ්බාගං භික්කවෙ සබ්බජ්ඣිකං වදාමිති සබ්බ තතිකනතිපි පාඨො චිත්තමපි සබ්බජ්ඣි ඉවත්ථාබ්බකනති අනුත්ථා එවං ලීනුඤ්චපට්ටකතො සබ්බජ්ඣිකතොව සතෙතව බොජ්ඣ ඛා චූත්තා අනුනා අනධිකා එවමෙත්ථ අනුනාධිකතොපි විනි ච්ඡයො විඤ්ඤානලෙඛා. එවං නාච සතිසංබොජ්ඣසිකානාති ආදිනා නගෙහි චූත්තා නං සත්තනාං ආදිපදනං යථ අනුපානානං කථා ඉදුති පාමෙති විවේඤ්ඤානනාති ආදීසු එවං ඤ්ඤාබ්බා. භාවෙති ති වසේසති අනුතො චිත්තසත්තානෙ පුනපුනං ජනෙ ති අනිතිබ්බතෙතතිති අනුත්ථා විවේකනිසිහනනා විවේක නිසි තං විවේකොති විචිත්තතා සමායං නදඛනිවේකො විකම්මන ඤ්ඤාදිපට්ටකසිතිසාරණවිවේකොති පච්චිධො තස්ස තා

නතතං අරිඤ්ඤාදි අවිනිශ්චයානි එතථ චූඤ්ඤානං තෙව චෙදිතබ්බං
අයමෙව හි තත්ථ විතර්කානි චූඤ්ඤානං. එවමෙව සංඝං පච්චිකේ විචේ
කො විචේකනිසංසිතනානි තදබ්බවිචේකනිසංසිතං සමුච්ඡේදවිචේකනි
සංසිතං නිසංසරණවිචේකනිසංසිතං සංඝානිසංසිතං සංඝානිසංසිතං සංඝානිසංසිතං
මෙතං චෙදිතබ්බං තථා හි අයං බොජ්ඣංගිකානාම ආරාධනානාම
හි විපස්සනානාම භිච්චිකානාම තදබ්බවිචේකනිසංසිතං සංඝානිසංසිතං
තො නිසංසරණවිචේකනිසංසිතං මහකාලෙ පන කිච්චිකා සමුච්ඡේද
විචේකනිසංසිතං අරමමණ්ණො නිසංසරණවිචේකනිසංසිතං සංඝානි
සංසිතං සංඝානිසංසිතං.

පච්චිකේ විචේකනිසංසිතමිති එතෙ තෙ හි න ගොච්ඡං බලවිචිප
ස්සනා මහාපලංගාදි අයං එව බොජ්ඣංගිකානාම අරමමණි විපස්සනාපාද
කකසිණ්ණානාම ආරාධනාසංසිතමිති තෙව අයං මහකාලෙ පන කිච්චිකා
සමුච්ඡේද විචේකනිසංසිතං සංඝානිසංසිතං සංඝානිසංසිතං සංඝානිසංසිතං
මෙතං චෙදිතබ්බං තථා හි අයං බොජ්ඣංගිකානාම ආරාධනානාම
හි විපස්සනානාම භිච්චිකානාම තදබ්බවිචේකනිසංසිතං සංඝානිසංසිතං
තො නිසංසරණවිචේකනිසංසිතං මහකාලෙ පන කිච්චිකා සමුච්ඡේද
විචේකනිසංසිතං අරමමණ්ණො නිසංසරණවිචේකනිසංසිතං සංඝානි
සංසිතං සංඝානිසංසිතං.

පනා ඤානපාසාදි අයං විපස්සනානාම භිච්චිකානාම තදබ්බවිචේකනිසංසිතං
සංඝානිසංසිතං සංඝානිසංසිතං සංඝානිසංසිතං සංඝානිසංසිතං සංඝානිසංසිතං
මෙතං චෙදිතබ්බං තථා හි අයං බොජ්ඣංගිකානාම ආරාධනානාම
හි විපස්සනානාම භිච්චිකානාම තදබ්බවිචේකනිසංසිතං සංඝානිසංසිතං
තො නිසංසරණවිචේකනිසංසිතං මහකාලෙ පන කිච්චිකා සමුච්ඡේද
විචේකනිසංසිතං අරමමණ්ණො නිසංසරණවිචේකනිසංසිතං සංඝානි
සංසිතං සංඝානිසංසිතං.

මහත්තා කිලෙසානං සමුද්ධත්තං පරිව්වාහකාදෙන ච නිබ්බාන පක්ඛන්දකාදෙන ච පරිණතං පරිපක්ඛනනි අයමෙව අපේඨා දඬු බෙඛා. එතනෙයා සෙය්‍යබොජ්ඣං ඛිනසු.

සං භික්ඛාහි එතෙසු බොජ්ඣං ඛිනසු යං කීර් අස්ස; සෙසං චුත්ත නයමෙව. ආසවුප්පනනිං පනෙත් ඉමෙසං උපරි මාග්ගනකයසමප යුක්තානං බොජ්ඣන්තිනානං අභාච්ඡතතා සෙ උපපජ්ජය්‍යං කාමාස වො හවාසවො අවිජ්ජාසවොහි තසො ආසවා හාවසනො එවංස තෙන හොනනිති අයං නාමො වෙදිතබ්බො. ඉමෙ චුච්චග්ගි-පෙ-භාම හාස සහානබ්බාහි ඉමෙ තසො ආසවා ඉමය මග්ගනකයසමප යුක්තාස බොජ්ඣන්තිනාවනාස පභාතූබ්බාහි චුච්චනනිති වෙදිතබ්බො.

ඉද්දනි ඉමෙහි සත්තතාසාරහි පභිනාසවං හික්ඛුං ඵොමෙතෙනා ආසව්ප්පතානෙ වස්ස ආනිසංසං දසෙසනො එතෙහෙව ච කාරණෙ හි ආසව්ප්පතානෙ සත්තානං උස්සුන්තං ජනෙතො සත්තා ව ඛො හික්ඛමෙ-සෙ-අනගමිකාසි දුක්ඛස්සාහි ආග. තත්ථ යතො ව ඛොහි ආමිද්ධන තොකායො සස්ස භොහි චුත්තං හොහි පොරාණො පන යමෙහි කාලෙහි වණ්ණන්ති. සෙ ආසවා දස්සනාහි සෙ ආසවා දස්ස තෙන පභාතබ්බො තෙ දස්සනනෙව පභිනා හොනනි න අපපගිතෙ සුද්ධව පභිනාසස්සදි හොහි එවං සබ්බත්ථ චිත්ථො.

සබ්බාසවසංචරසංචුත්තාහි සබ්බෙහි ආසව්ප්පතානෙහි පිතිතො සබ්බෙසං වා ආසවානං පිධානෙහි පිතිතො. අමෙඡ්චජ්ජි නණ්ණන්ති සබ්බට්ඨි තණ්හං ඡිද්දි සංඡිද්දි සච්චජ්ජි. වාචනාසි සංඝොජ්ඣන්ති දසවිධසංසොජ්ජනං පරිවත්තං නිමග්ගුලමකාසි සමමාහි හෙතුනා කාරණෙන. මානාහිසමිකාහි මානස්ස දස්සනාහිසමයා පභානාහි සමයා ව අරහත්තමහො හි කීද්ධවසෙහා මානං පස්සති අගමස්ස දස්සනාහිසමයො තෙන දිසො පන සො තාවදෙව පභිනාහි දිඬුමෙහ න දිඬුසත්තානං ජීවිතං විස අගමස්ස පභානාහිසමයො.

අනගමිකාසි දුක්ඛස්සාහි එවං අරහත්තමහො මානස්ස දිඬු තතා පභිනතතා ව සෙ ඉමෙ කායබ්බකස්ස අනො ජීරති හරිත න්තං වාහි එවං චුත්තආහනිමමරියාදෙනො ව අනගමිදං හික්ඛමෙ ජීවිතනනි එවං චුත්තආහනෙතො ව සක්කායො එකො අනොනි එවං චුත්තකොඨාසනො එසෙවනො දුක්ඛස්ස සබ්බපච්චයසබ්බ යාහි එවං චුත්තකොඨාසනො වාහි වත්තායො අනාගතෙසු සබ්බ සෙසං ච චුත්තකස්ස අදුං වතුන්තොට්ඨිකානං අනගමකාසි පරි වෙඡ්ඡං පරිවුත්තං අකාසි අනාගතමුත්තං නිත්තො වසෙසං දුක්ඛමිකා හිති චුත්තං නොති.

අනන්තමනා නො හික්මුනි සකමනා, නුට්ඨමනා පිතිසොමනසො
ති වා සමපසුතතමනා හුත්වා-භගවතො භාෂිතා අභිනංසුනති ඉදං
දුක්ඛස්ස අනන්තභිරුපරිසොසානං භගවතො භාෂිතං සුකපිතං,
සුලපිතං එවමෙවං භගවා එවමෙතං සුභතාති ථෙරාසකන සමපට්ඨි
නතා අභිභත්තමාදිසුති.

සෙසමොථ යං න චුතතං තං පුබ්බෙ චුතතතතා ව සුච්ඡෙදාදි
යහතතා ව න චුතතං, තස්මා සබ්බං චුතතානුසාරෙන අනුපදසො
පච්චිලෙකතිතබ්බං—

සබ්බාසවසුනවණණනා හිසිනා.

එවමෙමසුනනති බමමදයාදසුතතං, යස්මා පනස්ස අට්ඨප්පත්ති
නො නිසෙකිපො තස්මා තං දසෙස්සනි වස්ස අපුබ්බපදවණණනං කථි
ස්සාම කතරාය පන ඉදං අට්ඨප්පත්තියා නික්ඛිතතනති ලාභසකකා
රෙ-භගවතො කීර්මහාලාභසකකාරො උපපජ්ඣි යථා තං චිතතාරො
අසමෙධියෙස්ස පුරිතදුනපාරමිතමයස්ස සබ්බදිසාසු යමකමහාමෙඤ්ඤා
වුඤ්ඤා මහෙස්සා පිය සබ්බපාරමිතො එකයමිං අපානතාවෙ විපාකං
දස්සාමාති සමපිණ්ණිතා පිය ලාභසකකාරමහෙස්සා නිබ්බතතසිංසු
තතො අනන්තානානානානානාලාභකිවිලෙපනාදිහත්වා බන්ධිග්ගාහම
ණාදසො ආගන්ත්වා කහං බුමො කහං භගවා කහං දෙවදෙවො නරා,
සහො පුරිසසිංහොති භගවතනං පරිසෙසනති සකටසනෙහිපිපච්චසෙ
ආගරිත්වා ඕකාසං අලභමානා සමන්තා ගාචුතප්පමාණවපි සකට්ඨුරෙ
න සකට්ඨුරං ආගච්ච භිදිනති වෙච අනුබ්බිකනති ව අකිකච්ඡිද්වුභම
ණාදසො පිය සබ්බං බන්ධකෙසු තෙසු තෙසු සුතෙතසු ව ආගතන
යෙන වෙදිතබ්බං-යථා ව භගවතො එවං හික්මුනංසස්සාපි චුතතං
ගෙතං තෙන බො පන සමයෙන භගවා සකකතො ගොති ගරුක
තො මානිතො පූජිතො අපචිතො ලාභී විවරපිණ්ණිපාතසෙසාසන
භිලානප්පච්චයනෙසජ්ජපරිකකාරානං හික්මුසමෙස්සාපි බො සකක
තො ගොති-පෙ-පරිකකාරානනති තථා යාවතා බො චුඤ්ඤ එතරහි
සබ්බා වා ගණා වා ලොකෙ උපපන්නා නාහං චුඤ්ඤ අඤ්ඤං එකසබ්බ
මපි සමනුපස්සාමි එවං ලාභගහයසග්ගප්පතනං රුරිච්ච චුඤ්ඤ හික්මුස
මෙස්සාති ස්වාසං භගවතො හික්මුසබ්බස්ස ව උපපන්නා ලාභසකකා
රො එකතො හුත්වා විතනං මහානදීනං උදකමිච අපසමෙයස්ස
අගොසි.

කමෙන හික්මු පච්චයගරුකා පච්චයහිඩා පච්චයබාහුලිකා අගෙ
සුං පච්චාගතතමපි තෙලමට්ඨුථානිතාදිසු ආගමෙසු ගණනිං පරිගරිත්වා
අමිතානං ආචරියස්ස දෙථ උපජ්ඣායස්ස දෙථාති උච්චාගඤ්ඤං කුරො
නති සා ව තෙසං පච්චනති භගවතොපි පාඨවා අගොසි.

තනො හගවා අනනුච්ඡේදියනම් ධර්මසංවේගං උප්පාදෙති, ඒ නොති පච්චයා අකප්පිකානි න සක්කා සික්ඛාපදං පඤ්ඤාපෙතං පච්ච යපට්ඨමි, හි කුලපුත්තානං සමණධර්මවුත්ති භාෂ්‍යං ධර්මදයාදපට් පදං දෙසෙමි යා සික්ඛාකාමානං කුලපුත්තානං සික්ඛාපදපඤ්ඤානම් විය හස්සස්සති නගරවාසෙර ධර්මසංවේගාසික්ඛාදසො විය ව යථා හි නගරවාසෙර ධර්මසංවේගාසික්ඛාදසො ආදසෙ වත්තාසොපි වත්තො අත්ත නො ජායං දිස්වා වජ්ජං පතාය නිදෙස්සා තොනම් එවමෙවං සික්ඛා කාමා කුලපුත්තා සික්ඛාසොගමණ්ණිනොන අත්තානං මණ්ණි කුකාමා ඉමං සංඛ්‍යාසික්ඛාදසුපමං දෙසනං ආචර්ජනා ආමිසදයාද පටිපදං වජ්ජනා ධර්මදයාදපටිපදං පුරෙන්නා ඛප්පමෙව ජාතිජරා මරණස්ස අන්තං කරිස්සන්ති ඉමිස්සා අට්ඨප්පත්තියා ඉදං සුත්තං අහාසි-තත්ථ ධම්මදයාද මෙ හික්ඛමෙ හවථ මා ආමිසදයාදති ධර්මස්ස මෙ හික්ඛමෙ දයාද හවථ මා ආමිසස්ස සො මය්‍යං ධර්මො, තස්ස පටිග්ගාහකා හවථ යච මො මය්‍යා ආමිසං තස්ස මාපට්ඨකාහ කා හවථාති වුත්තං තොති තත්ථ ධර්මොපි දුට්ඨො නිප්පරියායධර්මො, පරියායධර්මොති ආමිසමපි දුට්ඨං නිප්පරියායාමිසං පරියායාමිසනම් කථා මග්ගථලනිබ්බානගෙදෙති නාථිදං, ලොකුත්තරධර්මො නිප්ප රියායධර්මො නිබ්බන්ධකධර්මොදෙව * න ආනන්ද පරියායොන කා රණෙන වා ලෙසෙත වා ධර්මො යං පතිදං චට්ඨමිසතිස්සිධං කුසලං සෙසස්සිදං ඉමෙකමෙවං විචට්ටං පණ්ණොනා දනං දෙති සීලං සමා දිසති උප්පාසථකමං කාසොති ගාමිච්ඡාලාදිති වාචුපුජං කාසොති ධ ර්මං සුණ්හි දෙසෙති කුතසමාපන්නස්ස නිබ්බන්ධනම් එවං කාසො නොන අනුපුරෙති නිප්පරියායධර්මං අමතං නිබ්බානං පටිලහති අයං පරියායධර්මො, තථා විවරාදසො වත්තාසො පච්චයා නිප්පරියා යාමිසමෙව න අපඤ්ඤාන පරියායාන වා ලෙසොන වා ආමිසං යංපති දං චට්ටකාමිකුසලං සෙසස්සිදං ඉමෙකමෙවං විචට්ටං පණ්ණොනා සමප තතිහවං ඉච්ඡමානො දනං දෙති-පෙ-සොපානස්සා නිබ්බන්ධනම් එවං කාසොනොන අනුපුරෙති නිප්පරියායධර්මො පටිලහති ඉදං පරියායාමිසං නාම-තත්ථ නිප්පරියායධර්මොපි හගවත්තොදෙව සන්න නො හගවත්තාති කට්ඨකතා ජ සුඤ්ඤා මග්ගථලනිබ්බානාති අධිගච්ඡන්ති වුත්තං තෙතං-තොති බ්‍රාහ්මණ් හතථ, අනුප්පන්නස්ස මග්ගස්ස උප්පා දෙනා අසජ්ජාස්ස මග්ගස්ස සජ්ජනානා-පෙ-මග්ගානුගා ව පන එතරති සාවකා ඒතරන්ති පච්ඡා සමග්ගානුගාති ව සො තාට්ඨසො හගවා ජානං ජානාති පස්සං පස්සති වසබ්බානුගා දෙසානුගා ධර්ම භූතො බ්‍රහ්මභූතො වත්තා පච්චයා අත්තො නිප්පන්නා අමතස්ස දුකා ධර්මස්සාමි තථාගතොති ව.

* නිබ්බන්ධකධර්මොදෙව.

පරියායබ්බමොපි හභවතොගොව සන්තතො හභවතා හි නපිත තතා එවං ජාතනති විටටං පඤ්චායා දුතං දෙවනාං-පප-ගමාප තති. නිබ්බන්ධනනො අනුක්කමෙන අමතං නිබ්බාතං පටිලහතිති. නිප්පරියායාමිසප්පි හභවතොගොව සන්තතං හභවතා හි අනුක්කු තතොගොව භික්ඛුති ජිවකපඤ්ඤා ආදිතං කතා පඤ්චිතවිටරං ලදං යථාහ අනුජාතාමි හික්කව ගතපතිවිටරං ගො ඉච්ඡති පංසුකුලිකෙ ගොතු ගො ඉච්ඡති හතපතිවිටරං යාදියතු ඉතරිතරෙතපාහං හික්ක වෙ සනතුසිංගොව වණ්ණණිති පුබ්බෙ හි හික්කු පඤ්චං පිණ්ඩාතං නාලඤ්ඤා සපදනපිණ්ඩාතලාපගොජනාගොවොගෙසු රාජගෙහ විහ රනෙන හභවතා අනුජාතාමි හික්කව යභික්කතං ලංගුසහතං නිමන්තනහතං සලාකහතං පක්ඛිංගං ලංගුසහිතං පාටිපදිකනති එවං අනුක්කුතතොගොව පඤ්චගොජනං ලබං. තථා ගොතාසතං පුබ්බෙ හි අකට්ඨකාරරුක්කමුලාදිසෙතාසතොගොව හික්කු අගෙසු ගෙ අනුජාතාමි හික්කව පටලෙණානිති එවං හභවතා අනුක්කුත තොගොව විහාරො අබ්බිගොගො පායාදෙ ගමිගං ගුහාති ඉමාති සෙතාසනාති ලහිංසු. පුබ්බෙ මුත්තගරිටකෙනෙව ගොසජ්ජං අකංසු ගෙ හතවතොගොව අනුජාතාමි හික්කව පට ගොසජ්ජාති ගොසපිදං යපි කවතිගං තෙලං මිටුපථානිතනති එවමදිනානගොව අනුක්කු තතො නානාගොසජ්ජාති ලහිංසු. පරියායාමිසප්පි හභවතොගොව ස නතතං හභවතා හි නපිතතොගොව ජාතනති සම්පතතිහවං පඤ්ච නො දුතං දතා සිලං-පප-ගමාපතතිගො නිබ්බන්ධනො අනුක්ක මෙන පරියායාමිස දිබ්බසමපතති මනුස්සපපතති පටිලහතිති.

තදෙවං යසමා නිප්පරියායබ්බමොපි පරියායබ්බමොපි නිප්පරියා යාමිසප්පි පරියායාමිසප්පි හභවතොගොව සන්තතං තසමා තඤ්ඤ අ නතනො සාමිහාවං දෙසංසනො ආග ධම්මදයාදෙ මෙ හික්කවෙ හවථ මා ආමිසදයාදෙ ගො මග්ගං සන්තතො දුට්ඨොපි බ්බමො තස්ස දයාද හවථ ගව බො එතං මග්ගං සන්තතං ආමිසං තස්ස දයාද මා හවථ ධම්මකොඨාසකොව සාමිනො හවථ මා ආමිසකොඨාසකො ගොති ජි තාසාගෙන පබ්බජිතො පටිච්ඡපරමො විහරති වතුසු තණ්හපාදෙසු සන්ධිසාමිනො නික්කිත්තමුතො ධම්මානුබ්බමපටිපතතිගං අගං ආමිස දයාදෙ නාම නාදිසා මා හවථ. ගො පත අනුක්කුතපටිපතෙසු අපි ච්ඡිකාද්ති වෙව නිසංස පටිසංඛාගෙවමානො පටිපතතිපරමො විහ රති වතුසු අරියංගෙසු සන්ධිසාමිනො අගං ධම්මදයාදෙ නාම තා දිසා හවථාති වුත්තා ගොති.

ඉද්දති ගෙසං තඤ්ඤ එතදගොසි හවිසාගි වා අතාගතමධානං කිංකුබො හගවා සාවකුංතං අලාහණිකො එවමාතාති තෙසං අති

න සන්නායකීච ඵලං ඉමස්ස ඔවාදස්ස අකරණේ ආදීනවං දස්සන්ති,
කරණේ ආනිසංසං දස්සන්තො-තුමෙහ ම මොති ආදිමාහ. තත්ථ
අභවපි තෙන න ආදිස්සො භවෙත්තනාති සෙත්තපාපි නාම චිත්තපට්ඨි-
පුරුකො දභරහික්ඛු උභෙදාසපට්ඨිච්ඡාදපාදනා පස්සසතිකෙ ථෙරෙ-
විය ආකප්පමපනන දිස්වා කස්ස සභිච්ඡාරිකා කස්සන්තවාසිකා
අසුකස්සාතිපතිරූපං ථෙරස්ස පටිබලොචන ඔවදිත්තුං අනුසාසිතුන්ති
ආචරිසුපස්සිකා න ආදිස්සා න භාරස්සා භවන්ති ඵලමෙවං අභවපි
තෙන තුලිකාං ධම්මදායාදභාවෙන නොආමිසදායාදභාවෙන කස්ස
ස්වකා නාලකපට්ඨිපදං තුවචකපට්ඨිපදං චක්ඛුපමපට්ඨිපදං රථවිනිගුපට්ඨි-
පදං මහාමොසිඛනාලපට්ඨිපදං මහාසුඤ්ඤානාපට්ඨිපදං පටිපන්නා චතු-
පච්චයසන්තොස්සාච නාරාමඅරියවංසෙසුස ක්කිත්තා පච්චයගෙගිතො
විච්චමානස්ස අභිනා මුක්තචක්ඛුපමා විහරන්ති සමණස්ස ගොතමස්සා-
ති වුත්තෙ අබ්බෙදාදි වන භගවා අභිකම් පන සාමකෙ ආමිසදායාද-
පට්ඨිපදං ඡබ්බාපෙත්වා ධම්මදායාදපට්ඨිපත්තිපුරුකො කාතුන්ති විඤ්ඤා-
නං න ආදිස්සො න භාරස්සො භවෙත්තනාති ඵලං ඉමස්මිං පදෙ අධි-
පජාසං ඤාත්වා සෙසං කණ්ණපකෙසු වුත්තනායපච්චතීකෙන වෙදි-
තබ්බං. ඵලං ඉමස්ස ඔවාදස්ස කරණේ ආනිසංසං දස්සන්ති ඉද්දති-
නං ඔවාදං නිදන්තෙත්තො ආහ-නාසමානිහ මෙ භික්ඛුවෙ-පෙ-
ගන්ධාමිසදායාදාති ඵලමිමං ඔවාදං නිදන්තෙත්වා ඉද්දති තස්සා ධම්ම-
දායාදපට්ඨිපත්තිං පටිපුරුකාරිං ථොමෙත්තුං ඉධාහං භික්ඛුස්මති ආදි-
මාහ. භගවතො හි ථොමනං සුත්වාපි ගොතනියෙව තථහත්තාය පට්ඨ-
පජිතොරො තත්ථ ඉධාති නිපානපදමෙතං. භුතානාමිති භුතතවා කත-
භතතකිවෙවාති වුත්තං ගොති. සමාපිගොති යාවදත්ථපවාරණාය
පවාරිතො යාවදත්ථං භුජිත්වා පටිකම්මනගොප්තො තිත්තො වාති
වුත්තං ගොති. චතුබ්බිකා හි පවාරණා වස්සංවුත්ථපවාරණා පච්චය
පවාරණා අනතිරික්කපවාරණා යාවදත්ථපවාරණාති.

තත්ථ අනුජානාමි භික්ඛුවෙ වස්සං වුත්ථානං භික්ඛුනං තිති සා-
තෙති පමානෙත්තනාති අයං වස්සංවුත්ථපවාරණා. ඉච්ඡාමහං භගත්ත ස-
ඛ්ඤං වාතුමාසං ගෙගපෙජ්ජති පමානෙත්තනාති ව අඤ්ඤාත්තු පුනපවාරණා-
ය අඤ්ඤාත්තු නිව්චපවාරණායාති ව අයං පච්චයපවාරණා. පවාරිතො
නාම ආසනං පඤ්ඤායති ගොප්තං පඤ්ඤායති භග්ගස්සෙසෙ තිත්තො
අභිහරති පටිකෙසෙපා පඤ්ඤායති ඵසො පවාරිතො නාමාති අයං
අනතිරික්කපවාරණා. පඤ්ඤාතො බාදනියෙත ගොප්තියෙත සභත්තා
සත්තස්සෙසෙ සමපමානෙතිති අයං යාවදත්ථපවාරණා. අයමිධ අධිපෙ-
තා. තෙන වුත්තං පවාරිතොති යාවදත්ථපවාරණාය පවාරිතොති.

අනිසුරුණුණාහි හොජනෙන පරිපුණුණා; සන්ධිසාසිනොති පරිසොසිතහොජනා උත්තරපදලොපො දුඨංගො යාවතං භුජ්ඣංගං හොති තාපිතං භුත්තං භොති අවසිතං මෙ හොජනකිරියාහි අනෙථා. සුභිනොති පුරිතො ජිකච්ඡාදුක්ඛි. භාවෙන වා සුඛිනොති වුත්තං හොති. භාවදුක්ඛාහි යාවතං මෙ හොජනෙන අනෙථා හො සංඛොති පථනොති. එත්ථ ව පුරිමානං තිණුණං පච්ඡිමාහි යාධිකාහි හොති පරිසොසිතො හො භුත්ත වී හොති හො ව සුභිතො හො යාවදුත්ථවාරණං පවාරිතො හො යාවදුත්ථා හො පරිපුණුණාහි පුරිමාහි වා පච්ඡිමානං යසම. යි භුත්තාහි තස්මා පරිසොසිතො යසම පවාරිතො තස්මා සුභිතො යසම පරිපුණුණා තස්මා යාවදුත්ථාහි සංඛොත්තං පරිකප්පෙත්වා දුත්තනාහි චෙදිතං.

සියාහි එකංගෙ ව චිකප්පෙන ව. පඨවිධාතු සියා අස්සිතාහිකා සියා ඛාතිරාහි එකංගෙ. සියා අක්කන්ධස්ස භික්ඛුනො ආපත්තිවිති කකමොති චිකප්පෙන. ඉධ උභයමපි චට්ටති. අත්තරතොව අතිරතං ධම්මං තථා ඡිකිත්ථිසමමො අධිතො ව ඡිකිත්ථිසමමො ව න අක්කන්ධිති කාතමොති අනෙථා. අපාහි තප්පි කාලෙ. ජිකච්ඡාදුක්ඛිලාප මත්තාහි ජිකච්ඡාස ව දුක්ඛලාපන ව පරතො සුභා අනුමතා ව අභිපි දුක්ඛි දිවසාහි තත්ථ හෙව ජිකච්ඡිතාපි න දුක්ඛලාපොනාහි සංකොනාහි ජිකච්ඡං සතිතුං ඉමෙ පන න තාදිසාහි දස්සතුං උභයමාග. නාගානංගෙ හෙ අගං. සමෙ ආකාශිකාහි යදි ඉද්ද්ධා; අප්පසාදිකාහි අප්පසාදිකාහි යසම. සාතෙ පිණ්ඩාපොත්ථරණෙන විතස්සන ධම්මාහි තිණාහි තත්ථ තස්මිනාහි අනෙථා. තෙන නිහතිතං මොති හෙව තිණතහෙව යත් සකප්පෙති ඡිකිත්ථිසමෙ පිණ්ඩාපෙන තිණාහි න චිකප්පෙන තව සාතං පරිකප්පෙත්වා ගොති භුත්තාමසිකකාපදස්ස හි අවිසකාපෙනත්මෙන වුත්තං.

අප්පසාදිකාහි නිසාසංගෙ පිණ්ඩාපාතප්පසාදිකාහි මරිත ඛිකාසංකර්මෙන වා මහාඋදකකඛණං පරිපොතාදකෙ එව හි භත්ත පෙකපෙන ආචලිත සුමුච්ඡාසංකා මරනාහි න මහාතලාකාදිසුති පාසංකානුරත්තිනත්ථං හි එවං වුත්තං. ඛිකිලාපෙසංකාමිති නිලමුල්ලාපෙසංකාමි. නිලමුල්ලාපෙසංකාහි තෙසු චිසු එකස්ස හො ඉමං ධම්මදෙසනං සුට්ඨ සුභවා සුභප්පුණං ආවජ්ජති ව තං සකායාග. වුත්තං මො සංකොනාහි අගං වුත්තාසදො කෙසොගරණෙපි දිස්සති කාපටිකො මාණ්ඩො දුක්ඛො වුත්තසිතොහි ආදිසු රොපිතෙපි අපාසාරදිකං භීරං මෙසෙන වුත්ත විරුගතිති ආදිසු. කපිතෙපි වුත්තදෙහගනා වුත්ත මර්ගතාහි ආදිසු ඉධ පන තවිතෙ දඨංගො. කපිතං මොපෙනෙනාහි අගං සියා අනෙථා. ආමිසංකානුරත්ති වතුනො පච්චයාමිකා

හිං අනුකූලතරං එකතති අපො, සද්දිගති නිපාතො සබ්බසම්පි
 විතතතිවවනෙසු කාදිසොච, කප්ථි කප්ථි අප්ථො පරිණමමි
 බෙබ්බා ඉධ පතස්ස සො එසාති අපො, සො එසො පිණ්ඩපාණ්ඩු
 නාම ඉදං ආමිසසුඤ්ඤතරනති වුත්තං හොති. සන්ත්තුනාහතති සා
 ධු වතාහං; එවුතති ධාං ඉදනි ඉමං බණං විනිනාමෙමි එවමෙවං
 රතතිඤ්චමි, විනිනාමෙසනති බෙපෙසං. අතිවරතාපෙසං;
 සො සං පිණ්ඩපානතති සො තං සදෙවකෙන ලොකෙන සිද්ධා
 සමාපිච්ඡිතබ්බරුපං සුගතාතිරිතං පිණ්ඩපානං අප්ථො බම්ම
 දයාදහාවං ආකච්චමානො ආදිතස්සිසුපමං පව්වෙපකම්භිං තො
 තෙව පිණ්ඩපානලොකෙ එවං රතතිඤ්චං විතතාමසං, අප්ථ
 දුතිසසාති ඉමසමිං පත වාරෙ එස සංඛෙසො සපෙ සො හිසු
 යන්ත්තනාහං—ප—විනිනාමෙයනති විතතාමසො එවමෙ පි
 තෙනසං පබ්බජිතෙන බො වාලමිහාකුලෙ අරසෙඤ්ඤ සෙසස්සං
 මිස පවකාමගුණවාලාකුලෙ ගාමෙ පිණ්ඩපානොපි දුක්ඛං පරිසෙ
 සිද්ධං අයං පත පිණ්ඩපානො ඉති පරිසෙසනාදිනා ව විමුක්තො
 සුගතාතිරිතො වාති උභතො සුජිතමතතිකකුමාරෙ විස හොති
 යෙති ව පවති කාරණෙති පිණ්ඩපානො න පරිභජිතබෙබ්බා හො
 ති සෙසංපිදං පුගලං ගරහිනා අපරිභජිතබෙබ්බා හොති අලජ්ජි
 පුගලස්ස සත්තකොති අපරිසුඛලාගතිතාය අපරිභජිතබෙබ්බා
 හොති භික්ඛනිපරිපාචනො අසත්තසම්මාචනුප්පන්නොති සාමිකා
 නුකම්මාස න පරිභජිතබෙබ්බා හොති පිණ්ඩපානසාමිකො භික්ඛු පිණ්
 ච්ඡිතොති සො ධාතො තස්සෙව අනුතවාසිකාදිඅනුකම්මාස න
 පරිභජිතබෙබ්බා හොති අනුතවාසිතා වා අසෙඤ්ඤ වා තප්පිබ්බා
 පිණ්ඩිතාති තෙව ධාතා සුපතා අපි ව බො අසප්පතාය න පරිභජි
 තබෙබ්බා හොති පිණ්ඩපානසාමිකො භික්ඛු අසප්පතාති තෙති ව
 කාරණෙති අයං විමුක්තො හගවා හි ලජ්ජිතං අගොති පරිසුච්ච
 පතතිකො පිණ්ඩපානො හගවා ව ධාතො සුචිතො පච්චාසිංස
 කොපි වසෙඤ්ඤ පුගලො නාති යෙ ව ලොකෙ සඛා හගවා තෙසං
 අගෙහ නි එවං විමුක්තො ව සො තං පිණ්ඩපානං අප්ථො —ප—
 විනිනාමෙය. එතාත්තං සොපි අප්ථො සමණධම්මං කතෙති
 සොපි අප්ථො බම්මං කතෙති සොපි අප්ථො බම්මං කතෙති
 සොති හත්ති පිණ්ඩපානෙති විසෙසො අත්ති පුගලො පත විසෙ
 සො, තස්මා වං දසෙසනොති කිම්පි සොති අද්ධාතං තත්ති නිවා
 සිති අනුප්පතතිපසංසනත්ති තපානො, නිං අනුප්පතති තස්ස හි
 කුච්ඡො තං අනුප්පතතිපරිසෙසං, නිං පසංසති අනුප්පතති සමණධම්ම
 ඤ්ඤා ඉදං වුත්තං හොති යදිපි කො භික්ඛු එවං අප්ථො
 ව්ඤ්ඤාති කාරණමෙව කතෙසං, අප්ථ බො අසුඤ්ඤ මෙ පුච්ඡො
 භික්ඛුති යො පුරිමො භික්ඛු නං පිණ්ඩපානං පිණ්ඩපානං සමණ

බිමිම. කතෙහි අප්‍රසෙව් මෙ සොසෙව මෙ විසු සුරෙසු සුරති
 මෙ විස විසු පණ්ඩිතතෙසු පණ්ඩිතතෙසු විස ව පුරාතෙසු ව පාසා
 තෙසෙ ව දුර්විසිකතෙසු අරුරෙකෙසු පුරතිසො ව පසංසති
 සො වාති වුතතං හොති. ඉද්දති තමන්දා කාරණෙසු සාධෙතො
 හං කිසසු සෙසුති ආදිමාන.

තසසෙතො තාපි සියා තුමනාකං කාමො සො භික්ඛු ගහවතො
 පුරුජතෙසු ව පසංසතෙසු වාති. නං භි නාසු කික්ඛුතොති සසො
 හං පිණ්ඩපාතපටිකතිපතං තාසු භික්ඛුතො දීඝජනනං අපටිච්ඡ
 නාසං—සෙ—විසිසාරමනාස සංචාරාසාති, කාමං? තසස භි සචෙ
 අපරෙසු සමයෙසු පටිපෙසු අභ්‍යුච්ඡතා වා පාටිච්ඡතා වා මහිච්ඡ
 නා වා උපපජ්ජිසාති තතො නං ඉමිනා පිණ්ඩපාතපටිකතිපතෙසු
 සෙසු නිවාරෙසසති අපර නං පුගතාතිරිතා මපි පිණ්ඩපාතං පටි
 කතිපිනා ඊදිසං ඉච්ඡං උපාදෙසිති එවං පටිපෙකම්මානො එස
 තෙසො අසනතුථියා අසලොඛසා ව උපනතතසස නිවාරණං. එවං
 නාචසස අපටිච්ඡතාස සනතුථියා සලොඛාස සංවතතිසසති. සුභ
 රකුසාසාති එස අසං සංවණ්ණනා, ඉධෙකරො අතතනොපි උප
 ථාසානමපි දුගතෙ හොති දුප්පාසො එසමො අතතනොපි
 උපථාසානමපි සුගතෙ හොති සුප්පාසො. කාමං? සො භි අමඛි
 ලාදිති ලඛා අනමඛිලාදිති පටිපෙසති අඤ්ඤාසස භරෙ ලඛං අ
 ඤ්ඤාසස භරෙ ඡඩ්ඛෙතො සබ්බං ගාමං විචරිතා රිතතපතො
 ව විහාරං පටිපිනා නිපජ්ජති අසං අතතනො දුගතෙ. සො පත
 සාලිමංසොදනාදිනං පතො පුරෙසා දිනෙනපි දුමිමුඛතාවං
 අතතතමතසාවං දසෙසති තෙසං වා සමිමුඛාව නං පිණ්ඩපාතං
 කිං තුමෙහති දිනෙනති අපසාදෙතො සාමණෙරගහථාදිනං
 දෙති අසං උපථාසානං දුගතෙ, එතං දිසා මහුසාසා දුරතො පරි
 චරෙසුති දුගතෙ භික්ඛු න සසාසා පොසිතුහති, සො පත සං කිච්ඡ
 ලුඛං වා පණ්ණිතං වා ලඛා තුථිවිතොව භුජිතා විහාරං ගන්ති
 අතතතො කමමං කතෙහි අසං අතතනො සුගතෙ, සො ව පරෙ
 සමපි අපාං වා බහුං වා ලුඛං වා පණ්ණිතං වා දනං අභිලෙඛි
 අතතමිතො විපාසනකමුඛො හුතා තෙසං සමිමුඛාව පටිභුජිතා
 යාති අසං උපථාසානං සුගතෙ එතං දිසා මහුසාසා අතිවිස විසස
 සො හොති අමනාකං ගදතො සුගතෙ ථොකකකතිපි තුසස
 හි මිසමෙව නං පොසෙසාමාති පටිඤ්ඤා කාමා පොසෙසති,
 තතා සචෙ අපරෙසු සමයෙසු තසස අතතනො වා උපථාසානං
 වා දුගතතාතෙසු විතතං උපපජ්ජිසාති තතො නං ඉමිනා පිණ්ඩ
 පාතපටිකතිපතෙසු අරුරෙකෙසු පුරතිසො ව පසංසති
 සො වාති වුතතං හොති. ඉද්දති තමන්දා කාරණෙසු සාධෙතො
 හං කිසසු සෙසුති ආදිමාන.

තථා ජිව්‍යාදුබලපරිණාමි සමණධම්මං කතං අර්ථං ණං
සර්වමුත්තමස්මිති එවං පච්චෙක්ඛමාණො එව මස්ස වර්යාරමුත්තා-
ය සංවතග්ගසති. එවමස්ස ඉදං පිණ්ඩපාතපටිකම්පනං දිඤ්ඤානං
අස්මිත්තං—ථෙ—ච්චිසාරමත්තං සංවතග්ගසති. එවමස්සමෙ පච
ගුණ පරිපුරු දසකථාවන්තං පරිපුරෙස්සනති; කථං? අත්තං භි පාළියං.
යෙව අපිච්ඡිතාසනාදුච්චිවර්යාරමුත්තං නිඤ්ඤානං ආගතං නි
සාති සංග්‍රහෙත සමග්ගිතාති ඉදං භි සබ්බකථාවන්තං නාමමෙ
ව යද්දං සංග්‍රහො යථාහ “සා ව ටො අයං ආනන්ද කථා අතිස
ංග්‍රහිතා දෙවොව්වරණසප්පාසා එකතොදබ්බිදස වරගාන නි
රෝධාය උපසමාය අභිසංඝාය සංග්‍රහාධාය නිබ්බානාය සංවිධානාති
සෙසංථිදං අස්මිත්තං”ති විදාරො එවං ඉමෙ පච ගුණ පරිපුර
දස කථාවන්තං පරිපුරෙස්සනති දස කථාවන්තං පරිපුරති තිස්සො
සිත්තං පරිපුරෙස්සනති. කථං? එතෙසු භි අපිච්ඡිකථා සන්තොස
කථා අසංසග්ගකථා සිලකථාති ඉමා වගස්සො කථා අධිසිල
සිත්තංසමග්ගිතායෙව, පමෙවකකථා වර්යාරමුත්තකථා සමාධික
ථාති ඉමා තිස්සො අධිවිතාසිත්තංසමග්ගිතා, පඤ්ඤාකථා විමුත්ත
කථා විමුත්තස්සුන්දස්සනකථාති ඉමා තිස්සො අධිපඤ්ඤාසිත්තං
සමග්ගිතාති එවං දසකථාවන්තං පරිපුරති තිස්සො සිත්තං පරිපුරෙ
ස්සනති තිස්සො සිත්තං පරිපුර පච අසෙවෙ ධම්මකම්මෙ පරිපුරෙ
ස්සනති, කථං? පරිපුර භි අධිසිලසිත්තං අසෙවො සිලකම්මෙයෙව
හොති අධිවිතාසිත්තං අසෙවො සමාධිත්තංයො අධිපඤ්ඤාසිත්තං
අසෙවො පඤ්ඤා විමුත්තවිමුත්තස්සුන්දස්සනකම්මෙයො එවාති එවං ති
ස්සො සිත්තං පච අසෙවෙ ධම්මකම්මෙ පරිපුරෙස්සනති පච ධම්ම
කම්මෙයො පරිපුර අමිතං නිබ්බානං පරිපුරෙස්සනති, සෙසංථිද උපරි
පබ්බතො පාළියංකො මහාමෙත්තො අතිපාටිඪො පබ්බතානුරපදර
සාමා පරිපුරෙති තා පරිපුර ඤාසුබ්බො ඤාසුබ්බො මහාසුබ්බො ම
හාසුබ්බො ඤානාදිගො ඤානාදිගො මහානාදිගො මහානාදිගො සමු
ද්දං සාගරං පරිපුරෙති එවමෙව තස්ස භික්ඛුනො ඉමෙ පච ගුණ
පරිපුර දස කථාවන්තං ආදිං කතං යාච අමතං නිබ්බානං පරිපුරෙ
ස්සනති එවමයං භික්ඛු ධම්මදායදපටිපදං පටිපන්නො පරමධම්ම
දායදං ලව්ඨතිඑතමන්තං සමසස්මානො ගගවා තං කිස්ස ග්‍රහාති
තං භි තස්සභික්ඛවෙ භික්ඛුනොති ආදිමංහ එවමෙ තස්ස භික්ඛුනො
පුරුෂතරපාසංසතරභාවං කාරණෙන සංධිතො ඉද්දං තෙ භික්ඛු
තථිතතාස සනතිසොපෙන්නො නාමාතිහ භික්ඛුවෙති ආදිමාහ.
කිං වුත්තං හොති සමා යො තං පිණ්ඩපාතං ගුරුතා සමණ
ධම්මං කාරණං යො ඉමෙහි පච්ඡි මුලගුණෙහි පරිබාහිරෙ යො
පභ අගුරුතා කාරණං යො ඉමෙයං හාති හොති නාමාතිහ භි
ක්ඛුවෙ—ථෙ—ණො ආමිසදායාද්දති—ඉදමෙවෙව භික්ඛවාති ඉදං නි
දායපරිණායානතො පගුති යාච නො ආමිසදායාද්දති සුත්තආදෙ

සො පුතො තස්මි සාරිපුතොති වුවති. අධිපතිභාණ්ඩාංක
නි පක්‍ෂානාස සතො න චිතො; ආමුසො භික්‍ෂුවෙති එත් ප්‍ර
බ්‍රාහ්මණිකො සාවිතො ආලපනො භික්‍ෂුවෙති ආලපනෙති ආමු
සො පන බ්‍රිහතෙති සදිසා මොහොතොති ආමුසොති පඨමං වතො පච්ඡා
තික්‍ෂුවෙති භණ්ණෙති බ්‍රිහතෙති ආලපිතො භික්‍ෂුසංඝො හදනො
ති පච්චිකා; දෙත් සාවකෙති ආමුසොති කිංචාලිනා ආමු
ආමුසොති එත් කිංචාලිනාති පච්චිකාදවතං කිංචාලිනාති
වුත්තං හොති; තුක්කානෙ පුච්ඡානං; බොක්කානෙ නිපාතනිකං; සංඝ
සම්මිනිකානෙ විහරනොති තිති පච්චිකෙති කාමවත්තඋපතිවෙ
කෙති සංඝො විහරනාසං, විමෙකං නාමුසික්‍ෂානෙති තිත්තං.
විමෙකානං අසුද්ධාගරමි නාමුසික්‍ෂානෙති ආමුසද්ධාදව හොතිත්
ඉදමත්. අසංඝා සාරිපුතො භික්‍ෂු පුච්ඡි. එත් නමො සුක්‍ෂ
පකෙති. එත් වුතො තමත්. සොභාකාමො භික්‍ෂු දුරුහොති බ්‍ර
ති ආදිපානං.

තත් දුරුහොති තිත්තොති තිත්තොති තිත්තොති තිත්තොති
පනහොතිතොති වුත්තං හොති, සංඝොති සම්මෙ; අසුද්ධා
බ්‍රාහ්මණිකාති බ්‍රිහතං, ආමුසොති සාරිපුතං සම්මිනිකා
න ආසංඝොතිසංඝොති සාරිපුතොති හොති හොති ආසංඝොති පන සා
රිපුතොති අනාතො හොති කමො විහරනොති වුත්තං. හොති ආමු
සොති හොති සදිසා අත්තානං අමුසං පන සච්ඡා හොති
ති අසමෙති අධිපතිසංඝොති එත් සංඝොතිසංඝොති සමෙති; කෙති
පන භණ්ණෙති පච්චිකාති දිසාති; අධිපති උපතිකාති. බාහොති
ති උපතිසංඝොති පච්චිකාතිසංඝොති, තොති හොති. සංඝොති
මො පච්චිකාති තොති ආදිපාන තත් හොති කාරණවතං; හි
කානෙ නිපාතො සංඝො සොභාකාති සංඝො ව මුක්තං හාරං අධි
පතිති තස්මා සුභංති වුත්තං. හොති, පාපි හික්‍ෂු පච්චිකාති වු
ත්තං සමච්චිකාති හොති හික්‍ෂු මුක්තං--සෙ-පච්චිකාතිසංඝොති.
අධිපතිසංඝොති ආමුසද්ධාති හරහොති හොති කාමුසොති හොති
ආදිසංඝොති හොති එත්තොතිසංඝොති වුත්තොති. තිති ආසං
ඝොති දසොතිහොති ආසංඝොති සාරිපුතොති එත්තොති. ඉධාමුසො
සංඝොති සම්මිනිකානෙ විහරනොති--පෙ-එත්තොතිසංඝොති ආමුසො
සංඝොති සම්මිනිකානෙ විහරනොති සාරිපුතොති විමෙකං නාමුසික්‍ෂානෙති.
එත්තොති වුත්තොති හොති ආමුසද්ධාතිපච්චිකාති හරහොති කාමුසොති
හොති ආදිසංඝොති පච්චිකාති ආසංඝොති අනාතො පුච්ඡි. පුච්ඡි කිංචා
ලිනා ආමුසොති--පෙ-නාමුසික්‍ෂානෙති තස්මා එත්තොති අධිපති
සම්මිනිකානෙ හොති සො ව බො හොතිහොති ආදිසංඝොති. අනාතො
ති. හොතිහොතිසංඝොති හි සුත්තං සාරිපුතොති අනාතොතිහොති හොති
හොති ආදිසංඝොති හොතිසංඝොති වුත්තං. හොති, එත් නමො සුක්‍ෂ
පකෙති. අධිපතිසංඝොති අනාතොතිහොතිහොතිහොති. අධිපතිසංඝොති

ආදිනා ඉධාහි ඉමස්මිං සාසනෙ; සඤ්ඤා පටිච්ඡේදනස්සාති සඤ්ඤානා නිති විවේකෙති අවනතං විවිතතස්ස; විවේකං ආනුෂිංකිනාති කාසවිවේකං ආනුෂිංකිනාති න පරිපූරෙනති වුත්තං හොති; යදි පන තිවිධමපි විවේකං සංයාය වදෙය්‍ය පුට්ඨාය අවිසේසො සියා වකතරණපඤ්ඤාහි අයං තස්මා ඉමිනා පදෙත කාසවිවේකං සෙසව ධම්මානන්ති ආදිනා විතතවිවේකං බාහුලියාති ආදිනා උපධිවිවේකව දඤ්ඤාති ඵලමෙත්ථ සච්චෙපතො අත්ථො වෙදි තඤ්ඤා.

මෙසව ධම්මානන්ති ලොභාදයො සංයායාන යෙ පරතො නත්‍රා මුත්තො ලොභො ව සාසනෙති ආදිනා නසෙන වකති; නසන්ත නතිති න පරිවරනති විතතවිවේකං න පරිපූරෙනති වුත්තං හොති; බාහුලියාති විවර්ධබාහුලිය පටිපත්තො; සාසනං සිම්බං ගණනතිති සංචලියා; ධාතූනමනෙ පුබ්බධමාති එත්ථ මකමයං වුත්තං අවගමනෙති පච නිවරණති තෙන පචනිවරණපුරුෂෙ පුබ්බධමාති වුත්තං හොති; පටිච්ඡේදනෙති උපධිවිවේකෙ තිබ්බා නෙ; නිකුණිකායාති මග්ගෙතිනධුරි තදධිගමාය ආරමුඛමපි අක රමානාති. එතතාවතා උපධිවිවේකං න පරිපූරෙනති වුත්තං හොති. එතතාවතා අතිසමෙතෙව වත්තා ඉද්දති දෙසනං නියමෙ තො නත්‍රාමුත්තොති ආදිමාන. කස්මා සාවස්සාතිති ධාතෙතිති එවං හි අතිසමෙතාව වුත්තමතෙ කවපි මඤ්ඤා ගණති න අමෙහති උද්දායාපි හොතති ඵෙර නවා මජ්ඣිමාති එවං පන නියමෙතාව වුත්තමතෙ අමෙහ ගණතිති ආදරං කරෙනති යථා රක්ඛා අම චෙවති නතරවිසියො සොධෙතබ්බාති වුත්තපි කෙන නු බො සොධෙතබ්බාති මඤ්ඤාමානා න සොධෙති අත්තතො අත්ත තො කරවාරං සොධෙතබ්බාති ආණ්ණෙරියා නිකුණිකාය සඤ්ඤා මුත්තතෙත සොධෙති ව අලංකරෙනති ව; එවං සම්පදමිදං වෙදිතබ්බං.

තත්ථ නත්‍රාති තෙසු සාවකෙසු. ඵෙරාති දසවස්සෙ උපාදය වුත්ත නති නිති ආනෙතිති තිති කාරණෙහි; අයං හි ධාතූනසංදේ ඉසාරිසසි තිකුණිකාරණෙසු දිස්සති. “කිං පනායස්මා දෙවනම්ඤ්ඤා කම්මං කායා ඉමං ධාතං පඤ්ඤා”ති ආදිසු හි ඉසාරිසෙ දිස්සති. “ධාත ආණ්ණො හොති අකුණ්චෙව”ති ආදිසු හිතිසා. “ධාතෙසො චෙතො භවංගතං පටිත්තාති”ති ආදිසු වග්ගෙ. “ධාතව ධාතො අධාතව අධාතො”ති ආදිසු කාරණෙ. ඉධ පන කාරුණ්ණෙව. කාරණං හි යස්මා තත්ථ එලං තිථිති තදයත්තවුත්තතාවෙන තස්මා ධාතූනති මුළුවති. ඉමිනා පටිච්ඡේදන ආනෙති ඵෙරා නිකුණිකායාති එත්ථ ගුණානාති ගරුතිතබ්බා; ඵෙර නාම සමානා අරඤ්ඤා වනපත්ථාති පත්තාති සෙසානාති නිප්පටනති ගාමනාසෙසාසනං න මුළු තති සමගණිකාගමනං. විසේදනා නිතරනති කාසවිවේකමපි නපු

රෙණි නවමජ්ඣිමකාලෙ කීදිසා අභෙසුනති එවං ඒ ඤාතං
 භොගානි ඉමං නිදාං ආවෙසො ලභනති දසෙති. දුර්විකේන භික්ෂු
 භාගි එතාපි ඉමෙ නාම භේරුපි සමානා සෙසං ධම්මානං සත්ථා,
 පසාතමාන භෙ ලොභාද්ධිමෙම න ජගනති අවජ්ඣාසංකාතමිතත
 මපි එකමනෙත නිසිද්දිසා උත්තෙකගතං න ලභනති නවමජ්ඣිම
 කාලෙ කීද්දිසා අභෙසුනති එවං ඒ ඤාතං භොගානි ඉමං නිදාං ආවු
 භො ලභනති දසෙසති එවං යොජනා කාතං. භික්ෂුභාගි
 එතාපි ඉමෙ නාමාචුසො භේරුපි සමානා ඉතරිතරෙන න යාපෙ
 නති විවරපතනසෙසාසනසුතිසාසමණිකානුයොගමසුත්තා විහ
 රනති උපධිවිවේකං අපුරස්සානා නවමජ්ඣිමකාලෙ කීදිසා අභෙ
 සුනති එවං ඒ ඤාතං භොගානි ඉමං ආවුභො නිදාං ලභනති
 දසෙසති එවං යොජනා වේදිතං. එත භො මජ්ඣිමකවිවා
 රෙසු, අසං පත විභෙසො. මජ්ඣිමානි පච උසෙස උපාදාය යාච
 නප් පසා වුමනති. භික්ෂු උනපවචසා පුළුනති සථා ව තස
 නවමජ්ඣිමකාලෙ කීදිසා අභෙසුනති වුත්තං එවිධි නවකාලෙ
 කීදිසා අභෙසු භේරුකාලෙ කීදිසා භවිසනති මජ්ඣිමභේර
 කාලෙ කීදිසා භවිසනති වසා යොජෙනං. ඉමසම්ම කණ්ඨ
 පකෙඤ්ච වුත්තපවචනිකතයෙන සුකකපකෙඤ්ච අසො වේදිතං.
 අසං පතෙත් සච්ඡෙදො, ඉමෙ වත භේරුපි සමානා යොජනපර
 මපරස අරෙසෙත් වතපථානි පනාති සෙසාසනාති සෙවනති හා
 මනෙසෙසනං උපගනතුං සුත්තකාලෙපි න උපගව්නති එවං.
 ජණ්ණපරිපි ආරච්ඡිසා පළයදානං පසාදං ජනෙති නව
 මජ්ඣිමකාලෙ කීදිසා අභෙසුනති ඉමිනා පඨමෙන ධාතෙන භේරු
 පාසංසා භවනති පසංසං ලභනති ලොභාදසො පසාග විනතවිවේ
 කං පුරෙණි අසමපි මහාචේතෙ සච්ඡිකාරිකඅනෙතවාසිකපරිවාරි
 තෙන සුභා නිසිද්දිසා සුත්තකාලෙපි ජද්ධෙපි වසෙ විතතම. භෙ
 ගනනකං. කභා පවිභො සාසං නිකමති සාසං පවිභො පානො
 නිකමති කපිථපරිසමං කෙරෙත් සමාපනතියො නිබ්බෙතනති මි
 ග්ගාභ්ලාති අධිගමනි සබ්බාපි විතතවිවේකං පුරෙති ඉමිනා දුරි
 යෙධ ධාතෙන ථෙව භික්ෂු පාසංසා භවනති පසංසං ලභනති ය
 සම් කාලෙ භේරුසංපට්ටකුලකොසෙසාද්වි දුට්ඨෙථිසානි ලභ
 විවරති සුත්තානි තස්මිති නාම කාලෙ අසං මහාචේතෙ පංසුකුලා
 නි ධාරෙති අපිඨිලං සාසං. ගනෙත් විතතනිවරණ ඵලසමාප
 තති. අපානා උපධිවිවේකං පරිපුරස්සමානා විහරති නවමජ්ඣිම
 කාලෙ කීදිසා අභෙසුති ඉමිනා තතිසෙන ධාතෙන භේරු පාසං
 සා භවනති පසංසං ලභනති. එත නො මජ්ඣිමකවිවාරෙසු.

භාග්‍යාචුසොති කො අනුසන්ති? එවං නවකාකාරෙහි ආමිසදායදපරි
 පදං ගතොනො නවති ධම්මදායදපරිපදං භේරුමනො අභාරස
 හාකාරෙහි දෙසනං නිසාරොති සෙ තො සෙසව ධම්මානං සත්ථා

සනාතන ඉගැන්වීම වඩාම නිසාපනානිති එවි. සනාතන ඉගැන්වීමේ
 ස්වභාවය අතර, සර්වභාවය ඉගැන්වීමේ අර්ථයද, ඉදං සත්යමිතිය
 සනාතන විශ්ව ආදිමාන, අසමන්තය. අපි ව භවතා පරිසරයෙන්ම
 බැහැරවී, කම්පනය, ආර්ථිකය, සහ පරිසරයෙන්ම නිසාපනානිති ස
 පිණිස, ඉදං නි පරිසරයෙන්ම, ලොකුකරමයෙන්, කම්පනය, ඉදං
 ස, අසමන්තය අනුසන්ත.

[illegible]

කීලෙසානං ආරක්ඛණාදි අරියො අරියපණ්ණාසාසං භංගිකානිතිච්ඡි අරියොක ඉදංසිකොතිපි අරියසංවිපරිලාභාසං භංගිකානිතිච්ඡි අරියොක අසංගි අබොධි උපපත්තො අසංගිකො, නච අබොධිනිච්ඡිකො භවිතිකානුරිතාදිනිවසං. කීලෙසෙ මාරොහොතො ගච්ඡති ගහණිති මා නිබ්බානං මහසීරිසා මා නිබ්බානාදිපාසාති ගම්මිති මා හොති* පරිපච්ඡි යතිති මහෙස්සා. සෙසොපිදනති නිපාසො, කොස කපාමො සො ඉතිවෙති අපොථා; කාමානි ථා තානි අසංගිකානිති. එකමොකං කී අබොධං මහොතො යෙව යොකං-සමමාදිසි මහොතො වෙච්ඡි කොනුමාති, සොහොණොපි හණනති දසානමහොතො සමමාදිසි අභිනිජරොපනමහොතො සමමාසංකප්පො, සෙසං අරියකපමහොතො සමමාසංකප්පිති, අමමොදිසාදිසාදිසුවෙහෙසු සමමාදසානලකකණං සමමාදිසි සමමාසංකිනිජරොපනලකකණං සමමාසංකප්පො සමමාපරිගහනලකකණං සමමාචාරිකා සමමාසමුසාපනලකකණං සමමාකමමහොතො සමමාවොදපනලකකණං සමමාආර්ථවො සමමාපගහනලකකණං සමමාචාර්යාමො සමමාඋපසානලකකණං සමමාසති සමමාසමාධානලකකණං සමමාසමාධි නිබ්බවනමපි නොසං සමමාපසාධිති සමමාදිසිති එතෙතෙව භාසෙතො වෙදිකාබ්බො.

තසා සමමාදිසි උපපජ්ජානා මිච්ඡාදිසිං තප්පවනිකා† කීලෙසෙ පි අරියථව පරහති නිබ්බානච ආරම්මණං කෙරොති සමපසුත්තාධිමෙම ච පසාති තෙ ව බො අසමමාහතො න ආරම්මණතො තස්මා සමමාදි පිසිති වුවති. සමමාසංකප්පො මිච්ඡාසංකප්පං තප්පවනිකාකීලෙසෙව පරහති නිබ්බානච ආරම්මණං කෙරොති සමපසුත්තාධිමෙම ච සමමා අභිනිජරොපති තස්මා සමමාසංකප්පොති වුවති. සමමාචාරි මිච්ඡාචාරි චං තප්පවනිකාකීලෙසෙ ච පරහති නිබ්බානච ආරම්මණං කෙරොති සමපසුත්තාධිමෙම ච සමමාපරිගහණති තස්මා සමමාචාරිති වුවති සමමාකමමහොතො මිච්ඡාකමමහොතො තප්පවනිකාකීලෙසෙ ච පරහති නිබ්බානච ආරම්මණං කෙරොති සමපසුත්තාධිමෙම ච සමමා සමුසාපති තස්මා සමමාකමමහොතාති වුවති. සමමාආර්ථවො මිච්ඡාආර්ථවො තප්පවනිකාකීලෙසෙ ච පරහති නිබ්බානච ආරම්මණං කෙරොති සමපසුත්තාධිමෙම ච සමමාවොදපති තස්මා සමමාආර්ථවොති වුවති. සමමාචාර්යාමො මිච්ඡාචාර්යාමො තප්පවනිකාධිමෙම ච නොසප්පථව පරහති නිබ්බානච ආරම්මණං කෙරොති සමපසුත්තාධිමෙම ච සමමාපගහණති තස්මා සමමාචාර්යාමොති වුවති. සමමාසති මිච්ඡාසතිං තප්පවනිකාකීලෙසෙව පරහති නිබ්බානච ආරම්මණං කෙරොති සමපසුත්තාධිමෙම ච සමමාඋපසාපති තස්මා සමමා සතිති වුවති. සමමාසමාධි මිච්ඡාසමාධිං තප්පවනිකාකීලෙසෙ ච උඤ්චව පරහති

* පරෙතීති පාසො දිසෙතෙ. † තප්පවනිකා, පොසාසකසු.

ඉභානා කාධාරණසාවං. න ඉභානී ඉදුමිසා ඔව්වරො ලාභසංඝ්ථු
 භවා පන අත්තනො සන්තති ඉදුමස පටිට්ඨාදෙනි අංමියා ඕඝො
 අසන්තති ඉභං පතාසෙති ඉදුමිසා සංඝේයො භො ඔවං පටිපත්තානා
 සචෙ යොධිපායං ලාභං ලාභී භන්ත ධම්මා භොති අමුදුමිසානා
 කාසිදං එමිද් කාතබ්බනති ඔමිදිත්තුං අසංකල්පනාසො අංමියා ට
 ඉමියා සචෙ භන් නං භොමි * කිමි වදන් කාසිදං එවං කාතබ්බනති
 භන්ත සාරම්මිතො භොති භාසුට්ඨමුඛො භො සම නිනාදී පස
 යන්තො අංමියා යාරම්මා නන්තො ටසම්මන අසමෙව භෙසෙතොති
 අත්තානං මඤ්ඤනො මාති භොති යාරම්මන භන්ත ඉමෙති පථර
 අතිමඤ්ඤනො අතිමාති අංමියා මානො ඔ අතිමිසෙත්තාව භො
 භති මානාතිමානෙති ජතිමදදිං අනෙකරූපං මදු ජ්ඣෙති
 මනොසමානො කාමඉඤ්ජිතෙදසු ව්ඤ්ඤ පමජ්ඣති අංමියා
 මදෙ ට පමාදෙටාති එවං අමිසදභාඤ්ඤ අපරිමුත්තො භොති ඉමෙති
 පාපකෙසි ධම්මෙති අඤ්ඤති ච ඔවරූපෙති, එවං තාවෙතා පතාන
 බ්බා ධම්මා චෙදිතබ්බා—පතානුපායො පන පාඨනො ට අත්තො
 ට සබ්බත් නිබ්බිසෙසොසෙව සුඤ්ඤපටිපාටියපාටිපත්තං † පනෙත්තා
 අයං භෙදෙ එකමෙව හාවනානො ට චෙදිතබ්බා.

තත්ත භෙදෙ තාව අයං හි මජ්ඣිමා පටිපද කදථී අරියො අසිසි
 භො මිසෙත්තා භොති කදථී සත්තබ්බිකො අයං හි ලොකුත්තරපථම
 ජ්ඣානවිසෙස උපපජ්ජමානො අසබ්බිකො භොති අවසෙසජ්ඣානව
 සෙස සත්තබ්බිකො උකකථනිදදුසතොපනිදං අසබ්බිකොති වු
 තො ඉතො පරං හි මහබ්බං නඤ්චි එවං තාවෙතා භෙදෙ චෙදිත
 බ්බා. යමො පන සබ්බසුභලානං සමමාදිසි සෙසා යවාහ “පඤ්ඤ හි
 සෙසා සුභලා වදන්ති”ති. සුභලවාසෙසු ට සුබ්බිකමා යවාහ “කථි
 තිකථිසෙව සමමාදිසි පුබ්බිකමා භොති සමමාදිසි සමමාදිසිති පඤ්ඤා
 ති මිට්ඨාදිසි මිට්ඨාදිසිති පඤ්ඤාති”ති විජායො, යවාහ—විජා ට
 බ්බා හිකථිසෙව පුබ්බිකමා සුභලානං ධම්මානං සමාපනතියාති.
 තපහවාහිනිබ්බතොති සෙසබ්බාති යවාහ, සමමාදිසියා ‡ සමමා
 සංකප්පො පනොති, පෙසුසමමාසුතිසා සමමාසුතිසා පනොතිති.
 තමො ඉමිනා කමෙත එතාති අබ්බාති වුත්තාතිති එවමෙසා කමො
 ඉවදිතබ්බා—හාවනානොති—භොමි සමපුබ්බිකමා විසෙසනං හා
 චෙති භොමි විසෙසනාපුබ්බිකමා සමටං, කථං † ඉඤ්ඤකථෙව පමා
 දුපමාරහමාතිං වා අපනාසමාතිං වා උපපාදෙති අඤ්ඤ මිසෙතා භො
 කති සංසුභසුත්තෙව ට ධම්මෙ අතිමිසාදිසි විසෙසෙති අයං විසෙසානා
 ඉති පමා සමෙතො පටිථා x විසෙසනා තෙන වුට්ඨති සමපුබ්බිකමා

* කෙමි හිකථි වදන්ති. † සුඤ්ඤපටිපාටිපත්තං.
 ‡ සමමාදිසියා—ඉතානිකෙසු. x පටිථා.

අනන්‍ය සහ වා ජනන එම මොර් සහසාරය සහිත සම්පත්තිය මොර් අනන්‍ය සිතනාදක මෙය උපරිතාදකන සමමාදන එකිනෙක අන මාසි යාය ව කවරි මෙ සොනොතම බිමනිය කවරි යාපතිය කවරි සොනො සොන මොසො සොන මොසොවිකානව අප්පාබොසො අප්පාතබො ලක්‍ෂ ආනං බලං ආපුරිතාරනි අදිකාය කපාය සමමාදි, තං පිතිපාමො ජ්‍යාබොතසමමාදි ජනනනො සමමාදිකුං සුහතතාවතො ව ස මමාදිනියං කුචං අනවසඤ්ඤාමධුරතාය සුචරිමිතිකාලං සාරෙකුං නි රනනං පවතනකුං අරතරූපතො සරිතබොතවතො ව සාරාණිං, සුයාමානසුබතො ව සමමාදිනියං අනුසාරිකමානසුබතො සාරාණි යං-ආරා බ්‍යඤ්ඤාපරිසුබතාය සමමාදිනියං අනවසරිසුබතාය සාරා ණිතනි එම අනෙකෙහි පරිතාමෙහි සමමාදිනියං කපං සාරාණිතං, පිතිතාමෙතො පරිතොමාපෙතො නිසපෙතො; නෙතනොත ආනතො තං පුච්ඡකුමො එකමනං නිසිදි. එකමනනනි, සාවනපුරස්සනනි දෙදො, පියමං මනුමසුරියා පරිවතනනනි අදිසුචිය තාමා යථා නිසිනො එකමනන නිසිනො සොති තපා නිසිදිති එමමෙස අනො දසිබො; තුමමෙස වා එතං උපයොගවෙනං. නිසිදිති, උපාරිසි; පරිකිතා හි පුරියා ගරුආනියං උපයොගමනි ආනකුසල නාය එකමනං නිසිදනි අයව නොසං අඤ්ඤාතො තසමා එකම නනං නිසිදි, කපං නිසිනො පන එකමනං නිසිනො සොතිති? ජ නිසර්දෙස වපෙතො සෙසපිදං අතිදුරමවිකානනමුපරිවත මුනනතපපදෙසං අතිසමමුබමතිපවති අතිදුර නිසිනො සමව කපෙතකුමො සොති උච්චාසදෙන කපෙතබො සොති අච්චාස නො නිසිනො සංකපෙන කපොති උපරිවතෙ නිසිනො හි සරි ගනෙන බාබති උනාතපපදෙස නිසිනො අභාරවං පකාසෙති අතිසමමුබා නිසිනො සමව දුච්ඡාතො සොති වකුනා වකුස ආතව්ව දසිබො සොති අතිපවති නිසිනො සමව දුච්ඡාතො සොති ගිවං පසාරෙතො දසිබො සොති තසමා අයමපි එතෙ ජ නිසර්දෙස වපෙතො නිසිදි තෙන වුතං එකමනනං නිසිදිති. සෙමෙති, සෙ ඉමෙ; කුලපුත්තාති, දුමිවා කුලපුත්තා ජාතිකුලපුත්තා ආචාරකුල පුත්තා ව; තත් “තෙනබො පන සමෙත රභ්පාලො කුලපුත්තො තසමෙ සෙව පුලලකොසිතක අග්ගකුලිකසා පුත්තො”ති එම ආ ගතො උච්චාකුලපුත්තා ජාතිකුලපුත්තා නාම “සෙතෙ කුලපු ත්තා සභා අභාරසභා අනුකාරියා පබ්බතො”ති එම ආගතො පන තත් කපාති කුල පසුතා පි ආචාරසමපන්නා ආචාරකුලපුත්තා නාම ඉධ පන මිහිපි කාරණෙහි කුලපුත්තාගෙව. සභාති සභාය; අභාරස් මාති, අභාරතො; අනුගාමිකනි, පබ්බතං හිකුසාවිල; පබ්බතං මපි හි නෙතො අභාරියනි අනුගාමියං අභාරසා හිතං කසිගොරකොදි කමමං එත නෙති අනෙක හිකුසාවිලි නෙතො අභාරනි අන

සාදො අනුසාරයා හංවෙං අනුසාරියං පබ්බත්තාති උපගතා; එවං ස බබ්බාපි අනුසාරියසබ්බානං පබ්බත්තං තිසත්ථොවච උපගතාති වුත්තං ගතාති; සුඛබ්බගමොති සුරතොනාමි කායකො; ඔහුකාගොති, හිත කිරිමයෙහි බහුපකාගො, කමං ගොසං ගොතගමො සමාදසෙය්‍යාති; තෙ කුලසුතො හංවං ගොතගමො අගිතිලාදිති ගාගතො සිත්ඛාපෙයා; සා ජනනාති ගො ජනුංගුණා; දිසානුගාතිං ආපර්ඨතිති දයානානුගාතිං පටිපඤ්ඤාති; යං දිසිකො හංවං ගොතගමො යං බන්ධිකො යං රුපිකො ගො පහ තංදිසිකො ගොනති තංබන්ධිකා තංරුපිකාති අගො. කාසමා පනායං එවමානාති? එයෙතිර පුබ්බ අනෙකෙ කුලපුතො අසාරමගෙති වසගොන දෙවපුතො විය පමති කාමභූතෙති පාරිවාටිය මාගො * අනෙකා ව බිති ව සුසංගිතිතාරකෙති දිසා තෙ අපගරන සමගොන හතවතො මධුරයාරං බම්බෙදෙයනා සුඛා සමාය හරා නි කබමම පබ්බජ්ඣා කාසවරොදනපරමතාය සන්තුගෙ ආරඤ්ඤානෙහි සෙ නායගොසු සකනවි අරකම්මාගොනෙති අනුසාරිකාපටිසම්බන්ධෙහි හති ගතෙති උදග්ගදගෙති අද්දය දිසා ව ඉමෙහි කුලපුතොනං අයං ඒවා සුචිකාගො තං නිසාය උපගතොති විනොගොනා සමගො ගොත මනාති හතවති පසාදං අලාප සෙ තං පසාදං නිවෙදදානං හතවතො සංගතිකං ආගතො තසමා එවමාන. අපසා හතවා තං වචනං සමපටි වජ්ඣොනා අබ්බිත්ථොදගොනා ව එවමෙහි බ්‍රාහ්මණොති ආදිමාන. වචනසමපටිවජ්ඣානුමොදනොගොති ඒවා අයං එවනති නිපා ගො; මමං උදදිසාති, මං උදදිසා; සමාති, සමාය එව; න ඉගොති නි සයොති ආදිති සන්ධායාන. ඊදිසානං ගොති හතවා පුබ්බගො ගොති න ඉගොගො. උදගිසමොනානිතිති, සමොවිත්තං දුක්ඛාති දුක්ඛ කාති; හ සකො අපපයසකෙති අප්පොගාතිතුනති වුත්තං ගොති. අභ්ගෙඤ්ඤ චිත්තපට්ඨානිති, අරඤ්ඤාති ව වනපථානිව තත්ථ කිවාපි අබ්බිත්ථො නිපාටියාගොන නිකම්මොති බිති ඉඤ්ඤා සබ්බගොනං අරඤ්ඤාති වුත්තං තථාපි යෙනං පටිබ්බසතිකං පටිච්ඡෙදනති ආර ඤ්ඤාතිකෙති පථාදකං සෙනාසනං වුත්තං නදෙව අභිප්පෙයනති අභිදිතබ්බං, වනපථානාති ගොගොනං අතිකම්මොති මනුසානං අනු පථාරොහං යනං න කසියති න වසියති, වුත්තගොති වනපථානාති උදායගොති සෙනාසනානං අබ්බිත්ථො වනපථානාති වනසංගානා ගොති සෙනාසනානං පෙය්‍ය වනපථානාති සියනකානගොති චිත්තපට්ඨානාති සලොමනාසානගොති වනසංගානාති පටිසන්තානගොති චිත්තපථානාති න මනුසංගාපථාරොහගොති සෙනාසනානං අබ්බිත්ථො ගොති. එවම ච පටිසන්තානානාති ඉමෙහිකං පටියායං ගෙපොති සෙසපටි ඤානෙති චිත්තපථානාති වෙදිතබ්බාති. සකොනාති, පටිසන්තානාති අතිදු

* පටිවාටිකොගො,

ථානි. දුක්ඛාරං පච්ඡෙදිකානිති, කායච්ඡෙදිකා දුක්ඛාරං; දුරයීරමනාති,
අභිරමිතුං. න සුඛං, එකමනාසී ඵඤ්ඤාව; කිං දුකොති කායච්ඡෙ
වෙ කෙතංචි තාථ විතංඨං අභිරමාපෙතුං දුක්ඛාරං වාචොගාමොති
අයං ලොකොති. හරන්ති මිත්ඤ්ඤාති, හරන්තිච්ඡ කෙතන්චිත්; මිත්තා
ති, මිත්තං; සමාද්ධං අලංකිමාණස්සාති ලපථාරහමාති; ඵා අපානාසමා
ධං ඵා අලංකාස්සා; කිං දිසොති පිදියොති තිසත්තං නිශ්පණ්ණි
කාදිසද්දංති විවිධෙති ඵා තිසත්තංති වනානි මිත්තං විසම්පන්නා
මිත්ඤ්ඤාති. සබ්බං බ්‍රාහ්මණො සබ්බං පබ්බරිකානාං කුලපුත්තානං
අරඤ්ඤාවාසෙන විමතිතො ආක - අර්හස්ස කෙවං සුරිමනසෙකො
ඵවමෙතං බ්‍රාහ්මණොති ආදිති නං විමනං සමපට්ඨිති; අබ්බානුමො
දිමො ඵ යමො සොළසසු ආනෙසු ආරමිණ්ණපරිකාරාකරතිතොසං සෙව
තාදියාති සෙනාසනාති දුරතිසමිතවාති න සෙසු ආරමිණ්ණපරිකාරාක
සුත්තානං අත්තානම්, කොඨිසත්තො සමානො තාදියො අගෙ.සි
තාමො අත්තනො තාදියානං සෙනාසනානං දුරතිසමිතවතං දෙසො
තුං මිසෙමිති බොති ආදිමාන-තාථ පුප්පෙති සමෙධාධාති, සමෙධාධි
තො පුප්පෙති, අරියමනපට්ඨානිතො අපරිකාරෙකෙවොති වුත්තං
හොති. අනුතිසමුබ්බස්සාති, අපට්ඨිවිධිවතුසට්ඨස්ස; සමාද්ධිසත්තෙසං
වසමනාති-බුද්ධිනිකාසත්තෙසංව සමමාසමෙධාධිං අභිගන්තුං අරහ
න්තෙසංව සෙනා සොධියො ඵා සත්තෙසංව ලග්ගෙසංව සෙනා; දිප
ඛිතරස්ස හි සත්වෙනා පාදමුලෙ අභිවමිසමොධානෙන අභිනිහාර
සමිච්ඡොපගාති නිපාතෙනා සොධිසත්තො ලග්ගො පත්තධ්මා ඵසා
මොති තදුගිමොස පරිකාමං අමුච්ඡන්තොසෙව ආකතො තමො බො
ධිසත්තොති වුට්ඨිති. තස්ස මග්ගන්ති නස්ස ඵලං සොධිසත්තෙසංව
සෙනා මග්ගං; සෙ සෙසෙති සමිණො වා බ්‍රාහ්මණො වාති, සෙ කෙවි
පබ්බපස්සකතො වා හොවාදිතො වා; අපට්ඨසුඛස්සාසකමිත්තොති,
අපට්ඨසෙවන පාණානිපාතාදිනා කායකමිත්තෙන සමන්තාගතො;
අපට්ඨසුඛස්සාසකමිත්තංසංදයසෙතොති අපට්ඨසුඛස්සා කායකමිත්ත
සංඛාතස්ස අත්තනො දෙසස්ස කෙතු; අපට්ඨසුඛස්සාසකමිත්තස්සා කා
රණොති වුත්තං හොති. කෙවෙති ඵකංසවටතො නිපාතො; අසුභලානි
සාවර්ණං අසකම්මෙව; කසෙකෙරමනාති විතතුතුසස්ස ඵා සංඛාතාදිම
ණස්සෙවතං අභිවට්ඨනං; තාථෙ හයං සාවර්ණිකො අසුභලං කෙරමිං
අසකම්මෙකොති වෙදිකධ්මං. අමුඛසන්ති පතොඛාසකම්; තථං
තෙති පාණානිපාතාදිති කප්පා අසුත්තමකමග්ග සෙව තො තෙ ආ
නෙය්ගං සෙසං අපරිකාරිකෙ ඉදංති අනුබ්බිති; අනවසඤ්ඤා අසාදෙ
ය්ගන්ති අරඤ්ඤං පට්ඨිති; ගට්ඨත්තෙර වා භුමිකන්තෙර වා නිසිදන්ති
තෙ අපට්ඨත්තකමිති නිශ්පණ්ණං වා පණ්ණසද්දං වා සුඛො ඉදංතික
ආකාති තසන්ති දුක්ඛස්සාති. * අභිනාති, පරෙති සුරිවාරිතො වීස

* කප්පට්ඨි විතානන්ති-කප්පට්ඨි-විතානස්සාති දිසානොති.

බඩා වසිතා වීය ව නොනති එවං හං භයතෙරවං අත්තනි සමා රොපනතෙන අවිතසනති පනෙකාසනති.

භික්ෂූපණ්ණාසං පෙ. පටිසෙවාවිති අහං භො පන අපරික්ෂුඛ කායකමමනෙතා හුචා අරඤ්ඤ මිනපත්තානි පනතානි සෙකාසනා නි න පටිසෙවාවී; ඡෙ ඤි වෙය්ථ එත්ථ මොති නිපාතමග්ගං; අර්ථො චුච්චනති චුඛා ව චුඛසාවකා ව, පටික්ෂුඛකායකමමනතාති ඊර්ද්ධා හුචා; අහං ඡෙතසං අඤ්ඤානමොති තෙසං අමග්ගි එතො අඤ්ඤාතරො; භො භික්ෂවතො භි ගගතෙඤා පි පබ්බජිතො පි පරික්ෂුඛකායකමමනෙතා නො යී. භික්ෂොති අතිරෙකත්ථ නිපාතො; පෙලොමනති පතිතලොම හං; භෙමං සොඤ්චිතාවනති අත්තො. ආපාදිනති ආපජ්ජං; අතිරෙකං සොඤ්චිතාවං අතිරෙකෙන වා සොඤ්චිතාවමාපජ්ජනති චුත්තං භො යී. අරඤ්ඤ මිනපත්තානි අරඤ්ඤ මිනපත්තාය.

කායකමමනවාරකථා ගිගිතා පෙ.

එසන්තො සබ්බත්ථ අහං පන විසෙසො, වජ්ඣකමනනවාරකථා ව අපටික්ෂුඛවජ්ඣකමමනතාති අපරික්ෂුඛෙන මුසාවාදදිනා වජ්ඣකම නෙතන සමන්තාගතා; තෙ කථං භයතෙරවං අවිතසනති? තෙ මුසා වාදෙන පරස්ස අහං භඤ්ජනා පිහිනාය වාචාය මග්ගතොදං කචා පරුසාය වාචාය පරෙසං පටිසමපේක්ඛ මමොති භිඤ්ඤා තුදිනා නිර ත්ථකවාවාය පරපුත්තානං කමමනෙත වා නාසෙචා මහං අසුත්ත මකමන සපෙ පන තෙ ජනෙතස්සං සෙසං අපරජිකිමන ඉදනි අනු බන්ධිතා අනායවසසනං පාපෙසස්සනති අරඤ්ඤං පටිසිච්චා ගච්ඡන්තරෙ වා භුමිකතරෙ වා නිසීදනති තෙ අප්පමනනකමපි නිශ්ඤාදදං වා පණ්ණාසදදං වා සුචා ඉදනිමන නඤාති තසනති උත්තසනති ආග කචා පරෙගි පරිවාරතා වීය බඩාවිස වසිතාවීය ව නොනති එවං හං භයතෙරවං අත්තනි සමාරොපනතෙන අවිතසනති පනෙකාස නති. මනෙතාකමමනනවාරකථා අපටික්ෂුඛමනෙතාති අපරික්ෂු භෙන අභිජ්ඣාදිනා මනෙතාකමමනෙතන සමන්තාගතා; තෙ කථං භයතෙරවං අවිතසනති තෙ පරෙසං රත්තිතගොපිතෙසු ගණ්ණබ්බ අභිජ්ඣාවිසමලොහං උප්පාදෙචා පරස්ස කුප්පිතා පරපුත්තො මිඤ්ඤා ද්ධානං ගාතාපෙචා මහං අසුත්තමකමන පෙ. අත්තං භො භො පනතෙන අවිතසනති පනෙකාසනති. ආර්ථවාරකථා අපටික්ෂුඛා ජිව්චාති අපරික්ෂුඛෙන වෙජ්ජකමමන දුතකමමන වඩ්ඪිප්පයොගාදි නා එකවිසති අත්තසනාගෙදෙන ආර්ථවත සමන්තාගතා; තෙ කථං භයතෙරවං අවිතසනති? තෙ එවං ජිවිකං කප්පචා සුත්තති කාසකසොධකා භිජ්ජ තෙපිවකා භික්ඛු සාසනං සොභෙතං ජිකක න්තා අර්ථා සෙච වා ඉධ ආගමියානතිති අරඤ්ඤං පටිසිච්චා ගච්ඡ න්තරෙ වා භුමිකතරෙ වා පෙ. තෙතති උත්තසනති තෙති

ආගන්තුකා පරිවාසරත්නා ගතිතා විය ඔදනවත්තානි නිවාසිතා විය වු
 හොනාති. සෙසං තාදිසමෙව පෙ. ඉතො පරං අභිජ්ඣාලුති
 ආදිසු කිවාපි අභිජ්ඣාව්‍යාපාද මනොකමමන්තාසංගතිතා තවාපි
 නිවරණවසෙක පුන වුතතාති වෙදිතබ්බං. තත්ථ අභිජ්ඣාලුති පර
 හණ්ඩානි අභිජ්ඣාසනසිලා; කාමෙසු නිබ්බරාණාති * වත්ත කාමෙසු
 බන්ධනසිලසරාගා; හෙ කථං භ්‍යභෙරවං අවහංනති? හෙ අව
 වත්තාරමමණං හොනති හෙසං අවවත්තාරමමණානං අරඤ්ඤ
 විහරන්තානං දිවා දිසං රතනිං භ්‍යභෙරවං හුත්වා උපසාති තෙ
 අකුසලවිතායා අපමග්ගකෙකාපි තස්සෙති රජත්ථං වා ලතං වා දිසා
 සප්පායාදිත්තා හොනති බාණ්ණං දිසවා යතබ්‍යඤ්ඤිත්තා ඵලං වා
 පබ්බතං වා දිසවා හත්තිසඤ්ඤිත්තා සප්පාදිති අනාචාරසන්තං ආපං
 දිතා විය හොනති, සෙසං තාදිසමෙව. ච්ඡාපන්තවිතානි පකතිකා
 වච්ඡිකන්තන විපන්තවිතනා; කිලෙසානුගතං හි විතතං පකතිකාවං
 විරහති පුරාණහත්තව්‍යඤ්ජනං විය පුතිකං හොති. පදුඬමනිසංඛප්පා
 නි පදුඬවිතාසංකප්පා; අහදදුකෙක + පරෙසං අනන්තරනකකෙක
 විතාසංකප්පෙන සමන්තාගතාති වුතතං හොති. හෙ කථං භ්‍යභෙර
 වං අවහංනති? භ්‍යභෙරවවහානං ඉතොපසකුති අභිජ්ඣාලුවාසෙ වු
 කුතනසෙතෙව වෙදිතබ්බං. යත්ථ පන විසෙසො හවිසාති තත්ථ
 වකුමාමනි ඵලා පනාහං ච්ඡාපන්තවිත්තනාති ඵත්ථ පන මෙත්ත
 විත්තනා අහං හිතවිත්තනාති දසොති ඊදිසා හි බොධිසත්තා. හොනති
 නි ඵලං සබ්බත්ථ වුත්තදදසපටිපක්ඛවසෙක බොධිසත්තකුණා ව
 භණ්ණතබ්බං. ඵනිමබපටිසුසිනාති විත්තකෙලඤ්ඤකුතෙන ඵනෙ
 න සෙසනාමකායකෙලඤ්ඤකුතෙන මඬෙන ව පටිසුසිතා අතිකුතා
 ගතිතාති වුතතං හොති; හෙ නිද්දුබ්බලා හොනති. උබ්බනාති උබ්බ
 පකතිකා විප්පාදුමානවිත්තනා; උබ්බවන හි ඵකාරමමණං විතතං
 විප්පාදුති බර්හසිසං වාහෙන පවාසා විය. අවුපසන්නචුත්තනාති අති
 බ්බුතවිත්තනා; ඉධ කුකකුච්චං ගහෙත්තුං වට්ටති.

. කබ්බි වෙවිකිච්ඡිති ඵත්ථ ඵකමෙවිදං පමමං නිවරණං කිනත්තු
 බො ඉදන්ති ආරමමණං කබ්බනතො කබ්බා ඉදමෙවිදන්ති නිවෙර්
 තුං අසමත්ථතාවතො විවිකිච්ඡාති වුට්ටති. තෙන සමන්තාගතනා
 සමණාමාගමණා කබ්බි වෙවිකිච්ඡිති වුතතා. අනතුකකංසකපරවලෙහි
 හි සෙ අත්තානං උකකංසෙකති උකකිපන්ති උට්ටසානෙ ධපෙකති පරං
 වචෙගන්ති ගරහන්ති නිදුන්ති නිවෙ ධානෙන ධපෙකති හෙසමෙකං

* නිබ්බරාණා-පාළියං. † අහදුකෙක-පොත්කෙසු

අභිවචනං; හෙ කථං හයනෙරවං අවහන්නති? හෙ පරෙති අසුකො ව කීර අසුකො ව අත්තානං උකංකෙසනති අමෙහ ගරහන්ති දුසෙ විය කෙරෙනති ගණ්ඨං හෙති අනුබ්බා පලාභිනා අරඤ්ඤං පටිසිනා ගච්ඡන්තෙර වාති කාසකමනෙසදියං විත්තෙරනබ්බං ඡමහිති කාසං මහනලොභංසනාකාසෙරන ජමෙනා සමන්තාගතා; හීරුකපානිසා හි රුපකානා ගාමදුරකා විය හයබහුලා; අසුරකතරාති * වුත්තං හොති. ලාභසකකාරසිලාකන්ති එත් ලබ්බතිති ලාභො වතුන්තං පට්ටයානමෙතං අභිවචනං සකකාසොති සුඤ්ඤානාපරා පට්ටයා එව හි පණිතපණිතා සුඤ්ඤාදුරා අභිසංබරිතා කතා සකකාසොති වුච්චන්ති යා ව පරෙති අත්තනො ගාරවහිරියා පුප්ඵාදිති වා පුජා සිලො කොති වණ්ණහණ්ණං එතං ලාභව සකකාරව සිලොකව ලාභසකකාරසිලොකා; නිකාමසමාන්ති පත්තාමානා; හංඤානං අති ජකාලවාරසදියමෙව තදුත්තදිපකං පනත්තා පියානෙවත්තං කපෙනති.

එකො කීර පියගාමිකො නාම තිකත්ත සමාදිත්තාබ්බගතානං තිකත්තං ලාභං දිස්වා අහමපි බුත්තං සමාදිසිනා ලාභං උප්පාදෙමිති වි නන්තා සොසානිකබ්බං සමාදය සුසානෙ වසති අපෙකදිවසං එකො කමමමුත්තො ජරගතවො දිවා නොවතෙර චරිතා රතනිං තස්මිං සුසානෙ පුප්ඵාදිමෙ සිසං කතා රොමත්තාමානො අභාසි පියගාමිකො රතනිං වබ්බමනා නිකමන්තො තස්ස හත්තසද්දං සුභා විනන්ති අබා මං ලාභසිවො එස සුසානෙ වසතිති ඤාති දෙවරාජ විගතෙහිතු මාගතොති සො ජරගතවසා පුරනො අප්ඵලපකත්තො සපුරිස දෙවරාජ අප්ඵ මෙ ආකරන්තිං බම සෙවපසාය න එවං කරිස්සාමිති නමස්සමානො සබ්බරතනිං යාවන්තො අභාසි තතො සුරිසෙ උභිතො තං දිස්වා කත්තරගසියා පහරිතා පලාපෙසි සබ්බරතනිං මං හිංසා පෙසිති.

කුසිනාති කොසජානුගතා; හිණ්ඩිසොති [හිණා] විරියෙන රසිතා ප්‍රියතා, නිබ්බිරියාති වුත්තං හොති. තත්තු කුසිතා කාසිකපිට්ඨං ගණ්ඨවිරසිතා කොන්ති හිණ්ඩියා පෙත්තසිකපිට්ඨාරමකපිට්ඨිතා හෙ ආරමමණ්ඩවත්තානමත්තමපි කාතුං න සකකානති හෙසං අධිවත්තී තාරමමණානති සබ්බං පුබ්බසදියමෙව මුසිස්සතිති නසිස්සති; අස මපජානාති පඤ්ඤාරහිතා; ඉමස්ස පටිපත්තෙ උපසිතසනිගමෙති විචන්තො සතිහාරජනිගමෙවං † පඤ්ඤපනත්තං සතිදුබ්බලාදිපනත්තං වුත්තා, දුට්ඨො හි සති සඤ්ඤාසම්පයුත්තා විපසයුත්තා ව තත්තු පඤ්ඤාසම්පයුත්තා බලවති විපසයුත්තා දුබ්බලා කසමා යදපි හෙසං සති හොති තදාපි අසම්පජනන්තා මුසිස්සතිතෙව හෙ දුබ්බලාය සති යා සතිකිව්ව. හාපතොති එවමත්තං දිපෙතුං අසම්පජනාති වුත්තං හෙ එවං මුසිස්සති අසම්පජනා ආරමමණ්ඩවත්තානමත්තමපි කාතුං න සකකානතිති සබ්බං පුබ්බසදියමෙව. අසමානිකාති උපවාරපා

* අසුරකතරා-† සතිහාරජනිගමෙතං වතුං-කිසිවි.

ණාසමාධිවිරහිතා; මුඛසන්නාසිතා; උඛසන්නාසිතා; සමාධිවිරහෙ
 ලසෙධාකාසෙන උඛසෙධන තෙසං සමාධිවිරහවිතතං නානාරමමණස්ස
 පරිබහමති වනමකකමෙවි විය වනසාධාසු උඛසෙධන එකාරමමණ
 පි විපජ්ජති පුප්ඛෙ වුත්තනසෙයන තෙ එවං අසමාහිතා විබහනාසි
 නා; ආරමමණවච්ඡානමත්තමපි කාතුං න සකෙකානතිහි සබ්බං
 පුබ්බසද්ධිමෙව..... දුප්පඤ්ඤාති නිප්පඤ්ඤානමෙතං අභිවචනං. පඤ්ඤා
 පින දුප්පඤ්ඤානාමං නාම නන්ති. එලමුභාති එලමුඛා; ඛකාරසංග
 කාරො කතො ලාලමුඛාති වුත්තං හොති දුප්පඤ්ඤානං හි කප්පකතා
 නං ලාලා මුඛතො ගලගි ලාලා ව එලාති වුච්චති, යථා ජ “පණ්ණාල
 මුඛං උරගං විජිවක”නති, තස්මා තෙ එලමුභාති වුච්චනති එලමුභාති
 පි පාපකා එලමුඛාතිපි කෙවි පඨනති අපජෙ එලමුඛාතිපි සබ්බානු එල
 මුඛාති අපජා..... කපං හංගෙහරවං අවිහංගනි තෙ දුප්පඤ්ඤා එලමු
 භා ආරමමණවච්ඡානමත්තමපි කාතුං න සකෙකානති තෙසං අවච
 න්තිනාරමමණානං අරසඤ්ඤා විකරනනානං දිවා දිසං රතනිං හංගෙහර
 වං හුත්වා උපසාති තෙ අකුසලවිතතා අපාමත්තකතපි තසන්ති
 රජ්ජං වා ලගං වා දිසා සප්පසඤ්ඤානා හොනති ඛාණ්ඩං දිසා
 ගතඛසඤ්ඤානා එලං වා පබ්බතං වා දිසා ගතපිසඤ්ඤානා සප්පාදිහි
 අනාසවසසනං ආපාදිතා විෂ් කෙ. නති එවං තං හංගෙහරවං අත්තනි
 සමාපරාපනසකින අවිකයනති පකෙකාසනති. පඤ්ඤාසම්පන්නාහම
 සමීති එසං පඤ්ඤාසම්පන්නාහි පඤ්ඤාසම්පන්නා සමහතාගතො;
 නො වසො විපසානාපඤ්ඤාන මහපඤ්ඤාස අපි වසො පන ඉමෙසු
 සොළසස්ස ආනෙසු ආරමමණවච්ඡානපඤ්ඤාති අපජා. සෙසං සබ්බ
 ථා වුත්තනාසමෙවංති.....

සොළසසං ආරමමණපටිගතානො නිසින්නො..... පෙ.....
 නසං මසන්ති කො අනුසංඝි? බොධිසත්තො කිර ඉමානි
 සොළසාරමමණානි පරිගණිතනනා හංගෙහරවං අදිසා හංගෙහර
 වං නාම එවරුපාසු රතනීසු එවරුපෙ සෙනාසතෙ පඤ්ඤාති හඤ
 නං තත්ථාපි ගවෙසාමීති හවහෙරවකවෙසනං අකාසි එතමත්තං
 හතවා ඉදුති බ්‍රාහ්මණස්ස දසෙසන්නා තස්ස මහනති ආදිමාහ.
 තත්ථ සා නාති උභයමෙතං රතනීනං සෙවුලසද්දසනිසද්දසවචනං—
 අභිඤ්ඤානාති එසං අභිති. ලකඛණපෙ උපසගො; තස්මා අභිඤ්ඤ
 නාති වඤ්චාරිපුරිශා වඤ්චරිකකෙනාති එවමාදිහි ලකඛණෙහි
 ඤාති වෙදිතබ්බි. අභිලකඛිතාති එසං උපසගමත්තමෙව; තස්මා
 අභිලකඛිතා ලකඛණීයා ඉවෙච්ච අපො. උපොසථසමාදානමමස
 වණ්පුරාසකකාරාදිකරණත්තං ලකඛිතබ්බා සලලකඛිතබ්බා උපල
 කඛිතබ්බාති වුත්තං හොති. ඛානුදුසිති පකඛස්ස පඨෙදිවසතොපා
 භාති වනුදුසන්නං පුරණී එකාරතති; එවං පමදසි අසමි ව, පකඛස්ස
 හි සුකකපකඛස්ස කණ්ඨපකඛස්ස ව එතා නිසෙයා නිසෙයා කඛිති ජ

මිති උපාදිතමනසිකාරතාය නිලකසිණ්ඵරණාච්ඡද්දච්ඡාදනාය ච දිවායෙව සමානං රතනීති සඤ්ජානාති එවං තාව වුසානකොසලො භාවිතො එවං සඤ්ඤිතො භොගති සක්කුණරුතතො පන ඉධෙක ඡ්චවා අනන්තා සෙකාසනෙ නිසින්නො භොගී අථ දිවා රවනකසක්කුණකාකාදයො ව්‍යුජ්‍යලාභෙන දිවාති මඤ්ඤමානා රතනීං රඳිනති අඤ්ඤති වා කාරණෙති සො තෙසං සද්දං සුචා රතනීං තෙව සමානං දිවාති සඤ්ජානාති, ඉධ පනනකඡ්චවා පබ්බතනනෙර ගමනිරාය ඝණිකපට්ටජ්ජනාය කිරිතුභාය සත්තාගවද්දලිකාය * වත්තමානාය අත්තරහිතසුරියාලොභක කාලෙ නිපන්නො භොගී අථ රතනීං රවනකසක්කුණලිකාදයො මජ්ඣන්තිකසමයෙපි තත්ත තත්ත සබ්බකිකාසෙර් නිලිනා රතනිසඤ්ඤා වා අඤ්ඤති වා කාරණෙති රවනති සො තෙසං සද්දං සුචා දිවායෙව සමානං රතනීති සඤ්ජානාති එවං සක්කුණරුතතො එවං සඤ්ඤිතො භොගති. ඉදමනන්ති ඉදං අභං එවං සඤ්ජානනං; සමමානවිහාරයො වද්දමිති සමමානවිහාරපරියොපනං අනන්තාභවං සමමානවිහාරං අඤ්ඤතරං වද්දමිති වුත්තං භොගී, අභං ඔවා පන වුත්තමණං සඤ්ජානාමිති පාකඡවා ඔවාපි සත්තායා රතනිඤ්චපට්ටජ්ජද සත්තාගවද්දලෙපි ව්‍යුජ්ජරයෙසු අදිසාමානෙසුපි ජානාතිතෙව එතනං පුරෙහාගතකාලො ගතො එතනං පට්ටාභගතකාලො ගතො එතනං පට්ටාමානෙව එතනං මජ්ඣිමසාමානී තසමා එවමාන, අනවජ්ජිතමෙතං යං පුරිතපාරමී ඔවාපිය තෙතො එවං ජානාති පඤ්ඤාසංසිතානං සාවකානමපි හි රතනිඤ්චපට්ටජ්ජද පාකඡවා භොගී—කලාසංඝිමභාවිතාසෙර කිරි ගොඩ දැනනෙත්තො වඩ්ඩලකාලෙ භග්ගං ගතොති අඩ්ඩලකාලෙ භුඤ්ඤති සුරියෙ අදිසාමානෙපි පාතොසෙව සෙතාසනං පටිසිච්චා කාය ඡෙලාය නිකඛමති එකදිවසං ආරාමිකා සෙව ජෙරසා නිකඛමිඤ්ඤාලං පසාමාති භග්ගං සමපාදෙචා කාලස්මිතමුල නිසිද්දු, ජෙරො වඩ්ඩලකාලෙයෙව නිකඛමි තතොපභූති කිරි සුරියෙ අදිසාමානෙපි ජෙරසා නිකඛමනසඤ්ඤා එව ගෙරිං ආනකාපෙතති, වරගරකිරිවිභාසෙරපි x කාලදෙවනෙත්තො අනන්තාවසෙසා යාමගණනිකං පහරති ආචිණ්ණමෙතං ජෙරසා තව යාමයන්නනාලිකා පසොසෙති අඤ්ඤාතිඤ්ඤ පසොසෙති අථ නිකඛන්න පටිමෙ යාමෙ ජෙරෙ මුග්ගරං ගතොති සීතමෙතොගෙව එකඡෙවාරං පහරන්නොයෙව වා යාමයන්නං පට්ටි 8 එවං තිසු යාමෙසු සමණ්ඩමමි කතො ජෙරො පාතොසෙව ගාමං පටිසිච්චා පිණ්ඩපාතං ආදාය විහාරං ගතොති භොජනසාලාය පත්තං ඔපෙතො දිවා විහාරසානං ගතොති සමණ්ඩමමි කතොති කිකුඤ්ඤ

* සත්තාගවජ්ජලිකාය-ප-වද්දලිකාය-† සණ්ඩකාසෙර-සමබ්බා
 භාසෙර-කෙසුපි. x අරතරකිරිවිභාසෙරපි-8 පට්ටි-කි. 100.

කාලාත්මකං දික්වා පරිසරය ආගමනාදියං* පෙසෙහි වසා තිබුණු සේ
 රං දිවාවිකාරයානා නිකමිකමනමෙවද් අනතරාමගෙන වා පසෙහි
 එවං පදෙසෙසුණේ සිතානං සාවකානමපි රතනිඤ්චපරිචර්දෙ පාක
 වෙසා හොති කිසිකිසි පන බොධිසත්තානන්ති-සංගො භංගොපෙසෙසු
 වදෙසෙසුනි එසේ පන සං බොගං බ්‍රාහ්මණ අසමමාහතමෙමා ස
 හොතො ලොකෙ උපපන්නො-සුඛාය දෙවමනුස්සානන්ති වචනං වද
 මානො හො වි සමමාවදෙය්‍ය සමමාවදමානො සියා න විචාරවාදී
 අස්ස මමෙව තං වචනං වදමානො සමමාවදෙය්‍ය සමමාවදමානො
 සියා න විතථවාදී අස්සාති එවං පදසම්බන්ධා වෙදිතසෙබ්බා-පෙ-
 තානං අසමමාහතමෙමාති අසමමාහසහාචො; ලොකෙති මනුස්ස
 ලොකෙ; ඛුජ්ජනිනාසාති ඛුජ්ජනස්ස භිත්තාය; පඤ්ඤාසම්පන්න
 යා දිසාමමිකසම්පරාසිකතිතුපදෙසකොති. ඛුජ්ජනසුඛාසාති ඛුජ්ජ
 නස්ස සුඛස්සාය; වාගසම්පන්නා උපකරණසුඛසම්පද්‍යකොති. ලො
 කානුකම්පාසාති ලොකස්ස අනුකම්පස්සාය, මෙත්තාකරුණාස
 ම්පන්නා මාතෘපිතරො විය ලොකස්ස රක්ඛිතා හොපසිතාති. අත්තා
 ස නිත්‍යාස සුඛාස දෙවමනුස්සානන්ති ඉධ දෙවමනුස්සගතණෙන හ
 බ්බපුග්ගල වෙතොය්‍යසකොතෙව ගතෙත්වා හෙසං නිබ්බානමග්ග
 එලාගිගමාය අත්තනො උපපන්නං දසෙස්සති වෙදිතසෙබ්බා. අත්තා
 යාති හි වුත්තො පරමස්සාය නිබ්බානස්සාති වුත්තං හොති හිත්තා
 යාති වුත්තො තං සමපාපකමග්ගස්සායාති වුත්තං හොති නිබ්බානස
 මපාපකමග්ගතො හි උත්තරිං හිතං නාම නත්ති සුඛායාති වුත්තො එල
 සමපන්නිසුඛස්සායාති වුත්තං හොති, තතො උත්තරිං සුඛායාචො, වු
 ත්තමෙතං අයං සමාගිපච්චුප්පන්නසුඛොච්ච අයතිච සුඛඵපාකො
 ති. එවං හතවා බුබුදුණපට්ට්ඨායාචො අත්තනො අසමම ගතිතා
 රං බ්‍රාහ්මණස්ස දසෙස්සා ඉද්දති යාය පටිපද්‍යං තං කොට්ඨංගං
 අසමමාහවිකාරං අගිගතො තුං පුබ්බගාගතොපඤ්ඤාති දසෙස්සා තුං ආර්
 ඛං බො පන මෙ බ්‍රාහ්මණාති ආදිමාන. හෙවි පනාහු-ඉමං අස
 මමාහවිකාරං සුඛා බ්‍රාහ්මණස්ස විත්තමෙවං උපන්නං කාය නුඛො
 පටිපද්‍යං ඉමං පන්නොති තස්ස විත්තමඤ්ඤං ඉමායාහං පටිපද්‍යං ඉමං
 උත්තමං අසමමාහවිකාරං පන්නොති දසෙස්සොනො එවමානාති.

තානං ආරඛං වොපනි මෙ බ්‍රාහ්මණ විජිසං අහොසිති බ්‍රාහ්ම
 ණ න මයා අයං උත්තමො අසමමාහවිකාරො කුසිතොන මුසියාති
 නා අසාරඛකායොන විකම්පනවිත්තොන වා අගිගතො අපිච්චො තද
 ගිගමාය ආරඛං බො පන මෙ විරිසං අහොසි, බොධිමණ්ඩ නිසිතො
 න මයා චතුරඛං විරිසං ආරඛං අහොසි පග්ගහිතං අසිඵ්ලප්පවන්ති
 තන්ති වුත්තං හොති ආරඛතොයෙව ච මෙ තං අස උච්ඡිතං අහොසි,
 උපසිතා සති අසමමුසාති න කෙවලව මෙ විරිසමෙව සතිපි ආරම්භ

* හිබ්බං,

භූතානිමුඛිනාවෙන උපසිතා අනෙකෙහි භේදානුමතෙණං නිසිනෙත්ථ උපසිතා
 නාං තෙව ආසමුදා; පස්සෙධං කාමසං අසාරධොති කාමවිතතප
 ස්සාභිසමනාවෙන කායොපි මෙ පස්සෙධං අනෙකෙහි තත්ථ ඥානං නාමකා
 යෙ පස්සෙධං රූපකායොපි පස්සෙධං තෙව භොති තස්මා නාමකායො
 රූපකායොති අවිජ්ජෙසසභා ම පස්සෙධං කායොති වුත්තං; අසාර
 ධොති සො ච ඛෙ, පස්සාධගායෙව අසාරධො විගතදරථොති වුත්තං
 භොති. සමාභිනං චිත්තං එකග්ගන්ති උත්තමස් මෙ සමා ආභිතං
 සුද්ධාපිතං අපිතං වා අනෙකෙහි සමාභිතන්තා එව ච එකග්ගං අවලං
 නිප්පාදන්නති. එත්තාවතා ඤානස්ස පුබ්බපට්ඨපදා කථිතා භොති
 ඉදන් ඉමාය පට්ඨපදා අගිතතං පුඨමජ්ඣානං ආදිං කථාං විජ්ජානන්තං
 පටිජ්ජානන්තං විජ්ජෙසං දස්සෙත්තං සො ධො අනන්ති ආදිමාහ.
 තත්ථ විවිච්චව ඤාමෙහි මෙ පස්සෙධං මහාපාසානං උපසමපජ්ජ
 විකාසිති එත්ථ තාව යං චත්තබ්බං සිත්තං තං සබ්බං විසුඛිමග්ගෙ පඨ
 විකසිණකථායං වුත්තං කෙට්ඨං භි තත්ථ උපසමපජ්ජ විහරතිති ආ
 ගතං ඉධ විකාසිති අයමෙව විජ්ජෙසො ඤිං කථාං පන භගවා ඉමොති
 ඤානාති උපසමපජ්ජ විකාසිති? කමමසානං භාවෙති, කතරං?
 ආනාපානසහිකමුච්ඡානං ඉමොති ච පන චත්තාරි ඤානාති කෙසෙ
 විජ්ජෙතකග්ගන්තාති භොනති කෙසෙවි විපස්සනාපාදකාති කෙසෙවි අභි
 ඤ්ඤාපාදකාති කෙසෙවි නිවරාධපාදකාති කෙසෙවි භවොක්කමනන්තා
 නි ච තත්ථ ඛිණ්ණසවානං විජ්ජෙතකග්ගන්තාති භොනති. තෙ භි සමාපජ්ජ
 භා එකග්ගවිත්තා සුඛං දිවසං විහරිස්සාමාහි ඉත්ථෙව. කසිණපට්ඨ
 මමා කථා අභිසමාපන්නීයො නිබ්බන්ධනාති සෙසවුපුජ්ජානං සමා
 පන්නිතො වුච්ඡාය සමාගිතෙන විජ්ජෙන විපස්සෙස්සාමාහි නිබ්බන්ධන
 නන්තං විපස්සනාපාදකාති භොනති සො පන අභිසමාපන්නීයො
 නිබ්බන්ධනභා අභිඤ්ඤාපාදකප්ඤානං සමාපජ්ජභා සමාපන්නිතො
 වුච්ඡාය එකොපි හුභා ඛහුඛා භොතිති වුත්තන්තො අභිඤ්ඤායො පණ්ණ
 න්තා නිබ්බන්ධනාති තෙසං අභිඤ්ඤාපාදකාති භොනති, සෙ අභි ස
 මාපුත්තීයො නිබ්බන්ධනභා නිවරාධසමාපන්නිං සමාපජ්ජභා සන්තා
 හං අවිත්තා හුභා දිසෙවධමෙම නිවරාධං නිබ්බානං පභා සුඛං විහ
 රිස්සාමාහි නිබ්බන්ධනනති තෙසං නිවරාධපාදකාති භොනති, සෙ
 පන අභි සමාපන්නීයො නිබ්බන්ධනභා අපරිච්ඡිණ්ණිකානා බ්‍රහ්මලො
 කෙ උපපජ්ජෙස්සාමාහි නිබ්බන්ධනනති තෙසං භවොක්කමනන්තාති
 භොනති. භගවතා පඨිදං චතුස්සානං මොඛිරුක්කමුලෙ නිබ්බ
 භාතිතං හං තස්ස විපස්සනාපාදකමෙව අනෙකෙහි අභිඤ්ඤාපාදකම සබ්බ
 ඤ්චිද්විසාධකම සබ්බලොභීයලොකුත්තාරමුණ්දග්ගකන්ති වෙදිගබ්බං.

සෙසව් ගුණානං දසකං අනෙකි නෙසං එකදෙසං දසොනෙතො
සො එවං සමානිතො විතෙහති ආදිමාත.

තත්ත විතො විජ්ජානං අනුපදවණ්ණනාචච භාවනානසො
ච විසුඛිමෙහෙවිතාරිතො, කෙවලං හි තත්ත සො එවං සමානිතො වි
තො පෙපෙසං අභිනින්නාමෙතිති වුත්තං, ඉධ අභිනින්නාමෙතිති.
පෙපෙසං අසං ඛො මෙ බ්‍රාහ්මණාති අසව අප්පණ්‍යාචාරො තත්ත
අනාගතොති අයමෙව විතෙසො. එත්ත සොති සො අහං; අභිනින්නා
මෙතිති අභිනිතරි; අභිනින්නාමෙතිති වචනතො සොති එත්ත
සො අහති වචමෙත්තො වෙදිතබ්බො. "යසොවිදං හතවතො විසෙහ
පුබ්බෙතිවාසානුස්සතිඤ්ඤං ආගතං තස්මා සො තතො වුත්තො ඉධ
පපෙනොති එත්ත එවං සොජ්ජානා වෙදිතබ්බො. එත්ත හි සො තතො
වුත්තොති පටිතිවතනන්තස්ස පටිවෙකකතං තස්මා ඉධුපපෙනොති
ඉමිස්සා ඉධුපපතියා අතන්තරං අමුත්තඋප්පාදිති තුසිතහවනං
සන්ධියාහාති වෙදිතබ්බො. නත්තාපාසිං එවනාමොති තත්තාපි
තුසිතහවතෙ සෙතෙකතුනාමදෙවපුත්තො අනෙකි; එවං ගො
තොති තාහි දෙවතාහි සථිං එකගොනො; එවං වග්ගණාති
සුවණ්ණවග්ගණා; එවමාහාරොති දිබ්බසුඛාසාරො; එවං සුඛ
දුක්ඛ සමිඤ්ඤෙති එවං දිබ්බසුඛපටිසංවෙදී දුක්ඛං භත සබ්බාර
දුක්ඛමතනමෙව; එවමාසුපටිසෙනොති එවං සතපසංසවය්‍යෙකො
පි සති ව වය්‍යසතසසාසුපටිසෙනො; සො තතො වුත්තොති සො
අහං තතො තුසිතහවතො වුත්තො; ඉධුපපෙනොති ඉධමතාමායා
දෙවියා කුට්ඨමිති නිබ්බතො; අහං ඛො මෙ බ්‍රාහ්මණාති ආදිසු මෙ
ති මයා; චිත්තාති විදිතකරණෙති විජ්ජා; හිං විදිතං කරොති පුබ්බ
නිවාසං. අචිත්තාති තසෙව පුබ්බනිවාසස්ස අවිදිතකරණෙති
තප්පටිච්ඡාදකලොකො වුච්චති; නමොති සෙව ච මොකො; පටිච්ඡාද
කරණ නමොති වුච්චති. අලොකොති සාසෙව විජ්ජා; ඔහාසකරණ
ෙති ආලොකොති වුච්චති; එත්ත ච විජ්ජා අභිතොති අහං අත්තො,
සෙසං පසංසාවචනං. සොජ්ජාපෙනත්ත අහං ඛො මෙ විජ්ජා අභිත
නා තස්ස මෙ අභිතවිජ්ජස්ස අචිත්තා විතො විතොති අත්තො. තස්මා?
යස්මා විජ්ජා උප්පන්නා, එතනෙයො ඉතරස්මිමි පදවගෙ. සථා තතති
එත්ත යථාති ඔපමෙව තතති නිපාතො; සතියා අවිප්පාපෙන අප්ප
මන්තස්ස; විජ්ජතාපෙන අපි නාමිතො; කාසෙව ජිවිතෙ ව අතපෙ
කම්මාය සතිතනස්ස; පෙසිතනස්සාති අත්තො. ඉදං වුත්තං
මොති, යථා අප්පමතස්ස ආතාපිතො පතිතනස්ස විතරතො අචි
ත්තා විතෙසෙය්‍ය විජ්ජා උප්පෙය්‍ය තමො විතෙසෙය්‍ය ආලොකො
උප්පෙය්‍ය එවමෙව. මම අචිත්තා විතො විජ්ජා උප්පන්නා තමො
විතො ආලොකො උප්පන්නා එතස්ස මෙ පබ්බානානුසොකස්ස අනු
රූපමෙව ඉලං උභිතති.

පු බෙබ නි වා ස ක ටා නි සි නා.

චූළපපානකථායං යයමා ඉධ හඟවතො වසෙන පාළි ආහනා
 තයමා පසායාමි පරානාමිති වුතං. අයං විසෙසසා, සෙසං විසුභිමගෙන
 වුතකසදිසමෙව. එත පන විජ්ජාති දිබ්බවකුඤ්ඤාණවිජ්ජා; අභිජ්ජාති
 යයනානං වුතිපටිසංකප්පාදිකා අවිජ්ජා; සෙසං වුතනනගමෙව. යයමා
 ච පුරිතපාරමිතං මහාසත්තානං පරිකමමඤ්චං නාම නත්ති තෙ හි
 විතෙහ අභිනින්නාමිතමහෙතෙව අනෙකවිතිතං පුබෙබනිවාසං
 අනුසාරනති දිබ්බත වකුඤ්ඤා සමුත්ත පසානති තයමා ගො තත්ථ
 පරිකමමං ආදිං කතා භාවනානගො වුතො න තෙන ඉධ අනෙතා
 ති. තතියාය විජ්ජාය සෙසා ඵලං 'සමානිතෙ විතෙහති විපසානාපාද
 කවතුපාඤ්ඤානවිතො වෙදිනබ්බං; ආසවානා ධ්මසද්ධිණාණාති අර
 හනතමගඤ්ඤාණාය; අරහනතමගෙනා හි ආසවවිනාසනතො ආස
 වානං ඛයොති වුවෙති නතුචෙතං ඤාණං තත්ථ පරියාපන්නානාති.
 ඩිනානං අභිනින්නා මඤ්ඤාති විපසානාවිතං අභිනිගරි; සෙසා ඉදං
 දුක්ඛනති එවමාදිසු 'එතතකං දුක්ඛං න ඉතො භීතොසාති සබ්බමපි
 දුක්ඛසච්චං සරසලුක්ඛණපටිච්චෙබෙන යථාභුතං අබ්බාඤ්ඤාසිං ජාතිං
 පටිවිජ්ඣිං තසා ච දුක්ඛසා නිබ්බතතිකං ජාණං අයං දුක්ඛසමුද
 ගොති භද්දහගමපි යං ථානං පච්චා නිරුජ්ඣනති තං තෙසං අප්පච
 භාතිනිසානං අයං දුක්ඛනිරොධාති තසා ච සමපාපකං අරියමග්ගං
 අයං දුක්ඛනිරොධගාමිති පටිපදති සරසලුක්ඛණපටිච්චෙබෙන යථා
 භුතං අබ්බාඤ්ඤාසිං ජාතිං පටිවිජ්ඣනති එවමනෙතා වෙදිනබ්බො. එවං
 සරුපතො සච්චාති දුග්ගොති ඉදති කිලෙසවසෙන පරියායතො
 දුග්ගොතො; ඉමෙ ආසවානි ආදිමාහ. නස්ස මෙ ඵලං ජාන
 ගො ඵලං සෙසොති තසා මග්ගං එවං ජානනසා එවං පසා
 නනසා; සභවිපසානාය කොටිපපතං මග්ගං කපෙති. කාමාසවාති
 කාමාසවතො; විමුච්චිත්ථාති ඉමිනා ඵලකඤ්ඤා දුග්ගොති මග්ගකඤ්
 ඤා හි විතං විමුච්චති ඵලකඤ්ඤා විමුත්තං ගොති. විමුත්තයමි.
 විමුත්තමිතිඤ්ඤාණති ඉමිනා පටිච්චෙකඤ්ඤාණං දුග්ගොති; ඛිණ්ණ
 ජාතීති ආදිති තසා භුමිං; තෙන හි ඤාණෙන හඟවා පටිච්චෙකඤ්
 ඤා ඛිණ්ණ ජාතීති ආදිති අබ්බාඤ්ඤාසි. කතමා පන හඟවතො
 ජාති ඛිණ්ණ කථම නං අබ්බාඤ්ඤාසීති? න තාවසා අතිතා ජාති ඛිණ්ණ
 පුබෙබව ඛිණ්ණතා න අනාගතා අනාගතෙ වායාමාභාවතො න
 පටචුප්පනතා විජ්ජමානතා යා පන මග්ගසා අභාවිතතා උප්ප
 රෙජ්ජය එකවතුපවච්චොකාරගතවසු එකවතුපවකඤ්ඤාසගද ජාති
 යා මග්ගසා භාවිතතා අනුපාදධමමතං ආපජ්ජෙන න ඛිණ්ණ. තං
 සෙසං මග්ගභාවනාය පඨිණ්ණිලෙසෙ පටිච්චෙකඤ්ඤා කිලෙසාභාවෙ
 විජ්ජමානමපි කමමං ආයති අප්පටිසංකිකං ගොතිති ජානනො
 අබ්බාඤ්ඤාසි. මුඛිනනති වුතං පටිවුතං කතං චරිතං නීඨිතනති

අපො; බ්‍රහ්මවිද්‍යෙහි මගනිබ්‍රහ්මවර්ය; පුපුර්ණකලාණකොති සභිං සත්‍යසෙකඩා බ්‍රහ්මවර්යවාසං වසනති නාම බිණාසට්ඨා චුඤ්චාසො තසමා හභවා අත්‍යන්තො බ්‍රහ්මවර්යවාසං පච්චලෙවකින්නො. බ්‍රහ්මං බ්‍රහ්මවර්යනති අබ්‍යක්ඛංසි. කාමං කාරණියානාති චතුසු සච්චසු චතුඨි මගෙහති පරික්ඛාපකානසච්චිකිරියාභාවතාවසෙනං සොලසවිධමපි කිලං නිසාපිතනති අපො; පුපුර්ණකලාණකාදයො හි තං කිලං කරොනති බිණාසට්ඨා කතකරණියො තසමා හභවා අත්‍යන්තො කාරණියං පච්චලෙවකින්නො කතං කාරණියනති අබ්‍යක්ඛංසි. භාසරං ඉන්ද්‍රියාණායාති ඉද්දති පුන ඉත්ථොවාය එවං සොලසවිධකිලවතාවාය කිලෙසකියාය වා මග්ගභාවනාකිලං මෙ නාපිති අබ්‍යක්ඛංසි. අඵවා ඉත්තනායාති ඉත්ථොවතො ඉමස්මා එව පකාරො ඉද්දති වත්තමානකඩකියනනානා අපරං බ්‍රහ්මකතානං මග්ගං නාපි ඉමෙ පන පචකඩකියා පරික්ඛාපකා භික්ඛාති ජිනාමුලකා රුකඩා විය ගෙ චර්මකපික්ඛාණ්ණිකාදින අනුපාදනො විය ජාත චෙද්ද නිබ්බාසියනතිති අබ්‍යක්ඛංසි. ඉද්දති එවං පච්චලෙවකිනා ඤාණපටිග්ගතිතං තං ආසවානං බ්‍යඤ්ඤානිග්ගමං බ්‍රාහ්මණස්ස දසෙස නොනා අසං ටො මෙ බ්‍රාහ්මණාති ආදිමාත. තත්ථ විජ්ජාති අරහ තතමග්ගඤ්ඤාණවිජ්ජා; අවිජ්ජාති චතුසච්චපටිච්ජාදිකා අවිජ්ජා. සෙසං චුත්තනායමෙව. එත්තාවතා ච පුබ්බෙතිවාසඤ්ඤාණෙන අතිතං සඤ්ඤාණං දිබ්බවකිනුතා පච්චුප්පනානාගතං සඤ්ඤාණං ආසවකික සෙන සකලලොකුත්තරගුණනති එවං තිති විජ්ජාති සඤ්ඤාපි සබ්බ ඤාදුගුණ සබ්බගෙහිවා පකාසෙන්නො අත්‍යන්තො අසමෙමාහවිකාරං බ්‍රාහ්මණස්ස දසෙසාසි. එවං චුත්තන කිරි බ්‍රාහ්මණො වින්තසි සම ටො ගොතමො සබ්බඤ්ඤාතං පටිජානාති අජ්ජාපිව අරඤ්ඤවාසං න විජ්ජාති අනිත්ථානවස්ස අඤ්ඤාපි කිම් කරණියනති. අඵස්ස හභවා අජ්ජාසයං විදිත්වා ඉමිනා අජ්ජාසයානුසක්ඛිනා සියා ටො පනි තෙති ආදිමාත. තත්ථ සිසා ටො පන ගො බ්‍රාහ්මණ ඵමමස්සාති බ්‍රාහ්මණ කදපි තුග්ගං එවං හට්ඨො; හ ටො පෙනිතං බ්‍රාහ්මණ එවං දඬුකිනති, එවං ටො පන බ්‍රාහ්මණ තයා මග්ගං පනාසෙනාසන පටිසෙවනං අවිතරාකාදිතායාති එවං න දඬුකි. එවං පනාසෙනා සනපටිසෙවනෙ අකාරණං පටිකිකිපිත්වා කාරණං දසෙසන්නො ටෙ ටො අනනති ආදිමාත. තත්ථ අපොසොව අත්ථවෙසා තසමා ටෙ ටො අහං බ්‍රාහ්මණ අත්ථවෙසති අහං ටො බ්‍රාහ්මණ ටෙ අපො ටෙ කාරණාති සමපස්සමානොති චුත්තං ගොති. අත්ථගෙනා ච දිඬුකිම සුබ්බිකාරනති එත්ථ දිඬුකිමො නාම පටිච්චෙකඩා අත්තභාවො සුබ්බි භාථො නාම චතුත්තං ඉරියාපට්ඨිකාරානං එසුතා, එකකස්ස හි

අරභයෙහි අනන්තමයා ලව්‍යාරපයා විසිවිට ලව්‍යාදය සබ්බකුරියාපරා ආසුකා හොනති තසමා දිසබ්බකුරියා සුබවිකාරං දිසබ්බකුරියාපරානති අයමනො වෙදිතබ්බො. පට්ඨමම ජනනං අනුකම්පමානොති කපං අරභයොපාසෙන පට්ඨමං ජනනං අනුකම්පිතා හොති? සබ්බා පබ්බජිතා හි කුලපුත්තා හඟවතො අරභයොපාසං දිසා හඟවාපි නාම අරභයොපාසනාසනානි න මුචති යසං නෙවති පරිඤ්ඤාතබ්බං න පතා නබ්බං න භාවෙතබ්බං න සට්ඨකාතබ්බං කිමබ්බ පන මයනති විනන්තො තස්ස වසිතබ්බමෙව මඤ්ඤියානති එවං බිප්පමෙව දුක්ඛස්සන්තකරං භවියානති, එවං පට්ඨමං ජනනං අනුකම්පිතා හොති, එතමස්ස දසොනො ආත පට්ඨමං ජනනං අනුකම්පමානොති. තං සුභා අග්ගමනො බ්‍රාහ්මණො අනුකම්පිතරූපාති ආදිමාහ. තස්ස අනුකම්පිතරූපාති අනුකම්පිතරූපාතිකා අනුකම්පිතසභාවා; ජනනාති ජනසමුහො; සථානං අරභතො සම්මාසම්බුද්ධනාති සථා අරභං සමමාසමුද්ධො අනුකම්පයා නෙට්ඨ අනුකම්පිතරූපාති, එව ම වනා පුත්තං හඟවතො ධම්මදෙසනං අබ්බානුමොදමානො හඟ වනනං එතද්වො ච අභික්ඛන්තං හොනොනම අභික්ඛන්තං හොනොනමාති එතාසං අභික්ඛන්තසද්දං බ්‍රහ්මඤ්ඤාතිරූපබ්බානුමොදනෙසු දිසාති, තථාහි “අභික්ඛන්තො හනොන රතති නික්ඛන්තො පථමො සාමො විරතියිනො නික්ඛසබ්බො”ති ආදියු බ්‍රහ්ම දිසාති. “අයං ඉමෙයං චතුත්තං පුග්ගලානං අභික්ඛන්තතරො ච පණිතතරො වා”ති ආදියු සුඤ්ජරො.

“කො මෙ චතුත්ති පාදනී ඉතියා යසසා ජලං
අභික්ඛන්තන වණ්ණන සබ්බා ඔහාසං දිසා”ති-

ආදියු අභිරූපෙ. “අභික්ඛන්තං හනොන”ති ආදියු අබ්බානුමොදනං. ඉධාපි අබ්බානුමොදනෙයෙව. යසමා ච අබ්බානුමොදනෙ නසමා සාධු සාධු හොනොනමාති වුත්තං හොතිති වෙදිතබ්බො.

“හසෙ කොඨෙ පසංසායං කුරිතෙ කොකුතලවජරෙ
භාණෙ සොනෙ පසාදෙ ච කෙරෙ ආමෙණ්ඩිතං බුද්ධා”ති-

ඉමිනා ව ලක්ඛණෙන ඉධ පසාදවසෙන පසංසාවසෙන වායං ඵ්ඤ්ඤානං වුත්තොති වෙදිතබ්බො. අපි වා අභික්ඛන්තනාති අභික්ඛන්තං අති ඉසං අතිමනාපං අතිසුඤ්ඤාති වුත්තං හොති. තස්ස එකෙන අභික්ඛන්තසද්දෙන දෙසනං පටාමෙති එකෙන අග්ගනො පසාදං, අයං තෙසං අධිපාසො අභික්ඛන්තං හොනොනම යදිදං හොනොනොනමෙය ධම්මදෙසනං අභික්ඛන්තං යදිදං හොනොනොනමෙය දෙසනං ආගමම මමපසාදෙ. හඟවතොයෙව ච චිතං වෙ වෙ අනෙ සාධාය පටාමෙති හොනොනොනමෙය ච චිතං අභික්ඛන්තං දෙසනාසනො අභික්ඛන්තං ඉණ්ඩිකමනො

එයා සබර්නනතො පඤ්ඤාදනනෙහි; සාන්තො සබ්බන්තනො
උත්තානපදනො ගමිතිර්ථනො කණ්ණසුඛනො හද්දංගිකමනො
අනත්තුකකංසනනො අපච්ඡිකනනො කාරුණිකලනො පඤ්ඤාචි
ද්දනනො ආපාථරමණියනො විමද්දකමනො සුඤ්ඤානසුඛනො විමං
සිංගානතිතනොති එවමාදිති භොජෙතබ්බං. තනො පරමෙ වතුති
උපමාහි දෙසනංගෙව පොමෙති තප්ප නික්කුල්ලානති අබ්බමුඛං
ඛපිතං ගෙසාමුඛරාතංමා; උක්කුල්ලානති උපරිමුඛං කෙරෙහි;
පට්ටප්පනනති තිණපණ්ණාදිපාදිතං; විවෙරෙහති උග්ගාපෙතං;
මුල්ලසාති දිසාමුල්ලාසා; මග්ගං ආවිසෙකසාති හෙත්තං ගෙහනි
එසමනෙති වදෙහි; අක්කිකාසෙති කාලපකඩවාතුද්දසිද්ධිපරිදාන
සංඝවානසංඝසමෙසවපෙලෙති වතුරෙහි තමෙ; අගං තාව අනුගානාන
පදනො, අගමපන අධිපායගොපනා, යථා කොපි නිකුල්ලං උක්කු
ල්ලාසා එවං සබ්බමවිමුඛං අසබ්බමෙ පතිතං, මං අසබ්බමා වුසා
පෙන්නනා යථා පට්ටප්පනං විවෙරෙහ එවං කසාපසා හතවනො
සාසනනරධානා පභුති මිට්ඨාදිසිකසංඝපට්ටප්පනං සාසනං විවර
න්නනා යථා මුල්ලාසා මග්ගං ආවිසෙකසා එවං කුමමග්ගපිට්ඨාමග්ග
පට්ටප්පනාසා මෙ සග්ගමොක්ඛමග්ගං ආවිසෙකසානා යථා අක්කි
කාසෙ තෙලපල්ලාතං ධාතෙහි එවං මොක්ඛකාරනිමුග්ගා මෙ
මුඛාදිරතනරුපාති අපසානො තප්පට්ටප්පාදකමොක්ඛකාරවිමංසක
දෙසනාපල්ලාතධාරණෙන මග්ගං ගොතා ගොතමෙන එතෙහි
පරිගෙහි පකාසිතතො අනෙකපට්ටප්පනෙහි බ්බමමා පකාසිතො.
එවං දෙසනං පොමෙති ඉමං දෙසනං රතනත්තෙහි පසන්නාපි
තො පසන්නාකාරං කෙරෙන්නො එසානති ආදිමා. තප්ප එසා
සනති එසං අතං; සමිනනං * ගොතමං සරණං ගමිත්ථිති හව
මෙ ගොතමො සරණං පරායණං අසංසා භාගාතිතාසා ව විධාතො
ති ඉමිනා අධිපායෙන හවනං ගොතමං සරණං ගමිත්ථි හරාමි
සෙවම් පරිද්දාසාමි එවං පරානාමි මුල්ලාමිති. ගෙසං හි බාතුනං
ගතිඅනො මුඛිති තෙසං අනො තමො ගමිත්ථිති ඉමං පානාමි
මුල්ලාමිති අගමනො වුතො. බ්බමමෙ හික්කුසබ්බමාති එත පන
අධිගතමග්ගෙහි සවිකතතිරොගෙ යථානුසිං පට්ටප්පමානෙ වතුසු
අපායෙහි අපතමානෙ ‡ ධාතෙහිති බ්බමො සො අතොගො අරිග
මග්ගාපෙව නිබ්බානව මුත්තංගෙහි හතවනා “යාවනා හික්කුපෙ
බ්බමා සබ්බමා අරිගො අසබ්බමො මග්ගො තෙසං අග්ගමකමායති”ති
විජ්ඣාමො. නු කෙවලව අරිගමග්ගො පෙව නිබ්බානව අපිට්ඨො අරිග
පෙලෙහි සංඝං පරිසන්තිබ්බමොපි, වුත්තං ගෙහි පනතමාණවක
විමානො.

* හගවනානති † අසංසා හගනා-කිසිවි ‡ අපභාමානෙ කභි,
ඉතිමි පාලියා.

“රාගවිරාගමනෙජමසොකං ධම්මමසබ්බතමප්පටිකුලං
මධුරමිමං පඤ්ඤං සුචිහයනං ධම්මමිමං සරණාසම්මුපෙමි”ති-

එසේ රාගවිරාගයාගේ මගෙකා කපිතො; අනෙජමසොකයෙහි එලං; ධම්මමසබ්බතයෙහි නිබ්බානං; අප්පටිකුලං මධුරමිමං පඤ්ඤං සුචිහ තනනති පිටකාග්‍රන්ථය විභවනසබ්බධම්මකඛ්ඛානි, දිසිසීලසංඝාතෙන සංඝනොති සංඝිකා; සො අසුතො අභි අරියපුග්ගලසමුපකා. වුත්තා හෙතං තැමිසෙඤ්ඤා පිමානො:-

“යසං ච දින්නමනපථලමාත්‍ර චතුස්ස සුචිස්ස පුරිසස්සතෙස්ස
අභි ච පුග්ගලධම්මදසා තෙ සංඝමිමං සරණාසම්මුපෙමි”ති-

භික්ඛුනං සංඝො භික්ඛුසංඝො; එතනාවතා බ්‍රාහ්මණො තිණි සරණාගමනානි * පටිච්චෙදසී.

ඉදහි තෙස්ස සරණාගමනෙස්ස කොසල්ලාසං සරණං සරණාගම නං යො සරණං ගට්ඨති සරණාගමනප්පකතෙද සරණාගමනපලං සංකිල්ලෙසො කෙදෙහි අයං වීරි චෙදිතබ්බං. සෙය්‍යපිදං-පදානොකාච හිංසනීති සරණං සරණගතනං තෙනෙච සරණාගමනෙන හයං සන්තාසං දුක්ඛං දුග්ගතිපරික්කිල්ලෙසං ගතති විනාසෙතිති අනො. රතනත්තයෙය්‍යතෙවතං අභිච්චනං. අභි චා භිතෙ පවතන තෙන අභිතා ච නිවර්තනෙන සත්තානං හයං හිංසනීති බ්‍රහ්මා හච කන්තාරා උග්ගරතෙන අසාසදතෙන ඒ ධම්මො අප්පකානමපි කාරානං විපුලපලපටිලාභකරණෙන සංඝො තස්මා ඉමිනාපි පරියා යෙන රතනත්තයං සරණං, තප්පසාදග්ගරුතාහි විහනකිල්ලෙසො තප්පරාය ණතාකාරප්පවිතො විනතුප්පාදෙද සරණාගමනං නංසමබ්බි සත්තො සරණං ගට්ඨති වුත්තප්පකාතෙරත විනතුප්පාදෙන එතානි මෙ තිණි රතනානි සරණං එතානි පරායණනති එවං උපෙතිති අනො, එවං තාව සරණං සරණාගමනං යො ච සරණං ගට්ඨති ඉදන්තයං චෙදිතබ්බං. සරණාගමනප්පකතෙද පන දුට්ඨං සරණාගමනං ලොකු තතරං ලොකිකම, තප්ප ලොකුතතරං දිසිසට්ඨානං මග්ගකිණි සරණාගමනුපකතිල්ලෙසමුච්චෙදෙන ආරම්මණතො නිබ්බානාරම්මණං හුචා කිට්ඨතො සකල්ලපි රතනත්තයෙ ඉප්පිති. ලොකිකං පුට්ඨනානං සරණාගමනුපකතිල්ලෙසවිකම්මතෙන ආරම්මණතො බ්‍රහ්මදිග්ගාරම්මණං හුචා ඉප්පිති. නං අසුතො බ්‍රහ්මදිස්ස වතුස්ස ස ඛාපට්ටාසො අඛාමුලකාච සමමාදිසී දසස්ස පුඤ්ඤාකිරිමවත්තුස්ස දිසිප්ප් කම්මනති වුට්ඨති. තසිදං වතුසා පවතනති-අත්තසන්තියානතෙන තප්පරාය ණතාස සියසාච්චපකම්මතෙන පණිපාතෙනාති, තප්ප අත්ත ගන්තියානතං නාම අප්පාදිං කප්පා අහං අත්තානං බ්‍රහ්ම නිස්සං තෙමි ධම්මෙස සංඝසංඝාති එවං බ්‍රහ්මදිනං අත්තපට්චරතං. තප්පරාය

ණතා නාම අප්පාදිං කච්චා අතං බුබුපරායණො බමමපරායණො සබ්බපරායණො ඉති මං බාගෙරපාති එවං තපපරායණභාවො. සිංහා භාවුපගමනං නාම අප්පාදිං කච්චා අතං බුබුසා අනන්තවාසිකො බමමසා සබ්බසා ඉති මං බාගෙරපාති එවං සිංහාභාවුපගමො. පණි පානොනාම අප්පාදිං කච්චා අතං අභිවාදනපච්චුඝානං අප්ලිකමමං සා මිවිහමමං බුබාදිනං සෙව තිණ්ණං චන්දනං කරොමි ඉතිමං බාගෙර පාති එවා බුබාදිසු පරමනිපව්වාකාරො. ඉමෙසං හි චතුත්තං ආ කාරානං අඤ්ඤාදරමපි කරොනන්ත ගතිනංසෙව භොති සරණා ගමනං.

අපි ව හඟවතො අත්තානං පරිව්චජාමි බමමසා සබ්බසා අත්තා නං පරිව්චජාමි ජිවිතච පරිව්චජාමි පරිව්චජනාසෙව මෙ අත්තා පරි වචනංසෙව මෙ ජිවිතං ජිවිතපරියන්තිකං බුබං සරණං ගච්ජාමි බුබො මෙ සරණං ලෙණං තාණන්ති එවමපි අත්තසන්නිත්තාතනං. වෙදිත ධබ්බං. “සත්ථාරච චතාගං පසෙසායං හඟවන්තමෙව පසෙසායං සුගත ච චතාගං පසෙසායං හඟවන්තමෙව පසෙසායං සමමා සමබුබව චතා ගං පසෙසායං හඟවන්තමෙව පසෙසායං”නති එවමපි මහාකසාපසා සරණාගමනෙ වීය සිංහාභාවුපගමනං දඬුබබ්බං.

“සො අතං විචරිසාමි ගාමාගාමං පුරාපුරං
නාමසාමානො සමබුබං බමමසා ව සුබමමත”නති-

එවමපි ආලවකාදිනං සරණාගමනං වීය තපපරායණතා වෙදි තබ්බො. “අඵබ්බො බුහමාසුබ්බාගමණො උභායාසනා එකංසං උත්තරා සබ්බං කරිත්වා හඟවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා හඟවතො පාදති මුණෙනව පරිවුමෙති පාණිති ව පරිසමොගති නාම ව සාවෙති බුහමාසු අතං භොගොතම බ්‍රාහ්මණො බුහමාසු අතං භොගොතම බ්‍රාහ්ම ණො”ති එවමපි පණිපාතො දඬුබබ්බො-සො පනෙස ඤ්ඤාතියාවරිය දුක්ඛණ්ණස්වසෙන චතුබ්බිබ්බො භොති තත්ථ දුක්ඛණ්ණස්වසෙපා නෙන සරණාගමනං භොති න ඉතරෙති සෙසව්වසෙනෙව හි සරණං ගග්ගති සෙසව්වසෙන තිස්සති තස්මා යො සාකිසො වා කොලිසො වා බුබො අමොකං ඤ්ඤාතෙතො ව්‍යුත්ති අගතිතමෙව භොති සරණං යො වා සමණො ගොතමො රාජපුත්තො මහානුභාවො අදිඤ්ඤා නො අනත්ථමපි කුමරස්සාති හසෙන ව්‍යුත්ති අගතිතමෙව භොති සරණං යොපි බොධිසත්තකාලෙ හඟවතො සන්නිකෙ කිවි උග්ග ගිතං සරමානො බුබුකාලෙ වා-

“එකෙන භොගෙ භුජෙය්‍ය වීති කමමං පයොජ්ජෙ
චතුත්ථම නිබාපෙය්‍ය ආපදසු හවිසාති”ති-

එවරදො අනුසාසනිං උග්ගතෙතො ආවරිසො මෙති ව්‍යුත්ති අග තිතමෙව භොති. ගණිණි-සො පුත්ත අගං ලොකෙ අග්ගදුක්ඛණ්ණ

භයානි වැනි තෙතෙව ගතිනං භොති, එවං ගතිතසරණස්ස උපාසකාස්ස වා උපාසිකාස්ස වා අඤ්ඤාතිත්වයෙසු පබ්බතමපි ඤාතිං ඤාතං තෙම අයනති වැනිතො සරණාගමනං න භිජ්ජති පභෙව අපබ්බජිතං තථා රාජානං ගෘවසෙන වැනිතො, භොති රභිජ්ජිතභාවා අවැනිතො අනාත්මපි කතරොසාති, තථා සං කිම් සිප්පං සිකිකා පකං තිත්ථියමපි ආවරිතො තෙම අයනති වැනිතොපි න භිජ්ජති. එවං සරණාගමනස්ස භෙදො වෙදිතබ්බො.

එත ව ලොකුත්තරස්ස සරණාගමනස්ස වත්තාරිසාමඤ්ඤාඋලාභි ඵ්ථාකථං සබ්බදුක්ඛකම්මයො ආනිසංසථං, වුත්තං භෙතං-

“භො ව බුබ්බ ධම්මෙව සංඝෙව සරණං ගතො
වත්තාරි අරියස්සව, නි සම්මප්පඤ්ඤාස්ස පස්සති,
දුක්ඛං දුක්ඛස්මුප්පාදං දුක්ඛස්ස ච අතිකම්මං
අරිමච්ඡිකිතං මග්ගං දුක්ඛප්පමගාමිනං,
එතං ඛො සරණං ඛෙමං එතං සරණවුත්තමං
එතං සරණාගමම සබ්බදුක්ඛා පමුච්චති”ති.

අපිච නිව්වතො අනුපගමනාදිවසෙනපෙතස්ස ආනිසංසථං වෙදිතබ්බං. වුත්තං භෙතං “අභානමෙතං භික්ඛවෙ අනවකාසොස්ස දිසිස්මපනතො පුග්ගත්වා කම්මබ්බාරං නිව්වතො උපගවෙජ්ජස්ස, සුඛතො උපගවෙජ්ජස්ස, කම්මිමමං අත්තතො උපගවෙජ්ජස්ස, මාතරං ජිට්ඨො වොරොභස්ස, පිතරං ජිට්ඨො වොරොභස්ස අරහන්තං ජිට්ඨො වොරොභස්ස, දුභිජිතො තථාගතස්ස ලොකිතං උපසාදෙස්ස, සංඝං භිජ්ජෙස්ස අඤ්ඤං සත්ථාරං උද්දිස්සෙස්ස, තෙතං ධානං ඵ්ජ්ජති”ති. ලොකිතස්ස පන සරණාගමනස්ස ගවසමපදපි භොගස්මපදපි ඵ්ථමෙව-වුත්තං භෙතං.

“භෙ කෙවි බුබ්බං සරණං ගතාසෙ න තෙ ගම්මස්සනති අපාසං
පභාස මානුසං දෙහං දෙවකාසං පරිපුරෙස්සනති”ති.

අපරමපි වුත්තං “අථ ඛො සක්කො දෙවානම්මෙ අසීතියා දෙවතා සහස්සෙති සම්මං සෙනාසස්මා මහාමොග්ගලානො තෙනුපසංකම්. පෙ. එකමනං භිතං ඛො සක්කං දෙවානම්මෙ අපාසමා මහාමොග්ගලානො එතදෙවා ව. සාධු ඛො දෙවානම්මෙ බුබ්බං සරණාගමනං භොති බුබ්බං සරණාගමනභෙදො දෙවානම්මෙ එවමිඤ්ඤාදිව සත්තා කායස්ස භෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපාජ්ජනති තෙ අඤ්ඤා දෙවෙ දස භි ධාතෙති අබ්ගණකනති දිබ්බන ආයුතා දි දිබ්බන වරණණන-පෙ-සුබ්බන සසෙන ආගිපභෙයස්සන දිබ්බති රුපෙති සද්දෙති ගතෙති රසෙති ඵොසබ්බෙති”ති. එතෙසං ධම්මෙව සබ්බං ව. අපි ච වෙලාමසුත්තාදිවසෙනාපි සරණාගමනස්ස ඵ්ථවිජ්ජ සො වෙදිතබ්බො. එවං සරණාගමනභෙදො වෙදිතබ්බො.

“නත ව ලොකියසරණාගමනං නිසු වනුසු අසුසු රුසංගමවර්
 සු,ණාදිති සංකිලියාති න මහාජුතිකං හොති න මහාවිපාරාං, ලො
 කානරයා නත් සබ්බිලෙසො. ලොකියසා ව සරණාගමනාසා දුරි
 හො හෙදද සාවලෝ අනවලෝ ව, තත් සාවලෝ අසුසු-සාරා
 දිසු අනන්තියානාදිති හොති, හො අනිසිපලා, අනවලෝ කාල
 කිරියාය, හො අවිපාකතා අවලෝ, ලොකානරයා පති හොති
 හෙදද හවනනරෙති අරියසාවතො අසුසු-සාරා න අද්දිසති *
 එවං සරණාගමනාසා සබ්බිලෙසො ව හෙදද ව වේදිතබ්බො.

ලපාසකං 20 කං 20 පොසාසාසා සංගතාති විං හිමි. හොහමො
 ලපාසකො අයනති එවං බාතරා; ජානානුත් අහො ලපාසකං
 කොසලලත්තං පහොත්ත කො ලපාසකො සංගි ලපාසකොති වුට්ඨි
 කිමයා සිලං හො අප්පො කා විපතාති කා සම්පතාති 20 පොසාසා
 කං වේදිතබ්බො, පො ලපාසකොති හො කොපි විපරණත
 හො ගතෙසා, වුට්ඨා පහො, “යහො වො පොනාම ලපාසකො බුබං
 සරණං ගතො හොති බුට්ඨං සරණං ගතො හොති සංගං සරණං
 ගතො හොති එසා හො බො පොනාම ලපාසකො පොති”ති.
 කසමා ලපාසකොති? පොනනනං ලපාසකො, පොති බුබං ලපාස
 නිති ලපාසකො පොති සංගං ලපාසනිති ලපාසකො, කිවයා සිලනති?
 පව වේදිමණිපො, යොහ “යහො පො මොනාම ලපාසකො පොති
 පොනා පවිට්ඨො හොති අදිනනාදනා කාවෙසු විට්ඨාපාරා මුසාපාද
 සුරාමෙරසමප්පො, පොනා පවිට්ඨො හොති එසාහොති බො මො
 නාම ලපාසකො සිලො හොති”ති. හො අප්පොති? පව විට්ඨාපාරා
 පො පොසා සංගතා සමෙහ පිටිකාකොසා, වුට්ඨා හොති හොති
 හො “පිටිමා හිකබ්බො වණිපො ලපාසකො අකරණො කතමා දුට්ඨ
 සත්ථණ්ණා සත්ථණ්ණිපො මංගවණිපො මංගවණිපො විට්ඨණ්ණි
 පො ඉමා බො හිකබ්බො පව වණිපො ලපාසකො අකරණො”
 ති, කො විපතාති? හො කසොව සිලයා ව අප්පොති විපතාති අස
 මයා විපතාති, අපි ව යාය එස වණ්ඩාලො වෙව හොති මලව පති
 කිසො ව සාසියා විපතාති වේදිතබ්බො. හො ව අනුතො අසොසියා
 දහො පව බම්මා හොනති, යොහ, “පවති හිකබ්බො බිමෙති සමනතා
 ගතො ලපාසකො ලපාසකවණ්ඩාලො ව හොති ලපාසකාලව ලපාස
 කාපතිකිසො ව කතමෙති පවති අසොබො හොති දුට්ඨා හොති
 කොසුකලමබ්බලිකො හොති මබ්බලං පවෙති හො කමමං ඉහො
 බහිබා දකබ්බණ්ණං පරිසෙසති තත් ව පුබ්බකාරං කෙරොති”ති.
 කා සමපතාති? යොසා + සිලසමපද ව අප්පොති පොසා, හො
 වයො x අනනනාපාදිකරා සබ්බදහො පව බම්මා, යොහ, “පවති හිකබ්
 බො බිමෙති සමනතා ගතො ලපාසකො ලපාසකරනනව හොති

* නාමදිසති-අනාමයා, x අනවයා, ම-පු- 15

උපාසකපද්ධතී උපාසකපුරුකාරිකො ඵ කතමෙති ආරාමි සමාජිකං ආරාමි
 සිලවා හොති නා කොතුකලමබ්බලිකො හොති කමමිං පටෙව්ති ආරාමි
 මබ්බලං නා භුජො ඛණ්ඩා දක්ඛණ්ණං ගවෙසති ඉධ ඵ පුබ්බකාරො
 කරොති”ති. අජ්ජකතෙතෙති එතො අයං අනායදො ආදිකොටිකො
 ආසසෙකෙසු දිස්සති. “අජ්ජකතො සමම දොවාරික ආවරාමි වාරො
 හිතණ්ණානං නාගණ්ණින”නති ආදිසු ආදිමති දිස්සති, “තෙනෙම
 අබ්බුලකෙන නං අබ්බුලකං පරාමසෙය්‍ය උච්ඡතං චෙද්දතො”
 නති ආදිසු කොටියං. “අග්ගරාජාමි හික්ඛවෙ * විහාරකෙන න වා සජ්ජි
 වෙණ්ණකෙන වා හාපෙතු”නති පාදිසු කොටියෙස, “යාවතා හික්ඛවෙ
 භතතා අපද්‍ය වා සප්පතොතොතො තොසං අග්ගමකොසෙති”ති
 ආදිසු සෙසෙ, ඉධ පනායං ආදිමති දඬුකො, තස්මා අජ්ජකතෙති
 අජ්ජතං ආදිං කතොති එවමෙස අපො චෙදිතකො. අජ්ජකතෙති
 අජ්ජතං; අජ්ජකතෙති වා පාසො දකාපො පදසක්කපො අජ්ජ
 අග්ගං කතොති අපො. පාසොපසනති පාසොති උපෙතං; යාව
 මෙ ජිවිතං පටිගතති කාව උපෙතං අනායදසංකප්පං නීති සරණාගම
 නෙති සරණගතං උපාසකං කප්පිකාරකං මං හවං ගොතමො ධා
 රෙතු ජානාත අතං හි සවෙ පි මෙ නිබ්බණ්ණ අසිනා සිසං ජිවෙ
 ඥං නොව වුඛං න වුඛොති වා ධම්මං න ධම්මොති වා සංඝං න
 සංඝොති වා වදෙය්‍යනති එවං අනායදානිසංගතෙන සරණං
 ගතො වතුති ව පටිවෙසති පටිවෙසො උපාසකො ගතවිතො අභිවං
 දෙවො හික්ඛතො පදක්ඛණ්ණං කතො පක්කාමිති.

ස ස ගෙ ර ව සු නා ව ණ්ණ නා හි සි නා

-xxx-

එවමෙසු නං ආසයො සාමිපුනෙතොති අනායදසංකප්පං,
 නත්තං අනුත්තං පදවණ්ණනා, යවා චෙත්ත එවං සබ්බසංකප්ප,
 තස්මා ඉතො පරං එතකමපි අවතා අපුබ්බපදවණ්ණනංගෙව
 කාරිසාම මනනාපොති ගණනපරිවෙජ්ඣ; පුබ්බලාති සත්තා
 නරා පොසා; එතොවතා ව පුබ්බලවාදි මහාපෙරොති න ගණන
 කො අයං හි ආසයො වුබ්බුත්තානං සෙසො සො වුබ්බුත්තා ගතවෙතො
 දෙසනං අවිලෝමනෙතොගෙව දෙසෙති, වුබ්බුත්තා ගතවෙතො දුට්ඨා
 ඵෙසනා සමුත්තිදෙසනා පරමත්තදෙසනාවාති, තත්ත පුබ්බලො ග
 තො ඉතෙ පුරිසො ධිත්තිසො බ්‍රාහ්මණො දෙවො මාතොති එව
 රූපා සමුත්තිදෙසනා, අනිච්චං දුක්ඛං අනත්තං ඛණ්ඩං ධාතු ආත්ම
 නානි සතිපඨානාති එවිරූපා පරමත්තදෙසනා, තත්ත ගතවා ගෙ
 සමුත්තිවිසයන දෙසනං සුත්තා අත්තං පටිච්ඡික්ඛිතා මොහං පසාද විසේ
 සමග්ගිකත්වං සමත්තා ගෙසං සමුත්තිදෙසනං දෙසෙති මෙ මෙ මෙ
 මත්තවිසයන දෙසනං සුත්තා අත්තං පටිච්ඡික්ඛිතා මොහං පසාද විසේ

* අබ්බුලකං වා මබ්බුලකං වා හික්ඛකොති වා.

බුද්ධා දනං පඨිගණකනි බාහුසො ආයතනානිති වුද්ධොති මහාජනො න ජානාති සමමානමාපජ්ජති පටිසන්තු හොති කිම්දා බුද්ධාහුආයකනාති දනං පඨිගණකනි නාමාති පුගලො පඨි ගණකනි සීලවනො කල්‍යාණධර්මාති වුද්ධො පන ජානාති න සමමානමාපජ්ජති න පටිසන්තු හොති, තස්මා හතවා දක්ඛිණං විසුඛිදිපහසං පුගලකථං කපෙති. ලොකසමමුතිව බුඩා හතව නොනා නසාජනනි ලොකසමසූද්ධං ලොකනිත්තනිසා ලොකාති ලාපෙ පිතාරොති බම්බං දෙසෙති තස්මා හතවා ලොකසමමුතිසා අපසානනමි පුගලකථං කපෙති, තස්මා අයමි ආයස්මා ලොක චොතාරකුසලතාය බුඩස්ස හතවනො දෙසනං අවිලාසමනො ලොකසමමුතිසා තති, ව චනොරොමෙ ආවුසො පුගලාති ආත, තස්මා පන ජානාතවසෙන අතතනො සමමුතිවසෙනව පුගලො වෙදාදොවො.

සපනනා සංවිජ්ජමානාති ලොකසමකතවසෙන අති ලප ලබ්බමානා; *ලොකවිතති ගාතලොක; සාධගණොව සමානො ති ආදිං පන අධ්‍යානනි කාමවි ඡාලොසා වුවවති, අථාන-“තත් සානමාති තිණි අධ්‍යනාති ආයො අධ්‍යණං දෙසො අධ්‍යණං මො හො අධ්‍යනං”නති, කතං යං කිම් මලං වා පසෙකා වා, යථාක, “ත සෙව රජස්ස වා අධ්‍යණස්ස වා පසානාය වායමති”ති. කංචි තවා රුද්ධා භවිතො, “පොධ්‍යධ්‍යණං වෙතස්සධ්‍යණං”නති ආදිලොකන වෙ දිපාදිවො, ඉධ පන නායාපකාරා භවිතතිලොසා අධ්‍යණනි අධ්‍යප සා, නථාය වකිති, ගාපකානං මො එතං ආවුසො අකුසලානං ඉවජාවචරානං අධ්‍යවචනං යදිදං අධ්‍යණනි. සහ අධ්‍යණන සා ඛණ්ණො සාධගණං ප සම.ලොති සංකිලෙසසායෙව සෙනො; අති මෙ අයධික්ෂාං අධ්‍යණනි සමාහුතං නිජ්ජකානිති මයං අනන්ති විගාසනානං කිලොසා අපථිති න ජානාති; ඉමෙ කිලො සා නාම කකමලා වාලා පජ්ජිතබ්බා න ගණනබ්බා විසදිබ්බලොසදි සාති එව යථාපරයගොති නජානාති. සො අපථිති ව ජානාති උච්ච ජානාති සො අති ම අයධිකං අධ්‍යණනි යථාකුතං පජානාතිති වුවවති. යසා පන නව මෙකන සමුතතා කිලොසා න ව ලප පුජනති සෙන වා ගොන වා වාටකතො අයමි අනධ්‍යණොති අති ඉසාගො. නථි මෙ අයධික්ෂාං අධ්‍යණනි සමාහුතා නිජ්ජකා නාති මයං කිලොසා සෙන වා තෙන වා වාරිකතො තති න ව මෙකන සමුතතනාති න ජානාති; තෙ ලපපජ්ජමානා අනන්තං ක විසෙකති සාධගලා වාලා පජ්ජිතබ්බා විසදිබ්බලොසදිසාති එව යථා පරයගොති න ජානාති. සො පන ඉවතා නායොන නතථි ව ජා නාති එවචරානාති සො නථි මෙ අයධික්ෂාං අධ්‍යණනි යථාකුතං ප ජානාතිති වුවවති. නත්‍රාති තෙසු වතුසු පුගලෙසු තෙසු වා විසු සා භුක්ෂණසු; යථායනි සො අයං; යායනිපි පාගො. මො නුමො ආවු

සෙසා සැසිපුකුණු, හෙතු, හෙතෙ අධිකොති උභයෙන පි කාරණමෙව
පුට්ඨති; සොතිමෙඤ්ඤාති සෙහ. හෙතුනා සෙහ පට්ටසෙන ඉමෙ
සං චිත්තං ඵකො සෙසපුට්ඨසා ඵකො භිණ්ණපුට්ඨසා අක්කායති සො
කො හෙතු කො පට්ටසොති ඵලමෙතා සමබ්බො වෙදිතබ්බො.
කප්ප කිම්පි. නැපරානාති පරානාතිති ඵං වුග්ගපරානනා නපරා
නනාති ඉදුඡුඵල ප උභ්භං හෙතුඵල පට්ටසො ව, ජෙරො පන අග්ග
නො විචිත්තපට්ඨානතාය තං පාසාටතරං කඤ්ඤා දසෙසානුං පුන නත්තා
වුග්ගාති ආදිමාග. තප්ප නසෙසා සං පාටිකාබ්බතාති නසෙස පුග්ගලසා
ඵතං පාටිකාබ්බතබ්බං ඉදුඡුඵල ඵසපාපුණිසාති නො අඤ්ඤාති ඉදුඡු
තබ්බං; අවසානාතිති වුග්ගං හොති, න ජතුං ජනෙසාතිති ආදිනා
නසෙසා වුග්ගං අර්ඤ්ඤානාදිං සනිසාග. තප්ප ව න ජඤ්ඤා ජනෙ
සාතිති අපරානනෙතො නසෙසාබ්බතාසං පතානත්තං කතතුංගතො
ජතුං න ජනෙසාති; න චාසංසිතාතිති භතො බලටතරං වාගමෙති
න කරිසාති; න විසිසං ආරම්භිසාතිති ඵාගතාචරිසං පන නෙව
ආරම්භිසාති; නපට්ටසොසාතිති වුග්ගං හොති. සාධනෙණාති ඉමෙ
ති රාගාදිති අධිග්ගෙණාති සාධනෙණා; සාධනිලිභිසාතිති නෙති සෙව
සුභ්බතරං කිලිභිවිනෙතො මලනවිනෙතො විබාධිවිනෙතො උපනාසිභ
විනෙතොව හුත්වා; කාලංකපිස්සාතිති මරිසාන; සෙසාච්චිති ධරා
නාම; කංසපාතිති කංසමලාගතාපනං; ආගතාති ආනතා; ආප
ණා වා කමමාපකුලා වාග් ආපණතො වා කංසපාතිකාරකානං
කමමාරානං කරතො වා; ජප්පොති ආගතතුකරපෙන පංසුආදී
නා; භෙදනාති තත්තෙව උභිංතන ලොභමලෙන; පටිපසානබාති
සඤ්ජනනා; න ව පටිපසාදාපසඤ්ඤාති මබ්බතසංසාරාදිත න පරි
සුඛං කාරාපෙය්ඤං; රජපපෙති රජපපෙ; අසමෙව වා පාසො, රජ
සා ආගමනසානන වා වුග්ගනසානන වා හෙසාමෙව වා වුග්ගකොභ
සෙ වා හාපනනනර වා යත්ත රජෙන මිඤ්ඤාතිති අනෙතා. සංකි
ලිභිනරා අශ්ව මලග්ගෙහිනාති ඵත්ත රජපපෙ නික්ඛිපෙනන සංකි
ලිභිතරා අපරිභොගඅපරිභොගපනෙති මලග්ගෙහිනා; මලග්ගෙහිනපරා
ති වුග්ගං හොති. පටිපුට්ඨාලවනෙවං, තෙතසා පට්ටසඤ්ඤා
වෙදිතබ්බො. ආවුසො සා කංසපාති ඵලං කසිරිතො අපරෙන කා
ලෙන සබ්බිලිභිතරා ව මලග්ගෙහිතරා ව තෙතසාපාතිති ඵං කංස
පාතිති වාපි දුජ්ජානා හපෙය්ඤාබ්බො නොති, ජෙරො තං පටිපාන
නොනා ආග ඵමමාමුසොති; පුන බ්බමසෙනාපත උපමං සමපට්ටසෙද
නොනා ඵමමෙවබ්බොති ආදිමාග. තත්තෙවං උපමා සාසඤ්ඤා වෙදි
තබ්බො, කිලිභිකංසපාතිසද්ධො සාධනෙණා පුග්ගලො කිලිභිකංස
පාතිතා න පරිභුඤ්ජනමාදිං කඤ්ඤා රජපපෙ නික්ඛිපෙන විග්ග
පුග්ගලසා පට්ටසං උග්ගනසා වෙද්දකමාදිපසුගපුග්ගලසාතිති
සෙස පට්ටසංපට්ටසො සබ්බිලිභිකංසපාතිතා පුන සබ්බිලිභිතරො
ඉදං විග්ග සාස පුග්ගලසා අනුකුණමෙන ආවරිසුප්පකානානා අනුභි

කඩිනමා වෙස්සකමාදිකරණං එතං සිතස්ස සාධකණ්කාලකිරිණි,
අප වා අනුකතමෙන දුක්ඛවදුක්ඛාසිතචිත්තකමනං එතං සිතස්ස
සාධකණ්කාලකිරිණි, අප වා අනුකතමෙන පාමිතනිං ඵලලව්වං වීථි
කතමනං සධ්‍යාදිසෙසපිතිකතමනං පාරාජිකචිතිකතමනං මාතුසාලා
දීආනනනරිකරණං එතං සිතස්ස සාධකණ්කාලකිරිණි.

සබ්බකිලිසමිත්තො කාලංකඨිස්සතිති එතං ච අකුසලවිනොතන
කාලංකරියෙහිති න එවං අනෙතා දසවෙධා. සබ්බසන්නා හි පකඨී
විදානන හට්ඨකවිනොතනව කාලංකරොනති අයං පන අවිසො
බෙච්ඡා විනාසනානං කාලංකරියෙහිති එතමන්ට සක්කියං එවං
වුද්ධොති වෙදිතවෙධා. දුතියවාගර පඨිසෙකාදුපෙසසුත්ති වෙධවන
සංසන්ධනිකපරිච්ඡින්නාදිති පරිසුඛං ආදුසමණ්ඩලසද්ධිං ක
රෙය්‍යං; න ච නං රජාපමෙහි පුරෙඛි වුත්තප්පකාගරො ධාතන අති
කඛිපිත්වා කරණධිකාසඤ්ජාදිසු වා ධර්මසංසාරං පළිවෙදෙහි පන නාග
දනෙන වා ලසෙය්‍යං; සෙසං වුත්තනායානුසාරෙනව ගණනබ්බං-
උපමාසංසංඤ්ජාපෙනව එවං වෙදිතවෙධා-කිලිසකංසපාතිසද්ධිසො සා
ධකණ්කා පුගලො කිලිසකංසපාතිසං පරිභුඤ්ජනමාදිං කච්ඡා සබ්බා
නෙ ධර්මං විය කස්ස පුගලස්ස පබ්බජ්‍යං ලභ්‍යං නස්ස භෙදලිහික්ඛ
සන්නිකෙ පබ්බජ්‍යපටිලාසො සෙ ච ඔවදනති අනුසාරානි අපම
නාකමි පමාදං දිස්වා දර්ශකමමං කච්ඡා පුනපුන සික්ඛාපෙනති,
සබ්බකිලිසකංසපාතිසං අපරකාලෙ පරිසුඛපරිසෙකාදුතකාලො විය කස්ස
පුගලස්ස ආවරිසුප්පකියානං අනුසික්ඛතො අනුකතමෙන සමමා
විගතපටිච්ඡනති එතං සිතස්ස අනාගතණ්කාලකිරිණි, අප වා අනුකත
මෙන පරිසුඛෙ සිලෙ පතිකාය අනන්තො අනුරූපං චුඛව්වනං උග්ග
ණිත්වා බුත්තමානි සමාදාය අත්තනො අනුකුලකමමිකානං ගණෙනා
ගාමනනසන්ධාසන්ධාසං මුච්ඡා පනනසන්ධාසන්ධාසො එතං සිත
ස්ස අනාගතණ්කාලකිරිණි, අප වා අනුකතමෙන කසිණපරිකමමං
කච්ඡා අභිසංචාරනිතිබ්බතනෙන නිලෙකවිකම්භනං, විපස්සනා
පාදකැකියානා වුකාය විපස්සනාය කිලෙසානං තදබ්බතිවරණං, සො
තාපත්තිපලාගිගමො, පෙ, අරහතාසවරිකිරිණෙහි, එතං සිතස්ස
අවිච්ඡානාගතණ්කාලකිරිණි, එවං තතියවාගර සුභතිමිත්තනනති
රාගභානිසං ඉසාරමමණං; මනසිකඨිස්සතිති තස්මිං විපනාසති හ
නතිමිත්තං ආවර්යෙහි; නස්ස සුභතිමිත්තස්ස මනසිකාරාති ත
ස්ස පුගලස්ස සුභතිමිත්තනනසිකාරකාරණා; අනුඛංසෙස්සතිති හිං
සියෙහි අසිඛවියෙහි; රාගො හි උපාප්පමානො කුසලවාරං පටිඤ්ඤි
ත්වා සයමෙව අකුසලපට්ඨනං හුත්වා තිසරණා කුසලවිතං අනුඛං
සෙස්සති වෙදිතවෙධා. සෙසං වුත්තනායානුසාරෙනව වෙදිතවෙධා-
උපමාසංසංඤ්ජාපෙනව එවං වෙදිතවෙධා-පරිසුඛකංසපාතිසද්ධිසො
පකඨියං අපමනිලෙසො අනාගතණ්කා පුගලො පරිසුඛකංසපාතිසං
පරිභුඤ්ජනමාදිං කච්ඡා රජාපමෙහි නිසක්ඛිසො විය කස්ස පුගලස්ස

අයං හි පසාති බ්‍රහ්මස්තෙති කිංකු මහාපරිවාතරනා ගාමං පරිසන්තො
 චෙතියං වෘද්ධතො තෙසව 'නං සමපතනිං දිස්වා ලපාසතො පසන්තො
 පසන්තකාරං කතොතොනා සමා ඵලං ඉවජති. කුසිනොති අයමපි,
 චිත්තං ධාතොස්ස කුප්පති තිකිත්තං'නං චෙරස්ස ව, කථං තිකිත්තං? ඉමෙ
 යදෙව මග්ගං ලපස්සති විවරං වා පිණ්ඩපාතො වා හං ගතෙති
 පරිතුරස්සති මග්ගං පන පතනවිවරං ගතෙති, පිණිතො ආගවජ
 තොති නාහපිති ඵලං භග්වතං කුප්පති. කථං චෙරස්ස? ඵසං
 මහලලකත්තොරො තොස්ස භොස්ස ධාතොස්ස යයමෙව පඤ්ඤාති කුදස්ස
 නාම 'නං ඛමමකමිති'නා නිකායබ්බිස්සන්ති ඉමයම්. සෙති අවස්සං මං
 සෙව පරිවාතරස්සන්ති. සන්තොග්ගොති තොප්පසාතො; අග්ගාසං
 නාති සබ්බත්තොරොසං; අග්ගොදකාති දකිමිණොදකං; ගග්ගාසි
 ණ්ඩාති සබ්බත්තොරොසං; සබ්බොදකාති පඤ්ඤාති වාතොවිවරමෙ
 තං. තත්ථ ජනමෙව ලුහොස්සති ඉති නාතිමනාසාදිත්තං හ අඤ්ඤා
 ලුහොස්සති පන අති මහාසාප්පා අගමපි ලාභාසිත්තො පාසාදිත්තො
 ගාති විවරාධාරණාදිති 'ආදිපි චබ්බජ්ජි කදපි විභවති තෙන සො
 පුබ්බෙ ලබ්බප්පබ්බං ආසනාදිං පථො අලභන්තො ඵලං ඵන්තති. න
 සො තිකිත්ත ලුහොස්සති, සො තිකිත්ත චෙරානං අග්ගාසනාදිස්ස පතොස්ස
 කදත්තොරොසං පඤ්ඤාසංගොදකාදිත්තං කදපි යං වා හං
 වා සබ්බන්ති'නං ආසනාදිං ලභති තෙව වා ලභති. කුසිනොති අය
 මපි චිත්තං ධාතොස්ස කුප්පති මත්තොනාම චෙරානාම, කථං මත්තොනං?
 ගම මහලොමබලාදිස්ස මං ආස්සාය තිකිත්ත ලභන්ති හන්තො ඵග්ගො
 තිකිත්ත ගතෙති. අමනාසං අත්තමෙව කතොපාති ඵදන්ති ඉදන්ති තමමුත්ත
 යා. දිඨ්ඨන්තකං මහලලකත්තොරං ඵලා ගතො තොතු ඉද්දන්තං කිං
 චෙව ලපංතො ජාතිස්සාමිති ඵලං මත්තොනං කුප්පති, කථං චෙරා
 'නං' ඉමෙ 'නාම යදි'නා හත්තොස්ස මංගෙව මත්තො 'තිත්තොස්සති
 ඵලං චෙරානං කුප්පති අත්තමොදකාති අත්තමොදකං කතොස්ස; අ
 යමපි ලාභාසිත්තො යං වා හං වා බණ්ඩාත්තමොදකං ජානාති සො අත්ත
 මොදකොති බ්‍රහ්ම මාත්තොති ආගවජන්ති හං මං සඤ්ඤාති තෙන
 පපතති ථාප්පිකතිකං දස්සන්ති පතොතො ඵලං වින්තති. ධාතො
 තිකිත්ත බ්‍රහ්මස්තොනං අත්තමොදකොරො තෙන බ්‍රහ්මස්තො අත්තමො
 දෙයන්ති වුත්තං ගාති. කුසිනොති අයං තිත්ත ධාතොස්ස කුප්පති
 මත්තොනං චෙරස්ස ඛමමකමිති, කථං මත්තොනං? ඉමෙ පු
 බ්බෙ මංගෙව ලපසබ්බමිති ගාතොති අමනාසං නාගත්තොරො අමනා
 'නං සුමනත්තොරො අත්තමොදකාති අත්ත පන නාගොවුත්ති ඵලං මත්ත
 ධාතොස්ස කුප්පති. කථං චෙරස්ස? අයං සබ්බත්තොරො කුමනාකං කුල
 පගං නාගත්තොරං සුමනත්තොරං ලපසංකමප අයං අත්තමොදිස්සතිති
 නා හන්තිති ඵලං චෙරස්ස කුප්පති. කථං ඛමමකමිති? චෙරො
 න වුත්තමත්තොගෙව පතොරං ලබ්බකුකුටො විග්ගා කුරිතකුරිතං පසාති
 ඉමං නාම නිකායබ්බිස්සන්තො නාති ඉමයම් හි අයං අගමෙව අත්තමො

දෙයාගනි එවං බමමකපිකසා සුප්පති, ආරාමගනානනති විහාරෙ සනතිපතිතානං; අයමපි ලාභජිකො යං වා තං වා බණ්ඩබමකපං ජානාති සො පයොති තාදිසෙසු ධානෙසු විතොජනාතිතොජනතො සනතිපතිචා භික්ඛු සබ්බරතතිකතිවබමසවණාති සුණ්ණොන තුභවිතො ව දහරෙ වා සාමණෙරෙ වා සාධුසාධුගි මහාසද්දෙන සාධුකාරං දෙදෙන තතො දුගිංදිවසෙ අනනාගාමගතො භික්ඛු උපාසකා පුට්ඨනති කෙ හතො බමමකපං කපටසුනති? තෙ හණනති අසුකො ව අසුකො වාති තං සුචි, පසන්නා මනුසො බමමකපිකානං මහාසකාරං කෙරොති සො තං ඉට්ඨමානො එවං විනනති. ධානානති බහුසුතානං විතිට්ඨසකුසලානං බමමදෙසනාහාරො තෙන බහුසුතො බමමං දෙසෙය්‍යාති වුතනං කොති. කුපිකොති, චතු පදිකතාථාමනමපි චතනං ඔකාසං අලභමානො කුපිතො කොති අනනො මඤ්ඤාමසො අහං හි මඤ්ඤ දුප්පඤ්ඤා කුතො ලභියාමි දෙසෙතුනති. භික්ඛුණිකනති ඔවාදං වා උද්දෙසං වා පරිපුට්ඨං වා පුජාකරණං වා ආරාමං ආගන්වා සනතිපතිතානං භික්ඛුණිකං; අයමපි ලාභජිකො තසෙය්‍යං ගොති ඉමා මහාකුලා පබ්බජිතා භික්ඛුණිකො තා කුලෙසු පටිසිචා නිසින්නා මනුසො පුට්ඨසානති කුතො ඔවාදං වා පරිපුට්ඨං වා ගණකපාති තතො චක්ඛනති අසුකො නාම අයො බහුසුතො තෙය්‍ය දෙට්ඨකරොථාති, තෙනෙය්‍ය එවං ඉට්ඨා උපපජ්ජති. ධානනති ඔවාදදෙසො නාම බහුසුතානං හාරො තෙන බහුසුතො දෙසෙය්‍යාති වුතනං කොති. කුපිකොති අයං විසු ධානෙසු සුප්පති නායම භික්ඛුණිකං ඉමා පුට්ඨ මං නියොස උපාසට්ඨවරණාදිති ලභනති තා ඉදති තංමුත්තං දිඨමතො මහලලාගතෙරසො සනතිකං ගොති, බමමකපිකසො ව එසඉමාසං සකසා ඔවාදං අදසිතොති. උපාසකානනති ආරාමගතො උපාසකා නාම නියොසමමනො මහාඋපාසකා කොනති තෙ පුතනහාතුකානං කමමනං නියොතොවා බමමං සුණ්ණො විවරනති අයං තෙසං දෙසෙතං ඉට්ඨති කිං කාරණං ඉමෙ පටිදිවා උපාසකානමපි ආරොවෙය්‍යනති තතො සභිං උපාසිකාති මයකමෙව ලාභකාරං උපගරිසොනති. ධානං බහුසුතෙනෙව ගොජෙතබ්බං. කුපිකොති අයං විසු ධානෙසු සුප්පති උපාසකානම ඉමෙ අඤ්ඤා සුණ්ණනති අමාකං කුලාගෙය්‍ය සනතිකෙ සුණ්ණාති නාපට්ඨනති කොතු ඉදති තෙසං උපානො ඤ්ඤෙව ජානියාමිති, බමමකපිකසො ව අය මෙතෙසං දෙසෙති. උපාසකානනති ආරාමගතො උපාසකා නාම ආසනපුජාකරණං වා උපාසට්ඨවසෙ වා බමමසවණං සනතිපතිතා; සෙසං උපාසකවාරෙ වුතනංමෙව සකකරෙසු නති සකකට්ඨංව කෙරෙය්‍ය සුඤ්ජරංව කෙරෙය්‍ය; ඉමිනා අනනති කාරං කාරිමානං සකකට්ඨ කතම සුඤ්ජරම පතෙති. ගරුකරෙසු නති හංගං කෙරෙය්‍ය, ඉමිනා භික්ඛුති අනනානං ගරුකරෙසු සපිස

පුලදිසසුත්තාකන සිබ්බිතං සුත්තදායං නාම තං ඵලස්සාන පරිභා
 යති බරසමථස්සං භොති රජජනන රත්තං රජනථදායං නාම තං
 වසෙණ්ණන පටිනායනි දබ්බණ්ණං භොති කිවාපි යො භික්ඛු ඵලං
 සසථදායසුත්තදායං රජනථදායවිවරධරො භොති ඉමෙවස්ස උපතකා
 ඉවථාවරො අප්පභිණං දිස්සන්නිවෙව සුයනති ව සමධො නං විඤ්ඤ
 සමුගමවාටි නෙව සකකරොනති ඤා පුප්පනතිති-නං කිස්ස භෙතති
 ඵලං තනති නිපාතනිතං කිස්ස භෙතති කිං කාරණං භෙතති තස්ස
 සුයනති ට යමො තස්ස භෙත පාපකා සුයනතිවාති වුතං භොති. ඉමෙ
 සං ඉවථාවරානං අප්පභිණිකතාති අයමෙත්ථ අබ්පායො. ඉද්දති
 තමිත්ථං උපමාය පාකටං තරොගතා සංසාරාපායීති ආදිමාන

තත්ථ කුනාපාති මතකලෙරං; අතියා කුනාපං අභිකුන්තං;
 ඵලං ඉතරාති අති-ටිකකුලප්ඵලවත්ථානවතො භෙත්ථ ඉමානෙව
 තිණිවුත්තානිති වෙදිතබ්බාති අඤ්ඤාසං භි සමෙ සුහරාදීං කුනාපං
 මනුස්සා යවුතක භාගිදිත් අභිසංඛාරිමා පටිදායකානිත් ඉමෙසං පන
 කුනාපං අභිතවමපි ප්ඵලවත්තමෙත්ථ නො පනමාදෙ කාලාතිකතමෙ
 න පුතිකුතෙ, මෙසිංහාති වෙසිමානා පුරෙත්ථාති අත්තො; කුනාපං ගමෙ
 නා කංසපාතිං පතබිපිත්ථාති වුතං භොති. අඤ්ඤාසිංහාති අප්පාය;
 පටිකුලප්ඵලාති පිද්ධති; අනිකාසනානි අපනානානෙතරෙ මතා
 ජනසංඛිණ්ණරවථාමුඛං; පටිපසෙය්සපුරාති ගමෙත්ථායු: ඤ්ඤ
 ඤ්ඤාසං විසාති මොක්ඛකොක්ඛං වීර් * නොපමනාපං වීර් අට්ඨ පබ්බ
 කාපරණ්ණාකාරං වීරාති වුතං භොති. වඩුකාති ජයිතා වුච්චති
 තස්සා නිසමානපණ්ණාන රං ඤ්ඤා උගාථාථ ආදරවසෙන පසංසා
 වසෙන වා පුනරුත්තං ජෙඤ්ඤා ජෙඤ්ඤා වීරාති වා † පාඨො. අවාපුඤ්
 ඤාති විවරිමා. නස්ස සෙ දස්සනෙන අමොගනා ව සන්තිසෙන
 ඤාති තස්ස කුනාපාය දස්සනොති සමෙත්ථ නං ජනස්ස ඤාපනා
 තිසෙත්ථ; අමනාපනාති ව මනාපං ගමනාපං ඉද්දති උපකතවෙත
 සිකානමෙවිදං අබ්වචනං එසනෙයා පටිකකුලප්ඵලවත්තාසු ජිස
 වර්තානාමිති ජානානමපි; න මනානතුකමසො අස්සාති භුඤ්ඤ
 කාමතා න තවෙත්ථ, පමෙව සුභිනානාති යානානං**පන පමෙත්ථ
 මෙව භුඤ්ඤකාමතා න තවෙත්ථාති වුතං භොති-නත්තායං
 උපමා සංසඤ්ඤා, පටිසුඛකංසපාතිසද්ධං ඉමස්ස පබ්බජ්ජාලාඨං කුන
 පරජනං වීර් ඉවථාවරොනං අප්පායනං අපරාය කංසපාතයා පටිතු
 ජ්ජනං වීර් ආරඤ්ඤකමභාදිති වෙථාචාරපටිවථාදනං කංසපාති. විව
 රිමා කුනපදස්සනෙන ජනස්ස අමනුඤ්ඤා වීර් ආරඤ්ඤකමභා
 දිති අනාදිභිවා ඉවථාවරදස්සනෙන සමුගමවාටිතං න සකකාර
 කරණාදිති. † සුකකපනෙක පන කිමාපිති අනුගතපසංසාවචනං
 මතන ආරඤ්ඤකතනං අනුගතණ්ණාති ඉවථාවරපපානානං පසංසති.
 මනිමනාතිසොති නිමනනපටිගතානෙතො; විවිතකාලකතති විවි
 නිමා අපනිතකාලකං; අමනිකසුපං අමනිකමඤ්ඤානති ඵලං

* වොක්ඛ වොක්ඛං වීර්-† ව්‍යාතිපිවා, භෙසුචි.
 ** ධාතානං, † කසකකාරකරණාදිතාති-පොත්ථකෙසු.

සුප්පානාමි කප්පානාමි ණාඤ්ඤානාමි උත්තරිතඛිතං භෙත්ත
 මච්ඡන්දසමුත්තසුපාදිති අප්පනකසුපං නානසාකාරමංසාදිඛාඤ්ඤානාමි
 අප්පනකඛාඤ්ඤානාමි පුත්තං භොති. භෙසසං වුත්තනභෙත්තෙව වෙදි
 තබ්බං උපමාසංසදුකං ව පාලිතභතරවතං වීර ඉවජාවචරසා
 භානං අපරාය භංසපාතියං පටිකුප්පනං වීර අපට්චරතාසමුච්ඡානෙති
 භාමනනවිභාරාදිති ඉවජාවචරසාභාපට්චරාදනං කුංසපාතියං විවරි
 නා සාලිභාගාදසානෙන ජනස්ස මාපතා වීර භාමනනවිභාරාදිති
 අනාදිසිභා ඉවජාවචරසාභාදසානෙන සමුත්තවාරිතං සක්කාර
 කරණාදිති වෙදිතබ්බං උපමා මං ආමුඤ්ඤා සාමිපුත්තා සමිත්තා
 නීති මග්ගං ආමුඤ්ඤා සාමිපුත්ත උපමා උපභාති; එකං උපමං වනතු
 කාමො අභාගති අභිපාඨො-පෙ-සමිත්තා නාගති කුග්ගං පටිභාතු
 උපභාතු; වද නිගති අභිපාඨො. මිකමි හනති එත්ත ඉදන්ති නිපාත
 මග්ගං එකං සමග්ග අනන්ති වුත්තං භොති; භුමිමෙත්ත උපගොග
 වචනං ජායමනෙ විභාරාමි හිමිබ්බපෙති රාජගගනති භස්ස නගර
 ස්ස නාමං සමන්තනො පන ගිට්ඨපෙකෙපෙත වරො වීර සණ්ඨිත
 න්තා නිරිබ්බජනති වුච්චති භා. මං නගරෙ විභාරාමි. තං නිස්සා. විභ
 රාමිති වුත්තං භොති. අමිච්ඡානන්ති අමිච්ඡා අනං; එත්ත ව අපාති
 අඤ්ඤාසිකාරවචනාරමෙත නිපාතො භොති පදපුරණමග්ගෙත. පුබ්බ
 ණ්ණමග්ගනි ව්චසස්ස පුබ්බභාගසමග්ගං; පුබ්බණ්ණසමග්ගෙති අප්පො,
 පුබ්බණ්ණ වා සමග්ගං පුබ්බණ්ණසමග්ගං පුබ්බණ්ණ එකං බණ්ණති
 වුත්තං භොති. එවං අපවග්ගසංගොගෙ උපගොගවචනං ලබ්බති.
 නාමාසසපාති පරිද්දතිනා; විභාරනිවාසනපරිද්දනානවසෙතෙනං
 වෙදිතබ්බං භාමසාවසනන්තං වා සණ්ඨපෙත්තා නවාසනවසෙන,
 නති සො තත්තො භොති අපට්චරො අගොසි. සනාට්ඨවරමාදසාති
 පත්තං කප්පෙති විවරං කාමෙන ආදිසිභා, මිත්තබ්බාති පිණ්ඩපාත
 නාය; ආමිනීති භස්ස නාමං; ආභාසාරසුත්තොති රථනාපපුත්තො,
 සණ්ඨිපුත්තොති පණ්ණස්ස පුත්තො; ආමිට්ඨොති නගනසමග්ගකො;
 පුරාණසානිකාරපුත්තොති පොරාණකයානාකාරකුලස්ස පුත්තො;
 සමිපුපසිත්තොති උපගනතා හිත්තො; මබ්බං නාම එකෙනා කුටිලං;
 ජිම්මං නාම සප්පතනමග්ගාදිසං; ඉද්දන්ති වෙකකුට්ඨසමග්ගනාදි;
 සඨා සඨාති කාලත්ත නිපාතො; යද යද යද්ධි යද්ධි කාලෙති
 වුත්තං භොති. නාමා නාමාති අගමිටි කාලත්තෙව; තසමි තසමි
 කාලෙති වුත්තං භොති. සො අත්තනො සුත්තානුලොභෙන විදන්ත
 ති ඉතං ආනෙන විනිතකකිණි විනිතසානමෙව නවජති. අත්
 තමග්ගාති සකමනො තමමනො පිත්තසාමකස්සෙති වා ගන්තම
 නො; අත්තමනාමි නිවජ්ජෙමිති අත්තමනතාය වාචං අත්තම
 නභාවස්ස වා සුත්තවාචං නිවජ්ජෙමි උද්දෙති, පබ්බානඨති වුත්තං
 භොති. හදස්ස හදස්ස මඤ්ඤා අඤ්ඤාති විත්තනන විතං ජානිතා
 වීර; අස්මබාති බුබ්බමමසමග්ග සබ්බවරිතිනා; ජිමිසානාති ඉණ

සාදාදිපිළිතා බති ජීවිත්ථං අසනෙකානනා ඉධ ජීවිකාසීතා හුතා; න සබාති න සබාය; සඬා මාසාමිණොති මාසාසාමෙය්‍යෙති යුත්තා; නෙ මුඛිණොති සිකිත්තකෙරාටිතා; නිප්පානනාමකතසාමෙය්‍යාති වුත්තා හොති, සාමෙය්‍යං ථී අභුතභුතදස්සනතො අභුතසාමිභුතදස්සනසමන්ති කප්පා කෙරාටියනති වුවෙති. උන්තලාති උග්ග තනලා; උභිතභුවර්මානාති වුත්තං හොති. වසලාති පත්තවිවර මණ්ඩනාදිනා වාපලලන යුත්තා; මුඛරාති මුඛිකරා; ඛරවටනාති වුත්තං හොති. මුසකිණිණිමාලාති අසංයතවටනා; දිවසමිති නිරත කවාටපලාටිතො. † ඉද්දිසස්ස අභුන්තවාතාති ජස්ස ඉද්දියෙස්ස අසං වුත්තමමවාතා; හොජනෙ අමන්තාඤ්ඤානොති හොජනෙ යා මත්තා ජාතිනබ්බා පරිසෙසනපටිගගනනපරිසොසනස්ස යුත්තායතා තස්සා අජානකා; ජානෙය්‍යං අනානුසුන්හාති ජාගරනෙ අයුත්තා; සාඤ්ඤ අනෙකෙකමනෙතාති සමණධම්මෙ නිරපෙකකා; ඛමොනුඛමම පටිපාත්තිරතීතාති අනෙතා. න සිකිකාස නිසිකිකාසමාති සිකිකාපදෙස්ස බහුලකාරවා න හොත්ති; ආපනතිවීතිකතමබහුලා, මාහුලිකාති ආදී ඛමමදයාදෙ වුත්තං; සුමිනාති ආදී හාගෙරවෙ; බමිමපසිසා සෙතාති ඛමමදසනාය; සබාඅනාගස්මාති පකතියාපි සබාය පබ්බජ නායාපි සබා අකාරයමා අනාගස්මං පබ්බජිතා; පිචන්ති*මඤ්ඤ සසන්තිමඤ්ඤති පිටනතිවිස කිලනතිවිසාති; අත්තමනවාටං නිව්ජාගර නනා වටසා පිටනති වීස අබ්බානුමොදනනා මනසා සසනති වීස. සාමු චනාති සුඤ්ඤං වත; සමුගමම ජිහි රුසාමපි වටටති දිසමිති රසෙස සති සාරිපුත්තාස්ස උපරි හොති දිසෙසති සමුගමවාටිතං යද්‍ය සාරිපුත්තාස්ස උපරිගොති තද්‍ය යමුගමවාටි සාරිපුත්තො අමෙත අකුසලා වුසාපෙතාති අනෙතා යද්‍ය සමුගමවාටිතං තද්‍ය සමුගමවාටිතො අකුසලා වුසාපෙතාති අනෙතා දනමොති තරුණො; සුමාති යොබ්බනතා වෙ සිතො; මණ්ඩනකපාඨිකොති අලංකාරකසකාචො; තප්ප හොති පරුණොපි යුවා න හොති යථා අභිතරුණො කොචි යුවාපි මණ්ඩන ජාතිකො න හොති යථා උපසන්නසකාචො ආලසිග්ගසකාදිති අභිතරුණො ඉධ පන දහරො වෙව යුවා ව මණ්ඩනකපාඨිකොව අභිසොනො, තප්පා ඵලමාන උපලාදිති ලොකසමමතතො වුත්තාති. ඉතිහ තෙන ඵලං තෙ; උග්ගාමනානාගාති වෙපි මහානාගා; වෙපිති ඵලෙන අග්ගසාවකා මහානාගාති වුවෙති. තත්තායං වටනෙතො ජඤ්ඤිති න ගවජන්තිති නාගා තෙන තෙන මග්ගෙන පඨිණේ කිලෙසෙ න ආගවජන්තිති නාගා නානපසකාරං ආභං න කරොන්තිති නාගා අසමෙත්ත සමෙධපො විජාගරො පන මහානිදද්දෙසෙ වුත්තාතෙස තෙව වෙදිතබ්බො, අපිච්ච.

“ආභං න කරොති කිචි ලොකෙ සබ්බසංයොගෙ විසජ්ඣ බන්ධනාති සබ්බන්ත න සජ්ජති විමුක්තො නාගො තාදි පවුට්ඨෙන තථය්‍යා”ති.

ඵලමෙත්ත අනෙතා වෙදිතබ්බො, මහනනා නාගා මහානාගා

† වට්ඨකස්ස පලාටිතො, * පිපනති-පාළියං.

උග්ගසාසෙසි නං සුභා භාමිකා විසං නාම කකකිලං ගො නං ඩාදති
 සො මරති කණ්ඩකමපි විජ්ඣිතො මාරෙති උග්ගසෙතා කකකිලං
 කො එඤ්ඤානිසංසොති ගෙහවාරානි ඵසකසුං දරකෙ ව පලාපෙ
 සුං හං දිසවා වාණිජො අපවාහාරකුසලා ඉමෙ භාමිකා හඤ්ඤානි
 උපාසෙතා ගණනාපෙමීති අතිමධුරං ගණකථ අතිසාදුං ගණකථ ගුලං
 වාණිකං සකකරං සමග්ගං ලබති කුට්ටිකකුට්ටිකකපණාදිති
 ලබතිති උග්ගසාසෙසි නං සුභා භාමිකා හභිහභා නිග්ගන්තො
 බහුමපි මුලං දන්තා ගගෙසුං-තඤ්ඤා වාණිජො විසකණ්ඩකං ගණනා
 ති උග්ගසාසනං විස ගතවතො සමපන්නසීලා තිකකිලෙ විහරං සමා
 දය සිකකථ සිකකාපදෙසුති වචනං උග්ගසෙතො කකකිලා කො එඤ්ඤා
 ආනිසංසොති භාමිකානං විග්ගන්තං විස ගතවා සමපන්නසීලා විහර
 ථාති ආග සීලව නාමෙතං කකකිලං හසොබ්බධාදිවිපවට්ඨිකං කො
 නුතො සමපන්නසීලානං ආනිසංසොති තිකකුතං විග්ගන්තං, අථ තසා
 වාණිජො අතිමධුරං ගණකථාති ආදිවචනං විස ගතවතො පියමනා
 පතාදීආසවකකපරිථොසානං සතකරසආනිසංසප්පකාසනං. ආ
 කචේදියොති ආදිවචනං චෙදිතබ්බං-තඤ්ඤා ආකචේදියොමෙති
 යදිආකචේදිය යදි ඉමෙත්තං; ඔසො ව අසානති පියවකකුති සමප
 සසිතබ්බො සිතෙසුප්පතතිතා පදභානාහුතො හවෙය්ගාති වුතං
 ගොති, මනාපොති තෙසං මනවඩ්ඪනතො තෙසං වා මනනන
 පතනබ්බො මෙතනවිතොන එරිතබ්බොති වුතං ගොති; කරුති
 තෙසං කරුභානිසො පාසානවර්තනදිසො; භාවනිසොති අබාය
 මායසො ජානං ජානාති පසො පසාතිති එවං සමභාවනිසො; සීලෙ
 යොවසො පටිපුරකාදිති වතුපාරිසුඛිසීලෙසුගෙව පරිපුරකාරී අසො;
 අනුතන පරිපුරකාකාරෙන සමන්තාගෙයා හවෙය්ගාති වුතං
 ගොති. අජ්ඣන්තං චෙතනාසමථිමනුසුන්තොති අතනතො විතා
 සමපෙ සුගොතා; එඤ්ඤාති අජ්ඣන්තති වා අතනතොති වා එතං
 එකභං ව්‍යඤ්ඤාමෙව නානං, භුමමෙඤ්ඤා පනෙතං සමථනති උපසො
 ගවචනං අනුති ඉමිනා උපසග්ගසොගෙන සිඛං; අනිරාකාන්තා
 ගොති බසිඅතිගවජ්ඣානො අවිනාසිතජ්ඣානො වා, නිගරණවිනා
 සනං හි ඉදං නිරාකරණං නාම, “එමගං නිරං කතො නිවානවුතති”
 ති ආදිසු වසා පගොගො දභ්බො, විසස්සනාස සමන්තාගෙනා
 ති සතනවිබාය අනුපසොනාය සුගොතා; සතනවිබා අනුපසොනා නාම
 අනිච්චානුපසොනා දුක්ඛානුපසොනා අනන්තානුපසොනා නිබ්බිදානුප
 සොනා විරාගානුපසොනා නිරොධානුපසොනා පටිච්ඡාගානුපසො
 නාති තා විසුඛිමග්ග විපාරිතා, බුද්ධොසා සුඤ්ඤාගාරානන්ති
 චචේදියො සුඤ්ඤාගාරානං; එඤ්ඤා ව සමථවිපසොනාවගෙන කමමභානං
 ගගෙතො රතතිඤ්ඤා සුඤ්ඤාගාරමපවිසිඤ්ඤා නිසිදමානො තිකකු බුද්ධ
 නා සුඤ්ඤාගාරානන්ති චෙදිතබ්බො. එකභුමකාදිපාසාදෙ කරුමා
 නොපි නෙව සුඤ්ඤාගාරානං බුද්ධොසාති දභ්බො, එතොමො

එයටා කරුණාවිවර්තදෙසනා පරිමං කරුණාවසන්ත ආරාධි
 කරුණ පදසානතා මානදිසිනං මානදිසියං ඕතරිචා කමෙන
 පපටගතාදෙසනා ජාතා එවමයං දෙසනා පරිමං අබිසිලසිකඛාවසෙ
 න ආරාධාපි සිලපදසානතා සමපටිපස්සානානං සමපටිපස්සානායෙ,
 ඕතරිචා කමෙන සිකඛාතතාදෙසනා ජාතාති වෙදිතබ්බා, එතං
 ඕ සිලෙසෙවස්ස පරිපුරකාරීති එතතාවතා අබිසිලසිකඛා වුත්තා,
 අජකිත්තං වෙතොසමපමනුසුත්තො අනිරාකතජකිත්තොති එතතා
 වතා අබිවිත්තසිකඛා, විපස්සානාය සමන්තාගතොති එතතාවතා
 අබිපඤ්ඤාසිකඛා, බුදුගෙනා සුඤ්ඤාභාරානන්ති ඉමිනා පන සමප
 වසෙත සුඤ්ඤාභාරවර්ධනෙන අබිවිත්තසිකඛා විපස්සානාවසෙත අබිප
 ඤ්ඤාසිකඛාති එවං වෙපි සිකඛා සබ්බගෙනචා වුත්තා. එතං ව අජකි
 තතං වෙතොසමපමනුසුත්තො අනිරාකතජකිත්තොති ඉමෙහි පදෙහි
 සිලානුරක්ඛිතා විත්තකග්ගතා භවිතා, විපස්සානායාති ඉමිනා
 පදෙන සිලානුරක්ඛිතො * සබ්බාරපරිග්ගතො, කපං විත්තකග්ගතා
 සිලමනුරක්ඛති? යස්ස හි විත්තකග්ගතො නන්ති සො ව්‍යාධිමති උප්ප
 න්තා විභංගොති සො ව්‍යාධිවිභංගො විකඛින්නවිත්තො සිලං විනාසෙ
 චාපි ව්‍යාධිවුපසමං කතො ගොති යස්ස පන විත්තකග්ගතො අන්ති
 සො තං ව්‍යාධිදුක්ඛං විකඛිමෙතචා සමාපජාති සමාපජාති සමාපජාන
 කඛිමෙහ දුක්ඛං දුරාපගතං ගොති බලවතරං සුබමුපපජාති එවං
 විත්තකග්ගතො සිලමනුරක්ඛති. කපං සබ්බාරපරිග්ගතො සිලමනු
 රක්ඛති? යස්ස හි සබ්බාරපරිග්ගතො නන්ති තස්ස මම රුපං මම විඤ්ඤ
 ණන්ති අත්තභාවෙ බලවමමත්තං ගොති සො තථාරුපෙසු දුබ්බිකඛ
 ව්‍යාධිභයාදිසු සමපතෙතසු සිලං විනාසෙචාපි අත්තභාවං පොසෙතා
 ගොති යස්ස පන සබ්බාරපරිග්ගතො අන්ති තස්ස අත්තභාවෙ බලව
 මමත්තො වා සින්නො වා නන්ති සො තථාරුපාසු දුබ්බිකඛව්‍යාධිභයා
 දිසු සමපතෙතසු සෙවපියස් අත්තං බහි නිකඛමති සෙවපි උස්සස්සාති
 මියස්සස්සාති බණ්ඩාබණ්ඩිතො වා ගොති සත්ඤ්ඤාපි සත්ඤ්ඤාධාපි නෙව
 සිලං විනාසෙචා අත්තභාවං පොසෙතා ගොති එවං සබ්බාරපරිග්ග
 තො සිලමනුරක්ඛති. බුදුගෙනා සුඤ්ඤාභාරානන්ති ඉමිනා පන
 තස්සෙව උභයස්ස බුදුතො වර්ධනා සාතවට්ඨිරිත්ථ දැසිතො. එවං
 භගවා යසම සමුගමවාරිනං පියො වස්සං භාවනිත්තොවාති ඉමෙ
 වත්තාරො බමෙම ආකඛිමත්තන නන්තඤ්ඤං කිවිතාතබ්බං අඤ්ඤ
 දත්තු සිලාදිඉණ්සමන්තාගතෙනෙව භවිත්තබ්බං ඊදිසො හි සමුගමව
 රිනං පියො ගොති මනාපො ගරුභාවනිත්තො, වුත්තමි වෙතං—

“ සිලදස්සනසමපන්නං බමෙමං සවට්ඨාදිනං

අත්තනො කමමකුබ්බානං තං ජනො කුරුතෙ පිය”න්ති.

තස්මා ආකඤ්ඤාය වෙ තිකඛිවෙ තිකඛු සමුගමවාරිනං පියොව
 ස්සං—පප—භාවනිත්තොවාති සිලෙසෙවස්ස පරිපුරකාරී—පප—සුඤ්ඤාභ
 රානන්ති වචා ඉදනි යස්මා පට්ටයලාභාදිනං පජායත්තනාපි ඉද

මෙව කරණිං නාඤ්ඤං කිම් තස්මා ආකබ්ඛයා ටෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු ලාභී අස්සනති ආදිමාන. න ටෙසා භගවා ලාභනීම්භනං සිලාදිපරිපූරණං කපෙතීති ටෙදිතබ්බො, භගවා හි “භාසෙසනං ණ් ණ්ණකපො න වා ච මපසුතමහණ”ති එවං සාවකෙ ඔවදුති සො කපං ලාභනීම්භනං සිලාදිපරිපූරණං කපෙස්සති පුගලප්ඤ්ඤාසංච සෙත පනෙතං වුත්තං සෙසං හි එවං අප්ඤ්ඤාසංච භගවස්ස සචෙ මයං චතුසි පට්ටසෙති න කිලනමස්සාම සිලානි පරිපූරෙත්තුං සකඤ්ඤ නොය්‍යාමාති තෙසං අප්ඤ්ඤාසංචසෙත භගවා එවමාන. අපිව සර සානිසංසො එසසිලස්ස යද්දං වත්තාපරා පට්ටයා නාම, තථාහි පණ්ණි තමත්තුස්සා කොඤ්ඤා ධර්මිතමපි නිහරිතා පුත්තාදිනමපි අදම්භ අත්ත නාපි අපරිභුඤ්ඤා සිලවත්තානං දෙනතීති සිලස්ස සරසානිසංස දස්සනත්තමෙතං වුත්තං, තත්තාමාසර සෙසාභනති සෙසං අභං; භෙසං භෙසා භාරාති තෙසං දෙවානං වා මත්තුස්සානං වා තෙ මහි කතා පට්ටාදනකාරා; දෙවාපි හි සිලාදිකුණසුත්තානං පට්ටසෙ දෙනති න කෙවලං මත්තුස්සාසංච සත්තකා පිය ආයමෙතො මහාකස්ස පස්ස. මහෙඨලාමහානිසංසාති උභයමෙතං අත්තො එකං ධර්මස්ස නිසමච නානං මහත්තං වා ලොකීයසුඛං ඵලනතීති මහපථලා මහ තො ලොකුඤ්ඤාසුඛස්ස පට්ටයා භොනතීති මහානිසංසා; සිලාදිකු ණ්ණසුත්තස්ස හි කවචජුතිකාපි පමරතනමත්තාස භූමියා පණ්ණසාලා පි කතා දිත්තා අනෙකානි කප්පසභස්සානි පුගලනිවිනිපාතතො රකඛති පරිභොගසෙත ච අමතාස ඛාතුසා පරිනිබ්බානපට්ටසො භොති, ණ්ණිථෙරාදනං අභමදසිනති ආදීතීටෙසා වජ්ඣනී සකලමෙව වා පෙතට්ඨත්තුමිනානවජ්ඣව සාධකං. තස්මා පට්ටසද්ධසෙති අත්තනි කතානං කාරානං මහපථලතං ඉවර්ණනනාපි සිලාදිකුණසුත්තො නෙව භවිතබ්බනති දස්සෙති, චතුසාමාසර-ඤ්ඤාති සස්සාසුර පකඛිකා; ඤාලොභිනාති එකලොභිතබ්බා පිචුපිතාමහාදස්සා; පෙ නාති පෙට්ටනාවබ්බතා, ඤාලකානාති මහා, භෙසංභනති තෙසං තං මහි පසන්නවිත්තතං වා පසන්නන විත්තන අත්තුස්සාණං වා; යස්ස භික්ඛුනො කාලකතො පිතා වා මාතා වා අමිතාකං ඤාතකො ටෙරො සිලවා කල්‍යාණධම්මොති පසන්නවිත්තතා සුචා හං භික්ඛුං අත්තුස්සරති තස්ස සො විගතප්පසාදෙපි තං අත්තුස්සරණමග්ගමපි මහ පථලමහානිසංසමෙව භෙ.නි. අනෙකානි කප්පසභස්සානි පුගල නිත්තො වාසෙත්තුං අත්තන ච අමතං පාපෙත්තුං සමිත්තමෙව භොති. වුත්තං භෙතං භගවතා-“සෙ කෙවි භික්ඛව භික්ඛු සිලසමපන්නා සමාධිසමපන්නා පඤ්ඤාපිත්තනිවිත්තනිඤ්ඤාදස්සනසමපන්නා දස්සන මපතං භික්ඛවෙ තෙසං භික්ඛුනං බහුකාරං වදමි. සවණං-අත්තුස්සා නි-අත්තුපබ්බර්-උපසබ්බමනං-පසිරුපසනමපතං භික්ඛවෙ තෙසං භික්ඛුනං බහුකාරං වදමි”ති තස්මා ඤාතිසාලොභිතානං අත්තනි විත්තප්පසාදස්ස අත්තුස්සානි ච මහපථලතං ඉවර්ණනනාපි සිලාදි

අනාසිරලාභීති අකසිරානං ලාභී විපුලානං; යථාපරිච්ඡදෙනව
වුසාතුං සමඥොති වුත්තං භොති. එකවෙවා ලාභීයෙව භොති න
පන සනෙකාති ඉවජ්ඣිවජ්ඣනකම්මණි සමාපජ්ජතුං එකවෙවා සනෙකා
ති තථා සමාපජ්ජතුං පාරිපනථිසන පන කිඤ්චෙන විකම්මෙන එක
වෙවා තථා ව සමාපජ්ජති පාරිපනථිසන ව අකිඤ්චෙනව විකම්මෙන
ති න සනෙකාති නාළිකායානං විය යථාපරිච්ඡදෙනව x වුසාතුං
යො පන ඉමං නිව්චම්පි සමපදං ඉච්ඡති සොපි සිලෙයෙවයො පරිපුර
කාරීති එවමනිඤ්ඤපාදකො කොතෙ වුත්තන කිම්පි අභිඤ්ඤානං වා
රො ආගතො අථබ්බො නං හතවා අතභෙත්තිව යෙමා න කෙවලං
අභිඤ්ඤපාදකාශිකානාති ව අභිඤ්ඤායායෙව ව සිලානං ආනිසංසො
අපිච්ච බො වුත්තාරි අරුපජ්ඣානාතිපි තසො ව භෙසිමා අරියමකො
නසමා තං සබ්බං පරියාදිසිත්වා දුස්සොතුං ආකාමෙධංස චෙ-සෙත්ත
සන්තාති එවමාදිමාහ. තත් සන්නාති අබ්බසන්නතායෙව ව ආර
මමණසන්නතාය ව සන්නා; විමොක්ඛාති පච්චතිකාධිමෙමනි විමුත්ත
නො ආරමමණ ව අභිමුත්තනො; අනික්ඛම රුපසති රූපාවචර
ජ්ඣාතෙ අතික්කමිත්ති; සෙත්ත විමොක්ඛා අතික්කමම රූප සන්නා
ති පදසමමනො. ඉතරථාති අතික්කමම රූප කිං කාරොනාති න
පඤ්ඤායෙසුං. ආරුජ්ජාති ආරමමණසො ව විපාකතො ව රූප
වීර්ගිනා; ක.සෙත්ත පුසිත්වාති † නාමකායෙත්ත පුසිත්වා; පාපුණ්ණි
අබ්බන්තාති වුත්තා භොති. සෙසං උත්තාතමෙව, ඉදං වුත්තං
භොති සොපි තිකුඤ්ඤ මුත්තෙ විමොක්ඛො පුසිත්වා විහරිතුකාමො සොපි
සිලෙයෙව පරිපුරකාරී අයොති.

නවමවාසෙ රිණණං සංසොජ්ජානනති සන්නායදිසිවිසිච්ඡා
සිලබ්බතපරාමාසසබ්බාතානං රිණණං බක්ඛනානං; තාති යංසො
ජෙත්ති බක්ඛනතිහවාදිති බක්ඛනතිහවාදයො කමමං වා එලෙන
කයො සංසොජනාතිති වුච්චනති බක්ඛනාතිති අත්තා; පටික්ඛොති
පරික්කමයෙන; සොනාසන්තොති සොතං ආපන්නා; සොතනාතිව‡
මග්ගසෙසං අභිච්චනං සොනාපන්නොති තංකමණ පුග්ගලො
යථාහ-“සොත්තා සොතොති සාරිපුග්ග වුච්චති කතමො නුබො
සාරිපුග්ග සොත්තොති අයෙමෙව ති හත්තන අරිසො අසිඛිනිකො
මග්ගො සෙසංපීදං සමමාදිසි-පප-සමමාසමාධි, සොනාපන්නා සො
නාපන්නොති සීදං සාරිපුග්ග වුච්චති කතමො නුබො සාරිපුග්ග
සොනාපන්නොති යො ති හත්තන ඉමිනා අසිඛිනිකෙන මග්ගෙන සම
න්තාගතො අයං වුච්චති සොනාපන්නා, සොයමායමො එවං නා
මො එවං සොත්තොති ඉධ පන මග්ගෙන ඵලොසා නාමං දින්නං
තසමා ඵලොසා සොනාපන්නොති චෙදිතබ්බො. අවිනිසාතධිමෙමා
ති විනිපාතෙතිති විනිපාතො නායො විනිපාතො ධෙමොති අවිනිපා
තධිමෙමා; න අත්තානං අපායෙසු විනිපාතනසතාමොති වුත්තා

x යථාපරිච්ඡදෙයෙව † එසිත්වා. ‡ සොතනාව, සොතනාව.

කොටි. කසමා සෙ බමමා විනිපාතන මනිසා * තෙසං පඨිණ්ණා,
සමමාධි පරං අයනං පරා ගති අස්සාති සමිසොධිපරාසෙණා; උපරි
මග්ගතානං අවස්සා සමපාපකොති අපො, කසමා පටිලබ්ධසමමග්ග
තතා. සිලෙසෙවමානි ඊදිසො කොතුකාමොපි සිලෙසෙවමස්ස පරි
පුරකාරීති.

දසමව්‍යාපර පාමමග්ගතන පරිකම්භොතිති තිණි සංයොජනානි
සකදගාමිමග්ගස්ස වණණිකණ්ණපං වුත්තානි. ජාගදෙසමොහානිං
කණුන්හාති එතෙසං තනුහාවෙන; තනුගතකරණෙනාති වුත්තං
හොති තප්ප චිති කාරණෙහි තනුගතං වෙදිතබ්බං අභිච්චුප්පතතියා
ව පරිග්‍රහනාමඤ්ජනාය ව සකදගාමිස්ස හි වට්ටානුසාරිමොජනස්සෙව
කිලෙසා අභිණ්ණං න උපපජ්ජනති කදපි කදපි උපපජ්ජනති විරලා
කාරං හුචා විරලවාපිසෙක බෙසෙන අබ්බුරා විය උපපජ්ජනානාපි ව
වට්ටානුසාරී භාජනස්සෙව මද්දන්තා එරන්තා ජාදෙන්නා අකුකාරං
කරොන්නා න උපපජ්ජනති මඤ්ජන උපපජ්ජනති තනුකාකාරා හුචා
අධ්‍යාපිලම්භි මග්ගිකාපත්තම්භ ව, තප්ප කෙච්ඡි ඵෙරා භණ්ණති සකද
ගාමිස්ස කිලෙසා කිව්‍යාපි විරෙත උපපජ්ජනති බහලාව උපපජ්ජනති
තපාතියා පුත්තා ව ගිතෙරා ව දිස්සනතිති, එතං පන අප්පමාණං
සුත්තතිතෙරා හි අභිසංවට්ඨිකපරාමසනමෙග්ගතනාපි හොන්තිති, චිති
සංව කාරණෙහි සිය කිලෙසානං තනුගතං වෙදිතබ්බං අභිච්චුප්පතතියා
ව පරිග්‍රහනාමඤ්ජනාය වාති. සකදගාමිති සකිං ආගමනමමො;
සකිදෙව ඉමං ලොකං ආගන්ත්වාති එකවාරංගෙව ඉමං මනුස්සලො
කං පටිසන්ධිවසෙන අගන්ත්වා; තොපි හි ඉධ සකදගාමිමග්ගං භාවෙත්වා
ඉබ්බව පරිනිබ්බාති සොපි ඉධ න ගතිතො සොපි ඉධ මග්ගං භාවෙත්වා
දෙවෙසු උපපජ්ජනා තපොව පරිනිබ්බාති සොපි දෙවලොකෙ මග්ගං
භාවෙත්වා තපොව පරිනිබ්බාති දෙවලොකෙ මග්ගං භාවෙත්වා ඉධ
මනුස්සලොකෙ නිබ්බතතිත්වා පරිනිබ්බාති-සො පන ඉධ මග්ගං
වෙත්වා දෙවලොකෙ නිබ්බතොත්වා තප්ප යාවකාශ්‍රකං ධර්මා පුන ඉබ්බ
ව උපපජ්ජනා පරිනිබ්බාතති අගම්භ ගතිතොති වෙදිතබ්බො. දුක්ඛ
ස්සන්තං කාමෙසන්තති වට්ටදුක්ඛස්ස පරිවෙරදං කමෙසන්තං; සිලෙ
සෙවමානි ඊදිසො කොතුකාමො සිලෙසෙවමස්ස පරිපුරකාරී.

එකාදසමව්‍යාපර පඨිණ්ණානති ගණනාපරිච්ඡද; ඔරමොහානියා
නන්ති ඔරං වුට්ඨති කෙසං කෙසංභාගියානන්ති අපො; කාමාවචර
දෙවලොකෙ උපපත්තිපට්ටොනන්ති අභිසංගො; සංගොජනානන්ති
බන්ධනානං; තානි කාමරාගව්‍යාපාදසංගොජනෙහි සම්භං පුබ්බ
වුත්තසංගොජනානෙව වෙදිතබ්බාති. සස්ස හි තානි අප්පමාණානි
සසා කිව්‍යාපි භවග්ගෙ උපපන්නා හොති අපොඛා ආසුපරිකකියා කා
මාවචරෙ නිබ්බතතිසෙව ගිලිතබ්බසමසංවජාපමොග්ගං පුග්ගලො
දිසුත්තකෙන පාදෙ බබ්බිතභූපමො වාති වෙදිතබ්බො. පුබ්බ වු

* විනිපාතනමනිසා-අපායගමනියා-අපායබ්බමනිසාතිපි.

නිකානමයි වෙහෙ වවනං වණ්ණන භූතානං වෙදිතබ්බං. බුද්ධානිකානි සෙසස්සානි පටිසේකං වවනමෙතං; නස්ස පටිසේකං බොධිති තත්තං වුග්ගලොකෙ පටිතිබ්බායි; අනාචන්දිමමො නස්ස ලොකානි තත්තං වුග්ගලොකං පටිසේකං වෙහෙ භූතං අනාචන්දිමමො; සිලෙසෙවොති ඊදිසො භොතුකාමො හි සිලෙසෙව වස්ස පටිපුරකාරිති. එවං අනාචන්දිමමෙතෙ වුද්දන්ත භිවාපි චතුස්ස මග්ගස්ස වාගො ආගතො අපච්ඡො නං භගවා අග්ගෙචො ව යස්මො න කෙවලං ආසවකස්සානිකස්ස ඵලං සිලානං ආනිසංසො, අපි ච ලොකීය පටාභිකස්සානෙපි, ගස්සා තාපි දස්සානං සස්මා ච ආසවකස්සෙ කපි තෙ දෙසනා නිසිතං භොති ඵලම සති ඉමෙසං ගුණානං අකපිත්තං අයං කපා මුණ්ඩාතිකස්ස කපා නාම භවෙය්ස තස්මා අභිකස්සාපාරිපුරිං කචො දෙසෙතුවෙයි යස්මා ච අනාගාමිමෙතෙ සිතස්ස සුඛෙන ඉතිවිකුබ්බනං ඉරුකිති සමාධිපටිපත්තං කාමරාගව්සාපාදනං සමුග්ගතං. * අනාගාමිසිලෙසු ච සමාධිමති ච පටිපුරකාරී තස්මා සුග්ගතානං ඵලං ලොකීයාතිකස්සානෙ දෙසෙතුවෙයි ආකෘතිකස්සානෙ-අනෙක විනිතනති ඵලමදිසුමානාති අයමනුසස්ස. තත්ත අනෙක විනිතනං ඉතිවිකුබ්බනං අදිනා නස්සෙත ආගතානං පටිපත්තමයි ලොකීයාතිකස්සානං පාලිවණ්ණනාය සම්මං භාවනානස්සෙ විසුම්මෙතෙ වුද්දන්තං. ජොතිකස්සානං ආසව්සානං වස්සාති අරහත්තමෙතෙතෙ සබ්බානිලසානං සියං; අනාගාමිති ආසව්සරහිතං; මෙතෙතා විමුක්තිං පඤ්ඤා විමුක්තිනති ඵලං වෙතොවවෙතන අරහත්තඵලසම්පසුතො සංඝාති පඤ්ඤාවචනෙන තංසම්පසුතො පඤ්ඤාව වුද්දන්තං. තත්ත ච සමාධි රාගතො විමුග්ගතො වෙතොවවෙතන පඤ්ඤා අවිජ්ජාය විමුග්ගතො පඤ්ඤාවිමුග්ගතති වෙදිතබ්බා. වුද්දන්තං භගවතො “සොතිස්ස භික්ඛවෙ සමාධි තද භික්ඛවෙ සමාධිපටියං යා තිස්ස භික්ඛවෙ පඤ්ඤා තදස්ස පඤ්ඤාදියං ඉති භික්ඛවෙ රාගවිරාගා වෙතොවවෙතන අවිජ්ජාවිරාගා පඤ්ඤාවිමුග්ගති”ති අපිවෙහෙ සමපඵලං වෙතොවවෙතන විපස්සනාඵලං පඤ්ඤාවිමුග්ගතති වෙදිතබ්බා. දීඝෙව ධම්මෙති ඉමෙත්ථෙයවත්තනාසෙව; සස්ස අභිකස්සානෙපි තත්තං අනන්තාසෙව පඤ්ඤාය පටිපත්තං කචො; අපරප්පවටෙයන කචොති අනෙක. උපසම්පජ්ජ විහරෙස්සනති පාපුණිචො සම්පාදෙචො විහරෙස්සනං; සිලෙසෙවොති ඵලං සබ්බාසෙව නිබ්බුතිනි වෙතොවවෙතන පඤ්ඤාවිමුග්ගති අධිකතකුකාමො සිලෙසෙව යස්ස පටිපුරකාරිති. එවං භගවා සිලානිසංසකපා යාච අරහත්තා කපෙචො ඉදති සබ්බමපි තං සිලානිසංසං සමප්පෙතොති දස්සෙතො නිගමනං ආග සම්පත්තසිලා නික්ඛන්තං-පෙ-ඉදමෙතං පටිපට්ඨත්තනති. තස්සායං සබ්බාසෙවො, සම්පත්තසිලා නික්ඛන්තං විහරෙඵ.

සිකුනි පදෙසුනි ඉති යන්නං වුන්නං යන්නං මගා පුබ්බෙ එවං වුන්නා එ
තං සබ්බමිති [සමපන්නසිලා භික්ඛු සමුගමවාටිනා පිණො දුතාති ගරු
භාවනිකො පද්ධතානං ලාභී ඉදිමුද්දය තානං මහපචලකරො පුබ්බඤ්ඤා
තිනං අනුසාරණවෙතනාය ඵලමහගානකරො අරතීරතීසහො හා
හෙරවසහො රුපාවචරජ්ඣානානම් අරුපාවචරජ්ඣානානම් ලාභී
හෙසිමානී තීණි සාමඤ්ඤඵලානි පි ලොකිකාභිඤ්ඤා ආසවකොඤ්ඤාණ
නති ඉමෙ ව ගුණ සං අභිඤ්ඤාසට්ඨිකතා හොති] ඉදං පටිච්ච ඉදං
සක්කාය වුන්නනි ඉදමමො ච භගවා අභතමනා තෙ භික්ඛු භග
වතො භාසිතං අභිනායුනති.

ආකෘතවිශේෂසුනාවණ්ණනී නිසිනා.

—XXX—

එමුමෙමසුනනි වත්සුන්නං ආත්ම සෙසසථාපි හි තවමෙ
මුක්ඛනති භික්ඛවෙ යථා වත්තං; උපමාවචනමෙතං. උපමං කතො
නො ව භගවා කත්වි උපමං පසමාසෙව දුසෙසො පච්ඡා අත්තං
දුසෙසාති කත්වි පසමං අත්තං දුසෙසො පච්ඡා උපමං කත්වි උපමාස
අත්තං පටිච්චෙතො දුසෙසාති කත්වි අත්තන උපමං, තථාදිකං—“සෙ
සථාපසු භික්ඛවෙ වෙ අතො සමාරා තත්ත වකුමා පුරිසො මජ්ඣෙ
සිතො පසෙසො”ති සකලමිති දෙවදුතසුන්නං උපමං පසමං දුසෙස
ො පච්ඡා අත්තං දුසෙසොනො ආකං “නිතොකුමිධං තිතොපාකාරං
තිතොපබ්බතං අසඤ්මානො භවති සෙසසථාපි ආකාසෙ”ති ආදී
නා පඤ්ඤානෙක සකලමිති දුමිට්ඨං අත්තං පසමං දුසෙසො පච්ඡා
උපමං දුසෙසොනො ආකං “සෙසසථාපි මුග්ගණ පුරිසො සාරත්ථි
කො සාරග්ගවසි”ති ආදීනාව නිසෙක සකලමිති චුල්ලාසරොපමසු
න්නං උපමාස අත්තං පටිච්චෙතො දුසෙසොනො ආකං “ඉධ පන
භික්ඛවෙ එකවෙකුලපුත්තා ධම්මං පරිනාපුණ්ණනි සුන්නං—සෙ—සෙ
සසථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො අලගදුත්ථිකො”ති ආදීනා පන නෙක
සකලමිති අලගදුත්ථිකං මහාසාරොපමසුන්නනි එවමාදීනි සුන්නා
නි අත්තන උපමං පටිච්චෙතො දුසෙසොනො ආකං “සොයං ඉධ
පසමං උපමං දුසෙසො පච්ඡා අත්තං දුසෙසාති කත්වි පත්තවං භගවා
දුසෙසාති? පුගලජ්ඣාසහෙක වා දෙසනාවිලාසහෙක වා සෙ භි
පුගලො පසමං උපමං දුසෙසො වුච්චමානං අත්තං සුබෙක පටිච්ඡික
ආති තෙසං පසමං උපමං දුසෙසාති එසනතො සබ්බත්තං, යසො ච
ධම්මධාතුයා සුපට්ඨිධාතුයා දෙසනා විලාසපහෙකා හොති සාසො
සුපට්ඨිධා තෙමා එසදෙසනාවිලාසපහෙකා ධම්මසාරො ධම්මරා
ජො සො යථා ඉච්ඡති තථා ධම්මං දෙසනීති, එවං ඉමිනා පුගල
ජ්ඣාසහෙක වා දෙසනාවිලාසහෙක වා එවං දුසෙසාති වෙදිතබ්බො.

* රෙඛාවුභුනකර ආරාමිකවිජ්ජාති විඤ්ඤානො-

තත් වංශික පකතිපරිසූචිතං, සංකීර්ණං මලගහනිකානි
 ආගන්තුකෙන * පංසුරුදිනා සංකීර්ණෙන සංකීර්ණිං සෙද
 ජලප්‍රිකාදිනා ව මලෙන ගතිතත්තා මලගහනිකා, රඛණානෙති
 එතර්ඛනමෙව රඛණිකා, උපසංහරණෙන උපහාමෙයා, සද්ධි
 ලකාසාරා නිලකන්ධය වානි වූතනං හොති, එවං සබ්බජීරජකො
 හි නිලකන්ධය උපසංහරණෙනා කාසනිලපලාසභීලාදිකෙ නිල
 රඛෙන උපසංහරනි පිතකන්ධය උපසංහරණෙනා කණිකාරදුප්ඵ
 සද්ධිසෙ පිතකරඛෙන ලොහිතකන්ධය උපසංහරණෙනා බන්ධුජීව
 කදුප්ඵසද්ධිසෙ ලොහිතකරඛෙන මණ්ඩපිකන්ධය උපසංහර
 භෙනා කණිවීරදුප්ඵසද්ධිසෙ මණ්ඩපිතකරඛෙන තෙන වූතනං යදි
 නිලකන්ධය යදිපිතකන්ධය යදිලොහිතකන්ධය යදිමණ්ඩපිකායානි.
 දුරතවංශිකමෙවංසාරි දුරජීවණිකමෙව අසා, අසප්ප්‍රච
 වංශිකමෙවංසාරි නිලවංශිකපිසා පරිසූචිතං න භවෙයා
 සෙසවංශිකපි නාදිසං හි වන්තං නිලකුමනියා පකතිතමපි සුනි
 ලං න හොති සෙසකුමනියා පකතිතමපි සුපිතකාදිවංශිකං
 න හොති මුලානනිලකුරුකකණිකාරබන්ධුජීවකකණිවීරකා
 රදුප්ඵවංශිකමෙවහොති. නං කිසංගෙනා නං වන්තං කිසං
 ගෙනා කිං කාරණං ඊදිසං හොති, තස්මිං වා වන්තං තං රඛ
 භිතං කිසංගෙනා කිං කාරණං ඊදිසං දුරතවංශිකං අපරි
 සූචිවංශිකං හොති, යස්මා පන වන්තස්ස සංකීර්ණිභාවොයෙ
 වන්තං කාරණං නායකං කිචි තස්මා අපරිසූචිතා හිතවතෙ
 වන්තානි ආගං එවමෙවං උපමාසමපිපාදනං, විනෙදා සං
 කීර්ණෙති විතනමි සංකීර්ණිකමි, තස්මා පන භගවා සංකීර්ණ
 වන්තං ඔපමමං අකාසිති වෙ? වායාමසාඵලාදස්සනන්තං,
 යථා ආගන්තුකමලෙහි සංකීර්ණි වන්තං පකතියා පභිකරතා
 සුනා බොව්සමානං පභිකරං හොති න තත් ජාතිකාලකෙ ව්‍ය
 ඵලකලොමෙ වායාමො නිපඵලො හොති එවං විතනමපි ආග
 නතුකෙහි කිලෙසෙහි සංකීර්ණි පකතියා පන තං සකලමපි
 පරිසන්තිභවිතවාසෙ පභිකරමෙව, යථාහ—“පහසාරමිදං හිතව
 වෙ විතනං තච බො ආගන්තුකෙහි උපකතිලෙසෙහි උප
 කතිලිඛි”නති තං විසොධිතමානං සකකා පහසාරං කාතුං න
 තත් වායාමො නිපඵලොති එවං වායාමසාඵලාදස්සනන්තං
 සංකීර්ණිවන්තං ඔපමමකාසිති වෙදිතබ්බො දුගහති
 සාමිකබ්බාති ඊදිසෙ විතන දුගහති පාටිකබ්බිතබ්බා, දුගහති
 මෙව පාදුතිස්සති නායකනති එවං දුගහති ඉව්චිතබ්බා අවස්ස
 භාවිතිති වූතනං හොති. සවායං දුගහති නාම පටිපතති
 දුගහති ගතිදුගහතිති දුට්ඨා හොති, පටිපතතිදුගහති අභාරිය

* ආගන්තුකෙන-සබ්බෙසු —

පටිපතනිසුග්ගති අනාර්යපටිපතනිසුග්ගති දුට්ඨා හොති අභාර්යකො හි සංකිලිට්ඨිකො පාණමිපි ගතති අදිනනමි අදියති සකලෙපි දස අකුසලකමමපථෙ පුරෙති අයමස්ස අභාර්යපටිපතනිසුග්ගති, සො තත්ථිකො * කායස්ස හෙද, නිරයමිපි ගවජති—තිරවජානකොතිමිපි පෙනතිවිසයමිපි අයමස්ස ගතිසුග්ගති. අනාර්යසාධි ඉමස්මිං සාසනෙ පබ්බජිතො සංකිලිට්ඨිකො දුතෙය්‍යපථිණිකමනං ඉවජති වෙජ්‍යකමමං කරොති සක්ඛහෙදය වෙතිසහෙදය පරිත්‍යාගමති වෙච්ඡාදනාදිති ජිවිකං කප්පති සකලමිපි අනාවාරං අගොචරම පරිපුරෙති අයමස්ස අනාර්යපටිපතනිසුග්ගති සො තත්ථිකො කායස්ස හෙද, නිරයමිපි ගවජති තිරවජානකොතිමිපි පෙනතිවිසයමිපි ගවජති සමණිකකො නාම හොති සමණිකපෙනො අදිතෙතති සක්ඛාපිඤ්ඤා සමපජ්ජිතකායො අට්ටසාරං කරොතොති වරෙති † අයමස්ස ගතිසුග්ගති—සෙසසාධාරිකා සුත්තපකෙතො දසෙය්‍යතුමාරමො, නස්සෙය්‍යා කණ්ණපකෙතො චුත්තපච්චතිකොතො වෙදිනකෙතො, එත්ථාපි ච සුගති නාම පටිපතනිසුග්ගති ගතිසුග්ගති දුට්ඨා හොති පටිපතනිසුග්ගතිපි අභාර්යපටිපතනිසුග්ගති අනාර්යපටිපතනිසුග්ගති දුට්ඨා හොති අභාර්යකො හි පරිපුරෙතිකොතො පාණතිපාතාපි විරමති අදිනනාද, නාපි—පෙ—සකලෙපි දස අකුසලකමමපථෙ පරිපුරෙති අයමස්ස අභාර්යපටිපතනිසුග්ගති සො තත්ථිකො කායස්ස හෙද, මනුස්සමහත්තමිපි දෙවමහත්තමිපි උපපජ්ජති. අයමස්ස ගතිසුග්ගති—අනාර්යකොවා ඉමස්මිං සාසනෙ පබ්බජිතො පරිපුරෙතිකොතො චතුපාරිසුට්ඨිලං සොබෙති තෙරසබ්බසාධකාති සමාදියති අවිජ්ජිතසාරමමණිසු අනාතො අනුකුලකමමට්ඨානං ගහෙත්වා පනතසෙනාසනං පටිසෙවමානො කසිණපරිකමමං කත්වා කුන්ධසමාපතනියො නිත්තොතෙතති සොතාපතනිමග්ගං භාවෙති—අනාගාමිමග්ගං භාවෙති, අයමස්ස අනාර්යපටිපතනිසුග්ගති—සො තත්ථිකො කායස්ස හෙද, මනුස්සලොකෙ වාතිසු මහාකුලෙසු ජසු කාමාවචරදෙවෙසු දසසු වා බ්‍රහ්මහවනෙසු පච්ඤා වා සුඛාවාසෙසු චතුසු වා අරුපොසු උපපජ්ජති අයමස්ස ගතිසුග්ගති. එවං සංකිලිට්ඨිකොතො දුග්ගති පාටිකඛිං අසඛිතිලිඛෙති ච සුගතිති චත්වා ඉද, ති යෙහි උපකතිලෙසෙහි විත්තං සංකිලිට්ඨං හොති තෙ දසෙය්‍යෙනො කතමෙ මහිකමෙ විත්තස්ස උපකතිලෙසො අභිජ්ඣාමිසමලොකොති අදිමාන.

තත්ථ සකහණෙක ජඤ්ඤානො අභිජ්ඣා පරහණෙක විසමලොකො, අපි වා සකහණෙක පරහණෙක වා හොතු සුත්තපත්තට්ඨානෙ ජඤ්ඤානො අභිජ්ඣා අසුත්තාපත්තට්ඨානෙ විසමලොකො—

* තත්ථ පතිකොතො. † විරවතික-කිසමිපි,

පෙරේපනාහ, කියා විනිබ්බාහං කරොථ යුතො වා අසු
 නො වා හොතු රතො විසමං දොසො විසමං මොහො විසම
 නති ව ච චනතො න කොච්ඡොහො අවිසමොනාම නසමා ලො
 හොයෙවෙස අභිජ්ඣායනට්ඨන අභිජ්ඣා විසමට්ඨන විසමං
 එකට්ඨමෙතං බ්‍යජනමෙව නානනති—සො පජ්නස අභිජ්ඣා
 විසමලොහො උප්පජ්ඣා විතතං දුසෙති ඔහාසිතුං න දෙති
 නසමා විතතස්ස උපකතිලෙසොති වූවටි, යථාවෙස එවං නව
 විඛාසානවත්ථුසමනවො ව්‍යාපාදො දසවිධාසානවත්ථුසමනවො
 කොසො පුනපුනවිතතපරියොනනිමොනා උපනාහො අගාරි
 යස්ස වා අනගාරියස්ස වා සුකතකරණවිනාසනො මනෙබ්බා අ
 ගාරියොපි හි කෙනච්ඡි අනුකමපකෙන දම්බොසමානො උච්ච
 ථානෙ ධරිතො අපරෙන සමයෙන කිං තයා මයහං කතනති
 තස්ස සුකතකරණං විනාසෙති, අනගාරියොපි සාමණේරකාල
 නොප්පතුති අවරියෙන වා උපජ්ඣායෙන වා වතුති පච්චයෙහි
 උදෙසපරිපුච්ඡාහි ව අනුග්‍රහෙහෙවො බමමකථානගපකරණ
 කොසලොද්ධි සික්ඛාට්ඨො අපරෙන සමයෙන රුජ්ජරමහාම
 නතාදිහි සකතො ගරුකතො අවරිපුපජ්ඣායෙසු අවිනතික
 නො වරමානො අයං අමෙහති දහරකාලෙ එවං අනුග්‍රහිතො
 සංවෘතීතො ව අථ ව පතිදුති නිසොහො ජතොති වූවටිමා
 නො කිං මයහං තුලෙහති කතනති තෙසං සුකතකරණං විනා
 සෙති තසෙසො සුකතකරණවිනාසනො මනෙබ්බා උප්පජ්ඣා
 විතතං දුසෙති ඔහාසිතුං න දෙති. නසමා විතතස්ස උපකති
 ලෙසොති වූවටි—යථා වායං එවං බහුසස්සතොපි පුග්ගලෙ අ
 රෙකාසාරිකං ඊදිසස්ස වෙ බහුසස්සතස්ස අතීයතා ගතී නව වා
 මම වා කො විසෙසොති අදිනා නයෙන උප්පජ්ඣාමානො සුත
 ග්‍රාහො පළාසො, පරෙසං සකකාද්ධි ඛිංචමානා සුඤ්ඤා, අතත
 නො සමපතතිතා පරෙහි සාධාරණත්වං අසංගමානං මච්ඡදි
 සං, චට්ඨිකවරියතුතා මායා, කෙරුටිකතාලොභ උප්පජ්ඣාමානං
 ඤාණේශ්වරං, කෙරුටිකො හි අනඤ්ඤාමච්ඡාපිය ගොති අනඤ්ඤ
 චෙජා නාම මච්ඡානං නඛතට්ඨං දසෙසති සප්පානං සීසං තුලෙහ
 හි සදිසො අහනති ජනාපෙති * එවමෙවං කෙරුටිකො පුග්ග
 ලො යං සුතතනතිකං වා අභිබමමකං වා උපසංකමති තං එවං
 වදති අහං තුලිතාකං පබ්බිවරො තුමෙහ මයහං අනුකමපකා නා
 හං තුමෙහ මුචාමති එවමෙනෙ සකාරවො අයං අමෙහස්ස සප්පති
 ඤස්සාති මඤ්ඤස්සනති තසෙසං කෙරුටිකතාලොභ උප්පජ්ඣ
 මානං සාමෙය්‍යං උප්පජ්ඣා විතතං දුසෙති ඔහාසිතුං න දෙති
 නසමා විතතස්ස උපකතිලෙසොති වූවටි. යථාවෙතං එවං

* ජායාපෙතු,

වාතභරිතභස්සාසදිසථඛිභාවපගගතිතසිරිඅනිවානවුත්තිකරො *
 ඵමෙභ්වා, නදුත්තරිකරණේ ඝාරමෙභ්වා, සො දුච්ඛෙත ලබ්භති අකු
 සලවසෙන වෙව් කුසලවසෙන ච තත්ථ අභාරියස්ස පරෙන ක
 තං අලඛිතාදිං දිස්වා වා තද්දිගුණතද්දිගුණකරණෙන උප්පජ්ජ
 මානො අනභාරියස්ස ච යත්තකං යත්තකං පරො පරියාපුණ්ණති
 කප්ථති වා මාන වසෙන තද්දිගුණතද්දිගුණකරණෙන උප්පජ්ජ
 මානො අකුසලො අභාරියස්ස පන පරං එකං සලාකභත්තං දෙ
 ඡතං දිස්වා අත්තනා වෙ වා නිණී වා ද,තුකාමතාය උප්පජ්ජමා
 නො අනභාරියස්ස ච පරෙන එකනිකායෙ ගතීතෙ මානං අනිස්සා
 ය කෙවලං දිස්වා අත්තනො ආලසියං අභිභුජ්ජා වෙ නිකායෙ ග
 ගෙතුකාමතාය උප්පජ්ජමානො කුසලො ඉධ පන අකුසලො අධි
 ඥොතො අයං හි උප්පජ්ජත්වා විත්තං දුසෙති මහාසිතුං න දෙ
 තී තසමා විත්තස්ස උපක්කිලෙසොති වූවිවති. කථා වයජ්ජති
 ආදිති † නිස්සාය විත්තස්ස උත්තරිවසෙන පට්ඨෙතො මානො, අ
 ච්චුත්තරිවසෙන අනිමානො, මදගහණිකාරො ම දෙ, කාමගු
 ණේසු විත්තවොයාගතවසෙන උප්පජ්ජමානො පමාදෙ, උප්ප
 ජ්ජත්වා විත්තං දුසෙති මහාසිතුං න දෙති තසමා විත්තස්ස උප
 ක්කිලෙසොති වූවිවති. කසමා පන භගවා උපක්කිලෙසං
 දසෙසන්තො ලොභමාදිං කත්වා දසෙසසීති? තස්ස පඨමාප්පතති
 භො. සබ්බසත්තානං හි යත් කත්වි උප්පන්නානං අත්තමසො සු
 ඛාවාසභුමියමි සබ්බපඨමං භවතිකාරිනි වසෙන ලොභො උප්ප
 ජ්ජති තභො අත්තනො අත්තනො අනුරූපං පච්චයං පටිවිධි යථා
 සමභවං ඉතරො, න ච එතෙ සොළසෙව විත්තස්ස උපක්කිලෙසො
 එතෙන පන නයෙන සබ්බෙහි කිලෙසො ගතීතායෙව භොන්තිති
 වෙදිතබ්බං එතතාවතා සංකිලෙසං දසෙසත්වා ඉද්දති වොද,
 තං දසෙසන්තො සබ්බො සො ගිකඛමෙ ති ආදිමාග. තත්ථ ඉති
 හි විදිකාති එවං ජාතිත්වා, සජ්ඣතිති සමුච්ඡද්දානානවසෙන
 අරියමග්ගෙන පජ්ජති, තත්ථ කිලෙසපටිපාටියා මග්ගපටිපාටියා
 ති විධා පහානං වෙදිතබ්බං—කිලෙසපටිපාටියා තාව, අභිජ්ඣා
 විසමලොභො ඵමෙභ්වා ඝාරමෙභ්වා මානො අනිමානො මදෙති
 ඉමෙ ජ කිලෙසො අරහත්තමග්ගෙන පභිසන්ති ව්‍යාපාදෙ, භො
 ඛො උපනාහො පමාදෙති ඉමෙ චත්තාරො කිලෙසො අනායාමි
 මග්ගෙන පභිසන්ති, මනෙඛා පළාසො ඉස්සා මචජ්ජයං මායා
 සාදේය්‍යන්ති ඉමෙ ජ සොතාපාතිමග්ගෙන පභිසන්ති. මග්ගපටිපාටියා පන
 සොතාපාතිමග්ගෙන මනෙඛා පළාසො ඉස්සා මචජ්ජයං මායා
 සාදේය්‍යන්ති ඉමෙ ජ පභිසන්ති, අනායා මිමග්ගෙන ව්‍යාපාදෙ, භො
 ඛො උපනාහො පමාදෙති ඉමෙ

විත්තාගේ අරහත්තමයෙන් අභිජක්ඛාපීසමලොභො ඵමෙතා සාරමෙතා මානො අනිමානො මදෙති ඉමෙ ජ පඨිගනතිති, ඉම සමං පන ඤානෙ ඉමෙ කිලෙසා සොනාපනතිමයාවරක්ඛා වා හොනතු සෙසමයාවරක්ඛා වා අථබ්බො අනාගාමිමයෙන්ව පනානං සත්ඛාය අභිජක්ඛාපීසමලොභො විත්තස්ස උපකතිලෙසං පජ්ඣතිති ආදිමාහාති වේදිතබ්බො. අයමෙත් පච්චේති යනාගතො සඤ්ඤාවො සො වාපි උපරි චතුමයාසෙසව නිද්දිධි න්නා සුජ්ඣති නරියමයෙන් පභිණ්වසෙසානං හි විසමලොභාදි නං කෙන පහානං හොති සෙසා න ඉමිනා වසෙනාපි හි සොනා පනතිමයෙන් පඨිගනති තෙපි නංසමුට්ඨාපකච්ඡන්තානං අප්පභිණ්නනා අනාගාමිමයෙන්ව සුප්පභිණ් හොනති කෙච් පන පඨමමයෙන්වෙත් පහානං වණ්ණයනති නං සුබ්බාපරෙත න සත්ඛියති කෙච් විකබ්බිකණ්ණපානානවපි නං තෙසං ඉවජාමත්තමෙව. සන්තො ඛො කික්ඛවෙති එත් ගතොති යමිති කාලෙ; පභිණ්ණො හොනතිති අනාගාමිමයාගතොත් පහානං සත්ඛායෙවංගං සො බ්ලබ්බෙ අවෙවච්චසසාදෙනාති එතං ගතොබ්බො භික්ඛවෙ විසමලොභො පභිණ්ණො හොති සො බ්ලබ්බෙ—සම න්නාගතො හොතිති එවං එකමෙකෙන පදෙන යොජෙතබ්බො; ඉමස්ස භික්ඛුතො අනාගාමිමයෙන් ලොකුත්තරප්පසාදෙ, ආගතො අථස්ස අපරෙත සමයෙන බ්ලබ්බගුණේ ඛමමගුණේ සබ්බගුණේ ච අනුසාරතො ලොකිකො උප්පජ්ඣති නමස්ස සබ්බමපි ලොකිකලොකුත්තරමිස්සකං පසාදං දසෙසන්නො භගවා බ්ලබ්බෙ අවෙවච්චසසාදෙනාති ආදිමාග. නත් අවෙප්පච්චසසාදෙනාති බ්ලබ්බ ඛමමසබ්බගුණ්නං යථාවතො * සුත්තනා අවලෙත අවුතෙන පසාදෙන ඉදුති යථා තස්ස භික්ඛුතො අනුසාරතො සො අවෙවච්චසසාදෙ උප්පන්නො නං චිට්ඨං දසෙසන්නො අපි ච සො භගවාති ආදිනා නගෙන තිණ්ඤි අනුසාරිට්ඨානාති චිත්ත රෙති තෙසං අත්ථවණ්ණනා සබ්බාකාරෙන විසුච්චිමයෙන් අනුසාරිකථාය වුත්තා. එවමස්ස ලොකිකලොකුත්තරමිස්සකං පසාදං දසෙසන්නො ඉදුති කිලෙසපහානං අවෙවච්චසසාදසම න්නාගමිච † පච්චවෙකබ්බතො උප්පජ්ඣමානා සොමනස්සාදිං ආනිසංසං දසෙසන්නො සන්තොඛිබ්බොපනස්සෙති ආදිමාග. අනාගාමිස්ස හි පච්චනෙන වුට්ඨිතං චොරුපඤ්චං වුපසමෙත්තං වා පච්චවෙකබ්බතො මහානතරෙ වසන්තස්ස රක්ඛෙස්ස චය ඉමෙම මෙ ව මම කිලෙසා පභිණ්ණති අත්තනො නිලෙසපහානං පච්චවෙකබ්බතො බලවසොමනස්සං උප්පජ්ඣති නං දසෙසන්නො භගවා ගතොබ්බොපනස්සාති ආදිමාග. තස්සෙත්ථ ස්වායං අනාගාමිතික්ඛු එවං බ්ලබ්බෙ අවෙවච්චසසාදෙන සමන්තාගතො හොති

බලමම—සබ්බෙ අනුගතරං පුඤ්ඤකෙවිත්තං ලොකස්සාතී, තස්ස යතොති ඛො වත්තං හොති පටිනිස්සධ්ඨං සකසකඛිතිව සෙන වත්තමෙව හොති තං තං කිලෙසජ්ඣං වන්තං මුත්තං පභිණං පටිනිස්සධ්ඨං, සකසකඛිතිවසෙනාති වෙ ඔධි කිලෙසො හි ව මනෙහාති ව තත් කිලෙසොතිවසෙනාපි යෙ කිලෙසා යං මත්තවජ්ඣා තෙ අඤ්ඤමභාවජෙකිති අමිසසා හුත්වා සකෙතෙ ව ඔධිනා පභිණා මනෙහාතිවසෙනාපි යෙ කිලෙසා යෙන ම කෙත්තන පභාතබ්බා තෙ තෙතෙව පභිණා හොන්ති එවං සක සකඛිතිවසෙන තං තං කිලෙසජ්ඣං වත්තමෙව හොති පටිනිස්ස ධ්ඨං— තං පච්චලෙක්ඛ්ත්වා උඛසොමනස්සො තතුග්ගරමිපි සො බුඛෙ අලෙච්චප්පසාදෙන සමන්තාගතොමිති ලහති අත්ථෙදන්ති සමබ්බොධා, යතොතිබ්බොතිපි * පාඨො, තස්ස වසෙන අයමජ්ඣො, තස්ස භික්ඛුනො යතොතිබ්බොපන වත්තං හොති පටිනිස්සධ්ඨං. තත් සන්තොති කාරණවචනං, යස්මාති වුත්තං හොති, ඔධිති හෙව්ඨා තයො මහා වුච්චන්ති කස්මා? තෙහි ඔධිං කත්වා කොට්ඨාසං කත්වා උපරිඋපරි මග්ගෙන පභාතබ්බ කිලෙසෙ ධිපෙත්වා පජ්ඣන්ති තස්මා ඔධිති වුච්චන්ති. අරහ ත්තමග්ගො පන කිච් කිලෙසං අනවසෙසෙත්වා පජ්ඣති තස්මා අනොධිති වුච්චති. ඉමස්ස ව භික්ඛුනො හෙව්ඨාමග්ගත්ත යෙන වත්තං යතොතිබ්බොපන වත්තං හොති තත් බ්බොපනාති නිපාතමත්තං, අයං පන පිණ්ඩෙත්වා යස්මා අස්ස ඔධි වත්තං හොති පටිනිස්සධ්ඨං තස්මා නං පච්චලෙක්ඛ්ත්වා උඛසොමන ස්සො තතුග්ගරමිපි සො බුඛෙ අලෙච්චප්පසාදෙන සමන්තාග තොමිති ලහති අත්ථෙදන්ති යථාපාළි තෙතබ්බං. තත් චතත්තති ඉදං සකභාවං පරිච්චරනවසෙන චුග්ගං චතත්තති ඉදං පුන අනාදියතභාවදස්සනවසෙන මුත්තන්ති ඉදං සත්තති විනිමොචනවසෙන පභිණන්ති ඉදං මුත්තස්සපි කිච් අනවත්වා නදස්සනවසෙන පටිනිස්සඝන්ති ඉදං පුබ්බෙ අදිත්තපුබ්බස්ස නිස්සග්ගදස්සනවසෙන † පටිමුඛං වා නිස්සධ්ඨභාවදස්සන වසෙන භාවනාබලෙත අනභිභුග්ග නිස්සධ්ඨභාවදස්සනවසෙන නාති වුත්තං හොති. ලහති අත්ථෙදං ලහති ඛම්මෙදන්ති එත්ථ බුඛාදිසු අලෙච්චප්පසාදෙයෙව අරණීයතො අත්ථො උපතෙ තබ්බතොති ‡ වුත්තං හොති ධාරණතො බලෙමා විනිපාතිතුං අප්පදනතොති වුත්තං හොති චෙදෙති ගන්තොපි ඤ්ඤාමිති සොමනස්සමිපි “තිණ්ණං චෙදනං පාරගු”ති අදිසු”ති ගන්තො චෙදෙති වුච්චති, “යා බ්‍රාහ්මණ චෙදගුං අභිජ්ඣෙදං අතිවතං කාමිහවෙ අසත්තං”ති අදිසු ඤ්ඤා, “යෙ චෙදජ්ඣා විචරන්ති

ලොකෙ”හි ආදිසු සොමනස්සං, ඉබ පන සොමනස්සං සොම
 නස්සංසමපසුත්තස්සුණ්ව අභිසොතං. තස්මා ලහති අත්ථෙදං ල
 හති ධම්මචෙදනති අචෙච්චප්පසාදරමමණං සොමනස්සංව සො
 මනස්සමයස්සුණ්ව ලහතිති එවමෙත්ථ අත්ථො දට්ඨබ්බො—අථ
 වා අත්ථෙදනති අචෙච්චප්පසාදං පච්චචෙක්ඛිතො උප්පන්නං
 චුත්තප්පකාරමෙව චෙදං ධම්මචෙදනති අචෙච්චප්පසාදස්ස
 හෙතු ඔඞ්ඝෙ කිලෙසප්පහානං පච්චචෙක්ඛිතො උප්පන්නං
 චුත්තප්පකාරමෙව චෙදනති එවමි පි එත්ථ අත්ථො චෙදිතබ්බො.
 චුත්තං හෙතං “හෙතුමිති සුණං ධම්මපට්ඨසමිතිද, හෙතුඑලෙ
 සුණං අත්ථපට්ඨසමිතිද”හි ධම්මසංඝංගිතං පාමුජ්ජනති තමෙව
 අත්ථ ධම්මෙව තච අත්ථධම්මානිසංසතුතං චෙදං පච්චචෙක්ඛි
 තො උප්පන්නං පාමොජ්ජං, තං හි අනවජ්ජලක්ඛණෙන පච්ච
 චෙක්ඛිණාකාරප්පචරෙතන ධම්මෙන උපසංගිතනති චුච්චති.
 පමුදිතස්ස පිණිජාසනිති ඉමිනා පාමොජ්ජෙන පමුදිතස්ස නිරුමි
 සා පිති ජායති, පිණිමනස්සානි තාය පිනියා පිනිතමාසා; කාමො
 සස්සමහනිති කාමො පටිප්පසාදො හොති චුපසන්නාදරථො,
 සස්සඛකාමො සුඛනති එවං චුපසන්නාකායදරථො චෙතසිකං
 සුඛං පටිසංචෙදෙති, විත්තං සමාබ්බිසනිති විත්තං සමමා ආදියති
 අප්පිතං චිත්ත අවලං නිට්ඨති එවමස්ස කිලෙසප්පහානං අචෙච්ච
 ප්පසාදසමන්නාගමෙව පච්චචෙක්ඛිතො උප්පජ්ජමානං සොමන
 ස්සාදිමානිසංසං දසෙස්සත්ථා ඉදං නි යතොධ්බොපන මෙති වාරෙ
 න තස්සා පච්චචෙක්ඛිණාය පච්චත්තාකාරං දසෙස්සත්ථා තසෙස්සච
 අනාගාමිමග්ගානුභාවස්ස ව බලං දසෙස්සනො සංඝො සංගිකඛ
 චෙති ආදිමාහ—තත්ථ එවං සිලොති තස්ස අනාගාමිමග්ගසමප
 සුත්තං සිලකඛනං දසෙස්සති; එවං ධම්මො එවං පසෙස්සාති තං
 සමපසුත්තමෙව සමාධිකඛනං පසෙස්සකඛනංව දසෙස්සති; සාලී
 නනති ලොභිතසාලිකගන්ධසාලිආදිනං, අනෙකසුඛං පිණ්ඩසා
 නනති ඔදනං, විචිකාලකනති අපනිතකාලකං, නෙවස්ස හො
 ති අනන්තරාසාසාති තස්ස එවං චිත්තස්ස භික්ඛුතො තං චුත්තප්ප
 කාරපිණ්ඩපාතභොජනං මග්ගස්ස වා ඵලස්ස වා නෙව අනන්ත
 රාය හොති, පටිලබ්භුණ්ණස්ස හි තං කිමන්තරං කාරස්සති සො
 පිස්ස අප්පට්ඨබ්බිතාත්මනො ව ඵලව තප්පට්ඨාභාය විපස්ස
 නං ආරුහතොපි නෙවස්ස නං හොති අනන්තරාය අනන්තරං
 කාතුං අසමත්මෙව හොති කස්මා? චුත්තප්පකාරසිලබ්බම
 පසෙස්සනං සබ්බගෙ යෙන මග්ගෙන විසුඛවිත්තතනා—යස්මා
 චෙත්ථ එතදෙව කාරණං තස්මා තදනුරූපං උපමං දසෙස්සනො
 සෙස්සත්ථාපිති ආදිමාහ—තත්ථ අවිජ්ජනි විප්පසන්නං, පිණ්ඩං
 මලවිකමෙන, පිණ්ඩාදානං පහස්සරතාය, උක්කාමුඛනති සුච
 ණ්ණකාරං මුසාමුඛං, සුචණ්ණකාරං මුසා හි ඉබ උක්කා

අඤ්ඤාත් පන දිපිතාදයොපි වූවනි. “උක්කාසු ධාරියමානා සු”ති ආගතට්ඨානෙ දිපිතා උක්කාති වූවනි. “උක්කං බණ්ඩයා උක්කං බන්ධනා උක්කාමුඛං ආලිංචයන්”ති ආගතට්ඨානෙ අභිකාරකපලලං. “කමමාදනං යථා උක්කා අනෙතා ක්කා යති නො බග්”ති ආගතට්ඨානෙ කමමාදනං. “එවං විපාකො උක්කාපාතො භවස්සති”ති ආගතට්ඨානෙ වාතවෙගො උක්කාති වූවනි. ඉමස්මිං පන ථානෙ අඤ්ඤාසු ච එවිරූපෙසු ථානෙසු සමුඛාසෙන ජාතරූපං ගඟෙනා උක්කාමුඛෙ ච පක්ඛි පති”ති ආගතට්ඨානෙසු සුවණ්ණකාරනං මූසා උක්කාති වෙදි නබ්බා-

නත්‍රායං උපමා සංසඤ්ජා, සංකිලිට්ඨවන්තං වීය හි සංකිලිට්ඨ ජාතරූපං වීය ච ඉමස්ස භික්ඛුනෝ ධුමුජ්ජනකාලෙ කාමරුතාදි මලානුගතං චිත්තං දට්ඨබ්බං. අවේජාදකං වීය උක්කාමුඛං වීය ච අනාගාමිමග්ගො නං උදකං උක්කාමුඛෙ ආනමම වන්සුච ණණානං පරිසුඛතා වීයතස්ස භික්ඛුනො චූර්තපකාර සීලධර්ම පස්සස්සඛාහං අනාගාමිමග්ගමානමම විසුඛචිත්තතාති. සො මෙහිනාසනගෙනෙ මෙහිසාති යථානුසන්ධිවසෙන දෙසනාගතා නයො හි අනුසන්ධි පුච්ඡානුසන්ධි අර්කාසයානුසන්ධි යථානුසන්ධිති, තත් “එවං චූරෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු භගවතාං එත දවො ච සීයා නුබො භනෙත බග්ගිඛා අසති පරිතස්සනාති සීයා භික්ඛුති භගවා අවොවා”ති එවං පුච්ඡනානාං විස්සජ්ජාසුත්ත වසෙන පුච්ඡානුසන්ධි වෙදිතබ්බො. “සීයා බො පන තෙ බ්‍රාහ්මණ එවමස්ස අජ්ජපි නුත සමණො ගොතමො අවිතරුගො”ති එවං පරෙසං අර්කාසයං විදිත්වා චූරතස්ස සුත්තස්ස වසෙන අර්කාසයානුසන්ධි වෙදිතබ්බො. යෙන පන බමෙමන ආදි මහි දෙසනා වූවිතා නස්ස බළමස්ස අනුරූපධර්මවසෙන වා පටිපක්ඛිවසෙන වා යෙසු සුත්තෙසු උපරි දෙසනා ආගමනී තෙසං වසෙන යථානුසන්ධි වෙදිතබ්බො, සෙසජ්ජදං ආකර්මි යස්සුත්තෙ ගෙට්ඨා සීලෙන දෙසනා උට්ඨිතා උපරි ඡ අභිඤ්ඤා ආගතා කකචොපමෙ ගෙට්ඨා අක්ඛන්ති යා උට්ඨිතා උපරි කත චොපමොවාදෙ, ආගතො අලගඥෙ ගෙට්ඨා ද්විධිපරිද්වනෙන උට්ඨිතා උපරි තිපරිවර්ධසුඤ්ඤාතාපකාසනා ආගතා චූලලඥස්ස ධුරෙ ගෙට්ඨා කිලෙසපරිද්වනෙන උට්ඨිතා උපරි බ්‍රහ්මවිහාර ආගතා කොසමබ්බසුත්තෙ ගෙට්ඨා භණ්ඩනෙන උට්ඨිතා උපරි සාරණීයධර්මා ආගතා ඉමස්මිං වන්සුත්තෙ ගෙට්ඨා කිලෙස වසෙන දෙසනා උට්ඨිතා උපරි බ්‍රහ්මවිහාර ආගතා තෙන වූ තතං යථානුසන්ධිවසෙන දෙසනාගතාති, බ්‍රහ්මවිහාරෙසු පන අනුපදවණ්ණනා ච භාවනානයො ච සබ්බො සබ්බාකාරෙන

මිත්‍රාභිමතෙහි වූහෙතා, එවිට හතරා අභිජායාදිනා උපසානිලෙසානං පටිපක්ඛිගුණං සබ්බසො ච කාමරිකවතාදප්පහංගිනා මිත්‍රාපවච්ඡිකතාඋච්චවට්ඨානං තස්ස අනාගාමිනො බ්‍රහ්මචාරිභාවනා දසෙසුන්වා ඉමස්ස අරහත්තාය මිපස්සනා දසෙසුන්වා අරහත්තප්පාත්තිං දසෙසුන්වා සො අපී ඉදනති අදිමාහ, කස්සෙය්—සො අනාගාමී එවං භාවිතබ්‍රහ්මචරිතායෙ එතෙසං බ්‍රහ්මචරිගුණාං යෙනා කුතොචි වුට්ඨාය තෙ එව බ්‍රහ්මචරිගාරධමෙම නාමිදංගෙ තෙසං නිස්සංගං ගදගවනුට්ඨං වනුට්ඨිස්සන්ති හුතා නීති ඉමිනා නයෙන හුතූපාදගධමෙම ඤාපසෙන ච වචන්තො අපී ඉදනති පඤ්ඤානී එතතාවතා තෙන දුක්ඛස්ස ච වචන්තො කතං ගොති තතො තස්ස දුක්ඛස්ස සමුදයං පටිවිජ්ඣතො අපී භික්ෂුනති පඤ්ඤානී එතතාවතා තෙන දුක්ඛසච්ච වචන්තො කතං ගොති තතො තස්ස දුක්ඛස්ස සමුදයං පටිවිජ්ඣතො සමුදයසච්චවචන්තො කතං ගොති තතො තස්ස පහංගුපායං විචිනංගො අපී පඤ්ඤානති පඤ්ඤානී එතතාවතා තෙන මග්ගසච්චවචන්තො කතං ගොති තතො තෙන මග්ගෙන අභිනතතබ්බං ථානං විචිනංගො අපී උත්තරිං ඉමස්ස සංඝස්ස ගතස්ස නිස්සරණිනති පඤ්ඤානී ඉමස්ස මයා අභිනතස්ස බ්‍රහ්මචරිගාරසංඝස්ස ගතස්ස උත්තරිං නිස්සරණං නිබ්බානං අපීති එවං පඤ්ඤානීති අප්පාදො ඵලතාවතා තෙන නිරෝධසච්ච වචන්තො කතං ගොති, තස්ස එවං ජානෙතො එවං පස්සන්තො නස්ස ඵ්ථපස්සනාපසංඝස්ස එවං චතුති අකාරෙහි වනතාරිසච්චානී ජානෙතො මග්ගපසංඝස්ස එවං පස්සන්තො ගග්ගෙරෙව වුත්තන යෙනෙව කාමාසවාපි විතතං විමුච්චති— ඉදංගොගාමි පඤ්ඤානීති එවං යාවඅරහත්තා දෙසනං පාපෙත්වා ඉදංගො යස්මා තාසං පරිසරිං නගානසුඛිකො * බ්‍රාහ්මණො නිසිංගො සො එවං නගානසුඛියා වණ්ණං වුට්ඨමානං සුත්තං පබ්බජිත්වා අරහත්තං පාසුණිස්සතිති හඟවතා විදිතො තස්මා තස්ස චොදනං සත්තං ය අයං වුට්චති භික්ඛුවෙ භික්ඛු සිනාතො අනාරොන සිනාතො නාති ඉමං පාටියෙක්කං අනුසන්ධං ආහ. තප් අනාරොන සිනා සෙසාති අබ්බතාරොන කිලෙසවුට්ඨානසිනාතො, සුඤ්ඤිකායාමාපොති හාරවාපො නාම සො බ්‍රාහ්මණො අත්තනො ගො තතවසෙන සුඤ්ඤිකාය පන නදියා සිනාතස්ස පාපපවාහං ගොතිති අගමස්ස දිවසී තස්මා සුඤ්ඤිකහාරවාපොති වුට්චති සො තං වචනං සුත්තං විනොසි මයමපි නගානසුඛිං වණ්ණමි සමිණොපි ගොතමො තදෙව වණ්ණනී සමානවර්තෙදානී එස අමෙතනීති අපි හඟවනං බාහුකං නදිං ගතො තප් පාසං සුචාගෙත්වා අගතං ඵල මඤ්ඤමානො අග්ග භවති පන භවිං

* නගානසුඛිකො.

කොතමො බාහුතං නදිං සිතාසිතුනති භගවා නසස භවිජ්ජිති
 ථා න භවිජ්ජාමිති ථා අවතාමෙව බ්‍රාහ්මණස්ස දිට්ඨිසමුත්තානං
 නතතුකාමො ඤීං බ්‍රාහ්මණ බාහුකාස හදිසා ඤීං බාහුකා ඤී
 ඤීස්සතිති ආහ, නස්සයො කිං පයොජනං බාහුකාස නදියා කිං
 කරිස්සති අසමන්තාසා නස්සවි අන්තස්ස කිං නන්ත මමස්සාමිති අප
 බ්‍රාහ්මණො තං පසංසතො ලොබ්‍යසමමනාති අද්ධමාහ—තස්ස
 ලොබ්‍යසමමනාති ථා බ්‍රාහ්මණො, මොක්ඛිකාචං චිත්ථිකාචං දෙ
 තිත්ථ ඵලං සමමනාති දුන්නං ගොති, ලොකසමමනාතිපි පාදො
 නසසයො සෙට්ඨං ලොකං ගමයති ඵලං සමමනාති, සුඤ්ඤාමි
 ඤාති පුඤ්ඤානති සමමනා, සචාහෙතිති ගමයති ජසොමෙති,
 ඤාති අජකිකාසිති ගාරාහි අහාසි ගාරාහි වුවවමං තදන්තප
 නන්තමෙව ථා ගාරාහිකානං වුවවනති ජසෙසන්තපනන්තං ථා
 ඉධපනො උභයන්තපනන්තං වුවවනති ජෙදිතං, බාහුකාති
 ඉදමෙව හි ඵලං ඵලං තදන්තපකං, සෙසාති ජසෙසන්තපකාති,
 ගමෙව හි බාහුකං ඵලං අච්ඡාදකාදිතිපි ලොකො භවිජ්ජිති න හා
 නෙන පාපං පපාහෙතුං යෙ තෙසං ධානානං ආසන්තා ගො,
 නති තෙ දිට්ඨස්ස තික්ඛිතත්තං නහාස නති තෙ දුරෙ තෙ යථාක
 මං ඵලානත්තං සකිං ඵලදිට්ඨස්සන්තං ඵලං යාව සංවච්ඡරන්තං
 නහාසන්තං යෙ පන සකප්පි නත්තං න සකෙකානති තෙ
 සකෙතිපි නහො උදනං ආනරාපෙත්තං නහාසන්තං සකෙ මෙතං
 නිරන්තං තස්මා ඉමං ජසෙසන්තං දපෙත්තං අච්ඡාදකාදිතිපි ආහ
 තස්ස අච්ඡාදකාති නහානසන්තං පසෙසන උධවොහාරං ඵකං
 තිත්තං වුවවති, ගොතිපි මෙ ලොකාපිසන්තං තිත්තං නමෙව
 වුවවති, සසාහොති නම් ගමයාං ඵකං තිත්තමෙව, මහාපනාදස්ස
 රසෙසු ගමයාං නිමුග්ගපාසාදස්ස සොපනසමමුඛිකානං, බාහු
 කා සුඤ්ඤාසරස්සති බාහුමතිති ඉමං පන චිත්තස්සා නදියො,
 බාලොති දුප්පෙසු, අනාහොති පච්ඡන්තො, න සුඤ්ඤාතිති
 නිලෙසෙතිති න පාපණ්ණි, කෙවලං රජෙත්තමෙව පවාහෙති.
 ඤීං සුඤ්ඤාසරස්සතිති පුඤ්ඤාති නිලෙසෙතිති සකෙ කිං
 කරිස්සති, න කිස්සි කතුං සමන්තාසා අධිකායො ඵසන්තො පසා
 ගබ්බාසාසු, ඉමෙති ව ජිති පදෙති වුවනෙ ඉතරාතිපි ලකිණ
 ගාරානෙත දුන්නානෙව ගොනති තස්මා යෙවෙව සුඤ්ඤාපසා
 ගබ්බාසා න කිස්සි කතෙති තරං අච්ඡාදකාදියොති ජෙදිත
 බ්‍රාහ්මණ—මෙතිති පාණ්ණිකාදිපච්ඡෙදසමන්තං, සකෙතිති
 සන්ති කතච්ඡාදකමෙව, න කි සං සොමෙතිති පුඤ්ඤාති ථා පසා
 බාහුකා න සොමෙති, න ජසෙසෙතිති වුවනං ගොති, ආසක
 ඤීස්සතිති පාපකෙති ජෙදිතිතිසන්තමෙති පුඤ්ඤාති, ලාමකකමෙව
 පුඤ්ඤාති ථා ජෙදිතිතිසන්තං අප්පාදනති ඵලකෙති පාපෙති
 පුඤ්ඤාති වුවනං ගොති, සුඤ්ඤාති නිතිකිලෙසස්ස, සද්ධිසු

[illegible]

සංකමනා, නදනුගතරනා නං අනුගතරං, බ්‍රහ්මවිදියමයානා
 නනා මහබ්‍රහ්මවිරයසා පරියොසානං, අරගතනාචලනා වූහනං
 නොති, නසා හි අසාය කුලපුතා පබ්බතනි, දීඝවට්ඨමෙති
 නසමිං යෙව අත්තහාවෙ, සසං අභිසංඝාසමිකිකානා අත්තනා
 යෙව පඤ්ඤාය පච්චකම් කතා, අපරපාවයං කතාති
 අපො, උසසමසජ්ජ විහාසිති පාපුණිතා සමපාදෙනා විහාසි,
 එවං ඵ්භරනො ව බිණි පාති--සෙ--අභිසංඝාසි එගෙනසා
 පච්චවෙනිණිකුමිං දසොති. කතමා පතසා ජාති බිණි කථව
 නා අභිසංඝාසිති වූවතෙ කාමව මෙතං හයහෙරවෙපි වූතං
 නාපි නං ඉධ පඨමං පූර්වපෙත යොජනානගදසන
 නිං පුන සබ්බපතො හණ්ම න නාවසා අතිතා ජාති බිණි පු
 බ්බව බිණිතා නානාගතා තත් වායාමාභාවතො න පච්චුප්ප
 නා වජ්ජමානතා මහසා පන අභාවිතතා යං උපපජ්ජ
 යා එකවතුවට්ඨොකාරහවෙසු එකවතුවට්ඨකතවසහෙද, ජාති
 සා මහසා භාවිතතා අනුපාදවමමං අපජ්ජනෙන බිණි
 නං සො මහභාවනාය පඤ්ඤාකිලෙසෙ පච්චවෙකත්තා කිලෙ
 සාභාවෙ වජ්ජමානකමමං ආයතං අපරිසන්ධිකං ගොතිති ජාති
 නො ජාතාති. වූහිනනා වූත් පරිවූත් කතං වරිතං නිව්ඨපි
 තනති අපො, බ්‍රහ්මවිදියනා මහබ්‍රහ්මවිරයං, සසං කරණික
 නති වතුසු පච්චයෙසු වතුසු මහෙසු හි පරිඤ්ඤාපහානසට්ඨිකි
 රියපාවනාවසෙන සොලසව්ධමිපි කිවං නිව්ඨපිතනති අපො,
 නාසමං ඉසංඝනාසාති ඉද, නි පන ඉත්ථිභාවාය එවං සොලසව්ධ
 කිව්ච්චාවාය කිලෙසකවයාය වා මහභාවනා නත්ති--අථවා
 ඉත්තනායාති ඉත්ථාවතො ඉමසමා එවං පකාද ඉද, නි වතනමා
 නකවතවසනනා අපරං ඛනාසනනා නත්ති ඉමෙ පන පච්ච
 කවනා පරිඤ්ඤා නිව්ඨනති ජිනාමුලකො රුකෙතා විසාති
 අභිසංඝාසි, අසංඝාසොති එකො, අරගතනා අරගතනානං,
 නවට්ඨො සාවකානං අරගතනානං අභිසංඝාසො අනොසිති--

වජ්ජනනවණ්ණනා නිකිතා.

000

මහේෂ්වරීයාගේ සලලබ්ධිතනං තත් මහාවුත්තෙති නසා ථෙ
 රසා නාමා, සාසන්තසමසනා සාසන්තකාලෙ, සමිසලානා වූහි
 නොති එත් පරිසලලානනා තෙති භුතති සනතසබ්බාරෙති පටි
 නිවතතිතා සලලානං නිලියනං එකිභාවො, පච්චවෙනොති
 වූහනං ගොති. තතො සො පරිසලලානා වූවිතො නාම ගොති
 අයං පන යසමා පරිසලලානානං උත්තමතො එලසමාපතති
 නො වූවිතාසි තසමා පරිසලලානා වූවිතොති වූතො. සසම
 සසං අභිසංඝාසොති සමදසනවසමුජ්ජලජලිති විඤ්ඤානෙති සිර
 සා හගවතානං සකකවිට්ඨං වජ්ජනා අභිසංඝාසො වා සුභි හව

මුනුරු එවිං වඩිතෙදං කාන්තා, හතවා කිරි වැඳිනො සමානො
සුචරිතස්සදුක්ඛසදිසං ගිවං පහතසහ නණ්ණසුඛං පෙමඤ්ඤිතං අම
කාභිසෙකසදිසං බ්‍රහ්මකොසං නිවර්තනොත්තො සුඛි නොතිති
කසස නසස නාමං ගහෙත්වා වදති එවං නං ආචරිතං තථාකතා
නං නාත්තං සාධකසුත්තං, “සතොතො හතොත දෙවානම්නො
සාමචේවා සපරිජනො හතවතො පාදෙ සිරසා වඤ්ඤති සුඤ්ඤි
තොතු පච්චිඛ දෙවානම්නො සාමචේවා සපරිජනො සුඛකාමා
හි දෙවා මනුස්සා අසුඛ නාහා ගන්ධබ්බා යෙපි වඤ්ඤා සන්ති
දුට්ඨකායා”ති එවමපන තථාකතා එවරුපෙ මහෙසකෙන යතෙති
අභිවදන්තිති—සාඉමාති ඉදති වත්තබ්බා, අභිමුඛං කරො
නොතා මිස අහ. අනෙකච්ඡිකාති නානාපාකාරා, දිඤ්ඤොති
මිච්චාදිවිධියො, ලොකෙ උපපජ්ජන්තිති සතෙතසු පාතුහවන්ති,
අනතවාදසම්මසංසුත්තාති රූපං අත්තතො සමනුපසස්සතිති අදින
යප්පවත්තන අත්තවාදෙන පටිසංසුත්තා, නා මිසති හවන්ති.
ලොකවාදසම්මසංසුත්තාති සස්සතො අත්තා ව ලොකො වාති අදි
නසප්පවත්තන ලොකවාදෙන පටිසංසුත්තා, නා අවසි ගොන්ති
සස්සතො අසස්සතො සස්සතො ව අසස්සතො ව නෙවසස්සතො
නසස්සතො ව * අනන්තවා අත්තවා අත්තා ව ලොකොවාති
එවං පවත්තත්තා, ආදිමෙමාති අදිසු අයමෙත්වා කිත්තුචො
හතෙත ආදිමෙව මනසිකරොත්තස්ස අප්පත්තාමි සොතාපති
මහං මිපස්සනාමිසස්සං පඨමමනසිකාරමෙව මනසිකරොත්ත
ස්ස භික්ඛුනො එවමෙත්තාසං එත්තකෙනෙව උපායෙන එතාසං
දිට්ඨිනං පහානංව පටිඤ්ඤානො ව ගොතිති ඉදම ථෙමෙ අත්ත
නා අනම්මානිකොපි සමානො අභිමානිකානං අභිමානප්පාන
ත්ථං අභිමානිකො මිස හුත්වා සුච්චතිති චේදිතංබො—අපරෙ
පනාහු ථෙරස්ස අනොපාසිකා ආදිමනසිකාරොත්තෙව දිට්ඨිනං
සමුපෙද්දප්පානං ගොතිති එවං සඤ්ඤානොපි සමාපත්තිමිතා
රු සලලබ්භිතාරුති එවං සඤ්ඤානොපි අත්ථි සො තෙසං අත්ථාය
හතවන්තං සුච්චිති අථස්ස හතවා තාසං දිට්ඨිනං පහානං දසෙස
නොතා යා ඉමාති ආදිමාන—තත්ථ සත්ථ මෙකාදිඤ්ඤො උපපජ්ජන්ති
ති අදි පමකානධනෙඛ සන්ධාය පුත්තං එතෙසු හි එතා දිට්ඨි
කො උප්පජ්ජන්ති යථාහ—“රූපෙ ඛානිතිවෙ සති රූපං අභිති
මිසස එවං දිට්ඨි උප්පජ්ජති සො අත්තා සො ලොකො සො පෙ
ච්චි හම්මසාමිති නිචේවා මුඛවා සස්සතො අභිපරිණමිධමෙමා”ති
මිත්ථාරො, ආරම්මණ්ටසෙන පන එකවචනං කන්තා යත්ථ වාති
ආන—යත්ථං ආරම්මණ උප්පජ්ජන්තිති පුත්තං ගොති එත්ථ ව
උප්පජ්ජන්ති අනුසෙත්ති සමුද්චරන්තිති ඉමෙසං එවං නානා
කරණං චේදිතංබො—ජාතිවසෙන හි අජාතා ජායමානා උප්ප
ජ්ජන්තිති පුච්චන්ති පුත්තසුත අසෙමිතා ථාමගතා අප්පට්ඨතිතා

අනුසෙවනීති කායච්චිචාරං සමපත්තා සමුද්වරනීති ඉදමේ
 නෙසං නානාකරණං, නා නෙසං මමාති ආදිසු තං පච්ඤානං. උප
 හෙදං ආරම්මණං එතං මග්ගං න නොති අගමපි එසො නාසමි
 එසො මෙ අත්තාති න නොතිති. එවමෙතං සමාසුතං සමිම්පස
 සංඝාය සංඝනොති එවං තාව පදනො වෙදිතබ්බො යසමා ව
 පනෙත් එතං මමාති තණ්හානානො තච ගණනො නො අවිස
 තතණ්හාච්චරිතප්පහෙදං තණ්හාපපචං ගණනාති, එසො අගම
 සමිති මානනානො තච ගණනො නවප්පහෙදං මානපපචං
 ගණනාති, එසො මෙ අත්තාති ද්විසිතානො තච ගණනො නො වා
 සවිසිද්ධිකතප්පහෙදං ද්විසිපපචං ගණනාති, තසමා නෙතං මමා
 ති පදනො තතවා යථාපුත්තප්පහෙදං තණ්හාපපචං පටික්ඛිප
 ති නෙසොගමසමිති මානපපචං න මෙ සො අත්තාති ද්විසිපප
 චං පටික්ඛිපති, ද්විසිකවිසායෙවෙත් තණ්හාමානා වෙදිත
 බ්බො. එවමෙතනති එවං නෙතං මමාති ආදිනා ආකාරෙන
 එතං ඛන්ධපචකං, සමාසුතනති යථාසභාපං, යථා අත්ති වුත්තං
 නොති. ඛන්ධපචකං හි එතෙනෙව ආකාරෙන අත්ති මමාති ආදි
 නා පන ගගගමානමපි තෙනාකාරෙනෙවත්ති අභිජායො. සමිම්පස
 සංඝාය සංඝනොති සොනාපතතිමග්ගපඤ්ඤාපරිමොසා
 නාය චිපසානාපඤ්ඤාය සුච්ඡිපසානාය, එවමෙතනනති
 එතෙන උපායෙන එතාසං, සභානං සමිතිසංඝනොති උපායමෙ
 තං සමුච්චෙදප්පහානාසෙවාවිච්චනං, එවං ගතවා ආදිමානසිකා
 රෙනෙව ද්විසිතං පහානං නොති නුබො නොති ආයසමිතා මහා
 වුඤ්ඤා අභිමානකානං වසෙන පඤ්ඤා පුට්ඨො සොනාපතතිම
 යෙනන ද්විසිප්පහානං දසෙසන්ධා ඉදං, නි සයමෙව අභිමානකානං
 කොනං චිතප්පෙනා සානං බ්බො සෙනෙතනති ආදිමාන—තත් අභි
 මානකානාම යෙසං අප්පත්තෙත පත්තසංඝාය අභිමානො උප්ප
 ජ්ජිති ස්වායං උප්පජ්ජමානො නෙව ලොකෙවට්ටා, නුසාරිතං බාල
 පුත්තිජ්ජනානං උප්පජ්ජති න අරියසාවකානං න හි සොනාපතන
 සා සකදාගමි අගනති අභිමානො උප්පජ්ජති න සකදාගමි
 සා අනාගමි අගනති න අනාගමිනො අරහා අගනති
 කාරුණස්සෙව පන සමච්චසෙන වා චිපසානාවසෙන වා චිත්ත
 මිතිතතිලෙසසා නිච්චං ඤාතප්පත්තසා ආරභිච්චසායසා
 උප්පජ්ජති තසා සමච්චිකමිතිතානං වා චිපසානාවිත්තමිතිතා
 නං වා කිලෙසානං සමුද්වාරං අපසානො සොනාපනො අග
 නති වා සකදාගමි අගනති වා අනාගමි අරහා අගනති වා
 අභිමානො උප්පජ්ජති. තලඛරතිසාපබ්බතවාසිච්චමෙදිනන
 තෙරෙන මවාදිගමානෙත්ථානං ව්‍යං ථෙරසා කීර අච්චපසමප
 නාසෙව මවාදෙ සිත්ථා බ්බු තිත්ථු වසෙසං අභිමානසු තං
 පවතති. සුත්ථා කිසිමානවිහාරවාසිතිකුසබ්බො න අවිසානති

සත්තං සත්තං කම්මෙට්ඨානං ගහෙත්වා අරහත්තං පාසුමිං
බම්මදිනොපි අනුසුඛෙන නිසංඛිතාප්භාරං අනමාසි තස්මි
භමයෙ ථෙරං වෙතියබ්බණං සමමස්සා බුඩ්ධාමමණං පිඨං
උප්පාදෙත්වා නිසින්නාං ගොන්ති එතං කිර තෙසං වත්තං නොන
තෙසං එකොපි ඉධ ප්‍රාතච්චරං ධිපෙතිති බම්මදිනො පුට්ඨි
තාපි නාගොසි බම්මදිනො එසො භවෙත්ති යැත්වා පන
පක්ඛං පුට්ඨිංසු සො පුට්ඨිතපුට්ඨිතපසෙකො තිණ්ණෙන අසිනා
කමුදනලංග්‍රාපං ජිහ ජිඤ්ඤා පාදානුලියා මහාපඨවිං පහරි
තොත්ත අසං අවෙනනා මහාපඨවිටි බම්මදිනොසා ගුණං ජානා
ති තුමෙන පන න ජානිත්වාති වත්වා ඉමං ගාරමාගං

“අවෙනනාසං පඨවි ජානාතිති ගුණගුණං”ති.
සවෙනනාව චො භනෙන න ජානාති ගුණගුණං”ති.

නාවදෙව ච අකාසෙ අබ්භුත්තන්ත්වා තලබන්තරනිසංපබ්බතමෙ
ව අනමාසි. එවං කාරකයෙස ව අභිමානො උප්පස්සති තස්මි
භගවා තාදියානං භික්ඛූනං විසෙන ක්කානං විහරන්තො ධාණං
බ්බාසනාති අදිමාගං— තස්සෙත්වා අත්තං කාරණං නො නත්ථි
යෙන ඉබ්බෙකවෙවා භික්ඛු බාහිරපරිබ්බාජකෙති † සාධාරණං චිඡි
වෙවච කාමෙති—පෙ—පඨමජ්ඣානං උපසමපස්ස විහරෙත්තං යං
පනස්ස එවමස්ස සලලබ්බෙන විහරමිති යං පටිපත්තිවිධානං
කිලෙසෙ සලලබ්බති තෙනාගං විහරමිති තං න සුස්සති න භි අභි
මානිකස්ස භික්ඛුනො ක්කානං සලලබ්බං වා සලලබ්බපටිපද වා
ගොති, කස්මා? අට්ඨපස්සනාපාදකන්තා, නති සො ක්කානං සමාප
ස්සත්වා තතො වුට්ඨාස සබ්බාරෙ සමමසති ක්කානං පනස්ස
විතොකත්තමන්තං කතෙති දිට්ඨිබම්මසුඛවිභාජෙ ගොති තස්මි
තත්තං දසෙසන්තො භගවා න බො පනෙතෙ වුඤ්ඤ අරියස්ස
විනයෙ සලලබ්බං වුට්ඨනති දිට්ඨිබම්මසුඛවිභාජෙ එතෙ අරියස්ස
විනයෙ වුට්ඨනති අග තත්තං එතෙති ක්කානබම්මවසෙන බහුව
චිතං වෙදිතබ්බං—එතෙ පඨමජ්ඣානබම්මාති වුත්තං ගො
ති සමාපත්තිවසෙන වා එකමිටි පඨමජ්ඣානං පුනපුන සමාප
ත්තිවසෙන පවත්තං බහුත්තං ගච්ඡති, ආරමමණවසෙන වා. එ
කමිටි භි පඨමජ්ඣානං පඨවිකසිණ්ණදිසු පටිත්තිවසෙන බහුත්තං
ගච්ඡති—එසන්තො පුත්තිත්තිසවතුත්තජ්ඣානෙසු අර්ථප
ජ්ඣානෙසු පන ආරමමණභෙදභාවතො පුරිමකාරණව්‍යවසෙ
ක බහුවචිතං වෙදිතබ්බං, යස්මා ච නෙසං අබ්බාතිපි සන්තාති
ආරමමණාතිපි නිබ්බුතාති වෙව සුබ්බමාති වාති වුත්තං ගොති
ත්ස්මි කාති සප්පානා එතෙ විහරති එවං වුත්තාතිති වෙදිතබ්බා
ති, අසං නාවෙනසං වතුන්තමිටි සාධාරණවණ්ණනා, විසෙ

† බාහිරපරිබ්බාජකෙති

සවණ්ණනා පන සබ්බසො රූපසංඝයාණිනා ආදිපදානුසාරණො
 චුත්තබ්බා සීයා සා ඵ්සුඛිමයෙන සබ්බාකාරෙන චුත්තායෙව
 එවං යස්මා අභිමානිකස්ස භික්ඛුනො ක්කානච්ඡායො අඵපස්සනා
 පාදකන්තා සලෙලබ්චිතායො න හොති න භි සො ක්කානං යමා
 පජ්ජිතා තතො චුට්ඨාය සබ්බායො සමමසති විතොක්කකණ්ණො
 දිට්ඨබ්බමසුබ්චිතායො පනස්ස හොති තස්මා තමස්ස දසෙස
 නො රූපජ්ඣානානි වෙව අරූපජ්ඣානානි ච විහජ්ජිතා ඉදානි
 යස්ස සලෙලබ්බො කාතබ්බො චතුචුත්තාප්පියාය අකායොති තච
 වනුට්ඨං තච සලෙලබ්බං දසෙසනො ඉබ්බො පන වොති ආදිමා
 හ කස්මා පන අවැසිති සමාපනතිති අවිභිංසාදයොව සලෙල
 බාති චුත්තා? ලොකුත්තරපාදකන්තා, බාහිරකානං භි අවිට්ඨසමා
 පතතියො වට්ටපාදිකායෙව සාසනෙ සරණාගමනථි ලොකුත්තර
 රපාදකං පතෙව අවිභිංසාදයො ඉමිනායෙව ච සුත්තෙන වෙදි
 තබ්බං යථා බාහිරකස්ස අවිට්ඨසමාපනතිලාභිනො පචාතිසංඝයා
 යසාපි දිනනදානො සාසනෙ නිසරණගතස්ස දිනනදානං මහ
 පථලතරං හොති ඉදං හි සන්නාය දක්ඛිණිඵසුඛිසුත්තෙ “බාහිර
 කෙ කාමෙසු විතරගෙ දානං දත්වා කොට්ඨසගතස්සගුණි දක්ඛි
 ණි පාටිකඛ්ඛිතබ්බා සොත්තාපනතිථලසවජ්ජිරියාය පටිපනොන
 දානං දත්වා අසබ්බයස්ස අප්පමෙස්ස දක්ඛිණි පාටිකඛ්ඛිතබ්බා
 කො පන වාදෙ, සොත්තාපනො”ති චුත්තං, සරණාගමනො
 පට්ඨාය හි තස්ස සොත්තාපනතිථලසවජ්ජිරියාය පටිපනොනා අභි
 ප්පෙතොති අයං තාවෙස්ස පාප්පියොජනා, අනුපද්ධවණ්ණනායං
 පන—ඉධානි විභිංසාදිවනුදිපනමෙතං, ඛො සභාති නිපාතමි
 ත්තං, ඛොති කරණයෙව සාමිවචනං, අයං පනෙස්ස සබ්බපණ්ණො
 යදෙතං පරෙ විභිංසකා හවිස්සනාතිති ආදිනා නායෙන විභිංසාදි
 වනුට්ඨං වදාම ඉබ්බ චුඤ්ඤානුමෙහති සලෙලබ්බො කාතබ්බොති එවං
 සබ්බපණ්ණො වත්වා ඉදානි විජ්ජාරොනො පරෙ විභිංසකා හවිස්ස
 නති මයමෙස්ස අවිභිංසකා හවිස්සාමාති සලෙලබ්බො කරණී
 යොති ආදිමාහ තස්ස පරෙති යෙකෙව ඉමං සලෙලබ්බමනනුස
 ත්තා,*විභිංසකා හවිස්සනාතිති පාණිනා වා ලෙඛිට්ඨනා වාති ආදිති
 සත්තානං විගෙඨකා හවිස්සනාති, මසමෙස්ස අවිභිංසකා හවිස්සා
 මාති මයං පන යතෙව වනුසමිං පරෙ එවං විභිංසකා හවිස්ස
 නති එතෙව අවිභිංසකා හවිස්සාම අවිභිංසං උප්පාදෙත්වා විහරි
 ස්සාම, ඉති සල්ලෙඛො කරණිසොති එවං තුමෙහති සලෙල
 බො කාතබ්බො, සලෙලබ්බොති ච ඉබ්බ අවිභිංසාව වෙදිතබ්බො.
 අවිභිංසා හි විභිංසං සලෙලබ්බති † ජිඤ්ඤා තස්මා සල්ලෙඛොති
 චුට්ඨවති එයනොයො සබ්බස්ස අයං පන විසෙසො-පරෙ මිඤ්ඤා
 දිවසිති එස්ස කමමපථානං අනාමච්ඡාදිසිම මච්ඡන්තානං ආදිමි

* සලෙලබ්බසුත්තං.

† සල්ලබ්බි.

[illegible]

වූනෙතනාතාරෙන පවත්නානං අකුසලකඩනඩානමෙතං අභිච්චි
 නං ඵලසමපසුත්තානි පන සමමාදිට්ඨිආදිනි අට්ඨබ්බානි එසෙය්වා
 සෙසබ්බමො සමමාච්චුත්තනීරි චෙදිතබ්බො සා ව භිවජ්ඣමුත්තනිං
 සලලෙඛිතො ඩිත්තතා සලලෙඛොති චෙදිතබ්බො තත් නිශොජ්ජ
 නොතා ආහ මයමෙත්ථ සමමාච්චුත්තනි හවිස්සාමාරි සලලෙඛො
 කරණිඤ්ඤාති ඉතො පරුනි තිණි නිවරණවසෙන වුත්තානි—
 අභිජ්ඣාදු බ්‍යාපනචිත්තානි එවං කමමපථෙසු වුත්තත්තා පනෙ
 ත් පඨමානි වෙ නිවරණානි න වුත්තානීති චෙදිතබ්බානි, තත් ටී
 නමිබෙත පරිසුට්ඨිතා අභිභූතා ජිනමිබසේසුසිකා, උඛ්චේවන
 සමනතාගතාරි උඛ්ඣා, විවිනනතා කිවජ්ජනි න සකොකානති
 සතතිට්ඨානං කාතුනති මෙවිකිච්ඡි, කොබනාති ආදිනි දස විත්ත
 සා උපකම්මෙසවසෙන වුත්තානි තත් කොඩාදිසු යං චත්ත
 බ්බං සියා තං සබ්බං බමමදයාදවත්සුත්තෙත්තසු වුත්තං අයං පනෙ
 ත් චචනෙය්වා, කොබනාති කුරුකුනසීලා. උපනාහිති උපනාගත
 සීලා, උපනාගො වා එතෙසං අත්තී, තථා මන්ති සලාසී ව; ඉසස
 රනතිති ඉස්සුකි, මච්ඡරුයනතිති මච්ඡදි, මච්ඡරං වා එතෙසං
 අත්තී, සඨ්ඨනතිති සුඨා, න සමමා භාසනතිති වුත්තං හොති
 කෙරුට්ඨසුත්තානං එතං අභිච්චනං. මායා එතෙසං අත්තී මා
 සාමි, එමහසමබ්බිතාය එබ්බා, අතිමානශොභෙන අතිමානි, වුත්ත
 පච්චනිකනශෙන සුත්තපකෙබ්බො චෙදිතබ්බො— දුබ්බමාරි ච
 තතුා දුක්ඛා කිචි වුච්චමානා න සභනති, තබ්බපරිතා සුබ්බමා,
 දෙවදත්තාදිසදිසා පාපකා මිත්තා එතෙසනති පාපමිත්තා, බුබ්බා
 වා සාරිදුත්තසදිසා වා කලාණමිත්තා එතෙසනති කලාණමි
 තතා, කායදුට්ඨිතාදිසු විත්තවොසසග්ගවසෙන පමත්තා විපරි
 තා අසමනතාරි චෙදිතබ්බො, ඉමානි තිණි පඤ්ඤාකවසෙන
 වුත්තානි. අසබ්බාති ආදිනි සත්ත අසබ්බමවසෙන තත් තිසු
 චතපුසු සබ්බා එතෙසං නත්තී අසබ්බා, සුත්තපකෙබ්බ සද්දහනති
 ති සබ්බා, සබ්බා වා එතෙසං අත්තීපි සබ්බා නත්තෙසං හිරිති අභිජි
 කා, අකුසලසමාපත්තියා අභිභූතමානානමෙතං අභිච්චනං. හිරි
 එතෙසං මනෙති ජරියා වා සුත්තමානාති භිජිමනා, න මත්ත
 පපනතිති අනොගතාපි, අකුසලසමාපත්තියා න භාසනතිති
 වුත්තං හොති. තබ්බපරිතා බහනාපි, අපං සුත්තමෙතෙසනති
 අසසසුත්තා, අපනති ව ථොකකති න ගහෙතබ්බං නත්තී
 ගහෙතබ්බං අපසසුත්තාරි හි නිසසුත්තා සුත්තවිරහිතාති වුච්චනති
 බහුං සුත්තමෙතෙසනති* බහුසසුත්තා, තථාගතභාසිතං එකමිපි ගාථං
 ගාථාවතො ඤාත්වා අනුරූපපටිපදං පටිපත්තානමෙතං අභිච්චනං.
 කුච්ඡිකං සිද්ධනතිති කුච්ඡිකා, තිණ්විරියානමෙතං අභිච්චනං. ආරම්
 වර්ගමෙතෙසනති ආරම්භිජිසා, සමමප්පධානසුත්තානමෙතං අභි

* බහුසසුත්තමෙතෙසනති,

ච්චනං. මුට්ඨා සති එතෙසනති මුඝස්සනී, නට්ඨස්සනීති චුතතං
 හොති, උපට්ඨිතා සති එතෙසනති උපඝීනස්සනී, නිවටං ආරමමණ්
 හිමුඛපාවතාසනිනමෙතං අබ්ච්චනං. දුට්ඨා පඤ්ඤා එතෙසනති
 දුස්සඤ්ඤා, නට්ඨපඤ්ඤාති චුතතං හොති. සඤ්ඤාස සමුදායනාති
 පඤ්ඤාසමපතනා, පඤ්ඤාතිව ඉධ විපස්සනාපඤ්ඤා වෙදිතබ්බා
 විපස්සනාසමභායෙ හි පාරිසුයෙ ඉමස්මිං ධානෙ ආගතො නස්මා
 විපස්සනාපඤ්ඤාව අයනති පොරුණානං ආනා—ඉදාති එක
 මෙව ලොකුතතරගුණානං අනතරුකරං අනියතතිකදිට්ඨිං
 තිභාසාරෙහි දසෙයනො සංදිට්ඨිපරමාසීති ආදිමාග, තත් සංදි
 ට්ඨිං පරමසනාති සංදිඝ්ඝිපරාමාසී, ආධානං ගණිතනති ආධ ස
 භාසී, ආධානනති දළහං චුට්චති දළහයාහිති අනෙථා. සුතං
 ඤාතං දිස්වා ලභිං පටිනිස්සජනති පටිනිනතිස්සගති දුග්ගතින
 කීවෙජන කසිරෙන බහුමපි ඤාතං දසෙයනො න සකකා
 සග්ගං කාතුනති † දුස්සමිතිස්සගති, යෙ අනතරො උපානනං
 දිට්ඨිං ඉදමෙව සච්චනති දළහං ගණිතො අපි බුධාදිහි ඤාතං
 දසෙයනො චුට්චමානා න පටිනිස්සජනති තෙසමෙතං අබ්ච්ච
 නං තාදිසා හි සුගලා යං යදෙව ධමමං වා අධමමං වා සුණ
 නති තං සබ්බං එවං අමහාකං ආචරියෙහි කපිතං එවං අමෙහ
 හි සුතනති කුමෙමාව අභිනාති සකෙ කපාලෙ අනෙතායෙව
 සමොදහනති කුමෙලිලාහං ගණිතනති න විස්සරෙජනති,
 චුතතවිපරියායෙන සුතකපකෙඛා වෙදිතබ්බා—එවං චතු
 වතතාප්පිසාස ආකාරෙහි සලෙලබං දසෙයනො ඉදාති තස්මිං
 සලෙලබෙ චිත්තප්පසාදස්සාපි බහුකාරං දසෙයනං විතතුපාද
 මපි යො අහනති ආදිමාග—තස්සයො අහං චුදා කුසලෙසු
 ධමෙමසු චිත්තප්පාදමපි බහුකාරං වදාමි යාපනොතා කායෙන වා
 වාය අනුච්චිසනා යථා පඨමං චතතං උපානනං තපෙව තෙ
 සං බමමානං කායෙන කරුණං වාචාය ව කරොථාති ආණ්ඩනං
 වා උග්ගහපරිපුච්ඡාදිති වා තත් වාදෙයෙව කො එකතතබහු
 කාරයෙව ති යා අනුච්චිසනාති දසෙයනී කස්මා පනෙත් විතතු
 පාදෙපි බහුකාරෙහි එකතතහිතසුඛාවහතතා අනුච්චිසනානං
 හෙතුතතාව දානං දස්සාමිති විතතුපාදෙ, සයමපි එකතතහිතසු
 ඛාවහො අනුච්චිසනානමපි හෙතු එවං හි උපානනවිතතතායෙව
 දුග්ගතිදිවසෙ මහාවිථිං පිදගිතො මහාමණ්ඩපං කතො හික්ඛසත
 ස්ස වා හික්ඛසතස්ස වා දානං දෙති හික්ඛසබ්බං නිමනොථ පු
 රෙථ පරිච්ඡෙදාති පරිජනෙ ආණ්ඩෙති එවං සබ්බස්ස විචරසෙනා
 සනහෙසජං දස්සාමිති විතතුපාදෙ, සයමපි එකතතහිතසුඛාව
 හො අනුච්චිසනානමපි හෙතු එවං උපානනවිතතතායෙව හි
 විචරදිති අතිසබ්බයෙහි දෙති දාපෙති ව එසනොයො සරණතම

† ගසෙයනොකාතුනති අනුච්චිසමායා.

නාදියු සරණං ගවජාමිති හි විනතං උප්පාදෙත්වා පච්ඡා කාශෙන වාචාය සරණං ගණ්හති, තථා පච්චිකං අවිසිද්ධං දසස්ථං වා සීලං සමාදිසිස්සාමිති විනතං උප්පාදෙත්වා කාශෙන වාචාය වා සමාදියති පබ්බජිත්වා චතුස්ස සීලෙස්ස පරිධිසිස්සාමිති ව විනතං උප්පාදෙත්වා කාශෙන වාචාය ව පුරෙතබ්බං සීලං පුරෙති බුබ්බ චචනං උග්ගගෙස්සාමිති විනතං උප්පාදෙත්වා එකං වා නිකායං වෙ වා තයො වා චත්තාරො වා පච වා නිකායෙ වාචාය උග්ගණ්හාති එවං බුද්ධබ්බසමාදානකමධ්වානුග්ගහකසිණපරිකමෙ ක්කානසමාපත්තිපිපස්සනාමගඵලපච්චෙකබ්බොතිවසෙන නෙතබ්බා, බුබ්බා භවිස්සාමිති හි විනතුප්පාදෙ, සයම්පි එකනතභිතස්ස බාවතො අනුචිධිතනාවපි හෙතු එවං හි උප්පනවිතතතායෙව අපරෙත සමයෙන කප්පසතසහස්සාඛිකාති චත්තාරි අසබ්බිග්ගති කාශෙන වාචාය පාරමිතො පුරෙත්වා සදෙවකං ලොකං නාරොගොත්වා විවරති එවං සබ්බස්මි විනතුප්පාදෙපි බහුකාරො කායවාචාය පන අනුචිධිතනා අතිබහුකාරොචාති වෙදිතබ්බා.

එවං කුසලෙස්ස බමෙමස්ස විතතුප්පාදස්සාපි බහුකාරතං දසෙස්සත්වා ඉද්දති තස්මිනි නිකායෙරෙනො තස්මාතිහ චූන්දති ආදිමාහ—තං අස්මිනො පාකවමෙව එවං චතුචතනාසුසාය ආකාරෙහි දසස්මිතෙ සලෙලබ්බෙ විත්තුප්පාදස්සාපි බහුකාරතං දසෙස්සත්වා ඉද්දති තසෙස්සව සලෙලබ්බස්ස හිතාභිගමාය මග්ගභාවං දසෙස්සොත්තා සෙස්සථාපිති ආදිමාහ—තස්මිනො, යථානාම චූන්ද බාණ්ණකණ්ටක පාසානාදිති විසමො මග්ගො භවෙය්‍ය තස්සපරිකමණ්ණය පරිචර්ජනස්ස අසෙස්ස සුපරිකමෙකතො විස භූමිභානො සමො මග්ගො භවෙය්‍ය යථා වා රුක්ඛිමුලපාසානපපාතකුමිලමිකර්දි පරිකාකුලං විසමං තිස්මස්ස පරිකමණ්ණය පරිචර්ජනස්ස අපි සමං අනුපුබ්බග්ගිතං සොපානඵලකසදියං තිස්මිතවෙය්‍ය යං පටිපනොත්තා සුබ්බෙනෙව තං නදිං වා තලාකං වා අරේක්ඛාගහෙන වා නභායෙය්‍ය වා උත්තරෙය්‍ය වා එවමෙව බො චූන්ද විසමමග්ග විසමතිස්මිතසදියාය විහිංසාය සමනනාගතස්ස විහිංසකස්ස සුත්තලස්ස සමමග්ගසමතිස්මිතසදියා අවිහිංසා ගොති පරිකමණ්ණය යථෙව හි විසමමග්ගවිසමතිස්මිතපරිචර්ජනස්ස සමො මග්ගො ව තිස්මිත පටිපනතං එවං විහිංසාපරිචර්ජනස්ස අවිහිංසාය පටිපනතාය පටිපනොත්තා සුබ්බෙනෙව මනුස්සගතිං වා අරේක්ඛාගහෙන වා සමපත්තිං වා අනුභවෙය්‍ය උත්තරෙය්‍ය වා ලොකා ඵගෙනෙව උපායෙන සබ්බපදාති සොරෙතබ්බාති—එවං තසෙස්සව හිතාභිගමාය මග්ගභාවං දසෙස්සත්වා ඉද්දති උපරිභාවබ්බමතියතං දසෙස්සොත්තා සෙස්සථාපිති ආදිමාහ. තස්මිනො, යථානාම චූන්ද යෙකෙවි අකුසලා ධමමා පටිසන්ධිජනකා වා අජනකා වා දිනනා යපි පටිසන්ධියා පිපාකජනකා වා අජනකා වා සබ්බෙ ගෙ ජාති

විසේන අධ්‍යාපනව්‍යවස්ථාපිතයන්හි එවං නාමාව හොනති විපාකකා
ලෙ අනිවැර්තනවිපාකකතා යථා ව මෙ කෙවි කුසලා ධර්මා පටි
සන්ධිජනකා වා අජනකා වා දිනනාය පටිසන්ධියා විපාකජනකා
වා අජනකා වා සබ්බෙන ජනිතවිසේන උපරිභාවධර්මනිකාති
එවං නාමාව හොනති විපාකකාලෙ ඉව්ඤ්ඤා විපාකකතා, එව
මෙව ඛො චූඤ්ඤා විභිංසකස්ස—පෙ—උපරිභාවායාති, තත්‍රායං උප
මාසංසද්දනා යථාහි සබ්බෙ අකුසලා අධ්‍යාපනව්‍යවස්ථාපිතයා එවං
විභිංසකස්ස එකා විභිංසාපි යථා ව සබ්බෙ කුසලා උපරිභාවධර්ම
නිකා එවං අවිභිංසකස්ස එකා අවිභිංසාපි එතෙනෙව උපායෙන
අකුසලං අකුසලෙන කුසලං කුසලෙන උපමෙතබ්බං අයං
ඤ්ඤා අධ්‍යාපනායාති, එවං තස්සෙව සලලෙඛස්ස උපරිභාවධර්ම
මනිතං දස්සෙය්‍යා ඉදං පරිනිබ්බාපනෙ සමන්තාවං දස්සෙ
තුං සො වන චූඤ්ඤාති අදිමාහ. තස්ස සොති වත්තබ්බපකාර
සුත්තලක්ඛණො, තස්ස සොති ඉමං උදෙසෙව්වනං අභරිතො
යො අත්තනා පලිපලිපනො සො වන චූඤ්ඤා පරං පලිපලිප
නං උච්චිස්සතිති එවං සබ්බපදෙසු සමබ්බෙනා වෙදිතබ්බො—
පලිපලිපනොති ගමිතරකද්දමෙ නිවුගො චූච්චති, නො ව
ඛො අරියස්ස චිතයෙ, අරියස්ස පන චිතයෙ පලිපත්ති පටකාම
ගුණ චූච්චති පලිපනොති තස්ස නිවුගො බාලසුද්ධිජනො,
තස්මා එවමෙත් අත්තොජනා වෙදිතබ්බො. යථා චූඤ්ඤා කොචි
සුරිසො යථා නාසිකස්සා ගමිතරකද්දමෙ නිවුගො අපරමි
තථෙව නිවුගං ගත්තෙ වා සීසෙ වා ගතෙති උච්චිස්සතිති නෙ
තං ධානං විජ්ජති න හි තං කාරණමත්ථ යෙන සො තං උච්චිස්සති
එලෙ පටිඤ්ඤායෙව එවමෙවං යො අත්තනා පටකාමගුණපලි
පෙ පලිපනො සො වන පරං තත්තෙව පලිපනං උච්චිස්ස
තිති නෙතං ධානං විජ්ජති තස්ස සියං අසුත්තමෙතං සුද්ධිජනා
නමි භික්ඛුභික්ඛුණී උපාසක උපාසිකානං ධර්මදෙසනා සුඛා
හොනති යෙව ධර්මං අභිසමෙතායෙ තස්මා පලිපලිපනො
උච්චිස්සති තං තථා න දට්ඨබ්බං, * හත්තොයෙව හි තස්ස උච්චිස්සති
පසංසාමත්තමෙව පන ධර්මකපිකා ලහනති රඤ්ඤා පහිතලෙඛ
වාචකො වීර්‍ය යථා හි රඤ්ඤා පව්වනාජනාදෙ පහිතං ලෙඛං
තස්ස මිත්‍රස්සා ලෙඛං වාචෙතමජනනා යො වාචෙතං ජනාති
තෙන වාචාපේක්ඛා තමන්සං සුඛා රඤ්ඤා අණාති අදරෙන
සමිපාදෙනති න ව තෙසං හොති ලෙඛවාචකස්ස අයං අණාති
ලෙඛවාචකො පන විසඤ්ඤාය වාචාය වාචෙති අනෙලග්‍රායාති
පසංසාමත්තමෙව ලහති එවමෙව කිංචි සාරස්සත්තප්පාදනායො
ධර්මකපිකා ධර්මං දෙසෙනති අථ ඛො ලිඛිතපණ්ණවාචකා වීර්‍ය
තෙ හොනති හත්තොයෙව පන සා ධර්මදෙසනා රඤ්ඤා

* තං තාත්තං දට්ඨබ්බං, තං තථා දට්ඨබ්බංචපි.

ආණ්ඩු විස යෙ ව නං සුඛා ඛමමං අභිසමෙතනි තෙ භගවායෙව
 උඛරතීති වෙදිතබ්බො, ඛමමතපීතා පන විසුඛධාය වාචාය
 ඛමමං දෙසෙතනි අනෙලගලායාති පසංසාමනනමෙව ලහ
 නතීති නසමා සුතනමෙව තංති, වුත්තවිපරියායෙන සුත්තප
 කෙබා වෙදිතබ්බො— අදහෙනා අවිභිනො අපරිනිබ්බුතොති
 එත් පන අනිබ්බසනාය අදහෙනා අසිත්තවිනායනාය අවිනි
 තො අනිබ්බුතකිලෙසනාය අපරිනිබ්බුතො වෙදිතබ්බො, සො
 නාදිසො පරං දමෙසුති නිබ්බසං කරසුති විනෙසුති වා
 තිසෙසා සිත්තා සිත්තාපෙසුති පරිනිබ්බාපෙසුති වා නසස
 කිලෙසෙ හිබ්බාපෙසුතිති නෙතං ධානං විජුති, වුත්තවිපරියා
 යෙන සුත්තපකෙබා වෙදිතබ්බො— එවමෙව බො වුඤ්චිතිංස
 කාසස පරිනිබ්බානාසාති එත් පන එවමෙවො වෙදිතබ්බො යථා
 අත්තනා පලිපා පලිපනෙනා පරං පලිපපලිපනං උඛරසුති ද
 හෙනා දමෙසුති විනිතො විනෙසුති පරිනිබ්බුතො පරිනිබ්බා
 පෙසුතිති ධානමෙතං විජුති කිං පන තං පලිපාපලිපනාත්තං
 දහනත්තං විනිතත්තං පරිනිබ්බුතත්තං එවමෙවබො වුඤ්චිතිං
 සකසස පුරිසපුග්ගලස්ස අවිභිංසා හොති පරිනිබ්බානාය කිං වු
 තතං හොති? යො අත්තනා අවිභිංසකො නසස යා අවිභිංසා අශං
 යා එසා විභිංසකසස පරසස විභිංසා නසසා පරිනිබ්බානාය හොති
 අත්තනා අවිභිංසකො පරසස විභිංසාවෙනනං නිබ්බාපෙසුතිති
 ධානමෙතං විජුති කිං පන තංති? අවිභිංසකත්තමෙව, යං හි
 යෙන අත්තනා අභිතතං හොති සො පරං තථත්තාය සමාදපෙ
 තුං සකෙකාති— අථ වා යථා අත්තනා පලිපාපලිපනෙනා
 දහෙනා විනිතො පරිනිබ්බුතො පරං පලිපපලිපනං අදහනං
 අවිනිතං අපරිනිබ්බුතං උඛරසුති විනෙසුති දමෙසුති පරි
 නිබ්බාපෙසුතිති ධානමෙතං විජුති එවමෙවං විභිංසකසස පුරි
 සපුග්ගලස්ස විභිංසාපනානාය මග්ගං භාවයෙනො උප්පන්නා අවි
 භිංසා හොති පරිනිබ්බානාය— න පරිනිබ්බුතො භිය හි අපරිනි
 බ්බුතො අවිභිංසාවෙනනාය විභිංසාවෙනනං පරිනිබ්බාපෙතුං සම
 ඤ්චොව, එතමත්තං දෙසෙතෙනා එවමෙව බො වුත්තාති ආදිමාහ,
 එවමෙත්තං අඤ්චා දුට්ඨබ්බො, යථාවෙත්තං එවං සබ්බපදෙසු, අතිවි
 ඤාරගගෙන පන අනුපදයොජනා න කතාති, එවං තසස පරිනි
 බ්බාපෙන සමස්සභාවං දසෙසත්තං දුදුති තං දෙසනං නිතමෙ
 ත්වා ඛමමපටිපත්තියං තියොජෙතුං ඉති බො වුත්තාති ආදිමාහ,
 සල්ලෙබ්බසිංහසොති සලලබ්බකාරණං, එසනායො සබ්බත්තං එත්
 අවිභිංසාදොසො එව විභිංසාදිනං සලලබ්බනතො සලලබ්බකාර
 ණං තෙසං වසෙන විත්තසස උප්පාදෙනබ්බතො විත්තාප්පාදකා
 රණං විභිංසාදිපරිකකමණසස නෙතුතො පරිකකමණකාරණං උ
 පරිභාවිතිප්පාදනතො උපරිභාවකාරණං විභිංසාදිනං පරිනිබ්බා

පනතො පණිතිබ්බානකාරණනි වෙදිනබ්බං කිකෙසිනාරි
 හිතං එසෙන හ; අනුකම්පකෙනාරි අනුකම්පමානෙන, අනුක
 මපං උපාදයාති අනුකම්පං විනෙතන පරිග්ගහෙනා, පටිච්චාරි
 වුත්තං ගොති. කතං මො නං මසාරි තං මයා ඉමෙ පටි පරියායෙ
 දසෙයනෙන තුමනාසං කතං, එතතකමෙව හි අනුකම්පකසස
 සතපු කිච්චං යදිදං අවිපරිතඛමමදෙසනා ඉතො පරං පන පටි
 පතතිනාම සාවකානං කිච්චං තෙනාහ එතාති වුඤ්ඤානබ්බලාති
 අමනාකං අනුසාසනීති, තත්ථ ච රුකබ්බලානීති ඉමිනා රුකබ්බල
 සෙහාසනං දසෙයති, සුඤ්ඤාගාරානීති ඉමිනා ජනවිචිතතට්ඨා
 නා, උභයෙතොපි ච යොනානුරූපං සෙනාසනමාවිකති, දායජං
 නිශ්සතෙති, කාසප්පාරි ආරමමණුපතිජකානෙන අට්ඨතිංසාරමම
 ණති ලකඛණුපතිජකානෙන ච අතිවිවාදිතො ච බන්ධායතනා
 දිති උපතිජකායථ, සමථව ජිපසනව වර්ධනාරි වුත්තං නො
 ති. මාසමාදන්තාරි මාපමජ්ඣ, මා සවජා විසසවිසාගිතො අනුම
 ක්කාරි යෙ හි පුබ්බෙ දහරකාලෙ අරොගකාලෙ * සත්තසප්පායා
 දිසමපත්තිකාලෙ † සතපු සමමුඛිතවනකාලෙ ච යොතිසොමනසි
 කාරවිරහිතා රහතිඤ්චං හි මඛකුණපත්තා ග්‍රන්ථා සෙයසුබ්බි
 සුබ්බමනුභො ත්‍යා පමජ්ඣනි තෙ පට්ඨා ජරකාලෙ රොගකාලෙ
 මරණකාලෙ විපතතිකාලෙ සතපු පරිනිබ්බතකාලෙ ච තං පුබ්බි
 පමාදව්හාරං අනුසාරනා සප්පට්ඨසත්තිකාලකිරියාය ච භාරයං
 සමපසසමානා ප්‍රපට්ඨසාරිතො ගොනති තුමෙන පන තාදිසා
 මා අනුට්ඨාරි එතමත්ථං දසෙයනො ආහ—මා පට්ඨා විප්‍රට්ඨා
 තො අනුට්ඨාරි—අසං මො අමනාකං අනුසාසනීති අයං
 අමනාකා සනතිකා කායථ මා පමාදරාති තුමනාකං අනුසාසනී,
 ඔවාදොති වුත්තං ගොතිති

සලලබ්බනවණණා නිසිනා.

එවමෙමසුතති සමමාදිට්ඨිසුතතං—තත්ථ සමමාදිට්ඨි සමමාදි
 ට්ඨිති ආවුසො වුච්චති කිකුතාවතානුබ්බො ආවුසොති ටා කතමා
 පනාවුසො අකුසලනති වා ජිවං සනතිකා ථෙරේන පුට්ඨා වුත්තා
 සබ්බා කථෙතුකමසතා පුට්ඨා එව තත්ථ යසමා ජනනාපි සමමා
 දිට්ඨිති වදනති අජනනොපි බාහිරකාපි සාසනිකාපි අනුසාවාදි
 වුඤ්ඤානපි අත්තපට්ඨවෙකබණ්ණපි තසමා තං බහුතනං වම්
 හං උපාදාය ජිකඛිතතුං ආමසනො සමමාදිට්ඨි සමමාදිට්ඨිති ආවු
 සො වුච්චතිති ආහ, අයං හි එත්ථ අභිප්‍රායො අපරෙහිපි සමමා

* අරොගකාලෙ, † සත්තසප්පායාදිසමපත්තිකාලෙ, අත්තපට්ඨවෙකබ්බති,

දිවයිනි වුවවනි අපරෙහිට සමමාදිවයිනි වුවවනි සමායං එවං චුද්ධමානො අන්ත උක්කණ්ච උපාදය කිංකාරාමනානුමො ආවුසො අපිස්සාමි නො සමමාදිවයිනොතිති තත් සමමාදිවයිනී සොභනාය පසන්ථායච දිවයිනා සමනනාගතො යදුපන ධර්මසෙවයායං සමමාදිවයි සද්දෙවතනනි තදුස්ස සොභනා පසන්ථා ච දිවයි සමමාදිවයිනී එවමන්ථො වෙදිතබ්බො සාමායං සමමාදිවයි දුට්ඨා ගොති ලොකියා ලොකුත්තරාති තත් කට්ටස්සකායදුණං සම්මානුලොමිකායදුණං ලොකියා සමමාදිවයි සබ්බපනො වා සංඛාරාපි සාසවා පඤ්ඤා අරියමගගඵලසමප යුත්තා පඤ්ඤා ලොකුත්තරා සමමාදිවයි, සමමාදිවයිපුත්තලො පන භූමිමො ගොති සුපුරුස්සනො භෙබ්බො අසෙබ්බොති තත් පුද්දස්සනො දුට්ඨො ගොති බාහිරිකො සාසනිකොති තත් බාහිරිකො කමමවාදී කමමස්සකදිවයිනා සමමාදිවයි ගොති නො සම්මානුලොමිකාය අත්ත දිවයිපරාමාසකායා සාසනිකො චිතිපි සෙබ්බො නියතාය සමමාදිවයිනා සමමාදිවයි අසෙබ්බො අසෙබ්බාය ඉධ පන නියතාය නියතාණිකාය ලොකුත්තරකුසලසමමාදිවයිනා සමනනාගතො සමමාදිවයිනී අධිපොනො තෙනෙවාග උජුගහායස දිවයි ධර්මෙ අමච්චිප්පසාදෙනි සමනනා ගතො ආගතො ආමං සබ්බමන්ථො, ලොකුත්තරකුසලසමමාදිවයි සෙව ති අන්තට්ඨමනුපගම උජුගාමෙත ගතනා කායවිඛිකාදීති වා සංඛාරාමනාති සමුච්ඡේදනා ගතනා උජුගතා ගොති නාසෙව ච දිවයිනා සමනනාගතො නාමපසකාරෙපි ලොකුත්තරධර්මෙ අමච්චි ප්පසාදෙන අච්චප්පසාදෙන සමනනාගතො ගොති සංඛාරදිවයිගසු ඤාති ච විනිශ්චිතමනනා සංඛාරිලෙසෙ පරගතනනා ජාතිසංසාරා නික්කමනනා පටිපත්ති පරිනිට්ඨාපෙනො අරිසෙත මහෙතන ආගතො ඉමං සමුච්ඡිප්පවෙදිතං අමනොගධිතිබ්බානසංඛිතං සම්මන්ති වුවවනි.

සමනා ගොති කාලපරිච්ඡේදවචනමෙතං; සසමං කාලෙති වුත්තං ගොති. අකුසලං පජානාතිති දස අකුසලකමමපථසංඛාරං අකුසලම පජානාති නිරොධාරාමණං පජානාය කිව්වසෙන ඉදං දුක්ඛන්ති පටිච්ඡක්ඛන්තො, අකුසලමුලම පජානාතිති තස්ස මුලපච්චයභුතං අකුසලම පජානාති තෙනෙව පජාරෙන අයං දුක්ඛසමුදයොති පටිච්ඡක්ඛන්තො, එසනසො කුසලමුලං වා අකුසලමුලං වාහි එන්ථාපි, යථාමෙත්ථ එවං ඉතො පරෙසු සංඛාරාපරෙසු කිව්වසෙනෙව චුද්ධපජානා වෙදිතබ්බො, සමන්තාමනාසීති එත්තකෙන ඉමිනා අකුසලාදිපජානෙනාපි; සමමාදිවයි ගොතිති වුත්තපසකාරාය ලොකුත්තරසමමාදිවයිනා සමනනාගතො ගොති; උජුගතාසස—සෙ—ආගතො ඉමං සබ්බමන්ථො එත්තාවතා සංඛිත්තදෙසනා නිට්ඨිතා ගොති දෙසනායෙව පෙසා සංඛිත්තා තෙසං පන හික්ඛුහං විජාරවසෙ තෙව සමමාමනසිකාරපටිවෙධො, වෙදිතබ්බො.

දැයි යව්වේ පන දෙසනාදි විජාරෙන මනසිකාරපටිවේදියෙහි විජාරෙනෙට පටනෙකැති වෙදිනබෙබ්බා නන්ද සංඛිතනදෙසනාය වෙ හෙට්ඨිමමකා විජාරදෙසනාය වෙ උපරිමකා කපිතාති හිකලා ආ ගංසු විජාරදෙසනාවසානෙ සද්ධිසො රාගානුසයං ඵගායාති ආදි වචනං සමන්තපාසානා ථෙරො පනාහ සංඛිතනදෙසනායට වචනා රො මග්ගා රාසිනො කපිතා විජාරදෙසනායටිති සාමාසං ඉධ සබ්බේ කතවිජාරදෙසනා සුචිචාරණං ආවිකතා සා සංඛිතවාරසුඉධ වුත්තා නෙයෙනෙට වෙදිනබෙබ්බා අපුබ්බානුත්තානපදවණ්ණනාමකතවෙට්ඨි ඉතො පරං කරසසාම නන්ද පඨමවාරසං නාච විජාරදෙසනායං ආණ්ඩපානො ථො ආවුසො අනුසල නති ආදිසු අනෙකසුඋපට්ඨා නතිසා අනුසලං වෙදිනබෙබ්බං පරතො වහනබ්බාසුඋපට්ඨපකකතො, වා, නං ලංකිණිනො සාවර්ණදුක්ඛපිපාකසංකිලිසං වා, අයං නාමෙවන් සාධාරණපදවණ්ණනා අසාධාරණසු පන පාණසය අතිපානො පාණ්ඩපානො පාණ්ඩවෙධා පාණ්ණානොති වුත්තං හොති පාණොති වෙඨ්ඨි වොහාරතො සන්තො පරමන්තො ජිවිතින්ද්‍රියං තස්මිං පන පාණෙ පාණසසුද්දිතො ජිවිතින්ද්‍රියපච්ඡේදකඋපකකමසමුද්ධාපිකා කායච්චාරානං අඤ්ඤාකරවාරපට්ඨතො වධකවෙනනා පාරාති පානො සො ගුණවිරහිනෙසු නිරවර්තනානාදිසු පාණෙසු බුද්ධතො පාණෙ අප්පසාවර්ණං මහාසර්වරෙ මහාසාවර්ණං කසමා පයොගම ගන්තනාය පයොගසමනෙතට්ඨි වජ්ඣවහනනාය ගුණවෙනනසු මනු සසාදිසු අප්පගුණෙ පාණෙ අප්පසාවර්ණං මහාගුණෙ පාණෙ මහාසා වර්ණං සර්වගුණනං පන සමහාටෙ යති කිලෙසානං උපකකමා නාච මුද්දනාය අප්පසාවර්ණං නිබ්බනාය මහාසාවර්ණාති වෙදිනබෙබ්බා, තස්මිං පටි සමහාරා හොනති පාණො පාණසසුද්දිතා වධකවිත්තං උප කකමො තෙන මරණනාය, ඡප්පයොගා සාහස්සිකො ආණ්ඩනිනො නිසසනසියො ථාවරො විජ්ජාමයො භුමිමයොති ඉමසමිං පනථෙ විජාරියමානෙ අතිපප්පමා හොති තස්මා නං නා විජාරයාම අඤ්ඤාච ඵවරුපං අත්ථිකෙති පන සමන්තපාසාදිකං විනසට්ඨිකථං මලො කෙට්ඨා ගතනබෙබ්බා, අදිනනාසං ආදනං අදිනනාදුනං පරසසග් රණං ථෙයසං චොරිකාති වුත්තං හොති නන්ද අදිනනනති පරපරිග්ගා හිතං යන්ද පරො සථාකාමකාරිතං ආපර්ණනො අදර්ශාරහො අනුපට්ඨෙයා ච හොති තස්මිං පන පරපරිග්ගාහිතෙ පරපරිග්ගාහිත සසුද්දිතො තද්දයකඋපකකමසමුද්ධාපිකා ථෙයසවෙනනා අදිනනා දුනා නං හිතෙ පරසග්ගකෙ අප්පසාවර්ණං පණිතෙ මහාසාවර්ණං කසමා වජ්ඣපණිතනාය වජ්ඣසමනෙත සති ගුණාධිකානං සනතකෙ වජ්ඣසමිං මහාසාවර්ණං නං නං ගුණාධිකතං උපාදය තතො තතො හිතගුණසං සනතකෙ වජ්ඣසමිං අප්පසාවර්ණං තස්මිං පටි සමහාරා හොනති පරපරිග්ගාහිතං පරපරිග්ගාහිතසසුද්දිතා ථෙයසවිත්තං උප කකමො තෙන ගරණනති, ඡප්පයොගා සාහස්සිකාදයොච තෙ ව බො

සථානුරූපං ථෙය්‍යාවහාරො පසංයාවහාරො පටිච්ඡන්තාවහාරො පරික්කප්පාවහාරො කුසාවහාරොති ඉමෙසං අවහාරානං වසෙන පටි නතාති අයමෙත්ථ සංඛිතපො විජ්‍යාතො පන සමන්තපාසාදිකායං චුතෙනාං කාමෙසු මිච්ඡාමාරොති එත්ථ පන කාමෙසුති මෙජ්ඣිකසට්ඨා වාරෙසු මිච්ඡාමාරොති එකන්තානිජ්ජිතො ලාමකාමාරො ලක්කිණි තො පන අසංවිමානිපායෙන කායචාරපවත්තා අගමනීයට්ඨානා චිතිකෘතවෙතනා කාමෙසු මිච්ඡාමාරො; තත්ථ අගමනීයට්ඨානං නාම පුරිසානං නාම මාතුරකිනි නා පිතුරකිනි නා මාතාරතුරකිනි නා භාතු රකිනි නා භගිතිරකිනි නා සුගිරකිනි නා හොත්තරකිනි නා ඛට්ටරකිනි නා සාරකිනි සපරිදණ්ඩාති මාතුරකිනි නාදයො දස ඛිකකිනි නා ශ්‍රීඤ්චා සිනි හොගවාසිනි පටවාසිනි මදපත්තකිනි මහත චුම්භිකා දසි ච හරියා කමමකරී ච හරියා ධජානවා මුහුන්කාති එනා ඛනකාති නා දයො දසාති විසති ඉප්පිකො ඉප්පිසු පන මිනනං සාරකිනි සපරිදණ්ඩා නං දසනනව ඛිකකිනි නාදි නනාති වාදසනනං ඉප්පිනං අසද්දප්ප රිසානං* ඉදං අගමනීයට්ඨානං නාම සො පතෙස මිච්ඡාමාරො සීලාදී ගුණරතිතො අගමනීයට්ඨානො අප්පසාවඤ්ජා සීලාදිගුණසම්පතො මහාසාවඤ්ජා නස්ස චතතොරො සමනාරා අගමනීයට්ඨානමිං† සෙව නවිතනං සෙවනපයොගො මග්ගෙන මග්ගපටිපත්ති අධිවාසනාංති. එත්ථ කා පයොගො සාහජිකොයෙට්ඨාමුසාති විසංවාදනපුරෙකකාරස්ස අත්ථභජනකො වට්ටයොගො කායපයොගො වා විසංවාදනාධිප්පා යෙන පරස්ස පරවිසංවාදකස්ස කායට්ටිපයොගසමුක්ඛාපිකා වෙතනා මුසාමාදො—අපරො නයො මුසාති අභුතං අනර්ථං වජ්ඣ වාදොති නස්ස භූතතො නර්ථතො විඤ්ඤපනං ලක්කිණිතො පන අනථං වජ්ඣං තථහො පරං විඤ්ඤපෙතුකාමස්ස තථා විඤ්ඤනතිසමුට්ඨාපිකා වෙ තනා මුසාවාදො සො යමත්ථං භජති නස්ස අප්පනාය අප්පසාවඤ්ජා මහන්තාය මහාසාවඤ්ජා අපිච්ඡ ගතට්ඨානං අනතතො සනන්තං අදනුකාමතාය නත්ථිති ආදිනසප්පවත්තො අප්පසාවඤ්ජා යක්ඛිනා නුඤ්ඤා අත්ථභජනත්ථං චුතෙනා මහාසාවඤ්ජා පඛිකිත්තානං අප්ප කම්පි තෙලං වා සප්පිං වා ලභිත්වා හස්සාධිප්පායෙන අර්ජ ගාමෙ තෙලං නදී මඤ්ඤෙසු සන්ද්ඨිති පුරාණකථානායෙන පටිවෙනනා අප්පසා වඤ්ජා අදිට්ඨංයෙව පන දිට්ඨානාති ආදිනා නයෙන වදනානං මහාසාවඤ්ජා නස්ස චතතොරො සමනාරා හොනාති අනථං වජ්ඣ විසං වාදනවිතනං තඤ්ජා වායාමො පරස්ස තදත්ථිථානනනාති, එකො පයොගො සාහජිකොව සො කායෙන වා කායපටිඛිකිත්තො වා වායා වා පරවිසංවාදකකිරියාකරණො දට්ඨිකේඛා කාය වෙ කිරියාය පරො තමත්ථං ජානාති අයං කිරියායමුට්ඨාපකවෙතනානිකරණයෙව මුසා වාදකමමනා ඛිකකිනි චසුනාමාමාති අදිසු යාය වාමාය යස්ස නං

එවං භාසති නස්ස ගද්දෙ අනතොනා පියතාවං පරස්ස ච සුඤ්ඤභාවං කරොති සා පිසුනාමාමා; සාය පන අනානාමි පරමි පරායං කරොති සා පාමා සසමි පරායා නෙව කණ්ණසුඛා න ගද්දසුඛා අයං පරායාමාමා; යෙන සමිමං පලපති තිරණං සො සමිමිප්පලාසො; තෙසං මුලභ්‍යා වෙනනාපි පිසුනාමාමාදිනාමමෙව ලභති සා එව ච ඉධ අධිප්පයානාති, තත්ථ සංකිලිට්ඨිනායං පරෙසං වා භෙදය අනන්තියකමසතාය ටා කායපච්ඡයොගසමුට්ඨාපිකා වෙනනා පිසුනාමාමා සා යස්ස භෙදං කරොති නස්ස අපගුණතාය අපසයාටිජා මහාගුණතාය මහාසාවජා තස්සා චතතාරො සද්ධාරා භිඤ්ඤානෙතො පරො ඉති ඉමෙ නානා භවිස්සන්ති විනාහවිස්සන්තිති භෙදසුරෙහො රතා වා ඉති අහං පියො භවිස්සාමි විස්සාසිකොති පියකමසතා වා තප්පා වාසාප්පා නස්ස හදන් විජානනානාති, පරස්ස චම්මප්පදක කායපච්ඡයොගසමුට්ඨාපිකා එකතාපරාසමෙතනා පරාසාමාමා; නස්ස ආටිභාවන්මිදං වජ්ජි ච-එකො කිර මාද්දරෙකො මාතුච්චනං අනාදිසො අරඤ්ඤං ගමිති හං මානා නිවහෙනතුං අසංකොනාති චන්දා හං මහිසි අනුබ්බාතුති අනෙකාසි අපස්ස තමෙව අරඤ්ඤං මහිසි උට්ඨාසි දුරෙකා යං මම මානා මුඛෙන කමෙසි හං ටා ගොතු යං විනෙතන චිනෙතසි හං ගොතුති සප්පකිරිසං අකාසි මහිසි තමෙව බඩා විය අට්ඨාසි එවං මම මාද්දරෙකොපි පසොගො විනත සණ්ඨතාය පරාසාමාමා* න හොති මානාපිනෙරොති කදවි සුභතමෙක එවං වදන්ති මොරා මො බණ්ඩාමණ්ඩිතං කෙරොනතුති උපපලප නන්ති ච නෙසං උපරි පනන්තං න ඉමිනාති ආචරිත්තසායා ප කදවි නිස්සිතමෙක එවං වදන්ති නිං ඉමෙ අහිටිකා අනොත්තමපිඨගාති වදන්ති නිබ්බරා නෙති අච්ච නෙසං ආගොධිතමසප්පන්තිං ඉමිනාති යථා ච විහරාණ්ඩතාය පරාසාමාමා න හොති එවං චිත්තසණ්ඨතාය අපරාසමාමා න හොති නති මාරාපෙතුකාමස්ස ඉමං සුඛං සයාපෙඨාති විචනං අපරාසමාමා හොති විනතපරාසතාය පනෙසා පරාසාමාමා සායං සකායවා පචන්තිනා තස්ස අපගුණතාය අපස යාටිජා මහාගුණතාය මහාසාවජා තස්සා නෙසා සද්ධාරා අනෙකා සිතනෙතො පරො භූමිතව්වතං අනෙකාසනාති, අනන්තවිඤ්ඤාපකා කායපච්ඡයොගසමුට්ඨාපිකා අනුසලවෙනනා සමිමිප්පලාසො සො ආප්පනාප්පදතාය අපසයාටිජා ආපෙවනමහන්තතාය මහාසා පමෙජා තස්ස මෙ සද්ධාරා භාරතං බ්‍රහ්මානරණාදිතිරිතකකථාප්‍ර මරනබරතා තථාරාපිකථාකථනාවං අනිසංකාතිති අහිජ්ජා පර භණ්ඩාතිමි ප්‍රායො තන්තිනතතාය පචන්තිති අමෙසං සා අමො චත ඉදං මමස්සාති එවං පරමණ්ඩාතිසකායනලක්කණං අදිනනා දුතං චිද්දප්පයාටිජා මහසාවජා ච නස්සාටි උපිතාරා පරමණ්ඩං

අතනං නා පරිනාමනව, පරහණං වජ්ජනෙ ලොභෙ උප්පොනාපි න නාව කමමපට්ඨෙද්දෙ ගොති යාව අගො වන ඉදං මමස්සාහි අතන මනා පරිනාමෙති. කිතසුඛං ව්‍යාපාදයතීති ව්‍යාපාදෙ සො පරවිනා සාස මනොපදෙස ලක්කණො ඵරුසාවාචා විස අපසසාවජ්ජො මහා සාවජ්ජො ච තස්ස වෙ සමාරා පරසතො ච තස්ස ච විනාසවිනාසා පරසතනවජ්ජනෙ හි කොධෙ උප්පොනාපි නව නාව කමමපට්ඨෙද්දෙ ගොති යාව අගොවනාසං උච්ඡිජ්ජෙය්‍ය විනාසය්‍යසාහි තස්ස විනා සං න විනොනති, යථාභුට්ඨගණනාභාවෙන මිච්ඡා පස්සතීති මිච්ඡා දිට්ඨි; සා නත්ති දිනනානති ආදිනා නායෙන විපරිභද්දස්සන ලක්කණො සම්ඵප්පලාපො විස අපසසාවජ්ජො මහාසාවජ්ජො ච අපිච අත්තිසුනා අපසසාවජ්ජො නිසුනා මහාසාවජ්ජො තස්සා වෙ සමාරා වජ්ජනො ච ගතිකාකාරවිපරිතාය වා යථා ව නං ගණනාහි තථාභාවෙන තස්සු පට්ඨානනාහි. ඉමෙසං පන දසඅකුසලකමමපට්ඨානං ධම්මතො කො ට්ඨාසතො ආරමමණතො වෙදනතො මූලතොති පට්ඨාකාරෙති විනි ච්ඡයො වෙදිතබ්බො.

තත්ථ ධම්මතොති එතෙසු හි පටිපාටියා සතත වෙනනාධම්මාව පතා නති අභිඤ්ඤාදයො තයො වෙනනාසමපසුන්නා කොට්ඨාසතොති පටි පාටියා සතත මිච්ඡාදිට්ඨි වාහි ඉමෙ අභිකමමපට්ඨා එව ගොනාති නොව මූලාති අභිඤ්ඤාව්‍යාපාදා කමමපට්ඨාවෙව මූලාති ච අභිඤ්ඤා හි මූලං පඨා ලොභො අකුසලමූලං ගොති ව්‍යාපාදෙ දෙව්‍යො අකුසලමූලං. ආරමමණතොති පාණාතිපාතො ජීවිතිනිසාරමමණතො සංඛාරාර මමණො ගොති අදිනනාදනං සත්තාරමමණං වා සංඛාරාරමමණං වා මිච්ඡාවාපො ඵොසංඛාවසෙන භංගාරාරමමණො සත්තාරමමණො නිවි එකෙ මුසාවාදෙ සත්තාරමමණො වා සංඛාරාරමමණො වා තථා පිසුනාවාචා ඵරුසාවාචා සත්තාරමමණං සම්ඵප්පලාපො දිට්ඨිසුත මුඛවිඤ්ඤානවසෙන සත්තාරමමණො වා සංඛාරාරමමණො වා තථා අභිඤ්ඤාව්‍යාපාදා සත්තාරමමණං මිච්ඡාදිට්ඨි තෙහුලෙක ධම්මවසෙන සංඛාරාරමමණං—වෙදනතොති පාණාතිපාතො දුක්ඛ වෙදනො ගොති කීවාපි හි රාජානො චොරං දිස්වා ගසමානාපි ගවජ්ජනං ඝාතෙථාහි වදනති සනතිට්ඨාපනවෙනා* පන තෙසං දුක්ඛසමපසුන්නාව ගොති අදිනනාදනං නිවෙදනං මිච්ඡාවාරො සුඛ මඤ්ඤානවසෙන විවෙදනො සනතිට්ඨාපනවිතෙක පන මඤ්ඤාන වෙදනො නොති මුසාවාදෙ නිවෙදනො තථා පිසුනාවාචා—ඵරුසාවා වා දුක්ඛවෙදනා සම්ඵප්පලාපො නිවෙදනො අභිඤ්ඤා සුඛමඤ්ඤාන වසෙන විවෙදනා තථා මිච්ඡාදිට්ඨි ව්‍යාපාදෙ දුක්ඛවෙදනො. මූල තොති පාණාතිපාතො දෙසවොගවසෙන මිමූලකො ගොති අදිනනා

මාණ්ඩු විරති සමාදානවිරතීනි වෙදිනබ්බා—උත්තරවසිසමානවාසී
 උපාසකස්ස විය සො කිර අමබරියවිහාරවාසීපිඨගලබ්බරකඛිතභේ
 රස්ස සනාතිනෙ සිසුකාපදානි ගහනවා බෙන්නං කසති අපස්ස භො
 භො නභො සො තං ගවෙසනොනා උත්තරවසිසමානපබ්බතො ආරුඡී
 භ්වු තං මසාසෙසා අගනගෙසී සො ඩිනොසි ඉමාසස්ස තිබ්බොස
 වාසිසා සිසං ඡිකුමිති පුත විනොසි න මෙතං පභිරුපං සවාහං
 භාවනීයස්ස ගුරුනො සනාතිනෙ සිසුකාපදං ගහනවා තිකේසසනති
 එවං යාවතතිං විනොසවා ඡිවිතං පරිවමාමි න සිසුකාපදනං
 අංසෙ යපිකතිකිණ්ණදණ්ඩකවාසිං අරසෙසෙ ඡිකුමෙසි නාවදෙව නං
 මහාවාළො මුඛිවා අගමාසිති අරියමග්ගසමප්පන්නා පන විරති
 සමුපෙක්ඡවිරතීනි වෙදිනබ්බා—සස්ස උපපන්නොපපභුති පාණං
 ඝාතෙස්සාමාති අරියපුග්ගොනං විතනමිති න උපපජ්ජතිති, සාපනා
 යං විරති කොසලඋපපන්නා කුසලනති වුත්තා කුච්ඡිකස්ස සලන
 නො වා කුසලනති ලබ්බොගාරං දුස්සිලං ලුනාතීතිපි කුසලං කත
 මව ආවුසො කුසලනති ඉමස්ස පන සඤ්ඤා අනන්තරුපන්නා කුස
 ලාති න වුත්තා, යථා ඩ අකුසලානං එවං ඉමෙසමි කුසලකමප
 ථානං ධම්මෙනා කොසාසනො ආරමෙණ්ණො වෙදන්තො මුලකොති
 පවහාකාරෙති විනිජ්ජෙයො වෙදිනබ්බො, නන්ධ ධම්මකොති එතෙ
 සුපි පටිපාටියා සත්ත වෙනනාපි ටට්ටනති විරතියොපි අනෙත තයො
 වෙනනාසමප්පන්නාව කොට්ඨාසෙනා පටිපාටියා සත්ත කම්මපථා
 එව නො මුලාති අනෙත තයො කම්මපථාවෙව මුලාති ඩ අනභිජ්ඣා
 මුලං පඤ්ඤා අලොභො කුසලමුලං හොති අව්‍යාපාදෙ අදෙසො කුසල
 මුලං සමමාදිට්ඨි අමොහො කුසලමුලං ආරමෙණ්ණොති පාණං
 නිපාතාදිනං ආරමෙණ්ණොනෙව එතෙසං ආරමෙණ්ණති විනික්ක
 මිතඤ්ඤෙනායෙව හි වෙරමණි නාම හොති යථා පන නිබ්බානා
 රමිමණො අරියමග්ගො කිලෙසෙ පජගති එවං ඡිවිතින්ද්‍රියාදි
 ආරමෙණ්ණපෙන කම්මපථා පාණනිපාතාදිති ඡුසසිලානති පජ
 ගන්තිති වෙදිනබ්බා—වෙදනහොති සෙනෙ පුබ්බෙදනා වා හොනති
 මජ්ඣන්තවෙදනා වා කුසලං පඤ්ඤා හි දුක්ඛවෙදනා නාම නති මුල
 කොති පටිපාටියා සත්ත ඤ්ණසමප්පන්නවිනෙතන විරමනාසස
 අලොභඅදෙසඅමොහවසෙන තිමුලා හොනති ඤ්ණවිප්පන්න
 විනෙතන විරමනාසස විමුලා අනභිජ්ඣා ඤ්ණසමප්පන්නවිනෙතන
 විරමනාසස විමුලා හොති ඤ්ණවිප්පන්නවිනෙතන එකමුලා
 අලොභො පන අත්තනාව අත්තනො මුලං න හොති අව්‍යාපාදෙපි
 එතෙවනතො, යමමාදිට්ඨි අලොභාදෙසවසෙන විමුලා වාති, අලො
 භො කුසලමුලනති ආදිසු න ලොභොති අලොභො ලොභපටිපක්ඛ
 යා ධම්මසොතං අභිවචනං අද්දොසමාගහසුපි එතෙවනතො—තෙසු
 අලොභො සසව කුසලං ඉමෙසම පාණනිපාතොවිරමනිආදිනං
 කුසලානං කෙසෙති සමප්පන්නපහවකමනා නෙසෙති ලපතිස්සෙ

පව්වයටෙඨන මුලකති කුසලමුලං අදෙසාමොහානටෙපි කුසලමුලහා වෙ එසෙවනගො ඉදුනි සද්ධිමපි නං සංඛෙපෙන ඩ විජායරෙනව දෙසිතං අත්ථං නිගමෙතොනා යතොඛො ආවුසොති ආදිං අප්පණ්ණා වාරං ආගතත්ථ එවං අකුසලා පජානාතිති එවං යථානිද්දිසදස අකුසලකමමපථවසෙන අකුසලං පජානාති; එවං අකුසලමුලකති ආදිසුපි එසෙවනගො.

එතතාවතා එතෙන නයෙන චතුසස්ස චතුසස්ස චතුසස්ස යාප්පණ හතතා නිසාණං කපිතං ගොති කථං එත්ථ හි සපෙඨා අභිස්සං දස අකුසලකමමපථා ච කුසලකමමපථා ච දුක්ඛසම්මං අභිස්සං ච ලො ගො අකුසලමුලවානි ඉමෙ වෙ ධම්මා නිප්පට්ඨායෙන සමුදයසම්මං පරියායෙන පන සතෙබ්බි කමමපථා දුක්ඛසම්මං සබ්බානි කුසලාකු සලමුලානි සමුදයසම්මං උභින්නං අප්පට්ඨානි නිරොධසම්මං දුක්ඛ පරිත්තනො සමුදයපරිහනො නිරොධපජානනො අරියමග්ගො මග්ගසම්මං 'ති' ඉති වෙ සද්ධානි සරුපෙන වුත්තානි වෙ ආවත්තනා රවසෙන වෙදිතබ්බානි. සො සබ්බසො රාගානුසං පජාසාති සො එවං අකුසලාදීනි පජානනො සබ්බාකාරෙන රාගානුසං පජ භික්ඛා; පටිසානුසං පටිච්ඡෙනාදෙධොති පටිසානුසං සබ්බාකාර ජරතෙව නිහරිතීති වුත්තං ගොති; එත්තාවතා අනාගාමිමග්ගො කපිතො, අස්මිති දිට්ඨිමානානුසං සමුහනිධොති පවසු බණ්ඩු කම්මමං අනවකාරං කර්මං අස්මිති ඉමිනා සමුහගහණාකාරෙන පටත්තදිට්ඨිමානානුසං සමුහසාතෙතො; තත්ථ දිට්ඨිමානානුසං නති දිට්ඨිසද්ධිං මානානුසංගාති වුත්තං ගොති අයං හි මානානුසංගො අයමිති පවත්තනො දිට්ඨිසද්ධිං ගොති තප්පා එවං වුත්තො ඉදව අයමිතං විජාරතො විඤ්ඤානුකාමෙන බණ්ඩුමග්ගො බෙමන සුත්තං ඔලොකෙනබ්බං අපිඨං පජාසාති වච්චමුලං අපිඨං පජ භික්ඛා; විඨං උප්පාදෙධොති තස්ස අපිඨංගො සමුග්ගානිකං අරහත්ත මග්ගවිඨං උප්පාදෙධො; එත්තාවතා අරහත්තමග්ගො කපිතො, දිට්ඨිසද්ධිම දුක්ඛස්ස නතං කෙරො ගොතිති අයමිතෙවත්තනාවෙ වච්චදුක්ඛස්ස පරිච්ඡේදකරො ගොති; එත්තාවතා පි ඛො ආවුසො ති දෙසනං නිසාණෙන ඉමාය කමමපථවසෙනාය වුත්තමනසිකාර පටිච්චෙධවසෙනාපිති වුත්තං ගොති සෙසං වුත්තනායමෙව එවං අනා ගාමිඅරහත්තමග්ගොති දෙසනං නිට්ඨෙපසීති.

කමමපථවර්ණනා නිවර්තනා.

.

සාධාවුසොති ගො—සෙ—ආගමො ඉමං සබ්බමනානි එවං, ආය ගමනො සාරිපුත්තස්ස කුසලාකුසලමුලොක චතුසස්සදෙසනං සුත්තං ආයගමනො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං සාධාවුසොති ඉමිනා වච

ඩිනර තෙ හිඤා අභිනන්දිතා ඉමසෙව චචනස්ස සමුට්ඨාපකෙන
 ඩිතෙතන අනුමොදිතා චචසා සමපට්ඨිතා ඡේතසා ච සට්ඨියාසි
 යාති චුත්තා හොති. ඉද්දති යසො ථෙරො නානපසකාරෙන චතු
 සච්චෙදයනං දෙසසතුං පටිබලො යථාත “සාරිපුතොති ඩිකිවෙ ප
 තොති චතොරි අරියසට්ඨාති විජානෙන ආර්යසිත්තුං දෙදෙතු” නති
 යසො වා උතහට්ඨි පදසෙතුකාමොච නුචො ඒතතාපතාපි බොති
 අට්ඨ නසො අපරෙනපි තපොන සට්ඨිදෙසනං සොතු කාමා හො
 භිඤා ආසංඝානං සාරිපුතං උතහට්ඨි පඤ්ඤං ආපුජ්ජි සෙන
 සයමෙව පුජ්ජිතා පියසප්පතපඤ්ඤතො උතහට්ඨි සියා මොපනානු
 පසා අමෙද්දුපි පරියාමො පට්ඨය්ඤ අඤ්ඤපි කාරණනා ඉට්ඨිනා
 නංසන අඤ්ඤං අතිරෙකං පඤ්ඤං පුජ්ජි සුට්ඨිපඤ්ඤං වා උප
 ට්ඨාතෙ පුජ්ජිසුති පුත්තං හොති. අට්ඨ තෙසං විකාරමිත්තො ඡෙ
 රො සියා ආමුසොති ආදිපාට නුචො ජුත්තානපදට්ඨිතාපි
 ආනාමනා පට්ඨසං පට්ඨසං පි අතරති අනන්තො පිට්ඨං නසො
 ආනාමොති චුට්ඨි. දුතාමං පා සන්තානනාති ආදිසු භූතාති ජාතා
 ගිඤ්ඤාතා; සමාගසට්ඨිතොති සෙ සයාටා ජාති නිථිත්තාති.
 එයනති ගෙයසට්ඨි නාම පට්ඨ සොතිසු අනන්තප්පලාබ්ධසත්තා
 යුට්ඨ අඤ්ඤාමොසං පට්ඨමොසෙ ව හිඤ්ඤා නාම සතෙවෙසිතො
 නාම අඤ්ඤාමොසං පට්ඨමොසෙව හිඤ්ඤා බහිරිකිකිනතා භූතා නාම
 සංසෙදරොපසාගිකා ව පට්ඨමිත්තකිකිණි සෙවෙවෙසිතො නාම
 පුජ්ජිසමුත්තකිණිතොප්පභූති භූතානාම සෙන වා සෙන වා ඉට්ඨිය
 පට්ඨන ජායහති යාප නතො අඤ්ඤං න පාපුණ්ණති නාම සත්තෙව
 සිතො නාම නංසන පරං භූතානාම අට්ඨා භූතාති ජාතා අති නිඤ්
 ඤාතො සෙ භූතා සෙ ව න පුත්ත සමස්සනතිති සඤ්ඤා ගමිත්තති තෙසං
 බිණ්ණසට්ඨානං එතං අට්ඨවචනං සමනවලෙසන්තිති සමනවෙසිතො
 අප්පතිණ්ණපතංසොපනතනා ආසතිපටි සයාටං එසනනානං සෙබ්බ
 සුපුජ්ජනානෙවනං අට්ඨවචනං එට්ඨ සබ්බමාපි * ඉමෙහි ඕගි පදෙති
 යථාගෙහන පරියාලියති වාසද්දෙ වෙත්ති සට්ඨිණ්ණිනාතො නසො
 භූතානව සමනවෙසිතොති අයමෙත්තො වෙදිතබෙබ්බා, සිට්ඨිසාති සිත්ත
 ජ්ඣං; අනුග්ගහාසාති අනුග්ගනඤ්ඤං උපකාරඤ්ඤං; පට්ඨගෙහෙදෙසෙව
 තෙසං අත්තො පන ඕනනාපි පද්ධතං එකමොසෙව අට්ඨා සිතිසාති
 තස්ස තස්ස සත්තස්ස උපතනාබ්ධිතං අනුප්පබ්බිමසෙන අට්ඨ
 පෙද්දය අනුග්ගහාසාති අනුප්පනනානං උප්පාදය උභොපි වෙතාති
 භූතා නං වා සිතිසාවෙව අනුග්ගහාස සට්ඨෙවෙසිතං වා සිතිසා වෙච්ඡ
 අනුග්ගහාස මිති උට්ඨං උභයඤ්ඤ දසුබ්බාති.

කබලිකාරො * ආහාරොති කබලං නත්වා අජේකාගරිතබ්බකො ආහාරො; ඔදන කුමොසාදිවජ්ජකාය ඔජායෙනං අභිවචනං. ඔලාඪි කො චා සුමුමො චා ති වජ්ජඔලාරිකතාය ඔලාරිකො වජ්ජසුමුම තාය සුමුමො සහාවෙන පන සුමුමරුපපරියාපනනතතා කබලිකාරො ආහාරො සුමුමොව හොති සාපි චස්ස වජ්ජතො ඔලාරිකතා සුමුමතා ච උපාදුසුපාදුය වෙදිතබ්බා කුමිතිලානං හි ආහාරං උපාදුය මොරානං ආහාරො සුමුමො කුමිතිලා කිර පාසානෙ ගිලන්ති තෙ ච තෙසං කුමිතිපනතා විලියන්ති මොරා සප්චවිථිකාදිපාණේ බාදන්ති මොරානං පන ආහාරං උපාදුය නරච්ඡානං. ආහාරො සුමුමො තෙ කිර තිවස්සුසුඛිනාති විසාණාති වෙච අවසීති ච බාදන්ති නාති ච නොසං බෙලෙහ තෙමිකමහතානෙව කන්දමුලං පිය මුදුකාති හොන්ති නරච්ඡානමපි ආහාරං උපාදුය හන්තිනං. ආහාරො සුමුමො තෙ හි නානාරුකබ්බසාමායො බාදන්ති හන්තිනං. ආහාරතො ගවයගොකන්තන්තිබාදිනා ආහාරො සුමුමො තෙ කිර නිසාරාති නානාරුකබ්බසාමායාදිති බාදන්ති තෙසමපි ආහාරතො ගුණ්ණං ආහාරො සුමුමො නා අලලසුකබ්බිණාති බාදන්ති තාසං. ආහාරතො සසානං ආහාරො සුමුමො සසානං ආහාරතො සකුණානං සුමුමො සකුණානමාහාරතො පච්චන්තවාසීනං සුමුමො පච්චන්තවාසීනං. ආහාරතො ගාමභොජකානං සුමුමො ගාමභොජකානං. ආහාරතො රාජරාජවහාමතතානං සුමුමො තෙසමපි ආහාරතො චක්කවතාති නො ආහාරො සුමුමො චක්කවතන්තිනො. ආහාරතො කුමිතෙදොනං. ආහාරො සුමුමො තතො මාතුමහාරාජිකානං එවං යාවපරතිමිමික වසවන්තිකානං. ආහාරො විජ්ඣාදෙනබ්බො තෙසං පන ආහාරො සුමුමොතෙව නිට්ඨං පතෙතා එත්ථ ච ඔලාරිකෙ වජ්ජසම්. ඔජා පරිත්තා හොති දුබ්බලා සුමුමෙ බලවති තථාති එකපත්තසුරමපි යාගුං පිනො මුහුතොනෙව ජිකච්ඡිතො හොති යං කිමිදෙව බාදිතුකාමො සප්පිං. පන පසතමත්තමපි පිච්චා දිවසං අහොන්තුකාමො ච හොති කත්ථ වජ්ජ පරිස්සමං විනොදෙති න පන සකෙකාති පාලෙකුං ඔජා පන පාලෙති නසකෙකාති පරිස්සමං විනොදෙකුං. ඔච පන එකතො කුට්ඨාපරිස්සමමෙව විනොදෙති පාලෙති මාති. එසොසො දුතිසොති චක්කසම්ඵසාදිජබ්බිබොපි එසොසො එතෙසු වතුසු ආහාරෙසු දුතියො ආහාරොති වෙදිතබ්බො; දෙසනානායො එවමෙස නස්මා ඉමිනා නාම කාරණෙන දුතියො තතියොවාති ඉදමෙත්ථ න ගවෙසිතබ්බං. මනො සමෙහනාති වෙතනා එව වුවමනි; මිඤ්ඤාණන්ති යංකිම් විතනං; එත්ථ හයාදිපච්චයමො † ආහාරමො අඵ කසමා අඤ්ඤාපි සත්තානං පට්ඨොසු විජ්ජමානෙසු ඉමෙයෙව වතතාරො චිත්තාති චුට්ඨො අඤ්ඤාත්තිකාපත්තියා විසසපච්චයනතා වසෙසපච්චයො හි කබලිකාරො

* කබලිකාරො-සබ්බෙසු, † එත්ථාහයාදිපච්චයමො

භාර්ග්‍යකාන්තං සන්තානං රූපකායස්ස කබලිකාරාභාරො නාමකායෙ
 වෙදනාය එත්ඤා විඤ්ඤාණස්ස මනෝසමෙත්තනා නාමරූපස්ස විඤ්ඤා
 ණං යථාහ “සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ අයං කායො ආහාරධිනිකො ආහා
 රං පටිච්චනිධිනි අනාභාරො නො නිධිනි යථා එස්ස පඤ්චයා වෙදනා
 සංඛාරපඤ්චයා විඤ්ඤාණං විඤ්ඤාණපඤ්චයා නාමරූප” නාම-කො
 පනෙත්ථ ආභාරො කිං ආහරතිති කබලිකාරාභාරො ඔප්පිමකරු
 පාති ආහරති එස්සාභාරො තිස්සො වෙදනා මනෝසමෙත්තනා
 භාරො නත්ථ භවෙ විඤ්ඤාණාභාරො පටිසංකිනාමරූපනාති. කථං?
 කබලිකාරාභාරො නාම මුඛෙ යපිතමත්තතයෙව අභි රූපානි සමුච්ඡා
 පෙනි දන්තවිච්ඡාණඤ්ඤිතං පන අප්පෙක්ඛාහරියමානං එකකසිඤ්ඤං අභි
 භරුපාති සමුච්ඡාපෙනිතයෙව එවං ඔප්පිමකරුපාති ආහරති එස්සා
 භාරො පන සුඛවෙදනීයො එත්ඤා උපපජ්ජමානොව සුඛවෙදනං
 ආහරති දුක්ඛවෙදනීයො දුක්ඛං අදුක්ඛමසුඛවෙදනීයො අදුක්ඛමසුඛ
 නාති එවං සබ්බථාපි එස්සාභාරො තිස්සො වෙදනා ආහරති මනෝ
 සමෙත්තනාභාරො කාමහවුපගං කමමං කාමහවං ආහරති රූපාරූප
 හවුපගානි තං තං හවං එවං සබ්බථාපි මනෝසමෙත්තනාභාරො
 නත්ථ භවෙ ආහරති විඤ්ඤාණාභාරො පන යෙ පටිසංකිකම්මණිතං
 සමපසුත්තකා තයො ඛක්ඛා යාති ව නිසන්තතිවසෙන නිසරුපාති
 උපපජ්ජනාති සහරානාදිපච්චයෙන නාති ආහරතිති වුච්චති එවං
 විඤ්ඤාණාභාරො පටිසංකිනාමරූපං ආහරතිති, එත්ථ ව මනෝසමෙ
 ත්තනාභාරො තයො භවෙ ආහරතිති සාසවකුසලාකුසලමෙත්තනාව
 වුත්තා විඤ්ඤාණං පටිසංකිනාමරූපං ආහරතිති පටිසංකිවිඤ්ඤාණ
 මමවුත්තං අවිසෙසෙන පන තං සමපසුත්තකාං සමුච්ඡානධමමානං
 ආහරණකොපෙන ආහාරානි වෙදිතබ්බං—එතෙසු ව චතුසු ආහා
 රෙසු කබලිකාරාභාරො උපත්ථමොනෙතා ආහාරකිඤ්චං සාධෙති
 එත්ඤා උපනෙතායෙව මනෝසමෙත්තනා ආයුහමානාව විඤ්ඤාණං
 විජානන්තාමෙව කථං. කබලිකාරාභාරොති උපත්ථමොනෙතායෙව
 කායං යිපෙනන සන්තානං සීතියා භොති කමමජනිතොපි ගි අයං
 කායො කබලිකාරාභාරෙන උපත්ථමො දසසි වස්සාති වස්සසත්තමපි
 යාවආයුපරිච්ඡානා නිධිනි යථාකිං? යථා මාතූයා ජනිතොපි දරණකා
 ධානියා එඤ්ඤාදීනි පායෙත්වා පොසිසවානො ටීරං නිධිනි යථා ව
 උපත්ථමොන උපත්ථමිතිතං ගෙහං වුත්තමපිචෙතං “යථා මහාරාජගෙ
 ගෙ පතනෙන අභෙඤ්ඤාන දරුණං උපත්ථමොනාති අභෙඤ්ඤාන දරුණං
 උපත්ථමිතිතං සන්තං එවං තං ගෙහං න පතති එවමෙවමො මහාරාජ
 අයං කායො ආහරුධිනිකො ආහාරං පටිච්ච නිධිනි” ති එවං කබලි
 කාරාභාරො උපත්ථමොනෙතා ආහාරකිඤ්චං සාධෙති එවං සාධෙ
 නොන පන කබලිකාරො ආහාරො චිත්තං රූපසන්තතිතං පඤ්ච
 යො භොතිති ආහාරසමුච්ඡානස්ස ව * උපාදිනන්තස්ස ව කමමජනා

* ආහාරසමුච්ඡානස්ස ව.

අනුපාලකෝ හුණා පළමුදෙනා හොඳි ආහාරසමුප්පානානං උපාතො
 ග්‍රාහානී, එසේයා පන සුඛාදිවස්තුනං ආරමභං සුසනොයෙට්
 සුඛාදිවේදනාප්‍රවක්‍ෂානෙන සත්තානං සිතියා හොඳි මනෝසමේ
 තනා සුසලාභාසලකුමමසෙන ආපුග්‍රාහානායෙට් භවිෂ්ලං නිසපාද
 නාතො සත්තානං සිතියා හොඳි විඤ්ඤාණං විජානනාමෙට් නාමරු
 පප්පුරුකුතෙන සත්තානං සිතියා හොඳි චුටං උපප්‍රාප්තනාදිව
 සෙන ආහාරකිච්චං සාධයමානෙසු පන කෙසු චතොරි හයානි දඬ
 බබානි, සෙය්‍යපිදං කබ්‍රිකාරාගාමර නිකන්තිහයං එසෙය උපගමන
 මෙට් මනෝසමේතනාය අසුනනමෙට් විඤ්ඤාණෙ අභිනිපාතොයෙට්
 භයනාති කිංකාරාගා, කබ්‍රිකාරාගාමර හි නිකන්තිං කන්ති පිත්තාදිනං
 පුරකබ්‍රිතා භවතා ආහාරජාය මුද්දාගණනාදිති කළමානි කරොත්තා
 අනාපායං දුක්ඛං නිගමජ්ජාති එකමෙට් ප ඉමයං සාසනං පබ්බජි
 ඛාටි පෙජ්ජකළමාදිකාය අනෙසනාය ආහාරං පරිභොග්‍යානා දිසං
 ධිමෙට් ගාරස්වා හොනාති සට්ඨරායෙපි “නස්ස සඤ්ඤාට්ඨි ආදිනා
 සමප්පලිතා” හි ආදිනා ලකුණිසංයුතො දුක්ඛානායෙන සමභං
 භොතො හොනාති ඉමිනං තාව කාරුණිකා කබ්‍රිකාරාගාමර නිකන්ති
 යෙට් හයනාති වේදිතබ්බං, එසෙය උපගමනානාපි එසෙය්‍යාදිනො
 පරෙසං රකුණිතනාටිතෙසුපි දුරාදිසු පණ්ණසු අපරස්මාදාං වෙ
 සත්තනරෙඝන හණ්ණසාපිකා ගණ්ණා බන්ධනාණංකං වා ඡිද්ධං
 සංකාරකුටෙ ඡ්චිකෙට්ති රඤ්ඤා වා නිසානෙනාති නාමනා නෙ
 රාජා ව්‍යධා කළමකරණං කාරාග්‍රහිකායසංච මොද්දානාති නෙභං
 පාටිකබ්බා හොඳි ඉති එසෙය්‍යාදමුලකං දිසංචට්තිකට්ඨි සට්ඨරාපි
 ත්ථි හයං සබ්බමාගනමෙට් හොඳි ඉන්ද්‍රා කාරාණනා එසෙය්‍යාමර
 උපගමනමෙට් හයනාති වේදිතබ්බං, එසෙය උපගමනානාපි
 නෙට්ති මුලකං නිසු පට්ඨ හයං සඤ්ඤානනංයෙට් හොඳි උපනා
 කාරණා මනෝසමේතනාගාමර ආයුග්‍රහණෙට් හයනාති මෙදිතබ්බං
 පබ්බජිතඤ්ඤාණං සෙය්‍යා සෙය්‍යා සෙන අභිනිපානාති * නස්ස නස්ස
 ධාතෙ පට්ඨානාමරුපං ගණ්ණා ව නිකන්තිනාති නස්ස නිකා
 භොතා සබ්බමාගනාති නිකන්තිනායෙට් හොනාති නමුලහා ඉමනා කා
 රණං වස්සාණංගාමර අභිනිපාතොයෙට් හයනාති වේදිතබ්බං, එ
 ට්ට්ට් සපායෙසු පන ඉමෙසු ආයාමෙසු සට්ඨාසලිඤ්ඤා කබ්‍රිකාරා
 ගාමර නිකන්තිපරියාදනාම “සෙය්‍යපාටි භික්ඛෙට් වෙ උප්පති
 කා” හි ආදිනා නෙගන යනනාමෙසු පමං දෙසෙසි එසෙය්‍යාමර නිකන්ති
 පරියාදනාම “සෙය්‍යපාටි භික්ඛෙට් ගාම නිකන්ති” හි ආදිනා
 නෙගන නිකන්තිමානුපමං දෙසෙසි මනෝසමේතනාගාමර නිකන්ති
 පරියාදනාම “සෙය්‍යපාටි භික්ඛෙට් අභිකාරකාසු” හි ආදිනා න
 ගෙන අභිකාරකාසු පමං දෙසෙසි විඤ්ඤාණාමර නිකන්තිපරියාද

නැව් “සෙය්‍යථාපි හික්කවෙ වොරං ආගුමාරි” නැති ආදිනා නායෙන නිසන්තිසනානතුපමං ඥෙසෙසි කත්‍රායං භුතදන්තං කඛ්ඛා සංඝෙ පතො අත්ථෙයොජනා—ඉව කීර් ජයමජ්ඣිකා පුත්තං ගහෙණො පරි භෙනන පාඨෙසෙත සොජනසතිකං කනතාරමග්ගං පටිපඤ්ඤා තෙසං පඤ්ඤාසයොජනාති ගන්ඛා පාඨෙය්‍යං නිඛාසි තෙ බුද්ධිපාසාතුරා විරලච්ඡායායං නිසීදීංසු නතො පුරිසො භරිතං ආග භාදෙද ඉතො සමනතා පුරිසොසයොජනාති ගාමො වා නිගමො වා නාත්ති කසමා යන්නං පුරිසෙන කානබ්බං බහුලි කසිතොරකබ්බාදි කමමං නදනි සකකා තං මයාකාතුං එති මං වාජරඛා උපසිසමංසං බාදිතා උපසිසං පාඨෙය්‍යං කත්වා පුත්තෙන සභිං කනතාරං නිත්ත රාගිති සාපි ආගසාති වයාදනි යං තං ඉත්ථිසා කානබ්බං බහුලි සුත්තා කනතාරාදිකමමං තං කාතුං න සකකා එති මං වාජරඛා උපසිසමං සං බාදිතා උපසිසං පාඨෙය්‍යං කත්වා පුත්තෙන සභිං කනතාරං නිත්තාරොගිති කතො සො තං ආග භාදෙද වාතුගාමමරණෙන විභානා දරණං පඤ්ඤායති නති මනො ඛුමාජො මානරා විනා ජිවි තුං සකකාති යදි පන මසං ජිවිතං පුත දරකං ලභෙය්‍යාම හන්දදනි පුත්තං වාජරඛා මංසං ගහෙණො කනතාරං නිත්තරාමාති තතො මානා පුත්තාමාන නාන විතුසංගිකං ගමිතාති සො අගමාසි අපංසු විතා වයං පුත්තකං වොසෙසාමති කසිතොරකබ්බාදිති අපංසුකං දුකබ්බ භුභුතං න සකකාමි පුත්තං මාජරඛා මංසෙව නව පුත්තං වාජරගිති වත්තා නාන වාතුසංගිකං ගමිතාති ආග සො අගමාසි අපංසු මානාපි වයං පුත්තං පඤ්ඤායා ගොවනඛුක්ඛුරවතඥෙවතායාවනාදිතිපි නාව අනාපකං දුකබ්බභුභුතං කොපන වාජෙ ඛුමිතො පරිහරනාති යා න සකකාමිතං පුත්තං වාජරඛාති වත්තා නාන විතුසංගිකං පුත්තං පඤ්ඤායාති ආග එවං සො විතනාමනාරා ගමිතොසොව දුකො හ දිසා පරිඥෙවිත්වාසුදොන පුත්තනායෙන මංසාති ගහෙණො බාදන්නා පකාමිංසු ඉතං සො පුත්තමංසානාරො නවති කාර ජොති පටික්ඛුලනතා තෙව දවය හොති න මණ්ණාය න විභුස නාය තෙවලං කනතාරනිත්තරණ්ණායෙව හොති කතමෙති නවති කාරණෙති පටික්ඛුලනාති ඉව ගමිතමංසනාය යදිතිමංසනාය පුත්ත මංසනාය පියපුත්තමංසනාය තරුණමංසනාය වෘක්කමංසනාය අතො වරතාය* අලොභනාය අබ්බිතනායාති තසමා සො භික්ඛු කබ්බි කාරාහාරං එවං පුත්තමංසසදිසං පසසති සො නත්ති නිකනාතිං පරි යාදිතති අයං නාව පුත්තමංසපමායං අත්ථෙයොජනා නිව්ච්චගාපු පමායං පන යථා සාගාමි සහතිවතො යාවමුරා නාව වම්මං උද්දලෙ නො දුක්ඛා යං යදෙව නිසංසාය නිට්ඨති තත්ථ පාණ්ණෙති බජ්ජමානා දුකබ්බෙසවාධිකරණං හොති එවං එසෙසාපි යං යදෙව වජ්ජමාරම්ම

* අගොරසනාය

උණං වා නිසස්ස නිසති නං නං වජ්ඣාරම්භෙසාමග්ගස්ස වෙදසිගදුක්ඛස්ස අභිකරුණමෙව හොති තස්මා සො භික්ඛු එස්සාභාරං එවං නිව්චම්බාප්පදස්සං පස්සති සො තත්ථ නිකන්තං පරියාදියති අයං නිව්චම්බාප්පමායං අත්ථෙයොජ්ජා—අභිභාරකාසුපමායං පන සථා සා අභිභාරකාසු එවං මහාපරිලාභමෙවන තයො භවා යථා නානා බාගාසු ගහෙතො තත්ථ උපකම්භිකා වෙ පුරිසා එවං භවෙසු උපකම්භිකා තෙවන මනෝසවෙනනා තස්මා සො භික්ඛු මනෝසවෙනනාභාරං එවං අභිභාරකාසුපකම්භිකාපුරිසාසදිස්සං පස්සති සො තත්ථ නිකන්තං පරියාදියති අයං අභිභාරකාසුපමායං අත්ථෙයොජ්ජාති, නිසන්තසතාහ තුපමායං* පන යෙන සො පුරිසො පුබ්බිකෙසාමයෙ සන්තතිසතෙන හ සුඤ්ඤති තමස්ස සරිරං වණ්ණමසතං කතො අනන්තරා අභිභාරං විනිවිජ්ඣති පරහාගෙයෙව† පතති එවං ඉතරාති වෙ සන්තතිසතාතිපි එවමස්ස පභිකොකාසෙ අපතිතො ගතාති සන්තති සබ්බසරිරං ඡද්දවජ්ඣෙයම වගොති තස්ස එකවණ්ණමුඛෙපි උපපන්නස්ස දුක්ඛස්ස පමාණං නත්ථි කො පන වාදෙ තීසු වණ්ණමුඛසතෙසු තත්ථ සන්තතිපාතකාලො විය පටිසන්ති වණ්ණමුඛජනනං විය බන්ධජනනං වණ්ණමුඛෙසු දුක්ඛවෙදනු පපාදෙ විය ජාතෙසු බන්ධෙසු වච්චමුලකනානාවිධදුක්ඛපපාදෙ අපරො තයො ආගුමාරිපුරිසො විය පටිසන්තිවිඤ්ඤාණං තස්ස සන්තතිකා තෙති උපපන්නාවණ්ණමුඛා විය විඤ්ඤාණපච්චයා නාමරූපං වණ්ණමුඛ පච්චයා තස්ස පුරිසස්ස කකබලදුක්ඛපපාදෙ විය නාමරූපපච්චයා විඤ්ඤාණස්ස බාහිරිසකමමකරණං අට්ඨානවුතිරොගාදිවසෙන නාන පපාතරදුක්ඛපපාදෙ දුට්ඨබ්බොති—තස්මා සො භික්ඛු විඤ්ඤාණො භාරං එවං නිසන්තසතාහතසදිස්සං පස්සති සො තත්ථ නිකන්තං පරියාදියති අයං නිසන්තසතාහතුපමායං අත්ථෙයොජ්ජා—සො එවං ඉමෙසු ආභාරෙසු නිකන්තං පරියාදියතො වතනාරොපි ආභාරෙ පරිජානාති තෙසු පරිඤ්ඤාතෙසු සබ්බමපි පරිඤ්ඤාතවජ්ඣං පරිඤ්ඤාතමෙව හොති, වුත්තං හෙතං භගවතා “කබ්බිකාතෙ භික්ඛවෙ ආභාරෙ පරිඤ්ඤාතෙ පවතාමගුණිකො රාගො පරිඤ්ඤාතො හොති පවතාමගුණිකෙ රාගෙ පරිඤ්ඤාතෙ නත්ථි තං සංයොජ්ජනං යෙන සංයොජ්ජෙන සංයුතො අරියසාවකො පුන ඉමං ලොකං ආගමේජ්ජයා එසස්ස භික්ඛවෙ ආභාරෙ පරිඤ්ඤාතෙ නිසෙස්සා වෙදනා පරිඤ්ඤාතා හොනති තීසු වෙදනාසු පරිඤ්ඤාතාසු අරියසාවකස්ස නත්ථි කිම් උත්තරිං කරණීයනති වදම් මනෝසවෙනනාය භික්ඛවෙ ආභාරෙ පරිඤ්ඤාතෙ නිසෙස්සා තණ්හා පරිඤ්ඤාතා හොනති තීසු තණ්හාසු පරිඤ්ඤාතාසු අරියසාවකස්ස නත්ථි කිම් උත්තරිං කරණීයනති වදම් විඤ්ඤාණෙ භික්ඛවෙ ආභාරෙ පරිඤ්ඤාතෙ නාමරූපං පරිඤ්ඤාතං හොති නාමරූපෙ පරිඤ්ඤාතෙ අරියසාවකස්ස නත්ථි කිම්

* සන්තතිසතාහතුපමායං—† අපරහාගෙයෙව,

උතහරිං කරණිකනදි වදනි” යි—තණ්හාසමුදයා ආහාරසමුදයො
 නි පුරිමනණ්හාසමුදයා පටිසංඝිජනකානං ආහාරානං සමුදයො
 නිබ්බතති හොතිති අපේ, කථං පටිසංඝිකමණෙති නිසන්තතිවයෙන
 උපපන්නාසමහිංසරුපගම්භනතරතාජානා ඔජා අජි අයං තණ්හාප
 චවයනිබ්බතො උපදින්නකකමලිකාරාහාරො පටිසංඝිවිතකසමප
 යුතතා පන එසසචෙනතා සයව විතතව විඤ්ඤාණනාති ඉමෙ
 තණ්හාපචවයනිබ්බතතා අනුඋපාදින්නකඵසසමනොසචෙනතා
 විඤ්ඤාණාහාරාති—එවං නාව පුරිමනණ්හාසමුදයා පටිසංඝිජනකානං
 ආහාරානං සමුදයො වෙදිනබ්බො සයමා පතිධ උපාදින්නකාපි අනු
 පාදින්නකාපි ආහාරා මිසෙසමා කපිතා තසමා අනුපාදින්නකානව
 එවං තණ්හා සමුදයා ආහාර සමුදයො වෙදිනබ්බො, අධිලොභසහ
 ගතවිතකසමුධිනෙසු හි රුපෙසු ඔජා අජි අයං සහජාතණ්හා
 පචවයනිබ්බතො අනුපාදින්නකකමලිකාරාහාරො ලොභසහගත
 විතකසමපයුතතා පන එසසචෙනතා සයව විතතං විඤ්ඤාණනාති
 ඉමෙ තණ්හාපචවයනිබ්බතතා අනුපාදින්නකඵසසමනොසචෙනතා
 විඤ්ඤාණාහාරාති, තණ්හානිශ්වාසා ආහාරනිශ්වාසොති ඉමිසො
 උපාදින්නකානව අනුපාදින්නකානව ආහාරානං පචවයගුතාය
 තණ්හාය නිරොධෙන ආහාරනිරොධො පඤ්ඤායති සෙසං වුත්තන
 යමෙව අයං පන විසෙසෝ ඉධ පන චතතාරිපි සච්චාති සරුපෙනෙව
 වුත්තාති යථා ච ඉධ එවං ඉතො උත්තරිමපි සබ්බවාරෙසුහි තසමා
 සබ්බජ් අසමිමුයගෙනොහ සච්චාති උධරිතබ්බාති සබ්බවාරෙසු ච
 එත්තාවතාපි මො අවුසොති ඉදං දෙසනානිසාතනං තජ් තජ්
 දෙසිතධම්මවසෙන යොජ්ජනබ්බං තසං ඉධ නාව අයං යොජ්ජනා,
 එත්තාවතාපිති ඉමාය අහාරදෙසනාය වුත්තමනසිකාරපටිචේධ
 වයෙනපිති වුත්තං හොති එසනගො සබ්බජාපිති, ආහාරමණ්ණ
 නා නිට්ඨනා, ✓

ඉදනි සාධාවුසොති පුරිමනගෙනෙව ථෙරස්ස හාසිතං අතිනජ්ඣි
 යා අනුමොදිතා තෙ තිකඛු උතහරිං පඤ්ඤා පුච්ඡංසු ථෙරො ච
 තෙසං අඤ්ඤානපි පරියායෙන ව්‍යාකාසි එසනගො ඉතො පරෙ
 සුපි සබ්බවාරෙසු තසමා ඉතො පරං එවරුපාති වචනාති අනාමසිතා
 ගෙන ගෙන පරියායෙන ව්‍යාකරොති තෙසංව අජං චණ්ණසි
 සොම ඉමසං පන වාරස්ස සමිධිපදෙසනාය දුඛධි සජ්ජානාතීති
 එජ් දුක්ඛනනි දුක්ඛසම්මා; විජාරදෙසනායං පන යං චතතබ්බං
 සියා තං සබ්බං විසුඤ්ඤායෙක සච්චනිදෙද්දෙස මුත්තමෙවොති, සම්ම
 චිත්තමණ්ණනා නිට්ඨනා.

ඉතො පරං පටිච්චසමුපපාදවසෙන දෙසනා හොති තජ් ජරාමර
 ණවාපර නාව මොහං මොහනාති අයං සමිධිපතො අනෙකෙසං
 සහතානා සාධාරණනිදෙද්දෙසාති ඤ්ඤාබ්බො, ඤා දෙවදනායං ජරා

යා සොමදනාසාසනි ඵලං හි දිවසමි කපෙනාසං නොවි සන්තිං
 පරිසාදනං ගමනං ඉතෙති පන මිති පදෙති න කොචි සංකොපා අස
 රියාදිනොනා හොති තසමා වුතනං අසං සංඛෙපෙති අනෙකෙසං
 සත්තානං සාධාරණනිද්දෙසොති. නමිති නිමිතිති අයං ගතිජාතිව
 සෙනි අනෙකෙසං නිකායානං සාධාරණනිද්දෙසො; සන්තිනිකා
 සෙනි සාධාරණනිද්දෙසනිද්දිට්ඨස්ස සරුපනිදස්සනං; ජරා ජීරණතා
 ති ආදිසු පන ජරාති සභාවනිද්දෙසො ජීරණතාති ආකාරනිද්දෙසො;
 ඛණ්ඩිවනිති ආදෙසො කාලාතිකතමෙ කිට්ඨනිද්දෙසො පච්ඡිමා ථෙපි
 පකතිතිදෙසො; අයං හි ජරාති ඉමිනා පදෙන සභාවනො දිපිතා
 තෙනාසංසං සභාවනිද්දෙසො ජීරණතාති ඉමිනා ආකාරතො තෙන
 සංසං ආකාරනිද්දෙසො, ඛණ්ඩිවනිති ඉමිනා කාලායුකතමෙ
 දනතානමානං ඛණ්ඩිතභාවකරණකිට්ඨතො පාලිමිනාති ඉමිනා
 සෙසලොමානං පලිතභාවකරණකිට්ඨතො; චලිත්තමානාති ඉමිනා
 මංසං ඡිලාපෙමා තමෙ ව චලිතභාවකරණකිට්ඨතො දිපිතාතෙනාසං
 සං ඉමෙ ඛණ්ඩිවනිති ආදෙසො තසො කාලාතිකතමෙ කිට්ඨනිද්දෙ
 සො තෙති ඉමෙසං විකාරදස්සනාවසෙන පාකට්ඨනා පාකට්ඨරා දස්ස
 නා, යමෙව හි උදකස්ස වා පාකස්ස වා අත්භිනො වා නිණ්ණරුකස්ස
 දිනං වා සමුග්ගපලිභණ්ණතාස වා ක්කාමතාස වා ගතමගො පාක
 ථො හොති නව සො ගතමගො කාණ්ථෙ උදකාදිති ඵලමෙවං
 ඡරාස දනතාදිසු ඛණ්ඩිවනිදිවසෙන ගතමගො පාකථො වකඛුං
 උමිමිලෙපාපි යස්මහි * ඛණ්ඩිවනිදි නොව ජරා නති ජරා වකඛු
 මිණ්ණෙදස්ස හොති. ආයුතො සංභාති ඉන්ද්‍රියානං පටිපාකොති
 ඉමෙ හි පන පදෙති කාලාතිකතමෙසෙව අභිව්‍යාකතාස ආයුතමය
 මිකකාදිඉන්ද්‍රියපරිපාකසංස්ඤ්ඤාතාස පකතිසා දිපිතා තෙනාසමෙ
 පච්ඡිමා ථෙපි සකතිතිදෙසොති ථෙදිතමො තස්මි සසමා ජරං පතනස්ස
 ආයු භායති තසමා ජරා ආයුතො සංභාතීති ඵලපමාරෙන වුතනා
 සසමා ව දඨරකාලෙ සුපපසනනාති සුබ්බමෙපි අනතනො මිසයං
 සුමෙතොව ගණනකසමත්තාති වත්තාදිති ඉන්ද්‍රියානං ජරං පතනස්ස
 පටිපකකාති ආලුචිතාති අවිසදනි ඕලාරිකමි අතතනො විසයං
 ගගෙහවුං අසමත්තාති හොතාති තස්මා ඉන්ද්‍රියානං පරිපාකොති ඵලප
 මාරෙනෙව වුතනා සා පනායං ඵලං නිද්දිට්ඨං සබ්බාමි ජරා පාකට්ඨ
 භවිත්තනාස දුම්බා හොති තස්මි දනතාදිසු ඛණ්ඩිතමාදිදස්සනතො
 රුද්ධමෙමසු ජරා පාකට්ඨරානාම අරුපමෙමසු පන ඡරා තාදි
 සස්ස විකාරස්ස අදස්සනතො පටිවත්තනජරානාම, පුත් අච්ඡි සම්
 චිත්ති ඵලමි දුම්බාහොති තස්මි මණිකන්තකපට්ඨලවකඛුරියාදිනං
 මිස ම මඤ්ඤකාදිසු පාණිනං විස ව පුත්ඵලපලලවාදිසු ව අපාණි
 හං විස අනතරතතරා වණ්ණවිසෙසාදිනං දුම්බිකෙදස්සනතො ජරා

* ගස්මහනව ඛණ්ඩිවනිදි.

අවිච්ඡරා ආම නෙරිනාරජරාති අමනි තතො අසෙසසු පත්ත
 යථා වුද්ධස්ස අනතරනකරා වණ්ණමිසෙසාදිනං සුචිත්තෙසුයානං
 ජරා යථිච්ඡරා ආමාති වෙදිතබ්බාං ඉතො පරං ගොසං ඡෙතසං
 ආදි වුද්ධස්සයෙනව වෙදිතබ්බාං. වුචි මිච්ඡානාති ආදිසු වුචිති
 චට්ඨකචසෙන වුච්චති එකචතුපචසබ්බාය සාමසුද්ධචට්ඨකමතං
 චට්ඨකත්ති භාවචතෙනන ලක්ඛණිදස්සනං, හෙතෙසුති බ්බානං භූමි
 ගුප්පනතිපරිදිපනං; අත්තර්ඛානනති හට්ඨෙසව හිනනාය හිනනා
 නං චතුකබ්බානං * යෙන කෙනති. පරියායෙන යානාභාවපරිදිප
 නං; මිච්චුමරණනති චට්ඨාසබ්බානං මරණං; තෙන සමුච්ඡෙදමරණ
 දිති නිසෙසබ්බි. කාලොනාම අනාගතො තස්ස කිරියා නාලකිනියා;
 එතෙන ලොකුසමිච්ඡානි මරණං දිපෙති. ඉද්දති පරමජාං දිපෙතු
 බ්බානං හෙතෙසුති ආදිමාන පරමජෙන හි බ්බායෙව සිජ්ජනති
 න සංඝො නාම කොචි මරති බ්බෙසු පන හිජ්ජමානෙසු සංඝො
 මරති සිනෙනසු මහොති වොභාතො හොති එථ චතුචොකාරචසෙන
 බ්බානං හෙතෙසු එකචොකාරචසෙන කලෙඛරස්ස නිකෙඛපො චතු
 චොකාරචසෙන වා බ්බානං හෙතෙසු සෙසචයචසෙන කලෙඛරස්ස
 නිකෙඛපො වෙදිතබ්බාං කසමා භවචසෙපි රුපකායසබ්බානස්ස
 කලෙඛරස්ස සමාවතො අථ වා යසමා චාතුමොරාජකාදිසු බ්බා
 හිජ්ජනෙත්ව න කිම් නිකම්පනති තස්මා තෙසං වසෙන බ්බානං
 හෙතෙසු මත්තස්සාදිසු කලෙඛරස්ස නිකෙඛපො එථ ටි කලෙඛරස්ස
 නිකෙඛපකාරණෙනො ච මරණං කලෙඛරස්ස නිකෙඛපොති වුද්ධ
 නති එවමජො දුට්ඨසෙසා ඉති අයව ජරා ඉදව මරණං, ඉදං වුචිමි
 නාමුසොති ඉදං උභයමපි එකතො කසමා ජරාමරණනාති කපියති
 සෙසං වුද්ධතනසමෙවති. ජරාමරණමණ්ණනා නිට්ඨිනා.

ජාතිවාසර ජාති සංඝාති ආදිසු ජායනසෙත ජාති සායං අපරිච්ඡ
 ඤාණායනනවසෙන වුද්ධතා සංඝායනවෙතින සංඝාති සා පරිච්ඡ
 ඤාණායනනවසෙන වුද්ධතා; මහකමනට්ඨන මත්තස්සාතින අණ්ඩප්
 ජලාමුජවසෙන වුද්ධතා; තෙ හි අණ්ඩකොසං වච්චිකොසව මහක
 මනතා පච්ඡන්තා ව්‍ය පටිසංඝිං ගණනනති, අතිනිබ්බතනවෙතින
 අතිනිබ්බන්ති සා සංසෙදභ්මපජාතිකචසෙන වුද්ධතා, තෙ හි පාන
 මාසෙව හුකා නිබ්බතනනති අයං නාව වොගාරදසනා ඉද්දති පර
 මිච්ඡදසනාව හොති බ්බායෙව, හි පරමජෙනො පාතුභවතති න
 භවතො තථ ම බ්බානනති එකචොකාරගමෙ ටිකස්ස චතුචො
 කාරගමෙ චතුනනං පච්චොකාරගමෙ පච්චොකාරෙ භවණං වෙදි
 කබ්බි. සාමුසාමොති උප්පනති; ආයනානානනති එථ තත්ත සත්ත
 උප්පජ්ජානායනනවසෙන සබ්බතො වෙදිතබ්බා; සෙලාගොති
 සුද්ධතනිසං පාතුනාවෙසෙව; යාති පාතුභවතති තෙව හි තාති පටි

ලබාදී නාව හොඳකි. අසං වුවිණිවුණො ජාතීන් ඉමිනා පදෙහි
 ලොකාරනා පරමාර්ථයා ව දෙසිනාය ජාතියා නිගමනා කපරාතීත්,
 භවසූද්ධයාහි එහි පන ජාතියා පළවෙහුනො නාවමහලො වෙදින
 බෙබා, සෙසං වුතනනායමෙවැනි. ජාතිවණ්ණනා නිතිනා.

හව්වාගේ කාමහමොති කවිවිභවො ච උපාතිභවො ච; තත් කාමහමො නාම කාමභවුප්පගමං කමමෙව නං හි උපාතිභවස්ස කාරණංයාං “සුඝො වුඩානං උපාදෙදුගෙකොපාපස්ස උච්චයො”හි ආදීනි විය එලවොහාගේන හමොති වේදිතොහො උපාතිභවො නාම තෙන කංචිත නිබ්බතං උපාදිනනකම්භවකං නං හි එත් හමෙ හව්ගීති කතො හමොති වුත්තං එවං සිබ්බාපි ඉමං කවිවි උපසන්ති උපාතිභවමිති කාමහමොති වුත්තං එසනගො රූපා රූපහවෙදු උපාතිභවමිති එත් පන උපාදුතං කුසලකමිභ වස්ස උපාතිස්සප්පසෙවො පච්චයො හොති අකුසලකමිභවස්ස උපාතිස්සප්පසෙවො සන්තානාදිපසෙවො උපාතිභවස්ස පන සංඛ්ඤාපි උපාතිස්සප්පසෙවො පසෙවො වුත්තනං ප්‍රමාදාති. උපාදුත වාගේ කාමුපාදුතාති ආදිසු වත්තුකාමං උපාදියනාති එතෙන සයං වා නං උපාදියනාති කාමුපාදුතං කාමො ච සො උපාදුතවාති වා කාමුපාදුතං උපාදුතනාති දුල්හගගණං වුච්චති දුල්හමො හි එත්. උපසද්දෙ උපාදුත උපකසාදිසු විය පඤ්ඤාපිභවස්සප්පසෙවො රාහස්ස අධිවචනං අපොච්ඡාසෙවො විචාරතො පනෙතං “තත් කතමං කාමුපාදුතං සො කාමෙසු කාමවිජ්ජෙ”හි වුත්තනගෙතෙව වේදි තබ්බං. නාම දිත්ථ සා උපාදුතවාති දිට්ඨිපාදුතං අථ වා දිට්ඨි උපාදි යති උපාදියනාති වා එතෙන දිත්ථනාති දිට්ඨිපාදුතං උපාදියනාති හි සුච්ඡි ට්ඨි. උත්තරදිත්ථි උපාදියනාති වා නාම දිත්ථ ප්‍රමාදුතං “සංඛෙතො අත්තො ප ලොකො ච දුග්ගෙව සෙවං මොඝමෙසු”නාති ආදි සීලබ්බකුපා දුතඅත්තවාදුපාදුතාවජ්ජිතස්ස සංඛෙදිසීයතස්සප්පසෙවො අධිවචනං අපොච්ඡාසෙවො විචාරතො පනෙතං “තත් කතමං දිට්ඨිපා දුතං තත් දිත්ථනාති වුත්තනගෙතෙව වේදිතබ්බං. නාම සීලබ්බකුපාදියනාති එතෙන සයං වා නං උපාදියනාති සීලබ්බකව නං උපාදුතවාති පාසීලිතං වුපාදුතං හොසීලගොචතාදීනි හි එවං සුභි ති අතිතිවෙසතො සංඛෙදි උපාදුතාති අයමෙත්ථ සංඛෙපො විචාර තො පනෙතං “තත් කතමං සීලබ්බකුපාදුතං ඉතො බ්බිධා සමණ ඉත්තමණං සිංහන සුභි” හි වුත්තනගෙතෙව වේදිතබ්බං. ඉදුග්ගි වදනාති එතෙනාති වාදෙ උපාදියනාති එතෙනාති උපාදුතං කීං වදනාති උපාදියනාති වා අත්තනං අත්තතො වාදුපාදුතං අත්තවාදු සාදුතං අත්තවාදුතතමෙව වා අත්තනාති උපාදියනාති එතෙනාති අත්ත වාදුපාදුතං විසතිවත්තුකාය සකකාය දිට්ඨියා එතං අධිවචනං අපොච්ඡාසෙවො විචාරතො පනෙතං “තත් කතමං අත්තවාදුපා

දනං ඉධ අසුතවා පුපුරුණො අරියානං අදසාසි” ති වුත්තන
 යෙනො වෙදිකුබ්බං—නණ්ණාසමුදසාති එඤ්ඤා කාමුපාදානසං
 උපනිසාසවසෙන අනන්තාරසමනනන්තරානිවිගතාසෙවනාවසෙ
 නවා පච්චයො අවසෙසානං පන සහජාතාදිවසෙනාපි සෙසං වුත්තන
 යමෙවාති—නණ්ණාසාමර රූපනණ්ණා—පෙ—ඛම්මනණ්ණාති එතං
 චක්ඛුවාසාදිසු ජවනවිවිසා පවනතාය නණ්ණාය සෙට්ඨිපුත්තො
 බ්‍රාහ්මණපුත්තොති එවමාදිසු පිනිතො නාමං විස පිනිසදිසාරමණ
 තො නාමං එඤ්ඤා ව රූපාරමණනණ්ණා රූපෙ නණ්ණාති රූපනණ්ණා
 යා කාමරාගභාවෙන රූපං අසාදෙනති පවනනො යා කාමනණ්ණා
 යසානදිට්ඨිසහගතරාගභාවෙන රූපං නිවිචං ධ්‍රැවං සංඝාතනති එවං
 අසාදෙනති පවනනමානා භවනණ්ණා උපපද්දිට්ඨිසහගතරාග
 භාවෙන රූපා උච්ඡිජ්ජති විනාසනති පෙළුන හා භවනිති එවං
 අසාදෙනති පවනනමානා විභවනණ්ණාති එවං නිවිධා හො
 ති යථා ව රූපනණ්ණා තථා සද්දනණ්ණාදසොපිති එතාති
 අධිකාරස නණ්ණානං විවරිතාති හොනාති නාති අජ්ඣන්තරූපාදිසු
 අධිකාරස ඛනිධාරූපාදිසු අධිකාරසාති ඡන්තංස ඉති අනිතාති
 ඡන්තංස අනාගතාති ඡන්තංස පච්චුප්පනානාති ඡන්තංසාති අධික
 ඉතං—අජ්ඣන්තකසුපාදය අසමිති සති ඉඤ්ඤමිති සති හොනිති වා
 එව මාදිති අජ්ඣන්තකරූපාදිතිසසිතාති අධිකාරස ඛාතිරසුපාදය
 ඉමිනා අසමිති සති ඉමිනා ඉඤ්ඤමිති සති හොනිති ඛාතිරරූපාදිති
 සසිතාති අධිකාරසාති ඡන්තංස ඉති අනිතාති ඡන්තංස අනාගතාති
 ඡන්තංස පච්චුප්පනානාති ඡන්තංසාති එවමිති අධිකතනණ්ණාවිවරි
 තාති හොනාති පුන සමගතෙ කාතිරමානෙ රූපාදිසු ආරමිමණ්ණසු
 ඡලෙව නණ්ණාකායා නිසෙසාසෙව කාමනණ්ණාදසො හොනාති—
 එවං.

නිදද්දසනෙත නිදද්දසවිඤ්ඤා විඤ්ඤාසං ව

පුන සමගතො නණ්ණා විදද්දතබ්බා විභාසිනා.

මෙදනා සමුදසාති එඤ්ඤා පන වෙදනාති විපානවෙදනා අභිපෙළ
 නා යා කථං ඡසු මාරෙසු නණ්ණාය පච්චයො හොනිති පච්ච ? අසාද
 නිතො සුඛාය හි වෙදනාය අසාදෙන සන්තා නං වෙදනා මමා
 යනනා වෙදනාය නණ්ණා. උපපාදෙත්වා වෙදනාරාගරාගා හුත්වා
 චක්ඛුවාසෙ ඉට්ඨමෙව රූපං පඤ්ඤානි ලබා ව නං අසාදෙනති
 ආරමිමණ්ණසානව විතතකාරාදිනං සන්තාරං කෙරෙනාති තථා
 සොකමාරාදිසු ඉතංස සද්දදසො පඤ්ඤානි ලබා ව මන අසාදෙ
 නාති ආරමිමණ්ණසානව විතතවාදකගඤ්ඤසුදකතනවායනානා
 මිට්ඨිප්පසංදසාකාදිනං සන්තාරං කෙරෙනාති යථායං යථා පුත්ත
 සිතෙතොන පුත්තං මමායනතා ඛාතියාපි සන්තාරං ස. රානාති සප්පා
 යසද්දිමිතිරාදිතිසෙව නං පායෙනති චෙව හොනෙතති ව. ස. වුත්ත

මහාමාත්‍යාණා උපාදායාණී එන් සන වතුනනනනි උපාදායාණී
 සාමිවචනං වතනාර මහාමාත්‍යාණීනි වුතනං හොති උපාදායාණී උපාදි
 සිකා ගහෙයානි අනො නිසාසනිපි එකෙ පටානමානනනිපි
 අයමෙත්ති විසෙසො සමුහනෙත්ති වා එනං සාමිවචනං තෙන වතුනනනි
 මහාමාත්‍යාණා සමුතං උපාදාය වතනමානං රුපනනි අයමෙත්ති වෙදි
 නබ්බො එවං සබ්බපාපි යානි ව වතනාරි පටිච්ඡ ආදිනි මහාමාත්‍යාණී
 යව වතුනනං මහාමාත්‍යාණා උපාදාය වතනමානං වකායනනාදි
 හෙදෙන අහිංසමෙ පාලියමෙව වුතනං තෙවියනිපිධං රුපං නං
 සබ්බපි රුපනනි වෙදිනබ්බං විඤ්ඤාණසමුදයානි එන් පන යං
 විඤ්ඤාණං යසා නාමසා යසා රුපසා යසා ව නාමරුපසා පච්ච
 යො හොති නාසා වසෙන විසුඛිමගෙන පටිවිමසමුපපාදනිදොසෙ
 වුතනනසෙතෙව විඤ්ඤාණසමුදයා නාමරුපසමුදයො වෙදිනබ්බො;
 සෙසං වුතනනසමෙවොති

විඤ්ඤාණනාමරුපසමුදයානි වකායනි විඤ්ඤාණං වකාය
 නො වා ජාතං විඤ්ඤාණනාම වකායවිඤ්ඤාණං; එවං සොනසාණ
 ජිවිතානාං විඤ්ඤාණානි ඉතරං පන මනොසෙව විඤ්ඤාණනනි
 මනොවිඤ්ඤාණං භිපට්ටිඤ්ඤාණවජ්ජනසා තෙහුවකපිපාකපිතස
 යෙසං අභිවචනං සබ්බාසමුදයානි එන් පන යො සබ්බාසරා
 යසා විඤ්ඤාණසා පටිවසො හොති නසා වසෙන විසුඛිමගෙන
 වුතනනසෙතෙව සබ්බාසමුදයා විඤ්ඤාණසමුදයො වෙදිනබ්බො
 සෙසං වුතනනසමෙවොති සබ්බාරමාතර අහිංසකරණකරි
 සබ්බාරො විජාරමාතර පනසා කාසසංඛාරොති කායතො පච්චන
 සබ්බාරො කායමාතර වොජ්ජපනවසෙන පට්ඨනානං කායාවචරකුස
 ලතො අට්ඨනං අකුසලතො වාදසනනනානි විසතිසා කායසමෙත
 නානමෙතං අභිවචනං, මවිසබ්බාරොති පටිච්ඡතර වචනහෙදවසෙන
 පච්චනානං විසතිසා එව වටිසමෙතනානමෙතං අභිවචනං; වින්
 යසංඛාරොති චිත්තතො පච්චනසබ්බාරො කායවට්චිතර වොජ්
 ජනං අකාමා රතොනිසිදිත්වා විනොනනාසා පච්චනානං ලොකීය
 කුසලාකුසලවසෙන එකුනනිංසමනොසමෙතනානමෙතං අභිවචනං
 අවිජ්ජාසමුදයානි එන් පන කුසලානං උපනිසාසමෙතන අකුසලා
 නං සහජාතාදිවසෙනපි අවිජ්ජා පටිවසො හොතිනි වෙදිනබ්බො
 සෙසං වුතනනසමෙවොති—පෙ—අවිජ්ජාවාතර දුක්ඛ අඤ්ඤාණනනි
 දුක්ඛසමෙව අඤ්ඤාණං මොගසෙසං අභිවචනං; එසතයො සමුද
 යෙ අඤ්ඤාණනනි ආදිසු තන් වතුනි කාරණෙනි දුක්ඛ අඤ්ඤාණං
 චෙදිනබ්බං අනෙකානමතො * වජ්ජතො ආරමිමණතො පටිවජ්ජන
 නො ව නපා හි තං දුක්ඛසමිප්පට්ඨාපනනනා දුක්ඛ අනෙකානමං

* අනෙකානමතො

දුක්ඛස්වභාවස්ස නිසස්සපච්චයභාවෙන වජ්ඣ ආරම්භණපච්චයභාවේ
න ආරම්භණං දුක්ඛස්වභාව නං පටිච්ඡාදෙති තස්ස යාථාචලක්ඛණං *
පටිච්චධර්මිවාරණෙන ඤාණපච්චතියාවෙන් අප්පදුනෙන සමුදයෙ
න අඤ්ඤාණං තිති කාරණෙහි වෙදිතඤ්ඤං අනෙතාගධතො වජ්ඣතො
ආරම්භණතො ච නිරොධපටිපදුනං හි පටිච්ඡාදකමෙව අඤ්ඤාණං
තෙසං යාථාචලක්ඛණපටිච්චධර්මිවාරණෙන තෙසු ච ඤාණපච්චතී
යා අප්පදුනෙන න පන තං තත්ථ අනෙතාගධං නසමිං සච්චවයෙ †
අපරියාපගතතා න තස්ස තං සච්චවයං වජ්ඣ අසහජාතතා කාර
ම්භණං තදුරම්භණං අප්පච්චතනතො පච්ඡිමං හි සච්චවයං ගම්භීර
තතා දුග්ගසංතත්ථ අකිභුතං අඤ්ඤාණං පච්චතනති පුරිමං පන පච්චනී
කමෙධින ‡ සභාවලක්ඛණස්ස දුග්ගසතතා ගම්භීරං තත්ථ විපල්ලාසගා
ශවසෙන පච්චතනති අපිච දුක්ඛති එතතාවතා සභිගහතො වජ්ඣතො
ආරම්භණතො කිච්චතො ච අවිජ්ජා දීපිතා දුක්ඛසමුදයෙති එතතා
වතා වජ්ඣතො ආරම්භණතො කිච්චතො ච දුක්ඛනිෂේධොධෙ දුක්ඛති
රොධගාමිනීසා පමිසදස්සාති එතතාවතා කිච්චතො අවිසෙසතො
පන අඤ්ඤාණනති එතෙන සභාවතො නිද්දිසාති ඤාතඛිඤ්ඤාණසම
මුදස්සාති එත්ථ පන කාමාසවහවාසවා සහජාතාදිවසෙන අවිජ්ජාය
පච්චයා හොනති අවිජ්ජාසවො උපනිස්සයවසෙනොව පුබ්බිප්පනන
තතාවෙන් අවිජ්ජාසවොති වෙදිතඛිඤ්ඤා සො අපරාපරුප්පනනාය
අවිජ්ජාය උපනිස්සයපච්චයො හොති සෙසං වුත්තනන්තමෙධිති. ආසව
වාරො අවිජ්ජාසමුදස්සාති එත්ථ අවිජ්ජා කාමාසවහවාසවානං සහජා
තාදිවසෙන පච්චයො හොති අවිජ්ජාසවස්ස උපනිස්සයවසෙනොව
අපරාපරුප්පනනාවෙන් අවිජ්ජා අවිජ්ජාසවොති වෙදිතඛිඤ්ඤා
පුබ්බිප්පනනා අවිජ්ජාසවො සො අපරාපරුප්පනනස්ස අවිජ්ජාසවස්ස
උපනිස්සයපච්චයො හොති සෙසං වුත්තනන්තමෙධිති. අසං වාරො
යා එසා පටිච්චසමුප්පාදපදෙසු ඡෙදිකා අවිජ්ජා තස්සාපි පච්චය
දස්සනවසෙන වුත්තනා එවං වුත්තනන වානෙනා සංසාරස්ස අනාමන
ශ්ශතා සාධිතා රහාති කප්ථං ආසවසමුදයෙන හි අවිජ්ජාසමුදයො
අවිජ්ජාසමුදයෙනාපි ආසවසමුදයො එවං ආසවා අවිජ්ජාය අවිජ්ජාපි
ආසවානං පච්චයොති කප්ථා පුබ්බාකොපි න පඤ්ඤායති අවිජ්ජාය
තස්සා අපඤ්ඤාණතො සංසාරස්ස අනාමනශ්ශතා සිධා හොතිති.

එවං සංඛිතිමෙ ඉමස්මිං සුත්තෙ කම්මපථවාරො ආහාරවාරො.
දුක්ඛවාරො ජරාමරණජාතිභවඋපාදනතණ්හාවෙදනාචස්සසලාය
නනනාමරුපවිඤ්ඤාණසංඛාරඅවිජ්ජාආසවවාරොති සොළසවාරො
වුත්තනා තෙසු එකකස්ස වාරස්ස සංඛිතිපටිච්චාරවසෙන විධා සිත
තතා චත්ථිංසයානාති හොනති ඉති ඉමස්මිං සුත්තෙ ඉමෙසු
චත්ථිංසයානෙසු චතතාරි සච්චාති කපිතාති එතෙසංයෙව විතර්
රවසෙන වුත්තනසු සොළසසු ථානෙසු අරහත්තං කපිතං ඤේ

* යාථාචලක්ඛණ † නසමිං සච්චව ‡ පච්චනීයසේන

රසස පන මනෙක වන්තියායපි ණනසු මනනාදි සවිවිනි
වතනාතො ච මයා කපිතානි ඉති සකලෙපි පවමහානිකාසකමි
තිතෙ බ්‍රිඩවමන නතී නං සුතනං යත් වන්තියකත්තුං වතනා
රිසවිවනි වන්තියකත්තුං අරගතනං සකාසිනං අඤ්ඤානු ඉම
මහා සමමාදිසිසුතනාති.

ඉදමවොචායසමා සාරිපුතො ඉදං මානියාස වතුසට්ඨපරියා
යෙති වන්තියාස අරගතනපරියායෙතිති වතුසට්ඨියා කාරණෙති
අලභිකරිචා සමමාදිසිසුතනං ආයසමා සාරිපුතො අවොච අතනම
නා තෙ තිකඤ්ඤා ආයසමතො සාරිපුතනාස භාසිතං අතිනඤ්ඤාති.

සමමාදිසිසුත්තවර්ණනා නිසීතා.

එමමෙමසුනිනාති සතිපඨානසුතනං යත් කුරුසු විහරතිති කුරු
නාම ජානපදිතො රාජකුමාරා තෙසං නිවාසො එකොපි ජනපදෙ
රුල්ලිසිතෙදාන කුරුති බ්‍රිඩව නං කුරුජනපදෙ අට්ඨකථාචරියා
පනානු මනාතුකාලෙ තිසු දීපෙසු මනුසාස ජලේදිපො නාම බ්‍රිඩ
පචේකබ්‍රිඩමහාසාවකවකනවකතිපපතුතිනං උතතමසුරිසානං උපස
කතිතුමි උතතමදීපො අතිරමණියොති සුචා රඤ්ඤා මනාතුචකන
වතනනා වකනරතනං පුරකකිචා වතනාතො දීපෙ අනුසාසය
තෙතන සමිං ආගමිංසු තතො රාජා පරිනායකරතනං පුළු අතිනු
බො බො මනුසාලොකතො රමණීයතරං ධානනාති කාමා දෙව
එවං භර්ගසි කිං න පසාසි වන්දිමසුරියානං ආනුභාවං නනු එතෙසං
ධානං ඉතො රමණීයතරනාති රාජා වකනරතනං පුරකකිචා තත්
අගමාසි වතනාතො මහාරාජාතො මනාතුචහාරාජා ආගතොති
සුචාච මතිතීතො මහානුභාවො රාජා න සකසා යුධෙන පරිබාහි
තුනාති සකරජ්ජං නියතතෙසුං සො නං ගහෙචා පුන පුළු අති නු
බො ඉතො රමණීයතරං ධානනාති අට්ඨසා නාවතියභවනං කට්ඨිංසු
තාවතියභවනං දෙව රමණීයං තත් සකසාස දෙවරඤ්ඤා
ඉමෙ වතනාතො මහාරාජාතො පරිවාරකා දෙවාරතුමියං නිට්ඨනති
සකෙකා දෙවරාජා මතිතීතො මහානුභාවො තසයිමාති උපහොග
ට්ඨානාති යොජනසකසුඤ්ඤබො වෙජ්සනනා පාසාදෙ පමයො
ජනසතුඤ්ඤබො සුඩමමා දෙවසභා දියභිසියොජනසකිතො වෙජ්ස
තො රජො තථා එරාවණො ගතී දිබ්බරුක්කසගසාපතිමණිනිනං
නාදනවනං විකතලතාවනං ඵාරුසකවනං යොජනසතුඤ්ඤබො
සාරිවජ්ජනකො කොට්ඨාරො තසා ගතට්ඨා සට්ඨිගොජනාසනා
පඤ්ඤාසොජනවිජාතා පට්ඨසගොජනුඤ්ඤබො ජයසුචනපුළු
වණ්ණං පඤ්ඤාසට්ඨලසිලා යසා බ්‍රිද්ධාස සකසාස නිසිදතො උප
සිභිකාසො අනුපච්ඡිති නං සුචා රාජා තත් ගතතුකාමො වකනර

තනං අභිභූත්තිරි නං ආකාසං උභති සභිං. වතුරභිතිතිසා සෙන ස අභ මිනං දෙවලොකානං වෙමජ්ඣන්තො වක්කරතනං ඔතරිකිං පඨවියං පතිට්ඨාසි සභිං. පරිනායකරතනපත්‍රොසං වතුරභිතිතිසා සෙනාය රාජා ඵකතොව නාවතිංසභවනං අගමාසි සතකා මිකා නා ආගතොති සුඛොව තසා පවට්ඨාගමනං කතො සවාගතනෙන මහාරාජ සකතනන මහාරාජ අනුසාස මහාරාජාති වජ්ඣං සභිං. නාට කෙති රජජං වෙ භාගෙ කතො එකා භාගවදසි රඤ්ඤා නාවතිංසභ වනෙ පතිතිනමතනසංසව මනුසංසාවො විභවජි දෙවභාවො පාත්‍ර රහොසි තසා කීර සතෙකාන සභිං. පණ්ඩුකමලලසිලාය නිසිංහායා අකඛිතිමසනමනෙතන නානාතො පඤ්ඤායති නං අසලලකෙති නානා දෙවා සකකායා ව තසා ව නානතෙන මුත්තනති සො තත්ථ දිබ්බසම්පන්නමනුභවමානො යාවජන්තිංසසකානා උපපජ්ජමා චුතා නාව රජජං කාරොමා අතිනෙතාව * කාමෙති නතො වට්ඨිති අතන නො උය්ගතන පතිතො වානානපෙන පුට්ඨතගෙනො කාලමකාසි චක්කරතනෙ පන පඨවියං පතිතිනෙ පරිනායකරතනං සුවණ්ණ පට්ඨෙ මකාතුපඤ්ඤා † ලිබාපෙමා ඉදං මකාතුරජජනති රජජ මනුසාසි තෙති තිති දීපෙති ආගතමනුසාය පුත ගනතුං අසතෙතො නානා පරිනායකරතනං උපසංකමිමා දෙව මයං රඤ්ඤා ආනුභා වෙන ආගතා ඉදති ගනතුං න සතෙකාම වසනට්ඨානං නො දෙ භිති යාවිංසු සො තෙසං එකකතපනපදමදසි තත්ථ පුබ්බවිදෙගතො ආගතමනුසොති ආවසිතපපදෙසො ‡ තායෙව පුරිමසඤ්ඤාය විදෙග රට්ඨානති නාමං ලති අපරගොයානතො ආගතමනුසොති ආවසිතපප දෙසො අපරනතජනපදෙති නාමං ලති උපතරකුරුතො ආගතමනු සොයති ආවසිතපපදෙසො කුරුරභිනති නාමං ලති පනුතන පන ගාම නිගමාදෙයා උපාදය බහුවචනෙන වොගරියති තෙන චුතනං කුරුසු විතරතිති.

කම්මාස්ස ධම්මස්නාම කුරුතං නිගමොති කව්මාසංධට්ඨනති එත්ථ කෙටි ධකාරයස දකාරෙන අත්ථං වණ්ණයනති කව්මාසො එත්ථ දම්මතොති කව්මාසංධට්ඨං කව්මාසොති කව්මාසපාදෙ පොරිසාදෙ චුට්ඨති තසා කීර පාදෙ බාණුකෙන විධිතොව වණ්ණ රූගතනො භිතතදරුඤ්ඤො හුත්වා රූති තසමා කව්මාසපාදෙති පඤ්ඤාසිත්ථ සො ව තසමීං ඔකාසෙ දම්මතො පොරිසාදහාවතො පටිසෙතිතො කෙන මහාසතෙතන කතරසමීං ජාතකෙති සුතසොමජාතකෙති එකෙ ඉමෙ පන පේරා ජයද්දියජාතකෙති වදනති තදති මහාස තෙතන කව්මාසපාදෙ දම්මතො යථාග.

* අකතනෙතාව † මකාතුපාතනං ‡ ආවාසිතපපදෙසො

“සුතො යද් ගොමී ජයද්දියස පචාලරට්ඨාඨිපතියස අනුජො

චජ්ඣා පාරං පිතරං අමොචසිං කමමාසපාදච්චතමපසාදසි” තති.

කෙටි පන ධිකාරෙනෙව අත්ථං විණරුසනාති කුරුරට්ඨාඨිපතියං
කීර කුරුචතබ්බෙමා * නසමිං කමමාසො ජාතො තසමා නං සානං
කමමාසො එත්ථ ධිමෙමා ජාතොති කමමාසසබ්බෙතනි වුට්ඨති තත්ථ
නිව්ට්ඨතිගමස්සාපි එතදෙවනාමං භුමච්චතෙන නසමා න වුත්ත
නති අචසනොකාසනො භගවතො කීර තතමිං නිගමෙ විසතො
කාසො කොටි විභාරො නාගොසි නිගමතො පන අපකාමෙ අඤ්ඤ
තරයමිං උදකසල්පතෙන රථකෘතෙ භූමිසාගෙ මනාවතසණ්ඩා
අගොසි තත්ථ භගවා විභාසි නං නිගමං ගොචරගාමං කත්වා තසමා
එවමෙත්ථ අත්ථො වේදිතබ්බො කුරුසු විහරති කමමාසසබ්බෙමා නාම
කුරුතං නිගමො නංයෙච ගොචරගාමං කත්වා එතායෙන අයං
භික්ඛුවෙ මගොති තසමා භගවා ඉදං සුත්තවගාසි කුරුචාසිනං
ගමිහීරදෙසනාපට්ඨගණසංස්ථාය කුරුරථවාසිනො කීර භික්ඛු
භික්ඛුණීසො උපාසකඋපාසිකාසො උතුපච්චසාදිසමුපනනතො
තසස රථසස සපපාසඋතුපච්චයසෙවතෙන නිව්ට්ඨං කලලසරීරං
කලලචතො ච ගොන්ති ගො විත්තසරීරකලලතාය අනුගාහිත
පඤ්ඤබලා ගමිහීරකථං පටිගහනෙතො සමත්වා ගොන්ති තෙන තෙ
සං භගවා ඉමං ගමිහීරදෙසනාපට්ඨගණසංස්ථාය සල්පසසනො
එකවිසිට්ඨා සානෙසු කමමාසානං අරතතෙන පකසිට්ඨො ඉදං ගමිහී
රත්ථං සතිපට්ඨානසුතං අහාසි යථාහි † පුරිසො සුවණ්ණවණ්ණො
වකං ලභිත්වා තත්ථ නානාපුප්පාති පකසිට්ඨො සුවණ්ණවණ්ණො වං වා
පන ලභිත්වා සත්තරානාති පකසිට්ඨො එවං භගවා කුරුරථවාසි
පරිසං ලභිත්වා ගමිහීරදෙසනං දෙසෙසිති තෙනෙවෙත්ථ අඤ්ඤතිපි
ගමිහීරත්ථාති දීඝනිකායෙ මහානිදානං මහාසතිපට්ඨානං ඉමසමිං
චජ්ඣවතිකායෙ සාරොපමං රුක්ඛපමං රථසාලං මාගඤ්ඤං ආනජ
සපපාසනාති අඤ්ඤතිපි සුත්තාති දෙසෙසිං අපි ච තාමෙං ජනපදෙ
වතස්සාපි පරිසං පකතිගාච සතිපට්ඨානභාවනානුයොගච්ඡාස්සනා
විහරනාති අනතමසො දුසකමකරපරිජනාපි සතිපට්ඨානපට්ඨො
සුත්තමෙව කථං කතොති උදකතිත්ථසුත්තකතනට්ඨානාදිසු නිර
ත්ථකකථානාම නපච්චතනාති සමෙ කාමි ඉතී අමෙ වං කතරං සති
පට්ඨානභාවනං මනසිකරොසිති පුච්ඡතා න කිමිති වදාති නං ගර
ගනාති සිරස්ථිතා ජීවිතං ජීවමානාපි ඔමං මහසද්ධාති අථ නා මාදුති
පුන එවමකාසිති ඔවදිත්වා අඤ්ඤතරං සතිපට්ඨානං උගහණාපෙ
නාති යා පන අහං අසුඛසතිපට්ඨානං නාම මනසිකරොමිති වදාති
තස්සො සාධු සාධුති සාධුකාරං දාමාතවජීවිතං සුචිතං ඔමං නාම මනු
ස්සත්තං පාතො නවත්ථාය සට්ඨාසඤ්ඤො උපපට්ඨානාති අද්දි පසං

* කුරුචතබ්බෙමා, † නං සථාති

සත්ති න කෙටිලවෙත් මනුස්සජාතිකායෙව සතිපට්ඨානමනසීකා
 රෙ සුභතා තෙ නිස්සාය විහරන්තා නිරවඡානගතාපි තත්ත්වං වජ්ඣ * එ
 කො කිර නවගණො † සුවපොතකං ගහෙතො සික්ඛාපෙතො විව
 රති සො හික්ඛුණුපසස්සං උපනිස්සාය වසිත්වා ගවනකාලෙ සුව
 පොතකං පමිත්තිසිත්වා ගතො තං සාවණේරියො ගෙහනිං පරිජග්ගිං
 සු බුධිරක්ඛිනොති තස්ස නාමං අකංසු තං එකදිවසං පුරතො නිසි
 න්තං දිස්වා මහාථෙරී ආහ බුධිරක්ඛිතොති කිං අයෙයති අත්ති තෙ
 කොපි භාවනාමනසීකාරොති නන්දියෙයති ආදියො පබ්බජිතානං
 සත්තිකෙ වසන්තො නාම විද්වත්තභාවෙන භවිතුං නට්ඨිති
 කොට්ඨෙව මනසිකාරො ඉවතිතබ්බොති නිං පන අඤ්ඤං න සත්ති
 සස්ස අපි අට්ඨති සජ්ඣායං කරොතිති, සො ථෙරියා ඔවාදෙ ධම්මා
 අපි අපිති සජ්ඣායෙනො වරති තං එකදිවසං පාතොව තොරණ
 ගෙහ නිසිදිත්වා බාලානපං තප්පමානං එකො සකුණො නබපජරෙන
 අග්ගගෙසි සො කිරීති සද්දමකාපි සාවණේරියො සුත්වා අයෙය බුධි
 රක්ඛිතො සකුණෙන ගතීතො මොචෙම නතති ලෙඛිට්ඨආදීති ගහෙ
 තො අනුබ්බන්ති ගණ්ඨිංසු තං ආනෙත්වා පුරතො ධම්මං ථෙරී ආහ
 බුධිරක්ඛිත සකුණෙන ගතිතකාලෙ කිං විනොදාසීති න අයෙය
 අඤ්ඤං විනොදාසිං අභිප්පජාම අභිප්පජං ගහෙතො ගවන්ති කතරස්මිං
 හි ආනෙ විපජ්ජිතස්සාතිති එවං අයෙය අට්ඨි පුජ්ඣෙව විනොදාසීනාති
 සාධුසාධු බුධිරක්ඛිත අනාගතභවස්ස තෙ පට්ටියො භවිස්සාතිති, එවං
 තත්ති නිරවඡානගතාපි සතිපට්ඨානමනසීකාරස්සත්තා තස්මා තෙසං
 භගවා සතිපට්ඨානවිමිත්තෙව පජානන්තො ඉදං සුභතං අනාසි තත්ති
 එකාසනොති එකමග්ගො; මග්ගස්සති

මග්ගො පන්ථො පට්ඨා පඤ්ඤා අර්ථං, ට්ට්ට්ඨායනං.

නාමා උත්තරපසඤ්ච ඤාමො ච හිසි සංඝාමා” ති.

බහුති වා නාමාති ස්වායං ඉධ අයන නාමෙන වුතොනා තස්මා
 එකායනො අයං හික්ඛෙව මග්ගොති එත් එකමග්ගො අයං හික්ඛ
 වෙ මග්ගො න මෙධාපථභුතොති පට්ටියො දට්ඨිබ්බො අට්ඨා එකෙ
 න අසිතබ්බොති එකායනො එකෙනාති ගණ්ඨිකණ්ඨිකං පභාය විවෙ
 කට්ඨින පටිච්චෙනො අසිතබ්බොති උප්පජ්ජතබ්බො අයනාති වා
 එතෙනාති අයතො සංසාරතො නිබ්බානං ගවන්තාති අයො එක
 සස්ස අයතො එකායනො එකස්සාති සෙට්ඨස්ස සබ්බසත්තසෙට්ඨාට
 භගවා තස්මා භගවතොති වුද්ධතං හොති කිවාපි හි තෙන අඤ්ඤාපි
 අයනාති එවං සතෙතපි තගවතොව සො අයතො තෙන උප්පාදි
 තත්තා යාම “සොති බ්‍රාහ්මණ භගවා අපුප්පනාස්ස මග්ගස්ස උප්පා
 දෙනා”ති ආදී, අයතිති වා අයතො ගවන්ති පට්ටිකාති අයො එක
 සමිං අයතො එකායනො ඉමස්මිංසෙව ධම්මට්ටි යෙස පට්ටිකාති නාඤ්ඤ
 ත්වාති වුද්ධතං හොති යාම “ඉමස්මිං මො සුභද්ද ධම්මට්ටිකායෙ අරි

* වජ්ඣ—සබ්බෙසු. † නට්ටගණො. ‡ අර්ථය.

සො අධිභිකිකො චලෙහො උපලබ්භති” ති දෙසනාභෙදෙයෙව සෙ සො අන්තො පනෙනො අපිච එකං අයතීති එකායනො පුබ්බාගෙ නානාමුඛසාවනානායසාවනෙකාපි අපරභාගෙ එකං නිබ්බානමෙව ගච්ඡතීති චූත්තං භොගි, යථාග භ්‍රිතවා සහමපති—

“එකායනං ජාතිව්‍යන්තදස්සී

මගං පජානාති නිතානුකම්පී

එතෙන මගෙන අනංසු පුබ්බෙ

තරියුනාති සෙ ඩ තරනාති ඔඝ” නති.

කෙපි පන න පාරං දිගුණං යනාතීති භාජානසෙන යසමා එක වාරං නිබ්බානං ගච්ඡන්ති තසමා එකායනොතිපි වදනාපි තං න යුජ්ජති ඉටස්ස භි අත්ථස්ස සකිං අයතොති ඉමිනා බ්‍රහ්මනෙත භවී තබ්බං යදි පන එකං අයනමස්ස එකා ගති පවනනතීති එවං අත්ථං සොපජ්ජාමා චුලෙච්ඡාස බ්‍රහ්මජානං යුජ්ජස්ස අත්ථා පන උභයථාපි න යුජ්ජති කසමා ඉධ පුබ්බාගෙමග්ගස්ස අභිපෙක්කනතා කායාදිචතු ආරමමණ්‍යපවනොති පුබ්බාගසනිපට්ඨානමගො ඉධාසිපෙය තො න ලොකුත්තරො සො ච අනෙකවාරමපි අයති අනෙකංවස්ස අයනං භොති පුබ්බෙතිච ඉමංමං පදෙ මහාචරානං සාකම්පා අභොසියෙව නිට්ඨකචුලනාගමෙරො * පුබ්බාගසනිපට්ඨානම ගොති ආග ආචරියො පනස්ස නිට්ඨකචුලසුමමෙරො මියසක මගොති ආග පුබ්බාගෙහො භග්ගෙ මියසකො ආවුසොති අවරියෙ පුනස්පන භණ්ණො අපට්ඨොතිටා, නුණ්භි අගොසි පඤ්ඤා අවිතිවිජ් නිත්වා ච උට්ඨගිංසු අථාචරියමෙරො නභානකොට්ඨකං ගච්ඡන්තො මයා මියසකමගො කම්පතො චුලනාගො පුබ්බාගමගොති ආද ය මොගරති කොනුමො එත්ථ විනිට්ඨයොති සුත්තනතං ආදිතො පඨාය පරිවත්තනතො “සොති කොපි නිකම්පෙ ඉමෙ මත්තාතො සනිපට්ඨානෙ එවං ගාමෙය්‍යං—සත්තට්ඨානාති” ති ඉමංමං ධංනෙ සලල කෙබ්බි ලොකුත්තරමගො උපපජ්ජන්තා සත්තට්ඨානාති නිට්ඨමානො නාම නත්ථි මයා චුත්තො මියසකමගො න ලබ්භති චුලනාගෙන දිසො පුබ්බාගමගොති ලබ්භතීති ඤාමා අභිමයං ධම්මසට්ඨෙණ සුට්ඨ අගමාසි පොරාණකමෙරා කිර පියධම්මසට්ඨෙණ භොගාති සඤ්ඤා සුකම්ප අගං අගං පඨමනති එකපසභාතෙතොව ඤසරනති තසමෙව දිවසෙ චුලනාගමෙරස්ස වාතො තෙන ධම්මාසනෙ නිසීදිතො විජ් නිං ගතොමා පුබ්බාගාථාසු චූත්තාසු මෙරස්ස ආයනවිට්ඨියං සිතස්ස න එතදභොසි රහොතිසීදිතො වකබාමිති පොරාණකමෙරා යි අනු සුය්‍යකා භොගාති න අත්තනො රුමිමෙව උච්ඡිභාරං විය උකම්පි තො විමරනති කාරණමෙව ගණ්ඨනාති අකාරණං විස්සංසොග්ගති තසමා මෙරො ආවුසො චුලනාගාති ආග සො ආචරියස්ස විය සද්ද

* (නෙට්ඨක, නිපෙට්ඨක) චුලනාගමෙරො

දෙති ධම්මං ධර්මපඤ්ඤාං භවෙත්ති ආහ ආවුසො චුලලානාහ මයා
වුතෙතා මිත්තකමග්ගො න ලබ්බති තයා වුතෙතා සුඛබ්බාගසතිප
ට්ඨානමග්ගොව ලබ්බතිති ථෙරො විනොති අමිතාකං ආචරිතො
සබ්බපරියන්තිතො භිෂ්ටමො සුතවුමො එවරුපස්සාපි නාම
භික්ඛුනො අයං පඤ්ඤා ආලුලාහි අනාගතෙ මම භාතිකා ඉමං පඤ්ඤා
ආලුලස්සනති සුතනං ගගෙතො ඉමං පඤ්ඤා නිව්චලං කරස්සාමිති
පටිමම්භිද්ධග්ගතො එකායතො මග්ගො වුවිට්ති සුඛබ්බාගසතිපට්ඨාන
මග්ගො,

“ මග්ගානට්ඨමිතිතො සෙට්ඨා සච්චානං චතුරො පදා
විරාගො සෙට්ඨා ධම්මානං දිපදනව චක්ඛුමා,
එසොව[†] මග්ගා නන්දෙද්දෙද්දස්සනස්ස විසුඤ්ඤා
එතම්භි තුමෙහ පටිපජ්ජමා මාරසෙනපමද්දනං
එතම්භි තුමෙහ පටිපනනා දුක්ඛස්සනතං කරස්සමා”ති.

සුතනං ආගරිතො ධර්මපසි. මග්ගොති මනනාදෙන මග්ගො නිබ්බා
නාචනාමයන නිබ්බානාදිකෙති මග්ගායමෙති ව; සත්තානං
විසුඤ්ඤාති රාගාදීඨි මලෙති අභිජ්ඣාපිසමලොභාදීහි ව උපක්කිලෙ
සෙති උපක්කිලිට්ඨවිතතානං සත්තානං විසුඤ්ඤාය; තථාහි ඉමිනා
ව මග්ගන ඉමන සත්තසංස්සනප්පාධිකානං චතුරානං අසංකිලියතා
නං උපරි එකස්මිංසෙව කපප නිබ්බිතතනණ්ඩකරමෙධ්වකර
සරණ්ඩකරදිපකිකරනාමකෙ වුමෙ ආදිං කතො සත්තමුතිපරිසො
සානා අනෙකාසප්පාධිකානං අනෙකාස පට්ඨකසම්මුඛා ගණන
පටං වි ෧෭ තතා අ : යසාපසාති ඉ : ම සත්තා සබ්බෙ විතතමලෙ පටා
තො පරමවිසුඤ්ඤා පතො රුපමලමසෙන පන සංකිලෙසපට්ඨාන
පඤ්ඤානුගමෙව නන්දි—තථාහි,

“ රුපෙන සංකිලිතෙන සංකිලිස්සනාති මානවා
රුපෙ සුමෙ විසුඤ්ඤාති අනන්ධතං මගෙසිනා
විනොතන සංකිලිතෙන සංකිලිස්සනාති මානවා
විනොතන සුමෙ විසුඤ්ඤාති ඉති වුතනං මගෙසිනා”.

සථාහ “ විතතසංකිලෙසා හික්ඛවෙ සත්තා සංකිලිස්සනාති විතත
පට්ඨානා විසුඤ්ඤාති” ති තම විතතපට්ඨානං ඉමිනා සතිපට්ඨානම
ග්ගෙන සො මග්ගාහ සත්ත : ට විසුඤ්ඤා සොකපරිද්දවානං සමති
ක්කමායාහි සොකස්ස ව පරිද්දෙවස්ස ව සමතික්කමාය පභානායාහි
අනෙකා අයං යි මග්ගො භාවිතො සත්තතිමහාමතනාදීනං විස
සොකසමතික්කමාය පට්ඨානාදීනං විස ව පරිද්දෙවසමතික්කමාය
සමතික්කමාහි තෙනාහ සොකපරිද්දවානං සමතික්කමායාහි කිවාපිති
සත්තතිමහාමග්ගො.

“යං පුබ්බං තං විසොධෙති පච්ඡා තෙ බහු[†] කිච්ඡාං

මජ්ඣෙකෙ වෙ නො ගහෙසුසි උපසන්නො වර්ණසි” ති.

ඉමං භාථං සුචා සහපට්ඨමිතිදුති අරහත්තං පතෙතා.

පට්ඨාචාරා “න සන්ති පුත්තා නානාය න පිතා නපි බබ්බා

අනතකෙනාභිපන්නාස්ස නච්ඡි ඤජිසු තානතා” ති.

ඉමං භාථං සුචා භොතාසතතිථලෙ පතිඨාසි යසො පන කායවේ දනාවිත්තධම්මෙසු කම්බමිමං අනාමසිච්ඡා භාවනා නාම නච්ඡිතසමා තෙපි ඉමිනාව මහෙන්න සොකපරිදෙවෙ සමතින්නානතාති වෙදිත බබ්බා. ඤජිසු මහජනානාං අත්ථමිතමාසාති † කාසිකදුකකියා ව මෙතසිකදෙමනාස්සසවාති ඉමෙසං චිත්තං අත්ථමිතමාය නිරොධායා ති අපොඨා; අයං හි මහො භාවිතො තියාපොඨාදීනං විස දුක්ඛස්ස සක්කාදීනං විස ව දෙමනාස්සස්ස අත්ථමිතමාය සංවත්තති—තත්ත්වං අත්ථදීපනා--සාවච්ඡියං කිර තියෙසා නාම ඤජිමිතිපුත්තො වත්තා රිසගිරිඤ්ඤකොට්ඨෙයා පහාය පබ්බජිච්ඡා අභාවකෙ අරඤ්ඤා විහ රති තස්ස කතිට්ඨාභාතුහරියා ගච්ඡති නං ජීවිතා වොරොපෙඨාති පච්ඡන්ත වොරෙ පෙසෙසි තෙ ගත්ථා ථෙරං පටිවාරෙත්වා නිසීදිං සු ථෙරො ආහ කසමා ආගතත්ථ උපාසකාති තං ජීවිතා වොරොපෙ ස්සාමාති පාටිභොගං මෙ උපාසකා ගහෙත්වා අපෙජ්කරන්ති ජීවිතං දෙඨාති කො තෙ යමණ ඉමෙසං සානෙ පාටිභොගො භවිස්සතිති ථෙරො මහනතං පාසානං ගහෙත්වා මෙ උරසීති හිඤ්ඤා වට්ටති උපාසකා පාටිභොගොති ආහ තෙ අපක්කමිත්වා වසිකමනසිසෙ අග්ගිං කත්වා නිපජ්ජංසු ථෙරස්ස වෙදනං වික්ඛම්බෙත්වා සීලං පච්ච වෙක්ඛන්තො පරිසුඛං සීලං නිස්සාය පිතිපාමොජ්ජං උපපජ්ජ තෙනා අනුක්කමෙන විපස්සනං වසීසෙන්නො තියාමරන්ති සමණධම්මං කත්වා අරුණ්ණගමනෙ අරහත්තං පතෙතා ඉමං උදනං උදනෙසි.

“උහො පාදති හිඤ්ඤා සංයමිස්සාමි මො අහං

අවිට්ඨාමි හරායාමි සරාගමරණං අහං,

ඵවාහං වින්තසිත්වාන සඨාතුතං විපස්සාමි.

සමපත්තෙ අරුණ්ණගමනි අරහත්තං අපාපුණි” නති.

අපරෙපි තිංසතික්ඛු භවත්තො සන්තිකෙ කම්බට්ඨානං ගහෙත්වා අරඤ්ඤා විහාරෙ වස්සං උපගන්ත්වා ආවුසො තියාමරන්ති සමණ ධම්මොව කාතබ්බො න අඤ්ඤාමඤ්ඤාස්ස සන්තිකං ආගතත්තමාති වත්වා විහරිංසු තෙසං සමණධම්මං කත්වා පච්චාසමසෙ පච්චාසනා නං ඵෙකා වසෙසා ආගන්ත්වා ඵෙකකං හික්ඛුං ගහෙත්වා ගච්ඡති න කොපි මං වසෙසා ගණ්ඨිති වාචස්ව නිඤ්ඤාපෙසි ඵවං පච්චසසු හික්ඛුස්ස බාදිතෙසු උපසාසථදිවසෙ ඉතරෙ ආවුසො කුතින්ති පුච්ඡ තා ඤාත්වා ව ඉදුති ගතිතෙන ගතිතොමිතිති වත්තබ්බනාදි වත්වා

[†] තෙ මාහු, † අත්ථමිතමාය, -සබ්බසු.

විහරිමු අප් අසුසුතරං දහරහිනුම පුරිමනෙයෙනෙව වාගෙයා ගණිති සො වාගෙයා ගනනානි ආගමිකයු කතනරදනෙති ව උකතා දෙයා ව ගතෙතො මොවොසොමානී අනුබන්ධිසු වාගෙයා හිකුනං අතනි ඡිනනතවට්ඨානං ආරුග්ග නං තිකුමු පාදබ්ගුට්ඨකනොප ට්ඨාය බාදිතුං ආරති ඉතරෙපි ඉදුහි සප්පුරිය අමෙහති කතනබ්බං නත්ති හිකුනං විසෙසො නාම ඵවරුපෙ ඨානෙ පසුසුයනීති ආගංසු සො වාගෙයාමුතෙ නිපතොනාම නං ටෙදනං විකබ්බෙතො නිපසුසනං විකිසෙතොනා යාවසෙසපථො බාදිතසමයෙ සොතාපනොනා හුතො යාවජන්නුකා බාදිතසමයෙ සකදගාමී යාවනාහියා බාදිතසමයෙ අනාගාමී හුතො ගදයරුපෙ අබාදිතෙයෙව සහපට්ඨමිහිදුහි අර හතනං පථො ඉමං උදනං උදනෙසි.

“සිලවා වතසට්ඨනොනා පසුසුදවා සුසමාගිනො
මුහුතනං පමාදමන්වාස වාගෙයනොරුමිඨානසො
පඤ්චරසමිං ගගෙතොන සිලාය උපනිතකො

කාමං බාදතු මං වාගෙයා ගතකො කාසො අවිනනනං
පට්ටලෙඨ කමුමඨානමිති මරණං ගොති * හදුනං” ති.

අපරොපි පිනිමලුනෙරොනාම ගිහිකාලෙ නිසු රජේජසු පටාකං ගගෙතො තලෙපණ්ණිදීපං ආගමම රාජානං දිසවා රසුසු කතානු ගගෙයා ඵකදිවසං ලංඡකාසනසාලාමාරෙන † ගමජ්ජනො “රූපං තිබ්බෙව න තුමිසාකං නං පජගථ නං මො පහිණං දීඝරතනං හිනාය සුබාය හවිසසනී” ති න තුමිසාකවංගං සුමො විනොතෙති නෙව කිර රූපං අතනොන න ටෙදනාති සො නං යෙව අභිකුසං කතො නිකබ්බිතො මහාවිහාරං ගන්තො පබ්බජ්ජං යාමිතො පබ්බජ්ජනා උපසට්ඨනොනා ටෙ මානිකා පගුණං කතො නිංසගිහිකුමු ගගෙතො ගගනරවාලියඅභිගණං ‡ ගන්තො සමණධම්මං අකාසි පාදෙසු අවත නොනසු ජන්නුකෙහි මඛකමති තමෙකරතනං ඵකො මිගථදුකො මිගොති මසුසුමානො පහරි සානති විනිච්ඡිතිතො ගතා සොනං සතරිං හරාපෙතො පහාරමුබානි තිණවට්ටියා පුරාපෙතො පාසානපි ට්ඨිසං අතනානං නිසීදපෙතො ඔකාසං කාරාපෙතො විපසුසනං වඬි සෙතො සහපට්ඨමිහිදුහි අරහතනං පථො උකතාසිතසද්දෙන ආග නානං හිකුනං වාකරිතො ඉමං උදනං උදනෙසි.

“හාසිතං බුබුසෙතො සබ්බලොකගොවාදිනා
න තුමාකං ඉදං රූපං නං ජ්ඣෙය්‍යාථ හිකබ්බො
අනිච්චා වත සඬ්ඛාරා උප්පාදවයධම්මිනො
උප්පජ්ජිතො නිරුජ්ඣනානි තෙසං වුපසමො සුබො” ති.

* මරණං ගිමිති. † කිලජකාසන. ‡ ගවරවාලඅභිගණං.

අළු නං නිකුළු ආහංසු සමෙ හන්‍යන සබ්බසම්මුතො අරොහො අභවිස්ස අධා තෙ සමුද්දමන්තෙනා හන්‍යං පසාරෙත්වා සිසං පරාම සෙසංසාති. එවං තාව අයං මහො නිස්සප්පෙරාදීනං විය දුකුඛස්ස අත්ඛගමාය සංවත්තති.

සනෙකා පන දෙවනාමිනෙදු අත්තනො පච්චිධං පුබ්බනිමිත්තං දිස්වා මරණභයසන්නප්පිතො දෙවනස්සජානො ගතවත්තං උපසංකමිත්වා පඤ්ඤාං පුච්ඡි සො පඤ්ඤාවිස්සජ්ජනාවසානො අසීඨිසභස්සා හි දෙව්තාහි සඬිං සොනාසත්තිථලෙ පඨිඨාසි සා වස්ස උපපත්ති පුන පාකනිකාව අහොසිංසුමුගමාපි දෙවපුත්තො අවජරාසභස්සපරි චුත්තො සග්ගසම්පත්තිං අනුභොගි තත්ථ පච සතා අමජරා රුක්ඛ නො පුප්ඵාති ඔවිනන්තියොව චචිත්වා නිරසෙ උපපන්නා සො කිං ඉමා විරයනාති උපධාරෙත්තො කාසං නිරසෙ නිබ්බතනභාවං දිස්වා කිත්වාකන්තුමො මම ආයුති* උපපට්ඨකිත්තො අත්තනොපි ආයුපරික්ඛයං විදිත්වා තත්ථව නිරසෙ නිබ්බතනභාවං දිස්වා හිතො අතිවිය දෙවනස්සජානො හුත්වා ඉමං මෙ දෙවනස්සං සත්ථා විනොස්සති න අසෙසාදි අවසෙසා පටිසත්තා අවජරාසො ගගෙත්වා ගතවත්තං උපසංකමිත්වා පඤ්ඤං පුච්ඡි.

“නිච්චං උත්තංගමිදං චිත්තං නිච්චං උභිබ්බගමිදං මහො අනුපපන්නාසු කිමෙවසු අපො උපපතිත්තසු ච සමෙ අපථි අනුත්‍රාසං තමෙම අකබාති පුච්ඡිතො” යි.

තතො නං ගතවා ආග—

“නාසෙසාග්‍ර මොජ්ඣිමනිකපසා නාසෙසාග්‍රග්‍රහිදයසංවරා නාසෙසාග්‍ර සබ්බනිස්සග්‍යා සොපථිං පස්සාමි පාණින” නති.

සො දෙසනාපරියොසානො පච්චි අවජරාසනෙහි සඬිං සොනාසත්ති ථලෙ පඨිඨාය තං සමපත්තිං ථාවරං කත්වා දෙවලොකමෙව අගමා සීනිංථවමයං මග්ගො භාවිතො සකකාදීනං විය දෙවනස්සස්ස අත්ඛගමාය සංවත්තතිති වෙදිතබ්බොද්‍යස්සඅසිගමාසාති යො යො චුට්චති අරියො අභිබ්බිතො මග්ගො තස්ස අධිගමාය පවත්තිතා හි චුත්තා හොති අයං හි පුබ්බභාගෙ ලොකිසෙසං සතිපඨානමග්ගො භාවිතො ලොකුත්තරමග්ගස්ස අධිගමාය සංවත්තති තෙනාග යො යො අධිගමායාති. නිබ්බානස්සමිථිකිථිසාසාති තණ්හාවානවිරහිත තතා නිබ්බානනාති උචිතාමස්ස අමතස්ස සමජිකිරියාය; අත්තපච්ච කබ්බාසාති චුත්තං හොති අයං හි මග්ගො භාවිතො අනුපුබ්බන නිබ්බානසමිථිකිරියං සාමධි තෙනාග නිබ්බානස්ස සමජිකිරියාය නිංතත්ථ කිවාපි සත්තානං විසුඛියාති චුත්තො සොකසමතිකතොදිග් අත්තො සිධානෙව හොනාති යපෙත්වා පන සාසනසුත්ති † මාගාමි දෙ අසෙසාග්‍ර න පාකවාති නච ගතවා පඨමං සාසනසුත්තොකො,

* ආයුතාති. † සාසනවුත්ති

විද්‍යාව නං කළා පවුල් බලමං දෙසෙහි තෙන තෙන * සුභේන්
 න නං තං අත්තං ඤාපෙති නසමා ඉධ යං යං අත්තං එකායන
 මනෙහා සාධෙති නං තං පානටං කළා දසෙසනෙහා සොකපරිද්දවා
 නං සමතිකකමායාති ආදිමාහ නසමා වා යා සත්තානං විසුඛි එකාය
 නමග්ගෙන සංවත්තති සා සොකපරිද්දවානං සමතිකකමෙන නොති
 සොකපරිද්දවානං සමතිකකමො දුක්ඛදොමනස්සානං අත්තමග්ගෙන
 දුක්ඛදොමනස්සානං අත්තමග්ගෙන ඤායස්ස අධිගමෙන ඤායස්ස අධිග
 මො නිබ්බානස්ස සමතිකිරියාය නසමා ඉමමපි කමං දසෙසනෙහා
 සත්තානං විසුඛිතාති වත්තා සොකපරිද්දවානං සමතිකකමායාති ආදි
 මාහ අපිච්ච වර්ණනානෙතමෙනං එකායනමග්ගස්ස යෙථව හි හගවා
 “බලමං වො හිකුතවෙ දෙසියස්ම ආදිකල්‍යාණං මණ්ඩකල්‍යාණං
 පරියොසානකල්‍යාණං සාත්තං සබ්බජනං තෙවලපරිපුෂ්ණං පරි
 සුඛං බ්‍රහ්මචරියං පකාසියස්ම යදිදං ජ්ජනකාති” ති ජ්ජනකාදෙසනා
 ය අප්පාති පදෙති වණ්ණං අභාසි යථා ව අරියවංසදෙසනාය
 වත්තාරොතෙ හිකුතවෙ අරියවංසා අග්ගඤ්ඤ රත්තඤ්ඤ වංස
 ඤ්ඤ පොරාණා අසංකිණ්ණා අසංකිණ්ණපුබ්බා න සාකියනාති න
 සංකිසියනාති අපපතිකුඨා සමනෙති බ්‍රාහ්මණෙති විඤ්ඤාති” ති
 නවති පදෙති වණ්ණං අභාසි එවං ඉමස්සපි එකායනමග්ගස්ස
 සත්තානං විසුඛිආදිති සත්තාති පදෙති වණ්ණං අභාසි කසමා ඉති
 වෙති තෙසං සිකුඛානං උස්සාගජනනාත්තං වණ්ණභාසනං හි සුඛා
 තෙ හිකුඛ අයං කිර මග්ගො හදයසත්තාපභූතං සොකං වාචාවිජ්ජ
 ලපභූතං පරිදෙවං කාසිකඅසානභූතං දුක්ඛං චෙතසිකඅසානභූතං
 දොමනස්සානාති වත්තාරො උපද්දවෙ හරති විසුඛිං ඤායං නිබ්බාන
 නාති තෙසා විසෙසෙ අවහනිති උස්සාගජනා ඉමං බලමදෙසනං
 උග්ගතනබ්බං පරියාපුණිතබ්බං ධාරෙනබ්බං වාචෙනබ්බං ඉමව
 මග්ගං භාවෙනබ්බනාති මඤ්ඤියනාති ඉති තෙසං සිකුඛානං උස්සාග
 ජනනාත්තං වණ්ණං අභාසි කමමලවාණිජාදෙසා කමමලාදිතං
 වණ්ණං විස යථාති සත්තසංඝස්ස භික්ඛුකමමලං වාණිජෙත
 කමමලං ගණනා කමමලං ගණනාති උග්ගොසිතෙපි අසුකකමම
 ලොති න තාව මනුස්සා ජානනාති කෙසකමමලවාලකමමලාදෙසොපි
 දුග්ගොසිතං බරසම්ඵස්සා කමමලාතෙව වුවවනාති යද පන තෙන
 ගඤ්ඤො රත්තකමමලො සුමුමො උජ්ජලො සුමසම්ඵස්සාති
 උග්ගොසිතං ගොති තද්දෙ පගොනාති තෙ ගණනාති යෙ නප්ප
 භානාති මහපි දස්සනකාමා ගොනාති එවමෙවං එකායනො අයං
 හිකුඛාතෙ මග්ගොති වුත්තෙපි අසුකමග්ගොති න තාව පාකමො
 ගොති නානප්පකාරකාති අනියසාණමග්ගොති මග්ගොතෙව වුවවනාති
 දුක්ඛානං විසුඛියාති ආදිමිති පන වුත්තෙ අයං කිරමග්ගො වත්තා
 රො උපද්දවෙ හරති තෙසා විසෙසෙ අවහනිති උස්සාගජනා ඉමං

* තෙන තෙන වචනසුතෙනන අනියසාණිකමග්ගාපි.

ස නී ප ණා නි සු න්ත මි ණණ් හි,

භිදසහිං උග්ගභෙතබ්බං පරියාපුණිතබ්බං ධාරෙතබ්බං වාදෙවතබ්බං
 ඉමච මග්ගං භාවෙතබ්බං* මඤ්ඤාසායනීති වණ්ණං භාසනො
 සත්තානං විසුඛසාති ආදිමාහං යථා ව සතසතසසසතසතසතසු
 කමබ්ලවාණිජ්ජපමා එවං රතතපමුද්ධදසු වණ්ණඋදකපසාදක
 මණිරතනසු විසුඛමුත්තාමණිරතනපවාලාදිවාණිජ්ජපමායොපෙත්ථ
 ආහරිතබ්බං. සද්දිදනති නිපාතො යෙ ඉමෙති අයමස්ස අපොඤ්ඤා
 ණොති ගණනපරිච්ඡේදො; තෙන නතතො හෙතා න උචනති සති
 පඨානමග්ගපරිච්ඡේදං දිපෙති. සනිපඨානාති නයො සතිපඨානා
 සතිගොවරොපි ත්ඨා පටිපනෙනසු සාවකෙසු සත්ථුනො පටිඝානුන
 යටිතිවතතනාපි සතිපි “වතුනනං භික්ඛවෙ සතිපඨානානං සමුදයව
 අත්ථ ගමව දෙසිස්සාමි තං සුණ්ථි-පෙ-කො ව භික්ඛවෙ කායස්ස සමු
 දයො ආහාරසමුදයා කායසමුදයො”ති ආදිසු හි සතිගොවරො සති
 පඨානනති වුවවති-තථා කායො උපඨානං නො සති උපඨාන
 වෙව සතිවාති ආදිසු තස්සොපෙතිඨාති අසමිනති පඨානං කා
 පතිඨාති සති සතිසා පඨානං සතිපඨානං පඨානඨානනති වා පඨා
 නං සතිසා පඨානං සතිපඨානං සතිපඨානං අසමිනතිඅසසඨානාදිති විශං
 “ගයො සතිපඨානා සදරියො භෙවති සදරියො සෙවමානො සත්ථා
 ගණමනුසාසිතුමරහති”ති එත්ථ ත්ඨා පටිපනෙනසු සාවකෙසු සත්ථු
 නො පටිඝානුන යටිතිවතතනා සතිපඨානනති වුත්තං තස්සොපෙති
 පඨානං පටිපනසිතබ්බතොති අපොඤ්ඤා කෙන පඨ
 පෙතබ්බතොති සතිසා සතිසා පඨානං සතිපඨානනති “වත්තා
 රො සතිපඨානා භාවතා බහුලිකතා සත්තබොජ්ඣකෙහ පරිපුරෙ
 නති”ති ආදිසු පන සතිසෙව සතිපඨානනති වුවවති තස්සොපෙති
 ඨාතිති පඨානං උපඨාති මකකඤ්ඤා පකකඤ්ඤා පටිපනානිති අපො
 සතිසෙව සතිපඨානං අථවා සරණභෙත සති උපඨානභෙත පඨා
 නං සති ව සා පඨානවාතිපි සතිපඨානං ඉදමිධ අධිපෙතං යදි
 එවං කස්මා සතිපඨානාති බහුවචනං සතිබහුත්තා ආරමිමණ්ණෙද
 න හි බහුකා තා සතිසො අථ මග්ගොති කස්මා එකචචනං මග්ග
 භෙත එකත්තා වතස්සොපි හි එතා සතිසො මග්ගභෙත එකත්තං
 ගව්ජනති වුත්තං හෙතං මග්ගොති කෙනභෙත මග්ගො නිබ්බාන
 ගමනභෙත නිබ්බානනිකෙති මග්ගානිසභෙත වාති වතස්සොපි
 වෙතා අපරසාගෙ කායාදිසු ආරමිමණ්ණෙසු කිව්වං සාධසමානා
 නිබ්බානං ගව්ජනති ආදිතො පඨාස ව නිබ්බානනිකෙති මග්ගසායනී
 ති තස්මා වතස්සොපි එකො මග්ගොති වුවවනති එවම සති
 වුවනාහුසකිනා සාහුසකිකාව දෙසනා ගොති “මාරසෙනපමිදු
 නං වො භික්ඛවෙ මග්ගං දෙසිස්සාමි තං සුණ්ථි-පෙ-කතමො ව
 භික්ඛවෙ මාරසෙනපමිදුතො මග්ගො යදිදං සත්තබොජ්ඣකිනා”

මිච්චි, කායානුපසංකාමුඛෙත ආගච්ඡන්තා පුද්ගලවිධෙත කායානුපසංකායං, භාවෙඤා කායානුපසංකාමාවනානුභාවනීඛිතොතන අරිසමගෙතන එකං නිබ්බානමෙව ඔසරනති යථා දක්ඛිණො ආගච්ඡන්තා දක්ඛිණදිසා උභයසංකතණ්ඩං ගහෙඤා දක්ඛිණවා රෙන නගරමෙව පටිසන්ති එවං වේදනානුපසංකාමුඛෙත ආගච්ඡන්තා නුවව්විධෙත වෛදනානුපසංකාං, භාවෙඤා වේදනානුපසංකාමාවනානුභාවනීඛිතොතන අරිසමගෙතන එකං නිබ්බානමෙව ඔසරනති යථා පච්ඡිමොතො ආගච්ඡන්තා පච්ඡිමදිසා උභයසංකතණ්ඩං ගහෙඤා පච්ඡිමවා රෙන නගරමෙව පටිසන්ති එවං විතානුපසංකාමුඛෙත ආගච්ඡන්තා සොලසවිධෙත විතානුපසංකාං, භාවෙඤා විතානුපසංකාමාවනානුභාවනීඛිතොතන අරිසමගෙතන එකං නිබ්බානමෙව ඔසරනති යථා උත්තරොතො ආගච්ඡන්තා උත්තරදිසා උභයසංකතණ්ඩං ගහෙඤා උත්තරවා රෙන නගරමෙව පටිසන්ති එවං ධම්මානුපසංකාමුඛෙත ආගච්ඡන්තා පච්චිධෙත ධම්මානුපසංකාං, භාවෙඤා ධම්මානුපසංකාමාවනානුභාවනීඛිතොතන අරිසමගෙතන එකං නිබ්බානමෙව ඔසරනති එවං සරණව සෙනමෙව එකඤ්ඤා සමොසරණවසෙන ව එකමෙව සතිපථානං ආරම්භණවසෙන චත්තාරොති චුත්තාරි වේදිතබ්බාං, කන්තමේ මන්තාරොති කප්පතු කම්මානාපුච්ඡා; ඉධාති ඉමසමිං සාසනෙ; භික්ඛුමෙති ධම්ම පටිගගාගකපුගාලාලපනමෙතං; භික්ඛුති පටිපතති සමාදකපුගාලාලපනමෙතං; අඤ්ඤාපි වා දෙවා මිත්‍රස්සා පටිපතති. සමාදෙකතිමෙව සෙඨගතා පන පටිපතති යා භික්ඛුගාවං දස්සනායො ච භික්ඛුති ආහ ගතවතො හි අනුසාසනං පටිපන්නස්ස භික්ඛු සෙඨා සබ්බපානාරාධ අනුසාසනියා භාජනගාවතො තස්මා සෙඨගතා භික්ඛුති ආහ නස්මිං ගණෙන පන සෙසා ගතිතාව ගොනති රාජ ගහණදිසු රාජගහණෙන සෙසා පටිපාටියං යො ච ඉමං පටිපතති. පටිපත්තී භො භික්ඛුනාම ගොතීති පටිපතති යා භික්ඛුගාව දස්සනායොති භික්ඛුති ආගමං පටිපතනකො දෙවො වා නොදු මනුස්සො වා භික්ඛුති සබ්බං ගච්ඡති යෙවං යථා-

“අලංකතොවෙපි සමිං, චරෙය්‍ය සනෙය්‍ය දනෙය්‍ය නියතො
 බ්‍රහ්මචාරී
 සබ්බෙසු භූතෙසු නිධාය දණ්ඩං යො බ්‍රාමහණො යො සමි
 ඤ්ඤ සතිකුල”ති.

කාසෙති රූපකායො; රූපකායො හි ඉධ අවතපච්චගතාදීනං කෙ ආදීනව ධම්මානං සමුත්ථෙත හතීකායරථකායාදයො විෂ කායොති අධිපෙපතො යථා ච සමුත්ථෙත එවං කුච්ඡිතානං හි ආයෙත කුච්ඡිතානං හි සරමජෙඤ්ඤානං යො ආයොතිපි කායො ආයොති උපානතිදෙයො තත්‍යායං චචතසෙථා ආයති තතොති ආයො කෙ ආයති කුච්ඡිතා කෙයාදයො ඉති කුච්ඡිතානං ආයොති කායො.

ආයුෂ්‍යසංඝයා සායං අනුපස්සනසිලො; කායං චා අනුපස්සමිතො. කායෙහි ව චරො* පුන කායානුපස්සිති දුතියං කායගගණං. අසමුච්ඡායො විවර්ණානසනවිතිබෙහායාදිදස්සනන්තං. කතනති වෙදිතබ්බං. තෙ හි කායෙ න වෙදනානුපස්සි න චිත්තධම්මානුපස්සි චා අථඛො කායානුපස්සියෙව්‍යාති කායසංඛ්‍යාතෙ වත්තුසමිං. කායානුපස්සනාකාර ඥායව දස්සනෙන අසමමිස්සනො වවන්තං. දස්සිතං හොති තථා න කායෙ අඛතපච්චතවිතිච්ඡුත්තඵකධම්මානුපස්සි නපි කෙසලොමාදිවිතිච්ඡුත්තඉත්තිපුරිසානුපස්සි යොපිවෙත් කෙසලොමාදිකො භූත පාදය සමුහසංඛ්‍යාතො කායො නන්ති න භූතපාදය විනිවිච්ඡුත්ත ඵකධම්මානුපස්සි අථඛො රථසමහාරානුපස්සෙතො චිත අඛතපච්චත සමුහානුපස්සි නගරාවසවානුපස්සකො විත කෙසලොමාදිසමුහානු පස්සි කදලිකකිංකපතතවට්ඨිතිබ්බුත්තො රිත්තමුච්චිතිවෙදිකො විත ව භූතපාදය සමුහානුපස්සියෙව්‍යාති නාගපපකාරකො සමුහ විසෙතෙව කායසංඛ්‍යාතස්ස වත්තුතො දස්සනෙන සනවිතිබෙහා හො දස්සිතො හොති න ගෙත්ථ යථාචුත්තසමුහවිතිමුත්තො කායො චා ඉත්ති චා පුරිසො චා අභෙදො කොපි ධම්මො දිස්සති යථා චුත්තධම්මසමුහමතෙතයෙව පන තථා තථා භුත්තො මිච්ඡාහිනිවෙ සං කමරොන්ති තෙනානු පොරාණං —

“යච්චස්සති න තං දිඨං යං දිඨං හං හ පස්සති

අපස්සං වජ්ඣනෙ මුල්ලො වජ්ඣමානො න මුච්චති”ති.

භූතවිතිබෙහායාදිදස්සනන්තං චුත්තං. ආදිසද්දෙන වෙත් අසමිති අපෙත්ථා වෙදිතබ්බං. අයං හි ඵනසමිං කායෙ කායානුපස්සියෙව නාසාදිධම්මානුපස්සි කිං චුත්තං. හොති යථා අනුදකභූතායපි මරිථො උදකානුපස්සිතො හොනති න ඵලං අනිවට්ඨකම්මානතතඅසුත භූතයෙව ඉමසමිං. කායෙ නිවට්ඨකඅත්තසුභානුපස්සි අථඛො කායානුපස්සි අනිවට්ඨකම්මානතතඅසුතාකාරසමුහානුපස්සියෙව්‍යාති චුත්තං. හොති අථවා යොයං පරතො “ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අරහස්ස ගතො වා—පෙ—යො සතොව අස්සසති”ති ආදිනා තයෙන අස්සාස පස්සාසාදිපුණ්ණිකප්පනඅභිසංඝයොහොති කායො චුත්තො යොව භූතධකවෙව්‍යා පඨවිකායං අනිවට්ඨකො අනුපස්සති ආපොකායං—තෙ ජොකායං—වායොකායං—කෙසකායං—ලොමකායං—ජවිකායං—වම්ම කායං—මංසකායං—රුහිරකායං—නගාරකායං—අභිකායං—අභිමිථකායං”ති පටිසම්භිදයං කායො චුත්තො තත්ථ සබ්බන්ති ඉමසමිං. යෙව කායෙ අනුපස්සනතො කායෙ කායානුපස්සිති ඵලවි අපෙත්ථා දඬු බෙහිං. අථවා කායෙ අහනති වා මමනති වා ඵලං ගතෙතබ්බස්ස කස්සචි අනුපස්සනතො තස්ස තස්සෙව පන කෙසලොමාදිකස්ස නාගාවම්මසමුහස්ස අනුපස්සනතො කායෙ කෙසාදිධම්මසමුහසංඛ්‍යා තකායානුපස්සිති ඵලමපෙත්ථා දඬුබෙහිං. අපිව “ඉමසමිං කායෙ අනිවට්ඨ

කායෙ කායෙහි ව චරො.

භූතා අනුපසාදි නොතිබුනො"ති ආදිතා අනුක්‍රමවත් පරිසමිතිද
 යං ආතතතයසා සබ්බස්සෙව අතිවමුක්ඛණදිනො ආකාරයමුත
 සබ්බාතසා කායසානුපසාදනොපි කායෙ කායානුපස්සිති එවමුපි
 අපොථො දඨබ්බො...තථාති අයං කායෙ කායානුපසාදනාපට්ටදො
 පට්ටනොති කුමු ඉමං කායං අනිවවානුපසාදනාදිතං සත්තනතං
 අනුපසාදනං වසෙත අනිවවනො අනුපසාදි නො තිවවනො
 දුක්ඛනො අනුපසාදි නො සුඛනො අනත්තනො අනුපසාදි නො
 අත්තනො නිබ්බිදාදි නො නිදාදි විරජ්ජති නො රජ්ජති නිරොධෙ
 ති නො සමුදෙති පටිනිස්සජ්ජති නො ආදිතති සො නං අනිවවනො
 අනුපසාදනො තිවවසඤ්ඤා පජ්ජති දුක්ඛනො අනුපසාදනො
 සුඛසඤ්ඤා පජ්ජති අනත්තනො අනුපසාදනො අත්තසඤ්ඤා
 පජ්ජති නිබ්බිදාදිනො නිදාදි පජ්ජති විරජ්ජනො රාගං පජ්ජති
 නිරොධෙනො සමුදයං පජ්ජති පටිනිස්සජ්ජනො ආදිතං පජ්ජ
 තිති වෙදිතබ්බො...විභජ්ජති ඉරියති; ආනාමිති තීසු හවෙසු
 කිලෙසෙ ආතපතීති ආතාපො විරිතස්සෙන. නාමං ආනාපො අසා
 අප්පිති ආනාපි; සමපජානොති සමපජ්ජාදිසබ්බානෙත සදුණෙන සම
 නාතො; සතිමාති කායපරිගතාති කාය සතිසා සමනාතො; අයං පන
 යසො සතිසා ආරමමණං පරිගහෙතො පඤ්ඤාද අනුපසා
 දි තිති සතිවිරතියා අනුපසාදනා නාම අප්පි තෙනෙවාහ "සතිව
 බ්බාහං භික්ඛවෙ සබ්බාපිකං වදාමි"ති නසො එත්ත කායෙ කායානු
 පසාදි විහරතීති එතතාවතා කායානුපසාදනාසතිපඨානකම්මඨානං
 චුත්තං හොති අථ යසො අනාතාපිනො අනෙත + සබ්බෙපො අත්ත
 රාය කරො හොති අසමපජනො උපායපරිගතහෙ අනුපායපරිව
 ජ්ජනෙ ව මුඨස්සති උපායපරිවවාහෙ අනුපායපරිගතහෙ ව අසම
 පො හොති තෙනස්ස තං කම්මඨානං න සමපජ්ජති තසො යෙසං
 බ්බමානං ආනුභාවෙන තං සමපජ්ජති තෙසං දසසනත්ථ ආනාපි
 සමපජනො සතිමාති ඉදං චුත්තනති වෙදිතබ්බො...ඉති කායානු
 පසාදනාසතිපඨානෙ සමපයොගවස්ස දස්සෙතො ඉදං පනානවතං
 දස්සෙතො විනෙයා ලොකෙ අභිජ්ඣාදොමනස්සනති චුත්තං—තත්ථ
 විනෙයාති තදබ්බවිනෙයෙන වා වික්ඛමණවිනෙයෙන වා විනයිතො;
 ලොකොති තස්මිංයෙව කායෙ; කායොති ඉධ ලුජ්ජත්තපලුජ්ජනමෙත
 ලොකොති අධිපෙපතො. යසො පනස්ස න කායමනෙතෙව අභි
 ජ්ඣාදොමනස්සං පභියති වෙදනාදිසුපි පභියතියෙව තස්මා පමපි
 උපාදානකම්මා ලොකොති විහබ්බෙ චුත්තං ලොකසබ්බාතතතා වා
 ඉතසං ධම්මානං අනුබාරණතෙතෙන චුත්තං යං පනාහ තත්ථ
 කතමො ලොකො සෙව කායො ලොකොති අයමෙත්ථ අපො
 තස්මිං ලොකෙ අභිජ්ඣාදොමනස්සං විනෙයති එවං සමබ්බො දඨ
 බ්බො...යසො පනෙත්ථ අභිජ්ඣාගතණෙන කාමවිජ්ජෙ දොමන

සාමන්තයෙකු වනාදො සමගතං ගවිජ්ඣිතං තංහි නිවර්ණපරිසර
 නගබලවට්ඨමවසදංකෙන නිවර්ණපසතානං වුත්තං හොතිති භේදී
 නබ්බං, උපසංගතං වෙත්ථ අභිජ්ඣා විනයයෙන කායසම්පන්නම්භුල
 කායං අනුරෝධස්ස දොමනස්ස විනයයෙන කායවිපතතිභුලකායං විරෝ
 ඩස්ස අභිජ්ඣා විනයයෙන කායෙ අභිරතියා දොමනස්ස විනයයෙන කාය
 භාමිනාය අනභිරතියා අභිජ්ඣා විනයයෙන කායෙ අතුතානං සුභසුඛ
 භාවාදිනං පකෙඤ්ජස්ස දොමනස්ස විනයයෙන කායෙ භුතාභිං අසුතා
 සුඛභාවාදිනං අපනසනස්ස ච පතානං වුත්තං තෙන යොගාවචරස්ස
 යොගානුභාවො යොගසමත්තා ච දීපිතා හොති යොගානුභාවො
 භි එස යදිදං අනුරෝධවිරෝධවිප්පවුත්තො අරතීරතියභො අතුත
 සංකෙඤ්ජභුතාපනනවිරතීතො ච හොති අනුරෝධවිරෝධවිප්ප
 වුත්තොවෙස අරතීරතියභො අතුතං අපකඤ්ජනො භුතව අනප
 නෙනො යොගසමත්තො හොතිති, අපරො නයො කායෙ කායා
 නුපසතිති ඡත්ථ අනුපස්සනාය කම්මභානං වුත්තං විහරතීති එත්ථ
 වුත්තවිතාරෙන කම්මභානිකස්ස කායපරිහරණං ආභාපිති ආදිසු
 ආතාපෙන සමමප්පධානං සතිසම්පර්කෙඤ්ඤන සබ්බත්ථ කම්මභානං
 කම්මභානපරිහරණ්ණපායො වා, සතියා වා කායානුපස්සනාවසෙත්ථ
 පටිලබ්සමථො සම්පර්කෙඤ්ඤන විපස්සනා අභිජ්ඣාදොමනස්ස වින
 යෙන භාවනාඵලං වුත්තන්ති වෙදිතබ්බං, විභෙදිත පන අනු
 පස්සතීති “තත්ථ කතමා අනුපස්සනා යා පඤ්ඤා පඤ්ඤා—පෙ—
 සමමාදිති අයං වුවවති අනුපස්සනා ඉමාය අනුපස්සනාය උපෙතො
 හොති සමුපෙතො උපගතො සමුපගතො උප්පනො සමුප්ප
 නො සමනනාගතො තෙන වුවති අනුපස්සිති, විහරතීති ඉරී
 යති වත්තති පාලෙති යපෙති යාපෙති වරති විහරති තෙන වුවති
 විහරතීති, ආභාපිති තත්ථ කතමං ආනප්පං යො වෙතසිකො විරී
 යාරමො—පෙ—සමමාචාරාමො ඉදං වුවති ආතප්පං ඉමීතා ආතප්ප
 න උපෙතො හොති—පෙ—සමනනාගතො තෙන වුවති ආභාපිති,
 සම්පජ්ඣොති තත්ථ කතමං සම්පජ්ඣෙය්‍ය යා පඤ්ඤා පඤ්ඤා
 —පෙ—සමමාදිති ඉදං වුවති සම්පජ්ඣෙය්‍ය ඉමීතා සම්පජ්ඣෙය්‍ය
 උපෙතො හොති—සමනනාගතො තෙන වුවති සම්පජ්ඣොති
 සතිමාති තත්ථ කතමා සති යා සති අනුස්සන්—පෙ—සමමාසති අයං
 වුවති සති ඉති ඉමාය සතියා උපෙතො හොති—පෙ—සමනනා
 ගතො තෙන වුවති සතිමාති, විනෙයා ලොකෙ අභිජ්ඣාදොමන
 සසන්ති තත්ථ කතමො ලොකො ඤෙව කායො ලොකො පච්චි උපා
 දාභික්ඛා ලොකො අයං වුවති ලොකො, තත්ථ කතමා අභිජ්ඣා
 භය රාගො සාරාගො අනුනිසො අනුරොධො නඤ්ඤි නඤ්ඤාරාගො
 විතාපස්ස සාරාගො අයං වුවති අභිජ්ඣා, තත්ථ කතමං දොමන
 සං යං වෙතසිකං අසානං වෙතසිකං දුක්ඛං වෙතොසම්පසන්
 අසානා දුක්ඛා වෙදනා ඉදං වුවති දොමනස්සං ඉති අඤ්ඤා
 ඉදං දොමනස්සං ඉමමිති ලොකෙ විරීයා භොගති පටිච්චිතා

සනතා සමිතා වුසසනතා අන්තරාසනා අධිකරණතා අපිතා වාපිතා
සොසිතා විසොසිතා වානතිකතා තෙන වුවමනි විතෙසා ලොසෙ
අතිපකාදෙමනසා” හති එවමෙතෙසං පදනං අතො වුතො තෙන
සහ අයං අභිකථාතයො යථා සංසද්ධති එවං වෙදිතබ්බං අයං
තාව කාසානුපසන්නාසතිපථානුදෙසසා අන්වණ්ණතා

ඉද්දනි වෙදනාසු-විසතා-ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සි විහරති-පෙ-
විතොසා ලොසෙ අතිපකාදෙමනසා හති එන් වෙදනාසු වෙදනානු
පස්සිති එවමාදිසු වෙදනාදිතං පුත වවතො පසොපනං කාසා
නුපසන්නාසං වුත්තනසෙනෙව වෙදිතබ්බං වෙදනාසු වෙදනානු
පස්සි විතො විතානුපස්සි ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සිති එන් පත
වෙදනාති තිසො වෙදනා තා ව ලොකියං එව විතමපි ලොකියං
තථා ධම්මා තෙසං විතොසො නිද්දෙසවාරෙ පාකටො හවිසාති කෙව
ලං පතිධ යථා වෙදනා අනුපස්සිතබ්බා තථා අනුපසන්නො
වෙදනානුපස්සිති වෙදිතබ්බා එසනසො විතධම්මෙසු කථව
වෙදනාසු අනුපස්සිතබ්බාති සුඛා තාව වෙදනා දුක්ඛතො දුක්ඛා
සලුතො අදුක්ඛමසුඛා අතිවටතො යථා-

“යො සුඛං දුක්ඛතො අධා දුක්ඛමදාකති සලුතො
අදුක්ඛමසුඛං සනතං අදාකති නං අතිවටතො
සවෙ සම්මදාසො සිකුඤ්ඤා උපසන්නො වරිසාති”ති.

සබ්බා එව වෙනා දුක්ඛාතිපි අනුපස්සිතබ්බා-වුත්තං. කෙසං
“යං කිච්චෙදසිතං නං සබ්බං දුක්ඛසම්පන්නං වදාමි”ති සුඛා දුක්ඛතො
පිව අනුපස්සිතබ්බා යථාස, සුඛාවෙදනාතිපි සුඛා විර්තාමදුක්ඛා
තිපි සහිං. විර්තාතෙතබ්බං අපිව අතිවටාදිසතානුපසන්නාව
සෙනාපි අනුපස්සිතබ්බා සෙසං නිද්දෙසවාරෙසෙව පාකටං. හවි
සාති විතධම්මෙසුපි විතො තාව ආරම්භණ්ඩපතිසහජනභූමික
ඔව්විපාකකිරිසාදිතානන්තභෙදනං අතිවටාදිතං. අනුපසන්නානං
නිද්දෙසවාරෙ ආගතසරාගාදිභෙදනම වසෙන අනුපස්සිතබ්බං
ධම්මා සලුක්ඛණ්ණසාමසුඤ්ඤාලක්ඛණ්ණං සුඤ්ඤාතධම්මෙසං අතිවටාදී
සතොනුපසන්නානං නිද්දෙසවාරෙ ආගතසතොසනොදිභෙදනම
වසෙන අනුපස්සිතබ්බා සෙසං වුත්තනසෙවෙසා කාමමෙත්ථ සසා
කාසසබ්බාතෙ ලොසෙ අතිපකාදෙමනසං පභිණං තසං වෙදනාදි
කෙසුපි තං. පභිණමෙව නානාපුගගලවසෙන පත නානා
විත්තකම්මේකසතිපථානතාවතාවසෙන ව සබ්බත්ථ වුත්තං
යතො වා එකත්ථ පභිණං සෙසෙසුපි පභිණං. හොති තෙතෙවසා
තත්ථ පභාතං. දසානන්තමපි එතං වුත්තනති වෙදිතබ්බං

උදෙසමාරකථා නිද්දිතා.

ඉදහි සෙයාථාපිනාම ඡෙකො විලිවසාරකො ථුලකිලජ්ඣ
 ඡාතිලජවචෙකාටක්පෙලාපුටාදිති උපකරණති කතතුකාමො
 එකං මහාචෙත්සං ලභිතො වතුධා භිඤ්ඤා තතො එකෙකං චෙත්සං
 ඛණ්ඩං ගතෙති ථාලොති තං තං උපකරණං කරෙය්‍ය එවමෙව
 භගවා සතිපඨානදෙසනාය සත්තානං අනෙකසාකාරවිසෙසාසි
 ගම. කතතුකාමො එකමෙව සම්මාසති වත්තාරො සතිපඨානං
 කතමෙ වත්තාරො ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙ කායානුපයස්සිති
 ආදිතා නයෙන ආරමභවසෙන වතුධා ජ්ඤිතො තතො එකෙකං
 සතිපඨානං ගතෙති විභජනො කට්ඨ භික්ඛවෙති ආදිතා නයෙන
 නිදද්දසවාරං වජ්‍යාමාරබ්බොතස්ස කප්ඵාති ආදි විජ්‍යාමාරතු
 කමාතාපුච්ඡා අයං පනෙස්ස සම්මිපනො භික්ඛවෙ කෙන ව පකා
 මරන භික්ඛු කාමෙ කායානුපයස්සි විහරතිති එසනෙයො සබ්බපුච්ඡා
 වාරෙසු. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුති භික්ඛවෙ ඉමසමිං සාසනෙ භික්ඛු
 අයං ගෙස්ස ඉධ සද්දො සබ්බපසාරකායානුපයසානාතිබ්බතකසං
 පුග්ගලස්ස සනතිස්සස්සතසාසනපරිදීපනො අඤ්ඤාසාසනස්ස තථං
 භාවපටිසෙධනො ව, වුත්තංගෙන. “ඉධෙව භික්ඛවෙ සමඤ්ඤා-පෙ-
 සුඤ්ඤාපරපචාදා සමඤ්ඤා අඤ්ඤා”ති තෙන වුත්තං. ඉමසමිං
 සාසනෙ භික්ඛුති. අඤ්ඤාමනො වා-සුඤ්ඤාමාරගනො වාති
 ඉදමස්ස සතිපඨානභාවනානුරූපසෙතාසනපරිග්ගහපරිදීපනං
 ඉමස්ස භි භික්ඛුනො දීඝරත්තං රූපාදිසු ආරමභෙසු අනුචිසවං
 විත්තං කම්මභානවිටිං ඔතරිතුං න ඉවජති කුට්ඨොනසුත්තාරථො
 විය උපපථමෙව ධාවති තස්මා සෙයාථාපි නාම ගොපො කුට්ඨෙත්ථ
 යා සබ්බං ඛිරං පිටිති වට්ඨිතකුට්ඨවජ්. දමෙතුකාමො ධෙත්තො
 අපනෙති එකමනෙත මහනං ථමනං නිඛණ්ණො තස්ස සොගෙන
 න ඛණ්ඩස්ස අථස්ස සො චමේජා ඉතො විතො ව විජ්ඤිතො පලාසි
 තුං අසනෙතානෙතා තමෙව ථමනං උපනිසිදෙය්‍ය වා උපනිපජේජ
 ස්‍ය වා එවමෙවං ඉමිනාපි භික්ඛුනා දීඝරත්තං රූපාරමභෙසු අප
 පනවට්ඨිතං දුභිවිත්තං දමෙතුකාමෙන රූපාදිආරමභෙසො අප
 නෙති අරඤ්ඤා වා රුක්ඛමුලං වා පුඤ්ඤාගාරං වා පට්ටෙසනි
 තස්ස සතිපඨානාරමභෙසුථිඤ්ඤා සතිසොගෙන න ඛණ්ඩබ්බං
 එවමස්ස තං විත්තං ඉතො විතො ව විජ්ඤිතො පුබ්බෙ ආවිණ්ණො
 රමභෙසු අලභමානං සතිසොගතං ජ්ඤිතො පලාසිතුං අසකෙකානං
 තමෙවාරමභෙසු උපවාරපසුභවසෙන උපනිසිදතිවෙව උපනිපජ්
 ති වතෙනාහු පොරාණං

“සථා ථමෙන නිඛණ්ණො වච්ඡං ද්වමං තරො ඉධ

ඛණ්ඩෙයං වං-සකං විත්තං සතිසාරමභෙසු දළ්ඤ”ති.
 එවමිඤ්ඤං සෙනාසනං භාවනානුරූපං හොති-තෙන වුත්තං
 ඉමස්ස සතිපඨානභාවනානුරූපසෙතාසනපරිග්ගහපරිදීපනනති.
 අපිව යස්මා ඉදං කායානුපයසාසනමිඤ්ඤං සබ්බමුඛපට්ටකමුඛ
 සාවකානං විසෙසාසිතමිද්ධිමිත්තමිභාරපදඨානං ආනාසාසනසි

කම්මඩානං ඉරිතිපුරිසහසීඅසසාදිසද්දසමාකුලං ගාමනං අපරිච්චි ජිනීන සුකරං සමපාදෙතං සද්දකණ්ටකතනා ක්කාතසස අහමකො පන අරඤ්ඤ සුකරං යොගාවචරෙන ඉදං කම්මඩානං පරිගහගෙහි ආනාපානවතුන්ජ්ඣානං නිබ්බතෙනානි තදෙව ක්කානං පාදකං කච්ඡා සඤ්ඤා සමමසිනි අගගථිලං අරහතං පාපුණ්ණං තසාසස අනුරුපං සෙතාසනං දසෙසනොතා ගතවා අරඤ්ඤගතොවාති ආදිමානං ව්‍යුත්පන්නවරියො විස භි ගතවා සො යථා ව්‍යුත්පන්නවරියො නගරතුම් පසඤ්ඤා සුපුලපරික්ඛිනි ඵළ නගරං මාපෙට්ඨාති උපදිසති සොඤ්ඤානි නගරෙ නිඤ්ඤ රාජකුලතො මහාසකකාරං ලහති ඵලමෙවං යොගාවචරසස අනුරුපං සෙතාසනං උපපරික්ඛිනි ඵළ කම්මඩානං අනුසුත්තනිකන් උපදිසති තතො තත්ථ කම්මඩානමනුසුත්තෙනාන යොගිනා අනුසකමෙන අරහතො පතොත සමාසමුදා වත ගතවාති මහතො සසකාරං ලහති, අයං පන භික්ඛු දීපිසදිසොති වුවන් යථා මහාදීපිරාජ අරඤ්ඤ නිගහගණං වා වතගහණං වා පබ්බතගහණං වා නිසසා ය නිලිසිනි වතවර්සගොකණ්ණසුකරාදයො මිගා ගමනාති ඵලමෙවං අයං අරඤ්ඤදිසු කම්මඩානං අනුසුත්තො භික්ඛු යථාසකමෙන වතොරො මගෙන වෙව අරිසථලාති ව ගමනාති තෙනානු පොරාණං—

“යථා භි දීපිකො නාම නිලිසිනාන ගණනි*

තථෙවායං බුද්ධජාතො සුත්තයොගො විපස්සකො

අරඤ්ඤං පටිසිනාන ගමනාති ඵලමුත්තම”නති.

තෙනසස පරික්ඛමජවයොගගමං අරඤ්ඤසෙතාසනං උපදිසනොතා ගතවා අරඤ්ඤගතො වාති ආදිමානං ඉතො පරං ඉමසම්. නාම ආනාපානපබ්බං යං වතනබ්බං සියා තං විසුඛමගෙන වුත්තමෙවං තසස පණ ඉමසං දීඝං වා අසසනොතා දීඝං අසසසාමිති පජනාති—පෙ—පසමගයං කායසඤ්ඤාං පසසසසාමිති සික්ඛනිති ඵලං වුත්තානං අසසාසපසසාසානං වසෙන සික්ඛතො අසසාසපසසාසනිවිත්තානි වතොරි ක්කානාති උපපජ්ජති සො ක්කානා වුච්ඡිනි ආසසාසපසසාසෙ වා පරිගහණාති ක්කානාති වා තත්ථ අසසාසපසසාසකමිකො අසසාසපසසාසා කිංනිසිනා ව්‍යුත්පන්නා ව්‍යුත්තාම කරජකායො කරජකායො නාම වතොරිමහාතුතා නි. උපාදරුපමාති ඵලං. රූපං පරිගහණති තතො තදරමමණ ඵසපමසක තාමනිති ඵලං. නාමරූපං පරිගහගෙහි තසස පට්ටසං පරියෙසනොතා අවිජ්ජාදිං පට්ටසමුප්පාදං දික්ඛා පට්ටසපට්ටසුප්පානනාමමිත්තතමෙවෙනං අරඤ්ඤා සතොතා වාසුගලො වා තත්ථිති විනිශ්චිකමෙකං සප්පට්ටසාමරූපෙ භිලක්ඛණං. ආරොපෙතො

* නිලිසිනා ගමනාති මගෙ.

විපස්සනං චිකෙසිතොනා අනුක්කමෙන අරහත්තං පාපුණ්ති ඉදමේ
 කස්ස භික්ඛුනො යාවඅරහත්තා නිස්සන්ද්‍රවං කුන්තකම්මකොපි
 ඉමාහි කුන්තකානි කංතිස්සිතානි වජ්ඣනිස්සිතානි වසු නාම කර්ජ
 කායො කුන්තකානි නාමං කර්ජකායො රූපනානි නාමරූපං වචනං
 ජෙතානස්ස පච්චයං පරිගෙසනෙනා අවිජ්ජාදිපච්චයාකාරං දිස්සා
 පච්චයපච්චුප්පනනාධම්මත්තප්පෙතං අඤ්ඤා සංගොවා
 පුග්ගාලො වා භාජිති විනිශ්ඡන්තංකං සප්පච්චයාමරූපෙ තිල
 කම්මං ආරොපෙතා විපස්සනං චිකෙසිතොනා අනුක්කමෙන අර
 හත්තං පාපුණ්ති ඉදමෙකස්ස භික්ඛුනො යාවඅරහත්තා නිස්සන්
 ද්‍රවං. ඉති අජ්ඣන්තො වාහි එවං අත්තොවා වා අස්සාසපස්සාසකායෙ
 කායානුපස්සි ඵගරති; ඛිංඛා වාහි පරස්ස වා අස්සාසපස්සාසකායො
 අජ්ඣන්තඛිංඛා වාහි කාලොග අත්තායො කාලොග පරස්ස අස්සාස
 පස්සාසකායො; ඵගෙනස්ස පගුරානාමොත්තං අභිපෙතා අපරාපරං
 සමරණකාලො කපංගා එකකාලෙ පන ඉදං උභයං න ලබ්බති.
 සමුදයධම්මානුපස්සි වාහි යථා නාම කම්මාරස්ස භස්සාව ගගගරනා
 ලිඛ තජ්ජව වායාමං පටිච්ච වානො අපරාපරං සමරති ඵවං. භික්ඛු
 නො කර්ජකායව නාසාපුච්ච භිත්තං පටිච්ච අස්සාසපස්සාස
 කායො අපරාපරං සමරති කායාදොයාධම්මො සමුදයො තෙ පස්ස
 නෙනා සමුදයධම්මානුපස්සි වා කායස්මි. විහරතිති වුච්චති.
 වසධම්මානුපස්සි වාහි යථා භස්සාය අපට්ඨනාය ගගගරනාලියා
 භිත්තාය තජ්ජව වායාමෙ අසති සො වානො නප්පවත්තනි ඵව
 මෙවං කායෙ භිත්තෙ නාසාපුච්චෙ විධස්සෙ විතොනි රූපෙ අස්සාස
 පස්සාසකායො නාම නප්පවත්තනිති කාසාදිතිරොධා අස්සාසප
 ස්සාසතිරොධො ඵවං පස්සනො වෘධම්මානුපස්සි වා කායස්මි.
 විහරතිති වුච්චති. සමුදයවසධම්මානුපස්සිති කාලොග සමුදයං
 කාලොග වයං අනුපස්සනො; අත්තායොහි වා පනස්ස සතිපච්චු
 පසිතා හොතිති කායොහි ව අත්තී න සංගො න පුග්ගාලො න
 ඉත්තී න පුරිසො න අත්තා න අත්තනිදං නාහං න ඉමි න කොපි
 න කස්සපිති එවමස්ස සති පච්චපභිතා හොති; ඤාච්ඤොවාහි පඤ්ඤා
 ජනපරිච්ඤෙදවචනාපනමෙතං. ඉදං වුත්තං හොති යා සා සති
 පච්චපභිතා හොති සා න අඤ්ඤාත්තාය අභිමො යාවඤෙව ඤාණ
 මත්තාය අපරාපරං උත්තරාත්තරිඤ්ඤාත්තමාණත්තාය වෙව සතිපමා
 ඤාත්තාය ව සතිසම්පඤ්ඤානං වුත්තායාති අඤ්ඤා. අනිස්සිතො
 ම විහරතිති තමොතිස්සාපදිවිතිස්සායානං වසෙන අනිස්සිතො ව
 විහරති; හ ම කම්ම ලොකෙ උපාදියතිති ලොකස්මි. කවිරූපං වා
 —පසා—ඉඤ්ඤාණං වා අයමෙම අත්තා වා අත්තනිදං වාහි න ගණිතා
 නි; එවමසීති උපරි අත්තං උපාදය සම්පිණ්ඩනප්පෙ පිකාලො ඉමිතා
 පඤ්ඤා භගවා ආකාශානිකාදියෙතං නිස්සාදො දොස්සාහි ඉත්තී
 අස්සාසපස්සාසපරිගෙසනානිකා ඉති පුග්ගාලොගායා සමුච්චිතා පුරිම
 තණ්හා සමුදයසම්මං උභිතො අප්පවත්ති නිරොධසම්මං පුග්ගාලො

ස ති ප සා හි සු න්න ව ණ්ණ නා.

ස්තතො සමුදයපජගතො නිරොධාරම්මණේ අරියමග්ගො මග්ග සච්චං එවං චතුසච්චවසෙන උසුක්ඛානා ජිබ්බුතං පාසුණ්ඨිති ඉදමෙකස්ස අස්සාසපස්සාසවසෙන අභිනිවිභින්නුතො යාව අර ගත්තා තිස්සානමුඛනති. ආනාපානපඛිබ්බං නිබ්බිතං.

එවං අස්සාසපස්සාසවසෙන කායානුපස්සනං විගජ්ඣා ඉදං ඉරියා පථවංසන විගජ්ඣං සුභවසරනති ආදිමාන තථ කාකූසාණ්ඩිගාලා දයොපි ගච්ඡන්තා ගච්ඡාමාති ජානනති න පනෙනං එවරූපං ජාන නං සක්කාය වුත්තං එවරූපං හි ජානනං සත්තුපලමිං ඤ ජගති අත්තසඤ්ඤං න උපාසාදෙති කම්මභානං වා සතිපඨානභාවනා වා න භොද් ඉමස්ස පන භික්ඛුතො ජානනං සත්තුපලමිං පජගති අත්තසඤ්ඤං උපාසාදෙති කම්මභානවෙව සතිපඨානභාවනා ව භොද් ඉදං හි කො ගච්ඡති කස්ස ගමනං කිං කාරණං ගමනනති එවං සමාජානගමනං සක්කාය වුත්තං ධානාදිසුපි එසෙවතයො. තත්ථ කො ගච්ඡතිති න කොපි සත්තො වා සුගගලො වා ගච්ඡති කස්ස ගමනනති න කස්සපි සත්තස්ස වා සුගගලස්ස වා ගමනං කිං කාරණං ගච්ඡතිති විත්තකිරියවායොධාතුච්ඡාරෙන ගච්ඡති කස්සා එස එවං පජානාති ගච්ඡස්සාමිති විත්තං උපපජ්ජති තං වායං ජනෙති වායො විඤ්ඤානති. ජනෙති විත්තකිරියවායොධාතුච්ඡාරෙන සංග්ගකායස්ස පුරතො අභිනිනාරො ගමනනති වූවමති ධානා දිසුපි එසෙවතයො. තත්ථාපි කම්මභි විත්තං උපපජ්ජති තං වායං ජනෙති වායො විඤ්ඤානති. ජනෙති විත්තකිරියවායොධාතුච්ඡාරෙන සංග්ගකායස්ස කොපිතො පභාය උසුභතාවො ධානනති වූවමති නිසිදුමිති විත්තං උපපජ්ජති තං වායං ජනෙති වායො විඤ්ඤානති. ජනෙති විත්තකිරියවායොධාතුච්ඡාරෙන හෙඨිමකාය ස්ස සම්මිජනං උපරිමකායස්ස උසුභතාවො නිසජ්ජාති වූවමති සංමිති විත්තං උපපජ්ජති තං වායං ජනෙති වායො විඤ්ඤානති. ජනෙති විත්තකිරියවායොධාතුච්ඡාරෙන සංග්ගකාය නිරිය තො පසාරණං සයනගති වූවමතිති තස්ස එවං ජානතො එවං භොති සත්තො ගච්ඡති සත්තො කම්මභිති වූවමති න කොපි සත්තො ගත්තා වා සීතො වා අත්ථි. යථා වා පන සකටං ගච්ඡති සකටං තිභිජිති වූවමති ත කම්ම සකටං නාම ගච්ඡන්තං වා තිභිත්තං වා අත්ථි චත්තාරො පන භොණේ යොපෙඤා ඡෙකමගි සාරජිමගි පාඨෙතෙන සකටං ගච්ඡති සකටං තිභිතිති වොහාරමත්තං භොති එවමෙව. අජවනමෙව සකටං විඤ කායො ගොණා විස විත්තජ වාතා සාරජිම විත්තං ගච්ඡාමි කම්මභි විත්තං උපපදොන වායො ධාතු විඤ්ඤානති. ජනෙතො උපපජ්ජති විත්තකිරියවායොධාතු ච්ඡාරෙන ගමනාදිති පටිගතයන් තතො සත්තො ගච්ඡති සත්තො කම්මභි අතං ගච්ඡාමි අතං කම්මභි වොහාරමත්තං භොතිති.

නාවා මාළුකවෙහෙත් ජයාවෙහෙත් තෙජනං
 යථා යාති නථා කායො යාති වානාහතො අයං,
 යනාසුතතවසෙනෙව විතසුතතවසෙනදං
 පසුතං කායයනතමපි යාති යාති නිසිදති†
 කො නාම එත් සො සතො යො විනා හෙතුපච්චයෙ
 අත්තතො ආත්තාවෙන තිඨෙ වා යදි වා වජෙ.

තසමා එවං හෙතුපච්චයවසෙනෙවප වතොති ගමනාදිනිසලල
 කෙබහෙනා එසගච්ඡෙනො වා ගච්ඡාමිත් පජනාති... ධීරො වා
 —නිසිභෙනා වා—සයානො වා—සයානොමහිති පජනාතිති වෙදි
 තබ්බො—සථා සථා වා පනස්ස කායො පණ්ණිනිනො හොති නථා
 නථා නං පජනාතිති අබ්බසච්ඡාතිකච්ඡනමෙතං ඉදං වුත්තං
 හොති යෙන යෙන වා ආකාරෙනස්ස කායො ධීරො හොති තෙන
 තෙන නං පජනාති ගමනාකාරෙන ධීරං ගච්ඡතිති පජනාති
 යානනිසජ්ජසයනාකාරෙන ධීරං සයානොති පජනාතිති...
 ඉති අජ්ඣාතො වාති එවං අත්තතො වතුඉරියාපථපරිගණන
 තෙන කායෙ කායාත්තපස්සි විහරති; ඛිංඛා වාත් පරස්ස වා වතුඉරි
 යාපථපරිගණනෙන; අජ්ඣාතඛිංඛා වාත් කාලොන අත්තතො
 කාලොන පරස්ස වා වතුඉරියාපථපරිගණනෙන කායෙ කායාත්ත
 පස්සි විහරති; සමුදස චසබ්බමාත්තපස්සිති ආදිප්ප පන අවිජ්ජාසමුදයා
 රූපසමුදයොති ආදිනා තයෙන පච්ඡානාකාරෙති රූපකඛිංඛස්ස සමු
 දයො ච වසයො ච නිහරිතබ්බොතං හි සකාය ඉධ සමුදයවසබ්බොත්ත
 පස්සිති ආදි වුත්තං. අනි කායොති වා පනස්සාත් ආදි වුත්තසදිසමෙව
 ...ඉධාපි වතුඉරියාපථපරිගණනිකා සති දුක්ඛසච්චං තස්සා සමුච්ඡා
 පිකා පුරිමිතණ්හා සමුදයසච්චං උභිතතං අසච්ඡාති නිරොධසච්චං
 දුක්ඛපරිජනනො සමුදයපජ්ජනො නිරොධාරම්මණෙ අරිය
 මග්ගො මග්ගසච්චං වතුසච්චවසෙන උස්සකස්සා නිබ්බුති. පාපුණ්
 හිති ඉදංවකස්ස වතුඉරියාපථපරිගණනකස්ස භික්ඛුතො යාවඥර
 ගතො නියොනමුච්ඡාති... ඉතිකාපථපබ්බං හිසිතං...

එවං ඉරියාපථවසෙන කායාත්තපස්සනං විහරිතො ඉදං වතු
 සච්ඡපජ්ජාදවසෙන විහරිතො සුනමසරනති ආදිමාග—අභික්ඛ
 නොන පමිකතෙනෙති එත් තාව අභික්ඛනානං වුච්ඡති ගමනං පරික්ඛ
 නනං නිවත්තනං තදුගයමපි වතුසු ඉරියාපථෙසු ලබ්භති ගමනෙ
 තාව පුරතො කායං අභිහරතො අභික්ඛමති නාම පරිච්ඡිත්ත
 නොන පරික්ඛමති නාම ථානෙපි ධ්වංසොව කායං පුරතො ඔන
 මග්ගො අභික්ඛමති නාම පච්ඡතො අපනාමෙතොන පරික්ඛමති
 නාම නිසජ්ජාය නිසිතනොකොච ආසනස්ස පුරිමඅභික්ඛාතිමුඛො
 සංසරණො අභික්ඛමති නාම පච්ඡමං අභිහරතදෙසං පච්චාසර

† යෙති යාති නිසිදති.

[illegible][illegible]

මිනි බිහිවීමේ කතාහඟනකිවවා සාමනේරදහරකිකු දිසාව පව
 වුගනන්දා පතනවිවරමසා ගණිතනති පොරොණකතිකු කුර
 අමහාකං උපජ්ඣායොති ආවරිසොති මුට්. අතොලොකෙකිව වාන.
 කරොනති සමිපතනපරිවේෂ්දෙනව කරොනති ගෙන. පුළුපනති
 හනෙන එතෙ මහුසායා භූමිහානං කිං ගොනත් මාතිපක්කතො
 සමිකිකා පිතිපක්කතොති කං දිසා පුළුප්ථාති භූමෙහසු එතොසං
 පෙමබහුමානනත් ආවුසො යං මානාපිභූමිපි පුක්කරං තං එතෙ
 අමහාකං. කරොනති පතනවිවරමපි ගො එතෙසං සනතකමෙව
 එතෙසං ආහුසාවෙන නෙව හසෙ හසං න ජාතෙසං ජාතකං
 ජනාම ඊදිසා නාම අමහාකං උපකාරිතො නාච්ඡි ගෙහං ගුණේ
 කප්ථෙනො ගව්ඡති අයං වුට්ඨති හරති න පට්ඨාහරති, යසා පත
 පතෙව දුක්ඛපපකාරං වතනපට්ඨතනං කරොනත්සා කමමිජ
 තෙජේ පජ්ජලති අනුපාදිනනකං මුච්ඡිති උපාදිනනකං ගණිතාති
 සරිරතො සෙදු මුට්ඨනති කමමිභානවිපි. න රුහති සො පතෙව
 පතනවිවරමාදාය වෙගසාව වෙකිසං වඤ්ඤා නොරුපානං ගොවර
 ජාය නික්ඛමනවෙලායමෙව ගාමං. සාගුභිකකාය පටිසිඤා සාභු
 ලභිඤා ආසනසාලං ගන්ත්වා පිටති අථ සා වහාතිකිනතුං අපේඤා
 හරණමනෙතෙව කමමිජතෙජේ උපාදිනනකං මුච්ඡිති අනුපාදි
 නනකං ගණිතාති කට්ඨතෙන නසානො විස ගෙජේධාගුපරිලාභ
 නිබ්බානං පඤා කමමිභානසිසෙන සාභු පරගුජ්ඣා පතනම මුට්ඨ
 ධොවිඤා අනාරභතෙන කමමිභානං මනසිකරිඤා අවසෙසභානෙ
 පිණ්ඩාය වරිඤා කමමිභානසිසෙන ආහාරං පරිගුජ්ඣා නතො
 පභාය පොංඛානුපොංඛං+ උපභිහමානං කමමිභානං ගහෙකිව
 ආගව්ඡති අයං වුට්ඨති ආහරති න හරති, එදිසාව හිකු සාභු
 පිටිඤා විපසනං ආරහිඤා බුබ්බසාසෙන අරහනතං පතනං නාම
 ගණනපථං විතිවග්ගා සිහලදීපෙයෙව තෙසු තෙසු ගාමෙසු ආස
 නසාලාය න තං ආසනං අත්ථි යත්ථ සාභු. පිටිඤා අරහතනං පතන
 හිකු නාච්ඡිති සො පත පමාදවිහාරී ගොති නික්ඛිතනට්ඨරො සබ්බ
 වග්ගාති භිඤ්ඤා පච්චිධවෙතොවිතිබ්බකිබ්බවිග්ගො විහරතො
 කමමිභානං නාම අච්ඡිතිපි සඤ්ඤා අකඤා ගාමං පිණ්ඩාය පටිසිඤා
 අනුගුලොම්භෙන හිතියංසගෙන සංසථො වරිඤා භුජිඤා ව තුච්ඡි
 ජො නික්ඛමති අයං වුට්ඨති නෙව හරති නාහරතිති. යො පතායං
 හරති ව පට්ඨාහරති වාති වුගෙනා සො ගතපට්ඨාගතිකවතනවසෙ
 නෙව වෙදිතබ්බො. අත්ථානාම හි කුලපුත්තා සාසනෙ පබ්බ
 ජිඤා දසපි පිසතිමපි පඤ්ඤාසමපි එකතො වසනො කතිකවතනං
 කඤා විහරනති ආවුසො භූමෙහ න ඉඤ්ඤා න හසභා න ජිවිතපක
 තං පබ්බජිතං දුක්ඛා මුච්ඡාකාමා පතත්ථ පබ්බජිතං තසා ගමනේ
 උපපනනතිලෙසං ගමනෙයෙව නිග්ගණ්ඨථ ධානෙ— නිසර්පාය—

සසතො උප්පන්නතිලොකං සසතොපෙව නිග්ගණ්හවාති නෙ ඵලි.
කතිකවතං කඛො භක්ඛාපාරං ගව්ඡතො අසිංඝපසංඝපසංඝ
ගාමිකාමිනිනරෙසු පාසානා හොග්ගි නාය සසංඝෙය කම්මභා
නං මනසිකරොන්නාව ගව්ඡන්ති සචෙ කසසව ගව්ගෙ කුලෙසො
උප්පත්ති තත්ත්ව නං නිග්ගණ්හති නවා අසකෙකානොති නිසිති
අථස්ස පච්ඡින්නා ආගව්ඡනොපි තිසිති සො අයං භික්ඛු තුය්හං
උප්පන්නවිතක්කං ජනාති අනුච්ඡවිතං නෙ ඵග්ගා අත්තානං
පටිච්චාදෙත්වා විපස්සනං වක්ඛෙත්වා තත්ත්ව අරියතුම්. ඔක්කමති
නවා අසකෙකානොති නිසිද්ධති අථස්ස පච්ඡින්නො ආගව්ඡනොපි
නිසිද්ධති සො ඵසෙව නිසො අරියතුම්. ඔක්කමිත්තං අසකෙකා
නොපි තං කුලෙසං වික්කමෙත්වා කම්මභානං මනසිකරොන්නො
ව ගව්ඡති කම්මභානවිප්පසුතෙතන විතොතන පදං. උච්ඡති වෙ
පටිතිවත්තිනා පුරිමපදෙසංසෙව ඵති ආලිංකිතාසිමහාපුස්ස
කේරො විස සො කීර ඵතුතවිසතිවස්සාති ගතපට්ඨාගතිකවතං
පුරෙතොති ඵං විහාසි මහුස්සාපි සුදං අත්තරා ගෙග වංකො ව
මග්ගනා ව කමොති ව කරොන්නා ථේරං තවාගව්ඡනං දිත්වා
අයං ථේරො පුතපුත්ත නිවත්තිනා ගව්ඡති කුන්ත්තමො මගගමුල්
මො උදුහු කිච් පමුමුභොති සමුලුපනති සොනං අනාදිත්වා කම්ම
භානසුතනවිතොතනෙව සමණධම්මං කරොන්නො විසන්තිවිසබ්භ
නතරෙ අරග්ගනංපාපුණී අරග්ගනමත්තදිවසෙසෙවස්ස වසිත
මණ්ණොට්ඨං අධිවත්තං දෙවතා අබ්බුල්ලි දීපං. උජ්ජලෙත්වා අසාසි
මත්තාරොපි මහාරාජානො සකෙකා දෙව්නම්මෙයු බුහවා ව සහම්
පති උපභානං ආගමීසු තව ඔහාසං දිත්වා වතවාසමහාතිස්සෙත්ථ
රො පුත්තදිවසෙ පුච්ඡ රතනිභිගෙ ආයස්මො සන්තිකෙ ඔහාසො
අත්තාසි කිං සො ඔහාසොති ථේරො වික්කෙපං කරොන්නො ඔහා
සො නාම දීපොහාසොපි භොති මණ්ණිමහාසොපිති ඵවමාදිමාහ
තොති පටිච්ඡාදෙත්වා තුමෙහති නිබ්බො ආමාති පටිජාතිනා ආරො
වෙසිංකාලවල්ලිමණ්ණපවාසිමහානාගත්තේරො විස සොපි කීර
ගතපට්ඨාගතිකවතං පුරෙතොති පඨමං තාව භගවතො මහාපට්ඨ
නං පුරෙස්සාමිති සත්තවස්සාති භානවබ්බතමෙව අධිසාසි පුත
සොලසවස්සාති ගතපට්ඨාගතිකවතං පුරෙත්වා අරග්ගනං
පාපුණීසො කමමභානසුතෙතන විතොතනෙව පාදං උච්ඡ
නොති විසුතොතන උච්චෙව පටිතිවත්තනොති ගාමසමිපං ගන්ති
භාවි නුඛො පබ්බජිතො නොති ආසඛාතිපපදෙසෙ ධර්මා පාරු
ඪිත්වා කම්මකරකතො උදකෙත පත්තං. ධොවිත්වා උදකගණ්ඩුභ
කරොති කිං කාරණං මා මෙ භික්ඛං. දතුං වඤ්ඤං වා ආගතෙ මහු
ස්ස දිත්වාසුකා හොථාති වචනමත්තොති කම්මභානවික්කෙරො
අහොසිති අජ්ජ ගතො කතමිති දිවසං වා භික්ඛුගණ්හං වා පස්ස
තං වා පුරිමො පන උදකං ගිලිත්වා ආරොවෙති සචෙ දිවසාදිපුරි
මකා නි භොගති නික්කමිතවෙලායං ගාමවාසෙ නිද්ධිතිනා ගාමි

ගලබ්* නිත්විහාරෙ වසසුපගතා පසුදාසභිකත්වය නෙ කිර ආසාල්ති පුණණමායං කතිකවතනං අකංසු අරහතනං අපපානං අඤ්ඤාමඤ්ඤං න ආලපිසාමානි ගාමව විණ්ඩාය පටිසන්නා උදකගණ්ඩුයං කන්ධා පටිසිංසු දිවසාදිපුච්ඡිතෙසු වුත්තනායෙනෙව පටිපර්ජිංසු තත්ව මනුසා නිව්ඤ්ඤානං දිසානං ජාතිංසු අප්පෙකො ආගතො අප්ප වෙති එවම චිත්තෙසු කිත්තුවො එතෙ අමෙග්ගෙව සුං. න සලලපනති උදනු අඤ්ඤාමඤ්ඤාමිපිති යදි අඤ්ඤාමඤ්ඤං න සලල පනති අඩා විවාදජානා භවිසානති එවං නෙ අඤ්ඤාමඤ්ඤං බමා පෙසාමානි සබ්බෙ විහාරං ගතන්ති පසුදාසභිකත්වය වෙපි හිකත්ව එකොකාසෙ † නාද්දසංසු තතො යො තෙසු චකත්වො පුරිසො යො ආග න හො කලහකාරකානං ඔකාසො ඊදිසො හොති සුසම්මං. චෙති යභිගණං බොධිසම්මානං සුනිකස්සනා සම්මර්ජනියො සුපටිතං පානියං පරිභොජනියනති තෙ තතොව නිව්ඤ්ඤා නෙපි හිකත්ව අනෙතො තෙමාසෙයෙව අරහතනං පනා මහාපාරණියං විසුභ්ව වාරණං පටාමරසුං. එවං කාලවල්ලිමණිපට්ඨමහානාගතොරො විස ගලබ් නිත්විහාරෙ වසසුපගතභිකත්වය ව කම්මසාන සුත්තනෙව චිත්තන පාදං උඛරනෙතො ගාමසම්මං පනා උදකගණ්ඩුයං කන්ධා විචියො සලලකෙත්වො යත්ව සුරාසොනිධිකුත්තාදයො කලහකාරකා වර්ණිතත්විඤ්ඤාදයො වා නත්ති නං විපිං. පටිපර්ජනි න තත්ව ම විණ්ඩාය මරමානො තුරිතතුරිතො විස ජවෙන ගමන්ති නති පටිපර්ජනා. අනිත්විහාරානං නිසි අප්ප විසමභුමිභාගපපනෙතො පන උදකසකපොවිස නිව්මලො හුත්වා ගමන්ති අනුසරං පටිසො. ච දනු කාමං වා අදනුකාමං වා සලලකෙත්වො තදනුරුපං කාලං ආගමෙනො හිකත්ව ගතොති අනෙතොනාමෙ වා බහිගාමෙ වා විහාරමෙව වා ආගතොති යථාපාසුකො පතිරුපෙ ඔකාසෙ නිසිදිත්වා කම්මසානං මනසික රොනෙතො ආසාමර පටික්කලසඤ්ඤං උපසපෙත්වා ‡ අකුබ්බිහඤ්ඤාන වණ්ණලපනපුත්තමංසුපමවයෙන පච්චලෙකත්තො අසම්මසමනානා ගතං ආහාරං ආහාරෙති නෙව දවය න මදය න මණ්ඩනාය න විභුසනාය පුත්තං ව උදකසිච්චං කන්ධා මුත්තනං භතනාතිලම්භං පටිපස සාමෙහොති යථාපුරෙහතනං එවං පටිපසතනං පුරිමයාමං පච්ඡිමයා මඤ්ඤා කම්මසානමෙව මනසිකරොති අයං වුච්චති හරති ව පටිමාහරති වා. අදං පන හරණපච්චාහරණසම්මානං ගතපට්ඨාගතිකවතනං පුරෙතො යදි පන උපනිසසයසමනොනො හොති පඨමවයෙ එව අරහතනං පාපුණාති නො වෙ පඨමවයෙ පාපුණාති අථ මරණිමවයෙ නො වෙ මරණිමවයෙ පාපුණාති අථ මරණිමවයෙ නො වෙ මරණිමවයෙ පාපුණාති අථ දෙවපුත්තො හුත්වා නොවෙ දෙවපුත්තො හුත්වා පාපුණාති අනුපපනො බ්ලිසි නිබ්බන්ධො පච්චකබොධිං සප්පකරොති නො

* කලම්බ. † එකකම්මං. ‡ උපසාපෙත්වා.

ඉම පඤ්චකඛොධො සප්පිකරොති අථ බුද්ධානං සම්මුඛිතාවෙ තිස්සා
 තිඤ්ඤාදා වා හොති සෙය්‍යථාපි ථේරො බාහියො දුරුචිරියො මහා
 පඤ්ඤාදා වා සෙය්‍යථාපි ථේරො සාරිපුත්තො මහිඛිකො වා සෙය්‍යථාපි
 ථේරො මහාමොග්ගල්ලානො ධුත්ථාදො වා සෙය්‍යථාපි ථේරො මහාසං
 ඥ්‍යොපො දිබ්බවකුක්කො වා සෙය්‍යථාපි ථේරො අනුරුථො විනයධරො
 වා සෙය්‍යථාපි ථේරො උපාලි ධම්මකම්මො වා සෙය්‍යථාපි පුණ්ණො
 මුණ්ණානිසුත්තො ආරක්ඛකො වා සෙය්‍යථාපි ථේරො රෙවතො බුද්ධ
 ඥාණො වා සෙය්‍යථාපි ථේරො ආනන්දො සිඤ්ඤාකාමො වා සෙය්‍යථාපි
 ථේරො රාහුලො බුද්ධපුත්තොති. ඉති ඉමයම් වතුකෙක යොගං හරති
 ච පථවංගරති ච තස්ස හොචරසම්පජ්ඣකං සිධාප්පතං හොති අභි
 ක්කමාදිසු පන අසම්මුසානං අසමමාගසම්පජ්ඣකං නං එවං චෙදි
 තබ්බං ඉධ භික්ඛු අභික්කමනො වා පටික්කමනො වා යථා අබ්බ
 පුප්පිජ්ජනො අභික්කමාදිසු අතො අභික්කමති අතතො අභික්කමො
 නිබ්බන්ධනොති වා අහං අභික්කමාමි වා මයං අභික්කමො නිබ්බ
 භන්තොති වා සම්මුසානි තථා අයං අසම්මුසානොති අභික්කමාමිති
 භික්කො උපපජ්ජමානො නෙතෙව විතොනා සභිං විතතසමුඤ්ඤානා
 යොධාතු විඤ්ඤානං ජනායමානා උපපජ්ජති ඉති චිත්තකිරියවාසො
 ධාතුච්ඡාරවසෙන අයං කායසම්මතො අභිසම්භාවො අභික්කමති
 කසෙසං අභික්කමනො එකෙකපාදුරුතෙ පඨවිධාතු අභික්කමති
 භූති වෙ ධාතුසො ඔමන්තා හොති මය ඉතරං වෙ අභික්කමනා
 හොති බලවතියො තථා අභිගරණවිතිගරණෙසු භවස්සජ්ජන
 භවජොධාත්‍යායොධාතුසො ඔමන්තා හොති මය ඉතරං වෙ අභි
 මන්තා බලවතියො තථා සන්තිකොපනසන්තිරුමිහනොසු තත්ථ
 උභරුතෙ පටන්තා රුපාරුපධිමා අභිගරණං න පාපුණ්ණති තථා
 අභිගරුතෙ පටන්තා විතිගරණං විතිගරණෙ පටන්තා වොස්සජ්ජනං
 වොස්සජ්ජන පටන්තා සන්තිකොපනං සන්තිකොපන පටන්තා
 සන්තිරුමිහනං න පාපුණ්ණති තත්ථ තඤ්ච පබ්බපබ්බං සන්ති
 සංඝිං චංඝිං චංඝිං හුංචා තත්තකපාලෙ පකඛිත්තනිලාවිය තටන්තං
 යන්තා භිජ්ජන්ති තත්ථ කො එකො අභික්කමති කස්ස වා එකස්ස
 අභික්කමනං පරමන්තො හි ධාතුනංසෙව ගමනං ධාතුනං යානං
 ධාතුනං නිසජ්ජා ධාතුනං සයනං තසම් තසම් හි ඤායාසෙ සඬං
 රුපෙන

“අඤ්ඤං උපපජ්ජනෙ චිත්තං අඤ්ඤං චිත්තං නිරුජ්ඣති
 අච්චිවත්තසමායො නදිසොකො පටන්තති” ති.

එවං අභික්කමාදිසු අසම්මුසානං අසමමාගසම්පජ්ඣකං නාමාති. භි
 නිජ්ජනො අභික්කමනෙ පටික්කමනෙ සම්පජ්ජනකාරී හොතිති පද්ධත
 අඤ්ඤා + අලොකිතෙ විලොකිතෙති එත්ථ පන අලොකිතං නාම
 සුරතොපකාශනං විලොකිතං නාම අනුදිසාපෙක්ඛනං අඤ්ඤානිපි
 තෙය්‍ය උපපජ්ජනො පෙක්ඛනවසෙන අලොකිතලොකිතං

ඉලාකිතානි නාම භොතනි තානි ඉධ න ගතිතානි සාරාදපටිසෙත පන ඉමානොව මෙ ගතිතානි ඉමිනා වා මුඛෙන සබ්බානිවි තානි ගති ඝාතනොවානි එත්ථ ආලොකෙසාසාමිති විතොත උපපනොන විතත්වසෙ තෙව අනොලොකෙතො අත්පරිගණනාං සාත්ථකසමපඤ්ඤාං තං ආයස්මනතාං නාන්දං කායසකිං කමාං වෙදිතබ්බං චුතතං භොතා භගවතාං සමෙ භික්ඛවෙ නාන්දස්ස පුරුඡ්චිමා දිසා ආලොකෙත්තබ්බා භොති සබ්බං චෙතසො සමනනාගරිතො නාන්ද පුරුඡ්චිමං දිසං ආලො කෙති එවං මෙ පුරුඡ්චිමං දිසං ආලොකයතො න අභිජක්ඛාදෙදන්තස්සා පාපකා අතුසලා ධම්මා අත්වාසස්සවෙය්‍යනති ඉති වා භත්ථ සමපජා නො භොති සමෙ භික්ඛවෙ නාන්දස්ස පටිඡ්චිමා දිසා උතතො දිත්තා දක්ඛිණා දිසා උචං අධො අනුදිසා ආලොකෙත්තබ්බා භොති සබ්බං චෙත සො සමනනාගරිතො නාන්ද අනුදිසා ආලොකෙති එවං මෙ අනුදිසං ආලොකයතො — ථෙ — සමපජානො භොතීති අපිච ඉධාපි පුඤ්ඤා චුතත වෙතිසදස්සනාදිවසෙතොව සාත්ථකතාම සප්පායතාම වෙදිතබ්බා කම්ම මසානස්ස පන අමිජභාතමෙව ගොචරසමපඤ්ඤාං නසන්ධාබ්බානු ආයතනිකෙති අත්තනො කඤ්ඤානවසෙතොවකසිණාදි කමමසාගිකෙ ති වා පන කාමමසාගසිසෙතොව ආලොකනවිලොකනං කාතබ්බං අබ්භි න්තරෙ අත්තා නාම ආලොකෙතා වා විලොකෙතා වා නත්ථි ආලොකෙ සාසාමිති පන විතොත උපපජ්ජමානො තෙතොව සතිං විතතසමුදානවා සොධානු විඤ්ඤාතො ජනායමානා උපපජ්ජති ඉති විතතකිරියවාසො ධාතුච්ඡාරවසොත භෙතිමං අක්ඛදලං අධො සීදති උපරිමං උචං ලාභෙති කොචි යනතකොන විවරතොනා නාම නත්ථි තතො වකුච්චි ඤ්ඤාණං දස්සනාකිච්චං සාධෙන්නං උත්ථාජ්ජතිති එවං සමපජානතාං පනොත්ථ අසමමානසමපඤ්ඤාං නාම අපිච මූලපරිඤ්ඤාආගනානුක තාවකාලිකභාවවසෙනාමෙත්ථ අසමමානසමපඤ්ඤාං වෙදිතබ්බං මූලපරිඤ්ඤාවසෙන නාම.

භවභිතාවජ්ජනමෙව දස්සනං සමපටිඡ්චනං
සනතීරණං වොත්ථපනං ජවනං භවති සත්තමං.

තත්ථ භවභිතං උපපතතිභවස්ස අභිගතිච්චං සාධයමානං පවත්තති තං ආවට්ටොති කිරියමනොධානු ආවජ්ජනාකිච්චං සාධයමානා තං නිරොධා වකුච්චිඤ්ඤාණං දස්සනාකිච්චං සාධයමානං තත්ථ නිරොධා විපාකමනොධානු සමපටිච්චනාකිච්චං සාධයමානා තත්ථ නිරොධා විපාක මනොවිඤ්ඤාණධානු සනතීරණාකිච්චං සාධයමානා තනතීරොධා කිරි යමනොවිඤ්ඤාණධානු වොත්ථපනාකිච්චං සාධයමානා තත්ථ නිරොධා භුතභාගබ්බත්තං ජවනං ජවති තත්ථ පඨමජවතොපි අයං ඉඡති අයං පුරි භොති රජජනදස්සනාමුග්ගනවසෙන ආලොකිතවිලොකිතං න ඝුණාති දුර්ගජවතොපි — සත්තමජවතොපි එතෙසු පන සුභමණ්ඩල ආභාසදිප්පු විය හෙට්ඨපජ්ජවසෙන නිජජිත්වා පතිනෙත්ථ පන අයං ඉඡති

අයං පුරිසොති රජ්ජනාදිවසෙන ආලොකිතවිලොකිතං හොති එවං
 නාවෙත්ථ මූලපරික්කද්ධවසෙන අසමේවාහසමපජ්ඣද්ධං වේදිතබ්බං
 චක්ඛුවාමෙ පන රූපෙ ආපාථගතෙ හවම්හසවලනානො උඨං සක්ඛිච්ඡි
 නිප්පාදනවසෙන ආවජ්ජනාදිසු උපපජ්ජතිං නිරුද්ධෙසු අවසානෙ
 ජවනං උපපජ්ජති තං පුබ්බෙ උපපන්නානං ආවජ්ජනාදීනං ගෙහ
 භූතෙ චක්ඛුවාමෙ ආගන්තුකපුරිසො විය හොති තස්ස යථා පරගෙහෙ
 ක්කිඤ්චියාචිත්තං පටිස්සං ආගන්තුකපුරිසස්ස ගෙහසාමිකෙසුපි තුණ්හි
 මාසිනෙසු ආණාකරණං න යුත්තං එවං ආවජ්ජනාදීනං ගෙහභූතෙ
 චක්ඛුවාමෙ ආවජ්ජනාදිසුපි අරජ්ජනෙතසු අදස්සනෙතසු අමුක්ඛ
 නෙතසු ච රජ්ජනදස්සනමුක්ඛනං අයුත්තනති එවං ආගන්තුකභාව
 වසෙන අසමේවාහසමපජ්ඣද්ධං වේදිතබ්බං යානි පනොනානි චක්ඛු
 වාමෙ වොස්පනපරියොසානානි චිත්තානි උපපජ්ජනති තානි සමා
 සමපයුත්තධම්මෙති තත්ථ තත්ථෙව භීරජනති අඤ්ඤාමඤ්ඤං න
 පස්සනතිති ඉතරානි නාවකාලිකානි හොනති තත්ථ යථා එකස්මිං
 ඝරෙ සබ්බෙසු මාත්රසකෙසු මනෙසු අවසෙසස්ස එකස්ස තංබණ්ණෙයව
 මරණධම්මස්ස න යුත්තං නාචවසිතාදිසු අභිරතී එවමෙව එක
 වාමෙ සමපයුත්තෙසු ආවජ්ජනාදිසු තත්ථ තත්ථෙව මනෙසු අවසෙසස්ස
 තංබණ්ණෙයව මරණධම්මස්ස ජවනස්සාපි රජ්ජනදස්සනමුක්ඛනව
 සෙන අභිරතී තාම න යුත්තානි එවං නාවකාලිකභාවවසෙන අසමේ
 වාහසමපජ්ඣද්ධං වේදිතබ්බං අපිච්ච බ්බායනනාධාතුපච්චයපච්චෙව
 කබ්භවසෙනාපෙනං වේදිතබ්බං එත්ථ ච චක්ඛුචෙව රූපඤ්ච රූපකබ්භ
 ඡෙයා දස්සනං විඤ්ඤාණකබ්භො තංසමපයුත්තං පදානං වේදනා
 කබ්භො සංඤ්ඤා සංඤ්ඤාකබ්භො ඵස්සාදිකා සංඝාරකබ්භො
 එවමෙනෙයං පඤ්චනානං බ්බානං සමවාසෙ ආලොකනවිලොකනං
 පඤ්ඤයති තත්ථ කො එකො ආලොකෙති කො විලොකෙති. තථා
 චක්ඛු චක්ඛායනනං රූපං රූපායනනං දස්සනං මිත්තායනනං වේදනා
 දයො සමපයුත්තධම්මා ධම්මායනනං එවමෙනෙයං චතුනානං ආයන
 නානං සමවාසෙ ආලොකනවිලොකනං පඤ්ඤයති තත්ථ කො එකො
 ආලොකෙති කො විලොකෙති තථා චක්ඛු චක්ඛුධාතු රූපං රූපධාතු
 දස්සනං චක්ඛුචිඤ්ඤාණධාතු තංසමපයුත්තං වේදනාදයො ධම්මා
 ධම්මධාතු එවමෙනායං චතුනානං ධතුනං සමවාසෙ ආලොකනවිලො
 කනං පඤ්ඤයති තත්ථ කො එකො ආලොකෙති කො විලොකෙති
 තථා චක්ඛු නිස්සයපච්චයො රූපං ආර්ථමණ්ණවච්චයො ආවජ්ජනං
 අනන්තරසමනනරූපනිස්සයනත්ථිගතපච්චයො ආලොකො උපති
 සස්සපච්චයො වේදනාදයො සහරානපච්චයා එවමෙනෙයං පච්චික්ඛානං
 සමවාසෙ ආලොකනවිලොකනං පඤ්ඤයති තත්ථ කො එකො ආලො
 කෙති කො විලොකෙතිති එවමෙත්ථ බ්බායනනාධාතුපච්චයපච්ච
 වේදකබ්භවසෙනාපි අසමේවාහසමපජ්ඣද්ධං වේදිතබ්බං සමමිඤ්ඤස්ථ
 භග සංඝාදිනි පබ්බානං සමමිඤ්ඤනපසාරණං තත්ථ චිත්තවසෙ
 භවත්ථ සමමිඤ්ඤනපසාරණං අකන්තා හත්ථපාදනං සමමිඤ්ඤනපසාරණං

සම්මතය අනුගමනය පරිගණනය අනුපරිගණනය සාමාන්‍යයෙන්
 සූදු කළ හැකි පාදක අතිවිට සම්මතය පරිගණනය එව වා සිත
 සහ බලය බලය වෙදනා උපපජනනි විනතං එකලං න ලභනී
 කල්මසානං පරිපටිති විසෙසං නාමිගමනි කාලෙන * සම්මතය
 සහ කාලෙන පරිගණනය පන නා වෙදනා උපපජනනි විනතං
 එකලං හොති කල්මසානං එහි ගමනි විසෙසමගිගමනිති එව
 අනුගමනය පරිගණනය වෙදිතබ්බං අනුපන සහිත අනුගමනය පරි
 ගණනය පරිගණනය සප්තසප්තසප්තසප්තසප්තසප්තසප්තසප්ත
 ග්‍රාහය නාමො මහාවිතසිකමෙහි නිර දහරිතිකු සංකීර්ණ ගණනාති
 තෙසං පිඨිපසෙස දහරිතිකුණිසො ධම්මං සුභාගති තභ්‍රෙකො
 දහරො හන් පරිගණනය කාසයංසලං පනි තෙතෙව කාරණෙන
 ගිතිජාතො අපරො භිකුටු පාදං පරිගණනය අග්නිමති පරිගණනි
 අභිං ආහව්ව පාදෙ ඤාමි අපරො චම්මකෙ පරිගණනි සො ආසිවි
 සොන දසො අපරො චිවරකුටියා† පරිගණනි නා මණිසප්පො
 ධිසි තසමෙ චිවරපෙ අපරාසය අපරාසරො අපරාසෙ පරිගණ
 නබ්බං අනුපමෙස පරිගණනය ගොවරසමප්තසප්තසප්ත පන
 මහාවිතසිකමෙහි දිප්තබ්බං මහාවිතෙ නිර දිවාසානෙ නිසි
 තෙනා අනුගමනය සිකෙති සහිං කල්මසානෙ අහසා හන් සම්මතය
 නිසි පුන යවාසානෙ යපෙති සහිං සම්මතය නිසි අනුගමනය
 කා පුරිස්ස කාසො හනෙන සහසා හන් සම්මතය පුන යවාසා
 නෙ යපෙති සහිං සම්මතය නිසි යතොපසායාහං ආවුසො කල්ම
 සානං මනසිකාතුං ආරමසාන මෙ කල්මසානං මුඤ්චිති හන්
 සම්මතය පුරිස්ස අනුපමෙස පන තුමෙහි සහිං කල්මසානෙ කල්ම
 සානං මුඤ්චිති සම්මතය නිසි පුන යවාසානෙ යපෙති
 සම්මතය පුරිස්ස පාදු සාදු හනෙන භිකුටු නා නාම චිවරපෙත හතින
 බ්බන්ති චිවරෙහි කල්මසානාච්ඡන්තමෙව ගොවරසමප්තසප්තසප්ත
 වෙදිතබ්බං අබ්හතතරෙ අනතා නාම කොපි සම්මතය නිසි පරි
 ගණනය වා නන් වුත්තප්පකාරච්ඡන්තකිරියවාසොධාතුපිප්පාතෙත
 පන සුත්තකාසකිරියවසෙන දුරුයනතසහ හන්පාදලාලයනං විස සම්ම
 තය පරිගණනං හොතිති පනනානං පනෙති අසමමානසමප්තසප්ත
 නති වෙදිතබ්බං සසාධාමිසතනිවිජ්ජිතමෙහි එහි සසාධාමිවිජ්ජිතං
 නිවාසනපාරුපනවසෙන පනතසහ භිකුටුපිප්පාතෙත පරි
 ගණනො ධාරණං නාම තන් සසාධාමිවිජ්ජිතධාරණෙ නාම නිවාසෙති
 පාරුපිති ව පිණ්ඩය වරතො ආමිසලාහො සිතසහ පවිසානායාති
 ආදිනා නයෙන හගවතා වුත්තප්පකාරො යෙව ව අනුපමෙස නාම
 නසහ වසෙන සාමාන්‍යයෙන් සූදු වෙදිතබ්බං උණ්හපකතසහ
 පන දුබ්බලසහ ව විවරං සුඛං සප්තසං සිතාලුකසහ සහං දුප්පටං
 තබ්බිසති අසප්තසං යසහ කසහි ජිණ්ණං අසප්තසමෙව අසලාදි

කාලෙ. † චිවරකුටියා දණ්ඩකෙ.

දැනෙන නිසා කුස පිළිබෝධකර හොඳින් පටිපදාලාදිහෙද ලොහ නියව්වරයාණන් තාදිය හි අරඹෙද්දී එකකසා නිවාසනතරායකර පිවිනනතරායකරවමයි හොඳින් නිපැයියායෙන පන ය නිමිතතකළු දිව්විනිපිව්වෙන උපපන ය යනුවෙන් සෙවමානසා අකුසලා බලවා අභිවිච්ඡිනනි කුසලා බලවා පරිහායනනි නං අසපායං විපරිතං සපායං තසා වසෙනෙත් සපායසප්පද්දෙද කළමසානාවිප්පන වසෙන ව ගොවරසප්පද්දෙද වෙදිනබ්බං අබ්හනනරෙ අනතා නාම කොච්ඡිවරං පාරුපෙනෙනා නාම නත් චුත්තප්පකාරවිත්තනිජියවා යොධාකුච්ඡායරෙනෙව පන විවරපාරුපනං හොඳින් නත් විවරවි අවෙනනං කායොපි අවෙනෙනා විවරං න ජානානි මයා කායො පාරුපි තොති * කායො න ජානානි අහං විවරෙන පාරුපිතොති ධාතුයොව ධාතුසමුහං පටිවජ්ජාදෙනා පටිපිලොනිකාය පොත්තරුපපටිවජ්ජාද නො විය නැස්වා ගොව සුඤ්ඤං විවරං ලභිත්වා සොමනසං කාතබ්බං න අසුඤ්ඤං ලභිත්වා දෙමනසං නාගවමමිකවෙතිසරුකාදිසු හි කෙපි මාලාගනිඬුපවත්වාදිති සසකාරං කරොන්ති කෙපි භවමුත්ත කද්දමදණ්ඩසත්පහාරාදිති අසකකාරං න තෙන චමමිකරුකාදියො සොමනසං වා දෙමනසං වා කරොන්ති එවමෙව නෙව සුඤ්ඤං විවරං ලභිත්වා සොමනසං කාතබ්බං න අසුඤ්ඤං ලභිත්වා දෙමනසං නත් එවං පවත්තපටිසංඝිනානවසෙනෙත් අසමොහසප්පද්දෙද වෙදි නබ්බං පනතධාරණෙපි පනතං සහසාල අගහෙත්වා ඉමං ගහෙත්වා පිණ්ඩාය වරමානො භික්ඛං ලභිස්සාමිති එවං පනතගහණපට්ඨයා සථි ලභිතබ්බාදිවසෙන සාත්තසප්පද්දෙද වෙදිනබ්බං කාතබ්බං ල සරිරසා පන ගරුපෙනෙනා අසපායො යසා කසාපි චතුසකුසලානි කාතො දුබ්බියොධනියො අසපායො දුබ්බානපද්දෙදෙති නාම විවරිති නං ධොවනතසෙව වසා පටිබෝධො හොඳින් මුක්තිවණ්ණපෙනො පන ලොහනියො විවරෙ චුත්තනායෙනෙව අසපායො නිමිතතකළුව දිව්වෙන ලබ පන යනුවෙන් සෙවමානසා අකුසලා බලවා අභිවිච්ඡි නනි කුසලා බලවා පරිහායනනි අසං එකනතඅසපායොව විපරිතො සපායො තසා වසෙනෙත් සපායසප්පද්දෙද කළමසානාවිප් පනවසෙනෙව ව ගොවරසප්පද්දෙද වෙදිනබ්බං අබ්හනනරෙ අනතා නාම කොච්ඡි පනතං ගණනෙනා නාම නත් චුත්තප්පකාරවිත්තනිජියවා යොධාකුච්ඡායරෙනෙව පන පනතගහණං නාම හොඳින් නත් පෙනො පි අවෙනෙනා හත්ථිපි අවෙනෙනා පෙනොපි න ජානානි අහං හත්ථි ගතිනොති හත්ථිපි න ජානානි පෙනො අමිහෙති ගතිනොති ධාතුයො ධ ධාතුසමුහං ගණනනති සණ්ඩායෙන අගතිවණ්ණපනතගහණෙ වියාති එවං පවත්තපටිසංඝිනානවසෙනෙත් අසමොහසප්පද්දෙද වෙදිනබ්බං අපිච්ඡි යා පිණ්ණහත්ථිපාදෙ වණ්ණබ්බෙති පහසරිතපුබ්බලො භිනනිමාකුලෙ නිලමකකසප්පටිකිණ්ණෙ අනාඨසාලායං අනාඨමහු

සේස දිසාව දයාලකා පුරිසා නෙසා වණපටිපත්තදනකමොලකානිවෙඩි
 කුටාලාදිති ව හෙසජජාති උපනාමවනති තත්ථ මොලකානිපි කෙස
 ස්ථි සණ්ඨානි කෙසසුචි පුලානි පාපුණ්නති හෙසපජකපාලකානිපි
 කෙසසුචි සුසණ්ඨානානි කෙසසුචි දුස්සණ්ඨානානි පාපුණ්නති න
 තෙන තත්ථ සුමනා වා දුමනා වා හොනති වණපටිපත්තදනමනෙත
 මනව හි මොලකො හෙසජජපටිගහණමනෙතනෙව ව කපාලකෙ
 න තෙසා අපො ඵලමෙවං යො තිකුඤ්චි වණමොලකං විස චිවරං හෙස
 ජජකපාලං විස ව පනතං කපාලෙ හෙසජජං විස ව පනත ලඬං
 තිකුඬං සලලකෙඤ්චි අසං සඤ්ඤාටිපනතචිවරධාරණෙ අසමමාහසමප
 ජසෙසුන උත්තමසමපජානකාරීති වෙදිනබ්බං. අභිනාදිසු අභිනො
 ති පිණ්ඩපාතහොජනා; ඕනොති යාගුභාදිපානො; ඛාභිනොති පිඨබජ්ජ
 කාදිබාදනො; සාභිනොති මධුමාණිනාදියායනො; තත්ථ නෙව දවායානි
 භාදිනානෙයන චුත්තො අභිවිධොප අපො අපො නාම තස්ස වසෙන
 යාත්තසමපජසෙසුං වෙදිනබ්බං ඵලපණ්ණිතනිතමවුරාදිසු පන සෙන
 හොජනෙන යස්ස අභාසු හොජි තං තස්ස අසප්පායං යං පන නිමිත්ත
 කමමාදිවසෙන පටිලඬං සසුචස්ස භුඤ්ජනො අභුසලා ධම්මො අහි
 වඨිභිනති භුසලා ධම්මො පරිභාසනති තං චකනතං අසප්පායමෙව විපරි
 තං සප්පායං තස්ස වසෙනොත්ථ සප්පායමපජසෙසුං කමමසානාචජ
 භනවසෙනෙව ව නොවරසමපජසෙසුං වෙදිනබ්බං. අභිභනනරෙ
 අනතා නාම කොචි භුඤ්ජනකො නත්ථි චුත්තපසකාරචුත්තකිරියවායො
 ධාතුච්ඡිථාරෙතෙව පන පනතපටිගහණං නාම හොති චිත්තකිරිය
 වායොධාතුච්ඡිථාරෙතෙව හත්ථස්ස පනෙන ඔතරණං හොති චිත්තකි
 රියවායොධාතුච්ඡිථාරෙතෙව ආලොපකරණං ආලොපඋඛරණං මුඛචිව
 රණසුචි හොති න කොචි කුඤ්චිකාය යනතකෙන හනුකසීරි විවරති
 චිත්තකිරියවායොධාතුච්ඡාරෙතෙව ආලොපස්ස මුඛෙ පකඨිපනං
 උපරි දනනානං මුසලකිච්චසාධනං හෙසාදනනානං උදකඛලකිච්ච
 සාධනං ජිවහාස හත්ථකිච්චසාධනසුචි හොති ඉති නං තත්ථ අග්ගජි
 වහාය භුහුබෙලො මුලජිවහාය බහලබෙලො මහෙඤ්චි තං හෙසා
 දනනඋදකඛලෙ ජිවහාසත්ථපරිවත්තං බෙදුදකමෙත්තං උපරිදනන
 මුසලසංමුණ්ණිතං කොචි කටච්ඡුනා වා දබ්බියා වා අනෙතා පවෙස
 කො නාම නත්ථි වායොධාතුසාව පච්ඡති පච්ඡං පච්ඡං කොචි පලා
 ලසනාටරකං කත්ථා ධාරෙතො නාම නත්ථි වායොධාතුච්චසෙනෙව
 තිසිති තිතිතං තොචි උඛනං කත්ථා අග්ගි ජාලෙත්ථා පච
 නො නාම නත්ථි තෙජෝධාතුසාව පච්ඡති පකකං පකකං කොචි
 දණ්ඩකෙන වා යඨියා වා බති නිහාරකො නාම නත්ථි වායොධාතු
 ඤ්ච නිහරති ඉති පායොධාතු අතිග්ගති ව විතිගරති ව ධාරෙති ව
 පච්චෙනෙති ව සංමුණ්ණති ව විසොසෙති ව නිහරති ව පඨවිධාතු
 ධාරෙති ව පරිවෙනති ව සංමුණ්ණති ව විසොසෙති ව අපොධාතු
 සිතොනොති ව අලලනතව අභුපාලෙති තෙජෝධාතු අනෙතා පටිඨං ඉති.

ඞං පරිපාටෙති ආකාශධාතු අඤ්ඤායො හොති විඤ්ඤාණධාතු තත්ථ තත්ථ සමමා පසොගමනවාස ආනුඤ්ජනීති එවමෙපඤ්ඤා පටිසංඝිතානව සොන අසමොගසමපජඤ්ඤාං වෙදිතබ්බං අපිච ගමනතො ඤ්ඤා යොනතො පරිහොගතො ආසයනො නිධානතො අපරිපකකතො පරිපකකතො පලනො නිසසඤ්ඤානො සමමකඛාණ්ණතොති එවං දසවි ධිපටිකකුලනාවපට්ඨවෙකඛාණ්ණතොපෙඤ්ඤා අසමොගසමපජඤ්ඤාං වෙදිතබ්බං විභාරකථාපනෙත්ථ විසුඤ්චලො ආහාරපටිකකුල යඤ්ඤානිද්දසයො ගහෙතබ්බං. උච්චාරපසංඝාවකමමති උච්චාර සංඝ ව පසංඝාවසංඝ කරණේ; තත්ථ පත්තකාලෙ උච්චාරපසංඝාවං නක රොනනසංඝ සකලසරිතො සෙද, මුච්චනාති අකඝිති හමනාති චිත්තං න ඵකං හොති අඤ්ඤාද ව රොගා උපපජ්ජනාති කරොනනසංඝ සබ්බනනං න හොතිති අසමෙත්ථ අඤ්ඤා නසෙසව වසෙන සාත්ථක යමපජඤ්ඤාං වෙදිතබ්බං. අසානෙ උච්චාරපසංඝාවං කරොනනසංඝ පන ආපනති හොති අසයො වඬිඬිති ජීවිතනනරායො හොති පතිරුප ආනෙ කරොනනසංඝ සබ්බනනං න හොතිති අසමෙත්ථ සප්පායො තසංඝ වසෙන සප්පායසමපජඤ්ඤාං කමමසානාවිජගනවසෙතොව ගොචරසමපජඤ්ඤාං වෙදිතබ්බං අබ්භනනරෙ අත්තා නාම කොපි උච්චාරපසංඝාවකමම කරොනෙනා නත්ථ චිත්තධිරියවාසොධාතුච්ච්චා රෙතොව පන උච්චාරපසංඝාවකමම හොති යථා පන පකෙක ගණෙක ගණෙකහෙදෙන පුඤ්ඤාලොභිතං අකාමතාස නිකමමති යථාච අතිහරිකා උදකභාජනා උදකං අකාමතාස නිකමමති එවං පනකාසගමුත්ත වපටිසු යත්තිජනා උච්චාරපසංඝාවා වාසුවෙගසමුප්පිලිත්තා අකාමතා යපි නිකමමනාති යො පතාසං එවං නිකමමෙනො උච්චාරපසංඝාවො තොව තසං භිකුට්ඨො අනතො හොති න පරසං කෙවලං සරිර නිසංඤ්ඤා වෙදිතබ්බං හොති යථාකං යථා උදකකුලිකානො පුරාණඋදකං ජෙට්ඨිකානසංඝ තොව නං අත්තනො හොති නි. පරෙසං කෙවලං පටි ජලානතමනතමෙව හොති එවං පටිකකුලපටිසංඝිතාවසෙතොත්ථ අස මොගසමපජඤ්ඤාං වෙදිතබ්බං. ගතාදිසු ගතොති ගමනො; ඤ්ඤාති ආනො; නිසිනෙනාති නිසජ්ජාස; සුනෙනාති සයනො; ඤ්ඤාති රා ගරණේ; භාසිනෙනාති කථනො; භුණ්ඤ්ඤාති අකථනො; ගවජනෙනා වා ගවජාමිති පජානාති සිතොවා සිතොමිති පජානාති නිසිනෙනා වා නිසිනෙනාමිති පජානාති සයානො වා සයානොමිති පජානාති ති ඉමං යො ආනො අසානඉද්ධිපථා කමිතා අභිකකනෙන පටිකක නෙන ආලොභිතෙ විලොභිතෙ සමමඤ්ජනෙ පසාරිතෙති ඉමං යො ආනො මජ්ඣිමා ගතෙ සිතෙ නිසිනෙන පුත්තෙති ඉධ පන බුද්දකා වුණ්ණියා ඉද්ධිපථා කමිතා නාමො ඵනෙසු වුත්තනාසෙතොව සමප ජානකාරිකා වෙදිතබ්බං නිට්ඨකමහාසිවඤ්ඤා පනාහ යො චිරං ගතෙත්ථ වා බුඬිකමිත්ථා වා අපරහාගෙ සිතො ඉති පටිසංචිකිති චිකිකමනකාලෙ පටිකකා රුපාරුපධිවමා එත්ථෙව නිරුධාති අසං ගම

හෝ සමපජානකාරීන්ගේ සොයාගැනීම වූ කෙරෙහි පවතින
 විශ්වාසයෙන් හෝ කල්මසාන වූ මනසිකරොහොසතා වරින්
 යනාදිය අපරිභාෂිත නිසිනොහොසතා ඉති පටිසංචිකාවන් සිතකාලෙ පවත්නා
 රූපාරූපධර්මය ඵලෝචන නිරුචියානි අයං සිතොසමපජානකාරී නාම සො
 සංකෘතියාදිකරණවශෙන වරින් නිසිදිනි; අපරිභාෂිත නිසිනොහොසතා
 ඉති පටිසංචිකාවන් නිසිනොහොසතාලෙ පවත්නා රූපාරූපධර්මය ඵලෝචන
 නිරුචියානි අයං නිසිනොහොසතා සමපජානකාරී නාම සො පන නිසිනොහොසතා
 ස්වකෘතියා වූ කෙරෙහි කල්මසාන වූ මනසිකරොහොසතා නිද්දං
 ඔකකමිති; අපරිභාෂිත උපායං * ඉති පටිසංචිකාවන් සමපජානකාලෙ පවත්නා
 රූපාරූපධර්මය ඵලෝචන නිරුචියානි අයං සුතෙන ව ජාගරිතො ව සමප
 ජානකාරී නාම සිතියාමසවත්තනාං ගි අපපවත්තං යොජ්ජං නාම පටි
 ත්තං ජාගරිතං නාමයිති සො පන භාසමානො අයං සඤ්ඤා නාම
 ඔසෙ ව පටිච්ච දනෙන ව ජිව්හව නාලුච පටිච්ච චක්කාසං නදනුරූපං
 පයොනං පටිච්ච ජාගරිති සතො සමපජානො භාසති ස්වකෘතියා වූ
 කාමා ධර්මය වූ කප්පොති කල්මසානං වූ මනසිකමිති † පසුගා වූ
 විශ්වාසයෙන් අපරිභාෂිත නිසිනොහොසතා ඉති පටිසංචිකාවන් භාසිතකා
 ලෙ උපපන්නා රූපාරූපධර්මය ඵලෝචන නිරුචියානි අයං භාසිතො සමප
 ජානකාරී නාම සො නුණ්ඨිතො වරින් ධර්මය වූ කල්මසානං වූ මන
 සිකමිති; අපරිභාෂිත උපායං ඉති පටිසංචිකාවන් නුණ්ඨිතොලෙ පටි
 ත්තා රූපාරූපධර්මය ඵලෝචන නිරුචියා උපාදරූපපවත්තං යති භාසති
 නාම අයං නුණ්ඨිතො වූ නාමානි අයං නුණ්ඨිතොසෙ සමපජානකාරී නා
 මානි නාමිදං මහාසිවෙසෙරො වුත්තං අසමෙමසග්ගරං ඉමංසං සතිපසා
 නාසුතෙන අධිපෙපනං සාමඤ්ඤාඵලෙ පන සබ්බමිධි චතුරිධිං සමප
 ජඤ්ඤං ලබ්භති තසමා විසෙසනො ඵලං අසමෙමසසමපජඤ්ඤාසංසථ
 වසෙත සමපජානකාරීනා චෙදිනබ්බං සමපජානකාරී සමපජානකාරී
 නි ව සබ්බපඤ්ඤා සතිසමපසුත්තසංසථ සමපජඤ්ඤාසංසථ අනෙක
 චෙදිනබ්බං විහිතපසකරණෙ පන සතො සමපජානො අභිකකමති
 සතො සමපජානො පටිකකමති ඵලං ඵනානි පදනි විහත්තානෙව—
 ඉති අජිකත්තං වානි ඵලං චතුසමපජඤ්ඤාපරිගණිතෙන අත්තා
 හො වූ කාසෙ පරසංස වූ කාසෙ කාලෙන වූ අත්තො කාලෙන
 පරසංස කාසෙ කායානුපයි විහරති. ඉධාපි සමුදයධර්මානුපයිති
 ආදිසු රූපකාමසංසථ සමුදයො ව වයො ව නිහරිතබ්බං; සෙසං
 වුත්තසද්ධමෙව. ඉධ චතුසමපජඤ්ඤාපරිගණිතො යති දුක්ඛසම්මං
 නසංසං සමුදයධර්මා සුරිමනණ්ඨං සමුදයසථං උභින්නං අපපවත්තං
 නිරොධසථං වුත්තපසකාරො අරියමග්ගො මග්ගසථං ඵලං චතු

පට්ඨප්පාදා උසුන්කිනා නිබ්බුතියි පාපුණානීති ඉදමෙකස්ස චතුසමප ජඤ්ඤපටිලාභකස්ස වසෙන යව්භරතතතා නිශ්ශානමුඛනති. මතු සමපජඤ්ඤපබ්බං නිසිනං.

එවං චතුසමපජඤ්ඤවසෙන කායානුපස්සනං විහජ්ඣා ඉද්දති පටිඤ්ඤානුලමනසිකාරවසෙන විහජ්ඣා පුනච පරනාති ආදිමාහ. නඤ්ඤමෙව කායනාති ආදිසු යං චත්තබ්බං සිංහානං යබ්බාසාරෙන විජාරතො පිසු භමංග කායගතායතිකමයසානෙ වුත්තං. උභයො මුඛාති හෙසා ව උපජ්ඣාති ඕචි මුඛෙති යුත්තා; කානාටිභිනාසාති නානාටිධස්ස; ඉදං පොනඤ්ඤ මමමමයං ඉදං උභයොමුඛා මුත්තොලි විය හි චතුමහානු නිකො කායො නඤ්ඤ මෙසස්සා පකස්සනනානාටිධධඤ්ඤං විය හි භක්කාදමා මනනි පාකාරා යකුමා පුරිසො විය සොනාවචරො නස්ස නං මුත්තොලි මුත්තං පට්ඨපෙකමො නානාටිධධඤ්ඤපාකපකාලො විය මොනිමො මනනිංයකාරස්ස පිඤ්ඤකාලො පෙදිනබ්බො. ඉති අජ්ඣන්තං මාති එයා මෙයාදිපටිගණ්ඨාන අනන්තො පා කායෙ පරස්ස පා කායෙ කාලො පා අනන්තො කාලො පරස්ස කායෙ කායානුපස්සි චන්දනි ඉතො පරං මුත්තානමෙව කෙවලා ගි ඉධ මනනිංයකාරපජ්ඣානිකා යති දකුණමවනති එවං මොජනං කන්තං නිශ්ශානමුඛං පෙදිනබ්බං. —මෙයං පුරිමංදිංගෙපාති. පටිඤ්ඤානුලමනසිකාරපබ්බං නිසිනං.

එවං පටිඤ්ඤානුලමනසිකාරවසෙන කායානුපස්සනං විහජ්ඣා ඉද්දති ධානුමාසකාරවසෙන විහජ්ඣා පුනච පරනාති ආදිමාහ—නඤ්ඤං භප්පෙයොයඤ්ඤපෙන යෙයං අධ්වංගස්සා යථා කොචි මොඝානමො චා නමස්ස ප භත්තමෙනානමො අනන්තපාසිකො චා ගාටිං වධිත්තං විනි චජ්ඣාත්තං පාමෙසසාදිකානානං මහාපථානං පෙට්ටකදොසාසිකානෙ පාදුමමහාපමි කොයාසකොයාසා කන්තං නිසිනොති අස්ස ඵලමෙව හිකුමුචනනා ඉදිකාපථානං යෙන කෙතචි ආකාරෙන සිත්තනා යථාපරිනිතං කායං අස්ස ඉමමෙකායෙ පට්ඨපිඤ්ඤානුලමනො යෙන ධානා පාමොධානුති එයා පට්ඨපෙකාති කිං මුත්තං මොති යථා මොඝා නකස්ස ගාටිං මොමිනනස්සාටි ආසානානං ආභරනනස්සාටි ආභරිත්තා නාථ බ්බත්තං පමෙන්නස්සාටි පමෙන්නස්සාටි වධිතං මනං පස්සන්නා ස්සාටි නාපදෙව ගාටිති පඤ්ඤා න අනන්තධායාති යටිතං පද්මෙත්තං කල්ලසො න විගාති විගාතිත්තං නිසිත්තස්ස පන ගාටිකඤ්ඤ අනන්ත ධායාති මෙයං ඤ්ඤා පවත්තති නාස්ස ඵලං මොති අනං ගාටිං වික්කිත්තම ඉමම ගාටිං හර්තාති අධිත්තස්ස අනං මෙයං වික්කිත්තම ඉමම මෙයං හර්තාති ඉමමෙව මොති ඵලමෙව ඉමස්සාටි හිකුමුත්තා පුබ්බං බාලසු පුජ්ජනකාලෙ ගිතිහුත්තාටි පබ්බත්තස්සාටි නාපදෙව යමත්තාති පා අනන්තොති පා පඤ්ඤා න අනන්තධායාති යාපදෙව ඉමමෙවකායං යථා සිත්තං යථා පරිනිතං යථා පටිඤ්ඤානුලමනා කන්තං ධානමො න පට්ඨපෙව නාති යථා ගාටිකඤ්ඤානුලමනා කන්තං යථා පඤ්ඤා අනන්තධායාති

ධාතුවයෙතෙව පිත්තා සන්තියති. තෙනාහ ගතවා ඉමමෙව සායං
 යථාසිතං යථාපණිතීතං ධාතුසො පච්චමෙකඛති අභි ඉමයමි. කායෙ
 ජඤ්චිධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු සෙසසථාපි භික්ඛමෙ
 දකෙබ්බා—පෙ—වායොධාතුති. ගොසානකො විය හි යොති ගාච්ඤ්ඤ
 විය සත්තසංඤ්ඤ වාතුමහිතාපථො විය චතුරුරියාපථො ඛිලසො විහ
 ත්තො නිසින්නාහාවො විය ධාතුසො පච්චමෙකඛනනති අයමෙභි පාළි
 පණණ්ණා කමමසානකථා පන විසුඛමගෙය විථාරිතා. **ඉති අජ්ඣ
 තතං වාහි එවං චතුරධාතුපරිගණිතෙනා අත්තපො වා කායෙ පරස්ස වා
 කායෙ කාලෙත වා අත්තපො කාලෙත වා පරස්ස කායෙ කායානුපය්ඨි
 ථිහරති. ඉතො පරං චුක්ඛතායමෙව කොටලං හි ඉධ චතුරධාතුපරිලා
 ගිකා සති දුක්ඛයමවනති එවං යොජ්ජා කායා නිසානාට්ඨං පෙද්
 නබ්බං සෙසං පුරිමසදියමෙවාවාහි. චතුරධාතුමහිකාරපසබ්බං නිසීතං.**

එවං චතුරධාතුමහිකාරවයෙන කායානුපය්සනං විහරිත්වා ඉද්දති නාථ
 ධිට්ඨිකාපචෙකගි විහරිත්තුං පුත්තපරනන් ආදිමාමි නථ සෙසසථාපි
 සපස්සසථාහි යථා පසෙසසා; **සද්ධර්මානි මහාසරරු; සිච්චිතාස ඡිධිඛිත
 තති සුසාමන අපවිසං; එකාහං මහස්ස අස්සාති ඵිකාහමහං; ඕහං මහ
 ස්ස අස්සාති මිහමහං; තිහං මහස්ස අස්සාති තිහමහං; හස්සා වියවාසු
 නා උඬං ඡීවතපරිසාදායා යථානුක්කමං සමුග්ගතෙනා පුත්තාපෙන උලු
 මානානා උලුමානා; විහිලං චුච්චති විපරිහින්නාපණණං විහිලමෙව විහි
 ලනං පටික්ඛුලනනා වා කුච්ඡනං නිලනති මිතිලකං; පංසුස්සදසාමන
 සුරතාවණණස්ස පුබ්බසන්ති වයසාමන සෙතපණණස්ස සෙතපෙසන
 ඡීලපණණස්ස නිලසාමන නිලසාපකපාරාතස්සෙව ඡිලසරසෙසනං
 අධිවළනං. පරිහින්නාසාමනති වා නවගි වා පණ්ණෙති විස්සඤ්ඤාන
 පුබ්බං විපුබ්බං විපුබ්බමෙව විපුබ්බකං පටික්ඛුලනනා වා කුච්ඡනං
 පුබ්බනති විපුබ්බකං නථාහාවං ගතනති විසුඛමකායා; **සො ඉමමෙ
 මකාසනති සො භික්ඛු ඉමං අත්තපො කායං; ගතනා කායෙහි පසං
 ඤ්ඤාණෙන උපසංහරති උපනෙති; කථං අසමිපිමො කායසා එවං
 ධමෙමා එවං හාචි එනං අනතීතොති ඉදං චුක්ඛං ගොති ආසු උග්ගා
 විඤ්ඤාණනති ඉමෙයං නිණ්ණං ධම්මාපං අභිනාය අයං කායො ධාතා
 ගමනාදිකඛමො ගොති ඉමෙයං පන විගමා අයංව එවං ධමෙමා එවං
 සුභික්ඛසාමොසෙව එවං හාචිති එවමෙව උද්ධමානාදිගෙදො හටස්සන
 එතං අනතීතොති එතං උද්ධමානාදිගමං අනතික්ඛාමෙනා; **ඉති අජ්
 ඣතතං වාහි එවං උද්ධමානකාදී පරිගණිතෙනා අත්තපො වා
 කායෙ පරස්ස වා කායෙ කාලෙත වා අත්තපො කායෙ කාලෙත වා
 පරස්ස කායෙ කායානුපය්ඨි විහරති. ධජ්ජමානනති උදරාදිසු නිසී
 දිත්වා උදරමයං ඔසමයං අක්ඛන්දාදීති පුච්ඡිතා බාදියමානා; **සමංස
 ලොගිතනාති සෙසාවයෙසමයලොගිතස්සනා; නිමමංසලොගිතමසාති
 තතනති මයෙ සිමසාටි ලොගිතං වා සුස්සාති නං සනිසං ධුතනා ලොගි
 තං සන්ගගනාති , අසංඤ්ඤායාති අසංඤ්ඤානද්ධායාමොගා හයභිතාති********

වතුසභිභෙදමටි හත්ථිකිකාං පාවසෙකකං විප්පනිණ්ණං. පාදසිකාදිසුපි
 ඵසෙවනායො. **ථෙරොවසසිකානීති** අනිකතනතසංවච්ඡරාති; සුනීතීති
 අබ්භොකාසෙ සිතාති වාතාතපවුනිසම්ඵසෙසන ථෙරොවසසිකානෙව
 සුනීති භොගාති අනෙතාභුමගතාති පන චිරතරං නිසන්තී. **වුණ්ණක**
ජාතානීති වුණ්ණවුණ්ණා හුත්වා විප්පනිණ්ණාති; සබ්බත්ථො ඉමමෙ
 වාති වුත්තනායෙන බ්ඤ්ජමානාදීනං වසෙන යොජනා කාතබ්බො. **ඉති**
අජ්ඣන්තං වා එවං බ්ඤ්ජමානාදිපරිගණ්හනෙන්වා යාවුණ්ණකභාවා
 අත්තනො වා කායෙ පරස්ස වා කායෙ කාලෙන වා අත්තනො කාලෙ
 න වා පරස්ස කායෙ කායානුපසස්සි විහරති. **ඉධ** පන යත්වා නවසීවසී
 කායමොධානෙනබ්බො එකාභමනං වාති හි ආදිනා නයෙන වුත්තා
 යබ්බාමි එකා—කාකෙහි වා බ්ඤ්ජමානන්තී ආදිකා එකා—අසීකාසබ්බලි
 කං සමංසලොගිනං නාහාරුසමබ්බකාති එකා—නිමමංසලොගිනමකක
 තතා නාහාරුසමබ්බකාති එකා—අපගතමංසලොගිනං නාහාරුසමබ්බ
 කාති එකා—අසීකාති අපගතසමබ්බකානීති ආදිකා එකා—අසීකාති
 යෙනාති සබ්බවණ්ඤාපනිතානීති එකා—අසීකාති පුඤ්ජනිතාති ථෙරො
 වසසිකානීති එකා—අසීකාති සුනීති වුණ්ණකජාතානීති එකා—එවං
භො භික්ඛුවෙහි ඉදං නවසීවසීකං දසෙස්සත්වා කායානුපසස්සනං නිසාපෙ
 මනෙත්වා ආහං. නත්ථ නවසීවසීකාපරිලාභිකා යති දුක්ඛයද්වං
 නස්සං සමුදයටිකා පුරිමනණ්ණං සමුදයසච්චං උභිනං අප්පට්ඨාති
 නිරෝධසච්චං දුක්ඛපරිජානනො සමුදයපරිහනො නිරෝධාරමමණො
 අරියමලොභා මහසච්චං එවං චතුසච්චවසොන උස්සක්කිත්වා නිබ්බුදිං
 පාපුණ්ණතීති ඉදං නවසීවසීකාපරිලාභකතාං භික්ඛුනං සූච්ඡරහතනා
 නිය්‍යානමුඛන්තී. **සීවසීකාපබ්බං නිසීනං.**

එත්තාවතා ම ආනාපාතපබ්බං ඉරියාපථපබ්බං චතුසමපරික්ඛාද
 පබ්බං පටික්ඛාලමනසිකාරපබ්බං ධාතුමනසිකාරපබ්බං නවසීවසීකා
 පබ්බන්තී වුද්දසපබ්බං කානුපසස්සනං නිසීතා භොති නත්ථ ආනාපාත
 පබ්බං පටික්ඛාලමනසිකාරපබ්බන්තී ඉමානෙව මෙ අප්පනාකමමසා
 නාති සීවසීකානං පන ආදිනවිනුපසස්සනාවසෙන වුත්තනතා යෙයාති
 වාදයානිති උපචාරකමමසානානෙවෙහි.

එවං භගවා වුද්දසච්චෙත කායානුපසස්සනාසතිපසානං කථෙත්වා
 ඉදුනි නවසීවසීකා වෙදනානුපසස්සනං කථෙත්වා කථම භික්ඛුවෙහි ආදි
 මාහ—නත්ථ සුඛං **වෙදන**න්තී කායිකං වා චේතසිකං වා සුඛං වෙදනං
 වෙදියමානො අහං සුඛං වෙදනං වෙදියමිති පජානාතීති අනෙකා—නත්ථ
 කාමං උත්තානායෙයකාපි දුරකා එක්ඛාදිවනාදිකාලෙ සුඛං වෙදිය
 මානා සුඛං වෙදියමානා පජානන්තී න පනෙනා එවරුපං ජානනං
 සකාය පුත්තං එවරුපං හි ජානනං සත්තුපලං න ජහති යත්ත
 සක්ඛාදං* න උග්ගාපෙති කල්මසානං වා සතිපසානාහවනා වා න භොති

* අනාගතසක්ඛාදං.

ඉමය පන නිකුත්තො ජානනං සත්තපලසිං ජහති සත්තසංකෘතං
 උග්ගාටෙති කම්මසානවෙව සතිපසානාභාවනා ච භොති ඉදං හි භො
 වෙදියති කසස වෙදනා කිං කාරණං වෙදනාති එවං සමපජානවෙදි
 යනං සක්කිය චූතතං, තත්ථ කො වෙදියතීති න කොච්ඡි සත්තො වා පුග්ග
 ලොවා වෙදියති කසස වෙදනාති න කසසච්චි සත්තසංකෘතං වා පුග්ගලසංකෘතං වා
 වෙදනා කිංකාරණං වෙදනාති වජ්ඣ ආරම්භණං ව පනසංකෘතං වෙදනා තස්මි
 එස එවං පජානාති තං තං සුඛාදීනං වජ්ඣ ආරම්භණං කත්වා වෙදනා වෙ
 දියති තං පන වෙදනාපට්ඨනං උපාදය අහං වෙදියාමිති වොහාරමතනං
 භොතීති එවං වජ්ඣ ආරම්භණං කත්වා වෙදනා වෙදියතීති සලලකකි
 නොනා එසසුඛං වෙදනං වෙදියාමිති පජානාතීති වෙදිතබ්බොච්ඡිතනල
 පබ්බතො අඤ්ඤානරො ථෙරොච්චි ථෙරොකිර අභිසංසාදාලෙ බලවෙ
 දනාය නිත්තනනොනා අපරාපරං පරිවත්තති තමෙකො දහරො ආහ
 කතරං වො භනෙත සානං රුජතීති ආච්ඡයො පාටියෙකකං රුජනසානං
 නාම නත්ථි වජ්ඣ ආරම්භණං කත්වා වෙදනා වෙදියතීති එවං ජානනාකා
 ලොනා පසාය අධිවාසෙකුං චිම්චති නො භනෙතති—අධිවාසෙකි ආච්ඡයො
 අධිවාසනා භනෙත සෙය්‍යාති ථෙරො අධිවාසෙසි වානො යාචකදාය
 වාලෙසි මමකෙ අනන්තාති රාසිකතාති අහෙසුං ථෙරො දහරසංස දසෙසසි
 පට්ටනාච්ඡයො එතත්තො අධිවාසනාති දහරො නුණ්ඨි අහොසි ථෙරො
 විරියාමථං යොජෙතී සහපට්ඨමසීද්ධි අරහතනං පාපුණ්ණිකා සමසීසී
 හුත්වා පරිනිබ්බායිංසා ච සුඛං එවං උකුචං—පෙ—නිරාමියං අදකුම
 සුඛං වෙදනං වෙදියාමිති පජානාතිංඉති භගවා රුජකම්මසානං
 කථෙත්වා අරුපකම්මසානං කථෙතො වෙදනාවසෙන කථෙසි උච්චං හි
 කම්මසානං රුජකම්මසානං අරුපකම්මසානනාති රුජපරිග්ගහො අරු
 පපරිග්ගහොති ඵනදෙව චුම්චති තත්ථ භගවා රුජකම්මසානං කථෙ
 නොනා සකෙසපමනසිකාරවසෙන වා විජාරමනසිකාරවසෙන වා චතු
 ධාතුවවත්තනං කථෙති නදුග්ගමච්චි විසුඛිමගෙහ සබ්බාකාරනො දසසිත
 මෙවං අරුපකම්මසානං පන කථෙතො සෙසුගෙහ වෙදනාවසෙන
 කථෙති නිවිධොති අරුපකම්මසානො අනිතිවෙසො එසසුඛො වෙදනා
 වසෙන චිත්තවසෙනාතිංකථං එකච්චසස හි සසිකිනෙතනා වා විජාරෙන
 වා පරිග්ගහෙන රුජකම්මසානො තසමිං ආරම්භණං චිත්තවෙතසිකානං
 පස්මානීති පානෙන ආරම්භණං පුසනොන උපපජ්ජමානො එසෙසා පා
 කටො භොති—එකච්චසස තං ආරම්භණං අනුභවනාති උපපජ්ජමානා
 වෙදනා පාකටා භොති එකච්චසස තං ආරම්භණං පරිග්ගහෙනා විජාන
 නානා උපපජ්ජමානා විඤ්ඤාණං පාකටා භොති තත්ථ සසස එසෙසා පාක
 ටො භොති සොච්චි න කෙවලං එසෙසාච්ච උපපජ්ජති තෙන සමිං නදෙව
 ආරම්භණං අනුභවමානා වෙදනාච්ච උපපජ්ජති සඤ්ජානමානා සඤ්ඤාච්ච
 වෙනසමානා වෙනනාච්ච විජානමානා විඤ්ඤාණමිච්ච උපපජ්ජතීති එසස
 පමමකෙගෙව පරිග්ගහෙනාති සසස වෙදනා පාකටා භොති සාටි න කෙ
 වලං වෙදනාච්ච උපපජ්ජති නාය සමිං පුසමානො එසෙසාච්ච උපපජ්ජති
 සඤ්ජානමානා සඤ්ඤාච්ච වෙනසමානා වෙනනාච්ච විජානමානා පඤ්ඤා

ණමව උපපජ්ජති ඵසුපච්චකෙසෙව පරිගණ්භති යසු විඤ්ඤාණං පාකං හොති සොපි න කෙවලං විඤ්ඤාණමෙව උපපජ්ජති තෙන යඨි තදෙවාරමණං පුසමානො ඵසොපි උපපජ්ජති අනුභවමානා වෙදනාපි සඤ්ඤානමානා සඤ්ඤාපි චෙතසමානා චෙතනාපි උපපජ්ජති ඵසුපච්චකෙසෙව පරිගණ්භති සො ඉමෙ ඵසුපච්චකා ධම්මා නිං නිසයිතාති උපධාරෙන්නො වජ්ජනිසයිතාති පජානාති වජ්ජ නාම කරජකාශො තං සකුසං වුත්තං ඉදම පන මෙ විඤ්ඤාණං එඤ්ඤා * එඤ්ඤා පටිබ්බන්තී සො අඤ්ඤා † භූතාති ඵෙව උපාදරුපාති ඵ ඵව මෙඤ්ඤා වජ්ජ රූපං ඵසුපච්චකා නාමන්ති නාමරූපමෙව පසුන්ති රූප මෙඤ්ඤා රූපකුණො නාමං චත්තාරො අරුපිනො ඛිංකාති පච්චකුණං මත්තං හොති නාමරූපවිනිමිමුත්තා හි පච්චකුණා පච්චකුණවිනිමිමුත්තං වා නාමරූපං නත්ති සො ඉමෙ පච්චකුණා නිං මහතුකාති උපපරිකුණං නොති අවිජ්ජාදිමහතුකාති පසුන්ති තනො පට්ඨසෙ ඵෙව පට්ඨසුපු නෙන ඵ ඉදං අඤ්ඤා සන්නො වා පුග්ගලො වා නත්ති සුඛසංඝාරපුඤ්ඤා මත්තමෙවති සප්පච්චසනාමරූපවසෙන නිලකුණා ආරොපෙත්වා විපසුන්තාපටිපාටියා අතිවිමං දුක්ඛං අනන්තාති සමමසන්නො විමර්ශි සො අජ්ජ අජ්ජාති පටිවෙධං ආකුණ්ඨමානො තථා රූපෙ දිවසෙ උතුසප්පායං පුග්ගලසප්පායං භොජනසප්පායං ධම්මවණ්ණසප්පායං වා ලභිත්වා එක පලලකුණං නිසින්නොව විපසුන්තා මඤ්ඤා පාපෙත්වා අරහන්නො පතිසාති ඵං ඉමෙසං තිණ්ණමිපි ජනානා යාවර්ගන්තා කල්මසානා කම්මිතං හොති. ඉධ පන භගවා අරුපකම්මසානා කම්මෙන්නො වෙදනා වසෙන කම්මසි ඵසුපච්චකා විඤ්ඤාණවසෙන වා කම්මමානා න පාකං හොති අකිකාරං විස ඛායති වෙදනාවසෙන පාකං හොති තසමා වෙදනානා උපපන්නි පාකප්පායං සුඛදුක්ඛවෙදනානා හි උපපන්නි පාකං යදි සුඛං උපපජ්ජති සකලාරිදං බොහෙන්නං මද්දන්තං ඵරමානං අභිසංඤ්ඤමානං සත්තධොතං බාද්දපසන්නං විස සත්තපාක නෙලං මකුණමානං විස සුඛසංසන්නං පරිලාභං නිබ්බාපසමානං විස අහො සුඛං අහො සුඛන්ති වාචං නිවර්තරසමානමෙව උපපජ්ජති යදි දුක්ඛං උපපජ්ජති සකලාරිදං බොහෙන්නං මද්දන්තං ඵරමානං අභිසංඤ්ඤමානං නත්තථාලං පටෙසන්නං විස විලින්නමිලොභෙන ආසි මත්තං විස සුක්ඛතිණ්ණවනස්පතිමිති අරඤ්ඤා දුරුඋක්කාකල්පෙ බිඨිස මානං විස අහො දුක්ඛං අහො දුක්ඛන්ති විප්පලපසමානමෙව උපපජ්ජති ඉති සුඛදුක්ඛවෙදනානා උපපන්නි පාකං හොති අදුක්ඛමසුඛා පන දුද්දීපනා අකිකාරා අවිභූතා සා සුඛදුක්ඛානා අපගමෙ සායාසා නපටිපකුණවසෙන මජ්ඣිමනිකාරභූතා අදුක්ඛමසුඛා වෙදනාති නාය යො ගණ්ඨන්තසු පාකං හොති යථා නිං යථා අන්තරාපිඨිපා යානා ආරුහිත්වා පලානසු මිගසු අනුපථං ගමින්නො විස මගථද්ද යො පිඨිපායානසු මර්ගාගෙපි පර්ගාගෙපි පදං දිස්වා මජ්ඣෙ අප

* එඤ්ඤා. † අනන්තො.

නිරාමියා දුක්ඛා නාම ඡ නෙක්ඛම්මසිතදොවනස්සවෙදනා සාමියා අදුක්ඛමසුඛා නාම ඡ ගෙහසිතඋපෙක්ඛා වෙදනා නිරාමියා අදුක්ඛමසුඛා නාම ඡ නෙක්ඛම්මසිතඋපෙක්ඛා වෙදනා තාසං විහංගො උපරි පණ්ණාසකෙ පාලියං ආගතොයෙව ඥාති අජ්ඣානං වා ඵං එවං සුඛ වෙදනාදිපරිගණිතනෙත අත්තනො වා වෙදනාසු කාලෙන වා අත්තනො කාලෙන පරස්ස වෙදනාසු වෙදනානුපය්ඨි විහරති; සමුදයමමා ඥාතසිඛාති එඤ්ඤා පන අවිජ්ජාසමුදයා වෙදනාසමුදයොති ආදීති පවති ආකාරෙති වෙදනානං සමුදයව වසව පස්සනෙනා සමුදයධම්මානුපය්ඨි වා වෙදනාසු විහරති කාලෙන සමුදයධම්මානුපය්ඨි කාලෙන වයධම්මානුපය්ඨි වා වෙදනාසු විහරති වෙදිතබ්බො ඥාතොපරං කායානුපය්ඨි නාස චුත්තනායමෙව කෙවලං හි ඉධ වෙදනාපරිගණාතිකා සති දුක්ඛ සච්චනාති එවං යොජනං කත්වා වෙදනාපරිගණාතිකස්ස භික්ඛුනො නියතානමුඛං වෙදිතබ්බොයෙසං තාදිසමෙවාරි. වෙදනානුපය්ඨිනාතිසිතා.

එවං නවවිධෙන වෙදනානුපය්ඨිනාසතිපඤ්ඤා කප්ථනා ඉද්දති යොලග්ගවිධෙන චිත්තානුපය්ඨිනං කප්ථනං කප්ථම භික්ඛුවෙති ආදිමාහ තත්ථ සරාගනාති අසම්මාදිලොභසහගතා; විනාශනාති ලොකියකුසලා ව්‍යාකතා; ඉදං පන යසමා ධම්මසමයනධම්මසමොධානං තසමා ඉධ එකපදෙවි ලොකුත්තරං න ලබ්භති යෙසාති චිත්තාරි අකුසලචිත්තානාති නෙව පුරිමපදං න පච්ඡිමපදං හජ්ජති. සද්දසනාති දුට්ඨං දොවනස්ස සහගතා; විනාශනාති ලොකියකුසලා ව්‍යාකතා. යෙසාති දසඅකුසල චිත්තානාති නෙව පුරිමපදං න පච්ඡිමපදං හජ්ජති. සමොගනාති චිත්ති චිත්තසහගතමෙව උඛච්චසහගතමාති දුට්ඨං යසමා පන මොගො සබ්බා කුසලෙසු උපපජ්ජති තසමා යෙසාතිව ඉධ වච්චනාතියෙව ඥාතසමයං යෙව හි දුක්ඛවාදසාදකුසලචිත්තානාති පරිසාදිතනානිති විනාශනාති ලොකියකුසලා ව්‍යාකතා; සංඛින්නනාති චිත්තමිධානුපතිනා; එතං හි සබ්බාචිත්තචිත්තං නාම; විනිශ්චිතනාති උඛච්චසහගතා; එතං හි පසව චිත්තං නාම. මහගගනනාති රූපාරූපාවචරං; අමහගගනනාති කාමාවචරං; සලගගනනාති කාමාවචරං; අනුගගනනාති රූපාරූපාවචරං; නුචුට්ඨසලගගනනාති රූපාවචරං අනුගගනනාති රූපාවචරමෙව. සමාතිනනාති යස්ස අප්පනාසමාධි උපචාරයමාධි වා අසී. අසමාතිනනාති උභයසමාධිවිරහිනා; විමුක්ඛනනාති තදභගවික්ඛම්භණ්ඩමුත්තරිති විමුක්ඛනා; අවිමුක්ඛනනාති උභයවිමුක්ඛරහිතා; සමුච්ඡේදපටිපපස්සභිතිසසරණ්ඩමුත්තරිනං පන ඉධ ඔක්කායො නත්ති ඥාති අජ්ඣානං වා ඵං සරාගාදිපරිගණිතනෙත යසමා යසමා බණ්ණ සං යං චිත්තං පටිත්තති තං තං සලල කෙක්ඛනෙතා අත්තනො වා චිත්තෙත පරස්ස වා චිත්තෙත කාලෙන වා අත්තනො කාලෙන පරස්ස චිත්තෙත චිත්තානුපය්ඨි විහරති. සමුදයධම්මානුපය්ඨිති එඤ්ඤා පන අවිජ්ජාසමුදයා වික්ඛද්දණ්ණසමුදයොති එවං පවති ආකාරෙති වික්ඛද්දණ්ණස්ස සමුදයො ව චුයො ව නිහරිතබ්බො

ඉතො පරං චුන්නනයමෙව කෙවලං හි ඉධ චිත්තපරිභානියං සති දුක්ඛස්වභාවිකං යොජනං කාමා චිත්තපරිභානාහසාසා හික්ඛන්තො යාවඥානනා නියතානාමුධං වෙදිනබ්බං සෙසං තාදිසමෙවාති. මහතානුපස්සනා නිසිතා.

එවං සොලසවිධෙන චිත්තානුපස්සනාසතිපඨානං කප්ථනා ඉද්දති පච විධෙන ධම්මානුපස්සනං කප්ථතුං කථව හික්ඛවෙති ආදී මාහ—අපි ව භගවතා කායානුපස්සනාය සුඛරූපපරිභානො කප්ථන්තො වෙදනාචිත්තානුපස්සනාහි සුඛරූපපරිභානො ඉද්දති රූපාරූප මිසාසපරිභානං කප්ථතුං කථව හික්ඛවෙති ආදී මාහ—කායානු පස්සනාය රූපකුඛිපරිභානො කප්ථන්තො වෙදනානුපස්සනාය වෙද නාකුඛිපරිභානො ච චිත්තානුපස්සනාය විඤ්ඤාණකුඛිපරිභා නො ච ඉද්දති ධර්මාදිසමුප්පාදිපරිභානමපි කප්ථතුං කථව හික්ඛ වෙති ආදී මාහ—තථ සත්තනාහි අභිණ්ණසමුද්චාරවසෙන සංවිජ්ජමා නං; අසත්තනාහි අසමුද්චාරවසෙන වා පභිණ්ණතා වා අවිජ්ජමානං; යම්ඨාමාති යෙන කාරණෙන; කාමච්ඡද්දසා උප්පාදෙහොති, නව සජ්ජා නාහිති නව කාරණං පජානාහි; ඉමිනා නයෙන සබ්බපදෙසු අත්ථා වෙදිනබ්බං—තථ සුභනිමිත්තෙ අයොනිසො මනසිකාරෙන කාම ච්ඡද්දසා උප්පාදෙ හොති සුභනිමිත්තං නාම සුභමපි සුභනිමිත්තං සුභාරම්භමපි සුභනිමිත්තං අයොනිසො මනසිකාරො නාම අනුපාය මනසිකාරො උප්පාදිමනසිකාරො අනිවෙව නිව්වනාහි වා දුකො සුඛනාහි වා අනත්තනාහි අත්තනාහි වා අසුභෙ සුභනාහි වා මනසිකාරො තං තථ බහුලං පවත්තයන්තො කාමච්ඡද්දෙ උප්පාද්දති තෙනාහ භගවා “අපි හික්ඛමස්ස සුභනිමිත්තං තථ අයොනිසො මනසිකාර බහුලිකාරො අයමාහාරො අනුප්පනනාසා වා කාමච්ඡද්දසා උප්පාද්දසා උප්පනනාසා වා කාමච්ඡද්දසා සියොසාභාවාය වෙසුලලාය” ති අසුභ නිමිත්තෙ පන යොනිසො මනසිකාරෙන පභානං හොති අසුභ නිමිත්තං නාම අසුභමපි අසුභාරම්භමපි යොනිසො මනසිකාරො නාම උපායමනසිකාරො පථමනසිකාරො අනිවෙව අනිව්වනාහි වා දුකො දුක්ඛනාහි වා අත්තනාහි අත්තනාහි වා අසුභෙ අසුභනාහි වා මනසිකාරො තං තථ බහුලං පවත්තයන්තො කාමච්ඡද්දෙ පභිණ්ණ තෙනාහ භගවා “අපි හික්ඛමස්ස අසුභනිමිත්තං තථ යොනිසො මනසිකාරබහුලිකාරො අයමාහාරො අනුප්පනනාසා වා කාමච්ඡද්දසා අනුප්පාද්දසා උප්පනනාසා වා කාමච්ඡද්දසා පභානායාති. අපි ව ජ ධම්මා කාමච්ඡද්දසා පභානාය සංවත්තනාහි අසුභනිමිත්තසා උග්ග හො අසුභවාචනානුශාසනො ඉන්ද්‍රියෙසු ගුණකම්මානා—භොජනෙ මත්තඤ්ඤානා—කල්‍යාණමිත්තනා—සප්පායකථාහි දසවිධං හි අසුභ නිමිත්තං උග්ගණනනාසාපි කාමච්ඡද්දෙ පටියති භාවෙනනාසාපි ඉන්ද්‍රියෙසු පිහිතම්මාරසාපි චතුකතං පචකතං ආලොපනං මනාසෙ සති උදකං විට්ඨා යාපනසිලකාය භොජනෙ මත්තඤ්ඤානො— තෙන චුන්නං.

“චන්ත්තාරො පච ආලොපෙ අභුන්තා උදකමපිවෙ
අලං ඵාසුචිතාරාය පභින්නතස්ස භික්ඛුනො” ති.

අසුභකමුඛිකායාසේචරසදිසෙ අසුභභාවනාරතෙ කල්‍යාණ
විනේයා සෙවන්තස්සාපි කාමච්ඡදො පටිගති ධානනිසර්ජාදිසු දසඅසුභ
නිසංසිතසප්පායකථායපි පටිගති තෙන චුත්තං ඡ ධම්මා කාමච්ඡදස්ස
පභානාය සංවත්තන්තීති. ඉමෙති පන ඡති ධම්මෙති පටිගත්ස්ස කාමච්ඡ
දස්ස අරහත්තමගෙන ආයතිං අනුප්පාදො හොතිති පජානාති. පටි
සනිමිතො අයොනියොමනසිකාරෙන පන ව්‍යාපාදස්ස උප්පාදො
හොති තත්ථ පටිසම්ප්පි පටිසනිමිත්තං පටිසාරමවෙණමපි පටිසනිමිත්තං
අයොනියොමනසිකාරො සබ්බත්ථ ඵකලකඛණොව තං තස්මිං නිමිතෙන
බහුලං පවත්තස්සො ව්‍යාපාදො උප්පජ්ජති තෙනාහ “අස්මි භික්ඛවෙ
පටිසනිමිත්තං තත්ථ අයොනියොමනසිකාරබහුලිකාරො අයමාහාරො
අනුප්පනස්ස ව්‍යාපාදස්ස උප්පාදාය උප්පන්නස්ස ව්‍යාපාදස්ස භිග්ගො
භාවාය වෙසුලායා” ති මෙත්තාය පන චේතොවිප්‍රත්තියා යොනියො
මනසිකාරවසෙන පහානං හොති තත්ථ මෙත්තායි චුත්තෙ අප්පනාපි
උපමාරොපි වට්ඨති චේතොවිමුත්තීති අප්පනාප යොනියොමනසි
කාරො චුත්තලකඛණොව තං තත්ථ බහුලං පවත්තස්සො ව්‍යාපාදො
පටිගති තෙනාහ “අස්මි භික්ඛවෙ මෙත්තාචේතොවිප්‍රත්තී තත්ථ යොනි
යොමනසිකාරබහුලිකාරො අයමාහාරො අනුප්පනස්ස වා ව්‍යාපාදස්ස
අනුප්පාදාය උප්පන්නස්ස වා ව්‍යාපාදස්ස පභානායා” ති. අථ ච
ඡ ධම්මා ව්‍යාපාදස්ස පභානාය සංවත්තන්තී මෙත්තානිමිත්තස්ස
උත්තරො—මෙත්තාභාවනානුසොගො— කමමස්සකතාපට්ඨවෙකඛණො
පටිගතභාවබහුලතා, කල්‍යාණමිත්තතා, සප්පායකථාති, ඔදිස්සක
ආනොදිස්සකදියාථරණානංගි අඤ්ඤාතරවසෙන මෙත්තං උග්ගණනන
ස්සාපි ව්‍යාපාදො පටිගති ඔදිසොආනොදිසො දියාථරණවසෙන මෙත්තං
භාවෙනස්සාපි, නිං ඵතස්ස ඤාමො ඤාං කරිස්සසි ඤාමස්ස සීලාදීනි
නාසෙත්තං සකඛස්සසි නනු නිං අත්තනො කමෙමන ආගන්තුං අත්ත
නො කමෙමනෙව ගමිස්සසි පරස්ස ඤාමස්සා නාම විතච්ඡිකඛිතාර
තත්තආයයලාකගුථාදීනි ගහෙත්තා පරං පහරිතුකාමනාසදිසං හොති
ඵසොපි තව ඤාමො ඤාං කරිස්සසි ඤාං තෙ සීලාදීනි විතාසෙත්තං
සකඛස්සසි ඵය අත්තනො කමෙමන ආගන්තුං අත්තනො කමෙමනෙව
ගමිස්සසි අපට්ඨිකපහෙණකං විස පටිට්ඨානං ඛිත්තරජොමුඛිවිස ච
ඵතස්සාපි චේය කොමො මත්ථෙක පටිගත්තීති ඵමං අත්තනො ව
පරස්ස ච කමමස්සකතං පට්ඨවෙකඛණොපි උභයකමමස්සකතං පට්ඨ
වෙකඛත්තා පටිගතභාවෙ තිත්තස්සාපි අස්සදත්තාදේචසදිසෙ මෙත්තා
භාවනාරතෙ කල්‍යාණමිත්තෙ සෙවන්තස්සාපි ව්‍යාපාදො පටිගති. ධා
නනිසර්ජාදිසු මෙත්තානිස්සිතාසප්පායකථායපි පටිගති තෙන
චුත්තං ඡ ධම්මා ව්‍යාපාදස්ස පභානාය සංවත්තන්තීති. ඉමෙති පන
ඡති ධම්මෙති පටිගත්ස්ස ව්‍යාපාදස්ස අනාගාමිමගෙන ආයතිං අනුප්පා

දෙ හොතීනි පජානානි. අරනිආදිසු අයෝනියොමනසිකාරොන විනම්
 ධිස්ස උප්පාදෙ හොති අරනි නාම උක්කණ්ඨිතතා තන්දි නාම කායාලසි
 යතා විජම්භිකා නාම කායවිනාමනතා භත්තසම්මදෙ නාම භත්තමුච්ඡා
 භත්තපරිලාහො වෙතසො ච ලීනත්තං නාම විත්තස්ස ලීනාකාරො ඉමෙ
 සු අරනි ආදිසු අයෝනියොමනසිකාරං බහුලං පවත්තයතො විනම්ඨං
 උප්පජ්ජති තෙනාහ “අපි භික්ඛවෙ අරනි තන්දි විජම්භිකා භත්ත
 සම්මදෙ වෙතසො ච ලීනත්තං තත්ථ අයෝනියොමනසිකාරබහුල
 කාරො අයමාහාරො අනුප්පනානස්ස චා විනම්ඨස්ස උප්පාදය උප්ප
 නානස්ස චා විනම්ඨස්ස භියොසාහාපාය වෙජුලායා” නි අරමහධාතු
 ආදිසු පන යෝනියොමනසිකාරොන තස්ස පහානං හොති ආරමහ
 ධාතු නාම පඨමාරම්භමිරියං නික්ඛමධාතු නාම කොසල්ලතො නික්ඛ
 නත්තාය තතො බලවතරං පරක්කමධාතුනාම පරං පරං ධානං අක්ක
 මනතො තතොපි බලවතරං ඉමස්මිං නිප්පහෙදෙ විරිමෙ යෝනියො
 මනසිකාරං බහුලං පවත්තයතො විනම්ඨං පභිසගි තෙනාහ “අපි
 භික්ඛවෙ ආරමහධාතු නික්ඛමධාතු පරක්කමධාතු තත්ථ යෝනියො
 මනසිකාරබහුලකාරො අයමාහාරො අනුප්පනානස්ස චා විනම්ඨස්ස
 අනුප්පාදය උප්පනානස්ස චා විනම්ඨස්ස පහානායා” නි. අපි ච ඡ ධම්මා
 විනම්ඨස්ස පහානාය සංවත්තනනි අභිභොජනෙ නිමිත්තාභ්ගාහො,
 ඉරියාපථාසම්පරිවත්තනා, ආලොකයක්ඛය්‍යවිනිසාරො, අබ්භො
 කායෙ වායො, කලාසාණමිත්තනා, සප්පායකථානි, ආහාරභජික
 භුත්තවිමිතකතත්වපටකඅලංකාරකාකමාසකභොජනං භුක්ඛ්‍යානි
 රත්තථිසානදිවාසාහෙ නිසිනානස්ස හි සමණධම්මං කරොතො විනම්ඨං
 මහාහස්සි ටිස භජරත්තං. ආගමනි චතුපච්ඡාලොපසකායං පටා
 ඨමපනො පානිසං ටිට්ඨා යාපනසීලස්ස භික්ඛුතො තං න හොතීති
 එවං අභිභොජනෙ නිමිත්තං ගණනානස්ස විනම්ඨං පභිසගි යස්මිං
 ඉරියාපථෙ විනම්ඨං භක්කමති තතො අක්ඛං පරිවත්තනනස්සාපි
 රත්තං චතුලොකදීපාලොකඋක්කාලොකෙ දිවා සුරියාලොකං මනසි
 කාරොනානස්සාපි අබ්භොකායෙ වසනානස්සාපි මහාකස්සපඤ්ඤාදියෙ
 පතිණ්ටිගමිමෙ කලාසාණමිත්තෙ දෙවනානස්සාපි විනම්ඨං පභිසගි
 ධානනිසර්ජ්ජාදිසු බ්‍රහ්මනිකාසිත්තසප්පායකථායපි පභිසගි තෙන ට්‍රිත්තං
 ඡ ධම්මා විනම්ඨස්ස පහානාය සංවත්තනනිති ඉමෙහි පන ඡගි
 ධම්මෙහි පතිණස්ස විනම්ඨස්ස අරහත්තමග්ගෙන ආයතිං අනුප්පාදෙ
 හොතීති පජානානි. වෙතසො අට්ඨපසමෙ අයෝනියොමනසිකාරොන
 උඨව්වකුක්ඛුච්චස්ස උප්පාදෙ හොති අට්ඨපසමො නාම අට්ඨපසනා
 කාරො උඨව්වකුක්ඛුච්චමෙව නං අත්තො තත්ථ අයෝනියොමනසි
 කාරං බහුලං පවත්තයතො උඨව්වකුක්ඛුච්චං උප්පජ්ජති තෙනාහ
 “අපි භික්ඛවෙ වෙතසො අට්ඨපසමො තත්ථ අයෝනියොමනසිකාරබහුල
 කාරො අයමාහාරො අනුප්පනානස්ස චා උඨව්වකුක්ඛුච්චස්ස උප්පාදය
 උප්පනානස්ස චා උඨව්වකුක්ඛුච්චස්ස භියොසාහාපාය වෙජුලායා” නි.

සමාධිසංඝාතො පන චෙතසො චූපසමෙ යොනිසොමනසිකාරෙනාස්ස පභානං හොති තෙනාහ “අඤ්ඤාතො චෙතසො චූපසමො තඤ්ඤාතො යොනිසොමනසිකාරබහුලිකාරො අයමාහාරො අනුප්පනනායං වා උඛ්චිකුක්කුච්චස්ස අනුප්පාදය උප්පනනායං වා උඛ්චිකුක්කුච්චස්ස පභානායං” ති අපිච ඡ ධම්මො උඛ්චිකුක්කුච්චස්ස පභානායං සංවත්තනාති බුහුස්සුනත්තා, පරිපුච්ඡකතා, විනයෙ පකතඤ්ඤාතා, වුඛසෙවිතා, කල්‍යාණමිත්තතා, සප්පායකථාති, බාහුසමෙවනපි හි එකං වා වෙ වා තයො චත්තාරො වා පච වා නිකායෙ පාලිවසෙන අඤ්ඤාතො උග්ගණ්හනනායාපි උඛ්චිකුක්කුච්චං පභිසති කප්පියාකප්පියපරිපුච්ඡාබහුලස්සාපි විනයපකතියං චිත්තචසිභාවනාය පකතඤ්ඤාතොපි වුඛෙ මහලුකෙ ථේරෙ උපසංකමනනායාපි උපාලිකේරසද්ධියෙ විනයධරෙ කල්‍යාණමිත්තෙ යෙවනනායාපි උඛ්චිකුක්කුච්චං පභිසති ධානනිසංජ්ජාදිස්ස කප්පියාකප්පියනිසංසිතසප්පායකථායපි පභිසති තෙන චුත්තං ඡ ධම්මො උඛ්චිකුක්කුච්චස්ස පභානායං සංවත්තනාතිති ඉමෙහි පන ඡති ධම්මෙහි පභිසන් උඛ්චිකුක්කුච්චෙ උඛ්චිකුක්කුච්චස්ස අරහත්තමග්ගෙන කුක්කුච්චස්ස අනාගාමිමග්ගෙන ආයතීං අනුප්පාදෙ, හොතිති පජානාති, විචිකිච්ඡාධානියෙසු ධම්මෙසු අයොනිසොමනසිකාරෙන විචිකිච්ඡාය උප්පාදෙ, හොති විචිකිච්ඡාධානියා ධම්මො නාම පුනස්සුන විචිකිච්ඡාය කාරණත්තො විචිකිච්ඡාව තඤ්ඤාතො අයොනිසොමනසිකාරො බහුලං පචත්තයතො විචිකිච්ඡා උප්පජ්ජති හෙනාහ “අඤ්ඤාතො විචිකිච්ඡාධානියා ධම්මො තඤ්ඤාතො අයොනිසොමනසිකාරබහුලිකාරො අයමාහාරො අනුප්පනනායං විචිකිච්ඡාය උප්පාදය උප්පනනායං විචිකිච්ඡාය භීයොසාහාවාය වෙජුලායා” ති, බුහුලාදිධම්මෙසු යොනිසොමනසිකාරෙන පනස්සා පභානං හොති තෙනාහ “අඤ්ඤාතො කුසලාකුසලා ධම්මො සාවජ්ජානවජ්ජා ධම්මො සෙවිතබ්බාසෙවිතබ්බා ධම්මො භීතප්පණීනා ධම්මො කණ්ණස්සකකසප්පිහාගා ධම්මො තඤ්ඤාතො යොනිසොමනසිකාරබහුලිකාරො අයමාහාරො අනුප්පනනායං වා විචිකිච්ඡාය අනුප්පාදය උප්පනනායං වා විචිකිච්ඡාය පභානායං” ති, අපිච ඡ ධම්මො විචිකිච්ඡාය පභානායං සංවත්තනාති බුහුස්සුනත්තා, පරිපුච්ඡකතා, විනයෙ පකතඤ්ඤාතා, අධිමොක්ඛබහුලතා, කල්‍යාණමිත්තතා, සප්පායකථාති, බාහුසමෙවනපි හි එකං වා—පෙ—පච වා, නිකායෙ පාලිවසෙන අඤ්ඤාතො උග්ගණ්හනනායාපි විචිකිච්ඡා පභිසති නීති රතනාති ආරබ්භ පරිපුච්ඡාබහුලස්සාපි විනයෙ චිත්තචසිභාවනායාපි තීස්ස රතනෙසු මහප්පනියසඛායකානඅධිමොක්ඛබහුලස්සාපි සඛාධිමුත්තෙ වකකලිකේරසද්ධියෙ කල්‍යාණමිත්තෙ යෙවනනායාපි විචිකිච්ඡා පභිසති ධානනිසංජ්ජාදිස්ස නිත්තං රතනානං ගුණනියසිතසප්පායකථායපි පභිසති තෙන චුත්තං ඡ ධම්මො විචිකිච්ඡා පභානායං සංවත්තනාතිති ඉමෙහි පන ඡති ධම්මෙහි පභිසන් විචි

නිවර්ණය සොනාපතනිමයෙන ආයනිං අනුපපාදෙ හොනිති පජානාති
 ඉති අජ්ඣන්තං චාති එවං පචනීවරණපරිගණනෙන අතතනො වා
 ධම්මෙසු පරස්ස වා ධම්මෙසු කාලෙන වා අතතනො කාලෙන පරස්ස
 වා ධම්මෙසු ධම්මානුපයස්සි විහරති සමුදයවයා පනෙත්ථ සුභනිමිත්තා
 දිසු අසොනිසොමනසිකාරයොනිසොමනසිකාරවසෙන පචසු නීවර
 ණෙසු චුත්තායෙව නීහරිතබ්බං ඉතො පරං චුත්තනායමෙව
 කෙවලං හි ඉධ නීවරණපරිගණාහිකා සති දුක්ඛසච්චනති එවං
 යොජනං කත්වා නීවරණපරිගණාහකස්ස භික්ඛුනො නීය්‍යානමුඛං
 වෙදිතබ්බං සෙසං තාදිසං මෙවාති ඉතිවරණපඣං නිසිතං
 එවං පචනීවරණවසෙන ධම්මානුපයස්සනං විහරිත්වා ඉද්දති පච
 ක්ඛාතිවසෙන විහරිත්තුං පුනචපරන්ති ආදිමාහ පචක්ඛාදිනිකා
 ණෙසුති උපාදනස්ස ඛක්ඛා උපාදනක්ඛා උපාදනස්ස පචච
 යනුතා ධම්මප්‍රඤ්ජා ධම්මරාසියොති අත්ථො අයමෙත්ථ සංඛෙපො
 විජාරතො පන ඛක්ඛකථා විසුඛිමග්ගෙ චුත්තා. ඉති රූපනති
 ඉදං රූපං එත්තකං රූපං න ඉතො පරං රූපං අතීති සභාවතො රූපං
 සඤ්ජානාති වෙදනාදිසුපි එසෙවනායො අයමෙත්ථ සංඛෙපො විජාරෙන
 පන රූපාදිති විසුඛිමග්ගෙ ඛක්ඛකකථායමෙව චුත්තාති. ඉති රූපස්ස
 සමුදයොති එවං අවිජ්ජාසමුදයාදිවසෙන පචහාකාරෙහි රූපස්ස සමුද
 යො; ඉති රූපස්ස අත්ථමොති එවං අවිජ්ජානිරොධාදිවසෙන පචහා
 කාරෙහි රූපස්ස අත්ථමො; වෙදනාදිසුපි එසෙවනායො අයමෙත්ථ
 සංඛෙපො විජාරො පන විසුඛිමග්ගෙ උදයබ්බසඤ්ජනකථායං
 චුත්තො. ඉති අජ්ඣන්තං ටොති එවං පචක්ඛාතිපරිගණනෙන අතත
 නො වා ධම්මෙසු පරස්ස වා ධම්මෙසු කාලෙන වා අතතනො කාලෙන
 පරස්ස ධම්මෙසු ධම්මානුපයස්සි විහරති සමුදයවයා පනෙත්ථ අවිජ්ජා
 සමුදයා රූපසමුදයොති ආදීනං පචසු ඛනෙසු චුත්තානං පඤ්ඤාය
 ලක්ඛණානං වසෙන නීහරිතබ්බං ඉතො පරං චුත්තනායමෙව
 කෙවලං හි ඉධ ඛක්ඛපරිගණාහිකා සති දුක්ඛසච්චනති එවං යොජනං
 කත්වා ඛක්ඛපරිගණාහකස්ස භික්ඛුනො නීය්‍යානමුඛං වෙදිතබ්බං
 සෙසං තාදිසං මෙවාති ඛක්ඛපඣං නිසිතං.

එවං පචක්ඛාතිවසෙන ධම්මානුපයස්සනං විහරිත්වා ඉද්දති ආයතන
 වසෙන විහරිත්තුං පුනචපරන්ති ආදිමාහ පසු අජ්ඣන්තකාමිරෙසු
 ආයනිමෙසුති වක්ඛං සොතං ඝාණං ජ්විතා කායො මනොති ඉමෙසු
 ඡසු අජ්ඣන්තකෙසු රූපං සද්දෙ ගතො රසො ථොඨබ්බං ධම්මාති
 ඉමෙසු ඡසු බාහිරෙසු; චක්ඛුච පජානාතිති වක්ඛුපසාදං යථාචසර
 සලක්ඛණවසෙන පජානාති; රූපෙව පජානාතිති බහිඨා චතුසමුදා
 නීයරූපෙව යථාචසරසලක්ඛණවසෙන පජානාති; ඉව නිදුග්ගං පටිච්ච
 උපපජ්ජති සංයොජනාති යච වක්ඛුමෙව රූපෙවාති උභයං පටිච්ච
 කාමරාගසංයොජනං, පටිඝ, මාන, දිඨ්ඨි, විචිකිච්ඡා, සිලබ්බතපරාමාස,

භවරාග, ඉස්සා, මච්ඡරිය, අවිජ්ජාසංයෝජනානි දසවිධසංයෝජනං උපපජ්ජති තච යථාචසරසලකුණුවසෙන පජානාති. ශබ්දං පනෙනං උපපජ්ජති චක්ඛුවාසෙ තාව ආපාථගතං ඉසාරමණං කාමස්සාද වසෙන අස්සාදයතො අනිනාදයතො කාමරාගසංයෝජනං උපපජ්ජති අනිසාරමණෙ කුලකුතො පටිසංයෝජනං උපපජ්ජති සංපෙතිං මං කො අඤ්ඤා එතං ආරමණං විභාවෙනුං සමජ්ඣො අජ්ඣි මඤ්ඤා තො මානසංයෝජනං උපපජ්ජති එතං රූපාරමණං නිවිචං ධ්වනනි ගණහතො දිළිසංයෝජනං උපපජ්ජති එතං රූපාරමණං සතොනා නුබො සත්තස්ස නුබොති විචිකිච්ඡතො විචිකිච්ජාසංයෝජනං උපපජ්ජති සමපත්තිභවෙ ච නාම ඉදං සුලභං ජාතනති භවං පඤ්ඤානස්ස භවරාගසංයෝජනං උපපජ්ජති ආයතිං එතං රූපං සීලබ්බතං සමාදි ධ්වං සකකා ලබ්බනති සීලබ්බතං සමාදියන්තස්ස සීලබ්බතපරාමාසී සංයෝජනං උපපජ්ජති අංභාවතො රූපාරමණං අඤ්ඤා න ලභෙ යුග්ගති උසුයායතො ඉස්සාසංයෝජනං උපපජ්ජති අත්තනා ලඛං රූපාරමණං අඤ්ඤාස්ස මච්ඡරායතො මච්ඡරියසංයෝජනං උපපජ්ජති සලොභෙව සහජානඅඤ්ඤාණුවසෙන අවිජ්ජාසංයෝජනං උපපජ්ජති. යථා ච අනුප්පනකස්සාති යෙන කාරණෙන අසමුද්ධාරවසෙන අනුප්ප නානස්ස; තස්ස දසවිධස්සාපි සංයෝජනස්ස උපපාදෙ භොති තච කාරණං පජානාති. යථා ච උප්පනකස්සාති අප්පතිණසෙන පන සමුද්ධාරවසෙන වා උප්පනකස්ස දසවිධස්සාපි සංයෝජනස්ස යෙන කාරණෙන පභානං භොති තච කාරණං පජානාති. යථා ච පටිඤ්ඤාති තදච්ඡවිකුම්මිකණ්ටපභානාවසෙන පටිඤ්ඤා තස්ස දසවිධස්ස සංයෝජනස්ස යෙන කාරණෙන ආයතිං අනුප්පාදෙ භොති තච පජානාති. කෙන කාරණෙන පනස්ස ආයතිං අනුප්පාදෙ භොති දිළිචිකිච්ජා සීලබ්බතපරාමාසඉස්සාමච්ඡරියභෙදස්ස තාව පටිච්චස්ස සංයෝජනස්ස සොනාපත්තිමග්ගෙන ආයතිං අනුප්පාදෙ භොති කාමරාගපටිසංයෝජනවයස්ස ඔලාරිකස්ස සකද්ගාමිමග්ගෙන අනුසගගතස්ස අනාගාමි මග්ගෙන මානභවරාගඅවිජ්ජාසංයෝජනත්තයස්ස අරහත්තමග්ගෙන ආයතිං අනුප්පාදෙ භොති. සොනව පජ්ජානාති සද්දෙමාති ආදිසු හි එසෙවනස්ස අපිච්ඡො ආයතනකථා විජාරතො විසුඤ්ඤා ආයතනනිද්දෙසෙ වුත්තනයෙන වෙදිතබ්බා. ඉති අර්ඤ්ඤානං වාහි එවං අර්ඤ්ඤානිකායනපරිගණනෙන අත්තතො වා ධම්මෙසු බාහිරා යත්තපරිගණනෙන පරස්ස වා ධම්මෙසු කාලෙන වා අත්තතො කාලෙන පරස්ස ධම්මෙසු ධම්මානුප්පස්සි විහරති සමුද්දයට්ඨා ව පනෙත් අවිජ්ජාසමුදයා චක්ඛුසමුදයොති රූපායතනානං රූපකුමෙ අරූපා යත්තෙසු මනායතනස්ස විඤ්ඤාණකුමෙ ධම්මායතනස්ස සෙසකුමෙසු වුත්තනයෙන නිහරිතබ්බා ලොකුත්තරධම්මා න ගහෙනබ්බා. ඉතො පරං වුත්තනයෙමෙව කෙවලං හි ඉධ ආයතනපරිග්ගාහිකා යති

දකුණටවන්නි එවං යොජනං කතා ආයතනපරිත්ථානකස්ස භික්ඛුනො නිය්‍යානමුඛං වෙදිතඤ්ඤං—සෙසං කාදිසමෙවාති—ආයතන පඤ්ඤං නිසිතං.

එවං ඡ අර්ඝ්‍යකතිකබාහිරායතනධම්මානුපස්සනං විහර්තො ඉද්දති බොර්ඝ්‍යකවසෙන විහර්තුං පුනචපරනති ආදිමාහ, තඤ්ඤං බොර්ඝ්‍යකෙහි සුභි බුර්ඝ්‍යකකස්ස සත්තස්ස අමෙහසු; සනතනති පටිලාභවසෙන සංවිජ්ජමානං; සතිසමොච්ඡිකතනති සතිසමානං බොර්ඝ්‍යකං; එඤ්ඤං සම්බුද්ධති ආරම්භිපස්සකතො පසාය යොගාවචරොති සමොධියා වා සො සතිආදිකාය සත්තධම්මසාමග්ගියා සම්බුද්ධති කිලෙස නිද්දන්තො උසාති සච්ඡාති වා පටිවිජ්ඣති සා ධම්මසාමග්ගි සමොධි තස්ස සමොධිස්ස තස්සා වා සමොධියා අමතනති බොර්ඝ්‍යකං තෙන චුත්තං සතිසමානං බොර්ඝ්‍යකනති | සෙසබොර්ඝ්‍යකෙහිසුපි ඉමිනාව නායෙන වචනඤ්ඤා දස්ඤ්ඤා. අසනතනති අපටිලාභවසෙන අවිජ්ජ මානං; යස්මිං ච අනුප්පනනස්සාති ආදිසු පන සතිසමොච්ඡිකතස්ස නාව “අභි භික්ඛවෙ සතිසමොච්ජකතසානියා ධම්මා තඤ්ඤං යොතිසො මනසිකාරබහුලිකාරො අයමාහාරො අනුප්පනනස්ස වා සතිසමොච්ඡිකතස්ස උප්පාදය උප්පනනස්ස වා සතිසමොච්ඡිකතස්ස භියෙසා භාවාය වෙසුලාය භාවනාය පාරිසුරියා සංවත්තති” ති. එවං උප්පාදෙ තොති තඤ්ඤං සතිසමොච්ඡිකතසානියා ධම්මා යොතිසො මනසිකාරො චුත්තලකුණොයෙව නං තඤ්ඤං පටිත්තයතො සති සමොච්ඡිකතො උප්පජ්ජති අපි ච වත්තාරො ධම්මා සතිසමොච්ඡික තස්ස උප්පාදය සංවත්තනති සතිසමොච්ඡිකතො මුඛස්සතිපුත්තල පරිවර්ජනනා උප්පිතසතිපුත්තලසෙවනනා තදබිමුත්තනනාති අතික්ක නනාදිසු හි සත්තසු ධාතෙසු සතිසමොච්ඡිකතො භත්තනික්ඛිත්තකා කසදිසෙ මුඛස්සතිපුත්තලෙ පරිවර්ජනෙන නිස්සදඤ්ඤාපරිවර්ජනෙ ඤේරාදිසදිසෙ උප්පිතසතිපුත්තලෙ සෙවනෙන ධානනිසජ්ජාදිසු සති සමුච්ඡාපනඤ්ඤා නිත්තපොනපභිහාරවිත්තනාය සතිසමොච්ඡිකතො උප්පජ්ජති එවං වතුහි කාරණෙහි උප්පනනස්ස පනස්ස අරහත්ත මග්ගෙන භාවනා පාරිසුරි තොතිති පජානාති. ධම්මවිචයසමොච්ඡික තස්ස “අභි භික්ඛවෙ කුසලාකුසලාධම්මා — පෙ — කණ්ණසුකකසප්පටි භාගා ධම්මා තඤ්ඤං යොතිසොමනසිකාරබහුලිකාරො අයමාහාරො අනුප්පනනස්ස වා ධම්මවිචයසමොච්ජකතස්ස උප්පාදය උප්පනනස්ස වා ධම්මවිචයසමොච්ඡිකතස්ස භියෙසාභාවාය වෙසුලාය භාවනාය පාරිසුරියා සංවත්තති” ති අපිච සත්තධම්මා ධම්මවිචයසමොච්ඡික තස්ස උප්පාදය සංවත්තනති පරිපුච්ඡකතා, වජ්ජුච්ඡද්ධිතියා, ඉන්ද්‍රිය සමුත්තප්පිපාදනා, දුප්පකුසුපුත්තලපරිවර්ජනා, පකුසුචනනපුත්ත ලසෙවනා, ගම්භීරකුණවරියපච්චවෙකුණා, තදබිමුත්තනනාති. තඤ්ඤං පරිපුච්ඡකතාති බබ්බාදාදාආයතනඉන්ද්‍රියබලබොර්ඝ්‍යකවග්ගකත සාසමාධිට්ඨස්සනානං අඤ්ඤාතිසතිකතාපරිපුච්ඡාබහුලතා

මුද්‍රාණි මුද්‍රාණි කෘතිය

වණ්ණවිසදකිරියාහි අර්ථකතනිකමාහිරානං වණ්ණනං විසදහාවකරණං
 යද්දකිසස කෙසනබලොමානි දීඝා හොනනි සරීරං වා උසසනනදෙස
 වෙව සෙදමලමකනිකතව තද අර්ථකතනිකං වණ්ණං අවිසදං හොති අපරි
 සුඛං යද පන විවරං ජිණ්ණං කිලිඬං දුග්ගකිං හොති සෙනායනං වා
 උක්ඛාපං තද බාහිරං වණ්ණං අවිසදං හොති අපරිසුඛං තසමා කෙසාදි
 වෙදනෙන උඛවිතෙවනඅධොවිතෙවනාදීහි සරීරසල්ලහුකතාවකර
 ණෙන උච්ඡාදනනාපනෙන ව අර්ථකතනිකං වණ්ණං විසදං කාතඛිං
 සුචිකම්මධොවනරජනපරිහණධකරණාදීහි බාහිරං වණ්ණං විසදං කා
 තඛිං ඵකසම්මං හි අර්ථකතනිකමාහිරෙ වණ්ණමිති අවිසදෙ උපනෙනසු
 විතතවෙනසිකෙසු ඤාණමපි අපරිසුඛං හොති අපරිසුඛානි දීපකපලල
 කවට්ටිතෙලානි නිසාය උපනනදීපසිබාය ඔහාසොචිය විසදෙ
 පන අර්ථකතනිකමාහිරෙ වණ්ණමිති උපනෙනසු විතතවෙනසිකෙසු ඤාණ
 මපි විසදං හොති පරිසුඛානි දීපකපලලවට්ටිතෙලානි නිසාය උපනන
 දීපසිබාය ඔහාසො චිය තෙන වුතතං වණ්ණවිසදකිරියා ධමමචිවය
 සමොච්ඡාදකිසස උපපාදය සංවතනනිති ඉන්ද්‍රියසමතනපටිපාදනා
 නාම සමාදීනං ඉන්ද්‍රියානං සමහාවකරණං සමෙකිසස සමන්ද්‍රියං
 බලවං හොති ඉතරානි මයුනි තතො විරිසිත්තියං පග්ගකිවිවං
 සමන්ද්‍රියං උපසානකිවිවං සමාසිත්තියං අවිකෙඛපකිවිවං පඤ්ඤිත්තිය
 යං දසසනකිවිවං කාතුං න සකෙකානි තසමා තං ධම්මසහාවං පච්ච
 වෙකඛණෙන වා යථා වා වනසිකරොතො බලවං ජානං තථා අමනසි
 කාරෙන වා භාපෙනබ්බං වනතලිඤ්චරවණ්ණවෙණ්ණි නිදසසනං—
 සමෙ පන විරිසිත්තියං බලවං හොති අථ තෙව සමන්ද්‍රියං අධිමෙකඛ
 කිවිවං කාතුං සකෙකානි න ඉතරානි ඉතරකිවිවභෙදං තසමා තං
 පසස සමාදිභාවනාය භාපෙනබ්බං තත්‍රාපි සොණඤ්චරවණ්ණං දසස
 නබ්බං ඵවං සෙසෙසුපි ඵකසස බලවහාවෙසති ඉතරෙසං අතතතො
 කිවෙවසු අසමන්තා වෙදිතබ්බං—විසෙසතො පනෙණ්ණ සමාපඤ්ඤ
 නං සමාධිවිරියානව සමතං පසංසනාති බුලවසඤ්ඤා හි මඤ්ඤාද්‍ර
 මුඛපසනෙනා හොති අවණ්ණමිති පසිදති බලවපඤ්ඤා මඤ්ඤාධො
 කෙරාටිකපකඛං හජති හෙසජ්ජසමුච්ඡිතො විය රොගො අතෙකිවෙණ්ණ
 හොති චිත්තපපාදමතෙතතෙව කුසලං හොතීති අභිධාමිනා දනාදීනි
 අකරොතො නිරයෙ උපපජ්ජති උභිත්තං සමකාය වණ්ණමිති යෙව
 පසිදති බලවසමාධි පන මඤ්චිරියං සමාධිසස කොසජ්ජපකඛතතා
 කොසජ්ජං අභිභවති බලවවිරියං මඤ්චසමාධි විරියසස උඛවිවකඛ
 කතා උඛවිවං අභිභවති සමාධි පන විරියෙන සංයොජ්ජතො කොසජ්ජ
 පතිතුං න ලහති විරියං සමාධිතා සංයොජ්ජතං උඛවිවෙ පතිතුං න
 ලහති තසමා තදුගයං සමං කාතඛිං උගයසමතාය හි අපපනා හොති
 අපි ව සමාධිකමිකසස බලවතිපි සමාධි වට්ටති ඵවං සද්දහනෙනා
 ඔකපෙපනෙනා අපපනා පාපුනිසසහි සමාධිපඤ්ඤාසු පන සමාධි
 කමිකසස ඵකග්ගතා බලවති වට්ටති ඵවං හි සො අපපනං පාපුණාති

උභින්නාං පන සමතාංසව අප්පනාහොතිසෙව සනි පන සබ්බධාබල
වනිපි වච්චති සති නි විතතං උච්චවපකක්ඛිකානං සබ්බවිරියපඤ්ඤානං
වසෙන උච්චවපානතො කොසල්පකක්ඛිකොන සමාධිනා කොසල්
පානතො රක්ඛති තසමා සා ලොනධුපනං විස සබ්බවර්ණස්ස නෙසු
සබ්බකමම්මකථමචො විස ව සබ්බරාජකිලෙස්ස සබ්බභූ ඉච්ඡිතඛිනා
නෙතාහ සනි ව පන සබ්බකිකාං වුත්තා භගවතා ඩං කාරණා වනාං
ති සනිපටිසරණං ආරක්ඛපච්චපථානා වා සනි න විනා සනියා
විත්තස්ස පගහනිගහො හොතිති, දුප්පඤ්ඤාපුගලපරිවර්ජනා
නාම බ්බාදිහෙදෙ අනොගාල්භපඤ්ඤානං දුමමධුපුගලානං ආර
කාපරිවර්ජනං පඤ්ඤාචන්තපුගලපෙවනා නාම සමපඤ්ඤා
ලක්ඛණපරිගහාතිකාය උදව්‍යයපඤ්ඤාං සමනාගතපුගලපෙ
වනා ගම්භීරඤ්ඤාචරියපච්චවෙකඛනා නාම ගම්භීරෙසු බ්බාදිසු පව
ත්තාය ගම්භීරපඤ්ඤාය පහෙදපච්චවෙකඛනා නදධිමුත්තානා නාම
ධානනිසල්පාදිසු ධම්මවිවිසයමොඤ්ඤාභිසංඝාතානාං නන්තිතපො
ණ්ණබ්බාරවනානා එවං උප්පාදානස්ස පනස්ස අර්හතනමගෙන නාම
නාපාරිසුරි හොතිති පජානාතිති, විරියසමොඤ්ඤාභිසංඝාතානා “අනි භික්ඛ
වෙ ආරම්භධාතු නික්ඛමධාතු පරිනාමධාතු නාම යොනිසොචනසි
කාරකප්පලකාරො අමාසාරො අනුප්පාදානස්ස වා විරියසමොඤ්ඤා
භිසංඝාතානා උප්පාදාය උප්පානානස්ස වා විරියසමොඤ්ඤාභිසංඝාතා
නාම වෙසුලලාය භාවනාය පාරිසුරියං පජානති” ති එවං උප්පාදා
හොතිති, අට්ඨ ඵකාදසධමො විරියසමොඤ්ඤාභිසංඝාතානා උප්පාදා
යංව තනන්ති අපායගපච්චවෙකඛනා ආනාසදස්සාවනා ගමනට්ඨිප
ච්චවෙකඛනා විණ්ණිපානාපච්චවෙකඛනා දයල්මහතනපච්චවෙකඛ
නා සජ්ජමහතනපච්චවෙකඛනා ජාතිමහතනපච්චවෙකඛනා
සබ්බගමාර්මහතනපච්චවෙකඛනා ඤාසීනපුගලපරිවර්ජනා ආරම්
භීරියපුගලපෙවනා නදධිමුත්තානානි, තථ නිරයෙසු පච්චිධබ්බා
නකම්මකරණෙන පඨාය මහාදුක්ඛං අනුභවනකාලෙටි නිර්මිත
යොනියං ජාලකම්පඤ්චිනාදිති ගතිනකාලෙටි පාචනකණ්ටකාදිප
හාරතුතාස්ස පන සකට්ඨනාදිකාලෙටි පෙත්තිවිසයෙ අනෙකා
නිපි වස්සසහස්සානි එක්ඛුට්ඨකරමපි බ්බුට්ඨපායාති ආතුරිභුතකාලෙටි
කාලකඤ්ඤාඅසුරෙසු සහිතථඅසීතිහස්සපමාණෙන අසිච්චමතෙන
නෙව අහතභාවෙන වා පපාතපතනාදි* දුක්ඛානුභවනකාලෙටි න
සකකා විරියසමොඤ්ඤාභිසංඝාතානා උප්පාදෙත්තුං අයමෙව හි නෙ භික්ඛ
කාලොති එවං අපායගං පච්චවෙකඛනාස්සාපි විරියසමොඤ්ඤාභිසංඝාතා
උප්පාදානි න සකකා කුසිතෙන නවලොඤ්ඤාතරධමො ලද්ධං ආරම්
භීරියෙනෙව සකකා අයධානිසංයො විරියස්සානි එවං ආනිසංසදස්සාති

මජ්ඣිමනිකායෙහි කතං.

“නමෝ නෙ පුරිසාප්ඤ්ඤා නමෝ නෙ පුරිසුත්තම,
යසස නෙ ආසවා-කිණා දකිතිණෙයොසි මාරිසා”හි.

* **ନିୟମିତକ୍ରମେ.**

උද්දනං උද්දනෙතො භනෙන පිණ්ඩාය පවිසානං තුඛොදියානං අරහ
 න්නානං භික්ඛං දන්තං මහලලකිත්ථියො පුක්ඛා මුච්චිස්සන්තිති ආගං
 ථෙරො වුසතිතො වාරං විවරිතො කාලං ඔලොකෙනෙනා පානොසෙ
 වාග්ඤ්ඤා පතනවිවරං ආදය ගාමං පාවිසි දුරිකාපි භතතං සමපා
 දෙතො ඉද්දනි මෙ භානා ආගමිස්සති ඉද්දනි මෙ භානා ආගමිස්සතිති
 වාරං ඔලොකයමානා නිසිදි සා ථෙරෙ සරවාරං සමපනෙත පතනං
 ගහෙනො සප්පිචාණිතයොජ්නස්ස බිරපිණ්ඩපානස්ස පුරබ්බො ගන්තො
 ධපෙසි ථෙරො සුඛං භොතුති අනුමොදනං කන්තං පසකාමි සාපි තං
 ඔලොකයමානා අසාසි ථෙරස්ස භි තද අභිවිසපරිසුඛො ඡවිවණ්ණො
 අතොසි විපසනනානි ඉත්ථියානි මුඛං ඛකිනාමුත්තනාලපකකං විය
 අභිවිස විරොචන්තං මහාඋපාසිකා අරඤ්ඤ ආගන්තො තිං අවම භාගි
 කො තෙ ආගතොති පුද්ග්ග සා සබ්බන්තං පවන්තං ආරොවෙසි උපා
 සිකා අරු මෙ පුතකස්ස පබ්බජිතකිම්බං මන්තං පතනනාග්ඤ්ඤ
 අභිරමති තෙ අවම භාගා බුධස්සයෙන න උක්කණ්ඨතිති අගං
 මහන්තං බොපනෙතං සජ්ඣ දයජුරං යදිදං සත්තඅරියධනානි
 නාම තං න සකකා බුද්ධිනොග ගහෙනුං යථා භි විපසට්ඨනං
 පුතනං මානාපිතරො අයං අවහාකං අනුතොති පරිබාහිරං
 කරොනාති යො තෙසං අවමයෙන දයජුරං න ලහති එවං බුද්ධි
 තොපි ඉදං අරියධනදයජුරං න ලහති ආරභිවිරියොව ලහ
 තීති දයජුරමහන්තනං පච්චවෙකඛතොපි උප්පජ්ජති මහාබොපන
 තෙ සන්තං සජ්ඣනො භි තෙ මාතුඤ්ඤිත්ථිං පටිසංකිගණ්ඨනකා
 ලෙපි අභිතිකඛමණෙපි අභිසමොධියම්පි ධම්මවක්කප්පවත්තන
 යමකපාටිභාරියදෙවොරොහනආයුසසිඛාරවොස්සජුරෙනෙසුපි පරිති
 බ්බානකාලෙපි දසසහස්සිලොකධාතු කම්පිත්ථ සුත්තනනු තෙ එව
 රුපස්ස සජ්ඣසාසනො පබ්බජන්තො බුද්ධිනො හවිතුන්ති එවං සජ්ඣ
 මහන්තං පච්චවෙකඛතොපි උප්පජ්ජති ජාතියාපි තං ඉද්දනි න ලාමක
 ජාතිකො අයම්භිනනාය මහාසමමනපවෙණියා ආගතො මනකාකරං
 ජවංසෙ ජාතොසි සුඛොදනමහාරාජස්ස ච මහාමායාදෙවියා ච නන්තං
 රාහුලභද්දස්ස කතිසො තයා නාම එවරුපෙන ඡිතපුත්තනනුත්තං
 භාසුත්තං බුද්ධිනො විහරිතුන්ති එවං ජාතිමහන්තං පච්චවෙකඛ
 තොපි උප්පජ්ජති ධාරිපුත්තමොග්ගලලානාවෙව අසීතිමහාසාවකාව
 විරිසෙතෙව ලොකුත්තරං ධම්මං පටිට්ඨංසීංසු තං එතෙසං සබ්බත්ම
 වාරිතං මග්ගං පටිපජ්ජසි න පටිපජ්ජසීති එවං සබ්බත්මවාරිමහන්තං
 පච්චවෙකඛතොපි උප්පජ්ජති ඤාදිඡං පුරොග්ගා භිතඅජගරසදිසෙ විස්ස
 ඝකාසිකවෙතසිකවිරිසෙ බුද්ධිනපුග්ගලෙ පරිවෙණිනකස්සාපි ආරභ
 විරිසෙ පතිතතෙත පුග්ගලෙ සෙවනකස්සාපි ධානතිසජ්ජදිසු විරිසු
 ප්පාදනන්තං නිනනපොණ්ණපබ්බාරචිතකස්සාපි උප්පජ්ජති එවං උප්ප
 නනස්ස පනස්ස අරහත්තමග්ගෙන මහාවනාපාරිසුරො යංවත්තති
 එවං උප්පාදො ගොතීති පරානාතිංසිතිසමොජ්ඣකස්ස “අභි භික්ඛා

ටෙ පිනිසලොඤ්ඤාසංඝරාජානිකායා ධම්මා නන්ධොතිසොමනසිකාරාමසුඤ්ඤා
 කාරො අයමාහාරො අනුප්පනනාසංඝො ටෙ පිනිසලොඤ්ඤාසංඝරාජානිකායා උප්පා
 ද්ධා උප්පනනාසංඝො ටෙ පිනිසලොඤ්ඤාසංඝරාජානිකායා භික්ඛොහාමායා වෙජ්ජලාය
 භාවනාය පාරිසුරියා සංවත්තනී” ති එවං උප්පාදො හොති තන්ධො පිනි
 යෙව පිනිසලොඤ්ඤාසංඝරාජානිකායා නාම තස්ස උප්පාදකමනසිකාරො
 යොනිසොමනසිකාරො නාම අට්ඨප්පාදකධම්මා පිනිසලොඤ්ඤාසංඝරාජානිකායා
 උප්පාද්ධා සංවත්තනන්ති බ්‍රහ්මානුස්සති ධම්මසංඝසංඝලොකා—දෙවනානු
 ස්සති උප්පාද්ධානුස්සති එතෙතොපරිවජ්ජනනාසිනිසිප්පගලසෙවන
 නා පසාදනීයසුත්තනනපච්චෙකන්තනා නදම්මුත්තනානි බ්‍රහ්මණේ
 අනුස්සරන්තස්සාපි හි යාපප්පාරා සකලයරිරං ඵරමානො පිනිසලොඤ්ඤා
 ඤාසංඝරාජානිකායා ධම්මසංඝසංඝලොකො අනුස්සරන්තස්සාපි දීඝරන්තං
 අබ්බංගං කන්ධං රක්ඛන්තං චතුපාරිසුරියං පච්චෙකන්තනස්සාපි ගිහි
 නො දසස්සිලං පචස්සිලං පච්චෙකන්තනස්සාපි දුඛභික්ඛනාදිසු පණීත
 හොජනං සමුත්ථවාරිතං දන්තං එවං නාම අදම්මානි චාරිතං පච්චෙකන්ත
 නනස්සාපි ගිහිනො ඵරුසෙ කාලෙ සීලවග්ගානං දිනාද්දනං පච්ච
 චෙකන්තනස්සාපි යෙති ගුණෙති සමන්තාගතා දෙවනාප්පනනා නවා
 රූපානං ගුණානං අත්තනි අත්තනං පච්චෙකන්තනස්සාපි සමාපත්ති
 යා විකම්මභික්ඛලෙසෙ සතිමිති සත්තනානිමිති වස්සංති න සමුද්චරන්තීති
 පච්චෙකන්තනස්සාපි චෙතිසද්ධස්සනාමොඤ්ඤාසංඝරාජානිකායා අස
 කකම්මසිරියාය සංසුචනච්චෙකන්තනෙව බ්‍රහ්මාදිසු පසාදසිනොහාමෙවන
 ගුණමිති රජසද්ධෙසෙ එතෙතොපරිවජ්ජනනස්සාපි බ්‍රහ්මාදිසු පසා
 දකම්මලෙ මුද්ධිනො සිනිසිප්පගලෙ යෙවන්තනස්සාපි රත්තනායාසංඝ
 පරිදීපකො පසාදනීය සුත්තනන පච්චෙකන්තනස්සාපි ධානාසංඝ
 ජ්ජාදිසු පිනිසලොඤ්ඤාසංඝරාජානිකායා පිනිසලොඤ්ඤාසංඝරාජානිකායා
 එවං උප්පනනාසංඝො අරහත්තනමග්ගො හාපනාපාරිසුරී හොතිති පථං
 නාතිසංඝසංඝරාජානිකායා “අත්ති භික්ඛවෙ කායපස්සාපි චිත්ත
 පස්සාපි නවා යොනිසොමනසිකාරාමසුඤ්ඤාකාරො අයමාහාරො අනුප්ප
 නනාසංඝො ටෙ පසංඝරාජානිකායා උප්පාද්ධා උප්පනනාසංඝො ටෙ පසංඝරාජානිකායා
 පසංඝරාජානිකායා භික්ඛොහාමායා වෙජ්ජලාය භාවනාය පාරි
 සුරියා සංවත්තනී” ති එවං උප්පාදො හොති, අට්ඨ සත්තධම්මා
 පසංඝරාජානිකායා උප්පාද්ධා සංවත්තනන්ති පණීතහොජන
 සෙවනනා උතුසුබ්බෙවග්ගා ඉරියාපථසුබ්බෙවනනා මජ්ඣන්ත
 පසොගතා සාරධර්මායසුගලපරිවජ්ජනනා පසංඝරාජානිකායාසුගලසෙ
 වග්ගා නදම්මුත්තනානිසංඝරාජානිකායා සිනිසිප්පගලොකො හුඤ්ජ
 යාසංඝාපි භික්ඛොහසු උතුසු සමුත්ථවාරිසු ච ඉරියාපථෙසු සප්පායං
 උතුම ඉරියාපථෙසු සෙවන්තනස්සාපි පසංඝරාජානිකායා පන
 මහාපුරිසජාතිකො සබ්බඋතුරුරියාපථබ්බොව හොති න තං සක්ඛා
 පානං චූෂ්මං යස්ස සහාගිට්ඨොගතො අත්ති නසෙස්සව විසහාගෙ
 උතුරුරියාපථෙසු පථෙසු සහාගෙ පසංඝරාජානිකායා උප්පාද්ධා පථෙසු

තනිපයෝගෝ වුවුවහි අතනනෝ ව පරසස ව කමෙසසනනාපවම
 වෙකුනා ඉමිනා මැකිකතපයෝගෙන උපපජ්ජති යෝ ලෙඩ්වු
 දණ්ඩාදිති පරං විහෙයියමානෝව විවරති එවරුපං සාරඛකාය
 පුග්ගලං පරිවජෙන්නකසොපි සංයතපාදපාණිං පසංඛකායපුග්ගලං
 සෙවනකසොපි ධානනිසජ්ජාදිසු පසංඛඋපපාදනාන්ධා නිනන
 පොණ්පඛිභාරවිනකසොපි උපපජ්ජති එවං උපපනනාසං පනසං අර
 හතනමගෙන භාවනාපාරිසුරී හොතිති පජානාති. සමාධිසමොඤ්ඤා
 ඛගසං “අපි භික්ඛවෙ සමථනිමිත්තං අව්‍යග්‍යනිමිත්තං තත්ථ යොති
 යොමනසිකාරබහුලිකාරො අයමාහාරො අනුප්පනනාසං වා සමාධි
 සමොඤ්ඤාඛගසං උපපාදය උප්පනනාසං වා සමාධිසමොඤ්ඤාඛගසං
 භියෙසාභාවාය වෙපුලාය භාවනාය පාරිසුරියා සංවත්තති” ඡු, එවං
 උපපාදෙ හොති තත්ථ සමථොව සමථනිමිත්තං අවිකෙඛපපථෙන ව
 අව්‍යග්‍යනිමිත්තනති. අවිව එකාදසධිමම සමාධිසමොඤ්ඤාඛගසං
 උපපාදය සංවත්තනති වජ්ඣවිසදකිරියතා ඉන්ද්‍රියසමත්තපටිපාදනා
 නිමිත්තකුසලතා සමයෙ චිත්තසං පග්ගණනනා සමයෙ චිත්තසං
 නිග්ගණනනා සමයෙ සමපහංසනනා සමයෙ අර්ඤ්ඤපෙකුනනා අස
 මානිතපුග්ගලපරිවජ්ජනා සමානිතපුග්ගලසෙවනා යානවිමෝ
 කඛපච්චෙකුනනා නදධිමුත්තනාති. තත්ථ වජ්ඣවිසදකිරියතා ව
 ඉන්ද්‍රියසමත්තපටිපාදනා ව චුත්තනායෙනො වෙදිනබ්බානිමිත්ත
 කුසලතා නාම කසිණනිමිත්තාසං උග්ගහණකුසලතා සමයෙ චිත්තසං
 පග්ගණනනාති යයමිං සමයෙ අනිසිඵලවිරියතාදිති ලිනාචිත්තං හොති
 තයමිං සමයෙ ධම්මවට්ඨයවිරියපිනිසමොඤ්ඤාඛගසමුදාපනෙන තසං
 පග්ගණනනා සමයෙ චිත්තසං නිග්ගණනනාති යයමිං සමයෙ අච්චා
 රඛවිරියතාදිති උධිතං චිත්තං හොති තයමිං සමයෙ පසංඛසමාධිඋපපධා
 සමොඤ්ඤාඛගසමුදාපනෙන තසං නිග්ගණනනා සමයෙ සමපහංසන
 නාති යයමිං සමයෙ චිත්තං පඤ්ඤාපයොගමඤ්ඤාය වා උපසමසුඛාන
 ධිගමෙන වා නිරසොදං හොති තයමිං සමයෙ අසංගෙගවජ්ඣපච්චෙ
 කුනෙන සංවෙජ්ජති අසංගෙගවජ්ඣනාම ජාතිජරාව්‍යාධිමරණානි
 චත්තාරි අපායදුකං පමමං අතීතෙ වට්ඨමුලකං දුකං අනාගතෙ
 වට්ඨමුලකං දුකං පච්චුප්පනෙන ආහාරපරියෙකිමුලකං දුකනති
 රතනත්තයගුණානුසාරණෙන ව පසාදං උනෙති අයං වුවුවහි සම
 යෙ සමපහංසනනාති සමයෙ අර්ඤ්ඤපෙකුනනා නාම යයමිං සමයෙ
 සමමාපටිපත්තිං ආගමම අලිනං අනුධිතං අනිරසොදං ආරමමණ
 සමප්පවත්තං සමථවිචිපටිපනනං චිත්තං හොති තදසං පග්ගහනිග්ග
 හසමපහංසනෙසු න ව්‍යාපාරං ආපජ්ජති සාරථි විය සමප්පවත්තොසු
 අසොසු අයං වුවුවහි සමයෙ අර්ඤ්ඤ පෙකුනනාති. අසමානිතපුග්ගල
 පරිවජ්ජනනා නාම උපචාරං වා අප්පනං වා අප්පනනානං විකපිත්ත
 චිත්තනානං පුග්ගලානං ආරකාපරිවජ්ජනං සමානිතපුග්ගලසෙවනා
 පාමි උප්පරෙන වා අප්පනා වා සමානිතචිත්තනානං සෙවනා භජනා

පසිරුපාසනා තද්ධිමුත්තනා නාම ධානාතිසජ්ජනං සමාතිඋපපාද
නානං යෙව නිත්තපොණපබ්බතාරවිත්තනා එවං හි පටිපජ්ජනො උප
උපපජ්ජනී එවං උපපනනාසු පනසු අරහත්තමග්ගෙන භාවනාපාරි
සුරී භොතීති පජානාති. උපෙබ්බාසමොප්කම්බගසු “අපි හික්කුමෙ
උපෙබ්බාසමොප්කම්බගසාදායීයා ධම්මා තත්ථ යොතිසොඤ්ඤාසිකාරකභුජි
කාරො අයමාහාරො අනුපපනනාසු වා උපෙබ්බාසමොප්කම්බගසු
උපපාදය උපපනනාසු වා උපෙබ්බාසමොප්කම්බගසු හිසොසාභාවාය
වෙපුලාය භාවනාය පාරිසුරියා සංවත්තනී” නි එවං උපපාදෙ භොතී,
තත්ථ උපෙබ්බාසමොප්කම්බගසාදායීයා ධම්මා නාම අපිව පච
ධම්මා උපෙබ්බාසමොප්කම්බගසු උපපාදය සංවත්තනනී සත්තමජ්ඣ
ත්තනා සඛාරමජ්ඣත්තනා සත්තසඛාරකෙලායනපුග්ගලපරිවජ්ජ
නනා සත්තසඛාරමජ්ඣත්තපුග්ගලසෙවනනා තද්ධිමුත්තනානි තත්ථ
චිහාකාරෙහි සත්තමජ්ඣත්තනං සමුද්ධාපෙති ධං අත්තනො කමමන
ආගනානි අත්තනොව කමමන ගම්සසි එසොපි අත්තනො කමමන
ආගනානි අත්තනොව කමමන ගම්සසි නිං කං කෙලායසීති එවං
කමමසුකතාපච්චෙකුනෙන ව පරමජාතො සත්තොයෙව නාම
යො නිං කං කෙලායසීති එවං නිසසත්තපච්චෙකුනෙන ව චිහෙව
කාරෙහි සඛාරමජ්ඣත්තනං සමුද්ධාපෙති ඉදං ටීවරං අනුපුබ්බෙත
වණ්ණවිකාරවෙව ජ්ඣණභාවෙව උපගනානි පාදපුඤ්ජනාවොලකං
හුතා යහිකොටියා ජව්විදායං භවිසුනි සවෙ පනසු සාමිකො
හවෙසා නාසු එවං විනාසිතුං දදෙය්‍යානි එමං අසාමිකාචපච්ච
වෙකුනෙන ව අනාමනිසං ඉදං නාවකාලිකානි” එවං නාවකාලික
භාවපච්චෙකුනෙන ව යථා ටීවරෙ එවං පත්තාදිසුපි යොජනා කා
නබ්බා සත්තසඛාරකෙලායනපුග්ගලපරිවජ්ජනනානි එත්ථ යො
පුග්ගලො ගිහිවා අත්තනො පුත්තධිකාදිකෙ පබ්බජිතො වා අත්ත
නො අත්තනවාසිකසමානුපජ්ඣියාදිකෙ මමායනි සහජේනෙව තෙසං
කෙසවෙජ්දනසුචකමමට්ටරධොවනරජනපත්තපච්චනාදිති කාරොති මු
හුත්තමපි අපසුනෙනා අසුතො යාමණෙරො කුභිං අසුතො දහරො කු
භිනාති හත්තමිගො විය ඉතො ටීතො ච ඔලොකෙනි අඤ්ඤාන කෙස
වෙජ්දනාදිනං අත්තාය මුහුත්තං තාව අසුකං පෙසොථානියාපියමානොපි
අවෙහපි නං අත්තනො කමමං න කාරොව තුමෙහ නං ගහෙතා කීලමෙ
සුථානි න දෙනි අයං සත්තකෙලායනො නාම යො පන ටීවරපත්තථා
ලකකත්තරයට්ඨිආදිති මමායනි අඤ්ඤාසු හත්තෙව පරාමසිතුමපි න
දෙනි නාවකාලිකං යාමිතො මයමපි ඉමං මමායනනා න පරිභුඤ්ජාම
තුමිතාකං කීං දසොමානි වදනි අයං සඛාරකෙලායනො නාම යො
පන තෙසු චිසුපි වජ්ජු මජ්ඣිකෙතො උදසිතො අයං සත්තසඛාර
මජ්ඣිකෙතො නාම ඉති අයං උපෙබ්බාසමොප්කම්බගා එවරුපසත්ත
සඛාරකෙලායනපුග්ගලෙ ආරකා පරිවජ්ජනනාසු සත්තසඛාර

මජ්ඣිමනිකායානුසාරිකා සංවත්සරාදිසු නුදුස්සාදනන්.
නිකායාදිසු පටිභාරවිකල්පාදිසු උපපන්නාදිසු පටිභාර
අරහත්තමග්ගෙන භාවනාපාරිසුරි කොත්ති පජානාති. ඉති අජ්ඣ
තං. මානි එවං අත්තනො වා සත්තබ්බොජ්ඣමෙහ පරිගණිතියා
පරස්ස වා කාලෙන අත්තනො කාලෙන පරස්සවා බොජ්ඣමෙහ පරි
ගණිතියා. ඛම්මෙසු ඛම්මානුපස්සි මිහරති සමුදයවයාපනෙන්
බොජ්ඣමිහානං. නිබ්බන්ධිතිරොධවසෙන වෙදිතබ්බං. ඉතො පරං
වුත්තනයමෙව කෙවලං හි ඉධ බොජ්ඣමපරිගණිතියා සති දුක්ඛ
සංවතරි යොජනං. කාමා බොජ්ඣමපරිගණිතියා හික්ඛනො
නියානාමුඛං. වෙදිතබ්බං. සෙසං තාදිසමෙවති. මහාජ්ඣමිහං බ්බං
නිසීතං.

එවං සත්තබ්බොජ්ඣමවසෙන ධම්මානුපස්සනං විහරිතියා ඉදුති
චතුසච්චපසෙන විහරිතියා. සුභිමපරනති ආදිමාගං. නන් ඉදං
දුක්ඛන්ති යමාභුතං. පජානාතිති එපෙනි. තණ්හං තෙභවකෙ
මිමෙව ඉදං දුක්ඛන්ති යමාසභාවතො පජානාති තසෙසව බොපනි
දුක්ඛස්ස ජතිකං සමුදයපිකං පුරිමතණ්හං අයං දුක්ඛසමුදයොති උභි
නනං අප්පචතරි. නිබ්බානං අයං දුක්ඛතිරොධොති දුක්ඛපරිජානනං
සමුදයපජගනං නිරොධසමුත්තරණං අරියමග්ගං අයං දුක්ඛතිරොධ
ගාමිනීපටිපද්ගි යමාසභාවතො පජානාතිති අනෙකං. අවසෙසා අරිය
සච්චකථා විසුඛිමග්ගෙ විජාරිතායෙව. ඉති අජ්ඣතං. මානි එවං
අත්තනො වා චත්තාරි සච්චාති පරිගණිතියා පරස්ස වා කාලෙන වා
අත්තනො කාලෙන පරස්ස චත්තාරි සච්චාති පරිගණිතියා ඛම්මෙසු
ඛම්මානුපස්සි මිහරතිති අනෙකං. සමුදයවයාපනෙන් චතුනනං
සච්චානං යමාසභාවතො උපපන්නිප්පන්නිවසෙන වෙදිතබ්බං.
ඉතො පරං වුත්තනයමෙව කෙවලං හි ඉධ චතුසච්චපරිගණිතියා සති
දුක්ඛසච්චන්ති එවං යොජනං. කාමා සච්චපරිගණිතියා හික්ඛනො
නියානාමුඛං. වෙදිතබ්බං. සෙසං තාදිසමෙවති. චතුසච්චපබ්බං
නිසීතං.

එත්තාවතා ආනාපානං චතුර්ග්ගපථං. චතුසච්චපද්ධතං. චත්ති.
සාකාරං චතුධාතුවච්චානං නවසීවපිකා. වෙදනානුපස්සනා විත්තානු
පස්සනා නිවරණපරිගණනා බ්බංපරිගණනා ආයතනපරිගණනාති
එකවිසති කමමසානාති වුත්තාති තෙසු* ආනාපානචත්තිසාකාරං
නවසීවපිකාති එකාදස අප්පනාකමමසානාති ගොතනි දීඝභාණකමහා
සිවනේරු පන නවසීවපිකා ආදිනවානුපස්සනාවසෙන වුත්තාති
තාමා තස්ස මනෙන වෙසෙව අප්පනාකමමසානාති ගෙසාති උපවාර

තිනි තිං පහෙනෙසු සබෙබ්බු අතිනිවෙසෙ ජායති. අතිනිවෙසෙ
 තිනි? ඉරියාපට්ඨපථසද්දානිවරණබොජ්ඣවෙනසු. අතිනිවෙසෙ
 න ජායති සේසෙසු ජායති. මහාසිවිජේෂරා පනාහ. එනෙසුපි අති
 නිවෙසෙ ජායති අයං හි අත්තුවො මෙ මිත්තාරො ඉරියාපට්ඨ. උද්භු
 නත්ති අත්තුවො මෙ චතුසම්ප්පද්දානං උද්භු නත්ති අත්තුවො මෙ
 පච්චිවරණං උද්භු නත්ති අත්තුවො මෙ සත්තබ්බොසෙසානං උද්භු
 නත්ති. අතිනිවෙසෙ ජායති. පරිගණනා නිසා සබ්බානි අතිනිවෙසෙ ජායති.
 යො හි කොපි භික්ඛුමෙති යො කොපි භික්ඛු වා භික්ඛුමෙති වා උපා
 සකො වා උපාසිකා වා. එවං භාගෙය්‍යානි ආදිනොපසාය වුත්තනන
 භාවනානුක්කමෙන භාවෙය්‍ය; සංවික්ඛාමනානි පාටිකඛිනිබ්බං; අවස්ස
 භාවිති අත්තො. අසද්දානි අරහත්තං; සති වා උපාදිසෙසෙති
 උපාදානසෙසෙ වා සති අපරිකම්මෙති; අනාගාමිනා නි අනාගාමි
 භාවො; එවං සත්තනනං විස්සානං ඛිසෙන සාසනසං නිය්‍යානිකභාවං
 දුස්සංඝානං පුන නතොපි අප්පනරෙ කාලෙ දුස්සංඝෙනා නිවර්ණං
 කම්බමෙති ආදිමාහ. සබ්බමිප්පෙතං මජ්ඣිමනිකං නොය්‍යපුග්ග
 ලස්සං වසෙන වුත්තං නික්ඛප්පද්දානං පන සන්ධිය පාතො අනුසිංහ
 භායා නිවි විසෙසං අධිගම්හන්ති සායං අනුසිංහො පාතො විසෙසං අධි
 ගම්හන්ති වුත්තං ඉති භගවා එවං නිය්‍යානිකං භික්ඛමෙ මම ස්‍යා
 නානුදු දුස්සංඝානං එකවිසතිසාධානෙසු අරහත්තනිකුටෙන දෙසිතං
 දෙසනං නිය්‍යානෙනෙනා එකායනො අයං භික්ඛමෙ මග්ගො—
 භප—ඉතිසන්නං වුත්තං ඉදමෙනං පටිච්ච වුත්තනනි අසංසං උත්තං
 නාත්මෙවති.

සතිපට්ඨානසූත්තවණ්ණනා, නිවිතා.

නිවිතො ච මුලපට්ඨාසමිත්තො නාම. පඨවො වගගා.

එවමෙමසු නන්ද. දු. නිවනාද* සුත්තං—යසමාපනස්ස අවිච්ඡප්පත්ති
 කොනිකෙබ්බො තස්මා. හං දුස්සංඝානං සං අපුබ්බපදවණ්ණනං. කප්
 ඥාම කතරාය පන ඉදං අවිච්ඡප්පත්තියා නික්ඛිත්තනානි ලාභසංකාරප
 ට්ඨසා නිජඨිසරිදෙවිතෙ භගවතො. කිරි ධම්මදයාදසුතෙහ වුත්තන
 සෙසා මහාලාභසංකාරො උපපජ්ජි චතුප්පමාණිකො හි අයං ලොක
 ඥානිවාසො රූපප්පමාණො රූපප්පසනෙහො සොසප්පමාණො සොස
 ප්පසනෙහො ඵලප්පමාණො ඵලප්පසනෙහො ධම්මප්පමාණො ධම්මප්ප
 සනෙහො. භාගාති ඉමෙසං සුග්ගලානං වසෙන චතුධා සිතො කෙසං ඉදං
 භාගාකරණං කතුමො ච සුග්ගලො රූපප්පමාණො රූපප්පසනෙහො.

* වුලසිගනාද

මුළු ලෝකයේ ස්ත්‍රී භාවය.

ඉබේකඩේවා පුත්‍රලො ආරොහං වා පරිණාමං වා පසයිති යන ධ්‍යානං වා පසයිති පාරිසුරිං වා පසයිති නන්ද පමාණං ගණනා පසාදං ජනෙති අයං චුළුචරි සුභලො රුපප්පමාණො රුපප්පසනෙනා. කතමො ච පුත්‍රලො සොභප්පමාණො සොභප්පසනෙනා ඉබේකඩේවා පුත්‍රලො පරිවරණනායා පරප්පමාණො පරප්පසනෙනා පරිවරණනා රිකාය නන්ද පමාණං ගණනා පසාදං ජනෙති අයං චුළුචරි පුත්‍රලො සොභප්පමාණො සොභප්පසනෙනා—කතමො ච පුත්‍රලො ලුබ්භ මාණො ලුබ්භප්පසනෙනා ඉබේකඩේවා පුත්‍රලො විවරලුබ්භං වා පතනලුබ්භං වා පසයිති සෙනාසනලුබ්භං වා පසයිති විවිධං වා දුක්ඛකාරකාරිකං පසයිති නන්ද පමාණං ගණනා පසාදං ජනෙති අයං චුළුචරි පුත්‍රලො ලුබ්භප්පමාණො ලුබ්භප්පසනෙනා. කතමො ච පුත්‍රලො ධම්මප්පමාණො ධම්මප්පසනෙනා ඉබේකඩේවා පුත්‍රලො සීලං වා පසයිති සමාධිං වා පසයිති පසද්දං වා පසයිති නන්ද පමාණං ගණනා පසාදං ජනෙති අයං චුළුචරි පුත්‍රලො ධම්මප්පමාණො ධම්ම ප්පසනෙනා—ඉති පුත්‍රලො පුත්‍රලො රුපප්පමාණො පි භගවතො ආරොහපරිණාමං සන්ධ්‍යානං පාරිසුරිං වර්ණනපොකඛරතං අසීති අනු බ්‍යාඤ්ඤාපටිමණ්ඩිතතා නානාරතනවිචිතතමිව සුවර්ණමහාපට්ඨං චතතිංසමහාදුරිසලකඛණසමාකිණ්ණනාය නාරාඤ්ඤාසමුප්පලං විශ ගගනාලං සබ්බමාලිප්පලං විශ යොජනසතුවර්ණධං පාරිවර්තනකං අසාරපරනනුවර්ණධං ව්‍යාමප්පහාපරිකෙඛපසසයිතිකං අනොපමං සරීරං දිඛං සමමාසමිබ්බෙයෙව පසිදති—සොභප්පමාණො පි භගවතො කප්පසකසකසායායානිකාති චතතාරි අසංඛෙය්‍යාති දස පාරමිසො දස උප පාරමිසො දස පරමන්තරාමිසො සුරිතා අසාරපරිවර්ණො පුත්‍රකදරපරි චමාගො අනතපරිවර්ණො නායනපරිවර්ණො ච කතොති ආදිනා නායෙන පටන්නා සොසං සුචා සමමාසමිබ්බෙයෙව පසිදති—ලුබ්භ මාණො පි භගවතො විවරලුබ්භං දිසං සචෙ භගවා අගාරං අර්ඛං ච සිත්තා සිත්තා ච ආධාරිකං පබ්බතං පනානෙන පසුකුලං ච රෙන සන්තුස්සමානෙන භාරියං කතනති සමමාසමිබ්බෙයෙව පසිදති පතනලුබ්භං දිසං ඉමිතා අගාරං අර්ඛං ච සතා රතනවරප්පමාණො භාජනෙසු වකකවට්ටිභොජනාරහං සුගතං සාලිභොජනං පරිතු තතං පබ්බතං පන පාසානමයං පතනං ආදය උච්චතීවකුලවා රෙහු සපදනං පිණ්ඩාය වරිතං ලබ්බිකායාලොපෙන සන්තුස්ස මානො භාරියං කතොති සමමාසමිබ්බෙයෙව පසිදති—සොභප්ප මාණො පි ආරියං අයං අගාරං අර්ඛං ච සතො නිණ්ණං උතුනං අනුච්ඡි භෙසු පාසාදෙසු නිවිධනාටකපරිවරො දිබ්බසමපතනං විශ රජසිරි අනුභවිති ඉදං පබ්බතං පතනො රුකඛමුලසොනාසනාදිසු දරුඵල කසිලාපට්ටිදලමමකාදිසු සයමානො භාරියං කතොති සමමා සමිබ්බෙයෙව පසිදති—දුක්ඛකාරිකමයං දිසං පබ්බතං මුග්ග සසකුලන්තසතරත්තසාදිනං පසකපසතමානෙන යාපෙසති අපා

කිසි කිසි කිසි කිසි සරිලේ ව ජිවිතෙ ව අනපේක්ෂා විහරිසා කී
අහෝ දුකිකරකාරකෝ තහවැනි සමාසවුබෙඩෙව පසිදිති බවමො
මාණෝපි හතවිකෝ සිලගුණ සමාධිගුණ පඤ්ඤාගුණ කිහිනවිමොකබ්බ
සමාපනතිමොපදං අභිඤ්ඤාපාරිසුරිං සමකපාටිභාරියං දෙවොරොහනං
පාරිකප්පතාදමනාදිති අනෙකානි අච්ඡරියානි දිසවා සච්ඡාසවුබෙඩි
ශ්‍රව පසිදිති—නෙ එවං පසනාහා හතවතො මහනතං සක්කාරං අභි
හරන්ති නිත්‍යයානං පඤ ඛාවෙරුජාතකෙ කාකසස විස ලාභසක්කාරො
භරිතාසිති—යථාහ.

“අදසකනෙන මොරසස සිඛිනො මඤ්ජුභාණීනො
කාකං තථේ අපුජේසුං මංගෙන ව එලෙන ව.
යද ව සරසමපනෙනා මොරො ඛාවෙරුමාගමා
අථ ලාභො ව සක්කාරො වාසසසස අභායථ.
යා ව නුපපාජ්ඣති බුබ්බො බමමරාජා පහඛකරො
අථ අඤ්ඤා අපුජේසුං පුට්ඨසමණබ්‍රාහ්මණො.
යද ව සරසමපනෙනා බුබ්බො බමමං අදෙසසි
අථ ලාභො ව සක්කාරො නිත්‍යයානං අභායථා”ති.

නෙ එවං පභිණ්‍යාසසක්කාරො රත්ති. එකවිභූතමිත්තං ඔහාසෙ
කොපි සුරිසුභතමෙන බජ්ජුපනකා විස භතපභා අභෙසුං.

“යථාති බජ්ජුපනකා කාලපකබ්බිති රත්තිසා
නිදසසයන්ති ඔහාසං එතෙසං විසයො හි සො.
යද ව රසමිසමපනෙනා අභිභූතෙති පහඛකරො
අථ බජ්ජුපසංඛානං පභා අනතරධායති.
එවං බජ්ජුපසදිසා නිත්‍යයාපි පුට්ඨ ඉධ
කාලපකබුපමෙ ලොකෙ දීපයනති සකං ගුණං.
යද ව බුබ්බො ලොකසමිං උදෙනි අමිතපපභො
නිපභා නිත්‍යයා භොනති සුරියෙ බජ්ජුපකා යථා” ති.

නෙ එවං නිපභා හුත්වා කච්ඡුපිලකාදිපරිකිණ්ණසරිරා පරමපාරිජු
ඤ්ඤාපාහතා යෙන බුබ්බො යෙන බමමො යෙන සබ්බෙසා යෙන ව මහා
ජනසස සන්නිපාතො තෙන තෙන ගතත්වා අනතරවිචියමපි සිඛ්‍යා
මට්ඨි ඩභුකෙකපි සභායමපි යථා පරිදෙවනති කිං හො සමණෙසෙසි
ගොතමො සමණො වයං අසසමණා කිං සමණෙසෙසව ගොතමසසි
භාවිකා සමණා අමහාකං සාවකා අසසමණා සමණෙසෙසව ගොතමසසි
සාවකානව දිනනං මහපථලං න අමහාකං දිනනං මහපථලං නුහු සමි
ණොපි භෙදානමො සමණො වයමපි සමණා සමණසසපි ගොතමසස
භාවිකා සමණා අමහාකමපි සාවකා සමණා සමණසසපි ගොතමසස

සාවකානවයා දිනනා මහපාලා අමතකවී සාවකානව* දිනනා මහ පාලමට සමණයා ගෙනවොත් සාවකානවයා දෙව කිරිමා අයුතු කළ සාවකානව* දෙව කිරිමා නතු සමණයාගෙනවොත් පුරිමානි දිව යානි උපපන්නා මය පන ලොකෙ උපපත්තානෙයෙව උපපන්නානි එව නානපසකාරා විරවනති අථ භික්ඛුභික්ඛුණිසො උපසංඝඋපාසි කානි වතණො පරියා ගොසං සද්දං සුඛං භගවතො ආරොචෙසුං නිසීයා භික්ඛෙ ඉදමිදම කපටන්තිති තං සුඛං භගවං මා තුමෙහ භික්ඛෙව නිසීයානං වට්ටනො අසුදුදු සමණො අපිති සසුදුදුනො අනුචරානි වතා අසුදුදුනිසීයෙසු සමණභාවං පටිසෙධෙතොනා ඉධෙව ට අනුජානෙනා ඉමිසො අට්ඨපාතනියා ඉධෙව භික්ඛෙව සමණොති ඉදං සුතං අහාසි.

නාථ ඉධෙවති ඉමසමිංයෙව සාසනො; අයං පන නිසමො සෙසපදෙ සුපි වෙදිනෙබ්බා. දුතියාදයොපි සමණා ඉධෙව තාසුදුදු. සම ණොති සොතාපන්නො; තෙනෙවාහ—“කතමො ච භික්ඛෙව සමණො ඉධ භික්ඛෙව භික්ඛු නිණණං සංයොජනානං පරික්ඛයා සොතාප නෙනා ගොති අවිනිපාතමෙමා නිසතො සමෙබ්බිපරායණො අයං භික්ඛෙව සමණො” ති දුතියොති සකදගාමී; තෙනෙවාහ—“කතමො ච භික්ඛෙව දුතියො සමණො ඉධ භික්ඛෙව භික්ඛු නිණණං සංයොජ නානං පරික්ඛයා රාග දෙසමොභානං තනුතො සකදගාමී ගොති සති දෙව ඉමං ලොකං ආගන්තො දුක්ඛසහනං කිරොති අයං භික්ඛෙව දුතියො සමණො” ති. තෘතියොති අනාගාමී; තෙනෙවාහ—“කතමො ච භික්ඛෙව තෘතියො සමණො ඉධ භික්ඛෙව භික්ඛු පසුච්ඡානං භිරමි භාගියානං සංයොජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකො ගොති තථ පරිති බ්බාසි අනාචන්දිමෙමා තසමා ලොකං අයං භික්ඛෙව තෘතියො සමණො” ති. චතුර්ථොති අරහතො; තෙනෙවාහ—“කතමො ච භික්ඛෙව චතුර්ථො සමණො ඉධ භික්ඛෙව භික්ඛු ආසවානං ඛයං අනාසවං වෙතොවුත්තරිං පසුඤ්චිත්තරිං දිශෙව ධමෙව සයං අභි සුදුසු සමිතිකතා උපසමපජ්ජ විහරති අයං භික්ඛෙව චතුර්ථො සම ණො” ති. ඉති ඉමසමිං යානෙ චතතාරො එලට්ඨකසමණොව අපි පෙත්තං. සුසුදුදුති රිතො තුට්ඨා; පරපමාදුති චතතාරො සසා තවාද චතතාරො එකවසසසතිකා චතතාරො අනතානානිකා චතතාරො අමරාප්තිකෙබ්බිකා වෙ අබ්බවසමුපපත්තිකා සොළස සසුදුදු වාද අට්ඨ අසසුදුදු වාද සයන උචෙත්ථවාද පසුච්ඡ දිශධමනිබ්බාන වාදනී, ඉමෙ සබ්බෙති බ්බත්තොලෙ ආහො ව්වාසගීදිසීයො ඉතො බාහි රාතං පරෙසං වාද පරපාචාද නාම තෙ සබ්බෙති ඉමෙහි චතුරි එලඪ කසමණෙතිපි සුසුදුදු න හි ගො එථ සනති න කෙවලට එතෙතෙව

* සාවකානව නො,

සුඤ්ඤ චතුර්ති පන මහාධර්මසමමුත්තරිති චතුර්තං මහානං අනාසං ආරම්භිතස්සකෙතිපිති මාදසති සමරොති සුඤ්ඤ ඉදංචෙව්චං සකිං සභවතා මහාපරිනිබ්බානෙ වුත්තං.

චතුර්තංතො වසසං සුභද්දං පබ්බතං නිංඛුසලානුරුපි

වසානී පඤ්ඤසසමාධිකානි යනො අහං පබ්බතො සුභද්දං

ඤායසං ධම්මස්ස පදෙසවතරී ඉතො බිතිධා සමමණපි නන්ති

දුතියොපි සමණො නන්ති තුතියොපි සමණො නන්ති චතුර්තොපි සමණො නන්ති සුඤ්ඤ පරප්පවාද සමණොති අඤ්ඤාති එත්ති පදෙස සත්තීති ආරම්භිතස්සකො අධිපොතො නංගා සොත්තාපත්තිමාසස්ස ආරම්භිතස්සකං මහසං ඵලකිකන්ති නයොපි එකතො කත්වා සම මණපි නන්ති අහං සකදගාමිමාසස්ස ආරම්භිතස්සකං මාසං ඵලකිකන්ති නයොපි එකතො කත්වා දුතියොපි සමණො නන්ති අහං ඉතරෙසුපි මිසු එයෙවනසො. කසො පොතො අඤ්ඤාති නන්ති අනුබ්බතානාය යථාති න ආරලො සාසපො හිමිති න උදකපිඤ්ඤ අන්ති ජලති න පිඨිසාසානෙ ඕරුති මිරුහන්ති එවංචෙවං බාහිරෙසු හිත්වායතනෙසු න ඉමෙ සමණො උප්පජ්ජන්ති ඉමස්මිංයෙව පන සාස නෙ උප්පජ්ජන්ති කසො සුභවනනාය සා පොසා අනුබ්බතානා ව අරියමාසස්ස අභාවතොව වෙදිනබ්බා. තෙනාහ භගවා - “යස්මිං ඛො සුභද්ද ධම්මවිනයෙ අරියො අභිඤ්ඤා මහො න උපලබ්භති සමණොති තත්ති න උපලබ්භති දුතියොපි තත්ති සමණො න උපලබ්භති තතිතියොපි තත්ති සමණො න උපලබ්භති චතුර්තොපි තත්ති සමණො න උපලබ්භති යස්මිං ඛො සුභද්ද ධම්මවිනයෙ අරියො අධිමුඛිඤ්ඤා මහො උපලබ්භති සමණොති තත්ති උපලබ්භති දුතියොපි තත්ති තති යොපි තත්ති චතුර්තොපි තත්ති සමණො උපලබ්භති ඉමස්මිං ඛො සුභද්ද ධම්මවිනයෙ අරියො අභිඤ්ඤා මහො උපලබ්භති ඤාතව සුභද්ද සමණො ඉධ දුතියො සමණො සුඤ්ඤ මහාපරාක්රමබාහු සමණොති අඤ්ඤා” තිංගං යසමා හිත්වායතනං අනුබ්බතං සාසනං බෙත්තං නායො යථා සුරතත තත්තාදි භාසුරයොරුකිපවා මහාසිමො මිගරාජා න සුසානන වාසකාරකුටෙවා පටිට්ඨති තිසසාප නසභස්සමිත්තං පන ගිමිට්තනං අනුබ්බතමෙව, මණිමුභායං චසති යථා ච ඡද්දන්තො නාගරාජා න මහාචරියකකිකුලාදිසු නවසු ඛුලෙසු උප්පජ්ජති ඡද්දන්තාභුලෙසෙව උප්පජ්ජති යථා ච වලාභකො අසාරාජා න ගුහකුලෙ වා සොටක ඛුලෙ වා උප්පජ්ජති සිඤ්ඤෙර පන සිකුමඛුලෙසෙව උප්පජ්ජති යථා ච සකිකාචදදං මනොභජං මණිරත්තං සකිකාරකුටෙවා පංසුරසික භාදිසු වා න උප්පජ්ජති භෙසු ලපබ්බතබ්බතනාමෙයෙව උප්පජ්ජති යථා ච ගිමිට්ඨිකලො මජ්ජරාජා න බුද්දකපොකබ්බරණිසු උප්පජ්ජති චතුරාසිත්තිපාපකසස්ස ගමිතිරෙ මහාසමුද්දෙසෙව උප්පජ්ජති යථා දිසතිඨිතොජනසතිකො සුප්පජ්ජන්තො න ගාමවාසෙර චරණකවනාදිසු පටිට්ඨති මහාසමුද්දං පන අනුබ්බතනෙත්වා සිත්තිලිඳගවතොයෙව පටි

විසති යථා ච ධනරතො සුවණ්ණංගංගො න ගාමවාසේ ආරාධනාදිසු පටිච්ඡන්ති නවුච්ඡිකංගංගංගපරිවාසො පන නුච්ඡි ව්භතකුටෙ අභිභවංගො යෙව පටිච්ඡන්ති යථා චතුදිපිසංගො චකකටානතිරාජා න නිවෙ සුභල උපපජ්ජති අසම්භින්නජාතිකතතිසංගුලෙසෙව උපපජ්ජති එවමෙවං ඉමෙසු එකසමණොපි නාඤ්ඤතිත්ථියාසනතො උපපජ්ජති අරියමංග පරිකබ්බෝපන බ්‍රහ්මසංගෙනෙයෙව උපපජ්ජති ගෙනාග හාදො ඉමෙව තිකබ්බෙව සමණො—පෙ—සුඤ්ඤ පරප්පවාදි සමණොති අපඤ්ඤ”නි යථා ධිගනාදං නදධානි එථ සම්මානි තෙඤානානසංගාකාරණො; සිගනාදානි සෙසිනාදං අභිනනාදං අප්පට්ඨනාදං; ඉමෙසං චතුනතං සමණානං ඉමෙව අත්තං අයං නාදෙ සෙසිනාදෙ නාම ගොති උත්තමොදෙ ඉමෙ සමණො ඉමෙව අත්ති වදනාසංග අඤ්ඤානො හං වා ආසංකා වා නත්ති අභිනනාදෙ නාම ගොති අමහාකම්ම සංගෙන ඉමෙ සමණො අත්ති සුරණාදිසු එකසංග උභිතිනි වත්තුං අසමත්තං අයං නාදෙ අප්පට්ඨනාදෙ නාම ගොති ගෙනා චුත්තං සිගනාදානි සෙසිනාදං අභිනනාදං අප්පට්ඨනාදානි. ධානං ගමා සෙනනං චිජ්ජති ඉදං ගො පන කාරණං විජ්ජති; සං අඤ්ඤාතිත්ථි සාති යෙන කාරණෙන අඤ්ඤාතිත්ථියා; එථ ච තිථිං ජාතිනබ්බං තිථි කතො ජාතිනබ්බො ජීවියා ජාතිනබ්බො තිත්ථියා නාම වාසදිති යො එථ හි සත්තං නරානි උප්පවන්ති උම මුජ්ජති මුජ්ජං කතොනති නසං තිථිං. නාසං දිසිනං උප්පාදෙ තෙනා තිථිකතො නාම නසං උජ්ජං ගතොති උභිජ්ජනාතිත්ථියා නාම ගොසං පට්ඨසද්ධියා තිත්ථියසාවකානි වෙදිතබ්බො පරිබ්බාජකානි ගිහි බ්බානං පහාස පබ්බාජ්ජපතො; අසංගාමොති අවසංගො පත්ථිං උප ජ්ජිමො; බලානි ථාවො; ගෙනා නුමිපතති යෙන අසංගොගෙන වා බලෙන වා එවං වදෙද්, අජි නුමො ආවුතො ගොති ගතවතො ජා නාසංගො අරහතා සම්මාසම්මුඛොගොනි එථ අයං සෙසිප්පෙයො ගො ගො හගො සමන්තපාරමියො සුරෙහි සම්බ්බිලෙසො ගඤ්ජිමො අනුගතරං සමන්තපාරමියං අභිසම්බ්බෙසො යෙන හගවතො ගොසං ගෙනං සත්තංගො ආසංගානුසංගං ජානතො හත්තලෙ සම්මං ආලෙසං විස සම්බ්බො ගොසංගංගං පසංගානි අපි ව සුම්බ්බෙතිවංසාදිති ජානතො දිසි මෙන වකුලා පසංගා තිති විජ්ජාති ජිති වා පන අභිඤ්ඤාති ජානතො සම්බ්බෙ අප්පට්ඨතො සමන්තපාරමියා පසංගා සම්බ්බමමොගානං මත්තං පඤ්ඤා ජානතො සම්බ්බානංගො වකුලිපසංගානානි තිතො කුම්බාදිතොනි වාසි රාජානි අතිවිසුමෙන මංසංගානං පසංගා අත්ත භිතංගානං සමාධිපදංගානං පට්ඨෙව පඤ්ඤා ජානතො පරතිතංගානං කාරුණිපදංගානං ගෙනාපඤ්ඤා පසංගා අරිතං ගතංගො

සද්විශාදිතා අරහතා අරහතා සමම සාමං සමං ව සමං වා, බුද්ධිතා
සමං සමං බුද්ධිතා අනන්තරාධිකා ධර්ම ම වා ජාතනා නිශ්ශාංකිකාධිකා
පසාදා භිලෙසාරිතා හතතනා අරහතා සමං සමං බුද්ධිතා
සමං සමං බුද්ධිතා ඵලං වතුචෙසාරජ්ජවසෙන වතුති ආකාරෙහි ඵලං
භිලෙසාරිතා වතුචෙසාර ධර්මං අකාමා සෙ මයං අතනා සමපසාදා
ඵලං වතුචෙසාර ජාතරාජමහාධිකා උපජාමිහං න කායබලනාති,
සමං භිලෙසාරිතා ඉති පි සො හගවාති ආදිතා නසෙන බුද්ධිතා අනු
සාරතනා උපපතනපසාදො, බලෙම සසාදොති සාකාමානො හග
වතු ධර්මමාති ආදිතා නසෙන අනුසාරතනා උපපතනපසාදො,
භිලෙසාරිතා පරිපුරකාරිතාති අරියකතනාති භිලෙසාරිතා පරිපුරකාරිතා අරිය
කතනාති භිලෙසාරිතාති නාම පටිපාදිතාති නාති හි භවතනරහතොති අරියසාවකො
අතනාති අරියසාවකාති ආරාධනොති න විනික්කමති සමෙපි හිතං
කොපි වතුචෙසාර ඉමං සකලවතුචෙසාරජ්ජවසෙන පටිපාදිතා බුද්ධිතාති
භිලෙසාරිතා වොරොපෙතිති අසාතමෙන සො සො තසා වචනං කතෙසා
ඵලං අරියාති භිලෙසාරිතාති පියාති මනාපාති නාති සකාය වුචනං
භිලෙසාරිතා පරිපුරකාරිතාති, සහ බුද්ධිතා* බො සතාති භිලෙසාරිතා
භිලෙසාරිතා සිකාමානා සාවකොරහතොති උපසකලපසාදොති ඵලං
සතන සහධර්මමාරිතො ඵලෙසාරිතාති හිතනු භිලෙසාරිතා සමං සහධර්මං
බුද්ධිතා සමානසිකාතාති නාම භිලෙසාරිතා සමානසිකාතාති පෙ—උපසකල
පසාදොති සොතාපතනො සොතාපතනො සකදොති සකදොතිති
අනාගාමී අනාගාමිති සහ ධර්මං වරුති නසො සමෙහිපෙන සහධර්ම
කාති වුචනොති අපිච්ඡාදි අරියසාවකාතොති අධිපොතො තොති
හගතනරහි මහගසාතිති විවාදො නාති නසො නෙ අධිවතනං, භිලෙසාරිතා
ධර්මමාරිතා සහධර්මමාති ඉමං පුට්ඨතොති හගවතො සාවකා
සමෙහිතාති ආදිතා නසෙන සකා අනුසාරතනා උපපතනපසාදො
කුටිතො, ඵලතාති වතුචෙසාර සොතාපතනොති අධිතාති කපිතාති
තොති, ඉමෙ වො පසා ආබුද්ධිතා, ආබුද්ධිතා ඉමෙ වතුචෙසාර
ධර්මං තෙන හගවතා අරියාති අසාසො වෙව බලමාති අකාමා
සෙ මයං අතනා සමපසාදා ඵලං වතුචෙසාර, සො අධිතාති, සමානසිකාති,
ඉමං පුරුකකසාධිකෙ ජ සකාති අපරිපුරකාති යථා පන ඉද්දති
සාසෙන ආවර්ජ්ජකාධිකෙ අධිතාති ආවර්ජ්ජකා උපසකල
සොති හගසිතමෙ, හොති ඵලරූපං පෙමං සකාය සකාති පසාදොති
වතුචෙසාර, ආවරො පනාති සකාය සකා නාම න ඵලකසා න විනා
තොති සකෙවකසා ලොකසා ඵලො සකා නසො නසො නසො අධිතාති
සකාති ඵලතොති සකාති විසුං කපිති ඉමං වතුචෙසාර වතුචෙසාර
පරාධිතාති, බලෙම සසාදොති ඉති පන යථා ඉද්දති සාසෙන අධිතාති
ඉමං කායො අධිතාති මජ්ඣිමනිකායොති මායනාති ඵලං අතනො

අනන්තයා පරිසරයකින්ම ගෙනසිත. පෙලං ධාරයන්හිති වදනැති
 සිලෙසුනි අපසිලගොසිලකුක්කුරසිලදිසු; ඉට ගො ආවුසොනි
 එන් ඉටාති පසාදං සකාය වදනැති; සො අඛිප්පායොති නො; අභි
 පප.සො; සද්දිනැති යං ඉදං; තුද්ධාකමෙව අභිකාකව නානාකාරණං
 වදෙය්නාථ නං කිං නාම තුරිකාකමපි හි වතුසු ධානෙසු පසාදො අභිකා
 කමපි නානු එතසමිං පසාදො තුරිකාකම අභිකාකම වෙධා හිනනසුචණ්ණං
 විස එකසදිසාති වා උභයසමධුරා හුනා අභිසු. අථ නෙසං තං
 සමධුරතං හිනුනෙතා හගවා එවං වාදිනොති ආදිමාග. තන් එකා
 නිසාති යා තස පසාදසු පරියොසානතුතා නිසා කිං සා එකා උදුහු
 පුළුති එවං පුළුථාති වදති යසමා පන තසමිං තසමිං සමභය නිසං
 අපසාදොපෙනො නාම නැති බ්‍රාහ්මණානං හි බ්‍රහ්මලොකො නිසා
 තාපසානං ආභසාරං පරිබ්බාජකානං සුභතිණ්ණං ආර්ථිකානං අනත
 මානසොති එවං පරිකප්පිතො අසඤ්ඤිගවො ඉමයමිං සාසනෙ
 ආරග්ගතං නිසා සභෙබ්ව වෙනෙ අරග්ගතමෙව නිසාති වදනැති
 දිසිවසෙන පන බ්‍රහ්මලොකාදිති පසාදොපෙනා තසමා අතත
 නො අතතනො ලබ්බිවසෙන එකමෙව නිසං පසාදොපෙනා තං
 දසොනුං හගවා සමමා ව්‍යාකරමානාති ආදිමාග, ඉදුති හිනබ්බාමපි
 එකා නිසා තිස්සියානමපි එකා නිසාති විසුං අච්චකාරකෙසු විස
 සිතෙසු හගවා අනුයොගවතං දසොනෙනා සා පනාවුසො නිසා
 සරාගසු උදුහු විතරාගසාති ආදිමාග. තන් යසමා රාගරතනාදිනං
 නිසා නාම නැති යදි සියා සොණසිගාලාදිනමපි සියාති* ඉදං දෙසං
 අපසාදනානං හිප්පියානං විතරාගසු ආවුසො යා නිසාති ආදිනා
 නෙයන ව්‍යාකරණං දසසිතං. තන් විද්දසුනොති පණ්ඩිතසා;
 අනුරුඛපට්ඨිවරුඛසාති රාගෙන අනුරුඛසා කොමෙන පටි
 විරුඛසා; පපමාරාමසා පපමරතිනොති එන් අරටනැති
 එන්ති ආරාමො පපමො ආරාමො අසාති පපමාරාමො පපමෙ රත්
 අසාති පපමරති පපමොති මමතතමෙතනාකාරභාවෙන පවතනානං
 තණ්හාදිසිමානානං එතං අධිවචනං ඉට පන තණ්හාදිසියොව අධි
 පෙතා සරාගසාති ආදිසු පවසු ධානෙසු එකොව කිලෙසො ආග
 නො තස ආකාරතො නානතනං වෙදිනබ්බං. සරාගසාති හිවුතන
 ධානෙ පවකාමගුණරාගවසෙන ගතිනො; සකාණ්ණසාති හවත
 ණ්හාවසෙන; සලසාදුනසාති ගහණවසෙන; අනුරුඛපට්ඨිවරුඛසා
 ති සුභවසෙන,† පපමාරාමසාති පපසද්වුපපනාදසුනවසෙන සරාග
 සාති උ ඵන් අනුසලමුල්ලවසෙන ගතිනො සකාණ්ණසාති එන් තණ්
 හාපවචයා උපාදාදසුනවසෙන සෙසං පුරිමසදිසමෙව. අපේරො
 පනාත් කතමා එවං විධිසෙථ එනොසෙවති අයං ලොකො රජුනව
 සෙන රාගොති වුතෙනා තණ්හාකරණවසෙන තණ්හා ගහණසෙන

* සියාති † සුභවසෙන.

උපාදිතං සුභවකං අනුරුමො පරස්වුප්පත්තිසංකිත පපමොතිං
 ආති ඉමංසං කිලොනානං වුලානුතං දිඨ්වාදං දසොනොනං චෙමා දිඝ්ඤ
 භොති ආදිවාහ. තත්ථ ඝට්ඨිති සංසාරදිඝි, මිහමදිඝිති උච්චද
 දිඝි; ඝට්ඨි වීරිං අල්ලිනාති ත්‍යයාදිවිවෙසන සංසාරදිඝිං. අල්ලිනා;
 උපකොනාති තණ්හාදිවිකරණවිවෙසනෙව උපගතා; අජ්ඣොසිනාති
 තණ්හාදිවිවෙසනෙව අනුපට්ඨා; චිහමදිඝිසා හෙ පටිච්චාරාධාති හෙ
 සබ්බම උච්චදං දිට්ඨිං දිට්ඨිං. නුංචෙහ අනුබාලා න ජානාථ සංසරො
 අයං ලොකො නායං ලොකො උච්ච්ඡරාති පටිච්චාරාධාතිචං. කලහ
 භණ්ඩනපසුතා විහරන්ති. උඨිසවාගෙයි එසෙවනෙයො. සමුදයමාති
 ආදිසු වෙ දිඨ්තං සමුදයං බුද්ධිකසමුදයො ච පද්ධිසමුදයො ච
 බණ්ඩකසමුදයො දිඨ්තං නිබ්බන්ති පට්ඨයසමුදයො අභිසානාති සෙස
 ථදං බබාපි දිඨ්තානං අවිජ්ජාපි එසොපි සංඝොපි විතකොනාපි
 අශොනිසොමනසිකාමරාපි පාපමිත්තොපි පරතො සොභොපි දිඨ්තා
 නං බබාපි හෙතු බබාපි පට්ඨයො දිට්ඨිනං උපපාදය සමුදානකේන එවං
 බබාපි දිඨ්තානං අවිජ්ජා එසො සංඝො විතකොනා අමොතිසො
 මනසිකාමරො පාපමිත්තො පරතො සොභො හෙතු පරතො සොභො
 පට්ඨයො දිඨ්තං උපපාදය සමුදානකේන එවං. පරතොපි සොභො
 දිඨ්තානං අත්ථගමොපි වෙසෙව බණ්ඩකත්ථගමො ච පට්ඨයත්ථ
 ගමො ච බණ්ඩකත්ථගමො නාම බසො වසො හෙතෙද පරිභෙදෙ
 අතිච්චතා අනන්තරධානං. පට්ඨයත්ථගමො නාම සොනාපත්ති
 මලො සොනාපත්තිමලො හි දිඨ්තානානං සමුදානොති වුත්තො.
 අසොදන්ති දිඨ්මුලකං ආතිසංසං සන්ධිය වුත්තං යංදිඝිකො සන්ධි
 භොති තංදිඝිකා සාවකා භොන්ති යංදිඝිකං සන්ධාරං සාවකා සන්ධා
 රොන්ති ගරුකරොන්ති මානනන්ති පුංජන්ති ලහති ච තතො නිදන්තං.
 විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනාතිලානපට්ඨයහෙසජ්ජපරිකාරං අයං භික්ඛ
 වෙ දිඨ්තා දිඨ්ධම්මිකො ආතිසංසොති. අද්දිසාමනාති දිඨ්භොජනමුලකං
 උපද්දවං, සො වග්ගුලිවතං උත්තුවිසුත්තං. කණ්ටකාපසංයතං*
 පමානපතපනං† මරුපපාතපනං. කෙසමස්සුලවතං අපපාණ
 කාසිකානන්ති ආදිතං වසෙන වෙදිතභෙරිං. චිත්තසංගතන්ති දිගිතං.
 නිසාරණං නාම නිබ්බානං; යථාභූතං නිප්පන්තිති යෙ එතං
 භික්ඛං යථාසතාවතං න ජානන්ති; න පටිමුච්චන්ති ඉක්කස්මාති
 භක්ඛලවට්ටුකබ්බො න පරිමුච්චන්ති, ඉමිනා එතෙසං නිසා නාම
 නිප්පිතිදසොති පටිමුච්චන්ති ඉක්කස්මාති සක්ඛලවට්ටුකබ්බො පරි
 මුච්චන්ති, ඉමිනා එතෙසං නිසා අපිනි මිත්තං අට්ටකාරකානං අට්ටං
 චිත්තොනා විය සාසනාමෙයෙව නිසාය අත්තං පතිඨපෙති ඉදුති දිට්ඨි
 ඉවද්දතා දසොනොනා වත්තාරිමාති භික්ඛවෙ උපාදනාතිත්ථ ආදිමංභ.
 තෙසං විජාරකථා විසුඛිමලො වුත්තායෙව. සබ්බසාදානපටිසංඝො

* පසුබිම. † සම්මතපනිපත.

ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ.ಎಸ್. ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ.

මිඳු සවිජානමානාදී මහං සබ්බිකං උපාදානානං පරිඤ්ඤං සමිති
කතං වදමානි එවං පටිජානමානා; න සමමා සම්බුද්ධානපරිඤ්ඤා
නති සබ්බිකං උපාදානානං සමතිකතං සමමා න පඤ්ඤාපෙ
කාති; කෙච් කාමුපාදානමත්තස්ස පඤ්ඤාපෙකති කෙච් දිවිප්පාදාන
ස්ස කෙච් සීලබ්බතුපාදානස්ස අත්තවාදුපාදානස්ස පන පරි
ඤ්ඤා පඤ්ඤාපෙකතා; නාම නත්තේ තෙසං පභෙදං දසෙසනන්තා
කාමුපාදානස්ස පරිඤ්ඤා පඤ්ඤාපෙකතීති ආදිමාන තත්ථ සබ්බි
ති කාමුපාදානස්ස පරිඤ්ඤා පඤ්ඤාපෙකතීතෙව ඡන්තවුති පාස
න්තිපි ති කාමා බො පබ්බජිතෙත න සෙවිතබ්බාදී වස්ථුපතිෂ්ඨ
විතකාමං කපපතීති න පඤ්ඤාපෙකති අකපපියමෙව කාමා ප
ඤ්ඤාපෙකති සෙ පන තෙවනති තෙ ථෙසෙතෙත සෙවනති තෙන
වුත්තා කාමුපාදානස්ස පරිඤ්ඤා පඤ්ඤාපෙකතීති යසමා නත්තිදි
නතනති ආදීනි ගණනාම වරුනති සීලෙන සුඛි වතෙන සුඛි න භා
වන ය සුඛිති ගණනානති අත්තුපලඛිං නපප්පගන්ති තසමා න
දිවිප්පාදානස්ස න සීලබ්බතුපාදානස්ස න අත්තවාදුපාදානස්ස පරි
ඤ්ඤා පඤ්ඤාපෙකති, ඤං නිසසා තෙතුති තං අපඤ්ඤාපනං එතෙ
සං කිසසාගතතු කිං කාරණං; ඉමානි ති ග්ගා ගොගොනාති යසමා
තෙ ගොගොනා ඉමානි තිණි කාරණාති යථාසතාවතො න ජා
නනතීති අපොඨා; සෙ පතෙත්ථ චිත්තං පරිඤ්ඤානං පඤ්ඤාප
නකාරණං දිට්ඨි මෙව සීලබ්බතව එතං පභානබ්බනාති යථාසතාව
තො ජානනතී තෙ යසාය පරතො මෙ වාරා වුත්තා තත්ථ සෙ
අත්තේ දිනනනති ආදීනි ගණනනති තෙ දිවිප්පාදානස්ස පරිඤ්ඤා
පඤ්ඤාපෙකති සෙ න සීලෙන වතෙන සුඛින භාවනාසුඛීති ගණන
නති තෙ සීලබ්බතුපාදානස්ස පරිඤ්ඤා පඤ්ඤාපෙකති අත්තවාදු
පාදානපරිඤ්ඤා පන එතොපි පඤ්ඤාපෙකතුං න සකෙකාති අභි
සමාපන්නිලානිනොපිති වඤ්සුරිතෙ පාණිනා පරිච්ඡේදිනා වරමානා
පි ච තිත්ථො තිසෙසා පරිඤ්ඤා පඤ්ඤාපෙකති අත්තවාදුපාදානං
මුම්තුං න සකෙකානති තසමා පුනප්පුන වට්ටසමිංගෙව පත
නති පඨවිච්ඡාදව්ජනසසකො වීස තාමාසං අත්තසලාපිකා උප
මා පඨවි කීර්සා ආග ගො සසකාති සසකො ආග කො එතොති
කිංමා මමෙව උපරි සබ්බිඉරියාපමෙ කපෙපතො උච්චාරපසාචං
කරොත්තො මං න ජානාසීති සුචිත්තං අකං දිසො මහං අතත
ත්තථානං හි අභිභුලග්ගති පුඨථානං වීස ගොති විසසඨඋදකං
අපපමානකං කරිසං කතකඵලමත්තං ගත්තිඅසාදිති අත්තනන
භානාපි මහනො පසාමොපි තෙසං සමමතො, උච්චාරොපි
පට්ඨිමිතො, ගොති අලං මයං තයාති උපපතිනා අඤ්ඤාසමිං
මාතෙ පතිතො තං පඨවි ආග අතො දුරං ගතොපි නතු මයො

උපරිතොප පරිච්ඡේදයෙහි සො පුතානං ප්‍රකාශනං උපරිතොප අනුකූල
 තථ පරිච්ඡේදයෙහි එවං වස්තූන්ගෙන් උපරිතොප පරිච්ඡේදයෙහි සොපණා
 පරිච්ඡේදයෙහි මුළුතොප න සොපණානි එවං පරිච්ඡේදයෙහි සොපණානි
 අනුකූල පරිච්ඡේදයෙහි සොපණානි කාමුපාදනාදීනං නිශ්චිතයෙව සමතිකත
 මං පරිච්ඡේදයෙහි අනුකූල පාදනං පන මුළුතොප අසොපණානා
 පුනර්පුන වට්ටසමයෙව පනනතිති එවං යං නිශ්චිතය සමතිකතමිත්‍යං
 න සොපණානානි සොපණානි දිශිතෙවදවාරං නත්වා ඉදං පසාද
 වෙද්වාරං දසොපණානා එවරුපෙ වො හිකතවෙ ධර්මවිනයෙහි
 ආදිමාන. තත් ධර්මවිනයෙහි ධර්ම ව විනයෙ ව උභයෙතපි
 අනිසාණිකසාසනං දසොපි. සො සත්ථි පසාදෙද සො න සමිම්
 ගතපණානි අනිසාණිකසාසනසමි. හි සත්ථා කාලං කත්වා සිද්ධාපි
 සොති ව්‍යවහාරික දිපිපි අවෙජ්ජාපි තරවෙජ්ජාපි සාවකා පනසා
 මිභාපි සුකරාපි පසාදපි හොනති සො ඉතෙ මයං පුබ්බ උප
 ධානා පටිපදායකානි බන්ධං වා මෙතන වා අනුගුණං වා
 අකත්වා තෙසං උපරි පරිච්ඡේදයෙහි පිබති පුලුල්ලංයා
 නිපි බාදති සත්ථා වා පන බිලාසො හොති සාවකා කුක්කුටි
 මුසිකා වා අථ නෙ වුත්තනාසනෙව අනුකම්පා අකත්වා බාදති
 අථ වා සත්ථා නිරාසාපො හොති සාවකා තෙරසිකසත්තා සො
 ඉතෙ මයං පුබ්බ පටිපදායකානි අනුකම්පා අකත්වා විදිධා
 කම්මකරණා ක්‍රමානි ආදිතෙතපි රජථ යොජෙති අධිකාර
 පබ්බතෙව ආරාමෙහි ලොහකුමාරිකම් බිපති අනෙකෙහිපි දුක්ඛ
 ධර්මෙහි සංයොජෙති සාවකා පන කාලං කත්වා සිද්ධාසො හො
 නති සත්ථා මිහාදිසු අසුඤ්ඤානෙ ඉමං මයං පුබ්බ වතුහි
 පටිපදායකි උපට්ඨතිත්ත සත්ථා හො අසනති තසමි. බන්ධං වා
 මෙතන වා අනුගුණං වා අකත්වා වුත්තනාසනෙව අනුගුණසං
 පාපනති එවං අනිසාණිකසාසනෙ සො සත්ථි පසාදෙද න සමිම්
 ගතපණා හොති කිවිකාලං ගන්ත්වා පටිපදා විනයසමයෙව යො
 ධර්මෙහි පසාදෙද අනිසාණිකසාසනසමි. හි ධර්මෙහි පසාදෙද නාම
 උග්ගතිතපරිසාපුර්ණිතවාවිතමාරිතමත්තක සත්ථාධර්මෙහි පසාදෙද
 හොති වට්ටසමයෙහි පනත් නත්ති තසමි. සො එත්ථ පසාදෙද
 සො පුනර්පුනවට්ටමෙව ගමතිරං ක්‍රමානිති අසමිම්ගතො අස
 භාවගතො අකතායති. සො සිලෙසු පටිපුරුකානිහානි යාපි අනි
 යසාණිකසාසන අප්පිලාදීනං වසන පටිපුරුකාරිතා යාපි යසමා
 වට්ටසමයෙහි ගමතිසාරණං න සමපාපෙති සමපාප්පමානා පන
 කිරුක්කානානි ආවහති විපජ්ජමානා නිරයං තසමා න සමිම්
 ගතො අකතායති. සො සහ ධර්මවිනයෙහි අනිසාණිකසාසනසමි.
 ප යෙ අග්ගධර්මිකා තෙසු යසමා එකවෙව කාලං කත්වා සිද්ධා

මොපි මොනති එකවෙව් මිඟ්ඳයො තඬුරි මිඟ්ඳිහුනා ඉඟුළු අ
මනාකං සහධිමිතිනා අනෙකුනා මිඟ්ඳිහුනෙකු බොතිආදිනි අන
නා, පුබ්බෙ වුත්තනසෙතො තෙනං මොදුකං උප්පාදෙනති
තස්මා එඬුරි සහධිමිතිනෙකු පියමනාපනාපි අසමමග්ගනාපි අනක්ක
යති ඉමිං. පන සබ්බවෙසාරණහෙදං එකතො කාමො දසෙසනනා
හගවා තං කියාසනෙකු එවමෙන. සිත්තවෙ මොනිති ආදිමානං නත්තා
යං සබ්බපඤ්චා එවං හෙනං සිත්තවෙ මොනිති යං මයා වුත්තනං
මො සත්ථි පනාදෙදු සො න සමමග්ගතො මොනිති ආදි නං එව
මෙව මොනිති තස්මා යස්මා තෙ පසාදදයො දුරක්කාමෙන ධම්ම
විනයෙ අසමමාසලේඛප්පවෙදිතෙති. එඬුරි හි සමානනාති කාරණ
තෙ නිපාතො; තඬුරි දුරක්කාමෙනති දුක්කචිතො; දුක්කචිතතො
යෙව දුප්පවෙදිතො; මො පනෙයො යස්මා මග්ගඵලථාය න නිශ්ඝා
ති තස්මා අනිශ්ඝාතිනා; * රාහාදි නං උපසමාය අසංවත්තනතො
අනුපසමිකං වත්තනිනා; න සමමාසලේඛන සබ්බසංඝාතො පවෙදි
තෙති අසමමාසලේඛප්පවෙදිතො; තස්මිං අනිශ්ඝාතිනෙ අනුපසම
සංවත්තනතිනෙ අසමමාසලේඛප්පවෙදිතො. එකතො වනා හගවා සිත්ත
යෙකු පනාදෙදු සුරාපිතිහාලෙ පනාදෙදු විය නිරන්තරොති දසෙස
නා, එතො කිරි කාණ්ඩිහාලො රක්ඛං නතරං පවිට්ඨො සුරාප්ල්
ලිකං බාදිනා පුත්තනාගටෙන නිපජ්ජිනා නිදායෙනො සුරියුක්ක
මෙන පමුක්කිනා විජ්ජාතිනි ඉමසමිං කාලෙ න සත්තා ගන්තුං
බිසු අමනාකං, වෙරිතො එකං වෙරිතො වට්ඨිතීති සො එකං
බ්‍රාහ්මණං ගච්ඡන්තං දිට්ඨො ඉමං වෙරිසාමිති අය්‍ය බ්‍රාහ්මණාති
ආග කො එය බ්‍රාහ්මණං පසෙකායතිති අහං සාමි ඉතො නාච
එහි කිං මොනිති මං බහිශාමං නෙති අහං තෙ කතාපණ්ණකං
දසාමිති මො නාමසාමිති පාදෙකු ගණිති අය්‍ය බාල බ්‍රාහ්මණ
මිත්තං කතාපණ්ණකං ජිවිසිතකා අනිති දුලලහාස්සකාපණ්ණකං සාධුකං මිං
ගණ්ණාතිති කථං මො ගණ්ණාතිති උත්තරාසංඝිග ගණ්ණිකං කතො
අංසෙ උග්ගතො ගණ්ණාතිති බ්‍රාහ්මණො තථා ගගෙතො දහ්මිණ
වාරසද්ධං ධාතං ගන්තො එඬුරි මනාමෙති පුච්ඡි කතරං ධාතං
නාමි එකනති මහාවාරං එකනති අමෙ බාල බ්‍රාහ්මණ කිං නව ඤා
තකා අනතරවාමෙ කතාපණ්ණකං ධරෙතො පරතො මං ගරාති
මො පුත්තපුත්ත ථොකථොකං ගන්තො එඬුරි මනාමෙති එඬුරි මනාමෙ
මිති පුච්ඡිනා තෙත තජ්ජිතවට්ඨිතො බෙවධාතං ගන්තො එඬුරි මනා
මෙතිති වුත්තො මනාමෙති සාධුකං ගණිති කාණ්ඩිහාලො ආග
අහං තෙ කතාපණ්ණකාති දසාමිති අවොචං මයං පන

* අනිශ්ඝාතිනෙ 'නිපි.

‡ දුලලහා - සබ්බසංඝ.

කුහාපණ බහු න නෙ සතානෙට යළි අභං කුහාපණ ආකරු මි නාවනා සුරිය මිලොකෙනෙතා තිසාරිති වනා පොකං ගතවා නිවතනිනා සුන බ්‍රාහ්මණං ආත අය්‍ය බ්‍රාහ්මණ මා ඉංකා මිලො කෙති සුරියමෙව මිලොකෙනෙතා තිසාරිති එවට සන වනා කෙ තනිවනං පටිසිනා යථාරුචිං පකකෙනා බ්‍රාහ්මණසාපි සුරිය මිලොකෙනෙතාසොව නලාවනොවෙව කවෙන්නි සෙද මුච්චිංසු අථ නං රුකකදෙවනා ආහ.

“සද්දහාසි සිහාලස්ස සුරාපිනස්ස බ්‍රාහ්මණ

සිප්පියාතං සතං නත්ථි කුතො කංසතො දුමෙ”ති.

එවං යථා කාරුසිහාලෙ පසාදෙ නිරන්තරො එවං තිස්සිංසු පිති අනියසාණිකසාසනෙ පසාදස්ස නිරන්තරො දස්සෙත්වා නි යසාණිකසාසනෙ තස්ස සාද්ධකභාවං දස්සෙත්වා තථාගතො ව ඛො සිතතිවෙති ආදිවාහ. තත්ථ කාමුඛාදනස්ස පටිසංඝං සෙදස්ස පෙතිති අරහත්තමස්සෙන කාමුඛාදනස්ස පසාතො පටිසංඝං ඔමතිකකාමං පසංඝපෙති ඉතිරෙසං තිස්සණි උපාදනානං සොතා පතතිමස්සෙන පටිසංඝං පසංඝපෙති. එමරුපෙ ඛො හිතතිමි ඔමමිවිනිසෙති හිතතිවෙ එවරුපෙ ඔමෙව ව චිතසෙ ව; උභයෙ නාපි නියසාණිකසාසනං දස්සෙති. සාද්ධි පසාදෙති එවරුපෙ සාසනෙ යො සාද්ධි පසාදෙ සො සවුග්ගෙනො අකතායති හවදු කාමනිස්සරණාය සංවතනති, තත්ත්මානි වදන්ති. හභවා කිර වෙදිකෙ පබ්බතෙ ඉන්ද්‍රසාලගුහායං පටිපසති අපථකො උලුකකුණ්ණො හත වති ගාමං පිණ්ඩාය පටිසනෙන උපතිස්මග්ගං අනුගමන්ති නිකම් නෙන උපතිස්මග්ගං පටිවුග්ගවනං කතොති සො එකදිවසං සමවා සලබ්ධිං සාසනිකසමයෙ හිතබ්බසසිපට්ඨිකං නිසිතනං පබ්බතා මරුග්ග වන්දිත්වා පතෙති අපනාමෙත්වා අප්පිමපගාගෙ සීසං ගෙ ආ කත්වා දසබලං නාමස්මානො අසාසි හභවා නං මිලොකෙත්වා සිතං අකාසි. ආනන්දපෙත්වො කො නුඛො හනෙන හෙතු කො පච්චිකා සිතස්ස පාතුකලිමාසාති පුච්ඡි පස්සානන්ද ඉමං උලුකස කුණං අයං මසි ව හිතබ්බසසි ව චිතනං පසාදෙත්වා සතසහ අහනපප දෙවචනුස්සෙසු සංසරිත්වා සොමනස්සො නාම පච්චිකා බුඛො හවිස්සතිති ආහ.

“උලුකක මහතිලකික වෙදියනෙ වීරදිසවාසික සුඛිකොසි නිං අය්‍ය කොසිං කාලුට්ඨිතං පස්සසි බුඛවරං මධි චිතතං පසාදෙත්වා හිතබ්බසසි අනුතතරෙ කපාති සතසහස්සාති දංගතිං සො නගවන්ති.

දෙවලොකා ව්වික්ඛාන කුසලමුලන වොදිතො
භවිසංඛි අනත්ත ඥාණො භොමනසෙසාති විසසුතො. "

අඤ්ඤාති පි වෙඤ්ඤා රාජකතනරාජෙ සුමනමාලාකාරවත්තං
මහාතෙජ්ජාදනවත්තං මොරකංචකවත්තං විණාචාදනවත්තං සඤ්ඤා
ධම්මකවත්තනි ඵලමාදිති වත්තනි විණාමරකඤ්ඤාති. ඵලං නිග්ගාණී
කසාසන සඤ්ඤා පසාදෙ සම්මානනො භොති. ධම්මෙ සසාදෙති
නිග්ගාණීකසාසනසම්මා ධම්මෙ පසාදෙ සම්මානනො භොති ඤර
මනෙත නිමිත්තං ගහෙතා සුඤ්ඤානානම් සප්පතතිදසෙකො භොති
වුග්ගෙඤ්ඤා මණ්ඩුකදෙවපුත්තාදිතං වත්තවසෙන වෙදකඤ්ඤා.
සිද්ධං මෙසුරකාදිනාති සිලෙසු පරිසුරකාරිතාපි සම්මානනා
භොති සනාමොක්ඛසප්පතතිං ආවහති තත්ථ ජිත්තමාණවත්තවත්ත
සාමනෙරවත්ත ආදිති දීපෙනඤ්ඤාති සසම්මානෙසුති නිග්ගාණී
කසාසන සසම්මානෙසු පියමනාපනාපි සම්මානනො භොති මහා
සම්මානං ආවහති අසම්මානං විමානපෙනවත්තනි දීපෙනඤ්ඤා—
තෙතං ගෙතං ඕරොදනං අගමදසිං හික්ඛුතො පිණ්ඩාය වරනන
සස—චාතිනං—උච්ඡ්විඤ්ඤා—නිබ්බරුසකං—කකකාරුකං—ඵලාලු
කං—වල්ලිපකනං—චාරුසකං—ගත්ථපනාකං—සානමුඛිං—පුත්තමුඛිං—
මුලං—නිග්ගමුඛිං—අමිබ්බලකාචිකං—දෙඤ්ඤාතිමල්ලිති.*—කායබ්බතං
අංසවට්ඨාකං—ආයොගවට්ඨාකං—විබ්බතං—නාලවණ්ටං—මොරපිණ්ඩං—
උපායනං—පුප්ඵා—මොදකං—සකම්මිකං—අගමදසිං හික්ඛුතො පිණ්ඩාය
වරනනසස තසස මෙ පසස විමානං අවුත්ථාකාමවණ්ණනී
ගමසම්මිති. සංඝායනසතතුති ආදිවුත්තනසානුගතරතෙව යොජෙතා
අවදිතඤ්ඤා. ඉද්දති යෙසං උපාදනානං නිත්තියා න සම්මා පරිඤ්ඤා
පඤ්ඤාපෙතති තථාගතො පඤ්ඤාපෙති තෙසං පට්ඨයං දසෙසතුං
ඉම ව සික්ඛවෙති ආදිමාග තත්ථ කිත්තිදනාති ආදිසු නිදනා
දිති සඤ්ඤාතෙව කාරණවෙවනාති කාරණං හි යසමා ඵලානී
දෙති ගඤ්ඤා න ගණ්හථාති අපෙති විග්ගසමා නිදනනති වුවෙති
යසමා තං තෙතො ජායති සමුදෙති පහවති තසමා සමුදෙසො ජාති
සහමොති වුවෙති අයං පනෙත්ථ පදෙත්ථා කිං නිදනං ඵනෙස
නති කිත්තිදනා කිං සමුදෙසො ඵනෙසනති කිං සමුදෙසො කිං ජාති
ඵනෙසනති කිං ජාතිකා කෙසං පහවො ඵනෙසනති කිං පහවා යසමා
පනෙතෙතං තණ්හා යථා වුත්තෙන අනෙතන නිදනංවෙව සමුද
ෙසො ව ජාති ව පහවො ව තසමා තණ්හානිදනාති ආදිමාග ඵලං
සඤ්ඤාපදෙසු අනෙත්ථ වෙදිකඤ්ඤා—යසමා පන ගහවා න කෙවලං
උපාදනසෙසප පට්ඨයං ජානාති උපාදනසස පට්ඨයහුතාස

* දෙඤ්ඤාතිමල්ලිති—

ඒවා මුද්දිකාලක්ෂණව දිව්‍යා මුඛිනි, ඵංසපෙසිං. අඤ්ඤා දිව්‍යා භක්ඛ
 භික්ඛාදිසංඝාසි සියා ගතෙහි, නාමානිසං දුග්ගානිසුතිහාමෙ, නැවතී
 අසනං නෙති, සුඛෙ භික්ඛාසෙ ධර්මෙ අථ අමාසවමසෙන වෙ
 මංසපෙසියො අහෙසුං නාපසො දිව්‍යා සාධුකතරං ධර්මෙ නිත්‍යො
 සුත අමාසවමසෙන එකමෙකියාං පෙසියා හන්තාදසිකානම
 ජාය සමපමිදිකා උභයිංසු අථ තතො අමාසවමසෙන එකා
 මංසපෙසි සුචණ්ඩබ්බිකදිසො දාරකො ව එකා දාරිකා ව අපොති
 තෙසු නාපසො සුභගසිතෙතො උපාජ්ජි අභිගුහිකතො වසො
 බිරං නිබ්බතති තතොපභුති ව බිරහතං ලභි නාපසො හතතො
 භුජ්ජි බිරං දාරකාසං මුඛෙ ආසිමති තෙසං උදරං සං සං පඤ්ඤා
 සති සඤ්ඤා මණිභාජනගතං ඵය දිව්‍යාති එවං නිව්ජ්ජි අහෙසුං
 අපරෙ ආහු සිඤ්ඤාති ධර්මා ව්‍යා නෙසං අඤ්ඤාමඤ්ඤා ලිනා
 ජ්ජි අපොති එවං තෙ නිව්ජ්ජිතාය වා ලිනව්ජ්ජිතාය වා ලිව්ජ්ජිති
 පඤ්ඤාසිංසු, නාපසො දරකෙ පොසෙතො උස්සුරෙ ගාමං පිණ්ඩා
 ය පඤ්ඤා අතිදිවා පටිකකමති නසංතං ව්‍යාපාරං ඤාති නොපාලකා
 ආහංසු හතෙත පඤ්ඤානානං දාරකපාසනං පළිභොධො අලිකාකං
 දාරකෙ දෙථ මයං පොසෙසාම තුමෙහ අතතො කමිමං කතො
 ථාති නාපසො සාධුති පටිසුති නොපාලකා දුග්ගදිවසෙ මග්ගං සමං
 කති, පුපෙඨති භික්ඛිති, ධර්මපාසෙ උසොපෙති, තුරිසෙති වජ්ජ
 මානති අසංමා ආගතො නාපසො මහාපුඤ්ඤාදරකානෙ අපඨොදෙන
 වභිසෙථ වභිසෙති, ව අඤ්ඤාමඤ්ඤං ආවාහං කතොථ පමෙතො
 රසෙන රාජානං තොසෙති, භුමිගාමං ගතෙති, නගරං මාපෙඨ
 තං කුමාරං අසිමිමාති වති, දාරකෙ අදාසි තෙ සාධුති පටිසු
 නිති, දාරකෙ නෙති, පොසෙසුං දාරකා වුච්චිතිය කිලිකතො
 විවාදකානෙසු අඤ්ඤා ගොපාලදාරකෙ පාසෙති, නිග්ගදනපි පහ
 රනති තෙ රොදනති කිසං රොදති ව මාතාපිතුති වුත්තො ඉමෙ
 හිමොනාපිතිකා නාපසෙසාසිතා අඤ්ඤා අතිව පහරනති වද
 නති තතො තෙසං මාතාපිතුරො ඉමෙ දාරකා අඤ්ඤා දාරකෙ
 විනාසෙනති දුක්ඛාපෙනති න ඉමෙ සංගහෙනබ්බා වජ්ජිතබ්බා ඉමෙ
 හි ආහංසු තතොපභුති කිර සො පදෙසො වජ්ජිති වුමෙති
 යොජනසතපරිමානෙන අථ නං පදෙසං ගොපාලකා රාජානං
 තොසෙති, අඤ්ඤාසු, තං ව නගරං මාපෙති, ගොලසවසු
 ද්දෙසිකං කුමාරං අසිමිති, රාජානං අඤ්ඤා, තාය වසො දාරි
 කාය සථි, වාසෙය්‍යං කති, කතිකං අහංසු න බාහිරතො දාරික
 ආතෙතබ්බා ඉතො දාරිකා න කසෙවි දානබ්බාති තෙසං පමෙ
 සං ව්‍යාසන වෙදරකා ජාතාසිතා ව පුපෙති, ව එවං ගොලසකවතු,

உத்தரவிடப்பட்டது.

ටෙට් ටෙට් ජාතා තනනා තෙසං දාරකානං යථානක්ඛං ටෙට්ඨෙතනා
 නං ආරාමියතානතිවාසකානපරිවාරසට්ඨාන්තං ගතෙතං අපරසතා
 නාං තභරං තික්ඛන්තං ගාමිනිතරෙන ගාමිනිතරෙන පටි
 කම්මිංසු තස්ස පුනප්පුන විසාලිකතතා ටෙට්ඨාලිකෙව නාමං
 ජාතං තෙන වුත්තං ටෙට්ඨාලියානි එවං නාමසක තතරෙති. ඔක්ඛින
 ගතෙති නගරංස ඔක්ඛි; න අට්ඨාලිවෙන විස අනෙතා නගරමිති
 අංසං පන ජීවනද්වෙතං විස නගරස්ස ඔක්ඛි වතසණ්ඨා තෙන
 වුත්තං ඔක්ඛි නගරෙති. අමරපුරෙති පුරස්ස අවරෙ, පච්චදිසාස
 නති අනෙතා මිත්තණ්ඨිති සො කීර වතසණ්ඨා නගරස්ස පච්චි
 මදිසාං ගාමිනිවතතානෙ තත්ථ මනුස්සා හගවතො ගක්ඛිකුටිං
 කන්තං පරිවාරෙති, තික්ඛුතං රතතිසාදි දාසානට්ඨකමනලෙන
 කුටිමණ්ඩපාදීති පරිසාපෙසුං හගවා තත්ථ එතරති තෙන වුත්තං.
 අවරපුර වතසණ්ඨිති සුනාමාගෙනාති නාමං නාමං ලිංඡනි
 සෙදෙසං පන පුනතතා ලිංඡනපුරෙනාති දිගොතා, අමරපුර
 තෙනාති විංශති; ගිතිගාමපුරගමනෙන අපුතා පකකතෙන;
 සමිසනිතති පරිසමපෙසුං; උතතමමනුස්සධම්මාති එත්ථ මනුස්සධ
 ම්මා නාම දසකුසලකමමපථා, තෙ පටිසංඛෙතං න සකෙතා
 ති කසමා උපාරම්භහයා ටෙට්ඨාලියං ති ඔනුවනුස්සං රතනත
 සං පසංගතා බුධිමාමිකා ධම්මමාමිකා සබ්බමාමිකා තෙ දස
 කුසලකමමපථමතතපටි නත්ථි සමණස්ස ගොතමස්සාති වුත්ත
 නිං කත්ථ හගවතං පාණං හතනතං අද්දස කත්ථ අදනං
 ආදිසනනාති ආදීති වත්ථා අතතනතා පමාණං ජායාසි කිං
 දන්නා තෙ අත්ථිති පාසානසකකරා බාදසි අතිනභිගුරෙත කණ්ඩු
 සිතං වාසමසි කකමදනෙතපු පිපථලක කීට්ඨිතං † ඉට්ඨසි. මුඛ
 තො තෙ දනෙන පාතෙසානාති වදෙය්සුං සො කසමා උපාරමා
 හයා එවං වන්තං න සංකතාති උත්තරිං. පන විසෙසාධිමං.
 පටිසෙය්ධනතා උත්තරිමනුස්සධම්මා අලමරියඤ්ඤාණදස්සනරසෙ
 සොති දාග තත්ථ අලමරියං කාතුන්ති අලම්බෙය්, අරියහාවාස
 සමනෙතාති වුත්තා තොති ඤාණදස්සනමෙව ඤාණදස්සනවිසෙ
 සො, අලමරියො ව සො ඤාණදස්සනවිසෙසො වාති අලමරියඤ්ඤාණ
 දස්සන විසෙසො ඤාණදස්සනතති දිගමවකබ්බිති විපස්සනාපි මහෙය්ධාපි
 එලමි පටිච්චෙතනමානඤ්ඤාතපි සංඛඤ්ඤාතකුණ්ඨි පුළුති අපර
 තෙනා සමානො ඤාණදස්සනං ආරාමෙති”ති ති එත්ථ දිඛමවකු
 ඤාණදස්සනං නාම—“ඤාණදස්සනාය විතතං අභිනිගරති අභිනිනතා
 මෙති”ති එත්ථ විපස්සනාඤ්ඤාණං—“අභිබ්බා තෙ ඤාණදස්සනාය

අනුකර්තයා සම්මාසමෝධායා” හි එළු මගෙනා—“අයං මහෙස්සෙ
 උත්තරීචක්‍රස්සධම්මො අලම්භිකොන්දස්සනවිසේසො අධිගතො
 එාප්‍රපිඨාපරා” හි එළු එලං—“ඤ්ඤානං පන මෙ දස්සනං උදපාදි අක්‍ර
 ප්‍රා මෙ වෙතො විදුතා අග්ගෙත්තමා ජාති නාතිදුත් පුනඤ්ඤ
 වො” හි එළු පච්චෙදිකධම්මො. “ඤ්ඤානං පන මෙ දස්සනං උදපාදි
 සන්තාග්කාලකතො ආලාපො කාලාපො “හි එළු සබ්බසුඤ්ඤාන
 ඤාණං—ඉධ පන ලොකුත්තරමගෙනා අධිපෙපතො, තං හි සො
 හගවතො පටිසෙසෙධිති. නික්කප්පිකානිකානි ඉමිනා ආචරියං
 පටිඝාතනි එවං කිරස්ස අගොසි, සමගෙන ගොතමෙන ආචරි
 යෙ උපසංකම්මො සුමුමං ධම්මනතරං ගතිතං නාම නත්ති තක්ක
 පරියාගතං පන නතෙකානා විතතෙකානා එවං හවිස්සති එවං
 ගඤ්ජානිති විතක්කපරියාගතං කම්මං ධම්මං දෙසෙති. විමංසානු
 මිසිතානි ඉමිනාස්ස ලොකීයපඤ්ඤා අනුජානාති සමගො තොතා
 මාමො පඤ්ඤා වා සො තං පඤ්ඤාසංඛාතං ඉන්ද්‍රියපරිපමං විමංසං
 එවං වට්ටිසිතනිති ඉතො විතො ව අනුචරාපෙත්වා විමංසාය අනු
 චරිතං ධම්මං දෙසෙති, සංසං පටිභානිනාති ඉමිනාස්ස ධම්මෙසු
 පච්චිකම්මානං පටිඝාතනි එවංතිස්ස අගොසි සමගස්ස ගොතම
 ස්ස සුමුමං ධම්මනතරං විපස්සනා වා මගෙනා වා එලං වා පච්චි
 කම්මං නාම නත්ති අයං පන ලඛ්‍යපරිසො රාජානං වක්කවතනි.
 පිය නං වහනාපො වහණං පරිවාපෙතනි සුඵසසිතං පනස්ස
 දනනාචරණං මුද්දනා ජිවිතා මධුපො සරො අනෙලගලා වාචා
 සො යං යදෙවස්ස උපඝාති තං තං ගගෙත්වා සයං පටිභානං කථං
 කපෙත්තො මහාජනං රජෙති, සස්ස ම ඛායස්ස අත්ථාස ධම්මො
 දෙසිතොති යස්ස ව බො අත්ථාස අස්ස ධම්මො දෙසිතො; සෙ
 යස්සදිං, රාගපටිඝාතත්ථාය අසුභකම්මත්ථානං දෙසපටිඝාතත්ථාය
 මෙත්තාභාවනා ලොගපටිඝාතත්ථාය * පච්චිකම්මා විතක්කපච්චිදස්ස
 අනාපාතසති, සො නිශාති නික්කප්පස්ස සම්මා දුක්ඛක්ඛංස
 යාති සො ධම්මො සො තං යථාදෙසිතං කෙරෙති තස්ස තක්ක
 රස්ස සමමා ගෙතුනා නගෙන කාරණෙන වට්ටෙකකම්මාය
 නිශාති ගච්ඡති තං අත්ථං සාධෙතිති දීපෙති, ඉදං පතෙස න
 අතතතො අප්ඤ්ඤාසෙන වදති බුඩ්ධානං හි ධම්මො අනියානි
 කොති එවමෙස වදෙය්‍ය න පන සතෙකානි වත්තුං, කසමා
 උපාරමිතහතා වෙසාලියං හි ඔහු තොතාපනනසකදුගාමිඅනා

* ලොගපටිඝාතත්ථාය.

මැණි මිනිසා සිදු කළේ.

භෞමිඋපාසකා වෙව උපාසිකායො ච එවං වදෙය්‍යං සුනානංභිනා
නං. භගවතා දෙසිතංඛෙමො අතීයානිකොති වදෙසි යදි අයං
ධම්මො අතීයානිකො ඉමෙහිමි. නගරෙ ඉමෙ කසමා උත්තකා
සොභාපනනා ජානා එතතකා සකදගාමි එතතකා අනාගාමිති
පුබ්බෙ චුක්ඛනසෙන උපාරච්ඡාං කරෙය්‍යන්ති සො ඉමිනා උපා
රච්ඡාසෙන අතීයානිකොති චන්ද්‍රං අසකෙකානොනා අජ්ජුතෙ
න විසාසකරංඛං. විස අස්ස ධම්මො අමොඝො නිසාති අබ්භා
නනරෙ පනස්ස කිම් නච්චිති වදති. අසොසාසි බොති වෙසාලියං.
බ්‍රාහ්මණිකුලසෙහිකුලාදිසු නස්ස නස්ස පරිසමෙය්‍යෙති එවං භාස
මානස්ස නං වචනං සුඤ්ඤි න පන පටිසෙධෙසි. කසමා කාරුඤ්ඤ
කාය න පටිසෙධෙසි. එවං කිරස්ස අහොසි. අයං කුඛො කාය
මානං ජවච්චනං විස උක්ඛිතනලොනඋඛිතං. විස ච කොධවසෙ
න නවතවායති මයා පටිබාහිනො පන මගිපි ආඝාතං බන්ධි
ස්සති එවමස්ස නථාගතෙ ව මගි වාති විසු ජනෙසු ආඝාතො
අතිභාරියො භවිස්සතිති කාරුඤ්ඤකාය න පටිසෙධෙසි. අපි
චස්ස එවමපි අහොසි, බ්‍රිඩානං අවණ්ණෙහරුනං නාම පුණ්ණව
දෙද්‍ර දෙසාරොපනසදිසං කො ඉමස්ස කථං ගණ්ඨස්සති. සය
මෙව බෙලෙ පටිජ්ජෙන මුබ්බෙ සුකෙඛි ඔරමිස්සතිති ඉමිනාපි
කාරණෙන න පටිසෙධෙසි. පිණ්ඩපානපටික්ඛනෙනාති පිණ්ඩපාන
පරිසෙසනතො අපගතො; කොඛනොති චණ්ඩො එරුසො;
මොඝපුරිසොති තුවච්ඡුරිසො; යස්ස හි තසමිං අනතභාවෙ මග්ග
එලානං උපනිස්සයො නත්ති නං බ්‍රිඩා මොඝපුරිසොති වදන්ති.
උපනිස්සයෙ සතිපි තසමිං බණ්ණ මග්ගෙ වා එලෙ වා අසතිපි
මොඝපුරිසොති වදන්ති. තෙව ඉමස්ස පන තසමිං අනතභාවෙ
මග්ගඑලානං උපනිස්සයො සමුවජ්ජෙනායෙව තෙන නං මොඝ
පුරිසොති ආහංකොඛා ව පනිස්ස එසා වාමා භාසිනාති
එසා ව පනස්ස වාමා කොඛෙන භාසිතා කසමා පනෙස භගව
තො කුඛොති අයං හි පුබ්බෙ භගවනං උපසංකම්භො දිබ්බ
චක්ඛුපරිකමමං පුච්ඡි. අථස්ස භගවා කථෙසි. සො දිබ්බචක්ඛුං
නිබ්බන්තොති ආලොකං උච්චිතො ඔලොකෙනෙනා දෙවලොකෙ
න ඤානවිනිවිතලතාවනථාරුඤ්ඤානමිස්සකවනෙසු දිබ්බසම්ප
ත්ති. අනුභවමානෙ දෙවපුත්තෙ ව දෙවධීතරො ව දිස්වා එතෙ
සං එවරුපාය අතතභාවසම්පත්තිසා සිතානං කිව මඩුරො නුබො
සද්දෙ භවිස්සතිති සද්දං සොතුකාමො නුභො දසබලං උපසංක
මි. දිබ්බසාසනධාතුවරිකමමං පුච්ඡි. භගවා පනස්ස දිබ්බසො
නධාතූයා උපනිස්සයො නත්ති ඤාතො පරිකමමං න කථෙසි.

න හි බුධා නං යස්ස න භවිස්සති තස්ස පරිකමමං කාමෙනි. සො භගවති ආසාදං ඛන්ධානාං විනාශාය. අහං සමණං ගොතමං පඨමං දිබ්බවක්ඛපරිකමමං පුච්ඡිං සො මග්ගං තං සමපඤ්ඤා වා මා වා භවපඤ්ඤාති කමෙසි. අහං පන පච්චත්තපුරිසකාරෙන තං නිබ්බතෙතං සොතධාතුපරිකමමං පුච්ඡිං තං මෙ න කමෙති. අධාස්ස එවං හොති අහං රාජපබ්බජිතො දිබ්බවක්ඛුඤාණං නිබ්බතෙතං දිබ්බසොතධාතුඤාණං නිබ්බතෙතං වෙතොපරිසද්දණං නිබ්බතෙතං ආසවානාබ්ඤාණං නිබ්බතෙතං මයා සමසමො භවිස්සතිති ඉස්සාමච්ඡරියවසෙන මග්ගං න කමෙතිති භික්ෂාසොමනාය ආසාදං ඛන්ධානාං සායායාති ජථිමඛානාං ගිහිභාවං පාටාපි න භුක්ඛිතො විවරති-දසබලං පන අසතා තුවෙන්න අබ්භාවිකිනො විවරති තෙනාහ භගවා “කොධා ච පනස්ස එසා වාචා භාසිතා” ති. චණ්ණොභෙසො සාප්පනාති සාරිපුත්ත තාගතෙන සතභගස්ස කප්පාධිකාති වතනාරි අහං බෙය්සාති පාරමිසො සුත්තෙනාන එතදඤ්ඤා වාසාමො කතො දෙසනාධම්මො මෙ නිස්සාතිකො භවිස්සති තස්මා යො එවං වදෙය්ස සො චණ්ණොගෙව තථාගතස්ස භාසති චණ්ණොභෙසො සාරිපුත්ත ගුණො එසො තථාගතස්ස න අගුණොති දස්සෙති. අසමිති හි නාම සාප්පනාති ආදිනා කිං දස්සෙති සුනකකි තෙනාන පටිසිඬස්ස උත්තරිමනුස්සධම්මස්ස අතති අත්තං දසෙසති භගවා පස්ස සාරිපුත්ත සුනකකිතො මොඝපුරිසො න ත්ථි තථාගතස්ස උත්තරිමනුස්සධම්මොති වදති මග්ගව සබ්බඤ්ඤාභාසාණං නාම අත්ථි ඉතිවිධඤාණං නාම අත්ථි දිබ්බවක්ඛු සොතධාතුඤාණං නාම අත්ථි වෙතොපරිසද්දණං නාම අත්ථි දසබලඤාණං නාම අත්ථි චතුමාරජ්ඣඤාණං නාම අත්ථි අභිසු පරිසාසු අකලපනඤාණං නාම අත්ථි චතුසොතිපරිච්ඡදකඤාණං නාම අත්ථි පච්චතිපරිච්ඡදකඤාණං නාම අත්ථි සනෙබ්බි වෙතෙ උත්තරිමනුස්සධම්මොගෙව එවරුපෙසු උත්තරිමනුස්සධම්මෙසු එකස්සපි ජානනාසමථං ධම්මොසමනනමි නාම එකස්ස මොඝපුරිසස්ස න භවිස්සතිති එතච්ඡං දසෙසතුං අසමිති නාම සාරිපුත්තාති ආදිනා නගෙන ඉමං දෙසනං ආරති. තත්ථ අඤ්ඤාතිති අඤ්ඤා; ජානාති අනුබුද්ධාතිති අඤ්ඤා; ධම්මෙසු අඤ්ඤා ධම්මනිසංසා; තං තං සබ්බඤ්ඤාභාසාණං දිධිමමං ජානනාසඤ්ඤාගෙන අධිවචනං ඉතිපි සො භගවාති ආදිති එවරුපමි නාම මග්ගං සබ්බඤ්ඤාභාසාණං සබ්බානං උත්තරිමනුස්සධම්මං විජ්ජමානමෙව අත්ථිති ජාති තුං තස්ස මොඝපුරිසස්ස ධම්මන්වයොපි න භවිස්සතිති දසෙසති

ඉතිරි ධනයාණදිසුපි මම යොජනා වෙදිනබබා. එහි එ කිවිණි වෙනොපරිසයාණානනතරං. තිසෙයා මිජ්ජා වහනබබා සිසුං යසමා පන තාපු වුතතාපු උපරි දෙබලයාණං න පරිසුරති නසමා තං අවනිමා තථාගතබලයාණං පරිසුරං කන්ධා දසෙයනොතා දුග්ගෙ උනිමානි සාරිපුත්තාති අදිලාහං තථ නථාගතබලා නිති අසෙයදති අසාධාරණානි තථාගතෙය්සම බ්ලානි යථා වා පුබ්බිමුදිනං බ්ලානි පුසුසුසමපතරියා අගතානි තථා අග තබ්බලානි. හිපි අනෙහි; තථ දුරිමං තථාගතස්ස බ්ලං කායබ්ලං භාසුබ්ලං වෙසු කායබ්ලං හස්සිකුලානුසාරෙන වෙදිනබබං වුතතං භෙතං පොරාණෙනි.

“ කාලාවකව් ගෙවියැසැස. පණ්ණිර. නැව්පිඩිගලං.

ගැනීමකිනිලයකමම උපසාසථජයනනිමේ දසා"නි.

ඉමානි හි දස ගණිකුලානි නැති කාලාවකතනි පකතිගණි කුලං දවංඛිං යං දසනනං පුරිසානං කායබලං නං එකස්ස කාලාවකතනිං * යං දසනනං කාලාවකානං † නං එකස්ස ගණිග්ගස්ස යං දසනනං ගණිග්ග්ගානං නං එකස්ස පණ්ඩිතස්ස යං දසනනං පණ්ඩිතානං නං එකස්ස තවබස්ස යං දසනනං තවබානං නං එකස්ස පිඞ්ගල්ස්ස යං දසනනං පිඞ්ගලානං ‡ එකස්ස ගකිගණිං යං දසනනං ගකිගණිනං නං එකස්ස මිඞ්ගල්ස්ස යං දසනනං මිඞ්ගලානං නං එකස්ස හෙවස්ස යං දසනනං හෙමානං නං එකස්ස උපොසප්පස්ස යං දසනනං උපොසප්පානං නං එකස්ස ඡද්දනතස්ස යං දසනනං ඡද්දනානං නං එකස්ස නථාගතස්ස නාරායනභූමිනං බලනතිපි ඉද මෙව චුච්චති තදෙනං පකතිගණිගණිනං ගණිනං කොට්ඨගස්සස්ස පුරිසගණිනං දසනනං පුරිසකොට්ඨගස්සානං බලං කොති ॥ ඉදං නාච නථාගතස්ස කායබලං, ඤාණබලං පන පාලි යං නාච ආගතමෙව දසබලඤ්ඤං චතුෂ්චාරුඤ්ඤං අවංචරි සාසු අකම්පනඤ්ඤං චතුෂොනිපරිචේදකඤ්ඤං පචගතිපරිචේදකඤ්ඤං සංයුතතෙක ආගතානි තෙසනනති ඤාණානි සත්ත සත්තති ඤාණානිති එවං අඤ්ඤානුපි අනෙකානි ඤාණසගස්සානි එතං ඤාණබලං නාම ॥ ඉධාපි ඤ්ඤාබලමෙව අධිපෙපතං ඤාණං හි අකම්පිග්ගෙවන උපඤ්ඤානෙවන බලනති චුත්තං, ගෙහි බලෙහි

* කාලාවකාලයෙහි ගතවන්නා ‡ කාලාවකානං බලං.

නොපද" නැති එක් රථයක, "වතුටකකා නවවාර" නැති එක් ඉරියාපයේ. "දද භුජ ව වා ව පමාදද වහසං වහනස සබ්බ පාණින" නැති එක් දූතන, "දිබ්බං චක්කරතනං පාතුරුණොසී" හි එක් රතනවක්කෙ "මයා පටිනායං. චක්ක" නැති එක් ධම්මවක්කෙ "ඉච්ඡාතස්ස පොසස්ස චක්කං භවති මන්තෙ" හි එක් උරවක්කෙ. "බුරුපරියොගන චෙට්ඨ චක්කෙනා" හි එක් පහරණ චක්කෙ. "අසති චිස චක්ක" නැති එක් අසතිවිණ්ඩලෙ. ඉධ පනාසං ධම්මවක්කෙ ඕනො නං පන ධම්මවක්කං දුට්ඨං හොති පටිච්චෙධඤාණං දෙසනාඤාණං නත්ත පඤ්ඤාපභාෂිතං අතන නො අරියඵලාවහං පටිච්චෙධඤාණං කරුණාපභාෂිතං සාවකානං අරියඵලාවහං දෙසනාඤාණං නත්ත පටිච්චෙධඤාණං උපපජ්ජමානං උපපනනනාති දුට්ඨං නං සුඤ්ඤානිකමනො යාවඅරහ භවමග්ගා උපපජ්ජමානං ඵලකමණ උපපනනං නාම කුසිතභව නනො වා යාවමග්ගාධිපල්ලකෙන අරහතනමග්ගා උපපජ්ජමානං ඵලකමණ උපපනනං නාම දීපඤ්ඤාපභාෂිතං යාවඅරහතන මග්ගා උපපජ්ජමානං ඵලකමණ උපපනනං නාම, දෙසනාඤාණමපි පවතනමානං පවතනනාති දුට්ඨං නං හි යාවඅඤ්ඤාණොසිඤ්ඤාසං සොනාපකතීමග්ගා පවතනමානං ඵලකමණ පවතනං නාම තෙසු පටිච්චෙධඤාණං ලොකුත්තරං දෙසනාඤාණං ලොකිතං උභයමපි ප නෙතං අඤ්ඤාති අසාධාරණං බ්‍රහ්මානංගෙව මරසං ඤාණං ඉද්ධති යෙති දසති ඔලෙති සමනනාගතො තථාගතො ආසනං සානං පටිජානාති යාති ආදිතොව දස බො පනිමාති සාරිපුත්ත තථා ගතස්ස තථාගතබ්බාතිති නිකම්මනාති නාති විජාරිතො දසෙස කුං කතමාති දස ඉධ සාරිපුත්ත තථාගතො සානව සානතො හි ආදිමාග. නත්ත සානම සානතොති කාරණං කාරණතො; කාරණං හි යෙමා නත්ත ඵලං නිවාරිති තදයතනවුත්තිතාස උපපජ්ජති චෙට්ඨ පවතනති ව තසමා සානනාති වුට්ඨති. නං භගවා යෙ යෙ ධම්මා යෙසං යෙසං ධම්මානං ගෙතුපට්ඨයා උපපාදය නං නං සානං යෙ යෙ ධම්මා යෙසං යෙසං ධම්මානං න ගෙතු පට්ඨයා උපපාදය නං නං අරියානනාති පජානනොති සානව සාන නො අසානව අසානතො සථාභූතං පජානාති අභිධම්මෙ පනෙ නං "නත්ත කතමං තථාගතස්ස සානව සානතො අසානව අවිසා නතො යථාභූතං ඤාණං" නති ආදිනා නයෙන විජාරිතමෙව සම්මිපිති යෙන ඤාණෙන; ඉද්ධමි සාරිපුත්ත තථාගතස්සාති ඉද්ධමි සානාසානාඤාණං තථාගතස්ස තථාගතබ්බං නාම හොසී ති අඤ්ඤා. එවං සබ්බපදෙසු යොජනා වෙදිතබ්බං සම්මමසමා දුනානනාති සමාදිසිත්වා කතානං කුසලාකුසලකමමානං; කමමිමෙව

මුල සිහි නිදසුන වන්නේ නි.

වා කලමිසමාදනං. ධානසො හෙතුසොති පච්චයතො වෙව හෙතුතො ව; තත්ථ ගතිරුපධිකාලපයොගා විපාකස්ස ධානං කලමි. හෙතු ඉමස්ස පන ඥාණස්ස විජාරකථා “අනේකවිධාති පාප කාති කමමසමාදානාති ගතිසමපතතිපතිබාල්ලාති න විපච්චන්ති”ති ආදිනා නයෙන අභිධමම ආගතායෙව. සබ්බසමානිතිති සබ්බ ගතිනාමිතිව * පටිපදන්ති මගං සමාහුතං පජානාතිති බහුසුපි මනුස්සෙසු එකමෙව පාණං සාතෙනනසු ඉමස්ස වෙනනා නිරයනා මිනී හමිස්සති ඉමස්ස නිරවජානසොතිගාමිනීති ඉමිනා නයෙන එකවජ්ජස්මිපි ඝාසලාකුසලවෙනනාසංඛාදානං පටිපත්තං. අවිප රිතතො සභාවං ජානාති ඉමස්සපි ව ඥාණස්ස විජාරකථා “තත්ථ කතමං තථාගතස්ස සබ්බත්ථ ගාමිනීපටිපදාදපාහුතං ඥාණං ඉධ තථාගතො අයං මගො අයං පටිපදා නිරයගාමිනීති පජානාති”ති ආදිනා නයෙන අභිධමම ආගතායෙව. අපනිකාධාතුති චක්ඛුධාතුආදීඨි කාමධාතුආදීහි වා ධාතුති බහුධාතුං; නානා ධාතුති නාසංයෙව ධාතුතං විලක්ඛණතො නානප්පකාරධාතුං; ලොකානති බක්ඛායතනධාතුලොකං; සමාහුතං පජානාතිති තාසං තාසං ධාතුතං අවිපරිතතො සභාවං පටිවිජකිති; ඉදමපි ඥාණං “තත්ථ කතමං තථාගතස්ස අනෙකධාතුනානාධාතුලොකං යථාහුතං ඥාණං ඉධ තථාගතො බක්ඛිනානතතං පජානාති” ති ආදිනා න යෙන අභිධමම විජාරිතමෙව. නානාධිකරිතනති භිනාදිති අභිමුත්තිති නානාධිමුත්තිකභාවං; ඉදමපි ඥාණං “තත්ථ කතමං තථා ගතස්ස සත්තානං නානාධිමුත්තිකතං යථාහුතං ඥාණං ඉධ තථාග තො පජානාති සත්ති සත්තා භිනාධිමුත්තිකා” ති ආදිනා නයෙන අභිධමම විජාරිතමෙව. පරිසන්තානනති පධානසත්තානං; පජ සුගහලානනති තතො පරසං භිතසත්තානං; එකත්මෙව වා එතං පදවයං වෙනෙය්‍යවසෙසා දිධා වුත්තා. ඉදමපි පරිසන්තානනති සධාදීතං ඉඤ්ඤානං පරහාවච අපරහාවච; වුඤ්ඤානනිවාරිති අපේ. ඉමස්සපි ඥාණස්ස විජාරකථා “තත්ථ කතමං තථාගතස්ස පරස තතානං පරපුගහලානං ඉඤ්ඤාපරොපරිසත්තං යථාහුතං ඥාණං ඉධ තථාගතො සත්තානං ආසයං ජානාති අනුසයං ජානාති” ති ආ දිනා නයෙන අභිධමම ආගතමෙව. කානිමොක්ඛසමාධිසමාප තනිතනති පඨමාදීතං චතුත්තා ක්කානානං රුපි රුපානි පස්සතිති ආදීතං අට්ඨනානං විමොක්ඛානං සමිකක්කසමිවාරාදීතං. තිණ්ණං සමා ධිතං පඨමජ්ඣානසමාපතතිආදීතච නවත්තං අනුපුබ්බසමාපතති නං; සංකිලෙසනති භානානිසංධමමං; වොදනනති විසෙසභාතිසංධ මමං; වුට්ඨානනති වොදනවටි වුට්ඨානං නමො නමො සමාධිමො වුට්ඨානවටි වුට්ඨානනති එවං වුත්තං පගුණජ්ඣානමෙව ගවසිග

---

* අගතිගාමිනිවාති පදමපි දිස්සති.

එලෙසමාපන්නයෝ වූ; නෙළුවෝ, නෙළීම. යි. පශුණ්ණිකානං උපරිමෙකං
 උපරිමෙකං පදයානං හොති තදමා වොදනමි වුට්ඨානනති වුතනං
 හවභෙගන පන සබ්බස්සානෙති වුට්ඨානං හොති එලෙසමාපන්නයා නි
 රොධිමුමාපන්නිතො වුට්ඨානං හොති තමෙතං සංකීර්ණං තමො
 භවමිති වුට්ඨානමි වුට්ඨානනති වුතනං ඉදංවි ඤාණං “තත්තං
 තමං තථාගතස්ස කුසානවිමොක්ඛස්ස මානිසමාපන්නං සංකීර්ණං වො
 දනං වුට්ඨානං සථාගුතං ඤාණං කුසානි වතනාමො කුසානි අනෙක
 මෙවං කුසානි සම්පන්නාංගං සමානං විපන්නි”ති පමෙවනිති ආදිනා
 නාමෙන අනිවිමෙව විජාරිතං—සබ්බඤාණානව විජාරකථාය විනි
 වුත්තො සමෙමාගවිනොදනියා විහගිතංකථාය වුතනා—පුබ්බ
 නිවාසානුස්සතිදිබ්බවකුඤ්ඤාණකථා විසුඛිමගෙන විජාරිතං—ආසව
 කඛයකථා භග්ගෙරවෙ—ඉමානි මො සාධුපුත්තානි යාති පුබ්බ
 දස මො පනිමානි සාරිපුත්ත තථාගතස්ස තථාගතබ්බානිති අවොච
 ඉමානි තානිති අප්පනං කරොති; තත්තං පරවාදිකථා හොති දසබ්බඤ
 ණං නාම පාටිසයක්කං තත්තං සබ්බඤ්ඤානඤ්ඤාණස්ස වායං පහෙදග්ගි
 තං තත්තං දුට්ඨබ්බං අඤ්ඤමෙව දසබ්බඤ්ඤාණං අඤ්ඤා සබ්බඤ්ඤාන
 ඤාණං දසබ්බඤ්ඤාණං සකසකකිට්ඨමෙව ජානාති සබ්බඤ්ඤානඤාණං
 තමි තතො අවසෙසමි ජානාති දසබ්බඤ්ඤාණස්ස හි පඨමං කාරණං
 කාරණමෙව ජානාති දුතියං කම්මනාරම්පකානාරමෙව තතියං
 කම්මපරිචේදමෙව චතුත්තං ධාතුනානතතකාරණමෙව පචමං
 සත්තානං අප්කාසයාධිප්පන්නිමෙව ජට්ඨං ඉන්ද්‍රියානං තිකතිමුද්භාව
 මෙව සත්තං කුසානාදිති සථිං තෙසං සංකීර්ණාදිමෙව අඨමං
 පුබ්බි නිවුත්තකසන්නානිමෙව නවමං සත්තානං වුතිපටිසංකීර්ණමෙව
 දසමං සත්තපරිචේදමෙව සබ්බඤ්ඤානඤාණං පන එතෙති ජාති
 තබ්බං තතො උත්තරිම පජානාති එතෙසං පන කිම්මං සබ්බ
 න කරොති තං හි කුසානං හුත්වා අප්පප්පං න සකෙකානි ඉති හුත්වා
 විකුචිතිතුං න සකෙකානි මගො හුත්වා කීර්ණෙ ඛෙපෙත්තුං න ස
 චේකානි අපි ච පරවාදි එවං පුච්ඡිතබ්බො දසබ්බඤ්ඤාණං නාම එතං
 සම්මතස්ස විචාරං අවිතක්කවිචාරමතනං අවිතක්කඅවිචාරං
 කාමාවචරං රූපාවචරං අරූපාවචරං ලොකීයං ලොකුත්තර
 නති ජානෙනනා පටිපාටියා සත්තඤාණානි සම්මතක්කසම්මාරානිති
 තතො පරාති වෙ අවිතක්ක අවිචාරානිති වකඛති ආසවකඛයඤාණං
 සියා සම්මතක්කසම්මාරං සියා අවිතක්කවිචාරමතනං සියා අවිත
 ක්කඅවිචාරනති වකඛති තථා පටිපාටියා සත්ත කාමාවචරානි ත
 තො වෙ රූපාවචරානි අවසානෙ එකං ලොකුත්තරනති වකඛති—
 සබ්බඤ්ඤානඤාණං පන සම්මතක්කසම්මාරමෙව කාමාවචරමෙව

මහා සී මහා ද සු මහා මි ණණ්ණා.

ලොකීයමෙවාහි වසබිති. එවමෙන් අනුපදවණ්ණනං කථාං ඉදානි
 යසමා සථාගතො පඨමංගෙව යානායානඤාණෙන වෙතොග්ගස
 න්නානං ආසවකකියාධිගමස්ස වෙව අනාගිගමස්ස ව යානායානභුතං
 කිලෙසාවරණාභාවං පස්සති ලොකීයසලමාදිට්ඨිඨානාදි දස්සනුතො
 ච නියතමිච්ඡාදිඵ්ඨිට්ඨානාභාවදස්සනතො ච අථ නෙසං කම්මෙපාක
 ඤාණෙන විපාකාවරණාභාවං පස්සති නිගෙතුකපටිසන්ධිදස්සනතො
 සම්මන්තොමිතීට්ඨපදඤාණෙන කම්මාවරණාභාවං පස්සති ආනන්ත
 රියකම්මානාවදස්සනතො එවං අනාවරණානං අනෙකධාතුනානා
 ධාතුඤාණෙන අනුකුලධම්මදෙසනන්තං චරියාවිසෙසං පස්සති ධාතු
 වෙමසාදස්සනතො අථ නෙසං නානාධිමුතානිකඤාණෙන අධිමු
 තතිං පස්සති පයොගං අනාදිතිත්වාපි අධිමුතතිවසෙක ධම්මදෙසනන්තං
 අප්ථවං දිට්ඨාධිමුතානිකංවසෙන යථාසත්ති යථාබලං ධම්මං දෙසෙ
 තුං ඉන්ද්‍රියපරොපරියතාඤාණෙන ඉන්ද්‍රියපරොපරියතනං පස්සති
 සඛාදිතං තිත්තමුද්‍රහාවදස්සනතො එවං පරිඤ්ඤාතිත්ථියපරොප
 රියතනා සථව පන තෙ දුරෙ ගොනති අථ ක්කිනාදිඤාණෙන ක්කිනා
 දිසු වටිභුතතනා ඉතිවිසෙසෙන නෙ ඛිපපං උපගච්ඡති උපගතනා ව
 නෙසං පුබ්බිකිතිවාසානුස්සතිඤාණෙන පුබ්බජාතිභාවනං දිබ්බවකඤ්ඤා
 ඤාණානුභාවතො පතනලෙඛ වෙතොපරියඤාණෙන සලපති වි
 න්නාවිසෙසං පස්සෙනො ආසවකකියඤාණානුභාවෙන ආසවකකිය
 ගාමිනියා පටිපදාය විනතසමමානතනා ආසවකකියාය ධම්මං දෙසෙති.
 තස්මා ඉමිනා අනුසකමෙන ඉමානි දසබලානි වුත්තානිති වෙදි
 තබ්බොති.

නං චාමං අජ්ජහාසාති ආදිසු පුන එවරූපං වාචං න වක්ඛාමිති
 වදනොතා වාචං පජ්ගති නාම පුන එවරූපං විතනං න උපපාදෙසසා
 මිති විප්‍රකාශෙනා විතනං පජ්ගති නාම පුන එවරූපං දිට්ඨිං න ග
 ණ්නිසොමිති පජ්ගෙනො දිඨිං නියාජති නාම තථා අකරොතොතො
 නෙව පජ්ගති න පටිනිස්සජති සො යථාහතං නික්ඛිතොතා එවං නිරී
 සෙ යථා නිරයපාලෙති ආතරිකා නිරයෙ යපිතොසෙවාහි වෙදිත
 මෙබ්බා-ඉදානස්ස එවං අන්තරාධිකං උපමං දසෙසෙනො සෙය්‍යථාපිති
 ආදිමාන-නාම සීලසමපනෙනාති ආදිසු ලොකීයලොකුතතරා සීලස
 මාධිපඤ්ඤාවදිතබ්බා; ලොකුතතරවසෙතෙව ටීතිවෙසෙතුට්ඨි වට්ඨි
 නි අයං ය සලවාචාචාකම්මන්තොත්තෙති සීලසමපනෙනා සම්මාචායාව
 යතිසමාධිති සමාධිසමපනෙනා සම්මාදිඨිසංකපපති ඤාණසමපනෙනා
 සො එවං සීලාදිසමපනෙනා හික්ඛු යථා දිට්ඨිව ධම්මෙ ඉමෙයම්ගෙව
 අත්තනාවෙ අඤ්ඤං ආරාධෙති අරහත්තං පාපුණාති එවං සමපදමිදං

සාරිපුත්ත වදාම් ඉදවැසි කාරණං එවරුපමෙව යථා හි මහානානසු රං අවිරුක්ඛිතාව එලං නිබ්බන්ධනාති එවමෙවං ඉමස්සපි පුගලස්ස චූතිඅනන්තාරං අවිරුක්ඛිතාව නිරසෙ පටිසන්ති හොතිති දස්සෙති සකලකම්මිති බ්‍රිඩ්ධවනෙ ඉමාය උපමාය ගාල්ලතරං කන්ධා වුත්තා උප මා නාම නැති. මෙසාරුණානිති එසේ සාරණ පටිපත්තකා වෙසාරණං වතුසු ධානෙසු සාරණාභාවං පව්වවෙකබ්බන්ධනස්ස උපපන්නං සාමන ඤාමයඤාණස්ස නාමං. සමමාසලේඛස්ස හෙ පටිපජානගොති අහං සමමාසලේඛො සබ්බෙ ධර්මා මයා අභිසලේඛාති එවං පටිජාන නො තාව ඉමෙ නාම ධර්මා තසා අනභිසලේඛා. නාමුච්ඡාති තෙසු අනභිසලේඛාති එවං දස්සිතධර්මෙසු; සහධමෙමනාති සහෙතුතා සකාරණෙන වචනෙන: සුනානනෙනා විස විපපලපනො අපපමා ණං, නිමිත්තමෙනාති එසේ පුගලොපි ධර්මොපි නිමිත්තනාති අභි පෙපනො නං පුගලං න පස්සාමි යො මං එවං පටිචොදෙස්සති තං ධර්මෙවෙති න පස්සාමි යං දස්සෙමා අයං නාම ධර්මො තයා අනභිස ලේඛොති මං පටිචොදෙස්සතිති අයමෙත්ථ අනේවා - මෙමපපනොති බෙමං පනොති; සෙසං පදවයං ඉමස්සෙව වෙච්චනං. සබ්බලෙපනං වෙසාරණ ඤාණමෙව සන්ධිය වුත්තං. දසබලස්ස හි අයං නාම ධර්මො තයා අනභිසලේඛොති මොදකං පුගලං වා වොදනාකාරණං අනභිස ලේඛධර්මං වා අපස්සනො සභාවබ්බිමොසෙව සමානො අහං බ්‍රිමො සමිති වදාමිති පව්වවෙකබ්බන්ධනස්ස බලවතරං සොමනස්සං උපපජ්ජති තෙන සමපසුත්තඤාණං වෙසාරණං නාම තං සන්ධිය මෙමපනොති ආදිමාන - එවං සබ්බත්ථ අනේවා වෙදිතබ්බො - අනන්තරාසිකා බ මුඛාති එසේ පන අනන්තරායං කරොන්තිති අනන්තරාසිකා; තෙ අත්ථ නො සමිච්ච විනික්කන්තා සංගත ආපනානිකා සමිච්ච විනික්කන්තං හි අනන්තරාසිකා දුක්ඛාමෙව දුක්ඛාසිතවිපි මහාඵලානං අනන්තරායං කරොති ඉධ පන වෙදිතධර්මො අධිපෙපනො මෙදිතං සෙවනොති යස්ස කස්සපි නිස්සංසයමෙව මහාඵලානං අනන්තරායකරො හොති - සස්ස වො පන නෙ අනේවාසාති රාගනිසාදිසු යස්ස යස්ස අත්ථාය; ධර්මොදෙශිතොති අසුභභාවනාදිධර්මො කථිතො; නාමු චක මංහි කසම්මං අනිසන්තිකධර්මො මං, සෙසං වුත්තනසෙනෙව වෙදිතබ්බො.

අට්ඨ බො ඉමා සාරිපුත්තාති ඉදං කස්මා ආරථං වෙසාරණ ඤාණ ස්ස බලදස්සනත්ථං යථාහි මහානං පරිසං අපේක්ඛාගහෙමා විඤ්ඤා නං විත්තං ආරාධනසමත්ථාය කථාය ධර්මකථිකාස්ස ඡෙකභාවො පඤ්ඤායති එවං ඉමං අට්ඨපරිසං පච්චා වෙසාරණ ඤාණස්ස වෙසා රණ භාවො සංකා තාතුනාති වෙසාරණ ඤාණස්ස බලං දස්සෙ නොති අභි බො ඉමා සාරිපුත්තාති ආදිමාන, තත්ථ ඛනතිසප්පි

භාවි බන්ධනයාං සන්තිපතිනා නිසිනනාසානං; එසනසො සබ්බප්ථො.
 මාරකාගිකානං පන සන්තිපතිනා නිසිනනාසානං මාරපරිකාති වෙ
 දිතබ්බො න මාරානං සංඛාපි වෙනා පරිසා උග්ගසානදස්සනවසෙන
 ගතිනා මනුස්සා හි එත් රාජා නිසිනනානි පකතිවචනමපි එත්තුං
 න සකකානති කපෙත්ති සෙද මුට්ඨනති එවං උග්ගා බන්ධනපරිසා
 බ්‍රාහ්මණා නිසු වෙදෙසු කුසලා ගොනති ගහපතසො නානාථොගා
 රෙසු වෙව අකිරිතනකාය ව සමණා සකවාදෙසු කුසලා ගොනති
 තෙසං මණ්ඩි බ්‍රමකථාකථනං නාම අතිවිස භාරො අමනුස්සාපි උ
 ග්ගා ගොනති අමනුස්සාති හි වුත්තවතෙනපි සකලසරීරං කවපති
 තස්ස රූපං වා දිස්වා සඤ්ඤං වා සුචා සත්තා විසංඤ්ඤිතො ගොනති
 එවං අමනුස්සපරිසා උග්ගා නාසුප් බ්‍රමකථාකථනං නාම අතිවිස භා
 රො ඉති උග්ගධ්‍යානදස්සනවසෙන නා ගතිනාති වෙදිතබ්බො—අජ්
 ඤො ආහනිති අනුපට්ඨති; අනෙකසනා බන්ධනසමස්සනාති බිම්බි
 සාරසමාගමඤ්ඤාතිසමාගමප්‍රිවජ්ඪිසමාගමාදිසදිසං; අඤ්ඤවක්කවාලෙ
 සුපි උපලංභනිතෙව කිං පන හතවා අඤ්ඤවක්කවාලානිපි ගවජ්
 නීති ආම ගවජ්නී කිදිසො හුචා යාදිසා තෙ නාදිසො තෙතෙවාග
 අතින්තාති භො පනාගං ආනඤ්ඤ අනෙකසනං බන්ධනපරිසං උපසං
 කම්මා තත්ථ යාදිසකො තෙසං වණ්ණණා ගොති නාදිසකො මග්ගං ව
 ණ්ණණා ගොති යාදිසකො තෙසං සරො ගොති නාදිසකො මග්ගං
 සරො ගොති බිම්බියාය ව කථාය සඤ්ඤෙසමි සමපහංසෙමි භාස
 මානව මං න ජානනාති කො නුඛො අයං භාසති දෙවො වා මනු
 සෙසා වාති බ්‍රමියාය ව කථාය සංදස්සෙත්වා සමපහංසෙත්වා අනත
 රධායාමි අනතරගිතව මං න ජානනාති කො නුඛො අයං අනත
 රගිතො දෙවො වා මනුසෙසා වාති බන්ධනා කෙසුරංගදමාලාගකා
 දිභුසිනා නානාථිරාගවසනා ආදිනතමණිකුරාකලා මොලිධරා
 ගොනති කිං හතවාපි එවං අත්තනං මණ්ඩනි තෙ ව මදනාපි ගො
 නත් කාලාපි මංගුරවජ්ඪිපි කිං සත්ථාපි එවරුපො ගොතිති සත්ථා
 අත්තනො පබ්බජිතවෙසෙතෙව ගවජ්නී තෙසං පන නාදිසො හුචා
 උපට්ඨාති ගන්තවා රාජාසනෙ නිසිනනං අත්තනං දස්සෙති තෙසං
 අජ්ජ අමගාකං රාජා අතිවිස විරොචනීති ගොති තෙ ජිනනස්සරාපි
 ගොනති බණ්ඩස්සරාපි කාකස්සරාපි සත්ථා බ්‍රහ්මස්සරෙතෙව බ්‍රමං
 කපෙති නාදිසකො මග්ගං සරො ගොතිති ඉදං පන භාසනතරං
 සකාය කපිතං මනුස්සා නං සුචා අජ්ජ රාජා මධුරෙන සරෙන
 කපෙතිති ගොති කපෙත්වා පකකතෙන වහගවති සුත රාජානං ආන
 තං දිස්වා කො නුඛො අයනති විමංසා උපපද්දති ඉදං වුත්තං ගොති
 කො නුඛො අයං ඉමසමිං ධාතෙ ඉදුතෙව මාගධිසායාය සිහලභා
 සාය මිදුරෙනාකාරෙන කපෙතො කපෙතො අනතරගිතොති

කිං. දෙවො උදුහු මිනුසොනි, කිමචං පනෙවං අජානනානං ධර්මිං
 දෙසෙති වාසකථාය එවං සුතොපි හි ධර්මො අනාගතෙ පට්ඨසො
 ගොතිසෙවංති අනාගතං පට්ඨවදෙතෙති. සන්තිසිත්තසුඛිනි සං
 ගම්මිතිසිත්තපුබ්බං; සල්ලසිත්තපුබ්බාති අල්ලාපසල්ලාපො කතසු
 ඛෙබ්බා; සාකම්පාති ධම්මසාකම්පාති සමාපජ්ජිතපුබ්බං; අනෙකානං
 බ්‍රාහ්මණපට්ඨසාති ආදීනම් සොණදණ්ඩාමාගමාදිවසෙන වෙව
 අඤ්ඤවතතවාලවසෙන ව සංගොවො වෙදිතඛෙබ්බා.

මහසො මො ඉමා සාද්දුතන සොතිසොති එත්තොතිති ඛකි
 කොට්ඨාසස්සාපි කාරණස්සාපි පස්සාචමග්ගස්සාපි නාම. “වතසො,
 නාගසොතිසො වතසො සුපණ්ණසොතිසො” ති එත්ත හි ඛකිකා,
 ට්ඨාසො සොති නාම. “අසොති සෙසා භූමිජ්ජලස්ස ‡ අධිනමායා” ති
 එත්ත කාරණං. “න වාගං බ්‍රාහ්මණං බ්‍රෑමී සොතිජං මහතිසංඝං” නති
 එත්ත පස්සාචමග්ගො. ඉධ පන ඛකිසකාඨාසො සොතිති අධිපෙප
 තො. තත්ත අනෙකි ජාතා අනෙකා; ජලාබ්‍රමිති ජාතා ජලාබ්‍රමිති;
 සංසෙදෙ ජාතා සංසෙදෙ. චිතා එතෙති කාරණෙති උපපතිතා විය
 නිබ්බතතාති ඛසපාතිකා; අතිතිබ්බිතිජ ජාතාතිති හිඤ්ඤා නි
 කම්මතවසෙන ජායනති; සුතිකුණසෙ මාති ආදීති හි අතිට්ඨානෙව
 දසසිතාති ඉට්ඨසුපි සජ්ජිතෙලම්බිතාතිතාදිසු සත්තා ජායනති
 එව. දෙමාති ආදීති වාතුමගාරාජකතො පඨාය උපරිදෙවං මප
 පාතිකා ගොනති භුමිවදෙවං පන වතුසොතිකා. එකෙව ම මිනුසො
 ති මනුසොසු කෙට්ඨෙව මපපාතිකා ගොනති සෙසොසෙන පනෙතෙ
 ජලාබ්‍රමිති අනෙකාපි එත්ත කුණ්ටපුත්තා වෙ භාතිසෙප්ථා විය සංසෙ
 ද්ජාපි පද්මගමනෙ නිබ්බාතොනබ්බරසාතිබ්‍රාහ්මණපද්මවම්මිදෙව
 ආදසො විය ගොනතිසෙව විනිපාතිකෙසු නිජ්ඣාමනණ්ඩිකා පෙතා
 තෙරසිකා විය මපපාතිකාසෙව අවසෙසා වතුසොතිකාපි ගොනති
 යථා ව තෙ එවං යකඛාපි සබ්බවතුපදපකම්පාතිපි දීඝජාතිආද
 යොපි සමෙබ්බ වතුසොතිකාසෙව.

පට මො ඉමසාර්පුත්ත ගතියොති එත්ත සුතතදුක්ඛතකම්මිවසෙන
 ගතනඛෙබ්බාති ගතියො අපිව ගතීනති නිබ්බාතීති අජකියසගති විහ
 වගති තිපජ්ජනිතති ඛසුච්චා ගතීනාම. තත්ත “ගතීං පෙට්ඨ ගඤ්ඤාමි
 ති ව-සස ගතීං න ජානනාති දෙවං ගඤ්ඤාමානුසං” ති ව අයං ගතී
 ගතී නාම. ඉමෙයං මො අහං නිකම්මං සිලවන්තානමෙව ජානාමි
 ගතීං වා අනතීං වා” ති අහං නිබ්බාතීගතීනාම. “එට්ඨි මො තෙ
 අහං බ්‍රුහෙම ව පජානාමි මුතීව පජානාමි” * ති අහං අක්කාසගති
 නාම. “විහවො ගතී ධර්මානං නිබ්බානං අරගතො ගතීති” අහං විහ

‡ භූමි ජ ජලස්ස. * අහං බ්‍රුහෙම ගතීව පජානාමි මුතීව පජානාමි.

විභවිතාව. මෙම වෙළුම ගනිමින් තවදුරටත් අනුකූලය” කී අතර නිසා
 තනි ගනි නාම. කාසු ඉඩ ගනිගනි අභිසංචාරය. නිරයොති ආදිය
 නිරතියගෙන නිරයොදයෙන නිරයො; තිරියං අංගන නිරයොනා
 තෙසං යොති තිරයොනායොති; පෙළුවහාවං පතනානං පිසයොති
 පෙළුවහාවං; මනසො උසස්නානානා මනසො පවති කාමතු
 ගොති අනතතො අනතතො; ආනුභාවෙති ව දිබ්බානිති දෙවං නිර
 යමාගං සාරිපුත්තාති ආදිය නිරයොති සඬ්ඛි මනාසෙන බන්ධා, නිර
 වන්තොනිමාති ආදිය පිසෙවනො. මහං පිසෙදන්ති උග්ගො
 නාපි තං තං ගනිසංවත්තනිකං කමමෙව දසෙසති; සංචාරෙව
 තෙනාති සෙන මහෙසෙන යාය පටිපදාය පටිපදානාති උග්ගොති එක
 තො කන්ධා තිද්දිසති; අපායනාති ආදිය වඩ්ඪිකානා සුඛං බානා
 වා අයං අපෙතතො අපායො; දුක්ඛස්ස ගති පටිසරණනාති දුක්ඛති;
 දුක්ඛකකාරිනො එතං විනිපතනාති විනිසායො; නිබ්බානමාන
 නාති ඉදං පන න කෙවලං ගතිමෙව ගතිනියසරණං නිබ්බානමෙ
 ජානාමිති දසෙසනාති අග-ඉධ මහෙසො පටිපදාති උග්ගොනාපි අරිය
 මහෙසො වුත්තො-ඉදති යථා වුත්තොසු ධානොසු අනතතො සොණ
 පවත්තාකාරං දසෙසනො ඉධංගං සාරිපුත්තාති ආදිමාග-නාති
 එකානාග්ගොති නිව්වදුක්ඛා නිරතාරදුක්ඛා; නිපාති බහලා; කුමු
 කාති බරා; සෙසොපාපිති ආදිති මපමදසෙසනාති වුත්තාති තත
 කාසුති ආවාමොපි වුච්චති රාසිපි;

“ කිත්තු සනාරමානොව කාසුං බන්ධි සාරපි

පුසො මෙ සමම අනොති කිං කාසුයා කරියසි” ති.

එතං හි ආවාමො කාසු නාම, “ අභිසාරකාසුං අපරෙ පුත්තනි
 තරා රුදන්තා පරිදක්ඛන්තා ” ති එතං රාසි. ඉධ පන ආවාමො අභි
 සංචාරයො. තෙනෙවාග සාධිකපොර්ඨං සුරභිසාරානන්ති-නාති සංභි
 කං පොර්ඨං පමාණං අසානාති සාධිකපොර්ඨං අභිරෙකපවරතනා
 නිති අපෙතා. විනිසායොනා. විනිසායොනාති එතං පරිලාභස්ස බලව
 භාවදීපනාති වුත්තං. අවිච්ඡා වා හි දුක්ඛො වායති වාතො සමුදාන
 තෙන පරිලාභො න බලවො ගොති. සමුදානෙතොති සමානුගතො;
 නිබ්බානාති ජාතතණො; පිපාසිතොති උදකං පානුකාමො; එකා
 ග්ගොනා මහෙසොනාති එකමහෙසොනෙව; න මහෙසෙන අනුක්කමති යෙ
 න උග්ගොසු පසෙසසු නිරතාරකණ්ටකරුක්කග්ගොනා. පිපාසානාති
 අභිසාරකාසුයා පතනං නාම නාති අභිසාරකාසුං ආරභිත පන ඉරි
 යාපටස්ස යටිතතො එවං වුත්තං. එවමෙවමොති එතං ඉදං මපම
 සංසදන්තං අභිසාරකාසු විය හි නිරයො දට්ඨගෙනා අභිසාරකාසුම

ගේනො විය නිරසුපතං කමමං මග්ගාරුළුකා විය කමමසමිති පුග්ග
ලො වකඛුමා පුරිසො විය දිබ්බවකඛුකො හථො යථා සො පුරිසො
මග්ගාරුළුකා දිස්වා ව ජානාති අයං ඉමිනා මහෙත්තන ගන්තො අභිනා
රකාසුයං පතිස්සතිති එවමෙවං හගවා පාණ්ණිපානාදිසු යං කිචි ක
මමං ආයුගන්තං එවං ජානාති අයං ඉමං කමමං කන්තා නිරසෙ නිබ්බ
තතිස්සතිති යථා සො පුරිසො අපරභාගෙ නං අභිනාරකාසුයා පති
නං පස්සති එවමෙවං හගවා අපරභාගෙ සො පුරිසො නං කමමං
කන්තා කුතිං නිබ්බත්තොති ආලොකං වසෙසිත්වා දිබ්බවකඛුකා
මිලොකෙනෙත්තා නිරසෙ නිබ්බතනං පස්සති පච්චිධිකිනාදිමහා
දුක්ඛං අනුභවන්තං තත්ත්වං කිංචිදං තස්ස කමමායුගන්තොලෙ අසෙසො
වණණො නිරසෙ නිබ්බතනස්ස අසෙසො අභවමස්ස සො සත්තො
නං කමමං කන්තා තත්ත්වං නිබ්බත්තොති මිලොකෙනෙත්තාස්ස අනෙකස්ස
ස්සානං සත්තානං මජ්ඣෙ ධිතොපි අයං සොති සොසෙව සත්තො
ආපාථා ආනව්සිති දිබ්බවකඛුථං නාම එතනති වදනති. පුත්තියල
පමාය යස්මා අභිනාරකාසුයා විය ගුප්තපෙ පරිලාභො තත්ත්වයමා
එතනනදුක්ඛාති අවන්තා දුක්ඛාති ආදිමාග. එතොපි පුරිමනසෙතෙව
මපමමසංසද්දනං වෙදිතබ්බං. ඉමමපි හි පුග්ගලං හගවා ගත්තියොති
ආදිසු යත්තං කත්ති නිබ්බන්තං වධිකිනආකම්මිකවිකම්මිකාදිති
මහාදුක්ඛං අනුභවමානං පස්සතිසෙව. තත්තියලපමාය තනුපගන්තප
ලාසොති න අභිතප්පලං විය තනුපගන්තො විරලපන්තො නං
පනස්ස සක්කියං ඉදං වුන්තා. කම්මච්ඡාදොති විරලපන්තො; දුක්ඛබ
හුලාති පොත්තිවිසයස්මිති දුක්ඛමෙව බහුලං සුඛං පරිත්තං කදචි
අනුභවිතබ්බං හොති තස්මා එවමාග. ඉධාපි පුරිමනසෙතෙව මපමම
සංසද්දනං වෙදිතබ්බං. වතුන්තපමාය බහලපත්තපලාසොති නිර
න්තරපණණො පත්තසප්පන්තො. සද්ධිච්ඡාදොති පාසානච්ඡන්තං විය
සණ්චන්තො; සුඛබහුලා වෙදනාති මනුස්සලොකෙ බත්තියකුලාදිසු
සුඛබහුලා වෙදනා වෙදසිතබ්බා හොන්ති නා වෙදියමානං නිසිත්තං
වා නිපන්තං වා පස්සාමිති දස්සන්ති. ඉධාපි මපමමසංසද්දනං පුරිම
නසෙතෙව වෙදිතබ්බං. පමමපමාය පාසාදොති දීඝපාසාදො; උල්
ලිත්තාමල්ලිත්තනති අනෙකාවෙව බති ව ලිත්තං; පුස්සිතග්ගලනති
මාර්ගාසාති සම්මං සුපිතිත්තකවාටං; ගොණකත්තොති වතුරභිගුලාසි
කලොමෙන කාලකොප්පෙන අත්තො; පමිකත්තොති උණණාම
සෙන සෙනත්තරකෙන අත්තො; පමලිකත්තොති සණ්පුපෙත්ත
උණණාමසෙන අත්තරකෙන අත්තො; කාදලිමිගපමරපමිත්තර
ණොති කදලිමිගවමමමයෙන උත්තමපමිත්තරණෙන අත්තො;
නං කිර පමිත්තරණං සෙනවත්තං උපරි කදලිමිගවමමං අත්තරිත්තා

සිංහලයා කතරානුකූල සලකාකරවන්නෙකු සහ උනන්දුවෙන් උපරි
 බලාපොරොත්තු වන්නෙකු සහිතව අපේ. උනන්දුවෙන් උනන්දුවෙන්
 නොහි සිසුන්ගේ නව පාසලාංශයෙන් පලායායායා උනන්දුවෙන්
 නිකුත්කරනා; ඉබාපි උපාංගයකින් පුරවනුයේ නව නිකුත් කිරීම—

අයං පනෙනාච්ඡි අපරභාගෙ යොජනා යථා සො පුරිසො ච ශාරාලාන
 මෙව ඡිනානි අයං එතෙන මනනන ගනනා පාසාදං ආරාග්ග කුපා
 ගාරං පච්ඡිකා පලලසෙක නිසිදිසෙති පා නිපජ්ජිසෙති වානි එව
 මෙව හගවා දනාදිසු පුසුකෙතිරියාසුසු යං කිච්ඡි කුසලක මං ආසු
 ගනනං සෙව පුසුකලං දසවා අයං ඉමං කාමං කාමා දෙවමොකෙ නිබ්බ
 තතිසෙතිනිජානානි යථා සො පුරිසො අපරභාගෙ නං පාසාදං ආරාග්ග
 කුපාග රං පච්ඡිකා පලලසෙක නිසිනනා වා නිපනනා පා එක නතපුඛා
 නිරතතරසුඛා වෙදනා වෙදිසවානං පසෙති එවමෙවං හගවා අපර
 භාගෙ යො පුරිසො නං කලලාසාකකමං කාමා කුති නිබ්බතෙනානි
 ආමොකං වජ්ජිසෙති දිබ්බවස්සුතා ගමොකෙතනා දෙවමොකෙ
 නිබ්බතනා පසෙති නාදිනවහාදිසු අපරාසකසපරිවුතං දිබ්බසමප
 තතිං අනගවමානං

ආසවකයා වාගේ දිබ්බවක්ඛනාති අවතා නමෙන. පසාමිති වුත්තං නං කසමාති ථෙව නාමාභාවාදිමං ති පුග්ගලං දිබ්බවක්ඛනාපි පසාමිති ථෙවනොපරිමඤ්ඤාණෙනපි ජාතිසංඝිති සබ්බඤ්ඤානඤ්ඤාණෙනපි ජාතිසංඝිතියෙව. එකනනක්ඛවා ථෙවදනාති ඉදං කිවාපි දෙවලො කපුමෙන සංඝං ව්‍යජනනො එකං අත්තනො පන නානා ගොති දෙව ලොකසුමං ගී රාගපරිලාභාදීනං අත්තනාය න එකනනනෙනව එක නනසුමං නිබ්බානසුමං පන සබ්බපරිලාභාදීනං වුපසමා සබ්බාකාරෙන එකනනසුමං උපමායවි යං පාසාදෙ එකනනසුමාති වුත්තං නං මග්ගපරිලාභසං වුපසනනාය ඡානසංඝිතනාය පිපාසාතිභූතනාය ව න එකනනනෙනකනනසුමං වනසමෙති පන පොභවර්ණිකං මරු ඤ්ඤාපොජ්ජලසං පවාහිතනා මග්ගදර්ශය වුපසනනාය සිසුලු ලාලබාදනෙන ථෙව මධුමාරාදකපානෙන ව බුජ්ජිපාසානං විනිත නාය උදකසාටිකං පරිවමනනා පට්ඨදකුලං නිවාසෙත්වා තණ්හිලත් එවිකං උසස්සන කත්වා උදකසාටිකං පිළෙත්වා හදසෙ ස්පෙත්වා මඤ්ඤාන වාගෙන- චිජ්ජමානසං නිපනනනා සබ්බාකාරෙන එක නනසුමා ගොති. එවමෙව බොති එත් ඉදං මපමසංසඤ්ඤං පො කවර්ණි විය අරියමග්ගො දට්ඨබ්බො පොකවර්ණිමග්ගො විය පුබ්බ භාගපට්ඨද මග්ගාරුල්ලො විය පට්ඨදසට්ඨිනිපුග්ගලො වක්ඛමා පුරි සො. වය-ච්චට්ඨකුලා හභවා ඔනසමෙති වස්සනිබ්බානං යථා සො පුරි සො පණාරුල්ලං. දිසාව ජානාති අයං ඉත්තා මග්ගානු යත්තා

පොකකරණියා නඟායා රමණිය වනසනෙක රුකකුමුල නිසිදි සහති වා නිපජ්ජසහති වාහි එවමෙවං හතවා පටිපදං පුරුෂානාමෙව නාමරූපං පරිච්ඡිද්දනනෙවෙව පවිමසපරිග්ගනං කතරානාමෙව ලකකණාරමෙණාය ඵපස්සනාය කමමං කතරානාමෙව ජානාති අයං ඉමං පටිපදං පුරුෂා සංඛාසවෙ බෙදෙත්වා අනාසවං චෙතොවිමුක්තං පඤ්ඤාච්ඡුක්කිනති එවං වුත්තං එලසමාපන්නං උපසම්පජ්ජ විහරිස්ස නීති යථා සො පුරිණො අපරහාගෙ තං පොකකරණියං නඟායා වනසණ්ණං පරිසිත්වා නිසිනනං වා නිපනනං උපකිනනසුඛාවෙදනාවෙදිස මානං පසසති එවමෙවං හතවා අපරහාගෙ තං පුග්ගලං පටිපදං පුරුෂා මංගං හාවෙත්වා එලං සච්ඡිකත්වා නිරොධසයනවරගතං නිබ්බානා රමමණං එලසමාපන්නං අපෙසත්වා එකනනසුඛාවෙදනාවෙදිසමානං පසසති.

අභිජානාමි මො පනාහං සාදිසුත්ත චතුරභිගසමනනාගතනාති ඉදං කසමා ආරඬං පාටියෙකං අනුසංචිතසෙන ආරඬං අයං කිර සුනකකිනෙතා දුක්ඛාරකාරිකාය සුඛි හොතිති එවං ලභිතො අථස්ස ගගවා මසා වච්ඡකසම් අත්තනාවෙ යත්වා චතුරභිගසමනනාගතං දුක්ඛාරං කතං දුක්ඛාරකාරිකො නාම මහාසද්ධිසො නත්ථි දුක්ඛාරකාරෙන සුඛියා සති අහමෙව සුඛියා හවෙයානාති දසෙසානුං ඉමං දෙසනං ආරභි අපි ච අයං සුනකකිනෙතා දුක්ඛාරකාරිකාය පසනෙනා සො වස්ස පසානනාවො අද්දසා මො හග්ගව සුනකකිනෙතා ලිඤ්ඡපිපුත්තො අමෙලකං තොරකකිත්තං චතුකුණ්ඩිකං ඡමාතිකකිත්තං හකං සම්මුඛෙතෙව බාදනං මුඛෙන භුජනං දිස්වා කස්ස එතදහොසි සාධුරුපො වන හො අයං සමණො චතුකුණ්ඩිකො ඡමාතිකකිත්තං හකං සම්මුඛෙතෙව බාදති මුඛෙන භුජනීන් එවමාදිනා පාටිකසු තෙන ආගතනසෙතෙව වෙදිසබ්බො. අථවා අයං දුක්ඛාරකාරිකාය පසනොනා මසා ව ච එකසමං අත්තනාවෙ යත්වා චතුරභිගසමනනා ගතං දුක්ඛාරං කතං දුක්ඛාරකාරෙන පසිද්දෙනනාපි අතෙන මසි පසිද්දිතබ්බං සිසා සොපස්ස පසාදද මසි නාහිති දසෙසනොනාපි ඉමං දෙසනං ආරභි. තත්ථි බ්‍රහමච්ඡිකෙනි දුතංපි වෙය්‍යාවච්ඡිකලමපි සි කබාපදමපි බ්‍රහමච්ඡිකාරමපි ධම්මදෙසනාපි මෙරුතවිජිති සදරස නොනාගොපි උපසාසමොපි අරියමංගොපි සකලසංගතමපි අර්ඝ්‍යාස සොපි විරියමපි වුච්ඡති.

“නිපනන වතං තිං පන බ්‍රහමචරියං කියස්ස සුචිණ්ණස්ස අයං විජානො

ඉති ජුති බලවිරියපපතා අසාබාසි මෙ නාග මහාවිමානං.

අභව හරියාමි මනුස්සලොකෙ සඬා උහො දුතපතී අනුමත

යත් සාති යත් සුතතො පිණ්ඩං ලභිස්සාමිති උපට්ඨිතො ගොති තත් ණුස්ස අදනා ආතටං න ගණකාපි කාසො එතස්ස පිණ්ඩනතරා යො ගොතිති. ස්වකිසණ්ඩොදිති සමුගසමුගචාරිති; සථෙ හි අථෙලකං දිස්වා ඉමස්ස හික්කං දස්සාමාති මානුසකා හතතුගෙහං පටිසන්ති තෙසු ච පටිසන්තාසු පටිසන්තාසු බලොපි මුඛාදිසු ති ලිනා මක්ඛිකා උට්ඨතිනා සණ්ඩසණ්ඩා චරන්ති තතො ආතටං හික්කං නගණන්ති කසො මං නිස්සාය මක්ඛිකානං භොවරන්තරායො ඡායනා ති. අහමිපි තථා අකාසිං. ථූතොදකනති සබ්බසස්සසමාරෙතිකතං සුචිරකං; එත්ථ ච සුරාපානමෙව සාට්ඨං. අයං පන සභෙකසු සාට්ඨං සද්දංදි එකාගාදිකොති යො එකස්මිං. යෙව ගෞත හික්කං ලභිතො නිවත්තති; එකාලොපිකොති යො එකතෙනව ආලොපෙන යාපෙ ති; වාගාරිකාදිසුපි එකෙවතයො. එකිස්සාපි දහතිස්සාති එකාය දන්ති යා; දන්ති නාම එකා බුද්ධිකා පාති ගොති යත් අග්ගතික්කං පක්ඛිපිතා යපෙනති එකාතිස්සාති පක්ඛිපසනාටිකං; අබමාසික නති අබමාසනන්තිකං; සද්දං. භතතොනාජනාති චාරකහතනු ගොජනං * එකාගමාරො ට ව්ග්ගාදිකා සංගාධාතරන අබ්බාසි චාරන්තාති එවං දිට්ඨවායරන ආගාමං භානගොජනං. සංගාග මොඛාති අලලාතකපනො; සංගාගාගකොති සංගාගතොධිලග්ග කො; හිමායා සු නිවාගා නාං නාම අරුතොදා සංගාගාදිජාති. දද්දලනති චිට්ඨකාරති ච චිට්ඨං ලිඛි වා ඡබ්බිතායසිං; හමං චිට්ඨාති සිලෙසොපි සෙවාලොපි කණ්ණිකාරුක්කතිස්සායසිං; කණ්ණති කුණ්ඩකං; † ආවාමොති හතතඋක්කලිකාය ලග්ගො කොච්ඡදනො, හං ඡබ්බිතවසාතන ගගෙතො බාදති. ඉදනකර්මනාති ට වදනති පිසස්සා කාදයො පාකවාච. පටිත්තඵලගොජ්ඣි පතිතඵලගොජ්; සාණා යිති සාණවාකාති; මිසාණායිති මිසාකෙවලාති; ඡව්දස්සායිති මතසර්වතො ඡබ්බිතවත්ථාති; එරකතිණාදිති වා ගන්තේවා කතති වාසනාති; පංසුකුලාතිති පඨවියං ඡබ්බිතනන්තකාති; නිද්ධොයිති රුක්ඛිත්තවත්ථාති; අජිනාති අජිනච්ඡතමො; අජිනක්ඛිපනති තදෙව මණ්ඩ ඵලිකං; සමුරුතනති චදන්ති. කුසවිරනති කුසභිණාති ගන්තේවා කතවිරකං; වාකවිරඵලකවිරකසුපි එසෙවතයො. කෙසකාලොනති මනස්සකෙසසති කතකාලං; සංසකාය චුත්තං යාතිකාතිපි තිස්සාව තප්පාටිතාති වත්ථාති කෙසකාලං තෙසංසතිතිසං සිත්තාලෙ සිත්තං දණ්ඨකාලෙ උරුකං අය්ගෙසා ච දුක්ඛසමිථායා ච දුග්ගකො ච වාසතිති. මාලකාලොනති අසොවාලාති කතකාලං; අලකපක්ඛිකාති උලුකපක්ඛාති ගන්තේවා කතතිවාසනං; උබ්බසකොති උඨං

* පරෙත්තකගොජනං. † කොරුකිකං.

සිතනො; උක්කුටිකප්පකානමනුසුතොති උක්කුටිකවිරියං අනු
 යුතොති; ගව්ගුණොපි උක්කුටිකොව හුතො උපපතිතො උප්පතිතො
 ගව්ගුණො. කණ්ටකාපසකපිණොති අයකණ්ටකො වා පකති කණ්ට
 කොවා හුමියං කොට්ඨොති තත්ථ වමං අත්ථොති සානවකුමාදිති
 කුමාරොති දසොති. සෙසානාති සසතොති තත්ථොති සෙසං කප්
 පෙති; සායනාතිසමානාති සායනාතිසං පානො මජ්ඣිමනිකො සාය
 නාති දිවසස්ස තිකතිත්තුංපාපං පවාසෙය්‍යාමිති උදකොට්ඨොතිනානු
 සොගං අනුසුතොති මහරාමිති දසොති. නෙකමග්ගොති කතාති
 තෙකවසාග්ගොති; රජොපල්ලොති රජමල්ලො; ඉදං අනතො
 රජොපල්ලොතිතසමාදානකාලං සකායං වදති. මජ්ඣිමනිකොති
 පාප්පල්ලොතිතසමාදානකාලං; සාම උදකමුඛිකිති යාම උදකමුඛිකිති; උද
 කොපි මම දයාපට්ඨපට්ඨිතා හොති හො පන වාසෙ අසෙසෙසු සකක
 රකථලදණ්ඩකාලිකාදිසු මත්තර උදකමුඛිකිති එතෙව සකකරක
 ථලදසො වුද්දකපාණාති පසෙසෙසෙති තෙනොති යාමඋදකමුඛිකිති
 මම දයා පට්ඨපට්ඨිතා හොති උදකමුඛිකිති න හතාම නති නා
 මිති කිංකාරණා මාගං වුද්දක පාණෙ විසමගතො සකකාමාපා
 පෙසි. නිතනාමලිතිණරුකතිත්තුංපාපං වුද්දක පාණෙ විසමගතො සකක
 මුඛිකිතිකො වුද්දක පාණෙ සකකාතං වධං මා අපාදිනාති එතදත්තං
 සතොව අතිකකාමාමිති දසොති අවෙලකෙසු කිරි හුමිං අනතොනා
 ලොකොපහති සීලො නාම නත්ති සිකාමාරං ගව්ගුණො. පි දුස්සීලොව
 හුතො ගව්ගුණාති උපපාකානං ගෙගෙ හුරුනොති දුස්සීලොව හුතො
 හුරුනාති අගව්ගුණොති දුස්සීලොව හුතො අගව්ගුණාති යද පන මොර
 පිණෙත පල්ලකං සමමජ්ජිකා සීලං අධිකාන නිසිදනාති තද සීල
 වනොති නාම හොනාති—වනකමුඛිකිති කතොලොදිතං අත්තං
 මනෙ විවරනතං; වනොති වනොති වනොති වනං; එසතො
 සකකත්තං. සකකාමිති ගව්ගුණො; ආරකුණොති අරකුණොති
 වනො; ඉදං අනතො අප්පකාලං සකායං වදති බොධිසතො
 කිරි පාසණ්ඩපරිගණනාත්තං පට්ඨපට්ඨිතං පට්ඨපට්ඨිතං නිරුත්තොති
 පන සෙසො පි න උපපකානො බොධිසතොති යං සානං උපපතාති
 තොති අතිවකතිතධිමං හොනාති පට්ඨපට්ඨිතො පන මා මං කොපි
 අද්දසාති තොව අරකුණො පට්ඨපට්ඨිතො තෙනොති මාමං තෙ අද්දසංසු
 අනම මා මා අද්දසාති; ගොසාති ගොවජා; පට්ඨපට්ඨිතොති
 තිකතිත්තුංපාපං; තත්ථ වතුගුණිකොති වතුගුණිකොති වතුගුණිකොති
 පාලකානං ගාවිති සකිං අපගතොති දිසාමෙ ගතොමෙ ව ජණ්ණ
 කාති හුමියං ධරෙය්‍යාමිති වතුගුණිකො උපපතාමිතිති අත්තො.
 නාති සුදං ආනාමෙති මනලකවල්ලානං ගොමොති කසොති
 නිරොජාති හොනාති තත්තං තාති වජ්ජිකා යාති තරුණකානං

‡ වතුගුණිකො.

ඕරපානෙන වඩ්ඪනතානං සබ්බජාති* නොමයානී කුච්ඡිපුරං බාදිතං
 සුත්ත වතසණ්ඩමෙව පටිසති තං සක්ඛායාග තාතිසුදං ආභාරෙමිති.
 සාවකිමිමම මෙති යත්තකං කාලං මම සකං මුද්දාකට්ඨං අපරිකම්
 නං හොති යාවමෙව වාරවලඤ්ජං පට්ඨන්තිත්තං තාවදෙව ආභාරෙමිති
 අර්ථො. කාලෙ පන ගව්ඡනො ගව්ඡනො පරිකම්භමං සලොභිතො
 උපවර්තනවාරවලඤ්ජො වච්ඡන්තං නොමයානී ආභාරෙසිං මහා
 ඩිකාමහොස්සන්තිනති මහනොග චිකට්ඨොපනෙ අපකන්තොප
 නෙති අර්ථො. නත්ත සුදං ආට්ඨිකං හිංසනකස්ස වතසණ්ඩස්ස
 හිංසනකත්තස්මිං හොතිති තත්තාදි පුරිවච්චනාපෙක්ඛනං සුදන්ති
 පදසුරණමනෙත නිසානො සාරිපුත්තාති ආලපනං අරං පනෙත්
 අත්තයාපනා—තත්තාති යං වුත්තං අරුඤ්ඤාසමිං හිංසනකෙවන
 සණ්ඩති තත්ත යො යො හිංසනකො වතසණ්ඩො වුත්තො තස්ස
 හිංසනකස්ස වතසණ්ඩස්ස හිංසනකත්තස්මිං හොති හිංසනකකිරියාය
 හොතිති අර්ථො. කිං හොති ඉදං හොති යො කොචි අචිතරානො
 ලොමාති හංසන්තිහි. අප්ථා තත්තාති සාමිඅර්ථො. භූමං සු ඉති
 නිපානො කිංසු නාම තෙ හොනො සමණ්ඩ්‍රාහමණාති අදිසු
 විය යං ඉදන්ති අධිපපතමත්තං පට්ඨකං විය කත්වා දස්සන
 වචනං. සු ඉදන්ති සුදං සක්ඛිවසෙන ඉකාරලොපො වෙදිත
 බෙබ්බං වක්ඛුන්ති යං භූන්තින්ති යං අනඤ්ඤාතං ඤ්ඤාමිතින්තින්ති කිංසුධ
 විතතන්ති අදිසු විය. අයං පනෙත් අත්ත යොපනා තස්ස සාරිපු
 තත හිංසනකස්ස වතසණ්ඩස්ස හිංසනකත්තස්මිං ඉදංසු හොති හිං
 සනකතසමිනති හිංසනකභාවෙති අර්ථො එකස්ස තකාරස්ස ලො
 පො දසිබෙබ්බං. හිංසනකත්තස්මිං යෙව චා පායො හිංසනකත්තස්ස ඉත්ති
 චා වතතබෙබ්බ ලිඛිතවිපල්ලාසො තනො නිමිත්තත්තෙව වෙත් භූමෙව
 චනං තස්මා එවං සට්ඨකො වෙදිතබෙබ්බං හිංසනකභාවෙ නිමිත්තං.
 හිංසනකභාවහෙතු හිංසනකභාවපට්ඨයා ඉදං සු හොති යො කොචි
 අචිතරානො නං වක්ඛුසණ්ඩං පටිසති යෙහෙයෙත ලොමාති හංස
 නතිති බහුතරාති ලොමාති හිංසන්ති උඛිමුඛාති සුචිසදිසාති කණ්ට
 කසදිසාති ව හුත්වා නිසන්ති අප්පාති න හංසන්ති බහුතරානං චා
 යත්තානං හංසන්ති අප්පකානං අභිසුරපුරිසානං න හංසන්ති.
 අනන්තද්ධිකාති මාසමාසස්ස අවසානෙ වතසස්සා එත්භුණ්මාසස්ස
 අදිමිති වතසස්සාති එවං උභිතනමත්තරෙ අවසි රත්ති; අබ්බොකා
 සෙති මහාසනෙතා ගිවපාතසමයෙ රත්තිං අබ්බොකාසෙ විහරති අප
 ස්ස රොමීකුපෙසු ආවුතා මුත්තා විය ගිමබ්බිත්තති තිට්ඨන්ති සරිරං
 සෙතද්දකුලපාරාතං විය හොති. දිවා මහාසණ්ඩති දිවා ගිමබ්බිත්ත
 සු සුරියානපසමස්සෙන විගතෙසු අස්සාසොපි හවෙය්‍ය අයං පන

* භවිමජාති.

සුරියෙ උගෙවන්නෙයෙව වනයන්හි. පරිසරී නත්තාපිය සුරියාන
පෙන පගෙරිතං හිමං සිරිතෙයෙව පතති. දිව්වා අනෙකාකාසෙ චිත
රාමි රතනී. චිතසන්තති හිමනකාලෙ නිතරස දිවා අනෙකාකාසෙ
විතරති තෙනත්තෙ කෙවත්ති සෙදධාරා මුවිචිංසු රතනී. අස්සාසො
භවෙය් අසං පන සුරියෙ අනෙකාකාසෙව වනයන්හි. පරිසරී
අචස්ස දිවා ගතිනඋගෙව වනයන්හි අභිතාරකාසුසං පකිත්තතා
විය අත්තනාමො පරිදතිත්. අනෙව්විසාති අනුආචරියා; පටිභා
සිති උපසිති; සොනිතෙතාති දිවා අනෙකාකාසෙව රතනී, පන උසුමාස සුත
තෙතා; සොසිතොති රතනී. උගෙවන දිවා ගිමොදතෙන සුතින්
තො; ගිංසනිත්තාති භයජනකෙ; නිගෙතාති නිවෙවලො; නිවාසන
පාරුපතෙති සති සිතං වී. උග්ගං වා න අභිබ්බෙය් නවි ව න
සීති දස්සෙති. නි චග්ගිමාසිතොති අග්ගිමි න උපගතො; එසං
පසුතොති සුචිතසනත්තං පසුතො පසුතො; මුනිති නද අත්තා
නං මුනිති කතො කපෙති. ජමංසිතාති උපසිද්ධිසාති අවසිති;
උපබ්බාසාති යථා සිසුප්පානව පාදපධානව පඤ්ඤාසති එවං භන්තරි
මාත්තං සෙය්. කපෙපමිති දස්සෙති. ගොමන්තිලාති ගොපාලකද
රකා; තෙ නිරබ්බෙය්සත්තස්ස සන්තිතං ගතො. සුමෙධිං සිං ඉමෙතිං
යාතෙ කසමා නිසිගොතා කපෙති. වදන්ති බොධිසත්තො අබොමු
බො නිසිදති න සමථි අථ නං තෙ අකපෙතු. නි දස්සාමාති පරිවා
රෙතො ඔච්ඡිදන්ති සිරිතර බෙලා පාතෙන්නි බොධිසත්තො එවලි
න කපෙති අථ නං සිං න කපෙසිති ඔමුතොත්ති පස්සාමස්ස
උපරි විස්සජ්ජන්ති බොධිසත්තො එවලි න කපෙති. සෙව තතො
නං කපෙති කපෙති පංසුතකන ඔකිරන්ති බොධිසත්තො එවලි න
කපෙති. සෙව තතො අථස්ස න කපෙසිති දණ්ඩකසලාතො
ගහෙතො කණ්ණිකාතොසු පටෙසෙන්නි බොධිසත්තො දුකො
තිප්පා කටුකා වෙදනා අධිවාසන්තො කස්සචි කිචි න කපෙස්සා
මිති මිතකො වස අවත්ති තෙනාහං න ඉමා පභාහං සාදිසුතෙ අහි
ජාතාමි තෙසු පාපකා චිතතා උප්පාදෙනාති න මයාතෙසු පාපකා
විතතං උපාදිතන්ති අපො. උපපකාමිතාරස්මිං ගොතිති උපබ්බා
විතාරොයෙව හි විතාරස්මන්ති වුතො. තෙතෙව ච ඉධ ඉදං සු
මෙති එත්ති අසං සුමෙති එවං අපො වෙදිතබ්බො; ඉමිතො තෙස
න අඤ්ඤාති එවරුපාති පදනි වෙදිතබ්බොති. ඉමිතො ඉතො එකඤ
වුති කපෙසු සුරිතං උපපබ්බාමිතාරං දස්සෙති යංසකායාහං

“සුබො තෙතෙ න රජ්ජාමි දුකෙධි ගොමි න දුච්චතො
ආබ්බත්තුලිතො ගොමි එසා මෙ උපපබ්බාපාරමි” හි.

ආහාරෙහි සුඛීති කොලාදිනා එකභවන ආරක්ෂකආහාරෙන
සකකා සුඛීතිවුනති එවං දිශිනො ගොහති. එවමානං සුඛීති එවං වද
නති; කොලෙහිති බදරෙහි; කොලාදිකන්ති කොලාති මද්දිවො
කහපානකං; කොලවිකන්ති කොලසාලවකොලද්විද්වකොල
විකාරං; එකපරමොති එකං පමානං පරං අස්සාති එතපරමො; තද
එතග්වුතිකපමභවතෙ පි න බෙලුවපකාලපකාලපමානො
කොලො ගොති යං එතරති කොලස්ස පමාරං එතකොව ගො
තිති අමො. අබිමනකසීමානනති අතිවිසතිසමාචං; ආසිතිකස
බ්බාති වා කාලසබ්බාති වාති යථා ආසිතිකවල්ලියා වා සසිට්ඨා
නෙසු මිලාසිමා මජ්ඣෙ උනනතුනනනාති ගොහති එවං ලංකා
අබ්ගපච්චබ්බාති ගොත්තිති දස්සති. ඔට්ඨසද්දනති යථා ඔට්ඨස්ස
පදමජ්ඣෙ ගච්ඡිං. ගොති එවමෙවං බොධිසත්තස්ස මිලාපන මංස
ලොතිනෙ වච්චවාරස්ස අන්තො පට්ඨංගා ආතිසදං මජ්ඣෙ ගම්
භිරං ගොති අපස්ස භුමියං නිසිනනාධානං සරපුංඛෙන අකන්තං
විස මජ්ඣෙ උනනං ගොති චම්චනාවලිති යථා රජ්ජයං ආවුති
නිා කතා වට්ටනාවලි වට්ටනාං අන්තරන්තරා නිනනා ගොති
වට්ටනාධානෙසු උනනා එවං පිට්ඨකණ්ටකො උනනාතාවනතො
ගොති. ජරසාලාස ගොසානසිසොති ජිණ්ණසාලාස ගොපාන
මුහො; තා මංසගොමුමිමා මණ්ඩලෙ පට්ඨනන්ති මණ්ඩලෙන. මුමි
නිා භුමියං නිට්ඨන්ති එවං එකා උපරි ගොති එකා ගොධාති ඔලු
ගහවිලාසා ගවන්ති බොධිසත්තස්ස පන එවං එසුලියො තස්ස
ලොතිනෙ ජිණ්ණ මංසෙ මිලාපන එසුලන්තරෙති වමොති ගෙඬා
ඔතිණ්ණාති තං සත්ථාසෙනං වුත්තං ධක්ඛාසිකාති ගෙඬා අනු
පට්ඨා; තස්ස භිර ලොතිනෙ ජිනන මංසෙ මිලාපන අකම්භාචාචකා
මඤ්ඤබ්බං ආහවෙ අට්ඨංසු නෙතස්ස එවරූපා අකම්භාරකා අනෙසු
ආමකවර්ණංගාති තරුණකාලෙන ජිත්තො; සො හි වාතාත
පෙන සම්මුඛති වෙව ලීලායති ව, යාවස්සු මෙ සාදිසුත්තාති සාරි
සුත්ත මංසං උදරවර්ථි යාවපිට්ඨිකණ්ටකං අල්ලිනා ගොති අථවා යා
චුස්සුම සාරිපුත්ත සාරි යා අතොසි දක්කරකාරිකා මඤ්ඤ හි උදර
මුච්චි පිට්ඨිකණ්ටකං අල්ලිනා අතොසිති එවමෙව සමිනෙහි වෙදි
තඤ්ඤා පිට්ඨිකණ්ටකං සෙව පටිගණ්ණාමිති සහ උදරවර්ථිං සෙව ප
ටිගණ්ණාමි; උදරවර්ථිං සෙව පටිගණ්ණාමිති සහ පිට්ඨිකණ්ටකං ගණ
හාමි; අවකුණ්ණා පසකාමිති තස්ස හි උචාරපස්සාවන්ධාය නිසි
නනස්ස පස්සාමිවා තෙව නිකඛන්ති වට්ඨං පන එකම කතකට්ඨි
මතුතං නිකඛන්ති බලවදකං උප්පාදෙති සර්ප්පා සෙද මුච්ච
කට්ඨි තෙද්වි අවකුණ්ණා භුමියං පනති තෙනාග අවකුණ්ණා ප
තාමිති. නමෙව කාසනති තං එකනවුතිකපමභවතෙ කායං; මහා

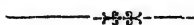
කුසලානං පුණ්ණං පටිත්ථිතං විනයානං සන්ධිං ඉමිං ඉදං ආරාධනං
 පඤ්ඤානං පුනිච්ඡානං චංසෙවං ලොකිකෙ වාසනී තිට්ඨනති සංසාරං
 අනාදො වච්චිමිණොව ලොමානි විය හන්දෙවෙව ලග්ගාදිති තං
 ට පුනිච්ඡානි ලොමානි කායයමා පටතනති. අලමිට්ඨසඤ්ඤාණිද
 ඤානාමිසෙසානි අරියගාවං කාතුං ආමන්ථං ලොකුතතරමානං; ඉමි
 ඤාණෙව අරිසාස පඤ්ඤාණානි විපක්ඛනාපඤ්ඤාය අනාධිගමා; ආරාධනං
 අරිසානි යා අගං මහාපඤ්ඤා අධිගතා; ඉදං වුත්තං ගොති යථා
 පුනිච්ඡානි විපක්ඛනාපඤ්ඤාය අධිගතතතා මග්ගපඤ්ඤා අධිගතා එවං
 මහාපුත්තිකපට්ඨනෙක විපක්ඛනාපඤ්ඤාය අනාධිගතතතා ලොකු
 තතරමානපඤ්ඤං නාධිගතොසමිති. එතරො පනාග ඉමිසාසෙවංති
 වුත්තපඤ්ඤාපි යාගං අරියාති වුත්තපඤ්ඤාපි මග්ගපඤ්ඤායෙව
 අථ නං භික්ඛු ආගංසු එවං සන්තො මග්ගස්ස අනාධිගතතතා මග්ගං
 නාධිගතොසමිති ඉදං වුත්තං ගොති හන්දොති ආවුසො කිවාපි දිට්ඨ
 තුං න සෙසානාමි වෙසිපන මග්ගපඤ්ඤායෙවංති. එතදෙව වෙසිපි
 සුත්තං ඉතරථාමි යා අගනති නිදද්දෙසො අනනුරුපො සියං ගෙ සංඝා
 රෙණ සුමිති බහුකං සංසරිතා සුඤ්ඤිති වදනති; උපපනති සා සුමි
 ති බහුකං උපපජ්ජිතා සුඤ්ඤිති වදනති; ආමාසෙස සුමිති බහුසුරා
 ඉතසු වසිතා සුඤ්ඤිති වදනති; භික්ඛු රාතෙසු සංසරණකවසෙන
 සංඝාතරො උපපජ්ජනකවසෙන උපපාති වසනම් වසෙන ආමාසෙසා
 සුමිතායෙව වුත්තා. සෙසෙසඤ්ඤානි බහුසාගෙ යජ්ජිතා සුඤ්ඤිති වදනති;
 මුඛාමසිද්ධොසානි තිති සංඛෙති බන්ධනානිසෙසෙන වුද්ධිති අභිති
 සෙසත; අනාමිපට්ඨිතාසාති බහුආනිපට්ඨරණෙන සුඤ්ඤිති වද
 නති; දතරොති තරුණො; සුමාති ගොඩබෙසෙසෙන සමනනාගතො;
 සුසුසාලසෙසොති සුචිත්තාලසෙනා; භග්ගොති සොබ්බෙනති සම
 නනාගතොති ඉමිනායං සෙන ගොබ්බෙසෙසෙන සමනනාගතො සුචි
 තා සොබ්බතං ගග්ගං ලබ්බනති දසෙසති; සෙමෙහ වසෙසාති පඨ
 මවසො; නාම තෙනති සවසෙසාති තෙන සමනනාගතොති දසෙසා.
 පඤ්ඤාචෙසතාමිසෙසානි පඤ්ඤාය ව්‍යන්තනාවෙන; ජිණ්ණො
 ති ජරාජිණ්ණො; වුමොති වසිජිතා; සිතඅභිතාවච්චෙහො; මහලු
 ඤාති ජාතිමහලුකො; අබ්බෙසොති බහුං අධ්‍යානං ගතො; වීර
 ඤාලාතිකතෙනො. වසො අනුප්පෙතොති වසනංගතා තතිගං ඤා
 තං පටිත්ථිතං අනුප්පෙතො; ආසිට්ඨො මම වසො වන්තාමිති
 ඉමිං කීරසුත්තං භගවා පරිනිබ්බානං වච්ඡරෙ කප්ථෙති තසමා එව
 භාසා; පරමාසාති උත්තමාස; සන්ධානි ආදිසු පදනෙවෙපි පදකතා
 මුපි වදනායං වදනකසෙව උග්ගණතකසංස්ථානා භගිනාමි. කුසලා
 නිපට්ඨිතාපනිමිති තතා භගිනාම; එවං ගතිතං ධාරිතං සප්පිතං
 කාතුං සමපට්ඨිතං මිති නාම; තස්ස අත්ථ වාරණම් දසකාසමි
 තිතා පඤ්ඤාවෙනතිගං නාම, දලබ්බෙමිබ්බා බහුකසෙසො දසකා

ධත්තා ගතෙත්වා සිතො ඉස්සානො; දලකධත්තා නාම විසභස්සත්වාමං
 වුච්චති විසභස්සත්වාමං නාම යස්ස ආරොපිතස්ස ථියාබ්බො
 ලොහසීසාදීනං මාරො † දොරොති ගතො යාවකාණ්ඩප්පමාණා
 උක්ඛන්තස්ස පටිච්චො චුළුති ධිකතිමොති දසවාදස ව
 ස්සාති ආර්ථිකාදිල උගානිතස්සො; කතනොත්ථාති සොටි
 සිප්පමෙව උගාණොති කතනොත්ථා නොති අසං පටිකතනොත්ථා
 විණ්ණවසිතොවා, කතුපාසොති රාජකුලාදියු දසධිතස්සො; *
 ලහුතකති අසතොති අතො සුසිරං කත්වා තුලාදිති සුරෙත්වා
 කතලාබ්බපරිකමෙත වලලුකත කාණ්ඩන; එවං කතා හි එක
 උසනාමි වෙ උසතාති ගව්ඨති අභිඋසනාමි පසාලො උසනාති ගව්ඨ
 ති. අපසකසිරොති නිද්දමකතන; අතිපාසොත්ථාති අතිකතමෙ
 යො; එවං අබ්මතකතිමතොති යවා සො ධත්තාගොති විදහි
 චතුරබ්බලාප්තං සිසමෙව අතිකතමෙති එවං පදසතමස් පදසතස්ස
 මස් උගානොත්ථං උපධාරිත්තුං සජ්ඣාසිත්තුං අත්ථකාරණාති ව උපපරිකම්
 තුං සමත්ථාති අමො. අසසුනු අගිහපිහබාසිනසාසිනාති අසිනපිතා
 දිති භි භගවතාපි කාතබ්බාති හොති භිකූටිටි නභො තෙසං
 කරණමකතකාලෙ යමෙත්වාති දෙසෙති. අපරිකාදිනාසෙවති අපරි
 කම්ණොසෙව; යමෙ හි එකො හිකු කායානුපස්සනං පුට්ඨති අසෙසු
 වෙදනානුපස්සනං පෙ-ධානානුපස්සනං ඉදිනා සුසො අතො පුට්ඨස්සාමි
 ති එකො එකං න ඔළොකෙති එවං සන්නොපි තෙසං වාරො පසෙසු
 යති බුභානං පන වාරො න පසෙසුයති වදන්තතුරබ්බලාප්තං
 අතිකතමතො පුරෙතරංසෙව පුද්දසව්ධෙත කායානුපස්සනං නව
 විධෙත වෙදනානුපස්සනං සොළසවිධෙත විතත නුපස්සනං පච්චිධෙ
 තා ධම්මානුපස්සනං කමෙති තිස්සන්තු වා එතෙ පානාමො සමෙ හි
 අසෙසු පනතොරො සමපප්පාධොසු අසෙසු ඉධිපාදෙසු අසෙසු පථි
 ප්ථිසෙසු අසෙසු පච්චලෙසු අසෙසු සහනොමාජ්ඣමෙහෙසු අසෙසු අසි
 මගගෙහෙසු පසෙසු පුට්ඨස්සං නාම භගවා කමෙයො. තිස්සන්තු වා
 එතෙ අසි යමෙ සානානංසට්ඨා බොධිපක්ඛෙසු පසෙසු පුට්ඨස්සං
 නමි හතවා නාපදෙව කමෙයො කසො යාවතා හි ලොකියමනාපනා
 එකපදං කමෙති නාම ආනාදෙත්ථොරො අසප්පති කමෙති ආනාදෙ
 තොර පන එකපදං කමෙතොසෙව භගවා සොළසපදති කමෙති
 කසො භගවතො හි භිවතා මුල දන්තාවරණං සුභස්සි ගං වචනං අන
 ලිතං හමනපට්ඨාසො ලහුකො තෙනාන අපරියාදිනාසෙවස්ස සාරි
 පුත්ත තවානස්සාති. ධම්මදෙසනා හි ගාතා යිපනා; ධම්මදෙසන
 ථොති පාළියා පදව්ග්ගො නස්ස නස්ස අත්ථව්ග්ගො අකධරං;
 පසුතප්පිතාගති පසුතව්ග්ගකරණං, ඉමිනා කිං දෙසෙති පුරෙක

† භාගො. * දසධිතස්සො.

තථාගතො දහරකාලෙ අකබ්භානි සමපිණ්ඩකාං පදං චන්ද්‍රං ස
 කෙතානි චතුඅකබ්භෙරති වා අභිඅකබ්භෙරති වා පදානි සමපිණ්ඩකාං
 වා වන්ද්‍රං සකෙතානි චතුඅකබ්භෙරති වා අභිඅකබ්භෙරති වා කොළසඅකබ්
 භෙරති වා පදෙති යුත්තාං යාථාය අන්ධං වන්ද්‍රං සකෙතානි ඉදානි පන
 මහලලකකාලෙ අකබ්භානි සමපිණ්ඩකාං පදං වා පදානි සමපිණ්ඩකාං
 යාථා වා යාථාය අන්ධං වා වන්ද්‍රං හ සකෙතානි ඵලං නත්ති දහර
 කාලෙ ඵ මහලලකකාලෙ ඵ සබ්බමෙතං තථාගතස්ස අපරියාදි
 න්‍යායෙවති ඉදං දසෙය්‍යති. මමකෙන මෙපි මන්ති ඉදං බුබ්බලදී
 පනන්තෙව පරිකප්පෙතා ආහ දසබලං පන මවකං ආරොපෙතා
 ගාමනිගමරාජධානියො පරිහරණකාලො නාම නත්ති තථාගතා හි
 පමමෙ ආයුෂ්‍යකාසායෙ බ්‍රහ්මචරිඤ්ඤි අනතිභුතා සුවණ්ණවණ්ණ
 ස්ස ඤරිස්ස වෙවණ්ණියෙ අනුප්පන්නෙ දෙවමනුස්සානං පිය
 මනාපකාලෙයෙව පරිනිබ්බයති. නාගසමාලොති තස්ස ථෙරස්ස
 නාමං ; පඨමබොධියං හි විසතිවස්සන්තරෙ උපවාණනානිතමෙසියමෙ
 රා විස අයමපි භගවතො උපසාකො අහොසි. චිත්තානොති මඤ්ඤ
 මඤ්ඤ නාලච්ඡව්වානෙන භගවතො උතුසුඛං සමුච්චාපයමානො ;
 ඵනදමොමානි සකලසුත්තන්තං සුචා භගවතො පුබ්බවර්තං දකක
 රකාරිතං * ආගමම පසනො අච්ඡිද්ධං භගොති ආදිවචනං
 අටොච. තත්ථ අප්පරං පහරිතුං යුත්තන්ති අච්ඡරියං. අභුක්ඛුඛි
 නති අබ්භිභුතා ; උභයෙනපි අත්තනො විභාසමෙව දීපෙති. කො
 නායමා අසං භගොති හද්දංකා වතායං ධර්මපරියායො හඤ්
 ස්ස භගවන්තං ආයාජිතා නාම ගණිතාපෙමිති අබ්පායෙන ආහ.
 අථස්ස භගවා නාමෙ ගණනො නාමානි හ වන්ති ආදිවාහ.
 තස්සන්තො යස්මා ඉමං සුචාව ලොමානි හඨානි තස්මාතිත යං නාග
 සමාල ඉමං ධර්මපරියායං ලොමහංසනපරියායොනෙවනං ධාරෙතිති.

මහාසිංහාදසුත්තමණ්ණොනා නිසීදා

ඵවපෙසුත්තන්ති මහාදුක්ඛකාලං තත්ථ සමබ්බලානි විනයපරි
 යායෙන න්‍යායා ජනා සමබ්බලානි වුවන්ති තතො පරං සමෙසා සුත්ත
 න්‍යාපරියායෙන න්‍යායා ඵව නතො උඬං සමබ්බලා ඉධ සුත්ත
 න්‍යාපරියායෙන සමබ්බලානි වෙදිතබ්බා. පිණ්ඩාස පටිසිංසුති
 තෙ පන න තාව පටිඨා පටිසිස්සාමානි නික්ඛන්තන්තා පන පටිසිං
 සුති වුත්තා යථා කිං යථා ගාමං යථිස්සාමිති නික්ඛන්තපුරිසො තං
 ගාමං අප්පන්නොපි කුඨිං ඉන්ද්‍රානාමොති වුත්තෙ ගාමං හතොති
 වුවන්ති ඵලං. පටිබ්බාජකානං ආරාමොති ජෙනවතනො අභිදුරෙ

* දකකරකායං

අඤ්ඤානිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො අතී නං සංඛායා එව මාහංසු. සමුත්ථානා ආවුසොති ආවුසො තුට්ඨානං සන්ධා සමුත්ථො ගො තමො; කාමානා පටිඤ්ඤානති කාමානං පහානං සමතික්කමං පඤ්ඤාපෙති රූපවෙදනාදිසුපි එසෙව නයො නන්තිත්ථියා සකසම යං ජානනා කාමානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙය්‍යං පඨමඤ්ඤානං වෙද මානා රූපානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙය්‍යං අරුපනවං වෙදමානා වෙද නානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙය්‍යං අසඤ්ඤානවං වෙදමානා තෙ පන ඉදං නාම පඨමඤ්ඤානං අයං අරුපනවො අයං අසඤ්ඤානවොතිපි න ජානනති තෙ පඤ්ඤාපෙතුං අසකෙකානනාපි කෙට්ඨං පඤ්ඤාපෙ මාති වෙදනති නථාගතො පන කාමානං පරිඤ්ඤං අනාගාමිමයො න පඤ්ඤාපෙති රූපවෙදනානං අරහත්තමග්ගන තෙ එවං ම ගතෙන විසෙසෙ විජුමානොපි ඉධ නො ආවුසො කො විසෙසොති ආදිමාහංසු. ඉධාති ඉමසමිං පඤ්ඤාපනෙ; ධම්මදෙසනාය වා ධම්ම දෙසනානති යදිදං සමුත්ථානං වා ගොතමස්ස ධම්මදෙසනාය සභිං අවුහානං වා ධම්මදෙසනං අවුහානං වා ධම්මදෙසනාය සභිං සමුත්ථානං ගොතමස්ස ධම්මදෙසනං ආරම්භ නානාකරණං වුට්ඨෙථ නං කිං නාමාති වෙදනති දුතියපදෙපි එසෙව නයො. ඉති තෙ ම ඤේඛි භික්ඛාසුභාසමුත්ථානං විස සාසනෙන සභිං අත්තනො උභිං වච නමතෙන සමධුරං යථසිංසු. තෙම අභිනාදිංසුති එවමෙන නති න සමපටිවර්ජිසු; න පටිකකාසිංසුති නයිදං එවනති න පටිසෙමෙසු; කාමො තෙ කිර තිත්ථියා නාම අකුජානා* ජානිත්වා වා අජානිත්වා වා කථෙය්‍යනති නාභිනාදිංසු පරිඤ්ඤානති වචනෙන ඊසකං සාසනගන්ථො අතීති න පටිකෙකාසිංසු ජනපදවාසිනො වා එ තෙ සකසමයපරසමයෙසු න සුචුක්ඛානාපි උභයං නාකංසු. ගමෙ ව සමපාසිස්සනති සමපාදෙත්වා කථෙතුං න සකතිස්සනති; උත්ත ජිම්භි විභානනති අසමපායනනො උත්තරිමපි දුක්ඛං ආපජ්ජස්සනති සමපාදෙත්වා කථෙතුං අසතෙකානනානං හි දුක්ඛං උපපජ්ජති. සමානං ගික්ඛමෙව අමිත්ථස්සනති එන්ති නනති නිපාතමතතං යථාති කාරණවචනං යසමො අවිසයෙ පඤ්ඤා පුරිඡිතොති අත්ථො. සදෙව කෙති සගදෙවෙති සදෙවකෙ; සමාරකාදිසුපි එසෙව නයො. එවං තීති ධාතාති ලොකෙ පකඛිපිත්වා චෙ පජායාති : පච්චෙපි සත්තා ලොකමෙව පරියාදිසිත්වා එතස්මිං සදෙවකාදිග්ගදෙ ලොකෙ නං දෙවං වා මනුස්සං වා න පස්සාමිති දිපෙති. ඉතො වා පන සුඛාති ඉතො වා පන මම සාසනතො සුඛා; ඉතො සුඛා හි අත්ථාග තොපි නථාගතසාවකොපි ආරාමෙය්‍ය පරිතොසෙය්‍ය අඤ්ඤාථා ආරාධනා නාම නතීති දසෙය්‍යති ඉද්දති අත්තනා තෙසං පඤ්ඤා

* අකුජානා

නං වෙසසාකරණෙන චිත්තාරාධනං දමස්සමනතා කො ච හික්ඛි
 වෙති ආදිමාහ, කාමගුණානි කාමසිතබ්බසේන කාමාව බක්ඛනාසේන
 ගුණා; “අනුපානාමි හික්ඛවෙ අනනානං පඨානං මිගුණං සඛිකාපි”
 නති එඨ ති පටලසො ලුණසො. “අවෙවනති කාලා තරසනති
 රත්තිසො ඵසොගුණා අනුපුබ්බං ජගන්ති” හි එඨ රාසසො
 ගුණසො. “සත්තුණා දක්ඛණා පාටිකංඛිතබ්බා” හි එඨ ආතිසංස
 සො ගුණසො. “අනං අනනගුණං කසිරා මාලාගුණෙ බහු” හි එ
 ඨ බක්ඛනසො ගුණසො. ඉධාපි එසොප අධිපෙසමො තෙන වුත්තං
 බක්ඛනාසේන ගුණාති මසක්ඛිවිසංකප්පාති ඵහුච්චිසංකප්පෙන
 පසස්සිතබ්බා. එතෙහුපාසෙත සොනරිකුසුය්‍යාදිසුපි අපේඨා වෙදි
 තබෙබ්බා ඉඨාති පරිසිඨා වා ගොන්තු මාචා ඉඨාරිච්චෙණගුණාති අපේඨා;
 කාමාති කමතිසසා; මනාසාති මනව්ච්චිතකා; පිසරුපාති පිසරු
 තිකා; කාමුපසංගිහාති ආරිච්චෙණං කප්පා උපපජ්ජමානෙන කාමෙන
 උපසංගිතා; ජජ්ජිකාති රාගාපත්තිකාරණගුණාති අපේඨා; සදිමු
 ඥාසාති ආදිසු මුද්දති අච්චලිප්පෙබ්බසු සංකප්පං සංපෙඨා හඨමුද්
 දය; ගුණනාති අපජ්ජදගණනා; සංඛානනාති පිණ්ඩගණනා යාය
 බෙවතං ඔලොකෙත්වා ඉධ චාත්තසා විහි හට්ඨස්සති රුක්ඛං ඔලොකෙ
 ත්වා ඉධ චත්තකානි එලාති හට්ඨස්සනාති ආකාසං ඔලොකෙත්වා
 ඉමෙ ආකාසෙ සතුණා චත්තකා හට්ඨස්සනාති ජානනාති. කසිති
 කසිකමුමං; චණ්ණාති ජලපණ්ණාච්චලපණ්ණාදිචණ්ණප්පථො;
 ගොරකකතති අනාගො පා පරසං පා ගාමො රක්ඛිතො පටිගො
 රසත්තිකසෙන ජිවතකමුමං; ඉසසප්පො චුච්චති ආචුධං ගමෙත්වා
 උපඨානකමුමං; රාජපාරිසාති විනා අචුධෙන රාජකමුමං කමා
 රාජ්ජපඨානං; සිසසංකප්පාති ගහිතාවසෙසං හඨිඅස්සසිප්පාදි;
 සිතස්ස පුරකකතනාති ලකං චිය සරස්ස සිතස්ස පුරතො සිතො;
 සිතෙන බාධිමානාති අපේඨා, උණෙහපි එසෙව නසො. ඩාසාදිසු
 ඩාසාති පිඛිතලමකසිකා; මකසාති සබ්බමකසිකා; සිරිංසපාති යෙ
 කෙච්චසරිත්වා ගච්ජනාති; රිසසමානොති රුප්පමානො ස්ථිතිච්චමානො;
 මිසසමානොති මරමානො; අසං ගිකකමුමති හිකකවෙ අසං මුද්ද
 දිහි ජිවිකාකප්පනා ආච්චම සිනාදිපච්චමො අබාධො; කාමානං ආදි
 න්තමා කාමෙසු උපද්දමො උපසමගාති අපේඨා. සඤ්චිතසාති
 පච්චෙකබ්බා සාමං පසස්සිතබ්බා, දුක්ඛකමකසාති දුක්ඛරාසි; කාම
 ගෙතුති ආදිසු පච්චසමෙන කාමා අස්ස ගෙතුති කාමග්ගතු; මුල
 සේන කාමා නිදනමස්සාති කාමනිදනො, ලිඛිතවිපලාසෙන කාම
 නිදනනාති වුත්තො. කාරණසේන කාමා අබිකරණං අස්සාති කාමා
 ඩිකරණො; ලිඛිතවිපලාසෙනෙව පන කාමාබිකරණනාති වුත්තො.
 කාමානගමෙව ගෙතුති ඉදං නියමවචනං කාමපච්චසා උපපජ්ජතිගෙවො

ති අනෙකු. උපනිකානි ආර්ථසමුදායකවිරයෙන උභයනායක; සම
නොති නං විරියං පුබ්බතාපරං සමපනනසු; චායමනොති වායාමං
පරකකමං පයොනං කරොතනසු; නාගිනිජමජනනිති නතිපථජ්ජ
නති අත්ථං නාතිරුහනති; සොවනිති චිත්තෙ උපපතතචලවංසා
කෙන සොචති; කිලමනිති කායෙ උපපතනදුෂකඛන කිලමති;
සරිදෙවනිති වාචායි පරිදෙවනි; උරුහාමිනති උරං තාලෙතා
කඤ්ඤා රොදති; සමමානං ආරුහතිති වියඤ්ඤා වියසම්මුල්ලිතා
හොති; මොසනති තුරුණං; අච්චලොති නිප්ථලො; ආරකඛායකාරණ
නති ආරකඛකාරණා; කිනාති මෙති කෙන භුතඛා උපායෙන(මයා);
සමපි මෙති යමපි මයාං කසිකාදිති කාමා උපාදිතා ධනා අහොසි;
නමපි නො නාමිති තමපි අමිහාකං ඉද්ධති නත්ති; සුනමපරං හික්ඛ
මෙ කාමනෙහුති ආදිනාපි කාරණං දසෙසාදොව ආදිනවං දීපෙති. ත
ත්ථ කාමනෙහුති කාමමපදිමයා; රාජානොපි රාජ හි විදදනති කා
මනිදුනනති භාවනාපුංසකං; කාමෙ නිදුනං කාමා විවදනති අනෙකු.
කාමාධිකාරණනතිපි භාවනාපුංසකමෙව; කාමමෙව අධිකරණං ක
තා විවදනති අනෙකු. කාමානමෙව නෙහුති ගාමනිගමසෙනාපති
සුරොතිතභාගනනාදිතං කාමානංයෙව නෙතු විවදනති අනෙකු.
උපකකමනාතිති පහරනති, අසිමමමනති අසිමෙව බෙවකථලකාදී
ති ම; ඔක්කලාපං සනාතනිකානි ධනා ගතෙතා සරකලාපං සනත
ස්තිතා; උපනො මිසුල්ලනති උපනො රාසිභුතා; පකඛඤ්ඤාතිති
පටිසනති; උසුසුති කරෙකසු; විජේජානලගෙනසුති විපරිවතනමා
නෙසු; හෙ නායාති තෙ තස්මිං සඬාමෙ; අද්දවලෙපනා උපකාර
සොති එත්ථ මහුසා පාකාරපාදං අසුඛරසණ්ඩානෙන ඉසකාදී
හි විනිතා උපරි සුධාය ලෙපෙනති එවං කතා පාකාරපාද උපකා
රියොති වුච්චනති තා තතෙතං කලලෙතං සිතතා අද්දවලෙපනා
නාම හොනති. පකඛඤ්ඤාතිති තාසං තෙසා නිබ්බතඅසුලුකඛසුලා
දීති විජ්ඣයමානාපි පාකාරසු විච්ඡලනාවෙන ආරොහිතං අස
කෙකානතා උපධාවනතිසෙව. පකඛසීසාති කභිතගොමයෙන; අභි
මගෙන නාති සතදනෙන; තං උපදනතාකාරෙන † කතා නගරවා
රං හිඤ්ඤා පටිසිසාමාති ආගතෙ උපරිවාසෙ සීතා තසු බකින
යොතනාති භිඤ්ඤා තෙන අනිවරොක ඔවද්දනති. සංග්ගපි භිඤ
නතිති සරසං භිඤ්ඤාති; නිලලාපනති ගාමෙ පහරිතා මහාපි
ලොපං කරොතති; එ නාගාමිකනති පණණාසමනතාපි සසීමතතා
පි පරිවාසෙතා ජීවනාසං ගතෙතා ධනං ආගාරපෙනති; පටිපනෙපි
නිසංගතිති පඤ්ඤානකමං කරොතති; අබ්බදනකෙහිති මුග්ග
රෙහි; පහාරෙහිපි * පහාරසාධනත්ථං වා වතුහත්ථං දණ්ඩං වෙධා මේ

යො ගතිතදණ්ඩකෙහි. බිලබිකපාලිකනති කප්පලකලිකමකාරණං; තං කතරානතා සිසකපාලං උපපාටෙතො නතතං අයොගුලං සරණං සෙන ගහෙතො තඤ්ඤ පකඤ්ඤනති තෙන වඤ්ඤායං පකඤ්ඤනති උපරි උත්තරනති. සබ්බමුණ්ණිකනති සබ්බමුණ්ණිකමකාරණං; තං කතරානතා උත්තරොසලහතො කණ්ණපුළුකනලවාටකපරිච්ඡේදෙන වමං ජිහ්විකා සබ්බකෙසෙ එකතො ගණ්ණං කතො දණ්ඩකෙත වාලෙතො උපපාටෙතො සහකෙසෙහි වමං උසහති තතො සිසක වාහං ථුලසඤ්ඤාති සංසිකා ධොවනතා සංඛවණ්ණං කතරානති. රාහුමුණ්ණිකනති රාහුමුණ්ණිකමකාරණං; තං කතරානතා සභිකුතා මුඛං විවරිතො අතොමුඛෙ දිපං ජාලෙනති කණ්ණපුළුකනති වා පඨාය මුඛං නිබ්බදනෙන බණ්ණති ලොහිතං පත්ඤ්ඤාති මුඛං පුරෙති. ජොති මාලිකනති සකලසරිරං තෙලපිලොහිකාය වෙසේතො ආලිවෙපනති; හංසපණ්ණාතිකනති හඤ්ඤ තෙලපිලොහිකාය වෙසේතො දිපං විය පජාලෙනති; එරකවනතිකනති එරකවනකමකාරණං; තං කතරානතා හෙඨා ගිවතො පඨාය වමවටෙටි කනතිතො ගොප්ථකෙ පාතෙනති අථ නං යොතෙනති බසිකා කභිඨනති සො අතතනොව වමවටෙටි අකකමිකා අකකමිකා පනති. චිරකවාසිකනති චිරකවාසිකමකාරණං; තං කතරානතා තථෙව වමවටෙටි කනතිතො කට්ඨං ධපෙනති කට්ඨතො පඨාය කනතිතො ගොප්ථකෙසු ධපෙනති උපරි මෙහි හෙඨිමසරිරං චිරකනිවාසනනිවඤ්ඤ විය ගොති. එණ්ණසාකනති එණ්ණසාකමකාරණං; තං කතරානතා උගොසු කපපරෙසු ව ජාණ්ණකසු ව අයසලාකනති * දතො අයසලාති කොට්ටෙනති සො වතුති අයසලෙහි භූමියං පතිඨනති අථ නං පරිවාරෙතො අග්ගිං කතරානති. “එණ්ණසාකො ජොතිපරිගහගො යථා” ති ආගතධංසනපි ඉදමෙව වුත්තං. තං සංකිතො සංකිතො සුලාති අපනෙතො වතුති අට්ඨකොට්ඨිකෙව ධපෙනති එවරුපා කාරණං නාම නත්ථි. බලිසංකිකනති උගතො මුඛෙහි බලිසෙහි පහරිතො වමමංසන හාරුති උපපාටෙතො; කහාපණ්ණිකනති සකලසරිරං තිණ්ණාහි වාසිති කොට්ඨතො පඨාය කහාපණ්ණිකතො කහාපණ්ණිකතො පාපෙනතො කොට්ටෙනති; චාරාපණ්ණිකනති සරිරං තඤ්ඤ තඤ්ඤ ආවුඛෙහි පහරිතො කොට්ඨෙහි බාරං සංසෙනති; වමමංසනහාරුති පත්ඤ්ඤාති අභිකසංඛලිකාව තිඤ්ඤ. පලිසපරිවනනකනති එකෙන පසෙසන නිපජාපෙතො කණ්ණවච්ඡේදෙන අයසලං කොට්ටෙතො පඨවියා එකා බඩං කතරානති අථ නං පාදෙ ගහෙතො ආවිජ්ඣනති; පලාලපිඨකනති ඡේදකො කාරණිකො ජපිං වමමං අවච්ඡිකා නිසදපො තෙහි අට්ඨති තිඤ්ඤ කෙසෙසු ගහෙතො උකඤ්ඤති මංසරාසියෙව

* අයසලාකනති.

හොඳි අථ නං කෙසෙහෙව පරියොනකීනාං ගණගනානි පලාලව ඵලං විය කතාං පන භවිතොනති. සුභවෙකිනිති කතිපයානි දිව්‍යානි ආහාරං අදනාං ජාතකසුභවෙති බාදපෙනති හෙ මුත්තකෙනොච අට්ඨකසංඛලිකමෙව කරොනති ; සලපට්ඨකොති සලපරායෙ දුති යත්තභාමෙ විපාකොති අනෙඨා. ඡන්දරාගවිනාසො ඡන්දරාගපහනාන නති නිබ්බානං ; නිබ්බානං හි ආගම්ම කාමෙසු ඡන්දරාගා විනාශනානි චෙව පභියනානි ච නසමා නිබ්බානං ඡන්දරාගවිනායො ඡන්දරාගපහනානති චුත්තං. සාමං මා කාමෙ පරිජානියානිති සයං වා කාමෙ තිඛි පරිඤ්ඤාති පරිජානියානති ; කම්මකාමානානි නිපාභාවාය ; සද්ධා පච්ඡෙදකොනාති යාය පටිපදාය පටිපතොනා ; ඔත්තනිකඤ්ඤා මානි ආදි අපරිනෙත්තන විපුලොත කුසලොත ගතිතපට්ඨකිකං වජ්ජාලංකා රාදිති ලභනාභානෙ නිබ්බානං දෙසෙත්තං චුත්තං ; පණ්ණාසකපච්ඡෙද දෙදසිකානි පණ්ණාසකවස්සවයා ; දුතියපදෙපි එසෙව නයො. විය පදෙසං කසමා ගණනති වණ්ණසංවපනතිදසසකන්ධං මාතුගාවස්ස හි දුගහනකුලෙ නිබ්බානකසාපි එතංමිං කාලෙ ථොකථොකං වණ්ණායත්තං පටිදති පුරිසානං පන විසතිවස්ස පටිවිසති (වස්ස) කාලෙ පසානං හොති. නානිදිකානි ආදිති ඡන්දෙසවිරතීතං සරීර සමපතනං දීපෙනි. මණ්ණානිකානි වර්ණායෙව ; ජිණ්ණානි පරා ජිණ්ණං ; ගොපානිශිඨංකානි ගොපානසි විය වර්කං ; ගොගගනානි හගනං ; ඉමිනාපියං වංකභාවමෙව දීපෙනි. දණ්ඩපරායණනානි දණ්ඩ පරිහරණං දණ්ඩදුතියං ; පච්චෙදකොනනානි කල්පමානං ; ආතුරනානි පරාතුරං ; ඔත්තදානනානි පරාතුරායෙව ඔත්තදානනං ; ඵලික කෙසනානි පණ්ඩරකෙසං ; මිලුනනානි දුට්ඨා ගතිකෙසං විය බලාලං ; බලිකංසිකොති මහාබලාලංසිකං ; ඵලිකනානි සජාත ඵලිං ; නිලකාහනගනනානි සෙනතිලකකාලතිලකෙති විකිණ්ණ සරීරං ; ආබ්බාසනානි දුක්ඛස්සනනං ; බාලිහතිලානනානි අභිවත්තති ලානං ; සිව්චිකාස ජබ්බිකනානි ආමකසුසානෙ පතිතං ; සෙසමෙත්ත සතිපඨානෙ චුත්තමෙව. ඉධාපි නිබ්බානංයෙව ඡන්දරාගවිනායො. නොච නන්ධිං සමසෙ අත්තමාසාබ්බාසානි තත්ත්වං සමසෙ අත්ත නොපි දුක්ඛන්ධාය න වෙහති ; අව්‍යාසජ්ඣංසෙමානි හීද්දුක්ඛමෙව ; යං හික්කමෙ වෙදනා අනිච්චා තත්ත්වං අයං අනිච්චාදි ආකාරො වෙද නාය ආදිනවොති අනෙඨා නිස්සරණං චුත්තස්සකාරමෙවොති.

මහාදුක්ඛකඛිඛසුත්තවග්ගොත්තං නිමිතං.

***

එවමෙවසුත්තනි චුලදුක්ඛකඛිඛං තත්ත්වං සකෙකසුති එවං නාමකෙ ජනපදෙ ; සො හි ජනපදෙ සසකසානං රාජකුමාරානං

වාසස්ථානතා සකකතෙව * සංඛං ගාමිං. සකසානං පන උප්පත්ති
 අභිසුත්තෙ අගතාව. කපිලවත්ථුසුත්තෙ එවං නාමකෙ නගරෙ;
 තං කපිලස්ස ඉසිතො නිවාසස්ථානෙ කතන්තා කපිලවත්ථුති චුත්තං
 තං භොවරගාමං කතං. නිගුණාධාරාමෙහි නිගුණාධො නාම සකකා
 සොති සද්දිසමාගමකාලෙ කපිලවත්ථුං ආගතො භගවත් අය්‍යතො
 ආරාමෙ විහාරං කායරත්නං භගවතො නිශ්ශාතෙයි තස්මිං විහරතිති
 අපො.මහානාමොති අනුරුධිකේරස්ස භාතා භගවතො චුලලපිතු
 පුත්තො; සුඛොදගො සුත්තොදගො අසුත්තොදගො ධොතොද
 ගො අමිතොදගොති ඉමෙ පච්ඡනා භාතරො අමිතාචි නාම දෙවී
 තෙසං භගිනී නිස්සත්තරො නස්සා පුත්තො නස්ථාගතො ච නඤ
 ථේරො ච සුසංදනස්ස පුත්තො මහානාමො ච අනුරුධිකේරො
 ච සුත්තොදනස්ස ආනඤ්ඤේරො අමිතොදනස්ස සො භගවතො
 කණිවෙස්. මහානාමො මහලලකතරො සකද්දනාමිථරියසාවකො,
 දිසුරුත්තනති මසං සකද්දනාමිථරියසකතියො පස්සිය නිරන්තරං
 ජානාමිති දස්සෙති. ලොහබ්බමාති ලොහසංඛාතබ්බමා; නානප්පකා
 රකං ලොහංසෙව සකිය වදති ඉතරෙසුපි චිත්ථ එසෙව නසො. පඨි
 සාද්දං නිසංගතිති බෙපෙමා නි.ඨනති, ඉදං හි පරියාදනං නාම
 “සබ්බං භවිකායං පරියාදිසිමා සබ්බං රථකායං සබ්බං පන්තිකායං
 පරියාදිසිමා ජීවන්තංසෙව නං අනභෙසසති” හි එත් ගහණේ
 ආගතො, “අනිච්ඡසංඤ්ඤා භික්ඛංව භාග්‍යා ඛුද්ධකතා සබ්බකාම
 රාගං පරියාදියති” හි එත් බෙපෙතො, ඉධාපි බෙපෙනෙයෙව අධිප්පෙ
 ගතො-තො චුත්තං පරියාදිසිමාති බෙපෙමාති. සෙත මෙ එකදු
 ලොහබ්බමාපිති යෙන මසං එකස්මිං කාලෙ ලොහබ්බමාපි
 චිත්තං පරියාදය නිව්ඨනති ටි දුට්ඨති; අයං කීර රාජා සකද්දනාමි
 මහොන ලොහදෙසමොගා නිරවසෙසා පතිස්නතිති සඤ්ඤී
 අගොසි අප්පතිණමි මෙ අපිතිපි ජානාති අප්පතිණකං උපා
 දය පතිණකමි පුන පට්ඨතො වාචන්තතිති සඤ්ඤී ගොති අරිය
 සාවකස්ස එවං සඤ්ඤො උප්පජ්ජතිති, ආම උප්පජ්ජති කස්සො
 පණ්ණන්තියං අකොට්ඨකතා අයං කිලෙසො අසුකමගාවලෙඤ්ඤාති
 ඉමිස්සා පණ්ණන්තියා අකොට්ඨස්ස හි අරියසාවකස්සමි එවං ගොති
 කිං තස්ස පට්ඨවෙකඤ්ඤා නත්ති අයං සා පන සබ්බසං අපරි
 පුණ්ණා ගොති එකො හි පතිරුක්කිලෙසමෙව පට්ඨවෙකඤ්ඤා එකො
 අවසිට්ඨකිලෙසමෙව එකො මහාමෙව එකො ඵලමෙව එකො
 නිබ්බානමෙව ඉමාසු පන පච්ඡ පට්ඨවෙකඤ්ඤාසු එකං වා වෙ
 වා නො උඤ්චි වට්ඨති ඉති යස්ස පට්ඨවෙකඤ්ඤා අපරිපුණ්ණා
 තස්ස මහාවිඤ්ඤාමෙව පණ්ණන්තියං අකොට්ඨකතා එවං ගොති
 සො එව මො ගොති යොයෙව ලොහො දෙසො මොගො නව සන්තා

* සකකාතෙව.

තෙ අපටහිණෝ තිං පන පහිණසැද්දි ගොතිනි දසොති; ගො මාහි
 ගොති සො තුග්ගාං ලොහදෙසමොභධිවෙවා; කාමෙති පුට්ඨෙපි කාමෙ;
 න පරිභුජෙය්‍යාසි මයං විශ පබ්බජෙය්‍යාසීති දසොති. අපසර්‍ය්‍යාදුති
 පරිත්‍යාසුඛා; ඔහුදකඛාති දිඨ්ඨමිකසමපරාසිකපුකඛමෙවෙත් ඔහු
 කා; ඔහුපාසාසාති දිඨ්ඨමිකසමපරාසිකපුපාසාසාතිලෙසොසෙවෙත්
 ඔහු; ආදිනමොති දිඨ්ඨමිකසමපරාසිකපුදාදා; එසේ හිසොති
 එතෙසු කාමෙසු අයං ආදිනමොසෙව ඔහු; අසාදෙ පන හිමවත්තං
 උපනිධාස සාසපො විශ අපො පරිත්‍යාගො. ඉති මෙපි මහානා
 මාති මහානාම එවමෙපි අරියසාවකස්‍ය යථාභූතං යථාසත්තං සමමා
 නයෙන කාරණෙන පඤ්ඤාය සුචුළු දිඨං ගොතිනි දසොති. තත්
 පඤ්ඤාසාති විපස්‍යනාපඤ්ඤාය; ගෙසා මග්ගවයඤ්ඤාණෙනාති අනේවා.
 ගො මාති සො එවං මග්ගවසෙන දිඨ්‍යාමාදිනමො අරියසාවකො;
 පිතිසුඛනති ඉමිනා සප්පිතිකාති වෙ ක්‍යානාති දසොති; අඤ්ඤා
 වා නගො සහනනාති තතො වා ක්‍යානවසතො සහනතරා
 අඤ්ඤං උපරි ක්‍යානවසමෙව මග්ගවසව; ගො මාති අනාවචිති කාමෙ
 සු ගොතිනි අප්ඨ ඛො සො වෙ මග්ග පටිවිපක්‍යිකා සිතොපි අරියසාව
 කො උපරි ක්‍යානානං වා මග්ගානං වා අනබ්‍රතතතො තෙව කාව කා
 මෙසු අනාවචිති ගොති අනාවටතො අනාභොගො න ගොති සාවට
 තො සාභොගොසෙව ගොති කසමා චතුති ක්‍යානෙති විකුමනපපා
 නස්‍ය මිති මග්ගෙති සමුච්ඡේදපපානස්‍ය අනාවා, මග්ගමි බොති න
 තෙවලං තුමෙව අප්ඨ ඛො මග්ගමි; සුඛෙව සමෙබ්බාධාති මග්ග
 සමෙබ්බාධතො පඨමකරමෙව; පඤ්ඤාය සුදිඨං අහොසිති එත් ඔරො
 ධා * නාමකා පජනපඤ්ඤා අබ්‍යෙපනා; පිතිසුඛං නාස්‍යමනති
 සප්පිතිකාති වෙ ක්‍යානාති න පටිලභි; අඤ්ඤං වා නගො සහනනා
 නති ඉධ උපරි ක්‍යානවසමෙව චත්තාරො ට්ඨ මග්ගා අබ්‍යෙපනා; පට්ඨ
 ඤ්ඤාසිනති පටිඤ්ඤං අකාසිං; එකමිදාහං මහානාම සමෙවනති
 කසමා ආරඨා අයං පාටිසෙකො අනුසරි ගෙසා කාමානං
 අස්‍යාදෙපි ආදිනමොපි කපිතො නිස්සරණං න කපිතං නං කපෙතුං
 අයං දෙසනා ආරඨා කාමසුඛප්ලිකානුසොගො වා එකො අනො
 අත්තකිලමථානුසොගො එකො ඉමෙති අන්තෙති මුත්තං මම සාස
 නනති උපරි ඵලසමාපත්තිසිසෙන සකලායනං දසොතුට්ඨ අයං
 දෙසනා ආරඨා. ගිහිකුමෙ පබ්බතනති තස්‍ය පබ්බතස්‍ය ගිහික
 සදිසං කුටං අපි තස්‍ය ගිහිකුමොති වුට්ඨති ගිහිකා වා තස්‍ය
 කුටෙසු නිවසනති ගිහිකුමොති වුට්ඨති; ඉතිගිලිදසොති ඉති
 ගිලිපබ්බතස්‍ය පසො; කාලෙසිලාසනති කාලවණ්ණපිට්ඨාසනො; උභි
 හංකා ගොතිනි උභිහා සෙව † සිතකා ගොතිනි අනිසිතනා; ඔස

† උභිසෙව. * ඔරොධාවකා

කකම්කාරී උභිතථිකාදිනා අතනනො උපක්කවෙන නිබ්බතීනා ;
 නිගණ්ඨො ආවුෂ්ඨාති අඤ්ඤා කාරණං වන්තං අසකෙකානනා නිග
 ඤ්ඤා උපරි බිපිංසු ; සබ්බඤ්ඤා සබ්බදස්සාවිති සො අභ්ගාකං
 සත්ථා අතීනානාගතපච්චපනනං සබ්බං ජානාති පස්සතීති දස්සෙ
 ති ; අපට්ඨෙසසං ඤ්ණදස්සනං පටිජානාතීති සො අභ්ගාකං සත්ථා
 අපරිසෙසං ධම්මං ජානෙනනා අපරිසෙසං වා නං ඤ්ණදස්සනං
 පටිජානාති ; පටිජානෙනනා ච එවං පටිජානාති, වරතො ච චේ
 තීඨතො ච — පච්චපතිනනා — තත්ථ සනනනා නිදම්මං ; සම්මානාති
 කස්සෙව චෝචනං ; කිං පන භුක්තො ආවුසො නිගණ්ඨා ජානාථ
 එත්ථාකං වා දුක්ඛං නිජ්ඣණ්ණනා ඉදං ගගවා සුරිසො නාම යං
 කරොති නං ජානාති විසතිකභාපණේ ඉණං ගගෙත්වා දස දත්තා
 දස මෙ දිනනා දස සිතාති ජානාති තෙපි දත්තා සබ්බං දිනනනාති
 ජානාති බෙත්තස්ස තතියභාගං ලායිත්වා එකො භාගො ලායිතො
 වෙච්ඡිඨාති ජානාති සුන එකං ලායිත්වා වෙ ලායිතා එකොච්ඡි
 ඨාති ජානාති තත්ථම්මපි ලායිතෙ සබ්බං නිදම්මනනා ජානාති එවං
 සබ්බකිච්චෙසු කතව අකතව ජානාති තුලේහනිපි තථා ඤ්ඤාබ්බං
 සියාති දස්සෙති. අකුසලානං ධම්මානං පභාගානා ඉමිනා අකුස
 ලං පභාග කුසලං භාවෙත්වා සුඛිනං පනෙතා නිගණ්ඤා නාම
 තුච්ඡාකං සාසනෙ අපීති පුච්ඡති ; එවං සගොනති තුච්ඡාකං
 එවං අජානනභාවෙ සති ; උඤ්ඤා උද්දදාරා ; ලොකිනපාණිනොති
 පාණේ ජීවිතා වොරොපෙනනා ලොභිනෙන මක්ඛිතපාණිනො ;
 පාණං සිංසන්නස්සපි ලොකිනෙන පාණි මක්ඛිතා සොපි ලොකිත
 පාණිනේව චුච්චති. කුරුසකම්මගාති දරුණුතීව්වා ; මාතරි
 පිතරි ධම්මසමණ්ත්වාසමණාදිසු ච කතාපරාධා ; මාගිකාදස්සො වා
 කක්ඛලිකම්මා. න චො ආවුසො ගොභාමාති ඉදං නිගණ්ඤා අයං
 අභ්ගාකං වාදෙ දදාසං දෙති මයමපිස්ස දදාසං ආරොපස්සාමාති
 මඤ්ඤාමානා ආරහිංසු තස්සත්ථා ආවුසො ගොතම යථා තුමො
 පණිනවීරාති ධාරෙනනා සාලිමංසොදනං භුජනනා දෙවවිමා
 නවණ්ණනාසං ගඤ්ඤාපියා වසමානා සුබෙන සුබං අධිගම්ථ ජා
 එවං සුබෙන සුබං අධිගන්නබ්බං යථා පන මයං උපකුට්ඨකපටා
 නාදීති නානප්පකාරකං දුක්ඛං අනුභවාම එවං දුක්ඛෙන සුබං අධි
 ගන්නාමිනාති. සුමෙහ ම භාවුෂ්ඨාති ඉදං සචේ සුබෙන සුබං අධිග
 නනාමිං සියා රාජා අධිගමෙත්ඤාසීති දස්සනත්ථං චුන්නං. තත්ථ
 මාගධොති මගධරාජස්ස ඉස්සරො ; සෙතිස්සොති තස්ස නාමං ; බිම්බි
 ති අතනනාවස්ස නාමං ; සො තස්ස සාරභුතො දස්සනීයො පාසා
 දිකොති අතනනාවසම්භිසා ඤ්චිසාරොති චුච්චති. සුබවිහාපින
 ඤාති ඉදං තෙ රඤ්ඤා තිසු පාසාදෙසු නිවිධවයෙති නාමකෙති
 සම්මං සම්පන්නං අනුභවනං සකාස වදනාති. අඛාති එකංසෙන
 සහසා ; අප්පතිකාති සාහසං කත්වා අපච්චිවෙකතීත්වා යථා

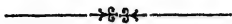

සම්මාරොපෙතිති නුවපි බොසි ඉන්තරාමං ආපතතිං ආපනෙනාං
 තං පටිකරොතිති එවං පටිආරොපෙති; අසංකෘතාසංකෘතං සම්මන්ත්
 තිති අසංකෘත කාරණෙන වචනෙන වා අසංකෘත කාරණං
 වචනං වා පටිවජ්ජාදෙති; ආපතන් ආපනෙනාසීති වුත්තෙ කො
 ආපනෙනා සිං ආපනෙනා කිස්මිං ආපනෙනා කං හණ්ඨ කිං
 හණ්ඨාති ව චදති. එවරුපං කිම් නයා දිඨ්ථනි වුත්තෙ න පුණාමිති
 භොතං වා උපනෙති. ස්වකිංකාමං අපනාමතිති ඉන්තං නාමං
 ආපතන් ආපනෙනාසීති පුඨො පාටලිපුත්තං ගතොමිතිති වන්තා
 පුත්තං න නව පාටලිපුත්තනමනං පුච්ඡාම ආපතන් පුච්ඡාමාති.
 වුත්තො තතො රාජගහං ගතොමිතිති රාජගහං වා යාති බ්‍රාහ්ම
 ණගහං වා ආපතන් ආපනෙනාසීති නන්ද පුකරමංසං උචන්ති
 ආදීති වදනෙනා කථං බට්ඨා විකස්සති අපනෙති; අනන්තො
 මණිසාස න සම්පාසති * නි ආවුසො භං කුඨං වසසි කිං නිසා
 ය වසසිති වා යං භං වදෙසි මයා එස ආපතන් ආපජ්ජ
 නෙනා දිඨ්ථාති භං තස්මිං සමයෙ සිං කරොසි අයං කිං
 කරොති කන්ද වන්තං අහොසි කන්ද අයනති වා ආදිනා නයෙන
 මරියං පුඨො සමාපාදෙත්වා කප්ථං න සකෙකාති. නන්දවුසොති
 ආවුසො තෙසු සොලසසු ධම්මෙසු; අනන්තාම අනන්තං එවං
 අනුමිතිනිබ්බන්ති එවං අනන්තාම අනන්තා අනුමෙතඤ්ඤා තුලිත
 ඤ්ඤා තීරෙනඤ්ඤා, පච්චෙක්ඛනිනිබ්බන්ති පච්චෙක්ඛනිනිබ්බන්ති;
 අහංගතානුසිකිනිනාති දිවාපි රත්තමපි සිකුනෙනෙන රත්තම
 දිවා ව කුසලෙසු ධම්මෙසු සිකුනෙනෙන පිතිපාමොජ්ජමෙව උපා
 දෙනබ්බන්ති අත්ථො. අමෙජ වා උදපනෙති පසනෙන වා උදක
 භාජනෙ; මුඛනිමිත්තනති මුඛපටිඨමං; රජනති ආගන්තුකරජං;
 අබ්බණ්ණනති තන්ද ජාතකං තිලකං වා පිලකං වා; සඤ්ඤාමිමෙ
 සාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ පඨිපණ්ණති ඉමිනා සබ්බපභානං කප්ථසි
 කථං එතතකා අකුසලා ධම්මා පබ්බජිතස්ස නානුච්ඡිකාති පටි
 සංඛානං උපාදයතො හි පටිසංඛාපභානං කප්ථනං හොති සීලං
 පදඨානං කන්දා කසිණපරිකමං ආරභිත්වා අභිසමාපතනියො නිබ්බ
 තෙනනස්ස විකුලිතනපභානං කප්ථනං සමාපතති පදඨානං
 කන්දා විපස්සනං වච්ඡේදනස්ස තදබ්බපපභානං කප්ථනං විපස්ස
 නං වච්ඡේදනං මග්ගං භාවෙනස්ස සමුච්ඡේදපපභානං කප්ථනං එලෙ
 ආගතෙ පටිපසස්සභිපපභානං නිබ්බානෙ ආගතෙ නිසාරණපප
 භානනති එවං ඉමස්මිං පුත්තෙ සබ්බපභානං කප්ථනං හොති ඉදං
 හි පුත්තං හිකුපාතිමොකං නාමාති පොරාණා වදන්ති ඉදං

* අපදනෙන සමාසයති.

දිවසෙහි තිබෙනු පව්වෙකිනිබ්බං පාතො වසනාථානං පච්ඡි
 සිත්වා නිසිනොනන ඉමෙ එතතකා කිලෙසං අපි නුබො මෙකං
 නාපිති පව්වෙකිනිබ්බං සචෙ අපිති පසස්ති තෙසං සභානාය
 වායමිනබ්බං නො චෙ පසස්ති සුපඤ්ජනොස්මිති අතතමනොන
 භවිතබ්බං භතතතිච්චං කත්වා රතතිට්ඨානෙ දිදාඨානෙ වා නිසී
 දිත්වා පව්වෙකිනිබ්බං සායං වසනාථානෙ නිසීදිත්වා පව්ව
 වෙකිනිබ්බං තිබ්බෙනු අසනෙකානොනන චෙ වාරෙ පව්වෙකිනි
 බ්බං චෙ වාරෙ අසනෙකානොනන පන අවස්සං එකවාරං පව්ව
 වෙකිනිබ්බං අපව්වෙකිනිබ්බං න වට්ටනීති වදන්ති සෙසං සබ්බස්මි
 උත්තානමෙවති.

අනුමාන සූත්‍රයෙහි ගණන හය.

එවමෙමසුනන්ති වෙනොබ්බලසුත්තං ; තස්මි චෙනොබ්බලාති විත්ත
 සං එබ්බාචා කච්චරභාචා බාහුකභාචා ; චෙනොබ්බලාති විත්ත
 බ්බාචා ; චුච්චිති ආදිසු සිලෙන චුච්චි මගෙන විරුද්ධං නිබ්බානොන
 චෙසුලං සිලසමාධිති වා චුච්චි විපස්සනාමගෙන විරුද්ධං එලති
 බ්බානෙති චෙසුලං. සත්ථි කංඛනීති සත්ථි සරීරෙ වා ගුණෙ වා කං
 ඛති ; සරීරෙ කංඛමානො චතතිංසවරලකබ්බපතිමග්ගිතං නාම
 සරීරං අපිනුබො නාපිති කංඛති ගුණෙ කංඛමානො අත්තා
 නාගතපච්චපනානානසමත්ථං සබ්බසුඤ්ඤානසුඤ්ඤා අපි නුබො
 නාපිති කංඛති. විචිකිච්ඡතීති විචිතනොති විචිතනොති කිව්ඡති
 දුක්ඛං ආපජ්ජති විචිවෙජ්ඣං න සකෙතාති ; නාධිමුච්චතීති එවමෙන
 නති අධිමොක්ඛං න පටිලහති ; න සමපසිද්ධතීති ගුණෙහි ඔතරිත්වා
 නිබ්බිච්ඡිකිව්ඡභාවෙන පසිද්ධං අනාවිලො භවිත්තුං න සකෙතාති ;
 ආනාපසාසාති කිලෙසසන්තාපට්ටිකකරණත්ථාය ; අනුසොගාසාති
 පුනර්පුනසොගාය ; සානවමාසාති සත්තත්ථිසාය ; සධානාසාති පදග
 නත්ථාය ; අසං පඨමො 'චෙනොබ්බලාති අසං සත්ථි විචිකිච්ඡා
 සංඛාතො පඨමො විත්තසං එබ්බාචො ; එවමෙන සං භික්ඛුනො
 අප්පඤ්ඤා ගොති. ධම්මෙති පරිසත්තිධම්මෙ ව පටිවෙධධම්මෙ ව ;
 පරිසත්තිධම්මෙ කංඛමානො තෙපිටකබ්බවචනං වතුරාසීතිසහසං
 ධම්මකඛාතීති වදන්ති අපිනුබො එතං නාපිති කංඛති පටිවෙධ
 ධම්මෙ කංඛමානො විපස්සනානිසංඝං ඉගෙතො නාම මගනිසං
 ඤෙ ඵලං නාම සබ්බසංඛාරපට්ටිකසංගො තිබ්බානං නාමාති වද
 නති තං අපිනුබො නාපිති කංඛති. සංඝෙ කංඛනීති සුපට්ට
 නොනාති ආදිනං පදනං වසෙන එවරුපං පටිපදං පටිපනොන

වතනාරො මගඬා වතනාරො ඵලඬානි අඬනනං පුගගලානං සමුභ
 භූතො සමෙකා නාම අත්ති නුබො නත්ති කංඛති; සිත්තාස කංඛ
 මානො අධිසීලසිකඛා නාම අධිවිතතඅධිපඤ්ඤාසිකඛා නාමානි
 වදනති සා අත්ති නුබො නත්ති කංඛති; අසං පවමොති අයං
 සමුභමමාරිසු කොපසංඛානො පවමො විතතස්ස ඵඬභාවො කච
 වරභාවො බාණුකභාවො; විනිබ්බෙසු කාමෙති වජ්ජකාමෙපි
 කිලෙසකාමෙපි; කාමෙති අනතනො කාමෙ; රුපෙති බහිඬා
 රුපෙ; ඤාමදස්මනති යතතකං ඉච්ඡති තතතකං; උදරාවදෙහ
 කනති උදරපුරං; තං හි උදරං අවදෙහනතො උදරාවදෙහක
 නති වුළචති; සෙසාසුඛනති මච්චිඨසුඛං; උතුසුඛම. එස්සසුඛ
 නති යථාසප්පට්ඨතතකං සප්පතතස්ස දකඛිණපස්සෙතමමපස්සෙන සු
 බං හොති එවං උප්පනතසුඛං; මිඛසුඛනති නිදසුඛං; අනුසුතොති
 සුතතපසුතො විහරති; පනිධාසාති පඤ්ඤා; සීලෙනාති ආදිසු
 සීලනති වතුපාරිසුඛිසීලං. චන්තනති වතසමාදානං; නිපොති තප
 වරණං; බ්‍රහමච්ඡිකාති මෙථුනවිරති; දෙමො වා සමිසාමිති;
 මහෙසකඛදෙවො වා හවිසාමි; දෙවඤ්ඤානරො වාති අපෙප
 සකඛදෙවෙසු වා අඤ්ඤනරො; ඉඬිපාදෙසු ඡන්දං නිසාය පව
 තො සමාධි ඡන්දසමාධි; පධානභූතා සංඛාරා පධානසංඛාරා;
 සමන්තාගතනති තෙති ධර්මෙති උපෙතං; ඉඬියා පාදං ඉඬිභූතං
 වා පාදනති ඉඬිපාදං; සෙසෙසුපි එසෙව නයො, අයතමස්ස සං
 බෙපො විජාරො පන ඉඬිපාදවිහරෙහ අගතොයෙව විසුඛමග්ග
 පනස්ස අනෙථා දීපිතො. ඉති ඉමෙහි වතුති ඉඬිපාදෙහි විකාමිනන
 පභානං කපිතං. උසෙසාල්භිසෙව පවමිති තස්ස උසෙසාල්භිති
 සබ්බස්ස කතතබ්බවිරියං දස්සෙති; උස්සෙසාල්භිපණ්ණරසඛසම
 නනාගතොති පවමෙතොබ්බපභානාති පවමිතිබ්බපභානාති ව
 තනාරො ඉඬිපාද උසෙසාල්භිති එවං උසෙසාල්භියා සඬං පණ්ණරසෙහි
 අරෙහති සමනනාගතො. සමෙකාති අනුරුපො අනුච්ඡවිකො;
 අභිනිබ්බිදාසාති ඤ්ඤෙන කිලෙසහෙදාය; සමෙකාධාසාති වතුම
 ග්ගසමොධාය; අනුපාඨස්සාති සෙඬස්ස; සොගතෙකමස්සාති
 වතුහි යොගෙහි බෙමස්ස අරහතතස්ස; අධිමමාසාති පටිලාභාය;
 සසෙසාථාපිති ඔපච්චෙත්ථ නිපානො; පිති සමිභාවනත්ථ. උභයෙ
 ටපි සෙය්‍යථාපිනාම භිකුඛවෙති දස්සෙති. කුක්කුචිසා අරඬාති
 අඬ මා දස මා වාදස මාති එස්ස කිවාපි කුකුඬපියා වුතතපකා
 රතො උභාධිකාතිපි අණ්ඩාති හොනති වචනසිලිඨ්ඨාය පන
 භනං වුතතං එවං හි ලොකෙ සිලිඨං වචනං හොති. නානස්සුති
 යාති අසු හවෙය්‍යනති අනෙථා; කුක්කුචිසා සමමාඅධිසධිනාතිති
 කාය ජතෙතතියා කුකුඬපියා පකෙඛ පසාරෙතා තෙසං උපරි;

සසතතියා සවමා අධිසසිතානි ; සමමා පටිසෙදිනානිති කාලෙන
 කාලං උතුං ගණිතාපෙනතියා සුචිද්ධ සමනතතො සෙදිතානි උස්මි
 තතානි; සමමාපටිභාමිනානිති කාලෙන කාලං සුචිද්ධසමන්තතො
 භාවිතානි; කුකකුටකං ගාභාපිතානිති අනේවා. කිවාපි නාසා කුක්
 කුමිසාති තසා කුකකුටියා ඉධ නිවිධකිරියාකරණෙන අපමාදං
 කතා කිවාපි න එවං ඉදන් උපපජ්ජයා. අඵමො ගබ්බාව හොති
 අඵමො තෙ කුකකුටපොතකා චූතතනසෙන සොඤ්ඤා අභිති
 භිතිජ්ජතුං භබ්බාව තෙහි යසමා තාස කුකකුටියා එවං තිභා
 කාතෙති තානි අණ්ඩානි පරිපාලියමානානි න පුත්ති හොනති
 යොපි තෙසං අලලසිනෙහො සොපි පරියාදනං ගච්ඡති කපාලං
 තනුකං හොති පාදනබසිබා ව මුඛතුණ්ඩකව බරං හොති සසමපි
 පරිපාකං ගච්ඡන්ති කපාලස්ස තනුකතා බති ආලොකො අනෙතා
 පඤ්ඤායති තසමා විරං වත මයං සංකුටිතගන්ධපාද සමොධෙ සසි
 මහ අයව බති ආලොකො දිස්සති එන්දුති නො සුඛවිභාතො
 හවිස්සතීති නිකාමිතුකාමා හුචා කපාලං පාදෙන පහරන්ති
 ඊවං පසාතෙති තතො තං කපාලං වෙධා භිජ්ජති අඵ නෙ
 පකෙඛ විධුතතතා තංබණානුරූපං විරවන්තා නිකාමනතියෙව
 නිකාමිතා ව ගාමකොත්තං උපසොභයමානා විවරන්ති. එවමෙ
 ඵමොති ඉදං ඔපමෙසමපටිපාදනං ; එවං අනේවා සංසංඤ්ඤා
 ථෙදිතබ්බං, තසා කුකකුටියා අණ්ඩසු නිවිධකිරියාකරණං විය
 ය ඉමස්ස භිකූනො උසස්සාලහිපණ්ණරසෙහි අමෙහි සමානා
 ගතභාවො කුකකුටියා නිවිධකිරියාසමපාදනෙන අණ්ඩානං අපුති
 භාවො විය පණ්ණරසමගසමානාගතස්ස භිකූනො නිවිධානුපස්ස
 නාසමපාදනෙන විපස්සනාඤ්ඤාස්ස අපරිභානි තසා නිවිධකිරියා
 කරණෙන අණ්ඩානං අලලසිනෙහපරියාදනං විය තස්ස භිකූ
 නො නිවිධානුපස්සනාසමපාදනෙන භවත්තයානුගතනිකන්තිසි
 තෙහපරියාදනං අණ්ඩකපාලානං තනුභාවො විය භිකූනො අවි
 ජ්ජණිකොසස්ස තනුභාවො කුකකුටපොතතානං පාදනබතුණ්ඩ
 කානං එධබරභාවො විය භිකූනො විපස්සනාඤ්ඤාස්ස නිකා
 බරවිපසන්නාභාවො කුකකුටපොතතානං පරිණාමකාලො විය
 භිකූනො විපස්සනාඤ්ඤාස්ස පරිණාමකාලො වඩ්ඪිතකාලො
 ගබ්හගහණකාලො. කුකකුටපොතතානං පාදනබසිබාස වා මුඛ
 තුණ්ඩකෙන වා අණ්ඩකොසං පද්මෙඤ්ඤා පකෙඛ පපෙඨාසෙඤ්ඤා
 සොඤ්ඤා අභිතිබ්හිදකාලො විය තස්ස භිකූනො විපස්සනා
 ඤ්ඤාං ගබ්හං ගණ්ඨාපෙඤ්ඤා විවරතතස්ස තජ්ජකං.* උතුසප්පායං
 වා හොජනසප්පායං වා පුග්ගලසප්පායං වා ධම්මවණ්ණසප්පායං වා
 ලභීඤ්ඤා එකාසනෙ නිසින්නස්සෙව විපස්සනං වඩ්ඪෙන්නස්ස අනු

* තජ්ජනිකං-තජ්ජානිකං-

පුබ්බාධිගතෙන අරහත්තමග්ගෙන අවිජ්ජණ්ඩකොසං පදුමපුත්තිං
 අභිඤ්ඤාපකොඤ්ඤා පසාදරාමා පපෙඨායෙව්වා සොඤ්ඤා අරහත්තසා
 ත්තාකාලො චෙදිතබ්බො. යථා පන කුක්කුටපොතකානං පරිණ්ණා
 භාවං ඤාමා මානාපි අණ්ඩකොසං භිඤ්ඤා එවං නථාරාපසා භික්කු
 තො ඤ්ඤාපරිපාකං ඤාමා සන්ධාපි=

උච්ඡිදු සිනෙහමත්තනො කුමුදංච සාරදිකං පාණිනා
 සන්තිමග්ගචෙව චූගග නිබ්බානං සුගතෙන දෙසිතං.

ආදිනා නයෙන මහාසථරණගාථාය අවිජ්ජණ්ඩකොසං පහ-
 රති සො ගාථාපරියොසාගො අවිජ්ජණ්ඩකොසං භිඤ්ඤා අරහත්තං
 පාපුණාති තතො පඨාය යථා තෙ කුක්කුටපොතකා ගාමසෙක්ක
 කකං. උපසොභයමානා තත්ථ තත්ථ චරන්ති එවං අයමපි මහාබිණ්ණ
 සමො නිබ්බානාරථමණං එලසමාපන්නං අපෙපථා සබ්බසාරාමං උප
 සොභයමානො විචරති. ඉති ඉමංගාමිං සුගත වත්තාර පභානාති
 කපිකාති කථං චෙතොබ්බලානං භි චෙතොවිනිවත්තානං පභානෙන
 පටිසංඛාපගානං කපිතං ඉතිපාදෙති විකල්පනප්පභානං මග්ග
 ආගතෙ සමුච්ඡිදප්පභානං එලෙ ආගතෙ පටිපසසාභිප්පභානං
 සෙසං සබ්බත්ථ උත්තානත්ථමෙවති.

මෙ තො බි ල සු නං ඡ සං.

එවමෙමසුනන්ති වනපඤ්චරියාසං; තත්ථ වනපඤ්චරියාසනති
 වනපඤ්චකාරණං වනපඤ්චදෙසනං වා; චුනං සමං උපනිසාස
 මිහරති ටි මහු පුසුපවාරා කතනනං වනසණ්ඩසෙනාසනං නිසාස
 භමණධමං කරොතොති භරති; ආනුසංගි ආදිසු පන පුබ්බ
 අනුපට්ඨනා සති තං උපනිසාස මහරතොපි න උපඨාති පුබ්බ
 අසමාසිතං විතනං න සමාධිති පුබ්බ අපරිකම්ණා ආසවා න
 පරිකල්පයං ගප්ඤ්ඤාති පුබ්බ අනනුප්පන්නං අනුත්තරං සොගඤ්ඤාම
 සබ්බානං අරහත්තව න පාපුණාති අත්ථො ජීවිතපටිත්තාරාති
 ජීවිතසමාරා; සමුදාගෙනාබ්බාති සමාහරිතබ්බා; කසිපෙන සමු
 දාගච්ඡන්තිති දුක්ඛෙන උපපැද්ධති; රත්නංගාමං වා දිවසභාගං
 වාති රත්තිකොඨාසෙ වා දිවසකොඨාසෙ වා; එත්ථ ව රත්තිභා
 ගෙ පටිසංචිකල්පානෙන ඤාමා රත්තිඤ්ඤාපි පක්කම්මබ්බං.
 රත්තිං වණ්ඩවාලාදීනං පරිපඤ්ඤා සති අරුණ්ණගමනං. ආගමෙ
 තබ්බං දිවසභාගෙ ඤාමා දිවා පක්කම්මබ්බං දිවා පරිපඤ්ඤා සති
 සුරියත්ථිකමනං ආගමෙන බ්බංගංඛාපිති එවං සමණධමසං අනි
 පටිප්පනභාවං ජානිතා. අනන්තාරවාසෙ සංඛාපිති එවං සමණධ

பெரிய கட்டிடம் கட்டி வைக்கிறது.

[illegible]

වි නි ප ප්‍රති ස්ථාන. ස්ථාන මි.

— ५३ —

එවමෙමසුනනති - මලපිණිකිසුසුනකං - තථ මහාමිත්තනති භිච්ඡා
 චිත්තෙනා සංඛිං එකාබ්බං අරොපිමං † ජාතිවනං; යථා වෙසාලී
 යං රොපිතාරොපිතමිසසකං. දිවාමිත්තාදාසාති දිවා පතිසලලාන
 ජායා; මෙලුමලභිකාසාති තරුණබෙලුවරාකබ්බසා; දණ්ඩසායනීති
 න ජරාදුබ්බතාය දණ්ඩගන්තො අයං හි තරුණො පඨමවසෙ
 ධිතො දණ්ඩචිත්තතාය පන සුවණ්ණදණ්ඩං ගතොති වරති තත්මා
 දරණිපාණීති වුත්තො; ජංඝාවිහාරනති ජඝාකිලමච්ඡිත්තොද
 නථං ජඝාවාරං, අනුමිකමමානො අනුමිවරමානොති ආරාම,
 දසසනවනදසසනපඤ්ඤනදසසනාදීනං අජාය ඉතොපිතො ව වර,
 මානනා, අනිමිතිකාමනො; කිරෙස කද්දිදෙව තිකමිතිං
 එවං විවරති. දණ්ඩමොදුබ්බාති දණ්ඩං ඔලමිතිං; * ගොපාලදු
 රකො විය දණ්ඩං පුරතො යපෙති දණ්ඩවන්තෙ ගන්තො පතිච්ඡා
 පෙති පිඨිපාණිං හනුකෙන උප්පිලෙති එකමනං අභාසි. කිං
 වාදීති කිං දිවසිකො; කිමකාබ්බිති කිං කප්ථෙති; අයං රාජා භූෂ
 චනතං අවිඤ්චාව පටියන්ථාරමනකමෙව කාමා පස්සං පුච්ඡති
 තථපි අනඤ්ඤාතුකාමතාය අවිනික්කරෙතෙව පුච්ඡති. කාමො
 ඤ්චදනතපකම්මො කිරෙස ඤ්චදනො අත්තනො සන්තිකං
 ආනුච්ඡමානෙ තථාගතෙ භිඤ්ඤා සො කිර එවං වදෙති සමණො
 ගොතමො අලොකං කුලෙන සංඛිං වෙරී න නො කුලස්ස වඩිඪිං
 ඉද්දති හතිතිකි මෙ චක්කවත්තිපරිභොගො තං පභාය තස්ස
 තෙසාති නිකම්මිතිං පඤ්ඤි භාසිනොදෙසාපි මෙ චක්කවට්ඨිඪි
 ජනති ඤ්චො අලොකං කුලස්ස වඩිඪියා අතුස්සනො නස්සනෙ
 තනති තථපි දහරකාලෙයෙව පටිභාපෙසි අහං පන තෙන වීඤ්ඤා

† အာရောဂေဝေဘိ- ‡ အာရောဂေပိဓမ္မ- * ဓဉ္ဇေစိရိသျှာ-

විනාශිතං අසනෙකානෙතා අනුපබ්බජිතො, එවං පබ්බජිතවපිමං පබ්බජිතදිවසතො පඨාය උජ්ජකෙති අකඛිති න ඔලොකෙති පරිස මජ්ඣෙකි භාසනෙතා ච මහාචරසුනා පහරනෙතා විස ආපාසි කො දෙවදනෙතාති ආදීති භාසනීති එවං අයමි රාජා දෙ වදනෙතාති භිනෙතා තසමා එවමකාසි අථ භගවා යථා අසං රාජා මයා පඤ්ඤෙ පුට්ඨිතෙ න කථෙතීති වතනුං න ලභති යථා ච භාසිතස්ස අස්මං න ආජානාති එවමස්ස කථෙස්සා මිහි තසස්සානුට්ඨිතං කථෙතො යථාචාදිකොති ආදිමාහ. තස්මින කෙන මි ලොකෙ මිභාසන නිසිතීති ලොකෙ කෙ නාම සභිං විගහාතිකකථාං, න කරොති න විවදති තථාගතො හි ලොකෙන සභිං න විවදති ලොකො පන තථාගතෙන සභිං අතිවචනාති චුතෙන නිවචනාති වදමානො දුක්ඛං අනත්තං අසුභනාති චුතෙන සුභනාති වදමානො විවදති තෙනෙවාහ “නාහං භික්ඛුවෙ ලොකෙන විවදමි ලොකො භික්ඛුවෙ මයා විවදති” භී. තථා “න භික්ඛුවෙ ධම්මවාදී කෙනාපි විවදති අධම්මවා දී ච බො භික්ඛුවෙ විවදති” ටී. සථාති යෙන කාරණෙන; කාමමිහිති වජ්ඣකාමෙහිපි කිලෙසකාමෙහිපි; නං බ්‍රාහ්මණනාති තං බිණ්ණසවබ්‍රාහ්මණං; අකාමිකානාති නිබ්බිච්ඡිකිට්ඨං; ජිනනා කුසකුම්බනාති විප්පට්ඨසාරකුසකුම්බස්ස වෙව ගස්සාදකුසකුම්බස්ස ච ජිනනත්තං ජිනාකුසකුම්බං; භමාහවෙති පුනර්පුනාහවෙ; භීතපණීතෙ වා භවෙ පණීතො හි භවො, චුම්භපනෙතා අහ වොති චුම්භති. සඤ්ඤාති කිලෙසසඤ්ඤා; කිලෙසාසෙව වා ඉධ සඤ්ඤානාමෙන චුතතා තසමා යෙන කාරණෙන කාමෙහි විසංසුතතං චිහරනතං තං ලොකෙ නිබ්බිච්චාදං බිණ්ණසවබ්‍රාහ්ම ඣං කිලෙසසඤ්ඤා නානුසෙනාති තං කාරණං අහං වදමිති අයමෙස්ම අපො. ඉති භගවා අත්තනො බිණ්ණසවභාවං දිපෙති. කිලාලෙකාති නිහරිතා කිලාපෙතා; කිම්බාබනාති නිසාබං; කලාමිකනාති වලිහඛං; නලාටෙ තිස්සො රාජයො දස්සො තෙතා වලිහඛනා චුම්භාපෙතාති අපො. දණ්ඩමාලුබ්බිතාති දණ්ඩං උප්පිළෙතා; දණ්ඩමාලුබ්බිතාතිපි පායො. ගහෙතා පකකා මිති අපො. අඤ්ඤාමිතොති නාමෙන අපාකටො එකො භික්ඛු; සො කිර අනුසංඝිකුසලො භගවතා යථා දණ්ඩපාණී න ජා නාමී තථා මයා කථිතනාති චුතෙන කිත්තුවො භගවතා අවිඤ්ඤායං කතා පඤ්ඤා කථිතොති අනුසංඝිං ගහෙතා දසබ්බං සෑවිතා පඤ්ඤං ඉමං භික්ඛුසංඝස්ස පාකටං කරිස්සා මිති උසාසාතනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කතා දසනබ්බමුල්ලං අප්ප්ලිමානාග සිං වාදී පන භතත්ත භගවාති ආදිමාහ. සත්තං

ශ්‍රීදානනාති භාවනාසංසකමෙනා; යෙන කාරණෙන යෙමිං කාරණික
සතිති අපේඛා. පපච්ඡන්දසංඛාති එත්ථ සංඛාති කොඨාසො
පපච්ඡන්දසංඛාති තණ්හාදිසිපපච්ඡාපසුත්තා සන්දන්දා සන්දන්දානා
මෙන වා පපච්ඡාසෙව චූතතා තස්මා පපච්ඡකොඨාසාති අ
මෙත්ථ අපේඛා. සමුද්ධර්මනාති පච්ඡතතනාති; එත්ථ මෙ නාස්මි
අභිනාස්මිකමනාති තස්මිං වාදසායනතසංඛාතෙන කාරණික සති
පපච්ඡන්දසංඛායමුදවරනාති එත්ථ එකායතනවිටි වෙ අභිනාස්මි
තමිං අභිවදිතමිං අපේඛාසෙනමිං නාස්මිති අපේඛා. තත්ථ
අභිනාස්මිකමනාති අහං මමාති අභිනාස්මිතමිං; අභිවදිතමිං
නාති අහං මමාති චතතමිං; අපේඛාසෙනමිං නාති අපේඛාසෙ
නා ගිලිනා පරිනිඨපෙනා ගහෙනමිංයුත්තා; එතෙනෙත්ථ ත
ණ්හාදිනාසෙව අප්පච්ඡතති. කපේති. එතෙතෙතනාති අයං අභි
නාස්මිකාදිනා නාස්මිකාවොව රානානුසයාදිනා අනෙතා; එසෙව නාසො
සමිකත්ථ. දණ්ඩාදුනාදිසු පන යාය මෙතනාය දණ්ඩං ආදියති
සා දණ්ඩාදුනං යාය සත්ථ ආදියති පරාමසති, මත්ථකප්පතතං
කලහං නානාගාහප්පතතං විගාහං නානාවාදප්පතතං විවාදං
තුටං කුන්තති එවං පච්ඡතතං තුටං යං පියසුඤ්ඤකරණං සෙසු
ඤ්ඤං අයථාසභාවං මුසාවාදං කරොති සා මුසාවාදොති වෙදි
තමිං. එතෙත්ථනාති එත්ථ වාදසසු ආයතනොසු එතෙ කිලෙසා
හි උප්පජ්ජමානාපි වාදස ආයතනාති නිසංසා උප්පජ්ජනාති නිරු
ජ්ඣමානාපි වාදසසු ආයතනොසුයෙව නිරුජ්ඣමනාති එවං යත්ථ
පපනා තස්මිං නිරුධා ගොනාති ස්වාගමෙත්ථා සමුදයසට්ඨ
පසෙකන දිපෙනමිං. “සා ඛො පගෙසා තණ්හා කත්ථ උප්ප
ජ්ජමානා උප්පජ්ජති කත්ථ නිවිසමානා නිවිසතිති ති වනා යං
ලොකෙ පියරුපං සාතරුපං එත්ථෙසා තණ්හා උප්පජ්ජමානා
උප්පජ්ජති එත්ථ නිවිසමානා නිවිසති කිව ලොකෙ පියරුපං
සාතරුපං එකමු ලොකෙ පියරුපං සාතරුපං” ති ආදිනා
නායෙන වාදසසුයෙව ආයතනොසු තස්මා උප්පතති ව තිරො
ඛො ව චූතතා යථෙව ව තණ්හා වාදසසු ආයතනොසු “පප
ජ්ජමා නිබ්බානං ආගමෙ නිරුධාපි ආයතනොසු පුන සමුද
චාරස්ස අභාවතො ආයතනොසු නිරුධාති චූතතා එවමිමෙපි
පාපකා අකුසලා ධමමා ආයතනොසු නිරුජ්ඣමනාති වෙදිතමිං,
අථ වා ස්වායං අභිනාස්මිකාදිනං අභාවොව රානානුසයාදිනං
අනෙතාති චූතතා එත්ථෙන රානානුසයාදිනං අනෙතාති ලඞ්ඨ
මොහානුර නිබ්බානෙන පාපකා අකුසලා ධමමා අපරිසෙසා නිරු
ජ්ඣමනාති යං හි තත්ථ නාස්මි තං තත්ථ නිරුධං නාම ගොති
ස්වාගමෙත්ථා නිරොධපසුතෙන දිපෙනමිං. චූතතංගෙන “දුඤ්ඤි

මි ජනී ම හී කා ස භ ක රා.

සජ්ඣානං සමාපන්නාසං විතක්කවිචාරං වපිසංඛාරා පටිපපසඬා
 හොනති”ති ආදී. සංක්ඛ්‍යා දෙව සංවිච්ඡාදොති සඬාරා ව පස
 ථෝ; විකල්පානන් ෮෫෪ ක්කරණථෝ සාමිපවනං, පඤ්ඤානෙති
 සමුහවිචාරීති ව සමාපන්නොති අථෝ. සමොගීති සංකොඤ්ඤා
 අතික්කමිතාති මූලං අතික්කම; ඛිංඛනති සාරා භාව මූල
 වා බිඤ්ඤා වා භාවෙය්‍ය නමි අතික්කමිතාති අථෝ. එවං
 සම්පදමිදනන් එවං පවතතිං * ඊදිසනති අථෝ අතිසිංඝාති †
 අතික්කමිතා ජානං ජානාතිති ජානිතඛමෙව ජානාති, සංසං
 සංසාතිති පසන්නධමෙව පසන්න; යථා වා එකමෙව විපරිමං ගණිත
 නොති ජානනොති න ජානාති පසන්නොති න පසන්න න එවං
 භගවා භගවා පන ජානනොති ජානාති පසන්නොති පසන්නිමෙව සවා
 යං දසන්නං පරිත්‍යාගකමිතං මහත්භූතො, ඉදිතකරණමිතං ඤාණභූ
 තො; අවිපරිත්තසංභාවමිතං පරිත්‍යාගකමිතං පසන්නොතිතො පදසෙන
 විතොති වාචාය නිදිඤ්ඤාති - මෙවෙති ඛිංඛනොති, සෙවිධිත
 මුහුණ්ණො; අථ වා වකුට්ඨං විය භූතොති වකුට්ඨොති එවමෙව
 තෙසු පදෙසු අථෝ වෙදිතමෙව. සවායං ඛිංඛණං වතනනොති
 මතො; පවතනනොති සමිතො; අථෝ නිවර්තනං නිවර්තනං දසන්න
 සමිතොසං අසමිතං නිවර්තනො; දුට්ඨාසිගමායං පටිපත්තං දෙසෙ
 තිති අමනස්ස දුභං; අග්‍රං කමිතං පුනර්පුනරං සංඝාතපටොති
 හි ගරුකං කමරාති නාම දානොති සාවකපාරිසකෙති ස්වා
 සිතොරුපාදොති වලිකං උච්චිතොති විය දුට්ඨොති සංඝා
 කමිතොති ගරුකං කමරාතිමෙව නාම එවං දකුණා පුනර්පුන
 අමෙව ආයාසාපෙයා සුචිකෙසෙසෙති නො කතා කමිතං පුනරං
 හොති. සං මො මො ආපුසොති එථ කිවාපි යං මො මොති
 වතනධමං සියා මෙ පටා භික්ඛු අනන්තා සංඝං සංඝාතනොති
 යං මො නොති ආහ. යසො වා උදෙසො ව තෙසං උද්දමිතා
 භගවා පන ථෙරසංඝි මොහපි භගවා තසො භගවා පදං
 සකිංසපි එවමාහ යං මො අයොකං භගවා නෙයොකං සංඝි
 තොති උදෙසං උද්දමිතොති අථෝ. විකල්ප - දුභොති දාදිසු
 අසමිතො - ආදිසො නිසංඝාතවන වකුට්ඨසාදව ආරුමණ
 භාවෙන වකුට්ඨොතිකරුමෙව ව පටිපව පඤ්ඤාසංඝාතං නාම
 උපපජ්ජති. තිණ්ණං සංඝාති මුහුණ්ණොති හෙසං ගිණ්ණං සමිත
 නිසං එසො නාම උපපජ්ජති නං එසං පටිපව සහරුච්චසෙන
 එසංපටිපසා වෙදනා උපපජ්ජති නාම වෙදනායං යං දාදමිතං
 වෙදනා නෙව සෙසො සජ්ඣානාති වෙදව ආරුමණං විත

---

* පවතනනං. † අතිසිංඝාති.

සෙනනි යං විතකකං විතසෙනනි තදෙවාරවෛරණං පපමෙ, පප
 මෙති. නානො නිදුනනනි එතෙති වකුටුපාදිති කාරණෙන; පුරිසං.
 පපවසකුසුසංඛාසමුදවරනනිති නං අපරිකුසුසංඛාසං පුරිසං
 පපවකොඨාසං අභිභවනනි තසං වා පවනනනිති අනේවා.
 තත්ථ එසංවෙදනාසකුසු, වකුටුපිකුසු, භෙදා සභරානා භොනනි
 විතසෙනා, විකුසු, භෙදනරාදිසු සම්මතකතවනොසු දමා, බ්බා,
 පපවසංඛා ජවනෙන සත්තානා භොනනි යදි එං කයා අත්තා
 නාගතගහණං කතනනි තථා උපපජ්ජනතො යමෙව හි එත
 රති වකුටුපාරිකො පපමො වකුටු රූපෙව එසංවෙදනා
 සකුසු, විතසෙන ව පටිච්ච උපපනෙනා. එවමෙවං අත්තානා
 ගතොසු වකුටුපිකුසු, රූපෙසු තසුපනනිං දසෙක
 නෙනා එවවාහ. සොනවාචුසොනි ආදිසු එවෙව නායො. ඡඨ
 වාරෙ පන මනනනි භවබ්බවනනං; ධර්මෙති තෙභුමකධර්මා
 රමණං. මනොවිකුසු, භවනනි ආට්ඨිකං ප ජවනං වා; ආට්
 ඨිකෙන ගතිතෙ එසංවෙදනා සකුසු, විතසෙනා ආට්ඨිකාසභ
 රානා භොනනි පපවා ජවනසභරානා භොනනි ජවෙන ගතිතෙ
 සභාවජ්ජනකං භවබ්බං එනං නාම භොනි නානො එසංවෙදනො
 සමුදායි ජවනසභරානාට මනොධාරෙ පන යසං අත්තාදිභෙදං
 සමුදායි ආරමණං භොනි තසං අත්තානානාපට්ටිප්පනොසුති
 ඉදං සුත්තමෙව.

ඉදනි වට්ටං දසෙකෙනො සො වනාචුසානි දෙසනං
 ආරති එසංවෙදනානි. සකුසු, පෙසසුනිති එවං එසංවෙදනනිං
 පකුසුපෙසසුනි දසෙකෙනනිති අනේවා; එයනායො යබ්බත්ථ. එවං
 ඉමයමිං සති ඉදං භොනනි වාදසායනනාපට්ටිප්පෙන යකල් වට්ටං
 දසෙකෙනා ඉදනි වාදසායනනාපට්ටිප්පෙන විවට්ටං දසෙක
 නෙනා සො වනාචුසො වකුසු, අසනනි දෙසනං ආරති
 තත්ථ වුත්තනසෙනෙව අනේවා වෙදිතසො—එවං පකුසු. විසං
 ජෙය්ඨා ඉදනි යාටකෙන පකුසු කම්මොති මා නිකංඛා
 අනුච්ඡේදයං භවනා සංඛ්ඛකුසු, භවනනි, ගතොනා නිසිනෙනා
 ඉට්ඨමානා තමෙව උපසංගමිතා නිකංඛා භොනනි උපසං
 ජෙනෙනා ආකංඛමානා ව පනනි ආදිවා. ඉදං අනුසංගමිති
 ඉමෙති කාරණෙන; පපට්ටිප්පනනිවා පාට්ටිප්පනාකාරණෙන වෙව
 වට්ටිවට්ටකාරණෙන ව. ඉමෙති සද්දේහි ඉමෙ අනුසංගමි
 භවනෙන; බ්බුත්තෙනිති පාට්ටිප්පනනි; පෙරිකොනි
 පෙරිකොනෙව සමනනාගතො; වකුසු වා කාරණෙන පෙරිකො
 ධාතුසුසලො ආයනනාකුසලො පව්වසාකාරකුසලො කාරණා
 කාරණකුසලොති. මනාපකුසු, මහනෙන අනේවා මහනෙන

ම ජාති ම නී න්‍යා ස භ භ ටා.

ධර්ම මහනභා නිරුක්තියෝ මහනභානි පටිභානානි පරිභා
 භානාසම්ප්‍රදාය පඤ්ඤාය සමනභාගතො. සථා නං මහානමිමි
 සභෙහිනානි යථා මහාකම්මානෙන ව්‍යාකතං වා සකාය නානි
 වුත්තං යථා මහාකම්මානෙන නං ව්‍යාකතං අභමපි නං එවමෙව
 ව්‍යාකරයන්නති අපේ. මධුපිණ්ඩිකානි මහනභා ගුලපුටං;
 බමසත්තුගුලකං වා. ආසෙවනානානි * ආසෙවිතබ්බකං; සප්පිථා
 නිතමධුසකකරාසු ඉදං නාමෙත්ථ මජ්ඣං ඉදං බහුකනානි න
 වහතබ්බං සමයොජ්ඣරසං. මෙහිනෙකානි විනතකො; සඤ්ඤින
 ජාතිකොනි දබ්බජාතිකො; පඤ්ඤිතසභාවො. කො නාමො
 අසනති ඉදං ථෙරො අනිගදදකො අයං ධම්මපරියායො දසබ
 ලස්ස සබ්බඤ්ඤානාඤ්ඤෙතොවස්ස නාමං ගණනාපෙස්සාමිති
 විනෙතත්වා ආහ. නාමානි සසමා මධුපිණ්ඩිකං විස මධුරො
 තසමා මධුපිණ්ඩිකපරියායොත්ථෙව නං ධාරෙතිති වදන්—සෙයං
 සබ්බත්ථ උත්තානත්ථමෙවන්ති.

ම ධු පි ඤ්ඩි ක සු තතං අ භ ම .

එවමෙවසුතනානි වෙධාවිතසංඝසුතතං—තත්ථ වෙධා නාමා
 වෙධා නාමානි වෙ වෙ භාගෙ කාමා; නාමමිනෙකොනානි කාම
 පටිසංසුත්තො විතකො; ව්‍යාපාදවිනෙකොනානි ව්‍යාපාදපටිසං
 සුත්තො විතකො; විසිංසාවිනෙකොනානි විසිංසාපටිසංසුත්තො
 විතකො; එකං භාගනානි අජ්ඣිත්තං වා බහිධා වා ඕලාරිකං
 වා සුමුමං වා සබ්බොපායං විතකොයෙව අකුසලපක්කිකො
 යෙව්නානි තයොපි කාමව්‍යාපාදවිසිංසාවිතකො එකං කොඨාසම
 කාසිං. කාමෙති නිය්‍යවො නොකම්මපටිසංසුත්තො විතකො
 නොකම්මවිතකො; නාම සො යාවපඨමජ්ඣිනා වට්ටති. අව්‍යාපා
 දපටිසංසුත්තො විතකො; අව්‍යාපාදවිතකො; සො මෙත්තාපු
 බ්බිභාගතො පඨාය යාවපඨමජ්ඣිනාව වට්ටති. අවිසිංසාපටිසං
 සුත්තො විතකො; අවිසිංසාවිතකො; සො කරුණාපුබ්බභාග
 තො පඨාය යාවපඨමජ්ඣිනා වට්ටති. දුර්ග්ගං භාගනානි සබ්බො
 පායං කුසලපක්කිකොයෙවන්ති දුර්ග්ගං කොඨාසමකාසිං. ඉමිනා
 මොඨිසත්තස්ස විතකනතිගණනානාමො කපිතො, මොඨිස
 තත්තස්ස හි ජබ්බස්සානි පධානං පදගන්තස්ස නොකම්මවිතකො
 දයො පුජ්පුජා මහානදියං ඕකා විස පට්ඨන්තිංසු සතිසමමාහෙත
 පනා, ගුහසා කාමවිතකොදයො උප්පජ්ජන්ති, කුසලාරං පදිජ්

* ආසෙවනකතන

දීනාං සං අකුසලප්ඵතවාරා හුං නිසන්ති බොධිසත්තො
 විනෝසි මගං ඉමෙ කාමචිත්තකාදයො කුසලවාරං පච්ඡද්ධි
 නා නිසන්ති හදුගං ඉමෙ විතතො වෙ භාගෙ කන්තා විහරාමී
 කාමචිත්තකාදයො අකුසලපක්ඛිකානි එකං භාගං කරොමී තො
 කම්මචිත්තකාදයො කුසලපක්ඛිකානි එකං අථාකුසලපක්ඛිතො ආ
 ගතචිත්තකං මනෝනා කංඛාසපං උප්පිලෙති ගංඛානො විය
 ච අමිත්තං ගිවාය අකානොනො විය ච නිගාහෙසාමි නාසං වසීදිතුං
 දස්සාමි කුසලපක්ඛිතො ආගතචිත්තකං මෙසසමයෙ මෙසං විය සුඛෙ
 තෙන සාලකල්යාණියපොතකං විය ච සිසසිසං වජ්ජිකාමිති සො
 තථා කන්තා අකුසලචිත්තකෙක නිගාහේති කුසලචිත්තකෙක වදෙතිසි
 එවං ඉමිනා බොධිසත්තාසං විතතකානිගංඛානාකාලො කපි
 තොති වෙදිතබ්බං ඉද්දති යථාසං තෙ විතතකා උපපජ්ජංසු
 යථා ච තෙ නිගාහෙසි නං දස්සෙතොනා තස්ස මගං භික්ඛුවෙති
 ආදිමාග. තත්ථ අපසමනාසස්සාති සනියා අවිප්පවාසෙ සීතස්ස;
 ආනාපිනොති ආනාපවිරියවන්තස්ස; පඤ්ඤානාසස්සාති පෙසිත
 තතස්ස; උපපජ්ජති කාමචිත්තකොති බොධිසත්තාසං ජබ්බ
 ස්සාති පධානං පදගතො රජ්ජබ්බං වා පාසාදෙ වා නාටකානි
 වා ඔරොධෙ වා කප්පිදෙව වා සමපතනීං ආරබ්භ කාමචිත්තකො
 නාම න උපපන්නපුබ්බො දුක්ඛරක්ඛරිකාය පනස්ස ආහාරුප
 චෙත්තදෙන අධිමත්තකසිමානං පත්තස්ස එතදගොසි න සත්තො
 ආහාරුපචෙත්තදෙන විසෙසං නිබ්බතෙතතුං යන්ත්තනාහං ඔලාරි
 කං ආහාරං ආහාරෙය්‍යන්ති සො උරුවෙලං පිණ්ඩාය පාවිසී
 මහුස්සා මහාපුරිසො පුබ්බෙ ආහරිතා දිනනමපි න ගණ්ඨි
 අධාසං ඉද්දති මනෝරථො මන්තං පත්තො තයමං සයමෙව
 ආගතොති පණ්ණිපණ්ණිතාහාරං උපහරිංසු බොධිසත්තාසං අත්ත
 භාවො න චිරස්සෙව පාකතිකො අගොසි ජරාජණ්ණත්තහා
 වො හි සප්පායභොජනං ලභිතාපි පාකතිකො න ගොති බොධි
 සුත්තො පන දගරො තෙනස්ස සප්පායභොජනං කුප්තො
 අත්තහාවො න චිරස්සෙව පාකතිකො ජාතො විප්පසන්නාති
 ඉද්ධියාති පරිපුබ්බො ඡවිවණ්ණො සමුග්ගතාරාගණං විය නහං
 පරිපුණ්ණවන්තංසමහාපුරිසලක්ඛණපතිමණ්ණිතං සරිරං අගොසි
 සොතං ඔලොකෙති තාව කිලනොනා නාම අත්තහාවො එවං
 පටිපාකතිකො ජාතොති විනෝසතා අත්තනො පඤ්ඤමගනන
 තාය එවං පරිත්තකමපි විතකං ගතෙති කාමචිත්තකොති
 අකාසි පණ්ණසාලාය පුරතො නිසිනොනා වාපි රුරුපසදගවය
 රොතිකමිතාදිකෙ මිගගණේ මහුඤ්ඤප්පත්තරවතෙ මොරවත
 කුකුඤ්ඤාදිකෙ පක්ඛිගණේ නිප්පලකුඤ්ඤකමලාදිසංජනානි

පලලාති නානාකුත්‍රමසංජනනවිටපවනරාජයෝ මණිකුකුසදි සතිමලජලාගනම * නදිං නෙරජ්රං පසුන් නසු ඵලං හොති සොභනා චගිමෙ මිනජානා පකිනණං පලලාති විනරාජයෝ නදි නෙරජ්රාති සො තමපි ඵලං පරිත්තකං විත කකං ගහෙත්වා කාමවිකකං අකාසී තෙනාග උපපජ්ජති කාම විතකෙකාති අනභවසාඤ්ඤාති අනභවකාමසපි; ඵසනසො සබ්බත්ථං. කිං පන මහාසත්තසං උභයදුක්ඛාය සංවත්තනිකවිත කෙකා නාම අභිජි නභි අපරිඤ්ඤාය සිතසු පන විතකෙකා යාවඋභයව්‍යාබාධාය සංවත්තනිති ඵතාති තිති නාමාති උභති තසමා ඵලමාග. පසුදුන්රොධිකොති අනුප්පනාය ලොකීය ලොකානුකරාය පසුදුන් උපපජ්ජතුං න දෙති ලොකීයපසුදුන් පන අසංවෘත්තනිතිමානිකුදුපසොන උප්පනනමපි සමුච්ඡිදි ත්වා බිපත්ති පසුදුන්රොධිකො. විසානපකිකොති දුක්ඛ කොසාසිකො; අසංඛතං නිබ්බානාමනා පච්චිකකං කාතුං න දෙතිති අතිබ්බානසංවත්තනිකො; අබ්බප්ඨං ගමන්තිති බයා නසම්භාවං ගච්ඡති; උදකබ්බිබ්බලො විය නිරුජ්ඣති. සජ්ඣාමෙ චාති පජ්ඣිමෙව; විසනාදෙමෙචාති නිගරිමෙව; ච්ඡන්තෙව නං අකාසිනති විගහනං නිසෙසං පරිවට්ඨමං පරිච්ඡින්නාමෙව නං අකාසිං; බ්‍රහ්මාදවිනකෙකාති න බොධිසත්තසු පරුපසාන පටිසංයුතො විතකෙකා නාම විනෙත උපපජ්ජති අභිසු අතිවසුඅළුංගඅතිසීනාදිති පන පටිච්ච චිත්තවිපරිණාමභාවෙ හොති නං සකාය ප්‍රාප්තවිතකෙකාති. විසිංසාචිනකෙකාති න ම භාසත්තසු පරෙසං දුක්ඛප්පාදනපටිසංයුතො විතකෙකා උපප ජ්ජති විනෙත පන උච්චාකාරො අනෙකානාකාරො හොති තං ගහෙත්වා විහිංසාතිතකකං අකාසී පණණසාලාචාරෙ නිසි තෙනාපි සීග්‍රව්‍යග්ඝාදිකෙ වාලමිතෙ සුඛාරාදයො බුද්ධකම්මෙ විහිංසනෙත පසුන් අභිබ්බා බොධිසත්තො ඉමෙත්ථිං නාම අකුණානසෙ අරඤ්ඤා ඉමෙසං තිරිඡ්ඡානගතානං පච්චිකකා උපපජ්ජනති බලවනෙතා දුක්ඛලං බාදනති දුක්ඛලාදිකා වත්තනීති කාරුඤ්ඤං උප්පාදෙති අඤ්ඤාපි බ්‍රහ්මාදයො කුසානුච්ඡිසිකාදිති බාදනෙත පසුන් ගාමං පිණ්ඩාය පටිච්චි මනුසෙස රාජකමිකෙති උපද්දනෙ ව වධබ්බිනාදිති අනුභව නෙත අනතො කසිවණිජ්ජාදිති කමාති කකා ජිවිතුං අල ගනෙතති කාරුඤ්ඤං උප්පාදෙති තං සකාය උපපජ්ජති විහිං සාතිතකෙකාති අග. නථා නථාති තෙන තෙන ආකාරෙන;

* ජලගහණම.

ඉදං වුතතං හොති කාමචිතකාදිසු යං චිතකොති යං චිතකං පටිකෙතති තෙන තෙනෙවස්සාකාරෙන කාමචිතකාදි භාවෙන චෙනස්සො නති හොති—පසාසි තෙනබ්බවිනිකකා නති තෙනබ්බවිතකං පජ්ඣති; බ්බුලමසාසිති බ්බුලං ක රොති; නිසස හං කාමචිතකායාස චිතතනති තස්ස තං චිතතං කාමචිතකායාස; යථා කාමචිතකාසප්පයුතං හොති එවමෙව නමතිති අපේඛා. සෙසපපෙදසුපි එසෙව නයො.

ඉද්දති අස්ථිදිපිකං උපමං දස්සෙන්නො සෙය්‍යථාපිති ආදි මාහ, තථ කිසිසම්මාධෙති සස්සසම්මාධෙ; ආකොට්ඨෙය්‍යාති උජ්‍ජිකං පිසිසං පහරෙය්‍ය; පතිකොට්ඨෙය්‍යාති නිරියං චාසුකාසු පහ රෙය්‍ය; සහතිරුකෙය්‍යාති ආවරිතා නිවේය්‍ය; සන්තිමාතෙ ය්‍යාති ඉතො චිතො ගන්තුං න උදෙය්‍ය, නිසා නිදනනති තෙන කාරණෙන, එවං අරකත්තානං දුතාං පරෙසං සස්ස බාදනකාරණේයාති අපේඛා. බාලො හි යොපාලො එවං ගාවො අරකම්මානො අයං අයායං ගාතවෙනාං බාදති උජ්‍ජං ගාවො රකතිතුමි න සකෙකාති කුලෙති සුං පරං ගාතායෙතිති යොසාමිකානමි පනාකා පධාදිති පාදරාති කිසිසාමිකාන මි—පතිකොට්ඨෙය්‍යාති පන දුතාති පනතාරි හයාති සම්පස්සන්නො ගාවො සාධුකං රකති තං සකායෙනං වුතතං ආදිනමනති උපද්දවං; ඛකාරනති ලාමකාපං; බ්බෙසු පා ධකාරං. සංකි ලෙසනති කිලිසිතාපං; තෙනබ්බවිතො යොකම්මවිති, ආතිසං සනති විසුභිපකං; වෙදනපකානති ඉමසස්සව වෙවචනං. කුසලානං ධම්මානං තෙසාමමමිති විසුඛිපකා අද්දසනති අපේඛා. තෙකං ටනති ච සාපෙති නිසංසං සකං කුසලං එකධම්මෙ ගාතායෙන නිබ්බාතං—නතිදං මමමසංසදනං කිසිසම්මාධ නකං විය හි රුපාදිආරට්ඨං කුට්ඨායො විය කුට්ඨෙනං පජ්ජි නගොපාලකො විය බොධිසත්තො එතතිට්ඨො භයං විය අත්තප රුහස්වසාබාධාය * සංවත්තනකචිතකා ප ඡත්තගොපාලකස්ස චතු භිබ්බිතස්ස දිස්වා කිසිසම්මාධෙ අප්පමාදෙන ගොරකත්තං විය බොධිසත්තස්ස ඡත්තස්සාති පධානං පදගතො අත්තව්‍යාබාධා දිහයං දිස්වා රුපාදිආරට්ඨණෙසු යථා කාමචිතකාදයො න උපපජ්ජනති එවං චිත්තරකත්තං පඤ්ඤවුච්ඡිකොති ආදිසු අනු ප්‍යනාය ලොකිශ්ලොකුත්තරපඤ්ඤාය උපපාදාය උපපනාය ච වුසියා සංවත්තනිති සකඤ්චුච්ඡිකො, න දුකම්මොසාසාය වත්තනිති අමිසානපකම්මොකා; නිබ්බානධාතුසප්ථිතිරියාය සංව

* ව්‍යාපාදය.

තනනිති නිබ්බානසංවතනනිකො ; රතනිවෙපි හං හික්ඛවෙච්ඡ
අනුචිතකොකසානනි සකලරතනිවෙපි නං විතක්කං පටතො
යහං; නිකොනිදනනනි තංමුලක ; උභයසෙක්ඤාසානි උග්ගානි
යෙව x උඛිට්ඨාය සංවතෙත්ඨයානි අපේඨා. ආරාත් දුරෙ; සමාධි
ට්ඨානි උපචාරසමාධිතොපි අප්පනාසමාධිතොපි; සො ඛො අහං
හික්ඛවෙ අජ්ඣානතමෙව චිතනනනි සො අහං භික්ඛවෙ මා මෙ
විතතං සමාධිට්ඨා දුරෙ ගොතුනි අජ්ඣාතතමෙව විතතං සන්ධි
පෙම් ගොවුරුඤ්ඤානා ධූපමෙති අපේඨා. සහනිසාදෙමිති න
පේඨව නං සනනිසීදපෙමි; ඒකොදිං කපොමිති එකගං කරොමි;
සමාදනාමිති සමිට්ඨා ආදහාමි; සුප්පු ආරොපෙමිති අපේඨා. මා මෙ
විතතං උභයසෙක්ඤානි * මා මග්ගං විතතං උග්ගානිධිත්ථ; මා උඛිට්ඨාය
සංවතනනිති අපේඨා. උපස්ථානි අව්‍යාපාදවිනිකොතො අවිහිංසාවි
නිකොතොනි එත්ථ සො සො ඉමාය ගෙඬා චුතතනරුණවිපස්සනාය ස
ඬිං උපපනාටිතකොතො කාලපට්ඨනිකමිති නෙකවිට්ඨතකොතො
චුතොතො සොයෙව ව්‍යාපදපට්ඨනිකමිති අව්‍යාපාදවිනිකොතොනි ව
විහිංසාවිතකමිති අවිහිංසාවිතකොතොනි ව චුතොතො, එතතාවතො
බොධිසත්තස්ස සමාපත්තං නිසංසාය විපස්සනාපට්ඨනකාලො කමි
තො තස්ස හි සමාධිපි තරුණො විපස්සනාටි තස්ස විපස්සනං පටි
පෙත්ථාඅනිවිරං නිසින්නාස්ස කායො කිලමති අනොතො අග්ගි විස උඬ
ගති කමෙති සෙද, මුළුතනි මත්තකො උසුලට්ඨ විස උඬගති
විතතං හසෙක්ඤානි විහසෙක්ඤානි නිප්පඤ්ඤානි උඛිට්ඨා ගොනි සො පුන
සමාපත්තං සමාපජ්ජත්ථා නං පරිදලෙත්ථා මුද්දකං කත්ථා සමස්සා
සෙත්ථා පුන විපස්සනං පට්ඨපෙසි තස්ස පුන අනිවිරං නිසි
න්නාස්ස තථෙව ගොනි සො පුන සමාපත්තං සමාපජ්ජත්ථා ත
ථෙව කපොනි විපස්සනාය හි බහුපකාරො සමාපත්ති ස්වායොධ
ස්ස ඵලකමොඝකො නාම බහුපකාරො ගොනි සො තං නිසංසාය
සමිගාමං පටිසති තත්ථ ගජ්ජිපි අසෙසතිපි යොධෙතිපි සඬිං
කමමං කත්ථා ආයුධෙසු වා බිණෙසු භුජ්තුකාමාදිභාවෙ වා සති
නිවතනිත්ථා ඵලකමොඝකං පටිසිත්ථා ආයුධානිපි ගණනති විස
මතිපි භුජ්තිපි පානිසමිපිවතිපි සන්නාගමිපි පටිසන්නාගානි තං
කත්ථා පුන සමිගාමං පටිසති තත්ථ කමමං කත්ථා පුන උච්චාරාදි
පිළිපො වා කෙනවදෙව වා කරණීයෙන ඵලකමොඝකං පටි
සති තත්ථ සන්ධිසිත්ථා † පුන සමිගාමං පටිසති එම යොධස්ස
ඵලකමොඝකො විස විපස්සනාය බහුකාරො සමාපත්ති සමාප
ත්තයා පන සමිගාමනිත්ථරණයොධස්ස ඵලකමොඝකොතොපි
විපස්සනා බහුකාරනරා කිමාපි හි සමාපත්තං නිසංසාය විපස්සනා
පට්ඨනනි † විපස්සනා පන එමරාතො සමාපත්තිමප් රකඛති එම

x උග්ගාතෙත්ඨයා. * උග්ගානිති. † සනිමිතිත්ථා. † පටිසෙති.

ජාතං කරොති යථා හි ඵලේ නාවමපි නාවාය හණ්ඩමපි සකච්ඡා
භාරං කරොනාති උදකං පඤ්ඤා පන සකච්ඡමපි සකච්ඡා, හණ්ඩමපි
සුත්තගොණෙපි නාවාභාරං කරොනාති නාවා නිරියං සොනං
ඡිද්දිත්වා සොඤ්ඤා සුපට්ඨනං ගන්තීති එවමෙවං කිවාපි සමා
පතනීං නිසංසය විපස්සනා පවත්නාති විපස්සනා පන ථාමජානා
සමාපතනීමපි රක්ඛාති ථාමජානං කරොති උදකං පඤ්ඤා සකච්ඡං
විස හි සමාපතනී උදකං පඤ්ඤා නාවා විස විපස්සනා ඉති බො
ධිසත්තස්ස එතත්තාවනා සමාපතනීං නිසංසය විපස්සනාපට්ඨපන
කාලො කපිතොති වෙදිනබ්බො.

සඤ්ඤාදෙවොති ආදි කණ්ණපතෙති වුත්තානුසාරෙනෙව වෙ
දිනබ්බං—ඉධාපි අනුදිට්ඨකං උපමං දෙසෙත්තුං යෙසෙථාපීති ආදි
ලාභ, තත්ථ ගාමිනිසමිතිනෙසුති ගාමනතං ආගමෙසු; සතික
රණ්ණසමෙව හොතීති එතා ගාමොති සතිඋපාදනාදනතමෙව
කාතබ්බං හොති ඉතො පිතො ච ගතත්වා ආකොට්ඨාදිතිවං න
හි. එතෙ ධම්මාති එතෙ සමථිවිපස්සනා ධම්මාති සත්තුපාදමනා
මෙව කාතබ්බං හොති ඉමිනා බොධිසත්තස්ස සමථිවිපස්සනානං
ථාමජානකාලො කපිතො තද්ධ කිරස්ස සමාපතනීං අප්පනායාය
නිසිතනස්ස අසමාපතනියො එකාදර්ශනෙ ආපාථං ආගමිත්තනී
විපස්සනං පටිපෙත්වා නිසිතෙන සත්ත අනුපස්සනා එකපට්ඨාතර
න ආරුල්ලාවා හොතීති. සෙසෙථාපීති ඉධ කිං දෙසෙති අයං
පාටියෙසෙකා අනුසස්ස සත්තානං හි හිත්තුපාරං අත්තනො සත්ථි
භාවසමුපදව දෙසෙත්තො භගවා ඉමං දෙසනං ආරභි. තත්ථ
අරමසඤ්ඤාති අපට්ඨෙය්; පමනෙති ව්‍යාසමෙක; අත්තො හි ඉදං
පදවයං එකමෙව පට්ඨමස්ස පන දුතියං වෙවචනං. අසොගතෙකම
කාමොති එතාධි යොතෙති බෙමං නිබ්බාදායානං අනිවර්තනො භය
මෙව ඉවර්තනො. සොමස්සොති යොගිභාවාවහො; පිනිංග
මනිසෙයාති තුඨං ගමනියො; පිනිගමනියොති වා පායො. පිද
සෙයාති සාබ්බාදිති එකෙය්; විමරෙයාති විසදං මුක්ඛං කත්වා
විචට්ඨං කරෙය්; කුමමගානාති උදකවනපසාකාදිති යන්තිරුඬං
අමගං; ඔදනෙය් ඔකමරාති නෙයං සකච්ඡමානං විස එකදිපි
කමිගං එකමං යානෙ යපෙය්. ඔකවාසිකාති දිසරජ්ජුමං හ
සෙසව මිහි; පුද්දමො හි අරඤ්ඤා මිහිනං විසතායානං නෙයො ඉධ
වසනාති ඉමිනාමගෙන නිකමුගනාති එතා චරාති එතා විචරාති ඉමි
නා පටිසන්තනී සලකොත්වා මගං පිටියා කුච්ඡං විචරිත්වා සක
චරව ඔකවාසිකව යපෙත්වා සංසං පටිච්ඡන්තො යානෙ සත්තං
ගතොති නිසිති අථ සායනෙකමෙක මිහි අකුමො පායෙ අරඤ්ඤා
වරිත්වා පානියං පිටිත්වා මිහිපොතකෙති සංඝි කිලිභානා පසාදායා

සනාතිකං ආගන්තුං ඔකචරම ඔකචාරිකම දිස්වා සහායකා නො
 ආගතා හත්සසනාති නිරාසසිකා පත්‍රසනති නෙ මහං පිහිනං දිස්වා
 නායං මහො අයං මහො හත්සසනති කුමමහං පටිපජ්ජනති මහ
 පුද්දකො න තාට සිවි කතොති පටිථේසු පන සඤ්චෙත්මං සති
 කං පහරති සො උත්තමාති නනො සබ්බෙ උත්තසිත්වා හසං උ
 ප්පනානති පුරමො යමොකෙනනා උදකෙන වා වනෙන ච
 පනෙන වා පානනිරුධං මහං දිස්වා උමොති පසෙසති අධුලිසං
 බලිකං චිස ගහණවනං පටිසිත්තුං අසකකානනා පටිථමනොනෙට
 නිකාමිත්තුං ආරහනති පුද්දකො නෙසං නිපක්කනහාපං සද්ධා ආදි
 නොපයාය නිසමි පනාදිසමි මිමෙ සානෙති ඉදං සනාය ඵලං
 හි යො භිකාමෙ මහාමුග්ගසංඝො අපරෙන සමයෙන අනවසයනං
 නන්තනං ආපරෙය්‍යාති පනායං **නාදිරාගමසංඝං අබ්බවනා
 අබ්බවසංඝං අබ්බවනාති ඵලං යය්‍යා ඉමෙ සත්තා අවිජ්ජාස
 අසාසද්ධා භූටා නාදිරාගො ආබ්බසා රූපාරමුණාදිති උප
 නිනා පටිද්ධාසංඝාතං ලහනති නෙසං භවො ඔකචරං න
 දිරාගොති ඔකචාරිකං අබ්බවති කත්වා දසෙසයි. මිහපුද්දකො හි
 ඵලද්ධො නෙසං සාමාගමොති සරිරං පුංචිත්වා මනුසසගායං අපනෙ
 නො සකචරං පකායො යානෙ යමෙත්වා ඔකචාරිකං සහ රජජ්ජා
 විසසපජ්ජවා අත්තානං පටිච්ඡාදෙත්වා සත්තං ආදය ඔකචරසස
 සනතිමෙ නිබ්බි යකචාරිකා මගහණසස ඵරණධානාතිමුඛි ගච්ඡති
 නං දිස්වා මො සිසාති උක්ඛිට්වා නිබ්බනා සංචි සිය උක්ඛිට්වා
 නිබ්බි නෙ අත්තාකා සංචාරිකා අයනති ගොචරං ගණිතනති
 සාටි නිණනති බාදනති ටිස සනිකං උපනව්ඡති ආරසෙසකො සුඵ
 පති මෙහො නසසා වානං ලහිත්වා සකපරියං විසසපජ්ජනානදහි
 මුමො ගොති සත්තානං හි නවනවෙට්ට පියං ගොති ඔකචාරිකා
 ආරසෙසකසස මගසස අච්චාසගනානං අද්දවා නදහිමුඛිට්ට පච්ඡ
 නො පටිකකමිත්වා ඔකචරසස සංචාරිකං ගච්ඡති යස්ස යස්සසා
 රජජ්ජ ලහති නස්ස නස්ස බ්බරෙන * පහරිත්වා මොමෙති ආරසෙස
 කො මෙහො ඔකචරං දිස්වා ඔකචාරිකාය සමමනොනා හුත්වා ඔක
 චරෙ උය්‍යං කත්වා පිටිං නාමෙත්වා සිසං කමෙට්ටෙනා නිබ්බි
 නසමං බමණ සත්තං උට්ඨාය ලෙහෙනොට්ඨි සිං ඵනනති න
 ජානාති ඔකචරොට්ඨි සමසස උපරිභාගොනනං මො පහරිත්තුං සුඛං
 ගොති පිටිං නාමෙති සපසස ගෙඩාභාගොන පහරිත්තුං සුඛං ගොති
 හදයං උගානාමෙති අඵ පුද්දකො ආරසෙසකං චිතං මගහණධා
 පහරිත්වා නෙට්ට්ට පානනධා යං ආදය ගච්ඡති ඵලමෙවං යවා
 යො මෙහො ඔකචාරිකාය සමමනොනා ඔකචරෙ උය්‍යං කත්වා**

සහතිං ජිවිතය ලෙහනෙතොපි කිචි න ජානාති තදා ඉමෙ සත්තා අච්ඡාය සමුද්ධතා අඛින්නා කිචි අජානනා රුපාදිසු නන්දී රාගං උපගමම ටට්ඨකඛසත්තිසා භයං ලභනාතීති භගවා ඔක වරං නන්දිරාගොති ඔකචාරිකං අච්ඡාති කඛා දසෙසසි. ඉති ටො හික්කවෙ විවටො මසා බෙමො මඬගාති ඉති ටො හික්ක වෙ මයා ඉමෙසං සත්තානං ගිතවරෙන * සංඝාසමොඛං පඤ්ඤා අභං බ්‍රහ්මස්මිති නුණ්ඨිභුතෙන අනිසිදිත්වා ධම්මවික්කප්පවත්තන තො පසාය ධම්මං දෙසෙතෙන න විවටො බෙමො අර්ථො අදස්සිති කො මරො පිටිතො ඩුඛාදිගො අසුඤ්ඤානොඤ්ඤාදිනං භංග පුගලානං උග්ගතො ඔකචරො නන්දිරාගො වෙබ්ව ඡේත්වා පාති තො නාසිතා ඔකචාරිකා අච්ඡා සමබ්බන සංඛං සමුත්ඝාතිතා භික්ඛානො භික්ඛාපාරං දසෙසසි සෙසං සංඛං උත්තානාධ මෙව්විති.

වෙබ් විනාශකරණ සහ ව්‍යාපාරික නීති.

එවිමෙමසුනාති විනාශකරණසාහසුතං—තත් අධිවිනාශ මුහුසුතෙනාති දැඩුසලකපථවයෙන උප්පානං විතතං පි තතාවෙව විපසානාපාදකං අදාසමාපන්නවිතතං තතො විතතතො අධිකං විතතනාති අධිවිතතං අනුසුතෙනාති තං අධිවිතතං අනු සුතෙනාති; තත් සුතනාපසුතෙනාති අපේ. නව්‍යායං භික්ඛු පු රෙහතතං වික්ඛාය වර්තා පටිභාහතතං පික්ඛාපාතපටික්කතෙනා නිසිදනං ආදාය අසුකස්මි රුක්කමුලෙ වා වනසණ්ඨ වා පඬු තපාදෙ වා පඬුහරෙ වා සමණධම්මං කට්ඨස්මිති නික්කමිතො පි තත් ගතො ගතෙති වා පාදෙති වා නිසර්ථානතො නිණ පණ්ණාති අපතෙනො පි අධිවිතතං අනුසුතෙනායෙව නිසිදිත්වා පන හත්පාදෙ ධොවිත්වා පලලස්සං ආනුජිත්වා මුලකෘමසානං ග ගෙත්වා විහරෙනොපි අධිවිතතං අනුසුතෙනායෙව නිමිතනාතිති කාරණාති; කාලෙහි කාලනාති සමයෙන සමයං; නානු ව කමම ඩානං නාම මුහුතනමපි අභිඤ්ඤා කඛා ඤි නිරන්තරං මනසිකාත ඬං කසා භගවා කාලෙන කාලනාති ආනාති පාදිසං හි අභි නිංසකමසානාති විහතනාති තෙසු භික්ඛුනා අත්තතො විතත රුචිතං කමමඩානං ගෙත්වා නිසර්ථාන යාව කොවිදෙව උප කාසිලෙසො නුප්පජ්ජති තාව ඉමෙසං නිමිතනානං මනසිකාරස් ට්ඨං නන්දී යද පන උප්පජ්ජති තද ඉමාති ගගෙත්වා විතත උප්පානං අඛිද්දං නිගරිතඬුනාති දසෙසනො උප්පානං—ඡද්ද

* ගිතවරෙන.   ඤි අර්ථසාධන.

පසංභිතානි ජන්දසහගතා රාගසමපයුතනා; ඉමෙසං පන තිණණං විතකතානං බෙතතම ආරමමණං ජානිතබ්බං තත්ථ ජන්දපසංභිතානං අභිලොභසහගතවිතතානි බෙතතං දෙසුපසංභිතානං චෙ දෙවනස්සසහගතානි මොහුපසංභිතානං මාදයයි අකුසලචිත්තානි විවිධිවජ්ජාසමපයුතනානි පන චෙ එතෙසං පාටිසුගගලිකකෙඛිකතං සබ්බෙසමපි සත්තා චෙව සංඛාරා ච ආරමමණං ඉඨානිඨිඅසමපෙකක්ඛිතෙසු හි සතෙතෙසු ඒ සංඛාරෙසු ව තෙ උපපජ්ජන්ති. අඤ්ඤං නිමිත්තං මනසිකානබ්බං කුසල්පසංභිතානි තතො නිමිත්තතො අඤ්ඤං කුසලනිමිත්තං මනසිකානබ්බං තත්ථ අඤ්ඤං නිමිත්තං නාම ජන්දපසංභිතෙ විතකෙක සතෙතෙසු උපපන්නෙ අසුභභාවනා අඤ්ඤං නිමිත්තං නාම සංඛාරෙසු උපපන්නෙ අනිච්ච මනසිකාරො අඤ්ඤං නිමිත්තං නාම දෙසුපසංභිතෙ සතෙතෙසු උපපන්නෙ මෙතතාභාවනා අඤ්ඤං නිමිත්තං නාම සංඛාරෙසු උපපන්නෙ ධාතුමනසිකාරො අඤ්ඤං නිමිත්තං නාම මොහුපසංභිතෙ යත්ථ කත්ථ උපපන්නෙ පච්චික්ඛපතිස්සයො අඤ්ඤං නිමිත්තං නාම දුමස්ස හත්ථා වා සොභනා පාදුවානි ආදිනා නයෙන හි සතෙතෙසු ලොභෙ උපපන්නෙ අසුභතො උපසංහරිතබ්බං කම්මි සාරතෙතාසි කෙසෙසු සාරතො ලොමෙසු—පෙ—මුත්තෙ සාරතොසි අයං අත්තභාවො නාම තීති අභිසතෙති උස්සාපිතො නචති නහාරුසතෙති ආබ්බො + නචති මංසපෙසිසතෙති අනුලිතො අලලචමෙතන පරියොනඬො ඡත්තිරාගෙන පච්චජ්ජන්තා නචති චණ්ඩුබෙති නචනවුහිලොමකුපසහස්සෙති ච අසුචි පඤ්ඤාති කලිමලසුරිකො දුග්ගකො ජෙගුවෙජ්ජ පටික්කලො චත්තංසකුණපසමයො නත්ථේථ සාරං වා ටීරං † වානි එවං අසුභතො උපසංහරනස්ස සතෙතෙසු උපපන්නො ලොභො පභියති තෙනස්ස අසුභතො උපසංහරණං අඤ්ඤං නිමිත්තං නාම හොති පක්කච්චරාදිසු සංඛාරෙසු ලොභෙ උපපන්නෙ චිභාකාරෙති සංඛාරමජ්ඣිකතතං සමුච්චාපෙතීති සතිපට්ඨානවණ්ණනායං චූත්තනායෙන අස්සාමිකතාවකාලිකභාවවසෙන මනසිකාරොතො සො පභියති තෙනස්ස අනිච්චතො මනසිකාරො අඤ්ඤං නිමිත්තං නාම හොති සතෙතෙසු දෙසෙ උපපන්නෙ ආසානවිනායකකමොපමොවාදදීනං වසෙන මෙතතා භාවෙතබ්බා නං භාවයතො සො පභියති තෙනස්ස මෙතතාභාවනා අඤ්ඤං නිමිත්තං නාම හොති බාණ්ණිකණ්ටකතිණ්පණ්ණාදිසු පන දෙසෙ උපපන්නෙ තං කස්ස කුප්පසි නිං පඨවිධාතුයා උදුහුආපොධාතුයා කො වා පනායං කුප්පති නාම නිං පඨවිධාතු උදුහු

† ආබ්බො. ‡ වරං වා.

ආපොධාතුති ආදිනා නයෙන ධාතුමනසිකාරං කරොන්නස්ස සො පඨියති තෙනස්ස ධාතුමනසිකාරො අඤ්ඤං නිමිත්තං නාම හො ති මොහෙ පන යත් කථිති උපපනෙන.

ගරුපවායො උද්දෙසො උද්දිඨිපරිපුච්ඡනං
කාලෙන ධම්මයවණං ධානාධානවිනිච්ඡයො.
පවධම්මුපනිස්සාය මොහධාතු පඨියතීති-

ඉමෙ පවධම්මො උපනිසසිතබ්බො—ගරුං උපනිස්සාය විහර නොනා හි භික්ඛු ආචරියො ගාමප්පවෙසනං අනාප්ච්ඡන්නස්ස පාද ධොවනඨානං අනාගච්ඡන්නස්ස වත්තකාලෙ වත්තං අකරොන්නස්ස ස්වයතඋදකනරණාදිදණ්ඩකම්මං කරොතිති යුත්තපටිසුත්තො හොති අථස්ස මොහො පඨියති උද්දෙසං ගණිතනොපි ආච රියො උද්දෙසකාලෙ උද්දෙසං අගණිතන්නස්ස න සාධුකං සජ්ඣා යන්නස්ස අසජ්ඣායන්නස්ස ව දණ්ඩකම්මං කරොතිති යුත්තපටි සුත්තො හොති එවම්පිස්ස මොහො පඨියති ගරුභාවනීයෙ හික්ඛු උපසංකම්මො ඉදං භනෙන කථං ඉමස්ස කො අත්ථොති පරිපු ච්ඡන්නො කංඛා වින්නාදෙහි එවම්පිස්ස මොහො පඨියති කාලෙන ධම්මයවණඨානං ගණිතා සක්කච්චං ධම්මං සුණ්ණොපි තෙසු තෙසු ධාතෙසු අත්ථො පාකටො හොති එවම්පිස්ස මොහො පඨි යති ඉදමස්ස කාරණං ඉදං න කාරණන්ති ධානාධානවිනිච්ඡයෙ ඡෙකො හොති එවම්පි මොහො පඨියති තෙනස්ස පවධම්මුපනි ස්සයො අඤ්ඤං නිමිත්තං නාම හොති අපි ව අභවිංසාය ආරමච ණෙසු යං කිචි භාවෙන්නස්සපි ඉමෙ විතක්කා පඨියන්ති එවං ඉමාහි පන නිමිත්තානි උජ්චිපච්චනීකානි පටිපක්ඛානානි ඉමෙහි පඨිණා රාගාදයො සුප්පඨිණා හොන්ති යථා හි අග්ගිං කඤ්ඤිපි පංසුතිපි සාබාහිපි පොඨෙත්වා නිබ්බාපෙනානියෙව උදකං පන අග්ගිස්ස උජ්චිපච්චනීකං තෙන නිබ්බුතො සුනිබ්බුතො හොති එවං ඉමෙහි නිමිත්තෙහි පඨිණා රාගාදයො සුප්පඨිණා හොන්ති තස්මා එතානි කථිතානීති වෙදිතස්සානි—කුසලප්පසංකීර්තනී කුස ලනිසිත්තං; කුසලප්පච්චයභූතං. අපකුසලාමෙධානී ගොචරජ්ඣකතං යෙව; පලගණ්ණොධානි වධ්ඨතී, සුබ්බමාස ආණ්ණානි යං ආණ්ණං නිගරිතු කාමො හොති තතො සුබ්බවතරාය සාරදරුආණ්ණියා; ඔළාඨිකං ආණ් නති වතුතඵලකෙ වා සාරඵලකෙ වා ආකොටිතං විසමාණිං. අග්ගි හණ්ණස්සානි මුග්ගරෙත ආකොටෙනො අභිනිභනෙය්ස; අග්ගිනිහ රෙණ්ණානි ඵලකතො නිගරෙය්ස; අග්ගිනිමජ්ජෙණ්ණානි ඉදානි බහු නිකඛන්නානි ඤාතො හත්ථෙන වාලෙත්වා නිකකඤ්ඤිය්ස; තත්ඵල කං විය විත්තං ඵලකෙ විසමාණී විය අකුසලවිතක්කා සුබ්බමාණි

විය අයුතු අසුභභාවනාදිකුසලනීතින්හ. සුබ්බාණියා ඔලාරිකාණී නීහරණං විය අසුභභාවනාදීහි කුසලනීතිමෙන්හි තෙසං විතකකා නං නීහරණං—අභිකුණ්ටෙතාහි ආදි අභිච්ඡෙදවිජ්ජාපටික්කලකුණප දසසාධාරණං. උත්තං කණ්ටෙස ආසනෙතනාහි කෙනවිච්ඡෙදව පළමු තිකෙන ආනෙතා කණ්ටෙස බබෙත පටිච්ඡෙදකෙන; අභිච්ඡෙසසාහි අට්ටා දුක්ඛතො භවෙය්; හරාසෙසසාහි ලොප්පය්; ජිගුච්ඡෙස සාහි පඤ්ඤාච්ඡෙදො භවෙය්; සභිසංගිහි එවං ඉමිනාපි කාරණෙන එතෙ අකුසලා සාධාරණ දුක්ඛතාකාහි අත්තනො පසුකුසලෙන උපපරිකර්තො අභිකුණ්ටාදීහි විය ජිගුච්ඡෙනස පටික්කලාහි යො පන අපානතො පසුකුසලෙන උපපරිකර්තො න සකෙකාහි තෙන ආපරිකර්තො උපපරිකර්තො වා අසුකුණ්ටෙස වා ගරුථා නිකං සබ්බභවාරං සබ්බභවාරං වා උපසංකම්භා ගණිං පහරිතො පිකුසලකුණ්ටෙස වා පනිතොතො ආරොපිතබ්බං බහුතං හි සන්තිපාතෙ භවිසුතෙව එකො පණ්ඩිතවහුසො සධාසු එවං එතෙසු ආදීනවො දම්බෙකාහි කප්පෙය් කාසට්ඨිකනිසංකපා දීහි වා පන තෙ විතකෙන නිගාණෙහසුනිහි. අසනිඅමනසිකා රො ආප්පිනිකෙකාහි නොව නෙ විතකකා සරිතබ්බං මනසිකා තබ්බං අසුකුණ්ටිතකෙන හවිතසං යථා හි රූපං අපසාදිකා වො පුරිසො අකඛිති නිවලෙය් එවමෙව මුලකාමසානං ගතො යා නිසිනනිකායා විතතමි විතකෙන උපපෙන අසුකුණ්ටි තිතකෙන හවිතසං එවමෙය් යො විතකකා පටිසරි තසමිං පටිසරි පුන කමමසානං ගතො නිසිදිනාබ්බං සමෙ නුප්පටි යහි උපපතෙනා ධම්මකපාපසකො හොති යො මහාසද්දෙන ස ජ්ඣාසිතබ්බං එවමි වෙ අසුකුණ්ටිතසු සමො සො නප්පටිසරි එවිකාය මුඛිපොච්ඡකො හොති යථා බ්බවණ්ණනාපි ධම්මවණ්ණ නාපි * ලිඛිතා හොනති තං නිගරිතා වාමෙනෙන අසුකුණ්ටි තකෙන හවිතබ්බං එවමි වෙ නප්පටිසරි එවිකෙනා අරණිසනිතා දීහි නිගරිතා අයං උත්තරාරණි අයං අධරාරණිහි ආච්ඡෙදෙනෙන අසුකුණ්ටිතකෙන හවිතබ්බං එවමි වෙ නප්පටිසරි සිප්පිකං නිගරිතා ඉදං ආරකණ්ටකං නාම අයං පිප්පලකො නාම අයං නබ්බෙදනං නාම අයං සුචි නාමාහි පරිකර්තං සමනනානෙ තෙනෙන අසුකුණ්ටිතකෙන හවිතබ්බං එවමි වෙ නප්පටිසරි සුචිං ගතො නිවරෙ ජිනායානං සිබ්බෙනෙන අසුකුණ්ටිත කෙන හවිතබ්බං එවං යාම නප්පටිසරි නාම තං කුසලකුණ්ටෙස කරො තෙනෙන අසුකුණ්ටිතකෙන හවිතබ්බං පටිසරි පුන මුලකාමසා නං ගතො නිසිදිතබ්බං නවකුණ්ටෙස පන නාමපෙනබ්බං කසප්ප

* බබ්බණ්ණනාපි ධම්මවණ්ණනාපි.

සහසයාන සිර මෙලවුරැකිමුළු නිද්දැන්තාසය මෙලවපනකං. වණ්ටතො උප්පතො කණ්ණමුළු පති සො නසය සද්දන පසව් හිප්පතීති සකුසුස උපතීතො වෙතෙන පලාසි තං දිස්සා. පුරතො අප්පද්දි වසුපද්දි පලාසිංසු තද්දි මොධිසතො සිසො. හොති සො විපතාසි අයං පසව් නාම කප්පතිනාසෙ හිප්පති අනන්ත පඨවිසතද්දි තත්ති යන්ත්තනාතං. මුලමුලං ගණිතිතො * අනු මිත්තනසනති † සො හත්තනාසතො පට්ඨාය යාපසකො පුච්ඡි තසා කාත පසව් හිප්පතීතො දිට්ඨාති සසො ආම දෙව්භි ආහ සිද්ධො, එති සො දසොදිති සො සාමි න සත්තනාසමිති එතෙර මාහාසිති එවි මුදුකෙන ගමනො ගතො සසො රුක්කසො අවිදුර සිතො.

දද්දහාසති හද්දනෙය සසමි. දෙසෙ වසාමහං
අගමපතං න ජාගාමි කිංපතං දද්දහාසති ති.

හාප්ථාග-මොධිසතො නං. එතෙව් හිට්ඨාති රුක්කමුලං ගතො සසකසො හිපතනාසනං. අද්දස මෙලවපනකං අද්දස උධං උපලාතෙනො වණ්ටං. අද්දස දිස්සා අයං සසො එත්ති හිපතෙනො නිද්දහමාතො ඉමස්ස කණ්ණමුළු පතිතසො සද්දන පසව් හිප්පතීති එවං. සකුසුසුතො පලාසිති සුතො තං කාරණං. සසං පුච්ඡි සසො ආම දෙව්භි ආහ මොධිසතො ඉමං හාප්ථාග-

“ මෙලං † නිපතීතං දිස්සා උපකතණ්ණ ‡ සසො ජවි
සසකසො වචනං සුතො සංගතො මගට්ඨාති ” යි.

තෙනා මොධිසතො මා හාප්ථාති මිගගණ්ණ අසසාසසසි එවං චිතකතානං මුලමුලං ගව්ඡනාසෙ චිතකතා පතිතනාති ඉමස්මි. චිත කකමුලගෙදපබෙබ්බ යිතො චිතකක නිග්ගණ්ණිත්තො අසකෙදානෙන න පත එවං. නිග්ගණ්ණිතිබ්බාති අපරමපි කාරණං. දසොනෙනා පුත්ත සසොති හික්කවෙති ආදිමාග-දෙනොති දනමාධාසාති හෙට්ඨා දෙනො උපරිදනං යපපතො; මෙතසා චිතකතා කුසලචිතෙන න අකුසලචිතං අතිතිග්ගණ්ණිතිබ්බං; බලො පුට්ඨසොති යථා ථාම ස්වපනො මහාබලො පුරිතො දුරිබලපුරිතං සිසෙ වා බසෙ වා ග හෙතො අතිතිග්ගණ්ණිතෙය අතිතිප්පිලෙය අතිසනාපෙය සනා තතං කිලනං මුච්ඡාපරෙතං විය කෙරෙය එවිවෙවං හික්කතා චිත ජිකකාති සසිං පතිමලෙන සුතො කෙ ව තුදෙව කො වාහනති අති හිප්පතී.

“ කාමං තෙව් තහාර ව අධි ව අවසියසු
උපසුසුතො මෙ ගතෙන සබ්බතං මංගලොතිත ” නති.

* ගතො, † අනුමිත්තනසනති. ‡ හිප්පතී. ‡ උපකතනාති.

එවං මහාවිද්‍යං පශ්‍යස්ව විතකකා නිශ්ශක්තිතබ්බංති දුෂ්ඨ
 නොනා ඉමං අභිද්ධිතං උපමං ආග-සන්තා මො හිත්තිමෙව්ති ඉදං
 මජ්ඣිමනිකායෙ; තං උත්තානාත්මෙව- යථා පන ස්ථාවරිද්ධො
 භිජ්ජාරස්ස ආගතං රාජපුත්තං පච්චායුධිප්පං උශ්ණංතාපපථො ගමි
 අත්තනො රක්ඛ රජජං ගණ්හ කමෙ තෙ අත්තරා ඉග්ගෙ වොර
 උධිසතනති ධ්වුනා කමමං කමිං ගමිස්ස සපම තෙ ධ්වු නාසංති වා
 කිස්සති වා සංගතියා අසිතාති එවං පච්චිදි ආයුමෙවි කත්තබ්බා
 දුෂ්ඨොති, උත්තොප්පති සො තථා කමිං සකරොධං ගතොති, රජජං
 ගතොති, රජජසිරිං අනුප්පාති එවමෙවං සඛවා අභිවිත්තමනුපුත්තං
 හිත්තිං අරගතො; † ගත ණ්ණො; උත්තොප්පත්තො සමස්ස අත්තරා
 අතුංඋචිතකකා උපපජ්ජනති අඤ්ඤාතිත්ථනාපදෙබ්බං යමා විත
 තොන භික්ඛණ්ඩිමා ව්‍යාසංතං වසිසංති, අරගතො, පාපුණ්ණිකාති
 තත්ථ අසනොනොනො ආදීනවපදෙබ්බං යමා තත්තාපි අසනොනොනො
 අසතිපදෙබ්බං යමා තත්තාපි අසනොනොනො විතකකමුල † පදෙබ්බං
 යමා තත්තාපි අසනොනොනො අභිතික්ඛණ්ණපදෙබ්බං යමා විත
 තොන නිශ්ශක්තිමා, විපක්ඛනං වසිසංති, අරගතො, පාපුණ්ණිකා
 තීති ඉමාති පච පදෙබ්බාති දෙසෙයි, චුද්ධි විහාන්ඝපජ්ජොසපමෙවුති
 විතකකචාරපපෙසු විශ්ණංවසි පඤ්ඤංවසිති චුද්ධති; සං විහාන්ඝං
 ආකංඛිසංතිති ඉදමස්ස වසිතාචාකාරදස්සනත්ථං චුත්තං අග්ග
 ති පුදෙබ්බං යං විතකකා විතකකාතුකාමො භොති තං න විතකකාති
 යං න විතකකාතුකාමො භොති තං විතක්කෙති ඉද්දති පන
 වසිභුත්තො යං විතකකා විතකකාතුකාමො භොති තංසෙව
 විතකකාති යං න විතකකාතුකාමො පා තං විතකකාති තෙන
 චුත්තං යං විතකකා ආකංඛිසංති තං විතකකා විතකකාසංති
 යං විතකකා නාකංඛිසංති න තං විතකකා විතක්කෙසංතිති.
 අමෙව්ඤ්ඤාති නිශ්ශක්ති ආදි සංඛාරාසවස්සතෙන චුත්තමෙවාති.

විනාශකරණය වැළැක්වීම

ଏହିସବୁ ଶୁଣିବେଶୁଣିବା ଶିଳ୍ପିମାନେ ।

එමගින් පැහැදිලි කළ හැක්කේ, තමා මොළොස් වියේදී සිට
මොළොස් වියේදී සිට පැහැදිලි කළ හැක්කේ-
මොළොස් වියේදී සිට පැහැදිලි කළ හැක්කේ-

“**ජේෂ්ඨාචාර්ය ඩර්නඩ් ඩයනා ඩෙව්නාසාං උකත්ති සකස්පුරිතයා සුවිශේෂයකි. ඔහුගේ වාක්යයා සාහසිකයෙකි. සිරිසාපරිශ්චිතයා යි.**”

සූර්‍යාභ්‍යන්තර මහානාම අනෙක් සහන සංග්‍රහයක්
 සූර්‍යාභ්‍යන්තර මහානාම අනෙක් සහන සංග්‍රහයක්

නති. අභිමෙලනති වෙලං අභිකක්ඛිතා; තත්ත කාලවෙලා සිමුවෙලා සිලවෙලානි නිවිධා වෙලා “කායං වෙලායං ඉථං උදනං උදනෙ සී” ති අයං කාලවෙලා නාම. “සිතධිමමාපි වෙලං නාතිවතන ති” ති අයං සිමුවෙලා නාම. “වෙලා අනතිකක්ඛමො සෙතුසානො” ති ව “වෙලා වෙසා අභිතිකක්ඛනසෙතා” ති ම අයං සිලවෙලා නාම. නිවි ධිවිධිසො අභිකක්ඛමියෙව භිකක්ඛනිතො හි ඔවදිතුං * කාලො නාම අභි මො අත්ථබ්ගනපි සුරියෙ ඔවදනො නං කාලවෙලට්ඨි අති කක්ඛමි භිකක්ඛනිතං ඔවාදෙ පමාණං නාම අභි “සිමා මරිකාදා උතන පිං ඡප්පව වාඩාති ඔවදනො” ති නං සිමුවෙලට්ඨි අතිකක්ඛමි. කප්ප නොනා පන දවසගතනං කතා දුට්ඨුල්ලාපතනපමනානං කප්පති එවං සිලවෙලට්ඨි අතික්කමි. සංඝසඨානි ඥිසිභුතො; සමානසුඛ දුකෙඛා හුතො. සම්මුඛාති පුරනො; අමණං භාසනීති නා පවන කොට්ටිනාදිති කප්පනතිනා දිසවා නාමි(වි)මාසං ආපනතිනාම ඉමා භිකක්ඛනිතො අනාමාරා දුඛතො පගෙහාති අගුණං කප්පති. අඛිකර්ණොට්ඨි කප්පනීති ඉමෙයං භිකක්ඛනං ඉමා භිකක්ඛනිතො දිසකාලතො පමාස අකක්ඛිති ඛග්ගනාති ඉමෙයං. විතාරෙ පුප්පපුප්පා වා ආභනසො ච තපරිභණ්ඩකරණාදිති වා ඉමාසං. වසෙ නප්පවතනනති කුලධිතා එතා ලජ්ජනිතො තුමෙහ ඉමා ඉද්ඪිදව වද්දං අයං නාම තුමිනාකං. ආපනති සොති විනායධරානං සනතිකං ආනනො විනිට්ඨං මෙ දෙ ටාති අධිකරණං ආකම්භනී; මොලියඵග්ගුණො අමණං භාසනීති නතඨි වසං භිකක්ඛනො ආපනති නාම නිට්ඨකාලං ඉමෙයං පරිවෙණ වාරං අසු ඤාදා භිකක්ඛනීති අගුණං කප්පති; අඛිකර්ණොට්ඨි කප්පා නතීති ඉමෙයං භිකක්ඛනං මොලිය ඵග්ගුණපථරසං දිට්ඨකාලතො පට්ඨාස අකක්ඛිති පරිඛග්ගනති-ඉමෙයං. විතාරෙ අසෙද්දසං. වසනඨා නං මලොකෙත්තුට්ඨි න සක්කා විතාරං ආනනභිකක්ඛනිතො ඔවාදං වා පටිසන්ධාරං වා උදෙද්දපදං වා මථරමෙව නියසාය ලභනති කුල පුතනසකා ලජ්ජී කුක්කුචමසකා එවරූපං නාම තුමෙහ ඉද්ඪිදව වද්දං එථ විනායධරානං සනතික විනිට්ඨං දෙටාති අධිකරණං ආකම්භනති. මො භිකක්ඛ භගවතො එතදමොවාති තෙව පිසකමා නාය න තෙද්ධිපපාසෙන අත්ථකාමනාය අමොච එවං කීරසං අසොසි ඉමෙයං භිකක්ඛනං එවං සංසට්ඨස්ස විහරතො අයසො උප්පජ් ජස්සති සො සායනස්ස අවණණොතෙව අසෙද්දන පන කපිතො අයං න මරමිස්සති භගවතා ධර්මං දෙසෙමා ඔවදිතො මරමිස්ස නීති තස්ස අත්ථකාමනාය භගවතො එතං ආයසො භනෙනති ආදි වචනං අමොච. ආමනෙහිති ජානාපෙති, ආමනෙහිති පක්කො සති; සඬාති සඬාය; නිසමාති යසමා නිසා කුලපුප්පනො මෙව සඬාය පඤ්චිතො ව සඬා වා තෙ එතාති සඬිං සංසට්ඨස්ස විහරතො මෙ නා අනෙකාසියනති වා පගරියනති වා තෙසු දෙමනස්සං

උපපජ්ජයාහි සංඝග්ගෙ පරිච්ඡෙදොපපජ්ජයාහි තසමා, නිත්‍යාති
 තැනැත්තාගේ අවර්ණණාසහකාරී; භෞතසංස්ථානී පවකාලගුණනිසිද්ධා; ජෛව
 නි තණ්හාජන්‍යුපි පරිච්ඡෙදොපපජ්ජයාහි රහතවුපි විතතං
 විපරිජනනං. භොති දුඨවුපි ලුඤ්ඤවුපි විතතං විපරිජනනං. ඉධ පන
 තණ්හාජන්‍යුපි භොති රහතං පරිච්ඡෙදොපපජ්ජයාහි දුඨවුපි විපරිජනනං.
 ගිණානුකම්පිති ගිණෙන අනුකම්පමානො; නිගෙන ඵලමානො.
 නි දෙසනානුකම්පිති දෙසනිකො නිගෙනානුකම්පිති; අභිබ්බා භෞතාති
 කසමා ආරම්භාති ඵලගුණසංකීර්ණමානං. ඔවාදං සුඛාපි භික්ෂුනිසං
 සග්ගතො ඔරම්භාති විරම්භාති විතතවුපි න උපපජ්ජයාහි භොතිතා
 පන සංඝං පටානි විස පටිවිරුද්ධා අට්ඨාසි අභි භගවතො යථා නාම
 ජිකම්පිතසං භොජනෙ පිපාසිතසං පානීයෙ සිතෙන ප්‍රභසං
 උග්ගො දුක්ඛිතසං සුඛෙ පඤ්ඤා උපපජ්ජයාහි ඵලමානං. ඉමං දුඛබවං
 භික්ෂු දිස්වා පඨමබ්බාධිසං සුඛබ්බා භික්ෂු ආපාඨං ආගමිංසු අභි
 නොසං වර්ණනා කප්පකාමො හුත්වා ඉමං දෙසනං ආරම්භාති. තඤ්ඤා
 ආපාධිසංඝාති ගණිංසු පුරිංසු; එතං සම්මතො ඵලසංඝං. සමග්ගං
 එකාසනිකාසනාසනාති එකං සුරහතනභොජනං; සුරිසුග්ගමනතො,
 හි සාවම්පිකාසනාසනාසනාති තුන්තනභොජනං. ඉධ එකාසනා
 භොජනෙනෙව අට්ඨාසනං. අපාඨාධිසංඝාති නිරාඨාධිසංඝං; අපාඨාති
 භික්ෂුනාති නිද්දුක්ඛිතං; ලුඤ්ඤාති සර්වසං ලුඤ්ඤං උඨාසං;
 බලනාති කාසබලං; එකාසනාසනාති කාසසං සුඛබ්බාරං; ඉතිනා
 කිං කපිතං දිවා විකාලභොජනං පජ්ඣාපිතකාලො කපිතො,
 හද්දලිසුතන පන රහතවුපි විකාලභොජනං පජ්ඣාපිතකාලො
 කපිතො ඉමාහි හි වෙ භොජනාති භගවා එකපජ්ඣාපිතො න පජ්
 ඣාපිති කසමා ඉමාහි පන වෙ භොජනාති වට්ඨපි වසනානං ආචි
 ඤානාති සෙනාති කුලපුත්තා සුබ්බාලං තෙ එකතො වෙපි භොජනාති
 පජ්ඣාපිතා කීලමනාති තසමා එකතො අපජ්ඣාපිතො එකසමං කා
 ලො දිවා විකාලභොජනං එකසමං රහතභොජනාති විසුං පජ්ඣා
 පිති තෙසු ඉධ දිවා විකාලභොජනං පජ්ඣාපිතකාලො කපිතො
 තඤ්ඤා සසමා බුඬා ත සංඝං දෙසෙත්වා තඤ්ඤා පජ්ඣාපිතාති ආති
 සංඝං පන දෙසෙත්වා පජ්ඣාපිතාති එවං හි සෙනා සුඛෙන
 පජ්ඣාපිතාති තසමා ආතිසංඝං දෙසෙත්වා ඉමෙ පඨම ගුණ
 දෙසෙත්වා. (න) අනුකම්පිති නිරුණිකාති පුනර්පුන සාසනෙ තතා
 බිබ්බං නාමොසි ඉමං කරොඨ ඉමං ආකරොඨාති සතුපපාදකරණීය
 මතතමෙව අපොසි නාවතකෙනෙව තෙ කතකබ්බං. අකංසු
 පතානබ්බං පජ්ඣාපිති. පඨමබ්බාධිසං භික්ෂුවෙ සුඛබ්බා භික්ෂු රහෙසුං
 අසමා ඔවාදපතිකරාති—ඉදං හි, තෙසං සුඛබ්බාච්ඡිදිසං
 උපමං ආරහන්තො තෙසංචාපිති ආදිවාස-තඤ්ඤා සුභුතීසනාති ස ම

ය; අපේක්ෂා කෙරෙන්නාහි එවි. කායෙන ව වාමාය ව පයොගං ක
 තොපි සක්කුණේය අපේක්ෂා කාතුනාහි. ගම්මිණිකාහි බහලානන
 යොජනසහසකාහි වහනාරි ව නනුතාහි ගම්මිණි; අපාමේ
 සොති තිප්පි, පන අපරිවර්තනා; එවමෙමිමොති එනමුදු මපම
 සංසාදනං පඨවි විය හි මෙහනවිතනා දුට්ඨබ්බං කුද්දාලපිටකං
 ගහෙනා ආගතපුරිකො විය පව වචනපථෙ ගහෙනා ආගතපුරි
 ලො යථා සො කුද්දාලපිටකෙන මහාපඨවිං අපඨවිං කාතුං නස
 කොති එවං වො පව වචනපථෙ ගහෙනා ආගතපුරිගලො මෙ
 හනවිතනාසු අඤ්ඤාදිතනං කාතුං න සක්කියාති-උද්භිඤ්ඤා
 හලිද්දිනාහි යා කිම් පිනකවණණං; නිලනාහි කාසනිලං වා පලාස
 නිලං වා; අරුපිති අරුපො; නනු ව විනනා කථානං වා රුකිනා
 නං වා සෙය්‍යානං වා සෙලානං වා අනතරං පරිවර්තනාකාසරු
 පනති ආගතං කසමා ඉධ අරුපිති වුත්තනාහි සනිදස්සතභාවං
 කොපනො, තෙතනවාහ-අනිදස්සනොති තසමිං හි රූපං ලිඛිතුං රූප
 පාතුභාවං දසෙය්‍යතුං න සක්කා තසමා අරුපිති වුත්තනාහි. අනිදස්ස
 නොති දස්සනාසු චක්ඛුම්ඤ්ඤාණස්ස අනාපාථො; උපමාසංසාදන
 පනෙත්ථ ආකාසො විය මෙහනවිතනා කුලිකපථො විනනාරො රහිත
 ජාතා විය පව වචනපථා කුලිකපථමෙ රහිත ගහෙනා ආගතපුරි
 සො විය පව වචනපථෙ ගහෙනා ආගතපුරිගලො යථා සො කුලික
 පථමෙහි රහිතාහි ආකාසෙ රූපපාතුභාවං කාතුං න සක්කොති එවං
 වො පව වචනපථෙ ගහෙනා ආගතපුරිගලො මෙහනවිතනාසු
 අඤ්ඤාදිතනං කසමා දෙසුප්පනති. දසෙය්‍යතුං න සක්කියාති-තති
 උපමාස ආදිනනාහි පඨවිලිතං; ගම්මිණි අපාමේශ්‍යාහි ඉම්මස්සා
 ගම්මාය ගම්මරථානං හාවුතමපි අති අභිසංයොජනමපි යොජනමපි
 පුට්ඨලතනං පන එවරූපංයෙව දිස්සනා පන පමයොජනසතනාහි සා
 කථං ගම්මිණි අපාමේශ්‍යාහි එනන පයොගෙන පරිවෙනෙනා උචි
 හෙ උදකං විය තාපෙතුං අසක්කුණේයනො, භිකොදනං පන කෙන
 වි උපායෙන අභිගුලමතනං වා එවං තාපෙතුං සක්කා හවෙය්‍ය අයං
 පන න සක්කා තසමා එවං වුත්තනා-උපමාසංසාදන පනෙත්ථ
 ගම්මා විය මෙහනවිතනං නිශ්ශුක්කං ගහෙනා ආගතපුරිගලො විය
 පව වචන පථෙ ගහෙනා ආගතපුරිගලො යථා සො නිශ්ශුක්කාස
 ගම්මා තාපෙතුං න සක්කොති එවං වො පව වචනපථෙ ගහෙනා
 ආගතපුරිගලො මෙහනාසු අඤ්ඤාදිතනං කාතුං න සක්කියාති-ව
 තුමෙ උපමාස බිලාරසකාහි බිලාරවමෙපසිබ්බකො; සුමද්දිනාහි
 සුමද්දිකා, සුමද්දිකාහි අනෙකා ව බිබි ව සහනනො
 සුමද්දිකා; කුලිනිති සිලිලිකුලලතාතුලසමානා; ජිනාසකාහි
 ජිනාසකාසරසා; ජිනාබ්බතරාහි ජිනාබ්බතරසා, උපමාසංසාදන
 පනෙත්ථ බිලාරසකා විය මෙහනවිතනං කාසකමලං ආදාය

ආගතපුරිසො නිශ පවච්චනපථෙ ගහෙඤ්ඤා ආගතපුග්ගලො. යථා සො කථෙත වා කථෙත වා ඕලාරහස්සා සරඤ්ඤා භරහර් කාභුං න සකෙකානි එවං වො පවච්චනපථෙ ගහෙඤ්ඤා ආගත පුග්ගලො මෙතනචිත්තස්ස අඤ්ඤාභවනං කල්ථා දෙසානුගතභාවං කාභුං න සකෙකානිති. ඔමරකාති අවචරකා * ගෙභාවරකා නි චකමකාරකා. † අපේ, සො මනොපද්දෙසෙසාති † සො භික්ඛු වා භික්ඛුති වා විතං පද්දෙසෙසා නං කකමෙත ඔකතනනං නාධිවාසෙසා; න මෙ සො භුක්ඛා සාසනිකරොති † සො තෙ න අනධිවාසෙන න මස්සා ඔවාදකරො න භොති; ආපත්ති පනෙ නි නපි. අත්ථං වා ධුලං වාති අප්පසාවජ්ඣං වා මහාසාවජ්ඣං වා; සං තුලො නාධිවාසෙසාථාති සො තුලෙති අධිවාසෙ නසෙකා න භවෙසාති අපේ; නොගහනං ගහෙන අනධිවාසෙතඤ්ඤා නාම චචනපථං න පස්සාමිති අධිප්පායො; දීඝරතං භික්ඛාස සුඛායාති ඉති භවො අරහත්තෙන කුටං ග භවත්තො යථානුසංකිතාව දෙසනං නිදාපෙසිති.

කිංකරු මිත්‍ර නාම පඨමං.

එවමෙමසුනනති අලගද්දසුනනං; තත්ථ ගම්බ්බොධිසුනි ගම්බ්බොධිසුනො පුබ්බපුරිසො † අස්සාති ගම්බ්බොධිපුකෙකා තස්ස ගම්බ්බොධිසු බ්බස්සා ගිජ්ඣසානතුලපසුතස්සාති අපේ. සග්ගමොක්ඛානං අනාරායං කරොනාති අනාරායිකා; තෙ කමමකිලෙසවිපාකඋපවාද ආණ්ඩිතිකකමවසෙත පච්චිධා තත්ථ පවානානතරිසකමමා භවමන රාසිකා නාම තථා භික්ඛුනිද්දසකකමමං නං පන මොක්ඛස්සෙව අනාරායං කරොති න සග්ගස්ස නිසත්ථිව්වාදිනිධමමා කිලෙසන රාසිකා නාම පණ්ඩිකතිරච්ඡානගතඋභතොබ්බාජනකානං පටිසන්ති ධමමා විපාකනරාසිකා නාම අරියපවාදධමමා උපවාදනරාසිකා නාම තෙ පන යාව අරියෙ න බ්බාපෙනති නාවදෙව න තනො පරං-සම්මච්ච විනික්ඛනනා සත්තආපච්ඡානකා ආණ්ඩිති කකමනරාසිකා නාම තෙපි යාව භික්ඛුභාවං පටිජානාති න වු ධාති න දෙසෙති වා නාවදෙව න තනො පරං-තත්ථායං භික්ඛු බහුසුත්තො ධමමකපිකො සෙසනරාසිකෙ ජානාති විතසෙ පන අකොට්ඨතනා පණ්ණන්තිවිනික්ඛමනරාසිකෙ න ජානාති තත්ථා රහොගතො එවං විනෙතසි ඉමෙ අගාරිකා පමකාමගුණෙ පරි භුජන්තා සොතාපනාපි සකදගාමිනොපි අනාභාමිනොපි හෙ

* අවචරකා. x නිචකමකාති. † මනොපද්දෙසෙසා.

† සාසනංකරොති † පුබ්බපුරිසා.

නති සිකුළුම් මනාසිකානි එකඛුච්ඤාසුඤ්ඤායනානි රූපානි පස්සනති කායච්ඤාසුඤ්ඤායනානි චෙතසිකානි මුද්දකානි අභ්‍යන්තරාසුඤ්ඤායනානි පරිභුජනානි එතං සංඝං චට්ටනි කස්සමා ඉතීහංගෙව රූපසද්දගකිරසචෙතසිකානාං * න චට්ටනති එතෙව චට්ටනතිති එවං රභසන රසං සංසංඤ්ඤාමා සච්ඡන්දරාගපරිභොගම නිජජන්දරාගපරිභොගම එකං කස්සා ධුලවාතෙති සසීං අතිසුඛමසුත්තං සට්ඨෙතො විය සාසපෙන සසීං සීනෙරං උපසංභරතො විය පාපකං දිඪිගතං උපසාදෙත්වා නිං භගවන්හි භාසස්සද්දං බ්බන්තොන x විය මහතා උස්සාමෙන පඨමපාරාජිකං පඤ්ඤන්තං නති එත්ථ දෙසොති සබ්බස්සද්දානස්සන්තො සසීං පටිවිරුජ්ඣන්තො වෙසාරජ්ජස්සන්තං පටිබාහතො අරියමග්ගො බ්බුක්ඛන්ටකාදීති පක්ඛිපතො මෙට්ඨාධමෙම දෙසො නතීති ජිනස්ස ආණ්ඩකො පහාරමද්දසි තෙනාහ “නටාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි”ති ආදි—

එවං ව්‍යාචොති එවං විය බො; සමනුසුජ්ජන්තිති ආදිසු කිං ලභිකො චං ලභිං වදෙතිති පුච්ඡන්තො සමනුසුජ්ජන්ති නාම; ලභිං පතිඨාපෙනො සමනුගාහන්ති නාම; කෙන කාරණෙන එවං වදසීති කාරණං පුච්ඡන්තො සමනුගාහන්ති නාම; අභිකංඛලුපමා කාමානි ආදිසු අභිකංඛල්‍යමා අපසස්සාදමන්තො; මංසපෙසුපමා බහුසාධාරණසේනා; තිණ්ණකුපමා අනුද්වන්ධසේනා; අබ්ගාරකාසුපමා මහාභිතාපසේනා; සුප්පනකුපමා ඉත්තරපච්චිපඨානසේනා; සාමිනකුපමා නාවකාලිකසේනා; රුක්ඛජලුපමා සබ්බභූතපච්චභූතජලිහල්ලසේනා; අසිසුකුපමා අධිකුච්චනසේනා; සන්ධි උපමා † පතිවිජ්ඣනසේනා; සප්පසිරුපමා සාසකසප්පිහසේනා, පාමසානි දිඪිථාමෙන; පරාමසානි ‡ දිඪිපරාමාසෙන; අභිනිවිසාය වොහරන්ති අධිනිසායා වොහරන්ති දිපෙති වා; සහො වො තෙ හිකුළුති යද්ද මෙ හිකුළු; එවං ව්‍යාචො අහං සහො භගවතානි ද්දං එසඅත්තනො අජ්ඣාසංගො නතීති වත්තකාමොපි හතවන්තො ආනුභාවෙන සමපටිච්ඡන්ති බ්බන්තො කිර සමුත්තං මෙ කථා කප්පතුං සමෙත්වා නාම නතී. කස්ස වො නාම චං මොස සුච්ඡානි නිං මොසපුරිස කස්ස බත්තියස්ස වා බ්බානමණස්ස වා දෙවස්ස වා සුද්දස්ස වා ගහඨස්ස වා පබ්බතස්ස වා දෙවස්ස වා මත්තස්ස වා මයා එවං ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි; අඨ වො හමා හිකුළු ආමගොසීති ආට්ඨෙයකො අනුසන්ති අරිසො කිර

* ඉතීහංගෙව ගකිරසචෙතසිකානාං. x හතීන්තොන විය.

† සන්ධිසිරුපමා. ‡ පරාමසංග.

මෙහි * එවං නිගාණේගයාහි සුත්තවාසි තුණ්හිභාවං ආපජේය්‍යාහි
තං සබ්බං න කාරිසුන්තීති මයාපි න කම්මං අසුඤ්ඤානපි සුතං න
තීර්ති. තුළෙහි මෙ භික්ඛවෙති ආදිනා පරිසාය ලභිං සොධෙති ප
රිසාය පන ලභිසොධනෙනෙව අරිථො ගණනො ණිසාරිතො
නාම හොති ඉදුනි අරිථිසු ලභිං පක්‍යාසෙනො සො මහ ගි
ක්ඛවෙති ආදිමාග-තස් අසුඤ්ඤෙව කාමෙහිති ආදිසු යො යො
භික්ඛවෙ භික්ඛු තෙ පටිසෙවතො නාලං අනතරායායාති එවං ල
භිකො සො වත කිලෙසකාමෙහි වෙව කිලෙසකාමසම්පයුත්තෙහි
සසුඤ්ඤානකෙකෙහි ව අසුඤ්ඤාන එතෙ ධම්මෙ පහාය විනා එතෙ
හි ධම්මෙහි වන්තො පතිසෙවිසුහි මෙථුනසමාවාරං සමාවරිසු
නිති නෙතං යානං විජ්ජති ඉදං කාරණං නාම නත්ති අභිනාමෙ
තං අනවකාසොති එවං භගවා අයං අරිථො යථා නාම රජකෝ
සුගකානිපි දුගකානිපි ජිණ්ණානිපි නවානිපි සුඛානිපි අසුඛා
නිපි වන්තී එකතො භෞතිකං කරොති එවමෙව භික්ඛුනා නි
ව්ජ්ජරාගපරිහරිතවිරාදිපරිහොගම අනිබ්බසීලානං අනතරා
යකරං සම්ප්පදරාගපරිහොගම නිබ්බසීලානං භික්ඛුනා අවරණ
කරං සම්ප්පදරාගපරිහොගම සබ්බං එකසදිසං කරොතිති අර්ථ
සු ලභිං පක්‍යාසෙතො ඉදුනි දුගගතිතාය පරිසත්තියා දෙසං ද
සෙසෙනො ඉධ භික්ඛවෙ එකවෙති ආදිමාග—

තස් පටිසාසුණ්හිති උගගණ්හනි; සුත්තනති ආදිසු උ
ගගන-විභවගතිදෙයබ්බකපරිවාරා සුත්තනිපාතෙ මධගලසුත්ත
රතාසුත්තනාලකසුත්තතුට්ඨකසුත්තනාති අසුඤ්ඤාමපි ව සුත්තනාම
කං තථාගතවචනං සුත්තනාති වෙදිතබ්බං-සබ්බමිපි සගාථකා
නාං ගෙය්‍යන්ති වෙදිතබ්බං විසෙසෙන සංයුත්තකෙ සකලොපි
සගාථකවගො-සබ්බමිපි අභිධම්මපිටකං නිගාථකං සුත්තං යව
අසුඤ්ඤාමපි අභිති අමෙගහි අසබ්බහිතං බුධිවචනං තං වෙය්‍යාකරණ
නාති x වෙදිතබ්බං-ධම්මපදමාර්ගථා මාර්ගථා සුත්තනිපාතෙ නො
සුත්තනාමිකා සුභිකාථා ව ගාථාති වෙදිතබ්බං යොමණසුඤ්ඤාමපි
කාථාපටිසංයුත්තා වෙදිතසුත්තනා උදානනි වෙදිතබ්බං. වු
ත්තමිදං භගවතාති ආදිනාසප්පවත්තා දසුත්තරයතසුත්තනා ඉ
න්ද්‍රිත්තනාති වෙදිතබ්බං අපණ්ණකජාතකාදිති පඤ්ඤාසාධිකා
නි පථජාතකසත්තාති ජාතකනි වෙදිතබ්බං. එත්තාරොමෙ භි
ක්ඛවෙ අප්පජියා අබ්බුතා ධම්මා ආනාදෙති ආදිනාසප්පවත්තා
සබ්බෙහි අප්පජියබ්බුතාධම්මපටිසංයුත්තසුත්තනා අබ්බුතධම්ම
නති වෙදිතබ්බං. වු.පෙද්දලමගාවෙද්දලප්පමාදිසුත්තකපඤ්ඤාසං

ධාරණාස්තියවතොපුණ්ණමසුත්තාදයො සභොපි වෙදව තුඛිව ලබා
ලබා පුච්ඡිතසුත්තානා වෙදලලනති වෙදිතබ්බං. අපථං න උපසෙ-
කකනාතිති අපථථං කාරණං ථං න තුලයනති න පරිගණනති; අනු-
පපරිකබ්බනනති අනුපපරිකබ්බනනානං; න නිජ්ඣානං ඛමග්ගිති න-
උපසභනති; අපාථං න ආගමිති. ඉමසමිං ධාතෙ සීලං සමාධිවිප-
ස්සනා මග්ගො ඵලං වට්ටං විවට්ටං කපිතනති එවං ජාතිචූං න සකතා-
ගොනතිති අපේයා. භෙද උපාරමගාතිසංඝා මාති තෙ පරෙසං වාදෙ
දෙයාරොපනාතිසංඝා හුත්වා පරිණාපුණනතිති අපේයා. ඉති වාදෙස
මොක්ඛාතිසංඝා මාති එවං වාදපමොක්ඛාතිසංඝා පරෙති සක-
වාදෙ දෙසෙ අරොපිතෙ තං දෙසං එවම එවම මොවෙස්සාමාති
ඉමිනා වා කාරණෙන පරියාපුණනතිති අපේයා. නමස්ස අපථං
නානුභොගාතිති යස්ස ච මග්ගස්ස වා ඵලස්ස වා අපේයා තුල-
පුත්තා ධම්මං පරියාපුණනති තම අස්ස ධම්මස්ස අපථං එතෙ
දුගගතිතගාතිනො නානුභොගනති; අපි ච පරස්ස වාදෙ උපාරමිනං
ආරොපෙත්තුං අත්තනො වාදනං මොවෙත්තුං අසකෙකානාපි වෙ-
තං අපථං නානුභොගාතිතෙව. අලගදදස්සකොති ආසිවිසත්තිකො;
ගදෙති භි විසස්ස නාමං තං තස්ස අලං පරිපුණ්ණං අප්පිති අල-
ගදෙද්ද භොගෙති සරිරෙ; ඉධ භෙදා ගිහිකවෙ එකවෙද කුලපු-
ත්තා ධම්මං පටිසංසුණ්ණාතිති නිස්සරණපරියත්තවසෙන උග්ගණ-
නති; තිස්සො භි පරියත්තියො අලගද්දපරියත්ත නිස්සරණ*පරිය-
ත්තති භණ්ඩාගාරිකපරියත්තති තස්ස යො බුඩ්ධවනං එවං විවරා-
දිති වා ලභිස්සාමි චතුපරිසමඤ්ඤා වා මං ජාතිස්සනතිති ලාභ-
සකකාරගෙතු පරියාපුණාති තස්ස සා පරියත්තති අලගද්දපරියත්තති
නාම එවං පරියාපුණ්ණො භි බුඩ්ධවනං අපරියාපුණ්ණො නිදෙද්ද
කකමනං වරතරං යො පන බුඩ්ධවනං උග්ගණතිත්වා සීලස්ස
ආගතථානෙ සීලං පුරෙත්වා සමාධිනො ආගතථානෙ සමාධිං ගතං
ගණ්ඨාපෙත්වා විපස්සනාය ආගතථානෙ විපස්සනං පඨපෙත්වා මග්ග-
ඵලානං ආගතථානෙ මග්ගං භාවෙස්සාමි ඵලං සච්ඡිකරිස්සාමිති
උග්ගණ්ඨාති තස්සො පරියත්තති නිස්සරණපරියත්තති නාම භොති.
ඛණ්ඩස්ස පන පරියත්තති භණ්ඩාගාරිකපරියත්තති නාම තස්ස භි
අපරිඤ්ඤානං අප්පභිණං අභාවිතං අසච්ඡිකතං වා නස්සි යො භි පරි-
ඤ්ඤාතකඛ්ඤො පභිණ්ඨිලෙසො භාවිතමග්ගො සච්ඡිකතඵලො-
තසො බුඩ්ධවනං පරියාපුණ්ණෙනා තනතිධාරකො පවෙණිපාල-
කො වංසානුරකබකො ව හුත්වා උග්ගණ්ඨාති ඉතිස්ස සා පරියත්තති
භණ්ඩාගාරිකපරියත්තති නාම භොති යො පන පුපුර්ජනො ජාත-
කභයාදිසු ගතිධරෙසු එකස්මිං ධාතෙ වසිතුං අසකෙකානෙතසු

සයං තිකඛාපාරෙන අභිලභමාංගා අතිවසුරං ත්‍රිපිට්ඨං මානසා
 භූ තණ්හිං ධාරණසාමි වංසං ධර්මසාමි පළෙඤ්ඤා පාදොසාමිති
 පටියාපුණාති තස්ස පරියත්තං භාණ්ඩාගාරිකපරියත්තං ගොරිති න
 භොති කය්‍යො? ආභතතො ධාතො ධර්මත්වා පරියාපුණිකත්තා. පුච්ඡ
 ජනස්ස භි පරියත්තං නාම අලොභො, වා භොති නිස්සරණො වා
 සංකප්පාං සංකප්පාං නිස්සරණං බණ්ඩාගාරිකපරි
 යත්තියෙව ඉමස්මිං පන ධාතො නිස්සරණපරියත්තං අබ්භෙදපභා.
 නිස්සාං. ධම්මානිං සීලාදීනං ආගතඨානෙසු ඉධ සීලං ඉධ
 සමාධි ඉධ විපස්සනා ඉධ මජ්ඣිමා ඉධ ඵලං ඉධ ට්ඨං ඉධ විච
 ට්ඨන්ති ආපාඨං ආගමිත්තං. නමං අස්මිං අනුගොන්තිති යෙ
 සං මහාචරානං අස්මා පටියාපුණන්ති සුගතිතපරියත්තං නිස්සා
 ය මංගා භාගෙත්වා ඵලං සච්ඡිකරොන්තා භවස්ස ධර්මස්ස අත්ථං
 දානුභොන්ති; පරවාදෙ උපාරම්හං ආරොච්ඡාං සංගාහාන්තාපි ස
 ඝවාදෙ ආරොච්ඡාදස්සං ඉත්තිනිජ්ඣකානං ගණත්වා පොචෙත්වා
 සංගාහාන්තාපි අනුභොන්තියෙව. දීඝරත්තං ගිතාය සුතාය සං
 චන්තන්තිති සීලාදීනං ආගතඨානෙ සීලාදීනි පුරන්තාගමපි ප
 රෙසං වාදෙ සහධිමෙවන උපාරම්හං ආරොපෙන්නාගමපි සඝවා
 දපතො දෙසං හරන්තානම්පි අරහත්තං පත්වා පටිසම්මුඤ්ඤා ධම්මං
 දෙසෙත්වා ධම්මදෙසනාය පසමෙන්නති උපනිතෙ චන්දාගරො පඤ්ච
 යෙ පරිභුජන්තානම්පි දීඝරත්තං ගිතාය සුතාය සං චන්තන්ති
 ඵලං සුගතිතෙ බ්‍රහ්මචරිනො ආනිසංසං දෙස්සත්වා ඉදුනි තමේව
 නිසොර්තෙන්නා නසමානිහ භික්ඛුවෙති දාදිත්ථං-නත්ථ නසමානි
 යස්සා දුගතිතපරියත්තං දුගතිතඅලභමො, විය දීඝරත්තං අති
 නාය දුඝඛාය සංචන්තති සුගතිතපරියත්තං සුගතිතඅලභමො,
 විය ගිතාය සුතාය සංචන්තති තස්මාති අත්ථො; නාමා නං ධා
 රණසාමාති තමේව නං ධාරණසාර්ථ; තෙතෙව අත්ථො ගණ්ඨා
 යසා. මෙ වා පනස්ස ගිකඛති යෙ වා පන අමඤ්ඤ ඤාතිපු
 න්තමොගාලොනවභාසස්ස පමභාසඤ්ඤාදිකා ව්‍යන්තා පණ්ණා
 භිකඛු අස්සු තෙ පුච්ඡන්තිං අරිමේන විය මම භාසෙතෙ න කලලං
 වා කම්මරං වා පක්ඛිපිතබ්බං. කල්ලපමානන්ති * කල්ලපදිකං, ගි
 පච්ඡන්තිංසාති චතුරොසනිකපච්ඡන්තිංසා; දුකං දුකමන්ති යං නි
 උදකං ගම්භිරං න පුච්චං පුච්චං වා පන ගම්භිරං න තං
 අරුණමොති ට්ඨෙවති යං පන ගම්භිරමෙව පුච්චෙව තං අරුණ
 මොති ට්ඨෙවති තස්මා මහත්තං උදකණ්ණවන්ති මහත්තං පුච්චං
 ගම්භිරං උදකන්ති අයමෙත්ථ අත්ථො. සාසංඝං නාම යත්ථ මො
 රානං වුමත්ථාකාමස්සා දිස්සති සිත්තොකාසො නිසිට්ඨොකාසො

නිපතනාකාසො දිස්සති. සප්තසිංහං නාම යත් වොරෙහි මනු
 සො හතො දිස්සන්ති විජුහතො දිස්සන්ති ආකොට්ඨා දිස්සන්ති;
 උග්ගාදකානුචි උදකානුචිස්ස උරි බෙහා මෙතු; කාලං බසි
 යාති කුලො නාම නිප්පත්තියා කලාපි කතො බෙහා; පත්
 රිත්වා බෙහා පන පනතො වාට්ඨාදකො උලුමෙපාති වුළුවති උසා
 පෙට්ඨාති උසිමෙත්වා, කිංවනාදිති කතනක්කාරි; සුත්තකාරී
 පරිපාකාරීහි අපේඛා. මමාපි මො පොතිබ්බාති එත් ධමමා
 ති සමථව්වස්සනා, හගදා හි සමමථව් ඡන්දරාගං පජ්ජාපෙති විප
 ස්සනායපි සමපෙ ඡන්දරාගං කත් පජ්ජාපෙසි* තුහි මො උද්ධි ගෙව
 යසුද්ධිනායසුද්ධිනායසුපි පහානං වදුම් පස්සසිනො තං උද්
 ධි තං සංයොජනං අත්ථං වා ධුලං වා යස්සාහං මො පහානං වදු
 මිති එත් සමපෙ ඡන්දරාගං පජ්ජාපෙසි ඉමමෙ තුමෙහි භික්ඛවෙ
 දිහිං එවං පරිසුඛං එවං පරිසොද්ධං න අප්පේයෙති න කෙලාසෙති
 න එසුසෙසාති එත් විපස්සනාය ඡන්දරාගං පහාපෙසි ඉධ පන උග
 යත්ථ පජ්ජාපෙතො ධමමාපි මො පහානබ්බා පමෙව අධිච්ඡාති
 ආභ-නව්වායං අධිපජායො භික්ඛවෙ අහං එවරුපෙසුපි සත්තපණ්ණී
 තෙසු ධමමෙසු ඡන්දරාගපහානං වදුමි කිං පන ඉමමෙ අසඬ
 මෙව ගාමධිමෙව වසදධිමෙව දුට්ඨලෙල මුදකන්තිමෙ * යත් අයං
 අරිමො මොසුරිමො නිද්දාසසුද්ධි පවුසුකාමාදිමෙසු ඡන්දරාගං
 නාලං අනන්තරායායාති වදුති අරිමො වස ති න තුමෙහි මයහං
 සාසනෙ කලලං වා කච්චරො වා පකඬ්ඨිතබ්බාති එවං හගදා
 ඉමිනාපි භවාදෙන අරඬ්ඨිමෙව නිගාණතාති ඉද්දති මො පවුසු
 ඛික්ඛසු නිවිධිගාතවසෙන අහං මමාති ගාමකාති මො මයහං සාස
 නෙ අයං අරිමො වස කලලං කච්චරං පකඬ්ඨිති දමස්සනො
 ඡ ඉමාති භික්ඛවෙති ආදිමාත-නත් දිඬ්ඨානාතිති දිඬ්ඨානා † දි
 යා ආරමමණමි දිඬ්ඨානං දිඬ්ඨා පච්චයොටි. රුපං එතං මමනා x
 ආදිසු එතං මමනා නිගාණතාමො එමොමමිති වානායො
 එයො මෙ අනතාති දිඬ්ඨාමො එවං රුපාරමමණනිගාමාදිසි
 යො කමිතා හොනති රුපං පන අනතාති න වතනබ්බං වෙද
 නාදිසුපි එයෙව නයො දිඬ්ඨං රුපායනනං සුතං සද්දායනනං මුතං
 ගකායනනං රසායනනං මොඬ්ඬිකායනනං තං හි පත්වා ගහෙන
 ධබ්බො මුතනති වුත්තං. අවසෙසාති සත්තායනනාති විසුද්ධතං
 නාම. පහානනි පරියෙසිති වා අපරියෙසිති වා පහනං, පරියෙ
 සිනාති පහනං වා අපහනං වා පරියෙසිතං; අනුච්චිතං මන
 සාති චිත්තෙන අනුසම්මතං; ලොකස්මිං හි පරියෙසිති පහනමි
 අත් පරියෙසිති නො පහනමි අපරියෙසිති පහනමි අපරි

* දුට්ඨලොදකන්තිමෙ. † දිඬ්ඨානං. x රුපං එතං මම;

සෙසිනි. නො. පතනමි පතන පරිසෙසිනි. පතන. පතන. නාම පරිසෙසිනි. නො. පතන. පරිසෙසින. නාම අපරිසෙසිනි. පතන ව අපරිසෙසිනි. නො. පතන ව මනසානුච්චරිතනාම අථ වා පරිසෙසිනි. පතනමි අපරිසෙසිනි. පතනමි පතනසෙන පතන. නාම පරිසෙසිනි. නො. පතන. පරිසෙසින. නාම අපරිසෙසිනි. නො. පතන. මනසානුච්චරිතනාම සබ්බං වා එවං මනසා අනුච්චරිතතතා පන මනසානුච්චරිතමෙව ඉමිනා විඤ්ඤාණාරමමණා තණ්හාමානදිසියො කපිතා දෙසුනාවිලාසෙන හෙත්ති දිසාදිආර මමණවසෙන විඤ්ඤාණං දසසිතං. සමිපිදං දිසිඨානනති යමිපි එතං සො ලොකොති ආදිනා නයෙන පතනං දිසිඨානං සො ලොකො සො අතතාති එසො රූප අතතතො සමනුපසස්සති ආදිනා නයෙන පවතනා දිසි ලොකො ච අතතා වාති ගණනාති එතං සකියසෙනං වුතතං. සො පෙවම හමිසසාමිති සො අතං පරලොකං ගන්තා නිවෙමා හමිසසාමි ධුවො සසකතො අනිපරිණාමධමෙමා හමිසසාමි සිනෙරුමො පඨවිමො සමුද්දදිති සසස්සති සමං තපෙව සියො මිති. නමිපි එතං මමාති තමපි දසස්සනං එතං ඉම එසොහමසමි එසො මෙ අතතාති සමනුපසස්සති ඉමිනා දිසාරමමණා තණ්හා මානදිසියො කපිතා විපසස්සනාය පටිපිපසස්සනාකාලො විස හි පච්චදිසියා පුරිමදිසිගහණකාලො එවං හොති. සුඤ්ඤානෙක රූපං නෙතං. මමනාති රූපෙ තණ්හාමානදිසියා පටිකපිතතා වෙදනාදිසුපි එසෙව නයො. සමනුපසස්සති ඉමසො පන පදසො තණ්හාසමනුපසස්සනා මානසමනුපසස්සනා දිසිසමනුපසස්සනා ඤ්ඤා සමනුපසස්සනාති වතසො සමනුපසස්සනා අපේතා කණ්හපකොති සසනා සමනුපසස්සනා සුකකපකෙක ඤ්ඤාසමනුපසස්සනාය වසෙන වෙදිතබ්බං. අසනි න පටිපාසනාති අවිජ්ජමානෙ හස පරිතසස්සනාය තණ්හාපරිතසස්සනාය වා න පරිතසස්සති ඉමිනා හං වා අජ්ඣාතතකකිවිනාසෙ අපරිතසස්සමානබ්බිනාසං දසස්සනො දෙසනං මජ්ඣං පාපෙසි.

එවං වුතෙන අඤ්ඤානරො හික්කුති එවම හගවතා වුතෙන අඤ්ඤාතරො අනුසනිකුසලො හික්කු හගවතා අක්කිතතකකිවිනාසෙ අපරිතසස්සනං බ්බිනාසං දසස්සනො දෙසනා නිසාපිතා අක්කිතතං අපරිතසස්සනෙ බො පන සති අක්කිතතං පරිතසස්සනෙ බ්බිතා පරිකාරවිනාසෙ පරිතසස්සනෙ අපරිතසස්සනෙ වා පි හවිතබ්බං ඉති ඉමෙති වතුති කාරණෙති අයං පඤ්ඤා පුච්චිතබ්බොති විනොතානා එකංසං විවරං කානා අප්ලිප්පගගග හගවතනං එත දවොව. බ්බිතා අසනිති බ්බිතා පරිකාරවිනාසෙ; අසු මන මෙති අහොසි වත මෙ; හද්දකං යානවාහනං තිරඤ්ඤාසුචණ්ණනාති

අපේ. හා මහ මෙ නිසිති නං වන ඉදහි මෙකං නමි; රාජ්
 හි වා මොරෙහි වා හටං අගනි වා දඩං උදකන වා වුලං.
 පරිභොගෙන වා ජිණං. සියා වන මෙහි භවෙය් වන මෙකං,
 යානවාහනාතිරක්කපුට්ඨකං සලිච්ඡිප්පගොටුමං. හා මහාං න
 ලභාමිති තමහං අලභමානො නදනුච්ඡවිකං කමං අකතො නිසි
 තතතො ඉදහි න ලභාමිති සොවති අයං අනාර්යසොවනා අන
 ගාර්යස්ස පතනවිපරාදිනා පසෙන වෙදිනස්ස අපරිනස්සනාවාප
 හ එවං නොතිති යෙති කිලෙසෙහි මුටං භවෙය් සෙසං පතින
 තො න එවං සොති; දිඤ්ඤානාධිකානමදිසුකානාතිවෙසානු
 සසානනති දිසිතව දිසිකානානව දිසිකානානව දිසිපරිසුඤ්ඤානා
 නව අභිතිවෙසානුසයානව; සබ්බසංඝාරසමථායාති නිබ්බානතා
 ය; නිබ්බානං හි ආගමෙ සබ්බසංඝාරානං දුජ්ජාති සබ්බසංඝාරවල
 තාති සබ්බසංඝාරවිප්පාදිතාති සමෙති වුප්පාදිතාති තසො තං
 සබ්බසංඝාරසමථාති වුච්චති තදෙව ච ආගමෙ බහුපටිකිලෙසුපටි
 අභිසංඝාරපටි පමනාලගුණුපටිති ඉමෙ උපධිසො පටිතිස්සජ්ජ
 යනති. තණ්හාබියති විරජ්ජති නිරුජ්ජති තසො තං සබ්බපටි
 පටිතිස්සගො තණ්හාකුමයො විරාගො නිරොධොති වුච්චති.
 නිබ්බානායාති අයං පනස්ස සරුපනිදදදසො—ඉති සමංගසෙව
 ඉමෙහි පදෙහි නිබ්බානස්ස සජ්ජතිටියධමං. අනාගතස්සාපි
 අසමෙත්ථො දිසිතො. නෙසෙවං නොතිති තස්ස දිසිතස්ස උද්භි
 ජ්ජිස්සාමි නාම සු විනස්සිස්සාමි නාම සු පා සු පාප භවස්සාමිති
 එවං නොති—දිසිතස්ස හි තිලකාණං ආරාමෙත්ථො සුක්කදො
 පටිසංයුතො කාමො දෙසියොනං ධමං සුඤ්ඤානස්ස තාමො
 උපපජ්ජති. වුත්තමි ගෙනං “නාමො ගෙනො භික්ඛවෙ අසසුත
 වතො සුපුත්තස්ස සද්දං නො වස්ස නො ව මෙ සියා”ති උත්තො
 වතො බත්ථා පරික්කාරවිගාරානුපායානුපායානුපායානුපායානුපායානු
 පා අනුබ්බතං බත්ථානාමො අනුබ්බතං ව ගො තස්සානස්ස වාති
 ඉමෙසං වසෙන චගුණාටියා සුක්කදො කාමො. ඉමාති බත්ථා
 පරික්කාරපරිගහං නාම කාමො විසතිවත්ථිකං සකායාදිසිං අතත
 වාදපාදනං නාම භාසා සකායාදිසිපමුඤ්ඤානා වාසදිසිතො දිසි
 තිස්සයං නාම කාමො නිකොට්ඨං සුක්කදො දෙස්සතුං තං භික්ඛ
 වෙ පරිගහනාති ආදිමං. තත්ථ පටිගහනනති බත්ථාපරික්කාරං;
 පටිගහනෙසාමාති වික්කදො චත්තස්සා පරිගහනෙසා; අභමි
 මො හං ගිහවෙති භික්ඛවෙ තුගෙහි න පස්සාමි අභමි න
 පස්සාමි; ඉති එවරුපො පරිගහතො නමිති දෙස්සති එවං සබ්බ
 ත්ථ අපේ වෙදිතසෙබ්බා-එවං නිකොට්ඨං සුක්කදො දෙස්සතුං
 දුදුති අප්ඤ්ඤානං බත්ථා අතතාති බත්ථාපරික්කාරෙ අතතාති
 තත්ථ කාමො විකොට්ඨං දෙස්සනො අතතාති වා භික්ඛවෙ සත්ථිති

ආදිලාභ-තත්ත්ව අයං සමූහපභවො තික්ඛවෙ අතනනි වා සති ඉදං
 මෙ පරික්ඛාරජාතං අතනනියනනි අසං අතනනියෙ වා පරික්ඛං
 රෙ සති අයං මෙ අතනා ඉමස්ස පරික්ඛාරස්ස සාමිති. එවං
 අතනනි සති මමාසි සති අතනනි යුත්තං භවෙය්. ංච්චිකොඤ්ඤා
 භුතතො; ඡෙදිකොඤ්ඤා තථතො; සීතතො වා. ඉදං ඉමෙ පද
 ක්ඛණිකා අනිච්චං දුක්ඛං අනත්තං ඵලං නිපට්ටිට්ඨවෙසෙන
 අගණිතතො අයං අරිථො විස මගං සායනෙ කලලං කඨි
 වරං පක්ඛිපනීති දස්සෙය්. තං කිං මඤ්ඤාදි තික්ඛවෙ රූප
 නිච්චං වාති ආදිලාභ අනිච්චං ංගොගති භතෙත යස්මා සුභි
 න හොති තස්මා අනිච්චං උප්පාදවයතාවකාලිකනිච්චපටිකො
 පථෙන වාති චතුති කාරණෙති අනිච්චං; දුක්ඛං ංගොගති භ
 තෙත පතිපිට්ඨනාකාරෙන දුක්ඛසන්තාපදුක්ඛවංජුකසුඛපටිපක්ඛ
 ථෙන වාති චතුති කාරණෙති දුක්ඛං. විසජ්ජිමං ධම්මිකං
 භවිස්සංකනනි අගච්ඡාසංඝායං පක්ඛිභාවජනනසංඝායං; කලලන්ත
 භං ංච්චිකොඤ්ඤාදි ඵලං මම ඵලං භවිස්සී ඵලං මම අතනාති
 යුත්තං නු ඛො තං ඉමෙසං නිශ්ඤානං තණ්හාමානදිභිගාගානං
 වසෙන අහං මමනනි ඵලං ගහෙතුනනි; නොභෙතං ංගොගති
 ඉමිනා තෙ භික්ඛු අවසඨන්තනාකාරෙන රූපං භවෙන අතනාජ
 පටිජානනනි සුඤ්ඤා අසංසාරික අනිස්සං අතනපටිපක්ඛථෙන
 වාති චතුති කාරණෙති අනත්තං-භවතා හි කථාපි අනිච්ච
 සෙන අනත්තතං දස්සෙති කථාපි දුක්ඛවසෙන කථාපි උභයට
 සෙන චක්ඛුං අතනාති යො වදෙය් තං න උප්පජ්ජති චක්ඛුස්ස
 ඛො පන උප්පාදෙ ඵලං වසොපි පඤ්ඤායති යස්ස ඛො පන උප්පා
 දෙපි වසොපි පඤ්ඤායති අතනා මෙ උප්පජ්ජති ච චෙති ච ඉච්ච
 ස්ස ඵවමාගතං හොති තස්මා තං න උප්පජ්ජති. චක්ඛුං අනත්ත
 ති යො වදෙය් ඉති චක්ඛුං අනත්තාති ඉමස්මිං හි ච ජජ්ජක
 සුත්තෙ ව අනිච්චවෙසෙන අනත්තතං දස්සෙති. “රූපව හිදං හික්ඛ
 වෙ අතනා අභවිස්ස න ඉදං රූපං ආබාධාය සංවත්තෙය් ලබ්භ
 ථ ව රූපෙ ඵවමෙම රූපං හොතු ඵවමෙම රූපං මා අහොසීති
 යස්මා ච ඛො හික්ඛවෙ රූපං අනත්තං තස්මා රූපං අබාධාය
 සංවත්තෙති න ව ලබ්භති රූපෙ ඵවමෙම රූපං හොතු ඵවමෙම
 රූපං මා අහොසී”ති. ඉමස්මිං අනත්තලක්ඛණසුත්තෙ දුක්ඛවසෙ
 න අනත්තතං දස්සෙති “රූපං තික්ඛවෙ අනිච්චං යදනිච්චං තං
 දුක්ඛං යං දුක්ඛං තදනත්තං යදනත්තං තං නෙතං මම නෙ
 සො භවස්මි න මෙ සො අතනාති ඵවමෙතං යථාභුතං සමුප්ප
 ඤ්ඤාය දඨිබ්බ”නනි. ඉමස්මිං අරහත්තසුත්තෙ උභයවසෙන අන
 ත්තතං දස්සෙති කස්මා අනිච්චං දුක්ඛව පාකටං අනත්තාති අපා
 කටං පරිභොගභාජනාදිසුපි භීනෙනසු අහො අනිච්චනනි වදන්ති

අනන්තාති වන්නා නාම නාමී සරීරෙ ගණකපිණ්දසු වා උභි
 තාසු කණ්ටකෙන වා විධා අහො දුකුඛනති වදනති අහො
 අනන්තාති පන වන්නා නාම නාමී කසමා ඉදං හි අනන්තල
 කුඛණං නාම අවිභූතං දුද්දසං දුප්පඤ්ඤපනං තෙන නං භගවා
 අනිච්චවසෙන වා දුකුඛවසෙන වා උභයවසෙන වා දසෙය්හි
 කසිදං ඉමසමිච්චි තෙපරිපටෙට් අනිච්චදුකුඛවසෙනෙව් දසසිතං.
 වෙදනාදිසුපි එසෙව නයො. නසමානිත භික්ඛවෙති භික්ඛවෙ යසො
 එතරග්ගි අඤ්ඤාදපි රූපං අනිච්චං දුකුඛං අනන්තා කසමාති
 අනෙයං-යං කිම් රූපනන්දිදිති විසුඛිමගෙහ ඛනිකිදෙදෙසෙ වින්දා
 රිතානෙව-නිබ්බිඤ්ඤාති උකකණ්ඨති; එත් ව නිබ්බිදුති වුඨාන
 ගාමිති විපස්සනා අධිප්පෙතා වුඨානගාමිති විපස්සනාය හි බහුති
 නාමාති එසා හි කන්ථි සඤ්ඤාගනනි වුත්තා; කන්ථි ධම්මසී
 තිඤ්ඤානති කන්ථි පාරිසුඤ්ඤාපධානියභගනති කන්ථි පටිපදඤ්ඤාණ
 දසානවිසුඤ්ඤා කන්ථි තමයං පරියාදනනති කන්ථි තිභි පා
 මෙහි කන්ථි ඵ්භි නාමෙහිති කන්ථි පොඨපාදසුත්තෙත තාච
 “සඤ්ඤා ඛො පොඨපාද පඨං උප්පජ්ජති පච්ඡා ඤාණ”නති එවං
 සඤ්ඤාගනනති වුත්තා. සුසිමසුත්තෙත “සුබ්බෙ ඛො සුසිම ධම්ම
 සීතිඤ්ඤාණං පච්ඡා නිබ්බානෙ ඤාණ”නති එවං ධම්මසීතිඤ්ඤාණ
 නති වුත්තා. දසුත්තරසුත්තෙත “පටිපදඤ්ඤාණදසානවිසුඤ්ඤාපාරිසුඤ්ඤා
 පධානියභග”නති එවං පාරිසුඤ්ඤාපධානියභගනති වුත්තා. රථවිනී
 තෙ “කිත්තුවො ආවුසො පටිපදඤ්ඤාණදසානවිසුඤ්ඤා භගවති
 බ්‍රහ්මවරියං වුස්සති”ති එවං පටිපදඤ්ඤාණදසානවිසුඤ්ඤා වුත්තා.
 සලායනනවිභවෙත “අතමයතං භික්ඛවෙ තිස්සාය අතමයතං
 ආගමම යායං උපෙඛා නානත්තා නානත්තසිතා තං අභිනිව
 ජෙජ්ජා යායං උපෙඛා එකත්තා එකත්තසිතා තං තිස්සාය තං
 ආගමම එවමෙතිස්සා පඤානං භොති || එවමෙතිස්සා සමතිකකමො
 භොති”ති එවං තමයං පරියාදනනති වුත්තා. පටිසම්භිද්දමගෙහ
 “සා ව මුච්ඡුකම්මසතා යා ව පටිසංඛානුපස්සනා යා ව සංඛා
 රූපෙඛා ඉමෙ ධම්මා; එකඨා; බ්‍රහ්මනාමෙව නාන”නති එවං තිභි
 නාමෙහි වුත්තා. පඨානෙ “අනුලොමං තොවුභුස්ස අනන්තරපච්ච
 යෙන පච්චයො අනුලොමං; වොදනස්ස; අනන්තරපච්චයෙන
 පච්චයො” ති එවං ඵ්භි නාමෙහි වුත්තා. ඉමසමි. පන අලගද්දු
 සුත්තෙත නිබ්බිඤ්ඤාති නිබ්බිදනාමෙන ආගතං- නිබ්බිඤ්ඤානො x
 විරජ්ජති; එත් විරාගොති මග්ගො. විරාගා විමුච්චති එත්
 විරාගෙන මග්ගෙන විමුච්චති එලං කපිතං; විමුත්තසමි. විමු
 ත්තමිතිඤ්ඤාණං භොතිති ඉධ පච්චවෙකුඛණං කපිතා; එවං විමු

එවිට පොරොන්දු විය සක්කායො- බෙමනගරං 'විය නිකං' නං- වහායොවො විය යොනාවපරා- තෙසසං ගොති සාවක කඤ්ඤාවට්ටං ගොති නාව මත්තංකකමකරණඅභිනවුතිරොන පවට්ඨතිමහාගමෙති පරිමුච්චනං නෙති ටියා මහායොවො විය සත්තාගං සිලසත්තාගං කත්වා පඤ්ඤාබලං ගතොත්වා බෙමනා උප්පාදායමිති විය අරහත්වගෙන නෙතෙසසිකං උප්පාදායමිති සාවකාගං වාරද්ධවාං විය පමොරමොනියසංයො පොරොන්දු උග්ගාපෙත්වා යො යොවො පලිකං විය අවිජ්ජාපලිකං උකම්පිත්වා සො යොවො පාසාරං භික්ඛුනො පරිබං විය කමො භික්ඛාරං භික්ඛුනො පාතිසංඝාරපරිබං සංකිරිත්වා දොයොවො න ගරොගනාත්වා උග්ගාපිතො බපේ විය ලානබපේ පානො ස කඤ්ඤාගාරං සොපෙත්වා යො යොවො බෙමනගරෙ උපරිපාසා දෙ පුරුෂොපානං විය නිකායොගනිකානගාරං පට්ඨිත්වා අලත නිමොඛරමිති උප්පාදායමිති අනුභවමානො කාලං වීති පාමෙති

ඉද්දති එවං විප්ලවනිතතස්ස බිණ්ණසවස්ස පරෙති අනාගිකල නියමිතොස්ස දෙසස්සෙනො එවං විප්ලවනිතතනාති ආදිවාස. තත්ථ අනෙකොති අපෙක්ඛනා ගමෙත්තා; ඉදං භික්ඛුනොති ඉදං නාම නිසිත්තං. නාමාගනාසොති එත්ථ ගෙනාපි නාමාගනාති අධිපෙත්තො; උත්තමපුත්තලො බිණ්ණසවො. අනුචිතොති අනුචිතොති පා අවිජ්ජායොති නාම නාම නාමිති සතොග ගතිනො අසංවිජ්ජායොති අපෙක්ඛනා දිට්ඨි බිණ්ණසවොති ගතිනො අපෙක්ඛනාති අපෙක්ඛනා වාට්ඨි. තත්ථ පුරිමනෙය අසංවිජ්ජායො- භිණ්ණසව අහං දිසෙව බෙමම බරමානකංයෙව බිණ්ණසවං තථා ගතො සතො පුත්තලොති න පඤ්ඤාපෙම් අප්පට්ඨිකං පන පරිනිබ්බානං බිණ්ණසවං සතොති වා පුත්තලොති වා කිං පඤ්ඤා පෙසොති. අනුචිතොති නාමාගතො න කිං පරමෙත්තො සතො නාම සොති අපි තස්ස අවිජ්ජායොති ඉදං නිසිත්තං. විඤ්ඤා නොති අගපෙක්ඛනාපි කිං අධිපෙක්ඛනාති කථං පටිලභිස්සනාති අපෙක්ඛනා. දුතියනෙය අසංවිජ්ජායො- භිණ්ණසව අහං දිසෙව බෙමම බරමානකංයෙව බිණ්ණසවං විඤ්ඤානෙත්තො ඉදං අපි ඤ්ඤං පදම් නති සඤ්ඤා දෙවා සමුත්තො සප්පට්ඨිකා අපෙක්ඛනාපි බිණ්ණසවස්ස විපස්සනානිත්තං වා මහාවිත්තං වා ඵලා නතං වා ඉදං නාම අරමිති නිසාය වත්තනීති ජාතිත්තං ස තෙකොති ගත අප්පට්ඨිකස්ස පරිනිබ්බානස්ස කිං ජාතිත්තනාති අනෙකොති අපෙක්ඛනා; නුච්ඡාති නුච්ඡෙතො; මුසාති මුසාවො දෙවා; අනුචිතොති යං නෙති තෙන; අනුචිතොති අතිශාසි කමනාති අතිශාසි පදනාති; පොතිනොති විනායති වනා

සෙති; සත්තවිනාසකොති අධිපායො. සථා මාහං * සිතබ්බෙ හ
 ඉති භික්ඛුටෙ යෙනෙවාකාරෙන අහං න සත්තවිනාසකො; සථා
 මාහං හ චදුමිති යෙනෙවාකාරෙන අහං සත්තවිනාසං න පඤ්ඤා
 පෙම්; ඉදං චුත්තං හොති යථා මාහං න සත්තවිනාසකො යථා ච න
 සත්තවිනාසං පඤ්ඤාපෙම් තථා මං නෙ භොනෙතා සමණ්ඩාභමි
 ඤා වෙනයිකො සමණො යොතමොති වදන්තා සත්තවිනාසකො
 සමණො ගොතමොති ච සතො ආත්මස්ස උචෙත්ථං විනාසං විහ
 වං පඤ්ඤාපෙති වදන්තා සත්තවිනාසං පඤ්ඤාපෙති ච අසතා
 භූමිඃ මුසා අභූතෙන අකොටිකානිති සුඛෙ චාති පුඤ්ඤා
 මහාබෝධිමණ්ඩමිති යෙව; ඵ්ථාති මාති එතරති ධම්මදෙසනාය
 ථ; දුක්ඛමෙව සඤ්ඤාපෙම් දුක්ඛස්ස ම භිජ්ජන්ති ධම්මවක්කං
 අප්පට්ඨෙතො; බෝධිමණ්ඩ විහරන්තො පි ධම්මවක්කපට්ඨතො
 තො පඨාය ධම්මං දෙසෙන්නොපි චතුසව්වමෙව පඤ්ඤාපෙති
 අත්ථා; එත්ථ හි දුක්ඛගහණෙන තස්ස මුලභූතො සමුදයො නි
 රොධගහණෙන ච තං සම්පාපකො මණො ගතිතොව හොතිති
 වෙදිතොස්ස භානු මෙති තත්ථ චතුසව්වප්පකානං; පරෙති චතු
 සව්වාති ජාතිතුං පටිවිජ්ජතුං අසමත්ථුගලා; අනෙකාසනාති
 ති දසති අනෙකාසවත්ති අනෙකාසනති; සම්භාසනාති වාමාස
 පරිභවනති; රොසෙතති විභෙසෙත්තිති රොසෙස්සාම විභෙසෙ
 ස්සාමාති අධිපායෙන සට්ඨන්ති දුක්ඛාපෙති; භානුති තෙසු
 අනෙකාසාදිසු තෙසු වා පරපුග්ගලෙසු; ආසානොති කොපො;
 අප්පට්ඨෙතොති දොමනස්ස; අනතිරිති අතුති; භානු මෙති චතු
 සව්වප්පකාසනෙයෙව; පරෙති චතුසව්වප්පකාසනං ජාතිතුං පටිවි
 ජ්ජතුං සමත්ථුගලා; ආනෙසෙති පිති; උභික්ඛලාමිහනනති
 උභික්ඛලාපනපිති; භානු මෙති චතුසව්වප්පකාසනමිති යෙව; භානුති
 සකකාරාදිසු; සං චො ඉදං පුඤ්ඤා පඤ්ඤානාති යං ඉදං බහි
 පවකං පුඤ්ඤා බෝධිමණ්ඩ තිති පරිඤ්ඤාති පරිඤ්ඤාතං; භානු
 මෙති තස්මිං බන්ධපමෙක ඉමෙ; කිං චුත්තං හොති තත්ථාපි තථා
 ගතස්ස ඉමෙ සකකාරා මයි කිරියන්ති වා අහං එතෙ අනුභවාමි
 ති වා න හොති පුඤ්ඤා පරිඤ්ඤාතබ්බපමකස්සෙව එතෙ ස
 කකාරා බහිපවකං යෙව ච එතෙ සකකාරෙ අනුභොතිති එතෙ
 කමෙව හොති භානුමාති යස්සා සච්චාති පටිවිජ්ජතුං අසමත්ථා
 තථාගතමපි අනෙකාසනති; සෙසං චුත්තනෙයෙනෙව වෙදිතොස්ස
 භානුමාතිග ගිහ්මපෙ සං හි තුමිහාසනාති යස්සා අනත්තනි යෙ
 පි ජ්ජරාගප්පහානං දීඝරතං භිතාස සුඛාය සංවත්තති තස්මි
 යං න භූමාසනං නං පප්පතථාති අත්ථා. සථාපව්වසං වා කප්පෙතො
 ති යථා යථා ඉචෙත්සා තථා තථා කප්පෙතො; හි හි යො ඵතං
 ගහන අතොති ගහන ඵතං තිත්තකසාධාපරායං අමාසං

නෙව් අතකා න අලංකාකා රූපං න විඤ්ඤාණනති වදනති; අතක
 නිසං චාති අලංකාකා පිටරාදිපරික්ඛාරො පි න ගොතීති අනේ.
 එමමෙව වො ගිහිකමෙව සං න තුමිකාකං නං ආජගාති හ
 ගවා බතිපවකංසෙව න තුමාකනති දසෙය්ඨා පජගාපෙති තව
 වො න උපජාමෙති න මුචිති, ඡන්දරාගවිනසෙන පනෙන පජ
 ගාපෙති. එවං සංකප්පානොති එත්ති භිපරිවට්ටනො පඨාය යාව
 ඉමං ධානං ආගරිතුමපි වට්ටති පටිලොමෙන පෙමමකකකෙන
 සග්ගපරායණතො පඨාය යාවඉමං ධානං ආගරිතුමපි වට්ටති සා
 කඛානොති කප්පෙනො සුඤ්චිනො සුකපිතකතාව උතතානො
 විවපො පකාසිනො; සිලොතිකාති ජිනනාහිනං තත් තත්
 සිබ්බිතගණිකතං ජිණ්ණවත්තං තං යස්ස නත්ති අභිග්ඤ්ඤං වා
 ආවග්ඤ්ඤං වා අග්ගසංපකං නිවත්තො සො ජිනනපිලොතිකො නාම
 අග්ගං ධම්මො තාදිසො න ගෙත්ති කොහඤ්ඤාදිවසෙන ජිනනාහි
 නනාසිබ්බිතගණිකතභාවො අත්ති. අපිච කවචරො පිලොතිකාති වු
 චට්ඨති ඉමසමිච සංසතො සමණකවචරං නාම පතිඝාතුං න ලකි
 ති තෙතෙවගං

“කාරණං චං නිබ්බූතං කසල්ලුචාපකධර්මං
 තතො පලාපෙ වාගෙථ අස්සමණෙ සමණොතිකෙ
 නිබ්බූතාන පාපිවෙජ්ජ පාපආචාරගොචරෙ
 සුඛාසුඛෙහි සංවාසං කප්පයවොහං පතිස්සතා.
 තතො සමග්ගා නිපකා දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සමා”ති.

ඉති සමණකවචරස්ස ජිනනනාම අයං ධම්මො ජිනනපිලො
 තිකො නාම ගොති. චට්ටං නෙසං නාපි සඤ්ඤානායාති තෙසං
 වට්ටං අපඤ්ඤාත්තිකාවං නෙං නිපපඤ්ඤාත්තිකං ජාතං එවරු
 පො මහාබ්බිතසමා එවං පාදානාමසංසාරං යං උපායංසි තදං
 ව ඛණ්ඩපො වං ආරාගාමිආදයොපි - තත්ති ධම්මො ජිනනපිලොතිකො
 සුඛාසුඛෙහි ඉමෙ භි වෙ ගොතාපත්තිමග්ගො ගොතති යොහං
 “කතමො ව පුග්ගලො ධම්මානුසාරී යස්ස පුග්ගලස්ස සොතාපත්ති
 එලසවජ්ජිරියාය පටිපනනස්ස පඤ්ඤාඤ්ඤිතං අධිමතං ගොති
 පඤ්ඤාචාති පඤ්ඤාපුබ්බිතමං අරියමග්ගං භාවෙති අයං වුච්චති
 පුග්ගලො ධම්මානුසාරී, සොතාපත්තිඑලසවජ්ජිරියාය පටිපනනො
 පුග්ගලො ධම්මානුසාරී එලෙ ධීතො දිඨ්ථපනෙනා. කතමො ව
 පුග්ගලො සම්මානුසාරී යස්ස පුග්ගලස්ස සොතාපත්තිඑලසවජ්ජිරි
 යාය පටිපනනස්ස සම්මානුසාරී අධිමතං ගොති සම්මානුසාරී සම්මානු
 සාරිකමං අරියමග්ගං භාවෙති අයං වුච්චති පුග්ගලො සම්මානුසාරී
 සොතාපත්තිඑලසවජ්ජිරියාය පටිපනනො සම්මානුසාරී එලෙ

විසයා පඩිවිමුණකා'ත්. සෙසං මිඳි සංඛාරානං මෙමිනිනනාති
ඉමිනං සෙසං අභෙදඤා අරියධම්මො නස්මි තථාගතෙ පන සඛා
ලතතං පෙළුමකමෙව ගොති යෙ විපස්සකපුග්ගලං අධිපොතො.
විපස්සකභික්ඛුනං හි විපස්සනං පභිසෙචා නිසිතනානං දසකලෙ
ඵකා සඛා ඵකා පෙළුමං උප්පත්ති තාය සඛාය තෙන පෙළෙන
හෙත් නිසෙචා සංගෙය ධර්මා විය ගොනති නිගනගතිකා කීර
ඵතෙ පොරොක්කමාරා පන ඵමාරා හික්ඛු මුලසොවාපනාති
ඵදාති. සෙසං සබ්බත් උප්පානාත්මෙවාරි.

අලභද්දසුනාති දුකිණං.

මිහිඳු කපු නාති වමිකපුතනං; තත් ආශෙමාති පියවල
නමෙන; කුමාරකායසොති තස්ස නාමං; කුමාරකාලෙ පඤ්ච
තතතා පන හගවතා කස්සපං පමකකාසථ ඉදං ඵලං වා බෙද
නිසං වා කස්සපස්ස දෙථාති වුත්තෙ කතරකස්සපස්ස කුමාරක
ස්සපස්සාති ඵලං ගතිතනාලතතා තතො පථාය වුමකාලෙපි
කුමාරකස්සපොත්මෙව වුමති. අපිච රඤ්ඤා පොසාපනිකපු
තතතතාපි තං කුමාරකස්සපොති සජාතිංසු අයං පනස්ස පුබ්බ
සොකමො පඨාය ආවිභාවකථා ථෙරො පන පසුමුතතරස්ස හග
පතො කාලෙ සෙඤ්ඤාපුතතා අගොසි අථෙකදිවසං හගපතා විටු
කථිං ඵකං අතතනා සාවකං ධානනතරෙ යපෙතනං දිසවා හගප
තතස්ස සතතායං දනං දනී අහළු අනාගතෙ ඵකස්ස බුමස්ස
අයං ථෙරො විය විටුකථිසාවතො හෙපයනනති පඨනං කාසා
පුඤ්ඤාති කතරොත්තො කස්සපස්ස හගවතො සාසතෙ පබ්බජි
තා විසෙසං නිබ්බතෙතඤ්ඤා නාසකති තද කීර පරිනිබ්බතස්ස හග
වතො සාසතෙ ඔසනකතෙත පම හික්ඛු නිසෙසනිං බන්ධො
පබ්බතං ආරුග්ග සමණධම්මං අකංසු සඛිසෙත්ථෙරා තතියදිවසෙ
අරහතං පතො අනුථෙරො වතුත්දිවසෙ අනාගාමි අගොසි
ඉතරෙ තසො විසෙසං නිබ්බතෙතඤ්ඤා අසකකානො දෙවලොකො
නිබ්බතො තෙසං ඵකං බුමිනතරං දෙවෙසු මනුසෙසු ව සමප
තති අනුභවනානං ඵකො තතකසිලාය රාජකුලෙ නිබ්බතති
නිං පුකකුසාති නාම රාජා හුඬා හගවතං උද්දස්ස අගප්ථතො
කුමිකාරකාලායං හගවතො බිම්බදෙසනං සුඬා අනාගාමිථලං
පතො ඵකො ඵකස්මිං සමුද්දපටිතො කුලකරෙ නිබ්බතති
නාම ආරුග්ග භික්ඛනාපො දුරුචාරාති * නිවාසෙචා ලාභසම්ප
තති පතො අහං අරහාති මිත්තං උප්පාදෙචා න තිං අරහා
ලමි සථාරං පසුතං පුමිනති අත්තමාය දෙවතාය මොදිතො

* විවරාති.

නථා කතා අරභනනළු පතෙතා—එකො රාජගහෙ එකිසො
 කුලදරිකාය කුලජිමති උප්පතො සා ච පඨම මාතාපිතරො
 යාවතා පඤ්ඤාං අලභනානා කුලසරං ගතා ගණං සන්තප්පි
 අජානනති යාමිකං ආරාධෙතා තෙන අනුක්කමා භික්ෂුනිසු
 පඛලිතා නසො ගණනිමිතනං දිසා භික්ෂුනියො දෙවදත්තං
 පුදිජිසු යො අසුමණ්හි ආග දසබලං පුට්ඨිසු සඨා උපාලි
 තේරං පට්ටජාපෙසි පඨරො සාවිඤ්චනගරායාති කුලානි විසා
 බිච උපාසිකං පටෙකාසාපෙසා ඤාධෙතො පුරෙ ලභො
 ගණො පබ්බජා අරොහාති ආග සඨා සුචිනිජිතං අධිකරණ
 නති පේරසු සාධුකාරප්පෙසි සා භික්ෂුනි සුචරිතං බලධිසං
 පුත්තං විජාමි තං ගණෙතා රාජා පඨපාදිකොසලො පොසාපෙසි-
 කසුපොතිසු නාමං කතා අපරිභාෂා අලභිකරිතා සඤ්ඤානිකං
 තොසා පබ්බාජෙසි ඉති තං රඤ්ඤා පොසාපතිකපුත්තනතාපි
 කුමාරකසුපොති සජාතිසු—අධිපතෙති ජටං නාමකෙ වනෙ;
 තං කිරි වනං මිනාං බුඩ්ධාං කාලෙ අප්පට්ඨිතනාමං අකිම්බ
 තෙතිව පඤ්ඤායති නමුඃ පඤ්ඤායෙන විහාපනා—අප්පාසුක
 බුඩ්ධාං හි සරිථානු න සනා හොති අධිධානානුභාවෙන
 විප්පකිරියති තෙතෙව අදිසාකමි භගවා අහං න විරං සිතො
 අප්පකෙහි සතෙතෙති අහං දිසො යෙසු න දිසො තෙව බහුතරා
 තෙ මෙ ධාතුයො ආදාය නථ නථ අරොහා සගාථරායණා
 හවිසුනාති පරිනිභානාකාලෙ අහනො සරිථං විප්පකිරිය
 නුති අධිසාපි දිසායුභාගිතං පටා සුචරිතකායො විස එක
 ඝනං ධාතුසරිථං නිසති කසුපසාපි හප්පොතා තප්පෙව අසාපි
 තතො වහාරොහො සනාපතිතා ධාතු එකසනා න සකකා
 විසොජෙතුං කිං කරිසොමාති සමමනනධිතා එකසනමෙව මෙති
 යං කරිසොම කිනනකං පන හොතුති එකෙ සතනසොජනික
 නති ආහංසු එතං අතිමහනං අනාගතෙ ජගත්තුං න සකකා
 ජයොජනං පචයොජනං චතුසොජනං තිසොජනං මිසොජනිකං
 හොතුති සනනිධානං කතා ඉඨිකාකිදිසා තොනනිති බාහිර
 තෙන ඉඨිකා රතනසුචරිතමයා එකසනා සගාභසුසනකා
 හොනතු අභනනරිමතෙන පඤ්ඤාසගසසගසනකා හරිතාලමතො
 සිලාති මහත්තාකිම්බං කසිරතු මෙලෙන උදකකිම්බනති නිඨං
 ගතො චතොරි මුඛාති චතුරා විහරිසු රාජා එකං මුඛං ගණති
 රාජපුත්තො පඨට්ඨරි* කුලාපරා එකං අමට්ටානං රෙඝකො
 හුතා සෙනාපති එකං රාජපදනං රෙඝකො හුතා සෙති
 එකං නථ ධනසමපනනකාය රාජාපි සුචරිතං නිහරාපෙතො
 අනනා ගතිවමුඛෙ කමමං ආරති උපරාජාපි සොනාපතිපි සෙසිනා

* පඨට්ඨිත

ගතිනමුකෙ පටා කට්ඨං ඔලියති තමනා සොරතො භාව ඵකො
 උපාසකො තෙට්ටකභාණකො අනානාමි අරියසාවකො සො
 කමමං ඔලියතිති සද්ධා පමසකට්ඨනාති යොජාපෙඤ්ඤා ජන
 පදං ගතත්වා කසසපයමොසමුද්ධො විසතිවසසසභාසාති ධාතා
 පරිනිබ්බුතො තසස යොජනිකං රතනාවෙහියං කායිරති යො
 යං දකුං උසසභති සුවණ්ණං වා ගිරසුසුදං වා සන්නවිධරතනා
 වා හරිතාලං වා මහනාසිලං වා සො තං දෙතුති සමාදපෙති
 මහුසසා අනන්තො ථාමෙන භිරසුසුදුසුවණ්ණාදිති අදංසු අස
 කෙකානතා තෙලනණ්ඩුලාදිති දෙනතිසෙට් උපාසකො ගාල
 තණ්ඩුලාදිති කමමකරානං භාහලෙතනථාය පටිණ්හි අවසෙසෙති
 සුවණ්ණං චේතාපෙත්වා පටිණ්හි එවං සකලජලේදිපං අවරි වෙති
 යකමමං නිසිතං වෙහියඤ්ඤාතො පණ්ණං පටිණ්හෙසු නිසිතං
 කමමං ආවරිසො ආනාතො වෙහියං වදන්ති යොපි පණ්ණං
 පටිණ්හි මයා සකලජලේදිපො සමාදපිතො යං අභි තං ගහෙත්වා
 කමමං නිසාපෙනතුති වෙට් පණ්ණාති අනන්තරමගො සමාගවජංසු
 ආවරිසසස පණ්ණතො පන වෙහියඤ්ඤාතො පණ්ණං පට්ඨතරං
 ආවරිසසස හන්ති අගමායි සො පණ්ණං වාචෙත්වා වෙහියං වදන්
 සසාමිති එකකොව නිකමි අනන්තරමගො අට්ඨියං පමවොරස
 තාති උභිතිංසු තභුකමෙව නං දිඤ්ඤා සකලජලේදිපතො
 භිරසුසුදුසුවණ්ණං සමපිණ්හිතං නිසිකමි නො පට්ඨමානා අග
 තාති අවසෙසානං ආරාමෙත්වා අගහෙසු කසවා නානා මං
 ගණ්ඨාති තයා සකලජලේදිපතො භිරසුසුදුසුවණ්ණං සමපිණ්හි
 තං අවහාකං ථොකං දෙහිති කිං තුලෙහ න ජානාථ කසසපො
 භගවා පරිනිබ්බුතො තසස යොජනිකං රතනාවෙහියං කායිරති
 තදභාය මයා සමාදපිතං නො අකතතො අභාය නං ලබ්ධිතං
 ගතෙට් පෙසිතං මඤ්ඤං පන නිවන්සාවකමතනං ධාපෙත්වා අසුදං
 විසතං කාකණ්ණිකට්ඨි නාහිති එකෙ එතං විසසපෙට්ඨ අපට්ඨනාති
 අගංසු එකෙ අගං රාජපුරිතො අමච්චපුරිතො අමෙවසු කච්චෙට්
 නගරවිසිං දිසවා රාජරාජමහාමත්තාදිනං ආරාමෙත්වා අනස
 ව්‍යසනං පාසුණ්ණසාහි අභංසු උපාසකො තාතා නානං එවං
 කරිසසාවති අග නව ටො තෙසු කාරුසෙසුදන න අනතතො
 ජිවිතනිකනනියා—අභි තෙසු ගහෙනසො විසසපෙට්ඨතෙබ්බාති
 විට්ඨෙනතසු ගහෙනබ්බාති ලබ්බිතො එව බහුතරා හුත්වා ජිවිතා
 මොරාපසිංසු තොං බලවතුණ් අරියසාවකෙ අපරාධෙන නිබ්
 බුතදීපසිඛා විස අකති අනන්තරධායංසු තෙ කහං හො වකුං
 කහං හො වකුනති විපප්පපානා එකමෙව සුතකෙති ගෙහං
 නිතා එකමෙව තෙට්ට අට්ඨියං රුකුමුලෙ පණ්ණසාලාය වසිං
 සු අට්ඨිං ගතමහුසසා කාරුසෙසුදන තොං තණ්ඩුලං වා පුට්

හතන: එ පරිබ්බසං වා දෙනති දුරුපණ්ණොදීනං අභ්‍යාස ගතත්වා
ආගතා භද්‍රස්සා ඩුතං ගතභ්‍යාති චුතෙන අකච්ඡනං කතවිතාති
වදන්ති එවං මිත්තන්තෙ බුද්ධානං කාලෙ නං වනං අකච්ඡන්තෙව
ඤ්ඤාති කසපබුද්ධිකාලෙ පනෙනං ඡඩ්ඛිතජනපදෙ අට්ඨි අහොසි
අට්ඨාකං ගතවතො කාලෙ සාවඤ්ඤා අවිදුරෙ රේතවනස්ස පිඨි
භාගෙ පට්ටෙකකාමානං ඩුලපුත්තානං වසනසානං පධානසරං
අහොසි.

තඤ්ඤා භවතො ඩුමාරකස්ස පොතෙන සමසෙන සෙබ්බපට්ටදා
පුරයමානො ච්ඡාරති නෙන චුතතං අකච්ඡන්තෙවිතරිති—අඤ්ඤා
නරා දෙවනාති නාමගොතනවසෙන අපාකවා එකා දෙව
නාති අඤ්ඤා; “අභිජානාති නො භනෙන භගවා ආහුනංසෙව
අඤ්ඤාතරස්ස මහෙසකඛස්ස යකඛස්ස සංඛ්‍යෙන නණ්ණාසකිං
යට්ඨන්තං අභාසිත්වා” ති එඤ්ඤා පන අභිඤ්ඤාමො සංකොපි දෙ
වරාජා අඤ්ඤාතරොති චුතතො. දෙවනාති එ ඉදං දෙවනාමපි
දෙවධිතානමපි සාධාරණවචනං—ඉමං මං පනාමෙව දෙවො අධි
පෙපෙනො. අභිකකානායාති එඤ්ඤා අභිකකනතසංයො බසසුදුරාති
රුපඅභිකනුමොදනාදිසු දිස්සාති. තඤ්ඤා “අභිකකනතා භනෙන රතති
නිකබ්බෙනො පඨමො යාමො විරතීසිනොති භික්ඛුසංඝො උද්දි
සතු භනෙන භගවා භික්ඛුනං පාතිමොකඛ” නති එවමාදිසු බසෙ
දිස්සාති. “අසං ඉමෙසං චතුරානං පුගලානං අභිකකනතනරො ච
පණ්ණනරො එ” ති එවමාදිසු සුඤ්ඤා.

“කො මෙ වඤ්ඤා පාදුති ඉධිසා යසසාරලං

අභිකකනෙනා වණ්ණෙන යබ්බා ධර්මාසයං දිසා” ති. එව
මාදිසු අභිජාතෙ. “අභිකකනතං භොගොතමා” ති ආදිසු අභිකනු
මොදනො—ඉධ පන බසෙ. තෙන අභිකකනතාස රතතියා පරිකා
ණාස රතතියාති චුතතං භොගි. තඤ්ඤා දෙවපුතො මජ්ඣිම
සාමසමනනාමර ආගතොති වෙදිනබ්බො. අභිකකනවණ්ණා
ති ඉධ අභිකකනතසංයො අභිජාතෙ වණ්ණසංයො පන ඡට්ඨති
ඩුලවගගාරණසංයොනාපමාණරුපාසනනාදිසු දිස්සාති. තඤ්ඤා
“සුචණ්ණවණ්ණොසි භගවා” ති එවමාදිසු ඡට්ඨා. “කද සංරු
ප්‍රභා ගහපති සමණස්ස ගොතමස්ස වණ්ණො” ති එවමාදිසු ජුතිසං.
“වත්තාරොමෙ භොගොතම වණ්ණො” ති එවමාදිසු ඩුලවගග. “අභි
කකන භු වණ්ණෙන ගතියෙත්තොති චුච්චති” ති එවමාදිසු කාරණෙ.
“මගනතං ගතීරාජවණ්ණං අභිනිවමිතිත්වා” ති එවමාදිසු සංයො
නො. “තසො පත්තස්ස වණ්ණොති එවමාදිසු පමාණෙ. “වණ්ණො
ගතො රසො ඔජා” ති එවමාදිසු රුපාසනෙන. සො ඉධ ඡට්ඨා
දසිකො—තෙන අභිකකනවණ්ණො අභුරුපඡ්ඡි ඉධවණ්ණො මනා
පවණ්ණොති චුතතං භොගි. දෙවනා ගි චතුස්සලාකං ආගමිත්වානා

දෙවපුතෙතා ථේරස්ස, කුතො පඨායාති? කස්සපස්මයාච්ඡිද්ධිකාල
 තො, යොති සො පුබ්බයොතො ආගතොසු පච්ඡ සභායෙසු අනු
 ථේරො චතුස්ථිවසෙ අනාගාමි අහොසීති චුතෙතා අයං සො
 තද්ධ ඤීර තොසු සමිසථේරස්ස අරහතෙනතොප සදිං අභිකුද්ද
 ආගමිංසු සො මයහං කිච්චං මන්ධකං පත්තනාති වෙහාසං
 උප්පතිත්වා අනොතතතදගෙ මුඛං ධොවිත්වා උත්තරකුරුතො
 පිණ්ඩපාතං ආදාය ආගනාන්තො අඤ්ඤායො ඉමං පිණ්ඩපාතං භුජිත්වා
 අප්පමන්නා සමණධම්මං කරොථාති ආග ඉතරෙ ආහංසු න
 ආචුසො අනාගං එවං කතිකා අඤ්ඤායො පඨමං විෂෙසං නිබ්බ
 යොත්වා පිණ්ඩපාතං ආහරති තෙනාහං භුජිත්වා යෙසෙති සම
 ණ්ධමෙමා කාතණ්ණාති කුලෙහ අතතතො උපනිස්සයෙන කිච්චං
 මන්ධකං පාපධිත්ථ මයමපි සමෙව තො උපනිස්සයො භවිස්සති ඤී
 ච්චං මන්ධකං පාපෙස්සාම පපමො එස අව්හංකං ගච්ඡති කුලෙහ
 ති සො යථාචාසුං ගන්ත්වා ආයුපරියොසානො පරිනිබ්බාසී පුනදි
 වසෙ අනුථේරො අනාගාමිථලං සමුජාකාසී තස්සපි අභිකුද්ද,
 ආගමිංසු යොපි තථේව පිණ්ඩපාතං ආහරිත්වා තෙති පටිකස්
 තෙතා යථාචාසුං ගන්ත්වා ආයුපරියොසානො සුඛවාසෙ නිබ්බත්ති
 යො සුඛවාසෙ යත්වා තෙ සභායෙ ඔලොකෙතෙතා එකො තද්ව
 පරිනිබ්බුතො එකො අබ්බතා භගවතො සන්තිකෙ අරියභුමිං
 පතෙතා එකො ලාභසක්කාරං නිස්සාය අහං අරහාති චිත්තං
 උප්පාදෙත්වා සුප්පාරකපට්ටනෙ වසතීති දිසවා නං උපසඬකම්භි
 නා නිං අරහා න අරහමංගං පටිපනොගා ගච්ඡ භගවතනං උපසං
 කම්භිත්වා ධම්මං සුණාසීති උයොසොසෙසී යොපි අත්තරසරෙ භගව
 න්තං ඔවාදං යාතිත්වා “නසමාතිග තෙ බාහිය දිසෙ දිඬිමත්තං හො
 තු”ති භගවතා සංඛිතෙතන ඔවදිතො අරියභුමිං පාපුණ්ණිකතො
 අසෙසදා එකො අඤ්ඤායො කුභිනති ඔලොකෙතෙතා අනිවතො
 යෙබපට්පදං පුරයමොතො විහරතිති දිසවා විනෙන්සී සභායකස්ස
 යන්තිකං ගම්ඤ්ඤාමි ගච්ඡන්තො පන තුච්ඡකථෙත්ත අගන්ත්වා
 ඤීචි පණණාකාරං ගතෙත්වා ගන්තුං වට්ටති සභායො බො පන
 මෙ නිරාමිසො පබ්බතමන්ධකෙ වසනො මයා ආකාසෙ යත්වා
 දිග්ගාං පිණ්ඩපාතමපි අපරිභුජිත්වා සමණධම්මං අකාසී ඉද්දති ආමිස
 පණණාකාරං ඤීං ගණ්හිස්සති ධම්මපණණාකාරං ගතෙත්වා ගම්
 ඤ්ඤාමිති බුහමලොකෙ සීතො රත්නාවලිං ගන්ත්වෙතො විස පණණ
 රසපසෙදා විහරිත්වා නං ධම්මපණණාකාරං ආදාය ආගනාන්තො
 යහායස්ස අවිදුරෙ යත්වා අතතතො සමණසඤ්ඤාසමුද්ධාරව
 සෙන නං අනභිවාදෙත්වාපි භික්ඛු භික්ඛුති ආලපිත්වා අයං වමම්
 කොති ආදිවාහ. තත්ථ තුරිතාලපනවසෙන භික්ඛු භික්ඛුති ආමෙ
 ණ්ධනං වෙදිතබ්බං යථා එකකතොපි නිලකෙන හලාටං න යො

හැරි නං පරිවාරෙත්වා අක්කෙසුසුපි දිනෙනාසු පුත්ථිත්තං විය යො
හති එවං එකෙනෙව පදෙන වචනං න සොහති පරිවාරකව
යෙන සතිං. පුත්ථිත්තං මණ්ඩිතං විය සොහති පරිවාරකපදව
යෙන වචනං. පුත්ථිත්තමණ්ඩිතං විය කරොනෙතාපි එවමාන—අසං
මමුද්ධොති පුරතො සිතො වමුද්ධො නාම නත්ති දෙසනාවසෙ
න පන පුරතො සිතං දසෙසගොතා විය අයනති අංග. ලබ්ධිනති
සත්ථං ආදාය බනනො පලිසංඥාදාය; උභයිකලබ්ධිං අභිනිවන
සුමෙධොති තාන පණ්ණින න ලබ්ධි නාම රතන්. බුමායති x
දිවා පරුලති උකස්පෙහං පරපුරතො බනාති එවං සබ්බපදෙසු
අපො දඬුබො. උද්බුමාසිකනති මණ්ඩුකං; † වඩ්ඛවාරනති බා
රපරිසරාචනං; කුමමනති කව්ඡපං; අසිසුණනති මං සවෙජ්ඣන
අසිවෙප අධිබුධනව; මංසපෙසිනති නිසදපොතප්පමාණ
අලලමායපිණං; නාගනති සුමනප්පථකලාපසදිසං මහාඵනං
නිව්ධියොවත්තිකපජිකිත්තං අතිනාම අද්දා. මා නාගං ස
මොසිති දණ්ඩයොටියා වා චල්ලිකොටියා වා පංසුමුණ්ණං වා
පන බිපමාගො මා නාගං සමෙට්ඨි; නමො කරොති නාගසා
ති උපරිවාතයො අපගම සුඛං වජ්ඣං නිවාසෙත්වා නාගසා නව
කකාරං කරොති නාගෙන අධිසයිතං ධනං නාම යාවස්සත්වා
කුලපරිවට්ඨා බාදතො න බිසති නාගො තෙ නං. අධිසයිත
ධනං දසෙසති නමො කරොති නාගසාති—ඉතො වා පන
සුමාති යථා දුකබ්බකුකෙ ඉතොති සාසනෙ නිසසකකං න
තථා ඉධ පන දෙවපුත්තො නිසසකකං තයමා ඉතො වා පනාති
මම වා පන සනතිකා සුත්ථි; අයමෙත්ථ අපො. මාකුමමනානුති
කාසාති වතුමහාභුතමයසා; කාසසා අධිමමනනති සරිරසා
නාමං; යථෙව හි බාහිරකො වමුද්ධො වමන්ති වනොති
වනතුසායොති වනතසිනෙහසමබ්බොති වතුති කාරණෙති වමු
කොති වුවමති සො හි අතිනාකුලඋතුරුසරගොලිකාදයො නානප්ප
කාරෙ පාණකෙ වමන්ති වමුද්ධො උපටිකාති වනොති වමු
කො උපටිකාති වමිත්වා මුබ්බුණ්ඩකෙන උකස්තතපංසුමුණ්ණන
කට්ඨපමාණෙනපි පුරිසප්පමාණෙනපි උසස්තොති වමුද්ධො උප
ටිකාති වනතබෙලසිනෙහෙන ආබ්බතාය සත්තසත්තාහං දෙවෙ
වසානෙනපි න විප්පකිරියති නිදුසෙපි තතො පංසුමුති ගහෙ
ත්වා තස්මි මුතිනා පිලයමානෙ සිනෙහො න නිකබමති එවං වනත
සිනෙහසමබ්බොති වමුද්ධො, එවමයං කායොපි අකම්මො අකම්
ගුඵකොති ආදිනා නයෙන නානප්පකාරං අසුචිකම්මලං * වම

x බුමායති. † මධාපථපදවණ්ණනාය අභාවතා උනනනා විය
බායති. * අසුචිකම්මලං.

නීතිපි වමිකො බුද්ධපළමකබුද්ධිණාසවා ඉමසමිං * අනන්තාව
නිකන්තිපරියාදනො අනන්තාවං ඡඩ්ඛෙතිං ගතා අරියෙති
වනෙතානිපි x වමිකො යෙති වායං නිති අභිසංඝාති උප්පිනො
නභාරුසමිකො මංසාවලපනො අලලවමිපරියොනභො ඡපි
රජිතො සත්තෙ වමෙති තං සබ්බං අරියෙති වනතමෙවති
වනතුසසයොතිපි වමිකො. “තණ්හා ජනෙති පුරිසං විතතමසං විධා
වති”ති එවං තණ්හාස ජනිතතණ් අරියෙති උනෙතනෙව තණ්හා
සිනෙතෙන සමිකො අයනති වනතසිනෙතසමිකොතිපි
වමිකො. යථා ව වමිකසස අනෙතා නානපපකාරා පාණ්ඩා
තමෙව ජායනති උච්චාරපසාසාවං කරොති ගිලානා සසනති
මසමානා * පනනති ඉති යො තෙසං සුභිසරං වඩ්ඛාපි ගිලාන
සාලා සුසානව හොති. එවං බ්‍රහ්මසමහාසාලාදිනමෙ සායො අයං
ගොපිතරකිකිතො මහාසිතපසාසිතො මහානුභාවානං කායෙති
අච්ඡන්තමා ඡපිතිසමිතා පාණ්ඩා මමෙතිසමිතා මංසනසමි
තා නභාරුතිසමිතා අසිතිසමිතා අභිමිජ්ජිතිසමිතා පාණ්ඩා එවං
බුලුණනාය අසිති මනනාති කිම්බුලසහසාසාති අනෙතා
සායසමිංසෙව ජායනති උච්චාරපසාසාවං කරොති ගෙලසෙදද
න ආතුරිතා සසනති මනා නිපනනති ඉති අයමිපි තෙසං පා
ණ්ඩා සුභිසරං වඩ්ඛාපි ගිලානසාලා සුසානව හොති වමි
කොතෙව සබ්බං ගතො. තෙනාහ භගවා මමිකොති ටො භික්ඛු
ඉමසෙසනං වාතුමිතාසුතිකසස කායසස අධිවචානති—මානාපෙ
තතිකසමිතමසාසාති යොතිතො ව පිතිතො ව නිබ්බන්තොන
මානාපෙතතිකත සුකකයොතිතෙන සමිතාසස; **ඛදනාමොසු**
පමසසාසාති ඛදනෙන වෙව බුමමාසෙන උපටිතසස වර්ෂනසස;
අතිවිමුච්ඡාදනපමිදදන හෙදනපිඩංසනාධිමමසාසාති එත් අයං
සායො නුති, අභාවමෙව අතිවිධමෙව දුගතවිසානනාය
තනුමිලපනෙන උච්ඡාදනධමෙව අභතපවිමිකාබාධමිතොද
නභාය බුද්ධකසමිතතෙන පරිමද්දනධමෙව දහරකාලෙ ටා
උරුසු සයාපෙතො ගහනවාසෙනවා දුසසණ්ඩිතානං තෙසං තෙසං
අභ්‍යානං සණ්ඩානසමිදදනායං අඤ්ජනපිළනාදිවසෙන පරිමද්දන
ධමෙව එවං පරිහරණෙපි ව හෙදනපිඩංසනාධිමෙව භිජ්ජති
වෙව විකිරිති ව එවං සභාවෙති අමො. තත් මානාපෙතති
කසමිතවිමදනකුමොසුපමඋච්ඡාදනපරිමද්දනපදෙති සමුදයො
කමිතො අතිවසහෙදනපිඩංසනපදෙති අත්ථිකමො—එවං සත්තතිපි
පදෙති වාතුමිතාසුතිකසස කායසස උච්චාවමහාවො විධිපරිහාති
සමුදයජ්ඣකමො කමිතොති වෙදිතබ්බො—**දිවා කමුඛෙහෙනති** දිවා
කතාබ්බකමිතෙන; **බුසායනා** † ති එත් අයං බුමසද්දො කොබ්

තණ්හාය විතතෙක පච්ඡ කාමගුණේසු ධම්මදෙයනාය පකභිධු මෙහි ඉමෙසු අන්තේසු වත්තති. “කොඨො ධුමො භයමනිහො යව ජු”න්ති එත්ති කොඨෙ වත්තති. “ඉච්ඡා ධුමාසිතා යද්”ති එත්ති තණ්හාය “තෙන ඛො පන සමසෙත අඤ්ඤාතරො භික්ඛු පච්චන්තො අවිදුරෙ ධුපායනෙතා නිසිනොහො හොතිති එත්ති විතතෙක.

‘පංකො ච කාමා පළිපා ච කාමා හයච මෙ නන්තිමුලං පවුත්තං රජො වධුමො ච මයා පකාසිතා භික්ඛා තුථං පබ්බර ඛුභමුදත්තා”ති

එත්ති පච්ඡ කාමගුණේසු. “ධුමං කන්තා හොති”ති එත්ති ධම්ම දෙයනාය ‘ධමජා රථස්ස පඤ්ඤාණං ධුමො පඤ්ඤාණමංගො”ති එත්ති පකභිධුමෙ. ඉධ පනායං විතතෙක අධිපෙපනො. තෙනාහ අයං රත්තං ධුපායනාති. නථාගතස්සෙතං අධිපමනනා නථාගතො හි සත්තනාං ධම්මානං බාගිතන්තා බ්‍රාහ්මණො නාම යථාහ - “සත්ත නාං ඛො භක්ඛු ධම්මානං බාගිතන්තා බ්‍රාහ්මණො හොති කතමෙයං සත්තනාං රායා බාගිතො හොති දදායො මොහො මානො සක්කා යදිභි විච්ඡිච්ඡා භිලොභානපරාමාසො බාගිතො හොති ඉමෙයං ඛො භික්ඛු සත්තනාං ධම්මානං බාගිතන්තා බ්‍රාහ්මණො හොති”ති. ඤාමෙ ඛොති සුපංඤ්ඤා; සෙබ්බස්සාති එත්ති සිංහාතිති සෙබ්බො. යථාහ— “සික්ඛාති සික්ඛාතිති ඛො භික්ඛු තයාම සෙබ්බොති චුළචති යිච සික්ඛා ති අධිභිලම්භි සිංහාති අධිවත්තමෙ සිංහාති අධිපඤ්ඤමෙ සික්ඛා ති”ති පඤ්ඤාමංගොති ලොකියලොකුත්තරාය පඤ්ඤාය එතං අධිවචනං න ආවුධස්සන්සං. ඕඨිකාරමහස්සාති කාසිකවේතසික්ඛවිරි යස්ස; නං පඤ්ඤානතිකමෙව හොති ලොකිකාය පඤ්ඤාය ලො කියං ලොකුත්තරාය ලොකුත්තරං එත්ති පන අයං අත්ථිපනා— එකො ජානපදෙ බ්‍රාහ්මණො පානොව මානවකෙති සභිං ගාම නො නික්ඛමම දිවසං අරඤ්ඤ මනෙත වාචෙත්ථා සායං ගාමං ආගමන්ති අන්තරාමගෙහ ච එකො වමම්කො අත්ති රත්තං ධුපා යති දිවා පජුලති බ්‍රාහ්මණො අනෙතවාසිං සුමෙධමාණවකං ආග නාත අයං වමම්කො රත්තං ධුපායති දිවා පජුලති විකා රමස්ස පස්සිස්සාම භිඤ්ඤා වත්තාරො කොඨාසෙ කත්ථා බිපාතිති සො සාධුති කුඤ්ඤං ගහෙත්ථා සමෙති පාදෙති පඨවියං පතිසාය තථා අකාසි. තත්ති ආවරියබ්‍රාහ්මණො විය භගවා සුමෙධමාණ වකො විය සෙබ්බො භික්ඛු වමම්කො විය කායො නාත අයං වමම්කො රත්තං ධුපායති දිවා පජුලති විකාරමස්ස පස්සිස්සාම භිඤ්ඤා වත්තාරො කොඨාසෙ කත්ථා බිපාතිති බ්‍රාහ්මණෙන චුත්ත කාලො විය භික්ඛු වතුමහානුතිකං කායං වත්තාරො කොඨාසෙ කත්ථා පරිගණ්හාගීති භගවතා චුත්තකාලො තස්ස සාධුති කුඤ්ඤ ලං ගහෙත්ථා තථා කරණං විය සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො යො විසතිසා

කොඩියෙහි එබහාලෝ අයං පස්විධානු යො වාදයෙහි කොඩියෙහි
 ආබන්ධනාලෝ අයං ආපොධානු යො වතුසු කොඩියෙහි පරිපාචන
 හාලෝ අයං හෙතොධානු යො ඡසු කොඩියෙහි වින්ධනාලෝ
 අයං වාසොධානු එවං වතුධානුවච්ඡානවසෙන කායපරිග්‍රහණා
 වෙදිතකො. ලබ්ධිති ලො හිකුති කසමා හගවා අවිජ්ජා ලබ්ධිති
 කායා දසෙසිති? යථා හි නගරස්ස වාරං පිධාය පලිසෙ යොජ්
 තෙ මහාජනස්ස ගමනං පවජ්ජන්ති යෙ නගරස්ස අනෙතා තෙ
 අනෙතාව හොනති යෙ බහි තෙ බහියෙව එවලෙවං යස්ස ඤ
 ඤාමුකෙ අවිජ්ජාලබ්ධි පනති තස්ස නිබ්බානසම්පාපකං ඤාණග
 මනං පවජ්ජන්ති තස්සා අවිජ්ජා ලබ්ධිති කායා දසෙසිති. පජ්ජ
 අවිජ්ජන්ති එවං කමමානලාගහපරිපුර්ණවසෙන අවිජ්ජාපහා
 නං කපිතං. උද්ධමාසිකාති ලො හිකුති එවං උද්ධමාසිකම
 ඡසුකො නාම නො මහනෙතා නබ්බිප්පමාණො හොති පුරා
 ඤාපණ්ණනතරෙ වා ගච්ඡන්තරෙ වා වජ්ජිනනරෙ වා වසති
 සො දණ්ඩකකොට්ඨා වා වල්ලිකොට්ඨා වා පංසුට්ඨාණකෙන
 වා ඝට්ටිතො ආධානිනා මහනෙතා පරිමණ්ඩලො බෙලුවපකක
 පපමාණො හුත්වා චන්තාරො පාදෙ ආකාසගතෙ කායා පවජ්
 නාගමනො හුත්වා අමිත්තවසං යාති කාකකුලලාදීනං හත්ත
 මෙව හොති එවලෙවං අයං කොධොපි පස්වං උප්පජ්ජනො
 ජන්තාවිමලමත්තංකොට්ඨා හොති තං. බිණේ අනිග්‍රහිතො වඩ්ඪ
 ත්වා මුබ්බිකුචනා පාපෙති නද අනිග්‍රහිතො හදුසමොපනං
 පාපෙති නද අනිග්‍රහිතො ථරුසවාලානිච්ඡාරණං පාපෙති
 නද අනිග්‍රහිතො දියාට්ඨොකොට්ඨා පාපෙති නද අනිග්‍රහිතො
 ආකඩ්ඪනපරිකඩ්ඪනං පාපෙති නද අනිග්‍රහිතො පානිලෙඩ්ඪ
 දණ්ඩසත්ථපරාමසනං පාපෙති නද අනිග්‍රහිතො දණ්ඩසත්ථාසිති
 පානං පාපෙති නද අනිග්‍රහිතො පරිඝානනාමපි අත්තඝානනාමපි
 පාපෙති, චුත්තමපි හෙතං—යතො අයං කොධො පරං ඝාතෙත්වා
 අත්තානං ඝාතෙති එත්තාවතාසං කොධො පරමුස්සදගතො හො
 ති පරමවෙපුලලප්පනො නත්ථ යථා උද්ධමාසිකාය වතුසු පාදෙසු
 ආකාසගතෙසු ගමනං පවජ්ජන්ති උද්ධමාසිකා අමිත්තවසං ගතො
 කාකාදිගතං හොති එවලෙවං කොධසමධිති පුග්ගලො කමම
 ථානං ගහෙත්වා වධෙඪ්ඪං න සකෙකාති අමිත්තවසං යාති යබ්බ
 සබ්බාරානං යථාකාමකරණීයො හොති. තෙනාහ හගවා “උද්ධ
 මාසිකාති ලො හිකුති කොධුපායසසෙසනං අබ්බිවන”නති. තත්ථ
 බලවප්පනො කොධොව කොධුපායසසො. පජ්ජ කොධුපායසනති
 එවං පටිසම්භාවනං කපිතං; මිඛාපොති එවං යථා පුරි
 යො සධතො සහොගො කන්තාරමග්ගං පටිපනො වෙධාපථං

පඤ්ඤා ඉමිංකා භූතො ගතනාබ්බං ඉමිංකා ගතනාබ්බනාති නිවේදනං අසංකොතොතො නාඤ්ඤා භවති අභිනං චොරා උභිතිත්වා අනවසයනං පාපෙහි ඵලමෙව මූලකමසානං ගහොති නිසින්නො හික්ඛු බුධාදිසු කම්මාය උපපන්නාය කමමසානං වධෙස්සු න සංකොතාති අභිනං කිලෙසමාරාදයො සංකොතොතො අනවසයනං පාපෙනති ඉති විචික්ඛිත්වා චෙධාපථසමා හොති. තෙනාහ භගවා මිඛාපථොති චො හික්ඛු විමික්ඛිත්වාසෙත්වා අබ්බවනනාති. පජ්ජන විමික්ඛිත්වනාති එත්ව කමමසානං උගගහපරිපුච්ඡා වසෙන විචික්ඛිත්වා පසානං කවිතං. මහංගාරනාති එත්ව යථා රජකෙති බාරපරිසාරං වනමහි උදග්ග පකඛින්නො පකඛින්නො එකොපි උදකස්සො චෙපි දසපි විසතිමපි සංසතමපි පඤ්ඤාතිසෙව පසතමනමපි උදකං න තිස්සති එවමෙව නිවරණසමථිතො පුග්ගලස්ස අභිනන්නෙර කුසලධර්මො නාප්පතිධාති. හොනාහ භගවා මහංගාරනාති චො හික්ඛු පමනොනනං නිවරණානං අබ්බවනනාති. පජ්ජන පමනිවරණොති එත්ව විකම්මනනාදබ්බවසෙන නිවරණප්පසානං කවිතං. කුමමොති එත්ව යථා කමප්පසං වන්නාරො පාද සිසනාති පමෙව අබ්බාති හොනාති එවමෙව සංකොතොතො සංකොතොතො ධර්මො සංසතොතොතො පමෙව බ්බො භවනාති. තෙනාහ භගවා කුමමොති චො හික්ඛු පමනොනනං උපාදානකම්මානං අබ්බවනනාති.

පජ්ජන පමනාදානකම්මොති එත්ව පමසු බ්බොසු ඡන්දරාගප්පසානං කවිතං. අබ්බසුනාති එත්ව යථා සුභාසං උපරි මංසං ධර්මො අසිනා කොට්ටනාති ඵලමධෙකමෙව සත්තො වජ්ජකාමභාසං කිලෙසකාමෙති සාතිසමානා වජ්ජකාමානං උපරි කත්වා කිලෙසකාමෙති කනාතිනා කොට්ටිනා ව හොනාති. තෙනාහ භගවා අබ්බසුනාති චො හික්ඛු පමනොනනං කාමගුණානං අබ්බවනනාති. පජ්ජන පමනාමගුණොති එත්ව පමසු කාමගුණෙසු ඡන්දරාගප්පසානං කවිතං; මංසපෙසිති චො හික්ඛුති එත්ව අයං මංසපෙසි නාම බ්බුජ්ජාපසන්නා බ්බන්ධාදයො මහස්සාපි නං පඤ්ඤාති කාකාදයො නිරව්චිනාපි ඉමෙ යි සත්තො අභිජ්ජාසමමනනා නාඤ්ඤාං උපගමම ටට්ටෙ පඤ්ඤාති යථා වා මංසපෙසි ධර්මාධර්මකානො ලග්ගති එවමිමෙ සත්තො නාඤ්ඤාතොති ටට්ටෙ ලග්ගනාති දුක්ඛං පඤ්ඤාති න උක්කන්ධනාති ඉති නාඤ්ඤාතො මංසපෙසිසද්ධං හොති. තෙනාහ භගවා මංසපෙසිති චො හික්ඛු නාඤ්ඤාතොසෙත්වා අබ්බවනනාති. පජ්ජන නාඤ්ඤාතොති එත්ව වජ්ජකාමසෙත්වා නාඤ්ඤාතොතො කවිතං. නාඤ්ඤාති චො හික්ඛු බ්බොසුසෙත්වා අබ්බවනනාති එත්ව සෙත්වාසෙත්වා නාඤ්ඤාති ටට්ටෙ යො අභිකම්මනසුත්තො පකාසිත්වා. නාඤ්ඤාතොති නාඤ්ඤාති බ්බොසුසෙත්වා බ්බොසුසෙත්වා සො භගවා මොධාසං ධර්මං දෙසොති දෙනොතො සො භගවා දමථාසං ධර්මං

දෙසෙති සනේකා සො හගවා සමථාය ධම්මං දෙසෙති තිණේණා සො හගවා තරණාය ධම්මං දෙසෙති පරිනිබ්බුතො සො හගව් පරිනිබ්බානාය ධම්මං දෙසෙති එවං නමකකාරං කරොතිති අය මෙථ අපථො. ඉති ඉදං සුත්තං ථේරසු කම්මථානං අහොසි ථේ රොපි ඉදමෙව සුත්තං කම්මථානං කත්වා විපසානං වසේඨත්වා අරහත්තං පතෙනා. අසමෙහස්ස අප්පොති අයං එතස්ස පඤ්ඤාස්ස අප්පොති; හගවා රතනරාසිමති කුටං ගණනනොතා විශ යථානුසංකිනා දෙසනං නිදාපෙසිති.

ව ම මි ක සු න න ව ණ ණ නා.

— 34 —

එවමෙමසුත්තානි රථවිනිතං; * තථ රාජගහෙති එවං නාම කෙ නගරෙ; තං හි මකාතුමහාගොටියාදිති පරිගහනිතත්තා රාජ ගහනාති වුවිති අඤ්ඤාපගෙථ නානාපකාරෙන වණ්ණයනති කීං තෙති නාමමෙතං කස්ස නගරස්ස තං පනෙතං බුඩ්ධකාලෙ චක්කව නතිකාලෙ ච නගරං හොති සෙසකාලෙ සුඤ්ඤං හොති යකඛපරිගහ නිතං තෙසං වසන්තවතං † හුත්වා තිඨති. වෙඨවතෙ කලඤ්ඤානිවා පෙති වෙඨවනනති තස්ස උය්‍යානස්ස නාමං තං කිර වෙඨාසි පරිකස් ඝනං අහොසි අභාරසහජෙන ච පාකාරෙන හොපුරවාලකයුත්තං නිලොභාසං මනොරමං තෙන වෙඨවනනාති වුවිති[‡] කලඤ්ඤානං වෙඨ නිවාපං අදංසු තෙන කලඤ්ඤානිවාපොති වුවිති පුබ්බෙ කිර අඤ්ඤාතරො රාජා තථ උය්‍යානෙ කිලිනථං ආගතො සුරාමදෙන මත්තො දිවාසෙය්‍යං උපගතො සුපි පරිජනොපිස්ස සුත්තො රාජාති පුප්ඵලාදිති පලොභිසමානො ඉතොචිතො ච පක්කාමි අථ සුරාග ගොන අඤ්ඤාතරස්මා සුසිරරුක්ඛා කණ්ණසප්පො නිකඛමිත්වා රඤ්ඤාදු අභිමුක්ඛො ආගමන්ති තං දිස්වා රුක්ඛදෙවතා රඤ්ඤාදු ජිවිතං දමමිති කලඤ්ඤාවෙසෙන x ආගමන්තො කණ්ණමුලෙ සද්දම කාසි රාජා පටිබුද්ධා කණ්ණසප්පො නිවහොතො සො තං දිස්වා ඉමාය කාලිකාය මම ජිවිතං දින්නාති කාලිකානං තථ නිවාපං පඨපෙසි අභයසොසනම සොසාපෙසි තස්මා තං තනොපපභුති කලඤ්ඤ නිවාපනති සංඛං ගතං කලඤ්ඤානිති කාලිකානං නාමං. ජාතිභූම කාති ජාතිභූමිවාසිතො; තථ භූමිති ජාතථානං තං බොපනෙ තං නෙට කොසලමහාරාජාදිනං න වඩිකිබ්බාහමණාදිනං න සක්ක සුසාමයනතුසිතාදිනං න අසිතිමහාසාවකානං න අඤ්ඤාස්ස සත්තා

* රථවිනිතසුත්තං. පාලියං පන නිවාපසුත්තාරමෙහා. † වා නථානං. x කාලිකාවෙසොයා.

නං ජාතභානං ජාතිභූමිති චූළචනි යස්ස පන ජාතදිවසෙ දසසතස්සි
 ලොකධාතු එකවිජ්ජමාලා විපජ්ඣිණ්ණකුසුමවායවුණ්ණගනිකුසුමකා
 සබ්බඵලිපුලලම්භි නඤ්ඤානවනං විරොචමානාං පදුමිනිපණ්ණෙ උදක
 බිඤ්ඤානං අකමට්ඨ ජළචකොදිනාම රූපදස්සනාදීනි අනෙකානි පා
 විහාරස්වානි පවත්තංසු තස්ස සබ්බඤ්ඤාමොඛිසත්තස්ස ජාතභානං
 සාධිසජ්ජනපදෙ කපිලවත්ථාගාරො ජාතිභූමිති චූළචනි. මස්සං
 චූළභානි තෙමාසං වස්සං චූළභා වා පරිතපවාරණා හුත්වා; භගවා
 එතදමොමානි කමට්ඨිතිකංචෙ බුමනියනානි ආදිගි වචනෙති ආගනතු
 කපටියානුරං කත්වා එතං කො භුබ්බො භික්ඛවෙති ආදිවචනමවො
 ච තෙ කිර භික්ඛු කමට්ඨිති කඤ්ඤාමෙ බමනියං කමට්ඨියාපනියං කමට්ඨි
 ත්ථ අප්පකිලමථෙතා අඤ්ඤානං ආගතා න ච පිණ්ඩකෙන කිලම්ඨ
 ඤ්ඤානං ච තුට්ඨෙති කඤ්ඤාමෙ ආගමිත්ථානි පටිසන්ධාරවසෙන පුච්ඡිතා
 භගවා සාධිසජ්ජනපදෙ කපිලවත්ථාගාරතො ජාතිභූමිතො ආගමිත්ථා
 මානි ආහංසු අථ භගවා නෙව සුමොදනමගාරාජස්ස න සුමෙකාද
 නස්ස න අසුමෙකාදනස්ස න අමිනොදනස්ස න අමිනාය දෙවියා
 න මහාපරාජයා න සකලස්ස සාධිසමණ්ඩලස්ස ආරොග්ගං පුද්ඡි
 අථමො අත්තතාල දසකථාට්ඨුලානිං පරම තත්ථ සමාදපෙනාරං
 පටිපත්තිසමුප්පාදාං භික්ඛුං පුද්ඡිතො ඉදං කො භුබ්බො භික්ඛවෙති
 ආදිවචනං අමොච. කත්වා පන භගවා සුමොදනාදිනං ආරොග්ගං
 අපුද්ඡිත්වා එවරූපං භික්ඛුමෙව පුච්ඡිති පියතාය, බ්‍රහ්මානං හි පටිප
 නානකා භික්ඛුභික්ඛුනියො උපාසකඋපාසිකායො ච පියා භොනති
 මනාපා සිංකාරණා ධම්මගරුතාය ධම්මගරුතො හි තථාගතා සො
 ච ගොසං ධම්මගරුතායෙව උග්ගං මො අගාරවො විහරති අප්පති
 මස්සාති ඉට්ඨා අප්පාලනිශ්‍රොධමුලෙ උප්පාදනාජකාසයෙන වෙදිත
 මෙබ්බා. ධම්මගරුතායෙව හි භගවා මහාකස්සපඤ්ඤරස්ස අනිතිකඤ්ඤ
 මනදිවසෙ පට්ඨුගාමනං කරොනොති නිග්ගාමනමනං * අගමාසි
 අභිමරකච්ඡිසංයෝජනසතං † ගතත්වා නමානානි රෙ ධම්මං දෙසෙත්වා
 මහාකප්පිතං සපරිසං අරගතො පනිඨාපෙසි එකස්මිං පටිඡාහ
 පාන පච්චින්නාදිසංයෝජනමයං ගතත්වා ඤාමනකාරනිවෙසනො
 නියාපරාජිතං බ්‍රහ්මභාවං කත්වා පුංඤ්ඤානිකුලපුත්තං අනාගාමී
 එලෙ පනිඨාපෙසි පියංයොජනසතං ගතත්වා වනවාසියාමණෙරස්ස
 අනුගාහං අකාසි සභිකොජනං ගතත්වා බද්ධිවනියමථරස්ස ධම්මං
 දෙසෙසි අනුරුඤ්ඤාමො ජාතිනවංසමිගදයෙ නිසිනො මහා
 පුරිසවිතකකං විතතෙකනිති ඤාත්වා ආකාමෙත ගතත්වා ථෙරස්ස
 පුරතො මරුග්ග සාධුකාරං අදාසි ඤාතිකණ්ණසොණඤ්ඤරස්ස එක
 ගතඤ්ඤානං සෙතාසතං පඤ්ඤාපෙත්වා පට්ඨුසකාලෙ ධම්මදෙස

* නිගාමනමයං † අභිමරකභිකොජනසතං.

නං අපේක්ෂාසිතො සරණංගොපරියොසානො සාධුකාරං අදාසි නිගා
 වුතං මග්ගං ගන්තො නිණ්ණං ඤාපුත්තානං වසනසානො ගොසී
 ඔගසාලවනො සාමග්ගිකසානිසංඝං කපේසි, කසසපොපි භගවා අනා
 ගාමිඵලො පනිඨිතො අරියසාවනො අයනනි විසංඝං උපපාදෙත්වා
 ඝට්ඨකාරස්ස කුම්බකාරස්ස නිවෙසනං ගන්තො සහස්සා ආමිසං ගතෙ
 න්වා පරිභුජී. අමහාකංගෙව භගවා උපකසාය වසසුප්පායිකාය
 ජෙනවනනො භික්ඛුසම්බපරිවුතො වාරිකං* නිකම්මි කොසල
 මහාරාජා අනාථපිණ්ණිකාදයො ක්ඛිවනෙනතුං නාසකම්මංසු අනාථපි
 ඤ්ණිකො ඝරං ආගන්තො දොමනස්සප්පනෙනා නිසීදි අථ නං පුණ්ණො
 නාම දාසී දොමනස්සප්පනෙනාසී* සාමිනි ආහ ආම ජෙ ජෙනවනෙ
 සන්ධාරං නිවනෙනතුං නාසකම්මං අථ මෙ ඉමං තෙමාසං ධම්මං වා
 සොතුං යථාඨිප්පායං වා දානං දාතුං න ලභිස්සාමිති චිත්තො උප්ප
 නානාති අහං සාමි සන්ධාරං නිවනෙනස්සාමිති සචෙ නිවනෙනතුං
 සකෙකාසි භුජ්ස්සායෙව ත්වනනි සා ගන්තො දසබ්ලස්ස පාදමුලො
 නිපජ්ජිත්වා නිවනතථ භගවාති ආහ පුණ්ණෙන ත්වං පරපටිබ්බජීඝි
 කා කිං නො කරිස්සාසීති භගවා මග්ගං දෙය්ගධම්මො නාථීති
 තුලෙහපි රානාථ තුලහාකං නිවනනතපච්චයා පනාහං තීසු සර
 ණෙසු පඨසු සීලෙසු පභිඨතිස්සාමිති භගවා සාධු සාධු පුණ්ණෙන
 සාධුකාරං දන්වා නිවනනිත්වා ජෙනවනමෙව පටීථො, අයං කථා
 පාකවා අහොසි සෙහි සුත්වා පුණ්ණොය ඝර භගවා නිවනෙනාති
 නං භුජ්ස්සං කන්වා ධිතුසානෙ යථෙසි සා පබ්බජ්ජං යාමිත්වා පබ්බ
 ජිත්වා විපස්සනං ආරභි අථස්සා සන්ධා ආරඞ්චිපස්සකභාවං ඤාතො
 ඉමං ඔහාසගාථං විස්සජ්ජෙසි.

“ පුණ්ණෙන පුරෙසි සධම්මං චන්ද්‍රො පණ්ණරසො යථා,
 පරිපුණ්ණො (ය) පඤ්ඤාය දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සසි ” නි.

සා ගාථාපරියොසානො අරහන්තං පන්වා අභිඤ්ඤානා සාවිකා
 ඥාතොසි. එවං ධම්මගරුතො තථාගතා. නන්දකපේරෙ උපසානසා
 ලායං ධම්මං දෙසෙනෙහපි භගවා අනවහානොව ආගන්තො තියා
 මරන්තිං ඕතකොව ධම්මකථං සුත්වා දෙසනාපරියොසානො සාධු
 කාරං අදාසි ථෙරො ආගන්තො වන්දිත්වා කාය වෙලාය භනෙන ආග
 තන්ධාති පුච්ඡි තයා සුත්තනෙන ආරඞ්චිතෙනති දුක්ඛාරං කරිත්ථී
 භනෙන බුඬිසුබුමාලා තුලෙහති සචෙ ත්වං නන්ද කප්පං දෙසෙතුං
 සකකුතෙය්ගාසි කප්පමන්තං ඕතකොව සුණ්ණෙය්ගනති භගවා අපොච
 එවං ධම්මගරුතො තථාගතා තෙසං ධම්මගරුතාය පටිපන්නාකා
 පියා භොනති තයමා පටිපන්නාකෙ පුච්ඡන්ති. පටිපන්නාකො ව නාම
 අත්තතිතාය පටිපන්නො නො පරිතිතාය පරිතිතාය පටිපන්නො
 නො අත්තතිතාය අත්තතිතාය ව පටිපන්නො පරිතිතාය ව නෙව

* වාරිකාය.

අත්තතිතාය පටිපනෙනා නො පරතිතායාති චතුබ්බිධො භොති. තඤ්ඤායං දසකථාවඤ්ඤායං භොති පරං තඤ්ඤායං භවදති න අනුසාසනී ආයස්මා බකකුලො විය අයං අත්තතිතාය පටිපනෙනා නාම නො පරතිතාය ඵවරුපං භික්ඛුං භගවා න පුච්ඡති කස්මා න මයං සාසනස්ස වඩ්ඪිපකෙබ්බිසිතොති යො පන දසනනං කථාව ඤ්ඤාං අලාභී පරං තෙති භවදති තෙන කතවත්තසාදියතඤ්ඤාං උප නායො සකාසපුත්තො විය අයං පරතිතාය පටිපනෙනා නාම නො අත්තතිතාය ඵවරුපමපි න පුච්ඡති කස්මා අස්ස තණ්හාමහාපච්ඡි අපපතිණාති. යො අත්තනාපි දසනනං කථාවඤ්ඤාං අලාභී පරමපි තෙති න භවදති ලාලුද්ධී විය අයං නොව අත්තතිතාය පටිපනෙනා නො පරතිතාය ඵවරුපමපි න පුච්ඡති කස්මා අස්ස අනෙතා කිලෙසා ඵරසුචෙත්ථා විය මහනතාති යො පන සයං දසනනං කථාවඤ්ඤාං අලාභී පරමපි තෙති භවදති අයං අත්තතිතාය වෙච්ඡි පරතිතාය ම පටිපනෙනා නාම සාරිපුත්තමොගගලානමහාකස්සපාදයො අසී තිමහාථොරා විය ඵවරුපං භික්ඛුං පුච්ඡති කස්මා මයං සාසනස්ස වඩ්ඪිපකෙබ්බිසිතොති. ඉධාපි ඵවරුපමෙව පුච්ඡනෙනා කො නුබො භික්ඛවෙති ආදිමාහ. එවං භගවතා පුඤ්ඤානං හි පන තෙසං භික්ඛු නං භගවා අත්තනො ජාතිභූමියං උභයතිතාය පටිපනනං දසක ථාවඤ්ඤායං භික්ඛුං පුච්ඡති කො නුබො තඤ්ඤා ඵවරුපොති න අඤ්ඤාමඤ්ඤා විනානා වා සමමනනා වා අහොසී කස්මා ආයස්මා හි මනනාතිපුත්තො තස්මිං ජනපදෙ ආකාසමජ්ජෙබ්බිසිතො චයො විය සුරියො විය ඵ පාකටො පඤ්ඤානො තස්මා තෙ භික්ඛු මෙඝ සද්දං සුත්වා එකජ්ඣං සනතිපතිතමොරසවා විය ගණසජ්ජායං කාතුං ආරබ්භික්ඛු විය ඵ අත්තනො ආවරියං පුණ්ණපොරං භග වතො ආරොචෙනො ථෙරස්ස ගුණං භාසිතුං අපපහොනෙනා මුබ්බන එකපහාරෙතොව පුණ්ණො නාම භනෙන ආයස්මාති ආදිමාහංසු. තඤ්ඤා පුණ්ණොති තස්ස ථෙරස්ස නාමං මනනාති යො පන යො පුත්තො තස්මා මනනාතිපුත්තොති වුවෙති; සමහාමි භොති ගුණසමභාවතාය සමභාවිතො; අභිමුච්ඡාති ඉච්ඡාචිත්ති තො, න ඉමෙත්ථ නිත්තණ්ණො එත්ථ හි බ්බජනං සාවසෙසං විය අභො පන නිරවසෙසො නති තස්ස අනුමතොපි අපටිකා ඉච්ඡා නාම අපටි බිණ්ණසටො ගෙසසබ්බසො පටිණ්ණකො අපිච්ඡෙත්ථ අත්තිව්ඡනා පාටිව්ඡනා මතිව්ඡනා අපටිව්ඡනාති අයං හෙදො වෙදි තණ්හා—තඤ්ඤා සකලාගෙ අතිත්තස්ස පරලාභපඤ්ඤා අත්තිව්ඡනා නාම තාය සමනතාගතස්ස එකභාජනෙ පකකපුටොපි අත්තනො පනෙන පටිපනො න සුපකකො විය බුද්ධකො විය බායතිසෙව පරස්ස පනෙන පකකිත්තො සුපකකො විය මහනෙනා විය ඵ බායති අස නනගුණපහාවනතා පන පටිපනගණෙ ව අමනනඤ්ඤා පානාපි

විජිතා නාම සා ඉධෙකච්චො අස්සඬො සමානො සඬොති. ටං ජනො ජානාතුහි ආදිනා නයෙන අභිධම්ම ආගතායෙව නාය සමනනා ගතො පුග්ගලො කොහඤ්ඤ පතිසානි. සත්තගුණපභාවනානා පන පටිගගහණේ ව අමතතඤ්ඤානා මහිවිජිතා නාම සාධි ඉධෙකච්චො සඬො සමානො සඬොති මං ජනො ජානාතුහි ඉවුජිති සීලවා සමානො සීලවාති මං ජනො ජානාතුහි ඉමිනා නයෙන ආගතායෙව නාය සමනනාගතො පුග්ගලො දුස්සන්තපපියො හොති විජානමානාපියං විතතං ගහෙත්ථිං න සකෙකානි තෙනෙවෙනා චුච්චති.

“අග්ගිකඛ්ඛො සමුදෙදු ව මහිවෙජා වාපි පුග්ගලො සකචෙන පච්චයං දෙනතු * තයොපෙතෙ අතංපියා”ති.

සත්තගුණනිගුහනානා පන පටිගගහණේ ව මතතඤ්ඤානා අපට්ඨිජිතා නාම නාය සමනනාගතො පුග්ගලො අතතති විජාමා නමපි ගුණං පටිවජ්ජෙදුකාමනාය සඬො සමානො සඬොති මං ජනො ජානාතුහි න ඉවුජිති සීලවා—පටිපනෙනා—† ඛත්තසුතො—ආරඬ්චිරියො—සමාධිසමුපනොනා—පඤ්ඤවා—බිණ්ණසඬො සමානො බිණ්ණසඬොති මං ජනො ජානාතුහි න ඉවුජිති සෙය්‍යථාපි මජ්ඣිකනිකාපේරො පේරො කිර මහාබිණ්ණසඬො අහොසි පත්තවිවරං පනස්ස පාදමත්තමෙව අග්ගති සො අසොකස්ස ධම්මරඤ්ඤා විහාර මහදිවසෙ සබ්බසේරො අහොසි අථස්ස අභිලුඛ්භාවං දිසවා මනුස්සා භනෙන ථොකං බහි හොථාති ආහංසු පේරො මාදිසො බිණ්ණසඬො රඤ්ඤා සබ්බගං අකරොනොනා අඤ්ඤා සො කරිස්සන්ති පඨවියං නිමුජ්ජති සබ්බසේරස්ස උක්ඛිතතපිරුඬං ගණ්ණනොයෙව උමුජ්ජි ඵලං බිණ්ණසඬොසමානො බිණ්ණසඬොති මං ජනො ජානාතුහි න ඉවුජිති. ඵලං අපට්ඨෙජා පන භික්ඛු අනුප්පනාං ලාභසක්කාරං උපපාදෙති උප්පනාං ථාවරං කරොති දයකානා විතතං ආරාධෙති යථා යථා හි සො අත්තනො අපට්ඨිජිතාය අප්පං ගණ්ණාති තථා තථාස්ස චතෙන පසානා මනුස්සා බහුං දෙනති. අපරොපි චතුබ්බිධො අපට්ඨෙජා පච්චයපට්ඨෙජා ධුතඬගපට්ඨෙජා පරිසතතිඅපට්ඨෙජා අධිගමපට්ඨෙජාති තථා චතුස්ස පච්චයෙසු අපට්ඨෙජා පච්චයපට්ඨෙජා නාම සො දයකස්ස වසං ජානාති දෙය්‍යධම්මස්ස වසං ජානාති අත්තනො ථාමං යදිති දෙය්‍යධම්මො බහු හොති දයකො අප්පං දතුකාමො දයකස්ස වසෙන අප්පං ගණ්ණාති දෙය්‍යධම්මො අප්පො දයකො බහුං දතුකාමො දෙය්‍යධම්මස්ස වසෙන අප්පං ගණ්ණාති දෙය්‍යධම්මොපි බහු දයකොපි බහු දතුකාමො අත්තනො ථාමං ඤාති පමාණෙනෙව ගණ්ණාති ධුතඬග

* දෙතු. † පටිවිතොනා.

සමාදානස්ස අත්තනි අපිභාවං අජානාපෙතුකාමො ධුතඛනපටි
වෙජා තස්ස විභාවනථං ඉමානි චජුති සොසානිකමහාකුමාරක
ස්සපථෙරො කිර සභිවස්සානි සුසානෙ වසි අඤ්ඤා එකභිකුට්ඨි
න අඤ්ඤාසි තෙනෙවාහ—

“සුසානෙ සභිවස්සානි අඤ්ඤාසිඤ්ඤා * වසාමහ.
දුතියො මං න ජානෙස්ස අහො සොසානිකුත්තමො”ති.

වෙතිසපබ්බතෙ වෙහානියථරා වසිංසු කතිථො උපසාකෙන
පෙඩිතං උචුත්තඤ්ඤාං ගහෙත්වා රෙඨස්ස සන්තිකං අගමාසි පරි
භොගං ගනෙත කරොථානි ථෙරස්ස ච භන්තතිවමං කත්වා මුඛවිඤ්ඤා
ලනකාලො අහොසි ඤො අලං ආවුසොති ආහ කච්චි භනෙත එකා
සතිකඛනථානි ආහරාවුසො උචුත්තඤ්ඤානි පඤ්ඤාසවස්සානි
එකාසතිඤ්ඤා සමානොපි ධුතඛනං නිගුහමානො පරිභොගං කත්වා
මුඛං විකඛාලෙත්වා පුන ධුතඛනං අධිසාය ගතො—සො පන සා
කෙනකතිස්සානෙරො ට්ඨ ඛුය්‍යුත්තාවං ජානාපෙතුං න ඉච්ඡති
අයං පරිඤ්ඤාපටිච්ඡෙදා නාම ථෙරො කිර ඛණො නත්ථි උද්දස
පරිසුච්ඡාසු ඔකාසං අකරොතො මරණකඛණං භනෙත ලභිස්ස
ථානි මොදිතො ගණං විස්සලෙත්වා කණිකාරවාලිකසමුද්දවිහා
රං ගතො තථ අනෙතාවස්ස ථෙරනවමජ්ඣමානං උපකාරො හු
ත්වා මහාපචාරණාය උපොසථිදිවසෙ ධම්මකථාය ජ්ඣපදං බොහෙ
ත්වා ගතො—සො පන සොතාපනනාදිසු අඤ්ඤාතරො හුත්වා සො
තාපනනාදිභාවං ජානාපෙතුං න ඉච්ඡති අයං අධිගමපටිච්ඡෙදා නා
ම තයො කුලපුත්තො විය සට්ඨකාරකුමකාරො විය—ආයස්මා පන
පුණ්ණො අත්ථිච්ඡන්තං පාපිච්ඡන්තං මහිච්ඡන්තං පහාය සබ්බස්සො ඉච්ඡාය
පටිපකඛභුතාය අලොභසභිබාතාය පරිසුධාය අපට්ඨිකාය සම
නාගතත්තො අපට්ච්ඡෙදානාම අහොසි. භික්ඛුනවමි ආවුසො අත්ථි
ච්ඡන්තා පාපිච්ඡන්තා මහිච්ඡන්තානි ඉමෙ ධම්මා පහානඛොති තෙසු ආදී
නවං දස්සෙත්වා එවරූපං අපට්ච්ඡන්තං සමාදාය වන්තිතඛනානි
අපට්ච්ඡකථං කපේසි. තෙන වුත්තං “අත්තනා ච අපට්ච්ඡෙදා අපට්
ච්ඡකථා ච භික්ඛුනං කත්තා”ති.

ඉදනි අත්තනා ච සන්තුථොති ආදිසු විස්සෙත්වමෙව දීපධිස්සාම
යොජ්ජා පන වුත්තනායෙනෙව වෙදිතඛනා—සන්තුථොති ඉතරී
තරපථිවසසනෙතාසෙන සමන්තාගතො; සො පනෙය සන්තතාසො
වාදසවිධො හොති සෙය්‍යවිදං විවරෙ යථාලාභසනෙතාසො යථා
බලසන්තතාසො යථාසාරූපසන්තතාසොති නිවිධො. එවං පිඤ්ඤා
පාතාදිසු තස්සායං පහෙදසංචණ්ණනා ඉධ භික්ඛු විවරං ලභති

* අඤ්ඤාසිඤ්ඤා.

සුඤ්ඤං වා අසුඤ්ඤං වා සො තෙනෙව යාපෙති අඤ්ඤං න පඤ්ඤා
 ලභනොති න ගණනාති අයමස්ස ටිවරෙ යථාලාභසන්නොසො අථ
 පන පකාතිදුක්ඛලො වා භොති ආබාධජ්රාභිභූතො වා ගරුං ටිවරං
 පාරුපනොති කිලමග්ගි සො යභාගෙන භික්ඛුනා සංඛිං නං පරිවනෙන
 යො ලභකෙන යාපෙතොති සනතුථොව භොති අයමස්ස ටිවරෙ
 යථාබලසන්නොසො. අපරො පණීතපඤ්ඤාති භොති සො පටි
 ටිවරාදිනං අඤ්ඤාතරං මහස්ස ටිවරං බහුති වා පන ටිවරාති ලභී
 නො ඉදං ථෙරානං චිරපබ්බජිතානං ඉදං බහුසුත්තානං අනුරුපං
 ඉදං ගිලානානං අපපලානීනං * භොතුති දමා මෙසං පුරාණටිවරං
 වා සංචාරකුටාදිතො වා පන නන්තකාති උච්චිති නොති සංඛිං
 ටිං කමා ධාරෙතොති සනතුථොව භොති අයමස්ස ටිවරෙ යථා
 සාරුපසන්නොසො. ඉධ පන භික්ඛු පිණ්ඩපාතං ලභති දුඛං වා
 පණීතං වා සො තෙනෙව යාපෙති අඤ්ඤං න පඤ්ඤා ලභනොති
 න ගණනාති අයමස්ස පිණ්ඩපාතෙ යථාලාභසන්නොසො. සො පන
 අත්තනො පකාතිවිරුඩං වා ව්‍යාධිවිරුඩං වා පිණ්ඩපාතං ලභති යෙ
 නස්ස පරිභූතෙන අථාසු භොති සො තං සභාගස්ස භික්ඛුතො
 දමා නස්ස හත්තො සප්පායං භොජනං භුජ්ජා සමණධම්මං
 කරොතොති සනතුථොව භොති අයමස්ස පිණ්ඩපාතෙ යථාබල
 සන්නොසො. අපරො බහුං පණීතං පිණ්ඩපාතං ලභති සො නං ටිව
 රං විස චිරපබ්බජිතබහුසුත්තඅපපලානීගිලානානං දමා මෙසං වා
 සන්නකං පිණ්ඩය වා චරිතා මිස්සකාභාරං භුජ්ජනොති සනතුථොව
 භොති අයමස්ස පිණ්ඩපාතෙ යථාසාරුපසන්නොසො. ඉධ
 පන භික්ඛු සෙත්තසනං ලභති මනාපං වා අමනාපං වා සො තෙ
 න තෙව සොමනස්සං න පටිස්සං උප්පාදෙති අත්තමසො නිණ්ස
 නීරකොති යථාලබ්ධොව නුස්සති අයමස්ස සෙත්තසනෙ යථා
 ලාභසන්නොසො. සො පන අත්තනො පකාතිවිරුඩං වා ව්‍යාධි
 විරුඩං වා සෙත්තසනං ලභති යථාසු වසතො අථාසු භොති සො
 නං සභාගස්ස භික්ඛුතො දමා නස්ස සන්නකෙ සප්පායසෙත්තස
 නෙ වසනොති සනතුථොව භොති අයමස්ස සෙත්තසනෙ යථා
 බලසන්නොසො. අපරො මහාසුඤ්ඤා ලෙණමණ්ඩපකුටාගාරා
 දිති බහුති පණීතසෙත්තසනාති ලභති සො නාති ටිවරාදිති විස
 චිරපබ්බජිතබහුසුත්තඅපපලානීගිලානානං දමා යථාකත්ති වස
 නොති සනතුථොව භොති අයමස්ස සෙත්තසනෙ යථාසාරුප
 සන්නොසො. සො පි උත්තමසෙත්තසනං නාම පමාද්ධානං නත්ති
 නිසිත්තස්ස පිනම්මං ඔක්කමති නිද්දාහිභූතස්ස පුන පටිවුත්තං

* අපපලානානං.

තො පාපවිතකකා පාතුභවනනිති පටිසංචිකතිනි තාදිසං භෙදනා සනං පතතමපි න සඳිපටිච්ඡති සො නං පටිකඛිපිතා අකොතා කාසරුකඛමුලාදිසු වසනොතාපි සනතුඝොච හොති අයමස්ස සෙ නාසනෙ යථාසාරුපපසනොතොසොග්ගධ පන භික්ඛු භෙසජ්ජං ලභති ඉධං වා පඤ්ඤං වා සො යං ලභති තෙනෙව තුස්සති අඤ්ඤං න පඤ්ඤති ලභනොතාපි න ගණනති අයමස්ස ගිලාන පච්චයෙ යථාලාභසනොතොසොග්ගධ පන තෙලෙනජ්ජිකො ථා ඤ්ඤං ලභති සොතං සභාගස්ස භික්ඛුනො දායා තස්ස ගත්තො තෙලං ගහෙතො අඤ්ඤදෙව වා පටිසංචිතො භෙසජ්ජං කරො නොතාපි සනතුඝොච හොති අයමස්ස ගිලානපච්චයෙ යථාබල සනොතොසොග්ගධපරො මහාපුඤ්ඤාදි ඛන්තොලබ්ධිප්පාඤ්ඤාදිප ඤ්ඤිතභෙසජ්ජං ලභති සො තං විවරං විස විරපබ්බජිතබහුසුතඅප්ප ලාභිගිලානානං දායා තෙසං ආභතකෙන යෙන කෙනපි යා පෙතොතාපි සනතුඝොච හොති. සො පන එකං මිං භාජනෙ මුත්ත හරිටකං යපෙතො එකසමිං චතුමධුරං ගණන තෙ යදිච්ඡිති වුච්චමානො සමස්ස තෙසු අඤ්ඤනරෙනපි රොගො වුපසමෙති අථ මුත්තහරිටකං නාම බුධාදිති වණ්ණිතනති චතුමධුරං පටි කඛිපිතො මුත්තහරිටකො භෙසජ්ජං කරොනොතාපි පරමසනතු ඝොච හොති අයමස්ස ගිලානපච්චයෙ යථාසාරුපපසනොතොසොග්ගධ මෙසු පන පච්චයෙසු තිණ්ණං තිණ්ණං සනොතාසානං යථාසාරු පපසනොතොසො අගො. ආයයො පුණ්ණො එකෙකසමිං පච්චයෙ ඉමෙති තිහිපි සනොතොසෙති සනතුඝොච අගොසි. සනතුඝිකථමානි භික්ඛුනමපි ඉමං සනතුඝිකථං කතනාම අගොසි; පටිච්ඡෙනා ති කාසපටිච්චෙකො විත්තපටිච්චෙකො උපධිපටිච්චෙකොති ඉමෙති තිහි පටිච්චෙකෙති සමනනාගතො; තථි එකො ගච්ඡති එකො තිථති එකො නිසීදති එකො සෙය්‍යං කපෙපති එකො ගාමං පි ඤ්ඤාස පටිසති එකො පටිකකමති එකො චෛකම අධිසානි එකො චරති එකො විහරතිති අයං කාසපටිච්චෙකො නාම. අභි සමාපනතියො පන විත්තපටිච්චෙකො නාම නිබ්බානං උපධිපටිච්චෙ ඡකා නාම. වුත්තමපි හෙතං—“කාසපටිච්චෙකො චමමසිකායා නං තෙකඛුම්මාභිරතානං විත්තපටිච්චෙකො ච පරිසුඛිච්ඡිකානං පර මචොදනප්පත්තානං උපධිපටිච්චෙකො ච නිරුපධිනං පුග්ගලානං විසංඛාරගතානං පටිච්චෙකකථනති භික්ඛුනමපි ඉමං පටිච්චෙක කථං කතො. අසංඝඝොති පච්චිමෙන සංසග්ගෙන විරහිතො; සචණ්ඩංගගො දසනසංගගො සමුලාපසංගගො සමෙතාන සංගගො කාසසංගගොති හි පච්චිමො සංගගො. තෙසු “ඉධ භික්ඛු සුඤ්ඤාති අසුකකමිං භාමෙ වා නිගමෙ වා ඉථි වා කුමාරි වා

අභිරූපා දක්ෂනියා පාසාදිකා පරමාය වණ්ණපොසාඛරතාය සම න්‍යායනාති සො නං සුඛා සංසිද්ධි විසිද්ධි න සංකොති බ්‍රහ්ම චරියං සන්තානෙනාං සිංඛාදුබ්බලාං අනාවිකං භිනායාචතන ති”ති එවං පරෙති වා කපියමානං රූපාදියමපනනිං අත්තානා වා ගසිතලපිතනිනාදියද්ධං සුභන්තස්ස සොනවික්ඛංගවිවිචයෙන උපපනො රාගො සවණ්ණංගගො නාම. සො අනිඤ්ඤා පච්චෙකමොධිසත්තස්ස පච්ඤලලෙණවාසිනිස්සදහරස්ස ව වසෙ න චෙදිතමො—දහරො කිර අභිකාසෙන ගච්ඡෙතො ගිරිගාවං, සිංඛාමාරධිතාය පමති ඛුමාරිති සතිං පද්මසරං ගන්තො නතානාං පද්මාති පිලංගිනා මධුරස්සරෙන ගායනනියා සද්ධං සුඛා කාමරා ගෙන විමො විසෙසා පරිභාසිනා අනායවසනං පාපුණි.

ඉධ භික්ඛු නගෙව ඔබා සුභාති අපි ව බො සාමංගෙව පස්සති “ඉඤ්ඤං වා ඛුමාරිං වා අභිරූපං දක්ෂනියං පාසාදිකං පරමාය වණ්ණපොසාඛරතාය සමන්තාගතං සො නං දිස්සා සංසිද්ධි විසිද්ධි න සංකොති බ්‍රහ්මචරියං සන්තානෙනාං සිංඛාදුබ්බලාං අනාවිකං භිනායාචතන ති”ති එවං විසභාගරූපං ඔලොකෙනතස්ස ආන වක්ඛු වික්ඛංගවිවිචයෙන උද-නො රාගො දක්ෂනංග ගො නාම—සො එවං චෙදිතමො, එකො කිර දහරො කාල දීඝවාපිචාරවිතරං උද්දෙසන්තාය ගතො ආචරියො තස්සන්තරා යං දිස්සා මකාසං න කරොති සො පුනපුන අනුබ්බති ආචරියො සංච අනෙතාමාමෙ න චරියසි දක්ෂාමි තෙ උද්දෙසනති ආග සො සාධුති සමපට්ඨන්තා උද්දෙසෙ නිසිතෙ ආචරියං වජ්ඣ නා ගච්ඡන්තො ආචරියො මෙ ඉමයමිං ගාමෙ චරිතුං න දෙති කිත්භුතො කාරණන්ති විවරං පාරාපිනා ගාමං පාවිසි එකා කු ලධිනා පිතකවන්තං නිවාසෙති ගෙගෙ සිතා දහරං දිස්සා සජාත රාගා උලුඤ්ඤන යාගුං ආගරිනා තස්ස පනෙන පක්ඛිපිනා නි වන්තිනා මමකෙ නිපජ්ඣි අථ නං මාතා පිතරො කිං අමොති පුච්ඡං සු වාරවිහාරෙ නං දහරං * ලභමානා ජීවිස්සාමි අලභමානා මරිස්සාමිති මාතාපිතරො වෙගෙන ගන්තිං ගාමවාමරෙ නං දහරං පත්තා වජ්ඣනා නිවත්තථ භනෙන භික්ඛං ගණ්ඨාගිති ආභංසු දහරො අලං ගච්ඡාමිති තෙ ඉදං නාම භනෙන කාරණන්ති යාමිනා අට්ඨා කං භනෙන ගෙගෙ එත්තකං නාම ධනං අභි එකාසෙව තො ධිතා නිං තො ජෙඨපුත්තභානෙ ධස්සසි සුබොත සක්කා ජීවිතු නති ආභංසු දහරො න මයං ඉමිනා පළිමොධෙන අත්තොති අනාදියිනිව පක්කනො මාතාපිතරො ගන්තිං අම නාසක්ඛිමො

* වාමරනාමයං දහරං.

දහරං නිවනෙනානුං යං අඤ්ඤං සාමිකං ඉට්ඨසී නං ලභිස්සසී
 උභෙති ඛාද ච පිට වානී ආහංසු යා අනිච්ඡන්ති සත්තාහං නිරා
 භාරා හුන්වා කාලමකාසී මාතෘපිතරො නස්ස සරීරකිදිමං කන්වා
 නං පිතකවන්තං ධුරවිහාරෙ භික්ඛුසංඝස්ස අදංසු භික්ඛු වන්තං
 බණ්ඩාබණ්ඩං කන්වා භාජයිංසු එකො මහලලකො අනන්තො
 කොසායං ගහෙනි කල්‍යාණිවිහාරං ආගතො භොවි දාමරො
 ඡෙතිසං වජ්ඣස්සාමිති තත්ථව ගුණො දිවාසානෙ නිසීදි මහලල
 කො තං වන්තං ගහෙනි ඉතිනා මෙ භනෙන පරිස්සාවනං විජා
 රෙවානි x දහරං අවොච දහරො මහාජෙර කුති ලබන්ති ආහං සො
 සබ්බං පවන්ති කථෙයි සො නං සුන්වා ච චරිතාය නාම සබ්බං
 සංවායං නාලන්ති රාගාදිනා දෙසිතා තත්ථව කාලමකාසී.
 අඤ්ඤමඤ්ඤං අලොපසලොපවසෙන උප්පන්නො රාගො පන සමු
 ලොපසංසමො නාම භික්ඛුනො භික්ඛුනියා ඝනනාං භික්ඛුනියා
 වා භික්ඛුස්ස ඝනනාං ගහෙනි පරිභොගාකාරාකට්ඨෙන උප්ප
 න්නාරාගො සමොගසංසමො නාම. සො එවං පෙදිතකො-
 මරිච්චට්ඨිතාරමගෙ නිර භික්ඛුනං සත්තනිසංඝස්සං † භික්ඛුනිනං
 නවුනිසංඝස්සානි අගෙසුං එකො සාමන්තෙරො උඤ්ඤායං ග
 හෙනි ගව්ඡන්තො සතිං විචරකණ්ණෙ යංපසී සතිං භූමියං
 එකා සාමණේදීදියා එත් පනතං යංපසී යානිති එලකං අදසී
 තෙ අපරිභාගෙ එකායං ගගෙ උප්පන්න පරමුද්දං අගමංසු
 තෙසු භික්ඛුනී පුරෙතරං අගමාසී සා එකො නිර සීගලභික්ඛු
 ආගතොති සුන්වා චරස්ස සන්තිකං ගහෙනි පරිසන්තාරං කන්වා
 නිසීනා භනෙන මරිච්චට්ඨිතාරමගකාලෙ කතිවස්සානි පුදිඡ
 තදහං සත්තවසීකසාමණේරො තං පන කති වස්සානි අනමපි
 සත්තවසීකා සාමණේරියෙව එකස්ස සාමණේරස්ස උඤ්ඤායං
 ගහෙනි ගව්ඡන්තස්ස පනතංපනත්තං එලකං අදසීනා චෙ
 රො අහං භොති වන්තා එලකං නිගරිතා දෙස්සස් පන එතා
 කෙන සංසගෙන බුහුමරියං සන්තානෙනා අසංකොභතා
 චෙට් සභිවසීකකාලෙ විබ්බමිසු. හස්තභාදිවසෙන උප්පන්නා
 රාගො පන කායසංසගො නාම. තත්ථිදං වන්තං-මහාවේරියසාමණ
 කිර දහරභික්ඛු සන්ධායං ගහෙනි තෙසං පිඨිපස්ස දහර
 භික්ඛුනියො ධමමං සුන්ති තත්තෙකො දහරො හන්තං පසාර
 නො එකස්ස දහරභික්ඛුනියා කායං ජුසී යා නං හන්තං ගහෙනි
 අනන්තො උරුයං යංපසී එතතකො සංසගෙන චෙට්
 විබ්බමිතා ගිහිවායං පනතංසු පන පවසු සංසගෙන භික්ඛු
 නො භික්ඛුති සතිං යවණදස්සනායුලොපසමොගසංසරාමායා

x සිබ්බවානි. † සත්තසංඝං-

[illegible]

**ශිලසම්පතෙතාහි ආදිය ශිලනති වතුපාරිසුබිසිලං; සමා
බිති විපසානාපාදකා අභියමාපතතිසො; පසංකාහි ලොකිය**

ලොකුතභාවයෙන්, විමුක්තියේ අවසානය; විමුක්තියේ අවසානයෙන්
එකුනවිසතිවිධය. පටිච්චෙක්ඛණයන්; ඵෙරො සයමි පිලාදිති
සමපජනා අහොසි භික්ඛුනමි පිලාදිකථා කතතා. සායං දසති
කථාවන්ති ඔවදතී මධ්‍යහනා: සථා පන එකො ඔවදතිසෙව
සුබ්බමං අත්ථං පරිවතෙතො * ජානාපෙත්තුං න සකෙතොති න එවං
ඵෙරො ඵෙරො පන තාති දසකථාවන්ති වික්ඛද්දපෙතීති
වික්ඛද්දපෙතො; එකො වික්ඛද්දපෙත්තුං සකෙතොති කාරණං දසො
ත්තුං න සකෙතොති ඵෙරො කාරණමි දසොතිති සද්දසකෙතො;
එකො විජ්ජමානං කාරණං දසොති ගාභාපෙත්තුං පන න
සකෙතොති ඵෙරො ගාභාපෙත්තුමි සකෙතොතිති සමාදපෙතො;
එවං සමාදපෙත්වා පන තෙසු කථාවන්තිසු උසාහජනනවසෙන
භික්ඛු සමුතෙතපෙතීති සමුතෙතපෙතො; උසාහජානෙ වණ්ණං
වන්ති සමපහංසෙතීති සමපහංසකෙතො; සුලඛලාභාති අකෙසෙ
සමිති මහාසංඝසංඝාතපටිපත්තිදායකා ලාභා නාම හොනති ආයසම
තො පසා පුණ්ණසං සුලඛලාභා එතෙ සංඝ සන්ති සමමුඛා එවං
වණ්ණණං අබ්බුගගතොති අත්ථං—අපි ඔ අපණ්ඩිතෙති වණ්ණකථා
නං නාම න තථාලාභො පණ්ඩිතෙති වණ්ණකථානං පන ලාභො.
ගිහිති වා වණ්ණකථානං න තථාලාභො ගිහිති වණ්ණං කප්ථ
සාමිති අවිහාකං අයෙතා සමෙතො සබ්බො, සුඛසමාපො
විහාරං ආගතානං යාගුහනනිවාසීතාදිති සමගතං කරො
තීති කප්ථෙනො අවණ්ණමෙව කප්ථති අවණ්ණං කප්ථසාමිති
අයං ඵෙරො මජ්ඣමනිකා විස අබ්බුද්ධො විස භානුටිකභානුටි
කො විස නත්ති ඉමිනා සභිං විසාසොති කප්ථෙනො වණ්ණමෙව
කප්ථති සමුගමවාරිති පි සන්ති පරමමුඛා වණ්ණකථානං න තථාලා
භො සන්ති සමමුඛා පන අතිලාභොති ඉමමි අත්ථවසං පටිච්ච සුල
ඛලාභාති ආග. අනුමාසං අනුමාසොති දසකථාවන්ති අනුප
විසිතො අනුපවිසිතො; නම සභා අනුමොදනීති තවසං
වණ්ණං සන්ති එවමෙතං අපටිච්චෙතො සො භික්ඛු සනතුථො
සෙව සො භික්ඛුති අනුමොදති, ඉති වික්ඛද්දති වණ්ණසංඝාතං
එකො ලාභො සමුගමවාරිති එකො සන්ති සමමුඛා එකො අනු
මාසං එකො සන්ති අනුමොදනං එකොති ඉමෙ පටලාභො
සංඝාත සුලඛලාභාති ආග. කදම්බිති කිංකරිවිදෙවකාලො; කාරණ
මිති තසොට පෙට්ටනං; අපෙට්ටනාම සිංහ කොට්ඨෙව කථා
සලලාභොති අපි නාම කොට්ඨ කථාසමුද්දහාරොපි භවෙය්; ඵෙ
රෙන කීර ආයසමා පුණ්ණො තෙව දිඨ්ථප්පඛො නාසං ධම්මකථා

* පරිවාරෙතො.

සුතපුබ්බා ඉති සො තස්ස දස්සනමි ධම්මකථමි පස්සමානො ඵලමාග. සප්පාඨිකතනනි යථාඤ්ඤාසං විහරිතා; බුද්ධානං හි ඵසංචිං යානෙ වසන්තානං ඡායුදකාදිවිපතනං වා අථාසුකසෙ නාසනං වා මනුස්සානං අස්සඩාදිභාවං වා ආගමම අනභිරති නාම නඤ්ඤිතෙසං සමපතතිසා ඉධ ඵාසුං විහරාමාති අභිරමිතො චිරවි ගාරොපි නඤ්ඤි යථ පන තථාගතෙ විහරනෙහි සත්තා සරණෙසු වා පතිඝහනති සීලාති වා සමාදියනති පබ්බජනති වා සොතාප තතිමග්ගාදීනං වා පනෙසං උපතිසංඝියො හොති තථ බුද්ධා සත්තෙහි නාසු සමපතතිසු පතිඝාපනඤ්ඤාසයෙන වසන්ති නාසං අභාවෙ පකකමනති තෙන චුත්තං යථාඤ්ඤාසං විහරිතාති. මාගිකං චරමානොති අධ්‍යානගමනං ගවජනෙතා; වාරිකා ච නාමෙසා භග වතො දුට්ඨා හොති තුරිතවාරිකා ච අතුරිතවාරිකා ච තථ දුරෙ පි බොධනෙය්‍යපුගලං දිංචා තස්ස බොධනාන්ධාස සහසා ගමනං තුරිතවාරිකා නාම සා මහාකස්සපපච්චුගමනාදිසු දඬුබබා-භග වා හි මහාකස්සපං පච්චුගමවජනෙතා මුහුත්තෙන නිගාමුත්තමග මාසි ආලවකස්සන්ධාස නිංසයොජනං තථා අඤ්ඤාලොභස්ස පුංඤ්ඤාසානිස්ස පන පමචතනාලිසයොජනං මහාකප්පිතස්ස විසංයොජ නාසනාති ධනියස්සන්ධාස සත්තයොජනාසනාති අගමාසි ධම්මසෙ නාපථනො සඬ්චිතාරිකස්ස වනවාසියතිස්සසාමණේරස්ස නිගා මුත්තාසිකං විසංයොජනාසනා, ඵකදිවසං කීර ථෙරො තිස්සසාමණේ රස්ස සන්තිකං භනෙත ගමිස්සාමිති ආග භගවා අගමපි ආගමි ස්සාමිති වතො ආයසමනතං ආනන්දං ආමනෙතසි ආනන්ද විසති සහස්සානං ඡලිභිඤ්ඤානං ආරොවෙති භගවා පන වනවාසිකති ස්සඤ්ඤේරස්ස සන්තිකං ගමිස්සතිති. තතො දුතියදිවසෙ විසතිසහස්ස බිණ්ණාසවපරිවාරො ආකාසෙ උපපතිතො විසංයොජනාසනම ඤ්ඤිතෙ තස්ස ගොවරගාමවාසෙ ඔත්තරිතො විවරං පාරුපි කථමනතං ගවජනතා මනුස්සා දිංචා සන්ධා හො ආගතො මා කමමනතං අගම ඤ්ඤාති වතො ආයනාති පඤ්ඤාපෙතො යාගුද දන්තා පාදවත්තං කරො නතා කුභිං භනෙත භගවා ගවජනිති දගරභිකුසු පුච්ඡංසු උපාස කා න භගවා අඤ්ඤාදි ගවජනි ඉමෙව තිස්සසාමණේරස්ස දස්ස නන්ධාස ආගතොති තෙ අමතාකං කීර කුසුපගඤ්ඤේරස්ස දස්ස නන්ධාස සන්ධා ආගතො නො වත නො ථෙරො ඔරමත්තකොති සොමනස්සජාතා අගෙසුං අථ භගවතො භත්තකිච්චපරියොසානෙ සාමණේරො ගාමං පිණ්ඩාය වරිතො උපාසකා මහාභිකුසුසමෙකාති ආපුච්ඡ අථස්ස තෙ සන්ධා භනෙත ආගතොති ආරොවෙසුං සො භගවතං උපසංඝමිතො පිණ්ඩපාතෙන ආපුච්ඡ සන්ධා තස්ස පතතං භන්දන ගහෙතො අලං තිස්ස නිභිතං භත්තකිච්චනති ආග

කතො උපරිකායං ආපුච්ඡන්තො අත්තනො පත්තාසනො නිසිදිත්වා
 භත්තකිදිවං අකාසී අථස්ස භහ්නානිච්චපරියොසානෙ සථා මඛන
 ලං වන්තො නිකාමිත්වා ගාමවාරො ධන්වා කතරො තෙ නිස්ස වසන
 සානගමනවගොති ආහ අයං භගවාහි මහං දෙසයමානො පුර
 නො යාති නිස්සාහි හගවා කිර සදෙව්කස්ස ලොකස්ස මහදෙසකො
 සමානොපි සකලනිගාමිනෙ මහෙස සාමණේරං දට්ඨං ලව්ණාමිති තං
 මහාදෙසකං අකාසී සො අත්තනො වසනථානං ගන්තො භගව
 නො වත්තමකාසි අථ නං භද්වා කතරො තෙ නිස්ස වච්ඡිකමොති
 පුච්ඡන්තො තථී ගන්තො සාමණේරස්ස නිසිදනපාසානෙ නිසිදිත්වා
 නිස්ස ඉමස්මිං ධානෙ සුඛං වසතිති පුච්ඡ සො ආහ ආම භත්තන
 ඉමස්මිං මෙ ධානෙ, වසනනස්ස සීහව්‍යග්ගහත්ථිමගමොරාදීනං
 සද්දං සුඤ්ඤානං අරඤ්ඤාසඤ්ඤා උපරුජ්ඣති නාය සුඛං වසාමිති අථ
 නං භගවා නිස්ස භික්ඛුසඛ්ඤං සගන්තානෙති බුද්ධියඤ්ජං තෙ දස්සා
 මිති වන්තො සන්තප්පිතො භික්ඛුසඛ්ඤ උපසම්පාදෙත්වා අත්තනො
 වසනථානමෙව අගමාසීහි අයං තුරිතවාරිකා නාමස්සංයං පන
 ගාමනිගමපටිපාටියා දෙවසිකං යොජනමියොජනවසෙන පිණ්ඩපා
 තවරියාදීහි ලොකං අනුගංග්ගන්තාස්ස ගමනං අයං අතුරිතවාරිකා
 නාමස්සංයං ඉධ පන වාරිකං චරනෙන, භගවා මහාමණ්ඩලං මජ්ඣි
 මමණ්ඩලං අනෙතාමණ්ඩලන්ති ඉමෙසං නිත්තං මජ්ඣමානං අ
 ඤ්ඤතරස්මිං චරති තථී මහාමණ්ඩලං නවයොජනසතිකං මජ්ඣි
 මමණ්ඩලං ඡයොජනසතිකං අනෙතාමණ්ඩලං තියොජනසතිකං
 සද්ද මහාමණ්ඩලෙ වාරිකං චරිතුකාමො හොති මහාපවාරණාය පවා
 රෙත්වා පාටිපදදිවෙස මහාභික්ඛුසඛ්ඤපරිවාරො නිකාමිති සමන්තො
 යොජනසතං එකකොලාහලං හොති පුරිමපුරිමං ආත්තො නිම
 නෙනතුං ලහන්ති ඉතරෙසු මිසු මණ්ඩලෙසු සක්කාරො මහා
 මණ්ඩලෙ ඔසරති තඬු භගවා තෙසු තෙසු ගාමනිගමෙසු පකාහං
 මීහං වසනොති මහාජනං ආමිසපටිගහගෙන අනුගංග්ගනෙනා
 ධම්මදානෙන වස්ස විච්චිප්පතිසසිතං කුසලං වසෙධිනෙනා නවති
 මාසෙහි වාරිකං පරියොසාපෙනි-සමෙ පන අනෙතාමණ්ඩලෙ භික්ඛුනං
 සමථවිපස්සනා තරුණා හොති මහාපවාරණාය අපවාරෙත්වා පවා
 රණසචගහං දන්තා කතතිකපුණ්ණමාය පවාරෙත්වා මාසසිරස්ස පඨ
 මදිවසෙ මහාභික්ඛුසඛ්ඤපරිවාරො නිකාමිත්වා මජ්ඣමමණ්ඩලං ඔත
 රති අඤ්ඤානපි කාරණෙන මජ්ඣමමණ්ඩලෙ වාරිකං චරිතුකා
 මො චතුමාසං වසිත්වා නිකාමති චූත්තනායෙනෙව ඉතරෙසු මිසු
 මණ්ඩලෙසු සක්කාරො මජ්ඣමමණ්ඩලෙ ඔසරති භගවා පුරිමනසෙ
 නෙව ලොකං අනුගංග්ගනෙනා අභිති මාසෙහි වාරිකං පරියොසා
 පෙනි. සමෙ පන චතුමාසං චූත්තවස්සාපි භගවතො වෙනෙසාසත්තො

අපරිපක්කිඤ්ඤා හොනති තෙසං ඉඤ්ඤාපරිපාකං ආගමයමානො අප රමපි එකං මාසං වා චන්ත්තිවතුමාසං වා තණ්ණෙව පිටිත්ථා බහානිකත්ථ ඥාතිපරිවාරො නිකුම්මති චුත්තනායෙනෙව ඉතරෙසු මීසු මණ්ඩලෙසු සායානාරො අනෙකාමණ්ඩලෙ ඔසරති හගවා පුරිමනායෙනෙව ලොකං අනුගණනානො සත්තති වා ඡති වා පච්ඡි වා චතුති වා මාසෙති වාරිකං පරියොසාපෙති. ඉති ඉමෙසු තීසු මණ්ඩලෙසු යන්ත්ති කන්ත්ති වාරිකං වරනෙතා න මිවරාදිගෙතු වරති අථ ඛොයෙ දුලානාකුලා ජිණ්ණව්‍යාධිකා තෙ කදුචි තථාගතං ආගතං ආගන්තුකං පස්සියානති මීසි පන වාරිකං වරනෙත මහාජනො තථාගතස්ස නං ලභියානති තන්ත්ති කෙච්ඡි චිත්තානි පසාදෙසානති කෙච්ඡි මොදිති පුජෙසානති කෙච්ඡි කටච්ඡිතිකුං දෙසානති කෙච්ඡි මිච්ඡාදෙසානං පහාය සමවාදිතීනා හවියානති නං තෙසං හවියානති දීඝරත්තං ගිතාය සුඛායානති එවං ලොකානුකම්පාය වාරිකං වරනති. අපි ච චතුති කාරණෙති බුධා හගවනො වාරිකං වරනති ජඞ්ඝාචිතාරවසෙන සරීරචාසුකන්ධාය අවිදුළුපත්තිකාලං අභිකඞ්ඛනන්ධාය භික්ඛුනං සිකුඛාපදපඤ්ඤාපනන්ධාය තන්ත්ති තන්ත්ති පරිපාකගතිඤ්ඤෙය ඛොධනෙයසත්තෙය ඛොධනන්ධායානි. අපරෙති පි චතුති කාරණෙති බුධා හගවනො වාරිකං වරනති බුධං සරණං ගච්ඡියානති වා ධර්මං සරණං සඞ්ඝං සරණං ගච්ඡියානති වා මහතා ධර්මවසෙසාන චතස්සො පරියාසත්තපෙපසාමානි වානි. අපරෙති පච්ඡි කාරණෙති බුධා හගවනො වාරිකං වරනති පාණානිපානා විරමියානති වා අදිග්ගාදනා-කාමෙසු මිච්ඡාචාරා-මුසාවාද-සුරාමෙරයමජ්ජපමාදභානා විරමියානති වානි. අපරෙති අභිති කාරණෙති බුධා හගවනො වාරිකං වරනති පඨමජ්ඣානං පටිලභියානති වා දුතියජ්ඣානං-පෙ-නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනසමාපත්තිං පටිලභියානති වානි. අපරෙති පි අභිති කාරණෙති බුධා හගවනො වාරිකං වරනති සොනාපත්තිමග්ගා අධිගමියානති වා සොනාපත්තිඑලං-පෙ-අරහත්තඑලං සච්ඡිකරියානති වානි. අයං අතුරිත වාරිකා ඉධ අධිපෙපනා සා පනෙසා දුට්ඨා හොති නිබ්බිවාරිකා අනිබ්බිවාරිකා ච තන්ත්ති යං එකසෙසව ඛොධනෙයසත්තෙය අන්ධාය ගච්ඡති අයං නිබ්බිවාරිකා නාම යං පන ගාමතිගමනගරපටිපාටිවසෙන වරති අයං අනිබ්බිවාරිකා නාම එසා ඉධ අධිපෙපනා. සෙනාසනං සංඝාමෙත්වානි සෙනාසනං පටිසාමෙත්වා; තං පන පටිසාමෙනො ථෙරො චුලපත්තමහාපත්තචුලථාලකමහා ථාලකපට්ටිවරදකුලට්ටිවරාදීනං භණ්ඩකං කන්ධා සප්පිතොලාදීනං වා පන සට්ඨෙ පුරාපෙත්වා ගබ්බන නීදතිත්වා මාරං පිටාය

කුඩකමුද්දකාදීනි වා යොජාමෙති. “සමෙ න හොති භික්ඛු වා සාව
 මණ්ණො වා ආරාමිකො වා ට්ඨාරසාමිකො වා චතුසු චතුසු පාසා
 තෙසු මමෙ මමං ආරොපෙත්වා පිඨං පිඨං ආරොපෙත්වා විවරවංගො
 වා විවරජජ්ජා වා උපරි පුඨං කත්වා වාරචාතපානං එකොත්ථං
 පක්කමිතං” නති වචනෙනා පන නෙවාසිකතිඤ්ඤාපුපුජනමතත
 කෙනෙව පටිසාසමසි—**සෙන සාවස්මි හෙත වාටිකං පක්කාමිති**
 සත්ථදසසාධකාමො හුත්වා මෙත දිසානානෙත සාවස්මි හෙත
 පක්කාමි පක්කාමෙනො ව න සුචොද ගජනාරාජස්ස ආරොපාමෙ
 නා සප්පිතෙලඤ්චාතිතාදීනි ආනාමෙත්වා පක්කාමෙනා සුථං
 පහාය නික්ඛමෙනා වතනපථි චය ආගායකිමෙතා ධිතො විය
 පතනවිවරපතනපාදාය එකකොව පක්කාමි කාමො පතොස පව
 සතෙති අතනනො අපතනපාසිකොති යදිං රාජතං ආනාමො
 ඉද්දති නික්ඛමෙනාති රාජතං කාමෙලපථෙනා සුරං සතිසොජ
 නං සාවස්මි පන පවදස සත්ථ රාජගතෙනා පට්ටගාලිය
 යොජනං ආනාමො පට්ටයං විහරති ඉද්දති ආසමෙනා ජා
 තොති සුත්වා නික්ඛමෙති අනාමං එතං බුධිතං සත්තං ගජ්ජ
 නොති භවස යොජනසසසප්පි ගජ්ජස්ස හද පන කායවිමෙ
 කො න සංකා ලභ්භාති භග්ගි සතිං ගජනානෙලති එකාමිං
 ගජ්ජාමාති වදනෙන එකො ඉමෙව වසානාති x වදනි එකමිං වසා
 මාති වදනෙන එකො ගජ්ජාමාති වදනි තස්මා ඉජ්ජනකමණ්
 සමාපත්තං අපොසා නිසිද්දා වා එසුකමෙනායමන කායවිමෙ
 කං ලභ්භි වා න සංකා මොති එකකස්ස පන නං සතිං සුල
 හං මොති හද ගතො ඉද්දති පක්කාමිතං **වාටිකං වරමානොති**
 එත්ථ කිවාපි අසං පාරිකා නාම මහාජනසමුහස්මි බුධිතං යෙව
 ලකිති බුමෙ උපාදාස පන රුලහිසදෙදන සාවකානමපි වුවෙති
 කිලජාදිති කතාය තාලවණං විය—**සෙන ගෙටොති සාවස්මා**
අවිදුජර එකාමිං ගාමකෙ පිණ්ඩාය චරිතා කතනතනාතිමෙව
 ජෙනවතං පටිසිනා සාරිපුත්තස්ස වා මහාමොගලොනස්ස වා
 වසනායානං ගතො පාදෙ ධොවිනා මකෙතාති එතං වා පාති
 යං වා පිට්ඨො පොකං වික්කමිනා සත්ථං පටිසික්කමිති විතනමපි
 අනුපාදෙත්වා උජ්ජකං ගතානුපිපරිවෙණමෙව අගමාසි චේරස්ස හි
 සත්ථාරං දවුක්කමස්ස අමෙඤ්ඤාති භික්ඛානා කිං වා තිස්සං
 වා රාහුලං වා ආනන්දං වා ගණන්දා ඔකායං කාණ්ඩො සත්ථාරං
 පසාසාමති එවමි පිතං න උපාදෙසි මේරො හි සසමෙව
 බුධිසාසනෙ වුලහො * රඤ්ඤා සමානවට්ටසමසායොමො විය

සථානි තාදිසංසු සොධස්ස ජාතං දට්ඨකාමස්ස අයුඤ්ඤං සෙවි
 ක්කා දස්සනං චත්තං නාම චත්තං චලලතනං සංසේච පස්සති එවං
 ථෙරොපි බුද්ධායංගා පලංගො තස්ස අයුඤ්ඤං සෙවිතො සත්ථ
 දස්සනංකිළං නාමිත් පාදෙ ධොවිතො පාදපුෂ්ටාමිත් පාදෙ පුෂ්
 ක්කා යෙන ගතො ගොඤ්ඤායාමි හංවාසි පච්චික්කාලෙයෙව ම
 න්නානිපුප්පොතා ආගමිස්සති අදදසං තාමො ගමිකුටිං පච්චිකිත්තා
 සුභිසිටිකා අදච්චි අරුං පටිපස්සංගොත්තො උදාය නිසීදි ථෙරො
 කවාටං පනාමෙත්තා ගමිකුටිං පටිසිත්තා ගොඤ්ඤාමි අභිවාදෙත්තා
 එකමන්තා නිසීදි — මමස්ස කාසායා ගතො ධාමකං කප්ප
 පොතා පුලංගොධිප්පාසුපොතා නිත්තං කුලපුත්තානං සාවකාර
 සානිසංසං කප්පෙති සෙබ්බපොතා ආවසදානිසංසං සිටිකාරපුප්පොතා
 සතිපටිලාභිකං පුඤ්ඤානිවාසපටිසංස්ථානං රථිපාලපුප්පොතා
 චත්තාපො ධම්මදෙදසෙ සෙලසුපොතා පානකානිසංසකං භිලෙ
 සියසුපොතා පාලපෙරස්ස ධම්මකපං කප්පොතො චක්ඛාපා ආනි
 සංසං කප්පෙති දුමස්සං පන රජවිනිසො ආයසමන්තො පුණ්ණස්ස
 කප්පොතො දායකත්වඤ්ඤානිසංසං අනන්තානං නාම දස්සෙති
 පුණ්ණ අයමි අප්පෙත්තංසෙව සන්තොසකප්පායෙවති පටිසමිති
 දුප්පත්තස්ස සාවකස්ස චෙලපොතා ධම්මා මහාසමුදෙද හත්පසා
 රණං සිං දොසාසි — මහනඬවනනති නද කිර පප්පාහගොත පේ
 නවනං ආකිත්තං ගොති බහුබන්ධිසමුහන්තදසො පේනවනං
 ඔසරන්ති රසෙදසා, චක්කවන්තිස්ස බික්ඛාරභාගං විස ගොති
 න සක්කා පටිවෙකං ලතිතුං අකිවනං කිර පධානසරසදිසං පටි
 විතො තාමො යෙන කිට්ඨං තෙත්තපසං සම්, කස්සො පන මහා
 ථෙරො න අදදසං එවා කිරස්ස අහොසි සායන්තසමසෙ ආගොත්තො
 මහාථෙරො දිට්ඨා පුන දසබලං පස්සියාමි එවං මහාථෙරානං
 එකං උපස්ථානං ගටිස්සති සත්ථ මෙ හට්ඨස්සනති තන්තො සත්ථොරං
 වඤ්ඤා මම වසනභානමෙව ගමිස්සාමිති — අභිණ්ණං කිත්තසමා
 ගො ගොසිත් පුනපසුන වණ්ණං කිත්තසමාගො විතරති; ථෙරො
 කිර තන්තො පස්සා දිවසෙ දිවසෙ සංසංගොති පුණ්ණස්ස කිර
 නාම මන්තානිපුප්පොතා වතුති පටිසානි සංසං අසංසථා සො දස
 බලස්ස දස්සනභාය ආගමිස්සති කප්පි නුබො මං අදියාව ගමිස්ස
 තිති ථෙරනවමන්තිමානං සතිකරණං ආයන්තො පුණ්ණස්ස
 ගුණං භාසති එවං කිරස්ස අහොසි මහලලකතිකු පන සබ්බ
 කාලං අන්තන්තො † විහාරෙ ගොනති ගුණකපාය පනස්ස කප්පාය
 සො පන තිකු පස්සියාමි සො ච මෙ ආගොත්තො ආරොචෙස්ස
 තිති අභාස, ථෙරොසෙව සතිවිහාරිකො නං ආයස්සන්තො පන

† අන්තො පනාපො.

විවරමාදය ගතිකාවිං පවිසානනං අදදස කථං පන එස අඤ්ඤ සිති පුණ්ණ පුණ්ණානි වත්ථා කථෙතනස්ස භගවතො ධම්මකථාස අඤ්ඤාසි අයං සො මථරො සස්ස මෙ උපජ්ඣාමො අභිණ්ණං කිත්තසමානො හොතිති ඉති ඡො ආගෑලො මථරස්ස ආරොචෙසි-
නිසිදනං ආදාසානි නිසිදනං භාෂ සද්දං චුළ්චනි අමාසිමං; මෙ රො පන වම්මබ්බං ගහෙත්වා අභොසි. **පිඤ්ඤො පිඤ්ඤානි** පච්ඡතො පච්ඡතො; **සිසානුලොකිති** යො උනාතභාගො පිඨිං පස්සනො නිනාභාගො සීඝ්‍රං පස්සනො ගච්ඡති අං සීඝ්‍රානු ලොකිති චුළචනි තාදිසො ග්‍රත්ථා අනුඤ්ඤා—මථරො හි කිථාසි සයං න පදසද්දනාස අච්චාසනො හුත්වා ගච්ඡනොපි පදසද්දෙන න බාධති * තාසං සමමාදනකාලොති ඤාත්වා පන න අච්චාසනො අකම්මනං නාම මහනං එකස්මිං යානෙ නිලීනං අපස්සනොන ආවුසො පුණ්ණ පුණ්ණානි අථාසුකසංග්ග ඝාතමෙත්වා හොතිති නිසි නාභාගං ජානනාත්ථං නාතිදුරෙ හුත්වා සීඝ්‍රානුලොකී අගමාසි-**දිවා විහාරං නිසිදිති** දිවා විහාරජාය නිසිදි; තත්ථ ආයස්සාපි පුණ්ණො උදිච්චානුග්‍රහණජලො සාරිපුත්තඤ්ඤොපි පුණ්ණඤ්ඤොපි සුච ණ්ණවිනොනා සාරිපුත්තඤ්ඤොපි පුණ්ණඤ්ඤොපි අරහත්ත ඵලසමාපන්නිං සමාපනොනා සාරිපුත්තඤ්ඤොපි පුණ්ණඤ්ඤොපි කප්පසතසහස්සං අභිනිහාරසමපනොනා සාරිපුත්තඤ්ඤොපි කප්ප සතසහස්සාසිකං අසංබෙය්‍යං පුණ්ණඤ්ඤොපි පටිසම්බද්ධපනොනා මහාබිණ්ණසමා සාරිපුත්තඤ්ඤොපි ඉති එකං කතකගුහං පටිඨා වෙ සිහාවිස එකං විජ්ඣනාසුමිං ඔතිණ්ණො වෙ වාගසා විස එකං සුපුප්ඵනසාලවනං පටිඨා වෙ ඡද්දනනගජරාජානො විස එකං සිම්බලිවනං පටිඨා වෙ සුපණ්ණරාජාදො විස එකං නරලාහ නායානං ආරුළුනා වෙ වෙස්සවණා විස එකං පණ්ඩකමලසිලං අභිනිසිනො වෙ සසකා විස එකවිමානඤ්ඤනරගනා වෙ හාරිහ මහාබුහුමානො විස ව නෙ වෙපි බ්‍රාහ්මණජලො වෙපි සුපණ්ණ වණ්ණො වෙපි සමාපන්නිලාභිනො වෙපි අභිනිහාරසමපනොනා වෙපි පටිසම්බද්ධපනොනා මහාබිණ්ණසමා එකං වතසණ්ඩං අනු පටිඨා තං වතසණ්ඩං සොහසිංසුග්ගාගමනි නො ආවුසො බුහු මඤ්ඤං වුසන්තිති ආවුසො කිං අරුහං භගවතො සන්තීකෙ භු ගමවරියං වුසන්තිති; ඉදං ආයස්මා සාරිපුත්තො තස්ස භගවත බුහුමාරියපාසං ජානනොපි කථාසමුඨාපනාත්ථං පුළුඡ පුරිමකථාස අප්පතිසිතාස හි පච්ඡමකථා න ජායති එතස්මා එවං පුළුඡ මෙත්වා අනුජානනොත්ථං එවමාවුසොති ආග-අභිසංසංගමස්සජ්ඣනං සොතු කාමො ආයස්මා සාරිපුත්තො කිංහුනො ආවුසො සීලවිසුච්ඡං භගවති බුහුමාරියං වුසන්ති පටිපාටියා සන්තතිසුඤ්ඤො පුළුඡ

* මථරො හි කිථාසි සන්තපදස්ස දන්තාස.

තාසං ච්ඡායකං වස්සතිමයො ච්ඡායකං ආයසො පන පුණෙණො
 යසො චතුපාරිසුඛිසීලාදිසු සිතස්සාපි බ්‍රහ්මචරියවාසො මන්තං පා
 පාදාණාති තසො නො ගිදං ආවුසොති සබ්බං පටිසම්ඵ—ණමස්සං
 මජ්ඣාමුසොති යදි සීලවිසුඛිආදිනං අන්තං බ්‍රහ්මචරියං න වුස්සති
 අථ කිමසං වුස්සතිහි වුද්දති; අනුපාදපටිතිබ්බානායං භො
 ආමුසොති එසං අනුපාද පරිනිබ්බානං නාම අපචයපරිනි
 බ්බාපාදෙව උපාදානාති ගහණුපෙයනව පච්චස්සපාදානං ගහණු
 පාදානං නාම සාමුපාදනාදිවතුංඛිධං පච්චස්සපාදානං නාම අව
 ජාපච්චයා සංඛාදාති එවං වුත්තපච්චයා තස්ම ගහණුපාදන
 වාදිනො ආචරියා අනුපාදපරිනිබ්බානානති චතුසු උපා
 දනෙසු අඤ්ඤාතරෙනපි කිම් ධම්මං අගෙහෙති පච්චතං අරහ
 තතඵලං අනුපාදපරිනිබ්බානානති කපේනති තං හි න ඵ උපා
 දනසම්පයුතං හුයා කම් ධම්මං උපාදියති කිලෙසානව
 පරිනිබ්බානෙන ජාතතො පරිනිබ්බානානති වුද්දති පච්චස්ස
 පාදනවාදිනො පන අනුපාදපරිනිබ්බානානති අපචයපරි
 නිබ්බානං පච්චයවසෙන අනුපායනං අසංඛතං අමනාධාතුදෙව
 අනුපාදපරිනිබ්බානානති කපේනති අයමනෙනා අයං කොටි
 අයං නිඛා අපචවයපරිනිබ්බානං පත්තස්ස හි බ්‍රහ්මචරියවාසො
 මන්තං පතෙනා නාම භොති තසො දේරො අනුපාද පරිනිබ්බා
 නානති ආහ. අථ නං අනුයුජ්ඣෙනා ආයසො සාරිපුත්තො
 කිත්තුබ්බො ආමුසො සීලවිසුඛි අනුපාදපරිනිබ්බානානති පුච්ඡං ආ
 රහි පුන ථේරො සබ්බං පරිවතෙහසි තථෙව පටිසම්ඵපිත්තං පරි
 යොසානො දෙසං දස්සෙතො සීලවිසුඛිමෙ ආවුසොති ආදිමහ.
 තස්ම පඤ්ඤාපෙයසාති යදි පඤ්ඤාපෙයස; සලපාදනංසෙව සමා
 නාං අනුපාද පටිතිබ්බානං පඤ්ඤාපෙයසාති සංගහණධම්ම
 මෙව නිලගහණධම්මං සප්පච්චයධම්මමෙව අප්පච්චයධම්මං සං
 බතධම්මමෙව අසංබතධම්මනති පඤ්ඤාපෙයසාති අන්තො; ඤ්ඤාදස්ස
 නවිසුඛියං පන සප්පච්චයධම්මමෙව අප්පච්චයධම්මං සංබතධම්ම
 මෙව අසංබතධම්මනති පඤ්ඤාපෙයසාති අයමෙවන්තො ගහෙනනෙබ්බා.
 සුමුඡ්ඡන්තො ආමුසොති එස්මි චට්ඨානුගතො ලොකියබාලපුමුඡ්ඡ
 නො දඬුබ්බො සො හි චතුපාරිසුඛිසීලමත්තස්සාපි අභාවතො ස
 බ්බස්සෙව අඤ්ඤානු ඉමෙහි ධම්මෙහි—මෙතනිහි යෙන කාරණෙ
 න එකමෙව පණ්ඩිතා උපමාය අන්තො අජානනති තෙන කාරණෙන
 උපමනෙන කරිස්සාමිති අන්තො; සත්තරජවිනිශානිති විනිත
 අස්සාජානියසුත්තෙ සත්තරජො; සාවදෙව විගහවිසුඛියාති
 ආමුසො අයං සීලවිසුඛිනාම යාවදෙව විතතවිසුඛියායාති නිස්ස
 කතච්චනමෙන. අයං පනෙත් අන්තො යාවදෙව විතතවිසුඛියංබා

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय.

[illegible]

විනිසු සංඛිතතං තං විසුඛිසු විචිතකං තසමා සාරිපුතානෙත්තො ස
 න්නවිසුඛියො පුච්ඡන්තො න අසුඛං පුප්පදසකථාවිඤ්ඤානි එව පුච්ඡ
 පුණ්ණෙත්තොති සත්තවිසුඛියො විසුඛිසුන්තො න අසුඛං වි
 සුඛෙත්ති දසකථාවිඤ්ඤානි එසංඝෙති ඉති උතොපෙතො ජා
 තිනා තිත්ථසුසලා හුත්වා විසසෙ පඤ්ඤං පුච්ඡංසු ජෙව විසසෙත්ත
 පුචාති චෙදිතබ්බං—තො නාමො ආසංඝාති න ථෙරො තස්ස
 නාමං න ජාතාති ජාතන්තොත්තං පන සමෙමාදිකුං ලභිස්සාමිති
 පුට්ඨි; කථං පන ආසංඝාතොති ඉදං පන ථෙරො සමෙමාදමා
 යො ආහ. මහානිපුමෙනාති මනනාදියා බ්‍රාහ්මණියා පුතො;
 සමානාති එත්තොති නිපාතමත්තං යථා සුතථා සාපකෙන
 විසාකානබ්බා එවමෙව විසාකානාති අයමෙත්ත සංඛෙසමෙත්ත; අනු
 මාස අනුමාසාති දසකථාවිඤ්ඤානි මහතෙත්තො අනුපවිසිත්තා;
 මෙලෙඤ්ඤෙනාති එත්තං මෙලං වුළුත්තං වත්තං අනුමානං වුළුමකං,
 වත්තං වුළුමකං සිසෙ කත්තා ආයත්තන්තං තත්තං නිසිද්ධත්තං පරිහර
 නෙන සමුත්තමාරි සමෙව දස්සනාය ලබෙස්සං එවං ලබිදස්සනම්පි
 නොසං ලාභො යෙව්නාති අසානපරිකමෙත්තො අති මහං සස්සනස්ස උපා
 යං දෙස්සමි එවං අපරිහරන්තොති පඤ්ඤං උපා පුච්ඡතුකාමෙන
 ධම්මං වා භොතුකාමෙන ථෙරො කත්තං සිත්තං සාධං නිසිත්තොති
 පරිසෙසන්තොති ච චිරිතබ්බං නොති එවං පරිහරන්තොති පන ඉදිඤ්ඤ
 නිවුත්තංකමෙත්තං සිසෙත්තං මිත්තොත්තං මහාරතො ආයමො නිසිද්ධ
 පෙත්තං සස්සනං ගොති පඤ්ඤං වා පුච්ඡතුං ධම්මං වා සොත්තං ඉති අසා
 නපරිකමෙත්තො අති මහං දස්සනස්ස උපායං දෙස්සමි සාමි. මහානාති
 ම පන මනාති සාරියා බ්‍රාහ්මණියා පුතොති ම පන ටං එවං සමුත්තම
 වාරි ජාතොති. සමුත්තමොති සමුත්තමොති ඉති එකපදෙත්තොති
 ආයත්තා පුණ්ණො සාරිපුතානෙත්තොති ඉදං ආහ. මහාරතොත්තො
 විස උකඛිති ථෙරස්ස හි ඉමස්මිං සාමො එකානධම්මකභාවො
 පාකමො අගොසි. අමුචං හි මනන්තොති වදමානො රාජසද්ධි
 සොති වදෙය්‍ය ගොණං ගතිපමාණොති වාපි සමුද්දසමානොති
 ආලොකං වදෙසුරියාලොකපමාණොති ඉතො පරං එතෙසං මහ
 න්නභාවකථා නාම නත්ති. සාවකම්පි මහාති වදන්තො සත්පට්ඨි
 භාගොති වදෙය්‍ය ඉතො පරං තස්ස මහන්තො නාම නත්ති ඉති,
 යත්තං පුණ්ණො එකපදෙත්තොති ථෙරං වදෙමකිලං ආගමං සමෙ
 තොති විස උකඛිති එතොත්තං නො නාපට්ඨිභාගෙසාති පට්ඨමති
 දුප්පත්තස්ස අපට්ඨිතො නාම නත්ති යාපනායං උපමා ආගමා තං
 න ආගරෙය්‍යාම අත්තමෙව කමෙය්‍යාම උපමාති අජානන්තො
 ආගරෙය්‍යත්ති අයමෙත්ත අධිපතායො අසිකථායං පන ඉදමපි පටි
 කඛිසිත්තං උපමා නාම බ්‍රහ්මානමපි සන්තිකෙ ආගරෙය්‍යාති ථෙරං

පණ්ණාස අපවිසමානෝ ඵලමානා?—අනුමාසං අනුමාසං පුට්ඨිකානි දසකඨාවක්ඛනි මගගෙවො ගගගෙවො පුට්ඨිකා; කිං පන පඤ්ඤාසං පුට්ඨිකං භාරියං උදග්ග විසංයුතනති|| උගගගෙවො සුච්ඡන්තො භාරියං විසංයුතං පන භාරියං සගෙතුසං සකාරණං කතො සුච්ඡන්තපි විසංයුතත්ථ භාරියංවෙව. සමනුමොදිංසුති සමානවිභක්තා හුතො අනුමොදිංසු; ඉති යථානුසංස්කාරව දෙසනා නිසිතාති.

උපවිනිශසුතානං මහාමහිං.

— xx —

ඵලමෙවසුතනති නිවාපසුතනං; තත්ථ හෙමාසිකොති යො මිහොනං ගහණස්ථාය අරඤ්ඤා තිණ්ඨිපාති වපති ඉදං තිණං බාදිකුං ආගතෙ මිගෙ සුඛං ගණ්ඨිසාමිති; නිවාපනති වපං; නිවුක්ඛනති x නිවාපිතං; මිහජානාති මිගසවා; අනුපබ්ජනාති අනුප විසිතො; මුට්ඨිකාති තණ්ඤාමුට්ඨිකාය මුට්ඨිකා; තණ්ඤාය භදයං පවිසිතො මුට්ඨිකාකාරං පාපිතාත් අභො. මදං ආපජ්ජිසංගාතිති මානමදං ආපජ්ජස්සනති; සමාදනති විසංඝායතිභාවං; සමාකාමකරස්සො හවිසංගාතිති යථා ඉට්ඨස්සාමි තථා කාතබ්බො හවිසංගාති; අමුක්ඛිං නිවාපෙති ඉමස්මිං නිවාපඨාගො; එකං කිරි නිවාපතිණං නාම අත්ථි නිදසභදදකං තං යථා නිදසභ හොති තථා තථා නිවාරණං * විය ලෙසමාලා විය ව එකකණං හොති තං ලදදකා එකස්මිං උදකථාසුකඨාගො කපිතො වපිතො වතිං කතො වාරං යොජෙතො රකඛති අථ යද මහානිදසෙ සබ්බතිණාති සුභබාති හොනති ජිවාංගෙමනමතතමපි උදකං දුලභං හොති තද මිගජානා සුඛතිණාති වෙව පුරාණපණ්ණානි ව බාදනතා ක මපමානා විය විචරනතා නිවාපතිණස්ස ගතො කාසිතො වධබන්තාදිති අතණ්ඨිතො වතිං අපේක්ඛාභීරනතා පටිසනති තෙසං හි නිවාපතිණං අතිවිස පියං හොති මනාපං නෙවාපිකො තො දිස්වා වෙ තීති දිවසාති පමනෙතා විය හොති වාරං විවරිතො තිස්සති අනෙතා නිවාපඨාගො තතිං තතිං උදකආවාටකාපි හොනති මිගා විවච්චාරෙත පවිසිතො බාදිතමතතකං පිතකමතතමෙව කතො ප කකමනති පුන දිවසෙ කිම් න කරොනතිත් කණ්ණෙ වාලයමානා බාදිතො පිවිතො අරඤ්ඤා † ගව්ජනති පුන දිවසෙ කොපි කිම් කතතා තස්මිති යාවදත්ථං බාදිතො පිවිතො මණ්ඩලගුලිං පටි සිත්තො නිපජ්ජනති ලදදකා තෙසං පමතතභාවං ඤාතො වාරං පි බාය සමුපරිවාරෙතො කොටිතො පඨාය කොටෙතො ගව්ජනති

x නිවුක්ඛනං. * නිවාපං. † අතරමානා.

ඉමි තෙ තරුණි නිවාපෙ නෙවාපකසු සථානාමකරණියා භිමි
 හති. ආත්ම භික්ෂුවෙති භික්ෂුවෙ තෙසු මගජාතෙසු; පඤ්චා මිඤ්ඤ
 ඡායාති මිත්තානා පඨමා දුතියා නාම නතී ගගවා පන ආ
 ගත පටිපාටියා වජ්ජන යපෙපතො පඨමා දුතියා තතියා වතුභාසි
 නාම. ආරොපෙතො දසෙසසි. ඉඛානුකාමාති සථානාම. කතානිමි
 හාවතො. විසිභාවොසෙවති එත් ඉතීති ව ආනුභාවොති ව අසී
 පෙපතො; ගසෙසායාති හසෙතු හොගතො; බලමිදිසනති අප
 රාපර. සමරණකවාසොධාතු පරිභාසිති අඤ්ඤා; උපනිසාස
 ආසං. කප්පෙසාමාති අනෙකා නිපජ්ජිතො බාදනානං හය
 මෙව බාහිරණො ආගන්තො බාදනානමපි හයමෙව මයං පන
 අමු නිවාපසානං නිසාස සන්ත්තන එකමනෙතන ආසං කප්ප
 යසාමාති විතතියං. උපනිසාස ආසං කප්පියංසුති පුද්ගලා නාම
 නසබ්බකාලං අප්පවජ්ජා නොති මයං තත් මන්තලගුමෙසු ව
 චිතිපාදෙසු ව නිපජ්ජිතො එතෙසු මුඛධොවනත්. වා ආහාරකී
 චිතිකරණං වා පක්කනෙතසු නිවාපවජ්ජං පමිසිතො බාදිතම
 තතානා සිතමතතකං කතො අවිභාසං වසනසානං පටිසිසාමාති නී
 වාපවජ්ජං උපනිසාස ගහණෙසු ගුමිච්චිපාදදිසු ආසං කප්ප
 යංසු. භුජංසුති වුත්තනසෙන පුද්ගලානං පමාදකාලං සදා සිස
 සිසං පටිසිතො භුජංසු. කෙමුගිනොති සිකිතිකකොටිකා; ඉමි
 මයනාති ඉතිමනා විය; පරජනාති යකබා; ඉමෙ න මිඤ්ඤානාති
 ආගනිමාති ඉමිනා නාම ධාතෙන ආගමිනති අමුත ගමිනතිති
 ඉදං තෙසං න ජානාමි; දණ්ඩවාකරාසීති දණ්ඩවාකරජාලෙන; සම
 නා සප්පදසං අනුපට්ඨාපරසුනති අතිමායාවිනො එතෙ න දුරං
 ගමිසානති සනතිකෙසෙව නිපනානා හවිසානතිති නිවාපබෙතන
 යස සමනා සප්පදෙසං මගනං. මකාසං අනුපරිවාරෙසු. අදද
 සෙසුනති එවං පරිවාරෙතො වාකරජාලං සමනතො වාලෙතො
 ගලොකෙනා අද්දසංසු. සෙසෙති යසමි ධාතෙ තෙ භාසං අග
 මංසු නං ධාතං අද්දසංසුති අඤ්ඤා; සන්ත්තන මයං සෙසෙ අභතිති
 තෙ කිර එවං විතතියංසු අනෙකා නිපජ්ජිතො අනෙකා බාදනා
 නමපි හයං බාහිරණො ආගන්තො බාදනානමපි සනතිකෙ වසි
 තො බාදනානමපි හයමෙව තෙපිඤ්ඤ වාකරජාලෙන පරිකිම්පිතො
 භුතිතාසෙව තෙන තෙසං එතදහෙසි සන්ත්තන මයං යත්තෙ
 වාපිකසු ව නෙවාපිකපරියාස ව අගති අමිතයො තත්තාසං කප්ප
 යසාමාති—අඤ්ඤා සෙසෙසානති නි තෙනා දුරවාසිනො අඤ්ඤා
 හට්ඨසානති; තෙ හට්ඨිනා අඤ්ඤාති තෙපි හට්ඨිනා අඤ්ඤා
 තෙනා දුරවාසිනොපි හට්ඨසානති. එමි ඉමි. නිවාසං නිවුත්තනං
 සබ්බිභාසං මිගජානා පිමිසානතිති එවං ඉමං අවෙහති නිවුත්තනං

නිවාසං සබ්බෙ භික්ඛවො මහසංඝං විසායාසංගාමි පටිච්ඡේ
 සංගාමි; අප්පුසෙකකම්මානාමාති තෙසං ගතොති අව්‍යාච්චා භාව
 යනාම; යථා යථා ආගව්‍යන්තොසු හි තරුණපාත්‍රකො වා මහලල
 කොවා දුබ්බලොවා යුථපරිථිනො වා සක්කා හොති ලබ්බං අනාගච්ඡ
 භන්තිසු කිම් නාහි. අප්පුසෙකකම්මං බෝ හික්ඛවෙති එවං විනො
 නා අව්‍යාච්චා අහෙසුං; අමුං නිවාසං නිවුත්තං මාරුසං අමුහි වලො
 කාමිසාහිති එහි නිවාපොති වා ලොකාමිසාහිති වා වට්ටාමිසාහි
 තානං පමත්තං කාමානාවෙවෙත්තුං අබ්බවනං; මාරො න ව බිජාති
 චිස කාමගුණෙ චස්සන්තා ආතිශයති කාමගුණෙ හිමානං පන
 උපරි වසං වහෙතති තාමසං කාමගුණා මාරුසං නිවාසං නාම
 හොන්ති. තෙන වුත්තං අමුං නිවාසං නිවුත්තං මාරුසාති—න
 සප්පුමිමිංසු මාරුසං ඉමානුභාවාති මාරුසං වසං තො අහෙසුං
 යථා කාමකරණියාසි; අයං සපුත්තහරියපබ්බජ්‍යාය ආගතා උ
 පමා. මෙතො පිමුහති පටිච්ඡායෙති එහි මෙතො පිමුත්තනාම
 අරහෙසු චස්සාමිති උපන්තා අසාසයො හො පරිත්‍යායීති අහේ;
 නපුසමෙ අහං හික්ඛවෙ ඉමෙ දුග්ගිහෙති අයං බ්‍රාහ්මණධම්මක
 පබ්බජ්‍යාය ආගතා උපමා; බ්‍රාහ්මණා හි අභිවත්තාලිසංවසා
 නි කොමාරං බ්‍රහ්මචරියං වරිනා වට්ටපච්ඡද්දහයෙන පවෙණිං
 සප්පිසාමාති ධනං පරියෙසිනා හරියං ගහෙතා අගාරමජෙක
 වසන්තා එකාමි පුතො ජාතො අහිංසාසමපනා වට්ටං න උච්ඡ
 නානං පවෙණි සට්ඨාහි පුත නිකමිත්වා පබ්බජන්ති වා තමෙව
 වා සකලත්තවාසං වසන්ති. එවං හිතො හික්ඛවෙ කානිසාපි සම
 ඤ්ඛාගමණං න සප්පුමිමිංසුති පුරිමා චිත්තෙති මාරුසං ඉධානු
 භාවා න මුමිංසු යථාකාමකරණියා වා අහෙසුං; කිං පන තො
 අකංසුති ගාමනිගමරාජධානියො ඔසරිනා තෙසු තෙසු ආරාම
 යානාධිපතෙසු අසංචං මාපනා නිවසන්තා සුලලරුකෙ හත්ති
 අසාරථසිප්පාදීහි නානප්පකාරාති සිප්පාති සිසුබාපෙසුං ඉති
 තෙ වාකරජාලෙන තනියා මිගජානා චිස මාරුසං පාචිමනො දිසි
 ජාලෙන පරික්ඛන්තා යථාකාමකරණියා අහෙසුං—නපුසමෙ අහං
 හික්ඛවෙ ඉමෙ චක්ඛුසෙති අයං ඉමසං සාසනස්ස උපමා ආගතා;
 අධිමනාසි මාරුතාති න මාරුසං අකමිති හිතේ විපස්සනාපාදකත්තං
 නං සමාපන්තස්ස පන හික්ඛනො ඉමං නාම ආරම්භං ජස්සාය
 විනාං වත්තතිති මාරො පසයිතුං න සකෙකාති තෙන වුත්තං
 අකමකාසි මාරුතාති. අසදං ඩබ්බාමා මාරුතකුන්තාති. තෙනෙව පරි
 යායෙන යථා මාරුසං එකමුං අපදං හොති නිපදං පප්පතිසං
 නිරුරුමෙණං එවං වට්ටාහි අහේ. අදස්සන්තං ගතො සංඝම

නොති තෙනෙව පරිසරෙන මාර්ගස්ස පාඨමනො අදස්සනං ගතො න ති සො අගතනො මංඝවකුන්තා තස්ස විපස්සනාපාද කජ්ඣානං සමාපනාස්ස භික්ඛුනො ඤාණසරිරං දට්ඨං සකෙකා ති; පඤ්ඤාස මස්ස දිස්වාති මහපඤ්ඤාය වත්තාරි අරියවමානි දිස්වා වත්තාරො ආසවා පරිකබ්ඡා හොනති. තිණිණො ලොකෙ විසන්තිකන්ති ලොකෙ සත්තවිසත්තභාවෙන විසන්තිකාති එවං සභ්බං ගතං අථවා විසත්තිකාති චේතනාසේන විසන්තිකා විසන්ති විසත්තිකා විසමුලාති විසන්තිකා විසමුලාති විසත්තිකා විසපරි ඡභාගාති විසත්තිකා විසාලා වා පන සා තණ්හා රූපෙ සඤ්ඤ නකේ රසෙ ථොඨබ්බෙති විසත්තිකා එව මාති විසත්තිකාසභ්බං ගතං තණ්හං තිණ්ණං නිත්තිණ්ණං උපාතිණ්ණං ගෙන වුට්ඨති තිණ්ණං ලොකෙ විසත්තිකන්ති.

නිවාසස්සනා සමමිං.

—(X)—

එවමෙමසුනන්ති පාසරාසිසුන්තා; තඤ්ඤාසාධුමස්ස ආවුසොති ආයාචනා භණන්ති එතෙ කිර පම සනා භික්ඛු ජනපදවාසිනො දසබ්ලං පාසිසාමාති සාවච්චිං අනුප්පන්නා දස්සනං පන එතෙහි ලබං ධර්මකථං න තාව පුණන්ති තෙ සජ්ජාරවෙන අමොකං භාග්ග ධර්මකථං කථෙවාති වන්තුං න සකෙකානති බුඩ්ධි හි ගරු හොනති. එකමාරිකො සිහො මිගරාජා වීස පභින්නාකුප්පරො වීස එණකතආසිවිසො වීස අග්ගකබ්බො වීස ව දුරාසද්—වුත්තමයි වෙතං=

“ආසිවිසො යථා ඤාතො මිගරාජා එ කෙසරි

නාහො ව කුප්පරො දනති එබ්බං බුඩ්ධි දුරාසද්” ති.

එවං දුරාසදන්තා සර්පරං තෙ භික්ඛු සංගං යාමිතුං අසකෙකා නනා ආසාදනං ආනන්දං යාමමානා සාධු මස්ස ආවුසොති ආභංගු. අඤ්ඤාසාමාති අපි නාව ලභස්සාථ; කසවා පන ථෙරො තෙ භික්ඛු රථිමිකස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අස්සමං උපකම්බමෙස්සථාති ආග පාකටකිරි යායාස දසබ්ලස්ස හි කිරිසා ථෙරස්ස පාකටා භොති ජානාති ථෙරො ව අජ්ජ සභ්බා ඡන්තවතො වසිත්වා පුබ්බාරාමෙ දිවා විහාරං කරස්සති අජ්ජ එකකොට පිණ්ඩාස පටිසිස්සති අජ්ජ භික්ඛුසභ්බපරිවුතො ඉමස්මිං කාලෙ ජනපදවාසිකං නිබ්බුමස්සත්තීති කිං පනස්ස එවං ජානනඤ්ඤා චෙතොපරිසඤ්ඤා අත්ති නඤ්ඤා අනුමානබුඩ්ධියා පන කතකිරියාස නස්සහාතෙන ජානාති යං හි දිවං භගවා ඡන්තව තෙ වසිත්වා ‘පුබ්බාරාමෙ දිවා විහාරං කාතුකාමො හොති කද

‡ චෙතොපරියාස

[illegible]

මහාසාවකානං සිරිගබ්බානං මජ්ඣිමනිකායෙ සිරිගබ්බො අහොසි
 ථෙරො වාරං විවරිතො අනෙකාගබ්බං සමමජ්ඣො මාලාකව්වරං
 නිගරිතො මමපිදං පඤ්ඤාපෙඤ්ඤා සමුදාසඤ්ඤා අදාසි සඤ්ඤා සිරිග
 බ්බං පටිපිඨො දකඤ්ඤොන පසෙසන සමො සමපජානො සිහ
 පෙසො උපගමම දරථං පටිපසසසමෙතො උසාය ඵලසමාපහණිං
 අපෙපඤ්ඤා නිසීදිතො සායණසමයෙ තතො වුච්ඡාය නං සඤ්ඤා
 වුත්තං පටිපලානා වුච්ඡානොති. පටිපිඨකුණාති සොති වුච්ඡායොති
 කාදිති ගහනාති උඤ්ඤොනොති බලකමුලාදිති* සංසන්තො
 නිහායති සො නිහායතිති වුච්ඡායොති නථා අකතො පකතිසාව නිහා
 යති සො පටිපිඨකුණාති වුච්ඡායොති—හසවතො ව සිරිතර නථා ගරිත
 බ්බං රජොපලං නාම නුපලිමපති උතුගහණන්තං පන හගවා
 කෙවලං උදකෙ මතරති තෙනාග ගතනාති පටිපිඨකුණාති. පුඤ්ඤ
 කොඤ්ඤොති පාටිනකොඤ්ඤොති; සාවස්සං නිර විහාරො කදුචි
 මහානොති කදුචි බුද්ධොති නථා හි සො විපසිසං හාවතො කා
 ලෙ යොජනිකො අහොසි සිබ්බං නිහානපපමාණො වෙසසනු
 සං අධිකොජනිකො කදුසකසං ගවුත්තපමාණො කොනාගම
 ආසං අධිකානුත්තපමාණො කසංපසං විසතිඋසහපමාණො
 අධිකං හගවතො කාලෙ අකකරිසපමාණො ජානො—තමපි
 නගරං තසං විහාරස්ස කදුචි පාටිනතො තොති කදුචි දකඤ්ඤ
 තො කදුචි පටිමතො කදුචි උත්තරතො ජොතවනගකුචියං
 පන වතුණණං මමපාදනං පතිතීතසානං අවල මෙව වාහාරි හි
 අවලවෙතිසථානාති නාම මහාබෝධිපුරානකසානං ඉසිපතනෙ
 ධම්මවක්කපවත්තනසානං සංකසංගතරවාතර දෙවොරොගන
 කාලෙ සොපාතස්ස පතිතීතසානං මමපාදසානනති. අයං පන පුබ්බ
 කොඤ්ඤොති කසංපදසමලස්ස විසතිඋසහවිහාරකාලෙ පාටිනවා
 රෙ අහොසි සො ඉදුතිපි පුබ්බකොඤ්ඤොති පඤ්ඤාති කසං
 පඤ්ඤා කාලෙ අවිඤ්ඤාතරං පටිකඤ්ඤාති සඤ්ඤානා පුබ්බ
 කොඤ්ඤොති පඤ්ඤා උදකෙන හිඤ්ඤා මහනං උදකදහං මාපෙසි
 සමතින්තං අනුපුබ්බගමිතරං තන්තං එකං රඤ්ඤා නිහානතින්තං එකං
 නාගරානං එකං හිකුඤ්ඤාති එකං බුච්ඡානනති එවං පාටිච්ඡානනති
 නිහානතින්තාති හොනති රමනීයතාති විපසකිණ්ණරජතපට්ඨසදි
 සවාලිකාති—ඉති හගවා ආයාසො ආනාදොති සංගොති අයං එව
 රාපො පුබ්බකොඤ්ඤොති තනුපසංකමි ගතනාති පටිපිඨකුණාති—අථ ආ
 යාමා ආනාදො උදකසානං උපනාමෙති හගවා රතනපුපට්ඨං අප
 තෙඤ්ඤා උදකසානං නිවාසෙසි ථෙරො දුපට්ඨන සඤ්ඤා මහා

* බලකමුලාදිති.

විවරං අනුනතො හත්තං අකාසි හතවා උදකං ඔතරි සහො
 කරණනොටසං උදකං ඔවජකච්ඡා සහෙති සුවණ්ණවණ්ණං
 අනුසං යනනනාලිකාසි සුවණ්ණරසධාරාසියං සනාතො ලො විය
 සුවණ්ණපටපසාරණකාලො විය ච අහොසි අථ හතවතො නතා
 නවතො දහොති නතොති පවුග්ගණ්ණසං ථෙරො රතන
 දුපටං උපනෙසි හතවා නා නිවාසොති වජ්ජලාසාදිසං
 කායබන්ධනං බන්ධිති මහාවිවරං අනුනතො සංහරිති පද්ම
 ගන්ධසද්ධං කන්ධං උපනිගමි සුකම්ණ්ණස්ස ගහොති අභාසි තෙන
 වුග්ගං පුබ්බකොසයක ගහොති පටිසිච්චිති එකවිවරො අභාසිති—
 එවං සිතංසං පන හතවතො සරීරං විකසිතකමුලපාලසරං
 සබ්බජාලිපුලපාරිඡ්ඡන්තං විය තාරාමරිපිටිකවමිට ගහන
 තලං සිරියා අවගාමනං විය විරොච්ඡි බාමසනාපරිකෙකප
 විලාසිති එසං වතනිංසවරලකුණ්ණොලා ගන්ථිති සපිතවතනිංස
 වන්දනොධා විය වතනිංසපුරිසමාසොලා විය පටිපාටියා සපිත
 වතනිංසවකකවතනිංසදෙවරාජවතනිංසමාසොලා විය ච
 අති විය විරොච්ඡි වණ්ණනා භූමි නාමෙසා එවරුපෙසු ධාතොසු
 බුධානං සරීරවණ්ණං වා ගුණවණ්ණං වා වුණ්ණිකාපදෙති ගාථා
 පදෙති වා අත්ථ උපමාසො ච කාරණාති ච ආහරිති පටිබලොන
 ධර්මකපිකොන පුරොති කපොතං වට්ඨති එවරුපෙසු හි ධාතොසු
 ධර්මකපිකංසා ථෙවො වෙදිහසෙවො ගහොති සුබ්බපසමාසො
 නිපුබ්බහාවං පකතිහාවං ගමයමානො; නිරුද්ධාති කුරුමානො
 සුඛාසාමානොති අත්ථො තොදකෙ හතෙත විවරං පාරුපනංසං
 විවරෙ කණ්ණිකා උච්ඡානති පරිකුර්ගණ්ණං දුස්සති බුධානං
 පන සරීරෙ රජොජලං න උපලිච්ඡති පද්මපතෙත පකඛන්ත
 උදබ්භු විය උදකං විනිවච්චිති ගමති එවං සතෙතපි සිකුරා
 ගාරවතාස හතවා පබ්බජිතවතං නාමෙතනති මහාවිවරං
 උහොසු කණ්ණස්ස ගහොති පුරොති කායං පටිපාදෙති අභාසි
 තස්මිං බණ්ණ ථෙරො විතෙතසි හතවා මහාවිවරං පාරුච්චිති
 මහාරමාතුපාසාදං ආරක්ඛ ගමනාභිනිසාරණො පභාස දුගතිවතන
 සො හවිස්සති බුධානං හි අධිප්පාසකොපනං නාම එකවාරිකසි
 ගස්ස ගහණ්ණං හත්ථපසාරණං විය පභිනාටරවාරණංසං
 සොණ්ඩාස පරාමසනං විය උග්ගතෙජස්ස ආසිවිසස්ස භිවාස ගහ
 ණං විය ච හාරියං හොති ඉධෙව රම්මස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අස්ස
 මස්ස වණ්ණං කපොති තත්ථ ගමනත්ථාස හතවතනං යාවිස්සාමිති
 සො තථා අකාසි—තෙන වුතනං අභිකො අසංඝො ආනංසො—පප—
 අනුකම්මං උපාදාසාති තත්ථ අනුකම්මං උපාදාසාති හතවතො

සමමුඛ, ධම්මකථං සොස්සාමානි නං අස්සමං ගතානං පචනනං
 හික්කුසකානං අනුකම්පං පටිච්ච නොසු කාරුඤ්ඤං කාමාභි අපේඤ්ඤා,
 ධම්මිසා කාමාසාහි දසසු පාරමිතාසු අඤ්ඤතරපාරමියා වෙච්ච
 මහාභිතික්කමණස්ස ච මණණං කථයමානා සංගතිසිත්තා ගොතන්
 ආගමස්මානොති මලොක්කයමානා; අහං බුද්ධොති සහසා අපච්චි
 සිත්වා යාච සා කථා න නිසාසි තාව අභිසිති අපේඤ්ඤා. අග්ගලං
 ආනොතෙට්ඨිති අගගනබෙන කවාටෙ සඤ්ඤං අදාසි; විමට්ටෙසුගි
 සොතං මදගිත්ථාව නිසිත්තාහතා තංබුණේයෙව ආගතො විටරිංසු;
 සඤ්ඤානො ආසනොති බුද්ධිකාලෙ කීර යථ යථ ඵසොපි භික්කු
 විහරති තථ සබ්බථ බුද්ධියනං පඤ්ඤාතතමෙව ගොති කසමා හග
 ඩා කීර අතතො සනත්තෙ කමමථානං ගතෙත්වා ඵාසුකථානො
 විහරන්තො මනසි කතොති අසුකො මයහං සනත්තෙ කාමෙථානං
 ගතෙත්වා ගතො අසකසි නුබො විසෙසං නිබ්බන්තොහං නොති අථ
 නා පස්සගි කමදථානං විස්සයේත්වා අකුසලවිතකකං වා වායකක
 යමානං නතො කථං හි නාම මාදිසස්ස සත්ථ සනත්තෙ කාමෙථා
 නං ගතෙත්වා විහරන්තං ඉමං කුලපුත්තං අකුසලවිතකකා අභිහ
 විත්වා අනමනගෙ වට්ටදකෙබ්බ සංසාරෙහිති තස්ස අනුගතෙත්වා
 තපේච්ච අතතානං දසෙස්සත්වා නං කුලපුත්තං මට්ඨිත්වා ආකාසං උපප
 නිත්වා පුත අතතනො වසනථානමෙව ගවේත් අපේච්ච මට්ඨිස
 ථානා නෙ හික්කු විතතයිංසු සත්ථා අග්ගකං වචනං ජාතිත්වා අභ්භා
 යං සමිපෙ සිතංයෙව අතතානං දසෙස්සති තස්මිං බණේ හතෙත
 ඉධ නිසීදථ ඉධ නිසීදථාති ආසනපරියෙසනං නාම භාගොති නෙ
 ආසනං පඤ්ඤාපෙත්වා, විහරන්ති යස්ස පීඨං අසී සො නං පඤ්ඤා
 පෙති යස්ස නස්මි සො මමං වා ඵලකං වා කසිකං වා පාසානං වා
 වාලකපුජං වා පඤ්ඤාපෙති අලභමානො පුරාණපණණානිපි සංක
 ඛිසිත්වා තත්ථ පංසුකුලං පඤ්චිත්වා ධුපෙතීති ඉධ පන පකතිපඤ්ඤ
 තතමෙව ආසනං අගොසි තංසකියං පඤ්ඤාතෙත ආසනෙ නිසී
 දීති. කාසනුස්ථාති කතමාය කථාය සනතිසිත්තා හවථාති අපේඤ්ඤා;
 කායකෙත්ථානිපි පාළි තස්සා කතමායනු ඵස්ථාති අපේඤ්ඤා. කාය
 නෙත්ථානිපි පාළි තස්සා පුරිමොයෙවත්ථො. අනගරාකථාති කමම
 ථානමනසිකාරඋදෙසපරිපුට්ඨාදීනං අතතරා අඤ්ඤ ඵකා කථා;
 විපසකතාති මම ආනමනපට්ඨො අපරිනික්ඛිතා සිබං අප්පත්තා; අථ
 හගවා අනුසන්තොති අථ ඵතස්මිං කාලෙ හගවා ආගතො;
 ඔමමි මා කාමාති දසකථාවත්ථුනිසිත්වා ධම්මකථා; අභිසො මා හු
 ණ්ඨිගොමොති ඵස්ථ පන දුතියජ්ඣානමි අරියො කුණ්ඨිගාවො
 මුලකමමථානමි තස්මා තං කායං අපෙත්වා නිසින්නොපි මුල
 කාමෙථානං ගතෙත්වා නිසින්නොපි හික්කු අරියෙන කුණ්ඨිගාවෙන

නිසිනෙකැති වෙදිතබ්බො...වෙමි. භික්ඛවෙ භෙදිසෙසසානාති
 කො අනුසංඝි තෙ භික්ඛු භගවතො සමුඛාධා ධම්මකථං සොය්‍යාමාති
 ථෙරස්ස භාරමකංසු ථෙරො තෙසං අය්‍යමගමනං අකාසි තෙ තස්ස
 නිසිදිමො අභිරුත්තානකපිකා හුත්වා ධම්මො කථාය නිසිදිංසු අථ
 භගවා අයං තුවහාකං පරියෙසනා අරියාපරියෙසනා නාමාති දසෙස
 තුං ඉමං දෙසනං ආරභී. තස්ස ඝානමා ම භික්ඛවෙ අනාදිසාපදිසෙ
 සසානාති එස්ස යථා මහසකුසලො පුරිසො පඨමං වජ්ජෙනබ්බං
 අපායමග්ගං දසෙසනෙතා වාමං මුළුත්වා දකඛණං ගණනාති වදන්ති
 එවං භගවා දෙසනාකුසලතාය පඨමං වජ්ජෙනබ්බං අනාර්යපරි
 යෙසනං ආවිකක්ඛිත්වා පච්ඡා ඉතරං ආවිකක්ඛිස්සාමිති උදෙසානු
 කතමං භික්ඛුත්වා එවමාග. ජාතිධම්මොති ජායතයහාවො; ජරා
 ඛණ්ඩොති ජීරණයහාවො; ව්‍යාධිධම්මොති ව්‍යාධියහාවො; * මරණ
 ඛණ්ඩොති මරණයහාවො; කොකාලධම්මොති කොවනකයහාවො;
 සංකිලෙසධම්මොති සංකිලෙසනසහාවො; සුත්තභග්ගිකනති පුත්තා
 ව හරියා ව; එසනෙයො සබ්බස්ස—ජාතාරුපරජනනති එස්ස පන
 ජාතාරුපනති සුවණ්ණං. රජනනති යං කිසි වොහාරුපගලොභවා
 සකාදි. ජාතිධම්මො ගෙගෙහ භික්ඛවෙ උපධිසෙසාති එතෙ පචකාම
 ගුණුපධිසො නාම ගොනති තෙ සබ්බෙපි ජාතිධම්මාති දසෙසති;
 ව්‍යාධිධම්මවාරාදිසු ජාතාරුපරජනං න ගතිතං නගෙනස්ස සීහරො
 ගාදෙයො ඛ්‍යාධිසො නාම ගොනති න සහතානං ඒය වුත්තිසම්බාතං
 මරණං න සොකකා උපපජ්ජති අයාදි පන සංකිලෙසෙති සංකිලි
 ස්සාතීති සංකිලෙසධම්මවොතෙ ගතිතං තථා උතුසමුඛානතතා ජාති
 ධම්මවොතෙ මලං ගහෙත්වා ජීරණනො ජරාධම්මවොතෙ ව. අඝං භික්ඛ
 වෙ අනිසාපදිසෙසසානාති භික්ඛවෙ අයං සයං නිදෙසසකායපි අරි
 යෙති පරියෙසිතබ්බතායපි අරියපරියෙසනාති වෙදිතබ්බා; අනාදිසි
 සුදං භික්ඛවෙති කයමා ආරභී මූලතො පඨාය මහාභිනිකුමනං
 දසෙසතුං එවං කීරස්ස අගොසි භික්ඛවෙ අගමපි පුබ්බෙ අනාර්ය
 පරියෙසනං පරියෙසිත්වා සවාහං තං පභාය අරියපරියෙසනං පරි
 යෙසිත්වා සබ්බඤ්ඤාතං පනෙතා පචට්ඨස්සාපි අනාර්යපරියෙසනං
 පරියෙසිංසු තෙ තං පභාය අරියපරියෙසනං පරියෙසිත්වා බිණ්ණසට්ඨ
 භුමීං පතතා තුමෙහපි තුමෙව මග්ගං ආරුලො අරියපරියෙසනං
 තුවහාකං පරියෙසනාති මූලතො පඨාය අතභනො මහාභිනිකුම
 මනං දසෙසතුං ඉමං දෙසනං ආරභී. තස්ස දහරොව සමාසොති
 තාරුණ්ණව සමානො; සුසුකාලසෙසසාති සුවිට්ඨ කාලසෙකො;
 අජ්නවණ්ණකෙසො හුත්වාති අප්ඨො. හදෙදනාති x ලබ්බෙනා; පඬ

* ව්‍යාධිය නසහාවො. x හදනාති.

මේක මසඝාති නිශ්ශංක වසානං පඨමවසෙතා: අනාමිකානානාති
අතිවිජ්ජා නානාං; අනාදරසේව සාමිවචනං. අසසුනි මුසේ එතෙසනාති
අසසුමුඛා තෙසං අස්සමුඛානාං; අසසුකිලිනාමුඛානානාති අසේවා.
රුද්දගානානාති කඤ්චා රොදමානානාං; කිං කුසලගමෙසිති * කිං
කුසලනාති ගවෙසමානො; අනුනතරං සනතිවරපදනාති උත්තමං
සනතිසම්මානං වරපදං; නිබ්බානං පරියෙසමානොති අසේවා—
සෙති ආලාපොති එව ආලාපොති නස්ස නාමං දීඨපිඨගලො කීර
සො තෙනස්ස ආලාපොති නාමං අභිගාමි. කාලාමොති ගොතනාං;
විහරනාසසමාති විහරතු ආයසමා; සයම් විඤ්ඤා පුට්ඨොති
යයමි. ධරෙව පණ්ඩිතො සුරියො; සකං ආවේසකානාති අත්තනො
ආවරියසමයං; උසසමපස්ස විහරෙසොති පටිලක්ඛිතා විහරෙය්ස;
එත්තාවතානෙන ඔකාසො කතො ගොති. ධම්මනාති තං
තෙසං භිමසනානාති; පරියාපුණ්ණාති සුචා උග්ගණ්ණි; ධම්මසහ
මනෙතනාති තෙන වුත්තස්ස පටිලාභනාසේ. ඔසපහරණමනෙතනා;
අපරාපරං තස්ස ඔසවරණමනනෙතනාති අසේවා. උපිනලාසන
මනෙතනාති තෙන උපිතස්ස පටිලපනමනනෙතනා; යුග්ගමාද
නාති ජානාමිති වාදං; මේඨමාදනාති වීරහාවවාදං; මේඨො අහ
මෙඨාති එතං වචනං; අහමෙව අසෙසු වාති න කෙවලො අහං
අසෙසුසි ඔහු එවං වදනාති; සෙසුලං සමාමනනෙතනාති පසෙසු
ස අසමස්තාසු සුමෙත සමාමනනෙතනෙව; මොඛිසනො කීර
වාමාස ධරමං උග්ගණ්ණනෙතනාසෙව න කාලාමස්ස වාමාපරියත්ති
මත්තමෙව අයමි. ධරෙව අඩා එස සත්තනාං සමාපත්තීනං ලාභීති
අසෙසුසි තෙනස්ස එතදගොසි. ආකිච්ඤ්ඤාසනානං පමෙදෙසිති
ආකිච්ඤ්ඤාසනපරියොසානා සත්තසමාපත්තියො මා ජානා
පෙසි: සමාති ඉමෙසං සත්තනානං සමාපත්තීනං නිබ්බත්තනාසො
සමා; විරියාදිසුචි එතෙවනාසො. සද්දසනෙතනාති පයොනං කතර
ය්සා; න විරෙසොව තං ධරමං සයං අභිඤ්ඤා සමස්තාසු උස
සමපස්ස විහාසිනාති මොඛිසනො විරියං පග්ගනෙතො කතිපා
ගිතොසව සත්තසුචණ්ණිතියොතිසො සම්මාපෙතනො විය සත්ත
සමාපත්තියො නිබ්බත්තසි තස්මා එවමාහ ලාභා නො ආවුසො
ති අනස්සයනො කීරෙස කාලාමො තිස්මා අයං අවුත්තාගතො
කීනාති කාමා ඉමං ධරමං නිබ්බත්තසිති උසුසං අකාමා පස
නොනා පසාදං පමෙදෙතොනා එවමාහ—උත්තමං සංගා ඉමිං
ගණිං පටිකරාමාති මහා අයං ගණිං මෙපි ජානා පරිහරාමාති

* කිං කුසලං ගවෙසිති

විචාරි ගණකය සංකූලං අදාසි. අභවසි සත්තනනං සමාපනතිනං
ලාභී මහාපුරිසොපි සත්තනනාමෙව එතතකා නාම මහාපුරිසයා
සත්තනිකෙ පරික්මමං උග්ගණකථ එතතකා මෙයානති මජ්ඣික
භිද්දිමා අදාසි. උලාරාසාති උත්තමාය; පුජාසාති කාලාමයා
කීර උපසාකා ඉත්ථියොපි පුරිසාපි ගකිමාලාදීති ගහොනිං අභ
වජනති කාලාමො; කවජථ මහාපුරිසං පුජෙථාති වදති තෙ තං
පුජෙත්වා යං අවසිඨං හොති තෙන කාලාමං පුජෙත්වා මහත්කාති
මවපිඨාති අභරනති නාතිපි මහාපුරිසයා දුපෙත්වා යදී අවසිඨං
හොති අත්තනො ගණනාති ගතගතසානෙ වරසෙයායනං බොධි
සත්තයා ජග්ගාපෙත්වා සෙසකං අත්තනො ගණනාති එවං උලාරාය
පුජාය පුජෙසි. කාසං ධම්මො නිබ්බිදාසාති ආදිසු අයං සත්ත
සමාපනතිධම්මො තෙව වට්ට නිබ්බිදනන්දාය න විරජනන්දාය
නි රාගාදීනං නිරෝධන්දාය න උපසමන්දාය න අභිකෘත්තය
ධම්මං අභිජානනන්දාය න චතුමග්ගසමෝධාය න නිබ්බාන
සවජ්කිරියාය සංවත්තනීති අන්දො. සාවදෙව ආකිමකුසුසා
නුජ්ඣෙතිසාති යා සතිකප්පසග්ගපරිමාණා ආකිමකුසුසානන
භවෙ උපපත්ති තාවදෙව සංවත්තනි න තතො උධං එමිමයා
පුනරාවත්තනකධම්මො එව යම ඨානං පාපෙති නං ජාතිජරා
මරණෙති අපරිමුත්තමෙව මච්චුපාසපරික්ඛිත්තමෙවොති. තතො පඨාය
ම පන මහාසතො; යථා නාම ජාතජිකත්තපුරිසො; මහාකුසු
සොජනං උභිත්වා සමිසයායමානො භුජ්ඣාපි පිත්තධමොන වා
සෙහෙවසෙන වා මක්ඛකාවසෙන වා ජණ්ඩානාම එකං පිණ්ඩමි
භුජ්ඣාමිති මනං න උපපාදෙති එවමෙමං ඉමං සත්තසමාපනතියො
මහත්තනන් උසාගෙන නිබ්බන්ධනානාපි තාපු ඉමං පුනරාවත්තන
කාදිභාවං ආදීනවං දිසා පුන ඉමං ධම්මං ආපජ්ඣාමි වා අධිප
තිසාමි වා වුජ්ඣාමි වා පච්චවෙක්ඛිසාමි වාති විත්තමෙව න
උපපාදෙසි. අනලං කද්දොති අලං ඉමිනාති පුනපුන අනලං
කතා; නිබ්බිජ්ජාති නිබ්බිද්දිමා අගමාසි; න මො ජාමො ඉමං
ධම්මනාති ඉධාපි බොධිසතො; තං ධම්මං උග්ගණනෙනායෙව
අකුසුසි අයං අඨ සමාපනතිධම්මො න උදුකයා වාචාය උග්ග
තිත්තමෙනාපි අධාපනෙය අඨසමාපනතිලාභීති තෙනායා එතද
භොධි න බො රාමො — පෙ — ජානං පසාං විහාසිති. සෙසමෙත්ථ
පුරිමතයෙතෙව වෙදිතඛං — සෙසා උරුමෙලාසෙහානිනිග
මොති එත්ථ උරුමෙලාති මහාමෙලා මහාවාලිකාරාසිති අන්දො
ඡුථ වා උරුති වාලුකා වුවචි වෙලාති මරියාද වෙලාතිකමත

හෙතු ආගවා උරු උරුවෙලාහි එවමෙන් අපෝ දඬුබඩා-අතිතෙ
කිර අනුපපන්නෙ බුමේ දසසසසසසා කුලපුත්තා නාසසපබ්බජ්
පබ්බජ්චා නසමි පදෙසෙ විහරන්නා එකදිවස්සු. ඝනනිපතිචා,
කතිකවත්තං අකංසු කායකමච්චිකමොති නාම පරෙසමි පාකවා.
නි හොනති මනොකමමං පන අපාකටං තසමා සො නාමවිතකං
වා ව්‍යාපාදවිතකං වා විභිංසාවිතකං වා විතකෙකති තසස
අසෙසු වොදනො නාම නාමි සො අත්තනාව අත්තනං වොද
නා පත්තපුටෙන වාලිකං ආහරිතා ඉමයමි සාතෙ ආකිරතු
ඉදමසස දණ්ඩකමමනති තනොපඨාය සො ඊදිසං විතකං විත
කෙකති සො තත් පත්තපුටෙන වාලිකං ආකිරති එවං තත්
අනුකතමෙන ඕහාවාලිකරාසි ජාතො තං තනු පච්ඡමාජනනා
පරික්කපිතා වෙතිසසානමකාසි තං සකුභය වුත්තං උරුවෙලාහි
මහාවෙලා මහාවාලිකරාසි අපෝති තමෙව සකුභය වුත්තං අඵවා
උරුහි වාලිකා වුවවති වෙලාහි මරියාදු වෙලාහිකතමනහෙතු
ආගවා උරු උරුවෙලාහි එවමෙන් අපෝ දඬුබඩාහි -

ඉඤ්ඤානිගමොති සෙනාය නිගමො; පඨමකපටිකානං කිර
භාසමි සාතෙ සෙනානිවෙසො අහොසි තසමා සො පදෙසො සෙනා
නිගමොති වුවවති තමෙව සකුභය වුත්තං සෙනානිගමොති සෙනා
නිනිගමොතිපි පාසො සෙනානිනාම සුජාතාය පිතා තසස ගාමොති
අපෝ. නදමසජ්ඣන්ති තත් ඔසරි; රමණීයං භූමිභාගනති සුපුජ්චිත
නානපසකාරඵලපුජ්චිතිත්තං මනොරමං භූමිභාගං; පාසාදිකම
මහස ජානති මොරපිඤ්ඤකලාපසදිසං පසාදජනනං වතස කඬව
අද්දසං. නදිව සඤ්ඤානිති සඤ්ඤානව මතිකඬකසදිසං විමලනීලසි
තලසලිලං නොරජරං තදිං අද්දසං. සෙනානනති* පරිසුඛං නිකාදද
මං; සුසති ඤ්ඤානති අනුපුබ්බගමිතරෙති සුඤ්ඤෙති නිඤ්ඤති උපෙතං; ජ
ඬ්ඤ්ඤනති රජතපට්ටසදිසං විපසකිණ්ණවාලිකං පහුතමච්ඡකච්ඡපං
අභිරාමදසසනිසා; සමනතා ම ගොවරණාමනති තසස පදෙසසසස
මනතා අවිදුරෙ ගමනාගමනසමපතනං සමපත්තපබ්බජ්චානං සුලභ
පිණ්ඩං ගොවරගාමම අද්දසං; අලං මජ්ඣති සමන්තං වුත; නාසමිම
නිසිදිනාහි බොධිපලලනෙක නිසජ්ඣං සකුභයාග; උපරිසුත්තසමි
ති තප්පවාහි දුක්ඛකාරකාරිකඨානං අධිපෙතං ඉධ පන බොධි
පලලනෙක තෙනාග තප්පව නිසිදිනාහි. අලමිදං පසානාසාති
ඉදං සානං පධානන්තං සමන්තනති එවං විමනනාහි නිසිදිනති
අපෝ. අඤ්ඤාගමනති අධිගච්ඡං පටිලභි; ඤ්ඤාම සකු මෙ දසස
නනති සබ්බධමමදසසනසමන්තම මෙ සබ්බඤ්ඤාතඤ්ඤං උදපාදි.

* සිකතං.

අනුපාත අම්බිමුනානිනි මංගං අරහතතථලවිමුනානි අනුපාතං ව අනුපාතමෙතංගං ව අනුපාතං සංගි රාතාදිනි න කුප්පනිනි අනුපාතංගපි අනුපාතං කුප්පං නිබ්බානංගං ආරම්භෙනානි අනුපාතරම්භෙනාගපි අනුපාතං; අසමනානිමා ජාතීනි අසංසංඛිතපථිමා ජාතී; නිසේදනි සුභතභාවානි ඉදනි මෙ පුත පටිතනි නාමි නාපටිනි එවං පළමුවෙනිකුණුකුණුවෙ මෙ උපපන්නනනි දසෙය්. අබ්බසොනි පටිවිධො; ධම්මොනි චතුසථිවිධමෙවං; ගම්නිමොනි උභතානභාවපටිකොපවචනමුනා; දුද්දසොනි ගම්නිරතනා දුද්දසො දුකෙතනා දඬුකෙතනා න සතතා සුමෙතනා දවිච්ඡං; දුද්දසතනාව දුද්දසතොසො දුකෙතනා අවිච්ඡාදනිතමෙතනා න සතතා සුමෙතනා අවිච්ඡාදනා; සපොතනා නිබ්බුතො; සංගිතොනා අනුපාතො; ඉදං වංගං ලොකුතතරමෙව සතංගං වුතං. අනාගතාමමොනි තසෙතනා අවචරිතකෙතනා ඔනාතිතකෙතනා න ගොති කුණෙතෙව අවචරිතකෙතනා; ගිජුකොනි සතොතො; සංගිතමෙදනිමොනි සමමාපටිපනොති පණ්ඩිතෙති වෙදිතසෙතනා; ආලංකාරමානි සතතා පවතාමුණෙ දල්ලියනනි තසමා තෙ ආලංකාරි වුච්චනනි අභිසංතංගනාමචරිතනානි දල්ලියනනි තසමා ආලංකාරි වුච්චනනි තෙති ආලංකාරි රමණ්තිති ආලංකාරො; ආලංකාර රතනා ආලංකාරො; ආලංකාර සුච්ඡිමුදිතනා ආලංකාරමුදිතො; සමෙව නිසංසර්ගං සුච්ඡිමුභරිතරුකාද්ධමපනං උසංසරං පටිමො රාජාංගං සමපනානිසංරමති සමමුදිතො ආමොදිතපමොදිතො ගොති න උකතංගොති සංසමි නිකමුමුදුං න ඉච්ඡති එවමිමෙති කාමාලංකාරංගාලංකාරි සතතා රමනනි සංසාරවටෙව සම්මුදිතා අනුකතංගොති වසනනි තෙත තෙසං භවං දුට්ඨමිති ආලංකාර උසංසරානුමි වංග දසංසරනො ආලංකාරොති ආදිමංගං. සද්දනනි නිසංගො; තසංගං සතංගං ඉදනනි පටිවිධසමුපපාදං සතංගං ගො අසනනි අසමමොදඬුකෙතනා- ඉදපපවසනා සම්මුච්ඡාදනා ඉමං පවසං ඉදපපවසං ඉදපවසං එව ඉදපපවසං ඉදපපවසං ව සංපටිවිධසමුපපාදො වානි ඉදපපවසංපටිවිධසමුපපාදො සම්බාරාදි පවසංගං එතං අධිවසනං; සම්බාරාදිමොදසමමොති ආදිසංගං නිබ්බානමෙව සතංගං නං ආගමම සම්බාරාදිමොදසමමොති සමමනනි වුපසමමනනි තසංගං සම්බාරාදිමොදසමමොති වුච්ඡිති සමමං වංගං ආගමම සමබ උපධසො පටිනිසංගො ගොනනි - සම්බාරාදිතංගං නිසංගං සම්බාරාදිමොදසමමොති සම්බාරාදිමොදසමමොති නිසංගං සම්බාරාදිමොදසමමොති නිසංගං නිසංගොති වුච්චති සංපනොගං තංගං ආගම වංගං එලෙක

වාසයා. කම්ම. වුනාහි සංසිඛනීති කාමා වානානා වුළුවා තිබෙනා නිකකතා. වානතොති නිබ්බානං. සො මමස්ස කීලමපේති යා අජානනානාදෙසනා නාමිතො මම කීලමපේ අස්ස සා මම විහෙසා අස්සාහි අපෙඨා. කායකීලමපා මෙව කායවිහෙසා ව අස්සාහි වු තතංගොති. විහෙස පන උභයමෙපනං බුද්ධානං නත්ති අමිස්සෙති අනු බුගනායෙති නීපාතො; සො න කෙවලං එතදගොසි ඉමාපි ශාථා පටිභංසුති දීපෙති. මමනාති මම; අනවස්ථිතොති අනුඅවස්ථිතො; සම්මානසුති පටිභංගසංකීර්ණස්ස ඤාණස්ස ගොචරා අගෙසු; පටිච්ඡතකකිංචනකතං පාපුණිපු; කිමෙත්ථාති න දුකොපටිපදය බුද්ධානං හි වහනාරොපි මඟ්ගා සුඛාපටීදව භොගාහි පාරමිසුරන කාමල පන සරාගසදෙසසමොගස්සෙව සතො ආගතාගතානං යාවකානං අලභිකතපටිසත්තං සිසං කතොතො ගලලොතිතං නීහරිතො සුභජානාති අකිංති උප්පාදෙති. කුලවංසපදීපං පුත්තං මනාපචාරිති. හරියනාති එවමාදීති දෙනාස්ස අඤ්ඤාති ව බනාති මාදිසදිසසු අග්ගභාවෙසු ඡේජ්ජගෙජ්ජාදීති වා පාපුණ් නාස්ස අගමනීයපටිපදං සකායෙතං වුත්තං, ගලනාති එත්ථ ගකාරො නිපාතමතො අලනාති අපෙඨා; සංකාමිනාති* දෙසිතුං; එවං කිමෙත්ථ අධිගතස්ස ධම්මස්ස අලං දෙසිතං පටිසත්තං දෙසිතං. සො අපෙඨා දෙසිතොනාති වුත්තං ගොති. ඡායා දෙසසපෙඨාහි රාගදෙසසුළුති රාගදෙසානුගතෙති වා; සම්මොගාසොති කිමෙත්ථාති පටිසොතං අනිච්චං දුකමතතො අසුභනාති එවංගතං වතුසච්චධම්මං; ඡායාජනාති කාමරාගෙන භවරාගෙන දිඞ්චරාගෙන ව රතො; න දුකිනාති අනිච්චං දුකමතතො අසුභනාති ඉමිනා සභාවෙන නා පටිසත්තනාති; තෙ අපස්සතො සො සකිංසාහි එවං ගාභාපෙතුං. ඡායාකිංසොති ආවමාති අවිජ්ජාරාසිනා අජ්ජාකාමො; අපෙඨාසුභකාසාහි නිරුද්ධසුභකාවෙන; අදෙසසතුකාමයාසාහි අපෙඨා. කාමා පනස්ස එවං විහතා නම් නනු එසවුත්තො මොවෙස්සාමි ගිණෙණො ත්වරෙස්සාමි

“ කිමෙව අඤ්ඤාතවෙසන ධම්මසච්ඡිකතනතිධ

සබ්බඤ්ඤාතං පාපුණිතො තාරසිස්සං සදෙවකෙ”ති.

පඤ්ඤා කාමා පාරමිසො පුරොති සබ්බඤ්ඤාතං පනොති. සච්චමෙව තදෙව පච්චමෙකකිංකානුභාවෙන පනස්ස එවං විහතං නම් තස්ස හි සබ්බඤ්ඤාතං පනො සත්තානං කිලෙසගගණං ධම්මස්ස ව ගම්භීරතං පච්චමෙකකතස්ස සත්තානං කිලෙසගග

* පකාසිභානාති කෙසුචි පොථකෙසු.

භූතා ව ධර්මගම්භිරතා ව සබ්බාකාරෙත පාකටා ජාතා. අථස්ස ඉමෙ සත්තා කප්පපුණ්ණලාබ්‍ර විය තත්තභරිතවාටි විය වයානෙල පිකපිලොතිකා විය අජනමකතිතගන්ථො විය කිලෙසභරිතා අති සංකිලිසා රාශරත්තා දෙසදුසා මොහමුළුතා තෙ කිං නාම පටි විජ්ඣික්ඛනතීති විතතං නම් අයං ධර්මො පඨවියකිරකුලදකකකන්ධො විය ගම්භිරො පබ්බතෙන පටිච්ඡාදෙනා ධර්මො විය දුද්දසො සතධා භික්ඛාස්ස වාලස්ස කොට්ඨි විය අණු මයා ඉමං ධර්මං පටි විජ්ඣිතුං වායමනෙනන අදින්නාං දුතං නාම නාථී අරකතිතං සීලං නාම අසුරිතා කාවි පාරමි නාම නාථී තස්ස මෙ නිරුක්ඛාගං විය මාරබ්ලං විධමනතස්සාපි පඨවි න කමපිඨ පද්මශාලම පුබ්බ නිවාසං අනුස්සරනතස්සාපි න කමපිඨ මජ්ඣිමයාමෙ දිබ්බවකුබ්බො සොධෙනතස්සාපි න කමපිඨ පච්ඡමයාමෙ පටිච්චසමුපපාදං පටි විජ්ඣිනතස්සොප මෙ දසසගසසීලොකධාතු කමපිඨ ඉති මාදිසො නාපි තිකබ්බකුණෙන කිවෙජනෙවායං ධර්මො පටිවිබ්බො තං ඉලාකිගමහාජනා කථං පටිවිජ්ඣිස්සන්තීති ධර්මගම්භිරතාය පච්ච වෙසබ්බානුභාවෙනාපි ඵලං විතතං නම්ති වෙදිතබ්බං — අපි ව බ්‍රහ්මනා යාවිතො දෙසිතුකාමතාය පිස්ස ඵලං විතතං නම් ජාතා ති භි භගව, මම අපෙපායසුකකතාය විතෙන නාමොතෙ මහාබ්‍රහ්මා ධර්මදෙසනා යාවිස්සති ඉමෙ ව සත්තා බ්‍රහ්මගරුකා තෙ සථි, බ්‍රහ්මං න දෙසෙතුකාමො අගොසී අථ තං මහාබ්‍රහ්මා යාවිනි, බ්‍රහ්මං දෙසාපෙසි සත්තො වත හො ධර්මො පණිනොති මඤ්ඤ මානා සුසසුසනතීති ඉදමපිස්ස කාරණං පටිච්ච අපෙපායසුකක තාය විතතං නම් හො ධර්මදෙසනායාති වෙදිතබ්බං—සහමපණි සස්සාති සො කීර කස්සපස්ස භගවතො සාසඉන සහකො නාම ථෙරො පඨමජ්ඣානං නිබ්බතෙතාති පඨමජ්ඣානභූමියං කප්පා සුකමහාබ්‍රහ්මා හුතා නිබ්බතො කපු තං සහමපතිබ්‍රහ්මාති ජාතනති තං සකියාඤ්ඤ බ්‍රහ්මහො සහමපතිස්සාති. නාස්සති චතාති සො කීර ඉමං සද්දං නථා නිච්ඡාරෙසි යථා දසසගසසී ලොකධාතුබ්‍රහ්මානො සුතා සබ්බෙව සනතිපතිංසු. සත්‍ර භි නාමාති යං නාම ලොකෙ; පුරුෂො පාතුරුණොසිති තෙති දසති බ්‍රහ්මසගසස්සෙති සථිං පාතුරුණොසි; අපපරජකබ්ජානිනාති පඤ්ඤ මසෙ අකම්මිති අපපං පරිත්තං රාගදෙසමොගරජං ඵතෙසං ඵලං සහාවාති අපපරජකබ්ජානිනා; අස්සාබ්බිනාති*අස්සාවණාය,භවිස්ස නතීති පුරිමබ්‍රහ්මපු දසපුඤ්ඤකිරියවසෙන කතාධිකාරං පරිපෘක

* අස්සාවණාති-අස්සාවණාය.

පටුමානී විය සුරියරංසිසම්ඵසං. ධම්මදෙසනංදෙව ආකඛිමිනා
 වතුපපදිකතථාචසානෙ අරියභූමිං ඔක්කමනාරහං න එකො න ඔ
 අනෙකසතසගස්සා ධම්මස්ස අඤ්ඤාතාරො හවිස්සනානීති දස්සෙති.
 පාඤ්ඤාසිති පාඤ්ඤාපි; සම්මලෙහි විනිනිතොති සමලෙහි ජග්ගි
 සන්තාරෙහි විනිනිතො; තෙ හි පුරෙතරං උපපජ්ජිතා සකලජලිබු
 දීපෙ කණ්ටකෙ පඨරමානා විය වියං සිමමානා මිය ව සමලං
 මිවජාදිසිධිමමං දේසසිංසු. අමාපුරෙතනනි විවර එතී; අමනස්ස
 වාණිනි අමතස්ස නිබ්බානස්ස මාරතුතං අරියමග්ගං; සුඤ්ඤාන
 ධම්මං විමලෙහානුබුධනති ඉමෙ සත්තා රාගාදිමලානං අභාව
 නො විමලෙන සමමාසමුද්ධෙන අනුබුධිං වතුසච්චධම්මං
 පුණ්ණතු; නාව හගවාති යාවති. සෙලෙ සථා පබ්බතමුඛ
 නිසීදන්තො සෙලමයෙ එකසණෙ පබ්බතමුඛනි යථා සීතො;
 නිති තථ සීතස්ස දස්සනථං. ගිවුක්ඛපනපසාරණාදිකිච්චං අප්පි;
 නාමුපමනති තපපටිභාගං සෙලපබ්බතුපමං; අයං පනෙථ සඤ්ඤි
 පො යථා සෙල්ලිඤ්ඤානමුඛනිසීතො වක්ඛමා පුරිසො සමනනාතො
 ජනනං පස්සෙය්‍ය තමපි සුමෙධ සුඤ්ජරපඤ්ඤා සබ්බඤ්ඤානඤ්ඤාණ
 න සමනතවක්ඛු හගවා ධම්මමයං පඤ්ඤාමයං පාසාදමාරුග්ග සග්
 අපෙතසොකො සොකාවතීණ්ණං ජාතිජරාභිතුතං ජනනං අවේක්ඛ
 යසු උපධාරය උපපරික්ඛය අයං පනෙථ අධිප්පායො යථා හි
 පබ්බතපාදෙ සමනතා මහතතං ඛෙතතං කන්තා තථ කෙදුරපාලිපු
 කුටිකායො කන්තා රතනී අග්ගි ජාලෙය්‍යං වතුරඛගගමනනාගතව
 අකිකාරං අස්ස අථ තස්ස පබ්බතස්ස මජ්ඣකෙ ඤාති වක්ඛමතො
 පුරිසස්ස භූමිං ඔලොකයතො නෙව ඛෙතතං න කෙදුරපාලියො
 න කුටියො න තථ සග්ගමනුස්සා පඤ්ඤායෙය්‍යං—කුටිකාසු පන
 අග්ගිජාලමනතමෙව පඤ්ඤායෙය්‍ය ඵමං ධම්මපාසාදං ආරුග්ග
 සත්තකායං ඔලොකයතො තථාගතස්ස සෙනෙ අකතකල්‍යාණා
 සත්තා තෙ එකවිභාගෙ දක්ඛිණජානුජයෙහි නිසිනනාපි බුධිවක්ඛ
 ය්‍ය ආපාථං නාගච්ඡනති රතනිබ්බතසරං විය ගොනනී යෙ පන
 කතකල්‍යාණො වෙනෙය්‍යපුග්ගො තෙ ඵලං දුරෙ සිතාපි ආපාථං ආග
 ම්ඡනති සො අග්ගි විය හිමවනතපබ්බතො විය ව වුත්තමපි වෙනං=

“දුරෙ සනෙතා පකාසෙන්නී හිමවනෙතාව පබ්බතො

අසනෙතථ න දිස්සනති රතනිබ්බතා යථා සරං”ති.

උඤ්ඤානීති*හගවතො ධම්මදෙසනථා වාරිකාවරණං යාවනො
 හණ්ණි. විරාහි ආදිපු හගවා විරියවනතතාය විරො දෙවපුත්ත
 මච්ඡුකිලෙසමාරානං විජිතතතා විජිතසභිගාමො ජාතිකනතාරාදී

* උමෙති

[illegible]

பாதிசூழ்வுகள் உருவாகும்.

[illegible]

පිනෙන්. සමවෘත්තීයයන් පිටි අභාසී; අසාධාරණයන් විවිධ; අමතර වාදයන් අරියමනෙක; සො හි අමත සංඛ්‍යාතයන් නිබ්බානසය වාර, සො මයා විවර්තය, එපිනොති දසෙයනි. සමුච්ඡාදන සමයේ සමය සකතා අතනනො සබ. පමුච්ඡාදන විසයෙන් නතු. පවිත්තපාදමය අයමනො අහං හි අතනනො පගුණං සුප්පවනතිතමපි ඉමං පණිකං උතතමධමමං කායවාචාකිලමථසකුඤ්ඤා හුතා න භාසී ඉදනි පන සබ්බො ජනො සමාභාජනං උපනොතු පුරෙස්සාමි නොසං සංකප්ප නති. නසස මස්සං ගිහිකමෙව එනදගොසිති එතං අහොසි කසස නුබො අහං පඨමං ධර්මං දෙසෙය්‍යනති අයං ධර්මදෙසනාපඨිං සුනොති විනාශො උද්දානි අනො කද පනෙස උද්දානි බුද්ධි භූතසය අභිමෙ සතතාගෙ-නත්‍රායං ආනුසුඛිකපාං

බොධිසතො. නිර මහානිකිකමණදිවසෙ විවට්ඨානාරං දිසා සංවිග්ගහදසො කන්ථකං ආහරාති ජනනං ආමනෙතනා ජනනසහයො අසාරාජපිඨිගනො නගරනො නිකමිතො කන්ථක නිවතනවෙතියථානං නාම දසෙය්‍යනා තිති රජ්ජාති අතිකමමි අනොමානදීතීරෙ පබ්බතීතො අනුසුඛිකෙව වාරිකං වරමානො රාජ ගතෙ පිණ්ඩය වරිතො පණ්ඩපබ්බතෙ නිසිනො මහසියරෙන නාමගොතනං සුච්ඡාය ඉමං රජ්ජං පටිච්ඡාතිති බුද්ධො අලං මහා රාජ න මඟ්‍යං රජ්ජනනො අහං රජ්ජං පහාය ලොකානිතනොය පධානමසුච්ඡාය ලොකෙ විවතනවිජ්ජදෙ බුද්ධො හවිසාමිති නිකම නොති වතො තෙනති බුද්ධො හුතා පඨමං මස්සං විජ්ජනං ඔසරෙය්‍යා සිති පටිඤ්ඤා ගතිනො කාලාමම උද්දානම උපසංකමිතො තෙය්‍යං ධර්මදෙසනාය සාරං අවිඤ්ඤො නනො පකකමිතො උරුචෙලාය ජබ්බසානි දුකකරකාරිකං කරොනොපි අමතං පටිච්ඡාතිතුං අසකොනොනො ඔලාරිකාහාරපටිසෙවනෙන කායං සතතපෙසසි තද ව උරුචෙලායමෙ සුජාතා නාම කුටිමිතියතිතා එකසමි නිශ්‍රොධරුකෙව පඨනං අකාසි සවෙ සමජාතිකං කුලසරං ගතනො පඨමගතෙහ පුතනං ලභියාමි බලිකමමං කරියාමිති තසාය සා පඨනං සමිජ්ජි සා විසාචපුණ්ණමදිවසෙ පානොව බලිකමමං කරියාමිති රතතියා පවුත්තසමයෙ එව පායාසං පටියාදෙසි තසමි පායාසෙ පඨමමානො වගනො මගනො බුබුලා උභිතිතො දකුණිකා වතො හුතා සමරනති එකපුසිතමපි බහි න ගවජති මහාබුතම ජතනං ධාරෙසි වතනොරො ලොකපාලා බග්ගහතො ආරකං ගතෙසි සු සංඛාතො අලායාති සමානෙනෙනො අග්ගං ජාලෙසි දෙවතා වතුසු

මේ රාජකාරය රාජසහසයා මුළුමනා වීරවීනා ඵර්වතනමනා මාර
 බලා චිත්තවාලාච්ඡාධවට්ඨිය පුජමකාසි මහාසතෙතා පුරිසෙ ධර්මා
 භතයෙව මාරබලා විධිමනා පඨමයාමෙ පුබ්බ නිවාසඤ්ඤා
 මජ්ඣමයාමෙ දිබ්බවන්ධුං විසොධෙතා පඨමයාමෙ පඨවු
 යමුප්පාදෙ ඤ්ඤා මහාසතෙතා වට්ඨවට්ඨමෙම සමමසතෙතා
 අරුමණාදයෙ බුද්ධා නුත්වා මයා අනෙකකප්පකොට්ඨකසහසයා
 අධානා ඉමස්ස පලලභිකස්ස අන්තරා වායාමො කතොති සත්තාහං
 එකපලලභිකන නිසිදි අථ ඵෙකවනානං දෙවතානං තීන්ත්‍රමො
 අසඤ්ඤා පුබ්බකාරකං මා† අප්පිති කඛිං උදපාදි අථ හතවා අභිමෙ
 දිවසො යමාපත්තතො උසාය දෙවතානං කඛිං විධිමනා ආකාසෙ
 උපපාතිනා යමකපාටිභාරියං දසෙස්ස නාසං කඛිං විධිමනා
 පලලභිකතො ජයං පාඨනනිසිංසො උත්තරජියාහාගෙ ධර්මා
 චන්තාරි අයං ගායනාති කප්පයනායස්ස ව පුරතානං පාරමිතං
 ඵලාසීගමනාං පලලභිකතෙව බොධිරුක්ඛව අනිමිසෙති අකඛිති
 ඔප්පාකයමානො සත්තාහං විනිනාමෙසි තං ධානං අනිමිසවෙතිං
 නාම ජාතං අථ පලලභිකස්ස ව සිතභානස්ස ව අනතං පුරුෂිම
 පඨමිමනො අනතෙර රතාදිකං වෙ වං මනෙතා සත්තාහං විනි
 නාමෙසි තං ධානං රතානවිකමනවෙතිං නාම ජාතං තනො පඨමි
 මදිසාහාගෙ දෙවතා රතානසරං මාපසිංසු නත් පලලභිකන නිසි
 දිනා අභිධමමට්ඨකං විසෙසනා වෙත් අනන්තතයං සමන්තපඨා
 නං ඵ්වනතො සත්තාහං විනිනාමෙසි තං ධානං රතනසරවෙතිං
 නාම ජාතං එං මාධ්වමෙපෙයව චන්තාරි සත්තාහාති විනිනා
 මෙත්වා පඨමෙ සත්තාහෙ බොධිරුක්ඛමුලා යෙන අප්පාලතිග්‍රොධො
 හෙතපසධිකම තදාපි ධර්මං ඵ්වනතොයෙව විමුත්තිසුඛව පටි
 සංවෙදොනනා නිසිදි ධර්මං විනිනතො වෙත් එවං අභිධමෙම න
 යමයං සමමස පඨමං ධර්මසංඛිතසිප්පකරණං නාම තතො විහබ්‍ර
 ප්පකරණං ධාතුකථාපකරණං පුහලපණ්ණත්තපකරණං යමකං
 නාම කථාවත්ථං නාම තතො මහාපකරණං පඨානං නාමාති තත්
 ස්ස සංඝපුබ්බමඨානං හි විතතා ඔතිණ්ණෙ පිති උපපජ්ජ පිතියා
 උපපනාය ලොභිතං පසිදි ලොභිතෙ පසතෙන ඡට්ඨ පසිදි ඡට්ඨියා
 පසනනාය පුරුෂිමකායතො කුටාගාරාදිපමාණා රංසියො උභි
 තිත්වා ආකාසෙ පකඤ්ඤනන්තකතනාගකුලා විස පාඨනදියාය
 අනන්තාති එකකවාලාති පකඤ්ඤා පඨමිමකායතො උභිතිත්වා

† පුබ්බකාරකා ධර්මා

පවත්මන්දියාය දකුණින්දකුටතො: උඩතින්ද දකුණින්දියාය වූමොහ
 කුටතො: උඩතින්ද උතතරදියායෝ අනන්තානි වකකවාලානි
 නානා පාදතලෙති පවාලභිකුරවණණරංසියො නිකතිමිනා පදලෙණි
 පඨවි විනිභිතිජ් උදකං මධා භිඤ්ඤා වාතකකිකං පදලෙණි
 අප්පාකාසං පකකනා සියතො සමපරිවතනියමානං මණිදාමං චිත්ත
 නිලවණණරංසිවට්ඨි උඩතින්ද ජ දෙවලොකෙ විනිවිදානා නව
 බ්‍රහ්මලොකෙ අතිකකමම අප්පාකාසං පකකනා නාමි දිව්‍යස
 අපරිමාණෙසු වකකවාලෙසු අපරිමාණා සත්තා සබ්බෙ සුවණණ
 වණණාව අහෙසුං නංදිවසම පන භගවතො සරීරා නිකකනා යා
 ජ්ජ්වසාපි කිර නා රංසියො අනන්තාය ලොකධාතුයා ගව්ජනානි
 යෙව එවං අප්පාලනිත්‍රොධෙ සත්තාහං අපරං සත්තාහං මුළුලිං
 නිසිදි නිසිනාමනතෙසොව වසං සකලං වකකවාලගතං පුරෙතො
 මහාඅකාලමෙසො උදපාදි එවරුපො කිර මෙසො විසුයෙහි
 කාලෙසු වසංති වකකවතනිමහි වා උපපන්නා බුද්ධො වා ඉදං බුද්ධ
 කාලෙ උදපාදි නසමිම පන උපපන්නා මුළුලිංකො නාම නාගරාජා
 විනෙතසි අයං මෙසො සඤ්ඤි මයහං භවනං පටිඨමනෙන උපප
 නො වාසාගාරමයං ලඝුං වට්ටනීති සො සත්තරතනමයං පාසාදං
 නිමමිණිකුං සකෙකානෙනාපි එවං කතො මය්හං මහපාලං නා
 භවිසංති දසබලසං කායවේය්‍යාවච්චං කරිසංසාමිති මහනතං අතත්
 භාවං කාමා සඤ්ඤා සත්තකකතකුං භොගෙහි පරිකක්ඛිතො උපරි
 එණං ධාරෙසි පරිකෙඨපසං අනොගා ඔකාසො ලොහපාසාද
 පාමාණො අගොසි ඉච්ඡතිච්ඡතෙන ඉරියාපමේන සඤ්ඤා විහරිසං
 තීනි හි නාගරාජසං අජ්ඣාසයො අගොසි නසමා එවං මහනතං
 ඔකාසං පරිකක්ඛි මජ්ඣෙක රතනපලලභෙකා පඤ්ඤානො භොති
 උපරි සුවණණතාරකවිවිතං සමොසරිතගකිඤ්ඤාමසුමදාමං
 වෙලවිනානං අගොසි වතුසු කොණෙසු ගකිනෙලොක දිපා ජාලිකා
 වතුසු දිඝාසු විවරිතා වඤ්ඤාකරණධකා ධපිතා එවං භගවා නා
 සත්තාහං නඤ්ඤා විනිනාමෙතො නතො අපරං සත්තාහං රාජායන
 නෙ නිසිදි රාජායනතො අභිම සත්තාහෙ සකෙකන දෙව්‍යාන
 මිඤ්ඤා අහනං දනනකඨම ඔසධහරිටකව බාදිතො මුඛං ධොවිතී
 වතුහි ලොකපාලෙති උපතීතෙ පට්ටගෙහ සෙලමයෙ පතෙන නා
 පසුභලලකානං පිණ්ඩපානං පරිතුජ්ඣා පුන පට්ටගනනා අප්පාල
 නිත්‍රොධෙ නිසිනාසං සබ්බබුධානං ආවිණ්ණො අයං විකතො
 උදපාදි.

සොනන් අර් නං එකාය වාටියා වසාපෙසුං මිගුද්දකො දුරං මිගවා
ගව්ජනො අනිකං අරතනො මා පමජ්ජති ජවං * නාම ධිතරං
ආණාපෙතා අගමාසි සතිං පුත්තභාතුකෙති සා වසා ධිතා දසා
නියා හොති කොඨාසසථපනා දුතියදිවසෙ උපකො කරං
ආතතො තං දුරිකං සබ්බං උපචාරං කතා පරිච්ඡිතුං උපාතතං දිසවා
රාතන අභිභුතො භුජිතුමි අසනොනොනො භාජනො හතතං
ආදිය වසනසානං ගතො හතතං එකමනං නිකතිපිතා සථෙ
ජවං ලහාමි ජිවාමි නො ථෙ මරාමිති නිරාහාරො අසි සත්තමෙ
දිවසෙ මාගමිනො ආසැතා ධිතරී උපකසා පවතති පුළුඡ් ඝා
එකදිවසමෙව ආගන්තා පුත නාගතපුරොක්ඛාති ආග වාගවිකො
ආගතවෙසෙතෙව නං උපසංකමිත්වා පුළුඡ්ඝාමිති තං බණ්ණෙව
ගතො කිං හතො අපාසුකන්ති පාදෙ පරාපහනො පුටුඡ් උප
කො නිසංචනොනො පරිවසනතිසෙව සො උදරි භනො යං මයා
සකසා කාතුං සබ්බං කරිසාමිති ආග උපකො සථෙ ජවං ලහාමි
ජිවාමි නො ථෙ අසමෙව මරණං පසාදාමි ආග ජාතාසි පත
හතො කිමි සිප්පන්ති න ජාතාමිති න ගාතන කිමි සිප්පං අයං
නතොන සකසා කරාධායං අබ්බාතන්ති පසා භාග නාහං කිමි
සිප්පං ජාතාමි අපි ච නාධායං පොභාරකො හවිසාමි මංසම
විසාසිකිසාමිති වාගවිකො අවධානව එතදෙව රුමිතිති උතතරි
යාපකං දාමා කරං ආතනො ධිතරං අදුමි නොයං පොසාසාය
පුතො ජාමි පුහාසුතිසා නාම අකංසු ජවා නසා මොදා
යාලෙ පොභාරකසා පුතො මිගුද්දකසා පුතො වා රොදි මා රො
දි අ ආදිති වදායො පුතොනොනොනොනො උපකං උපාමණකිති
හංදද යං පං අනාපොති පසුසුමි අත් මෙ අගනාමිතො නාම
සකසො ගසාතා සතතිතං ගිසාමිති ආග ජවා ජිවංසා උට්ඨා
මිති සුසා පුහාසුත සථෙති සො පනදිසා අනාමොකොප
පොමිතෙදාමි සො පසාමිති වාගාස නො පසාමිති සාමිති
එතරං පොතොපොසාමිතිතො අට්ඨො ගතො පට්ඨොපොප
ආණාපො සො හිකුමිතො අනාතොනොනොති පොසාමිති ආගපති
නාසාමි අනොනොනොති උපසාමිතිතො පොසාමිතිතො පොසාමිති
පුළුඡ්නො අනුපුසාත යාමිති ආගනො වාගාසාමිතිතො
සුමි අනාතොනොති පුළුඡ් හිකුමිතිතො පොසාමිතිතො නාම
සො පොසාමිතිතො දිසා ජාතාමි පං හංසාමිති ආග ගාම උපක සථා

මි ජාති මි ජාති නා ස ස ස ස ස.

නාමි කුණිං භන නිං විසිජාති විසිතභාරජනපදෙ භනෙත්ති උපක මහලලකොසි න පබ්බජිතුං සක්ඛිස්සාති පබ්බජිස්සාමි භනෙත්ති භගවා පබ්බාජෙත්වා තස්ස කම්මභිනං අදුසි සො කම්මභිනං භන කම්මං කරොතොං අනාගාමිඵලෙ පතිසාය කාලං කත්වා අපි ගෙසු නිබ්බන්තො නිබ්බන්තකුණ්ණෙයෙව ච අරහත්තං පාපුණි අපිගෙ නිබ්බන්තමත්තං හි සත්ත ජනා අරහත්තං පාපුණිංසු තෙසං සො අසුසුතරො-වුත්තං භෙත්තං.

“අපිගං* උපපන්නාසෙ විවුත්තා සත්ත හික්ඛවො
 ථාගදොසපරික්ඛණං භික්ඛණං ලොකෙ විසත්තිකං*
 උපකො පලනණ්ඩා ඵ පුකකුසාති ච තෙ තයො x
 භගුසො බණ්ඩෙදවො† ච බාහුදන්ති ච පිඨිත්තො
 නෙ ගිත්වා මානුසං දෙහං දිබ්බං යොගං උපච්චගු”තති.

සංඝස්ථපෙසුනති කතිකං අකංසු; බාහුලිකොති විවරබාහුලා දිනං අජාය පටිපනො; සංඝානිවිසිභගොනාති පධානතො විචිභනො භසො පරිභිණො; ආවතො ආහුලාසාති විවරාදි බහුභාවජාය ආවතො; අපි වෘඩා ආසනං ධම්මෙතබ්බන්ති අපි ච මො පනස්ස උච්චාකුලෙ නිබ්බන්තස්ස ආසනාමත්තං ධම්මෙතබ්බන්ති වදිංසු; නාසංඛිංසුති බුඩානුභාවෙන බුඩිතෙජෙන අභිභුතා අත්තනො කතිකාය ධාතුං නාසංඛිංසු; නාමෙත ච ආවුසො වාදෙන ච සමුද්දමරාගිති ගොතමාති වදන්ති ආවුසොති වදන්ති ආවුසො නොනච මයං උරුවෙලායං පධාන කාලෙ කුසං පත්තවිවරං ගහෙත්වා විවරිභු මුඛොදකං දන්තකඨං අද්ද්දෙ වුත්ථපරිවෙණං සම්මජ්ජිභු පච්ඡා තෙ කො වත්තපට්ටත්තං අකාසි කච්ඡි අලේභසු අපක්කනෙනසු න විත්ත ධිජාති ඵවරුපිං කථං කථෙන්නති අජායා-ඉතිස්සාසාති දුක්ඛරඉරියාය; සමිසද්දාසාති දුක්ඛරපට්ටත්තියා; දුක්ඛරකාසි සාසාති පසනපසන * මුහුසුසාදිආභාරාදිනා දුක්ඛරකර ණෙන; අභිජානාඪ නු මං ඵවරුපං කාසිනමෙතන්ති ඵතං ඵවරුපං වාක්‍යගෙදන්ති අජායා; අපි නු අහං උරුවෙලාපධානෙ කුච්ඡාකං සම්භණ්ණන්තං අනුක්කරාමින්නං රත්තං වා දිවා වා අත්තන්ති ආවුසො මා විතක්කයිත් මයං ඔහාසො වා නිමිත්තං.

* අපිගෙ. x විසත්තිකා. † බණ්ඩෙරවො. * පස්තං පසනං.

සා ස රා සි සු නා ම ණණ නා.

වා පසුදැසියනීති එවරුපං කචි න වචනහෙදං අකාසිනී අධිප්‍යා
 යො. තෙ එකපදෙනෙව සනි. ලභිනි උප්පන්නාගරවා අභි
 එසබ්බෙධො ජාතොති සද්දතිනි නොහෙතං හනෙතති ආහංසු.
 අසකිං ඔවා අහං හිකිකිවෙ පච්චග්ගිසෙ හිකිකි සසුද්දපෙතුනි
 අහං හිකිකිවෙ පච්චග්ගිසෙ හිකිකි බුබ්බො අහනි ජානාපෙතුං
 අසකිං ; තද් පන හගවා උපොසථදිව්වෙසෙව ආගජ් අථකතනො
 බුබ්බොවා ජානාපෙති කොණ්ඩසුද්ධොරං කායසකිං කනිං ධම්ම
 වක්කප්පවත්තනසුත්තං කප්ථෙසි සුත්තපරියොසානෙ ථෙරො අභා
 රසති බුහුමකොට්ඨි සභිං සොනාපකත්ථලෙ පතිඨාසි සුරියෙ ධර
 මානෙයෙව දෙසනා නිඨාසි හගවා තුජේව වස්සං උපගජ් වෙ සු
 දං හිකිකිවෙ හිකිකි ඔවද්දමිති ආදි පාටිපදදිව්වසනො පඨාය පිණ්ඩ
 පානජාය පි ගාමං අපච්ඡන්දාදිපනත්ථං වුත්තං තෙසං හි හිකිකිනං
 කමමභානෙසු උප්පන්නාමලවිසොධනත්ථං හගවා අනෙතා විහාරෙ
 යෙව අහොසි උප්පන්නා උප්පන්නා කමමභානාමලෙ තෙ හිකිකි හග
 වතො සන්තියං ගොවිතො පුච්ඡන්ති භාවාපි තෙසං නිසින්නාභානං
 ගොවිතො මලං විනොදෙති අථ තෙසං හගවතා ධරං නිහංගතෙතන
 ඔවද්දියමානානං වප්පථෙරො පාටිපදදිව්වසෙ සොනාපනො අහොසි
 හද්දියත්ථෙරො දුගියාය මහානාමත්ථෙරො නාගියාය අසසජ්ඣෙරො
 චතුස්සියං සකකස්ස පන පච්ඡියං සතොච්ච † තෙ එතො සනති
 පාතොති අනාතලකුණසුත්තනං කප්ථෙසි සුත්තපරියොසානෙ
 සතොපි අරහත්තථලෙ පතිඨති. සු-නෙතාහ අථබ්බො හිකිකිවෙ
 පච්චග්ගියා හිකිකි මයා ඔවද්දියමානා—පෙ—අනුහතරං යොගකෙහි
 මං නිබ්බානං අභිකුමිසු නඤ්ඤිති පුනඛිහවෙති. එතතකං
 කථාමග්ගං හගවා යං පුබ්බ අවච තුජේහපි මමමෙව පච්චග්ගියා
 නච මග්ගං ආරුළුනා අරියපරියෙසනා තුමනානං පරියෙසනාති ඉමං
 ඵකමෙව අනුසංඝිං දෙන්නො ආහරිං ඉද්දා යසො න අගාරියානං
 යෙව පච්ඡාමගුණපරියෙසනා හොති අනාගාරියානාපි චිත්තා
 රො පච්චයෙ අපච්චවෙකිනිති පරිභුජ් න්නානං පච්ඡාමගුණවසෙන
 අනරියපරියෙසනා හොති තස්මා නං දසෙසතුං පමිමෙ හිකිකිවෙ
 භාමිකුණාති ආදිමාහ. තත්ථ නචරතෙතසු පට්ඨව්වරාදිසු චකිකි
 විසෙද්දසා රුපාහි ආදියො එතොරො කාමගුණා ලබ්බන්ති රසො
 පනෙත්ථ පරිභොගරසො හොති මනුෂ්‍යෙදු පිණ්ඩපාතො හෙස
 ද්දෙව ච පට්ඨි ලබ්බන්ති—සෙනාසනමිති පිටරෙ විස වත්තොරො

* ජබ්බවද.

රසයා පන එකාපි පරිභොගරසොව—සෙ කි සෙවි ගිහබවෙහි කසවා ආරභි එවං පවකාමගුණෙ දරසානා ඉද්දනි සෙ එං. වදෙ යුං පබ්බජිතකාලතො පඨාය අනරියපරියෙසනා නාම කුණො අරියපරියෙසනාව පබ්බජිතානන්ති තෙසං පටිසෙධනන්තං පබ්බජිතානන්ති චතුසු පට්ඨසෙසු අපට්ඨවෙකබ්බන්පරිභොගො අන රියපරියෙසනා එවානි දසෙසුං ඉමං දෙසනං ආරභි—නන්ති ගතිනාති නාමාගමන ගන්ථිතා; මුච්ඡිනාති තණ්හාමුච්ඡාය මුච්ඡිතා; අපෙකාසනනාති නාමාය අපෙකාගාමනා; අනාදි කමදසාමිති ආදිනාමං අපච්ඡන්තා; අනිසංසරණසංසරණි නිසං රණං දුට්ඨාති පට්ඨවෙකබ්බන්තෙසං මොන පරතිතා; ඉද්දනි නසං ස්වසං පාසිකං උපමං දසෙසනා මොසා එවං ගිහබවෙහි ආදිමා ස කප්පං පට්ඨවෙකබ්බන්තං මෙවිතබ්බං—ආරාද්දානා විවා විස හි පට්ඨවෙකබ්බන්තං දුද්දෙකන අරමෙකෙක යටිතපාසො විස එනතාරො පට්ඨවා කසවා දුද්දෙකෙක පාසරාසිං අපෙකාසනෙකා සංගාකාලො විස මොසා පනතාරො පට්ඨවෙක අපට්ඨවෙකබ්බන්ති පරිභොගායාලො දුද්දෙක ආනපජනන මිහසු හ මොන කාමං ගම්මකාලො විස යට්ඨන්තානන්තො ආරසං යට්ඨානාමකරණියකාලො මාරවසං උපනතනාපොති අපට්ඨා මොසො පන අබ්බසංස පාසරාසිං අබ්බ සිතකාලො විස සංසන්තාපනොනා චතුසු පට්ඨවෙසසු පට්ඨවෙකබ්බන් පරිභොගො දුද්දෙක ආනපජනන මිහසු සෙවා කාමංගම නං පස පාසන්තානන්තො මාරසං අනුපගමනං ඔපදිතං— මිසංසනාති නිසංසො නිරාසමෙති; සෙසං සබ්බන්ති උපනතන ධර්මපොති

සංසරාසිසුතනං සංඝං.

අරියපරියෙසනානිපි එනසෙසව නාමං.

එවමෙමසුතනති දුද්දෙකෙකපදෙපදෙ; නාම සංඝමසෙ මොන විදුහිටසෙනාති සෙතා සුදං අසා සුතො ගොනති සෙතාලබ්බායා සෙතො රමෙයා සෙතොපරිවාමො සෙතො රසමිසො සෙතො පතොදලසි සෙතංජතනං සෙතං උණහිසං සෙතාති වජ්ජාති සෙතො උපාහනාසෙතාය සුදං වාලවිජනියා විජ්ජනිති එවං වුත්තෙන සකලසතෙන චතුරි විලුචාති සුතාරමෙත; රමෙයා නාමෙස දුරි

බොහෝ යොධරජෝ අලංකාරරජෝ තථ්‍යොධරජෝ චතු
 රසාසන්නාහො හොති නාතිමහා විනානං තිණ්ණං වා ජනානං
 ගණනාසම්මේයං—අලංකාරරජෝ මහා හොති දීඝතො ව දීඝො
 පුපුලො ව පුපුලො තථ්‍ය ජනනානං වාලවිජනිගාහකො තාල
 වණ්ඩගාහකොති එවං අභිවා දස වා සුබ්බෙනව ධාතුං වා නිසීදී
 භුං වා නිපජ්ජිතුං වා සංකොඤ්ඤා අයමි අලංකාරරජෝ යෙව
 සො සබ්බො සම්මකපජ්ජානුබ්බරො රජතපරිනාමො අහොසි
 වලවා පකායා සෙනවණ්ණාට පභාධනාමි නානං රජතමයං අහොසි
 රජ්ජියොපි රජතා පණ්ඩු පකායනා පතොදලසීපි රජතපරිකා
 නා—බ්‍රාහ්මණොපි සෙනවන් නිවාසෙනා සෙතං යෙව උත්තරාස
 ඛං අකාසි සෙනවිලෙපනං විලිමි සෙනං මාලං පිලිති දසසු අභි
 ලිපු අධ්‍යාලිපු අකා කණ්ණසු කුණ්ඩලාදීනි එවමාදි අලංකාරො
 රජතමයොව අහොසි පරිවාරබ්‍රාහ්මණාපිය දසසගස්සමත්තා
 තථ්‍යෙව සෙනවන් විලෙපනමාලාලංකාරා අහොසු තෙන වුත්තං
 සබ්බසෙනන වලභිරජෙනාති. ආවජ්ජිතා නිසංගිති සො කිර
 ජනනං ජනනං මාසානං එකවාරං නගරං පදකම්ණං කරොති
 ඉතො එතතකෙති දිවයෙති නගරං පදකම්ණං කරිස්සාතිති පුර
 තරමෙව සොසනා කසිරිති තං සුත්වා යෙ නගරතො න පක්ක
 න්තා තෙ න පක්කමන්ති යෙ පක්කනතා තෙපි පුඤ්ඤවතො
 සිරිසම්පන්නා පසයිස්සාමාති ආගමජනා යං දිවසං බ්‍රාහ්මණො නග
 රං අනුපට්ඨති * තද පාතොව නගරවිට්ඨියො සංවජ්ජිතා වාලිකං +
 ඔකිරිතා ලාජපවමෙති පුපෙඨති අභිපාකිරිතා පුණ්ණසංඝං ධම්ම
 නා කදලියො ව ධජෙ ව උස්සාපෙනා සකලනගරං බුට්ඨිතවාසිතං
 කරොන්ති බ්‍රාහ්මණො පාතොව සීසං නගාසිතා පුරෙහත්තං භුජි
 තා වුත්තනායෙතෙව සෙනවන්දීති අත්තානං අලංකාරිතා පාසා
 ද ඔරුස්ස රථං අභිරුහති අථ නං තෙ බ්‍රාහ්මණා සබ්බසෙනවන්
 විලෙපනමාලාලංකාරා සෙනවජ්ජනාති ගහෙනා පරිවාරෙනති
 තතො මහාජනස්ස සන්තිපාතනන්ධං පඨමං යෙව තරුණදුරක්ක
 නං එලාඵලාති විකිරන්ති තදනන්තරං මාසකාති තදනන්තරං
 කහාපණෙපි විකිරන්ති මහාජනො සන්තිපතති උක්කුසියො වෙව
 වෙලුංකපා ව වත්තන්ති අථ බ්‍රාහ්මණො මධ්‍යලිකසොවජ්ජිතාදි
 සුමධ්‍යලාති වෙව සොවන්ධියො ව කරොන්තසු මහාසම්පන්නා
 නගරං අනුච්චරති පුඤ්ඤවත්තා මනුස්සා එකභුමකාදිපාසාදෙ

* අනුච්චරති, + වාලිකාය

ආරාධනා සුතපතකසදිසානී වාතපාතකවාටානී චිවරිනා මලො
කෙතනී බ්‍රාහ්මණෝපි අතතනා යසසිරිසම්පතනියා නගරං අරේඛා
න්ද්‍රතෙනා විස දක්ඛිණවාරාහිමුතො ගොති තෙන චුතනං සාවස්ථියා
නියොගිනි-දිවාදිවස්සානි දිවස්ස පි දිවා; මඤ්ඤිතකාලෙහි අපේ.
පිලොහිකං පරිබ්‍රාජකානි පිලොහිකානි එවං ඉතිලිඛතවො
භාරවසෙන ලඛනාමං පරිබ්‍රාජකං; සො නිර පරිබ්‍රාජකො දහ
රො පඨමවසෙ ඕනො සුවණ්ණවණ්ණො බුබුපඨානො පාතොව
තඨාගතස්ස ච මහාචරාතව. ආපඨානං කතා නිදණ්ඩකුණෙ
කාදිපරිකාරං ආදය ජෙනවතා නිකම්භිනා නගරාහිමුතො පායා
සී තං එස දුරතොව ආගමන්නං අද්දස. එතදවොමානි අනුක්ක
මෙන සනතිකං ආගතං සජානිනා එතං හන්ද කුතොහු හවං
වච්ඡායනො ආගමන්තිති ගොසනං කිනෙතතොනා වචනං අවොච;
පණ්ණිනො මඤ්ඤානිනි හවං වච්ඡායනො සමණං ගොතමං පණ්ණි
තොති මඤ්ඤානි උදහු තොහි අයමෙත්ථ අපේ; කොමාගමොහාති
හො සමණස්ස ගොතමස්ස පඤ්ඤාවෙය්‍යතනියං ජානෙන අහං කො
නාම-කො ච සමණස්ස ගොතමස්ස පඤ්ඤාවෙය්‍යතනියං ජානියා
මිති කුතො වාහං සමණස්ස ගොතමස්ස පඤ්ඤාවෙය්‍යතනියං
ජානියාමි කෙන කාරණෙන ජානියාමිති එවං සබ්බථාපි
අතතනො අජානනභාවං දිපෙති. සොපි නුභියා නාදිසො වානි
සො සමණස්ස ගොතමස්ස පඤ්ඤාවෙය්‍යතනියං ජානෙය්‍ය සො පි නුත
දසපාරමිසො පුරුෂො සබ්බඤ්ඤානං පතොනා නාදී බුඬො සො
සෙව හතවස්‍ය, සිනෙරුං වා හිමවනතං වා පඨවිං වා ආකාසං වා
මෙකුකාමෙන * නප්පමාණොව දණ්ඩා වා රජ්ජු වා ලඞ්ඛං වට්ටති
සමණස්ස ගොතමස්ස පඤ්ඤාජානනෙනනාපි තස්ස ඤ්ණස්ස සදිස
මෙව සබ්බඤ්ඤාතඤ්ණං ලඞ්ඛං වට්ටතිති දිපෙති. ආදරවසෙන
පතෙත්ථ අමෙණ්ඩිතං කතං-උලාරාසානි උතතමාය; සෙඨාය.
කොමාගමොහාති හො අහං සමණස්ස ගොතමස්ස පසංසෙන
කො නාම; කො ච සමණං ගොතමං පසංසියාමිති කෙන කාර
ණෙන පසංසියාමි-සසංසිපසසප්ඨානි සබ්බගුණානං උපරිමරෙහි
සබ්බලොකපසත්ථෙහි අතතනො භුණ්ණෙව පසත්ථො න තස්ස
අඤ්ඤාති පසංසනකිවචං අනි යථා හි වුමසපුඨං වා නිලුප්පලං
වා පදුමං වා ලොහිතවන්දනං වා අතතනො වණ්ණගකිසිරියා
පායාදිකවෙව සුගතිම න තස්ස ආගතභූතෙහි වණ්ණගකෙහි

* චිතනතස්ස

මුල ම නිසඳ ප ම චි න් නි නි

ථොමනකිවම. අපි සථා ව මණිරනනං වා චිකුමනකිලං වා
 අත්තනො ආලොකෙනොව ඔහාසනි න නසා අසෙසුන් ඔහාසන
 කිවම. අපි එවං සමණො ගොතමො සබ්බලොකපසථෙති
 අත්තනො ගුණෙනොව පසථො ථොමිතො සබ්බලොකසා සෙඨනං
 පාපිතො න නසා අසෙසුන් පසංසනකිවම. අපි. සසථෙති
 සසථෙති පසථපසථො කේ පන පසථො නාම රාජපසෙන
 දිකොස්ලො කාසිකොසලවාසිකෙති පසථො බිම්බිසාරො අධ්මගධ
 වාසිති වෙසාලිකා ලිච්ඡවි වජ්ජිරථවාසිති පසථො පාවෙය්‍යා
 මල්ලා කොසිභාරකා මල්ලා අසෙසුපි හෙ හෙ ඛත්
 තියා තෙති තෙති ජනපදෙති පසථො වංඛිආදයො
 බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණනණෙති අනාථපිණ්ඩිකාදයො උපාසකා
 උපාසකානෙති විශාඛාදයො උපාසකා අනෙකසනාති උපා
 සිකාති සකුලුද්ධිආදයො පරිබ්බාජකා අනෙකෙති පරිබ්බාජක
 සතෙති උපපලවණ්ණථෙරිආදිකා මහාසාවිකා අනෙකෙති හිකුච්ඡි
 සතෙති සාට්ඨුත්තනථරාදයො මහාථෙරා අනෙකසතෙති හිකුච්ඡි
 සකකාදයො දෙවා අනෙකසතෙති දෙවෙහි මහාබ්‍රහ්මාදයො
 බ්‍රහ්මානො අනෙකසතෙති බ්‍රහ්මෙහි පසථො තෙ සබ්බෙති දස
 බ්‍රහ්මාදො ථොමෙතති වණ්ණෙනති පසංසනති හගවා පසථපසථොති
 චුළුති—අපමසනති අන්තර්සංසං; අපසංසං පරිබ්බාජකො අත්ත
 නා දිඨිකාරණං* ආවිකුමනො සෙසුන් පාපිතො සුසලො නාගවති
 කොති ආදිවාන-නත් නාගවතිකොති නාගවනතිවාසිකො;
 අනුගතිනසිප්පො පුරිසො පරතො පන උගගතිනසිප්පො පුරිසො
 නාගවතිකොති ආගතො—මනතාදි සද්ධිති වතතාරි සුභපදති;
 සුභවලමේ සුභෙන අත්තනකානාතිති අපො. ඛනිස
 පණ්ඩිතො ආදිසු පණ්ඩිතෙති පණ්ඩිතෙති සමනතාගතෙ;
 නිසුභෙති සමෙත; සුබ්බිබ්බිතොති සුබ්බිආත්තරපටි
 විජ්ඣනසමත්ත; කානපරසමාදෙති විසුභ්‍රතපරපවාදෙ වෙව
 පරති සංසං කතවාදපරිවසෙ; වාලිමෙවරුපෙති වාලිමෙති
 ධනුගතසදිසෙ; මොග්ගිකො මසෙසු මරනති වාලිමෙති විස
 වාලිසුබ්බාති පරසං දිග්ගතොති අත්තනො පසුභ්‍රතෙන
 හිකුච්ඡි විස වරනතිති අපො; සසුභං අගිසංබරොනතිති
 දුපදමිති පදමිති වතුපදමිති පසුභ්‍රත කරොනති; වාදං ආරො
 පෙසසාමාති දදං ආරොපෙසසාම; න වෙව සමණං ගොතමං

* අත්තනො සොදකාරණං

පඤ්ඤාං පුච්ඡන්තිති කඤ්ඤාං න පුච්ඡන්ති හගවා කීරපරිසම්පේක්ඛි
 ධර්මං දෙසෙන්නා පරිසාය අර්කාසයං ඔලොකෙති තතො පඤ්ඤා
 ඉමම් බන්ධිතපණ්ඩිතා ගුණං රහස්සං පඤ්ඤං ඔවච්චිකසාරං කන්තා
 ආගතාති සො තෙහි අපුරුෂොයෙව එවරුපෙ පඤ්ඤා පුච්ඡන්තා
 එතතකා දෙසා විස්සජ්ජනො එතතකා අතෙ පදෙ අකුබ්බෙ එතත
 කාති ඉමෙ පඤ්ඤා පුච්ඡන්නො එවං පුප්පෙය්ස විස්සජ්ජනොඑවං
 විස්සජ්ජන්තාති ඉති ඔවච්චිකසාරං කන්තා ආතිතෙ පඤ්ඤා පඤ්ඤා
 ධර්මකථාය අනන්තර පඤ්ඤාපිත්වා විධිංසෙති බන්ධිතපණ්ඩිතා
 සෙය්සා වත නො යෙ මයං ඉමේ පඤ්ඤා න පුච්ඡන්ත සචෙ හි මයං
 පුච්ඡන්තාම අපපතිස්සෙව නො කන්තා සමණො ගොතමො බිපෙය්සාති
 අත්තමනා හවන්ති අපි.ව බුඩ්ධා ඌම ධර්මං දෙසෙන්නා පරිසං
 මෙත්තාය එරන්ති මෙත්තාඑරණෙන දසබ්බේ මහාරාජස්ස විත්තං
 පසිද්ධති බුඩ්ධා ඒ නාම රුද්ධාපපත්තාප ගොන්ති දසසන්තප්පගානා
 මධුරස්සරා මුදුජ්ජානා පුච්ඡන්තිදන්නාවරණා අමතෙන හදයං
 සිමන්තා විය ධර්මං යතෙඑන්ති නත්ත තෙසං මෙත්තාඑරණෙන
 පසන්තවිත්තානං එවං හොති එවරුපං අවෙ.ව ඛකං අමොක්ඛකං
 නිසංසාමිකකං යමෙත්තෙන හගවා සඤ්ඤා ය සකාස්සාම පච්චි
 තිකකාහං ගණ්හිතුන්ති අත්තොනා දන්තො පඤ්ඤාහාපෙත්තෙව න
 පුච්ඡන්ති. අඤ්ඤාදඤ්ඤාති එවාසෙවා, ඤාපකා සම්පජ්ජන්තිති
 කරණාගමනවසෙන සාපකා හොන්ති, නදත්තාගං බුග්ගිමිසි
 පටිසංඝානාති මහාත්තවර්ධස්ස පරිඤ්ඤානාහුතං අරහත්ත
 එලං තදන්තාය හි තෙ පඤ්ඤන්ති, මගං වත * හො අනස්සාමාති
 හො සචෙ මයං න උපසංකප්පෙය්සාම ඉමනා ථොකෙන අනුපසංකි
 මනමත්තෙන අපරිපුරාසනාමත්තෙයෙව නස්ස හචෙය්සාමි උප
 සංකප්පනමත්තංකෙන පනාමින න නථාති දමෙය්; දුර්ගපදං
 පුරිමස්සව වෙච්චනං අසංකප්පාමි සමානාති ආදිප්ප පාපානං
 අසම්මතත්තා අසංකප්පාම අබාධිතත්තා ඒ පන අනුත්තරණං කිල
 සාරිතං අගතානා අනරහත්තොයෙව සමානාති අමෙය්; දුර්ගං
 දුර්ගමිති උද්ගාරං උද්ගාරි; ධර්මාති යං මහලං මාතං ගමනතුං න
 සකකාති විස්සජ්ජන්තා පප්පෙය්සාම අප්පෙය්සකොති ච්චිච්චි යව ජලං
 නලාකං ගමනතුං න සකකාති අප්පෙය්සකොති ගමනති නං ඔකොති
 ච්චිච්චි එවමෙව යං පිතිච්චි ච්චිතං හදයං ගමනතුං න සකකාති
 අධිකං හුත්වා අනෙතා අසංකප්පාමිති නිකුම්බෙති තං උද්ගාරති

* මයංවත

වුට්ටි එවරුපං පිතිමයවචනං නිවන්තරසිති අනේ. භක්ති පද්ධතියෙහි හත්පදං උපමා අස්ස ධම්මස්සාති හත්පද්ධතියෙහි සො න උත්තරාචනා විජාරෙන පරිසුරො හොතිති දසෙසිති. නාගවතිකොති උගගතිහත්තිසිප්පො හත්වනවාරිකො; අථ කසො කුසලොති න වුත්තො? පරතො යො හොති කුසලොති විහාග දස්සනාභං යො හි කොපි පටිසති යො පන කුසලො හොති යො තෙව තාව නිසං ගව්සති තස්මා ඉධ කුසලොති අවතො පරතො වුත්තො—මාමනිකාති රස්සා ආයාමතොපි න දිසා මහාකුමාරිහත්ති නිසො; උච්චා ම නිසෙවිනානති සත්තභරතනුක්කමෙ වටරුකකා දිනං බක්කපදෙසෙ සංසිතසානං; උච්චා කාලාරිකාති උච්චා ම යසී සද්ධිපාදි හුත්වා කාලාරිකා ම දන්තානං කලාරතාය; තාසං කිර එකො දන්තො උන්තතො හොති එකො ඔන්තො උහොපි ම විරලා හොනති න ආසනතො—උච්චා ම දහෙනති ආරජ්ජානිති සත්තභරතනුක්කමෙ වටරුකකාදිනං බක්කපදෙසෙ පරසුන්තාපගට්ඨානං විස ද්දාති ජිහ්වසානං. උච්චා කණ්ණරුකා නාමාති උච්චා ම යසීසද්ධිපාදි හුත්වා කණ්ණරුකා ම දන්තානං කණ්ණරුතාය; තාසං කිර මකුල ද්දාති හොනති තස්මා කණ්ණරුකා වුට්ටනති. සො නිසං ගව්සතිති යො නාගවතිකො යස්ස චතාහං නාගස්ස අනුපදං ආගතො අයංව යො අයමෙව සො න අමකුසු යං හි අහං පඨමං පදං දිස්වා වාම නිකානං පදං හවිස්සතිති නිසං න ගතො යමපි නතො ඔරහාගෙ දිස්වා කාලාරිකානං හවිස්සතිති කණ්ණරුකානං හවිස්සතිති නිසං න ගතො සබ්බන්තං ඉමස්සෙව මහාගත්තො පදනති මහාගත්තො දිස්වා ම නිසං ගව්සති. මුඛමෙව ඛොති එත්ථ ඉදං ඔපමමසංසන්දනං නාගවනං විස හි ආදිතො පසාය යාවතිවරණප්පහානං ධම්ම දෙසනා ථෙදිතබ්බා; කුසලො නාගවතිකො විස යොගාවචරො මහානාගො විස සමමාසලුබ්බො මහන්තං හත්තිපදං විස යොනාහිකුසු නාගවතිකස්ස නත්ථ හත්තිපදං දිස්වාපි වාමනිකානං පදං හවිස්සති කාලාරිකානං කණ්ණරුකානං පදං හවිස්සතිති අනිසිඛිගතහාවො විස යොගිතො ඉමා යොනාහිකුසු නාම බාහිරපරිබාජකානමපි සන්තීති අනිසිඛිගතහාවො නාගවතිකස්ස නත්ථ මයා දිසං පදං ඉමස්සෙව මහාගත්තො න අකුසුස්සාති මහාගත්තො දිස්වා නිසාගමනං විස අරියසාවකස්ස අරගන්තං පත්තව නිසාගමනං ඉදං ඔපමමසංසන්දනං මන්තෙ ධත්තාපි කාතුං වට්ටති ඉමස්මිමපි ධාතෙ වට්ටතිසෙව— අනුක්කමාගනං පන තං පාළිපදං ගහෙවා ඉධෙව කතං. නත්ථ

ඉතිහාසයෙහි කතාහො; සොයා කනිසා ලොකයෙහි උපාදාය වුවත් සථාන = “ඉතිහාසයෙහි ලොකයෙහි උපාදාය” නි. කනිසා සොයා සථාන. “ඉතිහාසයෙහි සමයෙහි ඉතිහාසයෙහි සමය” යි. කනිසා සොයා සථාන =

“ඉතිහාසයෙහි කතාහො සොයා කනිසා ලොකයෙහි උපාදාය වුවත් සථාන = “ඉතිහාසයෙහි ලොකයෙහි උපාදාය” නි. කනිසා සොයා සථාන. “ඉතිහාසයෙහි සමයෙහි ඉතිහාසයෙහි සමය” යි. කනිසා සොයා සථාන =

කනිසා පදපුරුණවනනමට—සථාන. “ඉතිහාසයෙහි කතාහො සොයා කනිසා ලොකයෙහි උපාදාය වුවත් සථාන = “ඉතිහාසයෙහි ලොකයෙහි උපාදාය” නි. කනිසා සොයා සථාන. “ඉතිහාසයෙහි සමයෙහි ඉතිහාසයෙහි සමය” යි. කනිසා සොයා සථාන =

උපපජ්ජති නාම අරහත්තඵලෙ උපපන්නා නාම ඉධි සබ්බපසම්මා උපපන්නභාවං සක්කාය උපපජ්ජතිති වුත්තං. නථානො ලොකෙ උපපන්නා නොතිති අයං තිථ්ඨි අංචා. භෙසා ඉමිං ලොකානාං සො භගවා ඉමිං ලොකං; ඉද්දති ට්ඨත්තං භිං භිද්දෙස්සති සද්දෙව්‍යානාං සහ දෙවෙහි සද්දවකං; එවං සහ මාරුත සමාරකං; සහ බ්‍රහ්මා සමුත්ථිකං; සහ සමණ්‍යානමණෙති සසමණ්‍යානමණිං; පජා තත්තා පජා තං සජ්ජං සහ දෙවමනුස්සංති සද්දෙවමනුස්සං, තත්ථ සද්දෙවකවචනෙන පවකාමාවචරදෙවගහණං වෙදිතං සමාරක වචනෙන ජිහං කාමාවචරදෙවගහණං සමුත්ථිකවචනෙන බ්‍රහ්මකායිකාදිබ්‍රහ්මගහණං සසමණ්‍යානමණිවචනෙන සස නස්ස පච්චිකිං පච්චාචිකිං සමණ්‍යානමණිගහණං සමාරකං සමාරකං බාහිනපාපසමණ්‍යානමණිගහණං පජාදෙවනෙන සහනොදාය ගහණං සද්දෙවමනුස්සංවචනෙන සමුද්දිග්ගදෙවදෙවසංසද්දෙව්‍ය ගහණං එවමෙත්ති තිති පද්ධති මහාසලොකො සං සත්තලොකො චිති පජාවසෙන සහනොදායොව ගතින්තාති. ඉ. දි. 2. 1. 1. — අප රජා නයො සද්දෙවකගහණෙන අරුපාවචරලොකො ගතින්තා සං රකගහණෙන ජි කාමාවචරදෙවලොකො සමුත්ථිකගහණෙන රුපිබ්‍රහ්මලොකො සසමණ්‍යානමණිදිගහණෙන චිත්තපද්ධ වසෙන සමුද්දිග්ගදෙවෙහි වා සහ මනුස්සලොකො අවසෙසසබ්බ සත්තලොකො වා—අපි වෙත්ථ සද්දෙවකවචනෙන උත්තමපරිච්ඡිද නො සබ්බස්ස ලොකස්ස සච්ඡිකානත. වගහණෙන සෙසං අනොච මාරො මහානුතාවො ජිකාමාවචරියස්ස රජා චිත්තපද්ධතිං චිත්තෙන සච්ඡිකානත? තෙසං චිත්තං චිත්තමනො සමාරකං අග සෙසං පන අනොචි බ්‍රහ්මා මහානුතාවො චිත්තපද්ධතිං චිත්තවාලොකස්ස අලොකං එරති චිති—පෙ—දසති අභිද්ධි ද සු චිත්තවාලොකස්ස සු අලොකං එරති අනුකර්ම සිංහලොකො සුඛං පටිසංවෙදෙති නිං සොපි සච්ඡිකානත? තෙසං චිත්තං චිත්තෙන සමුත්ථිකාති අග තෙනො සෙ එවං විනිශ්චයාති චිත්තමණි සාසනස්ස පච්චිකිං නිං සොපි සච්ඡිකානත චිත්තං චිත්තමනො සසමණ්‍යානමණිං පජානති අග චිත්තමණි සසමණ්‍යානමණිං සච්ඡිකානතං පකාසෙත්ති චිත්තමණි පන අවසෙස වචනස්ස උත්තම උත්තමපරිච්ඡිදවසෙන සොසසමාරකස්ස සච්ඡිකානතං පකාසෙත්තො සද්දෙවමනුස්සානාං අග අයමෙත්ති භවානුකමො පොතානාං පනානාං සද්දෙවකාති දෙවතාති සම්මං අවසෙසලොකං එවං සමාරකාති මාරුත සම්මං අවසෙසලොකං සමුත්ථිකාති බ්‍රහ්මෙති සම්මං අවසෙසලොකං

එවං සබ්බෙති නිහවුපගෙ සතෙනා' නිහානාරෙති නිසු පදෙසු පකඛිපිත්වා පුන චිති, පදෙති පරියාදියෙනො සසුමණ්ඩානමණිං පජං සදෙවමනුසුනන්ති ආහ එවං පමතිපදෙති නොන තෙනාකා රෙන තෙධාතුකමෙව පරියාදිණ්ණනනි—සසං අභිසංඝං සච්ඡි කායා පචෙදෙතිති සයනති සාමං අපරනොයො හුත්වා අභිසංඝං නි අභිසංඝං අධිකොන ඤ්ණෙන ඤ්චාති අපො. සච්ඡිකාත්වා නි පච්චිකං කායා; එතෙන අනුමානාදිපටිකොපො කතො භොති. පචෙදෙතිති බොධෙති ඤ්ථෙති පකායෙති; යො ධර්මං දෙ සෙති ආදි—පෙ—පරිසොසානකල්යාණන්ති යො භගවා සතෙන සු කාරුණ්ණිකං පටිපදා උත්තං අනුතතරං විවෙකසුඛං ධර්මං දෙ සෙති නව බො අපං වා බහුං වා දෙසෙතො ආදිකල්යාණාදිප ප කාරමෙව දෙසෙති ආදිමතිපි කල්යාණං හදදකං අනවජ්ජමෙව කායා දෙසෙති මජ්ඣිම—පරිසොසානෙති කල්යාණං හදදකං අනවජ්ජමෙව කායා දෙසෙතිති වුත්තං භොති; තත් අනි දෙස නාය ආදිමජ්ජපරිසොසානං අනි සාසනස්ස දෙසනාය නාව චතුප්පදිකාය පි ගාථාය පඨමපාදෙ ආදි හාම තතො මෙ මජ්ඣිම නාම අතෙන එකො පරිසොසානං නාම. එකානුසංකිකස්ස සුත්ත ස්ස නිදානං ආදි ඉදමමොචාති පරිසොසානං උගිනාමනතරා මජ්ඣිමං. අනෙකානුසංකිකස්ස සුත්තස්ස පඨමානුසංකි ආදි අතෙන අනුසංකි පරිසොසානං මජ්ඣිම එකො වා මෙ වා බහු වා මජ්ඣිමෙව. සාසනස්ස පන සීලසමාධි විපස්සනා ආදිනාම. වුත්තන්ති මෙතං'කො වාදි ඤ්ඤානං ධර්මා නං සීලං සුච්ඡුධං දිට්ඨි ච උජ්ජකා'ති. “අනි භික්ඛවෙ මජ්ඣිමා පටිපදා නාමානෙත අනිසම්බුධා”ති එවං වුත්තො පන අරියමගො මජ්ඣිම නාම. ඵලමෙව නිබ්බානම පරිසොසානං නාම. “තස්මා නිග නිං බ්‍රාහ්මණ බ්‍රහ්මචරියං එතං පාරං එතං පරිසොසාන”න්ති එතං ඵලං පරිසොසානන්ති වුත්තං. “නිබ්බානොගධං හි ආවුසො විසාන බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති නිබ්බානපරායනං නිබ්බානපරිසො සාන”න්ති එතං නිසානං පරිසොසානං වුත්තං. ඉධ දෙසනාය ආදිමජ්ජපරිසොසානං අධිපපතං. භගවා හි ධර්මං දෙසෙතො ආදිමති සීලං දසෙස්සත්වා මජ්ඣිම මහා පරිසොසානෙ නිබ්බානං දසෙස්සති. නොන වුත්තං යො ධර්මං දෙසෙති ආදිකල්යාණං—පෙ—පරිසොසානකල්යාණන්ති තස්මා අමඤ්ඤාදි ධර්මකමිකො

ආදිමති සීලං දසෙස්සත්වා මජ්ඣිම මහා විහාරයෙ
පරිසොසානමති නිබ්බානං එතං කමිකමතිති.

සාජ්ඣං සබ්බජ්ඣනානි යස්ස හි යාගුහතතඉත්තිපුරිසාදිවණ්ණ
 නා නිසයිනා දෙසනා හොති න සො සාජ්ඣං දෙසෙති හගවා
 පන තථාරූපං දෙසනං පභාසං චතුසතිපස්සානාදිනිසයිතං දෙස
 නං දෙසෙති තස්මා සාජ්ඣං දෙසෙතිති චුට්චති. යස්ස පන දෙසනා
 එකබ්බජ්ජනාදියුත්තා චා සබ්බනිරොථබ්බජ්ජනා චා සබ්බවිස්සථි
 සබ්බනිගගතිතබ්බජ්ජනා චා තස්ස දමිළ්ලජිරාතයවනාදිමිලකකානං
 භාසා විස බ්බජ්ජනපාරිසුරියා අභාවතො අබ්බජ්ජනා නාම දෙසනා
 හොති හගවා පන=

“සිමිලධනිතව දීඝරස්සං ගරුකලහුකව නිගගතිතං
 සමබ්බං වචන්තං විමුත්තං දසධා බ්බජ්ජනවුදියා පභෙදො”ති.

එවං චුත්තං දසවිධබ්බජ්ජනං අමකෙබ්බිකා පරිපුණ්ණබ්බජ්ජන
 මෙවකතා ධම්මං දෙසෙති තස්මා සබ්බජ්ජනං දෙසෙතිති චුට්චති.
 කෙටලපඤ්චුණ්ණනානි එත්ත කෙටලනානි සකලාධ්වචනං. පරිපු
 ඤ්ණනානි අනුනාසිකවචනං; ඉදං චුත්තං හොති සකලපරිපුණ්ණ
 මෙව දෙසෙති එකදෙසනාපි අපරිපුණ්ණා නත්ති. පඤ්ඤාධනානි නිරු
 පක්කිලෙසං; සො හි ඉදං ධම්මදෙසනං නිස්සාය ලාභං චා සකකාරං
 චා ලභිස්සාමිති දෙසෙති තස්ස අපරිසුඛා දෙසනා හොති හගවා
 ලොකාමිසනිරපෙකෙබ්බා තිතඵරණෙන මෙත්තාභාවනාය මුද්ගද
 සො උලුප්පනසභාවසණ්ඨිතෙන විත්තෙන දෙසෙති තස්මා
 පරිසුඛා දෙසෙතිති චුට්චති. බ්‍රහ්මචරිණං පකාසෙතිති එත්ත බ්‍රහ්ම
 වරියනානි සිකුඛාත්තයසධගතිතං සකලසාසනං තස්මා බ්‍රහ්මවරි
 යං පකාසෙතිති සො ධම්මං දෙසෙති ආදීකල්‍යාණං—පෙ—පරි
 සුඛං එවං දෙසෙන්නොව සිකුඛාත්තයසධගතිතං සකලසාසන
 බ්‍රහ්මවරියං පකාසෙතිති එවමෙත්ත අත්තා දඨබ්බො-බ්‍රහ්මවරිය
 නානි සෙසථෙත බ්‍රහ්මභූතං චරියං බ්‍රහ්මභූතානං චා බ්‍රහ්මදීනං
 වරියනානි චුත්තං හොති. තං බ්‍රහ්මනානි තං චුත්තප්පකාරසමපදං
 ධම්මං; සුණාති ගහපති චාති කයුමා පඨමං ගහපතිං නිද්දසති නි
 ගතමානත්තා උස්සනානත්තා ච සෙතුසොසන හි බත්තියකුලතො
 පබ්බජ්ජනා ජාතිං නිස්සාය මානං කරොනානි බ්‍රහ්මණකුලා පබ්බ
 ජ්ජනා මනෙත නිස්සාය මානං කරොනානි හිනජ්චකුලා පබ්බ
 ජ්ජනා අත්තනො විජාතිතාය පනිඨාතුං න සකෙකානානි ගහපති
 දුරකා පන කචෙත්ථි සෙදං මුච්චෙනති පිඨියා ලොණං පුළු
 මානාය කුමිං කසිනා නිතිතදප්පා හොනානි තෙ පබ්බජ්ජනා මානං
 වා දප්පං වා අකතා යථාබලං බ්‍රහ්මචරිතං උග්ගහෙත්තා විපස්සනාය
 කමමං කරොනහා සකෙකානානි අරහත්තෙ පනිඨාතුං ඉතරෙධිව

කළුති නිංගිනි, පබ්බතා නාම ධා බුද්ධා ගතපරිකාව
 බුද්ධානි නිගතමානනා, උක්ඛතානා ච පඨං භවති. නි
 ආයතීති—අසුසුනි—සම්මානි ඉතරොසං චා බුද්ධානා අසුසුන
 රසම්ම ප බාජානානි ජානා; නාමා, නො සම්ම ප්ලිහනිති
 පරිසුඛං ධ ඉං සුඛා, ධිව්ඛානිමිති නාමානෙ සම්මාසුඛමො
 චන භවතා, සං පටිලභති; ඉති පටිලභනිති
 ජලං පටිලභනා, සම්මානො සුඛානා, පෙති සම්
 ගතෙ සුඛෙ ප්ලාජනසුඛනෙත්ති චා චි ප්ලාජනා වානානි
 නාමානි භවතං සම්මානසුඛමොධනමො භ වානො සංඛා
 මොච; ජාපසානි රාජජාදිනා උභාතානානි මහාභික
 කාමං වුභනා; අනාමපාඨානිති පාඨති, අලංකාරමො
 අමනාකාමො ව්සානි අමනාකාමො, පබ්බතො හි කුටාසාර
 රතනපාසාදදෙවමානාදිසු පිනිතවා රතනපානොසු පටිපසනො
 සු වසනොති නොව උක්ඛනි න සුඛනි න බාජනි නොන
 වුභනං අමනාකාමො පබ්බතානි—අපි ච සම්මානො සුඛානො
 බුද්ධානිසාස මනාසානාමො රජාපථො අසංවුතං සම්මා රොනා
 ව්ස රජානං කිලෙසරජා, පානිපානානා, අමනාකාමො
 පානිපානා බුද්ධානිසාස සාමාසුඛං, පානිපානො. * නිසිදං
 සුඛං—පෙ පබ්බතෙසුනානි එනි පෙ පබ්බතෙසුනා සදෙහං
 පිනානානං බුභවරියං එනවි පිට්ඨං අනිඤ්ඤං කාමා වරිම
 කම්හනං පාපෙනබ්බතාස ජනනා, පිළිණාණං; එකදිවසමි
 නිලපමලො අලලිතං කාමා වරිමකම්හනං පාපෙනබ්බතාස
 ජනනාසුඛං; සම්මානිනං ලිඛිතසම්මාදිසං මොනසම්ම
 සුඛං, පටිලභනං, ඉදං න සු කරං අනාරං අසම්මානසුඛා
 අනාරං, පටිලභනං එනනාපරිපුණං—පෙ—වරිතං සනු
 නාමා මහමසුඛං මහාපරිකා කාසාස රසපිතාස කාසාසානි
 බුභවරියං වරනනානං අනුච්ඡිකානි මහානි අනුච්ඡිකා පරි
 දිනිකා අනාරසම්මා නිකම්මො අනාරසං පබ්බතෙසුනං එනි ව
 සාමා අනාරසං හිතං සම්මානිනාදිමමං අනාරසානි වුච්ඡිති
 නව පබ්බතාස නාමි තසා පබ්බතා අනාරසාසි සුඛානි
 යං අනාරසි; පබ්බතෙසුනානි පටිපසනො; අසංචානි
 සහසුමො හෙමා හොභකමො, අපො නාම හොනි සහසුමො

* මනාසසම්මානො—

පණය මහා ආබ්බකානුකම්පා සද්ධි ඉති සද්ධි පටිච්ඡේදයා. සො විස
 තියා ගෙනා අනුරාද්‍යා නාම විද්‍යානා පණය මහා; කිසිකුණං සිකා
 ආර්ථසමාපනනායා යා සිකානං අධිසිලසංඛාතා සිකානං තච
 යත්ථ චෙතන සහ ජිවනති එකජිවිකා සකාගවුත්තො හොනති
 නං හගවතා පසුසුත්තසිකාපදසංඛාතං සංජිවම තත්ථ සිකාන
 භාවෙන සමාපනොනාති සිකානං සිකානං ජිවමං පනොනා සිකා
 පරිපුරනොනා ආර්ථම අධිත්තාමිනොනා හුත්වා තද්දසං උපා
 හොති අංගො.

පාණානිසානං පණායාති ආදිසු පණාතිපාතකම්පා ගොඨා
 විජාරිතා එව; පණායාති ඉමං පාණානිපාතචෙතනාසංඛාතං
 දුක්ඛිලං පජනිත්වා; සමිධිපනො ගොතිති විප්පතිණකාලොකො
 පණාය නොගා දුක්ඛිලංගො ඔරනො විරතොව හොත්; කිසින
 දෙසො නිතිනසමායාති පරපසානායාය දණ්ඩං වා සන්ධං පා
 ආදාය අවංගානො නිකතිනදණ්ඩො දිව නිකතිනාදණ්ඩො
 වාති අංගො; එත්ථ ව සිපෙත්වා දණ්ඩං සංඛලිති අවසං උපා
 රණං සහසානං විසිංසනානාමංගො සන්තති චෙදිතං යං ප
 කිසිනු කතතරදණ්ඩං වා දනනකම්පා වාසිං වා පිප්පලං පා
 ගහෙනා විවරනාති න තං පරපසානායාය තත්තා නිතිදෙසො
 නිතිතසන්ධාති තථෙව සභිඛං ගමනති; ලංඝිති පාපච්ඡාදන
 ලකඛණං ලංඝාය සමනතාගො, දසාසගොතිං දසං ගෙනා
 විතතං ආපනොනා; සංඛිපාද දුනතිනානුකාසිති සංඛපා
 භ්ගුතෙ හිතෙන අනුකම්පනාය දසාපනානාය සංඛායං
 පාණතුනානං හිතවිතතකොති අංගො; මිහරංගි ඉරියති පාලෙ
 ති; දිනනමෙව ආදිපත් දිනනාදුරි; පිහනනපි දිනනමෙව
 පටිකම්භිති දිනනපාදිකිති පෙහෙනිති ජෙතො න ජෙතෙන
 අමෙතෙන; අමෙතනාමෙව සුද්දානාන; අනනනාති අතනා
 මෙන; අමෙතෙන සුචිතුතං අතනාමං කත්වා විහරති දුපතං
 හොති. අමුත්තමරියනති අංගොවරියං; මුත්තං සෙඨං ආපා
 මරතිති මුත්තාම; ආපාමාදිති අමුත්තමරියනො දුරාපාරි;
 මෙපුනාති රාතපරිපුකාමාමසන සද්ධිසත්තා මෙපුනකාති ලභි
 මොහාපරිසි පතිසෙවනඛො මෙපුනෙති සංඛිංගනාදාමමා;
 භාමං මොති ගාමවාසිනං ධම්මා; සංචමං දිදාති සච්චවාදි;
 සංචුතං සච්චං සංචුතං සංචෙති සංචුතං සංචුතං; න අනතරතනා
 මුත්තං වරියං අංගො; සෙඨං මුත්තං මුත්තං මුත්තං මුත්තං මුත්තං මුත්තං

සච්චං තස්ස මුඛාවාදෙන අනතරිතතා සච්චං සච්චෙන න ඡට්ඨ
 යති තස්මා න භො සච්චසංකො අයං පන න තාදිසො ජිවිත
 හෙතුපි මුඛා අවයො සච්චෙන සච්චං සංකුහනියෙවාවති සච්චසංකො.
 ඓද්ධොති චිත්තො; සිතකථොති අද්ධො. එකො පුග්ගලො හලිඤ්ඤ
 රාගො විය ථුසරාසිමහි නිබ්බානාණ්ණු විය අසසපිඤ්ඤා යපිතකුලකණ්ඩ
 මිච න සිතකථො හොති එකො පාසානලෙඛා විය ඉද්ධබ්ලොවිය
 ච සිතකථො හොති අසිනා සියෙ ඡෙත්සනෙනපි චෙ කථා න කථෙති
 අයංචුච්චති ඓද්ධො; පච්චසිකොති පනතිසාසිතබ්බකො සධාසි
 කොති අද්ධො. එකච්චො හි පුග්ගලො න සධාසිකො හොති
 ඉදං කෙන චුතතං අසුකෙනාති චුතතො මාතසස වචනං සද්දහථාති
 චතතබ්බතං ආපජ්ජති එකො පච්චසිකො හොති ඉදං කෙන චුතතං
 අසුකෙනාති චුතතො යදි නෙන චුතතං ඉදමෙව පමාණං ඉදං
 න පටිකම්පිතබ්බං එවමෙව ඉදන්ති චතතබ්බතං ආපජ්ජති. අසං
 චුච්චති පච්චසිකො; අවිසංවාදකො ලොකස්සාති තාය සච්චවාදී
 තාය ලොකං න විසංවාදෙතිති අද්ධො.

ඉමෙසං හෙදාසාති යෙසං ඉතොති චුතතානං සන්තිකෙ සුතං
 නෙසං හෙදය; භික්ඛානාං සංකානාති මිත්තං මිත්තානං වා
 සමානුපජ්ජායකාදීනං වා කෙනච්චිදෙව කාරණෙන භික්ඛානානං
 එකමෙකං උපසම්බම්බිතා කුම්භාකං ඊදිසෙ කුලෙ ජාතානං එවං
 බහුසසුතානං ඉදං න සුත්තන්ති ආදීතිවයො සංකානං කතතා;
 අනුප්පදානාති සංකානානුප්පදානා වෙ ජනෙ සමග්ගෙ දිස්වා තුලා
 කං එවරුපෙ කුලෙ ජාතානං එවරුපෙති ගුණෙහි සමන්තා ගතානං
 අනුච්චිකමෙනති ආදීති වයො දල්හිකමම කතතාති අද්ධො;
 සමග්ගෙ ආරාමො අස්සාති සමග්ගාරාමො; යත් සමග්ගා නත්ති
 නත්ති වසිතුමපි න ඉච්ඡතිති අද්ධො. සමග්ගාරාමොතිපි පාළි අය
 මෙවද්ධො. සමග්ගාරකොති සමග්ගෙසු රතො තෙ පභාය අඤ්ඤා
 ගනතුමපි න ඉච්ඡතිති අද්ධො; සමග්ගෙ දිස්වාපි සුත්වාපි නද්ධති
 සමග්ගනද්ධි; සමග්ගකරණං වාමං භාසිනාති සාසාවාසා සතො
 සමග්ගෙසෙව කරොති නං සාමග්ගගුණපරිදීපකමෙව වාමං භාසති න
 ඉතරන්ති; නෙලාති එලං චුච්චති දෙසො නාසසා එලන්ති නෙලා
 නිද්දොසාති අද්ධො; නෙලිඤ්ඤාසෙනපච්ජාදෙති එත් චුතතං සීලං
 විය. කණ්ණසුඛාති ව්‍යජනමධුරතාය කණ්ණානං සුඛා; සුචි
 විජ්ඣානං විය කණ්ණසුලං න ජනෙතිති අද්ධො; අත් මධුරතාය
 සකලසරීරෙ කොපං අජනෙත්වා පෙවං ජනෙතිති පෙමනිසා;
 අදං ගම්මති අපටිගඤ්ඤාමානා සුබෙන චිත්තං. පටිසතිති හෙ

යතිනිමා; ගුණපරිපුණ්ණතාය පුරෙ හවාති පොරි; පුරෙ සංවච්ඡිනාරි
 මිය පුබ්බමාරාහිපි පොරි; පුරස්ස එසාතිපි පොරි; පුරස්ස එසාති නගර
 වාසිනං කථාති අපො; නගරවාසීනො හි යුත්තකථා හොනති පිති
 ඕක්කං පිතාති භාගිමත්තං භානාති වදන්ති. එවරුපි කථා බහුතො
 ජනස්ස කුන්තා හොතිති බහුජනිකායා; කන්තාභාවෙනෙව බහු
 තො ජනස්ස මනාපා විත්තවුඛිකරාති බහුජනිකායා; කාලෙ
 වදන්ති කාලමාදි; ව. තබ්බසුත්තකං කාලං සලලෙකන්තා වදන්ති
 අපො. භූතං තව්ජං සභාවමෙව වදන්ති භූතමාදි; දිඨ්ඨමිත්තසංඝ
 රායිකඅභ්භිසන්තිසසිත්තමෙව කන්තා වදන්ති අසම්මාදි; නවලොකු
 තතරධම්මස නතිසසිතං කන්තා වදන්ති ධම්මමාදි; සංවරවිත්තසපභාණ
 විත්තසසන්තිසසිතං කන්තා වදන්ති විත්තමාදි; නිධානං වුච්චති ධ්ව
 නොකාසො නිධානමස්සා අත්ති නිධානමති; හදසෙ නිත්තිකසිත්ත
 තතං වාචං භාසිතාති අපො. කාලෙකාති එවරුපි භාසමානොපි
 ව අභං නිධානවතිං වාචං භාසමිති න අකාලෙන භාසති යුත්ත
 කාලං පන අවෙකස්මිත්තං භාසතිති අපො. සාසදෙසනති සලපථි
 සකාරණන්ති අපො. සම්මසානමතින්ති පරිවේදං දසෙස්සා දසෙස්
 සා යථාස්සා පරිවේදෙ පඤ්ඤායති එවං භාසන්ති අපො. අසම්මාදි
 නන්ති අනොකෙහිපි නයෙස් විහජනෙනා පරියාදානං අසකා
 ඤෙස්සා අභ්භවිතනා; සං වා සො අභ්භවාදි අභ්භං වදති තෙන
 අපොන සම්මතතිත්තතා අභ්භංතිතං වාචං භාසති න අඤ්ඤං නිකම්
 පිත්තා අඤ්ඤං භාසන්ති වුත්තං හොති. මිත්තාමසාමසාමසා
 රකොති මුලබ්භං බකබ්භං ඵලබ්භං අගබ්භං බ්භ්විතං පච්චි
 ධස්ස බ්භ්විතාමස්ස වෙව යස්ස කස්සචි නිලතිණරුකාදිකස්ස භූත
 ගාමස්ස ව සමාරමො ඡේදනපච්චනාදිභාවෙන විකොපනා පච්චි
 තොති අපො; එකභතතිකොති පාතරාසභතතං සායමාසභතත
 නති වෙ භතතාති හෙසු පාතරාසභතතං අනෙතා මජ්ඣන්ති
 කෙන පරිවජනනං ඉතරං මජ්ඣන්තිකතො උඨං අනෙතා අරු
 ණෙන තස්මා අනෙතා මජ්ඣන්තිකෙ දසකභතානුං භුජමානොපි
 එකභතතිකො හොති තං සකාය වුත්තං එකභතතිකොති; රත්ති
 භොජනං රත්ති තතො උපරතොති රත්තිභුජනො; අතිකතෙන
 මජ්ඣන්තිකෙ යාවසුරියභ්විතමනා භොජනං විකාලභොජනං
 නාම තතො විරතතතා විරතො විකාලභොජනා; සායනස්ස අන
 නුලොමහතා විසුකං පචානිභූතං දස්සනනති විසුකදස්සනං; අහනනා
 නව්ව න නව්වපනාදිවසෙන නව්වම ගිතව වාදිතව අනතමස්ස
 මසුරනව්වනාදිවසෙනපි පච්චතතානං නව්වදිතං විසුකභූතං දස්ස

නව්‍යානි නවවිධිකවාදිකවිසූකදක්‍යනා; නව්‍යාදිති හි අත්‍යන්තා පත්‍යාපේතුං වා පරෙති පත්‍යාපාපෙතුං වා පත්‍යන්තානි පත්‍යයිතුං වා තෙව හිකුන්තං න හිකුන්තිනං වට්ටනාති. මාලාදිපු මාලාති යං කිම් පුළුඵං; ගැබ්‍යනති යං කිම් ගතිජාතං; විලෙපනනති ජවිරාගකරණං; තත්ථ පිලංකිනෙතො ධාරෙති නාම උභනසානං පුරෙතෙතො මණෙඤ්ඤති නාම ගැබ්‍යවයෙන ජවිරාගවසෙන ව සාදියතෙතො විඤ්ඤෙති නාම. සානං චුළුවති කාරණං; තස්මා යාය දුස්සිලාසවෙනතාය තානි මාලාධාරණාදිති මහාජනො කරොති තතො පටිත්‍රතොති අපේයා. උච්චාසසනං චුළුවති පමාණානිකකන්තං; මහාසසනං අක පටියන්තං; තතො පටිවීරතොති අපේයා. ජාහරුපනති සුවණණං— රජ්‍යනති කභාපණො ලොභමායකො ජතුමායකො දුරුමායකොති යෙ බවාහාරං ගවේෂනති තස්ස උභයස්සාපි පටිගහණො පටිවීරතො නොව නං පටිගණනාති න උගහනාපෙති න උපතිකුතිතං සාදිය නීති අපේයා. ආමකමංසකපටිගහණණාති සාලිවිහියවගොධුවකුචු වරකකුචුඋයකසංඛාතස්ස සන්නවිධස්සාපි ආමකකිකුචුස්ස පටිගහ හණා; න කෙටලච එතෙසං පටිගහණණෙව ආමසනමපි හිකුන්තං න වට්ටති යෙව. ආමකමංසකපටිගහණණාති එත්ථ අකුචුචු ඔදියං අනුකුචුචුචා ආමකමංසමචජානං පටිගහණණෙව හිකුන්තං නව ට්ටති නො ආමසනං; ඉද්ධිකුචාදිකපටිගහණණාති එත්ථ ඉතිති පුරිසනන්තරානතා ඉහරා කුමාරිකා නාම තාසං පටිගහණණට්ඨි ආ මසනමපි අකපටියෙව; දුසිදුසකපටිගහණණාති එත්ථ දුසිදුසවසෙ නෙව නෙසං පටිගහණණං න වට්ටති කපටියකාරකං දමම් ආරාමි කං දමමිති එවං චුතෙන පන වට්ටති; අපේලකාදිපුටි බෙතනවක්ඛු පරිපොසානෙපු කපටියාකපටියතයො විනයවසෙන උපපරිකුතිත බෙබා; තත්ථ බෙතනං නාම යස්මිං පුබ්බණණං රුහති වජ්ඣ නාමි යස්මිං අපරණණං රුහති යත්ථ වා තදුභයං රුහති තං බෙතනං තදන්තාසඅකවක්ඛුචිතාගො වජ්ඣ. බෙතනවජ්ඣසිසෙන වෙත්ථ වාපිතලො කාදිතිපි සඛනනිතානෙව. දුගොසං චුළුවති දුතකමමං ගිහිනං පණණං වා සාසනං වා ගගෙතො තත්ථ තත්ථ ගමනං; පභිණ්ණමහං චුළුවති සරා සරං පෙතිතස්ස බුදුකාමනං; අනුසොගො නාම තදුභය කරණං; තස්මා දුතෙය්‍යපභිණ්ණමනානං අනුසොගාති එවමෙත්ථ අපේයා වෙදිතසංඛා. කසම්භකාසාති කයා ව වික්කයා ව; කුලා කුචාදිපු කුචනති වචනං; තත්ථ කුලාකුචං නාම රූපකුචං අඛනකු චං ගහණකුචං පටිච්ඡන්තකුචනති වතුඛිධං ගොති. තත්ථ රූප කුචං නාම වෙ තුලා සරූපා කතො ගණිතතෙතො මහතිසා ගණිති

දදනෙතා බුද්ධිකාය දෙති අධ්‍යක්‍යානං නාම ගණනනෙතා පච්ඡාසා
 ගෙ ගණනන තුලං අක්‍යමති දදනෙතා පුබ්බසාගෙ ගහණක්‍යානං
 නාම ගණනනෙතා මුලෙ රජ්ජුං ගණනාති දදනෙතා අගෙහ පටිච්ඡ
 නනක්‍යානං නාම තුලං සුසිරං කතා අනෙතා අයවුණණං පක්‍යපිනි
 ගණනනෙතා තං පච්ඡාසාගෙ කරොති දදනෙතා අගහසාගෙ කං
 සො වුවුවති සුවණණපාති තාය වචනං කංසක්‍යානං—කථං එකං සුව
 ණණපාතිං කතා අක්‍යක්‍යං වෙ තිසො ලොහපාතියො සුවණණව
 ණණා කරොනති තතො ජනපදං ගතො කච්ඡෙව අසිඤ්ඤාලං
 පටිසිනි සුවණණසාපනාති කිණ්ඨාති වනා අනෙහ පුට්ඨිතෙ මහ
 ග්ගතරං x දුතුක්‍යාමා ගොනති තතො තෙති කථං ඉමෙසං සුව
 ණණසාගෙ ජාතිතබ්බොති වුතෙන වීමංසිනි ගණනපාති සුවණණ
 පාතිං පාසාගෙ සංසිනි සබ්බපාතියො දතා ගච්ඡන්ති මානාක්‍ය
 ඛං හදගහෙදසිබාගෙදරජ්ජුහෙදවසෙන තිවිධං ගොති තත්ථ හදග
 හෙදෙ සප්පිතෙලාදිමිනනකාලෙ ලබ්‍හති තාති හි ගණනනෙතා
 ගෙති ජිද්දෙන මානෙන සකිකං ආසිඤ්ඤාති වනා අනෙතා හාපනෙ
 බ්‍යුං පනසරාපෙනා ගණනති දදනෙතා ජිද්දං පිබ්බං සිසං පුරෙනි
 දෙති සිබාගෙදෙති ලභනණ්ඩුලාදිමිනනකාලෙ ලබ්‍හති තාති හි
 ගණනනෙතා සකිකං සිබං උසාපෙනා තණනති දදනෙතා වෙ
 ගෙන පුරෙනි සිබං හිද්දෙනෙතා දෙති රජ්ජුහෙදෙ බෙතනවජ්ජුමි
 නනකාලෙ ලබ්‍හති ලබං අලහනතා හි බෙතනං අමහනනමි
 මහනතං කතා මිනනති උසකාපෙනාදිසු උසකාපෙනාති සාමි
 මක අසාමිකෙ කාතුං ලබගහණං වමුහනති තෙති තෙති උසා
 ගෙති පරෙසං වචනං තත්‍රිදමෙකං වජ්ජු—එකො තීර පුද්දකො මිගම
 මිගපොතකව ගහෙනා ආගච්ඡති තමෙකො වුතෙනා තිං ගො මිගො
 අගකති තිං මිගපොතකොති ආග මිගො වෙ කාහපණෙ මිගපොත
 කො එකනතිව වුතෙන කහාපණං දතා මිගපොතකං ගහෙනා ටථා
 කං ගහෙනා නිව්‍යනතා න මෙ මහා මිගපොතකෙන අද්දො මිගං මෙ
 දෙතිති ආග තෙන හි වෙ කහාපණෙ දෙතිති සො ආග නක්‍ය ගො
 භියා පඨමං එකො කහාපණො දිනනාති ආම දිනනාති ඉමමි මිග
 පොතකං ගණන එවං සො ව කහාපණො අයව කහාපණගණ
 කො මිගපොතකොති වෙ කහාපණො හපියනතිති සො කාරණං
 වදන්ති සලලකෙබ්බිනා මිගපොතකං ගහෙනා මිගං අදසිති මා
 හිකාතිති යොගවසෙන මායාවසෙන වා අපාමෙහං පාමබ්‍යනති අම

ණි. මණිනි අසුවණණ. සුවණණනි කනි. පතිරුපකෙන වචනං. සාවිසොගොති කුටිලයොගො; එතෙසංයෙව උකෙකාවන දිනමෙකං නාමං. තයමා උකෙකාවනසාවියොගො වචනසාවියොගො නිකතිසාවියොගොදි එවමෙත් අන්යො දභිකෙබ්බො. කෙපි අක්කුදං දසොත්ථි අක්කුදං පරිවතනනං සාවියොගොති වදනති තං පන නිකතිවචනොතෙව සබ්බතිතං. ඡෙදනාදියු ඡෙදනනති හත්ථෙත් දනාදි; ඩ්වොති මාරණං; බ්වොති රජුබ්බනාදිති බ්බනං; විසරා මොසොති හිමවිපරාමොසො ගුලබ්විපරාමොසොති දුට්ඨො. යං හිමපානසමයෙ හිමෙන පරිවත්තනා හුත්වා මග්ගපටිපනනං ජනං මුසනති අයං හිමවිපරාමොසො. යං ගුමොදිති පරිවත්තනා මුසනති අයං ගුලබ්විපරාමොසො. ආලොසො වුව්වති ගාමනිගමාදිනං විලොපකරණං; සහසාකාමොති සාහසකිරියා; ගෙගං පටිසිනි මුත්තසානං උරෙ සත්ථං එපෙත්වා ඉවත්තහණබගණං. එවමෙ තයමා ඡෙදනං—පෙ—සහසාකාරා පරිවර්තො ගොති. සො සහසු සො ගොතිති යොයං හිකු ගෙසා වුතොතන වතුසු පව්වයෙසු වාදසව්වෙත ඉතරිතරපව්වයසනෙතොසෙන සමනනාගතො ගොති හිමිනා පන වාදසව්වෙත ඉතරිතරපව්වයසනෙතොසෙන සමනනාගතො හිකුතො අභිපරිකල්පා වට්ටනති තිණි විවරාති පතොතා දනනකථිමෙත්දනාමපි එකා සුචි කායබ්බනං පරිසායවනනත් පුත්තමපි වෙනං

“තිව්වරං පතොතා ව වාසි සුචි ඩ බ්බනං

පරිසායවනන අභිපරිකල්පා යුත්තයොගසස හිකුතො”ති.

තෙ සකෙබ්බ කායපරිහාරියාපි ගොනති කුච්ඡපරිහාරියාපි. කථං? තිව්වරං තාව නිවාසෙත්වා පාරුපිත්වා ච විවරණකාලෙ කායං පරිහරති පොසෙතිති කායපරිහාරියං ගොති විවරකණණන උදකං පරිසායවෙත්වා පිටතකාලෙ බාදිතබ්බඵලාඵලාගහණකාලෙ ච කුච්ඡං පරිහරති පොසෙතිති කුච්ඡපරිහාරියං ගොති. පතොතාපි තෙන උදකං උඛිත්වා නතානකාලෙ කුච්ඡපරිහාරණකාලෙ ච කාය පරිහාරිතො ගොති ආහාරං ගහෙත්වා භුජනකාලෙ කුච්ඡපරිහාරිතො. වාසිපි තාය දනනකථිමෙත්දනකාලෙ මමපියානං අබ්බපාදවිවර කුච්ඡකායපරිහාරකාලෙ ච කායපරිහාරිකා ගොති උච්ඡ්වෙත්දන පාලිකෙරාදිතවත්තකාලෙ කුච්ඡපරිහාරිකා සුචිපි විවරසිබ්බන කාලෙ කායපරිහාරිකා ගොති පුපං වා * එලං වා විජ්ඣිත්වා බාදන

* පව්වයං වා.

කාලෙ කුච්ඡපරිහාරිකා. කායබ්බතං බන්ධනං විවරණකාලෙ කාය
පරිහාරිකං උච්ඡ්ඤාදීනි බන්ධනං ගහණකාලෙ කුච්ඡපරිහාරියං. පුරි
ස්සාවතං තෙන උදකං පරිස්සාවෙතියං නාසානකාලෙ සේනාසනපරි
හණධකරණකාලෙ ච කායපරිහාරිකං පාතියසානකපරිස්සාවත
කාලෙ තෙනෙව නිලතණ්ඩුලපුප්පිකාදීනි ගහෙතියං බාදනකාලෙ ඵ
කුච්ඡපරිහාරියං. අයං නාච අභිපරිකාරිකස්ස පරිකාරමිත්තං.
නවපරිකාරිකස්ස පන සෙය්‍යං පටිසන්තස්ස තනුභිකපට්ඨජර
ණං වා කුණ්ඩිකා x වා වට්ටනි දසපරිකාරිකස්ස නිසීදනමමබ්
ණ්ඩං වට්ටනි එකාදසපරිකාරිකස්ස කතතරයභී වා තෙලනාලිකා
වා වට්ටනි වාදසපරිකාරිකස්ස ඡතතංවා උපාහනං වා වට්ටනි. එතෙ
සු ව අභිපරිකාරිකොව සතතුභො ඉතරෙ අසතතුභො මහිච්ඡා මහ,
එජාති න වතතබ්බං එතෙපි අප්පිච්ඡා සතතුභා සුහරා සලලසු
කවුන්තනොව. ගහවා පන භාසිමං සුතතං තෙයං වසෙන
කප්පි අභිපරිකාරිකස්ස වසෙන කප්පිසි. සො හි බුද්දකවාසිං සුචිම්
පරිස්සාවතෙ පකඛිපිතියං පතතස්ස අනෙතා යපෙතියං පතතං අංස
කුපෙ උලොහතියං නිච්චරං කායබ්බං කතියං සෙතිච්ඡකං සුබ්බං
පකකමති පටිතිවතනතියං ගහෙනබ්බං නාමස්ස න හොති ඉති
ඉමස්ස සිහබුනො සලලසුකදිත්තනං දස්සෙතො හගවා සතතු
භො හොති කායපරිහාරිකෙන චිවරෙනාති ආදිමාහ—

නථ කායපටිභාසිතෙනාති. කායපරිහරණමත්තකෙන;
කුච්ඡපටිභාසිතෙනාති කුච්ඡපරිහරණමත්තකෙන; සමාදුශෙව
පග්ගකමතිති තං අභිපරිකාරමත්තං සබ්බං ගහෙතියං කායපටිබ්
බ්බං කතියං ගව්ඡති මම විහාරො මම පරිචෙණං උපභාසානස්ස
සමෙභ්බා වා බන්ධො වා න හොති සො ජයාමුතෙනා සරො විශ්
සුථා අපකකනෙනා මත්තගජී විශ් ඉච්ඡතිච්ඡතං සෙනාසනං වතත
ණ්ඩං රුකබමුලං නවං නවං පබ්බාරං පරිකුප්පෙනො එකො නිභ්
ති එකො නිසීදිති සබ්බිරියාපප්පි එකො අදුතිශො—

“එකතුද්දිසො අප්පට්ඨොව හොති
සතතුස්සමානො ඉතරිතර්ත
පරිස්සයානං සතිකා අජ්චති
එකො චරෙ බ්‍රහ්මවිසාණකපෙට්ඨා”ති.

එවං වණ්ණිතං බ්‍රහ්මවිසාණකපපතං ආපජ්ජති ඉද්දති නමථං
උපමාය සාමධනෙනා—ශෙසාඨාපිති ආදිමාහ නථ පකඛි සකු

x කුච්ඡිකා.

මොන භක්තිමත්තා සතුටෙන්; මෙතැන උපපතිය; අයං පනෙත්
 සංකප්පෙන. සතුටෙන් නාම අසුකැමි. පදෙසෙ රුකෙකු පරිපක්ක
 මලොති සැමා නානාදිසාහි අගනා නබපක්කකුණොදිති තස්ස
 මලානි විජ්ඣනතා විබුදනතා * බාදනති ඉදං අජ්ජනනාය ඉදං
 ස්වාතනාය හවිසස් තිති නෙසං න හොති එලෙ පන තිණේ නෙව
 රුකකස්ස අරකං. එපෙනති න තත්ථ පතනං වා පක්ඛං වා නබං
 වා තුණ්ඛං වා එපෙනති අඵ මො තස්මිං රුකෙකු අනපෙතෙකු හුන්වා
 මයං යං දියාහානං ඉවත්ති මො මෙන සපතනහරොව උපපතියා
 හරිත්ති එවමෙව අයං හිකු නිසස්සෙකා නිරපෙකකුණොසෙව. පක්ක
 මතීති සමාදායෙව පක්කමති—අභිසෙකානි නිදදාසෙන; අජ්ඣ
 නානති සමෙ අතතහාවෙ; අනවජ්ජකුණානි නිදදාසෙන; මො
 මුකුණා රුපං දියාහානි මො ඉමිනා අරියෙන සිලකුණෙන
 සමනතාගතො හිකු වකුච්ඡකුණෙන රුපං පසස්සිතානි අපො.
 මෙසපදෙසු යං වතතබ්බං සියා තං සබ්බං විසුඛමගෙහ වුත්තං—
 අධ්‍යායෙකකුණානි කිලෙසෙති අනවසිත්ත පුබ්බං; අවිකිණ්ණපුබ්බ
 නතිපි වුත්තං. ඉඤ්ජයං වරපුබ්බං හි දිඨ්ඨාදිපු දිඨ්ඨවතොදිවසෙන
 පවත්තනාය අවිකිණ්ණං හොති. මො අභිනිශ්ඤාන සම්බන්ධගත
 ති මො මනවත්ථානං ඉඤ්ජයානං සංවරෙන සමනතාගතො හිකු ඉමෙ
 සු අභිනික්කනතාපටික්කනනාදිසු සත්තපු ධාමනපු සත්සමපජ්ඣෙ
 වසෙන සමපජානකාරී හොති. තත්ථ යං වතතබ්බං සියා තං
 සහිපඨාන වුත්තමෙව—මො ඉමිනා මායා ආදිනා කිං දසෙහි
 අරඤ්ඤවාසස්ස පච්චයං වෙතති. දසෙහි යස්ස හි ඉමෙ වතනාරො
 පච්චයා නෙති තස්ස අරඤ්ඤවාසො න ඉඤ්ඤානි තිරිච්ඡානගතෙහි
 වා වනවරකෙහි වා සම්මං වත්ථබ්බතං x ආපජ්ජති අරඤ්ඤ අධී
 වත්ථා දෙවතා කිං එවරුපස්ස පාපභික්කුණො අරඤ්ඤවාසෙනානි
 මහරවසදදං සාවෙනති හෙත්ති සියං පහරිත්වා පමායනාකාරං
 කුරානති අසුකො හිකු අරඤ්ඤං පටිස්සිත්වා ඉදම්භව පාපකමමං
 අකාසිති අයමො පඤ්ඤානි යස්ස පනෙතෙ වතනාරො පච්චයා අභී
 තස්ස අරඤ්ඤවාසො ඉඤ්ඤානි මො හි අතතෙනා සිලං පච්චවෙකක
 නෙනා කිම් කාමිකං වා තිලකාමිකං වා අපස්සනෙනා පිඨං උපපාදෙ
 තිතං බසතො වසතො සමමසනෙනා අරියභූමිං ඔක්කමති අරඤ්ඤ
 අධිවත්ථා දෙවතා අතතමනා චණ්ණං භාසනති ඉතිස්ස උදකෙ පක්ඛි
 තතෙතලබ්ඪු විය යමො විත්ථාරිකො හොති. තත්ථ ඉමිනානාති

* විබුදනනා x වතතබ්බතං.

තනි දුරාතමතං සෙත්තාසත්තං අධිවචන” නති ආදි—අඛොකාස
 සතති අව්නතා; ආකංඛමානො පනෙත්ථ චිවරකුටිං කතො වසති.
 සලාලපුත්තති පලාලරාසි; මහාපලාලපුත්තො හි පලාලං නික්ක
 ධිසිති, පඤ්ඤාපලාලපුත්තො ආලයෙ කරොතති යවත්තුමුදාදිනමිති
 උපරි පලාලං පකතිපිති, තෙසා නිසිනනා සමන්ධමමං කරොතති
 තං සකායෙතං වුත්තං. සමන්ධමමං පවත්තො; සි
 ඤ්ඤාපවිසාසනොනාති පිණ්ඩපානපරියෙසනතො පටික්ක
 නෙතා; සලලධිකතති සමන්තතො උතුරුබඩාසනං; ආතුප්ථොති බන්ධ
 නා; උත්තං කාසං පනිධාසාති උපරිමසරීරං උත්තං යවත්තා; අභි
 රසපිඤ්ඤාපවිසාසනො කොටියා කොටිං පටිපාදෙති. එවං නිසිනනාස
 වමමමංසනභාරුති න පණමනති අභිසං යා තෙසං පණමන
 පටිවයා බණ්ණ බණ්ණ වෙදනා උපපජ්ජයන්තං තා උපපජ්ජනති
 නාසු න උපපජ්ජමානාසු විතතං එකග්ගං ගොති කමමසානං න
 පරිපටති වුඤ්ඤා පාති. උපගමන්ති. සමිමුඛං සති. උපසමපජ්ජාති
 කමමසානාතිමුඛං සති. යවත්තා; මුඛසමිපෙ වා කතාති අපේ. තෙතෙව
 විගමෙත වුත්තං. “සති උපසමා ගොති සුපසමා නා සික්කගො වා
 මුඛනිමිත්තෙ වා තෙන වුච්චති පරිමුඛං සති. උපසම
 පෙති”ති. අභි වා පරිති පරිගමන්තො මුඛනති නිසානසො සති ති
 උපසමානසො තෙන වුච්චති පරිමුඛං සතිනති. එවං පටිසම්මදය
 වුත්තනාසෙනපෙත්ථ අපේ දඬුබෙති. නත්තං සමිමුඛං පරිගම
 නතිනිසානං සති. කතාති—අභිසං ලොකොති එත්ථ පුජ්ජන
 සෙන පවුපාදුනකකතො ලොකො නත්තං පවුපාදුනකකතො රාතං
 පහාස කාමවත්තං. විකමන්තොති අයමෙත්ථ අපේ; විගමාති
 පෙතිනාති විකමන්තොසෙන පතිතතො විගතාතිපෙතින න
 වකමුඛසද්ධොසෙනාති අපේ. අභිසංකාස විතතං සමිමුඛං
 ති අභිසංකාතො විතතං පරිමොවෙති යථා නං සා මුඛති වෙව
 මුඛිති ව න පුන ගණන්ති එවං කරොතිති අපේ. ව්‍යාපාදපදෙ
 සං පහාසාති ආදිපුටි එසෙවනසො. ව්‍යාපජ්ජති ඉමිනා විතතං
 පුතිකුමාසාදසො විසුප්පිමපකං ජගතිති ව්‍යාපාදෙ විකාරපතති
 යා පදසසති පරං වා පදසෙති විතාසෙතිති පදෙසො. උගමමෙ
 තං කොටසෙසවාධිවචනං—විතං විතතගෙලඤ්ඤං මිධං වෙන
 සික්කගෙලඤ්ඤං විතම මිධිම සික්කමිධං; ආලොකසද්ධොති
 රතතිමිති දිමාපි දිඨ්ඨාලොකසද්ධානතමත්තං විගතතිමරණංස
 පරිසුඛාස සද්ධොස සමන්තානතො; සතො සමිමුඛොති සති”

ව ඤාණෙන ව සන්නතාගතො; ඉදං උභයං ආලෝකසඤ්ඤය උප
 කාරතවා වුතං. උච්චිතං ඤානාච්ච උච්චිකුතකුච්චං; භිණ්ණ
 විවිකිච්චානි විවිකිච්චං. හරිත්වා අනිකතමිත්වා සිතො; යථාකථ
 මිදනති එවා නායවනනති අකථංකපී; කුසලෙසු බමෙමසුති
 අනවජ්ජසු ධම්මෙසු; ඉමෙ යුගෙ කුසලා කථමිමෙ කුසලා
 ති එවං. ක ටිවිකිච්චති න කච්චතිති දුජ්ඣා—අයමෙත්ථ සභිකෙ
 පො ඉද්දසු ජන නිපරණෙසු වචනත්ථලකභිණාදිහෙදනො යං
 වතතබ්බං සිත්තං නං සබ්බං වසුචිමග්ගෙ වුත්තං. පසාදස දුබ්බ
 ලිකරණෙනි දුරං පච්චිතිවරණං උපපජ්ජමානා අනුප්පන්නාය
 ලොකියලෝකානුගතරා පසාදස උපපජ්ජතුං න දෙනති උපන්නා
 පි අභිසමාපතියං පුප්පා අභිසංසු උපජ්ජිත්වා පාලනනති තයමා
 පසාදස දුරං ලිකරණෙනි වුත්තෙනි නථාගතපදං ඉතිපිති
 ඉද්දමි නථාගතස සද්ධං දා ඤාණවල්ලං සද්ධෙන අකකතත
 භානානති වුච්චති; නථාගතානිසෙට්ටනති නථාගතසා ඤානථා
 සුභාය භිසංචිතභානං; නථාගතරඤ්ථනනති නථාගතසා ඤාණ
 දුරාය ආරථිතභානං; සථාගතං පඤ්ඤානති යථාසභාවං ජා
 නාති; ගාමෙව පාඨ අජිසසාවතො නිසං ගතො හොතිති ඉමා
 භිකානිඤ්ඤා බාහිරං තට්ඨ සාධාරණානි න නාව නිසං ගතො හො
 ති මහනකිලණපි අපට්ඨොසිතයවචනය න නාව නිසං ගතො
 හොති. දුට්ඨො නිසං ගජ්ජති මහනකිලණ මහාගජ්ජං පසා
 තෙනා නානවතිලො පියං ආරාධිතං ගාමානි ඉමිතා ආකා
 රෙන නිසු රතංනසු නිසං ගව්චති; නිසං ගතො හොතිති එවං
 මහනකිලණ නිසං ගව්ච්චනනා අරහතතථ්ලකිලණ පට්ඨොසිතබ්බ
 කිවචනය සබ්බකාමරෙන නිසු නිසං ගතො හොති. සෙසං සබ්බත්ථ
 උත්තානත්ථෙවති.

වුල්ලනත්ථිපදෙපමං ආනමං.

එවමෙමසුතනති මහාගජ්ජපදෙපමං; තත්ථ ජබ්බමානනති පඨවි
 තලවාරිනං; පාණානනති සපාදකානං පාණනං; පදජානානති පද
 නි; සමොධානං ගව්ච්ජනති මධානං පකෙඨං ගව්ච්ජනති; අභ්භ
 මකභාසනති සෙසං අකභාසනති; සද්දං මහනානෙතභානති මහනා

භාවෙන අග්නි:අක්කායති;ත ගුණවසෙනාති අනේ;සෙසෙව් කුසලා ධම්මානි යෙ කෙවි ලොකියා වා ලොකුහතරා වා කුසලා ධම්මා; සමග්ගං. භවිජන්ති ඵළ් වතුබ්බිධො සමග්ගො සජාතිසමග්ගො ජාතසමග්ගො කිරියසමග්ගො ගණනමග්ගොති. තථ සබ්බෙ ධර්මාසා ආගවච්ඡන්තු සබ්බෙ බ්‍රාහ්මණාති ඵලං සමානජාතිවසෙන සමග්ගො සජාතිසමග්ගො නාම. සබ්බෙ නොසලකා සබ්බෙ මාගධකාති ඵලං ජාතදෙසවසෙන සමග්ගො ජාතසමග්ගො නාම. සබ්බෙ ජට්ඨකා සබ්බෙ ධුත්තභාති ඵලං කිරියවසෙන සමග්ගො කිරියසමග්ගො නාම. වක්කායත්තං කතමං බ්‍රහ්මණ්ණං ගච්ඡන්ති වක්කායත්තං රුපකකිකිගණ්ණං ගච්ඡති හවි වක්කායත්තං රුපකකිකිගණ්ණං ගච්ඡති තෙන වතරෙ වතතබ්බෙ වක්කායත්තං රුපකකිකින සමග්ගිතනති අයං ගණනසමග්ගො නාම. ඉමෙසම්. ථානෙ අය මෙව අභිප්පෙතො. නත්‍ර වතුත්තං අරියසම්මානං කති කුසලා කති අකුසලා කති අවිජාකතාත් පඤ්ඤාසං විසංජානෙන සමුදය සම්මං අකුසලං මග්ගසංථං කුසලං නිරෝධසම්මං අවිජාකතං දුක්ඛ සම්මං සියා කුසලං සියා අකුසලං සියා අවිජාකතනති ආනතතතාවතු භූමකම්පි කුසලං දිග්ඛිමෙව සම්මං භජති. අථ කසමා මහාපරොව අසුප්ප අරියසම්මෙපු ගණ්ණං ගච්ඡන්ති ආහාති. සම්මානං අනෙතාග ධර්මාසා යථා හි සාධිකම්මං හික්කවෙ දිග්ඛිසං සික්කාපදසතං දානම් මාසං උදෙසමාගච්ඡති යථා අජනාමා කුලපුත්තා ධර්මානති— තිස්සො ඉථා හික්කවෙ සික්කා අධිසිලකම්මා අධිවිත්තසික්කා අධි පඤ්ඤාසික්කාති. ඵළ් සාධිකං දිග්ඛිසං සික්කාපදසතං අධිසිලසික්කා ව ගොති තං සික්කානෙතාපි තිස්සො සික්කා සික්කාති දසසිතො ධර්මානං අනෙතාගධර්මා යථා ව ඵකස්ස ගජිපදස්ස චතුසු කොථා සෙසු ඵලසම්මං කොථාසෙ ඔතිණ්ණාතිපි සික්කාසුක්කාතිදිනං පදති ගජිපදෙ සමොධානං ගතානෙව ගොතති ගජිපදතො අමුච්ඡිතා තසෙසව අනෙතාගධර්මා ඵලමෙව. ඵකස්මම්පි චිත්‍රපි තිත්‍රපි වතුසුපි සම්මෙපු ගණ්ණං ගතාව ගොතති සම්මානං අනෙතාගධර්මා. දිග්ඛිසං වචගණ්ණං ගතෙපි කුසලධම්මෙව සබ්බෙ තෙ වදාසුඅරියසම්මෙපු සමග්ගං ගච්ඡන්ති ආග. දුක්ඛං අභිසංසම්මන් ආදිසුඋදෙසපදෙසු මෙව ජාතිසි දුක්ඛාති ආදිසු නිදෙසපදෙසු වයංවතතබ්බං තං සබ්බං චිත්‍රම්මසෙහ පුත්තමෙව. කෙවලං පනෙත්දෙසනානුස්සමො චෙදිතබ්බො. යථා ඡෙතො විලිචකාරො සුජාතං චෙණුං ලභිතා චතුරා ඡෙතා තතො කොථාසෙ යපෙතා ඵකං

ගණනිකා පටබා ජනෙය්‍ය නනොපි වතනාථො ධර්මෙකා ඵකං ගණනිකා ඵාලෙනො පඤ්ච පෙසියො කරෙය්‍ය නනො වතෙය්‍යා ධර්මෙකා ඵකං ගණනිකා කුච්ඡිභාගං පිඨිභාගනනි විං ඵාලෙනා පිඨිභාගං ධර්මෙකා කුච්ඡිභාගං ආදාය නනො සමුග්ගවිජනි තාලවණොදිනානපසකාරං වෙච්චිකනිං කරෙය්‍ය සො පිඨිභාගව ඉතරා වතෙය්‍යා පෙසියො ච ඉතරෙ ච වතනාථො කොට්ඨාසෙ ඉතරෙ ච තෙයො කොට්ඨාසෙ කමමාය න උපනෙය්‍යනිති න වතනබ්බො ඵකපසභාරෙනෙව උපනෙය්‍යං න සකකා අනුපුබ්බෙන උපනෙය්‍යනි ඵවච්ච අයං මහාපේරොපි විලිවකාරො සුඡතං වෙණුං ලහිනි වතනාථො කොට්ඨාසෙ විය ඉමං මහනතං සුතතනතං ආරහිනි වතුඅරියසම්මවසෙන මානිකං ධර්මෙසි විලිවකාරො තෙයො කොට්ඨාසෙ ධර්මෙකා ඵකං ගණනිකා තෙයො පඤ්චබාකරණං විය පේරොසි තිති අරියසම්මානි ධර්මෙකා ඵකං උකඛසම්මං ගණනිකා භාජනෙය්‍ය ඛනිවසෙනපටබාකරණං තෙයො යථා යො විලිවකාරො වතනාථො කොට්ඨාසෙ ධර්මෙකා ඵකං භාගං ගණනිකා පටබා ඵාලෙසි ඵවං පේරො වතනාථො අරුපකඛණිකා ධර්මෙකා රුපකඛනිකා විහජනො වතනාථො මහාභුතා වතුණ්ණඤ්ච මහාභුතානං උපාදාය රුපනනි පඤ්චබා අකාසි තෙයො යථා විලිවකාරො වතෙය්‍යා පෙසියො ධර්මෙකා ඵකං ගණනිකා කුච්ඡිභාගං පිඨිභාගනනි වෙධා ඵාලෙසි ඵවං පේරො උපාදායරුපව තිසෙයො වධාතුයො ධර්මෙකා ඵකං පට්ඨිමාතුං විහජනො අක්කිනිකඛාගිතවසෙන වෙධා දෙය්‍යසි-යථා පන විලිවකාරො පිඨිභාගං ධර්මෙකා කුච්ඡිභාගං ආදාය නානපසකාරං විලිවචිකනිං අකාසි ඵවං පේරො බාහිරං පට්ඨිමාතුං ධර්මෙකා අක්කිනිකං පට්ඨිමාතුං විසතියා ආකාරෙහි විහජනා දෙය්‍යතුං කතමා වආවුසො අක්කිනිකා පට්ඨිමාතුනි ආදිමාග යථා පන විලිවකාරො පිඨිභාගව ඉතරෙ ව තෙයො කොට්ඨාසෙ අනුපුබ්බෙන කමමාය උපනෙය්‍යනි තති සකකා ඵකපසභාරෙනෙව උපනෙය්‍යං ඵවං පේරො බාහිරව පට්ඨිමාතුං ඉතරා ච තිසෙයො බාතුයො උපාදායරුපඤ්ච ඉතරෙ ච වතනාථො අරුපිනො ඛනික-ඉතරානි ව තිති අරියසම්මානි අනුපුබ්බෙන භාජනා දෙය්‍යසනි න හි සකකා ඵකපසභාරෙන දෙය්‍යතුං—අපි ච රාජපුතෙනාපමාය අයං කමො විභාවෙනබ්බො-ඵකො කිර මහාරාජා තෙයො පරොසහසසුතතා සො තෙසං පිලකිනපරිකාරං වතුසු පෙළාසු ධර්මෙකා ජෙට්ඨ පුතතෙය්‍ය දෙය්‍යසි නාන ඉදං තෙ භාතිකානං පිලකිනගණිකං තථා රුපෙ ජනෙ පතෙහ පිලකිනං නො දෙකිති යාවතතානං දෙදෙය්‍යසිති සො ආයු දෙවති සාරගණෙන පටිසාමෙසිතථාරුපෙජනදිවසෙ

රාජප්‍රභතා රක්ෂෙකුසලානිකං ගතොති තාන පිලකිනං දෙථ තකති තතං කිද්දිසොමානි ආහංසු. පානානං ජේට්ඨභාගිකංසු වො හතේ මයා පිලකිනං යපිතං තං ආහරාපෙනා පිලකිතාති. තෙ සාධුති පටි සුභේති තසං සන්තිකං ගතොති භාගොසං කීර තො හතේ පිලකි නහණං තං දෙථානි ආහංසු. සො එවං කීර්තාපිති ගතො විවරිතො වතසො පෙළා නිහරිතො නිසෙසං පාපෙනා එකා විවරිතො තතො පවකරණොති නිහරි තතො වතනාපරායපෙනා එකං විවරිතො වි පටි සුමුග්ගෙ නිහරි තෙසුපි වතනාපරා යපෙනා එකං විවරිතො පිබානං පසෙසං යපෙනා තතො පාසුපාපාදිපානි තානපසාරා නි පිලකිනාති නිහරිතො අසි—සො නිවාප ඉතංගි වතුති කර ණොකෙති ඉතංගි වතුති සුමුග්ගෙති ඉතංගි වතුති පෙළාගිතනො ව භාජෙනා දෙථ අනුපුංඛන පාන දාසනි තං විසකං එකපසාරාතර න දාසං තත මහාරාජා විය ගතො දුට්ඨකොති—වුග්ගාපි පෙනං. “රාජතමයම සෙලාති හතො ධම්මරාජා අනුගාහො”ති—ජේට්ඨ පුතොති විය සාරිපුත්තපෙඨරො වුත්තමුපි වෙතංසං පානං තං ගිතති වෙ සමා වදාමානො වදෙසං හතංගි පුතොති වරුසො වුග්ගො ජාතො ධම්මරො ධම්මනිමුතො ධම්මදාසදොසො ආමසදාසදොති” සාරිපුත්තපෙඨ වං සමා වදාමානො වදෙසං හතංගි පුතොති—තො ආමසදාසදොති පරොසහසං රාජපුත්තො පං භික්ෂුසමෙසා දුට්ඨකොති. වුග්ගාපි පෙනං.

‘ පරොසහසං භික්ෂුනං සුගතං පධිරුපාසනි

දෙසෙතං වරජං ධම්මං නිබ්බානං අතුතො හය”ති.

රක්ෂෙකු තෙසං පුත්තානං පිලකිනං වතුසු පෙළාසු පකිපි නො ජේට්ඨපුත්තසං හතේ යපිතකාලො විය ගතොති විවරිතො පටිසං හතේ වතුසවපසකාසනාය යපිතකාලො තෙතංගොති—සාරිපුතොති භික්ෂුවෙ පහොති වතනාති අරියයවිමානි වින්දාතො ආ විකිත්තුං දෙසෙතුං පඤ්ඤපෙතුං පටිපපතුං විවරිතුං විහරිතුං උතොති කාතු”ති. තාන රාජප ජෙනා තෙසං රාජපුත්තානං රාජානං උපසංකපිති. පිලකි යොවනකාලො විය භික්ෂුසමෙසං වසුප නාහිකසමපය ආනාහො ධම්මදෙසනාය ආයාපනකාලො උපකාය ය කීර වසුපනාහිකාය ඉදං සුභතංදෙසිතං. රක්ෂෙකුතානා ජේට්ඨතා නිකංසු වො හතේ මයා පිලකිනං යපතං ආහරාපෙනා පිලකිතාති තතකාලො විය සමාසමුළුතොපි “සෙවෙථ භික්ෂුවෙ සාරි

විකාරිකමෙව මන්ත්‍රයෙකු පනන ඉඩ පාලිආරුල්හං නමු
 ආගරිකා විසුඛිතෙකු වුකනනෙයනෙව වණ්ණසංඝාතාදිවෙ
 න වවන්තෙකා අග්ගි අවෙනනා අවනාකනා සුඤ්ඤ ඵලා පඨවි
 ධාතුඵලාති මනසිකානබ්බං. සං වා සංඝඤ්ඤමපිති ඉදං ඉතරෙසු
 නිසු කොඨාසෙසු අනුනතාය පඨවිධාතුයා ගහණන්තාය වුකතං. ඤ
 මෙව ධො සන අජකිත්තිකා පඨවිධාතුයා ව බාහිරාති යා ව වි
 මහි අයො ලොහං නිසු සිසනති ආදිනා නයෙන ආගතා බාහි
 රා පඨවිධාතු; එතනාවතා ඵෙරෙන අජකිත්තිකා පඨවිධාතු නා
 නාසභාවතො විසර්ගා ආකාරෙහි වින්තරෙන දස්සිතා. බාහිරා
 සංඛෙපෙන කසමා යග්ගිං පි ධාතො සත්තානං ආලයො නිකනති
 පඨනා පරිසුඨානං ගහණං පරාමාසො බලවා හොති තත්තෙ
 යං ආලයාදිනං උච්චිතං තත්තං බුධා වා බුධසාවකා වා විකාරකථං ක
 ථෙන්නති යත්තං පනන බලවා තත්තං කතං බුධා වා වාහවතො සංඛෙ
 පෙන. කථෙන්නති. යථා හි කසමා කො වෙනතං කසනො යත්තං මුල
 සත්තානානානං බලවතාය නබ්බලංගතති තත්තං නොණෙයං පෙනති
 පංසුං විසුඛිතා මුලසත්තානානාති ඡෙත්තා ඡෙත්තා උච්චිතො බුධං
 වායාමං කතොති යත්තං තාති තත්තං තත්තං බලවපයොගං අනතො ගො
 ඤෙපිසිං පහරමානො කසති යෙව. එවං සම්පදම්දං වෙදිතබ්බං. සං
 පඨවිධාතුරෙවෙසාති ද්විධාපෙසා ඵලකසබලවෙසන ඵලසමෙන
 එකලකසමා පඨවිධාතුරෙව ආවුසොති අජකිත්තිකා බාහිරාය
 සම්මං යොජෙත්ති දසෙසති කසමා බාහිරාය හි පඨවිධාතුයා අවෙ
 තනසාවො පාකටො, න අජකිත්තිකාය. තසමා බාහිරාය සම්මං එක
 සද්දසා අවෙනනායෙවති ගහණනතසං සුබපරිගහගො ගොති.
 යථා සිං යථා දනෙනන ගොණෙන සම්මං ගොජිතො අදනෙනා
 කතිපාහමෙව විසුකායති විපජ්ජති අථ න විරෙසෙව දම්ථං උපෙ
 ති. එවං අජකිත්තිකාපි බාහිරාය සම්මං එකසද්දසාති ගහණනතසං
 කතිපාහමෙව සවෙනනාසාවෙන උපවිතාති අථ න විරෙනෙවසං
 අවෙනනාසාවො පාකටො ගොති-නං ගොණං මමාති තං උග
 යමිති න එතං මම න එසොහමමිති න එසො මෙ අනතාති එවං
 යථාගතං සම්මපසංඤ්ඤා දම්බබ්බං.

සථාගුහනති යථාසභාවං; තං හි අනිව්වාදිසභාවං. තසමා
 අනිව්වාදිසභාවං දම්බබ්බනති අනිව්වාදි. ගොණි ගො
 ඤො ආවුසොති කසමා ආරති බාහිරාපොධාතුවෙසන බාහි
 රාය පඨවිධාතුයා විනාසං දසෙසති. තතො විසෙසනරෙන උපා

දිනනසිරිසකපඨවිධානාදියා විනාසදස්සනන්තං; උතුරුපසානි ආ
පරාසංචලිතවිසේසන චිකිත්සානා කුපපති; අනන්තරිකා කසමිං සමි
සමි බාහිරා පඨවිධානා හොතිති තසමිං සමයෙ කොට්ඨසතස
කස්සවකකවාලෙ බාරොදකෙන විලිඛමානා උදකානුගතා නුතා
පබ්බතාදිවසෙන සන්ධිතා පඨවිධානා අනන්තරිකා හොති විලිඛිතා
උදකථෙවි හොති. භාවමහලලිකාභාවි තාවමගන්තාය;

“ වෙ සතසහස්සානි චතතාරි නනුතානි ච
එතතභං බහලතෙතන සකිකාතායං වසුකිරා”ති.

එවං බහලතෙතන මහත්තාය. විසාරතො පන කොට්ඨසත
සහස්සචකකවාලපරිමාණාය; අනිච්චතානි නුතා අභාවතා; ඛස
ඛමමතානි බයා ගමනසභාවතා; චක්ඛමමතානි වයංගමනසභාව
තා; විපජ්ජිමමමතානි පහතිවිජ්ජනසභාවතා; ඉති සබ්බෙ
තිපි ඉතෙත් පදෙති අනිච්චලක්ඛණත්ථෙව චුතතං යංවා පන අනි
ච්චං තං දුක්ඛං යං දුක්ඛං තං අනත්තානි තීනිපි ලක්ඛණානි ආග
තානෙව හොනති මහත්තසකිකානි පරිත්තතිතිකස්ස; තස්ම
විහානාතෙති ඉමස්ස කායස්ස පරිත්තතිතිකතා ථෙදිතබ්බා යිති පරි
ත්තතාය ච සරසපරිත්තතාය ච. අයං හි අර්තො විත්තකම්මෙණ ජීවි
ත්ථ න ජීවති න ජීවිස්සති අනායතො විත්තකම්මෙණ ජීවිස්සති න ජී
වති න ජීවිත්ථ පච්චුප්පනො විත්තකම්මෙණ ජීවති න ජීවිස්ස නජීවි
ස්සතිති චුච්චති—

“ ජීවිතං අත්තභාවො ච සුඛදුක්ඛා ච කෙවලා
ඒකවත්තසමායුතතා ලුත්තො චතතතෙ බණ්ණා”ති.

ඉදංචි එතස්සෙව පරිත්තතිතිදස්සනන්තං චුතතං. එවං සීතිපරි
ත්තතාය පරිත්තතිතිතා ථෙදිතබ්බා— අස්සාසුපතිබ්බාදිභාවෙන ප
ත්තස්ස සරසපරිත්තතා ථෙදිතබ්බා. සත්තානං හි අස්සාසුපතිබ්බං ජීවි
තං මහාභුතපතිබ්බං ජීවිතං කබලිංකාරාතාරුපතිබ්බං ජීවිතං
විශුද්ධානුපතිබ්බං ජීවිතනි විසුඛිමග්ගෙ විසාරිතං— නණ්ණපාදි
තහස්සානි තණ්ණාය ආදිනනනතිපරාමසස්ස; අනන්ති වා මමන්ති
වා අසමිති වා අභිමතස්ස හො ථෙව චෙත්ථ හොතිති අභිබ්බො අස්ස
හිකබුතො එවං තීනි ලක්ඛණානි ආරොපෙත්වා පසන්නස්ස එත්ථ
අර්ඛකතිකාය පඨවිධානාදියා අයං අනන්ති වානි ආදිතිවිධො තණ්ණා
මහාදිතිහානො නත්ථෙව හොති යෙවානි අත්තො. යථා ච ආපොධානා
වසෙන එවං තෙජොධානා වා යොධානාවසෙන බාහිරාය පඨවිධානා

යා නතරධානං ගොති. ඉධ පන එකංගෙව ආගතං. ඉතරාතිපි අත්තො වේදිතඛිනාති-නාපෙ ආවුසොති ඉධ තස්ස ධාතුකමමසාතික තික්ඛුනො සොතවාගෙත පරිග්ගතං පඤ්චෙය්‍යො ඛලං දස්සෙති. අනෙකාසනාති දසති අනෙකාසපඤ්ඤාති අනෙකාසනාති; සඤ්ඤා සනාති, තයා ඉදමිදං තතං එවං තං කරුණාමායං වාචං පරිභවති. මොසෙනාති සංවේනාති, විනෝසනාති දුක්ඛාපෙතති; සඤ්ඤං වාචංගටතමෙව වුත්තං. සො චචිතති සො එවං ධාතුකමමසාතිකො පජානාති; උප්පන්නා මෙ, මෙ අසනාති සමපති වහන මානුසනනාතාවෙන සද්දොපාරාධනනාතාවෙන උප්පන්නා; සොතසම්මසාපාති. උප්පාසංගමිකං පාසනසම්මසාතො ජනා; සොතවාග්ගතවේදො පසො අනිට්ඨොති සොත සම්මසො හුත්වා අභාවමේත අනිට්ඨො පසන්ති; වේදනාදගොප සොතසම්මසාසමපසානාව වේදිතඛිනා ධාතාරම්මණමේවිති ධාතුසංඛාතමෙව ආරම්මණං; පඤ්ඤාතිති භවති; සඤ්ඤාතිති න යම් ආරම්මණං පඤ්ඤාති; භවතිවිට්ඨොති පන ඛරජනසංඛිති සෙන ධාතාරම්මණමේවෙති වුත්තං. ධාතාරම්මණමේවෙති අසංගො අසො. අභිමුච්චිති ධාතුපාසන එතන අභිමොක්ඛං ලභති; රජන් න සිත්ති අයං ති සොතවාග්ගි ආරං පඤ්ඤා ආපාඨනෙ උපරික්ඛණ්ණ ආගොනුසංචාරාලොචකො පරික්ඛණං කරොති. තස්ස විජාරකථා සංපජානෙ සතිසමපසානොපාසනා වුත්තං සාපන වක්ඛුමාරවසෙන වුත්තං. ඉධ පසානවාග්ගමොත වේදිතඛිනා. එවං කතපරිග්ගතස්ස ධාතුකමමසාතිකස්ස ඛලවිට්ඨසාසනස්ස වක්ඛුමාරාදිසු ආරම්මණෙ ආපාඨනෙ අයොනිසො ආවර්ජනං උපර්ජන මොභපනංපත්වා එකං වෙ වාගර ආසෙවනං ලභිත්වා නවරිගමෙව නුතරති න රාගාදිවසෙන උප්පජ්ජති. අයං කොට්ඨපොකා භික්ඛවිට්ඨසාසනො අපරස්ස රාගාදිවසෙන එතවාග්ග ජවනං ජවති ජවනපරිග්ගොගොත පන රාගාදිවසෙනමෙව ජවනං ජවනනති ආවර්ජනො ආරම්මණං පරිග්ගතිතමෙව ගොති. පුන වාරං තථා න ජවති. අපරස්ස එතවාග්ග එවං ආවර්ජනමපි පුන දතිග්ගාරං රාගාදිවසෙනෙව ජවති දතිග්ගාරවසෙන එවං මෙ ජනං ජවනනති ආවර්ජනො ආරම්මණං අරිග්ගතිතමෙව ගොති. තත්තොගෙර තථා හ උපර්ජ්ජි. එතං පන පස්මො අත්තිගොති තත්තො අතිමයො දුතිගස්ස පන වසෙන ඉමසම් පුත්තො- ලවුට්ඨිකොපමෙ ඉක්ඛානාවතෙ ච අයම ජො වේදිතඛිනා.

[illegible]

ආරෝධාතුනිද්දෙසෙ ආපෝශිතනානි සබ්බආරෙපු ගතං අලල
සුභාචලකම්මං; පිත්තං තෙමහනානි ආදිපු පත සං වත්තබ්බං තං
සබ්බං සම්මං භාවනාතසෙත විපුඞ්චිතෙත චුත්තං. සකුණ්ණීති
ඔසවසෙන වසඬිති සමුද්දතො වා උදකං උත්තරති අසමික්ඛං භාන
තිසකා පකොපො. ආරෝධංවට්ටකාලෙ පත කොට්ඨත්තසංඝස්ස
චක්කවාලං උදකපුරමෙව භොති. ඔහව්ණ්ණීති භෙසං ගප්ඨතති,
උසිතෙත ආරෝපිතඋදකං වීශ්ඨ ඛයං චිත්තං ථාතුණාති. සෙසං
පුරිමතසෙනෙව වෙදිතබ්බං. තොප්පාධාතුනිද්දෙසෙ තෙපො

* සංවර්ධන ප්‍රවේශය.

භූතනති සබ්බතප්පු ගතං උණ්හත්තලකඛණං; තෙජෝ එව චා
තෙජ්භාවං ගතනති-තෙජෝගතං. පුරිමෙ ආපොගතේපි පච්ඡේමේ
චායොගතෙපි එතෙව නයො. ඥාන මුත්ති යෙන තෙජෝගතෙන
සුඛතෙන අයං කායො සත්තපති එකාතිකප්පරාදිභාවෙන උසුම
ජායතා හොති; ඥාන මුත්තිසහිති යෙන අයං කායො ජීර්ණි ඉඤ්ඤ
වෙකුලුතං බලපරික්ඛයං චලිතඵලිතාදිභාවෙ පාපුණාති; ඥාන
මුත්තිසහිතයති යෙන සුඛතෙන අයං කායො ධ්‍යානාති; සො ච පුත්ත
ලො ධ්‍යානාදිධ්‍යානාති කඤ්ඤානා සත්තධ්‍යානපටිගොසිභවඤ්ඤාදි
ලෙපම තාලවණ්ටවාතව පච්චාසිංසති. ඥාන මුත්තිසහිතධ්‍යාන
සාධිතං සමමාපටිණාමං. ගමජනිති යෙනෙතං අසිතං. චා බද්ධාදි
පිතං චා පානකාදි බාසිතං චා පිඨබඤ්ජකාදි සාසිතං චා අම්බපක්කමධු
චාති තාදි සමමාපටිසාකං ගවජති; රසාදිභාවෙන විචේකං ගවජනිති
අනේවා. අයමෙඤ්ඤ සංඛෙපො විජාරණො පන යං චත්තබ්බං සියා
තං සබ්බං භාවනාතයෙන විසුඛිමෙය්‍ය චුත්තං--භවිතානනති ගරිත
මෙව; අලලනිණාති අගම නිබ්බායනිති අනේවා. පඤ්චනතනති මහා
මහං; සංඝලනනති පබ්බතං; ආදකකනනති උදකං; රම්භේයා
චා භුමිහා ආනති තිණභුමිබාදිරිතං විචිතං. අපේක්කාකාසභුමිභානං;
අනාභාජාති අප්පච්චයා නිරුපාදනා; අයමෙ පකතියාව තෙජෝ
විජාරො චුත්තො තෙජෝසංචට්ටකාලෙ පන කොට්ඨාසසත්තවිජාන
චාලිං කිංපෙත්වා ජාරිකාමත්තමපි න තිඤ්ඤි. නානාච්ඡද්දලෙකාති
චම්බනිලෙහනනා; අකම්මි භවිතානනති එවරුපං සුබ්බමං උපාද
නං ගණේවා පරිසෙසනති; යං අපමත්තකමපි උසුමං ලභිත්වා පඤ්ඤ
ලති. තෙසංඝිධාපි පුරිමනෙයෙනෙව වෙදිතබ්බං.

චායොධාතුනිභද්දසං උබ්බකමා මානාති උගාරතික්කාදිප
චත්තකා උබ්බං ආරොගතවානා; අනේවානමා මානාති උච්චරපසා
චාදිනිතරණකා අධො ඔරොගතවානා; සුච්ඡිකසා මානාති අනතා
නං ඛනි වානා; නොභසසා මානාති අනතානං අනතා වානා;
අබ්බමභිනානුසාරිනොති ඛනිජාලානුසාරෙන සකලසරිථෙ අභ්‍ය
භිමිණාති අනුපං සමමුප්පාසාරණාදිතිබ්බත්තකා වානා;
අනුසංසාති අනතා පටිසනනාසිකාවානො; පසානොති බති
නික්කමනනාසිකාවානො; අයමෙඤ්ඤ සංඛෙපො විජාරණො
පන යං චත්තබ්බං සියා තං සබ්බං සබ්බං භාවනාතයෙන
විසුඛිමෙය්‍ය චුත්තං ගාමමෙව චන්තිති සකලං ගාමමෙව චුත්තවිචුත්තං.

කුරුමානා ආදිය ගවේෂිත: නිගමාදිසුපි එසේම කතෘයොග්‍යාදි වා
යොසංවිධානාලෙ කොටිසතසහසාමානවාලවිධංසනවසෙතා වා
යොධාතුචිකාමො දාසිකො. විමුක්තොක්කානි අගනිවිජනසෙන. මු
සාමාන්‍යනිජදනගෙය; තෙන නිලදකංසවති තසානං ඔස්සවනනි
වුවති සෙනමධාපි පුරිමනසෙතො වෙදිතබ්බං. සෙසොථාමි ආමු
සෙහි ඉධ කිංදසෙහි හෙමා කපිතානං මහාභූතානං නිසාසන
හාපිං. කෘතනි දබ්බසමාරං; වලිතනි අබ්බතවලිං; තිණනි
ජදනතිණං; මනානිකනි අනුලෙපනමිතිකං; ආකාශොපවිමානි
සොත්ථතානි කථාදීනි අනෙතාං ව ඛනි ව පරිවාරෙතා ආකාශො
සිද්ධානි අපේයා; අනාරකොව ඝර්ඛිං. ඝර්ඛිනි අනාරකානි පණ්ණ
තිතිතතං හොති; කථාදිසු පන විසුං විසුං රාසිකතෙසු කථාරාසි
වලිච්ඡාසිනෙව වුවති. එමිසමෙව ඛොති එවමෙවං අසී ආදීනි
අනෙතා ව ඛනි ව පරිවාරෙතා සිතා ආකාශො තානෙව අසී
ආදීනි පවිමුච්ඡාපනෙව සම්බං ගවේෂිත; සරිරනි වොහාරං ගවේෂිත
යථා කථාදීනි පමිමුච්ඡාපනං අනාරං. බහුතාමුත්තමං ගවේෂිත
වුවති එවමිදමපි බහුතාමුත්තමං. බ්‍රාහ්මණාර්ථනාමි වුවති
නාස්මිං කොපි සතොවා වා. ජිවො වාති. අප්පකානිකාමෙ ආමු
සො මහමුනි ඉදං කසො ආරාධං හෙමා උපදාසරූපං වහන රූ
ව අරුපිනා; ඛොතිනි ව අරිසංචාරානි න කපිතානි ඉදනි තානි
කප්පිතං අසං දෙසනා ආරාධා. තස්මිං මහමු. අප්පකානිකානි වකු
පසාදෙ නිරුපෙ උපසංගමි පිනාසංගමොතිතං පමිමුච්ඡාපනං
වකුමි වකුමිකුසුමංසං පව්වසො හවිතුං න සතකානිති පරි
හිතාමෙව හොති. වකුමිකුසුමංසං පන පව්වසො හවිතුං සමිත්තං
අපරිහිනානං නාම. බාහිරං ම ජාපානි බාහිරං චතුසමුඛානිකා රූපා;
කප්පිතං සමනතානාමොති තව වකුමි රූපෙ ව පව්වසං හවිතං
ආවිවිසං උපපජ්ජනකමනසිකාමො; හවිතොවජ්ජනකමත්තං වකුමි
මාරෙ කිරිසමනාධාතුමිතතානි අපේයා. තං රූපානං වා අනාපාථ
ගතතොපි අකුසලවිසිතසාපි න හොති. කප්පිතානිතදානුරූපයා;
විකුසුමංසංගාමසාති විකුසුමංකොඨාසයා; තං තථාභූතසාති
අදිති මාරවසෙනා වහනාපි සඬානි දසෙති. තස්මිං කපිතානානාති
වකුමිකුසුමංසං සහ භූතයා; වකුමිකුසුමංසං වසිතෙනාති අ
පේයා. රූපානි වකුමිකුසුමංසං රූපජනකතා වකුමිකුසුමං
කුමුණං තිසමුඛානරූපා; තදනනනර්ථතානමණං චතුසමුඛාන
මිලිලසති. සමගතං ගවේෂිතී ගණනං ගවේෂිතී, වේතනාදසො
වකුමිකුසුමංසං සුත්තොව විකුසුමං වකුමිකුසුමංමෙව. එත්ති

සෙව පන සකාය ඉදං වුත්තනති වෙදිහබ්බං. සො හි අසම්මනිතාය
 මහාසම්මතපච්ඡේදිකා මහාසංඝාතං පානනකා පාතිකුලපුත්තො
 ඛනිජණ්ණාති යසා පාති අනෙතා පවිඨා සො පාතිකා මතිණ්ණො
 නාම. ජරාදිපුපි එසෙව නයො; ලාභසන්තාරාදිපු ලාභොති
 වත්තාරො පච්චයා. සන්තාරොති තෙසංසෙව සුත්තන්තාරො; හිලො
 සොති වණ්ණන්තො. අභිනිබ්බන්තනිති උපපාදෙති; අපඤ්ඤා
 ති චිත්තං ජනාතං සීතඨානෙ න පඤ්ඤායනති; සංවර්දනමත්ත
 මපි න ලබ්බනති. අපෙසසන්තොති අපපාදිවාරා; පුරතො පච්ඡතො
 වා ගච්ඡන්තං න ලබ්බනති. භාගෙහ භාගන්තොති රුක්ඛ
 භාගෙන කන්තබ්බං අක්ඛට්ඨකසුන්තවත්තලාදිකං; භාබා පලාසං
 අක්ඛණ්ණෙහි යං කිම්. සාධාපලාසං අක්ඛණ්ණෙහි; මුග්ගමිඤ්ඤායාති
 මග්ගඵලසාරස්ස සාධකමුත්තවරියස්ස; වත්තාරො පච්චයා භාබා
 පලාසං තාම තං අක්ඛණ්ණෙහි. කෙසන්ති ම චොසානං ආපාදිති
 තෙතව ව අලමෙත්තොට්ඨාසා සාරො මෙ පත්තොති චොසානං ආප
 නෙතා; සද්දණ්දස්සනං ආර්ථසම්මතීති දෙවදත්තො පවාහිසෙද්දො
 දිබ්බවකුටු පච්චනං අභිසද්දණ්ණං මන්තෙ සීතං තං ඉමස්මිං
 සුත්තෙ සද්දණ්දස්සනනති වුත්තං. අත්තං අසස්සං මිහරංගිති කිපි
 සුමුචරාපං අජානන්තො අනන්තො පංසුපියාවකම්පි අපස්සන්තො
 විහරන්ති. අසම්මතීන්තො ආර්ථසම්මතීති “කතමො අසමයවිජා
 කො වත්තාරො අරියමග්ගො වත්තාරි ව සාමසද්දඵලාති නිබ්බා
 නම අයං අසමයවිමොකෙකු”ති එවං වුත්තෙ නවලොකුත්තර
 ධර්මො ආරාමෙති සම්පාදෙති පටිලහති. ලොකීයසමාපත්තියො හි
 අපටිත්තකුණ්ණෙසෙව පච්චතිකධර්මෙහි විමුච්ඡන්ති. තයමා කතමො
 සමයවිමොකො වත්තාරි කොනාති වත්තස්ස ආරුද්ධාසමාපත්තියො
 අයං සමයවිමොකස්සාය වුත්තං ලොකුත්තර ධර්මො පන න කාලෙන
 කාලං විමුච්ඡන්ති සතිං විමුත්තාති හි මග්ග ඵලාති විමුත්තානෙව
 ගොනති. නිබ්බානං සබ්බතිලෙසෙහි අවට්ඨන විමුත්තමෙවති.
 ඉමෙ නව ධර්මො අසමයවිමොකොති වුත්තං. අනුස්සාවේනොවිමුත්
 තීති අරහත්තඵලවිමුත්තං; අයමන්තො-ඵතදස්සන්ති එතදන්තො
 අරහත්තඵලන්තො ඉදං බුත්තවරියං; අයං හි එතස්ස අරොහි වුත්තං
 ගොති. එතං භාගන්ති එතං අරහත්තඵලං බුත්තවරියස්ස සාරං;
 එතං පටිසොසානානති එතං අරහත්තඵලං බුත්තවරියස්ස පරියො
 සානං; එසා කොපි න ඉතො ජරා පත්තබ්බං අස්සීති. සථානුස්සා
 නාව දෙසනං නිඛාපෙයි.

එවකෙහි සුභනති වුලලසාරාපමං; තත්ථ පිටිකලකොට්ඨාසාදී
 භො ආගමිකො පිටිකලධාතුකො කොට්ඨාසාදී පනස්ස නාමිං තස්මා
 පිටිකලකොට්ඨාසාදී වුවහි; සඤ්ඤානාදී ආදිපු පබ්බජිතසමුහසංඛා
 හො සංඝස්ස එතෙසං අප්පිති සඤ්ඤානො; සෙව්වගණො එතෙසං
 අප්පිති සංඝස්සො; ආචාරසිකඛාපනවසෙනස්ස ගණස්ස ආචරියාදී
 සංඝාමිකිණො; සද්ධානාදී පඤ්ඤානා පාකවා; අපිච්ඡා සංකුභාදී
 අප්පිච්ඡතාසං වන්චෙති නානිවාසෙනාදීති ආදිනා නයෙන සමුග්ගතො
 යතො එතෙසං අප්පිති සංඝස්සො; කිංචලකාරාදී ලභිකරා, සාමු
 සමිච්ඡානාදී ඉමෙ සාධු පුරුෂො සප්පරියාදී එවං සමමතො; ඔහුන්
 නිසංසාදී අසුත්තවතො අනිකාලපුත්තනස්ස; ඉදං තෙ දසො
 තො සංඝස්සාදිං පුරුෂොති ආදිවාන. තත්ථ පුරුෂොති තස්ස
 සාමුප්පිකාදියං නාමා; කස්සපොති ගොතනං; සො ඤීර අඤ්ඤ
 තරස්ස භුලස්ස එකතුදසතං පුරුෂමානො ජාතො තෙනස්ස
 පුරුෂොති නාම අකංසු. මහිකලදසතො වස්ස තතං දුක්ඛ
 තතාති වතනා තත්ථ අකතං වා න තතනති. සො කිමහං එත්ථ ව
 සාමිති පමාසි. අභස්ස වොරා වන්චාති අභස්සොසු සො පණ්ණාන
 වා තිණ්ණං වා පටිච්ඡාදකුමපි අජානතො ජාතරුපපතො එකං
 ගාමිං පාවිසි මහුස්සා නං දිස්වා අසංසමණො අරහා අප්පිච්ඡා
 නත්ථ ඉමිනා සද්ධොති පුට්ඨතනාදීති * ගතහො උපසංඝිකමිනාති.
 සො මහංසං සංඛං අනිට්ඨානාමෙත ඉදං උපසංඝිකමිනාති තෙනා
 පඤ්ඤා සාධං ලභිතො න නිවාසෙති. තද්ව පබ්බජ්ජා අග්ග
 ගෙසි තස්ස සන්තික අඤ්ඤාපි අඤ්ඤාපිති පට්ඨනමහුස්සා පබ්බ
 ජ්ජා. තං සන්තිකාසං පුරුෂො කස්සපොති. මකඤ්චිති තස්ස නාම ගො
 සාලාස ජාතතො නොසාලොති දුතියං නාම. තං ඤීර සකදදමාස
 භුමියං තෙලසං. ගතහො ගට්ඨනතො තාම මා බලිති සාමිකො ආග
 සො පමාදෙන බලිතො පතිතො සාමිකස්ස ගයෙන පමාදිතො ආරථො
 සාමිකො උපධාපිතො දසාකණ්ණෙන අනගමසි සො සංඛං ජාතො
 තො අප්පිකො හුමා පමාසි. සො පුරුෂොදිසමෙව. අජිතොති තස්ස
 නාම කෙසකමලං ධාරතීති කෙසකමලි; ඉති නාමවයං සංඝඤ්ඤ
 තො අජිතො කෙසකමලිති වුවහි. තත්ථ කෙසකමලො නාම චෙත්තු
 සංඝඤ්ඤාති කිංකමලො තෙනා පතිකිඤ්ඤා වන්චා නාම තත්ථ.
 යථාහ. “කෙසසථාපි හික්කවෙ යාති කානිච්ඡි තතොවුතානං වන්චා.
 කෙසකමලො තෙසං පතිකිඤ්ඤා අකමාසති කෙසකමලො
 හික්කවෙ සිතෙ සිතො උණො උණො දුක්ඛණ්ණො දුග්ගො

* පුට්ඨතනාදීති

උකඩසමුප්පයො”ති—පසුබොධි තසං භූමිං; කුමුදාසකොති
 තොතනං; ඉති නාමනොතනං සංසංඝදානං පසුබො කුමුදාසතොති
 වුද්ධති. සිතුදකපටිකතිනතොකො එස වචනං කතොපි උදකකිව්වං න
 සරොති උණ්ණාදකං වා කප්පං වා ලභිතො කරොති නදිං වා
 මනොදකං වා අභිකතමි පිලමම හතනනති වාලිකප්පං කතො
 පිපුං අධිසංග භවජති. එවරුපනිසිරිකලසිකො එසංසංසරණොති
 තසං භූමිං; බෙලභිසං පුතොතො බෙලසිපුතොතො; අමොකං ගතින
 කිලමො පලිබ්බිතකිලමො නත්ති කිලෙසගන්ධිරහිතා මහනති
 එවං වාදිතාස ලබනාමවසන හිමණ්ණො නාම. නාමසං පුතොතො
 ති නාමපුතොතො; අභිගාහදොසුති යථා තෙසං පටිඤ්ඤා තප්ථව
 ජානිංසු; නාමකදොසුති න ජානිංසු; ඉදංවුතනං හොති, සමෙ
 තොසං සා පටිඤ්ඤා නිසංඝිකා සමබ්බ අභිගාහදොසු තො වෙ න
 අභිගාහදොසු තසමා කිං තෙසං පටිඤ්ඤා නිසංඝිකා න නිසංඝිකාති
 අයමෙව තසං පඤ්ඤාසං අපච්ඡා. අප හතවා තෙසං අනිසංඝිකාති
 කප්පතන අච්ඡාභාවතො අලනති පටිකතිපිතො උපමාය අච්ඡා පටිවා
 රෙතොතො ධම්මමෙව දෙසෙත්තුං ධම්මං තෙ බ්‍රාහ්මණ් කප්පසංගම්ති
 ආදිමාහං තත්ති සම්මිතිසිංහොති සමජ්ජකරණථං; හ ජඤ්
 ජණ්ණති කතකුකමාතාජඤ් න ජතෙති; හ මාසමිති පයොගං
 පරකභූමං න කප්පතො; ඔලිනමුන්තිතො හොතිති හිතාසංගමො
 හොති; සාමලිකොති සිපිලතාති. සාසනං සිපිලං කතො ගණනති
 දළාං න ගණනති; ඉම බ්‍රාහ්මණ් හිසුම් විවිධවච්ඡා කාමෙහිති. කප්පං
 ඉමෙ පටිමිච්ඡානාදිධම්මා ඤ්ඤාදසංතො උත්තරිතරා ජාතාති
 නිරොධපාදකතො හෙති පටිමිච්ඡානාදිධම්මා විපසනාපාදකා
 ඉමෙ නිරොධපාදකා තසමා උත්තරිතරාති වෙදිතබ්බං. ඉති හෙවා
 ඉමෙපි සුතං යථාසුතකිතා නිසංසප්පි. දෙසනාවසංතො බ්‍රාහ්ම
 ණො සරණෙසු පටිසිතොති.

වුලලසාරොපමසුතං දසමං.

ත හි ය ව භා ව ණ්ණ නා නි සි තා.

—o(1)—

මමමෙසුහනති වුලලසොසිභසුතං; තත්ති භාදිකෙ විහ
 රුති නාදිකං නාම එකං තලාකං නිසංගමිනං වුලලපිතිමහා
 පිභිසුතොතං වෙ ගාථා තෙසු එකසමිං ගාමෙ; ගිජ්ඣාමසමජති
 ඉභ්බාමසෙ ආවසමෙ; එකසමිං කිර සමසෙ හතවා මහාජනසංගං
 කරොතොති වර්ජිතෙ වාරිකං වරමානො නාදිකං අනුපපතොතො
 නාදිකමාසිතො මනුසං හතවතො මහාදුතං දනං ධම්මකප්පං සුභං
 පසනතනදසං සත්ථු වසනභානං කප්පසංගම්ති මනොතො; ඉභ්බා
 හෙව සිතතිසොපානකමහවාලරුපාදිති දසෙසනොතො පාසාදං
 කතො සුධාය ලිපිතො මාලාකමලතාකමොදිති නිසංසථා භුමි
 තරණමවපිධාදිති පඤ්ඤාපච්ඡා සත්ථු නිසංසතෙසු. අපරාපරං
 පනෙත්ති මනුසං හිසුම් සංගං රතතිසානදිවංසානමනෙපවිසක
 මනාදිති කාරගිසු. ඉති සෙත්ති විභාරො මහා අගොසි. තං සනිසං

වුතනා ගිජකාවසරේදී... ගොසිබිගසාලවතදසෙති තත් කීර
 එකසා පේතිකරැහිකසා බකිනො ගොසිබිගසාණයානා හුනා විට
 පං උඩනී තං රැකබං උපාදය සංඝමටි තං වනං ගොසිබිගසාලවත
 නාති සබ්බං ගතං. දුග්ගොති අවිසෙසෙන අරඤ්ඤසෙසනං නාමං.
 තාමා ගොසිබිගසාලවතදසෙති ගොසිබිගසාලවතඅරඤ්ඤති
 අංචාං විහරන්තිති සාමග්ගරසං අනුභවමානා විහරන්ති; ඉමෙහ
 සි ඩුලපුත්තානං උපරිපණ්ණාසකෙ පුපුර්ජනකාලො කපිතො. ඉධ
 බිණ්ණවකාලො. තද්වති තෙ ලබසාද ලබපතිථා අධිගතපටිසම්භේද
 බිණ්ණවා හුනා සාමග්ගරසං අනුභවමානා තත් විහරිංසු. තංසකාසෙ
 නං වුතනං සෙන ගොසිබිගසාලවතදසො ගෙනුසසච්ඡාමිති. ධම්ම
 සෙනාපතිමහාමොග්ගලාතමේරපු වා අසිතිමහාසාවකෙසු වා
 අනන්තසො ධම්මහණ්ඩානාරිකං ආනන්දමේරමටි නවි අනාමනෙත
 නා සෙසමව පනතව්වරං ආදය අණ්ණිකා නිසාපවා ගජී විය යුථ
 නිසාපවා කාලසිගො විය වාතවජ්ජෙනා වාතවලානකො විය එක
 කොව උපසංකම්. කසමා පනතත් හගවා සසමෙව අගමාසිති. තයො
 ඩුලපුත්තා සාමග්ගරසං අනුභවනතා විහරන්ති තෙසං පග්ගණන
 නො පවජිමං ජනනං අනුකප්පනතො ධම්මනරුභාවතො ච. එවං කීර
 සා අනාසි අගං ඉමෙ ඩුලපුත්ත පග්ගණිතිනා උක්ඛාසිතා පටි
 සථාරං කනා ධම්මං දෙසෙසාමිති. එවං තාපි පග්ගණනතො
 අගමාසි. අපරමෙය්ස අගොසි අනාගතෙ ඩුලපුත්තා සම්මාසද්වුමො
 සමග්ගවාසං වසන්තානං සන්තිකං සසං ගන්තිං පටිසථාරං කනං
 ධම්මං කපේනා තයො පුග්ගලෙ පග්ගණිති සො නාම සම්ග්ගවාසං න
 විසෙසාති සමග්ගවාසං වසිතබ්බං මඤ්ඤමානා ඩිප්පමිව දුක්ඛස්ස
 නතං කරිස්සන්තිති එවං පවජිමං ජනනං අනුකප්පනතොපි අගමාසි.
 බුඩ්ධා ච නාම ධම්මනරුතො ගොතති සො ච තෙසං ධම්මනරුභාවො
 රථචිතීතෙ ආවිකතොච. ඉති. ඉමසමා ධම්මනරුභාවතොපි ධම්මං
 පග්ගණිතිස්සාමිති අගමාසි. දුස්සාලොති අරඤ්ඤපාලො; සො තං
 අරඤ්ඤං ඉවජිතිවජිතපදෙසෙන මනුස්සා පටිච්ඡිනා තත් පුර්වං
 වා එලං වා නිසාසං වා දබ්බාමනාරං වා නිහරන්ති එවං චතිය
 පරික්ඛින්නස්ස තස්ස අරඤ්ඤස්ස යොජ්ජෙන වාගෙ නිසිදිනා තං අර
 ඤ්ඤං රක්ඛති පාලෙති තසමා දයපාලොති වුතනා. අත්තකාම
 ඤ්ඤාති අත්තතො හිතං කාමසමානාසභාවා හුනා විහරන්ති සො
 හි ඉමසමං සාසනෙ භෙබ්බජිනාපි වෙර්ජකමිදුක්ඛකමිපටිණ්ණම
 නාදිතං ඵසෙන එකවිසතීඅනෙසනාති ජීවිකං කපොති අයං න
 අත්තකාමරුපො තාම. සො පත ඉමසමං සාසනෙ පබ්බජිනා එක
 විසදිඅනෙසනං පගාය චතුපාරිසුඛිසිලෙ පතිසාය බුඩ්ධිබ්බතං
 උග්ගණිතිනා සප්පායධුතඛතං අධිසා. අරඤ්ඤාදිකං නිසා

රුපිය. කම්මිඳිනා ගනෙහි: ගාමිනනා: පහාග් අරඤ්ඤ. පවි
 සිනා: සම්පන්නා: නිබ්බන්ධනා: පිපාසනා: කම්මි. කුරුමි.
 නො විහරති. අයං අත්තකාමො නාම- තෙපි තමො කුලපුත්තා
 එවරුපා අනෙසු. තෙත් පුත්තං අත්තකාමරුපා විහරන්ති.
 මා නෙසං අභාසුකමනාසිති තෙතං මා අභාසුකං අකාසිති ගත
 වන්තං වාරෙසි; එවං කීර්ණ අනෙසා ඉමෙ කුලපුත්තා: සමඤ්ඤා
 විහරන්ති එකවච්ඡං ව ගතභානෙත ගණ්ඨකකලපවිවාද වන්තනාති
 තිබ්බසංසිද්ධතා වණ්ඨගොනෙහි: විය ඔව්ච්ඡානෙතා: විවරති අපේකම
 ගෙතන විනනා: ගමනා: න හොති කදපි අයපි එවං කුරුමනා:
 ඉමෙසං කුලපුත්තා: සමනතභාවං භිඤ්ඤාය. පායාදිකො ව පනෙ
 සසු වණ්ණපණ්ණො රසගිඤ්ඤා මඤ්ඤා ගතකාලනො: පඨාය ප
 ඤ්ඤාදයකානං අත්තනො උපඨාකානං වණ්ණකථාදිති ඉමෙසං
 කුලපුත්තා: අප්පමාදවිහාරං භිඤ්ඤාය. වසනභානාති වාපි
 එතෙසං කුලපුත්තා: නිබ්බාති පරිවර්තනාති භිසෙසා ව පණ්ණ
 සාලා: තයො වරුකමා: තීනි දිවාභානාති තීනි මවපිඨාති අයං
 පන සමමණ්ණං මහාකායො බුද්ධිතරො මඤ්ඤා භවිසාති සො අ
 කාලෙ ඉමෙ කුලපුත්තෙ සෙනාසනා: වුද්ධාපෙසානති එවං සබ්බපාපි
 එතෙසං අභාසු භවිසාති නං අතිවර්තනො මා තෙසං අභාසුකම්
 කාසිති ගතවන්තං වාරෙසි. කිං පනෙස ජානනො: වාරෙසි අජා
 නනො: අජානනො: කිවාපි හි තථාගතස්ස පටිසංකිගහණ
 තො: පඨාය දයසහස්සවක්කවාලිකම්පනාදිති පාටිභාරයාති ආව
 හරිංසු අරඤ්ඤාබාසිනො: පන දුබ්බලමත්තස්ස කම්මපසුතා: නාති
 සපුලකම්මා: න සකෙකානති. ගමමාසමුද්ධො ව තාම ගද්. අනෙක
 භිකූට්ඨසහස්සපරිවාරො බ්‍රහ්මපපහාය අසිති අනුබ්‍රාජනෙති ව
 හරිංසු පුරිසලක්කණ්ඩරියා ව බුද්ධානුභාවං දසෙකෙනො:
 විවරති තද්ද නො එසොති අප්පවර්තීතිව ජාතිතඤ්ඤා කොති තද්ද
 පන ගතවා සබ්බමිති තං බුද්ධානුභාවං විවරකඤ්ඤා පටිවර්තෙද්දි,
 ඵලාසකනකෙන පටිවර්තනො වෙසා විය සයමෙව පත්තම්චර
 මාදය අඤ්ඤාතකවෙසන අගමාසි-ඉති නං අජානනො:ව දය
 පාලො තී වාරෙසි. ඩුග්දමොමාති ජෙරො කිර මා සමණ්ණාති දය
 මාලස්ස කදං සුත්තං විනොසි මයං තයො ජනා ඉධ විහරාම
 අඤ්ඤා පබ්බජිතො නාම නත්ති අයම දයපාලො පබ්බජිතෙත
 මිත්තං කිං කපේසි මො නුමො භවිසාතිති දිවාභානො: වුද්ධාය
 වාරෙසි ධර්මා මහං ඤ්ඤානෙතො: ගතවන්තං අද්දස ගතවාපි
 ජේරස්ස සහ දස්ස නෙතොව සරිරොහාසං මුඛිකා අසි අනුබ්‍රාජන
 විරාජිතබ්‍රාහ්මපහාසාරිතසුචණ්ණපඤ්ඤා විය විරොචිති. ජේ
 රො අගං දයපාලො පන කථං ආසිමිසං ඤ්ඤාය ඤ්ඤාං ඤ්ඤාං

පසුරෙන්නා විස ලොකෙ අහසුගලෙන සඬි. කෙරෙන්නා ව
 න ජාතාති අඤ්ඤාතරතිකුච්ඡා විස සඬි. කෙරෙන්නා නිවාරෙන්නා
 මා ආවුසසා දාසපාලාති ආදිවචන. අවොව. නොනුසෙඩි
 කෙරෙති කසමා ගතවන්නා පට්ටුගමන. අකච්ච උපසංකම්. එවි.
 කිරසා අභොසි මය. තසො ජනා සමගතවාසං වසාම සවාහං එ
 කතභාව පට්ටුගමන. කරසසාමි සමගතවාසො නාම න සවිසාති
 පියමුභාස ගතෙතිව පට්ටුගමන. කරසසාමි යථා ව ගතවා මසා.
 පියො එවං සහායානළුපි මෙ පියොති තෙත් සඬි. පට්ටුගමන.
 කාතුකාමො සයං අකච්ච උපසංකම්. කෙති පන නෙසං ථෙරාතං
 පණ්ණසාලාවාසර වසනමනසකාටියා ගතවතො ආගමනමගො
 හොති නාමො ථෙරො තෙසං සඤ්ඤං දදමෙනොව ගතොති.

අභිසානමයාති ශුභො ආගමන්ථ; පාදෙ පසාඛාලෙසිති වික
 සිතපදමසනතිහති ජාලකයෙති මණිවණ්ණං උදකං ගතහති
 සුචණ්ණවණ්ණසු පිඨපාදෙසු උදකං ආසිච්චො පාදෙන පාදං
 සංසන්නො පසාඛාලෙසි; වුඛානං කාසස රජොජලං නාම න
 උපලිප්පති කසමා පසාඛාලෙසිති සරිසස උතුගණනනන්ද. හෙ
 සච විතතාමසකංසනන්ද. අමෙති අනිගවෙන උදකෙන ගතවා
 පාදෙ පසාඛාලෙසි පරිභොගං අසාසිති ති තෙසං භිකූනං බල
 වසොමනසාවසෙන විතතං පණිතං ගොති තසමා පසාඛාලෙසි.
 ආසසමානං අනුරුධං ගාමො ඵනදමොමාති ඉසා කිර තෙසං
 බුද්ධිතරො තසා සචගත කත සෙසානං කතෙව් ගොතිති ථෙරං
 සෙව එතං කච්චි මො අනුරුධාති ආදිවචනං අවොව. තත් කච්චිති
 පුච්ඡනසද්ධි නිපාතො; මොති සාමිවචනං; ඉදං වුතතං ගොති කච්චි
 අනුරුධා තුමිකං බමනියං ඉරියාපථො වො බමති කච්චි යාප
 නියං කච්චි මො ජිවිතං යාපෙති සමියාති කච්චි පිණ්ඩකෙන න කිල
 මච්චි කච්චි තුලිතාසං. පිණ්ඩං සුලභං සමපතෙන වො දියා මනුසා
 උච්චිකාසාගුං වා කච්චිප්ඡිකං වා දුතබ්බං මඤ්ඤානීති නිකාමාර
 වතතං පුච්ඡති. කසමා? පට්ටුගමන අභිලමනෙති සකතා සමණ
 බමො කාතුං. වතතබ්බමෙව වා එතං පඬිච්ඡිතානං. අථානෙන පථි
 වචනෙ දිනෙන අනුරුධා තුලිත රාජපඬිච්ඡිතා මහාසුඤ්ඤ
 මනුසා භුට්ඨාගං අරඤ්ඤ වසනානං අදමා කසසඤ්ඤස
 දාසබ්බං මඤ්ඤිකානි තුලිත පන එවරුපං භුජ්චා කිනත්තො
 මිගපතකා විස අඤ්ඤමඤ්ඤං සඬිසමනො විහරථ උදුහු
 සමගතවාසො මො අපථිති සාමගතරසං පුච්ඡනො කච්චි පන මො
 අනුරුධා සමකාති ආදිමාහ. තත් ඛිණ්ණදකිඤ්ඤාති යථා කිරම
 උදකව අඤ්ඤමඤ්ඤං සංසද්ධි විසුං න ගොති උකතං විස උපෙති
 කච්චි එවං සාමගතවෙන එකතතුපගතමනතුපසාදය විසරුථාති

පුට්ඨි; පියමනක්කුණිති මෙතතච්ඡතං පට්ටුපඨාපෙනා ඔලොකනවක්කු
නි පියමනක්කුණිතං කච්චි තථාරූපෙනි වක්කුනි දඤ්ඤාමඤ්ඤං සමප-
ය්‍යන්තා විහරට්ඨාති පුට්ඨති; නාශ්ඤාති එතංසඤ්ඤා නිපාතේ; එතං
සෙත මයං ගඤ්ඤාති චුත්තං ගොති. යථා කථං සත්තාති එතං යථාති
නිපාතමත්තං කථනති කාරණපුට්ඨා කථං පන තුමෙහ එවං විහරට්
කෙන කාරණෙන විහරට්ඨං මෙ කාරණං; චූඨිති චුත්තං ගොති;
මෙතතං කායකම්මනාති මෙතතච්ඡතච්ඡෙතං පට්ටුපඨාපෙනා කායකම්මං;
ආවිමෙව රහො චාති සමුත්තං වෙව පරමුත්තං ව; ඉතරෙසුපි එසෙව
නගො. තඤ්ඤාති සමුත්තං කායවිචිකම්මාති සහවිසේන ලබ්භනාති ඉත-
රාති විපපවාසෙන මනො කම්මං සබ්බත්ථ ලබ්භති. යං හි සහ වස
නෙතස්ස එකෙන මමපිටං වා දුරුභණ්ඩමනතිකාභණ්ඩං වා ඛනි දුකති
කතිකතං ගොති තං දිස්වා කෙනිදං වලච්ඡිතනාති අවංඤ්ඤං දකස්වා
අතතනා දුනතිකම්මතං විය ගතෙත්වා පටිසංමේනනස්ස පටිපය්‍යති
තබ්බසුත්තං වා පන ධානං ජගන්තනස්ස සමුත්තං මෙතතං කාය
කම්මං නාම ගොති. එකස්මිං පනතනෙන තෙන දුනතිකතිකතං සෙනා
සනපරික්ඛාරං තථෙව නිකම්මපභ්‍යාස්ස ජගන්තබ්බසුත්තධානං දා
පන ජගන්තනස්ස පරමුත්තං මෙතතං කායකම්මං නාම ගොති. සහ ව
සන්තස්ස පන ථෙරෙති සතිං මධුරං සමමාදනියං කථං පටිසංකාරං
සාරානීයං කථං ධම්මකථං සරහඤ්ඤං පඤ්ඤාපුළුභං පඤ්ඤාපීස්ස
ජනනාති එවමාදිකරණෙ සමුත්තං මෙතතං වචිකම්මං නාම ගොති.
ථෙරෙසු පන පක්කනෙනස්ස මඤ්ඤං පියසභාගො නාදියඤ්ඤොරො කිමිඤ්
ලඤ්ඤොරො එවං සමපනෙතා එවං ආචාරසමපනෙතාති ආදිගුණකථ
නෙ පරමුත්තං මෙතතං වචිකම්මං නාම ගොති. මඤ්ඤං පියමිනෙතා
නාදියඤ්ඤොරො කිමිඤ්ලඤ්ඤොරො අවෙරො ගොතු අධ්‍යාපපෙක්ඛා සුඛිති
එවං සමනතාගරතො පන සමුත්තං පරමුත්තං මෙතතං මනාක
ම්මං ගොති යෙව. නානාගි මොග්ගා භග්ගා කාශාගි අයං හි පිඨං
විය ව මනතිකා විය ව ඔමඤ්ඤාති එකතො කාතුං න සකකා එකව පන
මඤ්ඤා විහතනාති, විහතං පන නො සතිතථෙත නිරන්තරථෙත
අවිග්ගතිතථෙත සමග්ගථෙත එකමෙව්ඨාති දසෙස්සති. කථං පනෙතෙ
සකං විහතං නිකම්මිත්වා ඉතරෙසං විහතවස්සෙත වත්තංසුති. එකස්ස
පනෙත මලං උභිතති එකස්ස විවරං කිලිඨං ගොති; එකස්ස පරි-
භණ්ඩකම්මං ගොති තඤ්ඤා සස්ස පනෙත මලං උභිතං තෙන මමා
චුසො පනෙත මලං උභිතං පටිතුං වට්ටනීති චුතෙන ඉතරෙ මයං
විවරං කිලිඨං තං ධොවිතබ්බං මයං පරිභණ්ඩං කාතබ්බනාති
අවත්වා අරඤ්ඤං පටිපිත්වා දුරුති ආභරිත්වා සිඤ්ඤා ජිඤ්ඤා පතන
කවාසෙ පරිභණ්ඩං කත්වා පතනං පටිත්වා තතො පරං විවරං දා
ධොවනාති පරිභණ්ඩං වා කරොනාති. මමාචුසො විවරං කිලිඨං ධොවී
තුං වට්ටති මම පණ්ණසාලා උකන්දාපා පරිභණ්ඩං කාතුං වට්ටති

පඨමකමං ආරාමි නපි එසෙව නයො. සාධු සාධු අනුරුඬාති හතවා,
 හෙමා න ව මය. හතෙත පිණ්ඩකෙන කිලච්ඡිතාති වුතෙන න සාධු
 කාරමදුසි. කසලා අයං හි කබලිංකාරාහාරො නාම ඉමෙයං සත්තානං
 අපායප්‍රාප්තෙපි දෙවමානුසල්ලාපෙපි ආවිණ්ණසමාචිණ්ණොව. අයං
 පන ලොකසන්තිවාසො සෙසුසො න විවාදපක්කන්තො අපාය
 ලොපෙපි දෙවමානුසල්ලාපෙපි ඉමෙ සත්තා පටිවිරුඬා එව තෙසං
 සාමග්ගිකාලො දුලලෙහො කදුච්ඡෙව ගොතීති සමග්ගවාසස්ස දුලල
 හත්තා ඉධ හතවා සාධුකාරමදුසි. ඉදති තෙසං අපමාදලක්ඛණං
 පුච්ඡන්තො කළුචි පන වො අනුරුඬාති ආදිමාග. තත්ථ මොති නිපා
 තමත්තං; පටිවත්තවචනං වා, කළුචි තුලෙහති අනෙතා. අච්ඡාදනාති
 අමෙහපු නිසු ජනෙසු; පිණ්ඩාස පටිගාමනීති ගාමෙ පිණ්ඩාස
 වරිතො පටිමාගච්ඡති; අච්ඡාදනාරූපානිති අතිරෙකපිණ්ඩපාතං
 අපනෙතො ධ්වජානාම එකං සමුග්ගපාතං. ධොවිතො ධ්වජෙති; යො
 සමුජාති තෙ කිර ථෙරා න එකකොව හික්ඛාමාරං පටිසන්ති එල
 සමාපත්තිරතාගෙනෙ පානොව සරිරපටිජග්ගනං කත්වා වත්තපටි
 වත්තං පුරෙතො සෙනාසනං පටිසිතො කාලපරිච්ඡේදං කත්වා එලසමා
 පත්තිං අපෙපනො නිසිදන්ති. තෙසු යො පඨමතරං නිසින්නො අත්ත
 නො කාලපරිච්ඡේදවසෙන පඨමතරං උසාති යො පිණ්ඩාස වරිතො
 පටිනිවසෙතො හත්තකිච්චමානං ආගන්තො ජානාති වෙ හික්ඛු පච්ඡ
 නො අහං පඨමං ආගන්තොති පත්තං. පිදතිතො ආසනපඤ්ඤපනාදීති
 කත්වා යදි පතෙන පටිවිංසමත්තමෙව ගොති නිසිදිතො භුජති යදි
 අතිරෙකං ගොති අවකකාරපාතියං පක්ඛිපිතො පාතං පිඬාස පාතියං
 භුජති කතහත්තකිච්චො පත්තං. ධොවිතො වොදකං කත්වා එවිකාස
 ඔසාපෙතො පත්තවිවරං ගන්තො අත්තනො වසනසානං පටිසති. දුති
 යොපි ආගන්තො ජානාති එකො පඨමං ආගන්තො එකො පච්ඡන්තොති.
 යො සවෙ පතෙන හත්තං පමාණමෙව ගොති භුජති සවෙ මඤ්ඤ අව
 කකාරපාතීනො ගන්තො සවෙ අතිරෙකං ගොති අවකකාරපාතියං
 පක්ඛිපිතො පමාණමෙව භුජති, පුරිමපෙථෙරො විය, වසනසානං පටිස
 තී. තතිසොපි ආගන්තොව ජානාති වෙ පඨමං ආගන්තො අහං පච්ඡමොති
 යොපි දුතියපෙථෙරො විය භුජති, කතහත්තකිච්චො පත්තං. ධොවි
 තො වොදකං කත්වා එවිකාස ඔසාපෙතො ආසනාති උක්ඛිපිතො පටි
 සාමෙති පාතියසවෙ වා පරිගොජනීයසවෙ වා අවසෙසං උදකං
 ඡෙඩ්ධිතො ඝට නික්ඛුජ්ජිතො අවකකාරපාතියං සවෙ අවසෙස
 හත්තං ගොති තං වුත්තනායෙන නිගරිතො පාතං. ධොවිතො පටිසා
 මෙති හත්තස්ස සම්මුජ්ජති තෙසා කවචරං ඡෙඩ්ධිතො සම්මුජ්ජති.
 උක්ඛිපිතො උපවිකාසි වුත්තසානෙ ධ්වජො පත්තවිවරමාදිය වස
 නසානං පටිසති. ඉදං ථෙරානං බහිවිහාරෙ අරඤ්ඤා හත්තකිච්ච

කරණසාහේ භොජනසාලාය ව්‍යාපාර. ඉදං සංකායං යො පච්ඡානිඤාදි
 වුත්තං. යො පසංගාමී ඤාදි පන නොසං අනෙතා විහාරෙ වත්තනති
 වෙදිකබ්බං. භාජන චුට්ඨසමනති අවමනකුමනි; ජිනනනති
 රිතතතා; කුමුත්තති තසෙසව වෙවචනං; අවිසංගනති උකම්ඵිත්ථං
 අසකුමනෙයං අභිගාරිතං. සංඝචිකාරෙතාති ගන්තසංකූලං; පන
 කීර පානියසවාදිසු යං කිම් තුට්ඨතං ගහනි; පොකකරණං. ගතනි
 අනෙතා ව බ්බි ව බො විතා උදකං පරිසාරවෙතා කීරෙ සපෙනි
 අසංකූ. හිකුමු. ගන්තසංකාරන අමනෙතනති ඔදිසං වා අනෙතා
 දිසං වා සද්දං න කතොති කයමා ඔදිසං න කතොති නං හිකුමු
 සද්දං බාධෙය්‍යාති කයමා අනෙතාදිසං න කතොති අනෙතාදිසං
 සද්දෙ දිනෙන අහං පුරෙ අහං පුරෙති වෙට්ඨි නිකම්මෙය්‍යං. තතො
 මිම් කතබ්බකමෙම තතියසං කම්මවෙත්තෙද භවෙය්‍ය සංගහපද
 සද්දං පන හුතා අපරසං හිකුමුතො දිවංචානසනතිකං ගතොති
 තෙන දිවංචාවං සද්දං ගන්තසංකූ. කතොති තං සංකූලං ඉතරො
 ආගමන්ති තතො වෙ ජනං ගන්තන ගන්තං සංසිඛෙකතො මිසු ගන්ත
 සු සිපෙනා උපසාපෙනති තං සංකායං ගන්තසංකාරන දුතියං ආමනෙත
 නා ගන්තවිලම්බකෙන උපසාපෙමාති—සමාගි සංගො සනාති වාතු
 ද්දසෙ පණ්ණරසෙ අසම්මනති ඉදං නාව පකතිධම්මසවණමෙව නං
 අබ්බංගිං කතා පමමෙ පමමෙ දිවසෙ වෙ ථෙරා නාත්ථිකාලෙ තාහා
 යිතා අනුරුධිතෙරසං වසනසානං ගමන්ති තත්ත තයොපි නිසි
 දිතා නිණ්ණං පිටකානං අසංකාරකම්. අසංකාරකම්. පසංකාර
 පුට්ඨනති අසංකාරකම්. විසංකාරකම් තෙනං එවං කතොති නානං
 යෙව අරුණං උගමන්ති තං සංකායෙතං වුත්තං. එතතාවතා ථෙරෙන
 ගතමතා අපමාදලකුණං පුට්ඨතෙන පමාදසංගහසුයෙව අපම
 මාදලකුණං විසංකාරිතං ගොති අසංකාරකං අසංකාරකං හිකුමුතං
 හි හිකුමුතාරං පටිසංකාරකාලො නිකුමුතකාලො නිවාසනපටි
 වත්තනං මිට්ඨපාරුපනං අනෙතාගාමෙ පිණ්ඩාය වරණං ධම්ම
 කර්මනං අනුමොදනං අනෙතාගාමතො නිකුමුතා ගතකම්මකර
 ණං පතතධොවනං පතතමසාපනං පතතමිට්ඨපටිසංකාරනති සපම
 කරණසානාති එතාති තසමා ථෙරො අවිහාරං එතතකසානං මුමිතා
 පමාදකලො නාම නාමිති දසෙසනෙතා පමාදසංගහසුයෙව අපම
 මාදලකුණං විසංකාරිසි. අභිසංගතවා සාධුකාරං දතා පටිමඤ්ඤා
 නං පුට්ඨතෙනා පුත අතී පන වොති ඤාදිමාග—තත් උකම්ම
 කුමුත්තමාති මනුසුංගමතො උපරි; අලමිසි ය මිසෙසකොති අරිය
 භාවකරණසමන්තා විසෙසො; කිං කිං ගො සියං සංගහනති ගතෙන
 කුමුතා නාසිගතො ගමිසංගති අධිගතොගෙවාති; යාමදෙමාති යාම
 දෙව; එවං පටිමඤ්ඤානාසිතමෙ මහාකතෙ දුතිගජ්ඣානාදීති සුමිත්

මුල ගොඹි බිහි කළ හැකි ඡායා.

සත්ත්ව ඵලසාධක පන වෙති ආදිමාන. තත් සමනිසානාමායාති සත්
 තිසානමත්තාය; පමිසසාසනායාති පටිපසසාධකාය; සොසං සක්කන්
 වුසානනාමෙතෙව පෙදිනබ්බං—පටිප්පසඤ්ඤා පන ලොකුහතරඤ්ඤා
 දසානවසන අබිගතං නිරොධසමාපන්නං පුච්ඡනෙනා අලමරිය
 ඤ්ඤාදසානවිසමොධිආදිමාන—ථෙරාපි පුච්ඡානුරුපෙනෙව ව්‍යා
 කාසි. තත් සත්තං පෙදිනසුභයා අපෙදිනසුබං සත්තතරං
 භොති තසමා අඤ්ඤං ඵාසුචිභාරං උත්තරිතරං පණිතතරං වා න
 සමනුපසාමිති ආග. ඔමමිසා කාමායාති සාමග්ගරසානිසංසප්පිසං
 සුත්තාය ධම්මකථාය; සබ්බෙපි හි වතුසු සමෙවසු පරිනිසිතනිව්වා
 තෙන නොසං පටිවෙධන්තාය යා කිම් කමෙත්තබ්බං නාපි සාමග්ගවා
 සෙන අයම අයම ආනිසංසොති සාමග්ගරසානිසංසමෙව පනොසං
 හගවා කමෙසි. භගවන්තං අඤ්ඤාසමෙත්තාති අනුගන්තං; භෙ කිර
 හනවතො පසානවිවරං ගණන්තා පොතං අගමංසු අභි හගවා විහාර
 උපවනපරියක්තා ගතකාලෙ ආභාරථ මෙ පත්තනවිවරං තුමෙහ ඉඤ්ඤ
 තිසථාති පසකාමි. භගො පමිනිවගතිත්වාති නොසංසානනො
 නිවහතිත්වා; කිංඤ මයං ආසංසමනොති නිත්යුගාගපතං නිසංසං
 පබ්බරුදිති අබ්බරුදිති අත්තනො අඤ්ඤායා අවිජ්ජිමානා අබ්ග
 මප්පිච්ඡන්තාය ආගංසු. ඉමෙසවාති පටිප්පසානාදිතං ලොකියලො
 කුත්තරානං; මෙහිසං මෙහිසං පටිප්ප ජිදිමොති අප්ප මෙ ආය
 සමනෙනා ලොකියසමාපන්නායා විනිතාමෙසුං අප්ප ලොකුහතරා
 යාති ඵලං විසත්තං විතතං පරිවජ්ජිත්වා දිදිතං; මෙවිභාසිමුත්ති
 භගෙන අනුරුඬි අප්ප අයෙසා නාදියමෙත්තං අප්ප අයෙසා කිම්බිල
 ජෙත්තො ඉමාය ව ඉමාය ව සමාපන්නායා විනිතාමෙසිති ඵලමිත්තොවෙ
 සුන්ති අමො. පඤ්ඤාභිසුඤ්ඤාති තමපි මං සං විදිතනති වා
 දෙවතාති ආරොචිතනති වා ඵත්තනකොච මුඛං මෙ සඤ්ඤාති කථං
 මෙ සමුඛාපෙත්වා අපුඤ්ඤාච න කම්මං. හිතවතං පන පඤ්ඤාභි
 සුඤ්ඤා පඤ්ඤං අතිපුච්ඡනනාසනා ව්‍යාකතං. තත් මෙ කිං කමො
 ථාති ආග. දිශොති මණිමානිවමො දිශො අපො මෙරියමො
 සහාති ඵලං ආනනො අසිව්හති සකුඤ්ඤනාපතිතං අභ්ගතතරෙ
 ඵකො දෙවරාජා; සර්වමොති තසෙසංව යකබ්බං නාම; ගෙන භ
 ගමා භගනුසංකමිති හො කිර වෙසංවමොන පෙසිමො ඵකඬා
 නං ගච්ඡනෙනා හගවන්තං සං පත්තනවිවරං ගණන්තා රිජ්කාවසථ
 නොසිඛසාලවතසා අත්තනෙර දියවා හගවා අගතෙනා පත්තනවිවරං
 ගණන්තා කොසිඛසාලවතෙ තිණ්ණං කුලපුත්තානං සන්තිකං
 ගච්ඡති අප්ප මග්ගිධම්මදෙසනා හව්සාති මයං තසා දෙසනාය
 හාගිතා හව්තබ්බාති දිසාමානෙන කායෙන සත්ථ පදනුපදිමො
 හුමා අවිදුරෙ රුමා ධම්මං සුමා සත්ථි ගච්ඡනෙති න ගතො. ඉමෙ

පේරා කිං කුර්සුනනිති දසුනනන් පන තනෙව්ව සිතො, අප්පෙ වෙ
 පේරෙ අනුරුඛිකේරං පළිවෙපෙතෙන දිගං ඉමෙ වෙ පේරා හග
 වනතුං නිසංසං පබ්බල්පාදසො සබ්බඥාණං අධිගන්ත්වාපි හගවණො
 ව මච්ඡරායනති න හගනාති අනිච්ඡ නිලියනාති පච්චජාදෙනති
 නදාති තෙසං පච්චජාදෙනුං දසසාමි පඨවිතො යාවබ්බහමලොකා ඵ
 තෙසං ඥාණං පකායසංසාරාමිති විනෙකන්තො යෙන හගවා තෙනුප
 සබ්බමි. ලාභා භග්ගානාති යෙ හතෙන වජ්ජි රථවාසිනො හගවනන
 ව. ඉමෙ ව තයො කුලපුතෙත පස්සිතුං ලහනාති වජ්ජිතුං ලහනාති
 දෙය්‍යධමමිං දතුං ලහනාති ධම්මං යොතුං ලහනාති තෙසං ලාභා
 හතෙන වජ්ජිනනති අනේවා. සද්දං සුඤ්ඤාති යො ධීර අතතතො
 යකකානුභාවෙන මහනතං සද්දං කන්තො සකලවජ්ජි රථං අප්පකාන්ත
 රතෙනා තං වාචං නිවජ්ජාපෙසි තෙනාසං තෙසු තෙසු රුකඛපබ්බතො
 දිසු අධිවන්තො භුමමදෙවතො සද්දං අසෙස සුං තං සකිංසං වුතතං සද්දං
 සුඤ්ඤාති; අනුසාවෙසුනති මහනතං සද්දං කන්තො සාවෙසු; ඵසනසො
 සබ්බඵ. යාවබ්බහමලොකානාති යාවඅකනිඨබ්බහමලොකා; භාවෙපි
 කුලනාති අවහාකං කුලතො නිකම්මිති ඉමෙ කුලපුතතො පබ්බ
 ජිතො ඵවං සිලවතෙනා ඥාණවතෙනා ආචාරසම්පන්නා කල්‍යාණ
 ධම්මානි ඵවං තමෙපි කුලං; තෙ ඵතෙ තයො කුලපුතො පසන්න
 විතො අනුසාරෙය්‍යානි; ඵවං සබ්බඵ අනේවා දඨබ්බො—ඉති
 හගවා සථානුසංකිතාව දෙසනං නිසංපෙසිති.

පුලලගොසිඛා සුභතං.

— ෧෦෭ —

ඵවමෙමසුනාති මහාගොසිඛාසුතතං; තත් ගොසිඛාසාලව
 නාදසෙති ඉදං වසනථානදසුනනන් වුතතං. අඤ්ඤසු භි සුතෙනසු
 සාවච්ඡියං විහරති ජෙතවනො අනාඨපිණ්ඩකසං ආරාමෙති ඵවං
 පඨමං ගොවරගාමං දසෙසන්තො පච්ජා වසනථානං දසෙසති ඉමසමිං
 පන මහාගොසිඛාසුතත හගවතො ගොවරගාමො අනිබ්බභා
 කොවිදෙව ගොවරගාමො හට්ඨසති තන්තො වනසංකම්මෙව දිපිතං
 අරඤ්ඤං නිදානකමතං සුභතනති. සම්මිත්‍රලෙහිති බහුකෙහි;
 අභිඤ්ඤාගොති අභිඤ්ඤාගොති සබ්බඵ ඵසුතෙහි පාකටෙහි
 පාකටෙහි; පේරෙහි සාවපකෙහි සම්මිත්ති පාතිමොකඛසංවරාදිති
 චීරකාරකෙහි ධමමෙහි සමනනාගතතතො පේරෙහි සවණෙනන ජා
 තතතො සාවකෙහි සථිං ඵකතො; ඉදානි තෙ පේරෙ සරුපතො දසෙස
 තෙනා ආයසමතො ව සාරිපුතොනනාති ආදිමාග. තත් ආයසම සාරි
 පුතෙනා අනුතතො සිලාදීති ඥාණෙහි බුද්ධියංසෙන අභිඤ්ඤාතො
 වසබ්බමනනානං ගෙණමණ්ණෙසිතො සුරිසෙසි විය වසෙසි විය සමුද්ද
 නිමර සිතානං සංගතො විය ව පාකටො පඤ්ඤාතො න කෙවලමසං

ඉමසමී ආගතගුණවසෙතෙව මහනතතා වෙදිතබ්බා—ඉතො අසෙය්‍යෙකං ඛම්මදයාදං අනඛගණ්‍යමාදිසිසිහනාදසුත්තං මහා සිහනාදං රථවිනිත්‍ය මහාතප්පිදෙපමං මහාවෙදලං වාගුමසුත්තං දීඝනං අනුපදසුත්තං සෙවිතබ්බාසෙවිතබ්බං සච්චවිහරිතසුත්තං පිණ්ඩපාතපාරිසුඛිං සමපසාදනීයං සබ්බිනිං දසුත්තරං පචාරණ සුත්තං සුසිමසුත්තං ථෙරපසෙය්‍යසුත්තං මහානිදෙදසො පටිසම්භිද්‍ මහො ථෙරසිහනාදසුත්තං අභිනිකම්මණං එතදග්ගනනි ඉමෙසමිදි සුත්තානං වසෙත ථෙරස්ස මහනතතා වෙදිතබ්බා—

එතදග්ගසමී හි එතදග්ගං හිසබ්බෙ මම සාවකානං හිසබ්බං මහාපසෙය්‍යෙකං යදිදං සාරිපුත්තොති වුත්තං මහාමොග්ගලානොපි සිලාදිගුණෙති වෙව ඉමසමී සුත්තෙත ආගතගුණෙති ව ථෙරො විය අභිසෙය්‍යෙතො පාකපො මහා අපි වසං අනුමානසුත්තං වුලුත්තණ්‍යා සම්බයසුත්තං මාරතඥනීයං පාසාදකමපනං සකලං ඉභිපාදසුත්තං නසෙය්‍යනසෙය්‍යමනං සමකපාටිසාරියකාලෙදෙවලොකකමනං විමාන වස්තුපොතවස්තු ථෙරස්ස අභිනිකම්මණං එතදග්ගනනි ඉමෙසමිදි වසෙත මහනතතා වෙදිතබ්බා—එතදග්ගසමී හි එතදග්ගං හිසබ්බෙ මම සාවකානං හිසබ්බං ඉභිවනතානං යදිදං මහාමොග්ගලා නොති වුත්තං මහාකසොපොපි සිලාදිගුණෙති වෙව ඉමසමී සුත්තෙත ආගතගුණෙති ව ථෙරො විය අභිසෙය්‍යෙතො පාකපො මහා—අපි වසං චිවරපට්ටවත්තනසුත්තං ජිණ්ණචිවරසුත්තං වසෙය්‍යමං සකලං කසං පසංසුත්තං මහාඅරියවංසසුත්තං ථෙරස්ස අභිනිකම්මණං එතදග්ග නනි ඉමෙසමිදි වසෙත මහනතතාවො වෙදිතබ්බා එතදග්ගසමී හි එතදග්ගං හිසබ්බෙ මම සාවකානං හිසබ්බං වුත්තං යදිදං මහා කසොපොති වුත්තං අනුරුඛිතෙරොපි සිලාදිගුණෙති වෙව ඉමසමී සුත්තෙත ආගතගුණෙති ව ථෙරො විය අභිසෙය්‍යෙතො පාකපො මහා—අපි වසං වුලුගොසිඛගසුත්තං නලසනසුත්තං අරියසුත්තං උපකම්ම ලෙසියසුත්තං අනුරුඛිසුත්තං මහාසුරිසවිකනකසුත්තං ථෙරස්ස අභි නිකම්මණං එතදග්ගනනි ඉමෙසමිදි වසෙත මහනතතාවො වෙදි තබ්බා—එතදග්ගසමී හි එතදග්ගං හිසබ්බෙ මම සෙය්‍යවකානං හිසබ්බං දිකාවකසුත්තං යදිදං අනුරුඛිත වුත්තං—ආසසම්මනා වුරෙව සෙය්‍යාති එත්ථ පන වෙ රෙව භා බදිරවනීයරෙවතො ව කංඛාසෙසි තො ව තත්ථ බදිරවනීයරෙවතො බම්මසෙය්‍යාපතිථෙරස්ස කණ්ණිකානිකො න සො ඉධ අධිපෙසතො අපි පටිසො ගුප්ථො අභිපට්ඨො මුත්තාති එවං කංඛාබහුලො පන ථෙරො ඉධ රෙවතොති අධිපෙස තො සොපි සිලාදිගුණෙති වෙව ඉමසමී සුත්තෙත ආගතගුණෙති ව ථෙරො විය අභිසෙය්‍යෙතො පාකපො මහා—අපි වසං අභිනිකම්මණං නපි එතදග්ගනනි මහනතතාවො වෙදිතබ්බා එතදග්ගසමී හි එතද

දැනට හික්මුවේ මම සාවකානං හික්මුනං හික්මිනං යදීදං හික්මාග්‍රව
 තොති වුතං—ආනන්දයෝරොපි සිලාදිගුණෙහි ඉවට ඉමසේ.
 සුමනන ආගතගුණෙහි ව ථෙරො විය අභිඤ්ඤානො ආගමො; මහා.
 අවිචක්ඛා අභිනික්ඛමණොනාපි එතදග්‍යතොනාපි මහාග්‍යතොනො; චෙදි
 ගුණෙහි—සෙබසුකානං ඛාතිසසුකානං ආනන්දසංඝායං නොපකමො
 ග්‍යලොනං ඛුත්තාදුකං වුලසුඤ්ඤානං මහාසුඤ්ඤානං අධර්මබහුත
 සුතං ගද්දකරකං මහානිදානං මහාසර්නිධිබානසුතං සුභ
 සුතං වුලනිලොකධාතුපාලසුතං අභිනික්ඛමණං එතදග්‍යතානි
 ඉමෙහෙවි වසෙහා මහාග්‍යතොනො; චෙදිනෙහි—එතදග්‍යතං හි
 එතදග්‍යං හික්මුවේ මම සාවකානං හික්මුනං ඛුත්තාදුතං යදීදං
 ආනන්දයානි වුතං—අඤ්ඤාති ව අභිඤ්ඤානොති අභිඤ්ඤානොති
 ති න කෙවලං එතෙහෙව අඤ්ඤාති ව මහාගුණාය පානටෙහි
 අභිඤ්ඤානොති ඛුත්ති ථෙරෙහි සාවකෙහි සහිං ගතො; ගොසිඝික
 සාලවනදයෙහි අනෙහි; ආයසමා හි සාරිපුතො; සයං මහාපඤ්ඤා
 අඤ්ඤාපි ඛුත්ත මහාපඤ්ඤා හික්මු ගතොනො; තද දසබලං පරිවාරෙ
 නො; මහාසි. ආයසමා මහාමොග්‍යලානො සයං ඉභිමා—මහාකසා
 පොසයං වුතවාදො—ආයසමා අනුරුමො සයං දිබ්බවක්ඛුකො—
 ආයසමා ගෙවනො සයං කුසාහිරතො—ආයසමා ආනන්ද සයං
 ඛුත්තසුතො—අඤ්ඤාපි ඛුත්ත ඛුත්තසුතෙ හික්මු ගතොනො; තද දසබලං
 පරිවාරෙහි මහාසි. එවං තද එතෙ ව අඤ්ඤා ව අභිඤ්ඤානං මහා
 ථෙරො නිංසග්‍යග්‍යමකො හික්මු දසබලං පරිවාරෙහි විහරිංසුති
 චෙදිගබ්බො—පභිසලොණා වුභිසොති එලසමාපනතිවෙකතො
 වුභිසො; ගෙහොසසමා මහාකසාසො ගෙනුසසඬිකමිති ථෙරො
 කිර පභිසලොණා වුභිසො පට්ඨමං ලොකධාතුං ඔලොකෙනො
 වතනෙහ කිලනෙහ මහාබතනිසංස කණ්ණෙනො පතමානං
 කුණ්ඩලං විය සංහරිති; සමුග්‍යෙහ පකපිපමානං රතනකම්බලං
 විය මණිනාගදනතො; පතමානං සතසංසයග්‍යමනං පුට්ඨණ්ණපා
 හිං විය ව අනුචිතව්‍යවහාරං පරිපුණ්ණපණ්ණාසයොපනං සුරිය
 මණ්ඩලං අද්දස. තදනනාරං පාවිනලොකධාතුං ඔලොකෙනො
 නෙමියං ගතොනො; පරිවතනමානං රජනවක්කං විය රජනකුටිතො
 නික්ඛමනං බිරධාරාමණ්ඩලං විය පෙකක පෙඨාටෙහි ගතනක
 ඉල පකඬිඤ්ඤානං සෙතනං සං විය ව මෙඝවණ්ණාය සමුද්දකුට්ඨෙහ
 උග්‍යතො; පාවිනවක්කවාලපඬිකමනං සසලකඬිණපතිමණි
 කං එකුනාණ්ණාසයොපනං වඤ්ඤාමණ්ඩලං අද්දස. තතො සාලවනං
 ඔලොකෙයි. තත්ථං හි සමයෙ සාලරුක්ඛා මුලතො පඨාය යථ
 අතො සබ්බථාලිපුලා දකුලපාචාරපාරානා විය මුත්තාකලාපඨි
 තමා විය ඔ මිරොවිංසු. ගුණිකලා පුඨ්‍යානුපුරුය පතිමණිනං

වුත්තං අද්දසාමො ආයසමි ආනන්දෙති ආදී—දිසමිංහ ආයසමිත්තං ආනන්දං චිතාදමොමිති දුරතොව දිසමිං අනුක්‍රාන්තමෙන කපාලස වාරං සමපන්නං එතං ඛො ආයසමිති ආදිවචනං අනුචිතං. රමණීයං ආමුෂ්ණාති එත්ථ දුට්ඨං රාමණස්සත්තං චන්ද්‍රාමණස්සත්තං පුගල රාමණස්සත්තං. තත්ථ චනං නානසලසාලවචසකාදිති සජ්ජන්තොති බහලච්ඡාසං පුළුඵලච්ඡිත්තරුක්ඛං උදකසමපන්නං ගාමි තො නිසසං. ඉදං චන්ද්‍රාමණස්සත්තං නාම. යං සන්ධාය වුත්තං.

“රමණීයාති අරඤ්ඤාති යත්ථ න රමති ජනො වින්දාතා රමෙස්සන්ති න තෙ කාමගචෙසිතො”ති.

චනං පන සචෙපි උජ්ජඛලං හොති නිරුද්ධං විරලච්ඡාසං කණ්ඩකසමාධිණ්ණං බුද්ධාදයං චෙත්ථ අරියා විහරන්ති ඉදං පුගල රාමණස්සත්තං නාම යං සන්ධාය වුත්තං.—

“ගාමෙ වා යදිවා රඤ්ඤාති නිනෙක වා යදි වා ඵලෙ යත්ථ අරහන්තා විහරන්ති තං භුමිං රාමණස්සත්තං”න්ති.

ඉධ පන දුට්ඨමපි තං ලබ්බති. තද්ධ භි ගොසිඛසාලවචනං සබ්බ ඵාලිපුලං* හොති කුසුමගක්ඛුගතිං. සදෙවකෙ චෙත්ථ ලොකෙ අනාපුත්තලො සමමාසබ්බෙෂො භිංසකසමතොති අභිඤ්ඤාත භික්ඛුති සථිං විහරති. තං සන්ධාය වුත්තං රමණීයං ආමුෂ්ණා ගොසිඛසාලවචනන්ති. දෙසිණාති දෙසාපත්තා අබ්බමභික්ඛුමරජො රාහුති ඉමෙහි උපකක්ඛිලෙසෙහි විරහිතාති වුත්තං හොති; සබ්බ ඵාලිපුලලාති සබ්බත්ථ ඵාලිපුලලා; මුලතො යාවග්ගො අපුපඵතං ධානං නාම නත්ථි. දිබ්බා මඤ්ඤා ගඤ්ඤා සමපමාසනාති දිබ්බා මඤ්ඤපුළුඵකොට්ඨාරපාරිච්ඡත්තං චන්ද්‍රාමණස්සත්තං. විය සමත්තා තො පවායන්ති; සක්කපුයාමසනභුසිත්තිමොණරතිසුතිමිත්තමනාමු හමදෙවතානං නිසින්නභානං† විය වායන්ති වුත්තං හොති. කපං රුපෙහි ආමුෂ්ණා ආනන්දෙති ආනන්දෙත්ථෙරො තෙසං පචන්තා ඵෙරං නං සබ්බාත්ථිකො කස්මා ඵෙරො තංයෙව පඨමං පුච්ඡති? මමාසිත්ත තතා. තෙ භී චෙ ඵෙරා අඤ්ඤාමඤ්ඤං මමාසිංසු. සාරිපුත්තත්ථෙරො මයා කත්තං සත්ථි උපභානං කත්තාති ආනන්දත්ථෙරං මමාසි. ආනන්දත්ථෙරො හතචතො සාවකානං අගොති සාරිපුත්තත්ථෙරං මමාසි. කුලදුරකෙ පබ්බාපේඨා සාරිපුත්තත්ථෙරස්ස සන්තිකෙ උප සමපදං ‡ ගණ්ණාපෙසි. සාරිපුත්ථත්ථෙරොපි තථෙච අකාසි. එවං එක් මෙකෙන අත්තන්තා පත්තවිවරං දමා පබ්බාපේඨා උපප්ඤ්ඤා ගණ්ණාපිතාති පච්ඡික්ඛුන්තාති අගෙසුං. ආයසමා ආනන්ද පණ්ණාති විචාරාදිති ලභිතා ඵෙරස්සෙව දෙනි.—

* සබ්බඵාසි පුලං—† ගතිණ්ණභානං මුස—‡ උපප්ඤ්ඤා

එකො කීර් බ්‍රාහ්මණෝ විනොති බ්‍රිධිරතනස්ස ම සම්මර්ථස්ස
 යස්ස එ පුජා පඤ්ඤායති කථං නුතො ධම්මරතනං පුජිතං නිමි මහා
 නිකී ? යො හගවනො උපසඞ්කම්භිථා එකමජං පුච්ඡි. හගවා ආහං
 සමෙපි බ්‍රාහ්මණ ධම්මරතනං පුජෙතුක්කාමො එකං ඛත්‍රසුත්තං පුජෙ
 ගිති. ඛත්‍රසුත්තං හතොත ආවික්ඛට්ඨාති. ගික්ඛට්ඨස්ස පුච්ඡාති. මහා
 ගික්ඛට්ඨ උපසඞ්කම්භිථා ඛත්‍රසුත්තං හතොත ආවික්ඛට්ඨාති ආහං. ආනන්ද
 ඤේරො බ්‍රාහ්මණාති. බ්‍රාහ්මණො ථේරං සහසස්සස්සණ්ණෙන විවරෙ
 න පුජෙසි. ථේරො තං හතොතා හගවතො සනතිකං අගමාසි. හගවා
 ඤාතො ආනන්ද ලභිනති ආහං. එකෙන හතොත බ්‍රාහ්මණෙන දිනනං
 ඉදං පනාහං ආයස්මිතො සාරිපුත්තස්ස දාතුක්කාමොති. දෙති ආනන්ද
 ඤී. වාරිකං පක්කනොතො හතොතාති. ආනතක්කාලෙ දෙගිති. සික්කාපදං
 හතොත පඤ්ඤාතනනාති. කද පන සාරිපුත්තො ආහමිස්සතිති. දසාහ
 මහෙතන හතොතාති. “අනුජාතාමි ආනන්ද දසාහපරමං අතිරෙක
 විවරං නික්ඛපිතු” නති සික්කාපදං පඤ්ඤාපෙසි. සාරිපුත්තඤේරොපි
 තමෙව යං කිම් මනාපං ලහති තං ආනන්දඤේරො දෙති, එවං තො
 ථේරො අඤ්ඤාමඤ්ඤං මමායිංසු ඉති මමායිතතතා පඨමං පුජිති. අපි ච
 අනුමනිපුත්තානාමෙසා බ්‍රිද්දකතො පඨාය පුච්ඡිතබ්බා හොති. තස්මා
 ථේරො විනොති අහං පඨමං ආනන්දං පුච්ඡිස්සාමි ආනන්ද අතතතො
 පටිභාණං බ්‍රාහ්මණස්සති. තතො රෙවතං අනුරුඨං මිත්‍රාකස්සපං මහා
 මොහලොතං පුච්ඡිස්සාමි මහාමොහලොතො අධිකතො පටිභා
 ණං බ්‍රාහ්මණස්සති. තතො පටපි ථේරො මං පුච්ඡිස්සානති අහමි අතත
 තො පටිභාණං ව්‍යාකරිස්සාමි. එතතාවතාපි අහං ධම්මදෙසනා සිඛා
 පතනතා වෙසුලුපතනතා හවිස්සති. අඨං අබ්බිබ්බි මයං දසබලං
 උපසඞ්කම්භිථා පුච්ඡිස්සාම යනාං සබ්බඤ්ඤාතස්සෙන ව්‍යාකරිස්ස
 ති. එතතාවතා අහං ධම්මදෙසනා සිඛාපතනතා වෙසුලුපතනතා හවි
 ස්සති. යථාති ජනපදෙ උපරිතො අවෙලා කාමගොපකං පාපුණනති
 තස්මිං විනිවේජතුං අසකොතොත ජනපදගොපකං නස්මිං අස
 කොතොත විනිවේජනමට්ඨං තස්මිං අසකොතොත සෙතාපතිං
 තස්මිං අසකොතොත උපරාජං තස්මිං විනිවේජතුං අසකොතොත
 රාජානං පාපුණනති රඤ්ඤා විනිවේජකාලතො පඨාය අවෙලා අප
 රාපරං න ඉමරති රාජවේදනෙනෙව ඡිත්ථති. එවමෙවං පඨමං ආන
 න්දං පුච්ඡිස්සාමි-පෙ-අඨ මයං සබ්බපි දසබලං උපසඞ්කම්භිථා පුච්ඡ
 ස්සාම යනාං සබ්බඤ්ඤාතස්සෙන ව්‍යාකරිස්සති. එතතාවතා අහං
 ධම්මදෙසනා සිඛාපතනතා වෙසුලුපතනතා හවිස්සති. එවං අනුමති
 පුච්ඡං පුච්ඡෙනො ථේරො පඨමං ආනන්දඤේරං පුච්ඡං-ඛත්‍රසුත්තො
 ණොතිති ඛත්‍රං අස්ස සුත්තං හොති. න චිඛිතං සජ්ජිසාසනං පාළිඅනු
 භවිපුබ්බාපරවගෙන උගගතිතං හොතිති අමො. සුභසිමොති

සුභසා ආධාරවුනො; යසස හිඳුනො ගතිනං ඉතො පළායති ටිදු
 හටෙ. උදකං විය න නිසිති පරිසමප්පිම් එකං සුභතං වා ජාතං කං.
 කප්ථං වා වාපෙභුං වා න සංකප්පාති අයං න සුභධරො භාම. යසස
 පන උග්ගතිතං බුබ්බචනං උග්ගතිතකාලසද්දිසමෙව හොති දසපි වී
 සනිමිපි වසානි සප්කායං අකරොනනසස න නසාති. අයං සුභධ
 රො නාම—සුභසහනිමිතොති සුභසස සනතිවයභුනො; යසස හි
 සුභං හදයමස්සයං සනතිවිතං සිලාය ලෙඛා විය සුවණ්ණසටෙ
 පකතිතන සිහවයා විය ව තිසිති අයං සුභසනතිවයො නාම—බහා
 හි ධනං පගුණං; එකවමසස හි උග්ගතිතබුබ්බචනං ධනං පගුණං
 නිවමලිකං න හොති අසුකසුභතං වා ජාතකං වා ආරහිනා කප්ථ
 හිති වුතෙන සප්කායිනා සංසද්දිනා සමනුකායිනා ජාතිසාමිති
 වදති. එකවමසස ධනං පගුණං හංචිතසොතසද්දිසං හොති. අසුක
 සුභතං වා ජාතකං වා කප්ථහිති වුතෙන උබරිනා තමෙම කප්ථහි.
 තං සකාය වුතනං ධනාති. වමසා පටිච්ඡාති සුභතදසකවග්ගද
 සකපණ්ණාසදසකවසෙන වාචාය සප්කායිනා; මනසානුපෙකති
 නාති විනතන අනුපෙකතිනා; යසස වාචාය සප්කායිතං බුබ්බචනං
 මනසා විනතනනස තථ පාකටං හොති මහදීපං ජාලෙතා
 සිතසා රුපනතං විය පඤ්ඤයති. තං සකායෙනං වුතනං. දීඝිසා
 සුප්පමිවිමාති අභිනා ව කාරණතො ව පඤ්ඤය සුප්පමිවිමා; පටි
 මණ්ඩාලෙහි පදබාජනෙහිති එභි පදමෙව අභිසා වාජනතො
 පදබාජනං, අකබ්ථාරිපුරිං කතො දසවිධං බාජනබුහිං අපරිහා
 පෙතො වුතනං පටිමණ්ඩලං නාම හොති. එවරුපෙති පදබාජනෙහි
 හි අභිනා. අපි ව යො හිකබු පරිසරිං ධමමං පදබාජනො සුභතං
 වා ජාතකං වා නිකපිපිනා අඤ්ඤං උපාරච්ඡාකර. සුභතං ආරහති
 තසස උපමං කප්ථහි වජ්ඣං හිතායෙති එවං ඉදං ගහෙනා එභි
 හිපනතො එකපසොනෙව පරිහරනො කාලං ඤානා වුසිතති
 නිකතිතසුභතං පන නිකතිතමතමෙව හොති තසස කථා අපරි
 මණ්ඩලානාම හොති. යො පන සුභතං වා ජාතකං වා නිකපිපිනා
 බහි එකමිපි අනතො පාලියා අනුසන්ධි පුබ්බාපරව අමකබනො
 ආවරියෙති දිනානසම සිතා තුලිකාය පරිවර්තනෙනා විය ගමහි
 මානිකාය උදකං පවෙසනෙනා විය පදං කොටෙවනො සිකව
 ජාතිසො විය ගවජති තසස කථා පරිමණ්ඩලා නාම හොති. එව
 රුපිං කථං සකාය පරිමණ්ඩලෙහි පදබාජනෙහිති වුතනං—අස
 බසෙහිති එභි යො හිකබු ධමමං කප්ථනො සුභතං වා ජාතකං
 වා ආරහිනා ආරහිකාලතො පඤ්ඤා තුරිතතුරිතො අරණිං මනෙ
 නො විය උණකබාදනියං බාදනො විය පාලියා අනුසන්ධිපුබ්බා
 පරෙසු ගතිතා ගතිතමෙව වා අගතිතං අගතිතමෙව වා කතො

පුරාණයන්ගේ නගරය වර්තමාන යොධා උද්වේගයෙන් විය. තනි තනි පවුල්වෙන් ඔබ්බෙන් උදාය ගවේශි. යොධා බලම. කපුටි පොතා කාලෙත සිං කාලෙත වෙද. කාලෙත මහාසඳු කාලෙත බුදුදාස. සඳු කපුටි, යථා පෙතගේ කාලෙත ජලය කාලෙත නිබ්බානාදි එව. පෙතබලමකවිනො නාම නොති. පරිසාර උදාතු කාමාය පුත ආරභති. යොධා කපුටිවෙන් තනි තනි වින්දනය නිවු නගෙනා විය කපුටිවෙන් විය කපුටි. ඉමෙසං සමබ්බවපි කපුටා පබ්බානාම නොති. යොධා පුත පුතා ආරභති ආවර්ගයෙහි දිනනන යෙ සිතන අවර්තනාධාර. කතා නදීතොතං විය පවතනති ආකාශ ගම්මානො හස්සමානඋදකං මිය නිරන්තරකපුටා පවතනති තස්ස කපුටා අපබ්බානාම නොති, නං සක්කියෙනං වුතනං අපබ්බවෙතිති අනුසන්ධිමුත්තානාසාති සත්තානං අනුසයානං සමුත්තානාසාය; එවරුපෙතාති එවරුපෙන බහුසුතෙන හිකුන්තා; තපා රුපෙන ව හිකුන්තෙන හිකුන්තෙසං වා සබ්බද්ධිකෙසෙසං වා සබ්බද්ධිකෙසෙසං පලලෙකනාමා පලලකං ආහව වාසිනෙන නගාසිහිත සාලවනං සොගෙය. ඉතිනා නගෙන සබ්බවාරෙසු අපො වෙදි නබ්බො. පටිසල්ලාණං අස්ස ආරාමොති සමිසල්ලාණාරාමො; පටි සල්ලාණෙ රතොති පටිසල්ලාණරතො; සහස්සං ලොකානන්තර් සහස්සං ලොකධාතුනං; එතතං හි ඵෙරස්ස ධුට්ඨෙතොසනං ආව ජ්ජනපටිබ්බං ආකම්මිතොනො පන ඵෙරො අනෙකානිපි වක්කවාලි සතසහස්සාති ඔලොකෙතිගෙව. උපසිසාසාදවරගතොති සත්තතු මකස්ස පාසාදවරස්ස උපරිතතො; සහස්සං නෙමිමනෙලානං ඔලොකෙසාති පාසාදවරවෙණ නාමියා පතිසිත්තානං නෙමි වට්ටියා නෙමිවට්ටිං ආහව වාසනං නෙමිමනෙලානං සහස්සං වාත පාතං විට්ටියා ඔලොකෙසාය; තස්ස නාමියොති පාකවා ගොනති අරානිපි අරන්තරානිපි නෙමියොපි. එවමෙව සබ්බං ආවුසොති එව අගමි දිබ්බවක්කුකො හිකුන් දිබ්බෙන වක්කුනා අනික්කනාමානුසංක න සහස්සං ලොකානං ඔලොකෙති. තස්ස පාසාදෙ සිතපුරිසස්ස වක්ක නාමියො විය වක්කවාලි සහසස්ස සිතෙරුසහස්සං පාකවා නොති. අරා විය දිපා පාකවා ගොනති අරන්තරානි විය දිපභිකවනු යා පුක්කවා ගොනති. නෙමියො විය වක්කවාලිපබ්බතා පාකවා ගො නති—ආරසඤ්ඤාසාති සමාදිනනආරසඤ්ඤාකුට්ඨකො; සෙසප දෙසුපි එසෙව නගො. නො ම සංසාදෙත්තීති න ඔසාදෙනති; ගතෙතුකං සකාරණං කතා පඤ්ඤං පුර්වකුමපි විස්සංජ්ජානුමපි අස කෙකානෙනාසංසාදෙති නාම, එවං න කපුටානතිති අපො. සමන්ත භි ගොතීති නදීතොකඋදකං විය පවතනති. යොධා මිහාරසමා සහස්සාති යොධා ලොකියොස වා ලොකුතතරාය වා විහාරසමාපතති.

[illegible]

කැතිපාණතෙව ජැතිපරාමර්ණස්ස අනතං කරියන්තති, ඉතිපච්ඡිං.
ජන්තං අනුක්ෂෙපමානො පටිපත්තියාරං සුඵ්ප්පනකලාසාණකං.*
දසෙසනො, එවමාණු. එවරුඉපන මො සාදිසුනති. හික්කුණා
ඉමාසිඛසාලවනං සොභසයාති යාරුපුත්ත එවරුපෙන හික්කු
නා නිපාරියායෙතෙව නොසිඛසාලවනං සොභසයාති සථානු
සංඝිනාවි දෙසනං නිසාපෙසිති.

මහාමායාසිංහසූත්තං දැනිය.

එවමෙසුනනම් මහාගොපාලකසුත්තං; තත් තිස්සො කපා එකනාලිකා චතුරස්සා නිසිනනවනතිකාති-කප් පාළු. වහා එකකප්පය අභිකප්තං එකනාලිකා නාම. අපණ්ඩිතගොපාලකං දස්සෙත්වා අපණ්ඩිතභික්ඛුං දස්සෙත්වා පණ්ඩිතගොපාලකං දස්සෙත්වා පණ්ඩිතභික්ඛුං දස්සෙත්වා වතුකකං ඛණ්ණිකා කප්තං චතුරස්සා නාම. අපණ්ඩිතගොපාලකං දස්සෙත්වා පරිශොඤානගමනං අපණ්ඩිතභික්ඛුං දස්සෙත්වා සරිශොඤානගමනං පණ්ඩිතගොපාලකං දස්සෙත්වා පරිශොඤානගමනං පණ්ඩිතභික්ඛුං දස්සෙත්වා පරිශොඤානගමනනම් අයං නිසිනනවනතිකා නාම. අයං ඉධ සක්ඛාවරියානාං ආවිණ්ණො. එකාදසති ශික්ඛමෙ අමෙතභිති එකාදසති අගුණ්ණොභිස්සති; ගොගණ්ණනම් ගොමණ්ඩලං; පටිගණ්ණනම් ගහෙත්වා ඕවරිතුං; එතං කාතුනම් වණ්ණං ආපාදෙතුං; ඉධාති ඉමස්මිං ඉලංකො; න ජායසැකැ ගොතිති ගණනන්තො වා මණ්ණන්තො වා ජායං න ජානාති; ගණනන්තො න ජානාති නාම අත්තන්තො ගුණණං සන්තො වා සහස්සං වාති සතිං න ජානාති සො ගාවිසු වා භාවෙසු වා පළාතාසු වා ගොගණ්ණ ගණ්ණත්වා අප්ප එතතිකා න දිස්සනතිති වෙ තිති ගාමිකන්තොති. වා අට්ඨිං වා විවරන්තො න පරිශෙසති අසැකැසං ගාවිසු අත්තන්තො ගොගණ්ණං පටිච්ඡාසුපි ගොගණ්ණං ගණ්ණත්වා ඉමා එතතිකා ගාවො න අට්ඨෙකන්ති සතිසා පොථෙත්වා න තිගරති. තස්ස නඤා ගාවිසො නඤා ව ගොන්ති පරගාවිසො ගහෙත්වා වරති නොගාමිකා දිත්වා අයං එත්තකං කාලං අවතාකං ධෙත්තුං දුසිති තප්පත්වා අත්තන්තො ගාවිසො ගහෙත්වා ගව්ජනති තස්ස ගොගණ්ණොපි පරිකාශති පමගොරසපරිභොගන්තොපි පරිබාහිතො ගොති. වණ්ණන්තො න ජානාති නාම එතතිකා ගාවිසො එතතිකා රත්තො එතතිකා කාලා එතතිකා පාවලාණි න ජානාති. සො ගාවිසු ගවේසු වා පළාතාසු වා—පෙ—පමගොරසපරිභොගන්තොපි පරිබාහිතො ගොති. න ලක්ඛණකුණලොති ගාවිතං සරිතෙත්තං ධනුසත්තති සුලද්දෙසදං ලක්ඛණං න ජානාති සො කාමි ගවේසු වා පළාතාසු වා අප්පසු අසුකලක්ඛණං අසුකලක්ඛණං ව ගාවොති න දිස්සනතිති—පෙ—පමගොරසපරිභොගන්තොපි පරිබාහිතො ගොති න

ආසාදිතයා සාමන්තයෙකුගේ ගුණයන් බාහිරවන්නාදීන් ප්‍රතිවර්ත
 නොවුණහොත් තව නිලමිත්තියා අභිධානනි රාජපති නෙතෙ
 යං ආසාදිතයා නාම, තානි දණ්ඩකෙන අපනෙතියා හෙය්. දුත
 බිඳිම හොත් බාලගොපාලකො තථා න කරෝති තෙන වුත්තං න ආ
 යාපිතං යාවෙනා හොතිති. තස්ස ගුණයන් වණා වධිතයා ගම්හිරා
 මහානති පාණකා ධූවන් පවිසනති යාවො ගෙලඤ්ඤාහිභූතා තෙව
 යාවදන්. තිණානි බාදිතුං න පානියං පාතුං සකෙකානති තථා
 ගුණයන් බිරං පීප්ප්ති ගොණානං ප්‍රවො ගායති උභයෙයං පීචිතනන
 රාමොපි හොති එවමස්ස ගොගණොපි පරිභායති පවගොරභණොපි
 පරිබාහිරො හොති. න චණං පටිච්ඡාදෙනා හොතිති ගුණයන් වුත්ත
 නායතෙව සජාතො වණො හෙය්. දතො වාකෙන වා වීරකෙන
 වා චක්ඛිතො පටිච්ඡාදෙන බෙදො හොති බාලො ගොපාලකො තෙත්ථං
 න කරොති අවස්සං ගුණයන් වණෙති සුභා පස්සරනති තා අඤ්ඤ
 මඤ්ඤා නිසංසනති තෙන අඤ්ඤාසම්පි වණා ජායනති එවං ගාවො
 තෙලඤ්ඤාහිභූතායෙව යාවදන්. තිණානි බාදිතුං —පෙ— පරිබා
 හිරො හොති. න බුමං කානතා හොතිති අනෙතො වස්සෙ බංගමක
 යාදිතං උස්සනතාකාලෙ ගොගණෙ වජං පටිමෙ තත් තත් වුණි
 කාතෙබ්බො හොති අපණ්ඩිතො ගොපාලකො තං න කරෝති ගො
 ගණො සබ්බරතනි බංගාදිති උපද්දතො නිදං අලහිතො සුභා දිවසෙ
 අරඤ්ඤා තත් තත් රුක්ඛමුලාදිසු ගාවො නිපජ්ජිතො නිදංගනති
 තෙව යාවදන්. තිණානි බාදිතුං —පෙ— බාහිරො හොති. න නිත්ථං
 ජානාතිති තිත්ථං ගමනති වා විසමනති වා සගාගනති වා නිත්තං
 ගනති වා න ජානාති; සො අනිත්ථෙහි ගාවිසො ඔතාරෙති තාසං
 පිට්ඨමිත්ථෙ පාසානාදිති අකතමනතිතං පාද භිජ්ජනති සගාගං
 ගම්හිරනිත්ථං ඔතිණෙණ කුම්භිලාදයො ගණනනති අජ්ජ එතතිකා
 ගාවො නථා අජ්ජ එතතිකා ගාවො නථාහි වත්තබ්බතං අපජ්ජනති.
 එවමස්ස තොගණොපි පරිභායති පවගොරභණොපි පරිබාහිරො
 හොති. න පිතං ජානාතිති ගොපාලකෙන හි ඉමාය ගාවියා පිතං
 ඉමාය න පිතං ඉමාය පානියනිත්ථෙ ඔකාසො ලභො ඉමාය න ලභො
 හි එමං පිතං ජානිතස්ස හොති. අයං පතාදිවසගාගං අරඤ්ඤ
 නොගණං රක්ඛිතො පානියං පාසෙසාමිති නදිං වා නද්‍රාකං වා ගතෙ
 තියා ගව්ජති තත් මහාටසගා ව අනුටසගා ව බලවතාවිසො ව දුබ්බ
 ලානි චෙට් මහලලකානි ව ගොරුපානි සිඤ්ඤති වා එසුකාහි වා
 පහරිතො අත්තනො ඔකායං කතො උග්‍රප්පමාණං උදකං පටිච්ඡිතො
 ස්පාසාමි පිට්ඨනති අවසෙසො ඔකායං අලගමානො නිෂරං යතො කලල
 මිසාභං උදකං පිට්ඨනති අපිතාථවතො හොනති අථ සො ගොපාලකො
 පිත්ථං පහරිමුං සුභා අරඤ්ඤා පවෙසෙති තත් අපිතතාවිසො පිත්ථං

සාධ සුභලාභාංශාදිදායං භික්ෂානි බාදිදායං න සංකොපනානි සුභා-
 ගුණං. බීරං ජීර්ණිකොගණනං ජලොපායනි —පෙ— පරිබාහිරො-
 හොති. න චිත්ති ජානානිති අයං මහො සමො ඛෙමො අයං විසමො.
 සාධමෙකා සප්පට්ඨාසොති න ජානානි සො සමං ඛෙමං මහතං වජ්ජ-
 නිං ගොහණං ඉතරං මහතං පටිපාසදති. තත් සිභව්‍යඤ්ඤිකං ගණි-
 න ව චොරපරික්කමෙන ව අභිභූතාභ්‍යන්තමිහසප්පට්ඨානානිව. උක්ඛි-
 පිනා නිසිතානි භොව යාවදායං භික්ෂානි බාදනති න පානීයං පවනති
 තත් ගුණං බීරං ජීර්ණි - පෙ— පරිබාහිරො හොති. න ගොවර-
 ඤ්ඤාලොභොනිති ගොපාලකෙන හි ගොවරකුසලෙන භවිතබ්බං
 පමාහිකවාරො වා සත්තාහිකවාරො වා ජානිතබ්බං එකදිවසාය.
 ගොහණං වාරොභා පුන දිවසොතත්ත න වාරොතබ්බං මහතාහි ගොහ-
 ණෙන චිතතභානං* හරිතලං විය සුඛං භොති නිත්තිණං. උදකමපි
 ආලුලියති තයමා පමම වා සත්තමෙ වා දිවසෙ පුන තත් වාරොභා
 වට්ඨති. එතතභෙන හි නිණමපි පටිවිරුද්ධති උදකමපි පසිදති අයං
 පන ඉමං පමාහිකවාරං සත්තාහවාරං වා න ජානාති දිවසෙ දිවසෙ ර-
 ක්ඛිතභානෙනෙව රකඛති අදායං නොගණො හරිතතිණං නලහති සු-
 කතිණං බාදනොකා කලලමිහසං උදකං පිටති තත් ගුණං බීරං
 ජීර්ණි —පෙ— පරිබාහිරො හොති. අනිවසෙසදෙහි ම භොතිති
 පණ්ණිතනොපාලකෙන යාවට්ඨකස්ස මංගලොතිතං සත්තානි තාව
 එකං වෙ එනෙ ධරෙපනි යාවසෙසදෙහිතා භවිතබ්බං අයං වට්ඨ-
 කස්ස කිම් අසසෙසනිං දුගති බිරපකො වෙච්ඡා බිරපිපාසාය සුක්ඛානි.
 සත්තාදා අසංකොපනොකා කම්පමානො මාතුපුරතො පනිනො කාලං
 කමරාති මාතා පුත්තං දිස්වා මහං පුත්තකො අත්තනො මාතුපි
 බීරං පාතුං න ලබතිති පුත්තකොකෙනෙව යාවදායං භික්ෂානි බාදි-
 දායං න පානීයං පාතුං සමකොති එතෙසු බීරං ජීර්ණි එවමස්ස නො-
 ගණොපි පරිහායති පමනාරාමතොපි පරිබාහිරො හොති-ගුණං.
 පිතුභානං කතරානති ගොපිනිතො ගාවො පරිතයන්ති යවා. වී-
 ගෙහොති ගව්න්තානි ගොපිනිතාසකා. න අනිවෙසසුඤ්ඤානි -ණි
 භිකො හි ගොපාලකො එවරුපෙ උසහෙ අතිරෙකසුරාය පුපෙති
 පණ්ණිතං නොහන්තා දෙති ගනුපවඤ්ඤානති මණ්ණෙති ලාලං පිල-
 ආකුති සිසිඛායු සුවණ්ණප්පත්තකාතෙන ධරෙති රහතිං පදිපං
 ජාලෙනි වෙලවිතානස්ස ගෙභා සයාපෙති අයං පන තනො එක
 සකකාරමපි න කතොති උසහං අතිරෙකසුරං අලභමානා ගොහණං
 න රකඛති පරික්කමං න වාරොනති එවමස්ස ගොහණොපි පට්ඨා-
 තති ථවනාරාමතොපි පරිබාහිරො හොති —පෙ— ඉධාති ඉමංගි-
 හාසනෙ; න ජානානි වානාරි ව මහාභූතානිති එවං
 වුත්තරුපං විහාකාරෙති න ජානාති ගණනතො වා සුභානතො වා

මහා ගෝපාල කෘත්‍ය වංශික ගීතා.

ගණනාමයා න ජානාති නාම-වකුණායන නං-සොනසාණප්ථිව්‍යාකාය රූපසංග්‍රහායන සමාභිබ්බායන නං ඉන්ද්‍රියයං පූර්විකියං ජ්විතියං කායවිඤ්ඤානී වච්චිඤ්ඤානී ආකාශධාතු ආපොධාතු රූප සං ලුහුතා මුද්‍රතා කම්මඤ්ඤානා උපවසො ගනනාති ජරතා. රූපසං අනිච්චතා කම්මලිංකාරො ආගාරොති එවං පාත්‍රියං ආගතො පව්විසති රූපකොඨාසාති න ජානාති-සෙය්‍යථාපි සො ගොපාලකො ගණනා මො ගුණණං රූපං න ජානාති තප්පමො අයං හිකුක්‍ර සො ගණනා මො රූපං අජානනො රූපං පරිග්‍රහගෙහිං අරූපං වච්චපෙහිං රූපාරූපං පරිග්‍රහගෙහිං පච්චයං සලලකෙහිං ලකුණං ආරො පෙහිං කම්මසානං ච්ඡේදනං පාපෙහුං න සමකොති සො යථා තස්ස ගොපාලකස්ස ගොගණො න විධිති එවං ඉමස්මිං සායනෙ සීල සමාධිවිපස්සනාමග්‍රහප්‍රතිබ්බාදෙති න විධිති යථා ව සො ගො පාලකො පවති ගොරසෙහි පරිබාහිරො හොති එවං අසෙවෙන සීල කුණ්ඩෙන අසෙවෙන සමාධි-පෙ-පඤ්ඤාමුත්තරවිද්‍යානිඤ්ඤායං නාකුණෙනාති පවස් ධම්මකකිකෙති පරිබාහිරො හොති-සමුඨානා මො න ජානාති නාම-එතකකං රූපං එකසමුඨානං එතකකං විස මුඨානං එතකකං තිසමුඨානං එතකකං චතුසමුඨානං එතකකං න කුෂ්ඨාච්ච සමුඨානාති න ජානාති-සෙය්‍යථාපි සො ගොපාලකො වණණමො ධුණණං රූපං න ජානාති තප්පමො අයං හිකුක්‍ර සමුඨා නාමො රූපං අජානනො රූපං පරිග්‍රහගෙහිං අරූපං වච්චපෙහිං -පෙ- පරිබාහිරො හොති-න ලකුණානිකුසලො හොතිති කම්ම ලකුණො බාලො කම්මලකුණො පණ්ඩිතොති එවං මුත්තකුසලො කුසලකම්මං පණ්ඩිතබාලලකුණොති න ජානාති-සො එවං අජානා නොති න බාලෙ විජ්ජුහිං පණ්ඩිතෙ සෙවති බාලෙ විජ්ජුහිං පණ්ඩි තෙ අසෙවනොති කප්පියාකප්පියං කුසලාකුසලං සාවජ්ජාන වජ්ජං ගරුකලුහුකං සතෙතිච්ඡාදෙනතිච්ඡං කාරණාකාරණං න ජානාති නං අජානනො කම්මසානං ගගෙහිං වච්චිකුං න සමකොති. සො යථා තස්ස ගොපාලකස්ස ගොගණො න විධිති එවං න ඉමස්මිං සා යතෙ යථාමුත්තොති සීලාදිති න විධිති ගොපාලකො විස පවති ගොරසෙහි පවති ධම්මකකිකෙති පරිබාහිරො හොති.

න ආසාමිසං යාමෙහි හොතිති උපනතං කාමචිතකනනති එවං මුත්තකාමචිතකනාදසො භ විනොදෙති සො ඉමං අකුසලචිත කාශාසාපිකං අසාවෙහිං චිතකනවසිකො හුත්වා විචරනොති කම්මසානං ගගෙහිං විධිතිකුං න සමකොති සො යථා තස්ස ගොපා ලකස්ස -පෙ- පරිබාහිරො හොති. න වණං පටිච්ඡාදෙහි ගො නිති චක්‍රානා රූපං දිසා නිවිතනගොති හොතිති ආදිනා තසෙන සබ්බාරමණෙසු නිවිතනං ගණනොති යථා සො ගොපාලකො

වණං න පටිච්ඡාදෙන ඵලං සංවරං න සමාදෙනි සො විච්චවාතරා
විවරනො කම්මධානං ගෙහනිච්චං වෙදිකං න සකෙකානි—පෙ පරි
බාහිරො හොති—න ධුමං කානො හොතිති යථා සො ගොපාලකො
ධුමං න කරොති ඵලං ධම්මකප්පං වා සරහස්සං වා උපනිස්සානක
කප්පං වා අනුමොදනං වා න කරොති තතො නං මනුස්සා ඔක්කුසුතො
ගුණවාති න ජානනාති භෙදා ගුණාගුණං අජානනාදිකුති පටිච්චයෙති
සබ්බගං න කරොනති සො පටිච්චයෙති කිලමාණ්ණා බුඩ්ධච්චනං
සංකප්පං කාතුං වතාපට්ඨනං පුරෙතුං කම්මධානං ගෙහනිච්චං
වෙදිකං න සකෙකානි —පෙ— පරිබාහිරො හොති. න නිසං ජා
නාතීති තිස්සාන ඔක්කුසුතතිකුලු න උපසංකමති අනුපසංකම
නොතා ඉදං භනෙත බ්බුතං කප්පං රොපපාඨං ඉමස්ස භාතිරස්ස
කො අපො ඉමස්ස ධාතෙ පාපි කිං වදති ඉමස්ස ධාතෙ අපො
කිං දීපෙතිති ඵලං න පරිපුරිතති න පරිපසාදති න ජානාපෙතිති
අපො. තස්ස තෙ ඵලං අපරිපුරිතො අවිච්චං න විවරනාති භාජ
නිං න දසෙසනාති අපාකටං පාකටං න කරොනති අනුතතාතික
තම න උතතාතිකරොනාති අනෙකවිතිනෙසු ච කසිබාධාතියෙසු
ධම්මෙසු අනෙකවිධාසු කංසු ඵකකම්මෙසු න පටිච්චනොදනාති
කසිබා ඵලං කි කසිබාධාතියා ධම්මා නාම. නඤ්ඤං කසිබං න නිග
රනාති අපො සො ඵලං ඔක්කුසුතතිකුලු අනුපසංකමිති, සකෙකො
කම්මධානං ගෙහනිච්චං වෙදිකං න සකෙකානි. යථා වා සො ගොපා
ලකො තිස්සං න ජානාති ඵලං අයමි හිකුලු ධම්මතිස්සං න ජානාති
අජානනොති අවිසයෙ පසාදං පුරිතති ආතිධම්මං උපසංකමිති
කප්පියාකප්පියං පුරිතති විනසධරං උපසංකමිති රුපාරුපපරිච්ච
දං පුරිතති. තෙ අවිසයෙ පුසා කප්පං න සකෙකානාති සො අතත
නා සකෙකො කම්මධානං ගෙහනිච්චං වෙදිකං න සකෙකානි —පෙ—
පරිබාහිරො හොති. න පිනං ජානාතීති යථා සො ගොපාලකො
පිනාපිනං න ජානාති ඵලං ධම්මපසංගිතං පාමුජ්ජං න ජානාති න
ලභති සවණමයං පුසාදකිරියවජ්ඣං නිසාය අනිසංසං න විඤ්ඤ
ධම්මසවණං ගතො සකෙකවිධං න පුණාති නිසිනොති නිද්දසති
කප්පං කප්පං අසාදවිතිනො හොති සො සකෙකවිධං ධම්මං අසාද
නොති කම්මධානං ගෙහනිච්චං වෙදිකං න සකෙකානි —පෙ— පරි
බාහිරො හොති—න පිනං ජානාතීති සො ගොපාලකො මහාමග්ගං
විස අසං ලොකියො අසං ලොකුකාතරාති අරියං අධිධානං මහං
යථාහුතං නපපජානාති අජානනොති ලොකියමග්ගං අනිතිවිසිති
ලොකුකතරං නිබ්බන්ධනාති න සකෙකානි —පෙ— පරිබාහිරො
හොති—න ගොමරකුසලා හොතිති සො ගොපාලකො පවාතිකං
සතතාගවාතර විස වතතාතරං සජ්ජානොති ඉමෙ ලොකියා ඉමෙ ලො

මේ නාමය පාලකයාගේ නාමය වේ.

[illegible]

මහාමාත්‍යාලයෙන් නිවැරදි.

— 00 —

එවැනිවිට තනතුරු පුලුල්වීමට පටන් ගත්තේය; තනතුරු උසස්වීමේදී
 ආණ්ඩු එවැනි නීතිමය ක්‍රමයක්; තනතුරු උසස්වීමේදී නීතිමය ක්‍රමයක්
 යොදාගෙන මෙවැනි උසස් කිරීමක් මගින් මනුෂ්‍යයන්ගේ සේවයට වැඩි
 ප්‍රයෝජන ලබා දීමට උත්සාහ කළේය. ආණ්ඩු විසින් මෙවැනි ක්‍රමයක්

කුමාරානන්දා අනුගමනි නගරසානසය ගනිනදිවන දේවුනකානි මිව්
 ඡෝගනිනොති උකකාමෙලංකෙවසය නාමං අකංසු, ගිකුලු ආම
 ඡනානිසිති යසම් ධාතෙ නිසිනාසය සබ්බාති ගම්භා පාකටා හුත්වා
 පසුසුගති තාදිසෙ වාලිකුසුසද ගම්භානීරෙ ගායනාසමයෙ මහා
 නිකුලුකසපරිවුහො නිසිදිත්වා මහාගම්භං පරිපුණ්ණං සද්දමානං
 මලොකෙතොතා අපි හුමො ඉමං ගම්භං නිසාය තොව පුරෙහි
 වඩිසිපරිහානිං පහොතාහි ආවජ්ජන්තා පුරෙහි එකං බාලනොපාලකං
 නිසාය අනෙකසකසහසයනොගණො ඉමිසා ගම්භාය ආවතොත
 පතිත්වා සමුද්දමෙව පටිසො. අපරං පන පණ්ඩිතං ගොපාලකං නිසා
 ය අනෙකසහසගණොගණො සොති ජාතා වඩිසි ජාතා ආරො
 ග්ගං ජාතනති අද්දස දිස්වා ඉමං කාරණං නිසාය හිකුලුනං ධම්මං
 දෙසිසාමිති විනෙතනා හිකුලු ආමනෙසි; මාගධකොති මගධ
 රභිවාසි; දුපසසුසුජාතිකොති නිපසුසුසුගාමො; අනො මහා
 ජලො. අසමමෙකනිශ්චාති අසලලකෙත්වා අනුපධාරෙත්වා; සනාතෙ
 සිති තාමෙත්වා ආරහි; උකතරං නිරං සුචිදෙහානනති ගම්භාය ඔරි
 මනිතෙ මගධරභං පාරිමෙ විදෙහරභං ගාමො මගධරභතො විදෙහ
 රභං භොත්වා රකතිසාමිති උතතරං තීරං පතාරෙසි තං සත්තාය
 වුතතං උතතරං තීරං සුචිදෙහානනති ආමණ්ඩලිසං කාමොති මණ්ඩ
 ලං කත්වා; අනාමසනං ආපජ්ජිංසුති අවඩිසිං විනාසං පාපුණිංසු මහා
 සමුද්දමෙව පටිසිංසු; තෙන හි ගොපාලකෙන ගාමිමහාමෙතෙන
 ගම්භාය ඔරිමනිතෙ සමනිත්ව විසමනිත්ව මලොකෙතබ්බං අසා
 මජ්ජික ගම්භාය ගුණණං විසාමනසානන්තො වෙ තිති වාලිකානිලානි
 සලලකෙත්වාති අසු තථා පාරිමනිතෙ තිති මහාරි තිත්වාති
 ඉමමහා තිත්වා හසා ඉමිං තිත්වා ගහෙසනති ඉමමහා හසා ඉමනති.
 අනං පන බාලනොපාලකො ඔරිමනිතෙ ගුණණං ඔතරනතිත්වා සම්මං
 වා විසමං වාහි අනොමලානෙත්වා මජ්ජික ගම්භාය ගුණණං විසා
 මකිනන්තො වෙ තිති වාලිකානිලානි අසලලකෙත්වා පරනිතෙ මත්
 තාරි පම උතතරනතිත්වාති අසමපකිනිත්වා අතිමෙතෙනව ගාමො
 කුතාරෙහි අර්ථසා මහාවසහො ජවසමපනනාය මෙව ථාමිසමපනන
 තාය ව තිරිසං ගම්භාය සොතං ඡේත්වා පාරිමං තීරං පනා ජිනනතව
 මෙව කණ්ටකභුමිගහණව දිස්වා දුරිතිතිවිසං එතනති සුත්වා බුර
 ග්ගා පතිසානොකාසමි අලහිත්වා පටිතිවතති, ගාමො මහාවසහො
 නිවතොතා මගමි නිවතතිසාමාති නිවතොතා මහතො ගොතණසා
 සිවිසනනසානෙ උදකං ජිජ්ජන්තා මජ්ජික ගම්භාය ආවතතං උභි
 ජෙසි ගොතණො ආවතොත පටිසිත්වා සමුද්දමෙව පහොතා එකමිපි
 කොලොමං අමරානං නාගොසි. තෙනාහ තෙත්ව අනවසන්තං
 ආපජ්ජිංසු.

අනුසලා ඉමිය සලාකෑකාති ඉමලොකෙ බබ්බානා තනෙසු අනුසලා අපච්ඡායා; පරලොකෙපි එසෙවන සො. මාරධෙය්‍යං චුළුමති තෙතුමකධිමා; අමාරධෙය්‍යං නවලොකුතතරධිමො; ඔච්චුසධියමපි තෙතුමකධිමමා ආමච්චුසධියං නවලොකුතතරධිමො; තත්ථ අකු සලා අපච්ඡායා වචනාත්තො පන මාරස්ස ධෙය්‍යං මාරධෙය්‍යං නිධා නං වජ්ඣනිවාසො නොචරො, ඔච්චුසධියමපි එසෙවන සො. ඡායා නති තෙසං එවරුපානං සමණ්ඩ්‍රාහමණානං; ඉමිනා ඡස්සායරො දස්සිංහාති වෙදිතබ්බො.

එවං කණ්ඩාකඛං නිසාපෙත්වා සුභතිපකඛං දසෙසාහෙනා භුක්ත පුබ්බං තික්ඛවෙති ආදිමාහ. තත්ථ බලවමානමාති දන්තපගාණේ වෙච ධෙත්තුසො ව; දම්මමානමාති දමෙතබ්බගොණේ වෙච අවිජාත යාවො ව; චුළුමකභේරති වජ්ජහාවං තරිත්වා සීතෙ බලවච්චෙත්ථ; චුළුමකභේරති ධෙත්තුපංක තරුණවජ්ජකෙ; කිසබලකෙති අපපමංස ලොභිතෙ මඤ්ථාමෙ; භාචුදෙව ජානානොති තංදිවසජාතසකා; මාභුසංගාරවසෙන චුළුමමානමාති මානා පුරතො පුරතො හුං හුනති නොරවංකත්වා සංඤ්ඤං දදමානා උරෙන උදකං ජිඤ්ඤානා ගච්ඡති වච්ජකො තාය ගොරවසංඤ්ඤාය තෙන ව ගවා උරෙන ජිත්තොදසකත ගච්ඡමානො මාභුසංගාරවසෙන චුළුමමානමාති චුළුමති. මාරස්ස ඡසානං ඡෙත්වාති අරහත්තමගෙහන මාරස්ස තණ්හාසො තං ඡෙත්වා; පාරං ගණාති මහාඋසභා නදීපාරං විස සංසාරපාරං නිබ්බානං ගතා; පාරං අගමංසුති මහාඋසභානං පාරසිත්තකඛණේ ගඛ්ඤාසොනස්ස තසො කොඨාසෙ අතික්කමිම සීතමහාඋසභෙ පාරපසතෙ දිත්වා තෙසං ගතමග්ගං පටිපත්තිත්වා පාරං අගමංසු; පාරං ගමිස්සන්තිති වතුම නගවජ්ජානං කිලෙසානං තසො කොඨාසෙ ඛෙත්තපත්වා සීතා ඉද්දති අරහත්තමගෙහන අමසෙසතණ්හාසො තං ඡෙත්වා බලවමානො විස නදීපාරං සංසාරපාරං නිබ්බානං ගමිස්සන්ති. ඉමිනා තසෙත සබ්බමාරෙසු අත්ථො වෙදිතබ්බො. බබ්බානු ඤාතිනො ඤානානුඤාතිනොති ඉමෙ මෙ පඨමමග්ගසමිඤ්ඤිතො. ඡන්හානාති සබ්බමෙම ජාතතෙතන බුච්චෙත; සුප්පකාශිනොති සුභතිනො; චුළුමනති විවරිතං; අමමාපාරනති අරියමගො; නිබ්බානාපගතිසාති නිබ්බාතපතතිඅත්ථාය; චිත්තලිංගනති විගතමාන කලං කතං; ඛෙමං පෙඤ්ඨාති කතතුක්කමානාත්ඤෙත අරහත්තං පඤ්ඨාත; කතතුක්කාමා නිබ්බතෙතතුක්කාමා නොථාති අත්ථො. පතන ඤාතිපි පාසො. එවරුපං සත්ථාරං ලභිත්වා තුලෙහ පතනාසෙවිකා මාති අත්ථො. තෙසං සබ්බත්ථ උත්තානමෙව-හගවා පත සථානුඤ්ඤිත්වා ඤෙසනං නිසාපෙසිති.

පුලල ගොසාල කූභන වතුත්ථො.

[illegible]

ජිත්තුං නං වට්ඨමි. අමනාසං පුතං සායනං ගතොත්වා. භික්ෂුණිපුත්තං
සං ගන්ත්වා පබ්බජිතං. සාමුද්ධිං ථෙරස්ස සායනං ගතොත්වා. භික්ෂු
භික්ෂිකාසං සංගාමිකං ගන්ත්වා. පබ්බජිතං වං පුතං

අයං භවට්ඨො. තාං වතුණ්ණමිපි කණ්ඩාගාතිකො. තාං වතුණි
පි උත්තරිතරපඤ්ඤා. මානාපිතුතනං. සනතිකා. වාදසහසං
තනො. චිත්තතරව බාහිරසමයං උග්ගණ්ණිත්වා. කප්ඵි අභන්ත්වා
රුජ්ජුරකො සිප්පං සික්ඛාපෙනො. තුණ්ඩං වෙසාලිකං. වසති
පඤ්ඤාය අභිසුරිතතනා. කුච්ඡි මෙ භිජ්ජය්‍යාති භික්ෂා. අයසව
වෙත කුච්ඡි. පරික්ඛිපිත්වා. වරති. ඉමං සන්ධාය වුත්තං. සවට්ඨො
නිගණ්ණිපුතොති. සංසාරපාදකොති. සංසං වුට්ඨති. කප්ඵං
මග්ගො. තං පවදති. කප්ඵාති. සංසාරපාදකො; අනිත්තං
දෙති අතං පණ්ණිතං. එවං වාදෙ; සාමුඝ්ගමනො. බහුජ්ඣාසා
නි යං යං නක්ඛතතවාසෙන ආදිසති. තං යෙතුයොන තප්ඵං
ගොති තසමා අයං සාධු උචිතො. හදුකොති එවං. සමමානා
මහාජනස්ස; වාදෙන වාදං සමාසධොති. කප්ඵං මග්ගොන දෙසං
ආරොපිතො. ආසන්නං අසාප්ති සාරිපුත්තං. තුණ්ඩං ආවර්ගො
අස්සජ්ජිතො; ජට්ඨාපිතාරං. අනුචිකමමානොති. තනො
උච්ඡිවිතාජගතනො. තං තං ගතං ගමනන්ධං අනුචිකමමා
නො; ඉසන්ධාසන්නං. අස්සජ්ජිතො. නුසංඝමිති. කසමා උපසංඝමි
සමයජානනන්ධං. එවං. කිරස්ස අනොසි අතං. සමණස්ස ගොත
මස්ස වාදං ආරොපෙත්සාමිති. ආභිකාමි සමයං. පනස්සන්ධානා
මිති. න ආරොපෙමි පරස්ස භිසමයං. ඤත්වා. ආරොපිතො. වාදෙ
සුචාරොපිතො. නාම ගොති අයං පන සමණස්ස ගොතමස්ස
සවට්ඨො. පඤ්ඤායති. අස්සජ්ජිතො. අතනො. සන්ධායමයකො
විදෙ එතාං. පුච්ඡත්වා. කප්ඵං වාති. නිඛාපෙත්වා. සමණස්ස ගොත
මස්ස වාදං. ආරොපෙත්සාමිති. තසමා උපසංඝමි. භික්ෂුනිති. කප්ඵං
චිත්තෙති. සික්ඛාපෙනිති. පුච්ඡති; ථෙරො. පන සමයං. දුක්ඛත්ති. වු
තෙන උපාරමිකස්ස මිකාසං. ගොති. මග්ගඵලාතිපි. භි පරියායෙන
දුක්ඛතති. ආගතාති. අයං දුක්ඛතති. වුතෙන ථෙරං. පුච්ඡය්‍ය
නො. අස්සජ්ජිතං. තුණ්ඩං. පබ්බජිතාති. තනො. මග්ගඵලන්ධා
යාති. වුතෙන ගො. අස්සජ්ජිතං. තුණ්ඩං. සංසාරං. නාම මහා
අභ්‍යන්තරං. නිරසුත්තං. දෙසාමෙය. තප්ඵි. නාම. තුණ්ඩං.
සුචිත්තං. උච්ඡිත්තං. දුක්ඛමෙව ජිව්‍යාපෙනො. ආභිකාමාති. දෙ
සං. ආරොපෙත්සාමිති. තසමා. පරවාදිත්තං. පරියායකප්ඵං. කාතුං. නං. වරි
චිති. සඵං. එයං. අප්පතිත්තං. ගොති. එමමස්ස. නිසාරියං. කප්ඵං

පෙය්සානි; නම් සකසා පකනීමානුසෙවන හඟවතොවාදං ආරොපෙ
 තුනහි අයමෙත් අධිපතියො. ඉතිහාස චිත්තානුකූල
 සත්වි. සමයෙ සච්ඡෙදා ආරාමං පාවිසි නස්මි. පන සමයෙ
 පාවිසි මහාමජ්ඣන්තිකාමයෙ; කසමා පන තත්මි. සමයෙ වඩන
 මත්තීති පණිතසභාපනපච්චයසා විනිවිදියා විනොදනත්ථං.
 දිවා පධානිකා වා තෙ.තාදිසානං හි පච්ඡාහතනං වඩනමිත්ථා නහං
 ත්වා සරීරං උතුං ගණිතාපෙත්වා නිසජ්ඣ සමණධම්මං කප්පානතා
 නං විතතං එකගං. හොති.සෙසා කෙ භික්ඛුහි යො කීර කුති.
 සමණො තොතමොති පරිවෙණතො පරිවෙණං ආගත්තා පුච්ඡි
 නා පුච්ඡිත්වා පටිසිසාමිති විලොකෙතො අරඤ්ඤා භජි
 විස මහාවඩනම වඩනමමානෙ පංසුකුලිකෙ භික්ඛු දිට්ඨා තෙසං
 සතතිකං අනමාසි තං සකාය ඉදං යෙන තෙ භික්ඛුහි ආදි
 වුතතං. කාශ්ඤ්ඤා භොති කතරසමි ආවාසෙ වා ලෙණෙ වාති
 අමත්ථා; එසග්ගිවෙසාන භග වාහි තද කීර හඟවා පවිට්ඨ
 කාලෙමහාකරුණාසමාපතති. සමාපජ්ජිතවා දහසගස්සවකකවා
 ලෙ සබ්බඤ්ඤාතඤ්ඤාපාලං පච්චිත්වා වොධිනසාසනතනං.
 ඔලොකෙතො අද්දස යෙව සච්ඡෙදා නිගණිපුතො. මහති.
 උච්ඡ්විපරිතං ගහෙත්වා මම වාදං ආරොපෙතුකාමො ආගමිසා
 තීති. තත්මා පානොව සරීරපච්ඡයන. කතා භික්ඛු ධිකපරව
 රො වෙසාලියං පිණ්ඩා වරිතා පිණ්ඩපානපටිපක්කපනතා මහා
 පරිසාසනිසිද්ධං සුඛධානෙ නිසිදිසාමිති ගකිකුටිං අපටිසිත්වා
 මහාවතෙ අඤ්ඤාතරසමි රු කඛමුලෙ දිවා විහාරං නිසිදි. තෙ
 භික්ඛු හඟවතො වතනං දස්සෙත්වා ආනතා අච්ඡෙකන පුච්ඡා දුර
 නිසිනතං හතවත්තං. දස්සෙතො එසග්ගිවෙසාන හඟවාහි
 ආනංසු. මහතිසා ලිච්ඡිපජ්ජාස ඝට්ඨනී හෙවා පච්ඡෙතො හි
 ලිච්ඡිපතෙහි පරිවුතොති වුතතං. තෙ එතසා අනෙතවාසිසාව
 අනෙතාවෙසාලියං පන පච්ඡෙතොති ලිච්ඡිවිතර්ජසතොති ගහෙ
 තා සච්ඡෙදා වාදෙත්තො හඟවතනං උපසංඝමනෙතොති සුභා
 විතතං පණිතානං කථාසලා පං ගොස්සාමාති තෙතුසෙසන
 මනුසා නිකුතො එවංසා පරිසා අපරිච්ඡිතගණනා අගොසි
 තං සකායෙතං වුතතං. අප්ලිමපනාමෙත්ථාති. එතෙ උගතො
 පක්ඛිකා හෙ එවං විනෙතසු සචෙ තො මිච්ඡාදිවිසිකා වොදෙස්
 සත්ති කස්මා තුමිහෙ සමණං ගොතමං වැද්දිත්ථාති තෙසං කිං අප්ලි
 මතකකරණෙනපි වැද්දිතං ගොතීති වකාම.

[illegible]

“පුළුල් වශයෙන් ම. පසුගිය ය. කිසි වෙනස්වීම්

එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ අයෙකු වීමට කැපවී තිබේ” - ඉති එ
හෙන හි නිම. මානව සම්පත් ඇසලන ක්‍රියාවලිය පුවත් යදකඩවීම
වි.

[illegible]

කතාවකාරයා: “පුළුන් වලහා යං කීව් මහසිංහයා” ති

“සුචරිත මු. සභික පදනම. ය. කිව් මහසිව්වසි

නිසං නිසංසං පසද්ධං අභං අන්තං කුරෝමි යෙ.”-ඉති 2.

[illegible]

“කොහොත්දැනුණු පසුගිය විශේෂයෙන්ම
 යොමුවීම් නං ඉසරයෝ තැබූ රූප
 කොහොත්දැනුණු එකො මනුෂ්‍ය පු ධර්මය
 යං චරිතමානවත්ති එකොයෙකැ”යි.

එමා සහකාරයාදිනං අප්පාය ඉතිති සාමිනො—

කතාවකාසං පුළුන්කු හොත්තො

සං කිම් පසුගං මන්තාවිපසිතං

අහං හිතං තං වෙ ව්‍යාකර්මයං

සද්ධා සං ලොකමිමං පරමා”යි—

එමා සරභධනකාලෙ—සමිතවස්තකෙ ව සකලජමුද්ධං
 තිකකන්තු. විවරිතා පසුගානං අත්තකරං අද්ධං සුචිරතොන
 මුත්තමෙකෙක පසුගං පුද්ධං මකාසෙ කාරිතො ඡන්දියං සත්ත
 වසො රපිකායං ප’පු. කිලනොනං පලලිකං අභුජ්ඣ
 අත්තරවිපියං නිසිත්තො

“තත්ත තෙ අහමකම්මං යථාපි කුසලො තථං

රුජා ව ඛො තං ජාතාපි සද්ධාගති වා නවං”යි.

සබ්බසද්ධාපචාරණං පචාරෙසි. එවං භවතං සබ්බසද්ධා
 පචාරණං පචාරිතං අත්තමනො පසුගං පුළුන්කො කථං
 පතං භොගොතමාති ආදීමංග.

අර්ථයා ගතවිං පසුගං හෙ අසද්ධා. සාවකෙක කපිතං
 අසද්ධා. අත්තං කපෙති නත්තු මයං පටිකපෙව්ව වුත්තං සබ්බතථං
 පතිවිපිකාති යථාසං සාවකෙක පතිවිපිකං එදාගං උදා. අසද්ධා
 පෙසුගාමි අයං පත අසද්ධා මව කපෙති නත්තු තිං මයං සත්තං
 කාත්තං එවං නිගණ්ඨො විවරිතාකාසො මා හොතුති හෙමි
 අසුග්ගප්පෙරුක කපිතනියාමෙතෙව කපෙතොනං එවං ජබ්බ
 අහං අග්ගිවෙසානානි ආදිමංගලපමා මංභොගොනම පටිභාතිති
 අහං හොතම මත්තං එකං උපමා උපමාති ආහරාමි උපමනම්
 වදති; පචිතානුකං අග්ගිවෙසානානි උපමාතු තෙ අග්ගිවිදුක
 න ආහරං තං උපමං විසාසනාති හතවං අවෙව; සකලජමුද්ධාති
 කුසුමලෙත කුසුමබ්බං කපිවණ්ඤාදිකා කමෙකො; ආපතං
 යං පුජ්ජපුජ්ජකලොති රූපං අත්තං අසුගාති රූපතං රූපං
 අත්තං හිතොසං සිතපුගලං දිපෙති; ආපෙ පථකානාති
 තමාමි අත්තං නිගණ්ඨො පතිවිපිත්තං; පුජ්ජකලං වං අපුජ්ජකලං
 වං පුජ්ජකලං කුසලං වං අකුසලං වං පතවති වෙදනතො; දිසුපි
 එකෙව් කුසලං.

ඉමිනා කී දීපෙති ඉමෙ පටකකිනි. ඉමෙහි සකතානං පඨවි විය පටියතතා හෙ ඉමෙසු පටකකිනෙසු පතිභාසකුසලා කුසලකමං නාම ආයුගන්ති. තුමිහෙ එවරුපං උප්පාමානමෙව අතතානං පටියෙධෙනතා පටකකිනි. අනතතාති දීපෙථාහි අතිවිය සකාරණං කතා උපමං ආගරි ඉමිනා ව නිගමෙය්‍යන ආභවමපමමනියාමෙනෙව සබ්බස්සුබ්බවතො අස්සෙ කසා කථං ජිනිතා වාදෙ දෙසං දදාං සමන්තා නාම නත්ති දුට්ඨා හි පුගලා බුධිවෙනෙය්‍යා සාවකමෙවෙනෙය්‍යා ව සාවකමෙවෙනෙය්‍යා සාවකාපි විතෙනති බුධාපි බුධිවෙනෙය්‍යා පන සාවකා විතෙනතුං න සකතානති බුධාව විතෙනති අයමිපි නිගමෙය්‍යා බුධිවෙනෙය්‍යා තසමා එතසා වාදං ජිනිතා අස්සෙ දෙසං දදාං සමන්තා නාම නත්ති. තෙනසා හතවා සමමෙව වාදෙ දෙසදෙසනත්තං නත්ති ත්වං අග්ගිවෙසානාති ආදිමානං. අථ නිගමෙය්‍යා වින්තෙසි අතිවිය සමන්තා නොතමො භම වාදං පතිභාසෙති සමෙ උපරි කොචි දෙසො හවිසාති මම. එකකංගෙ ව නිගමෙය්‍යාති හන්තං ඉමං වාදං මහාජනසාපි මන්තෙ පකඨිපාමිති. තසමා එවමාන. අහං හි කොතොනම එමං වදාමි රුපමෙව අතතා—පෙ— විකුණු රුමෙව අත්තාති අසම මහතිජ කතාති හතවා පන නිගමෙය්‍යා සකසාගුණනපි සත්තසත්ත ගුණෙතපි වාදි වාදිතරො තත්මා වින්තෙසි අහං නිගමෙය්‍යා අතතානං මොවෙනා මහාජනසා මන්තෙ වාදං පකඨිපති නා සා අතතානං මොවෙනා දසාමි මහාජනො නිබ්බන්ධෙනා එකකංගෙව නිගමෙය්‍යාමිති. අථනං කීං හෙ අග්ගවෙසානා කීං ආදිමාන. තසාන්තා නාම ජනතා මම වාදං ආරොපෙ තුං ආගතා නි. වෙව සකලවෙසාලියං වහෙසිතා මම වාදං අ දොපෙතං. ආගතො තසමා නි. ඉකමෙව වාදං නිබ්බන්ධෙති කීං මහාජනස්ස මන්තෙ කිපසිති. ඉහං පටිජානනො අහං හි මොවෙනාමාති ආදිමාන. ඉති හන්තා නිගමෙය්‍යා වාදං පතිභාසෙතො තෙති අග්ගවෙසනාති. පුට්ඨං ආරම්භෙ.

තත්තං හෙතෙති කාරණන්තං නිසංකා, සසමා. තං පටකකි නො අතතතො පටිජානාසි තසමාති අන්තො. සකසමි. විජිතෙ ති අතතතො රමෙ; ආනෙයාකං වා ආනෙයානති. කාරණං ආනෙයාබ්බසුත්තං ආනෙයාතුං; ජපෙතාසං වා ජපෙතාත්ති ධනස්ස, රහංඤ්ජපෙතබ්බසුත්තං ජපෙතං; නිධිතං කාතුං. පබ්බාසෙතායං ව, පබ්බාසෙතානති සකරභිතො; පබ්බාජනාරතං. පබ්බාසෙතං නිගමිති; මහතිතුමිගතිති වහතිතුමෙව පවහතිතුම අරහතිවහති.

භූතාසුභතාති දීපෙති. ඉති නිගමනොද්ධා අතනනා වාදහෙදනනං.
 ආතවකාරණං මෙව අතනනා මාරණනා අතනනා ආසුධංතිත්
 ණං කමරනනා විස විතොසනා දීපෙති යථා තං බාලො. එවං
 මෙ ජූසං භොතූති මම රූපං එවං ඵලං භොතූ පාසාදිකං අභිරූ
 පං අලංකතපටිපත්තං සුචර්ණණනාරණං විස සුභජ්ජනවිතනා
 ටොවිසව මනාපදස්සතනනි. එවං මෙ රූපං මා අනොසීති මම
 රූපං එවං ඵලං මා භොතූ දුබ්බණණං දුස්සණ්ඨිතං චලිතපලිත
 තිලකසමාසිණණනනි. භුණ්ඨි අනොසීති නිගමනොද්ධා ඉමසමි
 ඬානෙ විරුඬිභාවං ඤානා සමණෙ නොතංමා මම වාදං
 හිඤ්ඤනනා කාරණං ආතරි අතං බාලතාස තං මෙ විතොසනා
 දීපෙසිං ඉද්දති නං ඩාමිති සමෙ චතනනිති චක්ඛාමි ඉමෙ රූපා
 නො උභිතිනා අග්ගවස්සන නං මම රූපෙ වතො චතනනි
 ති වදසි යදි තෙ රූපෙ වතො චතනනි කසලා නං යථා
 ඉමෙ ලිච්ඡවිරූපානො තාවතියදෙවසදිසෙති අතන
 භාතෙති විරොචනනි අභිරූපා පසාදිකා එවං න විරොච
 සීති. සමෙ න චතනනිති චක්ඛාමි සමණෙ ගොතමො
 උභිතිනා අග්ගවස්සන නං සුමබ්බ වතනනි මෙ
 රූපසමි වතොති වතො ඉද්දති පටික්ඛිපසීති වාදං ආතරාපෙසනනි
 ඉති චතනනිති වුජනන එකො දෙසො ආ වතනනිති වුජනොප
 එකො දෙසොති භුණ්ඨි අනොසී. දුතිං මිපි හතවා පුච්ඡි දුස්සමිපි
 භුණ්ඨි අනොසී. සමා පන යාවතනියං හතවතා පුච්ඡත අවතා
 කමරාතනසං තනනධා මුඛා එලති බුඛා ව තාම සග්ගාතංමො අ
 නාස කප්පතනසංසංසිකාති චතනාරි අසඬිබෙසනාති පාරමිතං
 පුරිතතනා සතොසු බලපානදද්දා මනානති සමා යොගනියං
 අපුච්ඡනා අභිනා හතො සච්ඡකං නිගමනප්පයනං එතදවොච.
 එතං වතා කෙණ්ඩිදුතිති ආදිච්චිතං අනොච තථි සමබ්බමි
 කනනි සතොතං සකාරණං; චජ්ජ. පාණි මිති අසානි මජ්ජි
 පාණි; සකකාති න ගො වා ගො වා යමකා යමකාදෙව
 රුජති වෙදිපබ්බො ආදිතනනනි අග්ගවස්සනං; සමපජ්ජ
 ලිතනනි සුභ්ඤ්ඤපජ්ජලිතං; සමොතිභුතනනි සමතනතො
 ජෙතිභුතං; එකග්ගජලාභුතනනි අනො. සීනො භොතිති
 මිහතනං සීසං කඤ්ඤමකුලසදිසද්දා හතාතකාති අක්කිතා
 ගාදිතිති එවං විරුද්ධං මංපෙතො සීනො. කසලා පතොස ආත
 ගොති දිඬිඬිසංස්සාසනනි අපිච අතමෙව ගො පන බලිං
 දෙසෙසං පමෙ ව මෙ න අපොතෙසසුජ්ජි එවං බලිමදෙසනාස
 අපොසසුකතංමං ආපනන හතෙති සංකකා මහාමුත්ථුණ

සභිං ආගන්ත්වා හතවා බ්වමං දෙසෙථ නුච්ඡාකං බ්වච්චකං
 ගොඤ්ඤාදි අමිභාකං ආණ්ඩකත්ති පටිඤ්ඤාදි අනාසි. තස්මා අප්ප
 සච්චකං තප්පත්වා උඤ්ඤං විස්සර්ප්පාසාසාමිති ආගතො.
 හතවා චෙව පස්සති සච්චකො නිගණ්හිපුතො ව යදිති තං
 අඤ්ඤාපි පස්සෙය්‍යං තං කාරණං අගරු අස්ස සමණො ගොත
 මො සච්චකං අතතනො වාදද අනොතරත්තං ඤාතී යක්ඛං
 අවිගෙහිං දස්සෙසි තනො සච්චකො හගෙන කප්පෙති
 වදෙය්‍යං තස්මා හතවා චෙව පස්සති සච්චකො ව තස්ස තං
 දිස්වා ව සකලසර්වතො සෙද භූමිමංසු අනොතා කුච්ඡි ව්ථවත්
 තමානා මහාරවං රවි මො අඤ්ඤාපි නුඛො පස්සන්ති
 භිලෙකෙනො කස්සචි ලොමහංසමත්තමි න අද්දන තනො
 ඉදං හසං මමෙව උප්පන්නං සවානං යක්ඛානි පක්ඛාමි කී
 ඤායංසව අක්ඛිති අප්පි නිමම යක්ඛං පස්සෙසි පථමං යක්ඛං
 අදිස්වා සමණෙන ගොතමෙන වාදසබ්බාපෙ නිත්තො ව
 යක්ඛං පස්සෙසි වදෙය්‍යන්ති විනොත්වා න ඉද්දති ඉධ අඤ්ඤා
 පටිසරණං අප්පි අඤ්ඤාහු සමණෙ ගොතමොති මඤ්ඤාමානො
 අථමො සච්චකො නිගණ්හිපුතො—ප—හගවතං එතද
 චොච.තානංගමෙසිති තාතන්ති ගච්ඡාමානො; ලෙහංගමෙසිති
 ලෙහන්ති ගච්ඡාමානො; සරණංගමෙසිති සරණන්ති ගච්ඡා
 මානො; එත්ථ ව තායති රක්ඛතිති තානං. නිලීයන්ති එත්ථාති
 ලෙහං. සරතිති සරණං. හසං සිංහති විධංසෙති අනෙත්ථා. මිඤ්
 ඤිකන්ති නිගණ්හි කත්වා උච්චෙවකත්වා උපධාරත්වා;
 උච්චෙවෙදනා ගොතුති කුසලා වා ගොඤ්ඤා පුබ්බා වා ගොඤ්ඤා
 ඤාමසුත්තා වා නොතුති; උච්චෙව ඤාඤා ගොතුති කුසලා වා
 ගොඤ්ඤා යාමනස්සාමපසුත්තා වා ගොතුති; සම්බාරවිඤ්ඤාණ
 පුප්පි එතෙව නයො. මා අගොසිති එත්ථ පන වුත්තවිපරිසායෙක
 චෙදිතංබ්බා කලලන්ති යුත්තන්ත්තු; සමභුප්පසිගුන්ති උතං
 මම එසොහමෙසි. එසො මෙ අත්තානි එවං තණ්හාමානදිච්චෙස
 න පස්සිතුං; නොතිදං ගොගොගාමාති. න යුත්තමෙහං ගොගො
 තම; ඉති හතවා යථා නාම ඡෙකො අතිගුණසිතො සප්පස්සදථ
 විහං තෙනෙව සප්පන පුත බ්බාපෙත්වා උබ්බාමෙසා එවංඑතස්
 සංසෙව පරිසති. සච්චකං නිගණ්හිපුතං තෙනෙව මුඛෙන පච
 ක්කිකා අතිච්චා දුක්ඛා අනත්තානි වදෙපෙසි. දුක්ඛං අල්ලිභො
 ති ඉමං. උමත්ඛෙසි. දුක්ඛං තණ්හාදිභිති අල්ලිභො උපගතො;
 අප්පෙසාමිගොතිසි තණ්හාදිභිපසෙනෙව චෙදිතංබ්බා. දුක්ඛ
 මිඤ්ඤාමාති අදිසුඋච්චකං. දුක්ඛං තණ්හාමානදිභිදෙහ අද්ද

පසාදිති අනේ; පටිජානෙය්‍යාති අනිච්චං දුක්ඛං අනත්තං
ති තීරණපරික්ඛායං පරිජානෙය්‍ය; සමුත්තං භවතොති ඛයට්ඨං අ-
නුප්පාදං උපනෙති; න චතන්තං නාමං අකුක්කකප්පාත්ති
පුප්ඵ ගතං නාමං ලෙ අනෙතො අභිගුභිප්පමානෙත්ථ කො ඝණදුක්ඛ-
කො නිබ්බන්ධනි තෙන මර්ගිකන්ති අනේ; ජිනෙතොති සුඤ්ඤා-
සාරවිරහිතො; රිත්තං වාටි තුලෙත්වා; අසරෙඨාති පරිජිතො;
භාෂිතො භො පන භොති ඉදං භාෂා වස්ස මුඛරභාවං පකාසෙතො
නිගගණිගනෙතො ආහ,

භො තීර බුබ්බෙ පුරණදුගො ඡයන්තො උපසංකම්මිති
පඤ්ඤා පුච්ඡති හෙ විසසපෙජතුං න සනෙකානති අථ නෙතං
පරිසම ඡෙක්ඛි මනන්තං විපසකාරං ආරොපෙතො උභාය ජයං පටෙ-
ඤ්ඤානො ගච්ඡති හො මමාසමබුධිමපි තප්ථ විගගෙය්‍යාමිති
සඤ්ඤාය උපසංකම්මිති.

„ අමිතො කො නාමයං රුක්ඛො සිණ්ඨ පනතො සකණ්ටකො
සන්ථ ඵකපපතාමරෙන උතතමඛිතං විසාරිතු ” නති.

අයං බද්ධිරං ආභවට්ඨ අසාරරුක්ඛපරිමිතො මුදුකුණ්ඩසකු-
ණෙත්ථ චය සබ්බඤ්ඤාතඤ්ඤාසාරං ආභවට්ඨ ඤ්ඤාතුණ්ඩතෙද-
පපනතො සබ්බඤ්ඤාතඤ්ඤාසාරං ඵඛිතං අඤ්ඤාසි. තදස්ස පරි-
සමජ්ඣෙකි පක්ඛානෙත්තො භවතො භාසිතො බොජන තෙත්ථ ආදිමාහ.
තන්ථ ඵභාසනිති උපාදිනතත්තරිමෙත්තෙදො නාම තත්ථිති නට-
තතබ්බං ආතරති පන තත්ථිති වදති; සුචණ්ණචණ්ණං කාසං විම-
ජිති න සබ්බං කාසං විවරි බුඩ්ධානාම ගණනිකං පටිමුච්ඡිති. පටිච්ඡ-
න්තත්තරිමා පරිසරිං ධම්මං දෙසෙති. අථ භවතො ගලවා ආක සම්-
ප්ලබ්ධි තෙ විවරං ගෙතො වතුරභිතුලමත්තං ඔතාමෙසි ඔතාරි-
තමතෙන පන තස්මිං සුචණ්ණචණ්ණරසමිතො පුජ පුජා හුතො සු-
චණ්ණභවතො රත්තසුචණ්ණරසධාරො චය රත්තට්ඨානකතො
විජ්ජුලලතො චය නික්ඛම්මිති. සුචණ්ණමුරජසද්ධිං මහාබ්බං
උතතමසිරං පදකම්භං කුරුමානො ආකාසෙ පකම්භොසු. කසො-
පන භවතො ඵචමකාසි. භොජනස්ස කංඛාවිනොදනන්ථ මහාජ-
නො හි සමණෙත්තො තමො මය්හං තෙදො නත්ථිති වදති සච්චකස්ස
තාට නිගණ්ඨපුත්තස්ස ගන්තාරුල්ලස්ස චය සෙදො පස්සරන්ති
සමණෙත්තො පන ගොතමො ඝණදුපට්ඨවිවරං පාරුපිති. තිසිතො
අනෙතො සෙදස්ස අත්ථිතාවා නත්ථිතාවා කථං සකකා ඤ්ඤානති කංඛ-
කමරස්ස වස්ස කංඛාවිනොදනන්ථ ඵචමකාසි. මච්ඡාකුණොති නි-
ත්තෙජ ඉතො; සන්තකම්භොති පතිතකම්භො; අපට්ඨානො

ති උත්තරං අපසංසන්නා; නිසිදිති පාදබිගුථිකෙන භූමිං කාමා
 නො නිසිදි; දුම්මුක්ඛානි න විරුද්ධානි අභිරුද්ධානි හො පා
 සාදිකො නාමං පනස්ස එතං අභාමබ්බ; භං සොක්ඛරණිං සුභා ඔ
 නාදිගුණානි සමබ්බං අලාභං භග්ගතො; චරිතතනමනො ඔත
 රිතං අභාමබ්බානමනං භාකකුලාදිතං භග්ගං හොතිති දසස්ස
 ති. විසුඝායිතානිති දිසිවිසුඝායිතානි; විසුඝවිතානිති දිසිසචරි
 තානි; විජ්ජාදිතානිති දිසිවිජ්ජාදිතානි; සද්දිදං වාදාදිප්පාසොති
 එනි සද්දිදං ඉති නිපාතමහතං වාදාදිප්පාසො සනි වාදං ආරා
 පෙසාමිති අස්සාසයෙන උපසංගමිතං අභාමබ්බ ධර්මඥාන
 උපසංගමෙත්තාති දසස්ස ති. දුම්මුක්ඛං ලිඛිතපුත්තං එතද්දවොචා
 ති කසමා අවොව? දුම්මුක්ඛස්ස කිර උපහරණකාලෙ සොභා ලිච්ඡ
 විකාමාදි විපක්කස්ස ඉමිකා නිත්යඥානාදිමාසං සිද්ධගත
 ඝට්ඨානෙ විරං අවමානො කතො අසංයුත අමිත්තස්ස පිටිං =
 පස්සිතුං කාලො මයමිති එතෙක උපමං ආහරිති. පාණීපපතා
 රුක පතිතං මුග්ගරුක පොථෙත්තො විෂ නථා හං කරස්සාම
 උථා න පුන පරිසමපෙක්ඛ සීතං උකඛිපිතුං සකඛස්සතිති තා මා
 මවාති කරිති. දුම්මුක්ඛස්ස කථාපරිසයාසානං ආගමන වානා නිසිදි.
 සු ඥාතො තෙසං අධිපප සං ඤාති. ගමෙ = බෙබ්බ භිං. උකඛි
 පිතා. ඔපෙති වලමානෙති සිතා. සමච්ඡාසෙවනං උපමා අහරිතං
 ලස්සන්ති පුන ලො පරිසමපෙක්ඛ සීතං උකඛිපිතුං න සකඛා
 භවිස්සති භාද්දං දුම්මුක්ඛං අපසාදනො යථා අඤ්ඤස්ස ඔකානො
 න තොති එවං කථාචාරං පවර්ණිති. සමච්ඡාසනාමං පඤ්ඤං
 පුච්ඡස්ස මිති කසමා එතද්දවොච නන් අභා මභිති නිථි පුන මාභ
 ඝිති අදානා. නිථිකතො හොගොතමාති. භාග්ගතම එතා අමතා
 කතොව අඤ්ඤාසම පුච්ඡමණ්ණාත්මණ්ණං පාවා තිථිතු; විලාප,
 විලපිතං මඤ්ඤාති එතං. හි වචනං විලපිතං විස ගොති; විජ්ජා
 ලපිතමතං හොතිති අනේ අථ වා නිථිතතොති එනි කථාති
 දාහරිති. වතනබ්බං වාචාවිලාසං විලපිතං මඤ්ඤාති එනි පන
 ද්දං වාචානිවර්තනං විලපිතමතං මඤ්ඤානොතිති අනේ
 ඉද්දති පඤ්ඤා පුච්ඡනතො කිත්තව යාති ආදිමාන නන් මෙසාප
 ජ්ජාප්පකොති ඤා ජ්ජාපෙනා; ආරජ්ජාවිසකාති ආරජ්ජා
 තතිසයා; අභස්ස භතවා පඤ්ඤං විස්සප්ප්පනො ඉධ අග්ග වස්ස
 නාති ආදිමාන. තං උත්තරානන්තමං, යසමා පතෙත්තං සස්සතිති
 වුත්තතො සෙබ්බමි දස්සිතා, තසමා උත්තරං අපසංසන්නං පුච්ඡ
 නො දස්සං පඤ්ඤං පුච්ඡ තස්සස්ස භග. වානාසි. නන් දස්ස

භානුකතවිසේභානි ආදිසු දසසානුකතරියං ලොකියලොකුත්තරා පඤ්ඤාං පටිපදානුත්තරියනනි ලොකියලොකුත්තරා පටිපදා; විමුක්තානුත්තරියනනි ලොකියලොකුත්තරා විමුක්තිසුභිලොකුත්තරයමෙව වා ගතං තුදස්සනානුකතවිසේභානි අරහත්තමග්ගාමොදිති; පටිපදානුකතරියනනි සෙසමග්ගානි විමුක්තානුකතරියන්ති මග්ගාපලවිමුක්ති විණ්ණවස්ස වා නිබ්බානදසසනා දසසානුකතරියං නාම අභිමග්ගානි පටිපදානුත්තරියං අග්ගපලං විමුක්තානුකතරියනනි වෙදානිබ්බං - බුද්ධො භො භගවානි සො භගවා සයම්පි වත්තාරියව්වාති බුද්ධා. බොධායාති පරෙසම්පි වතුසච්චබොධාය ධම්මං දෙසෙති; දනෙතාති ආදිසු දනෙතාති නිබ්බිසෙවනො; දමථායාති නිබ්බිසෙවනාත්ථාය; සනෙතාති සබ්බකිලෙසධුපසමෙත සනෙතා; සමථායාති කිලෙසධුපසමාය; නිණ්ණොති වතුරොසනිණ්ණො; නිරණොති වතුරොසනරණොය; සජ්ඣිනිබ්බුතොති කලෙසපරිනිබ්බානෙත පඨිනිබ්බුතො; පඨිනිබ්බානායාති පරිනිබ්බානාත්ථාය; ධංසිති ගුණධංසකා; පභබ්බොති වාචාපාගතිනියෙන සමනනාගතා; ආසාදෙනාබ්බනාති සට්ඨෙතබ්බං; ආසජ්ජාති සට්ඨෙතා; නිකෙටි හගවනං ගොනාමනති හගවනං ගොතමං ආසජ්ජ කසාපි අත්තනො වාදං අනුපසනං සකලං ආදාය පක්කමිතුං ථාමො තප්පිති දසෙසාති. න හි භගවා හත්ථිආදසො විය කසාපි ජිවිතනනරායං කරොති අයං පන නිගමොධිං ඉමා තිස්සො උපමා න හගවතො උක්කංසනත්ථා ආහරි අත්තුක්ක සනත්ථමෙව ආහරි යථාති රාජකම් පච්චත්ථිකං ආනෙතා එවම්පිනාම සුරො එවං ථාමසමපනෙතා පුරිසො හවිස්සානිති පච්චත්ථිකං ථොමෙනොපි අතතානමෙව ථොමෙති. එවමෙව එසොපි සිසා හි බො ගොගොතම හත්ථිං පභිනනන්ති ආදිති හගවනං උක්කංසෙතොපි මයමෙ: සුරා මයං පණ්ඩිතා බ්‍රහ්මසුතා යෙ එවං පභිනනනත්ථිං විස ජලිතගතික්කකිං දිස එණ්කතං ආසිවිසං විය ව වාදත්ථිකා තමොගමබ්බං උපසංකම්මනාති අතතානංගෙව උක්කංසති එවං අතතානං උක්කංසෙත්වා හගවනං නිවනනමොනො අධිවාසෙතු ව මෙති අදිමාහ. තත්ථ අධිවාසෙතුති යමපථි වජ්තු; සොනනාසාති යමෙම තුමෙනසු කාරං කරොතො යෙව හවිස්සාති පුඤ්ඤම පිනිපාමොජ්ජම තදත්ථාය; අධිවාසෙසි හගවා තුණ්හි හාමෙතාති හගවා කායධිතවාධිත. අවොපෙනා අබ්බ

මූල භූමි කසු හත වර්ණනා .

ආනන්දරෙභව බන්තී. වාගරනෙතා තුණ්ඩි භාවෙන අභිව්‍යාසෙසි;
 සුච්චකස්ස අනුගතනකරනන්තං මනසා ව සමපට්ඨිතීති චුතතං හො
 ති. සමස්ත සුච්චරූපං මසෙද්දසුච්චාති තෙ කීර ලිච්ඡවිතස්ස පච
 ථාලිපාකසතාති නිච්චහතතං ආහරනති තදෙව සකියාය එතෙසෙ
 තු ෧ මහ සං අස්ස සමණස්ස නොතමස්ස පච්චරූප. කප්පිතතති ම
 සෙද්දසුච්චාති තං ආනන්දරූපාති සමණස්ස නි මොතමස්ස තු ෧ මහ
 පරිවාරිකා කප්පිතාකප්පිතං සුච්චතාසුතතං ජනතාති වදති. හ
 ත්තාහිහාරං අභිහිමිසුති අභිහරිතබ්බං හත්තං අභිහරිසු; ප
 ඤ්ඤානාති උත්තමෙසා; සහජාති සහජාති; සනතප්පෙත්තා
 ති සුච්චතප්පෙත්තා; පරිපුණ්ණං සුච්චතං යාදවන්තං කතං. සමපමා
 රෙතාති සුච්ච පමාරෙතා; අලං අලනති හත්තසෙද්දසුච්ච පටිකකිපා
 පෙත්තා. භුක්තාපිනති භුත්තවන්තා; ඔතිපාත්තපාඤ්ඤිත්ති පත්
 තතො ඔතිතපාති; අපච්චතතති චුත්තං හොති ඔතිණ්ණප
 ත්තපාඤ්ඤිත්ති පාඤ්ඤානාති ඔතිතං නාතාභුතං පත්තං පා
 ඤ්ඤො අස්සාති ඔතිණ්ණපත්තපාඤ්ඤිත්තං ඔතිණ්ණපත්තපාඤ්ඤි
 මෙත්ත ව පත්තම ධොවිතා ඵාමනන පත්තං නිකම්පිතා නිසිතත
 ත්ති අමෙත්තා එකමනනං නිසිදිති හතවන්තං එවං භුතං සුච්චා
 එකසම්මං ඔසාසෙ නිසිදිති අමෙත්තා. පුඤ්ඤමසුඤ්ඤමිති වාති සං
 ඉමසම්මං දුතෙ පුඤ්ඤා; ආයතිං විපාකකමකොති අමෙත්තා. පුඤ්ඤ
 මහිති විපාකකකොතං තෙව පරිවාරො; තං දුතතං සුච්චාය හො
 තුති සංතං ඉමෙසා ලිච්ඡවිතං ඉදං කීර සො අතං පබ්බජිතොනාම
 පබ්බජිතෙන ව න සුත්තං අත්තතො දුතං නිසසා තත්තත්ති මහ
 සං නිසසාතෙත්තො එවමාන. අථ හතවා සසමා ලිච්ඡවිති සච්ච
 කස්ස දිනතං න හතවතො සච්චනකත පන හතවතො දිනතං න
 සමා තමන්තං දිපපත්තො සං මො අග්ගිමස්ස තාති ආදිමාන. ඉධ
 හතවා නිගමාස්ස මනං විතාසෙව අත්තතො දිනතං දකිණ්ණං
 නිගමාස්ස නිසසාතෙසි සා වස්ස අනාගතෙ වාසනා හවිස්සතිති.

මූලසච්චකං පචමං

— 80 —

එවමෙමසුතන්ති මහාසච්චකං; තත්ත එකං සමයන්ති ව තෙ
 න මොපන සමයෙනාති ව පුබ්බණ්ණසමයන්ති ව නිතිපි පද දති
 එතෙතං සමයො චුත්තො. නිකමුතංති වත්තපට්ඨත්තං කතං
 මුඛං මොවිතා පත්තවිටරමාදාය මෙහිසං වඤ්ඤා කතං
 භාවං පටිසිස්සාමාති විකකතමාලංක සිතකාලො නාම හොති
 හතවා එවරූපෙ සමයෙ රත්තප්පට්ටං නිවාසෙත්තා කායබ්බතං

බ්බන්තවා පංසුකුලවිවරං එකංසං පාරුපිත්වා ගතිකුටිතොතිකු
 චම තිකුකුසලසපරිවුතො ගතිකුටිපවුබ්බෙ අභාසි. තං අකාය එකං
 සමයන්ති ච තෙන ධොපන සමයෙනාති ච පුබ්බණ්ඩගමයන්ති
 ච වුත්තං. පච්ඡිකුකාමොති පිණ්ඩාය පසිසාමිති එවං කතං
 නිඛානො; තෙනුපසුංකමිති කසමං උපසංකම් වාදාරොපනඤ්ඤා
 සයෙන එවංකිරස්ස අනොසි පුබ්බපාගං අපණ්ණිතතාය සකලං ථෙ
 සාලිපරිතං ගමන්තවා සමණස්ස ගොතමස්ස තන්තිකං ගන්තිං පරි
 යමෙජ්ඣ මච්ඡිකුජානො ඉද්දනි තථා අකත්වා එකංකොච ගත්ත්වා
 වාදං ආරොපස්සාමි යදි සමණං ගොතමං පරාජෙතුං. උක්ඛස්සාමි
 අත්තනො උභිං දීපෙත්වා ජයං කිරිස්සාමි යදි සමණස්ස ගොතම
 ස්ස ජයො භවිස්සති දකිකාරෙ ත චට්ඨං විග්ගං කොපි ජනිස්සතිති
 නිද්දාපඤ්ඤානාම නගෙන්වා ඉමිනා වාදජ්ඣාසංකොත උපසංකම්
 අනුකම්පං උපාදායාති සචට්ඨස්ස නිගණ්ඨපුත්තස්ස අනුකම්පං
 පටිච්චං. ථෙරස්ස කිර එවං අනොසි භගවති මුහුත්තතිසිත්තෙ
 වුබ්බදස්සනං ධම්මං උක්ඛෙ ලභිස්සති තදස්ස දීඝරත්තං. සිතාය සු
 බ්බාය සංවත්තතිස්සතිති තසමා භගවන්තං යාවිත්වා පංසුකුලවිවරං
 වතග්ගුණං පඤ්ඤාපෙත්වා නිසිද්ධි භගවාති ආත කරණං ආභං
 ඤො වදන්ති සලලකෙතිත්වා නිසිදි භගවා පඤ්ඤාත්තො ආස
 නො. භගවන්තං එනදාමොවාති යං පඤ්ඤං ඔච්චිට්ඨස්සාරං කත්වා
 ආදාය ආගතො තං ධීපෙත්වා පස්සන්නොච පරිහරන්තො. එතා
 සන්ති ගොගොතමාති ආදිච්චනං අපවාච පුස්සන්තිති ගොගොත
 මාති නෙ සමණ බ්‍රාහ්මණා සරිතර උප්පන්නං සාරිරිකං දුක්ඛවෙද
 නං පුත්තන්ති; ලභන්ති අනුභවන්ති. අනෙකං උභාරුකම් භොති ඛ
 ඔභබ්බඋභාරුභාගවා; උභාරුඵබ්බාති අනෙකං. විමිගයන්තොත ප
 නෙත්ති භවිස්සතිති අනාගතච්චනං කරං. කාසකියං ගොතිති
 කායානුගතං. හොති; කායස්ස චසචත්තතාය. භාවතාති පත
 විපස්සනා වුච්චති තාග විත්තවිකේඛපං පාපුණ්ණෙනා නාම
 තත්ථි. ඉති නිගණ්ඨො අසන්නං අභුතං යං තත්ථි තදෙවාභ
 විත්තභාවතාතිති සමෙථා වුච්චති සමාධිවුත්ථස්ස පුගලස්ස
 උභාරුඤ්ඤිකාදයො නාම තත්ථි ඉති නිගණ්ඨො ඉදම්පි අභුත
 මේව ආභ. අභිකථායං පන වුත්තං යථෙච භුතපුබ්බන්ති වත්ථා
 උභාරුඤ්ඤිකොපි නාම භවිස්සන්ති ආදීති පදෙනා අනාගතදා
 පං ත සමෙති තථා අනෙකං න සමෙති අසන්නං අභුතං අං
 තත්ථි තං කෙළන්ති. නො කාසභාවනන්ති උචතංතප්ප
 නාදිං අත්තන් ලුලුථොනුයොගං රුක්ඛායාග. අගං හි තෙයං කාග

භාවනා නාම. කිං පන සො දිඤ්චා එවමාන. නා පන දිවා දිවස්ස විහාරං ආගමන්ති තගමම යමෙය. භික්ඛු චිවරං පටිසා මෙත්වා අත්තනො රත්තිඨානදිවාඨානෙසු පටිසල්ලාණං උපගමන්ති යො තෙ පටිසල්ලිණෙ දිඤ්චා චිත්තභාවනාමත්තා එතෙ අනුසුඡත්ති කායභාවනා පන තෙසං නන්ති මඤ්ඤමා භනා එවමාන.

අර් නං හගවා අනුසුඡත්තො කිත්ති පන ගෙ අත්ති වෙස්සන කායභාවනා සුතාති ආත. සො නං ඵත්ථා රෙත්ථිතා සෙසසථිදං නිකෙසු චිවෙණ්හි ආදිමාන. තත්ථ නිකෙසු තස්ස නාමං චිවෙණ්හි ගොත්තං. කිංසාති නාමං සංකිලෙණ්හි ගොත්තං මක්ඛලිකොසාලො තෙඨා ආගතො ච එතෙති එතෙ තයො ජනා; තෙ කිර කිලිඨාපානං මන්තප්පත්තා අනුසු. උලාරාහිති උණ්ණිතා; භාගෙත්ති නාමාහි බලං ගණ්හාපෙත්ති නාම; බ්‍රුහෙත්තිති වසෙත්ති; මෙඤ්ඤත්තිති යජාතථෙදං කරොත්ති. පුඤ්ඤං සොඤ්ඤාති පුරිමං දුක්ඛරතාරං පභාස; පච්ඡා උපච්ඡන්තිති පච්ඡා ලාරඛාදනිසාදිති සත්තප්පෙත්ති වසෙත්ති; ආමසොපවසො නොතිති වසිඨි ව අවසිඨි ව ගොති; ඉති ඉමස්ස කායස්ස කාලෙන වසිඨි කාලෙන පරිභානිති වසිඨිපරිභානිතෙනමෙව පඤ්ඤායති කායෙන භාවනා පන න පඤ්ඤායතිති දීපෙත්ථා චිත්තභාවනා පුච්ඡත්තො කිත්ති පන තෙ අත්තිවෙස්සන චිත්තභාවනා සුතාති ආත. න සම්පාඤාසීති සම්පාදෙත්වා කථෙත්වා නායකං; යථා තං බාලදුට්ඨජයො කුතො පන තවත්ති ගොත්තං එවං ඔලාරිකං දුඛබලකායභාවනං න ජනාසි යො කුතො සන්තං දුටුමං ඉත්තභාවනං ජාතිස්සතිති. ඉමසමිං පන යානෙ තොණපරිගසෙරො අබ්බිච්චනං නාමෙතං පදනති විජන්තං යපෙත්වා පක්කාමි අර් නං මහාසම්මානෙරා ආත දිස්සති භික්ඛමෙව ඉමස්ස වතුමහාභුතිකස්ස කායස්ස ආවයොපි අපවයොපි ආයු නම්පි නික්ඛමනම්පිති තං සුත්ථා සලලක්ඛෙසි ඔලාරිකකායං පරිගණ්හත්තස්ස උප්පත්තචිපස්සනා ඔලාරිකාති වත්තු. චරිටතිති. සුඛසාරාහිති සුඛසාරාගතන සමත්තාගතො; සුඛාස වෙදනාස නිගන්ධා උප්පජ්ජති දුක්ඛා වෙදනාහි න අනත්තරම උප්පජ්ජති සුඛදුක්ඛානං හි අනත්තරමවයනා පඨානෙ පටිසිඬා යස්මා පන සුඛං සාරංගෙති සුඛෙ අතිරු

මේ දුක්ඛං හුපප්පත්ති තස්මා ඉධ එවං වුත්තං. පරියාදයතිසි තිති චෙතොච්ඡායාණිතිත්ථංගිසිති; උගතො සත්ඛතති සුඛං එ කං. පකඛං දුක්ඛං එකං දුක්ඛත්ථි එවං දුක්ඛොපක්ඛං හුත්වා; උප්පත්තාමි සුඛං වෙදනා විතතං න පරියාදය තිථිති භාවි තනතා කායස්ස උපපත්තාපි දුක්ඛං වෙදනා විතතං න පරියා දය තිථිති භාවිතතතා විතතස්සාති එත්ථ කායභාවතාති විපස්ස තා විතතතාවතා සමාධි, විපස්සනා වු සුඛස්ස පච්චතීතා දුක්ඛස්ස ආසත්තා, සමාධි දුක්ඛස්ස පච්චතීතො සුඛස්ස ආරතො. කථං විදස්සනං පථිපෙච්චා, තිස්සිනතස්ස භි ද්වොතො ගච්ඡන්තො ගච්ඡ න්තො තත්ථ තත්ථ අග්ගි උඨාතං. මිග භොති කච්ඡති තොද චුච්චනති චෙත්තතො, උසුච්චපිටිඋඨාතං මිග භොති විතතා; ගඤ්ඤති විගඤ්ඤති විප්ප්ඤති. එවං තාව විපස්සනා සුඛස්ස පච්චතීතා දුක්ඛස්ස ආසතො. උප්පත්තං පන කාධි තෙ වා වෙතසිතෙක වා දුක්ඛං නං විතමිතො, සමාපතති. සමා පනතස්ස සමාපතතිකම්මණි දුක්ඛං දුර්ගතං. භොති අනප්ප කං සුඛං. ඔක්කමච්චි. එවං සමාධි දුක්ඛස්ස පච්චතීතො සුඛස්ස ආසත්තො. විපස්සනා සුඛස්ස පච්චතීතා දුක්ඛස්ස ව ආසතො න තථා සමාධි යථා සමාධි දුක්ඛස්ස පච්චතීතො සුඛස්ස ආ සතො න තථා විපස්සනාති. තෙන වුත්තං උප්පත්තාපි සුඛං වෙදනා විතතං න පරියාදය තිථිති භාවිතතතා කායස්ස උපපත්තාපි දුක්ඛං වෙදනා විතතං න පරියාදය තිථිති භාවිතත් තා විතතස්සාති.

ආසත්ථ උපනීයාති ගුණේ ඝට්ටනා වෙච උපතෙනා ව; නාං චනා මෙති තං වත මම විතතං; කිං හි නො සිසා අග්ගි මෙස්ස නාති අග්ගිවෙස්සන කිං න ගවස්සති ගවස්සතෙච මා එවං සඤ්ඤි භොති; උප්පජ්ජතෙච මෙ සුඛාපි දුක්ඛාපි වෙදනා උප්පත්තාය පනස්සා අහං විතතං පරියාදය ඨාතුං න දෙමි ඉද්දති තස්ස තමත්ථං පකාසෙති. උපරි පතාදවහං ධම්මෙදසනං දෙසෙතුකාමො චුලිතො පඨාය මහාතිතිකම්මණං ආරභි. තත්ථ ඉධ මෙ අග්ගිවෙස්සන සුඛෙච්ච සමෙඛාධා-ප-තෙත්ථ තිස්සිදිං අලමිදං පධානායාති ඉදං තඛං. හෙඨා පාසරුසිසුත්තෙ වුත්තතයෙතෙච වෙදිතඛං-අ-පන විතොසො තත්ථ බොධි පලලමෙක නිසත්ථ ඉධ දුක්ඛකරකාරිකාය-අලං කඤ්ඤති අලං උදුමිරකථා; ඝස්සෙතනති සබ්බං; නාමෙහිති වජ්ජිකාමෙ හි; අවුපකථාති අනුපතො; නා ම ව්ඡ්ඤති ආදිසු! කිලො

කාමොච ජ්‍යෙෂ්ඨකරණවශෙන ජ්‍යෙෂ්ඨ සිතෙතකරණවශෙන
 සිතෙතෙහා බ්‍රවණකරණවශෙන බ්‍රවණ පිපාසාතරණවශෙන
 පිපාසා අසුදහනවශෙන පටිලාභානි වෙදිතබ්බා ඔපකක්ඛි
 කානි උපකක්ඛනිබ්බතා; සුඤ්ඤාසාය අනුතතණස සමෙඛා
 ධායානි සබ්බං ලොකුත්තරමග්ගාවචනමෙව; ඉදං පනෙත්ථ
 ඔපමමසංසන්දනං අලලසබ්බං උදුම්බරකථං විය කිලෙසකාමෙන
 වජ්ජුකාමතො අනිත්ථපුග්ගලො. උදෙසෙ පකක්ඛිතභාවො විය
 කිලෙසකාමෙහි තිත්තතා. මත්ථනනාපි අග්ගතො අනති
 නිබ්බන්තනං විය කිලෙසකාමෙහි වජ්ජුකාමතො අනිත්ථපානං
 ඔපකක්ඛිකානිපි වෙදනානි ලොකුත්තරමග්ගා අනධිගමො.
 අමත්ථනනාපි අග්ගතො අනතිනිබ්බන්තනං විය නෙසං පුග්ග
 ලානං විනාපි ඔපකක්ඛිකානි වෙදනානි ලොකුත්තරමග්ගා
 අනධිගමාති-දුතියඋපමාපි ඉමිනං නෙයෙක වෙදිතබ්බා
 අගං පන විසෙසො පුරිමා පුත්තභරිසපබ්බජ්ජාය උපමා පච්ඡිමා
 බ්‍රාහ්මණධම්මිකපබ්බජ්ජාය-න ති ය උ ප මා ය කොලාපනති
 ජිත්තසිතෙහා; නිරූපංථලෙ කක්ඛිත්තනති පබ්බතථිලො
 භුවමනිලො නිකක්ඛිතං; උත්ථාපි ඉදං ඔපමසංසන්දනං සුක්ඛ
 කොලාපකථං විය හි කිලෙසකාමෙන වජ්ජුකාමතො නිත්ථප
 පුග්ගලො. ආරකා උදසා ථලෙ නිකක්ඛිතභාවො විය කිලෙස
 කාමෙහි අතිත්තතා උත්ථනනාපි අග්ගතො අනිතිබ්බන්තන
 විය කිලෙසකාමෙහි වජ්ජුකාමතො නිත්ථපානං අබ්බිභවාසාසික
 නෙසජ්ජිකාදිවශෙන ඔපකක්ඛිකානිපි වෙදනානි ලොකුත්තර
 මග්ගා අධිගමො. අමත්ථනනාපි අසුඤ්ඤා රුක්ඛස්ස සුක්ඛ
 සාධාය සභිං සංසන්දනෙනං අග්ගතො නිබ්බන්තනං
 විය විනාපි ඔපකක්ඛිකානි වෙදනානි සුඛාගෙව පටිපද්ධා ලොකු
 ත්තරමග්ගා අධිගමොති, අගං උපමා හතවතා අත්තතො අත්ථ
 ය ආභවා—

ඉද්දති අත්තතො දුක්ඛාරකාරං දසෙසංසන්තා තස්ස මඤ්ඤ
 භනති ආදිමාස. කං පන භවො දුක්ඛාරං අකත්ථා බුද්ධා භවි
 තුං සමමෙත්ථාති? කත්ථාපි අකත්ථාපි සමමෙත්ථාති. අථ සංඝො අකා
 සිති? සදෙවකස්ස ලොකස්ස අත්තතො පරකකමං දසෙසස්ස
 මිති, සො ච මං විරිසන් මමානගුණ භාසෙස්සසිති. පාසාදෙ නිසී
 න්තොගෙව හි පමෙණිආගතං රජ්ජං ලභිත්වාපි බන්ධනො
 න තථා පමුදිතො හොති යථා බලකායං ගහෙත්ථා සඛනාමෙ
 වෙතගො පසාමර දත්ථා අමිත්තමථනං කත්ථා පත්තරජේජා, එවං
 අනුරුද්ධාති රුද්ධාසිති අනුරුද්ධාති අනුරුද්ධාති අනුරුද්ධාති

අත්තනො පරක්කමං අනුසාරිනා අසුකථානෙ අසුකකමං
කනා අසුකච අසුකච අමිත්තං. එවං චිත්තීනා එවං සහරිනා
ඉමං රජ්ජසිරිං පනතොස්මිති වින්තසනො බලවයොවනස්ස
උපපජ්ජති. එවං භගවාසි සදෙවකස්ස ලොකස්ස පරක්කමං
දස්සෙස්සාමි තො හි මං පරක්කමො අතිවිස භාගෙස්සති සොම
නස්ස උප්පාදෙස්සතිති දුක්ඛරං අකාසං-අපි ච පච්ඡිමං ජනනං
අනුකමප්පනොපි අකාසියෙව. පච්ඡිමං හි ජනනං සමොපවු
චො කප්පසතසහස්සාධිකානි චත්තාරි අසච්චෙය්‍යාති පාමුයො
පුරෙත්වාපි පටානං පදතිත්වාපි සබ්බසුඤ්ඤාං පනතො කිමච්ඡපන
මයනති පටානවිරියං කතතබ්බං මඤ්ඤියානති එවං සනෙත
බ්බප්පමෙව භුතිජරාමරණස්ස අනතං කරියස්සතිති පච්ඡිමං ජනනං
අනුකමපනොපි අකාසියෙව දනෙතහි දනතනති හෙතාදනෙතති
අභිදනතං උපරිදනතං ධරෙත්වා; චෙත්සා චිත්තනති කුසල
විනෙතන අකුසලචිත්තං; අභිනිශ්ඤානෙත්සානති. නිශ්ඤා
තෙය්‍යං; අභිනිප්පිලෙත්සානති අභිපිලෙය්‍යං; අභිසන්තා
පෙත්සානති තාමො විරියනිමිමපිතං කරෙය්‍යං; සාරඛොති
සදරපො; ස්වභාවිකුණිණියානි පටානෙන අභිකුණිණියං;
විබංගාති අපේ. අප්පාණිකානති නිරසාසකං; කාමාරාගා
නිසානි කාමොඤ්ඤා ගගගරුකාලියා; සිසුපෙදනා නොනතිති
කුතොපි නිසුම්භිතං අලභමානෙති වානෙති සමුථාපිතා බලාති
සො සිසුපෙදනා ගොනති; සිසුපෙදනා දදෙත්සාති සිසුපෙදනං
දදෙය්‍යං; දෙවනාං වෛශ්වසනස්ස වසුකාණිකොටියං පණ්ණ
සාලාපරිපෙණ්ණමනතා අබ්වජ්ජාදෙවතා; තදා කිර බොධිසත්
තස්ස අබ්බිමනෙත කායදුග්ගෙ උපපනෙත්ථිමං උදපාදි. සො වසුක
මණ්ණ නිසිත්තො හුත්වා පපති. තං දිසා දෙවතා එවමානං සුචිතා
ගේහෙවපෙතො අරතනොති අරතනොතා නාම එවරුපා ගොනති
මතකසද්ධිතා ලබ්භා වදනති; තඤ්ඤා දෙවතා කාලකතොති
ආනංසු තා ගන්තා සුඛොදනමහාරජස්ස ආරෙවෙසුං තුමන්තා
කං පුතොතා කාලකතොති. මම පුතොතා බුංචා හුත්වා කාලක
තො අහුත්වාති, බුංචො භවිතුං නාසකම් පටානභූමියංගෙව පති
ත්වා කාලකතොති. නාහං සද්දහාමි මම දුක්ඛස්ස බොධිං අප්ප
ත්වා කාලකිරියා නාම නත්ති. අපරතාගෙ සමොපවුබුධියං ධම්ම
වක්කං පවතෙත්තො අනුපුබ්බෙන රජගහං ගන්තො කපිලවත්ථුං
අනුප්පත්තස්ස සුඛොදනමහාරජ පත්තං ගගෙත්වා පාසාදා
ආරෙපෙත්වා යාගුබජ්ජකං දත්වා අනතරභත්තසමයෙ එත
මස්ස ආරෙවෙසි. භගවා තුමිත්තාකං පටානකරුකාලෙ දෙදිතං

ආගන්ත්වං පුනෙනා හෙ මහාරජ කාලකතොති ආනංසු. සද්දුකී මහාරාජති න හතවා සද්දුකීන්තී. ඉදති මහාරජ සුපිනකප විශතහණතො පඨාය අවජ්ජියාති පස්සපනතා කිං සද්දුකීසාසි අහමිපි බුද්ධො ජනො නමිති බුද්ධිපතා ජනො පුබ්බෙ පන මස්මං අපරිපකෙක සද්දුකී බොධිවරියං චරන්තසාං ධම්මාලකුමාර කාලෙ සිප්පං උග්ගහෙකුං ගතසාං කුම්භාකං පුනෙනා ධම්මාල කුමාරො ක්වලකතො ඉදමස්ස අසීති එලකසිං ආහරන්තා දසෙසසුං තදපි තුෂමෙ මම පුත්තසාං අනකරාමරණං නාම නචි නාහං සද්දුකාමිති අවොචුන්ති මහාරාජති ඉමිසාං අභුජ්ජනතියා හත වා මහාධම්මාලජතකං කපෙසී. මා බො නිං මාරියාති සමිපි යායමානා ආනංසු. දේවතානං කිර පියමනාපවොහානො සද්දු. මාරියාති-අප්ඵලකතාති අහොජනං; හලනාති චද්දුමිති අලනති වදමි; අලං ඉමිනා මා එවං කරන්ති යාපෙසාමහන්තං එවං පටි සෙසධම්මිති අනො-මඛිගුරවජ්ජිති මඛිගුරමච්ඡවජ්ජි; එනාමසර මනති නාසමිපි වෙදනානං එතංගෙව පරමං උත්තමං පමාණං; සිකුසක්කසාං කාමවෙනන-පා-සඬ්ඛිකානං උසසමපජ්ජ විහ විනාති රසෙසද්දා කිර චජ්ජමඛලදිවසො නාම හොති තද අනෙකජ්ජකාරං බාදනියං හොජනියං පටියාදෙත්ති නගරවිපි සෝ අනාධාපෙතො පුණණ්ණපඨා ධාරාපෙතො ධජ්ජපරාකාදසො උසසාපෙතො සකලනගරං දෙවවිමානං විස අලංකරොත්ති සප්ඨමි දුසකමමකරාදසො අහතවන්තිවන්ති ගනිමාලාපති මණ්ඩිතා රාජකුලෙ සන්තිජනන්ති රසෙසද්දා කාමවෙනන නඬ්ඛල සහසාං ගොජ්ජිති තස්මිං පන දිවසෙ එකෙක උතං අභිසංගොපෙතාති සඬ්ඛාති නඬ්ඛලාති සති. බලිවද්දරසමිසොපෙනති ජනුසොනිසා රපො විස රජතපරික්කතාති හොනති රසෙසෙස දාලමකනනඬ්ඛලං පන රත්තසුවණණපරික්කතං හොති බලිවද්දතං සිඬ්ඛාතිපි රසමිපතොදපි සුවණණපරික්කතාව හොනති රාජ මහාපරිවාරකාතික්කමනෙනා පුත්තං ගහෙනා අහමාසී. කාමවන්තඨානෙ එකො අමඛජ්ජකො බහලඅලාසො සද්දවජ්ජසො අහොසී තස්ස හිතඨා කුමාරසාං සසතං පණ්ණො පෙතො උපරි සුවණණතාරකඛපිතං විතානං බහිජ්ජන්තො සා නිදාකාරෙන පරික්කපෙතො ආරක්ඛං ධපෙතො රාජ සමිල උමුකානෙන අලංකරන්ති අමච්චපරිවුතො නඬ්ඛලකරණඨා නා අතමාසී ද නි රාජ සුවණණනඬ්ඛලං ගණ්හොති අමච්චො එකෙනුකුභිසං රජතනඬ්ඛලාති කස්සකං ගෙහනඬ්ඛලාති

තෙ තානි ගතෙති. ඉතොච්ඡො ව. කුසනති රාජ පන මර
තො වා පරං ගව්නි පරතො වා මරං ආගමන්ති එතස්මිං. එ
තෙ මහාතමිපතති තොති බොධිසත්තං. පරිවාරෙණි නිසින්න
ධාතියො රජෙද්දෙ යමපත්ති. පස්සිංසාමි අත්තොයානිතො
බ්බි නික්ඛන්තො බොධිසත්තො ඉතොච්ඡො ව මුලොකෙත්
තො කම් අදිචො වෙතෙන උඨාය පල්ලවිකං ආභුජ්ඣා ආනං
පානෙන පරිගහණෙනි පඨමජ්ඣානං නිබ්බන්තෙයි. ධාතියො බජ්
ජ්ජොජ්ජන්තරෙපි විවරමානා ථොකං විරුහි. සු භෙසරුක්ඛානං
ඡායාතිවත්තා තස්ස පන ජමුරුක්ඛස්ස පරිමණවලා සුත්වා
අඨාසි. ධාතියො අයසපුතො ඵකකොති වෙතෙන සාන්ධි උක්ඛි
පිත්වා අනෙතා පටිගමානා බොධිසත්තං ගතෙන පල්ලවිකෙන
නිසින්නං තම පාටිකාරියං දිඤ්ඤා ගත්ත්වා රජෙද්දෙ ආරෙච්ඡං
දෙව කුමාරෙ ඵං නිස්සන්තා ඵං අද්දෙද්දාං රුක්ඛානං ඡා
යාතිවත්තා ජමුරුක්ඛස්ස පරිමණවලා ගිතාති. රජා වෙතෙන
ගත්ත්වා පාටිකාරියං දිඤ්ඤා ඉදං තෙ තාන උතියවන්තනති
පුත්තං වද්දි. ඉදංවෙනං සන්ධාය වුත්තං පිත්තාක්කස්ස කමමන්
තෙ-පෙ-පඨමජ්ඣානං උපගමපජ්ජ විගරිතාති.

සිංහානුබො ඵසො මහතො බොධාසාති ගවෙය්‍ය නුබොථං
ආනං පානපඨමජ්ඣානං. බුජ්ඣනන්ධං මගොති; සන්ධානුබො
විඤ්ඤාණන්ති නගිද. දුක්කරං බොධාය මගො ගවිස්සති ආනං
පානපඨමජ්ඣානං පන ගවිස්සති ඵං ඵකවෙවාරෙ උප්පත්ත
සතිඤ්ඤා අනන්තරං උපත්තං විඤ්ඤාණං. සත්තානුබො විඤ්ඤාණං
නාම; සන්ධං සුබන්ති සත්තා ආනපානපඨමජ්ඣානපුබං; ප
මුප්පාතිනා භොගිති පණ්ණසාලා පරිවෙණං මෙජ්ජනං දිවත්තක
රණෙන උපසිකං ගොති; බාහුලිකොති පට්ටසබාහුලිකො; ආව
තො බාහුල්ලාසාති රහතිමො සුත්වා පණ්ණසිකාපානාදි කං අ
න්ධං ආරොගතො; නිබ්බිජ්ජපක්කම්-සුන්ධි උක්කණ්ණිත්වා ධම්ම
යං මොච්ඡෙව පක්කන්තො; බොධිසත්තස්ස බොධිසත්තකාලෙ ක
යවිචෙකස්ස මකාගද්දනන්ධං ධම්මාය ගතා ගව්නන්තා ව අද්ද
ඤ්ඤා අනන්ත්වා බාරාණසිමමි. අගමංසු. බොධිසත්තො තෙසු ග
තෙසු අබ්බාසං කායවිචෙකං ලභිත්වා. බොධිමණො අපරජිතප
ල්ලවෙන නිසිදිත්වා සබ්බද්දෙහෙද්දාණං පරිවිජ්ඣි. විච්චෙව
ම. කුංචෙති. ආදිගගතෙරෙච්ච වුත්තනං වෙදි. බිබං
අභිජානාමි. බො පනාගන්ති අහං පාටිපක්කා අනුගාමි
භික්ඛංගො. කීර පිකොති. අහං සමණං. භගවතං. එකං. සද්දාං
සුචරිං. ගමණෙ ගොතමො අපරපි මං අත්තිවෙස්සන අපරපි මං

අග්ගිවේශයකානි පරිශයාසන. අද්දසංගතො කථෙතිනොටු කුපි
 නො. නුඛොති-අථ හතවා අග්ගිවේශාන තථානතො අනෙක
 සත්තං මරියාය ධම්මං දෙසෙත්තො කුපිනො. සමනෙණ ගොතමො
 නි එකොපි චත්තො නත්ති පරෙතං. බොධනන්දාය පටිපිට්ඨකන්දා
 යොටු හථානතො ධම්මං දෙතොතිති දස්සෙත්තො ඉමං දොතං
 ආරභි-තත්ති ආරභිතාති සත්තං; ආවදෙවොති පසොප්පාදොති
 පරිවෙද්දතිසමනං-ඉදං වුත්තං. නොති පරෙතං විඤ්ඤාන
 මෙව තථාගතස්ස ධම්මදෙසනාය පසොප්පාදං. තසො න එකස්
 යොටු දෙතොති යත්තකා විඤ්ඤානාන අත්ති සබ්බසං දෙතො
 තිති-නාමි-මෙව පුට්ඨමිත්ති ඉමිනා කිං දස්සෙති සච්ඡයො
 කීර චිත්තෙසි සමනෙණ ගොතමො අභිරුපො පාසාදිනො සුඵල්
 සිතං දනතාවරණං ජිවිතා චුද්දකා මධුරං වාක්කරණං පරිතං
 රජනො මහෙසු විවරති අනෙකා පතස්ස චිත්තෙකගතො
 නත්ති. අථස්ස හංවා න අග්ගිවේශාන තථානතො පරිතං
 රජත්තො වරති වකකවාමාරියනායාපි පරිතං තථාග
 නො ධම්මං දෙසෙති අසංලිත්තො අනුපලිත්තො එකතො
 එකවිහාරිං සුඤ්ඤානාචලසමාපන්නිං අනුසුත්තොති දස්සෙ
 තුං එවමංග-අභිකන්තමිවොති ගොවරජකා සත්තමො; සන්ති
 සාදෙමිති තත්තසිද්ධොමි; තථානතො හි සසම්මං බණ්ණ පරිතං
 සාධුකාරං දෙති තසම්මං බණ්ණ පුබ්බාගොගතන අරිවජ්ඣිත්වා
 ඵලසමාපන්නිං සමාපජ්ජති සාධුකාරසද්දස්ස නිස්සොසො අනු
 පච්ඡිනෙත්තො සමාපන්නිනො පුඨාය භිතථානතො පඨාය
 ධම්මං දෙසෙති බුධානං හි හට්ඨපරිවාසො උත්තො නොති
 අස්සානවාර ඵලසමාපන්නිං සමාපජ්ජන්නි-යෙන සුදං නිව්ව
 කප්පන්නි යෙන සුඤ්ඤානාචලසමාපන්නි නිව්වසාලං විහරාමි
 තසම්මං සමාධිතිමිනෙත චිත්තං සංකප්පෙමි සමාදහාමිති දසෙ
 ති. ඔක්කප්පනිසමනෙත්ති සද්දහතිසමනං; එවං හතවතො
 එකත්තවිචිත්තං සමපට්ඨිත්වා ඉද්දති අත්තො ඔව්චිට්ඨ
 සාරං කත්වා ආරීතපඤ්ඤා පුච්ඡත්තො අභිජාතාති පත හට්
 ගොතමො දිවා පුපිතත්තාති අනං. යථා හි සුතමො නාම
 අසංඝිකනබ්බෙර රිපකකායාසං සප්පිතං සොප්පත්වා උදරසුදං
 භොජිතොපි ගුථං දිශා අබාදිත්වාච ගත්තුං න සකෙකාති-අබාද
 මානො භාසිත්වාච ගච්ඡති අභාසිත්වා ගතස්ස කීර සිතං රුජති
 එවං ඉමස්සපි සත්වා අසම්භිත්තබ්බරපායාසසදිසං අතිතිකම්මණ
 නො පඨාය සාප්තසම්භවයා පසාදනිසං ධම්මදෙසනං දෙසෙසි.
 එතස්ස පත එවරුපං ධම්මදෙසනං සුභං සත්ති පසාදමනුකම්පි

න උප්පත්තො තස්මා ඔව්විට්ඨසාරං කතාං ආනිතපඤ්ඤාං අප්පච්ඡ
 නා ගත්තුං අසනෙකාන්තො ඵවමාන. අථ සත්ථා විනම්ඛං ආබ්බා
 බ්බිණාසවාතං අරහත්තමනෙකානං පටිගති කායදර්ශො ප න
 උපාදිත්තකෙසි භොති අනුපාදිත්තකෙසි තථාහි ; කමලුප්පලං
 දිති එකස්මිං කාලෙ විකාශනී එකස්මිං මුතුලාති භොත්තිතා
 යං කෙසථි රුක්ඛානම්පි පත්තොති පතිලියන්ති පාතො විජ්ජාපි
 කාති භොත්ති ඵලං උපාදිත්තකායස්ස දර්ශො චෙව දර්ථද
 සෙන හවිබ්බසොතම ඉධනිද්දති අධිජ්ජායං. තං බ්බිණාසවාතම්
 පි භොති තංසංඝිං අභිජ්ජාමගත්ත ආදිමානං සමමානං චිකා
 රස්මිං චදන්තීති සමමානවිහාරෙති වදන්ති; ආසත්ථාසත්ථා
 නිසංචොති සංචොති; උපනිසංචොති උපනිසංචොති උපනෙතො
 උපනෙතො කම්පනති; චමනපථෙහිති චමනෙති; අභිනංදියො අනු
 මොදියොති විතෙතනසම්පට්ඨන්තො අභිනංදිත්වා වා වාය පසං
 සන්තො අනුමොදිත්වා; හං වතා ඉමස්ස නිගමොධිස්ස චෙ සුභත
 නිකම්පාති. පුරිමසුත්තං එකො භාණවාතො ඉදං දිග්ඛස්ස ඉති
 අසික්ඛිතො භාණවාතො සුත්වාපි අයං නිගමොධිස්ස නෙව අභිනම
 යං පතෙතො න පබ්බජිතො න සරණෙසු පතිහිතො කත්වා එත
 ස්ස හතො ධම්මං දෙසෙයිති. අනාගතො වාසනාසීය. සුත්තං හි
 හං වා ඉමස්ස ඉදං උපනිස්සයො නත්ති මස්ස. පන පරිනිබ්බා
 නතො සමබ්බාස. වින්තං වස්සන්තො අව්වසෙසන නම්මපණ්ණේ
 දීපෙ සාසනං පතිභිසිස්සති තත්ත්වං කුලඝරෙ නිබ්බන්ධන්තො
 සංසරන්තො කාලෙ පබ්බජන්තො තීති පිටකානි උග්ගසගන්තො විජ්ජ
 සනං වර්ණන්තො සහපටිසම්භිදාහි අරහත්තං පත්වා කාලමුඛ
 රක්ඛිතො නාම මහාබ්බිණාසවාතො හවිසන්තීති ඉදං දිග්ඛං අනාග
 තො වාසනාසීය ධම්මං දෙසෙයි. සොපි නරොච තම්මණ්ණේදීපමිති
 සාසනෙ පතිහිතො දෙවලොකතො වර්තො දක්ඛිණෙතිරිච්ඡාරස්ස
 හික්ඛාචාරතාමෙ එකස්මිං. අමච්චකුලෙ නිබ්බන්තො සත්ථා
 උමච්චෙ* පබ්බජිතො භොපිටකමුඛිවන්තො උග්ගසගන්තො ගණං පරි
 කරන්තො මහාභික්ඛුරුසපරිවුත්තො උපජ්ඣායං පස්සිතුං අං
 මාසි අථස්ස උපජ්ඣායො සම්චිකාරිකං වොදෙස්සාමිති භොපිට
 කං. බුධිවන්තො උග්ගණිතිත්වා ආගන්තො සත්ථා මුඛං දත්වා
 කථාමන්තම්පි න අකාසි සො පටිවුත්තමස්ස වුථාය ථෙරස්ස අත්
 තිකං ගන්ත්වා හත්තෙ තුම්භෙ මසි ගන්තිකම්මං කත්වා තුම්භාකං
 සන්තීකං ආගන්තො මුඛං දත්වා කථාමන්තම්පි න කාරිත්ථි
 තො මස්ස. දෙවසාති පුට්ඨි ථෙරො ආග ආවුතො බුධිරත්
 තිතා එත්තො භොති පබ්බජ්ජාසිට්ඨං චෙත්තං පත්තන්ති

සඤ්ඤා කරොසිති. කීං කරොමි හත්තෙති ගණං විජානාදෙන්
එං පඨමං. හිද්දීන්වා වාතකසිංහපඤ්චිකවිහාරං ගන්ත්වා ගමණ
ධම්මං කරොතිති උපප්පායස්ස ඔවාදෙ ඔත්මා තථා හත්වා නග
පටිභිමිතිදුති අරහත්තං. පත්වා පුඤ්ඤවා රාජපුත්‍රිකා හුත්ව
මහාසිංහව්‍යාභිසංචරිතො රො හුත්වා චෙති ස පඤ්චකවිහාරෙ
වසිත්ත සම්මං භාෂෙ ලොකික සම්මං මහා රාජා උපපාසිත
කම්මං කප්පාස්සො වෙති පඤ්ඤා රාජපුත්‍රිකා වාසිකා
චෙත්සං උපාසිතාස්ස වුත්තා සඤ්ඤා අදුසි සද්ධම්මං අත්තා
පඤ්ඤා විස්සජ්ජන්ති ධම්මං වා කප්පති. තද මෙ සඤ්ඤා දදෙය්‍ය
ථාති චෙත්සො එකසම්මං ධම්මං වණ්දිවෙසෙ හික්ඛුන්ධිසංචරිතො
කණ්ටකචෙති සංගමං. ආරාධනා වෙතිතුං චිද්දිත්වා කාලතිමිච
රුරුකච්ඡෙද ලෙභාසි. අථ නං එත්තො පිණ්ඩාතිකප්පො කා
ලකාරාමසුත්තානෙක පඤ්ඤා පුච්ඡි චෙත්සො නහු ආවුත්තො අජ්ජ
ධම්මං වණ්දිවෙසෙති ආග ආම හත්තෙ ධම්මං වණ්දිවෙසෙති
ත්තො හි පිඨකං ආනෙති ඉදං ච නිසින්නො ධම්මං වණ්මං කප්පි
සම්මිති අභස්ස රුක්ඛච්ඡෙද ආතතං පඤ්ඤා පත්වා අදංසු. චෙත්සො
පුඤ්ඤා ථා වත්වා කාලකාරමසුත්තං ආරාධි. තොපිස්ස උපාසිතාද
හරකො රඤ්ඤා සඤ්ඤා දාපෙසි. රාජ පුඤ්ඤා ථාසු අනිසිතා
සුසංචිතා පුඤ්ඤා පුඤ්ඤා ච අඤ්ඤා තරවෙසෙතෙති පරිභත්තෙ
තිත්වා තියාමරහති. සීතකොච ධම්මං සුත්වා චෙත්සං “ඉදං
චොච හතවා”ති වචනකාලෙ සාධුකාරං අදුසි. චෙත්සො ඤාත්වා
කද ආගතොසි මහාරාජති පුච්ඡි පුඤ්ඤා ථාමාරණකාලෙ
සෙව හත්තෙති මහාරාජ දුක්ඛකරං. තෙ කතන්ති නයිදං හත්
තෙ දුක්ඛකරං. යදි පන මෙ අස්සස්ස ධම්මකථා ආරාධකාලතො
පඨාය එකපදෙපි අඤ්ඤා විනිකභාවො කාමොසි තම්මං වණ්දි
පස්ස පතොදයතිතිත්තුද්දතමත්තෙපි භාන සාමිකාවොතාම
මා නොතුති සපථං අකාසි. තස්මිං පන සුත්තෙ බුඬගුණ පරිදිපි
තා තස්මා රාජ පුච්ඡි භත්තකාච හත්තෙ බුඬගුණ උදුසු අඤ්
ඤෙපි අප්පිති. මහා කප්පිතතො මහාරාජ අකප්පිතමෙව බහු අප
මාණනති. උපමං හත්තෙ කරොථාති යථා මහාරාජ කප්ප
සංගමයමත්තෙ සාලික්ඛෙත්තෙ එකාලිසිතතො අවසෙසාලිසි
සාලෙව බහු එවං මයා අකප්පිතගුණස්සව බහුති. අපරමිපි හත්
තෙ උපමං කරොථාති යථා මහාරාජ මහාගඛාය ඔසපුණ්
ණ්ණ සුචිපායං සම්මුඛා කප්පස්ස සුචිපානෙත ගතඋදකං
අප්පං සෙසං බහු එවං මයා කප්පිතගුණං අප්පං අවසෙසා බහුති

අපරමි භනෙත උපමං කරොටාති. ඉධ මහාරාජ වාතක සකුණ් නාම ආකාසෙ විවරනති බුද්ධිකා සා සකුණ්ථරී කීනතු වො තස්ස සකුණස්ස ආකාසෙ පක්ඛපසාරණ්ඨානං බහු අව සෙසආකාසොරි? කිං භනෙත වදථ අප්පො නස්ස පක්ඛපසාරණ්කාසො අවසෙසා බහුති. එවමෙවං මහාරාජ අප්පො මයා බුඩ්ධිණ් කථිතා අවසෙසා බහු අනන්තා අප්පමේයාති. සුකථිතං භනෙත අනන්තා බුඩ්ධිණ් අනන්තෙනෙව ආකාසෙ න උපමිතා පසන්නා මයං අයස්ස අනුච්ඡිකං පන කතතුමසකෙතාම අයං මේ දුග්ගතපණ්ණිකාරො ඉමස්මිං තමඛපණ්ණීදිපෙ ඉමං යොජනසතීකං රජ්‍යං අයස්ස දෙමාති. තුලෙනති මහාරාජ අත්තනො පසන්නාකාරො කතො අමො පන අමහාකං දීනතරජ්‍යං තුමහාකංයෙව දෙම බමෙමන සමෙන රජ්‍යං කාරෙති මහාරාජති.

ම හා ස ච ච ක සු නතං ඡ ඩ්ඨං.

-oXo-

එවමෙමසුනනති චුලලතණ්හාසසායසුනතං-නථු සුඛො රාමෙ මහාරමාතුපාසාදෙති පුබ්බාරාමසඛ්ඛාතෙ විහාරෙ මහාරමාතුපාසාදෙ; තත්‍රායං ආනුසුබ්බී කථා-අන්තෙ කීර කප්පසන සහස්සමන්තෙ එකා උපාසිකා පදුමුනාරහතවන්තං තිමනෙත්වා බුඩ්ධිමය්ස භික්ෂුසහස්සස්ස * දුතං දත්වා හගවතො පාදමුලෙ නිපජ්ඣා අනාගතෙ තුමහාදිසස්ස බුඩ්ධස්ස අග්ගපට්ඨාධිකා හොමිති පථනං අකාසී. සා කප්පසන සහස්සං දෙපෙසු ව මිත්‍රස්සෙසු ව සංසර්ථා අමහාකං හගව තො කාලෙ හද්දියනතරෙ මෙණ්ණකපුත්තස්ස බතජ්ඣසෙට්ඨි නො ගෙනෙ සුමනාදෙව්සා කුච්ඡස්මිං පටිසන්ධිං ගණ්ඨි ජත කාලෙවස්සා විසාඛාති නාමං කරංසු. සා යද් හගවා හද්දිය නතරං අගමාසී නද්‍ය පච්ඡි දුරිකාසතෙති සථිං හගවතො පච්චුග්ගමනං ගතා පඨමදස්සනමතියෙව සොනාපන්නා අහොසී. අපරපාගෙ සාවත්ථිං මහාරසෙට්ඨිපුත්තස්ස පුණ්ණ වඩනකුමාරස්ස ගෙහං ගතා තථු නං මහාරසෙට්ඨි මාතුට්ඨා නෙ ධිපෙසී තස්මා මහාරමාතාති චුට්චති. පරිකල්‍යං ගජ්‍ය නති. චස්ස පිතා මහාලතාපිලනඛනං නාම කාරෙසී තස්මිං පිලනඛනෙ වතස්සො වජ්රනාම්‍රියො උපයොගං අගමංසු මුත්තානං එකාදසනාම්‍රියො පලාලස්ස වාචිසතිනාම්‍රියො මණ්ණිනං තෙනධිංසනාම්‍රියො ඉති එතෙති ව අඤ්ඤාති ව

සත්තවණ්ණනි වරරතතෙනි නිට්ඨානං අගමාසි. තං සීසෙ පටිමුක්ඛං යාවපාදපිට්ඨියා භවිස්සති පමානං හත්තං බලං බාරයමානාව නං ඉත්ථ බාරෙතං සකෙකාරි. සං අපරභාසෙ දසබලස්ස අගගුපට්ඨාසීනා භුත්වා තං පසාධනං විස්සංස්සත්වා නළුති කොට්ඨි භගවතො විහාරං කාරයමානා කරිසම නෙත භුමිභාගෙ විහාරං කාරෙසි. තස්ස උපරිභුමියං පම ගබ්භසතාති හොත්ති ගෙට්ඨා භුමියං පවසතානිති ගබ්භ සහස්සාති හොත්ති † සං පුබ්බපාසාදෙව න සොභන්ති තං පරි වාරෙත්වා පමකුට්ඨෙගසතාති පමවුළුපාසාදන්තාති පමදිස සාලසතාතිව කාරාපෙසි. විහාරමහොවතුති මාසෙති නිට්ඨා නං අගමාසි. මාතුගාමනතභාවෙ සිතාය විසාබාය විස අඤ්ඤ ස්සා බුබ්බසාසනෙ බතපරිච්ඡාතො නාම නත්ථි. පුරිසත්තභාවෙ සිතස්ස ච අනාපිඨිණ්ඩකස්ස විස අඤ්ඤස්ස. සො හි චතු පණ්ණාසකොට්ඨියො විස්සංස්සත්වා සාවත්තියං දකඛණ්ණභාගෙ අනුරාධපුරස්ස මහා විහාරසද්ධියෙ යානෙ ජෙතවනමහා විහාරං නාම කාරෙසි. විසාබා සාවත්තියා පාටනභාගෙ උත්තම දෙවිවිහාරසද්ධියෙ යානෙ පුබ්බාරාමං නාම කාරෙසි. භගවා ඉමෙසං විහාරා භුලාංගං අනුකම්පාය සාවත්තී නිස්සාය විහර නොතා ඉමෙසං විසු විහාරෙසු නිබ්බවාසං වසී. එතං අනොත්ථාසං ජෙතවනෙ වසී. එතං පුබ්බාරාමෙ. එතස්මිං පන සමයෙ භගවා පුබ්බාරාමෙ විහරති. තෙන වුත්තං පුබ්බාරාමෙ මහාරමාතුපාසාදෙති.

කිත්තාවතා නුචො ගහනෙති කිත්තකෙන තුචො භනෙන; තණ්හාසංඛසමුට්ඨනා හොත්ති තණ්හාසංඛයෙ නිබ්බානෙ තං ආරමමණං කත්වා විමුත්තවිත්තතාය තණ්හාසංඛසමු ට්ඨො නාම සංඛනෙතන කිත්තාවතාහොති යාය පටිපත්තියා තණ්හාසංඛසමුට්ඨො නාම හොති තමෙම ඛණ්ඩසවස්ස හික්කුනො පුබ්බභාගපටිපදං සංඛනොතන දෙසෙරාති පුට්ඨති. අවමනනිකොති බන්ධයසංඛාතං අත්තං අතිතාති අවමනනා අවමනනා නිට්ඨා අස්සාති අවමනනිට්ඨො එකත්ත නිට්ඨාති ‡ අත්තො. අවමනනසොනකෙබ්බිති අවමනනං යොන කෙබ්බිති අවමනනකෙබ්බිති අත්තො; අවමනනබ්බමාදිති අවමනන බ්බමමාදි නිව්වබ්බමමාදිති අත්තො; අවමනනං පරි යොසානමස්සාති පුරිමනංයනො අවමනනසමාසානො; කෙට්ඨා දෙවමනුස්සානාති දෙවමනම මනුස්සානම සෙට්ඨො උත්තමො; එවරුපො හික්කු කිත්තාවතා හොති ඛිත්තමෙව.

† ගබ්භසහස්සාදමණ්ඩකා අයොසි.

‡ සහනනිට්ඨාති.

නසා සංඛේපෙනෙව් පටිපනති. කථෙථාති හභවතං
 යාවති. කසමා පනෙස එවං වෙනායනිති? කිලං අනු
 භවතාමතාය අයං කිර උයසානානිලං අණපෙනා වතුති.
 මහාරාජෙහි වතුසු දියාසු ආරාහිං ගාහාපෙනා වීසු දෙව
 ලොකෙසු දෙවසසපරිපුනො අසුරියාහි නාභකකොට්ඨි
 සඬිං පරාවණං ආරුගා උයසානාමරෙ සිතො ඉමං පඤ්ඤාං
 සලලකෙහි. “කිපතකෙන නුඛො තණ්හාසංඛාප්චිතතසා
 බිණ්ණසවසා සංඛේපෙනා අගමණිසුබ්බාගපපපද හොති”
 ති. අරියා එතදහොසි අයං පඤ්ඤා අනිච්ඡසස්සීරිතො සවාහං
 ඉමං පඤ්ඤා අනුගහෙනා උයසානං පච්ඡිසාම උපාරිකෙහි
 ආරමමණෙහි තිමමපිතො න සුතඉමං පඤ්ඤා සලලකෙහි
 යාමි තිට්ඨතා ව උයසානානිලා සත්ථා සන්තං ගතො ඉමං
 පඤ්ඤා සුච්ඡිතො උගාතිතපඤ්ඤා උයසානං * කල්පයාමිති
 හස්තිකානාං † අනතරභිතො හවෙනා සන්තිකෙ පාතුර
 හොසි තෙපි වන්තාගෙ මහාභූතො ආරාහිං ගහෙනා
 සිතව්වානෙනෙව සිතා. පරිවාරිතදෙසසෙසාපි නාවකානිපි
 එතමණොපි නාගරාජා තථෙව උයසානාමරෙ අට්ඨංසු ‡. එව
 මෙස කිලං අනුභවතාමතාය වෙනායනො එවමාහ.
 සොඛ ඛමමා නාලං අභිනිවෙසායාති එත් සබ්බධමා නාම
 පම නිංඛා වාදසායනානාති අට්ඨාරසවාදායො තෙ සබ්බෙපි
 තණ්හාද්ධිපසෙන අභිනිවෙසාය නාලං න පරිසරනා න සම
 නතා න සුතනා. කසමා? ගභිතාකාරෙන අභිට්ඨතනො. තෙහි
 ජිවොති ගභිතාපි අභිට්ඨාම සමපජ්ජති සුබ්බාති ගභිතාපි
 දුක්ඛාම සමපජ්ජති අනතාති ගභිතාපි අනතතාම සමපජ්ජ
 නති තසමා නාලං අභිනිවෙසාය. අභිනිවෙසායාති අභිට්ඨං
 දුක්ඛං අනතතාති සුතපරිසරසුත අභිතානාති; අභිනිවෙසායාති
 තථෙව තිරණපරිසරසුත පරිතානාති; යං කිච්චි වෙදනනති
 අනතමසො පච්ඡක්කුණසප්පනනමිති යං කිච්චි අසමනතක
 මිති වෙදනං අනුභවති—ඉමං භාගවා සංඛායා දෙවොනමසු
 යා වෙදනාවසෙනා තිබ්බෙයො අරුපපරිගතං දෙසෙති.
 සංචිතං වෙදනාකමමිට්ඨානං ගෙට්ඨානං කපිතං හවෙසා
 ඉමසමිති ධාතෙ කථෙතං සංඛායා පන කපිතං තසමා
 සභිපට්ඨානෙ වූතනායොනව් වෙදිතං.

අනිච්චානුසස්සිති එත් අනිච්චා වෙදිතං අනිච්චොනා
 අනුසස්සානො අනිච්චානුසස්සානා වෙදිතං අනිච්චානු
 පස්සි වෙදිතං. තත් අනිච්චානි පම නිතං. තෙහි
 උපාදවගෙට්ඨාන අනිච්චා. අනිච්චානුසස්සානාති පමනි

* උයසානෙ. † හස්තිකානෙ. ‡ අට්ඨාසි.

නෙබ්බසනො වසනො දස්සනස්සුණං. අනිච්චානුපස්සිති තෙන
 සුභේන සමනතාගතො ධුගලො. තස්මා අනිච්චානුපස්සි
 ඵගරතිති අනිච්චනො අනුපස්සනො ඵගරතිති අයමෙත්ථ
 අනො—පිරාතානුපස්සිති එත්ථ වෙ පිරාතා බයවිරාතො ච
 අවචනනපිරාතො ච. තත්ථ සංඛාරානං බන්ධනො පස්සන
 මධස්සනාපි අවචනනපිරාතං නිබ්බානං විරාගනො දස්සන
 මනසුණුවි පිරාතානුපස්සනා. තදුභයසමඛිති ධුගලො
 පිරාතානුපස්සි නාම. නං සන්ධාය වුත්තං විරාතානුපස්සිති.
 විරාගනො අනුපස්සනොති අනො—නිරෝධානුපස්සිමිති
 එසෙවනෙයො. නිරෝධොපි බයනිරෝධො අවචනනනිරෝ
 ධොති දුච්චොයෙව—පටිනිස්සග්ගානුපස්සිති එත්ථ පටිනිස්ස
 ග්ගො වුච්චති වොස්සග්ගො. සො ච පරිච්චාගවොස්සග්ගො
 පක්ඛඤ්ඤාවොස්සග්ගොති දුච්චො හොති. තත්ථ පරිච්චාග
 වොස්සග්ගොති මධස්සනා. සා හි තදබ්බවසෙන කිලෙසෙ
 ච බනෙබ්බ ච වොස්සරති. පක්ඛන්ධනවොස්සග්ගොති මග්ගො.
 සො හි නිබ්බානං ආරම්භණො පක්ඛන්ධති. ඵ්හිපි වා කාර
 භේනි සො වොස්සග්ගොයෙව සමුච්චේදවසෙන සබ්බන්ධා
 නං කිලෙසානව වොස්සරනනො නිබ්බානෙ ච පක්ඛන්ධන
 නො. තස්මා කිලෙසෙ ච බනෙබ්බ ච පරිච්චරතිති පරිච්චාග
 වොස්සග්ගො. නිරෝධෙ නිබ්බානධාතුයා විත්තං පක්ඛඤ්ඤාති
 පක්ඛන්ධනවොස්සග්ගොති උභයමෙතං ඔග්ගෙන සමෙති.
 තදුභයසමඛිති ධුගලො ඉමාය පටිනිස්සග්ගානුපස්සනාය
 සමනතාගතනො පටිනිස්සග්ගානුපස්සි නාම හොති. නං
 සන්ධාය වුත්තං පටිනිස්සග්ගානුපස්සිති. න ච කිචි ලොකෙ
 උපාදිසති කිචි එකමිදි සංඛාරගතං තණ්හාවසෙන න උපාදි
 යති න ගණ්හති න පරාමසති; අනුපාදියං න පටිනිස්සතිති
 අගණ්හනො තණ්හාපරිනස්සනාය න පරිනස්සති; පච්ච
 නනංසෙව පටිනිබ්බාසනීති සයමෙව කිලෙසපරිනිබ්බානෙන
 පරිනිබ්බායති; බිණ්ණ ජාතීති ආදිනා පනස්ස පච්චේකකනා
 දස්සිතා; ඉති භගවා සත්තස්ස දෙවානම්ඤස්ස සංඛින්නෙන
 බිණ්ණසමස්ස දුබ්බභාගපටිපදං දුච්චනො සලලහ්ඤාං කත්වා සං
 බින්නෙනෙව බිත්ථං කපේසි.

අද්දිසෙ නිසින්නො හොතිති අනන්තරෙ කුට්ඨාසෙ නිසි
 නො හොති; අභිසමමච්චාති සුභේන අභිසමාගන්ත්වා;
 ජාතීත්වා අනො. ඉදං වුත්තං හොති කිනත්තුවො එස
 ජාතීත්වා අනුමොදි උදුහු අජාතීත්වා සිසං වාලෙසිති.
 තස්මා පනස්ස එවමහොසි—ථෙරො කීර න භගවනො පඤ්ඤා
 මිස්සර්නසද්දං අසොසි. සත්තස්ස පභද්දෙවරෙඤ්ඤා එව

මෙතං භගවා එවමෙතං සුගතානි අනුමොදනසද්ධං අසොසාසි සකෙකා කිර දෙවරාජා මහතා සද්දාන අනුමොදි. අථ කසමා න භගවතො සද්ධං අසොසාසිත්? යථාපරිසුඤ්ඤාපකතතා. බුඩ්ධානං හි බමමං කථෙන්නානං එකාබ්බාය චක්කවාලපරිසරනනායපි පරිසාය සද්දො සුගති පරිසරනං පන ඤාතො අභිතුප්පන්නමපි බහිඛා න නිප්පරති කසමා? එවරුපාදෙධුරකථා මා නිප්පකා අගමාසිත්—තද්ද ච භගවා මහාරභොතු පාසාදෙ සංගාරතනමයෙ කුටිගාරෙ සරිතබ්බමන් නිසිනොහොති. තත්ථ දක්ඛණ්ණපසො සාරස්සනං නිරසා ච සන කුට්ඨාසාරං වාමපසො මහාමොග්ගලානාසා අනතරෙ ජිද්දව්වරොකාසො නත්ථි. තස්මා ථෙරො න භගවතො සද්ධං අසොසාසි සකෙකෙසෙව අසොසාසිති. පමඞි කුට්ඨසංගතීති පමඞිතිකානං තුරියානං පමඞි සතෙහි; පමඞිකං තුරියං නාම ආතතං විතතා ආතතවිතතං සුසිරං සණ්ණති ඉමෙහි පමඞි සමන්නාගතං. තත්ථ ආතතං නාම චමමාවනබෙද්ධ* හෙරියාදිසු එකතලතුරියං. විතතං නාම උභයතලං. ආතත විතතං නාම තනතිබ්බපණ්ණවාදි සුසිරං වංසාදි සණ්ණං සමමොදි. සමප්පිනොති උපගතො; සමප්පිනුපනොති තස්සෙව චෙච්චනා; පටිමාසෙතිහි සමප්පතීං අනුභවතොතා තතො ඉක්ඛාති වාරෙති; ඉදං වුත්තං හොති පරිවාරෙත්වා පඤ්චානෙහි පමඞි තුරියසතෙහි සමානාගතො සුඤ්ඤා දිබ්බසමප්පතීං අනුභොතිති. පටිපණ්ණාසෙත්වාති අපනෙත්වා නිසාද්දාති කාරාපෙත්වාති අත්තො. යථෙව හි ඉද්දාති සමා රාජාගො ගුහාදිති යං හිත්ඤ්ඤා දිස්වා අසුකො නාම අයෙසා ආගමන්ති තාතා මා ගායථ මා වාදෙථ මා නාට්ඨාති නාටකාති පටිවිනෙන්නි සකෙකාපි ථෙරං දිස්වා එවමකාසි. චිරස්සං ඛො මාසිකො හොලොන ඉමං පටිපාසමනාසිති එවරුපං ලොකෙ පකති යාපි සමුද්ගාරවචනමපි හොති. ලොකියා හි චිරස්සං ආතතමපි අනාගතපුබ්බමපි මනාපජාතියං ආතතං දිස්වා කුතො භාගං ආතතො චිරස්සං භවං ආතතො කථං තෙ ඉධාගමනමග්ගො සුභොති කිං මග්ගමුලනාසිති ආදිති වදන්ති. අයං පන ආතතපුබ්බතතායෙව එවමාග. ථෙරො හි කාලෙන කාලං දෙවචාරකං ගව්ඡන්තෙව. තත්ථ පරියාපමකාසිති වාරං අකාසි සද්දං ඉධාගමනාසාති යො අයං ඉධාගමනාය වාරො තං චිරස්සං අකාසිත් වුත්තං; ඉදමාසකං සෙසංගතනාති යොජනිකං මණ්ඩලලකං පසුසුපෙත්වා එවමාග. බහුකිම්මා බහුකරණිකාති එත්ථ යෙසං බහුති කිම්මාති තෙ බහුකිම්මා;

බිඳුකරණීයාගේ නියෝග වෙළුමකි. අපේක්ෂා සහතික කරණු
 මෙකීයාගේ සහකරු කරණීයමෙකියා මතු නිසා. දෙවනාං
 කරණීයං පන බිඳු පටිච්ඡේදනා පටිච්ඡේදනා කප්පාදනාදියානාම
 දිනං අනාය අධික සහකාර සහතික ප්‍රජාපති නිසා. නිස
 මෙකේනා ආගම අපි ම දෙවනාං සම පාටිතිංසානා කරණීයෙ
 නාගී දෙවනාං ගී සිතා පුනත. ම අලංක නිබ්බන්ධන නිසා පාදපර
 වාරිකා ඉන්ද්‍රියො සහනෙ නිබ්බන්ධන නිසා. නාසං මෙකේනා පසා
 බනාකාරිකා දෙවනා සහනං පටිච්ඡේදනා නිබ්බන්ධන නිසා.
 වේදනාපටිච්චකරා අනෙකා විමානෙ නිබ්බන්ධන නිසා. තෙසං
 අනාය අධිකරණං නිසා. යෙ ව පන සිමන්තර නිබ්බන්ධන
 නිසා තෙ මම සහකාර නව සහකාරා නිවේදනං අසනෙකා
 නාග අධික කරොති. සහකාර දෙවනාංසානං පුළුන්ති යො
 යසා විමානං ආසන්නතරං නසා සහකාරෙ නිවේදන. සවේපි
 සමධිකානෙ ගොනති යසා විමානං මලොකෙනෙකා සිතො
 නසා සහකාරෙ නිවේදන. සවේ එකමිති න මලොකෙනෙ නිසා
 උභිතො කලහපවේදනං අනතනො සහකාර කරොති.
 ඉදං සහකාර දෙවනාංසෙව නාපතිංසානං කරණීයෙනාගී
 ආගම. අපි වසා එවරුපං කිලාකිවමිති කරණීයමෙව. සං
 නො බිඳුමෙව අනන්තරායනිති යං අනතකං සිසාමෙව අනත
 කාරෙ රුපනං විය නි දියුරු; ඉමිතා නාගං ගොනත නං
 පසානවසායනං සලලකෙකිමිති දිවෙති. ථෙරො කසමා
 නුබො අයං යකොගා අසලලකෙකිමිති දිවෙති පසෙක
 පරිනර්තිති ආපරේකනො දෙවනා නාම මහාමුලනාගොනති
 පවරිකෙති ආරමමෙකෙති නිමමිතිමෙකෙති අනත නාගොනත
 ගොනතාපමිති පිතාපිතතාපමිති න පනනති. ඉබ කපං එනි
 න මුසානතිති අසුසුසි. කෙමි පනානු ථෙරො එතසා ගරු
 තාපතිකො තසමා ඉදුනෙව ලොකෙ අනතපුගලයා සහති
 කෙ පසාන උගතගෙකො අගතො ඉදුනෙව නාපකානං
 අනතරං පටිච්ඡේදනා එවං ථෙරො තරේකයාගී හගෙන එව
 මානාගී. එවං පන කොහසුසු නාම ගොති. අරියසාපක
 යා ව කොහසුසු නාම නිසා තසමා මුලනාගොනෙව
 සලලකෙකිමිති පෙදිතබො. උපරි කසමා සලලකෙකිමිති?
 ථෙරො තසා සොමනසාසංවේකං පනොනා තමං නිගර.
 තසමා සලලකෙකිමි. ඉදුනි සකෙකා පුබ්බ අනතනා එකං
 කතකාරණං ථෙරයා ආරොචෙතං ගුණසුඛනති ආදිමාග.
 තනි සමුසමුලෙකාගී සහතිපතිතො රාසිගුණො; අසුපා
 සරාසිනිසුති අසුපා පරාජයං පාපුණිංසු; කදු පන තෙ පරාජි
 තාගී සහකාර නිබ්බන්ධනාලෙ සකෙකා කිර අනන්තරෙ

අත්තභාවෙ මගධරට්ඨ මවලභාමෙ මකො නාම මාණ්ඩො
 අභොති පණ්ඩිතො ව්‍යානො බොධිසත්තස්‍ය චරිතා විශස්‍ය
 චරිතා අභොති. සො තෙනාතිංස පුරිසෙ ගගෙත්වා කලාශං
 අකාසී එකදිවසං අත්තං නාම පඤ්ඤාය උපපරිත්තං නාම
 මඤ්ඤා මහාපතස්‍ය සංගිතතිතට්ඨානො නවචරං උභතො
 අපබ්බතියා නං ධානං රජාණීයං අකාසී. පුන නනෙව මණ්ඩපං
 කාරෙසී පුන ගච්ඡන්තො කාලෙ සාලං කාරෙසී. ගාමකො
 ච නිකම්භියා ගාමිකමිති අබ්බොජනමිති නිකාමිකමිති යොජන
 මිති විවරියා තෙඤ්ඤා සභායෙහි සභිං චිසමං සමං අකාසී. තෙ
 සබ්බෙපි එකච්ඡන්දා නඤ්ඤා සෙත්තන්තට්ඨානොසු සෙත්තං
 මණ්ඩපසාලාපොකාකරණී මාලාගච්ඡරොපභාදිතං පුත්තට්ඨා
 නොසු මණ්ඩපාදිති කරොන්තා බහුං පුඤ්ඤමනංසු.

මකො සත්තචතපදාති පුරෙත්වා කාශස්‍ය හෙදා සභිං සභා
 යෙහි තාවතිංසභවණො නිබ්බන්ති—තස්මිං කාලෙ අසුරග
 ණො තාවතිංසභවණො පට්ඨසති. සබ්බො දෙවානං සමානා
 සුකා සමානචණ්ණොව භොන්ති. තෙ සක්කං සපරිසං දිස්වා
 අබ්බුතා නිබ්බන්තා නවකදෙවපුත්තා ආනතාති මහාපානං
 සංජිහිංසු. සංකතා දෙවපුත්තානං සඤ්ඤං අදාසී අමෙහති
 කුසලං කරොන්තති න පරෙහි සභිං සාධාරණං කතං
 තුමෙහ ගණ්ඩපානං මා පිට්ඨ පිනමන්තමෙව කරොථාති.
 තෙ තථා අකංසු. බාලා අසුරා ගණ්ඩපානං පිට්ඨවා මත්තා
 නිද්දං ඔක්කමංසු. සකෙතා දෙවානං සඤ්ඤං දත්වා තෙ
 පාදෙසු ගාහාපෙත්වා සිනෙරුපපාතෙ ඛපාපෙසී. සිනෙරුස්‍යහි
 හෙට්ඨමනලො අසුරගචනං නාම අත් තාවතිංසදෙව
 ලොකපමාණමෙව—තඤ්ඤා අසුරා වසන්ති. තෙසං චිත්තපාටිත්‍රි
 නාම රුකෙතා අත්. තෙ තස්‍ය පුට්ඨකාලෙ ජාතන්ති
 තාවතිංසො සකෙතන ච්ඡතා මසන්ති තෙ ගණ්ඩං නන්ති
 වත්වා සිනෙරුං පරිහරමානා දෙවෙ වරෙව වම්භකපාදතො
 වම්භකමහාකා චිස අභිදාසිංසු. තං කාලෙන දෙවා ජිනන්ති
 කාලෙන අසුරා යදා දෙවානං ජයො භොති අසුරෙ යාපසමුද්දා
 පිට්ඨා අනුබන්ධන්ති. යදා අසුරානං ජයො භොති දෙවෙ
 යාපවෙදිකාපාදා අනුබන්ධන්ති. තස්මිං පන සබ්බාමෙ දෙවා
 නං ජයො අභොසී. දෙවා අසුරෙ යාපසමුද්දාපිට්ඨා අනු
 බන්ධංසු. සකෙතා අසුරෙ පලාපෙත්වා පචස්‍ය ධානංසු ආර
 ක්කං දාපෙසී. එං ආරක්කං දත්වා වෙදිගපාදෙ චරිතස්‍ය
 ඉඤ්ජපමාණො ධිපෙසී. අසුරා කාලෙන කාලං උච්ඡන්තා
 තා පටිමායො දිස්වා සකෙතා අපමන්තො නට්ඨන්ති තො
 පටිභිවන්තන්ති, පටිමායිකාණොති මාලාගඤ්ඤාදිකමෙකාරි

කායො; වෙස්සටණො ව මහාරාජාති සො කීර සකකාසස වුලු
 හො බලවත්ඥාසාසිකො තසමා සකකානි සසිං අගමාසි. පුර
 කබ්බොති පරතො කන්ධාච; පවිසිංසුති පවිසිත්වා පත උපධිසි
 පිහිනාති වාගති කන්ධා ඔලොකකමානා අධිංසු ඉදමි මාරිස
 මොග්ගාදාන චේරයනන සස පාසාදසස රාමණියසකං පසස
 සුවණ්ණන්තමෙහ පසස රජතන්තමෙහ මණ්ථමෙහ පවාලථ
 මෙහ ලොහිතඛනථමෙහ මසාරගලුන්තමෙහ සතතරතනන්
 මෙහ තෙසංයෙව සුවණ්ණාදිමයෙ සවතෙ වාලුරුපකාති
 පසසාති එවං ථමෙහපනනියො ආදිං කන්ධා රාමණියසකං
 දසෙසනොනා එවමාහංසු සඨා නං පුබ්බෙ කතපුසුසුසසාති යථා
 පුබ්බෙකතපුසුසුසස උපතොනධිනොන සොතිතනනං එව
 මෙව සොතනිති අනො. අතිබාලිහං බො අසං ඝණකා* එවං
 පමනොනා විහරතිති අනනොනො පාසාදෙ නාවකපරිවාරෙන
 සමපනනියායෙන අතිවිසමනොනා; ඉබාහිසංඛාරං අහිසංඛාසිති
 ඉබං අකාසි; ආපොකසිණං සමාපජ්ජන්තා පාසාදෙන පතිට්ඨි
 තොකාසං ඔදකං හොතුති අධිධාය පාසාදකණ්ණිකෙ පාද
 ඛනුධිකෙන පහරි සො පාසාදෙ යථා නාම උදකපිට්ඨසිපිත
 පහනුබ්බට්ඨිං අඛනුලියා පහවං අපරපරං කමපති වලුති
 න සනතිසිති එවමෙව සංකමසි සමපකමසි සමපවෙසි ථමෙවාවලු
 සඛසාවකණ්ණිකගොපාණසිආදිති කරකරාති සද්දං මුළුනො
 නි පතිතුං විස ආරඛාති. තෙන වුතනං සංකමසි සමප
 කමසි සමපවෙසිති. අවසරිකිහනවිනොපානාති අහො
 අවසරියං අහො අබ්බුතනති අනො; එවං සජාතඅවසරියබ්බු
 නා තෙ සජාතනුට්ඨිනො අහෙසුං. උප්පනනබලවසොම
 නසසා, සංවිග්ගනති උබ්බිගං; වලිතං. ලොමහට්ඨිපානනති
 ජතලොමහංසං; කමනසිත්තියං ධිපිතමණිනායදනොති
 විස උබ්බගෙහි ලොමෙහි ආකිණ්ණසරිරනති අනො. ලොමහං
 සො නාමෙස සොමනසෙසථ හොති දෙමනසෙසපි ඉබ පත
 සොමනසෙසන ජානො චේරෙපි සකකං සොමනසසංචෙ
 ගෙන සංචෙපෙතුං තං පාරහාරියමකාසි. තසමා සොමන
 සසසංචෙගෙන සංවිග්ගහට්ඨිපහට්ඨිං විදිත්වාති අනො.

ඉබාහං මාදිසාති ඉදුතිසස යසමා චේරෙන සොමනසසසං
 චෙගං ජනසන්ධා තමං විචොදිතං තසමා සලලකොත්වා එව
 මාහ. එසො නු හෙ මාදිස සො හගමා සසසාති මාරිස නුං
 කුහං ගහොසග පුරොත මයහං සතපුසනතිකනති චදෙසි.
 ඉමසමං දෙවලප්‍රොකෙ ඵකපාදකෙන වය නුට්ඨසි. යං නුං චචං
 චදෙසි. ඵසො නු හෙ සො සන්ධාති සුච්ඡංසු. සමුනමමාදි

* අසං යකොවා.

මෙ සොති එත්ති කිවාපි ථෙරො අනකාරියො අභිනිහාරසමප
නොනා අග්ගසාවකො සනෙකා අගාරිකො මග්ගබ්බමචරියව
සෙන පන තෙ බ්බමචාරිනො භොගති තස්මා එවමාග—
අහො භුත භෙසො භතවා සත්ථාති සබ්බමචාරිකාව දෙන එවං
මහිචිකොති සත්ථා ඉතිපාරිහාරියදස්සනෙ ජාතාහිරාසා
හුත්වා එවමාගංසු. අසසකාරස්සාති පසසකාසසකාරස්සා;
සනෙකා හි පසසකානං අසසකාරො. සෙසං සබ්බත් පාකව
මෙව. දෙසනං පන භතවා යථානුසන්ධිනාව නිට්ඨාපෙසීති.

වුලලනණ්ණාසංඛසං සන්තමා.

— 00 —

එවමෙමසුනාති මහානණ්ණාසංඛසංසුන්තං; තත්ති දිට්ඨිසක
නති අලගද්දසුනෙන ලභිමන්තං දිට්ඨිනතනති වුන්තං. ඉධ
සස්සතදිට්ඨි. සො ව භික්ඛු බ්බසසුතො. අයං අප්පසසුතො
ජාතකතාණ්ණො. භගවංගං ජාතකං කථෙත්වා අහං
භික්ඛවෙ තෙන සමයො චෙස්සානගෙ අහොසිං මහොස
බො චිට්ඨපණ්ණිතො සෙනකපණ්ණිතො මහාජනකො
රජා අහොසිති සමොධානෙනං සුණ්ඨි. අථස්ස එතද
භොසි ඉමෙ රුපපෙදනාසසසුසබ්බාග තත්ති තත්ථෙව තීරු
ජකනති චික්ඛුණං පන ඉධලොකතො පරලොකං පරලො
කංතො ඉධලොකං සංඛාවති සංසරතිති සස්සතදස්සනං
උප්පන්නං. තෙනාහ තදෙවිදං චික්ඛුණං සංඛාවති සංසරති
අනසසුනති. සමමාසමුබ්බෙන පන චික්ඛුණං පච්චය
සමහවං සති පච්චයෙ උප්පජ්ජති චිතා පච්චයා තත්ති චික්ඛු
ණස්ස සමහවොති වුන්තං. තස්මා අයං බුබුදුන අකරිතං
කථෙති. ජිනවකෙක පහාරං දෙති චෙසාරජ්ජුණං පටි
බාහති සොතුකාමජනං චික්ඛංවාදෙති අරියපථෙ තීරියං පති
ත්වා මහාජනය් අභිතාය දුක්ඛාය පටිපන්නො. යථා නාම
රසෙසු රජෙ මහාවොගෙ උප්පජ්ජමානො මහාජනය්
අභිතාය දුක්ඛාය උප්පජ්ජති එවං ජිනසාසනෙ වොගෙ හුත්වා
මහාජනය් අභිතාය දුක්ඛාය උප්පන්නොති චෙදිතබ්බො.
සම්බලලා හික්ඛුති ජාපදවාසිතො පිණ්ඩපාරිකාහික්ඛු; භෙදානු
සංකම්පුති අයං පරිසං ලභිත්වා සාසනමිදං අන්තරධාපෙය්
යාවපකං න ලභති තාවදෙව නං දිට්ඨිතො චිචෙවෙමාති
සුතට්ඨානතොයෙව අථත්වා අතිසීදිත්වා උපසංකම්පු.
කතමං කං සාති වික්ඛුණනති සාති * තං චික්ඛුණං සන්ධා
ය වදෙසි කතමං තං චික්ඛුණනති; ඤායං භගො වදෙ
වෙදෙසො තත්ති තත්ති කලාණ්ණපාපකානං කම්මානං විපාකං.

* සාසිත.

සපිසංචෙදෙතිති හතොන යො අයං චදෙති චෙදිතති යො වායං තභිං තභිං කුසලාකුසලකම්මානං ඵ්පාකං පච්චක්ඛුණොති ඉදං නං හතොන විඤ්ඤාණං යමහං සන්ධාය චදෙමිති; කාසස භු ඛො නාමාති කසස ඛත්තියසස වා බ්‍රාහ්මණසස වා දෙසසසුද්දගහට්ඨපබ්බජිතදෙවමක්ඛුසානං වා අඤ්ඤාතරසස; අඨ ඛො හගචා හික්ඛු ආමංගනසීති කසමා අමනෙතසි? සාරිසස-කිර එවං අහොසි. “සඤ්ඤා මං මොසපුරිසොති චදති න ච මොසපුරිසොති චුත්තමනෙතනෙව මග්ගඵලානං උපනීසසයො ජනොතා හොති අතිලුහුකො නං මොසපුරිස බාහුලයා අවනෙතාති එවං චුත්තො උපසෙනානේරොපි අපරහාගෙ සචෙතොතා වායමනොතා අභිඤ්ඤා සච්ඡිකාසි අගමපි මිරිසං පග්ගණ්ණිකා මග්ගඵලාති සච්ඡිකරසාමි”ති. අථ සස හගචා ජනනපච්චයො අයං සාසනෙ අවිරුලුතිධමෙමාති දසෙසනොතා භික්ඛු අමනෙතසි. උසමිකපනාති අදි ගෙට්ඨා චුත්තාධිපායමෙව. අඨ ඛො හගචාති අගමපි පාථගෙකොතා අනුසන්ධි. සාරිසස-කිර එතදහොසි “හගචා මග්ගං මග්ගඵලානං උපනීසසයො නන්ති චදති කිං සකකා උපනීසසයෙ අසති කාතුං නති තථාගතා සඋපනීසසයෙසෙව ධමමං දෙසෙනති යසස කසසච්ඡි දෙසෙනතිගෙව අහං බ්‍රහ්මසා සන්තිකා සුගතො වාදං ලභිතා සමපතතුපගං කුසලං කරසාමි”ති. අථ සස හගචා නාහං මොසපුරිස තුග්ගං ඔවාදං වා අනුසාසතිං වා දෙමිති සුගතොවාදං පටිපපසමෙහගොතා ඉමං දෙසනං ආරභි. තසසනො ගෙට්ඨා චුත්තනගෙතෙව චෙදිතබ්බො. ඉදුති පරිසාය ලභිං සොබෙනොතා ඉධාහං භික්ඛු පටිපුච්ඡිසාමිති අදිමාහ. තමපි ගෙට්ඨා චුත්තනගෙතෙව චෙදිතබ්බං—

සාතිබණ්ඩං නිට්ඨිතං—

ඉදුති විඤ්ඤාණසා සප්පච්චයභාවං දසෙසතුං සං සදෙව භික්ඛුවෙති අදිමාහ. තත්ථ මනච සපිච්ච ධමෙම වාති සභාව ජනෙන හචබ්බමනච තෙහුමකධමෙම ච පටිච්ච; කට්ඨච සපිච්චාති අදි ඔපමමදසසනන්ති චුත්තං. තෙන කිං දිපෙති වාරසංකන්තියා අභාවං. යථා හි කට්ඨං පටිච්ච ජලමානො අගති උපාදුනපච්චයෙ සතිසෙව ජලති තසමිං අසති පච්චය චෙකලෙලන තනෙව වූපසමමති න සකප්පිකාදිති සංකමිතා සකප්පිකාගතිති අදිසඛං ගවජති. එවමෙවං චක්ඛුව පටිච්ච රූපෙ ව උප්පන්නා විඤ්ඤාණං තසමිං වාරෙ චක්ඛුරූප ආලොකමනාසිකාරසංඛාතෙ පච්චයමති සතිගෙව උප්පජ්ජති තසමිං අසති පච්චයචෙකලෙලන තනෙව නිරුජ්ඣති. න සොතාදිති සංකමිතා සොතවිඤ්ඤාණන්ති අදි සංඛං ගවජති.

එසන්තො සබ්බවාරොසු. ඉති භගවා නාහං වික්ඛැණුණපච්ඡ
 තෙත වාරසංකතතිමත්තං චදුමි අයං පන සාතිමොසපුරිසො
 භවසංකතතිං චදුතිති සාතිං නිග්ගහෙසි. එවං වික්ඛැණුණ
 ස්ස සප්පව්වයභාවං දසෙස්සවා ඉදුනි පචනනමපි බන්ධා
 නං සප්පව්වයභාවං දසෙස්සනොනා භූතමිදන්ති ආදිමාහ. තත්ථ
 භූතමිදන්ති ඉදං බන්ධපචකං ජාතං භූතං නිබ්බන්තං
 තුමෙහ පිතං භූතමිදන්ති භික්ඛවෙ පස්සරාති. නදුභාරසමි
 භවන්ති තං පනෙතං බන්ධපචකං ආභාරසමභවං පච්චය
 සමභවං සති පච්චයෙ උප්පජ්ජතිති එවං පස්සරාති පුච්ඡති;
 නදුභාරනිරෝධාති තස්ස පච්චයස්ස නිරෝධා; භූතමිදං නොස්
 සුති භූතං නු බො ඉදං නනු බො භූතන්ති; නදුභාරසමිභවං
 නොස්සුති තං පනෙතං භූතං බන්ධපචකං පච්චයසමභවං
 නුබො නනු බොති; නදුභාරනිරෝධාති තස්ස පච්චයස්ස
 නිරෝධා; නිරෝධබ්බමං නොස්සුති නිරෝධබ්බමං නුබො නනු
 බොති; සමමප්පඤ්ඤාස සස්සනොති ඉදං බන්ධපචකං ජාතං
 භූතං නිබ්බන්තන්ති යථාවසරස * ලක්ඛණතො විපස්සනාප
 ඤ්ඤාය සමමාපස්සන්තස්ස; සමමප්පඤ්ඤාස සුදිට්ඨන්ති චුත්තන
 ගෙනෙව විපස්සනාපඤ්ඤාය සුච්ඡිදිට්ඨං; එවං ගෙ ගෙ තං තං
 පුච්ඡං සලලකෙබ්බුං තෙසං තෙසං පටිඤ්ඤං ගණ්හනොනාපච
 න්තං බන්ධානං සප්පව්වයභාවං දසෙස්සි ඉදුනි යාය පඤ්ඤාය
 තෙති තං සප්පව්වයං සතිරෝධං බන්ධපචකං සුදිට්ඨං තත්ථ
 නිත්තණ්හභාවං පුච්ඡනො ඉමවෙ තුමෙහති ආදිමාහ. තත්ථ
 දිඤ්ඤාති විපස්සනාසමමාදිට්ඨං; සභාවදස්සනෙන පටිසුඛං;
 පච්චයදස්සනෙන පටිසොදානං. අල්ලිසෙඨාති තණ්හාදිට්ඨිති
 අලලිසිත්වා විහරෙය්‍යරාති; කෙලාසෙඨාති තණ්හාදිට්ඨිති කිල
 මානා විහරෙය්‍යරාති; බන්ධාසෙඨාති බන්ධං විස ඉච්ඡන්තා
 ගෙධං ආපජ්ජෙය්‍යරා; මමාසෙඨාති තණ්හාදිට්ඨිමමත්තං උප්පා
 දෙය්‍යරා; නිසර්ණන්ධාස නො ගහණන්ධාසාති යො සො මයා
 චතුරෙසනිසර්ණන්ධාය කුල්ලපමො බමෙමා දෙසිතො නො
 නික්කන්තිවසෙන ගහණන්ධාය අපිනු තං තුමෙහ ආරානෙ
 ය්‍යරාති. විපරියායෙන සුක්කපකෙබ්බා වෙදිතබ්බො.

ඉදුනි තෙසං බන්ධානං පච්චයං දසෙස්සනො මනනායො
 මෙ භික්ඛවෙ ආභාරාති ආදිමාහ. තං චුත්තන්තමෙව. යථා
 පන එකො ඉමං ජානාසීති චුත්තො න කෙවලං ඉමං මාතර
 මපිස්ස ජානාමි මාතුයා මාතරමපිති එවං පචෙණිවසෙන
 ජානනො සුච්ඡි ජානාති නාම-එවමෙව භගවා න කෙවලං
 බන්ධමත්තමෙව ජානාති බන්ධානං පච්චයමපි තෙසෙව පච්ච

යානං පච්චයං තෙසමපිපච්චයානං පච්චයනති එවං සබ්බං පච්චයපරමපරං ජානාති. සො තං බ්බබ්බලං දීපෙනෙතා ඉදුති පච්චයපරමපරං දසෙය්‍යං ඉමෙ ච බො භික්ඛවෙ චත්තාරො ආහාරති ආදිමාහ නමපි වුත්තත්මෙව ඉති බො භික්ඛවෙ අවිජ්ජාපච්චයා සංඛාරා-සෙ-දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස සමුදයො හොතිති එත්ථ පන පටිච්චසමුප්පාදකථා විජාරෙනබ්බා භවෙය්‍ය සා විසුඛිමග්ගෙ විජාරිතායෙව-ඉමස්මි. සති ඉදං හොතිති ඉමස්මිං අවිජ්ජාදිකෙ පච්චයෙ සති සංඛාරදිකං ඵලං හොති. ඉමස්සුප්පාද ඉදං උපසස්සතිති ඉමස්ස අවිජ්ජාදිකස්ස පච්චයස්ස උප්පාද ඉදං සංඛාරාදිකං ඵලං උප්පජ්ජති; තෙනෙවාහ-සද්දිං අවිජ්ජා පච්චයා සංඛාරා-සෙ-සමුදයො හොතිති එවං චට්ටං දසෙය්‍යං ඉදුති. විචට්ටං දසෙය්‍යෙනා අවිජ්ජාසමුප්පාද අසංස විරාගනිවොධාති ආදිමාහ. තත්ථ අවිජ්ජායත්තෙව්‍යාති අවිජ්ජාය එව තු; අසංසවිරාගනිවොධාති විරාගසංඛාතෙන මග්ගෙන අසංසනිවොධා; සංඛාරනිවොධොති සංඛාරානං අනුප්පාද නිවොධො හොති; එවං නිරුඛානං පන සංඛාරානං නිරොධො විඤ්ඤාණං විඤ්ඤාණදිනම නිරොධො නාමරූපාදිති නෙව හො නතිති දසෙය්‍යං සංඛාරනිරොධො විඤ්ඤාණනිරොධොති ආදිං චට්ටා † එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස නිරොධො හොතිති වුත්තං. තත්ථ කෙවලස්සාති සත්තලස්ස සුඛස්ස වා; සත්තවර්ගිතස්සාති අත්තො දුක්ඛක්ඛන්ධස්සාති දුක්ඛරාහිස්ස; නිරොධො හොතිති අනුප්පාදෙ හොති; ඉමස්මිං අසතිති ආදි වුත්තපටිපක්ඛනයෙන වෙදිතබ්බං. එවං චට්ටිචට්ටං කථෙතා ඉදුති ඉමං වාදසංඛතපච්චයචට්ටං සහවිපස්සනා ඤාණෙන මග්ගෙන ජානනස්ස යා පටිබාලනා පන්යති තස්සා අභාවං පුළුච්ඡෙනා අපිච්ඡා තුමගෙ භික්ඛවෙති ආදිමාහ. තත්ථ එවං ජානනාති එවං සහවිපස්සනෙන මග්ගෙන ජානනා; එවං සස්සනාති තස්සෙව වෙච්චනං; සුඛස්සනනති පුරිමකො ට්ඨාසං; අතිතාති බන්ධවාතූආසන්නානාති අත්තො සම්බාවෙ ස්වාථාති තණ්හාදිට්ඨිවසෙන පටිබාලෙය්‍යත්ථ; සෙසං සබ්බා සචසුත්තෙ විජාරිතමෙව-ඉදුති තෙසං තත්ථ නිච්චලභාවං පුළුච්ඡෙනා අපිච්ඡා තුමගෙ භික්ඛවෙ එවං ජානනා එවං පස්සනා එවං වදෙය්‍යත්ථ සත්තා නො ගරුති ආදිමාහ. තත්ථ ගරුති භාරිකො; අකාමා අනුචතතිතබ්බො. සමණොති බුඬ සමණෝ; අඤ්ඤං සංචාරං උද්දිසෙය්‍යාථාති අයං සත්තා අමනා කං නිච්චං සාධෙතං න සත්තොතිති අපිච්ඡා එවං සඤ්ඤානො භුත්වා අඤ්ඤං බාහිරකං සත්තාරං උද්දිසෙය්‍යත්ථාති; පුද්ගලමණි

බ්‍රාහ්මණයන්හි පුද්ගලයන්හි ජාතියමණනවෙව බ්‍රාහ්මණනව;
වකතුකුහලමකලානිති වතසමාදානාති ව දිට්ඨිකුතුහලානිව;
දිට්ඨිසුතමුතමකලානි ව. සාරනො පව්වාගවේශයාථාති
එතාති සාරනති එවං සඤ්ඤනො හුත්වා පටිභතවේශයාථ;
එවං නිසාධානිති පුන ගණේශයාථාති අනො. සාමං ඤාන
නති සයං ඤාණෙන ඤාතං; සාමං දිට්ඨිනති සයං පඤ්ඤවකු
නා දිට්ඨං; සාමං විදිතාති සං විතාචිතං පාකවං කතං;
උපනිකා බ්‍රොමෙ නුමිහෙති මයා හිකාවෙ තුමෙහ ඉමිනා
සන්ධිකාදිසභාවෙන ධමෙමන නිබ්බානං උපනිතා; පාපි
තාති අනො සන්ධිකානාති අදිනං අනො විසුච්ඡිමයෙන
විතාරිතො; ඉදංමනං පටිච්ච වුත්තනති එතං වචනං ඉදං
තුමෙහති සාමඤ්ඤනාදිසභාවං පටිච්ච වුත්තං.

නිණ්ණං බො පන හිකාවෙති කසමා ආරභ් ? නත්තු හෙට්ඨා
වට්ඨිවට්ඨිවසෙන දෙසනා මන්තං පාපිතාති ? අම පාපිතා.
අයං පන පාපිච්ඡෙකා අනුසන්ධි අයං හි ලොකසන්ධිවාසො
පටිසන්ධිසම්මුලොකා* තදස්ස සමෙමාහට්ඨානං වඩංසෙත්වා
පාකවං කරසසාමිති ඉදං දෙසනං ආරභි. අපි ව වට්ඨමුලං
අපිත්ථා වට්ඨමුලං බුදුප්පාදො ඉති වට්ඨමුලං අපිත්ථං
වට්ඨමුලං බුදුප්පාදං දසෙත්වාපි පුන එකචාරං වට්ඨිවට්ඨි
වසෙන දෙසනං මන්තං පාපෙසසාමිතිපි ඉමං දෙසනං
ආරභි. තත්ථ සන්තිසානාති සමොධානෙන පිණ්ඩභාවෙන;
ගම්භස්සාති ගබ්භ නිබ්බන්තනසත්තංසත්තස්ස; ඕකනන්ති
භොගිති නිබ්බන්ති භොගි; කත්ථි හි ගබ්භාති මාතුකුච්ඡි
වුත්තා යථාහ—

“ගමෙකරනතිං පඨමං ගබ්භ වසති මාණවො

අබ්භවිතොව සයති සභවස් න නිවන්තති”ති.

කත්ථි ගබ්භ නිබ්බන්තනසත්තං—යථාහ. “යථා බො පනා
නාද අඤ්ඤ ඉත්ථා නව වාදස වා මාසෙ ගබ්භං කුච්ඡිනා
පරිහරිත්වා වජ්ජාසන්ති”ති ඉධ සන්තො අභිප්පෙතො. තං
සන්ධාය වුත්තං ගබ්භස්ස අවකාශනති භොගිති. ඉධාති ඉම
සමීං සත්තලොකෙ; මාතා ච උතුනි භොගිති ඉදං උතුසමයං
සන්ධාය වුත්තං. මාතුනාමස්ස කීර යස්මිං ඔකාසෙ දුරකො
නිබ්බන්තති තත්ථ මහත් ලොභිතපිලකා සන්ධිතිත්වා හිත්ථා
පශ්ඨරති. වතුටුං සුඛං භොගිති. විසුඛෙ වතුමති මාතාපිතුසු
එකචාරං සන්තප්පනෙසු යාවසන්තද්වසාති බ්‍රහ්මෙව
භොගි තස්මිං සමයෙ හත්ථාහවේශ්ඤානාදිනා අභතපරාම
සනෙතපි දුරකො නිබ්බන්තති යෙව. ගම්බ්‍රහ්මාති තත්තුපත
සන්තො; පටිච්චසංවිතො භොගිති න මාතාපිතුනං සන්තිපාතං

* පටිසන්ධිය. මුල්භො

ඔලොකයමානො සමිපෙ සීනොනාම හොති කමමයන්තය නතිතො පන එකො සන්තොනසමිං ඔකාසෙ නිබ්බන්තනකො හොතිති අයමෙත්ථ අබ්පායො. මහතා සංසයෙනාති අරොහා නුඛො හම්සාමි අහං පුත්තො වා මෙති එවං මහනෙත්ත ජීව තසංසයෙන; ලොභිකං සෙසං හික්ඛිවෙති තදු කිර මාතුලො හිතං තං ධාතං සමපන්නං සමපන්නං පුත්තසීනෙහෙන පණ්ඩරං හොති තස්මා එවමාහ. වඩ්ඪානන්ති ගාම දුරකානං කීලනකං බුද්ධකතඛලං; සඛිකා වුවවති දිග්ඛදණ්ඩකොත රසාදණ්ඩක පහරණිකීලා; මොක්ඛවිකන්ති සමපරිවන්තක කීලා ආකාසෙ දණ්ඩකං ගහෙත්වා භූමියං වාසීං සණ්ඨපෙත්වා හෙවුසාරිය භාවෙන පරිවන්තනකීලන්ති වුත්තං හොති. මිංගුලකං වුවවති. තාලපණ්ණාදිහි කතං වාතප්පහාරෙන පරිබ්බතන වත්තං. සන්තාළිකං වුවවති පණ්ණානාලිකාය වාලිකාදිති මිත්තනකීලකං රථකන්ති බුද්ධකරථං; ඛනුකමිථි බුද්ධකඛනුකමෙව; ඝාරජීවිති රතං උපාදෙති; බ්‍යාපජීවිති ව්‍යාපාදං උපාදෙති;

අනුපට්ඨිතකායසතිති කායෙ සති කායසති තං අනුපට්ඨි පෙත්වාති අත්ථො. සමිත්තවෙතසොති අතුසලථිතො; සක්ඛ සංගෙ සාසකාති එලසමාපත්තියං එතෙ නිරුජ්ඣන්ති තං න ජානාති නාබ්ගච්ඡතිති අත්ථො. අනුරොධවිරොධන්ති රහව දෙසව; අභිනඤ්ඤිති තණ්හාවසෙන අභිනඤ්ඤි; තණ්හාවසෙනෙව අහො සුඛන්ති ආදිති වදන්තො අභිවදන්ති; අපේක්ඛාසාස නිබ්බීති තණ්හාපේක්ඛාසායනෙන හිලිත්වා පරිනි ධිපෙත්වා ගණන්ති සුඛං වා අදුක්ඛම්සුඛං වා අභිනඤ්ඤ දුක්ඛං කථං අභිනඤ්ඤතිති? අහං දුක්ඛන්තො මම දුක්ඛන්ති ගණිතොනො අභිනඤ්ඤති නාම. උපපජ්ජති නිද්දිති තණ්හා උපපජ්ජති; නදුපාදුන්ති සා ව තණ්හා ගහණ්ටෙති උපාදු නං; තසසුපාදුතපවට්ඨා හවො * සමුදයො හොතිති ඉදං හගවතා පුත්ත එකචාරං විසන්තිසංඛෙපං පවට්ඨාකාරවට්ඨං දස්සිතං—

ඉදුනි ච්චට්ඨං දස්සෙතුං ඉධ භික්ඛවෙ තථාගතො ලොකෙ උපපජ්ජතිති ආදිමාහ. තත්ථ අප්පමාණවෙතසොති අප්පමාණං ලොකුත්තරං වෙතො අස්සාති අප්පමාණවෙතසො; මහා විත්තසමබ්බිති අත්ථො. ඉදං ඛො මෙ නුමිසෙ හික්ඛිවෙ සංඛි තෙනති කණිහාසංඛ්‍යවිමුත්තිං ඛායෙරථාති භික්ඛවෙ ඉමං සංඛි තෙනති දෙසිතං මඤ්ඤං තණ්හාසංඛ්‍යවිමුත්තිදෙසනං තුමෙහ නිවට්ඨකාලං ඛාරොයාථ මා පම්මුස්සෙය්‍යාථ; දෙසනා හි එත්ථ විමුත්තිපරලාභගෙතුතො විමුත්තිති වුත්තා. මහාකණිහා

ජාලනණ්ඩාසංඝාමපටිමුක්ඛනාන් නණ්ඩාච සංසිඛ්ඛනවේදන මහානණ්ඩාචුලං සංසරිතවේදන සංඝාටනති වූවෙති. ඉති ඉමසුමං මහානණ්ඩාචුලනණ්ඩාසංඝාවෙව ඉමං සාතිං භික්ඛුං කෝ. ධට්ඨනතං පටිමුක්ඛනං බාරෙථ. අනුපඵවේදිං අනෙතා ගතොති නං බාරෙය්‍යථාති අනේ. සෙසං සබ්බස්මිං උත්තා නස්මෙවාති.

මහානණ්ඩාසංඛසසුත්තං අවධිමං.

-oXo-

එවෘමමුක්ඛනාති මහාඅසසුපුරං; තස්ම අසමුක්ඛනාති අවධානාම ජානපදිනො රාජකුමාරා තෙසං නිවාසො එකොප ජනපදෙ රුලුතිසද්දෙන අවධානාති වූවෙති. තසුමං අයොසු ජනපදෙසු; අසසුපුරං නාම අවධානං නිගමොති අසසුපුරනා නිගරනා මෙන ලබවොහාරො අවධානං ජනපදසු එකො නිගමො; තං ගොවරගාමං කන්‍යා චිතරනාති අනේ. සභවා එතදවො වාති එතං සමණා සමණාති වො භික්ඛවෙ ජනො සංජානා නාති ආදිවචනං අවොව; කසමා පන එවං අවොවාති තසුමං කිර නිගමෙ මනුසසා සභා පසන්නා බුබුදාකා බමමමාමකා සභමමාමකා තදහු පබ්බජිතසාමණේරමපි වසසතිසපේර සදිසං කන්‍යා පසන්නා පුබ්බණ්ඩසමයෙ භික්ඛුසඤ්ඤං පිණ්ඩාය පච්ඡන්තං දිසවා බිජනාගලාදිති ගහෙනා බෙත්තං ගවජ නතාපි එරසුආදිති ගහෙනා අරඤ්ඤං පච්ඡන්තාපි තාති උප කරණාති නික්ඛපිත්වා භික්ඛුසඤ්ඤා නිසිදනාධානං ආසන සාලං වා මණ්ඩපං වා රුක්ඛමූලං වා සමමග්ගිත්වා ආසනාති පඤ්ඤපෙත්වා ආධාරකෙ පානියච පච්චපට්ඨාපෙත්වා යාගුබ්ඤ්ඤාදිති දත්වා කතභත්තකිච්චං භික්ඛුසඤ්ඤං උයෙසාපෙත්වා තතො තාති උපකරණාති ආදය බෙත්තං වා අරඤ්ඤං වා ගත්ත්වා අත්තනො කමමාති කරොනති කමමන්තධානෙපි නෙසං අඤ්ඤා කරා නාම නස්මි. චත්තාරෙ මග්ගධා චත්තාරෙ එලුධාති අධි පුගලා අරියසංඝො නාම තෙ එවරු පෙන සීලෙන එවරුපෙන ආචාරෙන එවරුපාය පටිපත්තියා සමන්තාගතා ලග්ගො පෙසලා උලාරගුණාති භික්ඛුසඤ්ඤා සෙසව වණ්ණං කපේනති කමමන්තනො ආගත්ත්වා භුත්ත සා යමාසා සරවාලෙසු නිසින්නාපි සයනසරං පච්ඡිත්වා නිසින්නා පි භික්ඛුසඤ්ඤාව වණ්ණං කපේනති ගහවා තෙසං මනු සසානං නිපච්චාකාරං දිසවා භික්ඛුසඤ්ඤං පිණ්ඩපානාපවාය තෙ නියොපෙත්තො එවං අවොව. අස ධම්මා සමණිකරණා ම මුඛණ්ණකරණා වාති යෙ බමමා සමාදය පරිපුරිතා සමිත්තා පසමණව බාහිතපාපබ්‍රාහ්මණව කරෙන්නති අනේ. “නිති

මානී භික්ඛවෙ සමණස්ස සමණකරණීයානි කතමානි තිති අබිච්ඡේදිකවාසමාදානං අබිච්ඡන්තසිකවාසමාදානං අබිපක්ඛ සිකවාසමාදානං”නති එත්ථ පන සමණෙන කතාබබ්බමමා වුත්තා. තෙපි ඔ සමණකරණව භොනති. ඉධ පන භිරො න්නප්පාදිවසෙන දෙසනා චිත්ථාරිතා. එවං නො අසං අමිභාකා නති එත්ථ නොති නිපාතමන්තං එවං අයං අමහාකානතිඅත්ථො; මහජඵලා මහාතිසංඝාති උභයමපි අත්ථොනො එකමෙව. අවඤ්ඤාති අමොසා; සඵලාති අයං නයෙවත්ථො; යස්සා හි ඵලං නත්ථි සා වඤ්ඤා නාම භොති. සඋදසාති සවධිතී; ඉදං සඵලතාය වෙවචනං. එවං කි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිකබ්බ නති භික්ඛවෙ එවං තුමෙහති සික්ඛිතබ්බං; ඉති භගවා ඉමිනා එත්තකෙන ධානෙන භිරොන්නප්පාදිනං බමමානං චණ්ණං කපේසී. කස්මා චචනපථපච්ඡිඤ්ඤාත්ථං. සවෙ හි කොචි අචිර පබ්බජ්ඨො බාලභික්ඛු එවං වදෙය්‍ය භගවා භිරොන්නප්පාදි බමෙම සමාදාය වත්තථාති වදති කොත්ථුබ්බො තෙසං සමාදාය වත්තනෙ ආනිසංසොති තස්ස චචනපථපච්ඡිඤ්ඤාත්ථං. අයම අයම ආනිසංසො ඉමෙ බමමා සමාදාය සුරිතා සමනපාපං සමණං නාම බාහිනපාපං බ්‍රාහ්මණං නාම කරොන්ති චතු පච්චයලාභං උප්පාදෙන්නි පච්චයදායකානං මහජඵලතං සමපාදෙන්නි පබ්බජ්ඨං අවඤ්ඤං සඵලං සඋදයං කරොන්ති චණ්ණං අභාසී. අයමෙත්ථ සංඛෙපො චිත්ථාරෙන චණ්ණකථා සතිපට්ඨානෙ වුත්තනායෙනෙව වෙදිතබ්බො. භිරොන්තපෙස නාති යං හිරියති හිරියිතබ්බෙන ඔත්තප්පති ඔත්තප්පිතබ්බෙනාති එවං චිත්ථාරතාය හිරියා වෙව ඔත්තප්පෙන ච; අපි වෙත්ථ අජ්ඣන්තසමුට්ඨානා හිරි බහිවා සමුට්ඨානං ඔත්තප්පං අන්තාඛිපතෙය්‍ය හිරි ලොකාඛිපතෙය්‍යං ඔත්තප්පං ලජ්ඣ භාවසණ්ඨිතා හිරි භයසභාවසණ්ඨිතං ඔත්තප්පං චිත්ථාරකථා පනෙත්ථ සබ්බාකාරෙන චිසුඛිමයෙන වුත්තා. අපි ච ඉමෙ වෙ බමමා ලොකං පාලනතො ලොකපාලකබමමා නාමාති කපිතා. යථාහ—වෙමෙ භික්ඛවෙ සුක්කා බමමා ලොකං පාලෙන්නි කතමෙ වෙ හිරි ච ඔත්තප්පම ඉමෙ බො භික්ඛවෙ වෙ සුක්කා බමමා ලොකං පාලෙන්නි ඉමෙ ච බො භික්ඛවෙ වෙ සුක්කා බමමා ලොකං න පාලෙය්‍යං නසිධ පක්ඛ්‍යයෙථ මාතාති වා මාතූච්ඡාති වා මාතූලානිති වා අචරියහරියාති වා ගරුනං දුරාති වා. සමෙහදං ලොකො අතමිස්ස යථා අපේලකා කුකුචවස්සකරා සොණසිගාලාති—ඉමෙයෙව ජන කෙ දෙවබමමාති කපිතා—යථාහ=

“හිරිමනනපසමපනා සුකකබමමසමාහිතා
සනෙතා සපුරිසා ලොකෙ දෙවබමමාහි වුවවරෙ”ති.

මහාවුඤ්ඤාපඤ්ඤා පන නිලසසලලබනපටිපදාති කඤ්ඤා
දස්සිතා—යථාහ—“පරෙ අහිරිකා හවස්සනති මයමෙත්ථ
හිරිමනනා හවස්සාමාහි සලලබො කරණ්ණියො—පරෙ අනො
තනප්පිනො * හවස්සනති මයමෙත්ථ ඔග්ගප්පිනො † හවස්සා
මාහි සලලබො කරණ්ණියො”ති—ඉමෙ වෙ මහාකස්සපඤ්ඤා
සස ඔවාදුපසමපදාති කඤ්ඤා දස්සිතා—වුත්තංභෙනං—තස්මා
තිහ තෙ කස්සප එවං සිකත්තබ්බං තබ්බං මෙ හිරොග්ගප්පං
පවුට්ඨිතං හවස්සනි ථෙරෙසු නවෙසු මජ්ඣිමෙසුනි එවං හි
තෙ කස්සප සිකත්තබ්බං”නති—ඉබ් පනෙතෙ සමණ්ණිකමමා
නාමාහි දස්සිතා. යස්මා පන න එත්තාචතා ව සාමඤ්ඤා
ඤ්ඤා මත්ථකං පනෙතා නාම භොති තස්මා අපරෙපි සමණ
කරණෙ බමෙම දස්සෙත්තං සියා බො පන හිකබ්බෙ තුළහාක
නති ආදිමාහ. තත්ථ සාමඤ්ඤාඤ්ඤාති සංගුත්තකෙ තාව
“කතමම හිකබ්බෙ සාමඤ්ඤාං අයමෙව අරියො අට්ඨබ්බිකො
මග්ගො සෙය්‍යපීදං ? සමමාදිට්ඨි—පෙ—සමමාසමාහි ඉදං
වුවවති හිකබ්බෙ සාමඤ්ඤාං කතමො ව හිකබ්බෙ සාමඤ්ඤා
ඤ්ඤා යො හිකබ්බෙ රාහකබ්බො දෙසකබ්බො මොහකබ්බො
අයං වුවවති හිකබ්බෙ සාමඤ්ඤාඤ්ඤා”ති. මග්ගො සාමඤ්ඤා
නති එලනිබ්බානාති සාමඤ්ඤාඤ්ඤාති වුත්තාති. ඉමස්මිං
පන ධාතෙ මග්ගමපි එලමපි එකතො කඤ්ඤා සාමඤ්ඤාඤ්ඤා
කපිතොති වෙදිතබ්බො.

ආජාමසාමිති කපෙත්ථ; පටිපෙදසාමිති ජානාපෙත්ථ; පටිසු
මො නො කායසමාචාරොති එත්ථ කායසමාචාරො පරිසුමො
අපරිසුමොති දුච්ඡො. යො හිත්ථු පාණං හනති අදින්නං
ආදියති මිච්ඡා වරති තස්ස කායසමාචාරො අපරිසුමො නාම.
අයං පන කමමපච්චසෙනෙව චාරතො. යො පන පානීනා
වා ලෙඛිට්ඨනා වා දණ්ණෙව වා සඤ්ඤා වා පරං ගෙය්‍යති
චගෙය්‍යති තස්ස කායසමාචාරො අපරිසුමො නාම. අයමපි
සිකබ්බපද්ධතෙව ‡ පටිකත්තො. ඉමස්මිං සුත්තෙ උග
යමෙතං අකපෙත්ථා පරමසලලබො නාම කපිතො.
යො හි හිත්ථු පානීයසට්ඨෙ වා පානීයං ප්ලවනානං පනෙත වා
හත්තං භුජන්තානං කාකානං චාරණ්ණිකෙව හත්ථං වා
ලෙඛිට්ඨං වා දණ්ණං වා උග්ගිරති තස්ස කායසමාචාරො අපරි
සුමො. චිපරිතො පරිසුමො නාම. උත්තානොති උග්ගතො

* අනොග්ගාපි. † ඔග්ගාපි ‡ සිකබ්බපදකාමකෙවෙව.

පාකවො; චිච්චොති අනාවවො අව්චනො; උභයෙනාපි පරි
සුඛතංගෙව දිපෙති. නව්ච්ඡද්දවාති සද්ද එකසදිසො අනන්
රො ජිඤ්ඤාතිතො; සංවුත්තොති කිලෙසානං වාරපිදහනෙන
පිභිතො; න වච්ඡපටිච්ඡාදනන්තං. වවිසමාවාරොපි යො
තික්ඛු මුසා වදති පිසුනං කථෙති ඵරුසං භාසති සමථසාල
සති තස්ස වවිසමාවාරො අපරිසුඛො නාම. අයං පන කමම
පථවසෙනව වාරිතො. යො පන ගහපතිකාති වා දසාති
වා පෙසාසාති වා ආදිති බ්ලංසෙනො වදති. තස්ස වවිසමාවා
රො අපරිසුඛො නාම. අයමපි සික්ඛාපදවසෙනෙව පටික්ඛි
තො. ඉමස්මිං සුතෙන උභයමෙතං අකථෙත්වා පරමසලෙල
ඛො නාම කපිතො—යො හි තික්ඛු දහරෙන වා සාමණේරෙන
වා කවචි භනෙන අමහාකං උපජක්ඛායං පස්සථාති වුත්තො
ආවුසො සමබහුලා තික්ඛු ඡිණ්ණො එතස්මිං පදෙසෙ විවරිංසු
උපජක්ඛායො තෙ චිත්තකායිකසාකභණ්ඩකං උක්ඛිපිත්වා ගතො
හවිසස්සතිති ආදිනා නයෙන හස්සාබ්සායොපි ඵවරුපිකථං
කථෙති තස්ස වවිසමාවාරො අපරිසුඛො. විපරිතො පරිසු
ඛො නාම—මනොසමාවාරෙ යො තික්ඛු අභිජ්ඣාදි ව්‍යාපනා
වුත්තො මිච්ඡාදිට්ඨිකො භොති. තස්ස මනොසමාවාරො
අපරිසුඛො නාම. අයං පන කමමපථවසෙනෙව වාරිතො.
යො පන උපනික්ඛිතතං ජාතරුපරජතං සාදියති තස්ස
මනොසමාවාරො අපරිසුඛො නාම. අයමපි සික්ඛාපද
වසෙනෙව පටික්ඛිතො. ඉමස්මිං සුතෙන උභයමෙතං
අකථෙත්වා පරමසලෙලඛො නාම කපිතො—යො තික්ඛු කාම
චිත්තකං වා ව්‍යාපාදචිත්තකං වා චිතියාචිත්තකං වා චිත්ත
කෙකති තස්ස මනොසමාවාරො අපරිසුඛො. විපරිතො පරි
සුඛො නාම—ආජීවස්මිං හි යො තික්ඛු ආජීවහෙතු වෙජ්ජක
මමං පභිණ්ණමනං ගණ්ඩථාලනං කරොති අරුමකඛනං දෙති
තෙලං පවතිති එකච්ඡතිඅනෙසනාවසෙන ජීවිකං කපොති
යො වා පන චක්ඛුසුපෙත්වා භුජති තස්ස ආජීවො අපරිසුඛො
නාම—අයං පන සික්ඛාපදකඛනෙධනෙව පටික්ඛිතො. ඉම
ස්මිං සුතෙන එතං අකථෙත්වා පරමසලෙලඛො නාම කපිතො.
යො හි තික්ඛු සප්පිනවතිතතෙලමධුථානිතාදිති ලභිත්වා
සෙව වා පුන ද්වයෙ වා හවස්සන්තිති සන්තිබිකාරං පරභුජති
යො පන නිමබ්බකුරාදිති දිස්වා සාමණේරෙ වදති ආවුසො
අබ්බකුරෙ බාදථාති සාමණේරා ථෙරො බාදිතුකාමොති කප්පි
යං කත්වා දෙනති දහරෙ පන සාමණේරෙ වා පානියං පිච්ච
ආවුසොතිපි වදති ථෙරො පානියං පිච්චතුකාමොති පානියස
බ්බං බොවිත්වා දෙනති. තං පරිභුජනතස්ස ආජීවො අපරිසු

බො නාම හොති චිපරිතො පරිසුඛො නාම—මනසාදානි පරිසෙසනපටිග්ගහණපරිභොගෙසු මනසාදානි පමාණාදානි; ජාමජිමමනුසුනෙතාති රතනිංදිවං ජ කොට්ඨාසෙ කත්වා එකසමිං කොට්ඨාසෙ තිදාය මකාසං දත්වා පච කොට්ඨාසෙ ජගරියමති සුතනපසුතො; සීහසෙය්‍යානති එත්ත කාමභොගී සෙය්‍ය පෙනසෙය්‍ය සීහසෙය්‍ය නථාගතසෙය්‍යති වතසෙය්‍ය සෙය්‍ය. තත්ථ “යෙහුයෙයන භික්ඛවෙ කාමභොගී සත්තා වාමෙන පසෙයන සෙය්‍යති”ති අයං කාමභොගීසෙය්‍ය. තෙසු හි යෙහුයෙයන දක්ඛණ්ණපසෙයන සයානො නාම නත්ථ. “යෙහුයෙයන භික්ඛවෙ පෙනා උත්තානා සෙය්‍යති”ති අයං පෙන සෙය්‍ය. අප්පමංසලොභිතත්තා හි අධිසංසරිතා එකෙන පසෙයන සධිතුං න සකෙතානති. උත්තානාව සෙය්‍යති. “යෙහුයෙයන භික්ඛවෙ සීහො, මිගරාජා නඛතුට්ඨං අනතරසත්ථමති අනුපක්ඛපිත්වා දක්ඛණ්ණෙත පසෙයන සෙය්‍යති”ති අයං සීහසෙය්‍ය-තෙජ්‍ජස්සදත්තා සීහො මිගරාජා වෙ පුරිමපාදෙ එකසමිං ධානෙ ධපෙත්වා නඛතුට්ඨං අනතරසත්ථමති * පක්ඛපිත්වා පුරිමපාදපච්ඡිමපාදනඛතුට්ඨං ධං සීතොකාසං සලලකෙඛත්වා විනතං පුරිමපාදානං මත්තෙ සීසං ධපෙත්වා සයති දිවසමපි සධිත්වා පඬුරකම්මානො න උත්තසනෙතා පඬුරකති. සීසමපන උක්ඛපිත්වා පුරිමපාදදීනං සීතොකාසං සලලකෙඛති සවෙ කිම් ධානං ච්ඡරිත්වා සීතං හොති නසිදං තුග්ගං ජාතියා න සුරභාවස්ස අනුරූපනති අනත්තමනො හුත්වා තථෙව සයති න ගොවරාය පක්කමති අච්ඡරිත්වා සීතෙ පන තුග්ගං ජාතියා ව සුරභාවස්ස ව අනුරූපමිදනති හට්ඨතුට්ඨො උට්ඨාය සීහ ච්ඡරිතං ච්ඡරිතත්වා කෙසරභාරං ච්චුතිත්වා තික්ඛතතුං සීහ නාදං නදිත්වා ගොවරාය පක්කමති—වතුත්ථකානසෙය්‍ය පන නථාගතසෙය්‍යති චුච්චති. තාසු ඉධ සීහසෙය්‍ය ආගතා. අයං හි තෙජ්‍ජස්සදරුරියාපථනා උත්තමසෙය්‍යනාම, පාදෙ පාදනති දක්ඛණ්ණපාදෙ වාමපාදං; අව්වාධානාති අතිආවාය ර්සකං අතික්කමම ධපෙත්වා; ගොථකෙන හි ගොථකෙ ජාත්තා වා ජාත්තමති සංඝට්ටියමානෙ අභිණ්ඨං වෙදනා උප්පජ්ජති. විත්තං එකග්ගං න හොති සෙය්‍යා අථාසුකා හොති යථාපන න සංඝට්ටෙති එවං අතික්කමම සීතෙ වෙදනා නුප්පජ්ජති. විත්තං එකග්ගං හොති සෙය්‍යා ථාසු හොති. තස්මා එවමාහ. අභිජ්ඣං ලොකෙති ආදි චුලලගත්ථපදෙ පමෙ විත්තාරිතං; යා පනායං සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙති උපමා චුත්තා-තත්ථ ඉණං. ආදානාති වඨ්ඨියා ධනං ගගෙත්වා; චානති

කුමරයාහි විගතනතං කරෙය්‍ය; යථා නෙසං කාකණීකම්
 තෙතාපි පරියනෙතා නාවසිය්‍යාති එවං කරෙය්‍ය. සබ්බසො
 පටිතිවත්තෙය්‍යාති අනේ. නනො නිදුනන්ති අනණ්ඨිදුනං;
 සො හි අනණොමහිති ආවජ්ජනෙතා බලවපාමුජ්ජං ලහති
 සොමනස්සං අබ්බවජ්ජති. තෙන වුත්තං ලහෙථ පාමුජ්ජං
 අබ්බවෙජ්ජ සොමනස්සනති. විසභාගවෙදනුප්පත්තියා කක
 වෙතෙව චතුරුරියාපථං ජ්ඣනෙතා ආබාධනීති ආබාධො.
 ස්වාස්ස අස්සීති ආබාධිකො; නංසමුට්ඨානෙන දුක්ඛෙන දුක්ඛි
 නො; අබ්බිමත්තතිලානොති බාලහනීලානො; නව්ජාදෙසොති අබ්බි
 මත්තබ්බාධිපරෙතය න රුච්චෙය්‍ය; බලමනනාති බලවමෙව
 බලවස්ස කායෙ න භවෙය්‍යාති අනේ. නනො නිදුනන්ති
 ආරොග්‍යනීදුනං; නස්ස අරොගොමහිති ආවජ්ජයතො නදු
 භයං හොති. තෙන වුත්තං ලහෙථ පාමුජ්ජං අබ්බවෙජ්ජ සොම
 නස්සනති. න චස්ස කොච්ඡොගානං චජ්ජාති කාකණීකම්ත්ත
 මපි භොගානං වයො න භවෙය්‍ය; නනො නිදුනන්ති බන්ධන
 මොක්ඛනීදුනං; සෙසං වුත්තනායෙනෙව සබ්බපදෙසු
 යොජෙතබ්බං.

අනිනනාධිකොති න අත්තනි අධිනො; අත්තනො රුචියා
 කිච්ඡ කාතුං න ලහති. පරාධිකොති පරෙසු අධිනො; පර
 සෙසව රුචියා පවත්නති. න සෙස කාමිකමොති යෙන
 දිසාභාගෙනස්ස කාමො හොති ඉච්ඡා උප්පජ්ජති ගමනාය
 තෙන ගන්තුං න ලහති; දුස්සවාති දුස්සවා; භුජිස්සොති
 අත්තනො සන්තකො; නනො නිදුනන්ති භුජිය්‍යනීදුනං;
 කනනාරබ්බානිගහනති කන්තාරං අධානමග්ගං; නිරුද්ධකං
 දිග්ගමග්ගනති අනේ. නනො නිදුනන්ති බෙමනනභුමිනීදු
 නං †; ඉමෙ පමනීවරණේ අප්පඨිණේති එත්ථ භගවා අප්පඨිණං
 කාමච්ඡන්තිවරණං ඉණ්සදිසං සෙසානි රොගාදිසදිසානි
 කත්වා දස්සෙති. නත්‍රායං සදිසනා-යොති පරෙසං ඉණ්සං
 ගහෙත්වා විනාසෙති සො තෙහි ඉණ්සං දෙහිති වුවවමානො
 පි එරුසං වුවවමානොපි බජ්ඣමානොපි වධිසමානොපි කිච්ඡ
 පටිපථර්තුං න සකෙකාති සබ්බං තිතිකති තිතිකතිකාරණං ‡
 හිය්‍ය නං ඉණ්සං හොති. එවමෙවං යො යමහි කාමච්ඡන්ති
 තණ්හාගහණෙන නං චන්ද්‍රං ගණ්හති සො තෙන එරුසං
 වුවවමානොපි බජ්ඣමානොපි වධිසමානොපි තිතිකති
 තිතිකතිකාරණං හිය්‍ය සො කාමච්ඡන්තො, හොති. සරසාමි
 කෙහි වධිසමානානං ඉස්සිනං විශාති. එවං ඉණ්සං විස කාම
 ච්ඡන්තො, දට්ඨබ්බො—යථා පන පිත්තරොගාතුරො මධුස

කකරාදිසු අපි දිනෙනසු පිත්තරොගාතුරතාය නෙසං රසං
න චතුරි තිත්තකං තිත්තකනති උගතිරතිශෙව. එවමෙවං
වෘපනාවිතොතා හිතකාමෙහි අවරිප්පජ්ඣායෙහි අප්පමන්ත
කම්පි ඔවදියමානො ඔවාදං න ගණනති අති ඵය මෙ තුලෙහ
උපඥවෙථාති අදිති වන්තා විබ්බමති පිත්තරොගාතුරතාය
සො ධුරිසො මධුසකකරරසං ඵය කොබාතුරතාය කුචානසුඛා
දිගෙදං සාසනරසං න විතුරිති එවං රොගො ඵය ව්‍යාපාදෙ
දට්ඨබ්බො. යථා පන නාකඛින්නදිංසෙ බන්ධනාගාරෙ බබො
ධුරිසො නකඛින්නසා නෙව අදිං න මජ්ඣං න පරිශොසානං
පසස්ති සො දුර්ග්ගදිවසෙ මුත්තො අහො හිශෙසා නකඛින්නං
මනාපං අහොසී අහො නව්වං අහො ගීතනති අදිති සුඛාපි
පටිවචනං න දෙති. කිංකාරණං? නකඛින්නසා අනනුභූත
තතා. එවමෙවං ජිනම්ඛාහිගුතො හිතස්ස විචිත්තනායෙපි බිම්ම
සවණේ වත්තමානෙ නෙව තසා අදිං න මජ්ඣං න පරිශො
සානං ජානාති සො උට්ඨිතෙ බමමසවණේ අහො බමමසවණං
අහො කාරණං * අහො උපමාති බමමසවණසා වණණං හණ
මානානං සුඛාපි පටිවචනං න දෙති. කිංකාරණං? ජිනම්ඛ
වසෙන බමමකථාය අනනුභූතතතාති. එවං බන්ධනාගාරං
ඵය ජිනම්ඛං දට්ඨබ්බං—යථා පන නකඛින්නං කිලුනොතාපි
දසො ඉදං නාම අවවාසිකං කරණීයං අත්ථි සිකං තත්ථ ගවජ
නො වෙ ගවජසි ගන්තපාදං වා තෙ ජිනදුම් කණ්ණනාසං වා
ති චුත්තො සිකං ගවජතියෙව නකඛින්නසා අදිමජ්ඣපරිශො
සානං අනුභවිතං න ලභති. කසමා? පරාධිනතාය. එවමෙ
වං ජිනායෙ අපකතඤ්ඤානා විවෙකන්තාය අරඤ්ඤං පටිට්ඨ
නාපි කිසම්චිදෙව අනත්මසො කප්පියමංසෙපි අකප්පියස
ඤ්ඤාය උප්පන්නාය විවෙකං පහාය සීලපරිසොධනන්තං ජිනාය
බරසා සන්තිකං ගන්තබ්බං හොති. විවෙකසුඛං අනුභවිතං
න ලභති. කසමා? උඛවචකුකුචවාහිගුතතායාති—එවං
දසං ඵය උඛවචකුකුචවං දට්ඨබ්බං—යථා පන කන්තාරධා
නමග්ගපටිපනොතා ධුරිසො වොරෙහි මනුස්සානං විලිනොතා
කාසං දිස්වා දණ්ඩකසද්දෙනපි සකුණසද්දෙනපි වොරා අග
තාති උස්සඛනිතපරිසඛනිතො හොති. ගවජතිපි තිට්ඨතිපි
තිවත්තතිපි ගතට්ඨානතො අගතට්ඨානමෙව බහුගරං
හොති. සො කිවෙජන කසිරෙන බෙමන්තගුම්භං පාදුණ්ති
එවමෙවං යසා අට්ඨසු ධානෙසු විචිකිට්ඨා උප්පන්නා හොති
සො බුබො නුබො නනු බො බුබොති අදිනා නායෙන විචිකි
ට්ඨනොතා අධිවුච්චිතා සධාය ගණිතං න සකෙකාති.

අසනෙකානෙතා මගං වා එලං වා න පාපුණ්ති. ඉති යථා කන්තාරධානමගෙ චොරා අභී නභීති පුනස්සන අසප්පන පරිසප්පන අපරියොගාගණ්ණ ජමහිතතනං විත්තස්ස උප්පාදෙ නෙතා බෙමප්පනතියා අන්තරායං කරොති. එවං විවිකිච්ඡාපි බුඛො න බුඛොති ආදිනා නයෙන පුනස්සන අසප්පනපරිස ප්පනං අපරියොගාගණ්ණ ජමහිතතනං විත්තස්ස උප්පාදය මානා අරියභූමිප්පනතියා අන්තරායං කරොතිති කන්තාරධා නමගො ඵ්ග දට්ඨබ්බො—

ඉදුති සෙසසථාපි හිසුබ්බෙ ආනණ්ණනති එථි හගවා පභිණ් කාමච්ඡදුතිථරණං ආනණ්ණසද්දිසා සෙසාති ආරොග්ගාදිස දිසාති කත්වා දසෙසුති තත්තාපායං සද්දිසනා—යථා හි පුරිසො ඉණං ආදාය කමමනෙත පයොපේඤ්ඤා සම්බිකමමනෙතා ඉණං නාම පළිබොධමුලනති විනෙතඤ්ඤා සඵඤ්ඤා ඉණං නීර්යාදෙඤ්ඤා පණ්ණං ඵාලාපෙය්‍ය අථස්ස තතො පට්ඨාය නෙව කොචි දුතං පෙසෙති න පණ්ණං තෙ ඉණසාමිකෙ දිසාපි සචෙ ඉච්ඡති ආසනා උට්ඨහති නොචෙ න උට්ඨහති. කස්මා? තෙහි සඬං නිලෙප්පනාය අලග්ගනාය එවමෙවං හිකුණු අයං කාමච්ඡදෙතො නාම පළිබොධමුලනති සතිපට්ඨා නෙ වුත්තනායෙන ජ ධමෙම භාවෙඤ්ඤා කාමච්ඡදුතිථරණං පජහති. තසෙසවං පභිණ්කාමච්ඡදුප්පස යථා ඉණමුත්තස්ස පුරිසස්ස ඉණසාමිකෙ දිසා නෙව හයං න ජමහිතතනං ගොති එවමෙවං පරව්ඤ්ඤා නෙව සබ්බො න බබ්බො ගොති දිබ්බාති රූපාති පසසතොපි කිලෙසො න සමුද්ධවරිති. තස්මා හගවා ආනණ්ණමිව කාමච්ඡදුප්පහාණං ආග.

යථා පන සො පිත්තරොගාතුරො පුරිසො ගෙසප්පකිරියාය නං රොගං වූපසමෙඤ්ඤා තතො පට්ඨාය මධුසක්කරාදිනං රසං න විඤ්ඤා. එවමෙවං හිකුණු අයං ව්‍යාපාදෙ නාම අනභී කරණොති ජ ධමෙම භාවෙඤ්ඤා ව්‍යාපාදනිථරණං පජහති— සො එවං පභිණ්ව්‍යාපාදෙ යථා පිත්තරොගා වුත්තපුරිසො මධු සක්කරාදිති මධුරාති සමපියායමානො පටිසෙවති එවමෙවං ආචාරපණ්ණනතිආදිති සිකුණාපියමානො සීරසා සමපට්ච්ඡිඤ්ඤා සමපියායමානො සිකුණති. තස්මා හගවා ආරොග්ගමිව ව්‍යාපා දපහාණං ආග—යථා සො ජාකඛිත්තදිවසෙ බන්ධනාගාරං පචෙසිතපුරිසො අපරසමිං නාකඛිත්තදිවසෙ පුබ්බෙපි අහං පමාදදෙසෙන බබ්බො තං නාකඛිත්තං නානුභවිං ඉදුති අප්ප මනෙතා හස්සාමිති යථාස්ස පච්චත්තකා ඔකාසං න ලභනති එවං අප්පමනෙතා හුඤ්ඤා නාකඛිත්තං අනුභවිඤ්ඤා අගො

නක්ඛත්තනති උදහං උදහෙති. එවමෙවං භික්ඛු ඉදං ටීන මිධං නාම මහාඅනඤ්ඤානති ජ ඛමෙම භාවෙත්වා ටීනමිධ නිවරණං පජහති—සො එවං පභිණ්ඩිතමිධො යථා බන්ධනා මුත්තො ධුරිසො සත්තාහමපි නක්ඛත්තස්ස ආදිමජ්ඣපරියො සානං අනුභවති. එවමෙවං ඛමන්තක්ඛත්තස්ස ආදිමජ්ඣ පරියොසානං අනුභවනොසා සහපටිසම්භිදාහි අරහත්තං පාසුණාති. තස්මා භගවා බන්ධනමොක්ඛමිච ටීනමිධපභාණං ආහ—යථා පන දාසො කච්ඡෙව මීත්තං උපකිස්සාය සාමි කානං ඛනං දත්වා අන්තානං භුජිස්සං කත්වා තතො පට්ඨාය යං ඉවජ්ඣති තං කරොස්ස එවමෙවං භික්ඛු ඉදං උඛවචකුක්ඛවචං නාම මහාඅනඤ්ඤානති ජ ඛමෙම භාවෙත්වා උඛවචකුක්ඛ වචං පජහති සො එවං පභිණ්ඩිතමිධො යථා භුජිස්සො ධුරිසො යං ඉවජ්ඣති තං කරොති න නං කොච්ඡි බලක්කා රෙන තතො නිවත්තෙති එවමෙවං යථාසුඛං නෙක්ඛමිමපටි පදං පටිපජ්ජති න නං උඛවචකුක්ඛවචං බලක්කාරෙන තතො නිවත්තෙති. තස්මා භගවා භුජිස්සං චිය උඛවචකුක්ඛ වචපභාණං ආහ—යථා බලවා ධුරිසො හන්ධාරං ගහෙත්වා සජ්ජාමිධො සපරිවාරො කන්තාරං පටිපජ්ජෙස්ස නං වොරා දුරතොව දිස්වා පලාපෙය්සං සො සොඤ්ඤා තං කන්තාරං නිඤ්ඤාතො ඛෙමන්තං පනොසා හට්ඨාදිකං අස්ස එවමෙවං භික්ඛු අයං චිච්ඡිවජා නාම අනඤ්ඤානති ජ ඛමෙම භාවෙත්වා චිච්ඡිවජං පජහති. සො එවං පභිණ්ඩිතමිධො යථා බලවා සජ්ජාමිධො සපරිවාරො ධුරිසො නික්ඛයො වොරෙ තිණමපි අගණෙත්වා සොඤ්ඤා නික්ඛමිත්වා ඛෙමන්තාහුමිං සමපාසුණාති—එවමෙවං දුට්ඨරිතක්කන්තාරං නිඤ්ඤාතො පරම ඛෙමන්තාහුමිං අමතං නිබ්බානං පාසුණාති—තස්මා භගවා ඛෙමන්තාහුමිං චිය චිච්ඡිවජාපභාණං ආහ—

ඉමමෙව කාසනති ඉමං කරජකායං; අභිසංඝෙහිති තෙ මෙති සෙනහෙති; සබ්බඤ්ඤා පවත්තපීඨිසුඛා කරොති. පටිසං ඝෙහිති සමන්තතො සංඝෙහි; පටිසංඝෙහිති වාසනා හත්තං චිය ධුරෙති; පටිපජ්ජෙහිති සමන්තතො පුසති; සබ්බාදිකො කාසකාති අස්ස භික්ඛුනො සබ්බකොට්ඨාසවතො කායස්ස; කිච්ඡි උපාදිනාකසන්තති පවත්තිට්ඨානො ජච්චිමං සලොභිතානු ගතං අනුමත්තමපි ධානං පටිමජ්ඣානසුඛෙන අපුට්ඨං නාම න හොති—දුක්ඛාති ජෙකො; පටිබලො නභානියවුණ්ණාති කාතුචෙව යොජෙතුම සංඝෙහි. * කංඝමාලෙති යෙන

කෙනෙහි ලොභෙන කතභාරනෙ; මනනිකාභාරනං පන පීරං
න ගොති සනෙන්නසස් හිජ්ඣිතසමා තං න දසෙසසි.
සෙජ්ජොසකං සෙජ්ජොසකනනි සිවිතො සිවිතො; සනෙන්නසාති
වෘමනං නින කංසථාලං ගහෙතො දක්ඛණිගතෙත පමාණ
සුත්තං උදකං සිඤ්චිතො සිඤ්චිතො පරිමද්දනො පිඤ්ඤං
කරෙය්‍ය; සෙන්නානුමනාති උදකසිනෙතෙන අනුපරිතනා;
සනන්තරාහිතාති සඬං අනොපදෙසෙන ව බහිපදෙසෙන ව
සබ්බන්තතමෙව උදකසිනෙතෙන සුඛාති අනො න ම සන්
සරණීති න ඛිඤ්ඤ උදකං පග්ගරති; සකකා ගොති ගතෙත
පි විහිපි අබ්බුලිති ගතෙතං ඔවට්ටිකායමපි කාතුනනි අනො—

දුර්ගජ්ඣානසුඛඋපමායං උබ්බිසද්දනොති උබ්බින්නඋද
කො ගෙට්ඨා න උග්ගජ්ඣාන උග්ගච්ඡනඋදකො අනොගෙව
පන උප්පජ්ඣනඋදකොති අනො. ආසමුඛනනි ආගමනම
ගො; දෙවොති මෙසො; කාලෙන කාලනනි අනුබලාසං වා
අනුදයාගං වාති අනො. බාගනනි වූට්ඨිං; නානුජ්ජෙවෙවෙජ්
සාති න පවෙසෙය්‍ය; න වසෙය්‍යකති අනො. සිතා චාපිබාගා
උබ්බිජ්ජිතාති සීතං වාර තං රහදං පුරගමානං උප්පජ්ඣා
ගෙට්ඨා උග්ගච්ඡමානං උදකං බහි උග්ගනතො උග්ගනතො
හිජ්ඣිත උදකං සොතෙති වතුහි දිසාහි පච්ඡනඋදකං පුරා
ණපණ්ණනිණකට්ඨදණ්ඩකාදිති උදකං බොතෙති වූට්ඨිඋද
කබාගාත්තපාතසුඛමුලකෙති උදකං බොතෙති සනනිසින්න
මෙව † පන හුතො ඉඛිතමිත්තමිව උප්පජ්ඣමානං උදකං ඉමං
පදෙසං ඵරති ඉදං පදෙසං න ඵරතිති නත්ත තෙන අසු
ට්ඨොකාසො නාම න ගොති. තත්ත රහදෙ ච්ඡ කරජකායො
උදකං ච්ඡ දුර්ගජ්ඣානසුඛං සෙසං පුර්වනගෙනෙව වෙදිත
බ්බං—තනිගජ්ඣානසුඛඋපමායං උප්ප ලාභි ඵත්ත සනති උජ්
ජලිහි; සෙසපදවගෙපි ඵසෙව නගො ඵත්ත ව සෙතරතන
නිලෙසු යං කිචි උප්පලං උප්පලමෙව. උභයකසතපතනං
පුණ්ණරිකං සතපතනං පසුමං පතනනිගමං චිතාපි සෙතං
පසුමං රතනං පුණ්ණරිකනනි අගමෙත්ත චිතිච්ඡගො. උදකා
නුමනනාතිති උදකතො න උග්ගතාති; අන්තොතිමුග්ගපො
සිහිති උදකසස් අනො නමුග්ගාතිගෙව හුතො පුසසනනි
වඛිනනිති අනො. සෙසං පුර්වනගෙනෙව වෙදිතබ්බං. වතු
ත්තකානඋපමාය සෙසුමෙත මෙතසා සෙසොදනොනාති ඵත්ත
නිපකතිලෙසට්ඨන පරසුඛං පහසාරට්ඨන පරගොදනං
වෙදිතබ්බං. ඔදගෙන වත්තනාති ඉදං උතුඵරණත්තං
වුත්තං කිලිට්ඨවත්තං හි උතුඵරණං න ගොති. තංඛණං

බොධපරිපූර්ණතා උතුරුණං බලවං හොති. ඉමිංසා හි උප මාස වන්තං ඵය කරුණායො උතුරුණං ඵය චතුස්සකාන සුඛං තස්මා යථා සුභාගාතස්ස පුරිසස්ස පරිසුඛං වන්තං සසිත්තං පාරුපිත්වා නිසින්නස්ස සර්වතො උතු සබ්බමෙව වන්තං ඵරති න කොචි වන්තස්ස අප්ප්ලොකායො හොති. එවං චතුස්සකාන සුඛබොධ භික්ඛුනො කරුණායස්ස න කොචි ඉකායො අප්ප්ලොකා හොතිති එවමෙත්ත අනෙං දට්ඨබ්බො. චතුස්සකාන භික්ඛුනො වං පාරුතවන්තං ඵය තංසමුට්ඨානරූපං උතුරුණං ඵය යථා හි කාත්ති කාත්ති ඉදුතථත්තේ කායං අප්ප්ලොකොපි තංසමුට්ඨානෙන උතුරා සබ්බත්තමෙව කායො පුට්ඨො හොති. එවං චතුස්සකාන සමුට්ඨිනො සුමුචරුපෙන සබ්බත්තමෙව භික්ඛුනො කායො පුට්ඨො හොතිති එවමෙත්ත අනෙං දට්ඨබ්බො.

පුබ්බෙතිවාසස්ස ඉදං තං දිවසං කතකිරියා පාකවා හොතිති තං දිවසං ගාමනතයමෙව ගතිතං තත්ත ගාමනතයං ගතපුරිසො ඵය පුබ්බෙතිවාසස්ස ඉදං දට්ඨබ්බො. තයො ගාමා ඵය තයො තවා දට්ඨබ්බො තස්ස පුරිසස්ස නිසු ගාමෙසු තං දිවසං කතකිරියා අභිභාවො ඵය පුබ්බෙතිවාසාය ඵතතං අභිනිහරිත්වා නිසින්නස්ස භික්ඛුනො නිසු තවෙසු කත කිරියාය අභිභාවො දට්ඨබ්බො. දිබ්බවක්ඛුරුපමාය මෙ අකාරො ති වෙ සරා; සමාරාති සමුලො වාරා. අනුමඛකමිහෙනති අපරා ඵපරං වඛකමිහෙන; අනුමිමරහෙනති ඉතොචිතො ඵවරහෙන; ඉතො පන ගෙහා නිකමිත්වා ඉමං ගෙහං පච්ඡතවසෙන දට්ඨබ්බො. තත්ත වෙ අගාරා සමාරා ඵය වුතිපච්ඡන්තියො වක්ඛු මා පුරිසො ඵය දිබ්බවක්ඛුස්ස ඉදං වක්ඛුමතො පුරිසස්ස ඵතතං ගෙහානං අනතරෙ ධර්මා පස්සතො වෙ අගාරෙ පච්ඡ තතකතිකමනකපුරිසානං පාකවකාලො ඵය දිබ්බවක්ඛුලො හිතො ආලොකං වචෙතිත්වා ඉලොකෙනතස්ස වචනකරුප ජ්ඣන්තසත්තානං පාකවකාලො. කිං පන තෙ සුභස්ස පාකවා පුග්ගලාස්සාති? සුභස්ස පාකවතනා පන පුග්ගලාස්ස පාකවායෙවාරි—අසවකතියස්ස උපමාය සබ්බකසංවේසෙති පබ්බතමත්තේ; අනාචිලොති නිකකද්දමො; සිප්පියො ව සමුඛකා ව සිප්පියමුඛකා; සකඛරාති ව කථලාති ව සකඛර කථලං; මච්ඡානං ගුමනං සමාරා මච්ඡගුමනං; ත්ථිත්තමිති මරත්තමිති එත්ත සකඛරකථලං ත්ථිත්තයෙව ඉතරාති මරත්තමිති ත්ථිත්තමිති යථා පන අනතරානතරා සිතාසුපි නිසින්නාසුපි විජ්ජමානාසු එතා ගාවො වරන්තිති වරන්තියො උපාදාය ඉත රාපි වරන්තිති වුවවන්ති. එවං ත්ථිත්තයමෙව සකඛරකථලං.

මහාඅසසපුර සුභතවණයෝ

උපාදාය ඉතරම් වයං තිට්ඨන්ති වුතං. ඉතරව වයං මරන්තං උපාදාය සකරිකාඵලම් වරුන්ති වුතං. තත්චක්ඛුමනො පුරිසස්ස තිරෙ ධ්වං පස්සනො සිප්පිසමුක්ඛාදිනං චිතුතකාලො විස ආසවානං බයාය වින්තං නිහරිතං නිසි නාස්ස භික්ඛුනො චතුන්තං සචවානං චිතුතකාලො දට්ඨබ්බො.

ඉදහි සත්තභාසාරෙහි සලිඛතො සගුණතො බිණ්සව ස්ස භාමං ගණනො අයං වුවෙහි භික්ඛුවෙ භික්ඛු සමණෝ ඉතිපිති ආදිමාග—තත්ථ එවං. ඛො භික්ඛුවෙ භික්ඛු සමණෝ භොතිති ආදිසු භික්ඛුවෙ එවං භික්ඛු සමිතපාපන්තා සමණෝ භොති * බාහිතපාපන්තා බ්‍රාහ්මණෝ භොති නභාතකිලෙස න්තා නිභානස්සො භොති බොතකිලෙසන්තාති අඤ්ඤා චතු මග්ගස්සුණ්සංඛාතෙහි වෙදෙහි අකුසලානං බමමානං හත න්තා මෙදගු භොති විදිතන්තාති අඤ්ඤා. තෙනෙව විදිතා ස්ස භොන්ති ආදිමාග. කිලෙසානං සුතන්තා සොනනිස්සො භොති නිසුතන්තා අපතතන්තාති අඤ්ඤා. කිලෙසානං ආර කන්තා අපිස්සො භොති හතන්තාති අඤ්ඤා. ආරකන්තා අරභං භොති පුරිතුතන්තාති අඤ්ඤා. සෙසං සබ්බත්ථ පාකට්මෙවාති.

ම හා අ ස ස පු රං නි ව මං.

එවමෙමසුතන්ති වුලලඅසසපුරං. දෙසනාසාරණං පුරිම සදියමෙව. සමණසාමිච්ඡිපදන්ති සමණනං අනුච්ඡිකං සමණනං අනුලොමපට්ඨදං; සමණමලානන්ති ආදිසු එතෙ බමමා උප්පත්තා සමණෝ මලිනෙ කරොන්ති මලග්ගහි තෙ තස්මා සමණමලාති වුවන්ති. එතෙ හි සමණෝ දුස්සන්ති පදුස්සන්ති තස්මා සමණදෙසාති වුවන්ති. එතෙ උප්පත්තී ඤා සමණෝ කසට්ඨෙ නිරොපේ කරොන්ති මලාපෙත්ති තස්මා සමණකසට්ඨාති වුවන්ති—ආසාධිකානං ආනානන්ති අපායෙ නිබ්බන්තාපනසානං සාරණං; දුග්ගති වෙදනිසානන්ති දුග්ගතිසං විපාකවෙදනාය පච්චානං; මට්ඨං නාමාති මනු ස්සා තිබ්බිණං අයං අපරෙන සංඝිත්වා තං අගවුණ්ණං මංසෙන සඬං මද්දිත්වා කොමසකුණේ බාද්‍යපෙත්ති තෙ උච්චාරං කාතුං අසනෙක්ඛාන්තා මරන්ති නො වෙ මරන්ති පහරිත්වා මාරෙත්ති අරි තෙසං කුච්ඡං එලෙත්වා අන්තාති උදකෙ බොවිත්වා

වුණ්ණකං ගහෙනා මංසෙන සත්ථං මද්දේනා පුන බාදපෙත්ත
 ති එවං සත්තවාසෙ බාදපෙත්තා ගතියෙන අගවුණ්ණකං අවු
 බං කරොන්ති සුසික්ඛතාව නං අයකාරා බ්බං ගන්තමමුලං
 ලභිත්වා කරොන්ති තං මහසතුණ්ණො ජාතත්තා මච්ඡන්ති
 වුට්ඨති අතිරිභිණං ගොති. පිනනිසින්නති උදකපිතවෙච
 සිලායච සුතීසංසිතං; සංඛාරියොති කොසියා; සමිපාරුකන්ති
 පරියොනඛං; සමිපෙවෙසින්නති සමන්තතො වෙසිතං; රජො
 සල්ලිකස්සාති රජොරලලබාරිතො; උදෙකාරොහකස්සාති
 දිවසස්ස තික්ඛගතං උදකං ඔරොහත්තස්ස; රුක්ඛමුලික
 ස්සාති රුක්ඛමුලවාසිතො; අභිජ්ඣානාසිකස්සාති අබ්භාසාස
 වාසිතො; උභිසංඝස්සාති උබ්බන්ධිතකස්ස; පරිසාසහනනික
 ස්සාති මාසවාසෙත වා අඛමාසවාසෙත වා භූජත්තස්ස; සබ්බ
 මේතං බාහිරසමයෙනෙවකථිතං. ඉමස්මිං කි සාසනෙ විච
 රඛරො තික්ඛු සංඛාරිකොති න වුට්ඨති. රජොරලලබාරිණ
 දිවතාති ච ඉමස්මිං සාසනෙ නත්ථෙව. බුච්චවචනස්ස බුච්
 චවචනමෙව නාමං න මන්තාති. රුක්ඛමුලිකො අබ්භාසාස
 කොති එත්තකංයෙව පන ලබන්ති තමපි බාහිරසමයෙ නෙව
 කථිතං. ජානමෙවන්ති ජානදිවංස ජාතමත්තංයෙව නං;
 සංඝාපිකං කුරෙස්සන්ති සංඝාපිකවත්ථං නිවාසෙත්වා ච පාරු
 පිත්වා ච සංඝාපිකං කුරෙස්සං; එසනගො සබ්බත්ථ.

විසුඛමන්තානං සමනුපස්සන්ති. අත්තානං විසුඛන්ති පස්සති;
 විසුඛොති පන න තාව චත්තබ්බො. පාමුජ්ජං ජායන්ති
 තුට්ඨාකාරො ජායති; පමුදිනස්ස පිනිති තුට්ඨස්ස සකලසර්ථං
 බොහගමානා පිති ජායති; පිනිමනස්ස ඝායොති පිතිසමපසු
 තතස්ස පුග්ගලස්ස නාමකායො; පස්සමිහන්ති විගතදරථො
 ගොති; සුඛං වෙදෙන්ති කායිකමපි වෙතසිකමපි සුඛං වෙදි
 යති; විනතං සමාධිසන්ති ඉමිනා නෙක්ඛමමසුඛෙන සුඛිතස්ස
 විත්තං සමාධියති; අප්පනාප්පත්තං ඵය ගොති. ඝො මෙත්තා
 සහග්ගෙන වෙසස්සාති ගෙට්ඨා කිලෙසවසෙන ආරවා දෙසනා
 පබ්බතෙ වට්ටවුට්ඨි ඵය නදිං යථානුසංගිනා බ්‍රහ්මචරිතාරභාව
 නං ඔතිණ්ණා. නත්ථ යං චත්තබ්බං සියා තං සබ්බං විසුඛිම
 ග්ගෙ වුත්තමෙව—ඝෙසොථාපි භික්ඛවෙ පොක්ඛරණීති මහාසි
 හනාදසුත්තෙ පොක්ඛරණීයා මග්ගො උපමිතො ඉධ සාසනං
 උපමිතන්ති වෙදිතබ්බං—ආසවානං බ්‍යාසමණො ගොතිති,
 සබ්බකිලෙසානං සමිතත්තා පරමත්ථසමණො ගොතිති,
 සෙසං සබ්බත්ථ උත්තානත්ථමෙවාති—

මු ලුං අ ස්ස පු ර සු ත්තං ද ස මං.

නිව්විතො වතුරෝ වගෙහා.

එවිමෙමසුතනි සාලෙය්සසුතනං; තඤ්ඤොසලෙසුතිකො
සලානාමජානපදිකො රාජකුමාරා තෙසං නිවාසො එකොපි
ජනපදෙ රුද්‍රාසිසද්දෙන කොසලාති වුවවති තස්මිං කොසලෙ
ජනපදෙ; පොරාණි පනාහු යස්මා පන පුබ්බෙ මහාපනාදං
රාජකුමාරං නානානාවකානි දිස්වා සිහමන්තමිදි අකරොන්තං
සුඤ්ඤා රාජා ආභ යො මම පුත්තං හසාපෙති සබ්බාලුඛිකාරෙන
නං අලංකරොමිති. තතො නබ්බාලුතිපි ජට්ඨෙත්වා මහාජන
කායො සන්තිපති. තෙ මනුස්සා අතිරොකානි සත්තවස්සානි
නානාකිත්‍රිකාදයො දස්සෙත්වාපි තං හසාපෙතුං නාසකඛිංසු.
තතො සකෙකා ඉදවනාවකං පෙසෙසි. සො දිබ්බිනාවකං
දස්සෙත්වා හසාපෙසි. අථ තෙ මනුස්සා අත්තනො අත්තනො
වසනොකාසාහිමුඛා පතකමිංසු. තෙ පටිපථෙ මිත්තසුභජ්ජ
දයො දිස්වා පටිසන්ධාරං කරොන්තා කච්ඡි කුසලානි ආහංසු.
තස්මා තං කුසලං කුසලානි වචනං උපාදය සො පදෙසො
කොසලොති වුවවති. මායිකං මරමානොති අතුරිතවාරිකං
වරමානො; මහනා හික්ඛුසකෙකන සබ්බානි සතං වා සහස්සං
වා සතසහස්සං වාති එවං අපරිවර්තෙන මහතාහික්ඛුසකෙක
න සඬං; ඩ්‍රාක්ඛණ්ණාමොති බ්‍රාහ්මණ්ණං සමොසරණ්ණාමොපි
බ්‍රාහ්මණ්ණාමොති වුවවති බ්‍රාහ්මණ්ණං භොගනාමොපි. ඉධ
සමොසරණ්ණාමො අබ්භෙදො තදවසරිති තං අවසරි; සමප
තොති අනේ. චිත්තාරො පනෙත් අනිසාමිතො තස්මා
තස්ස අවිදුරෙ බුධානං අනුවර්තකො එකො වනසණ්ඩං හස්මි
සසති සන්ධානං වනසණ්ඩං ගතොති වෙදිතබ්බො—අසොසු
නති සුණිංසු උපලභිංසු සොනවාරසමපත්තවචනකිංකො
සානුසාරෙන ජාතිංසු; බොති අවධාරණ්ණේ පදපුරණිමත්තො
වා භිජාතො. තඤ්ඤ අවධාරණ්ණේන අස්සොසුංසෙව න තෙ
සං කොචි සවණන්තරායො අහොසිති අසමනො වෙදිත
බ්බො. පදපුරණෙන බ්‍රාජනසිලිට්ඨිතාමත්තමෙව—ඉදං ති යමි
ත්ථං අස්සොසුං තං පකාසෙතුං සමණො බලු හො හොතමොති
ආදි වුත්තං. තඤ්ඤ සමිතපාපත්තා සමණොති වෙදිතබ්බො.
බලුති අනුස්සවනේ භිජාතො. හොති තෙසං අසුඤ්ඤා
ආලපනමත්තං. හොතමොති හභවතො හොත්තවසෙන
පරිදීපනං. තස්මා සමණො බලු හො හොතමොති එත්ථ සමි
ණො කිර හො හොතමහොත්තොති එවමනො දුට්ඨබ්බො.
සොසුත්තොති ඉදං පන හභවතො උච්චාකුලපරිදීපනං;
සොසුලා සබ්බජ්ඣොති සබ්බාලුඛිකාරොදීපනං; කෙතමි

පාරිජුණෙකු අනභිකුතො අපරික්ඛණ්ණොයෙව නං ඉලං පහාය සධාය පබ්බතොති වුත්තං හොති. නනො පරං වුත්තන්මෙව—නං ඛො පනාති ඉන්මසුතාකඛනනෙව උප යොගවචනං; තස්ස ඛො පන හොතොතමස්සාති අන්තො. කල්යාණොති කල්යාණගුණ සමන්තාගතො; සෙට්ඨොති වුත්තං හොති. කිංකරිකද්දෙති කිත්තියෙව ධුතීසොසො වා; අභිකුණ්ණ නොති සදෙවකං ලොකං අපේක්ඛාන්තරිත්වා උග්ගතො; කිත්තිති* ඉතිපි සො හගවා—පෙ—බුඛො හගවාති. තත්ත්වං පදසම්බ තො සො හගවා ඉතිපි අරහං ඉතිපි සමමාසමුඛො—පෙ—ඉතිපි හගවාති ඉමිනාව ඉමිනාව කාරණොනාති වුත්තං හොති. තත් අරහත්තා අරිහං අරානව හත්තත්තා පච්චයාදිහං අරහ තත්තා පාපකරණ රහාභාවාති ඉමෙති තාව කාරණෙති සො හගවා අරහන්ති වෙදිතබ්බොති ආදිනා නයෙන මාතිකං නික්ඛ පිත්වා සබ්බාගෙව එතූති පදාති විසුඛිමග්ගෙ බුධානුස්සතිති දොසෙ වින්තරිත්තාතිති නනො තෙසං වින්තරොගගෙනබ්බො. සාධු ඛො පනාති සුඤ්ජරං ඛො පන; අන්තාවහං සුඛාවහන්ති වුත්තං හොති. කථාරූපානං අරහතන්ති යථාරූපො සො හවං හොතමො එවරූපානං අනෙකෙහිපි කප්පකොට්ඨකසහ සෙසති දුලලතදස්සනානං බ්‍යමප්පහාපරික්ඛිතෙති අසිති අනුබ්‍යස්තරතනපතිමණ්ඩනෙති වන්තං සමහාසුරසලකඛණ වණ්ණණති සමානිණ්ණමනොරමසරිරානං අනප්පකදස්ස නානං අතිමධුරබමමනිග්ගොසානං යථාකුතගුණබ්‍යමෙත ලොකෙ අරහන්තොති ලබසද්දානං අරහතං; දස්සනං නොතිති පසාදසොමමාති අක්ඛති උමමිලෙත්වා දස්සනමත්තමපි සාධු හොති. සචෙ පන අවස්ඨගසමන්තාගතෙන බුහමස්සරෙන බ මමං දෙසෙනස්ස එකපදමපි සොතූං ලභිස්සාම සාධුතරංයෙව හවිස්සතිති එවං අප්ඤ්ඤාසයං නන්වා—සෙති හගවා නෙත්තසස ඛණ්ණං සුත්ත සබ්බකිව්වාති පහාය තුට්ඨමානසා ආගමිංසු; එතද චොමුන්ති දුච්ඛා හි දුච්ඡා අගාරියදුච්ඡා අනගාරියදුච්ඡා ව— තත් කිං හන්තෙ කුසලං කිං අකුසලන්ති ඉමිනා නයෙන අහා රිකදුච්ඡා ආගතා. ඉමෙ නුඛො හන්තෙ පවුපාදනකඛනධාති ඉමිනා නයෙන අනගාරිකදුච්ඡා. ඉමෙ පන අත්තනො අනුරු පං අගාරියදුච්ඡං දුච්ඡන්තා එතං කොත්තු ඛො හොතොතම ගෙතු කො පච්චයොති ආදිවචනං අවොවුං. තෙසං හගවා යථා න සකෙකාන්ති සුලලකෙතිතුං එවං සංඛින්නෙනෙව තාව පඤ්ඤා විස්සරේන්තො අබමමවරියා විසමවරියා ගෙතු ඛො හගපතයොති ආදිමාන—කසමා පන හගවා යථා න සලල

සෙසුවනි එවං විසයජය්‍යයීති? පණ්ඩිතමානිකා හි ආදිකොට මෘදුකං ධර්මයා යථා සලලකෙවිනති එවං අනෙ චිත්තාර්තෙ දෙසනා උත්තානිකාති මඤ්ඤානා අවජානනති මයමපි කුප්‍යො ඵලමෙවං කුප්‍යොමාති වත්තාරො හවනති තෙන තෙනසං හභවා යථා න සකෙකානති සලලකෙවිතං එවං සංඛිතෙත්තෙව නාට පඤ්ඤා විසයජය්‍යයීතියො සලලකෙවිතං අසකෙකා නොති චිත්තාර්තෙ දෙසනං යාමිතො චිත්තාරෙන දෙසෙතං තෙනති හභවතයොති 'ආදිමාහ—තඤ්ඤානිති කාරණං නිපා තො; යසමා තුමෙක යාට්ඨ තසමාති අනෙ. නිවිධනති තිභි කොට්ඨාසෙති; කාසෙකාති කායවාදො; අධම්මමයිසා විසමව යිසාති අධම්මවරියසංඛාතා විසමවරියා; අසං පනෙත් පද නෙ. අධම්මසා චුරියා අධම්මකාරණාන අනෙ. විසමවරියා චිත්තමයා වා කමමයා චරියාති විසමවරියා. අධම්මවරියා ව සා විසමවරියාති අධම්මවරියාවිසමවරියා. එතෙත්තපායෙන සබ්බසු කණ්ණසුකපදෙසු අනෙ වෙදිතබ්බො. එද්දෙති කකඛලො; දුරුණො සාහසිකො; ලොකිකපානිති පරං ජිවිතා වොරොපෙනසා පාති ලොකිකෙන ලිමපනති සවෙ න ලිමපනති තථා විබො ලොකිකපානිතෙව වුවිති. හභවතෙ නිවිසොති හතෙ ව පරසා පහාරදුකෙ පහතෙ ව පරමාරණ නිවිසොති; අද්ධාපනෙතාති නිකකරුණතං ආපනො; සහනං පරසාති යනං පරසා සනතකං; පරිච්ඡේදකාරණාන තසෙව පරසා විතතුපකරණං; තුට්ඨිජනනං පරිකාරකණං කං භාමනං වා ති අනො. හාමෙ වා ධර්මයං; අරඤ්ඤානං වා ති අරඤ්ඤාරුකඛ්ඤාපබ්බතමත්තාදිසු ධර්මයං; අදිහනනති තෙති පරෙති කායෙන වාචය වා අදිනනං; ඵෙසාසංඛාතනති එත්ථ ඵෙතොති වොරො ඵෙතසා හාවො ඵෙසං අවහරණ විතතසෙතං අභිවචනං සංඛාතනති අනෙතො එකකොට්ඨා සසෙතං අභිවචනං. සඤ්ඤාපපමසංඛාති ආදිසු විස ඵෙසව නං සංඛාතමාති ඵෙසසංඛාතං ඵෙසවිතතසංඛාතො එකො විතතකොට්ඨාසොති අනෙ. කාරණං වෙතං පච්චත්තවච නං තසමා ඵෙසසංඛාතෙනාති අනෙතො දට්ඨබ්බො.

මාතුරක්ඛිතාති යං පිතරි නාට්ඨ වා මතෙ වා සාසට්ඨාදනා දිඨි පටිජග්ගමානා වියප්පතං කුලකරෙ දසාමිති මාතා රකඛිති අයං මාතුරක්ඛිතා නාම. එතෙත්තපායෙන පිතුරක්ඛි තාදයො වෙදිතබ්බො. සභාගකුලානි පන කුච්ඡිකෙත්තසු පි භබ්බසු කතිකං කරොනති සවෙ මයං පුතො හොති තුයං ධිතා අඤ්ඤාත්තෙතං න ලභිසාති මයං පුතොසෙ ව හොතුති එවං භබ්බ පටිජග්ගිතා සසාසකා නාම. යො

ඉන්ද්‍රාණිමි. ඉන්ද්‍රිය. ගවේන් නසා එතතකො දණ්ඩොති. එව. නාමි. වා ගෙහං වා විදි. වා උද්දියා එපිතදණ්ඩා පන සප්පිද ණවා නාමි. අනනමසො මාලාතුණ * පිස්සිකතාපිති යා සබ්බ න්තිමේන පරිවේදෙන එසා මෙ හරියා හස්සයාතිති. සක්කය. තසා උපරි කෙනවි මාලාතුණං බිපන්නෙන මාලාතුණමිත්තො නාපි පරික්ඛිතතා හොති. නාමාදාසාසු චාදිතං ආපජ්ජිතා හොතිති එවරුපාසු ඉන්ද්‍රිය සමමාදිට්ඨිසුගෙන වුත්තමිච්චාචාර ලක්ඛණවසෙන විතීක්කමං කතතා හොති. සහායකොති සහායං සිතො; පිස්සිකකොති හාමපරිසාය සිතො; සක්ඛිමස්ස ගහොති දයාදානං මජ්ඣෙක සිතො; සුගමස්ස ගහොති සෙනිතං මජ්ඣෙක සිතො; රාජකුලමස්ස ගහොති රාජකුලසා මජ්ඣෙක මහාචාරිච්චයෙ සිතො; අභිනිතොති පුච්ඡනන්දය නිතො; සක්ඛිසුඝොති සක්ඛිං කතො පුච්ඡිතො; එගමෙකාසුපිසාති ආල පනමේතං; අනනසෙතු වා පරසෙතු වාති අත්තතො වා පරසා වා හත්ථිපාදගෙභා වා බනගෙතු වා; ආමිසක්ඛිත්ඛිතෙ තු වාති එත්ථ ආමිසනති ලාභො අභිප්පෙතො. කිච්ඤ්ඤිති යං වා නං වා අප්පමත්තකං අනනමිසො තිත්ථිච්චිකසප්පිතිඝ්ඤ කනවතිත්ථිපිඝ්ඤාදිමත්තකසාපි ලච්ඤා † හෙතුති අත්තො. සම්පජානමුසා හාසිතා හොතිති ජානන්නොගෙව මුසාවාදං වත්තා හොති; ඉමෙසං කෙදසාති යෙසං ඉතොති වුත්තානං සනතිකෙ සුතං තෙසං හෙදය; අමුසං කෙදසාති යෙසං අමුත්තාති වුත්තානං සනතිකෙ සුතං හොති තෙසං හෙදය; ඉති සම් ග්ගානං වා ගෙහනාති එවං සමග්ගානං වා විනානං සහායකා නං හෙදකරො; භික්ඛානං වා අනුසප්පයාති සුට්ඨි කතං නයා නං පජ්ඣන්නෙන කතිපාගෙනෙව තෙ මහනතං අනන්ධ කරෙය්‍යති එවං භික්ඛානං පුන අසන්ධාතාය අනුප්පයාති; උපන්ධමේතතා කාරණං දසෙය්‍යතාති අත්තො. වත්තො ආරාමො අභිරුරිඨානමස්සාති වග්ගාරාමො; වග්ගෙසු රතොති වග්ග රහො; වග්ගෙ දිස්වා ව සුත්වා ව නග්ගතිති වග්ගනිකේ; වග්ග කාරණං. වාමනති යා වාචා සමග්ගෙපි සත්තො වග්ගෙ කරොති භික්ඛුති නං කලහකාරකවාචං හාසිතා හොති; අණ්ඩකාති යථා සද්දෙස රුකෙහි අණ්ඩකාති උච්චිතනති එවං සද්දෙස නාය බුංගනවමනාදිවචනෙත් අණ්ඩකා ජාතා; ක්කාකසාති පුරිකා; සා යථා නාම පුරිකරුකෙහි කක්කසො හොති පණ රිතවුණේණ එවං කක්කසා හොති. එවං සොතං සංසාමනා ඵ්ඨ පථසති තෙන වුත්තං කක්කසාති. පරිකමුකාති පරෙසං කමුකා; අමනාපදෙසජනති. පරාභිසප්පතිති කුට්ඨකණ්ටක

සමාජ සේවකයන්ගේ සුභසාධන කොමිෂන්.

මෙම විෂ මෙමෙසු විජයාවා පරෙසං අභිසංඝයා; භන්තකාමා නිමිස භන්තං අදන්තා ලගගනකාරී. කොටසාමනනාති කොටසා ආසනනා; අසමාධිසංවත්තනිකාති අප්පනාසමාධියා වා උපවාරසමාධියා වා අසංවත්තනිකා; ඉති සබ්බානෙවෙතාති සදෙසවාවාස වෙවච්චනාති. අකාලවාදිති අකාලෙන වත්තා; අභුභවාදිති යං නථි තස්ස වත්තා; අනිසාමාදිති අකාරණිකි යතිං වත්තා; අබ්බමවාදිති අසභාවං වත්තා; අභිනිසවාදිති සංවර්චිනසපටිසංසුත්තස්ස වත්තා; අභිධානවතී. වාමනාති හදසමස්සාය නිබේදං අසුත්තං වාවං; භාෂිනා හොති අකාලෙ නාති වත්තබ්බකාලස්ස පුබ්බ වා පච්ඡා වා අසුත්තකාලෙ වත්තා හොති; අනිසදෙසනති සුත්තාපදෙසවිරහිතං; අප්පිසග්ග චන්තිති අපරිච්ඡේදං; සුත්තං වා ජාතකං වා නිකක්ඛිතා තස්ස තස්ස උපලබ්භං වා. උපමං වා වත්තං වා ආහරිතා බාහිරකථං යෙව කථෙති නිකක්ඛිතං නිකක්ඛිතමත්තමෙව හොති සුත්තං නුබො කථෙති ජාතකං නුබො නාස්ස අත්තං වා කොටිං වා පස්සාමාති වත්තබ්බතං අපජ්ජති. යථා චර්ඤාකඩසාධානං ගතගතට්ඨානෙ පාරොහාමතරනති මති. ඡණ්ණාති ඡණ්ණට්ඨානෙ සමපජ්ජිතා පුන වධිතිනියෙව. එවං අධිකායොජනමපි යොජ නමපි ගව්ච්ඡතියෙව. ගව්ච්ඡනො ගව්ච්ඡනො පන මුලරුක්ඛා චිනස්සති පටෙණි ජාතකාව තිට්ඨනති. එවං අයමපි නිත්‍රොධ බමමකපිකො නාම හොති. නිකක්ඛිතං නිකක්ඛිතමෙව ක ත්වා පස්සනෙව පරිහරනො ගව්ච්ඡති යො පන බහුමපි ගණ නොතො එතදන්මිදං වුත්තනති ආහරිතා ආහරිතා ජානාපෙත්තුං සකෙකාති තස්ස කථෙත්තුං වට්ඨති—අනිසංසංකිතනති න අන් නියතිතං; අභිජ්ඣිනා හොතිති අභිජ්ඣාය මලොකෙනා හොති; අහොවනාති පත්තනෙත් නිපාතො; අභිජ්ඣාය මලොකිතම තතකෙන වෙත් කමමපථහෙදො න හොති. යද්දං ජන අහො වතෙදං මම සත්තකං අස්ස අහං එත් වසං විනෙත්තස්සනති අත්තනො පරිණිමෙති තද්ද කමමපථහෙදො හොති. අයමිධ අධිප්පෙතො—චාසනනවිනෙකාති විපනනවිනෙතා; පුතිච් ජොතාති පසුට්ඨමනසංකප්පො; හඤ්ඤන්කුති සාතයනතු; චක්ඛන්කුති වඩං පාපුණ්ණතු; මා චා අහෙසුනති කිවිපි මා අහෙසු; ඉධාපි කොපමත්තකෙන කමමපථහෙදො න හොති. හඤ්ඤන්කු අභිවිනනනෙතෙව හොති—තස්මා එවං වුත්තං මිමන්දිමිති අකුසලදස්සනො; විප්පිසදස්සනොති විපලු න්දස්සනො; භන්ති දිනනනති දිනනස්ස එලාභාවං සන්ධාය වදති; සීමිති වුට්ඨති මහායාතො; හුතනති පහෙණිකසක්කා රො අධිප්පෙතො; තමපි උභයං එලාභාවමෙව සන්ධාය පටි කක්ඛිති. සුභමද්දකමානනති සුභතද්දකකතාහං; කුසලො

කුසලානනි අනේ. එලං විසාකොති යං එලනි වා...
කොති වා වුවිති නං නන්ති වදති. නන් අස, ලොකොති පර
ලොකෙ සිතස්ස අයං ලොකො නන්; නන් සන්ධ්‍යාලොකොති
ඉධලොකෙ සිතස්සාපි පරලොකො නන්; සබ්බෙ තත් තනේව
උච්ඡිත්තනිති දස්සෙති. නන් මානා නන් පිනාති නෙසු
සමමාපටිපත්තිමිච්ඡාපටිපත්තිනං එලාභාවවසෙන වදති;
නන් සත්තා ඔසපාතිනාති වවිත්වා උප්පත්තකසත්තානාමි
නන්ති වදති; සං අභික්ඛුස්ස සම්මිකත්වා පට්ඨෙදන්තිති සෙ
ඉමිම පරම ලොකං අභිමිච්ඡාය පක්ඛාය සබ්බං පට්ඨකම්
කත්වා පට්ඨෙදන්ති තෙ නන්ති සබ්බස්සාබ්බානං අභාවං
දිපෙති; එත්තාවතා දසවත්තා මිච්ඡාදිට්ඨි කපිතා ගොති.

පාණානිපානං පණාසාති අදයො සත්තකමමපථං වුලභන්ති
පදෙ චිත්තාරතා. අනභික්ඛාදයො උත්තානන්තයෙව. * සහව්‍ය
තං උපසංජ්ජන්තානි සහභාවං උපගමෙජ්ජයං; බ්‍රහ්මනාහිනානි
දෙවානනි පඨමරක්ඛානභූමිදෙවානං; ආනානි දෙවානනි
අභ්‍යානාම චිත්තං නන් පරිත්තාහඅපමාණාහඅභස්සරුතං
එතං අභිවචනං; ස්වින්නානානනි අදි පන එකතො අතගෙ
ත්වා තෙසංයෙව හෙදතො ගහණං; සුභානි ස්වින්නසුභානනි
අදිසුපි එසෙව නයො; ඉති ගතවා අසවකම්යං දස්සෙත්වා
අරහත්තතිකුචෙන දෙසනං නිට්ඨාපෙසි-ඉධ ස්වායං පන දෙව
ආලොකා සමානෙතබ්බා. තිස්සන්තං තාව කොනභූමිතං
වසෙන නවබ්‍රහ්මලොකා පච්ඡුඛාවාසා චතුති අරුපොති
සම්මං අට්ඨාරස වෙහස්මලෙති සම්මං එකනවිසති තෙසු අස
ස්සං පක්ඛපිත්වා විසති බ්‍රහ්මාණො ගොන්ති. එවං ජති
කාමාවචරෙති සම්මං ජවිසති දෙවලොකා නාම. තෙසං
සබ්බෙසම්මි ගතවතා දසති කුසලකමමපථෙති නිබ්බන්ති
දස්සිතා. තත් ජස්ස කාමාවචරෙස්ස තිණ්ණං සුවරිත්තානං ඵපා
කෙතෙව නිබ්බන්ති ගොති. උපරිදෙවලොකානං පන ඉමෙ
කමමපථං උපනිස්සයවසෙන කපිතා. දසකුසලකමමපථං † හි
සීලං සීලවතො කසිණපරිකමමං ඉරක්ඛිතිති සීලෙ පතිට්ඨාය
කසිණපරිකමමං කත්වා පඨමරක්ඛානං නිබ්බන්තො පඨම
රක්ඛානභූමියං නිබ්බන්තති-දුරුතාදිති භාවෙත්වා දුරුතරක්ඛා
නභූමිආදිස්ස නිබ්බන්තති. රූපාවචරරක්ඛානං පාදකං කත්වා
මිපස්සනං වස්සෙත්වා අනාතාමිච්ඡෙ පතිට්ඨිතො පච්ඡු සුඛාවා
සෙස්ස නිබ්බන්තති. රූපාවචරරක්ඛානං පාදකං කත්වා අරූප
සමාපත්තිං නිබ්බන්තො චතුස්ස ආරුපෙස්ස නිබ්බන්තති.

* බ්‍රහ්මනාහිනංයෙව.

† දසකුසලකමමපථං.

වෙරළ ක සු නන විණිණි නා.

රූපාරූපජ්ඣානං පාදකං කන්ධා විපස්සනං වඩ්ඪන්ධා අරහ
තතං පාසුණීති. අසඤ්ඤාතවො පන බාහිරකානං තාපසපරි
බ්බාපකානං ආවිණිණිණාති න ඉධ නිදදිට්ඨො. සෙසං සබ්බ
ස්ම උත්තානස්මෙව්වාති.

සඤ්ඤා සු නන ප සි මං.

— 00 —

එවමෙමසුනනති වෙරළකසුනනං; තස්ම වෙරළකාති වෙරළ
වාසිනො; සෙසං සබ්බං පුරිමසුනෙන චුත්තනායෙනෙව
වෙදිතබ්බං. කෙවලං හි ඉධ අබමමවාදි විසමවාදිති එවං
පුග්ගලාභිච්ඡානා දෙසනා කතා. පුරිමසුනෙන බමමාභිච්ඡානා.
අයං විසෙසො. සෙසං තාදිසමෙව්වාති.

වෙ ර ජ ක සු නන දු නි යං.

එවමෙමසුනනති මහාවෙදලලං; තස්ම ආසස්මාති සකාරවස
පාතිස්සව්වතමෙනං; මහාකොට්ඨිනොති තස්ස ථෙරස්ස නාමං;
සමිසලානා චුට්ඨිනොති එලසමාපත්තියො චුට්ඨිනො;
දුස්සඤ්ඤාති එස්ම පඤ්ඤාය දුන්නාමං නාම තස්ම. අපඤ්ඤා
තිපපඤ්ඤාති අනෙං; කිත්තාචනා නුබොති කාරණපරිච්ඡේද
පුච්ඡා; කිත්තකෙන නුබො එවං චුච්චතිති අනෙං. පුච්ඡා ව
නාමෙසා අදිට්ඨථොතනාපුච්ඡා දිට්ඨසංසඤ්ඤාපුච්ඡා ඵමති
ච්ඡේදනාපුච්ඡා අනුමතිපුච්ඡා කථෙතුකමස්සනාපුච්ඡාති පම
ඵබා ගොති. තාසං ඉදං නානාකරණං. කතමා අදිට්ඨථො
තනාපුච්ඡා? පකතියා ලකඛණං අඤ්ඤාතං ගොති අදිට්ඨං
අතුලිතං අතිරිතං අභිභූතං අභිභාවිතං තස්ස ඤාණය
දස්සනාය තුලනාය තීරණය ඵ්භූතනාය විභාවනන්ධාය
පඤ්ඤා පුච්ඡති. අයං අදිට්ඨථොතනාපුච්ඡා—කතමා දිට්ඨසං
සඤ්ඤාපුච්ඡා? පකතියා ලකඛණං ඤාතං ගොති දිට්ඨං තුලිතං
තිරිතං ඵ්භූතං විභාවිතං සො අඤ්ඤාති පණ්ඩිතෙති සමිං සංස
ඤ්ඤාතාය පඤ්ඤා පුච්ඡති. අයං දිට්ඨසංසඤ්ඤාපුච්ඡා—කතමා
ඵමතිච්ඡේදනාපුච්ඡා? පකතියා සංසපකඛනෙනා ගොති ඵමති
පකඛනෙනා වෙලුකකපාතො එවං නුබො නනුබො කර්තනු
බොති සො ඵමතිච්ඡේදනන්ධාය පඤ්ඤා පුච්ඡති. අයං ඵමති
ච්ඡේදනාපුච්ඡා—“තං කිමමඤ්ඤාථ භික්ඛවෙ රූපං නිව්චං වා
අනිව්චං වාහි අනිව්චං තනෙත”ති එවරූපා පන අනුමතිං
ගණ්ඨන්ධා භිමමඤ්ඤාතා කාතුං පුච්ඡා අනුමතිපුච්ඡා නාම—

“වග්ගාදේමෙ භික්ඛවෙ සන්පට්ඨානා කතමෙ වග්ගාදේ”ති එවරුපා භික්ඛුසව්‍යං සයමෙව පුච්ඡන්ති සයමෙව විස්සර්ජනාමස්ස පුච්ඡා කථෙතුකමසතාපුච්ඡා නාම—නාසු ඉධ දිට්ඨ සංසංඝනාපුච්ඡා අබ්භෙදනා. ථෙරො හි අත්තනො දිට්ඨාධර්මො නිසීදිති සයමෙව පඤ්ඤා සමුට්ඨාපෙති සයං විනිවේජනො ඉදං සුත්තං අදිනො පට්ඨාය මන්තං පාපෙසි. එක චෙවාහි පඤ්ඤා සමුට්ඨාපෙතංයෙව සන්තොති න නිවේජනං; එකචෙවා හි නිවේජනං සන්තොති න සමුට්ඨාපෙතං එකචෙවා උභයමපි න සන්තොති එකචෙවා උභයමපි සන්තොති තෙසු ථෙරො උභයමපි සන්තොතියෙව. කස්මා? මහාපඤ්ඤානා. පඤ්ඤා නිසංයාය හි ඉමස්මිං සාසනෙ සාරිපුත්තජේරො මහා කච්චානො පුණ්ණජේරො කුමාරකස්සපජේරො ආනන්දජේරො අයමෙව ආයස්මාති සබ්බකුලා ථෙරො විසෙසට්ඨානං අබ්බතා. න හි සක්කා යාය වා තාය වා අප්පමත්තිකාය පඤ්ඤාය සමන්තාගතො න භික්ඛුනා සාවකපාරමිඤ්ඤාණස්ස මන්තං පාපුණිතං මහාපඤ්ඤාන පන සක්කාති. මහාපඤ්ඤාතාය සාරිපුත්තජේරො තං ධානං අබ්බතො. පඤ්ඤාය හි ථෙරොන සදිසො නත්ථි. තෙනෙව නං භගවා එතදග්ගෙ ධිපෙසි. “එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවකානං භික්ඛුනං මහාපඤ්ඤානං යදිදං සාරිපුත්තො”ති—තථා න සක්කා යාය වා තාය වා අප්පමත්තිකාය පඤ්ඤාය සමන්තාගතො න භික්ඛුනා භගවතා සංඛ්ඛෙත්තන භාසිතස්ස සබ්බඤ්ඤාතඤ්ඤාණෙන සඨං සංසංඝෙති සමානෙති වින්ධරෙන අන්තං විස්සර්ජනං මහාපඤ්ඤාන පන සක්කාති. මහාපඤ්ඤාතාය මහාකච්චානජේරො තත්ථ පටිබලො ජාතො තෙනෙව නං භගවා එතදග්ගෙ ධිපෙසි. “එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවකානං භික්ඛුනං සංඛ්ඛෙත්තන භාසිතස්ස වින්ධරෙන අන්තං විභජනානං යදිදං මහාකච්චානො”ති—තථා න සක්කා යාය වා තාය වා අප්පමත්තිකාය පඤ්ඤාය සමන්තාගතො න භික්ඛුනා බමමකථං කථෙන්නො දසකථාවනුද්ධි ආහරිතා සත්ත විසුඬ්ඨියො විභජන්නො බමමකථං කථෙතං මහාපඤ්ඤාන පන සක්කාති. මහාපඤ්ඤාතාය පුණ්ණජේරො චතුසරිසම ජෙක්ඛ අලංකතබමමාසෙන විත්තවීජනං ගතෙති නිසිංහො ලිලායන්නො පුණ්ණවන්දො විත්ත බමමකථං කථෙති. තෙනෙව නං භගවා එතදග්ගෙ ධිපෙසි—“එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවකානං භික්ඛුනං බමමකථිකානං යදිදං පුණ්ණං මන්තා නිපුත්තො”ති—යාය වා තාය වා අප්පමත්තිකාය පඤ්ඤාය සමන්තාගතො පන භික්ඛු බමමකථං කථෙන්නො ඉතො වා

එනෙකුත් වා අනුකතමිනි* යැයි කොටිං ගතින අනෙකුත් විය එක
 පිළිකා දුකිසෙකුං ආරුලො විය ගව්ජිති. මහාපඤ්ඤා පන
 වතුප්පදිකමිති කාථං නිකම්පිනි උපමා ව කාරණානි ව මහාරො
 නිං තෙපිටිකං බුබ්බවනං හෙට්ඨපාරියං කරොනොනා කපෙති.
 මහාපඤ්ඤානාය පන කුමාරකස්ස පඤ්ඤොරො වතුප්පදිකතා
 ථමිති නිකම්පිනි උපමා ව කාරණානි ව ආගරිනි තෙති සමිං
 යොජෙනොනා ජාතස්ස රෙ පච්චණ්ණානි කුසුමානි පුලලාපෙ
 නොනා විය සිනෙරුන්තො වට්ඨිසහස්සං ජාලෙනොනා විය
 තෙපිටිකං බුබ්බවනං හෙට්ඨපාරියං කරොනොනා කපෙති.
 තෙනෙව නං හගවා එතදග්ගෙ ධිපෙසි—“එතදග්ගං හිකම්පෙ
 මම සාවකානං හිකම්පනං විතුකම්පිකානං † යදිදං කුමාරකස්ස
 පො”ති—නථා යාය වා තාය වා අප්පමන්තිකාය පඤ්ඤාය සම
 නාගතො හිකම්පිනි වතුප්පදිකං කාථං ගගෙකුං
 න සකෙකාති—මහාපඤ්ඤා පන එකපදෙ ධිනි පදසහමිති
 පදසහස්සමිති ගණිති. ආනන්දඤ්ඤොරො පන මහාපඤ්ඤානාය
 එකපද්ධාරො ධිනි සකිංයෙව සුථිං පුන අප්පච්ඡෙනොනා යට්ඨි
 පදසහස්සානි පණ්ණසගාථාසහස්සානි වලලියා පුප්ථානි
 ආකම්පිනි ගණිතොනො විය එකප්පගාරොනෙව ගණිති.
 කතිතගතිතං පාසානෙ බතලොබා විය සුවණ්ණසවෙ
 පකම්පිතාසිහවසා විය ව ගතිතාකාරොනෙව තිට්ඨති. තෙ
 නෙව නං හගවා එතදග්ගෙ ධිපෙසි—“එතදග්ගං හිකම්
 පෙ මම සාවකානං හිකම්පනං ගතිමන්තානං යදිදං ආනන්දො
 සතිමන්තානං බිතිමන්තානං බහුසුත්තානං උපට්ඨාකානං
 යදිදං ආනන්දො”ති—නති සකායා යාය වා තාය වා අප්පමන්ති
 කාය පඤ්ඤාය සමනාගතො හිකම්පිනි වතුප්පදිකං ගෙදස්ස මන්තං
 පාපුණිනං මහාපඤ්ඤානාය මහාකොට්ඨිතඤ්ඤොරො අබ්බමපරිපුප්පාසවණ
 පුබ්බොසොනං වසෙන අනන්තනසස්සදං පරිසමිතිද්දප්පගෙ
 දං පනොනා—තෙනෙව නං හගවා එතදග්ගෙ ධිපෙසි—“එත
 දග්ගං හිකම්පෙ මම සාවකානං හිකම්පනං පරිසමිතිද්දප්පානා
 නං යදිදං මහාකොට්ඨිතො”ති—ඉති ථෙරො මහාපඤ්ඤානාය
 පඤ්ඤා සමුට්ඨාපෙතමිති නිවෙස්තමිති උපයමිති සකෙකාති.
 සො දිවාට්ඨානෙ නිසිදිනි සයමෙව සබ්බපඤ්ඤා සමුට්ඨාපෙ
 නිං සයං විනිවුත්තො ඉදං සුත්තං ආදිතො පට්ඨාය මන්තං
 පාපෙතිං සොහනා වත අයං බමමදෙසනා ජෙට්ඨතාතිකෙන
 නං බමමසෙනාපතිනා සමිං සංසදෙස්සාමි තතො අයං
 විනාමිති අමනාකං එකමිතිං එකප්පකාසයෙන ධිපිතා අතිග
 රුකා හවිස්සති පාසානවිත්තසදිසා වතුරොසනිත්තනානි

* අනුකතමිනි, † විතුකම්පිකානං.

නං තිස්සේ ධර්මතා නාවා මිස සග්ගතමනාත්තානං සග්ගසු
 න්නාභාරස්සසුරුථො මිස ඛත්තකාරා භවිස්සතිති දිට්ඨසංසද්දන
 නං පඤ්ඤාං පුට්ඨි. තෙන වුත්තං නාසු ඉධ දිට්ඨසංසද්දනාපුද්ග
 අධිප්පෙතාති—

නිසසජානාති නිසසජානාතිති එත්ත සසමා නාප්පජානාති තසමා
 දුප්පසෙසුති වුට්ඨතිති අයමස්සො; එසනංසො සබ්බත්. ඉදං
 දුක්ඛනිති නිසසජානාතිති ඉදං දුක්ඛං එත්තකං දුක්ඛං ඉතො
 උඛං දුක්ඛං නත්තීති දුක්ඛසච්චං සථාවසරු† සලකනිණිතො
 නාප්පජානාති; අයං දුක්ඛනිත්වාධිකාමිනි පටිපද්ධති අයං පටිපද්ධ
 දුක්ඛනිරොධං ගවුජ්ජතිති මග්ගසච්චං සථාවසරසලකනිණිතො
 නාප්පජානාති; අනන්තරවාසෙති ඉමිනාච නායෙන අත්තො
 වෙදිතබ්බො සංඛෙපතො පනෙත්ථ චතුසච්චකමමට්ඨාති
 කො පුග්ගලො කට්ඨතොති වෙදිතබ්බො. අයං හි ආචරියස
 නතිකෙ චත්තාරි සච්චාති සච්චණිතො උග්ගණිතාති ධර්මපඤ්ඤා
 නණිතං තෙකුමකා ඛමුචා දුක්ඛසච්චං තණිතා සමුදයසච්චං
 උභින්නං අප්පවත්ති නිබ්බානං නිරොධසච්චං නිරොධපජාන
 නො මග්ගො මග්ගසච්චනති එවං උග්ගගෙනා අභිනිවිසති.
 තත්ථ පුරිමානි වෙ සච්චාති වට්ඨං පච්ඡමානි චිත්තං වට්ඨ
 අභිනිවෙසො හොති නො චිත්තං තසමා අයං අභිනිවෙස
 මානො දුක්ඛසච්චෙ අභිනිවිසති දුක්ඛසච්චං නාමරූපාදයො
 පච්චකන්ධා තෙ වච්ඡපෙත්තු චතුර්ධාකුමමට්ඨානාවසෙන
 ඔත්තරිත්වා චත්තාරි මහාකුතාති චතුර්ධා මහාකුතානං උපා
 දය රූපනති වච්ඡපෙති නදුරුමණි වෙදනා සසුඤ්ඤා සංඛාරා
 විසුඤ්ඤාණං නාමනති එවං සමකතාලකන්ධං හිතදනෙතාමිස
 ඛෙයෙව ඉමෙ ඛමමාති නාමරූපං වච්ඡපෙති. තං පනෙතං
 න අගෙතුකං සගෙතුකං සප්පවයං කො චස්සත්තො? පච්චයො
 අවිජ්ජාදයො ඛමමාති එවං පච්චයං වෙච්ච පච්චපුප්පනාධිමෙම
 ච වච්ඡපෙත්වා සබ්බෙවමෙ ඛමමා හුත්වා අභාවධේන අනි
 ච්චාති අනිවච්චකනිණි ආරොපෙති තතො උදයව්‍යයපනිපි
 මනාකාරෙන දුක්ඛා අවසච්චනනාකාරෙන අනත්තාති තිල
 කනිණි ආරොපෙත්වා විපස්සනාපටිපාටියා සමමසෙත්තො ලො
 කුත්තරමග්ගං පාසුණති. මග්ගකනිණි චත්තාරි සච්චාති
 එකපටිවෙධෙන පටිච්ඡිකති එකාතිසමයෙන අභිසමෙති
 දුක්ඛං පරිසුඤ්ඤාපටිවෙධෙන පටිච්ඡිකති සමුදයං පහාණිපටිවෙ
 ඛෙන නිරොධං සච්ඡිකරියාපටිවෙධෙන මග්ගං භාවනාපටි
 වෙධෙන පටිච්ඡිකති. දුක්ඛං පරිසුඤ්ඤාහිසමයෙන අභිසමෙති.
 සමුදයං නිරොධං මග්ගං භාවනාහිසමයෙන අභිසමෙති.

සො නිකි සව්වාති කිව්වතො පටිප්පකිති. නිරොධං ආරම්මණිතො. තසම්මස්ස බණේ අහං දුක්ඛං පරිජානාමි සමුදයං පජනාමි නිරොධං සච්ඡිකරොමි මග්ගං. භාවෙමිති අභොගසමන්තාභාරමනසිකාරපච්චවෙකකිණි නත්ථි. එතස්ස පන පරිභණ්හනතස්ස පරිභණ්හනනසෙසව මග්ගො නිසු සචෙවසු පරික්ඛාදිකිට්ඨං සාධෙනොව නිරොධං ආරම්මණිතො පටිප්පකිති තසමා පක්ඛාදිවාති වුවවතිති. එත්ථ හෙට්ඨමකොටියා සොතාපනොතා උපරිමකොටියා ඛිණිත්ථො පක්ඛාදිවාති නිද්දිට්ඨො. යො පන තෙපිටකං බුඛව්වනං උග්ගහෙතො පාළිතො ව අට්ඨකථාතො ව අනුසංකිතො ව පුබ්බාපරතො ව උග්ගහෙතො හෙට්ඨපාරිසං කරොතො විචරති අනිච්චදුක්ඛ අනත්තවසෙක පරිග්ගහමත්තමපි නත්ථි අයං පක්ඛාදිවා නාම න භොති දුප්පක්ඛාදිවා නාමාති. වික්ඛාදිවර්තො නාමෙස පක්ඛාදිවාති න වත්තබ්බො. අථ යො නිලක්ඛණං ආරොපෙතො විපස්සනාපටිපාටියා සම්මසංගො අජ්ඣාසෙව අරහත්තනති වරති. අයං පක්ඛාදිවා නාම න දුප්පක්ඛාදිවා නාමාති. භජාපියමානො පක්ඛාදිපක්ඛං හරති. සුත්තෙ පන පටිච්චෙධොව කපිතො—වික්ඛාදිණං වික්ඛාදිණංති ඉධ කිං පුච්ඡති? යෙන වික්ඛාදිණෙන සම්බාරෙ සම්මසිතො එසපක්ඛාදිවා නාම ජාතො තදස්ස අගමනියවිපස්සනාවික්ඛාදිණං කම්මකාරකවිත්තං පුච්චාමිති පුච්ඡති. සුඛනතිපි විජානාතිති සුඛවෙදනමපි විජානාති; උපරිපදවයෙපි එසෙව නයො—ඉමිනා ථෙරො සුඛං වෙදනං වෙදියමානො සුඛං වෙදනං වෙදියාමිති පජානාතිති ආදිනා නයෙන අගතං වෙදනාවසෙන අරුපකම්මට්ඨානං කපෙසි. තස්සන්තො සතිපට්ඨානෙ වුත්තංගයෙනෙව වෙදිතබ්බො. සංඝඝාති එකුප්පාදුදිලක්ඛණෙන සංසට්ඨෙන සංසට්ඨා උදාහු විසංසට්ඨාති පුච්ඡති; එත්ථ ථ ථෙරො මග්ගපක්ඛාදිවිපස්සනං වික්ඛාදිවාති ඉමෙ වෙ ලොකියලොකුත්තරධමෙම මිසෙසන්තො හුමමනනරං භික්ඛුන්තො සමයං අජානොතො විස පුච්ඡතිති න වෙදිතබ්බො. මග්ගපක්ඛාදිය පන මග්ගවික්ඛාදිණෙන විපස්සනාපක්ඛාදිය ව විපස්සනා වික්ඛාදිණෙන සම්බං සංසට්ඨිතාවං පුච්ඡතිති වෙදිතබ්බො. ථෙරො පියස්ස තමෙවත්ථං විස්සාපේතොතො ඉමෙ ධම්මා සංඝඝාති ආදිමාහ. තත්ථ න ච ලබ්බා ඉමෙසං ධම්මානන්ති ඉමෙසං ලොකියමග්ගකම්මණෙපි ලොකුත්තරමග්ගකම්මණෙපි එකතො උප්පන්නානං විත්තං ධම්මානං විනිබ්බුජිත්වා විනිබ්බුජිත්වා විසුං කන්තො විනිවරෙත්තො ආරම්මණිතො වා වත්තො වා උප්පාදතො වා නිරොධතො වා නානාකරණං දසෙත්තං න

සකකානි අනේවා. තෙසං තෙසං පන බ්‍රමමානං විසයොනාම
 අනේ. ලොකියබ්‍රමං පනා හි විතතං ථෙට්ඨිකං හොති පුබ්බ
 ඛතමං. ලොකුත්තරං පනා පඤ්ඤා සමමාසමුඛොපි ලොකියබ
 ්‍රමං පුච්ඡන්තා හික්ඛු ත්‍වං කතමං පඤ්ඤං අබ්බතො කිං පඨ
 මමග්ගපඤ්ඤං උදුහු දුරියතරියවතුන්මග්ගපඤ්ඤානි න
 එවං පුච්ඡති. කිං එසො ත්‍වං හික්ඛු කිං චෙදනො කිං
 සඤ්ඤා කිං චෙතනොති පි න පුච්ඡති. විතතවසෙන පන
 කිං විතතො ත්‍වං හික්ඛුති පුච්ඡති. කුසලාකුසලං පඤ්ඤා
 පෙනොති “මනොපුබ්බංගමා බ්‍රමමා මනොසෙට්ඨා මනොම
 යා”ති ව. “කතමෙ බ්‍රමමා කුසලා යසේවා පාමයෙ කාමාවචරං
 කුසලං විතතං උප්පන්නං හොති”ති ව එවං විතතවසෙනෙව
 පඤ්ඤාපෙති. ලොකුත්තරං පුච්ඡන්තොති කිං එසො ත්‍වං
 හික්ඛු කිංචෙදනො කිංසඤ්ඤා කිංචෙතනොති න පුච්ඡති.
 කතරා තෙ හික්ඛු පඤ්ඤා අබ්බතො කිං පඨමමග්ගපඤ්ඤා අබ්බ
 තා උදුහු දුරියතරියවතුන්මග්ගපඤ්ඤානි එවං පඤ්ඤාවසෙනෙව
 පුච්ඡති—ඉන්ද්‍රියසංක්කොති “පච්චොති භික්ඛවෙ ඉන්ද්‍රියානි කත
 මානි පච සඤ්ඤානි චරිතියං සතින්ද්‍රියං සමාඤ්ඤානං පඤ්ඤාන්ද්‍ර
 යං. කන්ථ ච භික්ඛවෙ සඤ්ඤානං දුට්ඨං වතුසු සොත්තප්පත්
 යබ්බෙසු එන්ථ සඤ්ඤානං දුට්ඨං. කන්ථ ච භික්ඛවෙ චරිතියං
 දුට්ඨං. වතුසු සමමග්ගපඤ්ඤානං එන්ථ චරිතියං දුට්ඨ
 ඛං. කන්ථ ච භික්ඛවෙ සතින්ද්‍රියං දුට්ඨං? වතුසු සතිප
 ට්ඨානෙසු. එන්ථ සතින්ද්‍රියං දුට්ඨං. කන්ථ ච භික්ඛවෙ සමාඤ
 ඤානං දුට්ඨං? වතුසු කොතෙසු. එන්ථ සමාඤ්ඤානං දුට්ඨං.
 කන්ථ ච භික්ඛවෙ පඤ්ඤාන්ද්‍රියං දුට්ඨං? වතුසු අරියසංථෙසු.
 එන්ථ පඤ්ඤාන්ද්‍රියං දුට්ඨංනති එවං සථසසමංගෙව ලොකිය
 ලොකුත්තරා බ්‍රමමා කප්පිතා. යථා හි වත්තාරො සෙට්ඨිප්පත්තා
 රාජාති රාජපච්චෙසු සහායෙසු නක්ඛත්තං ක්ලේශාමාති චිථං
 ඔතිග්ගෙසු එකස්ස සෙට්ඨිප්පත්තස්ස ගෙහං ගතකාලෙ ඉත
 රෙ වත්තාරො තුණ්හි නිස්සන්ති ගෙහසාමිකොව ඉමෙසං බාද
 නියතොපනියං දෙථ ගන්ධමාලාලබ්බාරාති දෙථාති ගෙහෙ
 ච්චාරෙති. දුරියසස්ස තරියස්ස වතුන්ස්ස ගෙහං ගතකාලෙ
 ඉතරෙ වත්තාරො තුණ්හි නිස්සන්ති ගෙහසාමිකොව ඉමෙසං
 බාදනියං තොපනියං දෙථ ගන්ධමාලාලබ්බාරාති දෙථාති
 ගෙහෙ ච්චාරෙති. අථ සබ්බපථො රඤ්ඤා ගෙහං ගතකාලෙ
 කිමාපි රාජ සබ්බන්දං ඉසසරොව ඉමසමං පන කාලෙ අත්ත
 නො ගෙහෙයෙව ඉමෙසං බාදනියතොපනියං දෙථ ගන්ධ
 මාලාලබ්බාරාති දෙථාති ච්චාරෙති. එවමෙවං සබ්බපථො
 කෙසු ඉන්ද්‍රියෙසු තෙසු සහායෙසු එකං චිථං ඔතරන්තෙසු
 විස එකාරමමණ උප්පත්තොනෙසුපි යථා පඨමස්ස ඉතරෙ

වන්තාරො තුණ්හි නිසිදනනි ගෙහසාමිකොව විවාරෙති. එවං සොනාපක්කයඛනානි පඤ්ඤා අධිමොක්ඛලක්ඛණං සම්මුතියමෙව ජෙට්ඨකං ගොති පුබ්බඛගමං සෙසානි තදනුයානි ගොනති. යථා දුතියස්ස ගෙහෙ ඉතරෙ වන්තාරො තුණ්හි නිසිදනනි ගෙහසාමිකො විවාරෙති. එවං සමමස්සධානානි පඤ්ඤා පග්ගහලක්ඛණං විරිදිත්ථියමෙව ජෙට්ඨකං ගොති පුබ්බඛගමං. සෙසානි තදනුයානි ගොනති. යථා තතී යස්ස ගෙහෙ ඉතරෙ වන්තාරො තුණ්හි නිසිදනනි ගෙහසාමිකොව විවාරෙති. එවං සතිපට්ඨානානි ඡුඤ්ඤා උපට්ඨානලක්ඛණං සතිත්ථියමෙව ජෙට්ඨකං ගොති. පුබ්බඛගමං සෙසානි තදනුයානි ගොනති. යථා චතුස්ස ගෙහෙ ඉතරෙ වන්තාරො තුණ්හි නිසිදනනි ගෙහසාමිකොව විවාරෙති. එවං කානම්මොක්ඛෙ පඤ්ඤා අවික්ඛිපලක්ඛණං සමාධිත්ථියමෙව ජෙට්ඨකං ගොති පුබ්බඛගමං. සෙසානි තදනුයානි ගොනති. සබ්බපට්ඨා රක්ඛෙත්ථ ගෙහෙ ගතකාලෙ පන යථා ඉතරෙ වන්තාරො තුණ්හි නිසිදනනි රාජා ගෙහෙ විවාරෙති. එවමෙවං අරියසම්මානි පඤ්ඤා පරානනලක්ඛණං පඤ්ඤාත්ථියමෙව ජෙට්ඨකං ගොති පුබ්බඛගමං. සෙසානි තදනුයානි ගොනති.—ඉති පටිසම්භිද්ධපක්ඛානං අග්ගෙ ධර්මතමාකොට්ඨිතඤ්ඤා ලොකියධර්මමං පුට්ඨනො චිත්තං ජෙට්ඨකං චිත්තං පුබ්බඛගමං කත්වා පුට්ඨ. ලොකුත්තරධර්මමං පුට්ඨනො පඤ්ඤං ජෙට්ඨකං පඤ්ඤං පුබ්බඛගමං කත්වා පුට්ඨ. ඛමමසෙනාපනිසාරිපුත්තඤ්ඤොපි තථෙව විස්සජෙට්ඨති—

සංභාවුසො පජානාතිති යං චතුසව්වධර්මමං ඉදං දුක්ඛනති ආදිනා නයෙන මග්ගපඤ්ඤාය ච පජානාති; ඤං විජානාතිති මග්ගපඤ්ඤාණම්පි තථෙව තං විජානාති; සං විජානාතිති යං සංඛාරගතං අනිවර්තනි ආදිනා නයෙන විපස්සනාපඤ්ඤාණං විජානාති; ඤං පජානාතිති විපස්සනාපඤ්ඤා තථෙව තං පජානාතිති—ඤස්මා ඉමෙ ඛම්මානි තෙන කාරණෙන ඉමෙ ඛම්මා; එකාදාදඵකනිරෝධඵකවත්තඵකාරම්මණතාය සංසට්ඨා. පඤ්ඤා භාවෙහිඛාති ඉදං මග්ගපඤ්ඤං සන්ධාය වුත්තං; තංසමපුත්තං පන පඤ්ඤාණං තාය සම්මං භාවෙන ඛම්මෙව ගොති. විඤ්ඤාණං පටිඤ්ඤාසාත්ති ඉදං විපස්සනාපඤ්ඤාණං සන්ධාය වුත්තං; තංසමපුත්තං පන පඤ්ඤා තෙන සම්මං පරිජානිතඛිඛාව ගොති—ඵෙදනා ඵෙදනාති ඉදං කස්මිං පුට්ඨන ඵෙදනාලක්ඛණං පුට්ඨස්සාමිති පුට්ඨති. එවංසනෙහි තෙනුමකසම්මසනවාරෙ ඵෙදනාව අධිප්පාතාත් සලලකෙඛිතඛිඛා-සුඛම්පි ඵෙදෙතිති සුඛං ආරම්මණං

වෙදෙති අනුභවති; පරතො පදවයෙපි එසෙව නිකං.
 “රූපව භිදං මහාත්‍රි එකන්තදුක්ඛං අභවස්ස දුක්ඛානුපතීතං
 දුක්ඛාවකානන්තං අනවකානන්තං සුඛෙන නභිදං සන්තා
 රූපසමං සාරජ්ජය්‍යං. යස්මා ච ඛො මහාත්‍රි රූපං සුඛං
 සුඛානුපතීතං සුඛාවකානන්තං අනවකානන්තං දුක්ඛෙන
 තස්මා සන්තා රූපසමං සාරජ්ජය්‍යං. සාරතා සංයුජ්ජනති
 සංයොගා සංකිලිස්සන්ති—වෙදනා ච භිදං-සක්ඛා-සංඛාරා-
 වික්ඛාණං භිදං මහාත්‍රි එකන්තදුක්ඛං අභවස්ස-පෙ-සංකිලි
 ස්සන්ති”ති ඉම්නාපි මහාත්‍රිසුත්තපරියායෙන ඉධ ආරම්භණං
 සුඛං දුක්ඛං අදුක්ඛමසුඛං කපිතං. අපි ච පුරිමං සුඛවේදනං
 ආරම්භණං කන්වා අපරා සුඛවේදනා වෙදෙති. පුරිමං දුක්ඛ
 වේදනං ආරම්භණං කන්වා අපරා දුක්ඛවේදනා වෙදෙති.
 පුරිමං අදුක්ඛමසුඛං වේදනං ආරම්භණං කන්වා අපරා අදුක්ඛ
 මසුඛා වේදනා වෙදෙති. එවං භවති අනෙකා දුක්ඛබ්බං. වෙද
 නායෙව භි වෙදෙති න් අක්ඛා කාමි වෙදනා නාම අතීති
 චුත්තමෙතං—සක්ඛා සක්ඛාති ඉධ කිං පුළුච්ඡති. සක්ඛාය
 ලක්ඛණං කිං සබ්බජාතසක්ඛායාති සක්ඛාය ලක්ඛණන්තිපි
 සබ්බජාතසක්ඛාය ලක්ඛණන්තිපි එකමෙවෙතං. එවං සන්තා
 පි තෙතුමකසමමසනචාරසක්ඛාව අධිපොතාති සලලක්ඛිත
 බ්බා-නිලකප්පි සජානාතිති නිලසුප්පි වා වන්ති වා පරිකමමං
 කන්වා උපචාරං වා අප්පනං වා පාපෙනො සජානාති; ඉමසමිං
 භි අන්ති පරිකමමසක්ඛාපි උපචාරසක්ඛාපි අප්පනසක්ඛාපි
 වටති. නිලං නිලන්ති උප්පත්තසක්ඛාපි වටති. යෙව.
 පිතාදිසුපි එසෙව නයො-සා මාචුසො වෙදනාති එති වෙදනා
 සක්ඛා වික්ඛාණන්ති ඉමාති තීති ගතෙතො පක්ඛා කස්මා
 න ගතිතාති? අසබ්බසංගාතිකන්තා. පක්ඛාය භි ගතිතාය
 පක්ඛාසමපසුන්තා ච වේදනාදයො ලබ්භන්ති. නො ඵ්ඨසු
 ත්තා. තං පන අගතෙතො ඉමෙසු ගතිමතසු පක්ඛාසමපසු
 ත්තා ච ඵ්ඨසුන්තා ච අන්තමයො වෙ පච වික්ඛාණං මමාපි
 ලබ්භන්ති. යථාහි තයො පුරිසා සුත්තං සුත්තන්ති වදෙත්ථං
 චතුන්තො රතනාචුතසුත්තන්ති. තෙසු පුරිමා තයො නක්ඛ
 ගතමපි පරිවට්ඨකාදිගතමපි යං කිච්ඡි බහුං සුත්තං ලබ්භන්ති.
 අන්තමයො මක්ඛපසුන්තමපි. රතනාචුතසුත්තං පරිකම
 නො මඤ්ඤං ලබ්භති. එවං සමපදමිදං වේදිතබ්බං. ගෙව්ඨිතොවා
 පක්ඛා වික්ඛාණෙන සබ්බං සමපයොගං ලභාපෙනා විස්සට්ඨාති
 විස්සට්ඨන්තා ච ඉධ න ගතිතාති වදන්ති. සංභාචුසො වෙදෙ
 තීති යං ආරම්භණං වෙදනා වෙදෙති; සක්ඛාපි තදෙව සජා
 නාති. සං සජානාතිති යං ආරම්භණං සක්ඛා සජානාති;

හා වෙදල සුභතමණිණි.

විඤ්ඤාණමි නදෙව ජානාතීති අනේ. ඉදං හි සජානාති
 විජානාතීති එත්ථ විසෙසාවිසෙසො වෙදිතබ්බො. තත්ථ උප
 සග්ගමත්තමෙව විසෙසො ජානාතීති පදං පන අවිසෙසො.
 තස්සාපි ජානනට්ඨි විසෙසො වෙදිතබ්බො. සඤ්ඤා හි
 නිලාදිවසෙන ආරම්මණසජානනමත්තමෙව. අනිච්චං දුක්ඛ
 මනත්තාති ලක්ඛණපටිච්චෙධං පාපෙතං න සකෙකාති. විඤ්ඤා
 ණං නිලාදිවසෙන ආරම්මණමෙව ජානාති අනිච්චාදිලක්ඛණ
 පටිච්චෙධෙව පාපෙති උස්සක්කන්තො පන මග්ගපාතුභාවං පාපෙ
 තං න සකෙකාති. පඤ්ඤා නිලාදිවසෙන ආරම්මණමි සජා
 නාති අනිච්චාදිවසෙන ලක්ඛණපටිච්චෙධමි පාපෙති උස්සක්ක
 න්තො මග්ගපාතුභාවමි පාපෙති—යථා හි හෙරඤ්ඤිකඵලකෙ
 කභාපණරාසිමති කතෙ අජාතබුඬිදුරකො ගාමිකපුරිසො මහා
 හෙරඤ්ඤිකොති නිසු ජනෙසු ඔලොකෙත්වා සිතෙසු අජාත
 බුඬිදුරකො කභාපණ්ණං විත්තවිචිතුනවතුරස්සමණිලභාව
 මෙව ජානාති ඉදං මනුස්සානං උපගොගපරිභොගරතන
 සමමතනති න ජානාති ගාමිකපුරිසො විත්තාදිභාවෙව ජානාති
 මනුස්සානං උපගොගපරිභොගරතනසමමතභාවෙව. අයං
 පන කුට්ඨො අවෙජ්ජකො අයං අකුට්ඨො අයං සණ්ණොති න
 ජානාති. මහාහෙරඤ්ඤිකො විත්තාදිභාවමි රතනසමමත
 භාවමි කුට්ඨාදිභාවමි ජානාති. ජානොත්තො ච පන රූපං
 දිස්වාපි සද්දං සුත්වාපි ගන්ධං ඝාතීත්වාපි රසං ඝාතීත්වාපි
 හතේන කරුලක්ඛනාවං උපධාරෙත්වාපි අසුකතාමෙ කතො
 තිපි ජානාති අසුකතීතමෙ අසුකනගරෙ අසුකපබ්බතවජායාය
 අසුකනදිවිරෙ කතොතිපි අසුකාවරයෙන කතොතිපි
 ජානාති—එවමෙවං සඤ්ඤා අජාතබුඬිදුරකස්ස කභාපණ්ණදස්ස
 නං ඵය නිලාදිවසෙන ආරම්මණමත්තමෙව සජානාති. විඤ්ඤා
 ණං ගාමිකපුරිසස්ස කභාපණ්ණදස්ස නං ඵය නිලාදිව
 සෙන ආරම්මණමි පජානාති අනිච්චාදිවසෙන ලක්ඛණපටි
 ච්චෙධමි පාපෙති. පඤ්ඤා මහාහෙරඤ්ඤිකස්ස කභාපණ්ණද
 ස්සනං ඵය නිලාදිවසෙන ආරම්මණමි සජානාති අනිච්චාදි
 වසෙන ලක්ඛණපටිච්චෙධමි පාපෙති උස්සක්කන්තො මග්ගපාතු
 භාවමි පාපෙති. සො පන නෙසං විසෙසො දුප්පටිච්චේක්ඛා.
 තෙනාහ අග්ගමා නාගසෙතො දුක්කරං මහාරාජ භගවතා
 කතනති—කිං භතෙන ආගසෙන භගවතා දුක්කරං කත
 නති? දුක්කරං මහාරාජ භගවතා කතං අරූපිනං විත්තවේනසි
 කානං ධම්මානං එකාරමමණෙව නත්තමානානං වචන්තානං
 අක්ඛානං අයං එස්සො අයං වෙදනා අයං සඤ්ඤා අයං
 චේතනා ඉදං විත්තං—යථා හි තිලගෙලං සාසපතෙලං එර

භික්ෂුතෙලං මධුකතෙලං වසානෙලනති ඉමානි පච්ඡෙදානි
 එකචාරියං පක්ඛිපිත්වා දිවසං යමකමජ්ඣේති මජ්ඣිමා නකේ
 ඉදං තිලතෙලං ඉදං සාසපතෙලනති එකේකස්ස පාරිච්ඡානං
 උචරණං නාම දුක්ඛාරං-ඉදං නතො දුක්ඛාරනරං හතවා සබ්බ
 ඤ්ඤාතඤ්ඤාණස්ස සුප්පට්ඨිතතා ධම්මස්සරො ධම්මරාජා
 ඉමෙසං අරුපිනං ධම්මානං එකාරමමඤ්ඤා වතනමානානං වච්ඡ
 තානං අකාසි. පමනනං මහානදිනං සමුද්දං පච්ඡනච්ඡානෙන
 ඉදං හඬනාය උදකං ඉදං යමුනායාති එවං පාරිච්ඡානං උදකච
 රණ්ණනාපි යමජ්ඣේ වෙදිතබ්බො. නිස්සංඝනාති නිස්ස
 වෙඨන පරිච්ඡතෙනන වා; තත් නිස්සවෙඨනාති අජේ සති
 පච්ඡි ඉඤ්ඤෙහිති නිස්සකතච්ඡනං. පරිච්ඡතෙනනාති අජේ
 සති කරණච්ඡනං. වෙදිතබ්බං ඉදං වූතනං හොති පච්ඡි
 ඉඤ්ඤෙහි නිස්සරිත්වා මනොවාරෙ පච්ඡතෙනන පච්ඡි වා
 ඉඤ්ඤෙහි තස්ස වත්තථාචං අනුපගමනතාය පරිච්ඡතෙනන.
 පටිසුඛෙතාති නිරුපරිච්ඡෙදෙසන; මනොවිඤ්ඤාණෙනාති
 රුපාවචරවතුන්තරානවිතෙනන; කිං නෙසානති කිං ජාතිත
 බ්බං; යං කිම් නෙය්‍යං තාම අත්ථ ධම්මනති ආදිසු හි ජාතිත
 බ්බං නෙය්‍යනති වූතනං ආසාසානවාසනාං නෙය්‍යනති
 කථං රුපාවචරවතුන්තරානවිතෙනන අරුපාවචරසමාපතති
 නෙය්‍යති රුපාවචරවතුන්තරානවිතෙනන අරුපාවචරසමා
 පතති නිබ්බතෙනතුං සකතා හොති. එත්ථ සිතස්ස හි සා ඉජ්ඣ
 ති තසමා අසාසානවාසනාං නෙය්‍යනති ආදිමාන අථ නෙව
 සඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං කසමා න වූතනනති? පාරිච්ඡානං
 අභිනිවේසාභාවතො තත්ථ හි කලාපතො නයතො සමමසනං
 ලබ්භති ධම්මසෙතාපතිසදිසස්ස පිහිනුනො පාරිච්ඡානං අභි
 නිවේසො න ජායති. තසමා ථෙරොපි එවං කිරමෙ ධම්මා
 අහුත්වා සමෙතානති * හුත්වා පතිවෙනති කලාපතො නය
 තො සමමසිත්වා සමමසිත්වා චස්සජ්ජෙති. හතවා පන සබ්බ
 ඤ්ඤාතඤ්ඤාණස්ස හත්තතතතා තත් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා
 යතනසමාපතතිගමපි පරො පණ්ණාසධමෙම පාරිච්ඡානං පාරි
 ච්ඡානං අඬනවාරෙනෙව † උචරිත්වා යාවතා සඤ්ඤාසමාපතති
 තාවතා අඤ්ඤා පච්චෙධොති අහ. පඤ්ඤාමත්ථුනා පජා
 නාතිති දස්සනාපරිණායකවෙඨන වානුතුතාය පඤ්ඤාය පජා
 නාති; තත් වෙ පඤ්ඤා සමාධිපඤ්ඤා ඵපස්සනාපඤ්ඤා ව
 සමාධිපඤ්ඤාය කිච්චතො ව අසමෙමාහතො ව පජානාති ඵප
 ස්සනාපඤ්ඤාය ප්‍රකාමණපටිවෙධෙන ආරමමණතො ජානනං
 කට්ඨං. කිමජ්ජාති කො එතිස්සා අජේ; අභිඤ්ඤාත්ථාති

ආදිසු. අභිකෘතියෝ බමෙම අභිජානාතිති අභිකෘතියෝ; පරි
 කෘතියෝ බමෙම පරිජානාතිති පරිකෘතියෝ. පහානබ්බි.
 බමෙම පජහතිති සහානසුභා. සා පනෙසා ලොකියාපි අභි
 කෘතියෝ ච පරිකෘතියෝ ච විකම්මිතනතො පහානන්තා. ලොක
 ත්තරාපි අභිකෘතියෝ ච සමුවෙස්දතො පහානන්තා. තත්ථ
 ලොකියා කිච්චතො ච අසමෙමාහතො ච ජානාති. ලොක
 ත්තරා අසමෙමාහතො ච. සමමාදිට්ඨිසා උපසාදයාති විපස්සා
 නාසමමාදිට්ඨියා මග්ගසමමාදිට්ඨියා ච; සරතො ම ඝොසොති
 සප්පායබමමසවණං; සොභිසො ම මනසිකාරොති අත්තො
 උපායමනසිකාරො; තත්ථ සාවකෙසු අපි බමමසෙනාපති
 නො වෙ පච්චයා ලබ්බං වට්ටනියෙව. ථෙරො හි කප්පසනස
 හස්සාධිකං එකං අසංඛෙය්‍යං පාරමිසො පුරෙත්වාපි අත්ත
 නො ඛමමතාය අනුමනනමපි කිලෙසං පජහිතුං න සකම්. යෙ
 බමමා ගෙතුප්පහවාති අස්සජ්ථෙරතො ඉමං ගාරං සුත්වාටස්ස
 පටිච්චෙධො ජාතො. පච්චෙකඛ්ඛානං පන සබ්බකෘතූඛ්ඛා
 නව පරතොභොසකමමං නත්ථි. යොතිසොමනසිකාරසමිං
 යෙව සිත්වා පච්චෙකබොධිව සබ්බකෘතූනගුණෙ ව නිබ්බන්ත
 නති. අනුගහගිණාති ලබ්බපකාරා; සමමාදිට්ඨිති අරහත්තමග්ග
 සමමාදිට්ඨි; ඵලකම්මෙ නිබ්බන්තා වෙතොවිමුත්ති ඵලං අස්සා
 ති වෙතොවිමුත්තිඵලා; තදෙව වෙතොවිමුත්තිසංඛාතං ඵලං
 ආනිසංසො අස්සාති වෙතොවිමුත්තිඵලානිසංසා; දුර්ග්ගපදෙපි
 එසෙව නයො. එත්ථ චතුත්ථප්පසාදසු පසාදසු විමුත්තිනාම.
 අවසෙසා බමමා වෙතොවිමුත්තිති වෙදිතබ්බා. සීලානුගහ
 ගිණාති ආදිසු සීලානි චතුපාරිසුඛිසීලං. සුභානති සප්පායබ
 මමසවණං; සාකම්මාති කමමට්ඨානෙ බලනපකම්මලනවෙස්
 දනකථා; සමථොති විපස්සනාපාදිකා අට්ඨසමාපනතියො;
 විමසිකාති සත්තවිධා අනුපස්සනා; චතුපාරිසුඛිසීලං හි
 පුරෙත්තස්ස සප්පායබමමසවණං සුණ්ණත්තස්ස කමමට්ඨානෙ
 බලනපකම්මලනං ජිකුත්තස්ස විපස්සනාපාදිකාසු අට්ඨසු
 සමාපනතිසු කමමං කරොත්තස්ස සත්තවිධඅනුපස්සනං
 භාවෙනත්තස්ස අරහත්තමග්ගො උප්පජ්ඣා ඵලං දෙති—
 යථා හි මධුරං අමිහපකකං පරිපුජ්තුකාමො අමිහපොතකස්ස
 සමන්තා උදකකොට්ඨකං පිරං කත්වා බන්ධති සවං ගඟෙනා
 කාලෙතකාලං උදකං ආසිච්ඡති. උදකස්ස අතිකම්මණන්තං
 මරියාදං පිරං කරොති. යා හොති සමීපෙ චලප්පි වා සුකම්ම
 ණ්ඩකො වා කිපිලලකපුජො වා මිකකවකජාලං වා තං අපනෙ
 ති. බණ්ණන්තං ගඟෙනා කාලෙත කාලං මූලාති පලිබණ්ණති.
 එවමස්ස අප්පමන්තස්ස ඉමාති පමකාරණති කරොතො සො

අමොඛො වඩ්ඪිතො ඵලං දෙනි ඵලං සම්පදමිදං වෙදිතබ්බං-
රුක්ඛස්ස සමන්තතො කොට්ඨකබ්බතං ඵය හි සීලං දට්ඨි
බ්බං. කාලෙන කාලං උදකාසිවතං ඵය ධම්මසල්ලං මරියා
දුග්ථිරභාවකරණං ඵය සමථො. සමිපෙ වලලිභදිනිහරණං
ඵය ඛලනපක්ඛලනවේදනං. කාලෙනකාලං බණ්ණනිං
ගහෙතො මූලබණ්ණනං ඵය සත්තනාං අනුපස්සනානං භාව
නා. තෙහි පට්ඨි කාරණෙහි අනුගාහිතස්ස අමොරුක්ඛස්ස
මධුරඵලදානකාලො ඵය ඉමස්ස භික්ඛූනා ඉමෙහි පට්ඨි
ධම්මෙහි අනුගාහිතාය සමමාදිට්ඨියා අරහත්තඵලදානං වෙදි
තබ්බං.

කත්තොවුසො හමාරි ඉධ කිං පුච්ඡති මුලමෙව ගතො
අනුසස්සි පුප්පකොඤ්ඤා යෙහි නවෙහි න උට්ඨාති තෙ පුච්ඡාමිති
පුච්ඡති. තත්ථ කාමනංචාරි කාමහවුපගං කල්මසි කල්මාහි
කීබ්බග්ගා උපාදිනතකබ්බාපිති උභයමෙකතො කත්තො කාම
හවොති ආහ. රුපාදිපහවෙසුපි ඵසෙව භායො. ආසතිනති
අනාගතො; පුනබ්බවස්ස අභිනිබ්බතති ඉධ වටං පුච්ඡස්සා
මිති පුච්ඡති. තත්ථ තත්ථාහිනඤ්ඤාති රුපාහිනඤ්ඤා සද්දාහින
ඤ්ඤාති ඵලං තතිං තතිං අභිනඤ්ඤා; කරණව්වතො චෙතං
පට්ඨන්තං. තත්ථ තත්ථාහිනඤ්ඤාය පුනබ්බවාහිනිබ්බතති
හොතිති අනො. ඵත්තාවතා හි ගමනං හොති ආගමනං
හොති ගමනාගමනං හොති වටං වටනිති වටං මත්තං
පාපෙත්වා දසෙස්සති. ඉද්දති ඵලටං පුච්ඡන්තො කථං පනාමු
සොති අදිමාග. තත්ථස්ස ඵස්සජ්ජනෙ අවජ්ජාපිරාගාති අව
ජ්ජය ඛයවරාගෙන; විජ්ජස්සාද්දති අරහත්තමග්ගච්ජ්ජය
උප්පාදෙන; කිං අවජ්ජ පුබ්බෙ නිරුඛා ච්ජ්ජ පුබ්බෙ උප
නතාති? උභයමෙතං න වත්තබ්බං දිපුජ්ජලෙනෙ අනධකා
රං ඵය ච්ජ්ජපාදෙන අවජ්ජ නිරුඛා භොව. තණ්හාහි
රොධාති තණ්හාය ඛයතිරොධෙන; සුඛඛිකවාහිනිබ්බන්ති
නි කොතිති ඵලං ආයත්තං පුනබ්බවස්ස අභිනිබ්බතති න හොති;
ගමනං ආගමනං ගමනාගමනං උපච්ජ්ජති වටං න වට
නිති ඵලටං මත්තං පාපෙත්වා දසෙස්සති-කතමං පනාමුසොති
ඉධ කිං පුච්ඡති. උභයොභාගච්ඡින්නො භික්ඛු කාලෙන
කාලං නිරොධං සමාපජ්ජති. තස්ස නිරොධපාදකං පඨම
ජක්ඛානං පුච්ඡාමිති පුච්ඡති. පඨමං පනාමුසො කොතන්ති ඉධ
කිං පුච්ඡති? නිරොධසමාපජ්ජනකෙන භික්ඛුනා අඛතව්වත්ත
නං කොට්ඨාසපරිවේදෙදො නාම ජාතිතබ්බො ඉදං කොනං
පට්ඨතිකං ඉදං චතුර්ඛිතිකං ඉදං තිව්ඛිතිකං ඉදං දුර්ඛිතික
නති තං අඛතව්වත්තං කොට්ඨාසපරිවේදං පුච්ඡාමිති පුච්ඡ
ති. විභංගකාති අදිපු අභිනිරොපනලක්ඛණො විතකෙකා

අනුමාන නලකතේ විවාදෙ එරණලකතේ පිති සාතලකත
ණිං සුඛං අවිකේඛපලකතේ විනේතකගතතාති ඉමෙ පච්ච
මමා වන්නති. කතවිගෙවසසිණ්ණති ඉධ කිං පුච්ඡති? නිදෙ
ධසමාපජ්ජනකෙන භික්ඛූනා උපකාරානුපකාරාති අධිකාති
ජාතිකබ්බාති නාති පුච්ඡසාමීති පුච්ඡති. විස්සජ්ජනං පඨෙ
ත්ථ පාකවමෙව. ඉති හෙට්ඨා නිරෝධපාදකං පඨමජ්ජානං
ගතිතං නිරෝධස්ස අනන්තරපච්චයං නෙවසස්සුනාසක්ඛ්ඤා
යතනසමාපතතං පුච්ඡස්සති. අනන්තරා පන ජසමාපතති
යො සංඛිපිත්වා නගං චා දසෙත්වා විස්සට්ඨාති චේදිතබ්බා.
ඉද්දති වික්ඛ්ඤාණනිස්සිතෙ පච්චසාදෙ පුච්ඡනේවා පඤ්චානී
ආවුසොති ආදිමාග තත්ථ ගොවරවිසසනති ගොවරගුතං
විසයං; අක්ඛ්ඤාමක්ඛ්ඤාස්සාති වක්ඛුං සොතස්ස සොනං චා
වක්ඛුස්සාති එවං එකෙකස්ස ගොවරවිසයං න පච්චනුහොති
සවෙති නිලාදිහෙදං රූපාරමුමණං සමෝධානේත්වා සොති
ඤ්ඤායස්ස උපනෙය්‍ය ඉංඝ නාව නං චිචත්ථෙහි ඵ්භාවෙහි
කින්නාමෙතං ආරමමණ්ණති වක්ඛුවික්ඛ්ඤාණං ඵ්භාපි මුඛෙන
අත්තනො, බමමනාය එවං වදෙය්‍ය අරෙ අනධබ්බාල විස්සසත
මපි විස්සසගස්සමපි පරිධාවනේවා අක්ඛ්ඤානු මයා කුභිං එතස්ස
ජානනකං ලභිස්සසි ආහර නං වක්ඛුප්පසාදෙ උපනෙහි අග
මෙතං ආරමමණං ජාතිස්සාමී යදි වා නිලං යදිවා පිතකං න
කි එසො අක්ඛ්ඤාස්ස විසයො මයොගවෙසො විසයොති—සෙස
වාරෙසුපි එසෙව නොයො:—

එවමෙතැනි අකුකුමකුකුස සොවර්ථසයං න පව්වනුණො
නතිනාම—කිං පටිසරණනි එතෙසං කිං පටිසරණං. කිං
එතැනි පටිසරණනි ඉච්ඡති; මනොපටිසරණනි ජවනම
නොපටිසරණං; මනො ම නෙසනි මනොවාරිකජවනමනො
වා පච්චාරිකජවනමනො වා එතෙසං ගොවර්ථසයං රජ්ජනා
දිවසෙන අනුභොති චක්ඛුම්භකුකුණං හි රූපදසනමත්ත
මෙව එත්ථ රජ්ජනං වා දුසසනං වා මුඤ්ඤනං වා නත්ථි. ඉම
සමිං පන චක්ඛුවාරෙ ජවනං රජ්ජනි වා දුසසති වා මුඤ්ඤති වා.
සොතම්භකුකුණදිසුපි ඵසෙව නරො—නත්තායං උපදො පච්ච
කීර දුබ්බලභොජනා රාජානං සෙව්ඨා කිවෙජන කසිරෙන
එකසමිං පච්ඤ්ජිකෙ * භාමෙ පරිත්තකං අයං ලභිංසු තෙසං
නත්ථි මච්ඡනාගො මංසනාගො යොත්තකතාපණො අනුකතා
පණො වා පහාරකතාපණො වා අට්ඨකතාපණො වා යොළුස
කතාපණො වා බන්ධංසකතාපණො වා චතුසට්ඨිකතාපණො
වා දණ්ඨොති එත්තකමත්තමෙව පාදුණාති. සත්චත්තිකං

භග්ගාවන්තරාගං මහාබලං රාජාව ගණිතී. තත්ථ පච්ඡු
ලික්ඛතාමො චිඨ පච්චසාදා දුට්ඨබ්බා. පච්ඡුබ්බලභොජකා චිඨ
පච්චික්ඛාණානි රාජා චිඨ ජවනං දුට්ඨලභොජකානං පරිත්ත
කාථයපාදාණනං. චිඨ චක්ඛුච්ඤාණාදිනං රූපදස්සනාදිම
න්තං රජ්ජනාදිනි පන එතෙසු නාත්. රක්ඛස්ස මහාබලිකත
ණං චිඨ තෙසු වාරෙසු ජවනස්ස රජ්ජනාදිනි වේදිතබ්බානි-
පච්චානි ආවුසොති ඉධ කිං පුච්ඡති අනෙතාතිරොධස්මිං පච්
පසාදෙ කිරියමයපවත්තස්මං චත්තමානෙ අරූපධම්මා පසාදා
නං බලපවච්චයා භොනති යො පන නං පවත්තං තිරො
ධෙත්වා තිරොධස්මාපනති. සමාපග්ගනා තස්ස අනෙතා
තිරොධෙ පච්චසාදා කිං පච්චි තිට්ඨන්ති? ඉදං පුච්චස්සාමිති
පුච්ඡති. ආහං පච්චමානි † ජීවිතික්ඛයං පච්චි තිට්ඨන්ති; උස්මං
පච්චමානි ජීවිතික්ඛයං කමමජනෙජං පච්චි තිට්ඨති; යද්මං
පන කමමජනෙජො ජීවිතික්ඛයො චිතා න තිට්ඨති තස්මා
උස්මා ආහං පච්චි තිට්ඨන්ති ආහ. ක්කායභොගි ජලභො;
අවචිං පච්චමානි ජාලසිඛං පච්චි; ආහා පඤ්ඤායතිති ආලො
කො නාම පඤ්ඤායති; ආහං පච්චිව අච්චිති තං ආලොකං පච්
චි ජාලසිඛං පඤ්ඤායති; ජිවංමචංවා ආවුසො ආයු උස්මං
පච්චිව තිට්ඨති එනි ජාලසිඛං චිඨ කමමජනෙජොධාතු ආලො
කො චිඨ ජීවිතික්ඛයං ජාලසිඛං හි උප්පජ්ජමානා ආලොකං
ගහෙත්වා උප්පජ්ජති යා ගොන අත්තනා ජනිතආලොකෙ
නෙව සයමි අණ්ණං පුලා ද්ධා රස්සානි පාකවා භොති තත්ථ
ජාලප්පවත්තියා ජනිතාලොකෙන තස්සායෙව ජාලප්පවත්තී
යා පාකවතාවො චිඨ උසමං පච්චි තිට්ඨන්තෙන කමමජ
මහාභුතසමනෙවන ජීවිතික්ඛයො උසමාය අනුපාලනං-
ජීවිතික්ඛයං හි දසප්ච වස්සානි චිඨති වස්සානි-පෙ-වස්සස
තමි කමමජනෙජප්පත්තං පාලෙති ඉති මහාභුතානි උපා
දාය රූපානං තෙජප්පවත්තං නිස්සාය නිස්සංසවච්චයාදිවංසන
පච්චයා භොත්ති අසු උසමං පච්චි තිට්ඨති. ජීවිතික්ඛයං
මහාභුතානි පාලෙති උසමා ආහං පච්චි තිට්ඨන්ති වේදි
තබ්බා.

ආහංඛාරානි ආහමෙව වේදනියා ධම්මානි වේදනියා ධම්මා
ව. මුමිඛානං පඤ්ඤායතිති සමාපනතීතො දුට්ඨානං පඤ්ඤා
යති; යොහි භික්ඛු අරූපපවත්තෙ උත්තණ්ඨත්වා සඤ්ඤම්
වේදනම් තිරොධෙත්වා තිරොධං සමාපග්ගනා තස්ස යථා
පරිච්ඡින්නාලවසෙන රූපජීවිතික්ඛයප්පවච්චයා අරූපධම්මා
උප්පජ්ජති එවං පන රූපාරූපපවත්තං පවත්තති-යථා

† ආහං පච්චමානි ජීවිතික්ඛයං පච්චි තිට්ඨන්ති.

කිං-යථා ඵකො පුරිසො ජාලාපවනෙන උක්කණ්ඨිනො උද්-
කෙන පහරිතා ජාලං අප්පච්ඡන්තං කන්ධං ජාරිකාය අඛතා
රෙ පිට්ඨාය භුණ්හි නිසීදති. යද්දස්ස පුන ජාලාය අනේ-
හොති ජාරිකං අපනෙත්වා අඛතාරෙ පරිවනෙත්වා උපාද-
නං දත්වා මුඛවාතං වා තාලවණ්ණවාතං වා දදති. අථ ජාලා
පච්ඡන්තං පුන පච්ඡන්ති. එවමෙවං ජාලාපවන්තං ඵය අරුප
ධම්මා පුරිසස්ස ජාලාපවනෙන උක්කණ්ඨිනා උද්ඝාප්තා
රෙන ජාලං අප්පච්ඡන්තං කන්ධං ජාරිකාය අඛතාරෙ පිට්ඨාය
භුණ්හිත්ථුතස්ස නිසජ්ජ ඵය භික්ඛුනො අරුපපවනෙන උක්ක-
ණ්ඨිනා සඤ්ඤවච්චෙදනච නිරොධෙත්වා නිරොධසමාපජ්ජන්තං.
ජාරිකාය පිහිතඛතාරා ඵය රුපජ්ජතිත්ථුයං. පුරිසස්ස පුන
ජාලාය අනේ සති ජාරිකාපනයනාදිති ඵය භික්ඛුනො යථා
පරිච්ඡන්තාලාපගමනං. අග්ගිජාලාය පච්ඡති ඵය පුන
අරුපධම්මෙසු උප්පන්නෙසු රුපාරුපපවන්ති චෙදිතබ්බා.

ආයු උස්මා ච විඤ්ඤාණනති රුපජ්ජතිත්ථුයං කමමජනෙජො
ධාතු චිත්තනති ඉමෙ නයො ධම්මා යද්ද ඉමං රුපකායං ජහ-
නති අථායං අවෙනනං කට්ඨං ඵය පඨවියං ජඩ්ඨිතො සෙතීති
අනේ. වුත්තමි චේතං-

“ආයු උස්මා ච විඤ්ඤාණං යද්දකායං ජහනතිමං
අපච්චො තද්ද සෙති පරහන්තං අවෙසන”නති.

කායසංඛාරාති අස්සාසපස්සාසා; වච්ඤාඛාරාති චිත්තකච්ච-
චාරා; චිත්තසංඛාරාති සඤ්ඤාවෙදනා; ආයුති රුපජ්ජතිත්ථුයං;
විසජ්ඣිතනානිති උපහතාති නට්ඨාති; තත්ථ කෙච්ඡ නිරොධ
සමාපන්නස්ස චිත්තසංඛාරාච නිරුඛාති චචනතො චිත්තං
අනිරුඛං හොති තස්මා සචිත්තකායං සමාපගතිති වදන්ති.
තෙ චත්තබ්බා චච්ඤාඛාරාපිස්ස නිරුඛාති චචනතො චාචා
අනිරුඛා හොති තස්මා නිරොධසමාපන්නෙන ධම්මමිස කථෙ-
න්නෙන සජ්ඣායමජි කරොන්නෙන නිසීදිතබ්බං සියා යො
වායං මනො කාලකතො තස්සාපි චිත්තසංඛාරා නිරුඛාති
චචනතො චිත්තං අනිරුඛං භවෙය්‍ය තස්මා කාලකතො
මාතාපිතරො වා අරහන්නෙ වා ක්‍ෂාපෙන්නෙන ආනන්තරිඤ
කමමං කතං භවෙය්‍ය. ඉති බ්‍යජනෙ අභිනිවෙසං අකන්ධා
ආවරිතානං නයෙ ධත්වා අනේ උපපජ්ජත්තබ්බො. අන්ධං හි
පටිසරණං න බ්‍යජනං-ඉත්ථිකාති විස්සංගනානිති කිරියමයප
චත්තස්මිං හි චත්තමානෙ ඛතිඛා ආරමමණෙසු පසාදෙ භවෙ-
න්නෙසු ඉත්ථිකාති කිලමනති උපහතාති මක්ඛතාති ඵය භික-
නතිචාතාදිති උඛකරජෙන වාතුමමහාපථෙ ධම්මආද්‍යො ඵය.

අපා පන ඵමිකාය පකඛිපිත්වා මජ්ඣාදිසු ධර්මානා අදායො
අනෙකායෙව විරොචති එවං නිරෝධසමාපන්නාස්ස භික්ඛු
නො අනෙකානිරොධෙ පච්චසාදා අනිච්ඡය විරෝධනති. තෙන
වුත්තං ඉන්ද්‍රියානි විප්පසන්නානිති—කති සනාමුසො සම්මසා
ති ඉධ කිං පුච්ඡති? නිරෝධස්ස අනන්තරපච්චයං නෙවස
ඤ්ඤානාසඤ්ඤායනනං පුච්ඡස්සාමිති පුච්ඡති. විස්සජ්ජනෙ
පනස්ස සුඛස්ස ම සහාණාති වත්තාරො අපගමනාපච්චයා
කරිතා; අභිමිත්තාසාති ඉධ කිං පුච්ඡති? නිරෝධතො වුට්ඨාන
කඵලසමාපතති. පුච්ඡස්සාමිති පුච්ඡති. අවසෙසසමාපතති
වුට්ඨානං හි භවබ්බතො හොති නිරොධා වුට්ඨානං පන විප
ස්සනානිස්ස අනාය ඵලසමාපතතියා. * පුච්ඡති—
සබ්බනිමිත්තානිනති රූපාදිනං සබ්බාරම්මණ්ණං; අනිමිත්තාස
මි ධාතුයා මනසිකාණාති සබ්බනිමිත්තාපකායා නිරෝධන
ධාතුයා මනසිකාරො; ඵලසමාපතතිසහජාතා මනසිකාරො
සනධායාහ. ඉති හෙට්ඨා නිරොධපාදකං පඨමජ්ඣානං ගතිතං
නිරෝධස්ස අනන්තරපච්චයං නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනනං
ගතිතං ඉධ නිරෝධතො වුට්ඨානකඵලසමාපතති ගතිතාති
ඉමස්මිං ධාතෙ නිරෝධකථා කථෙතබ්බා හොති. සා විහි
බලෙහි සමන්නාගතත්තා තිණ්ණම සබ්බාරානං පටිප්පස්සභියා
සොලසහි ඤ්ණවර්යාහි නවති සමාධිවර්යාහි වසිභාවනා
පඤ්ඤා නිරෝධසමාපතතියා ඤ්ණනති එවං පටිසම්භිද්ධංගෙන
අගතා. විසුඛිමගෙන පනස්ස සබ්බාකාරොන විනිවර්ධකථා
කරිතා.

ඉදං ච ලජ්ජනසමාපතති. පුච්ඡනො කති සනාමුසො සම්ම
සාති අදිමාහ නිරෝධතො හි වුට්ඨානකසමාපතති සිතීනාම
න හොති. එකං චෙ විත්තවාරමෙව පච්ඡන්ති. භවබ්බතං භව
රති. අයං හි භික්ඛු සත්තදිවසෙ අරූපපච්චනනං නිරොධෙ
ත්වා නිසීනො නිරොධා වුට්ඨානකඵලසමාපතතියං න විරො
තිට්ඨති. වලජ්ජනසමාපතතියං පන අඛානපරිච්ඡේදෙව පමා
ණං තස්මා සා සිතීනාම හොති. තෙනාහ—අනිමිත්තාය
චෙතොසමාපතතියා සිතියාති. තස්මා විරට්ඨිතත්ථං කති පච්ච
යාති අනෙවං. විස්සජ්ජනා පනස්සා පුබ්බෙව. අභිසංඛාණොති
අඛානපරිච්ඡේදෙ; වුට්ඨානාසාති ඉධ භවබ්බතවුට්ඨානං පුච්ඡති
විස්සජ්ජනෙපියසා සබ්බනිමිත්තානිම මනසිකාණොති රූපාදි
නිමිත්තවසෙන භවබ්බතසහජාතමනසිකාණො වුත්තො; සාමා
සා ආමුසොති ඉධ කිං පුච්ඡති—ඉධ අඤ්ඤං අභිනවං නාම

නඤ්ඤිතං. හෙට්ඨා කථිතබ්බෙමයෙව එකතො සමොධානෙනා
 පුච්ඡාමිති පුච්ඡති. කථං පනෙනෙ කථිතා? තිලමි සජානාති
 පිතකමපි ලොභිතකමපි ඔදනකමපි සජානාතිති එතස්මිං හි
 ධානෙ අප්පමාණවෙනොච්චුතති කථිතා. නඤ්ඤිතං ආකිච්ඡා
 සුඤ්ඤායතනං නෙය්‍යනති එන් ආකිච්ඡාසුඤ්ඤායතනං—පඤ්ඤාචක්ඛා
 නා පජානාතිති එන් සුඤ්ඤායතනං—කතිපජානාමුඤ්ඤා සම්මානා අභි
 මිතනාස මෙතොච්චුතතිසා වුඤ්ඤායතනං එන් අතිමිත්තං—එවං
 හෙට්ඨා කථිතාව. ඉමස්මිං ධානෙ එකතො සමොධානෙනා
 පුච්ඡති. නං පන පටික්ඛිපිත්වා එතා තස්මිං තස්මිං ධානෙ
 සුනිද්ධිං වාති වත්වා අඤ්ඤා චත්තාරො බමමා එකනාමකා
 අඤ්ඤා. එකො බමෙමා චතුනාමකො අඤ්ඤා. එවං පාකවං කත්වා
 කථාපෙත්වා ඉධ පුච්ඡතිති අට්ඨකථාස සනතිථානං කතං.
 තස්ස විස්සජ්ජෙන අසං වුච්චනාමුඤ්ඤා අප්පමාණාවෙතො.
 විමුඤ්ඤති අයං ඵරණඅප්පමාණතාය අප්පමාණ නාම අයං
 හි අප්පමාණො වා සතෙන ඵරති එකස්මිමපි වා සතෙන අසෙ
 සෙත්වා ඵරති; අසං වුච්චනාමුඤ්ඤා ආකිච්ඡාසුඤ්ඤාති ආරමමණිකී
 ඤ්චනස්ස අභාවතො ආකිඤ්චස්ස; අනෙතනමාති හවපොස
 පුග්ගලාදිසංඛාතෙන අතෙතන; සුඤ්ඤං අනෙතනසෙන වාති
 විචාරාදිපරික්ඛාරසංඛාතෙන අතනතිසෙන සුඤ්ඤං; අනිමි
 නනාති රාගතිමිත්තාදිනං අභාවෙන අනිමිත්තං; අරහත්ත
 ඵලසමාපතතිං සන්ධායාහ. නානසා මෙව නානාබ්‍යජනාති
 බ්‍යජනමපි නෙසං නානා අනෙපි තන් වාජ්‍යස්ස නානතා
 පාකවාච. අඤ්ඤා පන අප්පමාණවෙනොච්චුතති භූමමනතර
 තො මහග්ගතො හොති රූපාවචරා ආරමමණිකො සත්ත
 පණ්ණත්තිආරමමණො. ආකිඤ්චස්ස භූමමනතරතො මහග්ග
 තා අරූපාවචරා ආරමමණිකො න චත්තබ්බාරමමණො සුඤ්ඤ
 තා භූමමනතරතො කාමාවචරා ආරමමණිකො සංඛාරාරමම
 ණො විපස්සනා හි එන් සුඤ්ඤායතනං අතිමිත්තං. අනිමිත්තං
 භූමමනතරතො ලොකුත්තරා ආරමමණිකො නිබ්බාණාරමම
 ණො. ජාතො ඛො ආවුඤ්ඤා සමාණිකරණොති ආදිසු යථා පබ්බ
 තපාදෙ පුරිපණ්ණරසඋදකං නාම හොති කාලවණ්ණං තං
 ඔලොකෙනතානං ව්‍යාමසනං කම්මරං ඵය බායති යට්ඨිං වා
 රජ්ජං වා කතෙත්වා මිනන්තස්ස පිට්ඨිපාදෙත්ථරණමත්තමපි න
 හොති. එවමෙවං යාව රාගාදයො නුප්පජ්ජති තාව පුග්ගලං
 සජාතිතං න සක්කා හොති. සොනාපනොනා ඵය සක්කාමි
 ඵය අනාගාමි ඵය, ව බායති. යද පනස්ස රාගාදයො උප්ප
 ජ්ජති තද් රතෙනා දුට්ඨා මුලොගාති පඤ්ඤායති—ඉති
 තෙ මහතො අයනති පුග්ගලස්ස පමාණං දස්සෙත්තො

උප්පත්තියි පමාණකරණං නාම වුත්තං. සාවකා බො
 ආවුසො අප්පමාණාවෙතොවිමුත්තියොති යත්තං අප්ප
 මාණාවෙතොවිමුත්තියො කිත්තං පන නා? වත්තාරො
 බ්‍රහ්මචිහාරො වත්තාරො මග්ගා වත්තාර ඵලානිති වාදය.
 තත්ථ බ්‍රහ්මචිහාරො ඵරණඅප්පමාණතාය අප්පමාණං. සෙසා
 පමාණකාරකානං කිලෙසානං අභාවෙන. නිබ්බාණමපි අප්ප
 මාණමෙව වෙතොවිමුත්ති පන න හොති තස්මා න ගතිතා.
 අක්ඛණාති අරහත්තඵලවෙතොවිමුත්ති; සා හි තාසං සබ්බ
 ජෙට්ඨිකා තස්මා අග්ගමක්ඛායතිති වුත්තං. ආරාමො බො
 ආවුසො කිමතොති රාගො උප්පජ්ජා පුග්ගලං කිඤ්චති
 මද්දති පට්ටිබ්බති තස්මා කිඤ්චනොති වුත්තං. මනුස්සා කීර
 ගොණෙති ඛලං මද්දපෙනතා කිඤ්චාති කපිලකා කිලාහි
 කාලකාති වදන්ති ඵලං මද්දනට්ඨො කිලනට්ඨොති වෙදිත
 බෙබ්බා—දෙසමොගෙසුඵ ඵසෙව නයො. අකිමක්ඛණවෙතො
 විමුත්තියො නාම නවධමමා අකිමක්ඛණයනනව මග්ගඵලා
 නි ව. තත්ථ අකිමක්ඛණයනනං කිලනආරමමණං අස්ස නාති
 අකිමක්ඛණං. මග්ගඵලාති කිලනානං මද්දනපට්ටිබ්බනකිලෙ
 සානං නත්තාය අකිමක්ඛණං. නිබ්බාණමපි අකිමක්ඛණවෙතො
 විමුත්තිඵලං න හොති තස්මා න ගතිතං—රාගො බො ආවු
 සො නිමිත්තකරණොති අදිසු යථානාම චිත්තං කුලානං
 සද්දිසා වෙ වච්ඡකා හොන්ති යාව හෙසං ලක්ඛණං න කතං
 හොති තාපි අයං අසුකකුලස්ස වච්ඡකො අයං අසුකකුලස්සා
 ති න සකකා හොන්ති ජාතීනුං. යද්ද පන හෙසං සත්තිසුලා
 දිසු අක්ඛණතරං ලක්ඛණං කතං හොති තද්ද සකකා හොන්ති
 ජාතීනුං. ඵවමෙවං යාව පුග්ගලස්ස රාගො නුප්පජ්ජති තාව
 න සකකා හොති ජාතීනුං අරියො වා පුප්පජ්ජනො වාති.
 රාගො පනස්ස උප්පජ්ජමානොව සරාගො නාම අයං පුග්ග
 ලොති සජානනනිමිත්තං කරොතොනො වය උප්පජ්ජති. තස්මා
 නිමිත්තකරණොති වුත්තං. දෙසමොගෙසුඵ ඵසෙව නයො.
 අනිමිත්තාවෙතොවිමුත්තියො නාම තෙරසධමමා ඵපස්සනා
 වත්තාරො ආරුප්පා වත්තාරො මග්ගා වත්තාර ඵලානිති. තත්ථ
 ඵපස්සනා නිවචනිමිත්තං සුඛනිමිත්තං අත්තනිමිත්තං උග්ගා
 වෙතිති අනිමිත්තානාම වත්තාරො ආරුප්පා රුපනිමිත්තස්ස අ
 භාවා අනිමිත්තානාම මග්ගඵලාති නිමිත්තකාරකානං කිලෙ
 සානං අභාවෙන අනිමිත්තා නාම නිබ්බාණමපි අනිමිත්ත
 මෙව. තං පන වෙතොවිමුත්ති න හොති. තස්මා න ගති
 තං. අථ කස්මා සුක්ඛසුඛතාවෙතොවිමුත්ති න ගතිතාති? සා
 සුක්ඛා රාගෙනාති අදිවචනතො සබ්බත්ථ අනුපට්ඨොව.

නසමා ච්ඡා න ගතිතා. එකසාරි ආරමමණවසෙන එකධර්මා; ආරමමණං අභිවක්ඛාං සුඤ්ඤතං අනිමිත්තනති සබ්බානෙතාති තිබ්බානස්සෙව නාමාති—ඉති ඉමිනා පරියායෙන එකධර්මා. අඤ්ඤස්මිං පන ධානෙ අප්පමාණති ගොති. අඤ්ඤස්මිං අභිවක්ඛාං, අඤ්ඤස්මිං සුඤ්ඤතා, අඤ්ඤස්මිං අනිමිත්තනති ඉමිනා පරියායෙන නානාව්‍යජනා. ඉති ඵෙරො යථා භුසන්තිනාව දෙසනං නිධාපෙසිති.

මහ වෙදලං නිති යං.

එවමෙමසුතනති චුලලවෙදලං; තත්ථ විසාබ්බො උපාසකොති විසාබ්බොති එවං නාමකො උපාසකො; සෙන ධම්මදිත්තාති යෙන ධම්මදිත්තා නාම තිත්ථුණි තෙත්ථපසංකම්; කො පනායං විසාබ්බො කා ධම්මදිත්තා කසමා උපස්සංකමිති. විසාබ්බො නාම ධම්මදිත්තාය ගිහිකාලෙ සරසාමකො සො යද්ද හතවා සමමා සමොධං අභිසමබ්බුජ්ඣන්තා පවත්තවරධමමවනෙකා යසාද යො කුලසුතෙන චිතොනො උරුවෙලං පන්තා තත්ථ ජලිල සහස්සං චිතොන්තා සුරාණ්ණජලිලෙහි බිණ්ණවතිත්ථුහි සම්මං රාජගහං ගන්තා බුබුදස්සන්තං වාදසනානුතාය පරිසාය සම්මං ආගතස්ස බිම්බිසාරස්ස මහාරාජස්ස ධම්මං දෙසෙසි තද්ද රඤ්ඤ සම්මං ආගතෙසු වාදසනානුතෙසු එකං නානුතං උපාසකත්තං පටිවෙදෙසි එකාදසනානුතාති සොභාපත්ති එලෙ පතිට්ඨහිංසු සම්මං රඤ්ඤ බිම්බිසාරෙන අයං උපාසකො තෙසං අඤ්ඤතරො තෙහි සම්මං පඨමදස්සනෙයො සොනා පත්තිඑලෙ පතිට්ඨාය සුන එකදිවසං ධම්මං සුන්තා සකදගාමි එලං පන්තා තතො අපරහාගෙපි එකදිවසං ධම්මං සුන්තා අනාගාමිඑලෙ පතිට්ඨිතො සො අනාගාමි සුන්තා ගෙහං ආගච්ඡ නොනා යථා අඤ්ඤසු දිවසෙසු ඉතො චිතො ව ඔලොකෙ යොනා සිතං කුරුමානො හසමානො ආගච්ඡති එවං අනාග නිත්වා සන්තින්ද්‍රියො සන්තමානසො හුන්තා අගමාසි. ධම්ම දිත්තා සිහපජරං උත්තාවෙත්වා චිට්ඨිං ඔලොකයමානා තස්ස ආමමනාකාරං දිස්වා කිත්ථුබ්බො එතනති චිතොන්තා තස්ස පටිබුග්ගමනං කුරුමානො සොපානසීසෙ ධන්තා ඔලමබ්බන්තං ගන්තං පසංරෙසි උපාසකො අත්තනො ගන්තං සමමිජෙසි. සා පාතරාසභොපාකාලෙ ජානියාමිති චිතොන්තා. උපාසකො සුබ්බො තාය සම්මං එකතො හුජති. තං දිවසං පන තං අනප ලොකෙත්වා යොගාවචරො තිත්ථු විස එකකොව හුජ්ඣා සස නකාලෙ ජානියාමිති චිතොන්තා. උපාසකො තුං දිම්ඤ්ඤ

සිරිතබ්බං න පාමිති. අක්කංගං ගබ්බං පටිප්භ්ගාපෙත්වා කප්පිය
මච්ඡං පක්ඛාදපෙත්වා නිපජ්ඣ උපාසිකා කිනත්ථුවස්ස බහිමා
පඤ්ඤා අත්ථි උද්භ්වතෙන චිද්දෙව පටිභ්ගෙදකෙන භිනේනා උද්භ්ව
මභ්ගෙව කොච්ඡි දෙසො අත්ථිති බලවද්දෙමනස්සා හුත්වා එක
වෙදිවසෙ වසිනකාලෙ සක්කා ඤාතුංගි නස්ස උපට්ඨානං
ගන්ත්වා වජ්ඣං වජ්ඣං අට්ඨාසී. උපාසකො කිං බම්බෙදි
නො අකාලෙ ආගතොසීති පුච්ඡි අම අග්ගපුත්ත ආගතමිති න
ත්ථ. යථාපොරොණො කිනත්ථ තෙ බහිමා පඤ්ඤා අත්ථිති? නත්ථි බ
ම්බෙදිනොති අක්කංගො කොච්ඡි පටිභ්ගෙදො අත්ථිති? අගමිති නත්ථි
එවං සනොත මභ්ගෙව කොච්ඡි දෙසො භවිස්සතිහි? තුග්ගමිති
දෙසො නත්ථි. අප් නස්මා මයා සඬං යථාපකතියා අලලාප
සලලාපමත්තමිති න කරොමාහි? සො විනොසි අගං ලොකු
ත්තරබමෙමා නාම ගරුභාරියො න පක්ඛාසෙතබ්බො සචෙ
බ්බො පනාගං න කථෙස්සාමි අගං හදගං එළෙත්වා එතේව
කාලං කරෙස්සති නස්සා අනුග්ගහන්තා කථෙසී බම්බෙදිනො
අගං සන්ථුබ්බමදෙසනං සුත්වා ලොකුත්තරබමං නාම අහි
ගතො තං අබ්ගතස්ස එවරුපා ලොකියකිරියා න වට්ඨති.
යදි ත්වා ඉච්ඡසී තව චන්ත්වාසී සකොටියො මම චන්ත්වාසී සකො
ටියොති අසීති කොට්ඨනං අත්ථි එත්ථ ඉස්සරා හුත්වා මම මාති
ට්ඨානො වා භගිනිට්ඨානො වා යත්වා වස තස්ස දිනාතනංසි
ඤ්ඤාමනොත අගං යාපෙස්සාමි. අපේචං න කරෙසී ඉමෙ
තොගෙ ගතෙත්වා කුලගෙහං ගව්ඡ අථාපි තෙ බහිමා පඤ්ඤා
නත්ථි අගං තං භගිනිට්ඨානො වා බිතුට්ඨානො වා යපෙත්වා
පොසෙස්සාමිති. සා විනොසි පකතිපුරිසො එවං චන්ත්වා
නාම නත්ථි. අඛා එතෙන ලොකුත්තරබමෙමා පටිච්ඡෙධො සො
පන බමෙමා කිං පුරිසෙගෙව පටිච්ඡක්කිතබ්බො උද්භ්ව මාතුගා
මොපි පටිච්ඡක්කිතුං සකොතාතිති ඵසාබං එතදවොච. කිනත්ථ
බො එසො බමෙමා පුරිසෙගෙව ලභිතබ්බො මාතුගාමෙනපි
න සක්කා ලබ්බන්ති. කිං වදෙසී බම්බෙදිනො යෙ පටිපත්තකා
තෙ එතස්ස දුශාදු යස්ස යස්ස උපනිස්සයො අත්ථි සො සො
පටිලභන්ති. එවං සනොත මභ්ගං පබ්බජ්ඣං අනුරාතථාති.
සාධු හද්දො අගමිති තං එතස්මිංයෙව මභ්ගෙ යොජෙතුං
මො මනං පන තෙ අරාතමානො න කථෙමිති තාවදෙව
බ්බිමිසාරස්ස සන්තිකං ගන්ත්වා වජ්ඣං අට්ඨාසී. කිං ගහපති
අකාලෙ ආගතොසීති පුච්ඡි බම්බෙදිනො මහාරජ පබ්බජියො
මිති වදති. කිං පනස්සා ලබ්බං වට්ඨතිහි? අක්කංගො කිවි නත්ථි
සොවණ්ණසිඵකං මෙ ලබ්බං වට්ඨති නගරස්ථ පටිප්භ්ගාපෙ
ත්වා ඉත්ථ සොවණ්ණසිඵකං දත්වා නගරං පටිප්භ්ගාපෙති.

විසාඛො ඛම්මදින්නං ගනෙධාදණෙන නභාපෙත්වා සබ්බාල
 ඛ්භාරෙහි අලඛනාරූපෙත්වා සොචණ්ණසිවිකාය නිසීදුපෙත්වා
 ඤාතිගණේ පරිවාරපෙත්වා ගන්ධපුප්ඵාදිති පුප්පයමානො නග
 රවාසනං කරෙන්නා චිත තික්ඛුනුපස්සයං ගන්ත්වා අග්ග
 ඛම්මදින්නං පබ්බාපෙථාති ආග. තික්ඛුතියො එකං වා වෙ
 වා දෙසෙ සතිතුං වට්ටති ගහපතිති ආගංසු. නන්දග්ග
 කොචි දෙසො සබ්බාය පබ්බරතිති. අපේකා බ්‍යන්තා ථෙරී
 නවපඤ්චකමමට්ඨානං ආවික්ඛිත්වා කෙසෙ ඔභාරෙත්වා
 පබ්බාපෙසී. විසාඛො අභිරම්ගො සවාකඛානො ඛම්මොති
 වජ්ඣිත්වා පක්කාමි. නස්සා පබ්බජිතදිවසනො පට්ඨාය ලාභ
 සක්කාරෙහි උප්පජ්ඣිතො පට්ඨිමිති සමණ්ඛම්මං කාතුං ඔක්කා
 සං න ලභති. අථාචරිතඋපප්පකායථෙරීගො ගහෙත්වා ජන
 පදං ගන්ත්වා අට්ඨතිංසාය අරම්මණේසු විත්තරුමිකං කමමට්ඨා
 නං කථාපෙත්වා සමණ්ඛම්මං කාතුං ආරඛා. අභිනිභාරසමප
 න්නන්තා පන නාතිවිරං කිලමිත්—ඉතො පට්ඨාය හි සතසහ
 සසකප්පමත්තෙ පදුමුත්තරෙ නාම සත්වා ලොකෙ උද්භාදි.
 නදු එසා එකස්මිං කුලෙ දුසී හුත්වා අත්තනො කෙසෙ වික්ඛි
 ණිත්වා සුජානථෙරස්ස නාම අග්ගසාවකස්ස දුතං දත්වා පත්ථ
 නං අක්කාසී. තාය පත්ථනාභිනිභාරසමපත්තියා නාතිවිරං
 කිලමිත්: කතිපාගෙනෙව අරහත්තං පත්වා ජිනෙතසී. අහං
 ගෙනෙත්ථ සාසකෙ පබ්බජිතා සො මත්තං පටෙනා කිං මෙ
 ජනපදවාසෙන මග්ගං ඤානකාපි පුඤ්ඤාති කර්සන්නති තික්ඛු
 නිසබ්බොපි පව්වගෙහි න කිලමිස්සති රාජගහං ගව්ජාමිති
 තික්ඛුනිසබ්බං ගහෙත්වා රාජගහමෙව අතමාසී. විසාඛො
 ඛම්මදින්නා කිර ආගතාති සුත්වා පබ්බජිත්වා න විරස්සෙව ජන
 පදං ගතා ගන්ත්වාපි න විරස්සෙව පව්වාගතා කිනතුබො ගම්
 ස්සති ගන්ත්වා ජාතියාමිති දුතියගමනෙන තික්ඛුනුපස්සයං
 අතමාසී. තෙන වුත්තං අඵබ්බො විසාඛො සෙන ඛම්මදිත්තා
 භික්ඛුති භෙත්තසංකමිති. එතදවොමාති එතං සක්කාරොති
 ආදිඵවනං අවොච; කස්මා අවොචාති? එවං කිරස්ස අගොසි
 අග්ග අභිරම්සි නාභිරම්සිති එවං පුච්ඡනං නාම න පණ්ඨි
 තකිච්චං පඤ්චකවිනෙධ උපනෙත්වා උපනෙත්වා පඤ්ඤං පුච්ඡි
 ස්සාමි පඤ්ඤාවකාරණෙනෙවස්සා අභිරතීං වා අනභිරතීං වා
 ජාතියාමිති තස්මා අවොච. නං සුත්වා ඛම්මදින්නා ආවුසො
 විසාඛ අහං අවිරපබ්බජිතා සක්කාරො වා පරකාරො වා කුතො
 ජාතියාමිති වා අඤ්ඤා ථෙරීගො උපසංකමිත්වා පුච්ඡාති වා
 අවත්වා පරික්ඛිත්තං පටිච්ඡමානා චිත එකපාසකකණ්ඩං මො
 වෙනති චිත ගහණට්ඨානෙ ගත්ථිමග්ගං නිභරමානා චිත ඛග්ග

මුඛෙන සමුත්තං විවරමානා විස පටිසම්බද්ධවිසයෙ ධ්වං
පඤ්ඤා විසයජ්ඣායමානා පඤ්ඤා ඛො ඉමෙ ආවුසො විසාඛ උපා
දානකම්මානාති ආදිමාග—තස්ස සමාති ගණනපරිච්ඡේදො;
උපාදානකම්මානාති උපාදානානං පට්ඨයගුණා බන්ධාති එව
මාදිනා නයෙනෙත්ථ උපාදානකම්මානකපා විජාරිතො කප්ප
තබ්බා සීයා. සා පනෙසා විසුඛිමයෙන විජාරිතාව තස්ස
විජාරිතනගෙනෙව වෙදිතබ්බා. සකකායසමුදයාදිසුපි යං
වත්තබ්බං තං හෙට්ඨා තස්ස තස්ස වුත්තමෙව. ඉමං පන වතු
සට්ඨව්‍යාකරණං සුත්තං විසාඛො ථෙරියා අභිරතතාවං අඤ්ඤා
සී. යො හි බුධසාසනෙ උක්කණ්ණිකො හොති අභාහිරතො
යො එවං පුට්ඨතපුට්ඨතපඤ්ඤා සමුදයෙන එකපට්ඨිතං
ගණිතනොති විස සිනෙරුපාදනො වාදුකං උචිරනොති විස
විසයජ්ඣානං න සකෙකාති. යසමා පන ඉමාති වත්තාරී
සට්ඨාති ලොකෙ වතුසුරියා විස බුධසාසනෙ පාකවාති
පරිසමජ්ඣානොති හග්ගාපි මහාථෙරොපි සට්ඨානෙව පකා
සෙනති හික්කුසබ්බොපි පබ්බජිතදිවසනො පට්ඨාය කුලසු
තෙන “වත්තාරී නාම කිං වත්තාරී අරියසට්ඨාති”ති පඤ්ඤා
උක්කණ්ණිකාපෙති. අයම බමමදිනා උපාසකකුලසුතං ධිතා
පණ්ඩිතා ව්‍යාප්තා නයං ගෙනො සුතෙනාපි කප්පො
සමත්තා. තසමා න සකකා එතියා එත්තාවතා සට්ඨානං පටි
විචිතාවො ඤානං සට්ඨවිජිතබ්බොගපඤ්ඤාවකරණෙන පන
සකකා ඤානාති විනෙත්තො හෙට්ඨා කට්ඨනිදෙසෙ සට්ඨා
ති පටිතිවතෙනොති. ගුලුකං කත්තා ගණිතපඤ්ඤා පුට්ඨස්සාමිති
පුට්ඨනොති තංයෙව නුඛො අයෙත්ති ආදිමාග. තස්ස විසය
ජ්ඣානෙ න ඛො ආවුසො විසාඛ නංයෙව උපාදානනති උපාදාන
ස්ස සම්බාරකම්මානකදෙසනාවතො න තංයෙව උපාදානං
ගෙ පඤ්ඤාකම්මානා නාපි අඤ්ඤා පඤ්ඤාති උපාදානකම්මානෙති
උපාදානං යදි හි තඤ්ඤාප සීයා රුපාදිසතාවමි උපාදානං
සීයා යදි අඤ්ඤාප සීයා පරිසමයෙ විත්තවිප්පදනොති අනුස
යො විස පණ්ණානති විස නිබ්බානං විස ව බන්ධවිජිතමුත්තං
වා සීයා. ජට්ඨො වා බන්ධො පඤ්ඤාපෙතබ්බො හට්ඨෙය්‍ය.
තසමා එවං වකකාසී. තස්ස වකකරණං සුත්තං ආග ආගතපටි
වෙබ්බා අයනති විසාඛො නිට්ඨමතමාසී නති සකකා අවිණිස
වෙන අසංසයප්පදනොති අවිජාරිතනෙන අනිබ්බායනොති
දිපසකස්සං ජාලාපෙනෙන පි එවරුපො ගුලුකා පටිච්ඡ
නොති තිලකවණ්ණිකො ගමනිරො පඤ්ඤා විසයජ්ඣානති
නිට්ඨං ගතත්තං පන අයං බමමදිනා සාසනෙ ලබපතිට්ඨා
අභිසංසපටිසම්බද්ධ වෙසාරජ්ඣානතා හවමිඨංසිතා මහාඛණ්

න හොති ආගමනං න හොති ගමනාගමනං න හොති නව
විට්ඨං නාම න විධිනිති ච්චයං ඔක්කං පාපෙනා දස්සිතං.

කතමො පනිතො අදිසො අධිසිද්ධිකො චග්ගොති අයං
පඤ්ඤා ථේරියා පටිසුච්ඡන්තා චස්සංඤ්ඤානෙකො හවෙත්ථ
උපාසක තයා ගෙට්ඨා උගොසුච්ඡි නාද්ධ කස්සාමග්ගමෙව
සුඤ්ඤිති සා පන අත්තනො ව්‍යත්තතාය පණ්ණවිච්ඡිනා නස්ස
අධිපායං සලලකෙතිසි ඉමංගා උපාසකො න ගෙට්ඨා පටිප
තතිවසෙත්ථ මගොසුච්ඡන්තො හස්සන්ති ඉධ පන නං සංඛිතා
සංඛිතලොකිකලොකුත්තපසකන්තාසකන්තාවසෙත්ථ සුච්ඡ
තුක්කාමො හස්සන්ති. තස්මා අපට්ඨච්ඡි නාම යං යං සුච්ඡං
තං චස්සංඤ්ඤි. තත්ථ සංඛිතොති චෙත්තනො, සකස්සනො ආපු
භිතො නිබ්බන්ධනො සමාපජ්ජන්තො සමාපජ්ජනෙකොති.
නිති විග්ගො ආදිසො චසාධි බන්ධනො අරියො අධිසිද්ධිකො
මගො සකන්තොති උත්ථි සස්මා ථෙගො සප්පදෙසො
තයො බන්ධා නිප්පදෙසො තස්මා අයං සප්පදෙසකො තගරං
චිත්ත රජේන නිප්පදෙසෙති නිති විග්ගොති සකන්තො තත්ථ
සමාපාදාදයො තයො පිලමෙව තස්මා ගෙ සර්භිතො
සිලකානෙව සකන්තො. කිසුංචිති පාදායං සිලකානෙවති
ආමොන චිත්ත නිලෙසො කතො අනොපන කරණවස
නාව පවදනෙකො සමමාපාදාමාදිසු පන පසු සමාධිං
අත්තනො බට්ටතාය ආරමමණි ඵකගතාවෙන අප්පභං
න සකෙකාති. ථේරියො පන පගහස්සවං සාමෙවෙන සර්භා
ව අපිලාපනාසිවං සාමන්තරාය ලොපකාමො නුභො සංකො
ති—තත්තායං උපරාසංගාති නකාන්තං කිලිංගාමාති උග්ග
නං පච්ඤ්ඤ පසු සභායෙසු ඵකො සුසුභං වජ්ජකරුකායං
දිසො ගන්තං උග්ගපිනාපි ගෙගො න සකුණ්ණස්ස අරියස්ස
සුභිසො ඔපාත්තො පිට්ඨිං දදෙය්‍ය සො තස්මා පිට්ඨං සිත්තා
පි කළමොනො ගෙගො න සකුණ්ණස්ස අරියස්ස ඉතස්ස
අංසකුට්ඨං උපනාමෙය්‍ය සො ඵකස්මා පිට්ඨං සිත්තා ඵකස්ස
අංසකුට්ඨං ඔලුමිත්තො යොග්ගං සුභාති ඔච්ඡිත්තො පිලන්ත
ත්තො නකාන්තං කිලෙය්‍ය-ඵලං සමපදමදං දට්ඨිකං-ඵකතො
උග්ගනං පච්ඤා තයො සභායකා චිත්තං ඵකතො ඵකා
සමමාපාදාමාදයො තයො බට්ටා. සුසුභං වජ්ජකො වස්
ආරමමණං. තත්ථ උග්ගපිනා ගෙගො අසකෙකානො වා
අත්තනො බමමතාය ආරමමණි ඵකගතාවෙන අප්පභං
අසකෙකානො සමාධි පිට්ඨං දත්තො ඔනාතසභායො චිත්ත
පායාමො. අංසකුට්ඨං දත්තො සකසභායො චිත්ත සති. යො

තෙසු එකසස පිටියට යනු එකසස අංසකුටිං ඔලිඟ ඉත රෙ යථායුතං පුප්ඵං ගතෙතං සකෙකාති එවමෙවං පිරිසෙ පගහනිවිටං සතිසා ව අපිලාපනනිවිටං සාධෙතියා ලබ්ඵ කායෙ සමාධි සකෙකාති ආරම්භණෙ එකගතාවෙන අපෙතං තසමා සමාධියෙවෙත් සජ්ජනිතො සමාධිකතනෙධන සඛනා ධො. වායාමසනිධො පන කිරිඳො සඛනා ගොතති. සමමංදිට්ඨිසංකපෙසුපි පඤ්ඤ අත්තනො ධම්මතාය අනිවිටං සුකම්මනන්තාති ආරම්භණං නිවේදනං න සකෙකාති. චිත සොකා පන ආකොවෙත්වා ආකොවෙත්වා දෙනෙත සකෙකාති. කථං? යථා හෙරසුද්දකො කභාපණං ගතේ ධිපෙත්වා සබ්බා භාගෙසු ආලොකෙතුකාමො සමානො පි න වන්තා බලෙ නෙව පරිවත්තෙතං සකෙකාති. අභුලිපබ්බති පන පරිවත්තෙත්වා පරිවත්තෙත්වා ඉතො චිතො ව ඔලොකෙ තං සකෙකාති. එවමෙවං න පඤ්ඤ අත්තනො ධම්මතාය අනිවිටාදිවසෙන ආරම්භණං ක්වෙදනං සකෙකාති. අතිති රෙපනප්‍රකාශණෙන ආගතනපරිසාගනනරසෙන චිතසොක න ආකොවෙත්තෙන චිත පරිවත්තෙත්තෙන චිත ධ්‍යානාදිය ආරම්භණං නිවේදනං සකෙකාති. තසමා ඉලාප සමා ධ්‍යානෙව සජ්ජනො පඤ්ඤකාමොධන සඛනා. සමා ධ්‍යානෙව සජ්ජනො පන කර්මසතො සඛනා ගොතා ඉති ඉමෙත නති බන්ධන මගො සඛනං නිවේදනං පුත්තං නති ව බො ආවුසො චිතාධි බන්ධනි අරොහො අධිසිතො මගො සඛනාගොති—ඉදං එකච්ඡන්තකාණිකා මගසමාධිං අනි මගං සපරිකාරං පුප්ඵන්තො කතො පෙනෙතො අදිමා හ. තසස චිතසොකෙ චිතතො සතිපට්ඨානාති මගකා ශණ් වතුකිට්ඨසාධනවසෙන උප්පාදා සති සමාධිය පව් යවේන නිමග්ගං. චිතතො සමප්පාදානාති වතුකිට්ඨ සාධනවසෙන උප්පාදා පරිසං නංපරිවාරවේන පරි කායෙ ගොති. ගෙසං සෙව ධම්මානන්ති ගෙසං මගසප්ප පුත්තමමානං; ආසෙවනාති අදිසු එකච්ඡන්තකාණිකාව ආසෙවනාදියො පුත්තො. චිතණ්ඩාදි පන එකච්ඡන්තකාණි කො නාම මගො නත් එවං භාවෙසා සත්තවස්සාතිත වචනතො සත්තපි වස්සාති මගභාවනා ගොති කිලෙසා පන ලුහුං ජිජ්ජනො සත්තති ඤාණෙති ජිජ්ජනති වදති. සො සුත්තං ආගතති වත්තබ්බො. අධා අඤ්ඤං අපසාදෙනො යා තෙසංසෙව ධම්මානං ආසෙවනා භාවනා බහුලිකමන්ති ඉදමෙව ආභරත්වා අඤ්ඤන චිත්තෙන ආසෙවති අඤ්ඤන භාවෙති අඤ්ඤන බහුලිකරෙත්ති වකාති. තතො වත්ත බ්බො කං පභිදං සුත්තං නොයස්සං නිගන්ති. තතො

වක්ඛති නිතරං සථාසුතං තථෙව අනේති. තස්ස ඉදං
 උත්තරං එවං සනෙත එකං විතං අසෙවමානං උප්පන්නං
 අපරමපි අසෙවමානං අපරමපි අසෙවමානනති එවං දිවසං
 අසෙවනාව හච්ඡස්සති කුතො භාවනා කුතො බහුලිකමමං
 එකං වා භාවයමානං උප්පන්නං අපරමපි භාවයමානං අපර
 මපි භාවයමානනති එවං දිවසං භාවනාව හච්ඡස්සති කුතො ආ
 සෙවනා කුතො බහුලිකමමං එකං වා බහුලිකරෙන්නං උප්ප
 න්නං අපරමපි බහුලිකරෙන්නං අපරමපි බහුලිකරොන්නනති
 එවං දිවසමපි බහුලිකමමමෙව හච්ඡස්සති කුතො අසෙවනා
 කුතො භාවනාති. අඵ වා එවං විදෙසං එකෙන චිත්තෙන
 අසෙවති ඒති භාෂෙති නීති බහුලිකරෙත් ඒති වා අසෙවති
 නීති භාෂෙති එකෙන බහුලිකරෙති නීති වා අසෙවති
 එකෙන භාෂෙති ඒති බහුලිකරෙත්ති යො වන්නබ්බො මා
 සුතනං මෙ * ලඛනති යං වා නං වා අවොව පඤ්ඤා ඵස්සමඤ්ඤ
 නෙත්තන නාම අවර්ගස්සන්තකෙ වසිත්වා බ්බව්චනං උග්ග
 ඡන්තිත්වා අඤ්ඤාං ඵද්දත්වා වන්නබ්බො භාති එකච්ඡත්තකඛ
 ඡන්තිත්වා අයං අසෙවනා එකච්ඡත්තකඛ ඡන්තිත්වා භාවනා එකච්
 ඡත්තකඛ ඡන්තිත්වා බහුලිකමමං බයකාමී ප්‍රොකුත්තරමගො
 බ්බුච්ඡත්තකඛ ඡන්තිත්වා නාම නත් එකච්ඡත්තකඛ ඡන්තිත්වායෙ
 වාති පඤ්ඤාපෙතබ්බො සථෙ සජානාති සජානාතු නොචෙ
 සජානාති ගච්ඡ පාතොව ඵ්භාරං පච්ඡත්වා යාගං පිචාජති
 උග්ගෙතරෙතබ්බො—නති පනිශෙස සංඛාතති ඉධ කිං පුළුච්ඡති?
 යෙ සංඛාරෙ නිබ්බවෙත්වා නිබ්බවං සමාපජ්ජති තෙ පුළුච්ඡස්සා
 මිති පුළුච්ඡති. තෙනෙවස්ස අධිප්පායං ඤාත්වා ථෙරී පුඤ්ඤති
 සංඛාරාදිසු අකොට්ඨස්ස සංඛාරෙසු ඵ්ඤ්ඤාමානෙසුපි කායසංඛා
 රාදයොව අච්ඡක්ඛන්ති තයොමෙ ආදිසොති ආදිමාග නත්
 කායපට්ඨබ්බත්තා කායෙන සංඛාරීයති නිබ්බත්තියන්ති කායසං
 ඛාරෙ. වාචා සංඛාරීයති නිබ්බත්තියන්ති වච්ඡංඛාරෙ චිත්ත
 පට්ඨබ්බත්තා චිත්තෙන සංඛාරීයති නිබ්බත්තියන්ති චිත්තසං
 ඛාරෙ—කතමො පනිශෙසති ඉධ කිං පුළුච්ඡති? ඉමෙ සංඛාර
 අඤ්ඤමඤ්ඤමිස්සා ආලිපිතා අච්ඡාතා දුරුප්පා. තථා හි
 කායවාරෙ ආදුනග්ගඡන්තිව්චනවොපනාති පාපෙත්වා † උප්ප
 න්නා අවසිකාමාවචරකුසලපෙතනා වාදසඅකුසලවෙනනාති
 එවං කුසලාකුසලා ඵ්ඤ්ඤා වෙනනාපි අස්සාසපස්සාසාපි කායසං
 ඛාරෙත්වෙව දුට්ඨවන්ති. වච්චාරෙ හසුසංවොපනව්චනෙදං
 වාදෙත්වෙව දුට්ඨවන්ති. වච්චාරෙ හසුසංවොපනව්චනෙදං
 පාපෙත්වා උප්පන්නා චුත්තස්සකාර වච්ඡවෙනනාපි චිත්තච්ඡ
 වාරාපි වච්ඡංඛාරෙත්වෙව දුට්ඨවන්ති කායව්ච්චාරා රුසු වොපනං

* මාසුක්ඛමෙව. † මොචාපකාතිපාපෙතො.

අප්පාදා රහතනිසිතනසා චන්තසනො උප්පන්නා කුසලා
 කුසලා ඵකුනතිංසා චෙතනාපි සක්කු වෙදනා වාති ඉමෙ
 ඛෙ ධම්මාපි චන්තසංඛාරෙතෙව ද්වවන්ති. එවං ඉමෙසං
 ඛාර අක්කමක්කමස්සා ආලුචිතා අව්භූතා දුර්ලභා. තෙ
 පාකචෙ චතුතෙ කත්වා කථාපෙස්සාමිති පුච්ඡති. කස්මා භන
 ශ්වෙති ඉධ කායසංඛාරදිනාමස්ස පදස්ථං පුච්ඡති. තස්ස වියා
 ජනෙ කාසප්පිබ්බාති කායනිස්සිතා කායෙ සති ගොනති
 අසති න ගොනති චිත්තප්පිබ්බාති චිත්තනිස්සිතා චන්තෙ
 සති ගොනති අසති න ගොනති ඉද්දති කිනත්ථුබ්බො එසා
 සක්කු වෙදසිතතිරෙධං වලජ්ඣති න වලජ්ඣති චිත්තවස්ථි වා ත
 ස්ථි නො චිත්තවස්ථි වාතිඡිනකත්ථං පුච්ඡන්තා කථං සත්ථෙස
 සක්කු වෙදසිතතිරෙධං සමාපන්නති ගොනති ආහ. තස්ස වියා
 ජනෙ න සමාපජ්ජිස්සන්ති වා සමාපජ්ජිස්සාමිති වා පදමයෙ
 න භවස්සක්කුනාසක්කුයතනසමාපන්නිකාලො කපිතො.
 සමාපන්නොති පදෙන අනෙතාතිරොධො. නථා පුරිමෙහි
 ඵ්භි පදෙහි සචන්තකාලො කපිතො පච්ඡමෙන අචන්තකා
 ලො-සුඛෙව නථා චිත්තං භාවිතං ගොනති තිරොධසමාපන්නි
 තො පුබ්බො අඛානපරිවේදකාලෙයෙව එත්තකං කාලං
 අචන්තකො භවස්සාමිති අඛානපරිවේදචිත්තං භාවිතං
 ගොති. සං නං ගඨනනාස උප්පෙතිති යං එවං භාවිතං
 චිත්තං නං පුග්ගලං තථිත්තාය අචන්තකභාවාය උප්පෙති.
 සඨමං නිරුජ්ඣති වසිසංඛාරොති (සසා සංඛාරා පඨිමජ්ඣා
 නෙ දුරිතජ්ඣානෙයෙව නිරුධා නංගො කාසසංඛාරොති
 තතො පරං කායසංඛාරො චතුස්ථානෙ නිරුජ්ඣති.
 නංගො චිත්ත සංඛාරොති තංගො පරං චිත්තසංඛාරො අනෙතා
 තිරොධෙ නිරුජ්ඣති. වුඝ්ඝිස්සන්ති වා වුඝ්ඝාමිති වා පදව
 යෙන අනෙතාතිරොධකාලො කපිතො. වුඛිමොති පදෙ
 න ඵලසමාපන්නිකාලො. නථා පුරිමෙහි ඵ්භි පදෙහි අචන්ත
 කාලො කපිතො පච්ඡමෙන සචන්තකාලො. සුඛෙව
 නථා චිත්තං භාවිතං ගොනති තිරොධසමාපන්නිතො පුබ්බො
 අඛානපරිවේදකාලෙයෙව ව එත්තකං කාලං අචන්තකො
 නුත්වා තතො පරං සචන්තකො භවස්සාමිති අඛානපරිවේද
 චිත්තං භාවිතං ගොති. සං නං ගඨනනාස උප්පෙතිති යං එවං
 භාවිතං චිත්තං නං පුග්ගලං තථිත්තාය සචන්තකභාවාය
 උප්පෙති. ඉති ගෙට්ඨා තිරොධසමාපජ්ජනකාලො ගතිතො.
 ඉධ තිරොධංගො උප්පානකාලො ඉද්දති තිරොධකං කපෙ
 තුං පාරොති තිරොධකථා කපෙතඛො සියා. සා පොසා ඵ්භි

බලෙහි සමනාගතතා භූමිමේ සංඛාරානං පටිපාසා
 ඩයා භෝලසහි ඤාණවර්යාහි නවති සමාච්චරියාහි වසභාව
 නා පඤ්ඤා නිරෝධසමාපතතියං ඤාණනති මානිකං භිපෙත්ව
 සබ්බාතාරෙන චිද්ධම්මලොක කප්පිතා තසමා තස්ස කප්පිතතා
 යෙතෙව ගුණෙනාං

[illegible]

කළා, උපාංගපලසමාපතියං එසේයා සුඤ්ඤතො නාම අනිමිත්තාණිභිතෙසුපි එසෙව නයො—අපරා ආමනික කපා නාම ගොති සුඤ්ඤතා අනිමිත්තා අපාණිභිතාති නිති විපස්සනාති වුවිති. තත්ථ යො භික්ඛු සංඛාරෙ අනිවට්ඨො පරිගහගෙණො අනිවට්ඨො දිස්වා අනිවට්ඨො වූට්ඨාති තස්ස වූට්ඨානකාමිති විපස්සනා අනිමිත්තා නාම ගොති යො දුක්ඛගො පරිගහගෙණො දුක්ඛගො දිස්වා දුක්ඛගො වූට්ඨාති තස්ස අපාණිභිතා නාම. යො අනත්තතො පරිගහගෙණො අනත්තතො දිස්වා අනත්තතො වූට්ඨාති තස්ස සුඤ්ඤතා නාම තත්ථ අනිමිත්තවිපස්සනාය මගො අනිමිත්තො නාම. අනිමිත්තමගස්ස එලං අනිමිත්තං නාම. අනිමිත්තපලසමා පතතියා සහජාතෙ එසේයා පුසංගත අනිමිත්තො එසේයා පුසන්ති වුවිති. අපාණිභිතසුඤ්ඤතෙසුපි එසෙව නයො. ආමනිකයෙන කප්ථො පන සුඤ්ඤතො වා එසේයා අනිමිත්තො වා එසේයා අපාණිභිතො වා එසේයාති විකප්පො ආප ජේය්‍ය තස්මා සගුණෙන වෙව ආරමමණෙන ව කංචන බ්බං. එවං හි තයො එසේයා පුසන්ති සමෙති. විවෙකනිනන නති ආදිස නිබ්බානං විවෙකො නාම තස්මිං විවෙකෙ නිත්තං ගතනනති විවෙකනිත්තං; අඤ්ඤතො ආගන්ත්වා යෙන විවෙකො තෙන වංකං වය නුත්වා පිතනති විවෙකපොණං; යෙන විවෙකො ගතන පනමානං වය භිතනති විවෙක සම්භාසං.

ඉද්දනි යා වෙදනා නිරොධෙණො නිරොධසමාපතියං සමාපජ්ජති තා සුච්ඡිස්සාමිති සුච්ඡන්තො කාති පනසො වෙදනාති ආග. කාසිකං වාන ආදිසු පච්චාරිකං සුඛං කාසිකං නාම; මනොචාරිකං මෙහසිකං නාමාති වෙදිතබ්බං. තත්ථ සුඛනති සභාවන්දෙසො; සානානි තස්සාව මගුරුභාවදිපකං වෙව චනං; වෙදිතනති වෙදිතභාවදිපකං සබ්බවෙදනානං සාධාරණවචනං; සෙසපදෙසුපි එසෙව නයො—ධිතිසුඛවිපරිණමසු ක්ඛාති ආදිසු සුඛාය වෙදනාය අත්ථිභාවො සුඛං; තත්ථිභාවො දුක්ඛනති දුක්ඛාය වෙදනාය අත්ථිභාවො දුක්ඛං තත්ථිභාවො සුඛං අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය ජානනභාවො සුඛං. අජානනභාවො දුක්ඛනති අත්ථි. කිං අනුසංසො අනුසෙවති කතමො අනුසංසො අනුසෙවති; අපානිණ්ටෙසින සධිතො වය ගොපිති අනුසසසුච්ඡං සුච්ජති. න බො ආවුසො වසාව න සබ්බාය සුඛාය වෙදනාය රාගාත්තසයො අනුසෙවති න සබ්බාය සුඛාය වෙදනාය සො අපානිණි. න සබ්බං සුඛං වෙදනං ආරබ්භ උපපජ්ජති අත්ථි. එසනගො සබ්බත්-

කිං සභාගබ්බන්ති අයං පභානප්පව්ජා නාම; රාහං ගෙනි පජ්ඣ
නති එනි එකෙන වතකරණෙන වෙසුව්ජා විසසයේති. ඉධ
භික්ඛූ රාහානුසයං විකම්මිතත්වා පටිමිජ්ඣානං සමාපජ්ජන්
යානවිකම්මිතං රාහානුසයං තථා විකම්මිතමෙව කත්වා
විපස්සනං වර්ධන්තං අනාගාමිමග්ගෙන සමුප්පාදෙන්. සො
අනාගාමිමග්ගෙන පටිමිජ්ජානිතං විකම්මිතත්වා ව පටිමි
ජ්ජානං නානුසෙති නාම. තතාහ න තත් රාහානුසයො
අනුසෙතීති-භද්දසෙනනනි තං අයතනං උපමයාසභාසෙව
පතිට්ඨාදානං අරහත්තනනි අනෙ. ඉති අනුත්තරස්සුති එවං
අනුත්තරං විමොක්ඛාති ලබනාමෙ අරහත්තං පඤ්ඤා
සංපන්නස්ස; උපපජ්ජති පිභසාවච්ඡා දෙමනස්සන්ති පඤ්ඤා
ධර්මප්ලවකං දෙමනස්ස උපපජ්ජති; තං පනෙනං න
පඤ්ඤාධර්මප්ලවකං උපපජ්ජති පඤ්ඤාධර්මප්ලවකං
පන අලොභප්ලවකං උපපජ්ජමානං උපපජ්ජති පිභසාවච්ඡාති
ප්ලවකං. තත් කම්මාපි දෙමනස්ස නාම එකෙනෙන අනුසයං.
ඉධ පන සෙවනබ්බං දෙමනස්සං වට්ටනති වදානි-භොගි
නො හි තෙමාසිකං ජමමාසිකං තාමාසිකං වා පරිපදං
ගණන්ති. තෙසු යො තං තං වට්ටදං ගණන්තං අනෙතා
කාලපරිවේදාදගෙව අරහත්තං පාදුණි යාමති සංවිජෙනා
වායමි නතො න සංකතොති සංපරිවේදනතො කාලෙත පාදු
ණි තං තස්ස බලවදෙවනස්ස උපපජ්ජති-අලිඤ්ඤා* වාසී
මහාපුත්තසුඤ්ඤාස්ස විස අයුධාරා පවත්තන්ති ථෙරො ඤර
එකභාවිසත්වස්සාති ගතපළාතතවත්තං සුමරස්සි. තස්ස ඉම
ස්මං වාරෙ අරහත්තං ගණන්යාම ඉමස්මං වාරෙ සුඛපවාර
ණං පවාටෙසාමිති මානසං බන්ධනං සමණබලං කරො
ත්තස්සෙව එකභාවිසති වස්සාති අතිකතානාති. පවාරණ
දිවසෙ ආනතස්ස ථෙරස්ස අයුධානෙන මුහුර්තදිවසො නාම
නාගොසි. විසතිමෙව පන වස්ස අරහත්තං පාදුණි. සමිකං
ගෙන පජ්ඣනති එනි න දෙමනස්සෙනෙව පරිසං පජ්ඣති
න හි පජ්ඣෙනෙව පරිසප්පතානං දෙමනස්සෙනෙව දෙමන
ස්සප්පතානං නාම අනි. අයං පන භික්ඛූ තෙමාසිකාදිසු
අඤ්ඤාතරං වට්ටදං ගණන්තං ඉති පරිසංවිකම්මති. පස්ස
භික්ඛූ කිං තුග්ගං සිලෙන නිවායානං අනි උද්ගුච්ඡිතෙව
උද්ගුච්ඡිතෙව අඤ්ඤාතරං සුමරස්සමි. වර්ගං සුමරස්සමි
පඤ්ඤා සුමරස්සමි වගනති සො එවං පරිසංවිකම්මතො න දුක
සුත ඉමස්ස දෙමනස්සස්ස උපපජ්ජතුං දසාමිති වර්ගං දලං
සත්වා අනෙතො තෙමාසෙතො වා අනෙතො මමාසෙතො වා අනෙ

ගාමමගෙන නං සමුග්ගාගෙත් ඉමිනා පරියායෙන පටිසේනෙව පටිසං දොමනියොනෙව දොමනියං පරහති නාම. න නාම පටිසානුසංයො අනුසෙවති තත් එවරුපෙ දොමනියො පටිසානුසංයො නානුසෙති; න තං ආරබ්භ උප්පාද්ධි පඨණේ තත් පටිසානුසංයොති අත්ථො අවිජ්ජනෙන පජ්ඣති ඉධ භික්ඛු අව්ඨානුසංයං චිකම්මෙහත්වා චතුර්වක්කානං සමා පජ්ජති. යානචිකම්මිතං අව්ජ්ජනුසංයං තථා චිකම්මිති මෙව කත්වා චට්ඨානං චට්ඨත්වා අරහත්තමගෙන සමුග්ගාගෙති යො අරහත්තමගෙන පඨණේති තථා චිකම්මිති තත්වා චතුර්වක්කානං නානුසෙති නාම. තෙනාහ න තත් අව්ඨානුසංයො අනුසෙවති.

ඉදුති පටිභාගසුච්ඡං සුච්ඡන්තො සුඛාස පනංයොති ආදිමාන. තස්ස චස්සජ්ජනෙ ඤාණ සුඛාස සුඛං සුඛාස ච සුඛං පච්චතිකං තස්මා චික්ඛු වෙදනාසු චිකම්මාපටිභාගො කථිතො. උපෙධා පන අනුක්කාරා අවිභූතා දුර්ද්ධනා අව්ජ්ජපි තාදි සාව. තෙනෙත් සභාගපටිභාගො කථිතො. යත්තකෙසු පන යානෙසු අව්ජ්ජ තමං කාරොති තත්තකෙසු පන යානෙසු ච්ජ්ජ තමං චිකොදොති එත් චිකම්මාපටිභාගො කථිතො, විජ්ජාස වො ආමුසොති එත් උභොපෙතෙ ධර්මො අනාසවො ලොකුත්තරාන සභාගපටිභාගොව කථිතො. චික්ඛිතිසා වො ආමුසොති එත් අනාසවට්ඨෙන ලොකුත්තරට්ඨෙන අවකත ට්ඨෙන ච සභාගපටිභාගො කථිතො අව්ජ්ජාති එත් පඤ්ඤා අතිකම්මත්වා ගතොස්සිති අත්ථො. නාසකම් පඤ්ඤානං පටිසංගාං ගතෙත්ති පඤ්ඤානං පරිවෙදං පමාණං ගතෙත්ති නාසකම: අපට්ඨාගමමයං පට්ඨාගං සුච්ඡි තිබ්බානං නාමෙතං අපට්ඨාගං න සත්තා නිලො වා පීතකං වාති කෙනචි ධමෙමන සඤ්ඤා පට්ඨාගං කත්වා දොසොත්ති. තත්තං ඉමිනා අධ්‍යායෙන සුච්ඡිති අත්ථො එත්තාවතා වායං උපාසකො යථානාම සත්තමෙ සරෙ සලාකතත්තං ලුහිත්වා ගතො භික්ඛු සත්තසරුති අතිකම්මත්වා අට්ඨමස්ස වාරො ධිතො සබ්බානිප සත්තගෙහාති විරමොව. † න අක්කුසි එවමෙවං අපට්ඨාග භවමයං පට්ඨාගං සුච්ඡන්තො සබ්බාසුච්ඡ සත්තසු පටිභාග සුච්ඡාසු විරමොව. ‡ ගොජ්ජිති වෙදිතබ්බො නිබ්බානොභවති නිබ්බානාබ්බානාරො; නිබ්බානං අනුපට්ඨං. නිබ්බානපට්ඨාණන්ති නිබ්බානං පරං අසනමස්ස පරා ගති න තතො පරං ගමන්ති අත්ථො. නිබ්බානං පරියොසානං අවසානං අස්සාති නිබ්බානපට්ඨොසානං; පණ්ඩිතාති පණ්ඩිතො සමත්තාගතො;

බාතුකුසලා ආයතනිකුසලා පටිච්චසම්මුත්තාදිකුසලා යි නාමිනි කුසලානි. මහාපඤ්ඤාති මහනෙත අනේ මහනෙත බමෙම මහනො නිරුතතියො මහනොති පටිභානාති පරිණිවෘත්ත සමන්ධය පඤ්ඤය සමනතාගතො; යථානං බමමදිහිනාසාති යථා බමමදිහිනාය හික්කුනියා ව්‍යාකූතං අහමි පිළිම ව්‍යාකූ රෙය්‍යනති; එතතාවතා ව පන අයං සුත්තනොනා ජනතාසි තො නාම ජාතො න සාවකභාසිතො යථා හි රාජපුත්තෙහි ලිඛිතං පණණං යාව රාජමුද්‍රාය න ලංකප්පතං හොත් න තාව රාජපණණනති සඬං ගව්හති. ලංකප්පතමිත්තං භග රාජපණණං නාම හොති. තථා අහමි තං එවාමමං ව්‍යාකූරෙය්‍ය නති ඉමාය ජිනවච නමුද්‍රාය ලංකප්පතනො අයං සුත්තනොනා ආභවවච්චමෙන ජිනතාසිතො නාම ජාතො. 'සසං සබ්බත් උත්තානාත්මෙවාරි'

මු ලෙ ප ව ද ලො ව තු යං.

එව පෙසුතොති පුත්‍රබන්ධසමාදානං; තත් බමමසමාදානා හිති බමමොති ගතිතගහණති; පටිමුසනනසුඛාති පද්මපාතො සුඛං ආසුතනාකමණි සුඛං; සුඛරං සුඛෙන සන්තා සුමරතුං. ආසනං දුක්ඛවිපාකනති අනාගතෙ විපාකතාලෙ දුක්ඛො විපාකං; ඉමං උපායෙන සබ්බපදෙසු අනො වෙදි තබෙඛා. නිප්පායෙසු දෙසොති වනුකාමෙසුපි කිලෙසකා මෙසුපි දෙසො නප්; පානවෘත්තං ආපජ්ජන්තිති තෙ වනුකාමෙසු කිලෙසකාමෙන පානවෘත්තං පිච්චබ්බතං යථාදර්ශං පරි භූතබ්බතං ආපජ්ජන්තිති අනො; මොලබ්බාහිති මොලිං විය කන්තා බවකෙසාහි තාපසපරිබ්බාපකාහි; එවමානංසුති එවං වදන්ති; පටිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙන්තිති පහානං සමතිකකමං පඤ්ඤාපෙත්ති; මාදුරාසිපාටිකාති දීපසණ්ඩානං මාදුරාපකානං; එලෙසොති ආරාමෙන සුස්සානා භිජ්ජෙය්‍ය; සාලමුලෙහි සාල රුක්ඛමුලෙසමපෙ; සන්තාසං ආපජ්ජෙය්‍යාති කසමා ආපජ්ජති? හවනවිනාසකයා රුක්ඛමුලෙ පතිතමාදුරාපකාහි ලතා උපපජ්ජො රුක්ඛං අභිරුහති සා මහාපත්තො වෙව හොති බහුපත්තො ව කොවිලාරපත්තසදිසෙහි පත්තෙහි සමනතාගතා. අථ නං රුක්ඛංමුලතො පටිභාය විනාශමානා සබ්බවච්චතා. රුක්ඛංමුලතො මහනං භාරං ජනෙතො තිස්සති සා වාතෙ වායනෙත දෙවෙ වා වසනෙන ඔසං ජනෙතො තසා රුක්ඛස්ස සබ්බසාධාපසාධං හපති භූමියං නිපාතෙති තතො තසමිං රුක්ඛෙ පතිස්සිතවිමානං හිස්සති විනාශති. ඉති

සො භවනචිත්තාසනයං සන්තාසං ආපජ්ජති. ආරාමදෙවනාරී තත්ථ පුට්ඨාගමචලාගමෙසු අභිවජ්ඣා දෙවතා; වනදෙවනාරී අනඛවනසුභගවනාදිසු වනෙසු අභිවජ්ඣා දෙවතා; රාක්ඛ දෙවනාරී අභිලක්ඛනෙසු නලෙරුසුච්ඡිමන්දාදිසු රුකෙඛසු අභිවජ්ඣා දෙවතා; ඔසංඛිණ්ණවනස්පතිසු හරිවත්ථාමලනිකාදිසු ඔසංඛිණ්ණ නාලනාලිකෙරාදිසු තිණ්ණසු වනජෙට්ඨකෙසු වනසාරී රුකෙඛසු ව අභිවජ්ඣා දෙවතා; වනකම්පකාරී වනෙකසනදායනදරුආභරණකොරකම්පාදිනා කෙනච්ඡෙව කමෙමන චිවරණමනුස්සා; උද්දෙසස්සාති වාදෙයස්සා; වලමබ්බිති වාතෙන පහවපහවට්ඨානෙ කෙළිං කරොන්ති චය ලමබ්බිති; සුඛො ඉමි සසාරී ඉමිස්සා ඵලරුපාය මාලුචාලනාය සංථපෙස්සාපි සුඛො දස්සනමිති සුඛං අයං මෙ දුරකානං ආපානමණ්ඩලං භවස්සති කිලාදාම භවස්සති දුරිතං මෙ චමානං පටිලබ්බති ලනාය දස්සනෙති සංථපෙස්සාපි සොමනස්සරානා ඵලමාන. ටිමහං*කා රෙස්සාති සාමානං උපරි ජනනාකාරෙහ තිලෙඨස්සා; ඔසංඛිණ්ණෙස්සාති හෙට්ඨා ගණං ජනෙස්සා; උපරි ආරුඤ්ඤා සකලරුකං පලිලෙඨෙත්වා සුන ගෙට්ඨා භස්සමානා භූමං ගණ්ණායකති අජො. පද්මලෙස්සාති ඵලං ඔසංඛිණ්ණං කතා සුන තතො පට්ඨාය යාචමුලා භුතිණ්ණසාමානි අභිදායමානා සබ්බසාමානා පලිලෙඨෙත්වා මත්තං පත්තා තෙනෙව නියාමෙන සුන ඔදාතිනා අභිදාහිනා ව සකලරුකං සංඝිබ්බිත්වා සබ්බසාමානා ගෙට්ඨා කතා සංථපරි ධිනා වාතෙ වායනෙන දෙවෙ වා වස්සනෙන පද්මලෙස්සාති භික්ඛුස්සාති අජො. වාණ්ණමනනමෙව තිලෙඨස්ස තත්ථ යං සාබ්බිකචමානං ගොති තං සාමානස්ස භික්ඛු මානාසු තත්ථ තත්ථෙව භික්ඛුන්වා සබ්බසාමානස්ස භික්ඛාසු සබ්බං භික්ඛති—රුකබ්බිකචමානං පන යාච රුකබ්බිකා මුලමනනමිති තිලෙඨ තාව න නස්සති ඉදං පන චමානං සාබ්බිකං තස්මා සබ්බසාමානස්ස භික්ඛාසු භික්ඛන්වා දෙවතා සුත්තකෙ ගභෙත්වා වාණ්ණකෙ ධනා පරිදෙඤ්ඤාං ආරඬා

තිබ්බරාතජාතිස්සාති බහලුරුගසභාමො; රාගජං දුක්ඛං දෙවනස්සා පටිසංචෙදනීති තිබ්බරාතජාතිකත්තා දිට්ඨිද්වේ ආරමමණි නිමිත්තං ගණ්හති. අඵස්ස ආචරිපුප්පජායා දණ්ඨකමමං ආණ්ඩෙත්ති. සො අභිණ්ණං දණ්ඨකමමං කරොගොතා දුක්ඛදෙවනස්සා පටිසංචෙදෙති නත්තෙව චිතිකමමං කරොති තිබ්බදෙසජාතිස්සාපි අප්පමනනකෙනෙව කුප්පති දහරසාමණිමෙරති සඨං ගත්ථපරායාදිති කමෙත්තො කට්ඨිති.

සොපි දණ්ඩකමමපච්චයා දුක්ඛංදෙමනස්සං පටිසංචෙදෙති මොහජාතිකො පන ඉධ කතං එත් න සලලකෙවිති නාති නාති කිච්චාති චරබ්බෙති සොපි දණ්ඩකමමපච්චයා දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංචෙදෙති න නිබ්බජාග්ජාතිකොති අදිති උත්තපට්ඨකායොති චෙදිතබ්බාති කසමා පනෙත් කොචි තිබ්බරගජාතිකො හොති කොචි න තිබ්බරගජාතිකො? කමම නියාමෙන. යස්ස භි කමමායුහනාකම්මෙණ ලොභො බලව්වා හොති අලොභො මායා, අද්දොමොහා බලව්වොනා ද්දොස මොහා මායා, තස්ස මායො, අලොභො ලොභං පරිඤ්ඤානං න සංකොති අද්දොමොහා පන බලව්වොනා ද්දොසමොහං පට්ඨාද්දොසං සංකොතොති තස්මා සො තෙන සාමෙමන දිත්තා පටිසංචිව්ඤ්ඤාන නිබ්බන්ධො දුඛො හොති දුඛොද්දොසං අසොකා ධර්මො පඤ්ඤාචා චර්ජුපමඤ්ඤාණං යස්ස පන කමමායුහනා කම්මෙණ ලොභද්දොසං බලව්වොනා හොති අලොභද්දොසං මායා, අමොහො ච බලව්වා මොහො මායො සො ධුර්මනායෙ තෙව දුඛො චෙව හොති දුඛො ච පඤ්ඤාචා පන හොති චර්ජුපමඤ්ඤාණං දිත්තායෙතෙව්වොති යස්ස කමමායුහනා කම්මෙණ ලොභද්දොසමොහා බලව්වොනා හොති අලොභද්දොසමොහා මායා, අමොහො ච බලව්වා මොහො මායො සො ධුර්මනායෙ තෙව දුඛො චෙව හොති දුඛො ච පඤ්ඤාචා පන හොති අසොකාධර්මො—නථා යස්ස පන කමමායුහනා කම්මෙණ තයොපි ලොභද්දොසමොහා බලව්වොනා හොති අලොභාද්දොසං මායා, සො ධුර්මනායෙතෙව්ව දුඛො චෙව හොති දුඛො ච පඤ්ඤා ච—යස්ස පන කමමායුහනා කම්මෙණ අලොභද්දොසමොහා බලව්වොනා හොති අලොභද්දොසමොහා බලව්වොනා හොති ඉතරෙ මායා, සො ධුර්මනායෙතෙව්ව අද්දොසං චෙව හොති පඤ්ඤා ච දුඛො පන හොති—නථා යස්ස කමමායුහනා කම්මෙණ අලොභද්දොසමොහා බලව්වොනා හොති ඉතරෙ මායා, සො ධුර්මනායෙතෙව්ව අද්දොසං චෙව හොති පඤ්ඤා ච දුඛො පන හොති—නථා යස්ස කමමායුහනා කම්මෙණ අලොභද්දොසමොහා බලව්වොනා හොති ඉතරෙ මායා, සො ධුර්මනායෙතෙව්ව අද්දොසං චෙව හොති පඤ්ඤා ච. දුඛො පන හොති—නථා යස්ස කමමායුහනා කම්මෙණ තයොපි අලොභද්දොසං බලව්වොනා හොති ලොභද්දොසං මායා, සො මහාසංසාරකම්මෙතෙව්වොති අද්දොසං අද්දොසං පඤ්ඤා ච හොති—නථා යස්ස කමමායුහනා කම්මෙතෙව්වොති—

පුලල බමුණ මාදන සුත්තං පඨමං.

— 00 —

එවමෙමසුතනති මහාධම්මසමාදානං; තත්ථ එවංඝාමාති එවං ඉච්ඡා; එවංජන්දග්ගි එවං අරුක්ඛාසයා; එවංඅධිප්පාසාගාති එවං ලභිකා; නත්තාති තස්මිං අනිට්ඨවස්සිනෙ ඉට්ඨපරිභානෙ ච; භගවංමුලකාති භගවා මූලං එතෙසන්ති භගවංමූලකා; ඉදං වුත්තං ගොති ඉමෙ භනෙත අමනාසං ධම්මා පුබ්බෙ කස්සපසමාසමබ්බුධෙන උප්පාදිතා තස්මිං පරිනිබ්බුතෙ එකං බුඩ්ධන්තරං අසේසස්ස සමණෝ වා බ්‍රාහ්මණෝ වා ඉමෙ ධම්මෙ උප්පාදෙතුං සමන්තො නාම නාගොසී. භගවතා පන තෙ ඉමෙ ධම්මා උප්පාදිතා භගවන්තං නිස්සාය මයං ඉමෙ ධම්මෙ ආරානාම පටිච්ඡක්ඛාමාති එවං භගවංමූලකා නො භනෙත ධම්මාති. භගවංනෙන්නිකාති භගවා හි ධම්මානං නෙතා චිත්තො අනුනෙතාති; යථාසභාවතො පාරිච්ඡායං නාමං ගහෙත්වා දස්සෙතාති ධම්මා භගවංනෙන්නිකා නාම හොන්ති—භගවංපටිසරණාති චතුරුමකධම්මා සබ්බසූක්ඛාන සූක්ඛස්ස ආපාඨං ආගච්ඡමානා භගවති පටිසරන්ති නාමාති භගවංපටිසරණං පටිසරන්තිහි ඔසරන්ති සමොසරන්ති—අපිච්ච මහාබොධිමණෙසු නිසින්නස්ස භගවතො පටිච්චෙධවසෙ න එස්සො ආගච්ඡති අහං භගවා කිංනාමොති තුචං පුසන ටෙඨින එස්සො නාම. වෙදනා සස්සස්ස සංඛාරා විස්සස්සණං ආගච්ඡති අහං භගවා කිංනාමන්ති? තුං විජානනට්ඨින විස්සස්සණං නාමාති. එවං චතුරුමකධම්මානං යථාසභාවතො පාරිච්ඡායං පාරිච්ඡායං නාමං ගණ්හනොතා භගවා ධම්මෙ පටි සරන්තිහි පි භගවංපටිසරණං—භගවන්තංසෙව පටිභානාති භග වතොගෙව එතස්ස භාසිතස්ස අන්තො උපට්ඨාතු තුමෙහගෙව නො කට්ඨො දෙථාති අන්තො. සෙවිතබ්බොති නිස්සරිත බ්බො; සට්ඨිතබ්බොති උපගන්තබ්බො; සථානං අවිද්දස්සනො ති යථා අවිදුනො බාලස්ස අන්ධපුට්ඨිත්තස්ස; සථානං ටිද්දස්ස නොති යථා විදුනො මෙධාවිනො පණ්ඩිතස්ස; අප්ප හික්ඛංවෙ ධම්මසමාදානනති පුරිමසුතෙත උප්පටිපාරිභාකාරෙන මාතිකා ඨපිතා ඉධ පන යථාධම්මරසෙතොව සත්ථා මාතිකං ඨපෙසී. තත්ථ ධම්මසමාදානනති පාණ්ණාතිපාතාදිතං ධම්මානං ගහ ණං; අවිජ්ජාගංගොති අවිජ්ජාය සමන්තාගංගො; විජ්ජාග ගොති විජ්ජාය සමන්තාගංගො පසුඤ්චා; සහාපි දුෂෙක්ඛනාති එත්ථ මච්ඡාවාගෙ අභිජ්ජා මච්ඡාදිට්ඨති ඉමෙ තාව තයො පුබ්බවේතනාය අපරවේතනාය වාති චිත්තං වේතනා නං වසෙන දුක්ඛවේදනා හොන්ති සන්තිට්ඨාපකවේතනා

පන සුබසම්පන්නතා වා උපෙබ්බසම්පන්නතා වා හොති සෙසා පාණ්ණිපාතාදයො සන්න නිස්සන්නමපි චෙතනානං වසෙන දුක්ඛවේදනාව හොතති. ඉදං සන්ධාය චූත්තං සභාපි දුක්ඛානි න සභාපි දෙමනස්සෙනාති. දෙමනස්සමෙව චෙත් දුක්ඛානි වේදිතබ්බං. පරියෙට්ඨිං වා ආපජ්ජන්තස්ස සුබ්බසානපරිභාගෙසු කාසිකදුක්ඛමපි වට්ඨනියෙව සභාපි දුක්ඛානාති එත් පාණ්ණිපාතො ඵලසම්ඵලො ඛිකපාදෙති ඉමෙ තාපි තයො සුබ්බවේදනාය ව අපරවේදනාය චාති චිත්තං වේදනානං වසෙන සුබ්බවේදනා හොති සන්නයාපකවේදනා පන දුක්ඛ සම්පන්නතාව හොති සෙසා සන්න නි. චාත්තමපි (වචනානං වසෙන සුබ්බවේදනා හොතතියෙව. සොමනස්සමෙව චෙත් සුබ්බානි චේදිතබ්බං. ඉට්ඨමොට්ඨබ්බසම්මිතිනො වා සුබ්බසානපරිභාගෙසු කාසිකසුබ්බමපි වට්ඨනියෙව.

තනිසබ්බමසමාදානෙ ඉධෙකච්චො මච්ඡබ්බෙතො වා හොති මානව්කො වා පාණ්ණපසාතංයෙව නිස්සාය ජීවිකං කප්පෙති තස්ස ගරුට්ඨානියො භික්ඛු අකාමසංයොව පාණ්ණිපාතෙ ආදිනවං පාණ්ණිපාතචරන්තො ට ආනිසංසං කථෙත්වා සිංහා පදං දෙති. සො ගණ්ණනොපි දුක්ඛතොව දෙමනස්සන්තො ව භුත්වා ගණ්ණති. අපරිභාගෙ කතිපාතං විනිනාමේත්වා රත්තං අසමොක්ඛානොති දුක්ඛතොව හොති තස්ස සුබ්බා පරවේදනා සුබ්බසහගතාව හොති සන්නයාපකවේදනා පන සුබ්බසහගතා වා උපෙබ්බ සහගතා වා එවං සබ්බත් අත්ථො වේදිතබ්බො ඉති සුබ්බසානපරිභාගෙ වේදනාව සන්ධාය ඉදං චූත්තං සභාපි දුක්ඛානා සභාපි දෙමනස්සෙනාති. දෙමනස්සමෙව චෙත් දුක්ඛානි වේදිතබ්බං—චතුත්ථ මමසමාදානෙ දසසුපි පදෙසු තිස්සොපි සුබ්බසානපරිභාග සන්නිට්ඨාපකවේදනා සුබ්බසම්පන්නතාව හොති තං සන්ධාය චූත්තං සභාපි සුබ්බෙති සභාපි සොමනස්සෙනාති සොමනස්ස මෙව චෙත් සුබ්බානි වේදිතබ්බං නිත්තකල්ආපුති තත්තමො අලාබ්ඛ; විසෙති සංසංඝාති හළාහළුච්ඡෙදා සංවුත්තො; මස්ස නො ලුලිතො නිව්ඤ්ඤායාති න රුච්ඡියාති; න තුට්ඨං කරි සුභි. නිගමසංගිති නිගමස්සාති; අප්පට්ඨංවා සිවෙස්සාති අපට්ඨවේදාත්තො පිට්ඨෙය්; ආපාතිස්සංසොති ආපාතියස්ස මධු රපානස්ස ගර්භබ්බකංසො; චණ්ණිසම්පන්නොති පානකව භණ්ණිදිති සම්පන්නකංසො; පසාත්තතුපවාරෙන පානියකං සො. එවං චූත්තෙ ජාදෙස්සාති තං හි හළාහළුච්ඡං යත් යත් පානිකං හොති තස්ස තස්සෙව රසං දෙති ගතො චූත්තං ජාදෙස්සාති—සුභිමුත්තනති චූත්තමෙව; යථා හි මත්තු

සසත්තභාවො සුවණ්ණවණ්ණොපි පුරිකායොනෙව තදන ජාතා ව ගමොපිලතා පුරිලතානෙව චූළවති එවං තංගිණං ගතිතං තදණ්ණපි ධුතනං පුරිච්ඡත්තමෙව. නානාභෙස ජෙජ්ඣිති හරිවකාමලකාදිති නාමොසංඛති; සුඛි අස්සාති අරොගො සුවණ්ණවණ්ණො සුඛිතො හවෙය්‍ය; දධිම මධ්‍යමාති සුපරි සුඛදධි ම සුමධුරනවමධු ම; එකජ්ඣං සංඝඝනති එකතො කත්වා මිස්සිතං; ආලුලිතං නස්ස භාති තස්ස නං චතුමධුර භෙසජ්‍යං පිච්චො රුළුවෙය්‍ය ඉදම යං ගන්ධරසසංඝධිං ලොහිතං පක්කකුරි න තස්ස භෙසජ්‍යං ආහාරං ටිලෙනවා මගං ආචලජං කරොති. යං පන පිත්තසංඝධිං ලොහිතං තස්සොතං භෙසජ්‍යං සීතලකිරියං පරියන්තිතුං විමෙති උඤ්ඤමමෙසවගමෙන දුරිතුමෙති අරොගි. විගතවලාභකෙති අපතතමෙසෙ; දෙවෙති ආකාසෙ; ආකාසගතං නමගතාති ආකාසගතතමං; සුප්පිසමණ්ඩාන්චණ්ණපසුචාදෙති පුප්පිතං සමණ්ඩාන්චණ්ණසංඛාතාතං පරෙසං වාදෙ; අභිච්චමමාති අනගනවා; භාසනෙ ම නපනෙ ම ටිප්පාමති වාති සරදකාලෙ මජ්ඣනිකසමයෙ ආදිච්චාව ඔභාසං මුළුති තපති චිත්තොතාති; ඉදං පන සුත්තං දෙවතාතං අතිච්ඡ පිඨං මනාපං. තතුදං වනං—දානණ්ඩියායං කිර හස්සිභොගජනපදෙ පඤ්ඤ රච්භාගෙ නාම අස්සි තස්සි භොජනසාලාලාගෙ පඤ්ඤරුකෙකො අභිච්ඡා දෙවතා රන්තිභාගෙ එකස්ස දහරස්ස පදභාජ නවසෙන ඉමං සුත්තං මසාරෙනස්ස සුත්තං සාද්ධකාරං අදුස්සි. දහරෙ කො එසොති ආහ. අහමහතො ඉමස්මිං රුකකො අභවත්වා දෙවතාති. දෙවතෙ කිස්මිං පසන්නා කිං සද්දො උදුහු සුමනති? සද්දො නාම හතො යස්ස කස්සචි භොජියෙව සුතෙන පසන්නමිති. සත්ථා රෙතවනෙ නිසිදිත්වා කපිතදිවසෙ ම අස්ස ම එකබ්‍යජනෙපි නානං නාස්සි අස්සොසිත්වං පන දෙවතෙ සත්ථා කපිතදිවසෙති? ආම හතො; කස්සිත්වා අස්සොසිති? හතො රෙතවනං ගතමිති මහෙසකකා සු පන දෙවතාසු ආගමන්තිසු තත් ඔකාසං අලුත්වා ඉධෙව යිත්වා අස්සොසිති. එත්ව සිතාය සත්තා සංග්‍රහද්දො සොතුනති. ත්වං පන හතො මයං සද්දං සුණ්ඨිති? දානණ්ණකණ්ණපසෙ නිසිදිත්වා කපිතකාලො විගතො භොජති කිං පන දෙවතෙ සංග්‍රහපං පස්සමිති? සත්වා මෙ කුකුළු මලොකතිති මකුකුළොනා සණ්ඨාතුං න සකොකාමි හතොති විසෙසං පන කිංවිතෙනතුං අසත්ථා දෙවතෙති? දෙවතා තත්ථෙව අන්තරධායි. තං දිවසං කිරෙසදෙවපුතො සොතා:

පනතිඵල පතිට්ඨිතො ඵවිමදං සුතං දෙවනානං පියළ නාපං සෙසං සබ්බත් උත්තානත්මවනි.

මහාධම්මසමාදානසූතං ජර්.

එවං මම්බුතානි විමංසන්සුතං; තත් විමංසකොති නිසංසං විමංසනා අත්තිමංසකො සංඛාරවිමංසකො සන්ධිවිමංසකොති; තෙසු “පණ්ඩිතාග්‍රාමිකො මනුෂ්‍යො විමංසකො”ති ඵත් අත්තිමංසකො ආතතො “ගතො ඛො ආනන්ද භික්ඛු බාහු භසලො ච ගොති ආසන්නකුසලො ච ගොති පටිච්චසම්ප්පාද භසලො ච ගොති යානායානකුසලො ච ගොති ඵත්තාවනා ඛො ආනන්ද පණ්ඩිතො භික්ඛු විමංසකොති අලං චවනායා”ති ඵත් සංඛාරවිමංසකො ආතතො ඉමස්මිං පන සුගතෙ සන්ධිවිමංසකො අධිප්‍රේමකො. මමනාපජිකාසනි විතතපරිවේජ දං; සමන්තෙසනාති ඵසනා පරිමෙසනා උපපරිකතා; ඉතිවි යද්දකුණාසාති ඵලං විජානානායං, ඵෙසු බම්බුතභාවනො සමන්තෙසනෙසාති ඉධ කලාණමත්තපතිස්සයං දෙස්සති මහා භි ඵසකලාණමත්තපතිස්සයො නාම. තස්ස මහාන භාවො ඵවා වෙදිතබ්බො—ඵකස්මිං සමස්සෙ අයස්මිං ආනංගො, උපසම්මං අත්තනො ආනුභාවෙන ගොති උපසම්මං කලාණමත්තානුභාවෙනාති උත්තතො අත්තනො බම්බුතාය තිවේජදං අසංකොතො තගචන්තං උපසංකම්ඛො සුච්ඡි “උපසම්මදං තෙනෙ බ්‍රහ්මචරියස්ස යද්දං කලාණමත්තතා කලාණසභායතා කලාණසම්ප්පව්ඛතා”ති තගවා අග මා හෙවං ආනන්ද මාහෙවං ආනන්ද සකලමෙව හිදං ආනන්ද බ්‍රහ්මචරියං යද්දං කලාණමත්තතා කලාණසභායතා කලාණසම්ප්පව්ඛතා කලාණමත්තයෙදං ආනන්ද භික්ඛුනො පාටිකං ඛං කලාණසභායස්ස කලාණසම්ප්පව්ඛස්ස අරයං අට්ඨ්ඨිති කං මහං භාවෙස්සති අරයං අට්ඨ්ඨිති කං මහං බ්‍රහ්මචාරස්සති කතමා චානන්ද හත්ථු කලාණමත්තො—පෙ—අරයං අට්ඨ්ඨිති කං මහං භාවෙති අරයං අට්ඨ්ඨිති කං මහං බ්‍රහ්මචාරස්සති කතමා? ඉධානන්ද භික්ඛු සමමාදායං භාවෙති—සමමාසමාධං භාවෙති ඵලෙකතිස්සනං—පෙ—ඵලං ඛො ආනන්ද භික්ඛු කලාණමත්තො—බ්‍රහ්මකරොති තදමනාපෙනං ආනන්ද පරියායෙන වෙදිතබ්බං යවා සකලමෙවදං බ්‍රහ්මචරියං යද්දං කලාණමත්තතා කලාණසභායතා කලාණසම්ප්පව්ඛතා මමං හි ආනන්ද කලාණමත්තං අගමම ජාතබමමා සත්තා ජාතයා පරමුච්චනි ජර්ඨමමා—පෙ—සොකපරිදෙවස්සකා

දෙමනසුපායාසාහි පරිවූවනති—හික්කුනං බාහිරබසමප
නතිං කථෙන්නොපි ආහ—“බාහිරං හික්කාවෙ අබනති කරි
ත්තාන න අක්කං එකබමපි සමනුපසාමි යං එවං මහතො
අන්තං සංවත්තති යථසිද්ධං හික්කාවෙ කලකණ්ණිකානා කලක
ණ්ණිකානා හික්කාවෙ මහතො අන්තං සංවත්තති”ත—මහා
වුද්දසා කිලෙසසලෙඛපට්ටදං කථෙන්නොපි—“පරෙ පාපමි
නාහි භවිසානති මයමෙත්ති කලකණ්ණිකාහි භවිසාමානි
සලෙඛො කරණිකො”ති ආහ—මෙයියන්තරස්ස චිත්තනිපරි
පාටිතයබ්බමෙ කථෙන්නොපි—“අපරිපක්කාය මෙයිය වෙතො
චිත්තනියා පට්ටමො පරිපක්කාය සංවත්තන්ති කතමෙ පට් ඉබ්
මෙයිය හික්කා කලකණ්ණිකාහි”ති කලකණ්ණිකාපති
ස්සයමෙව වසෙසෙසි-පස්සන්තස්ස රුහුලන්තරස්ස අභිණො
වාදං දෙන්නොපි=

“මහතෙ භජස්ස කලකණ්ණිකාපති සයනාසනං

ච්ඡන්තං අප්පතිගොසං මන්තක්කං හොසි * හොජන

පවරෙ පිණ්ඩපානෙ ව පව්වයෙ සයනාසනෙ

එතෙසු තණ්හං මාකාසි මා ලොකං සුනාදමා”ති.

කලකණ්ණිකාපතියයමෙව සබ්බපඨමං කපෙසි. එවං
මහා එසකලකණ්ණිකාපතියයො නාම. ඉධාපි තං දෙසා
නොහි භවෙති ඵලං ධම්මෙසු තථාගතො සමනොස්සනොබ්බො
ති දෙසනං ආරාධා පණ්ණොසා සංඝා පස්ස බ්බෙවස්ස තථාගතං
එසතු ගවෙසනාති අන්තං එතෙන භවෙති අයං මහාපච්ඡො
න වා ලක්ඛණසම්පන්නොති වා අභිජ්ජො දස්සති යොති වා
අභික්කංතො අභිජ්ජානොති වා ඉමං නිස්සායාගං වච්ඡද
යො පව්වයෙ ලභිසාමිති වා එවං ච්ඡොන්තො මං නිස්සා
වසනකිංසං නත්ති. යො පන එවං සලුකෙවති පඤ්ඤා මෙ
එසසායා නුත්වා සංඝකිංසං සංවෙදනාති යො මං භජනාති
ස්සනාදං නදි. බ්බසිහනාදො කිර නාමෙසසුන්තොති.

ඉදං තෙ වෙ ධම්මෙ දෙසෙන්නො මන්ත්වංසානිවෙසෙසු
සොසුති ආහ. තත් සංඝා කාසිකො සමාචාරෙ ඵලං සකස්ස
චක්ඛාච්ඡෙදෙයො ධම්මො නාම වාචසිකො සමාචාරෙ
සොතච්ඡෙදෙයො ධම්මො නාම. ඉදං තෙසු සමනොසි
තබ්බාකාරං දෙසෙන්නො යෙ සංකිල්පිතාති ආදිමාහ. තත්
සංකිල්පිතාති කලෙසසපස්සන්තා; තෙ න වස්සාසොතච්
ඡෙදෙයො සථා පන උදකෙ වලංගන බ්බබ්බලකෙ වා මුචිතො
අනො මච්ඡා අත්ති ස්ඤ්ඤාති එවං පාණ්ඩිතාදිති වා කතෙ
නස්ස මුසාවාදදිති වා භණ්ණස්ස කාසව්වසමාචාරෙ

ම ජනි ම හි නා ස ව්‍ය

දිසාව ව සුඛාව ව තං සමුට්ඨාපකං විතතං සංකිලිංකන කුසලි.
 නසමා ඵලමාග සංකිලිංකිතතස්ස හි කායවට්ඨසමාවාදසු සං
 කිලිට්ඨායෙව නාමාති. න හෙ තථාගතස්ස සංවිජ්ජනනික
 තෙ තථාගතස්ස නත්ත උපලබ්භනති ඵලං ජානාතීති
 අනේවා. නත්තායෙව හි තෙ න උපලබ්භනති න පටිවජ්ජන
 තාය. තථා හි භගවා ඵකදිවසං ඉමෙසු ධමමෙසු හික්කුසඛකං
 පවායෙතො. ආග “හඤ්ජති හික්කිවෙ ආමනනායම් වො
 න ව මෙ කිචි ගරහිත් කායිකං වාවසිකංවා”ති. ඵලං වුට්ඨො
 ආයසමා සාරිසුතො උට්ඨායායනා ඵකංසං උපනාගසඛකං
 කරත්වා යෙන භගවා තෙනජලිං පණ්ණමෙතො භගවනතං
 ඵතදවොච න බො මයං භගො භගවතො කිචි ගරහාම
 කායිකං වා වාවසිකං වා භගවා හි භගො අනුප්පනතස්ස
 මග්ගස්ස උප්පාදෙනා අසජාතස්ස මග්ගස්ස සජ්ජෙනා
 අනකමාතස්ස මග්ගස්ස අකමාතා මග්ගඤ්ඤ මග්ගවිදු මග්ග
 කොවිදො. මග්ගානුඥා ව පන භගො ඵතරහි සාවකා
 විහරන්ති පට්ඨා සමානතාගතාති. ඵලං පරිසුඛා තථාගතස්ස
 කායවට්ඨසමාවාද- උතතරෙපි සුදං මාණ්වො තථාගතස්ස
 කායවට්ඨසමාවාදෙ අනාගධනිශං කිචි පස්සිස්සාමීති සත්ත
 මාසෙ අනුබ්ඤ්ඤා ලික්ඛාමනනමපි න අඤ්ඤ මනුස්සකුතොව
 ඵසබ්බභූතස්ස කායවට්ඨාවාදෙ කිං අනාගධනිශං පස්සිස්සති
 මාරෙපි දෙවසුට්ඨො බොධිසත්තස්ස සතො මහාහිනිකමණ
 තො පට්ඨාය ජබ්බස්සානි ගවෙසමානො කිචි අනාගධනිශං
 නාඤ්ඤ. අනාමසො වෙතොපරිච්ඡිතකමනනමපි. මාරෙ
 කිර චනෙනසි සවස්සචිතකතිතමනනමපි අකුසලං පස්සිස්සාමි
 තත්තෙව නං වුඛති පහරිත්වා පකතමිස්සාමීති. සො ජබ්බස්සා
 නි අදිසාව බුඛ්භූතමපි ඵකං වස්සං අනුබ්ඤ්ඤා කිචි වජ්ජං
 අපස්සනො ගමනසමයෙ වඤ්ඤා—

“මහාචාරි මහාපඤ්ඤ ඉඛියා යසසා ජලං
 සබ්බවෙරහඤානිත පාදෙ වන්දමි තොගමා”ති.

තථා වත්වාගතො විනිමිස්සානි කාලෙ කණ්ඨං කාලෙසුකක
 නති ඵලං වොමිස්සකා; වොදානා පරිසුඛා නිකන්ට්ඨො;
 සංවිජ්ජනනිති වොදානා ධමමා අත්ත උපලබ්භනති; තථා
 ගතස්ස හි පරිසුඛා කායසමාවාදයො තෙනාග “වත්තාරි
 මානි හික්කිවෙ තථාගතස්ස අරකෙබ්බකති කතමාන වත්තාරි
 පරිසුඛකායසමාවාදෙ හික්කිවෙ තථාගතො නත්ත තථාගත
 ස්ස කායසුච්චරතං යං තථාගතො රුකෙබ්බක මා මෙ ඉදං
 පරෙ අඤ්ඤාසිති පරිසුඛවට්ඨසමාවාදෙ—පරිසුඛවට්ඨසමාවා
 දෙ පරිසුඛාට්ඨො හික්කිවෙ තථාගතො නත්ත තථාගතස්ස

මිව්වාආජ්චො යං නථාගතො රතෙඛය්‍ය මා මෙ ඉදං පරෙ අඤ්ඤාසී”ති-ඉමං ඤාසලබ්මිමනති ඉමං ආජ්චධම්මකසීලං; අයමා යසමා සන්ධා කිනතුබො දිසරතනං සමාපනෙතා* විරකාලතො පට්ඨාය ඉමිනා සමන්තාගතො උදහු ඉත්තරසමාපනෙතා නියෙක වා පරෙ වා පරතරෙ වා දිවසෙ සමාපනෙතාති එවං ගවෙසතිති අනේවා. එකච්චෙන හි එකසමිං ධානෙ වසනෙත න බහුං මිව්වාජ්චකමමං කතං හොති නං අධානාරිකකමෙ පඤ්ඤායති පාකවං හොති. සො අඤ්ඤාතරං පච්චන්තගා මං වා සමුද්දතිරං වා ගන්ත්වා පණ්ණසාලං කාරෙත්වා ආරඤ්ඤ කො වීය භුත්වා චිතරති මනුස්සා සමභාවනං උප්පාදෙත්වා තස්ස පණ්ණිතෙ පච්චයෙ දෙනති ජනපදවාසිනො හික්කු තස්ස පරිහාරං දිස්වා අතිඅපිඤ්ජෙඡා වතායසමා කො නු බො එයොති පරිගණ්ණනා අසුකට්ඨානෙ අසුකං නාම මිව්වාජ්චං කන්ධා පකකානහික්කුති ඤත්වා න සකකා ඉමිනා සමිං උපොසථො වා පචාරණ ථා කාතුනති සන්තිපතිත්වා බමෙමන සමෙන උකෙඛපනියාදිසු අඤ්ඤාතරං කමමං කරෙතති එවරුපාය පටිවජ්ජනාපටිපනියා අඤ්ඤාචං වා නඤ්ඤාචං වා විමංසා පෙත්වා එවමාග ඵලං පානානිති දිසරතනං සමාපනෙතා න ඉත්තරසමාපනෙතාති ජානාති; අනවජ්ජයමෙතං යං නථාග තස්ස එතරහි සබ්බඤ්ඤාතං පනතස්ස දිසරතනං ආජ්චධම්මකං සීලං පරිසුඛං භවෙය්‍ය යස්ස බොධිවිරියකාලෙපි එවං අහොසී.

අතීතෙ කීර ගන්ධාරිඤ්ඤා ව විදෙහරිඤ්ඤා ව වෙපි සභායකා භුත්වා කාමෙසු ආදිනවං දිස්වා රජාති පුත්තානං නියකදෙත්වා ඉසිපබ්බජ්‍යං පබ්බජිත්වා එකසමිං අරඤ්ඤාගාමකෙ පිණ්ඩාය වරනති පච්චනෙතා ව නාම දුලලභලොභේ හොති තෙ අලොභ්ණයාගුං ලභිත්වා එකිස්සා සාලාය කීසිදිත්වා පිවනති අත්තරත්තරෙ මනුස්සා ලොභ්ණවුණ්ණං ආහරත්වා දෙනති. එකදිවසං එකො ඉසිස්ස පතෙත පකපිත්වා ලොභ්ණවුණ්ණං අදාසී. වෙදෙහො ඉසි ගහෙත්වා උපධිඨං ගන්ධාරිඤ්ඤා සන්තිකෙ ධිපෙත්වා උපධිඨං අත්තනො සන්තිකෙ ධිපෙසී. නතො ථොකං පරිභුත්තාවසෙසං දිස්වා මා ඉදං නස්සීති පණ්ණිතං වෙදෙත්වා තිණගහණේ ධිපෙසී. පුන එකසමිං දිවසෙ යාගුපානකාලෙ සතිං කන්ධා ඔලොකෙතොතා නං දිස්වා ගන්ධාරිසිං † උපසංකමිත්වා ඉතො ථොකං ගණ්ණථාවර යාති ආහ. කුතො ලබං වෙදෙහ ඉසීති? තස්මිං දිවසෙ පරි භුත්තාවසෙසකං මා නස්සීති මයා ධිපිතනති. ගන්ධාරිසි

ගහෙතො භා ඉච්ඡි. තං අලොභිකංයෙව යාගං පිණ්ඩං
වෙදෙහඉසිං අවොච.

“භික්ඛා ගාමසහස්සාති පරිපුණ්ණාති සොලස
කොට්ඨාහාරාති පිතාති සන්තිධිංදාති කුබ්බසි”ති.

වෙදෙහඉසිං* අවොච. තුලෙහ රජ්‍යං පහාය පබ්බජිතා ඉදාති
කසමා ලොණවුණුණමන්තසන්තිධිකාරණං පබ්බජ්‍යාය අනුච්ඡ
ඵකං න කරොථාති-කිං මයා කතං වෙදෙහඉසිති? අථ නං
ආහ.

“භික්ඛා ගන්ධාර්වසයං පහුතඛනධානියං
පසාසනාතො නිකඛතො ඉබ්දාති පසාසති”ති.

ගන්ධාරො ආහ=

“ධම්මං භණ්ණො භද්දනො අධම්මො මෙ න රුච්චති
ධම්මං මෙ භණ්ණානස්ස න පාපමුපලියති”ති.

වෙදෙහො ආහ=

“යෙන කෙනච්චි වණ්ණණන පරො ලබ්හති රුජ්‍යනං
මහිස්සමපි වෙ වාචං න තං භාසෙය්‍ය පණ්ඩතො”ති.

ගන්ධාරො ආහ=

“කාමං රුජ්‍යතු වා මා වා භුසංච චිකිරියතු
ධම්මං මෙ භණ්ණානස්ස න පාපමුපලියති”ති.

තතො වෙදෙහඉසි යස්ස සකා බුඞ්චි නත්ථි ආවර්ගස්ස සන්ති
කෙ ඵනායමිති න සිත්තති අනධම්මසො ඵස වනෙ වරතිති
චන්තෙත්වා ආහ-

“නො වෙ යස්ස සකා බුඞ්චි ඵනායො ථා සුභික්ඛතො
වනෙ අනධම්මසොච වරෙය්‍ය බහුකො ජනො.
යස්මා ච පනිබෙකචෙව ආචාරමහි සුභික්ඛතා
තස්මා ඵනිතඵනායො වරන්ති සුසමාහිතා”ති.

එවච පන වත්ථා වෙදෙහඉසි අජනිත්වා මයා කතන්ති
ගන්ධාරඉසිං† බමාපෙසි. තෙ උගොපි තපං වරිත්වා බුග්ථි
ලොකං අගමංසු එවං තථාගතස්ස බොධිසත්තකාලෙපි දිග්ඝ
රතනං ආජීවට්ඨමකසීලං පරිසුඛං අගොසි.

ඤානාත්මාපනොනා අසමාසස්මා හික්ඛු සසමපනොනාති අය මායස්මා අමනාකං සන්ධා හික්ඛු ඤාතං පඤ්ඤාතභාවං පාකව භාවං අස්සාපනොනා නුබො යසව පරිවාරසමපනතිං පනොනා නුබො නොති තෙනිමස්ස ඤාතාත්මාපනතභාවෙන ව යස නිස්සිතභාවෙන ව නිං එකවෙව ආදිනවා සංදිස්සනති උදහු නොති එවං සමනොසතුති දසෙය්ති. න නාව හික්ඛුමති යාව හික්ඛු රුජරාජමනාමනාදිසු අභිඤ්ඤාතභාවං වා පරි වාරසමපනතිං වා අනාපනොනා හොති නාව එකවෙව මානා තිමානාදයො ආදිනවා න සංවිජ්ජනති. උපසන්තුපසනොනා සොනාපනොනා ඵය සකදගාමී ඵය ඵහරති. අරියො නුබො පුට්ඨජ්ජනො නුබොතිපි ඤාතුං න සකකා හොති. සනො ව බ්බො හික්ඛුමති යථා පන ඉබ්බකවෙවා හික්ඛු ඤාතො වා හොති පරිවාරසමපනොනා වා නදා තිණ්හන සිබ්බෙන ගොගණං විජ්ඣනොනා දුට්ඨගොණො ඵය මිගසඛං අභිමද්දමානො දිපි ඵය ව අඤ්ඤා හික්ඛු නත් නත් විජ්ඣනොනා අගාරවො අස භාගවුත්ති අග්ගපාදෙන භුමිං පුසනොනා ඵය ඵවරති. එක වෙවා පන කුලපුතොනා යථා යථා ඤාතො හොති යසස්සි තථා තථා එලභාරහරිතො ඵය සාලි සුට්ඨතරං ඔනමති රාජරාජමනා මනාදිසු උපසංකමනොනසු අනිමනභාවං පච්චවෙකක්ඛිං සමණසඤ්ඤං උපට්ඨාපෙත්වා ජිනාච්ඡානො උසහො ඵය වණ්ඤාලදාරනො ඵය සොරනො නිවානො නිවච්ඡෙනො ව හුත්වා හික්ඛුසඛස්ස වෙව සදෙවකස්ස ව ලොකස්ස හිතාය සුඛාය පටිපජ්ජති. එවරුපං පටිපනතිං සන්ධාය නාස්ස ඉබ්බ කාවෙව ආදිනවාරි ආග. තථාගතො පන අට්ඨසු ලොක ධම්මෙසු තාදි සො හි ලාභෙපි තාදි අලාභෙපි තාදි යසෙපි තාදි අයසෙපි තාදි නිනද්දපි තාදි පසංසායපි තාදි සුබෙපි තාදි දුක්ඛෙපි තාදි තස්මා සබ්බාකාරෙනෙව නාස්ස ඉබ්බක වෙව ආදිනවා සංවිජ්ජනති. අභස්සපරනොති අභයො හුත්වා උපරතො; අවචනතුපරතො සනතුපරතො නුබොති අනො, නවා හයෙන උපරතොති අභස්සපරතො. චන්තාරි හි හයාති කිලෙසහයං වට්ඨහයං දුග්ගතිහයං උපවාදහයනති. පුට්ඨජ් ජනො චතුහිපි හයෙති භායති. සෙවා නිති තෙසං හි දුග්ගති හයං පතිණං. 'ඉති සත්තසෙවා භස්සපරතා විණ්ණසමො අභස්ස පරතො නාම තස්ස හි එකමපි හයං නත්. පරානුද්දං පන පටිච්ච මාදිසං විණ්ණසමං පටිච්ච සත්තා මා නස්සනතුති උප වාදං* රකති. මුළුපලවාපිච්ඡාරාසි ථෙරො ඵය.

ථෙරෙ කිර මුලුපුලුපිතාම. පිණ්ඩාය පාච්ඡි අථස්ස උප
 ව්‍යාකතුලවාරං පනතස්ස පනතං ගහෙනා; එණ්ඛිලපිඩිකං
 නිස්සාය අසනං පඤ්ඤපෙසුං අමච්චධිතාපි තංයෙව පිඩිකං
 නිස්සාය පරතාගෙ නිවතරං අසනං පඤ්ඤපෙත්වා නිසීදි.
 එකො නෙවාසිකො භික්ඛු පච්චා පිණ්ඩාය පච්චෙධා වාරෙ
 රාත්තාල මලොකෙතොනා ථෙරෙ අමච්චධිතා සඬිං එකමමෙ *
 නිසිනොති සලලකෙත්තා අයං පංසුකුලිකො චිතාරෙ උපස
 නුපසනොති චිතාරති අනොති ගාමෙ පන උපව්‍යාසිකාති
 සඬිං එකමමෙ නිසීදතිති චිතොත්තා කිනතුබො මයා දුද්දිධි
 නති පුනපුන මලොකෙත්තා තථාසඤ්ඤා ච තුත්තා පකකාමි—
 ථෙරෙපි හතතකිච්චං කත්තා චිතාරං ගත්තා චසනධානං
 පච්ඡිත්තා වාරං පිබාය නිසීදි නෙවාසිකොපි තතහතතකි
 චො චිතාරං අගත්තා තං පංසුකුලිකං නිගගණ්ණත්තා චිතාර
 නිකකඤ්ඤාමිති අසඤ්ඤා තනිතාරෙන ථෙරස්ස වසනධානං
 ගත්තා පරිභොගසවතො උච්චෙකන උදකං ගහෙනා මහා
 සඤ්ඤා කරොතොනා පාදෙ බොච්ඡ ථෙරො කො තු බො අයං
 අසඤ්ඤාතවාරිකොති අවර්ජ්ජනොති සබ්බං ඤාත්වා අයං මජ්
 ජනං පදෙසෙත්වා අපාසුපගො මා අගොසිති වෙභාසං අබ්භ
 ගත්තා කණ්ණිකමණ්ඩලසමිපෙ පලලබ්භෙන නිසීදි—
 නෙවාසිකො දුට්ඨාකාරෙන සපිකං උකස්පිත්තා වාරං චිවරිත්තා
 අනොති පච්චෙධා ථෙරං අපස්සනොති ගෙට්ඨා මමං පච්චෙධා
 හච්ඡන්තිති මලොකෙත්තා තත්ථි අපස්සනොති නිකම්මිතං
 ආරභී. ථෙරෙ උකකාසී ඉතරො උච්චං මලොකෙතොනා
 දිස්වා අභිවාසෙතං අසකොතොනා එවමාග අප්පසො පංසු
 කුලික පතිරුපනතු තෙ එවං අනුභාවසංචාරාස්ස උපව්‍යාසී
 කාය සඬිං එකමමෙ නිසීදිතාති. හතොත පඤ්ඤා නාම
 මාතුකාමෙන සඬිං න එකමමෙ නිසීදන්ති තුමොති පන දුද්දි
 ට්ඨා එතන්ති. එවං බණ්ණසවා පරිකුක්ඛපාය උපවාදං රක්ඛ
 නති—

බසා රාගස්සාති රාගස්ස බයෙනෙව; චිතරගත්තා කාමෙ න
 සෙවති න පටිසංඛාය වාරෙත්තාති. තං මෙති එවං තථාගත
 ස්ස කිලෙසප්පගානං ඤාත්වා තත්ථ තත්ථ භිතනිසිත්තාකාලාදි
 සුපි චතුපරිසමරේක අලංකතබ්බමාසනෙ නිසීදිත්වාපි ඉතිපි
 සත්ථා චිතරගො චිතදෙසො චිතමොගො වත්තකිලෙසො
 පතිණ්ණලො අබ්භාමුත්තපුණ්ණවනො, එය සුපරිසුඛොති එවං
 තථාගතස්ස කිලෙසප්පගානෙ වණ්ණං කථයමානං තං චිමං

සකතිකුටුං පරෙ එවං පුච්ඡෙත්තං ටෙති අනේ. ආකාරාති කාරණා; අන්වයාති අනුබ්ධියො; සංඝ වා විහරනේනාති අපොකද අපරිවර්තනගණනයා හිකුසඛනයා මජ්ඣේ චිහරනේනා; එකො වා විහරනේනාති ඉච්ඡාමහං හිකබ්වෙ අබ්මාසං පතිසලලිසිතං තෙමාසං පතිසලලිසිතනති එවං පතිසලලානො චෙව පාරිලෙයසකචනයා ඉසු ව එකකොච චිහරනේනා; සුගණාති සුච්ඡුගතා; සුප්පට්ටනාකාරා සුතනා පසුතනා එවරු පාපි හි එකචෙව හිකු අත් දුග්ගතාති න සුච්ඡුගතා; සුප්පට්ටනා කායදඬුච්ඡිකුලා චිසාධිකමමධිනා එවරුපාපි එකචෙව අත් ගණනුසාසනාති ගණබන්ධනේන බබා ගණරාමා ගණබාහුලිකා නුතා ගණං පරිහරන්ති. එවරුපාපි එකචෙව අත්. තෙසං පට්ටකබහුතා ගණනො නිසසවා චිසංසධිං චිසාමුත්තචිහාරනොපි අත් ආමසෙසු සඤ්ඤානාති ආමසගිධා ආමසවකුසා චතුපච්චයආමසස්මෙච ආති ණමානා ආමසෙසු සඤ්ඤානා හිකුපි අත් ආමසෙන අනුපලිත්තා චතුති පච්චයෙහි චිච්චමානාසා අබ්මාමුත්තචඤ්ඤාසා භුතා චිහරමානාපි අත්. නාසමාසසමා නං ගෙන අවජානාති අයමායසමා සන්ධා නාය නාය පට්ටනාය නං තං දුග්ගලං නාචරානාති; අයං සුප්පට්ටනො කාරකො අයං ගණනො නිසසවො චිසංසධිං අයං ආමසෙන අනුපලිත්තො චතුති පච්චයෙහි චිච්චමානාසා අබ්මාමුත්තචඤ්ඤාසා එවමසා ගෙහසිතචසෙන උසාදනාපි නත්. අයං සුප්පට්ටනො අකාරකො කායදඬුච්ඡිකුලා චිසාධිකමමනො අයං ගණබන්ධනබ්ධො අයං ආමසගිධො ලොලො ආමසවකුසොති එවමසා ගෙහසිතචසෙන අපසාදනාපි නත්ති අනේ. ඉමිනා කිං කථිතං හොති තථාගතසා සත්තෙසු තාද්දහාලො කථිතො හොති—අයං හි.

චබකසා දෙවදත්තසා වොරසාබ්බලිමාලිනො
බතපාලකෙ රාගුත්ත ව සබ්බසං සමකො මුති.

කතු හිකබ්වෙති තෙසු චිසු චිමංසකෙසු යො වායං කෙ පනායසමනො ආකාරාති පුප්පාය ආගතො ගණබ්චිමංසකො යො ච අභසුපරතො අයමායසමාති ආගතො මුලචිමංසකො තෙසු මුලචිමංසකෙන තථාගතොච උත්තරිං පට්ටච්ඡනබ්බො. සො හි දුබ්බාපරසෙසච කථාය නිධිං ගතො. පරො ච නාම ජාතිනාපි කපේය අජාතිනාපි එවමසා කථා හුතාපි හොති අහුතාපි හොති තසමා පරසෙසච කථාය නිධිං අගනුතා තතො උත්තරිං තථාගතොච පුච්ඡනබ්බොති අනේ—

ව්‍යාකරණානාති එත්ථ යස්මා තථාගතස්ස උප්පාදිකරණං
 නාම නත්ථ තස්මා සමමා මිව්වාති අවන්තා වත්තං ආරම්භණං
 තෙව වුත්තං. එතපපොභමස්මි එතගොවරොති උ
 ආච්චධම්මකසීලං පරිසුඛං එසමයහං පරො එසගොවරොචා
 අත්ථො. එතාපාරොතිපි පාඨො. තස්සත්ථො මයහං ආච්චම
 ධම්මකසීලං පරිසුඛං ස්වාහං තස්ස පරිසුඛතාවෙන චිමංසකස්ස
 භික්ඛුනො ඤාණමුඛො එතාපාරොථ එවං ආපාරං ආගව්‍යමිති
 වුත්තං හොති. නො ච නෙන නමමසොති භෙන වාහං පරි
 සුඛෙන සීලෙන න තමමයො න සතණ්හො පරිසුඛසීලත්තා
 ව නිත්තණ්හොගමස්මිති දෙපති උත්තරාත්තරං පණින
 පණිනන්ති උත්තරාත්තරමෙව පණිතපණිතව කත්වා
 දෙසෙති; කණ්හසුක්කසංසපිහානන්ති කණ්හව සුක්කව
 තව බො සප්පටිහාගං සච්චාකං කත්වා කණ්හා පටිබාහිත්වා
 සුක්කං සුක්කං පටිබාහිත්වා කණ්හන්ති එවං සප්පටිහාගං
 කත්වා කණ්හසුක්කං දෙසෙති. කණ්හං දෙසෙන්නොපි ච
 සට්ඨස්සාහං සච්චාකං දෙසෙති සුක්කං දෙසෙන්නොපි සට්ඨස්සා
 හං සච්චාකං දෙසෙති අභිඤ්ඤාස ඉංධකචං බමමං බමමෙසු
 නිසං ගව්ඡන්ති තස්මිං දෙසිතෙ බමෙමු එකචං පටිබෙධමමමං
 අභිඤ්ඤාස නෙන පටිබෙධබමෙමුන දෙසනාබමෙමු නිධිං
 ගව්ඡන්ති; සස්සපි සපිදන්ති එවං බමමු නිධිං ගත්වා භිශෙක
 සොමත්තාස සමමසමුඛො භගවාති සත්ථ පසීදන්ති; ගෙන
 පන භගවතා යො බමෙමා අක්කාතො සොපි ස්වාක්කාතො
 භගවතා බමෙමා නිශක්තිකත්තා යවාස්ස තං බමමං පටිප
 නො සොපි සුපට්ටපොතො සංඝො උච්ඤාදිරහිතං පටිපදං
 පටිපත්තාත්තාති. එවං බමමසංඝෙසුපි පසීදන්ති ගමෙති තං
 එවං සසත්තං තත්ථ තත්ථ භිණ්ණං රතනානං වණ්ණං කර්ම
 නතං භික්ඛුං; ඉමෙහි ආකාරෙහිති ඉමෙහි සන්තප්ඵලංසනකාර
 ණෙහි; ඉමෙහි සදෙහිති ඉමෙහි අකාරසමපණ්ණනපදෙහි;
 ඉමෙහි බ්‍යජ්ජනෙහිති ඉමෙහි ඉධ වුත්තෙහි අකාරෙහි; සඛාති
 විසාරි ඔකප්පනපකට්ඨිකා; * මුලජානාති සොතාපත්තමග්ගව
 සෙන සජාතමුලා; සොතාපත්තමග්ගො හි සස්සාද මුලං නාම.
 ආකාරමතිති කාරණං පරයෙසිත්වා ගතිත්තො සකාරණං;
 දස්සනමුලිකාර සොතාපත්තමග්ගමුලිකා; සොති දස්සනන්ති
 වුච්චති. දළ්භාති ධරා; අසංභාදිකාර හරතුං න සකකා; සම
 ණෙහි වාර සමතපාපසමණොචා වා; ඩ්‍යාගමණෙහි වාර බොති
 තපාපබ්‍රාහ්මණෙන වා; අදෘපක වාති උප්පත්තදෙවොචා වා;
 මාරෙහි වාරි වසවත්තිමාරොචා වා; සොතාපත්තස්ස හි වසව

